T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI

LEON MELAS'IN "GEROSTATHİS" ADLI YAPITININ FİLİPAS P. G. ARİSTOVULOS TARAFINDAN KARAMAN TÜRKÇESİNE YAPILMIŞ "GEROSTATHİS, YANİ ÇOCUKLUK KEMALETİMİN VUKUATLERİ" ADLI ÇEVİRİSİ (TRANSKRİPSİYONLU METİN, DİZİN VE TIPKIBASIM)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

PINAR TOKAT

İSTANBUL 2024

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI

LEON MELAS'IN "GEROSTATHİS" ADLI YAPITININ FİLİPAS P. G. ARİSTOVULOS TARAFINDAN KARAMAN TÜRKÇESİNE YAPILMIŞ "GEROSTATHİS, YANİ ÇOCUKLUK KEMALETİMİN VUKUATLERİ" ADLI ÇEVİRİSİ (TRANSKRİPSİYONLU METİN, DİZİN VE TIPKIBASIM)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

PINAR TOKAT

TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. MESUT ŞEN

İSTANBUL 2024

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER I
ÖN SÖZ III
ÖZET V
SUMMARY VII
KISALTMALAR IX
ESERDE KULLANILAN KARAMANLI ALFABESİ VE TÜRKÇE KARŞILIKLARI X
ESERDE KULLANILAN NOKTALAMA İŞARETLERİ XII
1. GİRİŞ 1
1.1. KARAMANLILAR ÜZERİNE 1
1.2. KARAMANLI TÜRKÇESİ HAKKINDA 3
1.3. ESERİN YAZARI LEON MELAS 6
1.4. LEON MELAS'IN GEROSTATHİS, YANİ ÇOCUKLUK KEMALETİMİN VUKUATLERİ ADLI KİTABI 7
1.5. ESERİN İMLA ÖZELLİKLERİ 9
1.5.1. Ünlülerin Yazılışı 9
1.5.1.1. a, â ünlüleri 9
1.5.1.2. e ünlüsü 9
1.5.1.3. ı ünlüsü 10
1.5.1.4. i ünlüsü 10
1.5.1.5. o ünlüsü 10
1.5.1.6. ö ünlüsü 10
1.5.1.7. u ünlüsü 11
1.5.1.8. ü ünlüsü 11
1.5.2. Ünsüzlerin Yazılışı 11
1.5.2.1. b ünsüzü 12
1.5.2.2. c ünsüzü 12
1.5.2.3. ç ünsüzü 12
1.5.2.4. d ünsüzü 12
1.5.2.5. f ünlüsü 12
1.5.2.6. g ünsüzü 13
1.5.2.7. ğ ünsüzü 13

1.5.2.8. h ünsüzü 13
1.5.2.9. j ünsüzü 13
1.5.2.10. k ünsüzü 13
1.5.2.11. l ünsüzü 14
1.5.2.12. m ünsüzü 14
1.5.2.13. n ünsüzü 14
1.5.2.14. ñ ünsüzü 14
1.5.2.15. p ünsüzü 14
1.5.2.16. r ünsüzü 15
1.5.2.17. s ünsüzü 15
1.5.2.18. ş ünsüzü 15
1.5.2.19. t ünsüzü 15
1.5.2.20. v ünsüzü 15
1.5.2.21. y ünsüzü 16
1.5.2.22. z ünsüzü 16
1.5.3. İki sesi karşılayan ilave ünsüzler 16
1.5.3.1. th ünsüzleri 16
1.5.3.2. ks ünsüzleri 16
1.5.3.3. st ünsüzleri 17
1.5.3.4. ps ünsüzleri 17
1.5.4. Diğer İmla Özellikleri 17
1.5.4.1. Özel adların yazılışı 17
1.5.4.2. da/ de bağlacının yazılışı 17
1.5.4.3. ki bağlacının yazılışı 17
1.5.4.4. Soru eklerinin yazılışı 18
2. METİN 19
3. DİZİN 150
SONUÇ 725
KAYNAKÇA 727
TIPKIBASIM 729

ÖN SÖZ

Türk dili yüzyıllar içerisinde farklı coğrafyalarda, farklı etnik kökene, kültüre ve dinî inanca mensup toplumların dili olmuştur. Bugüne kadar Köktürk, Uygur, Arap, Kiril, İbrani, Ermeni ve Latin harfleri gibi pek çok farklı alfabeyle yazılmış, kullanılan her alfabe Türk dilinin zenginliğine zenginlik katmıştır. Karamanlı alfabesi de bu alfabelerden biridir.

Karamanlılar yüzyıllarca Anadolu'nun farklı bölgelerinde yaşamış, Türkçeden başka dil bilmeyen ancak yazı dilinde Yunan alfabesini kullanan Ortodoks Hristiyanlardır. 15. yüzyıldan başlayarak 1923 yılında imzalanan nüfus mübadelesiyle Anadolu'da yaşayan Hristiyan Ortodokslar Yunanistan'a gönderilene kadar yüzlerce Karamanlıca eser yazılmış ve basılmıştır. Bu eserler Türkçenin farklı bir alfabeyle yazılmış olması sebebiyle Türk dili araştırmaları açısından büyük bir önem taşımaktadır. Ne yazık ki Karamanlıca Türk dili araştırmacıları tarafından yeterince incelenmemiş ve hak ettiği ilgiyi görememiştir. Yabancılara Türkçe öğrettiğim süreçte Yunan öğrencilerimden büyük anne ve babalarının Türkçe konuştuklarını sık sık duyuyordum. Bir öğrencim büyük babasının Yunan harfleriyle yazılmış bir Türkçe kitabı olduğunu söylediğinde ilk kez Karamanlıcadan haberdar olmuştum. O güne kadar Türk Dili ve Edebiyatı'nda lisans eğitimi almış biri olarak Karamanlıcadan haberdar olmamam beni oldukça şaşırtmıştı. Sonrasında yüksek lisans eğitimim sürecinde sınıf arkadaşım olan Eleni Mesimeri'nin Prof. Dr. Mesut Şen danışmanlığında 2012 yılında yapmış olduğu *Metropolit Serafim Azim Padişah Monastır Kikko'nun Hekmetlü Validullah İkona Tasfirün, Hayrlı Pınarun Hekmet-name Tarihi* adlı yüksek lisans tezini inceleme fırsatı bularak Karamanlıcayı daha yakından tanımış oldum ve oldukça ilgimi çeken bu alanda bir çalışma yapmak istedim. Karamanlıca bir metin arayışına girdiğimde yüksek lisans arkadaşım Pınar Karakılçık'ın bağlantıları sayesinde *Gerostathis, Yani Çocukluk Kemaletimin Vukuatleri* adlı Karamanlıca esere ulaştım.

Tezime konu olarak Karamanlıca bir eser olan *Gerostathis, Yani Çocukluk Kemaletimin Vukuatleri* adlı kitabı seçmemin sebebi Karamanlıca üzerine yapılan araştırmalara bir katkı sağlayabilmek ve Karamanlıca hakkında bir farkındalık yaratabilmektir.

Tezime konu olan Leon Melas'ın *Gerostathis, Yani Çocukluk Kemaletimin Vukuatleri* adlı eseri Yunancadan Türkçeye tercüme edilmiş ve 1866 yılında Yunan

alfabesiyle basılarak iki cilt halinde yayınlanmıştır. Bu çalışmada eserin ulaşabildiğimiz birinci cildinin ilk 208 sayfası incelenmiştir. Eser oldukça sade ve kolay anlaşılır bir dille yazılmış olmakla birlikte kelime hazinesi oldukça geniştir. Eserin birinci cildinin, ilk 208 sayfası üzerine yapılan bu çalışma, Karamanlıların kökeni, Karamanlı Türkçesi, eserin yazarı ve eser hakkında bilgilerle imla özelliklerinin yer aldığı giriş, metin, dizin ve tıpkı basım olmak üzere 4 bölümden oluşmaktadır.

Bu alanda yapılacak olan çalışmalara katkı sağlayacağına inandığım bu çalışmada beni destekleyen, öğrencisi olmaktan her zaman keyif ve onur duyduğum değerli danışman hocam Sayın Prof. Dr. Mesut Şen'e; esere ulaşmamı sağlayarak her şeyin başlamasına vesile olan, öğrencilik dönemimizde ve sonrasında desteklerini esirgemeyen yüksek lisans arkadaşım Pınar Karakılçık'a; ihtiyacım olan her an yanımda olup beni cesaretlendiren kıymetli dostum Dr. Fatma Benli'ye; eğitimin gücüne inanan, iyi bir eğitim almam için hiçbir fedakârlıktan kaçınmayan canım babam Aziz Ovacıklı'ya ve her zaman yanımda olup bana güç veren sevgili eşim Emre Tokat'a ve çocuklarım Mina ve Deniz'e özverileri ve destekleri için teşekkür ederim.

Pınar TOKAT

ÖZET

Bu tezin konusu olan *Gerostathis, Yani Çocukluk Kemaletimin Vukuatleri* adlı eser, 1858 yılında Yunan siyasetçi Leon Melas tarafından Yunanca olarak yazılmıştır.

Leon Melas Yunanistan'da Adalet Bakanlığı ve Eğitim Bakanlığı da dahil olmak üzere pek çok görevde bulunmuştur. Melas, uzun yıllar okullarda ders kitabı olarak da okutulan bu eserini Yunan çocuklarında tarih bilinci oluşturmak ve çocuklara erken yaşlardan başlayarak Yunan milliyetçiliğini aşılamak amacıyla kaleme almıştır. Eserde de belirtildiği gibi Yunan olmak için Yunanca bilmenin yetersiz olduğuna, gerçek bir Yunan olmak için eski Yunan âlimlerinin eserlerinin ve düşüncelerinin de bilinmesi gerektiğine inanmaktadır. Bu düşüncesinden yola çıkarak Antik Yunan âlimlerinden ve tarihinden örnekler vererek bu didaktik eseri oluşturmuştur.

Eser 1866 yılında Filipas P. G. Aristovulos tarafından Anadolu topraklarında yaşamakta olan Ortodoks Hristiyanlara, yani Karamanlılara yönelik olarak Türkçeye çevrilmiştir ve Yunan harfleriyle yazıya geçirilmiştir. Böylece Yunanca bilmeyen Anadolulu Hristiyanların da eserden faydalanmaları sağlanmıştır.

Gerostathis, Yani Çocukluk Kemaletimin Vukuatleri kitabı 2 ciltten oluşmaktadır. Bu tezde eserin 1866 yılında yayınlanan birinci cildinin, ulaşabildiğimiz ilk 208 sayfası üzerinde çalışılmıştır. Giriş, Metin, Dizin ve Tıpkıbasım olmak üzere 4 bölümden oluşan çalışmamızın giriş bölümünde halen kesin bir sonuca varılamayan Karamanlıların kökeni hakkında görüşlere yer verilmiştir. Giriş bölümünde Karamanlılar ve Karamanlıca üzerine verilen bilgilerin yanı sıra eserin imla özellikleri de gösterilmiştir. İmla özellikleri bölümünde eserde ünlü ve ünsüz harflerin hangi Yunan harfiyle karşılandığı örneklerle gösterilmiştir. Böylece bundan sonra Karamanlıca eserler üzerine yapılacak olan çalışmalara transkripsiyon aşamasında katkı sağlamak amaçlanmıştır. Metin bölümünde Yunan harfli Türkçe metin Latin harflerine aktarılmış, metnin transkripsiyonu yapılırken metnin aslına bağlı kalınmıştır. Metin Latin harflerine aktarıldıktan sonra dizin bölümü hazırlanmış ve dizin bölümü hazırlanırken sözcüklerin metinde geçen anlamları esas alınmıştır. Dizin bölümünün oldukça kapsamlı hazırlanmasıyla Karamanlıca üzerine yapılacak olan söz varlığı çalışmalarına katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Gerostathis, Yani Çocukluk Kemaletimin Vukuatleri kitabı Karamanlıcaya çevirisini yapan Filipas P. G. Aristovulos'un ön sözüyle başlamaktadır. 15 bölüme

ayrılmıştır ve her bölümün başında ünlü Yunan âlimlerinin sözlerine yer verilmiştir. “Gerostathis” adlı ilk bölümde eserin başkahramanı olan İhtiyar Gerostathis tanıtılmaktadır. İhtiyar Gerostathis oldukça dinç, erdemli ve herkes tarafından sevilip sayılan biri olarak karşımıza çıkar. Her yönüyle dört dörtlük bir Yunan olan Gerostathis gençlere kendi hayat tecrübelerinden, Antik Yunan tarihi ve Yunan âlimlerinin hikayelerinden örnekler vererek tavsiyelerde bulunur. Eserde özellikle sağlıklı, erdemli ve kanaatkâr olmanın önemi üzerinde durulmuştur.

Günümüze ulaşan ve üzerinde çalışılmış olan Karamanlıca metinlerin çoğunu dinî metinler oluşturmaktadır. *Gerostathis, Yani Çocukluk Kemaletimin Vukuatleri* adlı kitap, içerisinde dinî öğretiler bulundurmanın yanı sıra Yunan tarihi ve âlimleri hakkında vermiş olduğu bilgilerle bir ders kitabı niteliğindedir.

Tezime konu olan bu eseri seçmemin amacı, ilgi çekici konusu ve oldukça geniş olan kelime hazinesiyle bundan sonra Karamanlıca üzerine yapılacak olan çalışmalara katkı sağlamaktır.

Anahtar Sözcükler: Karaman Türkçesi, Karamanlıca, Leon Melas, Filipas P. G. Aristovulos, Gerostathis

SUMMARY

The subject of this thesis, *Gerostathis, Yani Çocukluk Kemaletimin Vukuatleri*, was written in Greek language by the Greek politician Leon Melas in 1858.

Leon Melas has held many positions in Greece, including Minister of Justice and Minister of Education. Melas wrote this work, which was also used as a textbook in schools for many years, with the aim of creating historical awareness in Greek children and instilling Greek nationalism in them from an early age. As stated in the book, he believes that it is insufficient to know Greek in order to be a Greek, and that in order to be a true Greek, one must also know the works and thoughts of ancient Greek scholars. Based on this idea, he created this didactic work by giving examples from ancient Greek scholars and history.

The book was translated into Turkish in 1866 by Philipas P. G. Aristovulos for the Orthodox Christians living in Anatolia, namely the Karamanlides, and transcribed in Greek letters. Thus, Anatolian Christians who did not speak Greek could also benefit from the book.

The book consists of 2 volumes. In this thesis, the first 208 pages of the first volume of the book, published in 1866, that we could access ,were analysed.

The book begins with a foreword by Filipas P. G. Aristovulos, who translated it into Karamanlidika. It is divided into 15 chapters and at the beginning of each chapter there are the words of famous Greek scholars. In the first chapter titled “Gerotathis”, the protagonist of the book, Old Gerostathis, is introduced. Old Gerostathis appears as a very vigorous and virtuous man, loved and respected by all. Gerostathis, an all-round Greek, gives advice to young people by giving examples from his own life experiences, Ancient Greek history and stories of Greek scholars. The book especially emphasises the importance of being healthy, virtuous and contented.

Most of the Karamanlidika texts that have survived to the present day and have been studied are religious texts. In addition to containing religious teachings, the book *Gerostathis, Yani Çocukluk Kemaletimin* Vukuatleri is a textbook with information about Greek history and scholars. The purpose of choosing this book, which is the subject of my thesis, is to contribute to future studies on Karamanlidika with its interesting subject and quite wide vocabulary.

Key words: Karaman Turkish, Karamanlidika, Leon Melas, Filipas P. G. Aristovulos, Gerostathis

KISALTMALAR

Ar. : Arapça
bk. : Bakınız
Fars. : Farsça
Fr. : Fransızca
İtal. : İtalyanca
k.a. : Kişi adı
Lat. : Latince
Moğ. : Moğolca
Rus. : Rusça
vb. : ve benzeri
y.a. : yer adı
Yun. : Yunanca

ESERDE KULLANILAN KARAMANLI ALFABESİ VE TÜRKÇE KARŞILIKLARI

Büyük	**Küçük**	**Türkçe Karşılığı**
A	α / ια	a / â
Π	π̇	b
TZ	τ̈ζ	c
TZ	τζ	ç
Δ	δ / τ̇	d
E	ε	e
Φ	φ	f
Γ	ẋ / γ	g
Γ	γ	ğ
X	χ	h
I	η / ι	ı
I	η / ι / ϊ	i
K	x	k
Λ	λ	l
M	μ	m
N	ν/ γ	n
ΓΓ / ΓΝ	γγ / γν	ñ
O / Ω / IO	ο, ω, ιο	o
O / IO	ο, ιο	ö
Π	π	p
P	ρ	r
Σ	σ / ς	s
Σ	σ̇ / ς̇	ş
T	τ	t
OY	ου	u

ΟΥ	ιου /ου	ü
Β	ϐ / β	v
ΓΙ / Ϊ	γ / ϊ	y
Ζ	ζ	z
Θ	θ	th
Ξ	ξ	ks
Metinde geçmiyor	ς	st
Ψ	ψ	ps

ESERDE KULLANILAN NOKTALAMA İŞARETLERİ

Karamanlıca	Türkçe Karşılığı
.	.
’	’
;	?
!	!
« »	“ ”
-	-
–	–

Yukarıdaki noktalama işaretleri dışında, harflerin üzerinde, Türkçede karşılığı bulunmayan bazı işaretler bulunmaktadır. Bunlar Yunancada kullanılan vurgu işaretleridir ancak metnimizde harflerin okunuşunda herhangi bir farklılık yaratmamaktadır.

I. GİRİŞ

1.1. KARAMANLILAR ÜZERİNE

Anadolu toprakları insanlığın var oluşundan bu yana onlarca uygarlığa ev sahipliği yapmıştır. Bu uygarlıkları farklı inançtan ve etnik gruptan oluşan topluluklar oluşturmaktadır. Bu topluluklar inanç farklılıklarına rağmen yüzyıllar boyunca Anadolu'da bir arada yaşamışlardır. Karamanlılar da bu Anadolulu topluluklarından biridir.

Karamanlılar, Anadolu'nun farklı yörelerinde yaşamış olan Ortodoks Hristiyanlardır. Özellikle başta Karaman, Kayseri, Nevşehir, Konya, Isparta, Aydın, Burdur olmak üzere İç Anadolu'nun farklı bölgelerinde; Karadeniz'in kıyı kesimlerinde; Antalya, Silifke, İstanbul, Bursa ve İzmir'in yanı sıra Suriye, Kırım, ve Doğu Balkanların bazı kesimlerini de içine alan oldukça geniş bir coğrafyada yaşamışlardır. Karamanlı adı ilk kez gezgin Hans Derschwamm'ın seyahatnamesinde karşımıza çıkmıştır. 1553-1555 yılları arasında İstanbul ve Anadolu'da dolaşan gezgin, İstanbul'da Türkçe konuşan Hristiyan bir toplulukla karşılaştığını, bu topluluğun kendilerini Caramanos olarak adlandırdıklarını ve Karaman'dan geldiklerini söylemektedir.[1] Yine Evliya Çelebi Seyahatname'sinde Antalya Kalesi civarını anlatırken *"Bu kalenin kuzey tarafında olan büyük varoş 20 mahalledir. 16 mahallesi Müslüman ve dördü Rum keferesi mahallesidir. Ama keferesi asla Rumca bilmezler. Bozuk Türkçeyle konuşurlar.[2]"* ve Alanya Kalesi civarını *"Ama eski zamandan beri Rum keferesi mahalledir. Tamamı 300 haraçtır. Ama asla Rumca bilmeyip bozuk Türkçe bilirler"*[3] şeklinde ifade etmektedir. Eviya Çelebi'nin bu ifadeleri o dönem o bölgede Karamanlıların yaşadığının kanıtıdır.

Karamanlıların kökeni hakkında araştırmalar hala sürmektedir. Fakat ilk kaynakların yetersiz oluşu sebebiyle henüz kesin bir sonuca varılamamıştır. Karamanlıların kökeni araştırıldığında ortaya iki farklı görüş çıkmaktadır. Bunlardan ilki Karamanlıların Rum asıllı olduğu, zamanla yaşadıkları coğrafya sebebiyle Rumcayı unutup Türkçe konuşmaya başladıkları görüşüdür. İkinci görüş ise Karamanlıların

---

[1] Semavi Eyice, "Karamanlidika, Yunan Harfleri ile Türk Dilinde Basılmış Kitapların Analitik Bibliyografyası (1584-1850), *Belleten,* XXVI(24), (1962, Nisan), s. 369.

[2] *Günümüz Türkçesiyle Evliya Çelebi Seyahatnamesi: Kütahya – Manisa – İzmir - Antalya- Karaman- Adana – Halep – Şam – Kudüs – Mekke- Medine*, Haz: Seyita Ali Kahraman , YKY, İstanbul 2011, s. 314

[3] *Age.*, s. 323

Selçuklu Devleti kurulmadan önce Anadolu'ya yerleşerek Bizans ordusuna paralı asker olarak katılan ve zaman içerisinde dinlerini değiştirerek Ortodoks olan, Rumca konuşamayan Türkler olduğudur.[4] Yunan araştırmacılar Karamanlıların Yunan olduklarını ve Osmanlı egemenliği altında baskılar sonucunda Yunanca konuşmayı bıraktıkları görüşünü savunmaktadır. Fakat Türk tarihi incelendiğinde bu durum pek olası görülmemektedir. Tarih boyunca Türkler yaşadıkları coğrafyaya ve benimsedikleri dinî inanca bağlı olarak Türkçeyi farklı alfabelerle yazmışlardır. Karamanlıların Hristiyanlığı benimseyen Türkler olarak dinî inançlarından dolayı yazı dilinde Yunan harflerini kullanmış olmaları oldukça olasıdır. Üstelik Karamanlıca eserlerinin büyük çoğunluğunu dinî kitapların oluşturuyor olması da bu görüşü desteklemektedir. Karamanlıların, içerisinde pek çok etnik grup bulunduran Osmanlı İmparatorluğu döneminde baskı altında kalarak Yunan dilini unutmuş olmaları da gerçeği yansıtmamaktadır. 19. yüzyılın ilk yarısında Kapadokya bölgesinde bulunan 81 Rum köyünün 32'sinde Rumca konuşulmaya devam edilirken 49 köyde ise Türkçe konuşmakta olan Hristiyan Ortodokslar yaşamaktaydı.[5] Eğer Türkçeden başka bir dil konuşulmaması hususunda bir baskı oluşturulmuş olsaydı Karamanlılar dışındaki diğer Hristiyanlar da Türkçe konuşmaya zorlanmalıydı. Osmanlı topraklarında yaşayan diğer milletlere bakıldığında da kendi dillerini konuşmaya devam ettikleri görülmektedir ve bu durum Karamalıların baskı altında kalarak Türkçeyi unutmuş oldukları görüşünü çürütmektedir. Karamanlılar yaşam biçimi ve gelenekler açısından da Müslüman Türklerle büyük benzerlik göstermektedir. Dinî inançlarının aynı olması dışında Yunanlılarla fazla bir benzerlikleri bulunmamaktadır.[6] Tüm bu ihtimaller değerlendirildiğinde Karamalıların Türk kökenli olduklarını savunan ikinci görüş daha olası görülmektedir.

Tarihi kaynaklarda Karamanlılara "*Zimmiyan-i Karaman", "Karamanyan", "Karamanî" ve "Karamanos"* gibi adlar verilmiştir. Karamanlıca eserlerin önsözleri incelendiğinde ise kendilerine *Hıristiyanlar, Ortodoks Hıristiyanlar, Anadolulu Hıristiyanlar, Anadolu'nun Hıristiyan Ortodoksları, Anadolulu Hemşeriler, Ortodoks*

---

[4] Janos Eckmann, "Anadolu Karamanlı Ağızlarına Ait Araştırmalar I, Phonetica", *Ankara Üniversitesi Dil Ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi,* VIII, (1950), s. 165.

[5] Evangelia Balta. *Gerçi Rum isek de Rumca Bilmez Türkçe Söyleriz, Karamanlılar ve Karamanlıca Edebiyat Üzerine Araştırmalar,* Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2012, s.125,141.

[6] Yonca Anzerlioğlu, "Tarihi Verilerle Karamanlı Ortodoks Türkler", *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi,* 51, (Ocak 2013), s. 176.

Hemşeriler, Kardeş Hıristiyanlar ve Dindaş olarak hitap ettikleri görülmektedir.[7] Kendilerini tanımlarken dinî inançlarını esas almışlardır. Tezime konu olan *Gerostathis, Yani Çocukluk Kemaletimin Vukuatleri* adlı kitabın ön sözünde de mütercimi Filipas P. G. Aristovulos okuyuculara "Anatollu Karındaşlerimiz" ifadesiyle hitap etmektedir. Karamanlılar kendilerini belki de en güzel şekilde *Kaiseria Mitropoliteleri* adlı Karamanlıca kitapta geçen şu dörtlükle ifade ederler:

"*Gerçi Rum isek de Rumca bilmez Türkçe söyleriz,*
Ne Türkçe yazar okuruz ne de Rumca söyleriz,
Öyle bir mahludî hatt-ı tarikatimiz vardır,
Hurufumuz Yunanice, Türkçe meram eyleriz." (Şakiroğlu, 1974: 761).

Karamanlılar, Türkçe konuşup yazı dilinde Yunan harflerini kullanan Ortodoks Hristiyan bir topluluk olarak Anadolunun farklı kültürlerini yansıtan en önemli örneklerden biridir. Kullandıkları Türkçenin sade ve kolay anlaşılır bir Türkçe olması ve Türkçenin farklı bir alfabe ile yazılmış olması Türk dili araştırmalarına önemli bir katkı sağlamaktadır. 15. yüzyıldan itibaren ilk örnekleri görülmeye başlayan Karamanlıca eserler, 1923 yılı Ocak ayında Türkiye ile Yunanistan arasında imzalanan Türk-Yunan Ahali Mübadelesi gereğince Anadolu'da yaşayan Rum Ortodoksların Yunanistan'a iadesiyle son bulmuştur. Mübadele sonrası, 1935'e kadar bazı yayınlar yapılmış olsa da Yunanistan'a yerleşen Karamanlıların zaman içerisinde asimile olmasıyla Karamanlıca tamamen ortadan kalkmıştır.

1.2. KARAMANLI TÜRKÇESİ HAKKINDA

Karamanlıca veya Yunanca adıyla Karamanlidika, Osmanlı İmparatorluğu döneminde ağırlıklı olarak Orta Anadolu'da yaşamış olan, Karamanlılar olarak adlandırılan Hristiyan Ortodoksların kullandıkları yazı dilidir.

Karamanlılar, Yunanca konuşmayı bilmedikleri halde yazı dilinde Yunan harflerini kullanmayı tercih etmişlerdir. Bu tercihlerinin sebebi dini inançlarıdır. Karamanlılar yaşadıkları coğrafyadaki diğer Türklerle aynı dili konuşmalarına rağmen Ortodoks inancına mensup oldukları için Yunan harfleriyle yazmışlardır. Türkler dini inaçlarına bağlı olarak tarih boyunca farklı alfabeleri yazı dili olarak kullanmışlardır; Tengrici Türklerin Köktürk, Maniheyist Türklerin Mani, Budist Türklerin Uygur ve

[7] Evangelia Balta, "Anadolu'lu Türkofon Hristiyan Ortodoksların Ulusal Bilinçlerini Araştırmaya Yarayan Kaynak Olarak Karamanlıca Kitapların Önsözleri", *Tarih ve Toplum,* XIII / 74, (1990), s.136.

Brahmi, Musevi Türklerin İbrani, Müslüman Türklerin Arap, Hristiyan Türklerin Yunan ve Ermeni alfabelerini kullanmış olmaları gibi.[8] Yani bu durum Türk Dili için sıra dışı bir durum değildir. Türkler din değiştirdikçe buna bağlı olarak ilgili dinin alfabesini de kullanmakta bir beis görmemişlerdir.

Karamanlıca oldukça saf ve kolay anlaşılır olduğundan, Karamanlıca eserlerin ön sözlerinde "berrak Türkçe", " ortak Türk dili", "düzgün Türk dili" olarak adlandırılırdı. Karamanlıca eserlerin çoğu standart Türkçe ile değil, mahalli Karamanlı lehçesi iledir.[9] Cami Baykurt "Osmanlı Ülkesinde Hıristiyan Türkler" kitabında Karamanlıca için *"Karamanlı Rum, Yunan dilini hiç bilmez; gayet saf - hatta müslüman Türklerden daha temiz - bir Türkçe ile konuşur; kendilerine mahsus kiliselerinde ibadet ederler, kendilerine mensup papazları Türkçe ayin yaparlar."* ifadelerini kullanmıştır.[10] Sade bir dil tercih edilmesinin sebebini tezime konu olan *Gerostathis, Yani Çocukluk Kemaletimin Vukuatleri* kitabının önsözünde çevirmen Filipas P.G. Aristovulos *"Kitab-ı mezkûri yek-bâre avâm-ı nase muvâfık tabîr ile tercüme itdim, çünki ehl-i ilme muvafık tâbir ile olmak, anler bu kitabın rumicesini okuya bilmeleri me'mul olduğundan, münasipsiz göründü"* sözleriyle açıklamaktadır. Karamanlıca ile ortaya konulan eserlerin genellikle halk tabakasına yönelik, dinî ve eğitici eserler olması sebebiyle sade, kolay anlaşılır bir dil kullanılmaya özen gösterilmiştir.

Karamanlıca söz varlığı ve imla özellikleri bakımından Orta Anadolu ağzı ile benzerlik göstermektedir. Özellikle Kayseri, Karaman ve Nevşehir yöresi ağızlarından izler taşıyan eserlerde söz varlığının büyük bir kısmını Türkçe sözcükler oluşturmaktadır. Türkçe sözcüklerin yanı sıra Arapça, Farsça ve çok fazla olmamakla birlikte Yunanca sözcükler de kullanılmıştır. Yunanca sözcüklere getirilen ekler Türkçedir ve genellikle dini terimler için Yunanca sözcükler tercih edilmiştir.

Karamanlıcanın imla özelliklerini bir kurala bağlamak zordur çünkü tezime konu olan eserde de sıkça görüldüğü gibi, bir sözcüğün aynı cümle içerisinde bile farklı şekillerde yazıldığı sıkça gözlemlenmektedir. Bu imla farklılıklarının temel sebebi

---

[8] Osman Fikri Sertkaya, "Grek Harfleriyle Yazılmış Anadolu Karamanlı Ağzı Metinleri Üzerine", *Journal of Turkish Studies, Kaf Dağının Ötesine Varmak Festschrift in Honour of Günay Kut, Essays presented by her Colleagues and Students*, IV(XXVIII/2), (2004), s. 1.

[9] Talat Tekin, (1997). *Tarih Boyunca Türkçenin Yazımı*, Simurg Yayınları, Ankara 1997, s. 108.

[10] Cami Baykurt, *Osmanlı Ülkesinde Hıristiyan Türkler*, Sanayiinefise Matbaası, İstanbul 1932, s. 6.

Karamanlıca olarak kaleme alınan eserlerin genellikle Yunan dilinden çeviri eserler olması ve çeviriyi yapan kişilerin dile tamamiyle hakim olmaması veya Türk dilindeki tüm seslerin Yunan alfabesinde bir karşılığı olmaması olabilir. Yunan alfabesinde karşılığı bulunmayan Türkçe sesleri gösterebilmek için var olan bazı Yunan harflerinin üzerine nokta konulmuş veya iki, üç harf yanyana kullanılarak Türkçedeki seslere karşılık bulunmuştur. Karamanlıca eserlerde bazı sözcükler yazlırken bu Türkçe seslere karşılık bulunan işaretlemelere dikkat edilmediği için imlada bir karışıklık söz konusudur.

15. yüzyılda Fatih Sultan Mehmet'in talimatıyla İstanbul patriği Gennadios Scholarios tarafından hazırlanan "Hıristiyan İtikatnamesi" adlı eser Karamanlıca edebiyatının bilinen en eski örneğidir. Gennadios 1455- 1456 yıllarında bu eserin Yunancasını hazırlamış, eser daha sonra Türkçeye çevrilmiş ve Yunan harfleriyle de yazılmıştır.[11] Bu tarihten sonra 20. yüzyılın ilk yarısına kadar yüzlerce Karamanlıca eser ortaya konulmuştur. 1923'te imzalanan nüfus mübadelesiyle Anadolu'da yaşayan Karamanlıların Yunanistan'a gönderilmesiyle Karamanlı edebiyatı duraklamış ve bir süre sonra da tamamen yok olmuştur.

Karamanlılar Ortodoks inancına mensup oldukları için eserlerin büyük çoğunluğunu Yunancadan tercüme edilmiş dinî bilgiler içeren, öğretici eserler oluşturur. Dinî içerikli eserlerin yanı sıra edebî ve tarihî kitaplar, gazeteler ve dergiler de basılmıştır. Ayrıca Anadolu'nun farklı bölgelerinde Karamanlıca ile yazılmış mezar taşları ve kitâbeler de bulunmaktadır.

Karamanlıca üzerine pek çok çalışması bulunan Janos Eckmann araştırmaları neticesinde Karamanlıca eserleri dil özellikleri bakımından 3 gruba ayırır.

I. *Doğrudan doğruya edebî Türkçe ile yazılı eserler:* Bunlar Arap harfleriyle yazılmış, daha sonrasında Yunan harfleriyle neşredilmiş olan eserlerdir.

II. *Halk unsurları ile az çok karışık bir yazı dili ile yazılmış eserler*: Bu gruptaki eserler edebî bir dille yazılmış olmalarının yanı sıra halk ağızlarına ait özellikleri de barındırırlar.

[11] Talat Tekin, *Age., s.107.*

III. *Karamanlı halk dili veya ona çok yakın bir dil ile yazılmış eserler*: Bu eserler dil özellikleri bakımından tam bir birlik teşkil etmemektedir ve esas itibariyle aynı ağız özelliklerini göstermektedirler.[12]

Evangelia Balta ise eserleri dil özelliklerine göre değil, konularına göre sınıflandırarak "*dinî eserler*" ve "*din dışı eserler*" olmak üzere iki gruba ayırır.[13]

Türk dili, yüzyıllar boyunca yaşanılan coğrafyanın ve benimsenen din ve kültürlerin etkisiyle farklı alfabelerle yazılmıştır. Farklı alfabe kullanımı Türkçenin zenginliğine zenginlik katmış ve dil araştırmaları için farklı kapılar açmıştır. Karamanlıca da Türkçeye Arap harflerinin hâkim olduğu bir dönemde farklı bir alfabe olan Yunan alfabesiyle yazılmış olması sebebiyle Türk dili araştırmaları açısından çok büyük bir önem teşkil etmektedir. Osmanlıcayla aynı dönemde yaşamış olan Karamanlıca, dönemin imla özelliklerini karşılaştırma imkanı sunarak Türk dili araştırmalarına büyük bir katkı sağlayacaktır.

1.3. ESERİN YAZARI LEON MELAS

Leon Melas, 19. yüzyıl'da Yunanistan'ın önde gelen entelektüellerinden ve politikacılarından biridir. 1812 yılında, İstanbul'da tüccar bir babanın çocuğu olarak doğdu. Babası Dostlar Cemiyeti'nin bir üyesi olarak Yunan milliyetçi hareketini desteklemekteydi. Leon Melas, çocukluğunu İstanbul'da geçirdi, 1821'de Yunan İsyanı'nın başlamasıyla ailesiyle birlikte İstanbul'dan ayrılıp Rus İmparatorluğu'nda bulunan Odessa'ya taşınmak zorunda kaldılar ve Melas orta öğretimini orada tamamladı.

1826 – 1829 yılları arasında Korfu İyonya Akademisi'nde hukuk okudu, ardından İtalya'nın Pisa kentinde eğitimine devam etti ve burada kendisine hukuk doktorası verildi. 1833 yılında Yunanistan'a döndü ve çeşitli kurumlarda avukatlık yaptıktan sonra 1835 yılında Atina bölge mahkemesine savcı yardımcısı olarak atandı. Bu dönemde Atina Üniversitesi'nde ceza hukuku alanında ücretsiz dersler verdi. 30'lu yaşlarında siyasetle ilgilenmeye başladı. 1841 yılında adalet bakanı olarak atandı fakat bir süre sonra Kral Otto ile yaşadığı anlaşmazlıklar sebebiyle görevinden azledildi. 1843

[12] Janos Eckmann, "Anadolu Karamanlı Ağızlarına Ait Araştırmalar I, Phonetica", *Ankara Üniversitesi Dil Ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi,* VIII, (1950), s. 167, 168.

[13] Evangelia Balta, "Karamanlıca Kitapların Dönemlere Göre İncelenmesi ve Konularına Göre Sınılandırılması", *Müteferrika Yaz,* Sayı: 13, (1998), s. 7.

yılında Andreas Metaxas'ın devrimci kabinesinde yer aldı ve komiteye katıldı. Yunanistan'ın ilk anayasasının taslağı, 1844 yılında bizzat Melas tarafından Yunan parlamentosuna sunuldu. Daha sonra Kilise ve Halk Eğitimi Bakanlığı ve Eğitim ve Halk Eğitimi Bakanlığı gibi önemli görevlerde bulundu. Bir süre sonra siyaset hayatında yaşadığı hayal kırıklıkları sebebiyle Yunanistan'ı terkederek Londra'ya taşındı ve tüccarlık yapmaya başladı. Tüccarlık yaptığı bu dönemde ülkesinin geleceğine kayıtsız kalamıyordu. Bu süreçte gazete ve dergilerde yazmaya devam etti. En önemli eseri olan *Gerostathis* kitabını da aynı dönemde yazdı.

1859'da Yunanistan'a döndükten sonra eğitime duyduğu ilgi nedeniyle "Philelekpedekidiki Gesellschaft" üyesi ve daha sonra "Philelekpedekidiki Gesellschaft" başkanı oldu. Aynı zamanda "Yunancayı Yayma Derneği"nin de bir üyesiydi. Leon Melas, eğitimin iyileştirilmesi için yaptığı idari çalışmaların yanı sıra, özellikle çocuklar için kitaplar yazmaya başladı çünkü Yunan ulusunun yükselişi ve refahı için umutlarını eğitimin dönüştürücü gücüne bağlamıştı. Hayatını kaybettiği 8 Ekim 1879 tarihine kadar da özellikle Yunan çocuklarının ve gençlerinin eğitimi için çalışmalarına devam etti.

Politika, edebiyat ve pedagoji alanlarında pek çok eser kaleme aldı. En önemli eseri *Gerostathis (İhtiyar Stathis)*'dir. *Christopher, Yunan Çocuklarının El Kitabı, Küçük Plutarkhos* bilinen diğer önemli eserlerindendir.

1.4. LEON MELAS'IN GEROSTATHİS, YANİ ÇOCUKLUK KEMALETİMİN VUKUATLERİ ADLI KİTABI

Leon Melas'ın *Gerostathis* veya diğer adıyla *İhtiyar Stathis* adlı eseri ilk kez 1858 yılında, Yunan dilinde basılmıştır. Kitabın ilk baskısı tek cilttir ve 3 bölümden oluşmaktadır. 1862'de, üçüncü baskısı ders kitabı olarak tasarlanarak 3 cilt halinde yayınlanmıştır. O tarihten sonra da uzun yıllar okullarda ders kitabı olarak kullanılmıştır.

Leon Melas, *Gerostathis* kitabını yazarken Yunan gençlerinde eksikliğini hissettiği milliyetçiliği ve tarih bilincini uyandırmayı hedeflemiştir.Bunu yaparken de o döneme kadar yayınlanmış olan ders kitaplarının sıkıcılığından ve katılığından uzaklaşarak hikayelendirme yöntemiyle öğretilerini eğlenceli bir hale getirmeye çabalamıştır. *Gerostathis* kitabında iki ana tema üzerinde durulmuştur: Helenizm ve Hristiyanlık. Melas, Helenizm ve Hristiyanlığı kitabında eşit şekilde kullandığını ima

etse de *Gerostathis*'in ahlaki öğütlerini desteklemek için kullandığı örnek olaylar ve referansların %10'u İncil'den; %11,6 günlük yaşamdan; %76,4 ise tarihten alınmıştır.[14]

19. yüzyılda milliyetçilik bilincinin ön plana çıkmasıyla birlikte Anadolu'da yaşayan, Yunanca bilmeyen Ortodoks Hristiyanlara yönelik Yunancadan pek çok çeviri eser yayınlanmıştır. Gerostathis kitabı da Filipas P. G. Aristovulos tarafından Türkçeye çevrilmiş ve Yunan harfleriyle basılmış ve *Gerostathis, Yani Çocukluk Kemaletimin Vukuatleri* adıyla yayınlanmıştır. İki ciltten oluşan kitabın birinci cildi 1866, ikinci cildi 1867 yıllarında yayınlanmıştır.

Tezime konu olan *Gerostathis, Yani Çocukluk Kemaletimin Vukuatleri* kitabının birinci cildi toplam 15 bölümden oluşmaktadır. Her bölüm başında Antik Yunan filozoflarının özlü sözlerine yer verilmiştir. Bu özlü sözler öncelikle Yunanca olarak yazılmış, alt kısmında Karamanlıca çevirisine yer verilmiştir.

Kitabın başkahramanı Gerostathis adlı yaşlı, bilge bir Yunandır. İhtiyar Gerostathis'in hayat tecrübleri ve bilgeliği Yunan tarihiyle sentezlenerek anlatılmaktadır. Gerostathis, bir grup Yunan gencine erdem, bilgelik, yiğitlik ve vatanseverliğin önemini kendi tecrübelerinden yola çıkarak anlatır, tecrübelerini de Yunan tarihiyle destekler. Öğretici bir eser olmasına rağmen yazarın anlatım şekli sayesinde sıkıcı olmaktan uzaklaşır.

Kitabın dili oldukça sadedir. Eserin ön sözünde mütercimi Filipas P. G. Aristovulos, kitabın çevirisini yaparken halk tabakasına yönelik olarak tercüme ettiğini, bu nedenle yalın, basit bir dil tercih ettiğini belirtmektedir. Gerekçe olarak da ehl-i ilme mensup olan kişilerin Yunanca bildikleri için eseri Yunan dilinde okuyabilecek olmalarını söylemektedir.

Leon Melas, *Gerostathis* kitabını yazarken çocukların ve gençlerin keyifle okuyabilecekleri, aynı zamanda da onlara Yunan milliyetçiliğini öğretecek bir kitap yazmayı hedeflemiştir. Kitabın yüzlerce baskı yapmış olması ve uzun yıllar ders kitabı olarak kullanılmış olması, hatta Yunanistan'ın sınırlarını aşarak Anadolu'da yaşayan Karamanlılar tarafından okunmuş olması hedefine ulaştığını göstermektedir.

[14] Harris Athanasiades, "Enlightenment and School History in 19th Century Greece: the Case of Gerostathis by Leon Melas (1862-1901)", *Espacio, Tiempo y Educación,* IV/ 1, (2017). s. 9.

1.5. ESERİN İMLA ÖZELLİKLERİ

Eserin imla özellikleri çalışılırken Eleni Mesimeri'nin Prof. Dr. Mesut Şen danışmanlığında 2012 yılında yapmış olduğu *Metropolit Serafim Azim Padişah Monastır Kikko'nun Hekmetlü Validullah İkona Tasfirün, Hayrlı Pınarun Hekmet-name Tarihi* adlı yüksek lisans tezi incelenmiş ve aynı yüzyılda yazılmış olan bu iki eserin imla farklılıkları olduğu görülmüştür. Mesimeri'nin tezine konu olan eserde kullanılan harflerin yazımı ile metnimizde kullanılan harfler farklılık göstermektedir, bazı harfler ise metnimizde hiç geçmemektedir. Aşağıda ünlü ve ünsüzlerin yazılışları hakkında bilgi verilirken bu farklılıklar da belirtilecektir.

1.5.1. Ünlülerin Yazılışı

Karamanlıcada Türkçede bulunan 8 ünlü harfin tamamının karşılığı bulunmaktadır ve tüm ünlü harflerin gösteriliyor olması okuyuculara büyük bir kolaylık sağlamaktadır. Bazı ünlü harfler tek bir harfle gösterilirken bazıları ise birden fazla şekilde yazılabilmektedir. Aşağıda tezime konu olan metinde kullanılmış olan ünlü harfler örneklerle gösterilmiştir.

1.5.1.1. a, â Ünlüleri

Metnimizde a ünlüsüne karşılık olarak α, ια harfleri kullanılmıştır. Harflerin kullanımı tam olarak bir düzene bağlı değildir. Metinde â ünlüsü de aynı harflerle gösterilmektedir. Bu sebeple transkripsiyonda â ünlüsü kullanılmamıştır.

φαρκλή farklı (1b/22) , άταλαρηνήν atalarının (29b/5), ϐαχίτ vakit (72a/7), Λάχιν lakin (2a/21).

ια harfi a sesini karşılamakla beraber özellikle ince k ve g seslerinden sonra â sesine karşılık da kullanılmıştır. γιαρδήμ yardım (3a/19), Γιαρατ̔ητζηνήγή Yaradıçının (7b/27), μερχαμετχιανί merhametkani (8b/19), ρουζχ̔ιαρ rüzgar (19a/9), ασ̔ιχιαρ aşikar (75a/26).

Mesimeri'nin tezinde a ünlüsüne karşılık olarak ια harfi kullanılmamış, a ünlüsü sadece α, αα ünlüleriyle karşılanmıştır.

1.5.1.2. e Ünlüsü

Metnimizde e ünlüsüne karşılık olarak sadece ε harfi kullanılmıştır.

εδδελ evvel (1b/8), εσχί eski (8b/9), έρχεν erken (19b/14), χεμσεχριλερινε hemşehrilerine (23a/23), τεχλιχελί tehlikeli (65a/25)

Mesimeri'nin tezine konu olan eserde ise e, ε, ιε, αι harfleri kullanılmıştır.

1.5.1.3. ı Ünlüsü

Metnimizde η ve ι harfleri ı ünlüsünü karşılamak üzere kullanılmıştır.

γηλτῆζηνη yıldızını (6b/03), σιτμα sıtma (22b/23), Μησηρη Mısırı(29a/13), σηρασηντα sırasında (75b/01), χηρμηζη kırmızı (16b/07), χηγιμετλί kıyımetli (42a/13)

Mesimeri'nin tezine konu olan eserde ise ι, ει, ιε, η, υ harfleri kullanılmıştır.

1.5.1.4. i Ünlüsü

Metnimizde i ünlüsüne karşılık olarak ι, η, ϊ harfleri kullanılmıştır.

ίχτιγιαρληγηνηζτα ihtiyarlığınızda (11b/03), ιττῖχλερϊντε itdiklerinde (21b/15), ίλμιμιζ ilmimiz (35a/ 05), ιτζινε içine (14b/14), ταχσημ taksim (52b/06), ΐτιχατ itikat (6a/19)

Mesimeri'nin tezine konu olan eserde ise η, ι, ει, υ, ϊ, ιε, ια harfleri kullanılmıştır.

Metnimizde ı ve i ünlüleri aynı harflerle gösterildiği için harfler arasında net bir ayrım bulunmamaktadır. Biz bu ünlüleri okurken sözcüklerin Türkçe okunuşlarını esas alarak okuduk.

1.5.1.5. o Ünlüsü

Metnimizde ο, ω, ιο harfleri o ünlüsüne karşılık olarak kullanılmıştır. ω harfi özellikle Türkçe olmayan sözcüklerin yazılışında kullanılmıştır.

Φωχίων Fokion (28b/08), ορατα orada (18b/08), Ευρώπα Evropa (2a/14), Ρώμαλη Romalı(49a/27), σογν soñ (80a/26), τοστλαρηνητα dostlarını-da (3a/24), αγλάγιορ ağlayor (81b/15)

Mesimeri'nin tezine konu olan eserde farklı olarak ηο harfi de o ünlüsüne karşılık olarak kullanılmıştır.

1.5.1.6. ö Ünlüsü

Metnimizde ö ünlüsüne karşılık olarak ο ve ιο harfleri kullanılmıştır.

ιομουρλεριντε ömürlerinde (4a/15), χιορουνουστέ görünüşde (9b/14), ιολου ölü (6b/19), οπιρ öbir (12b/7), χιοζ göz (82a/3), πογιουχ böyük (34a/10)

Mesimeri'nin tezine konu olan eserde de ö ünlüsü aynı harflerle gösterilmiştir.

Metnimizde o ve ö ünlüleri aynı harflerle gösterildiği için harfler arasında net bir ayrım bulunmamaktadır. Biz bu ünlüleri okurken sözcüklerin Türkçe okunuşlarını esas alarak okuduk.

1.5.1.7. u Ünlüsü

Metnimizde u ünlüsü ου harfleriyle yazılmıştır.

ουμουζλαρημην umuzlarımın (75a/17), πουνου bunu (14a/09), Τζοτζουχλουχ, çocukluk (4b/01), ουζουν uzun (19a/14), ολσουν olsun (23a/29)

Mesimeri'nin tezine konu olan eserde u ünlüsüne karşılık kullanılan ,ϑ ,ιϑ harfleri metnimizde hiç geçmemektedir.

Metnimizde u ve ü ünlüleri aynı harflerle gösterildiği için harfler arasında net bir ayrım bulunmamaktadır. Biz bu ünlüleri okurken sözcüklerin Türkçe okunuşlarını esas alarak okuduk.

1.5.1.8. ü Ünlüsü

Metnimizde ü ünlüsüne karşılık olarak ιου ve ου kullanılmıştır.

γιουρεχλερινίτε yüreklerini-de (33a/07), ουμίτ ümit (78a/04), τζουμλεσι cümlesi (1b/16), Κουνες̈ Küneş(19b/18), χιουν gün (25b/6), χιορουνουρουζ görünürüz (48a/20)

Mesimeri'nin tezine konu olan eserde de ü ünlüsü ιου ve ου harfleriyle karşılanmaktadır. Bu harflerin dışında Mesimeri'nin tezinde ü ünlüsüne karşılık olarak kullanılan ϑ ,ϑϑ , ιϑ harfleri metnimizde geçmemektedir.

1.5.2. Ünsüzlerin Yazılışı

Karamanlıcada Türkçede bulunan tüm ünsüz harflerin bir karşılığı bulunmaktadır. Tüm ünsüzlerin açık bir şekilde gösteriliyor olması metnin kolay okunabilmesini sağlamaktadır. Eserde bazı sözcüklerin, bazen aynı cümle içerisinde bile, farklı şekilde yazılmış olduğunu görüyoruz. Bu karışıklığın sebebi Yunancada karşılığı bulunmayan ve aynı harf ile gösterilen ünsüzlerin birbirinden ayrılabilmesi için

bazı harflerin üzerine konulan noktaların unutulması veya bir ünsüzün birden fazla harfle gösterilebiliyor olmasıdır.

1.5.2.1. b Ünsüzü

Metnimizde b ünsüzü π harfinin üzerine nokta konularak π̇ şeklinde yazılmıştır.

πȧγτζεβανληχ bağçevanlık (48a/10), χαπȯυλ kabul (2a/19), εζπερ ezber (8b/10), πȧχτηχι bakdı-ki (55a/01), πȅλχι belki (85b/29), πȯυλουνμαζ bulunmaz (26a/25)

Mesimeri'nin tezinde ise ββ, π, ππ, μπ harfleriyle gösterilmektedir.

1.5.2.2. c Ünsüzü

Metnimizde c ünsüzü ç ünsüzünden ayrılabilmesi için τζ harfinin üzerine nokta konularak τ̌ζ şeklinde gösterilmiştir.

τουρχτ̌ζε türkce (1a/02), τ̌ζαχτ̌ cahd (7a/11), τζουτ̌ζουχ çocuk (20b/14), ẋετ̌ζελερινι gecelerini (61a/05), τ̌ζεβαπλεριντȅν cevaplerinden (5a/14), γιουτ̌ζε yüce (30a/26)

Mesimeri'nin tezinde ise τζ harfi noktasız şekliyle kullanılmıştır.

1.5.2.3. ç Ünsüzü

Metnimizde ç ünsüzüne karşılık olarak τζ harfi kullanılmıştır.

ιτζουν içün (2b/06), τζιτζεχλερι çiçekleri (7b/18), τζοτ̌ζουχ çocuk (29b/04), Κουτζτζουχ Küççük (62a/06), τζουνχι çünki (33b/23)

Mesimeri'nin tezinde de ç ünsüzüne karşılık olarak aynı harf kullanılmıştır.

1.5.2.4. d Ünsüzü

Metnimizde d ünsüzü δ ve üzeri noktalı τ (τ̇) harfleri ile karşılanmaktadır.

τ̇εγιλ değil (2a/28), τ̇ουνγιατȅ dünyade (77a/09), διδασχαλοσλερι didaskalosleri (3b/03), τ̇ερουνλεριντȅ derunlerinde (12b/08), τ̇οστουμουζ dostumuz (36a/15), Ελλαδανην Elladanın (44b/28)

Mesimeri'nin tezinde ise δ, τ, ττ, ντ harfleri kullanılmıştır.

1.5.2.5. f Ünsüzü

Metnimizde f ünsüzü φ harfi ile karşılanmaktadır.

βεφατηνη vefatını (3a/06), φαχατ fakat (6b/31), φαχιρ fakir (22a/17), ιοφχελενιπ öfkelenip (71b/11)

Mesimeri'nin tezinde de f ünsüzü aynı harfle karşılanmaktadır.

1.5.2.6. g Ünsüzü

Metnimizde g ünsüzü üzeri noktalı x (ẋ) ve γ harfleri ile karşılanmaktadır.

ẋιογ gög (3a/01), γαϊρετχές̇ gayretkeş (3b/21), ẋαπουγη gapuyı (2b/04), ẋιουν gün (24b/01), ẋεμιλεριντεν gemilerinden (32b/21), λουγατλαρη lugatları (35b/11)

Mesimeri'nin tezinde γ, κ, γκ harfleri g ünsüzüne karşılık kullanılmıştır.

1.5.2.7. ğ Ünsüzü

Metnimizde ğ ünsüzüne karşılık olarak sadece γ harfi kullanılmıştır.

αγατζλαρταν ağaçlardan (23a/16), σαγλαμ sağlam (1b/10), Δογτ̇ουγουμουζ doğduğumuz (17/25), εγερ eğer (7a/11)

Mesimeri'nin tezinde ise g ünsüzüne karşılık olarak kullanılan γ, κ, γκ harfleri ğ ünsüzüne karşılık olarak da kullanılmıştır.

1.5.2.8. h Ünsüzü

Metnimizde h ünsüzüne karşılık olarak χ harfi kullanılmıştır.

ταχσιλ tahsil (1b/19), τ̇αχα daha (23b/23), Αλλαχ Allah (8b/13), χηζμετι hizmeti (38a/17), χοϛ̇ hoş (83b/07)

Mesimeri'nin tezinde de h ünsüzü aynı harfle karşılanmaktadır.

1.5.2.9. j Ünsüzü

Karamanlıcada j ünsüzüne karşılık bir harf bulunmamaktadır. Metninimzde de j ünsüzü geçmemektedir. Mesimeri'nin tezinde de j ünsüzü geçmemektedir.

1.5.2.10. k Ünsüzü

Metnimizde k ünsüzü x harfi ile karşılanmaktadır.

χαχρεμανληγην kahremanlığın (26b/19), φαρχ fark (8b/11), χεμαλετιντε kemaletinde (2a/01), χορχαχ korkak (35a/19), ερχεχλερ erkekler (74b/07)

Mesimeri'nin tezinde ise k ünsüzüne karşılık olarak κ, κκ harfleri kullanılmıştır.

1.5.2.11. l Ünsüzü

Metnimizde l ünsüzüne karşılık olarak λ harfi kullanılmıştır.

λισανλερινιτε lisanlarını-de (2a/14), λαχιν lakin (41b/02), χαλλερε hallere (3b/12), Ελληνοσλαρ Ellinoslar (33b/11), αλτη aldı (64a/08)

Mesimeri'nin tezinde de λ, λλ harfleri l ünsüzüne karşılık olarak kullanılmıştır.

1.5.2.12. m Ünsüzü

Metnimizde m ünsüzüne karşılık olarak μ harfi kullanılmıştır.

μαλ mal (2a/08), Τζουμλεμιζ Cümlemiz (5b/18), ραχμετλικ rahmetlik (19a/22), Μουσλιμανλεριν Müslimanlerin (62b/06), μουμ mum (73b/01)

Mesimeri'nin tezinde de m ünsüzü aynı harfle karşılanmaktadır.

1.5.2.13. n Ünsüzü

Metnimizde n ünsüzü ν ve γ harfleri ile karşılanmaktadır.

νασηλ nasıl (8a/09), γιανηνα yanına (14a/09), νιγετ niyet (14b/05), Γιουνανιστανην Yunanistanın (45a/04), νιτζουν niçün (66b/06), ρεγχλι renkli (92b/16)

Mesimeri'nin tezinde ise ν, νν, ϼ harfleri kullanılmıştır.

1.5.2.14. ñ Ünsüzü

Metnimizde ñ ünsüzü γγ, γν harfleriyle karşılanmaktadır.

σογγρα soñra (2b/07), γεγγί yeñi (2b/18), αγγσηζτ̈αν añsızdan (6a/14), πιγν biñ (33a/01), αταλαρηγγηζ atalarıñız (13b/16) , αλτουνουγν altunuñ (3a/09), εγν eñ (8a/05)

Mesimeri'nin tezinde de ñ ünsüzüne karşılık olarak γγ, γν harfleri kullanmış, γ harfinin tek başına kullanıldığı da görülmüştür.

1.5.2.15. p Ünsüzü

Metnimizde p ünsüzüne karşılık olarak π harfi kullanılmıştır.

πεκ pek (1b/13), πετ̈ερι pederi (21a/08), αληπ alıp (28b/04), χιοπρου köprü (33b/02), πατ̈ισ̈αχ padişah (54b/03)

Mesimeri'nin tezinde de p ünsüzü aynı harfle karşılanmaktadır. Ayrıca tezimizde hiç kullanılmayan ﻑ harfi de Mesimeri'nin tezinde p ünsüzüne karşılık olarak kullanılmıştır.

1.5.2.16. r Ünsüzü

Metnimizde r ünsüzü ρ harfi ile karşılanmıştır.

χερ her (6b/25), Γεροσταθης Gerostathis (15a/05), τζηρτζηρ πιοτζεγι çırçır böçeği (41a/04), ρεγχλι renkli (92b/16), γεγιορυμ yeyorum (37a/01)

Mesimeri'nin tezinde metnimizden farklı olarak r ünsüzü için ρρ harfinin kullanıldığı da görülmektedir.

1.5.2.17. s Ünsüzü

Metnimizde s ünsüzüne karşılık olarak ς ve σ harfleri kullanılmıştır.

Ιησους İsus (7a/17), σεγιαχετιμιζτεν seyahetimizden (12b/06), σολουχλανμάχ soluklanmak (24a/05), σεσι sesi (43b/19), πάχουσους bahusus (4b/22)

Mesimeri'nin tezinde bu harflerden farklı olarak metnimizde hiç geçmeyen ﻝ harfi de s ünsüzüne karşılık olarak kullanılmıştır.

1.5.2.18. ş Ünsüzü

Metnimizde ş ünsüzü üzeri noktalı ς ve σ harfleri ile karşılanmaktadır.

χουȿ kuş (59b/27), σεχερλερινι şeherlerini (3a/25), σου şu (15b/18), τάȿ taş (23a/03), σισμαν şişman (56b/10)

Mesimeri'nin tezinde ise ş ünsüzü s ünsüzü ile aynı harflerle gösterilmiştir.

1.5.2.19. t Ünsüzü

Metnimizde t ünsüzüne karşılık olarak τ harfi kullanılmıştır.

εβλατλαρ evlatlar (20b/07), τενπιχλερ tenbihler (13a/04), οτουζ otuz (22a/09), αταλαρημηζ atalarımız (79a/10), προτεστο protesto (45b/20)

Mesimeri'nin tezinde de τ harfinin yanı sıra ττ şeklinde de gösterilmektedir.

1.5.2.20. v Ünsüzü

V ünsüzüne karşılık olarak ϐ ve β harfleri kullanılmıştır.

βασηταση vasıtası (70a/27), βεφατηνη vefatını (3a/06), βαρ var (13a/10), βατανημηζ vatanımız (35a/05), μαβι mavi (7a/30), βάχαα vakaa (10b/06)

Mesimeri'nin tezinde ise v ünsüzü β, υ harfleriyle karşılanmaktadır.

1.5.2.21. y Ünsüzü

Metnimizde ünsüzü γ ve ϊ harfleri ile karşılanmaktadır.

αϊρηληγηνη ayrılığını (3a/07), τζαϊλερί çayleri (13a/18), αϊ ay (81a/18), γιαναχλαρη yanakları (1b/11), γιαρτημ yardım (43b/18)

Mesimeri'nin tezinde ise y ünsüzü γ, ϊ harflerinin yanı sıra η, ηγ, γι, γη, ϊγ harfleriyle de karşılanmaktadır.

1.5.2.22. z Ünsüzü

Metnimizde z ünsüzüne karşılık olarak ζ harfi kullanılmıştır.

τεβαζζου tevazzu (1b/17), χιουζελ gözel (9a/04), ζαχμετ zahmet (40a/07), χηζμετλερινι hizmetlerini (43a/21), ζίρα zira (69a/02)

Mesimeri'nin tezinde ise z ünsüzü ζ, σζ harfleri ile gösterilmiştir.

1.5.3. İki Sesi Karşılayan İlave Ünsüzler

1.5.3.1. th Ünsüzleri

Yunancada th ünsüzlerini karşılayan θ harfi Karamanlıcada da kullanılmıştır.

Γεροστάθης Gerostathis (1b/10), Ανθολογιον Anthologion (2a/27), Ορθόδοξος Orthodoksos (2b/23), Παναθήναια Panathinaia (28b/02), Αθηνανην Athinanın (45a/11)

Mesimeri'nin tezinde de th ünsüzleri için θ harfi kullanılmıştır.

1.5.3.2. ks Ünsüzleri

Yunancada ks ünsüzlerini karşılayan ξ harfi Karamanlıcada da kullanılmıştır.

Ορθόδοξος Orthodoksos (2b/23) , μεξ meks (3a/11), εξιχλιχλερίν eksikliklerin (3b/08), Αλεξανδροσουν Aleksandrosun (31a/03), Ξέρξησε Kserksise (65a/04)

Mesimeri'nin tezinde de ks ünsüzleri için ξ harfi kullanılmıştır.

1.5.3.3. st Ünsüzleri

Yunancada st ünsüzlerini karşılayan ς harfi Karamanlıcada da kullanılmıştır.

ρας rast (2a/28), τός dost (75b/23), χας gast (7a/13)

Mesimeri'nin tezinde de st ünsüzleri için ς harfi kullanılmıştır.

1.5.3.4. ps Ünsüzleri

Yunancada ps ünsüzlerini karşılayan ψ harfi Karamanlıcada da kullanılmıştır.

ψαλ psal (71a/17), Τερψιχόρη Terpsihori (83b/10)

Mesimeri'nin tezinde de ps ünsüzleri için ψ harfi kullanılmıştır.

Mesimeri'nin tezinde geçen, sb ünsüzlerine karşılık olarak kullanılan [illegible] harfine metnimizde rastlanmamıştır.

1.5.4. Diğer İmla Özellikleri

1.5.4.1. Özel Adların Yazılışı

Metnimizde kişi adları, yer adları, millet adları, dil adları, eser adları gibi özel isimler yazılırken ilk harfi büyük harfle yazılmıştır.

Σωχράτης Sokratis (12a/25), Ιγγιλιζ İngiliz (14b/18), Μουσλιμανλεριν Müslimanlerin (62b/06), Φράνσανην Fransanın (2a/10)

1.5.4.2. da/ de Bağlacının Yazılışı

Metnimizde da/de bağlacı kendinden önce gelen sözcüğe bitişik yazılmıştır.

πέντε ben-de (12b/07), γολτζουλαρήτα yolçuları-da (40b/27), νέτε ne-de (58b/16)

1.5.4.3. ki Bağlacının Yazılışı

Metnimizde ki bağlacı kendinden önce gelen sözcüğe bitişik yazılmakla berbaber ayrı yazıldığı da görülmüştür. Kendinden önce gelen sözcüğe bitişik yazıldığı durumlarda kısa çizgi ile ayırarak gösterdik.

πουλατζαχλάρ χι bulacaklar ki (1a/13), πίλιρ ιτιχι bilir idi-ki (24a/23), ουνουττού χι unutdu ki (21a/29), πίλιρ ιτιχι bilir idi-ki (24a/23)

1.5.4.4. Soru Eklerinin Yazılışı

Metnimizde mı/mi/mu/mü soru ekleri kendinden önce gelen sözcüğe bitişik olarak yazılmıştır.

ϐάρμη var-mı (41a/26), γιόχμουτουρ yok-mudur? (55b/12), ιτζούνμου içün-mü? (63b/20), μάλμι mal-mı (74a/14)

2. METİN

GEROSTATHİS

YANİ

ÇOCUKLUK KEMALETİMİN VUKUATLERİ

LEON MELAS

CENAPLERİNDEN YUNANİCE TASNİF OLUNDU.

şimdi di

F.P.G. ARİSTOVULOS'TAN

TÜRKÇE LİSANA TERCÜME OLUP,

« Κειμήλια έσθλά χαί νέοισι χρήσιμα. »

(Εύριπίδου.)

« Kençlere faydeli ve ala hazineler »

ATHİNADA

X. NİKOLAİDİ FİLADELFİALUNUN TAB HANESİNDE

basılmış-dır.

1866

[1a][1] EHL-İ MÜTALEAYA İLAN

[2]İşbu kitabın türkce lisane tercümesine Ana- [2]tollu karındaşlerimize fayde nieti ile mübaşiret et- [4]diğimiz bu babde her dellalletden ala, iş hitam bo- [5]lup meydane gelinçe kendi kendüyi ayan ve beyan [6]ider, ve bu güne fayde sarf itdiğimiz emeklerinde [7]ivaz-ı mahsusesi olacakdır.

[8]Kitab-ı mezkuri yek-bare avam-ı nase muvafık tabir [9]ile tercüme itdim, çünki ehl-i ilme muvafık tabir [10]ile olmak, anler bu kitabın rumicesini okuya bil- [11]meleri me'mul olduğundan, münasipsiz göründü, [12]ve bellerim ki lisan-ı osmaninin bulagatları-da bu [13]tensibimi hak bulacaklar ki öyle tabir mahza bir [14]faydesiz gösteriş deyile-bilir bu sırada.

[15]Nev-şehir 1866 Mais 10

[16]Filipas P.G. ARİSTOVULOS

[1b][1]KENÇ KEMALETİMİN VUKUATLARI

[2]A.

[3]GEROSTATHİS

« Θεων ύπηρεσίαν ήγήσατο τήν επιμέλειαν χαί σωτηρίαν των νέων .»

(Πλουτ.).

[4] "Kençlere mukayet olmaklığı ve bun- [5] un helaslıklerine caht-u gayret itme- [6] kliği Allaha hizmet idüp hoş körün- [7]mek belledi."

[8]Ellinosların cumhurunden evvel İpirosta [9]Yanyanın kurbinde bir kasabade temekkün ider Ge- [10]rostathis isminde yetmiş sinlerinde dinç ve sağlam [11]bir ihdiyar adem var-idi. Bu ihdiyarın yanakları [12]müdaim kül gibi kırmızı, gözleri cilalı ve teessir- [13]li, gülümsemesi pek tatlı ve başını donatıp tezyin [14]iden saçlar gar gibi beyaz idiler.

[15]Emma bu ademin birinci irfanı firaset ve eyilik [16]itmeklik idi. Ve bitün İpirosta cümlesi bunu peder [17]gibi sevip tevazzu iderler idi.

[18]Çocukluk kemaletini İoanninanın Sholeionle- [19]rinde ilim tahsil iderek geçirdi, ve müdaim şagirtler [20]arasında mukayetlikde, doğru karar vermeklikde, [21]belleişlikde, aliçenaplikde ve bahusus meşrebinin [22]tekmil düzgünlüğünde farklı görünür-idi.

[2a][1] On sekiz kemaletinde ilmini tekmil itdikde nezaketli [2]validesi ile ve zulüm altında olan memleketi ile [3]fedaleşüp, yad memlekatlara avdet itdi, orada-ki [4]pederi haylice senelerden berü tüççarlık ider idi.

[5]Böylece İpiroslulerden çokleri kendi isteykleri [6]ile aher ülkelere gitmeye mecbur olur idiler ki hem [7]serpez rüzgar alsınler, hem horantalerini ve perü- [8]şan vatanı aslilerini idare idecek mal kisbine ohdedar olsunlar.

[9]Gerostathis gurbette çok seneler eylendi, ve Rus- [10]sianın, Nemçenin, Fransanın ve İtalianın çok şe- [11]herlerini ziaret eyledi. Ve müdaim malumat kisp [12]itmekliği, zahmeti ve izzeti sevdiğinden ne vaktini boşa [13]geçirir idi, ne-de meşrebini bozmuş idi,ançak alışveri- [14]şe-de hararet ile meşgul olur idi, ve Evropa lisan- [15]lerini-de mukayetlik ile tahsil ider idi ve edebi [16]erkane, müverrihe ve mücevvidliğe (filologia) mü- [17]nasip kitaplerin ezberine-de hoşnutluk ile [18]meşgul olur idi, ve Evropa ömrünün fakat faydeli tara- [19]fını kabul idüp meşrebe ve meshebe zararlı olanla- [20]rından yüz çevirir idi.

[21]Lakin Gerostathis'in eñ ziade hoşlanup eñ ziade [22]dikkat gösterdiği Yunan alimdarlarının güzel ki- [23]taplarının ezberi idi. Cemi gezdiği mahallerde bunun [24]has arkadaşları bunlar idiler, yani salih Plutar- [25]hosun Paralllili Zoi denilen Kitabı, pek tatlı [26]Ksenofonun Apomnimoneumata denilen Kitabı, çocu- [27]kları seven Stobaiosun Anthologion denilen Kitabı.

[28]Mümkin değil idi-ki bir Ellin rast keldiğinde ane [29]Yunan alimlerinin kitaplerini ezberlmeyi hararet ile [30]sibariç idüp tavsie itmesin.

[2b][1] Yunan alimlerinin kitaplerini İlim ve Fazilet [2]Hazineleri, ve Yunan lisanını-de bu zi-kıymet ha- [3]zinelerin Anahtarı tesmi ider idi. Ne gadar şaşgınlık- [4]dır, der-idi, gapuyı kilitli dutup-da içerde kizli olan [5]tükenmez mallerden faydelenmemek! İmdi ol sholeion- [6]lerde Ellinika öğrenmek içün çok zahmetler çe- [7]kip de soñra Ellinosların kitaplerini okuyup ez- [8]berlemeye aslaça vazife idinmeyen kimesleri hakkı [9]ile haifler idi.

[10]Ve fakat Yunan lisanını bilmeklik ile Yunan o- [11]lunmaz der idi. Yunan olmak içün eski alimlerin [12]feyllerini ve efkarlerini kisp idüp anlerin faziletle- [13]rini icra itmeli. zira eski Yunanistanı eski dehirler- [14]de-de de şimdiki vakitlerde-de ölümsüz iden asıl ol alim [15]efkarlar ve faziletlet idi.

[16]Eğer feyllerimizi ve yüreklerimizi ol Yunanlerin [17]ezberi ile tepdil ider-isek, ol-vakit hem meşhur ataleri- [18]mizin layık silsileleri sayılırız, hem yeñi Ella- [19]danın layık evlatları oluruz, der-idi ol ihtiyar.

[20]Hristian denilenler çokdur, lakin biçare hal [21]üzre Hristoza iman idüb emirlerini-de icra ider ger- [22]çek Hristianlar pek azdır. Hulis Gerostathis-de bu [23]azların katarından idi Orthodoksos Ekklisiamızın [24]şartlerinde möhkem, müdeim gerçek hristianın cemi [25]dışari ve deruni borçlarını itikat ile icra ider idi. [26]Ve çok defa-da der idi-ki, eğer cümlemiz genç kema- [27]letimizden Hristozun güzel tembihlerinin icrasına [28]alışse idik, ve fakat kelise deruninde hristian öm- [29]rü tarikinda bulunmayup heman cemi dünyavi [30]meşgulietlerimizin arasında-da tekmilan hristian ha- [31]rekentinde bulunmuş olsa idik, ol vakit ol cemi **[3a]**[1]gög yüzü gürrelerini o kadar hikmetli tarik ile i- [2]dare iden itdifak müçerretden yer yüzünde insan- [3]ler mabeyninde-de padihşahlık idecek idi.

[4]Gerostathis her ne-kadar gurbetde ihdiyar olmuş [5]ise-de, lakin hiçbir-vakit sevgili memleketini ve hay- [6]lü senelerden berü erinin vefatını ve oğlunun [7]ayrılığını ağlayan ihdiyar validesini hatırından [8]çıkarmamış idi.

[9]Ne altunuñ arzusu, ne-de Evropa ömrünün [10]huzurlıkleriniñ cezberleri anı mevlut olduğu ka- [11]sabaya geri avdet itmeden meks ide-bildiler. Zira zaif [12]validesini teselli itmek borcunu-da eyüce bilir [13]idi, memlekatınıñ ilerülemesi için mümkin dere- [14]cede caht-u-gayret itmeyi-de şerif borçu bel- [15]ler-idi.

[16]İmdi bu sebeplerden dolai mukayetliği ve gay- [17]retkeşliği ile, idareliği ve hulisaneliği ile kendini [18]rahat geçinip memlakatına-da haylüce yardım ide- [19]cek meplaya malik olduğu ande, bu akcayı bir [20]moskof pankosuna teslim idüp, ve Evropanın e- [21]ylikden ve kötülükden mülamma olan şehriliklerini [22]bıragıp, memlekatına geri avdet itdi, orada-ki sevinç [23]ağıtleri ile sevgili validesini guçakladı, genç ke- [24]maletinin dostlarını da.

« Πολλων δ' ανθρώπων ίδεν άστρα χαί νόον εγνω. »

[25] “Çok ademlerin şeherlerini gördü, ve akıllerini [26] öğrendi”

[27]deyiyor Omiros çok bilkili Odisseus içün, bu [28]ki çok vakit memlekatı İthakiden uzak mahallerde [29]dolaşdı.

[30]Gerostathis-de çok ademlerin memleketlerini dolaşıp **[3b]**[1]ve fikirlerini öğrenip çok vakit kurbetlikden soñra [2]sevgili memlekatına geldi.

[3]Ve geldikde oranın hekimi, iereası ve didaska- [4]losleri içün teftiş itdikde, öğrendi ki bir maalu- [5]matsız hekimleri ve bir-de maalumatsız papazleri [6]var, bu-ki Sholeionun-da didaskalosu idi. Ve bu hal [7]ile vicudinde canında eylikleri tehlikede olduğun- [8]dan, eyilik sevici ihdiyar bu iki çesim eksikliklerin- [9]çaresine bakmayı birinçi borcu belledi.

[10]Anın içün gayret itdi-ki derakap bir mahir ve di- [11]rayetli hekim bulsun, ve bu maksat içün çok ma- [12]hallere yazdı, lakin cahtleri boşa çıkdı.

[13]İmdi İoanninade mekteb sırasını tekmil itmiş he- [14]veslü bir genç ile kavl idüp bunu kendü mesa- [15]rifi ile İtaliaye irsal itdi ki, hekimliği tahsil it- [16]dikde, hem kasabanın hekimi olsun, hem Sholeionda [17] şifalı tenbihleri, İlm-i hikmeti ve ilm-i kimyayı ta- [18]rif itsin.

[19]Kasabanın eñ sefalı ve eñ hevadar mahalinde [20]kendi mesarifi ile bir geniş Sholeion bina itdi, ve [21]gençlerin tarif-i terbiyesi içün iki-de gayretkeş [22]Didaskalos teklif itdi. Bilkisiz İereasın yerine-de [23]bir ilimdar ve tevazulu papaz getirdi, bu-ki ekkli- [24]siade celalet ile liturayı icra idüp Evan- [25]gelio'nun ilahi tembihlerini temiz ve tatlılık ile ter- [26]cüme ider idi cemiata, Sholeionda-da müdaim tarif [27]ider idi ve çocuklerin yumşak ve nazik yürekle- [28]rinde hristian faziletlerinin ve farzlerinin helasetli [29]tohumlarını köklendirmeye say ve gayret ider idi.

[30]Emma Gerostathis'in eylik seviciliği ve huliskar- [31]lığı salt burada durmadı. Az vakit arasında ta- **[4a]**[1]tlılığı ve şazumanlığı ile cümle memlekatın ço- [2]cuklerinin muhapbetini kendiñe celb itmeye ohdedar [3]oldu. Çok defa bunları evine, bağçesine ve sufra- [4]sına teklif ider idi. Sabahleri ve akşamleri-de adetan [5]bunlar ile beraber seyahat içün gezmeye çıkar idi. [6]ve müdaim bir sebep ve bir sıra bulup bu güççük [7]dostlerine bir tuhhaf ve faydeli nakliyet ider idi, ol [8]ecilden anler-de buna pek tatlı peder gibi tevazu [9]idüp deruni dost gibi severler idi.

[10]Cümle ihdiyarler nakliet ve hikayet itmeyi se- [11]verler, nasıl ki ihdiyar Omiros-da sever idi, ve anın [12]için ömrünün akşam vaktinde Odisseiasını yazup [13]Odisseisin vukuatlerini hikayet ider idi. İmdi Gero- [14]stathis-de nakliyetleri sever idi, ve küççük dostle- [15]rini mümkin derece ömürlerinde mutlu idüp memle- [16]kata faziletli ve muhabbetli evlatlar hazırlamayı [17]arzulediği sebebden sıralı nakliyetler ile bunu [18]icra

itmeye caht ider idi, Spartinin ihdiyarlerini [19]ibret alarak, anler ki her vakit çocukların su- [20]fralarında ve küreşlerinde bulunub, anlere me- [21]şhur atalerinin faziletlerini ve kahreman amellerini [22]nakl iderler idi anlerden ibret almaleri içün.

[23]Gerostathis sık sık hatırlerine İsokratis alimin [24]şu kelamlerini getirir idi. «Eyi zatleri eşi- [25]tmek çok mallerden evladır, zira mal ko- [26]lay telef olur, lakin eyi nakliyetler [27]ilmi ve fazileti peyda iderler, bunlar-ki [28]insanlerin yalıñız dükenmez ve ölüm- [29]süz malleridir." »

[30]Kasabanın evladı, Sholeionun şagirdi, ve Gerosta- [31]thisin güççük dostlerinden birisi idi bunları ya- **[4b]**[1]zanda. Çocukluk kemaletimde her ne ki eşitdim ise [2]ol ihdiramlu ihdiyar ile olan ülfetlerimde bitün [3]ömrümün en tatlı ve en güzel hülyaleridir. [4]bunlardır bitün ömrümün mütdetinde beni mu- [5]tlu idenler, zira müdaim ruhanice-de beni şaz itdi- [6]ler, meşrepçe-de gulauzlediler.

[7]İmdi Gerostathis ile gezdiklerimizi, ülfetlerimizi, [8]eğlençelerimizi niyet itdim ki yazıp stampa ile i- [9]lan ideyim, şu ümit ile ki bunların ilanı ol mem- [10]lekat sevici ademin mutlu canına hoş görüne- [11]çektir, zira şu nasihatleri vefatından sonra da ol [12]gadar sevdiği ve vatanının ilerülemesinin tatlı ümit- [13]leri olan Ellinos çocuklerinin meşreplerinin dü- [14]zelmesine ve vatan sevici olmalerine yartım idecek- [15]dirler.

[16]Alçak gönüllü ve milaim olduğu sepepden ne [17]Amerikai ben buldum deyi öğünür-idi, ne-de parudu. [18]Ancak nice söyledikleri ve nakl ittikleri matde- [19]leri ya eşitdiklerinden, ya oguduklerinden, yahot [20]vakitlerin tarif itdiklerinden öğrenmiş idi. demek ki [21]Gerostathis'in söyledikleri yeñi görünme nev icat [22]zatler değil idi. ve bahusus çokları eski ve çokla- [23]rına aşikar iseler-de müdaim tuhaf ve faydeli idiler.

[24]Eski ve cümlenin bildiğidir Küneş-de, lakin ne [25]gadar hoş ve faydementdir cümlesine, ve pahusus [26]garanlık ve nemlak mahbus haneler deruninde ömür [27]verici pervilerinden mahrum olanlara!

[28]Hakeza ol her günki yediğimiz ekmek dahi cüm- [29]lenin bildiği ve cümleye alessevi-dir, lakin ac [30]olanler ne gadar tatlı ve helasetlü bulurlar [31]bunu! Biz küççük çocukler-de Gerostathis'i **[5a]**[1]eşitdiğimizde ilmin veli nimet olan pervilerinden ma- [2]hrum idik. gençlik bilkisizliğinin garanlığında debe- [3]lendiğimizde ilerülemek ve düzelmek açlığında idik. [4]İmdi ol ihdiyarın kelamleri ve nakliyetleri aklımızı [5]şafklendirdikleri ve yüreğimizi besledikleri içün [6]hakikan bizleri hem mesrur hem küllin faideye mü- [7]esser iderler idi.

[8]Faziletin dilberliği, her ne gadar pek eski ise-de [9]müdaim yeñi, şenli ve solmayıcıdır. adet ve vagit [10]bunun kıyılcımlerini ve parlaklığını azaldacak [11] yerine daha ziade artırırler. Gerostathis-de adetan yu- [12] nan faziletlerinin solmaz dilberliklerini gözleri- [13]mizin önüne getirir idi.

[14]Gerostathis'in nasihatlerinden ve cevaplerinden ha- [15]tırımda kalenleri yazdığımda caht ittim ki kendü- [16]sinin safi, açık ve leziz taabirini hivz ideyim. emma [17]takrir itmeye borçluyum-ki cansız keağıt üze- [18]rinde ol salih ihdiyarın lisanen olan cevabının ci- [19]lalı tatlılığını ve teessirli parlaklığını göste- [20]remedim.

[21]Zikirlerimi yigirmi dört bende taksim idüp, her bi- [22]risinin başına Alfabitanın yigirmi dört harflerinden [23]birisini godum. Çünki çocukluk kemaletimde Gero- [24]stathisden her ne-ki eşitdim ise müdaim belledim-ki ö- [25]mürün böyük sanaatının Alfabitası- [26]dır, bu Alfabiton ki her bir Ellinos çocuğuna [27]ömrünün müşkül kitabını hoşnutluk ile oku- [28]maya gadir olması içün pek iktizalıdır.

[5b]

B.

[1]BİRİNÇİ TEMEL

« Τρεῖς εισίν άρεταί τας χρεών σ' άσχειν, τέχνον

Θεούς τε τιμαν, τούς τε θρέψαντας γονεῖς,

Νόμους τε χοινούς Ελλάδος χαί ταύτα δρ'ων,

χάλλιστον έξεις στέφανον ευχλείας άεί. »

(Εύριπίδου)

[2] "Şu üç faziletleri icra itmeye borçlu- [3]sun, ya evlat, yani Allaha ve seni besle- [4]yen atalara ve Elledanın alel umum [5]kanunlerine izzet itmelisin. ve bunları icra [6]itdikde, izzetin ebeti taçını keyineçeksin."

[7]Kış künlerinin meraklı ve puslu bulutleri [8]artık dağılmış idi. bağçeler, ovaler, dağler güzel [9]ve çeşitli elbiselerini geyinmeye başlamış idiler, ve [10]bülbüller sefalı bahar mevsiminin geri gelmesini [11]güzel ve gaydeli seda ile haber veriorlar idi, ve bu [12]vakitde Gerostathis'in gazabamızde yapduğı Sholeion [13]doksoloya ve ayasmos ve litaneia ile açıldı.

[14]Mathimalerin başlangıçından birkaç gün soñra [15]Gerostathis akşamdan bizlere tenbih itdi-ki sabahleyn [16]erkenden evine cem olalım, zira bizi bir sahreye [17]götürecekdir dedi.

[18]Cümlemiz caht ittik ki erken kalkalım-da sahre- [19]den-de mahrum kalmayalım, Gerostathis'in hoş ve ya- [20]renlikli ülfetinden-de.

[21]Karar verilmiş saatde cümlemiz emri üzre evinde [22]cem olundik.

[6a][1]Fakat hocadaşlerimiz Ioannis ve Athanasios gö- [2]rünmediler, zira bunlar sabah uykusunu çok [3]sevdikleri sebebden, dostlerinin fontbaz gucaklerinden [4]ayrılamadılar.

[5]Tinç ve şaz ihdiyar bizleri gasabanın yanında [6]bir çiçekli ovadan götürür iken, şo tepeye çı- [7]kdığımızda pek güzel bir seyir göreceğiz dedi.

[8]Çapuk! çağırır idi bizlere yolda, vakti ile [9]seyire yetişelim. Gerostathis'in vicudinin hafifliği [10]pek teaçüp olunacak zat idi, zira çaylerden-de hen- [11]deklerden-de genç gibi sıçırar idi, yokuşleri-de pek [12]kolaylık ile çıkar idi.

[13]Küneşin Çavması

[14]Tepenin üzerine yetişdiğimizde añsızdan gözleri- [15]mizin önüne gözel ve geñiş bir ova açıldı, ovanın [16]ucunda gög yüzünün yer yüzüne yapışır gibi [17]göründüğü yerde Gerostathis bize bir göl gö- [18]sterdi, ve bize bir gaç dagika bu göle dogru, dig- [19]gat ile bakın dendi. İmdi itikat ve sikutluk ile [20]cümlemiz gözlerimizi göle doğru dikdik.

[21]Ufuk karanlık ve puslu körünüyor idi. lakin [22]birazdan soñra gök yüzü başladı azar azar şefak- [23]lenmeye, ve bulutlar yaldı-zlanmaya, ve gölün [24]sularından güneşin gürresi ağır ağır celalet ile [25]altun gürre gibi çıkayor idi, gölün sularını pek [26]parlak gümüş gibi göstürerek ve cemi tabiata par- [27]laklık ve celal vererek.

— [28]Ne parlak! Ne güzel seyir! Çağırdık cüm- [29]lemiz bir ağızdan, zira başka defa tabiyatın bu [30]gibi heybetli seyirini görmemiş idik.

[6b]

— [1]İhdiyar dikkat idin ve heyran galın, ya evla- [2]tlerim, dedi bize, Allah her gün sabahleyn gün- [3]düzün bu parlak yıldızını ne kadar celalet ile [4]gönderiyor, ki güzel şefakı ile şefak versin, sıcak [5]pervileri ile bizi-de, hayvanleri-de, fitanleri-de ısın- [6]dırsın. bitün tabiat karanlık, sararmış, solmuş [7]gibi olacak idi, eğer Allah güneş ile

şefak verüp [8]ve gızdırup ömür vermemiş olsa idi. Allah'ın bu [9]azim mahluku o-kader celaletli, o kadar keremkani- [10]dir-ki, hatda çok milletler bilkisizliklerinden mah- [11]luku Yaradıçı gıyas idup, güneşi-de cemi bu [12]alem-i cihanda bulunanleri-de halk iden sahih Alla- [13]h'a secde idecek yerde güneşe Allah deyü secde [14]itdiler.

[15]Ol vakit Gerostathis bir gaç günler mukaddemi [16]Ioannina'nın mahpushanelerinden kurtulup kasaba- [17]ye gelen Dimos isminde bir kimesnei hatırımıza getirdi. [18]biçare mum gibi sararmış idi, güz mevsiminin ya- [19]prakleri gibi solmuş idi, zaif, kuvvetsiz ve ölü ha- [20]linde idi.

— [21]Ve niçün? çünki yer altında bir karanlık [22]mahbushaneye Ali paşaden atılup temam on sene [23]güneşin pervilerini görmemiş idi, bunlar ile ki mer- [24]hametkani Allah mahluklerine hayat verir.

[25]İmdi her gün sabahleyn, Anatolikos hristian [26]olduğımız içün, Anatola yani gün doğuya çe- [27]virelim gözlerimizi ve hamd ü-sena oguyalım ve te- [28]şekkürler sunalım yücelerde sakin idene, bu par [29]lak yıldızın vasıtası ile bizlere yer yüzünde ba- [30]ğışladığı ömüre hayat verene.

[31]Lakin Anatol'dan, dedi ihdiyar, fakat hayat verici **[7a]** [1]güneş çıkmaz. Anatoludan çıkup gün batı tara- [2]fındeki Evropaye Ellinoslerin vasıtası ile dağıldı [3]İlim, Şiirlik, Filosofia, Kallitehnia yani [4]sanaat güzelliği, şehrilik, serbazlık ve niha- [5]yetinde Hristianlık dahi, yani İmanın, Ümidin, [6]Muhapbetin ve eyü amellerin bu ilahi ve sahih [7]meshebi.

[8]İmdi gavi ve möhkem duralım, ya evlatlarım, Hri- [9]stozumuzun Orthodoksos Ekklisiasında, bu Ekkli- [10]sianın Allahın eli ile gurulmuş temelleri gaz- [11]maya cahd idenler içün açışalım. Ve eğer hristian [12]ve bahusus Anatolikos hristian olduğımız içün [13]bizi kovalarlar ise, bize gast iderler ise, cemi- [14]sine kahremanlık ile sapr idelim, ve nihayetinde helas [15]olacağız, muzaffer olacağız. « 'Ο ὑπομείνας είς [16]τέλος, ούτος σωθήσεται », «nihayetine gadar sabr iden [17]helas olacakdır », dedi bize Rabbimiz İsus. Al- [18]lahın Oğlu-da yer yüzünde fakat gerçeği söyü- [19]ledi ve bahusus azim gerçeklikleri.

[20]Çiçekler.

[21]Ol depenin üzerinden, güneşin doğmasının güzel [22]seyrini teacüp ile seyran itdikden soñra başladık [23]ovaya doğru enmeye, bu-ki evvelinden yeşilliğin ve

[24]çiçeklerin güzelliğinden donanmış idi, lakin ol va- [25]kit güneşin gecenin çiğini dağıtdığı sebepden da- [26]ha ziade parlak görünüyor idi.

— [27]Ol vakit, Gerostathis dedi bize, bu ovanın yeşil [28]renki ne kadar tatlıdır, ve gözlerimize ne kadar hoş [29]görünüyor! Çevirin gözleriñizi gök yüzüne-de, [30]bakın mavi ve milaim rengine, ne kadar hoşnut ideyor, **[7b]**[1]yüreklerimizi ne gadar milaimlandırıyor! Elbette [2]ovanın yeşil renkinden ve gökyüzünün mavi renkin- [3]den daha sıralı ve daha tatlı renkler arzulememiz [4]mümkin değil idi. bu dediğimde o-kadar gerçekdir ki, [5]hatda gözlerinde özürü olanler-de bir cüzi teselli [7]bulmak içün müdaim yeşil ve mavi renklere bakmayı [8]isterler.

[9]Bakın bu çeşitli ve pek sefalı ve tuhaf çiçe- [10]klere-de! bunlar ile Allah ovanın yeşil renkini [11]çeşitlendirüp gözlerimize daha tuhaf ve gözel gö- [12]stürmek istedi. Seyirdin imdi, ya evlatlerim ve [13]sizleri-de bu çiçekliri-de yaradan cümleden salih [14]Allah'a teşekkürlü yürek ile toplayn bu çiçek- [15]lerden ve hamd-ü-sena okuyun Yaradıcıya.

[16]Gerostathis bir dalın kölgesine oturdu, bizler-de [17]derakap ovaya dağıldık çiçek devşirmeye.

[18]Her birimiz istediği çiçekleri devşirdikde başladık [19]hankımızınki güzel deyü mücadele itmeye. Emma [20]çünki mücadele teskin olacak yerde gitdikce kı- [21]zışup artayor idi, cülemiz Gerostathisin yanına [22]geldik-ki hankımız eñ güzel çiçekleri devşirdiğine [23]karar versin.

[24]Gerostathis güldü, ve kolaycaçık mücadelemizi [25]teskin itdi deyerek cümlesi güzel ve teacüba [26]şayandırlar, zira cümlesinde Yaradıçınıñ İlmini, [27]Salihliğini, Kudretini görürüz ve teacüp ideriz.

[28]İhdiyar ol-vakit bize saatinin alatlerinü gö- [29]sterüp sual itdi bu aleatler kendü başlerine ve [30]baht üzerine-mi oldular?

— Hayr, dedik cümlemiz bir ağızdan, saatci ya- [31]pdı değil baht.

[8a][1]Gerostathis-de yine sual itdi ki akıl ve kuvveti [2]olmayan saatci saatin aleatlerini yapa-bilir-mi?

— [3]Hayr, deyü karşılık verdik ihdiyarın bu sua- [4]line-de, ol zeman bize dedi,

— [5]Emma eñ güççük çiçeğin aleatleri saa- [6]tin aleatlerinden derecesiz tekmildirler, ve çok [7]ziade teaçübe şayandırler. Eğer her-bir çiçeğin [8]tohumundan nasıl doğduğunu, nasıl renklendiğini, [9]nasıl böyüdüğini, ve köklerinin ve pek ince damar- [10]lerinin vasıtası ile beslendiğini, nasıl rahya verdiğini [11]teçessüs idecek olur isek, elbetde iskat olacağız-ki [12]baht bu gibi aleatlı zatı nasıl idüp meydana geti- [13]remez, ancak saatcinin aklından ve kuvvetinden pek [14]çok üstün bir akıl ve kuvvet yaratdı bu çi- [15]çekleri.

[16]Emma, dedi ihdiyar, hayvanlerin aleatleri ne ka- [17]dar daha ziade ilm ile ve tekmillik ile yaradılmış- [18]lardır!

[19]Ve ol saatin, ol dünya dediğimiz zatın böyük [20]alatı ve tertibi ne kadar heybetlü ve teacübet- [21]lidir! bu böyük ve acaip dünyanın saati kü- [22]neşden, seyyarelerden, asaslerden ve alessevi cemi [23]gök yüzünün kürrelerinden ibaredir, bunlar-ki [24]belli vakitlerde ve yollarde kımıldanırlar ve fe- [25]lek-i semavetin deruninde azim gayde ile ve aslaca [26]arkası kesilmeksizin dolaşırlar.

[27]Elbetde ne baht ne murat, ne-de insanın gısa aklı [28]ve daha gısa guvvetleri bu gibi acaip ve heybetlü [29]aleatleri, bu gibi ilahi ve tabiyatden üstün gayde- [30]leri peyda idüp meydana getire-bilür idi.

[31]İmdi tabiyatden üstün bir akıl, pek yüce bir **[8b]** [1]ilim ve derecesiz Kuvvet bunların cemisini halk [2]itti ve ol sebepden (Pansofos) ifrat agıllı ve (Pan- [3]todinamos) her şeye gadir deriz Allah'ın, cihanı [4]Yaradıcısının ismine.

[5]David Peygamber Yaradıçınıñ ilmine ve azim ha- [6]raketine tesbihat itdiğinde pek doğru söyler idi. "Ne [7]gadar azim ve teçaybetlidirler amellerin, ya Rabbi!" [8]cemaasını ilm ile yaratdıñ.

[9]Milletimizin eñ eski ve eñ alim Şiiri Omiros da- [10]hi tabiyatı tekmilan ezber idüp Yücelerdeki Al- [11]lah'ın cümleden kudretlü olduğını fark idip [12]Odisseiasında delalet itdi deyerek. «Θεός..... [13]γάρ δύναται άπαντα» "Allah her şeye gadirdir."

[14]Allah cümleden salih peder olduğu sebebden [15]her ne-ki taam içün, ruba içün, oturub hivz ol- [16]mamız içün iktiza ise, cümlesini murad itdükde, [17]çiçeklerin dahi hesapsız çeşitlikleri ile istedi-ki [18]sezkilerimizi-de mesrur itsin yüreklerimizi-de donatsın.

[19]Çiçekler merhametkani Allahın yer yüzünde [19]hazır nazır olduğını hatırımıza getirirler, ve bize [20]ona farz olan muhappetin ve teşekkürün borçle- [21]rini tarif iderler. Lakin cümle tabiyat-de Yaradı- [22]cının varlığını ve hazırlığını tarif iderler.

[23]Bu tabiyat, dedi bizlere ihdiyar, Allahın he- [24]sapsız celiletini derkar ider. Hesapsız ve vekarlı [25]bir ibadethaneden made nedir? Bu azim hanenin gub- [26]besi gög yüzünün hesapsız gubbesidir ve bu- [27]nuñ sövünmez lampadaları güneşin ve hesapsız [28]yıldızların sövünmez şavkleri! Bu hanenin deru- [29]ninde bulundukca aslaça Yücelerde sakin idene [30]hamd ü sena okumadan dur olmayalım.

[9a]

[1]Salih ihdiyar Allahın cümle halk itdüği zat- [2]leri sever ve teaççüp ider idi, lakin çiçeklere ayrı- [3]ce bir meyli ve sevdası var idi, ve bağçesinde-de çi- [4]çeklere ayrıce devam ider idi. Ve ihdiyarın gözel çi- [5]çeklere olan muhapbeti ve devamı canının salihli- [6]ğini aşikar ider idi. Zira her kim tabiatın celale- [7]tine hayran kalır ve güzelliğini sever ise, mücer- [8]ret bunu halk idene itikat ve muhapbet gösterir. [9]Her kim-de Allah'ı sever ve itikatlu bulunur ise, [10]mücerret canını salih ve faziletlü, ömrünü-de [11]mutlu ider.

[12]Kuş Yelekleri.

[13]Gerostathis'in oturduğu dalın altında biraz gü- [14]zel yelekler bulduk, ve ane-de göstürdük ki o-da [15]çeşit ve tuhaf renklerine teaççüp itsün.

— [16]Vakaa pek gözeldir bu renkler dedi bize, ve [17]seviniyorum ki sizler-de Allahın amellerine dik- [18]kat idüp teaççüp itmeye başladınız. Allah bu [19]güzel renkler ile guşları-da donatır, gözlerimizi-de [20]mesrur ider. Lakin bu yeleklerde güzel renklerden [21]made daha sayir çok teaççüp olunakzar zatler [22]vardırlar, bunlar-ki Yaradıçınıñ ilmini, murad-ı [23]alasını, sahihliğini ve yaratdığı zatleri maksat [24]ile yaratdığını aşikar iderler.

[25]Yelekler Allahın guşlara verdiği elbiseldir. imdi [26]gış günleri sıcak hivz olsunler içün dikkat [27]idin ki bu elbiselerin kerestesi pambuğa ve yüña [28]beñzer, ve anler gibi sıçak dutar. İmdi Yaradı- [29]cı fakat elbisenin dışarıca parlaklığına dikkat [30]itmedi, ancak iktiza iden sıcaklığını-da ihsan itdi.

[9b]

[1]Hakeza kuşler yelekler ile uçacak idiler. İmdi [2]eğer guşleri yumşak tüyler, yahot sert kapukler [3]örtse idi, elbetde bunlar ile hevayı yırtıp uça- [4]mayacakler-idi. ol sebepden Allah bunların kanat- [5]lerini hem golay kımıldanıcı, hem gavi yaratdı-ki [6]taamlerini ve vatanlerini ve iklimlerini bulmak içün [7]golayçaçık budakdan budağa, bir mahalden sair [8]bir mahale uça-bilsünler.

[9]Cemisinde, Allah'ın cümle amellerinde ilahi mu- [10]rad, eñ tekmil maksat ve eñ böyük sahihlik gö- [11]rünür! İmdi hakkan deriz ve iman ideriz ki cümle- [12]den salih Allah her yerde hazır nazırdır.

[13]Bu cevaplerden soñra haylüce vakit sukut itdi, [14]görünüşde maksadı güççük aklımıza meydan ver- [15]mek idi-ki olan teftişleri annayup hazm ide bilsin, [16]yüreğimizde-de Yaradıcımıza borc olan efkarler [17]ve feiller temelleşsinler.

[18]Meyvesiz Ağaçler.

[19]Sikutluk ile ilerüleyerek pek güzel bir çınar [20]ağaçına yaklaşdık, anıñ ki yanından usul usul [21]berrak bir su akayor idi.

[22]Bilmem hocadaşlerimizden hankısı Gerostathise dedi,

— [23]Bu çınar ağacı meyvadar olsa idi, şimdi biraz [24]meyve yer idik. Allah bu meyvesiz ağaçleri niçün [25]yaratdı? ve bu çay-de bu yazının yüzünde ve fayda [26]ider; gasabade olsa ne gadar daha eyi olacak idi?

— [27]Allah, ya evladım, dedi ihdiyar, çınarı-da, [28]çai-de, seni-de ve cemi cihanı-da yaradan Allah, [29]senden-de benden-de ve insanlerin eñ alimlerinden-de pek [30]çok ziade bilür idi, ve bilir. dikkat it bu çınarın **[10a]** [1]budaklerinin arasında ne gadar kuş yuvaleri örül- [2]müşler! Eşit ki ne kadar kuş yavruleri bu meyve- [3]siz ağacın budaklerinde rahatlanup pek güzel [4]gayte ile öteyorlar, baharın güzelliğini tesbihat [5]ideyorlar, ve bizleri-de güzel sedaleri ile mesrur [6]ideyolar! hatırıñda olsun ki bu çınarın yapra- [7]klerinin altında güççük kuşler gök yüzünün [8]yağmurundan, güneşin sıcağından, yırtıçı guş- [9]ların dırnaklerinden hivz olurlar. Ne gadar ço- [10]panler, yolculer yazın sıcağının şitdetinde ge- [11]lirler ve bu ağacın kölgesinde rahatlenirler, ve [12]susuzluklerini ol bunarın berrak suyundan do- [13]yurup Allah'a hamd-ü-sena okurler! Bundan [14]made, acaba ne gadar sürüleri-de kandırmaz bu [15]pıñar!

[16]Oturduğumuz evler, rahatlandığımız skemneler, [17]ve üzerlerinde taam itdiğimiz yahot yazdığımız su- [18]fraler bu çınar gibi meyvesiz ağaçlerden kesilüp [19]yapılmadırlar. Kış günlerinde ne gadar titreyecek [20]idik, eğer bu meyvesiz ağaçler ve bunlardan olan [21]kömürler oçaklerimizi gızdırmamış olsaler idi.

[22]Bu cevaplerden soñra Gerostathis argadaşımıza [23]meyvesiz ağaçleri ve pıñarleri artık faydesiz bel- [24]ler-mi deyü sual itdi, çocuk-da garşılık verip de- [25]di ki, şimdi eyice fark ittim-ki Allahın bu mahluk- [26]leri dahi iktizalı ve faydelidirler.

[27]Vahşi Hayvanler.

[28]Gerostathisin güççük dostlerinden bir sairisi [29]buna – Ben-de fark ideyorum-ki meyvesiz **[10b]** [1]ağacler faydelidirler, lakin vahşi ve gan sevici ca- [2]naverler neye fayde ide-bilürler?

[3]Bu suale karşılık vermek müşkül idi. Emma [4]Gerostathis hoşnutsuzluk gösterecek yerde, ba- [5]husus aksini bir tarik ile aşikar itdü-ki bu sual [6]kendüsini hoşnut itdi. Ve vakaa ihdiyar güzçük [7]dostleri bu kibi teftişler ile, yahot sualler ile [8]akıllerini, mülahazelerini harekete goyup canle- [9]rinin oyanık oldığını gösterdiklerinden ziadece mem- [10]nunietlik gösterir idi.

[11]Arkadaşıñızın bu sualine karşılık vermek go- [12]lay değildir, dedi bize ol vakit Gerostathis, zira in- [13]sanın gıssa aklıne golay değildir Allahın esrarle- [14]rini fark idüp cemi halk itdüği mahlukatlerin [15]maksatlerini ögrenmek!

[16]Ne gadar otlar, ne kadar kökler bir vakit müsta- [17]kil faydesiz ve ati bellenir idi, ve lakin insan aklı [18]ilm ile ve gayret ile şimdi aşikar itdi-ki çeşit haste- [19]liklerin hikmetli maaluceleri imişler.

[20]Ne gadar acı yahot tuzlu sıçak su kaynayan [21]bıñarlar bir vakit atiye ve bahusus zararlı zan [22]olurler idi, ve lakin şimdi punlar ile çok hasteli- [23]kler şifa oluyorlar!

[24]Eski vakitlerde kim meemul ider idi ki ol cüm- [25]leye aşikar mıhlandız taşı vasıtası ile bir vakit [26]Kolombos Amerikai bulacak idi, şimdi-de insanler [27]yalınız gök yüzünü ve deñizi görerek ve bir [28]güççük mıhlandız innesinin (pusula) kulauz- [29]luğu ile hesapsız deryaleri tepeleyorlar!

[30]Kim bilür, dedi ihdiyar, insan aklı biraz senelerden [31]soñra vahşi canaverler hakkında-da ne aşikar idecek- **[11a]** [1]dir, bunlar ki şimdi atiye ve bahusus zararlı-da [2]görünüyorlar!

[3]Ve lakin vahşi canavarler hatırıma Spartinin şer- [4]hoş kölelerini de getiriyorler.

— [5]Bu şerhoş köleler kimleridi? sual itdik ihdi- [6]yare. bu-ki bizlere karşılık verüp dedi,

— [7]Eski Spartatisler evlatlerine şerhoşlığın ne [8]kadar mekruh hal olduğını göstermek içün köle- [9]lerini şerhoş idüp bu halde bunları evlatlerine [10]gösterirler idi.

[11]Vatan sevici tragodia yahot komodia müellifle- [12]ri-de dıpkısını iderler, zira beytleri ile theatroda ikrah- [13]lığa müstahak ya bir padişahın ya bir zorbanın [14]ameline bedel belasını bulduğını, yahot gülme- [15]ye şaheste bir sefinin ya bir tamakarın hakkan zevk- [16]lenildüğini aşikar iderler.

[17]İnsanlar fakat eyi ve güzel emsaller ile eyiliğe [18]gametlenüp düzelmezler, ançak çok defa fenalığın [19]mekruhlığını ve harabatlu zuhuratlerini-de gör- [20]düklerinde ikrah iderler buna ve düzelirler.

[21]İmdi Allah vahşi canavarleri yer yüzünde halk [22]itdiğinde, belki bizlere bu gibi demeyi istedi. “Siz, ya [23]insanler, sizleri ki kendi tasfirimde yaratdım, ve [24]sizleri akliyet ve ölümsüz can ile donatdım, pe- [25]lenkleri, kaplanleri ve baki gan sevici canaverleri [26]hatırınıza getirüp, boğuşmaleri, ganleri, sertli- [27]kleri ikrah idin. milaim, tatlı ve latif olun! Kurt- [28]leri ve gapuçu kuşleri gördüğinizde, gapıcı- [29]lıkleri, hırsızlıkleri ikrah idin, ve izzetli, fazi- [30]letli ve hakk sevici olun! Zehirli olmayn yılan [31]gibi! Hillebaz olmayn tilki gibi! Uzak olun fena- **[11b]** [1]lıklerden ve arıleri ibrenerek faziletli kendünize [2]bend idin. karınçelerin emsalini güderek kençli- [3]ğinizde çalışın ki ihtiyarlığınızda acıkmaya- [4]sınız!

[5]Bu mefum arkadaşımızın-da müşkülini haylüce [6]hall itdi, bizlerin-de vahşi hayvanlerin halk olmale- [7]rinin maksatını öğrenmeye olan arzumuzu hoşnut [8]itdi.

[9]Birinçi sabah seyahetinde görünüşde salih ihdi- [10]yar yüreklerimize mutluluğın birinçi temelini [11] temelleşdirmeyi istedi, yani Allah’a borç olan [12]muhapbeti.

[13]Linnaios ve Kütüphanesi.

[14]Evlatlerim, dedi bize Gerostathis geri dönüp [15]gelir iken, bu günki gördüğimiz çiçekler ve fi-[16]danler hatırıma meşhur ilmi nebadat Linnaiosu ve [17]kütüphanesini getiriyorlar.

[18]Linnaios Souidiade mevlut olup cemi ömrünü [19]fidanlerin teftişine vakf itdi. Ve bunları teftiş idüp [20]ezberledikce teaççübü ve hayranı artar idi, zira [21]cemisinde Allahın ilmini ve guvvetini bulur idi.

[22]Ve insanın faziletlü olmaklığına Allahın her [23]yerde hazır nazır olduğını hatırına getirmesini pek [24]çok faydeli bulduğunden, kütüphanesinin üzerine [25]iri hurufat ile şu lugatleri yazdı "Fazi- [26]letlü ol, Allah hazırdır."

[27]Bu firasetlü lugatleri yazalım bizler-de silin- [28]mez hurufler ile aklımıza-da yüreğimize-de.

[29]Ve nasıl ki gündöndü denilen çiçek müdaim gü- [30]neşe çevrilir, zira sıcaklığı-da böyümekliği-de, şaf- **[12a]** [1]kı-da pundan alır, böyelece bizler-de aklımızı-da yü-[2]reğimizi-de müdaim Allaha çevirelim ve ol vakit mü- [3]çerredten ömrümüzün günleri iftiharlık ile geçe- [4]cekdir.

[5]«'Αγαπήσεις Κύριον τόν Θεόν έν όλη τή καρδία [7]σου, καί έν όλη τή ψυχή σου, καί έν όλη τή διανοία [8]σου. αύτη έστί πρώτη καί μεγάλη έντολή.» "Rappil [9]Allahıñı deruni yürekden ve deruni candan [10]ve bitün aklıñ ile sev. budur birinçi ve böyük [11]tembih." dedi bizelere Iisous. Beli ya evlatlerim, [12]Allaha borç olan muhapbet faziletin ve sahihan [13]mutluluğun birinçi temelidir.

[14]Sokratisin Allah taale içün söyledikleri.

[15]Linnaios Hristian idi, dedi ihdiyar, lakin eski Athi- [16]nanın feylesofu Sokratis-de, her-ne-kadar Hristosden [17]çok seneler evveli ise-de, emma doğru aklından kula-[18]uzlanarak, ve Allahın mahluklerinin teaççüp [19]olunacak maksatlerini dikkat iderek, Allahın alim- [20]liğini, kudretini, tedbirini ve salihligini tanır ve ikrar [21]ider idi. Ve Athinalı Aristodimos ile bir defa söyle- [22]şmesinde ane tarif ider-idi ki Allah cemisini görür, [23]her yerde hazır nazırdır, ve cümlesi içün kay- [24]rır, bu gibi isimler ile her bir itikatlu hristian-de [25]Allah'a çağırır. Ve bu çihetlerce Sokratis [26]pek doğru tarif ider idi ki, "haksızlıkdan, fena ve [27]mekruh amellerden uzak olmaya fakat insanler [28]bizi gördüklerinde borçlu değiliz, ancak kendü [28]kendümize gizli mahalde bulunduğımızde-de, zira [29]sair bir kimesne bizleri görmezse dahi, cemasını gö- [30]ren ve her yerde hazır nazır olan görür."

[12b]

[1]Sokratis, dedi bizlere ihdiyar, bu gibi efkarlerde [2]olup, ve böylece iman iderek, bitün ömründe ve ö- [3]lümünün saatında dahi Yunanistanın eñ fazile- [4]tlü ademi göründü.

[5]Seyahetin atfı ve mahsulatı.

[6]Ol birinci sabah seyahetimizden soñra siftah [7]ben-d öbir küççük arkadaşlerim-de yüreklerimizin [8]derunlerinde, veli niymetimiz Yaradıcımıza, salih [9]Pederimize farz olan muhapbetin ve teşekkürün ta- [10]tlılığını sezindik. Ol vakide kadar her ne vakit Al-[11]lah içün cevap olur ise idi fakat gorku sezinir [12]idik. lakin artık ol günden soñra bir vakit Yüceler- [13]deki sakin ideni sevmeden, hamd-ü-sena okumaden, teşek- [14]kür sunmaden dur olmaz idik. Ve müdaim cümleden [15]salih ve gudretlü Allah'ı hatırımızda dutarak [16]caht-u-gayret ider idik ki ömrümüzün her bir dagi- [17]kasında bu salih Pedermizi incideçek bir zatı icra [18]itmeyelim, ne-de söyleyelim, ne-de hatırımıza getirelim.

[19]Ol sabah seyahetinde Gerostathisden ol cevableri [20]eşitmeden ekkliseye bile gitdiğimizde, fakat vicudimiz [21]gider idi, fakat kulaklerimiz eşidir idiler şerif ako-[22]luthialeri, fakat dudaklerimiz söylerler idi ibadetleri. [23]Ve itikatımızda fakat gösterişaten idi. Lakin ihdiya- [24]rın cevaplerinden soñra vicudimiz-de canımız-de iba-[25]dethanede hazır bulunur idi. Ol vakitden soñra [26]artık bu canımız eşidir idi, bu reça ider idi, bu [27]dua ider hamd-ü-sena okur idi Allaha.

[28]Gerostathis ol günde, bizlere iki beyt-de verdi-ki kar- [29]şılığını yazalım.

[30]Ve bu gibi beytleri salih ihdiyar çok defa bizlere **[13a]** [1]elbette şiirlik gösterişatı içün vermez idi, zira ne [2]ol şiirlik ne beyt inşa itmeklik bahşişleri var idi, ne-de [3]gösterişatı sever idi, ançak zann ider idi-ki güzel ve [4]faydeli tenbihler beyt ve kaside ile aklımıza eyice [5]teesir iderler. Kiritliler-de, Athinanın nomoslerini viren [6]Solon-de nomoslerini beyt ve mizan ile yaparlar idi ki, [7]cemiat kolay hatırında dutsun.

[8]İşte ol güzel sabah seyahetinden soñra bizlere [9]verdiği beytler.

[10]"Aklıñde könlüñde var ise mevla,

[11]Daima semavi dolar eylikler ala."

[12]G

[13]KARMIZI YANAKLER

[14]«Εύ τό σώμα έχειν χαί τήν ψυχήν.»

[15] “Vicut-de can-da sağlam olmalı.”

[16](Kleovulu)

[17]Birinçi sabah seyahetimizde gördük ki Gerostathis [18]dereleri ve çayleri atlayor idi, ve genç gibi yörü- [19]yüp seyirdiyor idi, ve yokuşleri pek hafiflik ile [20]çıkayor idi. Bilir-idik-de ki bu ihdiyar, her ne kadar [21]yanakleri müdaim kül gibi gırmızı ise-de, yetmiş si- [22]ninde var idi.

[23]Anın içün günlerin birinde hocadaşımız Kon- [24]stantinos sual itdi ane ki nasıl oluyor-da ihdiyar **[13b]** [1]iken dahi o kadar sağlam ve kuvvetlidir ve yorulme- [2]yor; Geostathis güldü ve cevap verecek yerde [3]kendisi-de sağlamlık bizlere hoş görünüyor-mu deyü [4]sual itdi.

— [5]Elbetde, dedik. – Ve niçün? sual itdi. – [6]Keyfsizlenmeyelim deyü. – Ya keyfsizliğin kötü- [7]lüğü nedir? deyü sual itdi yine bizlere ihdiyar.

— [8]Her-ne vakit keyfsizlenir isek, yatak üzerinde [9]galmaya mecbur oluruz, serbazlığımızı ve se- [10]yahatlerimizi gaip ideriz, acı ve lezzetsiz ilaçler [11]içirirler bizlere, adetan taamımızı vermezler. işde [12]keyfsizliğin kötülükleri dedik ihdiyara.

[13]Emma o bizlerin hatırına getirdi-ki keyfsizliklerin [14]daha sair çok kötülüklerini unutduk.

— [15]Haste olduğunuzda, dedi bizlere, vicudiniz-de [16]keyfsiz olur, aklınız-da şafklanmaz. ve atalarıñız [17]meraklı ve rahatsız çok geceler yanıñızı bekler- [18]ler, sizler-de ölüm tehlikesinde bulunursunuz, ve [19]Allah-u-Azimişanın karar verdiği vakitden evvel ö- [20]lürsünüz, ve ne atalarıñıza, ne-de kendinize, ne-de [21]memlekatınıza olan borçlerinizi içra itmiş olursu- [22]nuz. İmdi firaset ve basiret iktizası farzdır ki her [23]ne vakit haste olursak ilaçlere-de sapr idelim, ve [24]hekimin cümle emirlerini-de hararet ile icra idelim, [25]hatda az vakit arasında şifalığımızı bulalım.

[26]Lakin, dedi Gerostathis, cümlesinden evvel bor- [27]cumuz keyfsizliklerin önünü almakdır, ve sağ- [28]lamlığın kıyımetini hastelendiğimiz vakit bilmeden ise [29]daha evladır ki sağlam iken hasteliğin kötülü- [30]klerini düşünelim.

[31]Eyi ve zi kıyımetli libasler ile donanmış vicut **[14a]** [1]iftiharlı ve mutlu değildir, der-idi akıldanelik ile [2]Yunanistanın azim feylesofu Aristotelis, ancak [3]afietde bulunan vicüt. İmdi sağlamlığın ve afie- [4]tin donankısını arzuleyelim, ve yok-ki vicudin dı- [5]şarıca olan atie ilvanlerini.

[6]Ol vakit Gerostathis bizlere şu hikayeti eyledi.

[7]Zaharias ve kütürüm zengin.

[8]Zaharias isminde bir genç pederinden öksüz kalmış [9]idi, ve validesi bunu bir bahcıvan yanına çırak [10]verdi, orada-ki gayret ile çalışup hem kendini hem [11]sevgilü validesini idar ider idi.

[12]Zaharias sağlam ve guvvetlü olduğu içün hiç [13]bir vakit zahmetden gaçınmaz idi. lakin akşam üzeri [14]bağcıvanlık hikmetlerinden yorulup validesinin [15]gulibesine geldiğinde adeta bahtı içün teşekki ider [16]idi, kendine fukaralığı ve biçareligi verdi-de, sairi- [17]larına eyliklerini ganilik ile saçdı deyü.

[18]Boşuna itirazlu validesi bu teşekkilerini fesh [19]ider idi, ve bahtın birinçi bakşişi sağlamlık oldu- [20]ğuna oğlunu iskat itmeye caht ider idi, ve bu [21]gibi sağlığın oldukca, der idi, pek ziadece hoşnut [22]olmalısın, ve Rappe teşekkür-de sunmalısın bu- [23]nun içün, zira sağlam fukara, hasta zenkinden çok [24]meoteberdir.

[25]Zaharias aslaca iskat olmaz idi, ve pek kıyımetli [26]olan sağlamlığına aslaca layıkı üzere dikkat [27]itmeyüp olmayan malleri arzular idi.

[28]Lakin bir akşam üzeri gulibesine gelir iken uzak- [29]dan validesini kapunun önünde oturuyor gördük- [30]de başladı validesine doğru seyirdip iri seda ile [31]çağırmaya.

[14b]

[1]Yeñdin, yeñdin, ya valide, ikrar iderim ki hakkın [2]var. daha evladır fukara olup-da sağlam olmak, [3]nidem ki zengin olup-da hasta olmak!

—[4]Ne oldun? deyü sual itdi validesi, nasıl ni- [5]hayet niyet tepdil itdin?

[6]Zaharias da validesine şunları nakl itdi.

—[7]Şimdi bağçeden gelir iken böyük hanın önün- [8]den geçdim. Orada çok cemiat toplanmış idi. Ben-de [9]yaklaşdım ki bakayım ne var. İmdi hanın kapu- [10]sunda bir böyük ve saltanatlı payton ve dört ta- [11]ne-de süslü hizmetkar gördüm bunlar ki arabadan [12]bir zat çıkarmaya çabalayor idiler. Yanına var- [13]dım, ve ne bagarsın!

paytondan bir biçare adem çı- [14]kardılar, ve ölü gibi ellerine alıp hanın içine gö- [15]türdüler. Biçare kurumuş, sararmış, gözleri [16]ölü gözü gibi, elleri ayakleri duykusuz ve dut- [17]maz idiler.

[18]Bir kimesneden eşitdim ki bu bir pek zenkin İngiliz [19]imiş, ve zengin olduğu sebepden hiç bir işe meşgul [20]olmayup genc kemaletinden sefiliğin kucaklarına [21]teslim olmuş, ve vakit miruri ile müstakil kütrüm [22]hale düşmüş, hatda şimdi ne ellerini ne-de ayakla- [23]rını kullana-biliyor, ve bahusus ne hoşnutluk [24]ile uyumaya ne-de yemeye gadir ola-biliyor.

[25]Derakap, dedi Zaharias, cevaplerin hatırıma geldi, [26]ya valide, ve sana doğru seyirdip geliyor iken, ol [27]biçareye acıyor idim, zira seyirtmeye medarı ol- [28]madıkdan kati nazar ayak üzeri dahi duramayor.

[29]Zaharias gayrı ol vakitden tanıdı ki sağlık dün- [30]yavi eyliklerin birinçisidir ve başladı layıkınca [31]gıyımetini tanıyıp buna dikkat itmeye, ve hamd-ü- **[15a]** [1]sena okumaya Allaha-ki kendine mal ve zenkinlik ver- [2]medi ise-de, sağlığı bağışladı, bunun ile ki mal-da [3]gazanılır.

[4]Canın Alatı.

[5]Eğer, dedi Gerostathis bu nakliyetden soñra, siz- [6]lere olan muhapbetimden naşi size temiz ve yaldız- [7]lanmış bir kitap bağışlasam-da, siz-de biraz günler- [8]den soñra bunu yırtıp ve lekelendirip bir köşeye [9]atsanız, zann ider-misiz ki hoşnut olup artık sizleri [10]seveceğim?

— [11]Elbetde yok, dedik, darsıklanacaksız, ve bu [12]gibi saykısızlığımıza ve bet muamele tarikimize hak- [13]kan gazepleneceksiz.

— [14]Emma Allah, dedi yine ihdiyar, bizlere anden [15]hesapsız derece gıyımatlı eylikler bahş itdi, bu [16]bizi acaip ten ile ve ölümsüz can ile donatdı. İmdi [17]bu tenin ve bu canın ıslahlığı içün muzaika it- [18]mediğimiz halde müçerretden Allahın huzurunda [19]günah işleriz, ve onu bihuzur ideriz.

[20]Sağlam ten içinde sağlam ve ıslah canımız olur ise, [21]dünyavi mutluluğun ve iftiharlığın bağçe- [22]sine gireçek kapunun kıyımatlu anahdarını zapdı- [23]mızda dutarız.

[24]İmdi ilm ile ve meshep ile aklımızı şafklandır- [25]maya fark itmeklik kuvvetini kuvvetlendirmeye ca- [26]nımızı fazilete alışdırmaya gayret itdiğimiz ande, [27]canımızın alatı olan teni-de unutmayalım.

[28]Yazmanın alatı olan galem fena olur ise, mü- [29]cerretden anıñ ile yazdığınız yazı-da fena ola- **[15b]** [1]cakdır. Hakeza vicut-de zaif ve biçare ise, canı- [2]ñızın haraketleri-de biçare ve zaif olacaklar.

[3]Can bein vasıtası ile düşünür, sinirler ile se- [4]zinir, hilpler ile (sinir eti ile) vicudin çeşit azale- [5]rini harakete kor, gerek işlemeye, gerek vatan vika- [6]yesi içün oğraşmaya.

[7]Emma vicud zaif ve hasta olduğında, bein-de, [8]sinirler-de zaiflanup hastalenirler. ol vakit düşün- [9]ke-de aksar, sezki-de zaiflanır, haraket-de dur olur, [10]memlekat-da tehlikeye gelir.

[11]İnsanın vicudi bir ibadet hanedir, anın ki derunine [12]Allah kendi tasfiri olan canı gomuşdur. İmdi iba- [13]dethane içün-da, derunindeki tasfir içün-da muzaika [14]idelim. Ve hiç bir vakit ibadethanenin şerifligini ve [15]tasfirin azizliğini betnam idecek bir zatı aslaca ne [16]yapalım ne-de düşünelim.

[17]Ve biraz sikutlukdan soñra bizlere eski Sparta- [18]tisler içün şu nakliyeti itdi.

[19]Hiç bir Zat kararından ziade olmamalı.

[20]Her bir zatın kararı pek eyidir.

[21]Eski Spartatisler evlatlerinin vicutlerinin sa- [22]ğlamlığı içün ziadeçe muzaika iderler idi, memle- [23]katın sağlam ve kahreman evlatleri olup buna la- [24]yıkınça hizmet itmelerini arzulediklerinden.

[25]Çocukların terbiyesine sübyanlık kemaletinden [26]başlayup vicudlerini kuvvetlendirmek içün şarap [27]ile yeykarlar idi. ve azaleri selbes böyümek içün [28]gundak gullanmazlar idi, ve dahi bunları karan- [29]lığın ve yalnızlığın korkusuna alışdırırlar-di.

[30]Lakin biçare hal üzre Spartatisler vicudin **[16a]** [1]sağlamlığı ve yiğitliği hakgında o-kadar çok mu- [2]zaika iderler idi-ki, hatda dereçesiz hata işlemeye ba- [3]şladılar. zira nakl iderler ki Spartide bir çocuk [4]mevlut olduğu ande bir mahale getirilüp tefdiş [5]olur idi, ve eğer düzgün ve sağlam görünür ise [6]idi, atalarına teslim olur idi, anı beslesinler ve [7]böyütsünler içün. lakin eğer zaif ve bir azası [8]bozgun görünür ise idi, Taigeton denilen dağda bir [9]kirdap içine atılır idi. Ne gadar sertlik! ne kadar [10]merhametsizlik! Bu zaif ve bozgun sübyanler-de [11]Allahın canlı mahlukleri olduğunu Spartati- [12]sler hatırlerinden çıkarırlar-idi.

[13]Kararı aşmak müdaim fenadır dedi ihdiyar, [14]ve müdaim bundan gaçıp içtinap itmeliyiz. Eñ [15]güzel bahşişler ve faziletler kararı aşdıkları [16]gibi ille-de, eksikliğe ve biçareliğe tepdil olurlar.

[17]Vicudinin sağlamlığı içün kararından ziade mu- [18]zaika iden, meraklı, haste mizaç, ve nihayet ya ha- [19]ste olur, yahot Spartatisler gibi hata işler.

[20]İmdi müdaim alim atalarımızın ol iki güzel ve [21]helasetlü öğütlerini hatırda dutalım. «Μηδέν ά- [22]γαν,» «hiçbir zat kararından ziade olmamalı.» ve [23]«παν μέτρον αριστον,» «her bir zat zatın kararı pek eyi- [24]dir,» ve kararsızlığı ikrah idelim.

[25]Azim Aristotelis feylesof-da "Müeddeplik karar [26]ile hivz olur" demesi ile bizlere nasihat ideyor-ki, [27]ölçüsüzlükden gaçalım-da, orta yolu küdelim, [28]zira yalınız bu bizleri helas ider.

[29]Gerostathisin dört dostları.

[30]Gerostathisin yokarıda söylediği cevaplerden sa- **[16b]** [1]ğlığın iktizasını daha ziade fark idüp, daha ziade [2]arzumuz artdı-ki nasıl bu ihdiyar iken o-kadar sa- [3]ğlam ve diri olduğunu öğrenelim.

[4]Anın içün evvelki mefum vermediği sualimizi [5]tekrarledik.

[6]Gerostathis-de bize karşılık verüp dedi-ki eyi sağ- [7]lığını, kırmızı yaneklerini, ve vicudinin kuvve- [8]tlerinin hivz olmalerini dört tane dostları var, ve [9]anlere borçludur, anleri-ki çocukluk kemaletin- [10]den berü sevdi, ve hiç bir vakit dostluklerinden ay- [11]rılmadı.

[12]Ol vakit reca itdik ihdiyare ki bizlere bu dostle- [13]rini haber versin.

[14]O-da gülüp vad idindi ki bizleri-de ol dostleri ile [15]dostlaşdırsın, hatda bizler-de anın gibi sağlam ve dinç [16]ömür geçirelim.

[17]Fakat şimdilik şu gadar ögrenin ki, dedi, dostu- [18]mun birisi görünmez, lakin pek hoşdur. öbirisi gar [19]gibi temizdir. üçüncüsü hafif ve çapık kımıl- [20]dayıcı ve kahremandır, ve nihayet dördüncü dü- [21]şünkelidir, ve elindeki nişanesi bir gemdir.

[22]Ve bunları söyledikde, bizlerden şu iki beytler [23]ile ayrıldı.

[24]"Can ile den sıhat olunca her bar,

[25]Dünyade, durdukça puluñ iftihar."

[17a]

[1]**G**

[2]KÖRÜNMEZ TAAM

[3]«Οί των παίδων διδασχαλοι άνοιγέτωσαν

[4]τά Σχολεϊα του 'Ηλίου άνατέλλοντος.»

[5](Σόλωνος)

[6] "Çocukların didaskolasları, sholeio-[7]nları küneş doğuyorken açmalıdırler."

[8]Gerostathis sağlamlığınıñ-da vicudının kuvvetle- [9]riniñ-de hivz olmalerini dört tane dostlarıma borç- [10]luyum dediği günden berü, her ne vakit kendini kö- [11]rürse idik, reca itmeden dur olmaz idik ki bizlere ol [12]dostlerini göstersin.

[13]Ve öbir Kiriaki günü öylenden soñra bizleri mü- [14]stakil yeşil ve kölgeli bir depenin üzerine gulauz- [15]lar iken sağlamlığının görünmez dostunu bizlere [16]o-kün aşikar ideceğini vad idindik-de, sevincimizden [17]sıçıradık.

[18]Dağın depesine yetişdikde içerimizde bir şazlık se- [19]zindik, vicudimiz hafif, soluğumuz geniş idi. hafi- [20]flik ve ferahlık ile seyirdir ve sıçırar idik.

— [21]Bu kadar ferahlığın ve şazlığın sebebi nedir? [22]sual itdi Gerostathis.

— [23]Bizler-de, bilemeyoruz deyü karşılık verdik, [24]fakat bu dağın depesi bizlere çok hoş görünüyor.

— [25]Sizleri hoşnut iden bu depe değildir, dedi, an- [26]cak benim görünmez dostum, o-ki bu depede iskan [27]ider.

[17b]

[1]İhdiyarın bu cevapleri bizi ürpertdi, ve gözle- [2]rimiz kendiliklerinden etrafımıza döndüler ki görün- [3]mez dostunu yahot anıñ vatanını bulsunler.

[4]Gerostathis-de dedi. – Korkmayın, evlatlarım, bu [5]görünmez dostum berrak hevadır, bunu-ki bu de- [6]penin üzerinde alıyoruz. budur sizleri hoşnut iden, [7]azalarıñızı hafiflik ve kolaylık ile gımıldadan, [8]ve soluğunuzu o gadar geniş ve hoş iden. Eğer siz- [9]lerde bu berrak heva ile dostlaşırsanız, eğer bunu [10]benim zatı evvelinden berü sevdiğim gadar severseniz, [11]eyice bilin ki bitün ömrünüzün mütdetinde çok [12]hasteliklerden, çok ilaçlardan, ve çok skenceler- [13]den helas olacaksız.

[14]Buylar.

—[15]Lakin hevanın sağlık ile ne ülfeti vardır? [16]deyü sual itdik, Gerostathise, o-da karşılık virüp [17]dedi,

—[18]Keza insanın birinçi ve eñ iktizalı taamıdır. [19]Çokları et yemekliği sert ve canavar işi belleyüp [20]fakat ot ile yaşadılar ve yaşarlar. Çokları bir [21]gaç gün hiç bir zat yemeyerek yaşamaya gadir [22]olduler ve ola-bilirler. lakin hiç bir kimesne bir [23]saat dahi yaşayamaz, eğer bu görünmez taamı ye- [24]meden dur olur ise, yani heva almadan dur olur ise.

[25]Doğduğumuz dakikadan öleceğimiz dakikaya ka- [26]dar ardı arası kesilmeksiz müdaim hevadan mohda- [27]çietimiz vardır, zira bunu aldığımızda gan ak ci- [28]ğerin deruninde cilalenir, ve böylece vicudin ve ö- [29]mürün taamı olur ve hivz ider bunları.

[30]İmdi eğer berrak heva alırısak, ol vakit kan-da te- **[18a]**[1]miz olur, kanın devri-de daha kolay ve çabuk olur [2]ve ol ecilden vicutde sağlam ve şaz olur. Emma [3]bozgun, nemlak yahot mülevves heva aldığımızda [4]mücerretden vicut-de mülevves olur, sağlık-da bo- [5]zulur ve çürür, nasıl-ki zararlı taamler yediği- [6]mizde olur ise.

[7]Ol vakit, bilmem, hatırımda kalmadı, bizlerden [8]kim şu suali itdi. –Heva görünmez, ve nasıl temiz [9]ve müferrih hevayı bu gibi olmayandan fark ide bi- [10]liriz, hatda eyi hevayı alalım-da, eyi olmayanden ken- [11]dimizi hivz idelim?

— [12]O! Elbetde, dedi ihdiyar, çok defa hevanın [13]içinde bulunan pislikleri ve fenalıkleri gözlerimiz [14]ile göremeyiz. emma hevayı bozup fena iden zatların [15]buylarını pek ala ide biliriz.

[16]Heman cümle zatlerden göççük ve görünmez [17]atıfler ve zerreler çıkup ol zatlerin etrafında bu- [18]lunan heva ile birleşirler. bu zatlerden çıkan atı- [19]fler anathimasız yani buy denilirler.

[20]Çok defa bu buylar tehlikeli, zararlı ve ömü- [21]rü telef idiçidirler. Balçıklerden ve cümle dur- [22]gun sulardan, hayvanların laşelerinden, mezarlı- [23]klardan, çürümüş meyvelerden ve sebzevatlerden, [24]ve alessevi her-bir pislikden ve kokudan bu gibi teh- [25]likeli ve zararlı buylar çıkup etrafdeki hevayı [26]fena ve napak ve ömüre zararlı iderler.

[27]Yazılarda, yüsek mahallerde ve bahusus çok [28]ağaçlar olan mahallerde, heva şeherlerden daha te- [29]miz ve afietlidir, zira şeher yerlerde ağaçlar-da az [30]olurlar, pislikler-de çokça olurlar. Anıñ içün [31]köylerde iskan idenler şeherlilerden daha

sağlamca **[18b]** [1]ve daha ziade kırmızı yanaklı olurlar. Anıñ içün [2]hekimler-de hasteleri şeherlerden köy yerlerine gönde- [3]rirler heva tepdili içün.

[4]Her hankı şeherde sokaklar pis ve dar iseler, za- [5]rarlı buylar çok iseler, hevanın tazelenmesi müş- [6]kül ise, kasaphaneler ve mezaristanler şeherin deru- [7]ninde iseler, ve pislikler yer altından lağımler va- [8]sıtası ile dışarı çıkmazler ise, orada heva bozu- [9]lur, ademler hastelenirler, ve bulaşık hastelikler [10]ve ölümler ol biçare şeheri sıh sıh yoklarlar.

[11]Alıp-da tekraren dışarı çıkardığımız nefes-de, [12]insanın vicudinin buyları-da, çok şafklar-da he- [13]vayı bozarlar ve fena iderler, dedi ihdiyar.

[14]Sağlamlık tenpihleri.

[15]Müferrih heva ile sağlıgımı hivz itmeye, dedi Ge- [16]rostathis, işte çoçukluk kemaletimden berü ne ya- [17]parım, bir alim hekimin tenpihi üzere, bu ki müdaim do- [18]stlarının keyfsizliklerinin önünü almaya çapalar [19]idi, ve yok-ki hastelendikde hasteliklerine şifa itmeye.

[20]Ol vakit hatırına gelüp bizlere nakl itdi ki Çin [21]Maçunda hekimler hasteliklerin peyda olup uzan- [22]masına caht itmeyüp, ançak önünü almaya meç- [23]bur olsunlar içün, zimmetlerinde olan ademler [24]senenin her gaç günini afiet ile geçirirler ise, [25]fakat ol günler içün hekime ücret verirler, ve [26]haste yatıp galdıkları günler içün hiç bir para [27]vermezler.

[28]İmdi, dedi tekraren ihdiyar, dosdum hekimin ten- [29]bihi üzre,

[30]1) Müdaim dikkat iderim ki evim yüksek ve ağaçlı **[19a]** [1]yerde olsun, durgun sulardan ve her çeşit koku- [2]dan uzak olsun.

[3]2) Sairlerinin yatdığı yerde yatmamaya caht i- [4]derim, ve yatağa düşmeden şafgı sövündürürüm [5]ki odamın derunindeki hevayı yanarak bozmasın.

[6]3) Şefak atar iken uyanıp geyndiğimde, odamın pan- [7]çeresini açarım ki taze rüzkar girsin, ve derundeki [8]bitün gece nefesimden bozulmuş ve fenalaşmış olan [9]rüzgar çıksın.

[10]4)Çarşaflerim-de yorganlerim-de rüzkarlenmeksiz [11]bırakmam ki yatağımı sersinler, ve döşeklerimde ya- [12]stıklerimde sertdirler, zira sertler yumşak ve hu- [13]zurlulardan daha afietlidirler.

[14]5)Sıh ve arkasını kesmeksiz uzun boylu dışarı [15]yazıda gezerim, oradaki şeherlerdeki ve kasabalerdeki [16]hevadan daha müferrih heva alırım.

[17]6)Nihayet, müdaim sağlam ve dinç olmam içün, [18]çocukluk kemaletimden kendimi her gün pek erken [19]uyanmaya ve derakap yatağımdan dışarı bulun- [20]maya alışdırdım.

[21]Bu sonraki tenbihi hekimde pek ziadece tenbih ider [22]idi, rahmetlik pederimde, ve hakleri var idi. Sabahdan [23]rüzkar mücerretden daha temizdir. uyandıkdan [24]soñra yatağın fena ve gokmuş hevasının içinde dur- [25]mak vicude ve bahusus gençlerin vicutlerine ha- [26]gikan harabatlıkdır.

[27]Petros, İoannis ve Athanasios.

[28]Ol vakit Gerostathis sual itdi bize cümle biz [29]küççük dostlerinin arasında eñ sağlam ve eñ [30]dinç kim görünüyor idi.

[19b]

[1]Cümlemiz-de birden bil ittifak garşılık verüp [2]dedik, papazın oğlu hocadaşımız Petros. Gerosta- [3]this-de Petros içün olan gararımızı doğru deyü [4]gabul idüp, yine sual itdi ki, hocadaşlarımızın [5]arasında kimi eñ zaif ve na mizaç belleyoruz.

[6]Biri birlerimize bakdık, ve biraz düşüñkeden soñra, [7]yine bil itdifak dedik Gerostathise ki, aramızda eñ [8]sararmış ve zaif İoannis ve Athanasios idiler.

[9]Bu mefumumuzdan soñra kırmızı yanaklı ve [10]atik Petrosa Gerostathis sual itdi- ki sabahdan hankı [11]saat uyanır.

— [12]Her kün şefak atmadan, dedi Petros, Pederi a- [13]zizimin sabah akoluthiasına ve ibadedine yardım ideyim [14]deyü. — Bizlerden-de ol vakit hiç birisi o-kadar erken [15]uyanmaz idi.

— [16]Siz-de, hankı saat uyanırsıñımz dedi Gerosta- [17]this, İoannise ve Athanasiosa?

— [18]Küneş çavdıkdan iki saat soñra, dediler u- [19]tanarak. — Bizlerden-de hiç bir kimesne o-kadar geç [20]galkmaz idi.

— [21]Oldu ki birinçi defa sabah sahrasına çıkıp [22]güneşin toğuşuna ve Allahın amellerine o-kadar [23]teaççüp itdiğimizde siz beraber kelmediniz idi, dedi [24]bunlara Gerostathis.

[25]Anler-de utanarak başlarını aşağa eydiler.

— [26]İmdi gayret idiñ, ya dostlarım, sizler-de Pe- [27]tros gibi erken galgasınız, eğer sizler-de bunuñ gi- [28]bi sağlam ve kuvvetli olmayı, ve benim gibi uzun [29]ve mutlu ömür geçirmeyi isterseniz. Reca idin Pe- [30]derinize, yahot Validenize, yahot hemşirenize, yahot **[20a]** [1]hizmetkarlarınıza sizleri güneş doğmadan uyandır- [2]sınlar, ve, eğer uyuku sizleri zapt itmiş olur ise, [3]yorkanınızı-da yasdıklarınızı-da çeksinler ki sizi [4]yatakdan dışarı çıkmaya meçbur itsinler. Ve belki [5]bir gaç gün zorunuza varacakdır, lakin soñra [6]kendiniz uyanmaya alışacaksınız, ve dostunuz Ge- [7]rostathise doa okuyacaksınız. Gerostathis Atala- [8]rımıza bizleri erken uyandırmaları içün şu nakli- [9]yeti itmemizi tenbih itdi.

[10]Uzun ömrün sırrı.

[11]Biraz seneler mukatdem İngilterada bir alim ehl-i [12]ganun var idi, bu-ki hakim rütbesine çıkdığı ande u- [13]zun ömürlülüğün ve sağlamlığın sırrını tefdiş [14]idüp öğrenmeyi istedi.

[15]Bu hakimin huzuruna otuz sene hakimliği müd- [16]detinde her gün çokça davacılar ve şahidler ge- [17]lir idiler.

[18]Bunların arasında hakim cümle sağlam ihdiyar- [19]ları tefdiş itdikde bunların ömrü tariklerini-de sual [20]ider idi.

[21]Bu suale mefum verdiklerinde, her-ne gadar cüm- [22]lesi bir birlerinden çok farklı göründüler ise-de, [23]zira cümlesinin yedikleri-de, içdikleri-de, geyndikleri-de, [24]hizmetleri-de bir değil idi, lakin cümlesi bir zatda [25]pek mutabık bulundular, yani ikrar ider idiler ki [26]genç kemaletlerinden berü pek erken uyanmaya alış- [27]mış idiler.

— [28]İmdi işde, dedi hakim, uzun ömürlülüğün [29]ve sağlamlığın sırrı budur!

[30]Athinanın Sholeionları.

[31]Körünüşde, dedi Gerostathis, Athinalıların vaz-ı **[20b]** [1]kanunları, yani nomoslarını yazan, alim Solon dahi [2]uzun ömürlülüğün ve sağlamlığın bu sırrını [3]bilir idi. zira sair tenbihlerinin arasında çoçuların [4]Didaskaloslarına-da emr itdi-ki Sholeionleri güneş do- [5]ğuyor iken açsınlar. böyleçe çoçukleri erken [6]kalknaya mecbur iderek memlekate sağlam ve diri [7]evlatlar hazırlar idi.

[8]Hakgı var idi Solonun, dedi yine Gerostathis. çok [9]uyuku ve bahusus sabah uyukusu sağlığa-da [10]zarardır, insanın ömrünü-de kesip az ider, akılı-da [11]zaiflandırır,

vicudi-de gevşedir, fakirlik ve bilkisiz- [12]lik-de getirir, zira insanın elinden işe ve ilme lazım olan [13]eñ sıralı saatleri gapar.

[14]Emma eğer şimdi küççük çocuk iken, erken [15]galkmaya alışmazsanız, böyüdüğünüzde müşkül- [16]lük ile gadir ola-bileceksiz. Ağaç genç ve nazik [17]iken golay eğilip düzelir. lakin eğri pöyüdükde gı- [18]rılır, doğrulmaz.

[19]İmdi çaht idiñ-ki genç çocuk iken eyi adetler [20]alasız, ve fenaleri üzerinden atasız. İlerüleyüp [21]düzelmeye mahsus kemalet budur. Eğer bunu boşa [22]bırakırsanız, ağacınız eğri böyüyecekdir, ve her [23]bir düzelmekliğe müşkül ve hayırsız olacakdır.

[24]Athinalı alim ve şiir Eurupidis bizlere der-ki

[25]«Κακής άπαρχής γίνεται τέλος κακόν.»

[26] "Fena başlankıcın soñu olur fena."

[27]Ve ol gün Gerostathis bizlere Aristotelis ve Vi- [28]fon içün şu nakliyetleri dahi itdi.

[29]Aristotelis ve bunun uyukusu.

[30]Yunanistanın azim feylosofu Aristotelis Make- **[21a]** [1]donianın Stagira şehrinde mevlut oldu. Pederi Niko- [2]mahos Makedonia padişahının hekimi idi, ve bu vefat [3]itdiğinde genç Arsitotelis Athinaya Platonun Aka- [4]dimiasında (medresesinde) ilim tahsil itmeye gitdi.

[5]Lakin biçare hal üzre Aristotelis pek zaif ve na- [6]mizaç idi, hatda ne ilimin zahmetlerine dayana-bile- [7]cek idi, ne-de o-kadar yazdığı kitapleri yaza-bilecek [8]idi, eğer genç kemaletinden, belki pederi hekimin nasi- [9]hatı üzre, pek safi ömürü tarike ve az uyukuya [10]kendini alışdırmamış olsa idi.

[11]Bahusus nakl iderler ki geçe ve sabah ezberle- [12]rinde uyukudan halas olmak içün, adeti elinde bir [13]bakkır gürre dutar idi, ve elinin altında-da bir bakkır [14]leğen durur idi. imdi uyuku kendini zapt itmeye [15]başladığında gürre elinden düşer idi leğenin üzerine, [16]ve anın takırtısından uyanır ezberine başlar idi.

[17]Hulasa-i kelam zaif ve na-mizaç Aristotelis, çok [18]uyumayarak, pek tertipli ömür geçirerek, şurut [19]ve mukayetlik ile ezberleyerek, sağlam olup çok [20]seneler yaşamaya ohdedar oldukdan maada, eski [21]vakitlerinde, şimdiki vakitlerinde eñ azim ve eñ alim [22]feylesofu olup, Yunan ismini izzetlendirdi.

[23]Aristotelisi Makedonia padişahı Filippos oğlu [24]Aleksandrosun didaskalosu olmaklığa teklif itdi, [25]bu-ki didaskalosuna pederi Filipposdan daha ziade te- [26]vazzu ider idi. zira, der idi, "eğer ömrüm içün pede- [27]rime borçlu isem, didaskalosuma ferah ve refah hal [28]ile ömür geçirmemi borçlu-im." lakin genç Ale- [29]ksandros unutdu ki bu iftiharlık ile gözel yaşa- [30]maklığı-da pederine borçlu idi, zira bu idi ane fey- **[21b]** [1]lesof Aristotelisi didaskalos murat ve vazife idüp [2]bulanda.

[3]Aristotelis Athinadeki Likeon denilen (medresede-de) [4]tarif itdi. Ve feylesofiayı tarif itdiği Sholeion [5]Peripatitiki (kezinmek) isimledi, zira sabahleri ve [6]akşamleri şagirtleri ile gezinerek tarif ider idi.

[7]Emma Yunanistanın bu metin ademi fakat Megas [8]Aleksandrosu ve kendi vakti zemanında olan sair adem- [9]leri tarif itmedi, ança ilmi ile ve külliyetli kitapleri [10]ile, bunları ki bazıları dört yüz, bazıları-da bin [11]derler, soñradan kelen Ellinosları-da, Romalıları-da [12]tarif idüp şefaklendirdi, Arepleri bile, bunlar ki [13]kitaplerini arebiçeye tercüme idüp Asianın bağdat [14]şehrinde olan mekteplerinde tarif iderler idi.

[15]Arapler İspanianın Lotos taraflarının zapt itdi- [16]klerinde beraberlerinçe Yunan Aristotelisin kita- [17]plerini ve tariflerini-de getirdiler. İspaniaden-de Hri- [18]stosdan soira biñ iki yüz senesinde Fransaya, İ- [19]taliaya ve Evropanın öbir gün batı taraflarına [20]dağıldılar, ve bu darik ile o vakide gadar garanlıkda [21]ve vahşilikde bulunan Evropa azar azar terbiye o- [22]lup şefaklanmaya başladı.

[23]Lakin Evropa alimleri her ne-kadar ilimde o-kadar [24]ilerüleyüp parladılar ve şefaklendiler ise-de, lakin [25]hala bu güne kadar Aristotelisin baki kalan az ki- [26]taplerini Evropanın eñ ilimdarleri dahi insan aklının [27]hasıl itdiklerinin eñ ekremi deyü teaççüp iderler.

[28]İmdi ne gadar izzet ve şan na-mizaç ve zaif Ari- [29]stotelise, firaset ile ömrünü vikaye idüp ve ce- [30]mi dünyayı şafklandırıp hem kendinin hem kendini [31]mevlud iden Elladanın ismini ölümsüz itdiği içün!

[22a]

[1]Vifon ve hizmetkarı İosif.

[2]Aristotelis, bu-ki hayvanatlerin eyi teftişcisi [3]deyü meth olundu ve hala olunmaktedir, hatı- [4]rıma, dedi Gerostathis, hayvanatların sair bir tefti- [5]şcisini getirir,

fransalı meşhur Vifonu, ve Ari- [6]stotelisi uyandıran baggır gürre-de, Vifonun hiz-[7]metkarı İosif getirir.

[8]Vifon seksen bir sene yaşadı, ve ilmi hikmet için [9]otuz altı ciltden ibare pek güzel ve tatlı bir [10]kitap inşa eyledi. Ve der idi-ki bu kitabının inşa o- [11]lunmasına cokça hizmetkarı İosif sebeb idi. zira [12]gençliğinde uyukuyu çok sever idi, bu-ki sağlı- [13]ğına-da keder getirir idi, ezberlerinde-de meks ider idi, [14]ol sebebden hizmetkarı İosife ücret vad itti her ne [15]vakit kendini sabahdan erken uyandırmaya ohdedar [16]olur ise idi.

[17]Evvelki günlerde fakir İosif boşa çabaladı, [18]zira uyandıracağı vakitde efendisini gazeplendirir [19]idi, ve şedit tarik ile tazir eşidüp gorkarak odadan [20]çıkar idi, ve genç Vifon sabah uyukusunun [21]kucaklarına teslim olur idi.

[22]Lakin Vifon bu tatlı sabah düşmanının guça- [23]klarından helas olamadığının küllien zararlerini [24]daha ziade fark idüp dikkatli tenbih itdi hizmetka- [25]rına-ki aslaca tazirlerinden ve öfkesinden çekinme- [26]yüp heman alacağı üçrete paksın, ve iktizai hal [27]cebir-de kullansın kendini yatakden galdırmaya.

[28]İosif, efendisinin bu şedit tenbihini göre bulu- [29]nup, her sabah efendisini uyandırmaya ohdedar oldu, [30]ve vad olunan üçreti her gün almaya başladı.

[22b]

[1]Vifon-da her sabah güneş doğmazdan evveli ezber- [2]hanesinde hizmetinin üzerinde gadim bulunmaya ba- [3]şladı, ve böyleçe o-gadar hem çok hem güzel kitap- [4]ler yazıp şanlı ve izzetli bir ihdiyar kemalete ye- [5]tişmeye gadir ola-bildi.

[6]Sağlamlığa dair ameller.

[7]Gerostathisin adeti cevaplerini ve nasihatlerini amel [8]ile ve kendi ibreti ile tasdik ider ve sahihler idi ve [9]bundan kati nazar gayret ider idi-ki eyi öğütleri ve [10]nasihatleri eşiden dostlarından icra olup hiç bir [11]faydement nihayetsiz savuşmasınlar.

[12]Ve çünki burada berrak hevanın iktizalığı için [13]söylediklerini hatıra getirmiş oldum, zann iderim ki [14]sırasıdır çeşit vakitlerde bu ihdiyarın kasabamı- [15]zın hevasının düzelmesi hususinde içra itdiği amel- [16]leri-de zamm ideyim.

[17]Kasabanın yanında biraz güççük tepeler ara- [18]sında bir çukur mahel var idi. Oraya yağmur [19]suları toplanup ve birkaç ay köleklenüp gogar [20]idiler. Gerostathis farkına vardı-ki ol köleklenmiş su- [21]yun fena buylarından ve teaffünlerinden gasaba- [22]nın ademlerinin çokları ve bahusus çoçuklar [23]sıh sıh sıtma illetine oğrayor idiler.

[24]Kasabanın çorbacıleri ve sair ademleri ihdiyarın [25]bu tefdişine evvelisinde inanmaya istemediler. Lakin [26]nihayet yorulmaz Gerostathisin tahrikine izlam ve [27]iskat olup garar verdiler ki anın ile beraber ol küç [28]çük balçığın kurumasına gayret itsinler.

[29]Hatda bir ay mütdetinde böyük güççük, ihdi- [30]yarler ve çocukler, dişehliler ve kızlar, her gün **[23a]** [1]belli bir saatde elinde kürek dutan ihdiyarın arka- [2]sına düşüp balçığa gider idik ve Gerostathisin [3]yapdığı gibi bizler-de taş ve toprak atarak, ve bi- [4]raz-da güççük su yolları açarak, ol köleklen- [5]miş suları müstakil kurutduk. Ve ol vakitdan [6]sahihan kasabadan sıtma def oldu, ve atalar evlat- [7]lerini sağlam ve gırmızı yanaklı gördükde salih [8]ihdiyara sena ider idiler.

[9]Gerostathis kendi-de zahmet çekerek, sairilarına-da [10]tekrar ve tekrar gayret vererek cetda yolu-da, çö- [11]şmeleri-de, mezaristanı-da, gasabanın etrafını-da çeşit [12]ağaçler ile donatmaya ohdedar oldu. zira bunları [13]fakat donankı bellemeyüp, hevanın temezlenmesi ve [14]tepdilliği ve insanlerin sağlığı içün-da bek iktizalı [15]beller idi.

[16]Hoşnutluk ile hatırıma gelir ki ol ağaçlardan [17]çoklarını ne kadar sevinç ve gayret ile biz Gerosta- [18]thisin küççük dostleri anın kulauzlaması ile [19]gayret idüp dikdik, ve bahusus anlerden birazlarına [20]kendi bizim isimlerimizi-de verdi.

[21]Çok defa eşitdik kendini kasabanın deruninde-de, dı- [22]şarısında-da sokakların temiz olmalarının ne gadar [23]iktizalı olduğunu hemşehrilerine söylediğini. "her [24]kimler, der idi, sokaklarını temizlemezler ise, nihaye- [25]tinde viçutlerini acı maluceler ile temizlemeye [26]meçbur olurlar."

[27]Bu maksat içün bir fukarayı meçbur itdi-ki [28]boş durmayı ve dilenciliği bragıp sokaklerin temi- [29]zliğine mukayet olsun, ve zahmeti içün memlekat- [30]dan ücret alsın.

[31]Hakeza hatırımdadır ki, her ne vakit dışarıda Ge- **[23b]** [1]rostathis ile gezdiğimizde bir heyvan laşesi rast gelir [2]ise idik emri üzre derakap bir çukur eşip anı gömer [3]idik. "Her kim, der idi ihdiyar, hayvanlerin laşelerine [4]çukur kazar ise, o insanların mezarlarını azaldır."

[5]Çok defa Gerostathisin ağzından şu beytleri eşitir [6]idik.

[7]Eğer berrak hevayı seversen ey can,

[8]Yatakda güneş seni bulmasın her an,

[9]Uzun ömür sıhat beden bulursın,

[10]Saña bend derim dutarsañ, ey can!

[11]**E**

[12]SAĞLAMLIK İLVANI

[13]«Είναι βούλου φιλόχαλος, άλλά μή χαλλωπιστής.»

[14](Ισοκράτους).

[15] “Eyiyi seviçi olmayı iste ve yok-ki süsü.”

[16]Künlerin birinde Kasabanın meydan yerine Gerosta- [17]thisin tarifi üzre küççük çınar ağaçleri diker [18]iken hoçadaşlerimiz Nikolaos ve Petros suretlerini [19]ve ellerini çamur itdiler.

[20]Ve Petros derakap seyirdip çöşmede ellerini ve [21]suretini yeykaip, evvelki gibi temiz geldi. Nikolaos ise [22]ellerini ve suretini rupalarının uçlarına silmeyi [23]daha kolay belledi.

[24]Bunların ikisini-de Gerostathis gördü, lakin Niko- [25]laosa tazir idecek yerde, fakat anıñ huzurunda [26]Petrosu temizliğin dostu deyü meth itdi.

[24a]

[1]bu içerideki buharların çıkması adilos diapnoi [2]yani pellisiz soluklanma denilir, ağızdan aş- [3]kare çıkan soluğa karşı.

[4]İmdi tenin derisi temiz olmadığı halde derinin delik- [5]lerini pislik gapadır. ve bellisiz soluklanmak meks [6]olur, ve zararlı buharlar çıkmazlar. vicudin [7]deruninde-de kaldıklarında çok mazarrat ve keifsiz- [8]likler peyda iderler. İşte temizliğin sağlık ile olan [9]ülfeti. işte niçün pislik sağlığı telef ider.

[10]Körünmez soluklanmanın hasılatı bir kimesnenin [11]çok vakit içeriden keydiği rubaların üzerinde gö- [12]rünür. Ve nasıl ki derinin kiri delikleri gapadır ise, [13]öylece içeriden geylen kirli rubalerde derinin üzerine [14]yapışıp kirleri ile delikleri kapadırlar ve puhar- [15]ların çıkmasını meks idüp sağlığa zarar verirler.

[16]İşte niçün temizliğin dostu olup sağlığımı [17]hivz itdim. Ve ol ecilden berrak hevayı ne gadar se- [18]versem, temiz suyu-da o-kadar severim. zira eğer ber- [19]rak heva sağlamlığın pederi ise, temiz su ile sağlığı [20]besleyiçi temizlik kazanılır.

[21]Cemisini halk iden Allahın yer yüzünde bizlere [22]bahş itdiklerinden rüzkar ve su eñ kani pahşişla- [23]rıdırlar, zira bilir idi-ki bunlardırlar insanların [24]ömrü ve sağlığı içün eñ iktizalıları.

[25]Sağlamlık tenbihleri.

Ve işte, dedi bizlere Gerostathis, nasıl temizlik ile [26]sağlığımı hivz iderim.

[27]1) Sık sık ellerimi ve yüzümü yeykarım, ve sa- [28]bahleyn uyandığımda ve akşamleyn yatacağım va- [29]kitde aslaca sırasını şaşırmaksız elimi ve yüzü- [30]mü yeykarım.

[24b]

[1]2) Her gün sabahleyn başımı müstakil souk su [2]ile yeykarım, ve böyleçe hem temizlenir, hem soukla- [3]madan hivz olur.

[4]Hatda bu tertipler ile alim hekim Voerhavosun [5]üç böyük tenbihlerinden birisini içra iderim. "Ba- [6]şıñı serin dut, — mideñi hafif, — ve ayakla- [7]rıñı sıçak."

[8]3) Sabahden ve taam itdikten soñra, ve akşamleyn [9]yatmaksız dişlerimi temiz yeykarım, zira dişlere ya- [10]pışan yemekler, yeykanmadıkları halde, çürürler [11]ve dişleri-de çürüdürler. Kirli ve bozulmuş diş- [12]ler-de yakın gelenlere fena ve ikrahlı koku verdi- [13]klerinden kati nazar, adeta pek şedit ağrı-da verirler. [14]Bundan madea seli-de bozarlar, bu ki mideye bozul- [15]muş endiği halde hastelik peyda ider, taamlerin eyi [16]çiğnenip hazm olmasını-da meks iderler, bu ki eñ [17]iktizalısıdır.

[18]4) Bir sünkarı ya bir yüñ elçeği souk su- [19]ya batırıp bitün vicudimi yeykarım, ve derakap bir [20]pez ile sıkı sıkıya siler kurudur ve kızdırırım [21]bunu. ve bu souk su ile yeykanmak-da hem vicut [22]guvvetlenir, hem sağlık hivz olur.

[23]5) Nihayet rubalerimi sık değişirim, ve bahusus [24]içeriden geydiklerimi ki hatda bunların kirinden bu- [25]harların çıkması meks olmasın.

[26]Gerostathisin souk su ile bitün vicudini yeyka- [27]dığını eşitdikde tüylerimiz üperdi, ve sual itdik [28]buna nasıl souğa dayana-biliyor.

— [29]Dayanırım, dedi, nasıl ki sizler elleriñizi ve [30]yüzüñüzü souk su ile yeykadığınızda daya- [31]nırsanız. Adet cemisini kolay ider! eğer yazdan bi- **[25a]** [1]tün vicudiñizi souk su ile yeykamaya başlar- [2]sañız, souğa alışırsınız, ve gışın-da bunu ho- [3]şnutluk ile yaparsınız. İngilterade dünyanın eñ [4]sağlam çoçukları bulunurlar, zira her

gün [5]çoçukları açık rüzkara çıkardıktan madea her [6]sabah yahot akşam souk su ile-de yeykarlar ço- [7]cukları.

[8]Ol vakitden ben-de arkadaşlarım-da Gerostathisin [9]tenbihi ve nasihatı üzre çok erken kalkmaya-da alı- [10]şdık, temizliği-de sevdik, souk su ile yeykanmaya-da [11]başladık. Ve vakaa yeykandıkdan soñra sıhı sıhı ve [12]çapucak silindiğimizde, vicudimiz-de çapuk ku- [13]rur idi, ve üşümedikden madea ziadeçe gızıp kendi- [14]mizi daha ziadeçe sağlam ve dinç-de duyar idik.

[15]Zinçir ile bağlanmış kirli.

[16]Kasabanın meydan yerinde temizliğin eylikleri i- [17]çün söyleşir iken, añsızdan gördük-ki dört tane si- [18]lahlı adem bir zincire dakılı adem götürüyorlar. [19]Bu zinçirli kimesne gence beñzeyor idi, lakin pek [20]guru ve sararmış idi. elleri-de, suredi-de, rubala- [21]rıda o-kadar kirli idiler ki, hatda görenlere titsinmek- [22]lik ve ikrahlık gelir idi.

[23]Gerostathis zapdiyelerin birine yaklaşup sual [24]itdi götürdükleri bağlı ademin ne gabaati var idiğini.

[25]Zapdiye-de karşılık verüp dedi ki, bir köyün ekli- [26]sasının zi kıymet zatlerini çalar iken dutuldu ve [27]şimdi İoanninanın mahbushanesine götürüyoruz.

[28]Gerostathis ol vakit bizlere dönüp, işte, dedi, te- [29]mizliğin sairi bir dersi daha. Vicudi ve rubaleri [30]kirli olanın adetan meşrebi-de yüreği-de napak olur. **[25b]** [1]Her-kim teninin temizliğine muzaika ve dikkat edinmez- [2]se, o canının temizliğine-de vazife idinmez. İmdi temiz- [3]liği sevelim, zira sağlığımıza fayde itdikden madea, [4]yüreğin-de temizliğini ve salihliğini beyan ider.

[5]Üç temiz çocuklar.

[6]Ol gün bizlerden ayrılmaksız Gerostathis şu na- [7]tliedi itdi, bu-ki her ne vakit kirli çoçuk görürsem [8]hatırıma gelir. o-gadar teesir itdi bana!

[9]Bir zenkin, lakin merhametlü pederin üç oğlu [10]olup, üçünü-de zevallu biri biri ardına gaip itdi. [11]Bu pek açılı ölümler dereçesiz meraka düşür- [12]düler bu ademi. Lakin merakının arasında düşün- [13]dü-ki fakat eylik yapmaklığın tatlılığı ile açı- [14]lanmış canının zehirini azalda-bilir.

[15]İcra ideyim deyü karar verdiği çok eyliklerin [16]arasında mülahaza itdi-ki üç tane-de fukara ço- [17]çukları seçsin, bunları evlat idinsin, ve bunla- [18]rın terbie olup mutlu olmalerine gayret itsin.

[19]İmdi bu maksat içün fakir çoçukların Sho- [20]leionuna gidip ziaretinin sebebini didaskalosa haber [21]verdikde çoçuklara nazar itmeye izin diledi.

[22]Derakap Didaskalosun emri üzre, birer birer ço- [23]çukların çümlesi ol meraklı ademin huzuruna [24]geldiler, o-da dikkat ile bunları teftiş itdikden soñ- [25]ra aralarından üç tanesini seçdi.

[26]Çoçukların ve atalarının isimlerini alıp otur- [27]dukları mahali öğrendikden soñra Didaskalosa ve [28]Sholeionun çocuklarına dedi, ben bu üç ço- [29]çukları öbirlerinden ilerü dutdum, zira bunları [30]öbirlerinin cümlesinden vicutde-de, rubade-de daha **[26a]** [1]temiz buldum, ve bundan gıyas iderim ki canları- [2]da öbirleriñkinden temiz olacaklar.

[3]Didaskalos ol vakit ol salih ademin cevaplerini [4]tasdik idüp dedi ki vakaa seçdiği çocuklar mü- [5]daim Sholeionun eñ mukayetlü ve eñ üsluplu [6]şagirtleri idiler.

[7]Böylece temizliğin vasıtası ile hem ol üç fu- [8]kara çoçukların bahtı açıldı, hem familiarının. [9]Anden ihdiyar bize dedi ki, temizlik hikmetli bir ter- [10]kip ve tavsiedir. her kimin bu gibi terkibi olur ise, [11]her bir mahale çesaret ile ve tekmil ümit ile gire- [12]bilir.

[13]Anın içün ihdiyar İsokratis- de, eski Athinanın [14]meşhur mir-i kelamı, nasihat ideyor bizlere-ki süsden [15]ve ilvanden uzak olalım, zira bunlar hafif akıllı- [16]lık gösterirler, ve eylik muhapbetini sevelim, zira [17]canın zadeliğini gösterir. Emma eylik muhapbeti te- [18]mizlik olmayşın olamaz.

[19]Ol vakit Gerostathis bir keağıt üzerine yazıp şu [20]beytleri küççük hocadaşımız Nikolaosun eline [21]verdi de çıkdı gitdi.

[22]Temizlik pek eyüsidir her ilvanların,

[23]Hasteliğe siper, böyük kaleasıdır canların,

[24]Teni kirlinin canı-da napak,

[25]Tomuzlarda bulunmaz hiç bir pak.

[26b]

[1]**Z**

[2]**SAĞLAMLIĞIN VE KAHRAMANLIĞIN**

[3]**VALİDESİ**

[4]«Τά τε ύπερβάλλοντα γυμνάσια καί τά [5]ελλείποντα φθείρει τήν ίσχύν.»

[6]('Αριστοτέλους)

[7] "Kararından ziade yahot eksik olan [8]vicud talimi kuvveti bozar."

[9]Künlerin birinde Sholeionden çıkar iken rast kel- [10]dik-ki Gerostathis avliye gireyor idi, beraberinçe Ka- [11]sabanın dulkarı-da var idi, elinde çeşit yonulmuş [12]ağaçlar, sırıklar ve direkler ile.

[13]Bunların cemisi bizlere açaip göründüler. a- [14]nın içün salih ihdiyarın etrafını çevirüp, sırık- [15]ların ve direklerin neye lazım olacağını sual itdik.

[16]O-da bize cevap verip dedi, ki sizi temiz heva ile ve [17]temizlik ile dostlaşdırdıkdan soñra, sair bir do- [18]stum ile dahi dostlaşdıracanım yani vicut ta- [19]limi ile, bu-ki sağlığın ve kahremanlığın validesidir, [20]ve bu ağaçler ile ol dostumu tanıyacaksız.

[21]İhdiyarın garşılığı bizleri hoşnut idemedi, ve [22]tekraren tefsir ve malumat vermesini istedik. lakin [23]o bizlere dedi-ki öbir gün cemisini öğreneceğiz.

[24]Ferdası gün gördük-ki Sholeionun avlisi hay- [25]lüce gum ile döşenmiş, ve çeşit direkler ve ağaç- [26]ler gaviçe dikilmişler. emma o vakitde ferkinde ola- **[27a]** [1]madık bunların cemisinin ne maksudi olduklarını. [2]Lakin derslerin azadından soñra aşağı avlide bekle- [3]yen Gerostathis dedi ki birisi monozigon öbirisi dizi- [4]gon (1), öbirleri de direkler ve merdivenler, ve bunla- [5]rın üzerinde çeşit gımıldaisler, dönmekler ve sava- [6]şler gösterdi, sinirleri ve bitün vicudi sağlam ve [7]guvvetli ve kolay kımıldaici ve dönücü yapmak [8]içün.

[9]Bu pek eğlenceli dersler bizi ziadeçe hoşnut [10]itdiler, ve salih dostumuz içün olan iftiharımız [11]ve hahişimiz ol günde derecesiz artdı. Çok-da sevin- [12]dik eşitdikdeki ol akşam bizleri evine teklif ideyor, [13]zira eyiçe bilir idik ki, bizlere hoş bir şey nakl ide- [14]cekdir. Ve işte evvel akşam vicut talimi içün söy- [15]lediklerinden hatırımda galanlar.

[16]Demircinin sağ eli.

[17]Teftiş olunmuşdur ki, gişi vicudinin azaların- [18]dan birsini ne gadar ziade alışdırırsa, o-kadar ziade [19]mahir ve kuvvetli ve sağlam olur. Kımıldanmak ve [20]işlemek ol işleyen mahale ziadece gan toplar, ve gan [21]ile-de vicudin çeşit azaleri beslenirler ve kuvvet- [22]lenirler.

[23]Sağ elinizi sol eliniz ile rubbar itdiğinizde göre- [24]ceksiniz ki sağ eliniz solunuzdan kuvvetli ve galın- [25]dır. ve niçün? zira sağ elinizi sol elinizden ziade kul- [26]lanır ve alışdırırsınız.

[27]Dikkat idiñ demircinin sağ eline, ve teaççüp [28]ideceksiniz sol elinden ne kadar guvvetlidir. zira çe-

[28](1) Birisi bir tek ağaçdır, öbirisi-de çiftdir.

[27b] [1]kici bunuñ ile dutup demirleri döğdüğü içün [2]bunu ziadece alışdırır.

[3]Kımıldamamak ve alışmamak-da zıtdını yapar. [4]Bundan sinirler ve vicudin azaleri kemikler dahi [5]zaiflenirler, yumuşarlar ve bozulurlar.

[6]Rivayetcilerin başı ve piri Hrodotos Acemlerin [7]ve Mısırlıların mabeyninde zuhr iden bir muharebe- [8]nin mahalinde kelleleri gördükde biri birlerinden airt [9]itdi. Zira Mısırlıların gafaları eski Mısırlıların [10]talime meilli olup gayretkeş olduklarından çetin [11]ve sert idiler, Acemlerin gafaları-da huzurlu ve [12]sefalı ömür geçirdiklerinden zaif ve yufka idiler.

[13]İmdi eğer bitün vicudimizin sağlam ve kuvvetli [14]olmasını ister isek, şürutca bunu alışdırmaya [15]borçluyuz. ve böyleçe vicudi kuvvetlendirdikde [16]keyfsizliklerden hivz oluruz, lakin ber-aksi haste [17]olsak dahi kolay dayanıp tez sağalırız.

[18]Germanianın böyük ve metin hekimi Voerhavos, dedi [19]ihdiyar, müdaim dostlarına iki saat günde vicut [20]talimi tenbih ider idi.

[21]Ve cemi şehrileşmiş düellerde vicut taliminin [22]pek böyük iktizasını ve faydesini tanıdılar, hatde [23]cümle mekdeblerinde bu ders oldukdan kati nazar, [24]erkek ve gız çoçukları içün ayrice vicut ta- [25]limi hususinde mekdeblerde ihdaç itdiler. Çok defa, [26]dedi ihdiyar, bu gibi mekdeblerde yaşlı adamlar-da [27]karılar-da gördüm-ki hekimlerinin tenbihi üzre haste- [28]likleri içün talim olurlar-ıdı.

[29]Solon ve Areios Pagos.

[30]Şimdiki Evropalıların eski Yunanlardan aldık- **[28a]** [1]ları çok eyliklerden birisi-de bu vicut talimidir. [2]Eski Yunanler vicut talimini eyi terbiye olmuş [3]çoçukların birinçi dersi beller idiler. Küreşle- [4]rinde çoçuklar ve gençler müdaim vicudin guv-

[5]vetlerini alışdırırlar idi, yayan yahot at ve araba [6]üzerinde seyirderek, küreşerek, sıçrayarak, tepsi [7]yahot mızrak atarak, ve çeşit tarikler ile savaşarak.

[8]Çoçukların terbiyesi içün alim nomosleri ile [9]ziadeçe muzaika iden Solon, vicut talimini bunla- [10]ra pek iktizalı ders deyü tenbih itdi, bu tarik ile [11]memlekata sağlam, cessur ve kahreman evlatler [12]peyda itsin arzusu ile.

[13]Kençlerin ve cümle memlekatlıların meşreple- [14]rinin nazaretini Areios Pagosun alim şeriatına ihale [15]itdi.

[16]Areios Pagosun borçlarından birisi-de şu idi-ki, [17]zenkin gençleri ata binmekliğe, ava ve sair vicut [18]talimlerine mecbur itsin ki hem boşlukdan kur- [19]tulsunlar, hem vicutlerini sağlığa ve yiğitliğe [20]alışdırsınlar. fukaraları ve boşları-da bir işe koş- [21]sun ki, hatde vicutlerini-de alışdırsınlar tembelli- [22]ğin ve fukaralığın fena zuhuratlarından-da hivz [23]olsunlar.

[24]Fokion ve oğlu Fokos.

[25]Eski Yunanistanın eñ firasetli, faziletli ve me- [26]tin ademlerinden birisi olan Athinalı Fokionun Fo- [27]kos isminde bir oğlu var idi. Lakin biçare hal üzre [28]Fokos salih pederine beñzemez idi, zira hem tembel, [29]hem arsız, hem işrete müptela idi.

[30]Fokion oğlunun meşrebinin düzelmesinin arzu- **[28b]** [1]sunde sair tenbihlerinin arasında şunu-da tenbih it- [2]di-ki Athinalıların Panathinaia denilen böyük eorti- [3]lerindeki olan küreşlerde bu-da küreşsin. ve bu ten- [4]bihi-de Plutarhosun naklinçe çelenk alıp şöhret- [5]lensin deyü itmedi, illa küreş meydanına çıkmadan [6]evvel vicudini talim itmeye mecbur olup meşre- [7]bini-de düzeltsin içün.

[8]Firasetli Fokion vicut talimini ve teekitli yeme [9]içme tarzını gençlerin teni ve meşrebi terbieleri [10]içün o-gadar iktizalı beller idi ki hatda oğlundan [11]ayrılup bunu Spartiye göndürdü, zira orada genç- [12]ler daha Likurgosun nomoslarınça vicutce-de [13]taamça-da terbiye olurlar idi, aksini Athinada Fo- [14]kionun günlerinde Solonun nomosları-da batdala ve [15]muatdala düşmüşler idi, bu sebebden gençlerin [16]meşrebi-de bozulmuş idi.

[17]Ol vakitlerde Athinada Dimadis isminde bir meşrebi [18]bozgun mir-i kelam var idi. bu Fokionu inçitmek [19]istedi, oğluna Spartatislerin terbiyesini Athinalı- [20]larıñkinden evla belledi içün, ve anın içün dedi [21]buna "Eğer Athinalılara Likurgosun nomosla- [22]rını gabul itmelerini söylerseñ, ben-de cevapıña [23]yardım idüp

muavenet itmeye hazırım.” Lakin Fo- [24]kion doğru garşılık verdi buna. “Doğrusu, dedi, [25]pek zevkli iş olacak idi, eğer sen bu gadar raihalı [26]zatlar ile yağlanmış iken, ve gadar ağır bahalı [27]kaftan geymiş iken, Likurgosun nomoslarının hivz [28]olmasına yardım itseñ idi.”

[29]Gerostathis bizlere bunları nakl itdikde, reca itdik [30]kendine ki bizlere ol zikr itdiği Likurgos kim idüğini [31]tarif itsin. O-da hoşnutluk ile dedi,

[29a]

[1]Likurgos ve Spartinin Coçukları.

[2]Likurgos Spartide efendimiz Hristosdan yedi yüz [3]yetmiş sene evvel mevlut oldu. Spartinin patişahı [4]Eunomosun oğlu idi, ve pederinin vefatında böyük [5]biraderi tahda geçdi.

[6]Kardaşı vefat itdiğinde, Likurgos nahak ve şan [7]seviçi olsa idi, pek kolaylık ile tahda çıka-bilir idi. [8]lakin hakkın ve gerçekliğin dostu olduğu sebepden, [9]Spartinin cemiatının huzuruna yeñi mevlut olan [10]yeğeni Harilaosu getirdi, ve, işte budur sizin sahih [11]patişahınız deyüp, memlekatından diker mahellere [12]azimet itdi.

[13]Sanien Kirit adasını, Mısırı ve Anatolun çok [14]memlekatlerini dolaşup anlerin nomoslarını ezber [15]idüp, çok ilimdarler ile ülfet ider idi. zira birinci [16]arzusu sevkili memlekatına faydeli olup, hemşehri- [17]lerine öyle nomoslar versin ki, hatda cümle Elli- [18]nosların eñ faziletlileri ve eñ kahremanleri olsun- [19]lar. Ve Likurgosun bu alicenap arzusu tekmilan [20]icra oldu.

[21]Spartiye geri avdet itdikde evvel emirde çocukla- [22]rın terbiyesini tertibe goydu. Likurgos bilir idi ki [23]bağçıvan vakti ile küççük fidanleri içün mu- [24]zaika itmezse eğri böyüyeçekler. Ve çün ki Spar- [25]tinin etrafında ol vakitlerde çok düşmanleri var idi, [26]ve bu sebebden yiğit ademlerden mohtaçieti var idi, [27]emr itdi ki cümle Spartinin evlatleri vicut ta- [28]limlerine, bihuzurluğa, kanaata, askari talimlere, [29]böyüklere farz olan itaata, ve nihayet vatan sevi- [30]ciliğe alışsınlar. Ve böylece az vakit arasında Spar- **[29b]** [1]tatisleri yiğit ve kahreman, faziletli ve vatan sevi- [2]ci, memlekat uğruna canlarını bile feda itdirmeye [3]öhdedar oldu.

[4]Likurgosun nomoslarınca çocuk yedi yaşına [5]vardığı ande, atalarının hanesinden alınıp Sholeion- [6]lara teslim olur idi, paidonomoslardan yani çoçuk [7]hoçalarından terbiye olmaya. Orada vicut talim- [8]leri ile, bihuzurluk ile, itaat ile,

kahreman, sağ- [9]lam, cesur ve itaatli olup, memlekatları uğruna [10]zuhur ideçek muharebelerin her bir sefilliklerine [11]hazır olur idiler.

[12]Sholeionlarda ve küreş yerlerinde gençlere ihdi- [13]yarlar atalarının faziletlerini ve kahremanlıkla- [14]rını nakl iderler idi, ve böylece gençler hahişa ve [15]gayrete gelirler idi.

[16]Spartinin evlatleri horanlarda bile, türkilerde [17]bile kahremanlığı tarif olur idiler. Horanlarda [18]ihdiyarlar türki çağırarak der idiler,

[19]"Αμμες ποχ ήμες άλχιμοι νεανίαι.

[20]Biz bir vakit kahreman kenç idik.

[21]Kençler-de der idiler,

[22]" Αμμες δέ γ' είμές, άν δέ λής πείραν λαβέ.

[23]Bizler-de şimdi kahremanız, istersen sına.

[24]Çocuklar-da der idiler,

[25]" Αμμες δέ γ' έσόμεθα πολλώ χάρρονες.

[26]Bizler-de daha çok üstün olaçağız.

[27]Likurgos ve Omiros.

[28]Sholeionlarda, dedi Gerostathis, Spartatislerin ço- [29]çukları Omirosun dilirane beytlerini eşitir idiler.

[30a]

[1]Burada ihdiyarın naklietini kesip sual itdik, ki- [2]midi bu Omiros dediği, bunu-ki başka vakitde zikr [3]itdi idi. Gerostathis-de karşılık verüp dedi,

[4]Omiros Likurgosdan heman yüz sene evvel idi. [5]Ve eski Yunanistanın ve bitün dünyanın dahi eñ [6]böyük şiiri idi. sairi hiçbir kimesne bu güne ga- [7]dar Omirosun yüceliğine, celaletine, güzelliğine [8]yetişemedi. Böyük gasideleri iki tanedirler, İliada [9]ve Odissea, bunları ki üç biñ seneden berü in- [10]sanlar teaççüp iderek okur idiler ve okuyaca- [11]klar.

[12]Bu güzel kasideleri Likurgosun vaktinda Yu- [13]nanistande pek az bilir idiler. Ve derler ki siftah Li- [14]kurgos Anatolda gezdiğinde bu İliadanın ve Odis- [15]seanın bir el yazısını bulup ellinoslara bu a- [16]zim şiirin bu iki ölümsüz evlatlerini aşikar itdi.

[17]Bu sebeplerden Likurgos Spartinin çoçukla- [18]rının bu kasideleri eşitmelerini pek sıralı gördü-ki, [19]hatda okudukca hahişleri artsın, ve Omirosun [20]nakl itdiği dilaverlerin kahremanlıklerini ibrensinler.

[21]Likurgos ve Spartinin Kızları.

[22]Likurgosun nomoslarınça Spartide kızlar-da vi- [23]cut talimi itmeli idiler ki, hatda sağlam ve kuv- [24]vetlü olup sağlam ve kuvvetli-de evlat validesi [25]olsunlar. Bundan gati nazar Spartinin kızları va- [26]tan seviciliğin eñ yüce ve zade feilleri ile terbiye [27]olur idiler, ve bu feilin yanında sair her bir arzu [28]ikinçi idi. Ve bunun içün müdaim Spartide görü- [29]rüz ki zevceler-de valideler-de evlatlerini ve ehli- [30]yallerini kahreman ve memlekata faydeli amellere

[30b] [1]kametlendirsinler, ve gorkakları ve meşrebi bozgun- [2]ları-da Spartiye laik evlatler değiller deyü ikrah [3]itsinler.

[4]Spartatisli Gorgo kadın oğlunu cenke göndü- [5]rüyor iken acınmaz idi, ağlamaz idi, titremez idi, [6]illa bunun eline kalkanı teslim ider-iken der idi, «ή [7]τάν, ή έπί τάν,» yani "ya düşmeni yeñip bu gal- [8]kanı geri getiresin, ya seni memlekat oğruna düşdü- [9]kde bunun üzerinde getirsinler." Vay haline zaypa- [10]klıkdan ya korkaklıkdan cenkde kalkanı ve silah- [11]ları atıp-da kurtulana! Korkak ve galkanı atan na- [12]beyninde mekruh ve betnam idi.

[13]Spartatisli Vrasidasın validesi Argileonis Am- [14]fipolis muharebesinde oğlunun öldürüldüğini e- [15]şitdikde, ağlayıp figan idecek yerde, Vrasidas Spar- [16]tiye layık tarik ile-mi, yani kahremanlık ile-mi öldü [17]deyü sual itdi. Ve muharebeden geri gelenler Vra- [18]sidası meth idüp validesine "Spartide Vrasidasın [19]emsali yokdur," dediklerinde, mütevazzi gönüllü [20]ve vatan sevici Argileonis, "ya dostlarım, dedi, [21]bunu söylemeyn. vakaa oğlum Vrasidas eyi yiğit idi, [22]lakin memlekatın Vrasidasdan yiğit daha çok evla- [23]tları var."

[24]Spartide bu gibi dişehliler oldukca, mücerret- [25]den mutlu olup parlayaçak idi. Çokça avretle- [26]rin terbiyesinden asıl-ıdır milletlerin ve memleka- [27]tların mutluluğu yahot harabatlığı. Avretler [28]sağlam, kahreman, ve cesur olurlar ise, evlatla- [29]rını-da sağlam, kahreman, ve cesur böyüdürler. [30]avretler faziletli, çalışkan, idareli ve harabatlı [31]saltanatın düşmeni olurlar ise, umumen meşrep **[31a]** [1]hulis hivz olur, ve cemiatlar-da mutlu olup ile- [2]rü gelirler.

[3]Megas Aleksandrosun terbiyesi.

[4]Makedonianın patişahı Flipposun oğlu Aleksan- [5]dros-da Spartatislerin tarikince terbiye oldu, ve [6]anın içün böyük ve metin ameller icrasında bu- [7]lunmaya ohdedar oldu, ve Megas, yani İskender-i [8]kebir tesmi olundu.

— [9]Megas Aleksandros hısımımız idi, dedi ihdiyar.

— [10]Hısımımız-mı! Ve nasıl! dedik şaşarak. Gero- [11]stathis-de tekrarlayıp, — Beli hısımımızdır, dedi. I- [12]peros damarı var idi, zira validesi Olimpias bir va- [13]kit serbes ve mutlu, şimdi ise yesir ve biçare İ- [14]perosun patişahı Neoptolemosun gızı idi. Aleksan- [15]drosu Spartatislerin tarikince terbiye idende va- [16]lidesi Olimpiadanın biraderi Leonidas idi.

[17]Aleksandros küççüklüğünde ata binmeye ve ya- [18]bani hayvanların avına alışır idi. Yemekde ve içmek- [19]de ve her bir tarikde kanaatli olup bihuzurluğa [20]ve zahmetlere katlanmaya alışır idi. ve böyleçe sağ- [21]lam, atik, yiğit ve kahreman oldu.

[22]Bu gibi ve daha bunlara dair dayısı Leonida- [23]dan ve didaskalosu Aristoteliden kazandığı bah- [24]şişlar ile yigirmi yaşında pederi Filipposun vefa- [25]tından soñra tahdına oturmaya gadir olup Korin- [26]thosda Asianın üzerine Yunanistanın tarafından se- [27]raskar seçildi, ve on iki sene mütdetinde daha şehri- [28]lenmemiş Asiayı müstakil Yunanistanın şehriliğinin [29]tacının altına tabi itdi, ve böyleçe patişahlığını [30]Makedoniadan Hindistan denizine gadar genişlendirdi.

[31b]

[1]Megas Aleksandros gördükdeki askarlarından bi- [2]razları Anatol ademlerinin zerne ömürlerine hoşla- [3]nıyorlar, böyük tatlılık ve mülaimlik ile dedi [4]bunlara, “Dostlarım görmeyor-musunuz ki eçne- [5]biler zerne ve gevşek oldukları içün, kolay yeñi- [6]liyorlar, biz Ellinoslar-da gayret, zahmet, bihu- [7]zurluk çekerek bunları her gün yeñiyoruz, [8]hatırıñızda değil-midir zahmetden soñra uyuku ne [9]kadar tatlıdır? Ellinosa Asialı ile rubar itse- [10]niz ne ki, derakap öğrenesiniz, sefahatin kölelik ol- [11]duğunu, zahmetin-de patişahlık olduğunu?”

[12]Çok hakkı var idi Megas Aleksandrosun, ve bu [13]akıldane cevapları şimdi-de akıllandıra-bilir idiler [14]bazen gişileri, bunlar ki eçdatlarının faziletlerini [15]unudup-da Asialıların kabaatlarını ipreniyorlar, [16]mesela tembelliği ve zerneliği, saltanatı ve itidal- [17]sızlığı mağrurluğu ve kendini beğenmekliği.

[18]İhtişamlı atalarımız vicutlerini talimler ve [19]zahmetler ile, canlarını-da fazilet ve ilm ile alı- [20]şdırarak, Aleksandrosun vaktında Asiayı ve Afri- [21]kayı zapt itdikden madea, Aleksandrosdan evvel-de A- [22]siadan gelen hesapsız askarları Marathonda, Thermo- [23]pilasde, Salaminade, Plataiade feth idüp serbes Yu- [24]nanistanı yesirlikden helas itdiler.

[25]Salih Gerostathis her ne vakit atalarımız içün [26]söyler ise idi hahişe ve iftidane gelir idi. Cilalı göz- [27]leri ile, tabirli işmarleri ile, teesirli sedası ile [28]bizlerin mahçup yüreklerimize-de ol kendi zat-ı ca- [29]nının hahişini ve iftidanını verir idi. Ol sebepden reca [30]itdik buna-ki bizlere Marathon ve Thermopilas muha- [31]rebelerini hikaye eylesin, zira hikayet dersinde daha **[32a]** [1]Acem cenklerinin nakl olunan tarafına yetişeme- [2]miş idik. Gerostathis de bizlerin arzusunu içra itmek [3]içün bunları nakl itdi.

[4]Miltiadis ve Aristeidis Marathonda.

[5]Acemistanın böyük patişahı Darios küççük [6]Yunanistanı zapt itmeye garar verdikde, bunun ü- [7]zerine Asiadan altı yüz gemi, yüz yigirmi biñ-de [8]askar gönderdi. Ve bu Acem askarı Attikinin Ma- [9]rathon denilen ovasına çıkdıkda, Athinalılar düşmeni [10]Athinade bekleyecek yerde, derakap bunu Mara- [11]thonda garşılamaya karar verdiler. Ne gadar askar [12]ile bellersiniz? o kadar askara karşı çıkarmaya [13]fakat on biñ askarları var idi.

[14]Bu on biñ askarı on tane Athinalı seraskarlar [15]kumanda iderler idi. on seraskarlardan her birisi-de [16]birer gün cümle askara serdar-ı ekremlik ider idi.

[17]Bu sırası üzre olan serdar-ı ekremlik her ne-kadar [18]cümlesinin mansıbı hirpelerini içra ider ise idi, la- [19]kin bu tarik on tane seraskarların sırasında bu- [20]lunan Aristeidise hoş görünmez idi.

[21]Baht üzre Aristeidis başçıllığın ve ilerü geç- [22]mekliğin harabatlı illetinden lekelenmemiş idi. Ari- [23]steidis sahihan vatan sevici idi, lakin hırsı [24]mansıp değil idi. Hırsı mansıp olan zat kendüsinin [25]dostudur, memlekatının dostu değildir. Memleka- [26]tını seven-de aslaça kendüsinin ilerü geçip öbirle- [27]rinin geri kalmasını tehammül itmez, ançak layık [28]olanların ilerü geçip memlekatın anlerin vasıtası [29]ile ilerüleyüp mutlu olmasına mümkün derece [30]çaht-u-gayret ider.

[32b]

[1]İmdi Aristeidis sıra üzre olan serdar-ı ekremliğe [2]hoşnut olup kendisi-de sırasında serdar-ı ekremlik [3]idecek yerde, teklif itdi ki memlekatın faydesi içün [4]her kes ilerü geçmek arzusunu brakıp, on sera- [5]skarların arasında her hankısı mahirçe ise, serdar-ı [6]ekremliği müstakil ane braksınlar.

[7]Athinanın, Yunanistanın ve bitün dünyanın bah- [8]dından Aristeidisin bu firasetli teklifi gabul o- [9]lundu, ve Athinalıların eñ meşhur seraskarı [10]olan Miltiadis serdar-ı ekremliği gabul itdi, ve ol [11]metin fütuhatı ile Marathonun ovasını şanlandırdı.

[12]Ol günde altı biñ Acem askarı telef olup [13]kurban oldu mağrur Dariosun terbiyesi içün. [14]Acem gemilerinden-de yedi tanesini deniz kenarında ye- [15]tişip yakdılar Yunan serbesiatlığına keenne gur- [16]ban olmak içün. Ellinoslardan-da memlekat oğruna [17]fakat yüz doksan adem metanet ile düşdüler.

[18]Vefat idenlerin arasında eski metin Eshilos Şiirin [19]gardaşı Kinagiros-da var idi.

[20]Kahreman Kinagiros, galkmaya hazır olan Acem [21]gemilerinden birisine yetişip sol eli ile dutdu. ve sağ [22]eli ile-de geminin derunindeki düşmenleri keser idi. [23]Acemler Kinagirosun gemiyi küvvet ile dutan e- [24]lini kesdiklerinde, kahreman Yunan gorkmadı, geri- [25]lenmedi, ançak arslan gibi dişleri ile gemiyi zapt [26]itmeye çabalar-iken nihayet başını kestiler, ve memle- [27]kat oğuruna dilirane ölümü buldu, bu ölüm-ki [28]cema ölümlerden eñ tatlısı ve eñ şanslıdır.

[29]İşte, ya evlatlarım, dedi Gerostathis, eyi terbi- [30]yenin, faziletin, kahremanlığın, selbesliğin ve vatan [31]seviciliğin teçaibetlü meyveleri! Yalınız on biñ **[33a]** [1]Ellinoslar yüz yigirmi biñ Acemleri feth idüp [2]böyleçe Midosluların, Lidosluların, Bağdatlı- [3]ların yeñicilerini yeñdiler! Lakin Acemler-de, [4]Midoslular-de, Lidoslular-de, Bağdatlılar-da kor- [5]kaklık ve üteklik ile terbiye olmuş Asialı idiler, [6]Ellinoslar ise çocuklukdan vicutlerini yiğitli- [7]ğe, feillerini selbesliğe, yüreklerini-de memlekat se- [8]viciliğe alışdırır idiler.

[9]Emma unutmayalım-ki eğer Aristeidis başçıl- [10]lığın illetini memlekatın oğuruna gurban itme- [11]miş olsa idi, eğer şu metin cevapları söyleyip sif- [12]tah kendisi serdar-ı ekremliği Miltiadise vermemiş ol- [13]sa idi, “Kendinden eyilere ve mahirlere itaat itmek [14]ar değildir, ve bahusus pek rağbetli ve helasetli- [15]dir.” belki Yunanistan yesir olup şehrilikden düşe- [16]cek idi, ve Evropade şimdiki halinde bulunamaya- [17]cak idi.

[18]Leonidas Thermopilasde.

[19]Acem askarının Marathonanın ovasında telef ol- [20]ması Dariosun kibirini endirip akıllandıracak yerde, [21]aksisini daha ziade azdırıp hitdetlendirdi Dariosu [22]ellinosların hakkında. İmdi derakap başladı böyük [23]ordular hazırlanmaya, kendisi sefer idüp-de Maratho- [24]nadeki namusu düzeltmek nieti ile. Lakin ölüm ge- [25]lip mağrur maksatlarını boşa çıkardı ise-de, oğlu [26]Kserksis pederinin tahtı ile maksatlarını-da meras aldı.

[27]Marathondaki cenkden heman on sene soñra Kserksis [28]Yunanistane sefer itdi beraberinçe iki million askar [29]sürükleyerek biñ dört yüzden ziade ceñ gemisi, [30]biñ mühimmat gemisi, üç milion miktarı-da köle.

[33b][1]

[1]Asiaden Evropaya Çanak kaleasının dar boğazın- [2]dan köprü ile geçdikde Thrakiden Makedoniaya, Make- [3]doniaden Thessaliaye, vel-hasıl karşı duraçak hiç [4]bir kimesne rast gelmeyerek Thermopilas denilen der- [5]bente gadar geldi, ordan ki asıl Yunanistane girecek [6]idi.

[7]Lakin ellinoslar Thermopilas denilen dar boğazı [8]dutmuşlar idi, zira buraya evveli Spartinin pati- [9]şahı Leonidası göndermişler idi altı biñ Ellinos- [10]lar ile, anlerden ki üç yüz tanesi Spartiden idiler.

[11]Kserksis eşitdikdeki bu kadar az Ellinoslar o-kadar [12]hesapsız askarlarına garşı durup geçit vermeye- [13]cekler, güldü bunların kibir niyetlerine lakin yine [14]teaççüp itdi öğrendikde ki derecesiz vazifesizlik [15]ile cenki gözediyorlar, uzun saçlarını darayarak.

[16]Dört gün vade verdi Kserksis Leonidasa-ki bulun- [17]duğu böyük tehlikeyi ve şüphesiz telef olaca- [18]ğını düşünsün-de ordan gidip Thermopilas geçidini [19]açık bıraksın. Ve çün-ki Leonidas ve öbir Elli- [20]noslar yerlerinden kımıldamayor idiler, Kserksis el- [21]çi gönderip Ellinoslardan silahlarını istedi. "Kel- [22]sin-de alsın" dedi harbiçe kahreman Leonidas.

[23]Ve çünki elçilerden birisi Ellinosları gorgut- [24]mak içün dedi ki Acem askarı o-kadar çokdur ki, [25]hatda atılan okları güneşi dahi garanlıdırlar, [26]"daha eyi" dediler Spartatisler, "kölke altında [27]cenk ideceğiz."

[28]Kibir patişah bunları öğrendikde gazeplendi ve [29]askarlarına emr itdi ki hücm itsinler, ve ol edep- [30]siz Yunanları sağ dutup zincirler ile bağlı hu- [31]zuruna getirsinler.

[34a]

[1]Emma iki kün peyder-pey Asianın hesapsız kuvve- [2]tleri kahreman Ellinosları yerlerinden kıpradama [3]dılar üzerlerine hüçm iden düşmenleri yiterek ve [4]boğazlayarak altında cenk itdikleri Thermopilenin [5]kayaları gibi yerlerinde möhkem durdular. Nihaye- [6]tinde elbetde muzaffer olacaklar idi, eğer mekruh [7]ve lanetli kamaz Efialtis Oiti dağının gizli geçi- [8]dinden yigirmi biñ Acem kulauzlayıp arkadan etraf- [9]larını çevirtmemiş olsa idi.

[10]Leonidas kamazlığı gördükde böyük tehlikede [11]bulunduğunu añladı, ve ol ecilden cümle [12]Ellinosları memlekatlarına gönderdi-ki sair iktizalı [13]vakitlerde fayde itsinler. Ve beraberinde fakat ol üç [14]yüz ölümsüz Spartatisleri alı kodu, deyerek ki [15]anler nomoslarınca yerlerini brakamazlar, ancak [16]soñ nefeslerine gadar yerlerini muhafaza idecekler. [17]Bundan kati nazar o aralıkda bir tefeül name haber [18]vermiş idi-ki, ol muharebede ya Sparti gayp olmalı- [19]dır, ya patişahlarından birisi ölmelidir. Anın içün [20]Leonidas hararet ile karar verdi ki memlekatının [21]helaslığı ve şanı oğruna Thermopilede kurban ol- [22]sun.

[23]İmdi gece olduğu ile üç yüzleri ile yıldırım [24]gibi Acem ordusuna düşdi. Derecesiz korku girdi [25]Acemlerin yüreklerine, gecenin karanlığı-da gor- [26]kuyu ve tehlikeyi daha ziade artırır-idi. Kserksisin [27]iki kardaşları ve yigirmi biñ Asialılar üç yüz [28]dilaverlerimizin kılıçlarından biçildiler lakin bo- [29]ğazlaya boğazlaya, kese kese yoruldular ve niha- [30]yet anler-de düşdiler, ve böylece bu fani ömürü [31]ölümsüz şan ile değişdiler, bu-ki Leonidası-da üç **[34b]** [1]yüzleri-de, bunları mevlut iden Spartide cemi ci- [2]hande ebedan ihtişamlı idecekdir.

[3]Ve bu dilaverlerin vatan seviciliklerini ve kahre- [4]manlıklarını gelecek silsilelere haber vermek içün [5]Spartatisler mezarlarının üzerine şu iki satır [6]beytleri cızdılar.

[7]Haber ver, ya yolçu, sevkili Spartimize ki,

[8]Anıñ nomoslarına itaat itmek içün yatıyoruz [9]burda.

[10]Emma, dedi Gerostathis Leonidas ve üç yüz ar- [11]kadaşları Thermopilede dilaver gibi ölümsüz şan [12]gazanamayaçakler idi, eğer çocuklukdan vicut- [13]lerini sağlam ve kuvvetli, canlarını-da yiğit ve ka- [14]hreman itmeye muzaika itmemiş olsalar idi, eğer ço- [15]cuklukdan itaata alışmamış olsalar idi, ve bahu- [16]sus Allahdan soñra memlekatlerini sevmeyi öğren- [17]memeliş olsalar idi.

[18]Salih ihdiyar nakliyetini düketir düketmez, bil- [19]mem hocadaşlerimizden kim, hahişli seda ile dedi. — [20]Öyle ise bizler-de talim olup alışalım ki meşhur [21]atalarımız gibi kahreman ve yiğit olalım.

[22]Emma arkadaşımız Athanasios, zıtlaşmakdan biraz [23]hoşlandığından, soouk soouk karşılık verip dedi. – [24]Neye fayde idecek bizlerin kahremanlığı? Memleka- [25]tımız yok-ki memlekatımızı vikaye idelim.

[26]Athenasiosun bu souk cevapleri bitün meclisi [27]doñdurdu ve her kes sükut oldu. Çümlemiz mah- [28]zun ve meraklı gözlerimizi Gerostathise çevirdik an- [29]den bir teselli umarak. Emma biçare hal üzre ihdi- [30]yarında teselliden iktizası var görünüyor idi. hiç [31]bir vakit anı o-kadar mahzun ve meraklı körmemiş idik. **[35a]** [1]Haylüce vakit sükut durdu, ve yaneklerini bir göz [2]yaşı ıslatdı. nihayet ah çekip sükutluğu şu [3]cevapler ile kesdi.

— [4]Vakaa acı gerçeklikdir, ya evlatlarım, şimdi [5]serbes vatanımız yokdur, ne-de ilmimiz, ne-de şehri- [6]liğimiz vardır, zira selbesiatlık olmayan mahal- [7]lerde bu eylikler olamazlar. Lakin eğer vikaye ide- [8]cek memlakatımız yok ise, yardım idecek memleka- [9]tımız vardır, ve işte faziletin ve vatan seviciliğin [10]ve kahremanlığın böyük iktizası.

— [11]Elbetde, elbetde, yardım idecek vatanımız [12]vardır, dedik cümlemiz bir ağızdan ve mahzunlu- [13]ğumuz derakap hahişe tebdil oldu, ve gözlerimizde [14]ümit ateşleri parladılar.

[15]Biraz sükutlukdan sonra Gerostathis dedi bizlere [16]ki, eski ve yeni rivayetler bizlere tarif iderler ki, [17]vicut taliminin yokluğu ve kevşek ömür tariki [18]vicudiñde canıñda kuvvetlerini gevşedip bozar- [19]lar. ve gevşek ve korkak milletler-de kahreman failler [20]ve yiğit ameller bulunamazlar, ve anın içün ne [21]selbesiat kabul ider, ne-de iderse hivz ide-bilir, ve [22]nihayetinde bu gibi biçare milletler er geç ihanet [23]olurlar, telef olurlar, ve yer yüzünde eserleri [24]bile kalmaz.

[25]Ve bahusus biz Yunanların vicut taliminden [26]Borgaz ve souk taraflerde iskan idenlerden daha [27]ziade mohtaçietimiz vardır. Bizim iklimimizda güne- [28]şin sıçak pervileri vicudimizin kuvvetlerini gevşe- [29]dirler, bu ki souk iklimlarda vuku bulmaz, anın [30]içün vicut talimleri ile ol eksiği yetirmeliyiz. [31]Bundan kati nazar bizim milletimiz çeşit sebepler **[35b]** [1]içün pek azdır. İmdi bu azlıkda bizleri meçbur [2]itmeliki her genç Yunan, her hankı sanaatde ise, ta- [3]lim ile kendini memlekata faydeli itmeli.

[4]Sholeionda bizlere gösterdiği talimlerden madea [5]dedi-ki daha sair çok vicudi alışdırmak tarikleri [6]var, mesela, gezmek, seyirtmek, sıçramak, küreşmek, [7]laykase oyunu, (yani tepsi atmak) mızrak atmak, [8]at ciridi oynamak, suda yüzmek, kaykda kürek çek- [9]mek, horon tepmek, silaha alışmak, ava gitmek.

[10]Emma bu talimlerin cemisinde hiç bir vakit ha- [11]tırınızdan şu lugatları çıkarmayın, her bir [12]zatı karardan ziade yapmamalı, her [13]bir zatde karar pek aladır. Talimle- [14]riniz müdaim karar ve kuvvetlerinize göre olmalı. [15]anıñ içün Aristotelis-de deyiyor-ki nasıl ki mü- [16]stakil talim olmamak vicudin kuvvetlerine zarar [17]verirse, öylece kararından ziade yorulmak kuvvet- [18]leri zaifladır.

[19]Aslaca hatırınızdan çıgarmayn ki vicut canın [20]aleatıdır, anıñ içün hiç bir vakit vicudin hatı- [21]rası içün cana vazifesiz bulunmaklığa tevezzül [22]itmeyn. Fakat kubat ve memlekata faidesiz pehlivan- [23]lar vicutlerini goruyup akıllarının şefaklen- [24]mesini ve yüreklerinin has olmasını vazife idinmezler.

[25]Bunları söyledi bizlere salih ihdiyar. çok defa- [26]da bizi kasabanın dışarısındaki küzel ovalara gö- [27]türüp seyirtmeye-de, laykase oyununa-de, sıçra- [28]maya-da alışdırır idi. Hatırımdadır ne kadar dikkat [29]ile muzaika ider idi ki yorgun ve terli iken su iç- [30]meyelim, çok çocuklar, der idi, bilirim ki bundan [31]hastelendiler ve çok sıkıntı çekdikden soñra vefat **[36a]** [1]itdiler ve ne atalarına ne memlekatlarına bir fayde [2]itdiler.

[3]Dağılmaksız ol akşam teklif itdi bizleri ki gele- [4]cek Savvato günü evine gelelim-de kendisinin vicu- [5]dini nasıl alışdırdığını görelim. ve bizlere şu iki [6]beytleri söyleyip hayrlı geceler doasını itdikde aird [7]olup gitdi.

[8]Şürutce vicudiñi alışdırırsañ sağlam sıhate,

[9]Kahremane memlekatın goruyup erdirirsin rifate.

[10]I

[11]ÖMÜR VE ÖLÜM

[12]«Αργός μή ϊσθι, μηδ' άν πλουτής.»

[13](Πιτταχού.)

[14] “Zenkin olursan bile boş durma.”

[15]Salih dostumuz Gerostathisin teklifi üzre önü- [16]müzdeki Savvato günü mathimalarımızı tekmil it- [17]dikde evine gitdik. İhdiyar şazlık ve hoşnutluk ile [18]bizleri kabil itdi bağçesinde, aneki daha ol gün [19]yeni girdik.

[20]Bağçe o kadar geniş değil idi, lakin pek güzel ve [21]pek tohaf idi, hiç bir vakit o-kadar mukayetlik ile [22]bakılmış ve o-kadar dikkat ile donanmış bağçe gör- [23]medi idik. Her şey güzel ve şataflı, her yerde temiz- [24]lik, şürut ve nizam var-ıdı.

[25]Haylüçe vakit ihdiyarın güzel bağçesine teaç- **[36b]** [1]çüp ile seyir-i tamaşa itdikde bağçıvanı kimdir deyü [2]sual itdik.

[3]Gerostathis gülüp dedi ki birazdan gelecek, [4]keldiğinde göreceğiz anı.

[5]Soñra bağçenin dolaşık yollarını gezer iken Ge- [6]rostathisi gaip itdik. lakin biraz saatden soñra bağ- [7]çenin bir köşesinde bulunan bir güçcük kulibe- [8]den hafif ruba geyinmiş elinde çeşit bağçevan aleat- [9]leri ile bir ihdiyar çıkayor görürüz, o ise Gero- [10]stathis idi.

[11]İşte Gerostathisin bağçevanı, dedi bizlere, ve de- [12]rakap başladı sevgülü bağcesini işlemeye. Şü- [13]rut, dikkat, temizlik ve çapukluk var idi cemi [14]hizmetlerinde. Budadı, deşeledi, belledi, sökdü, su- [15]vardı ve nihayet cümlesini temizledikde ve şürute [16]koydukde aleatleri ile gulibeye çekildi, yeykandı, [17]yine adetan rubasını geyndi, ve bağceye geldi, orada [18]ki biz kendini bekleyor idik.

[19]İşte, ya eyi dostlarım, dedi, niçün yetmiş ya- [20]şında ihdiyar isem-de, müdaim sağlam ve guvvetliym, [21]zira her gün birer saat bağçemde çalışırım. Ve [22]güzel ağaclerinden biraz erkin meyveler koparıp, [23]bizi bir böyük badem ağacının kölkesine teklif [24]itdi, ve orada rahatlanmak içün oturdukda cüm- [25]lemize meyvalerinden verdi.

[26]Bizlerde teşekkür itdik, ve meyvalerini yedikde, tat- [27]lılıklarını meth itdik, bu ki sahihan methe seza [28]idi. Gerostathis-de çok iştahılan yedikde, dedi-ki ken- [29]dine bizlerden daha ziade hoş ve datlı görünüyorlar.

— [30]Ve niçün, deyü sual itdik.

— [31]İki sebep içün dedi. birinçi, çünki ben yo- **[37a]** [1]ruldukdan soñra yeyorum, taam-da zahmetden ve [2]hizmetden soñra daha tatlı olur. ve ikinçi, çünki [3]bu meyveleri cömart tabiyatın zahmetkeşliğime ve [4]gayretkeşliğime verdiği ücret bellerim. Zahmeti çe- [5]kip üçret alan-da, tembel olup üçret almayandan [6]ziade sevinir.

[7]Ol sırada Pittakos ve Dionisios içün şunları [8]nakl itdi.

[9]Pittakos ve değirmeni.

[10]Nakl iderler ki Mitili adasının alim hökümdarı [11]Pittakos vicudinin kuvvetlerini alışdırmak içün [12]her gün yeyeceği unu el değirmeninde kendi eli ile [13]öğütmeye adet itmiş idi.

[14]Aslaca şüphe itmeyin ki Pittakos kendi eli ile [15]etmeğini hazırladıkda, evveli zahmet çekip hazırla- [16]maksız yeyenlerden daha tatlı ve daha leziz bu- [17]lur idi.

[18]Bu alim Yunan zahmeti o-kadar iktizalı beller [19]idi ki, hatda zenkinleri bile öğütler idi ki boş dur- [20]masınlar. «Αργός μή ϊσθι, μηδ' άν πλουτής.», "Zengin [21]iseñ dahi boş durma." Bunlar alim Pittakosun a- [22]lim cevapleri idiler.

[23]Dionisios ve gara su.

[24]Hakeza nakl iderler ki Sirakusanın zorbası Dioni- [25]sios günlerin birisinde bir Spartatislinin sufra- [26]sında taam ider iken Spartatislerin hafif taamle- [27]rinde gullandıkları kara çorbayı hoşlanamayorum [28]demiş. – Pek tatlı bulaçak idin bizim kara çorba- [29]mızı demişler beraperinde bulunan Spartatisler, **[37b]** [1]eğer sen-de bizler gibi taamden evvel zahmet çekip yo- [2]rulsan idi.

[3]Zahmet, zamm itdi ihdiyar, vakaa taamlerin eñ le- [4]ziz terbiyesidir. Anıñ içün Ksenofonun naklinçe, [5]Padişah evladı Kiros dahi evveli terleyinçeye ka- [6]dar yorulmaksız ne öğülen, ne-de akşam taamı ider [7]idi.

[8]Eğer zahmet Spartatislere kara çorbalarını bi- [9]le tatlı ider ise idi, müleahaza idiñ bağçemin mey- [10]valeri bana ne gadar tatlıdırlar.

[11]Gerostathisin yarası.

[12]Kenç kemaletimden berü, dedi Gerostathis, bahdım- [13]dan kımıldanmaklığı ve çalışmaklığı sevmeye, tem- [14]belliği ve gımıldanmamaklığı ve huzurlu ömü- [15]rü-de ikrah itmekliği sepeb buldum. Ve işte nasıl.

[16]Heniz altı yaşında iken elimin baş barmağında bir [17]küççük çıban göründü. bu çıban, sevkili vali- [18]demin nasihatinçe evvelinde devam ve şifa itmeye mu- [19]kayet olmadığımdan azar azar yara olup, bir kaç [20]ay bana sıklet verdi. Yarama bakan cerrah bitün bu [21]mütdetde beni meçbur itdi-ki elimi bağlı tutaym ve [22]kımıldadmaym.

[23]Lakin yaram kapanıp elim bağlarından gurtul- [24]duğunda o-kadar zaif ve kuvvetsiz idi, ve o-kadar ça- [25]puk yorulur idi ki hatda çok defa anıñ yerine [26]sol elimi kullanmaya mecbur olur idim. Bir akşam [27]sevgili pederime bu elimin o-kadar zaifliği içün te- [28]şekki ider iken, işte ne eşitdim anden.

— [29]Elin zaifliği hekimin yarañı eyi itmek içün [30]eliñi kımıldamaksız durmaya mecbur itdiğinden **[38a]** [1]zuhr itdi. Eğer her gün azar azar eliñi alışdı- [2]rırsan, kuvvetlenecektir ve evvelki sağlamlığını [3]bulacakdır. Bu aralıkda sana bu yarayı göndü- [4]ren Allah, görünüşde seni seviyor, ve deruni can- [5]dan doa iderim ki müdaim seni seve ve eyiye kulauz- [6]laya.

— [7]Nasıl! Dedim heyran galarak rahmetlik pede- [8]rime, eğer Allah beni sevse idi o-kadar vakit beni bu [9]yara ile iskencelemez idi.

[10]Pederim-de karşılık verüp dedi. – Bilmezmisin ki, [11]oğlum, allah sevdiğini terbiye ider? Bilmezmisin ki [12]Allah sana bu yara ile ömrüñe pek faydeli ve [13]pek böyük iki dersler vermeyi istedi?

— [14]Ve hankileridirler bu dersler? deyü sual [15]itdim pederime o-da dedi.

— [16]Atalarının öğütlerine itaat itmekdir birinçisi, [17]ve hizmeti sevmeklikdir ikinçisi.

[18]Çıban çıkdıgında valideñin nasihatini diñle- [19]sen idi, çıban derakap eyi olup şifa olacak idi, ve [20]ne sen o-kadar ağrılar ve iskenceler çekecek idin, [21]ne-de bizler o-kadar sıkıntılar ve telaşeler ve mesa- [22]rifler. İmdi yaran seni tarif itsin-de şimden soñra a- [23]talarının nasihatlerine itaat it, zira bunlar kemalet- [24]lerinin iktizası çok zatlar görürler ve bilirler, [25]bunları ki sen küççük ve cahil olduğun sepep- [26]den bilemezsin.

[27]Sağ eliñ zaif hali-de sana hizmeti sevmekliğe na- [28]sihet olsun. Tembellik bütün vicudiñi durgun- [29]lukta dutduğu içün bozar ve soldurur bunu, [30]nasıl ki sağ eliñde bağlarının içinde durgun [31]kalıp soldu ise. Kork, ya evladım, dedi rahmetlik **[38b]** [1]pederim, tembellikden, zira vicudi bozup zafiet ver- [2]dikden soñra canı-da bozar. tembellik bizleri fukara [3]ve biçare yapar, ve nihayetinde çeşit fenalıklara [4]düşürüp bedkar ider.

— [5]Böyük hakkı var idi rahmetlik pederinizin, dedi [6]ol vakit hocadaşımız Petros, zira nasıl ki benim [7]pederim-de nakl itdi ise, tembellik hususinden ped- [8]karlığa ve hırsızlığa düşdü ol bir kaç gün ev- [9]veli

kasabanın cetdasında gördüğümüz zincirler [10]ile bağlı götürdükleri kirli adem.

— [11]Ve nasıl? iereas ol zinçirler ile bağlı ademi [12]biliyor-mu? sual itdi Gerostathis. — evvet biliyor, [13]dedi Petros, ve evvelki gün bana nakl itdi ömrünü.

[14]Ol vakit Gerostathis reca itdi Petrosa ki bizlere [15]ol hırsızın nakliyetini itsin. Petros-da bu gibi nakl [16]itdi.

[17]Bedkar Nasos.

[18]Bu hırsıza Nasos derler. Pederi Yanyada terzi- [19]dir. Nasos küççük çoçuk iken pederi Sholeiona [20]göndürdü. ve lakin o gadar tembel, arsız ve meşrep- [21]siz idi-ki, bir seneden soñra Didaskalos Sholeiondan kov- [22]du. Ol vakit pederi dükkanında sanaatını öğretmek [23]için alı koymaya meçbur oldu. Emma Nasos de- [24]recesiz tembel olup, uyukuyu çok sevdiğinden [25]ne terziliği öğrenir idi, ne-de pederine hiç bir yardım [26]ider idi.

[27]Biçare pederi evladı bu kibi oldugu içün çok [28]defa ah çekip acı göz yaşleri döker idi. Biraz se- [29]neler sapr ile tehammül itdikde, nihayet tehammü- [30]lü tükendi, ve niyet itdi ki gurbete göndürsün, şu **[39a]** [1]ümid ile ki belki kurbetlik bunu uyandıra. İmdi [2]biraz harçlık ve biraz-da eyi öğütler verdikde gön- [3]derdi-ki bir geçim yolu bulsun.

[4]Emma Nasos pederinin paralarını-da sefilikde yedi, [5]öğütlerini-de pek çabuk unutdu. ve acıkmaya ba- [6]şladıkda hizmetkar olmaya meçbur oldu.

[7]Ol vakit pederim bunu hizmetkar aldı, ve Nasos [8]yigirmi iki yaşında idi. lakin bu kemaletde, nasıl ki [9]pederim söyledi ise, çoçuklukda öğrendiği pisliğin [10]ve tembelliğin fena adetlerini unutmak pek müşkül [11]idi. Anın içün pederim kovmaya meçbur oldu.

[12]Nasos ol vakit pederimden aldığı biraz akçeleri [13]az vakit arasında meyhanelerde gece gündüz depele- [14]nerek düketdi. İmdi ödünç istemeye başladı. lakin [15]kim verir? Anıñ içün Ekklisa gapusunda auç [16]açmaya başladı. emma çünki cümlesi vicudinin [17]sağlam olduğını bilirler idi, kimse sadaka vermez idi. [18]Ol vakit domuz çobanı oldu. lakin gütdüğü do- [19]muzlara dikkat idecek yerde, domuzlarının emsa- [20]linca serilip yatmayı sever idi. Bir günde yatı- [21]yor iken birazlarını gaip itdi.

Domuzların sahibi [22]Nasosu bu ziyanı içün mahbus idecek oldu. [23]Nasos ol vakitden gaip oldu, ta-ki ekklisanın zatla- [24]rını çalıyor iken dutdular, ve şimdi Allah bilir [25]Ali paşşanın mahbushanelerinden ne zman çıkacak.

[26]Pertosun bu naklietini Gerostathis çok beğendi. [27]İmdi Petrosu hikayesini şürutlu ve duruş itdiği [28]içün meth itdi. ve güzel kirazler kesip ane bahş [29]itdi ve bizlere-de tenbih itdi ki, her-kes gadir olduğu [30]gadar Nasosun naklietini inşa idelim, ve geleçek Sav- [31]vato günü kendine inşalerimizi gösterelim.

[39b]

[1]Bundan soñra bizleri memlekatdan dışarı çıkardı [2]ki bizler-de vicutlerimizi alışdıralım, nasıl ki ken- [3]disi-de bağcesinde çalışıp alışdırdı ise.

[4]Köleklenmiş Sular.

[5]Seyahata çıkdıkda Gerostathis biraz köleklenmiş [6]ve kokmuş sular gösterip dedi bizlere,

— [7]Körüyor-musunuz, ya evlatlarım, şol aşa- [8]ğıdaki çürüyüp kokan suları? Umarım ki ça- [9]buk kurudacağız anleri, zira müstakil faydesiz [10]oldukdan madea pek-de zararlıdırlar ve fena buyla- [11]rı ve teaffünleri ile sağlığımızı telef iderler.

[12]Bu durgun ve kokmuş sular tekmilan tembel ve [13]boş ademin halini gösterirler. Nasıl ki bunlar mü- [14]stakil faydesizdirler, öylece tembel ve boş adem-de ne [15]kendine ne-de öbirlerine faydelidir.

[16]Nasıl ki bunlar durgun olduklarından bozu- [17]lup çürürler, öyleçe boş adem-de durgunluğu- [18]nun sebebine tenini-de meşrebini-de bozar ve telef ider.

[19]Ve nasıl ki köleklenmiş sular fena ve kokmuş ve [20]ölümcül buylar çıkarırlar ise, hakeza tembe- [21]lin boşluğu-da biçare hal üzre arasında bulun- [22]duğu ahaliye zararlı kötülükler ve mekruhlu- [23]klar peyda ider.

[24]Hakkan denildi-ki boşluk kötülüklerin anasıdır. [25]Boş ve tembel adem pek kolay fukara olur, ve soñra [26]dilençi, dalkavuk ve kaselis, yalancı, aldadıçı, [27]hırsız ve şerir. İşte boşluğun kokmuş buyları, [28]bunları ki tembeli-de telef iderler, tembelin yanında- [29]kilere-de zarar iderler.

[30]İmdi nasıl ki, dedi Gerostathis, bu mümit suları **[40a]** [1]müstakil gaip itmeye caht idecek isek, öylece siz- [2]ler-de caht idin yüreklerinizden ölümcül tembel- [3]liğe olan

her bir arzui gaip idesiz. Ve deruni yü- [4]rekden ve candan hizmeti ve zahmeti sevin, eğer mut- [5]

lu ömür geçirmeyi isterseniz.

[6]"Zahmet çekmezsen, mutlu olamazsın, ve genç [7]olub-da zahmet çekmemek pek abesdir." Bunları dedi [8]tarif itmekde gayet mahir olan şiir Euripidis zir [9]deki beytleri ile.

[10]Ούχ άν δύναιο μή καμών εύδαιμονείν.

[11]Αίσχρόν τε μοχθείν μή θέλειν νεανίαν.

[12]Karınçeler ve arılar.

[13]Gerostathis ile ilerüler iken ihdiyar çok karınçe- [14]ler yuvası gördü, ane ki kimisi kiriyorlar idi, ki- [15]misi-de çıkayorlar idi.

[16]— İşde, dedi ol zeman, sairi bir pek faydeli ve hisse [17]kapacak ders, bunu ki bizlere karınçeler veriyor- [18]lar. Bakın ne kadar savaşmak, ne kadar hahiş, ne ka- [19]dar gayretkeşlik! Bakın iktizalarını bulmak içün [20]ne kadar uzağa gideyorlar! Bakın ki geri gelenlerin [21]her birisi birer-de iktizalı zat getiriyorlar! Dikkat [22]idiñ, ve aslaca unutmayn nasıl şu güççük ka- [23]rınçe şol böyük taneyi götüremeyor-da şu iki [24]küççük hemşehrileri hararet ile yardım ideyorlar.

[25]Bunların cemisine dikkat ile bakdıkda, deyneği ile [26]göstererek dedi bizlere salih ihdiyar. — Bu küç- [27]çük karınçeleri ibrenelim, işi sevelim, ve hararet ile [28]bir birlerimize yardım idelim, hatda memlekat mut- [29]lu olsun bizler-de anıñ ile beraber.

[30]Bunlardan kati nazar daha dedi ki Şerif Kitapda **[40b]** [1]tembelliği ikrah idüp, tembelleri hizmet sevici ve [2]gayretkeş karınçelere ve arılara gönderir deyerek [3]bunlara, "Ne zemana gadar yatarsın, ya tembel, [4]ne zeman galkacaksın uyukudan? Kid karınçeye [5]ve anın yollarını ibren, ve anden daha alim ol. Kid [6]arıya, ve öğren ne kadar çalışkandır, ve işini ne [7]kadar güzel yapar!"

[8]Karınçelerin kışın açıkmamak içün, yazın işle- [9]dikleri gibi, bizleriñ-de ihdiyarlıkda aç galmamak [10]içün genç kemaletimizde çalışmamız fakat yetiş- [11]mez. ançak işlermiz öbirlerine-de faydeli ve hoş olma- [12]lıdırlar. Bunun içün Agia Grafide karınçelerden [13]madea gayretkeş arıları-da gösteriyor, bunlar ki pal [14]ve mum yaparlar, ve bizleri balleri ile tatlandı- [15]rırlar, mumleri ile-de şefak verirler.

[16]Karınce ve çırçır böçegi.

[17]Gerostathis ol vakit bizlere Aisoposun karınçe ve [18]acıkmış çırçır böceği içün olan zirdeki masa- [19]lını söyledi. “Olimpos dağının üzerinde şedit gış [20]oldu. Karınce yazın kış nafakasını tedarik itdiği [21]içün yuvasında istirahat ideyor idi. Lakin çırçır [22]böçegi soukdan ve açlıkdan titreyerek karınçeye [23]reca ider idi ki nafakasından bir cüzi-de buna ver- [24]sin ki aclıkdan ölmesin. Karınçe ol vakit çırçıra [25]sual itdi ki, yazın nerede idi-de navale devşirmedi. — [26]Türkü çağırır idim, dedi çırçır, ve kavalımı [27]çalarak kendimi-de yolçuları-da eğlendirir idim. Ka- [28]rınçe-de çırçırın tedbirsizliği içün gülüp dedi [29]buna, — Yazın türkü çağırmak hoşuna gider ise [30]kışın da horan dep.”

[41a]

[1]Aisoposun bu pek alim masalından faydelenelim. [2]bundan öğrenelim gençliğimizin zi kıymet vakitlerini [3]boşluğun ve zevklerin kucaklarında geçirmeme- [4]kliği, hatda bizler-de sonunda çırçır böçeği gibi [5]çıplak ve aç titremeyelim, anın karınçeden eşitdiği [6]pek acılı yöñü bizler-de zenkinlerden dilençilikde [7]duymayalım betnam ve nabedit olarak.

[8]Dilençi Hristo.

[9]Sahrade sıçradıktan, seyirtdikden ve talim ol- [10]dukdan soñra, geri döner iken cetda yola oturmuş [11]geçenlerden sadaka ister bir genç fukara gördük.

[12]Gerostathis bu dilençii uzakdan gördükde, dedi [13]bizlere, — İşte bir tembel Nasos daha! gayret idelim [14]şunu helas itmeye. belki daha vaktındaiz. belki tem- [15]belliğin fesatlı hasteliği daha kemiklerine gadar [16]işlememişdir.

[17]Bu genç görünüşde her bir tarafdan yana sağ- [18]lam idi, şekli-de öyle bir ikrahlığa meylli olmadığın- [19]dan göreni daha ziade merhamete kametlendirici idi.

[20]Gerostathis yanına varıp ismini sual itdi.

— [21]İsmim Hristo, dedi, elini uzatıp dua senaler [22]ile sadaka dileyerek.

[23]Emma Gerostathis sadaka verecek yerde bir ye- [24]rinde hiç bir illeti var-mı deyü sual itdi. ayakla- [25]rında, ellerinde, kemiklerinde yahot gözlerinde bir [26]illet var-mı?

— [27]O! Pek eyi-im, dedi. — Öyle-de niçün dileniyor- [28]sun? deyü sual itdi Gerostathis. – Fukara oldu- [29]ğum içün dedi Hristo.

— [30]Ve niçün çalışmayorsun ki geçinesin? ça **[41b]** [1]lışmaklık ile bir gün fukaralıkdan kurtula-bi- [2]lirsin, lakin dilencilik ile müdaim fukara ve biçare [3]ömür geçireceksin. Allah sana elleri işleyesin [4]deyü verdi dilenesin, deyü vermedi. İnsanlar ya- [5]nında böyük ayp, Allah huzurunda-da böyük gü- [6]nahdır kenç ve sağlam olup-da ekmek dilenmek.

[7]Bunları söyledi ihdiyar pederane tarik ile Hri- [8]stoya, bu-da çekinerek karşılık verip dedi ki iş bu- [9]lamayorum. Gerostathis-de dedi, — Fakat tembeller iş [10]bulamazlar. Ve eğer tembellik seni ekmek dilencili- [11]ğine getirdi ise, hiç şüpheñ olmasın ki bu seni bir [12]günde kolayça ipe getirecektir. Allah bizleri [13]işlemek içün yaratdı. «'Εν ίδρώτι του προσώπου σου [14]φαγη τόν αρτον σου,» "Alnıın teri ile yeyesin ekme- [15]ğiñi" dedi Allah ilk atamız Adama. ve Aposto- [16]los Paulos-da deyiyor bizlere ki işlemeyen adem yeme- [17]melidir. «'Ο μή θέλων έργάζεσθαι μή έσθιέτω.» İmdi [18]eğer sen-de, ya Hristo, çalışmayı istemezsen, ne ye- [19]meyi ne-de yaşamayı istemelisin.

[20]Kenç dilençi Gerostathisin cevaplarından firya- [21]da gelir gibi göründü, ve ağlayarak reca itdi bu- [22]na ki bir hizmet bulsun kendine.

[23]Salih ihdiyar ona evini tarif idüp, ferdası gün [24]gel beni bul dedi.

[25]Soñra öğrendik-ki Hristoyu bir terzi yanına çı- [26]rak verdi, ve biraz senelerden soñra Yanyada itibar- [27]lu ve vakdietli terzilerden birisi olup Gerostathise [28]çok doa senaler ider idi kendisini helaklığın ve biça- [29]reliğin yolundan çıkardığı içün.

[30]Ol günde Gerostathisden ayrılacağımız vakitde **[42a]** [1]bizlere vad idindi-ki geleçek Kiriaki şerif liturya- [2]den soñra biraz tuhaf naklietler idecekdir.

[3]Lakin bu aralıkda, dedi, hatırınızdan tembel ve [4]hırsız Nasosu aslaca çıkarmayn. bu müdaim ha- [5]tırınıza getirsin ki tembellik cemi fenalıkların te- [6]meli anasıdır, tembellik ölüm ve hizmet ömürdür.

[7]İşlemeksiz ne ekmeğimiz, ne rubamız ne-de oturacak [8]evimiz olaçak idi. İş insanı vahşilik halinden çıka- [9]rup şehri itdi. Çalışmaklık hali ve çöl yerleri [10]işlenmiş ve mahsuldar yerlere tepdil itdi. Çalı- [11]şmaklık yer yüzünü şeherlerden ve deñizleri gemi- [12]lerden doldurdu. Çalışmaklık cema ihtizaları- [13]mızı idare ider, tabiatın ham zatlarını has ve kıyı- [14]metli iderek. Çalışmaklık fakiri zenkin ider, ve vah- [15]şiyi şehri.

[16]İhdiyarın bu cevapleri bizlere pek ziadece tee- [17]sir itdiler. Ol vakitden veli nimet olan işi sevdik, ve [18]ziadece korkduk boşlukdan ve tembellikden keenne [19]eñ böyük ve fena düşmenlerden gibi. Ol vakitden [20]caht itdik-ki ömrümüzün bir dagigası bile boş sa- [21]vuşmasın, aklımızı yahot vicudimizi bir faydeli [22]zada meşgul itmeksiz. Ve eğer boş kalacak olur ise [23]idik, derakap iş arar idik, zira Gerostathis ve anden [24]çok defa eşitdiğimiz şu zirdeki beytler hatırımıza [25]gelir idiler.

[26]Gayretkeşlik mutluluk gözel ömür insane

[27]Tembellik-de ölüm kötülüklerin buñarıdır her [28]cane.

[42b]

[1]**TH**

[2]**PEDER SANAATI**

[3]«"Εργον δ' ούδέν ονειδο:, άεργίη δέ τ' ονειδος.»

[4]('Ησιόδου).

[5] "İş aslaça ayp değildir boşluk aypdır."

[6]Öbir Kiriaki günü şerif lituryaden soñra, Ge- [7]rostathisin teklifi üzre, evine gitdik. oraya birkaç-da [8]ihdiyarlar geldiler, anler ki eorti günleri kasaba- [9]nın veli nimetini yoklarlar idiler.

[10]Salih ihdiyar cümlesini böyükleri-de güççük- [11]leri-de güler yüz ve taltif ile kabul itdikde, sair [12]cevaplar arasında Nasos ve Hristo içün-da söz [13]oldu.

— [14]Vadim hatırımdadır, ve içra ideceğim anı. Biraz [15]naklietler ideceğim sizlere ve göreceksiz ki sahi- [16]han böyük ademler zahmetleri ve işlemeyi sever idi- [17]ler, ve aslaça işlemeden utanıp hicap itmez idiler. [18]«Τά χαλά χόπψ χτωνται,» "eylikler zahmet ile kazanı- [19]lırlar" der idiler eskiler. ve elbetde hiçbir kimesne [20]zahmetsiz ve gayretsiz mutlu, böyük ve şanslı ne [21]ola-bilir idi ne-de ola-bilir.

[22]Fakat meşrepsizler ve tembeller meyhaneleri hiz- [23]metden daha evla dutarlar. fakat fikirsizler ve hafif [24]akıllılar işlemeye utanırlar. lakin kahvelerde çü- [25]rüyüp, ve böylece hemşehrilerine-de memlekatları- [26]na-da ağırlık ve zararlı kir olmakdan utanmazlar.

— [27]Gerostathis şu zirdeki hikayeleri söyledi.

[43a]

[1]Megas Petros demirci.

[2]Moskof toprağı şimdiki böyüklüğünü, sanaatla- [3]rını, şehriliğini İmperator Petrosa borçludur, ve [4]anıñ içün hakkan Megas yani böyük denildi bu [5]patişah. Tahda on yedi yaşında çıkup bunu fa- [6]kat kumanda idüp hökm itmeye kanaat itmedi, ançak [7]daha ol vakit kubat ve yabani misüllü olan ce- [8]miatını tarif idüp şehrilendirmeyi-de istedi.

[9]Bu maksat içün evvelan kendüsi tarif olup ö- [10]ğrenmeğe karar verdi ki, sanien çemiatına-da tarif ide [11]bilsün. Ol sebebden biñ altı yüz doksan yedi [12]senesinde Petros Timmerman isminde Ollandaya ve [13]İngilteraya gidüp, bayağı bir ergat gibi dülgar- [14]lığı, demirciliği, gemi yapmaklığı, gemiciliği, ka- [15]lea gorumaklığı ve daha sair memlekatının ilerü- [16]lemesi içün iktizalı sanaatları ve hünerleri tarif [17]olup tahsil itdi.

[18]Müdaim pek erken uyanır idi, ocağını kendi ya- [19]kar idi, ve çok defa yemeğini-de kendisi bişirir idi. ba- [20]yağı ergat ömrü geçirdiği içün cemi ol fapri- [21]kaların ağır hizmetlerini hoşnutluk ile tehemmül [22]ider idi. Ollandada-da İngilterada-da cümlesi bilir [23]idiler ki ol mukayetli ergat Rossianın patişahı idi. [24]Lakin ol sahihan böyük adem aslaca memlekatının [25]eyiliği içün çalışıp zahmet çekeyor iken utan- [26]maz idi.

[27]Rossiaya geri geldikde Megas Petrosun adeti idi [28]ki cemaa fabrikaları ve dükkanları dolaşsın. İmdi [29]Moshanın yanındaki Millerin demirci fabrikasına-da [30]geldi, ve istedi ki bu dükkande bayağı işçi gibi ça- **[43b]** [1]lışsın, ve bunun ile-de cemiatına tarif itmeyi ister [2]idi-ki çalışmak yok-ki bayağı ademlere ar getirmez, [3]ançak patişahlara dahi izzetdir.

[4]İmdi bir kaç gün çalışdıkda on sekiz put ağır- [5]lığında bir demir döğüp Millere getirdi ve ergat [6]gibi zahmetlerinin ücretini istedi. Ve ücretini aldı- [7]kda derakap bir çift cizme satın aldı ayaklarına, [8]ve bu çizmeleri çok defa etrafındaki ademlere gö- [9]stürüp der idi ki hiç bir vakit sairi cizme için [10]bu kadar sevinmedi, zira bunları alnınıñ teri ile [11]kazandı.

[12]Vasinkton ve on başı.

[13]Amerikalıların İngilizlerin hakkında olan cum- [14]hurlerinde günlerin birisinde bir kaç Amerikalı [15]askarler bir tabade çalışır idiler, ve bir pek ağır [16]direk kaldırmaya çaht idüp çok zahmet çekeyor [17]idiler. lakin bunların başçılı olan onbaşı bun- [18]lara elleri ile dutup yardım ideçek yerde, fakat [19]gayretli sesi ile anlere gayret verir idi.

[20]Tepdili kıyafet yolcunun birisi-de bunların [21]cümlesinin teftişine varup on başıya sual itdiki [22]niçün işin ilerülemesi içün zahmet çeken askar- [23]lere elleri ile-de yardım itmeyor. Emma on başı gu- [24]ruret ile karşılık verüp dedi. – Körmeyor-musun [25]ki on başıyım? — Af idersiniz, on başı aya, dedi [26]yolcu, yere beraber başını eyip temenna iderek, rüt- [27]benizin ferkinde olamadım. – Ve derakap kapelosunu [28]ve harvasını atıp askarlara yardım itmeye başla- [29]dı. Ve böyük yardımı ile iş bitdikde, elbisesini ke- [30]yinüp ve böyük tevazzu ile tapınup dedi on başıya,

[44a]

— [1]On başı hazretleri, her ne vakit bir ağır hiz- [2]metde yardımdan mohtaçietiniz olur ise aslaca çe- [3]kinmeyerek Serdar-ı ekremiñiz Seraskar Vasinktonu [4]teklif ide-bilirsiz, ben-de hararet ile yardımınıza se- [5]yirdeceğim. – Rezil ve başına yıldırım düşmüş [6]gibi kaldı on başı Amerikanın cumhurunun azim [7]reisinin huzurunda. Pesi paya bir on başı zahmet- [8]den kaçıp iş görmeye tenezzül itmez idi. lakin bö- [9]yük Vasinkton ne zahmetden gorkar idi, ne-de ayp bel- [10]ler idi, ve bahusus borç beller idi Allahın iş i- [11]çün bağışladığı elleri hizmete kullanmayı.

[12]Vasinkton bu gibi olduğu ecilden azim ve şanlı [13]olup hemşehrilerinden keenne seçda olunur hetde [14]cümlesinden teaççüp olunuyor. Memlekatının [15]zulumdan haleas olması içün olan cumhuru bu [16]kumanda itdi. ve kurtardıkda, ve bunu kahremanlık, [17]firaset, ve mismil vatan sevicilik ile kumanda itdikde, [18]hakkan Amerikanın böyük müte-mekkünü [19]ve evladı ve memlekatın Pederi isimlendi.

[20]Sokak nazırı Epaminondas.

[21]Emma eski atalarımızdan sahihan böyükleri-de [22]zahmetden ve meşakkatden korkmaz idiler, işlemeye u- [23]tanmaz idiler. Elladanın Omirosdan soñra eñ eski [24]Şiiri olan Hsiodos Ellinoslara tarif ider idi deye- [25]rek. "İşlemek izzetli, boş durmak ayp."

[26]Thivanın meşhur evladı Epaminondas, eski ella- [27]danın eñ meşhur seraskarı, hiç bir vakit zahmetden [28]korkmadı, hiç bir vakit eñ pezvürda ve etna hiz- [29]metden bile utanıp ictinap itmedi. Epaminondas Eu- [30]ripidisin şol cevaplerini eyice bilir idi, "Hiç bir **[44b]** [1]tembel meth olunamadı, şan şöhret zahmet ile mey- [2]dana gelir." «Ούδείς ων ράθυμος εύχλεής άνήρ, άλλ' οί [3]πόνοι γεννωσι τήν εύανδρίαν. »

[4]Biraz kıskanç düşmenleri şöhretini kıskandıkla- [5]rından fitnelikleri ile Telearhos, yani sokaklar [6]nazırı nasp olmasına ohdedar oldular.

[7]Lakin azim Epaminondas gazeblenmedi, istifasını [8]vermedi ve bahusus hoşnutluk ile kabul itdi.

[9]Ve bu tariki ile hemşehrileri Thivalılara-da ve [10]cümle Ellionaslara-da ol vakitde, halea şimdi-de ta- [11]rif ideyor ki evvelan her bir eyi memlekatlı memle- [12]katının emirlerine hararet ile itaat itmeye borclu- [13]dur, ve ikinci yüce ve balea rütbe layksız olanı [14]izzetleyip rıfatleyemez, etna rütbede bulunup-da [15]böyük rütbeye layık olanı-da rütbenin etnalığı [16]nabedit idemez ve bahusus bundan izzet ve rıfat [17]bulur.

[18]Ne gadar mutludur ol memlekat ki, anıñ çeşit [19]meemurietleri bayelerden üstün ademlere teslim ol- [20]muşdurlar.

[21]Bunları tarif itdi bizlere meşhur Epaminon- [22]das, bu-ki dünyade hikayi bulundukça ölümsüz [23]kalacakdır iki meşhur evlatleri ile, yani Boiotya- [24]nın Leuktra denilen mahalinde, ve Moranın Mantineya [25]denilen şehrinin kurbinde olan şanlı muharebeleri [26]ile, orada ki yaralanup vefat itdi.

[27]Ve lakin, dedi Gerostathis, ben meşhur Epaminon- [28]dası biçare bellerim, zira Elladanın ol vakitdeki [29]halleri meçbur idiler anı umumi Elladanın uğu- [30]runa çapalamayp-da fakat bir yalınız Thiva için **[45a]** [1]çalışsın, ve o-da kendisi ellinos olup, hakkeza El- [2]linos olan Lakedemonioslulların aleyhinde.

[3]Fokion su çeker ve ehli hamur yoğurur.

[4]Eski Yunanistanın eñ meşhur ademlerinden bi- [5]risi-de Fokion idi, Athinade ol vakitlerde eñ fa- [6]ziletli ve eñ firasetli müdepbiri (politikos) ve [7]vaktinin eñ mahir seraskarı. «Πόνος γάρ εύχλείας [8]πατήρ.» “Zahmet şanın pederidir”, dedi Euripidis. İmdi [9]eğer zahmet şanın pederi ise, demek-ki o-gadar izzetlenen [10]Fokion-da ne zahmetden gorkdu, ne-de hizmetden utandı.

[11]Megas Aleksandrosun elçileri Athinanın meşhur [12]mütemekkünü Fokionun evine Aleksandrosun gön- [13]derdiği pişkeşler ile girdiklerinde Fokionu kuyu- [14]dan şu çekiyor, ve metin seraskarın faziletlü ve [15] dirayetlü ehlini-de evinin hamurunu yoğuruyor [16]buldular.

[17]Ol vakit Gerostathise sual itdik ki bu-mudur [18]sair vakit zikr itdiği genç Fokosun pederi.

[19]Beli dedi, budur, ve bunun çok defa sırası ge- [20]lip sizlere sözünü ideceğim.

[21]Çalgıcılar bir eyi fasıllarının arasında bir [22]eyi heva ve makam rast gelirler ise, ol makamı tek- [23]rarlamadan hoşnut olurlar. Lakin Elladanın gü- [24]zel fasıllarının arasında bazen pek tuhaf ve şirin [25]makamler vardırlar. mesela Aristeidis, Sokratis, [26]Fokion, Kimon, Epaminondas. Bu güzel gaideli [27]makamleri çok defa sıra gelip ben- de zikr ideceğim, [28]kulaklarınızı hoşlandırıp yüreklerinizi şaz ide- [29]ceklerini bildiğimden.

[30]Bizlerden bir sairisi ol vakit söyledi ki, belki Fo **[45b]** [1]kion ve ehli adetlerin sade olduğu eski vakitlerde [2]idiler-de anın içün Fokion su çeker idi ehli-de ha- [3]mur yoğurur idi.

— [4]Hayr, hayr, dedi ihdiyar, Fokion Omirosun di- [5]lirane vakti zemanlerinde değil idi, ol vakitlerdeki İ- [6]thaki adasının sultanı Pinelopi bezini dokur idi, [7]Naisikaa sultan-da ırmakte rubalerini ve elbisele- [8]rini yeykar idi, Faiakeslerin sultanı-da sabahdan ak- [9]şama gadar eğirir idi. Ne-de Palaia Grafinin vakti ze- [10]manlerinde idi Fokion, ol vakitdeki Rebekka ve Rahil [11]sürülerini kendileri güderler idi.

[12]Zıtdına Fokionun bulunduğu vakitde saltanat [13]emnietli asasleri olan meşrep bozgunluğu ve mağ- [14]rurluk ve ırsızlık ile Athinaya girmiş idi, ve El- [15]linosların faziletlerinin temelini kazıp, Elladanın [16]düşüp harap olmasını hazırlayor idi. Emma Fo- [17]kion saltanatın ve meşrepsizliğin selinden kapılıp [18]sürüklenmedi. anın içün kendisi kuyudan su çe- [19]ker idi, zevcesi-de hamur yoğurur idi, ve böylece [20]ikisi-de harapatlı saltanatın hakkında protesto çe- [21]ker idiler.

[22]Zisis ve İoannis.

[23]Gerostathis bu cevapleri tekmil ideyor iken bakdı [24]ki Kir Zisis oğlu İoannise yaklaşup buna tela- [25]şeli ve öfkeli tarik ile söyleniyor idi.

— [26]Nedir o, Kir Zisi, dedi ol vakit ane, ve İoannisin [27]hakkında öfkeli görünüyorsun? Yok ise hatırı- [28]na-mı getiriyorsun ki sabahdan erken kalksın, ve işi [29]uyukudan ziade sevsin? Hakkın vardır, Kir Zisi, iş [30]bizleri besler ve keydirir, ve sağlam hivz ider, o ise u- **[46a]** [1]yuku ve boşluk fukaralık ve aclık, hastelik ve [2]meşrep bozgunluğudur.

— [3]Hayr, dedi Zisis, taliğimden şimdi pek erken-de [4]kalkayor, mathimalarına-da ziadeçe dikkat ideyor. [5]lakin öbir gün başka bir itdaaya vardık bunun ile. [6]Bana der oldu-ki ben Sholeionun mathimalarını bitir- [7]diğim ile İoanninaya yahot Stampola gidip ya ka- [8]tip ya Didaskalos olacağım. ve niçe-ki ben bizi ge- [9]çindiren tarlaler ve bağlar

ne olaçak dedim ise, [10]okumuş ademe çifçilik yahot sair sanaat yakış- [11]maz, dedi. Şimdi-de sual ideyor idim ki bu nakl itdi- [12]ğin güzel nakliyetleri eşitdi-mi, ve deyor idim ki cüm- [13]le böyük ademler dülkar-da, demirci-de, hamal-da [14]olmaya tenezzül itdiler, sokak nazirleri-de oldular, [15]su-da çekdiler. kir İoannis-de çiftçi olmaya tenez- [16]zül itmez! Ben biçarenin-de başka oğlum yokdur, [17]kemaletim geçkin. İmdi kim bana yardım idecek-ki tar- [18]lalarımı göksedeyim, Belki, Kir Gerostathim, okuma- [19]lar ve Sholeionlar eyidirler, lakin biz fukaraların [20]çocukları içün eyi değildirler, zira kafaları [21]rüzkar doluyor.

— [22]Eyice bilesin, Kir Zisi ki fakat boş kafalar [23]okumadan rüzkar dolarler. emma beyni olan kafalar [24]okuma ile beynlerini beslerler ve kuvvetlendirirler, [25]ve ol vakit bu gibi kafaların deruninde rüzkar ve [26]tütün içün yer kalmaz Zisis biraz düşündükde.

— [27]Hakkınız var, dedi Gerostathise, okuma eyi ve şe- [28]rifdir, ve ben bilkisiz-de her gün iktizasını seziniyo- [29]rum. İlle ve lakin nasıl tarsıklanmaym, nasıl ga- [30]zaplanmaym eşitdikde ki İoannis okumanın sebebine [31]elimden kaçacaktır?

[46b]

— [1]Eğer, kir Zisi, dedi Gerostathis, İoannis ümi- [2]dim üzre biraz aklı var ise, eyiçe bil-ki seni brakma- [3]yaçakdır, her ne kadar okuma öğrense-de, ançak eyi [4]evlat gibi durup senin güzel sanaatıñı duta- [5]cakdır. Ioannisin daha genç ve mahcupdur, ve bil- [6]mez ki cümle sanaatlar, cemi el işleri, cemi işler [7]pek izzetli ve pek faydelidirler, eğer bir kimesne bun- [8]ları izzet ile kullanır ise. ve fakat boşluk ve se- [9]filik betnam ve aypdır.

[10]Her kim pederinin sanaatını öğrenmeyi istemezse, [11]mücerretden hem fanidir, hem eyi yüreği yokdur, ve [12]er geç azabını çekib peşiman olacakdır.

[13]Akıllı evlatler müdaim pederlerinin sanaatına [14]girerler, fakar eğer sair sebepler, yahot böyük [15]bahşişlar daha yüce maslahatlara girmeye mec- [16]bur itmezler ise.

[17]Peder sanaatı hazır daldır, dikilmiş, eyi kökleşmiş [18]ve meyva üzerindedir. lakin fani evladın dikmeye iste- [19]diği yeni dal, bellisiz daldır, bunu ki kendisi dike- [20]cekdir, o-da dutarsa, meyve verirse. ve bu yeni dal [21]içün evlat pederinden hiç bir tarif ve öğüt gö- [22]zedemez.

[23]Eğer İoannim, pederiin sanatını dutarsan, bu ki [24]elbetde seni cümlesinden ziade sever, seni kulauz- [25]layacakdır, öğütleyecektir, işiñ-de sana çeşit [26]kolaylıklar verecekdir, ve böylece kolayçaçık ile- [27]rüleyeceksin bu sanaatde. Emma eğer başka geçim [28]yolu arayacak olursan, kim seni öğütleip ve na- [29]sihatleip kulauzlayacakdır pederiñde olan arzu [30]ve hararet ile. Pederiiñ sanaatını aldıkda sanaatı ile [31]beraber pederiiñ cümle bildiklerini-de, cümle dost- **[47a]** [1]lerini-de alacaksın, sen-de bunlara daha sairlerini [2]zamm ideceksin. ve pederiiñ mahirliğine kendi mahir [3]iğiñi-de zamm idüp, pederiiñ sanaatını daha tekmil [4]ve işlek ve faydeli ideceksin.

[5]İngilteranın ilerülemesi.

[6]İngilterade çifçilik ve cemi sanatler ilerü- [7]lediler, ve İngiliz milleti-de böyük, kuvvetlü ve [8]mutlu millet oldu, zira orada çifçinin oğlu va- [9]cip olan ilmi tahsil itdikden sani, pederi ne kadar zen- [10]gin olsa dahi, çifçi olur, demirciniñ oğlu demir- [11]ci olur, ve alessevi çün-ki her bir evlat pederi- [12]nin sanatını dutar. Ve bu tarik ile kendileri-de zen- [13]gin olurler, sanaatları-da tekmillenirler. Ve çok [14]çifçiler, sanaat sahipleri, dükkan sahipleri memle- [15]katlerinin birinçi rütbelerine yetişdiler, ve İngliz [16]ricallerinin eñ yüce rütbelerine çıkdılar. Zira [17]İngilterade, nasıl ki patişahı Georgos söyleti ise, [18]faydement olana açıkdır, emma sanaatı gerek masla- [19]hatı hankısı olur ise olsun.

[20]İngiliz çoçukleri hizmete ve bahusus peder- [21]lerinin sanaatlerine meylli olsunler içün, okudu- [22]kleri çok naklietlerin arasında, birisi-de Mavriko- [23]sun hikayesidir. Ve recamıza binaen ihdiyar muh- [24]tasar ve kıssaca bizlere bunu nakl itdi.

[25]Mavrikosun biçareliği.

[26]Mavrikosun pederi zatında İngilteranıñ Dervi [27]şehrinde bez dokunur bir dükkande bayağı bir er- [28]gat idi. lakin mukayetlilik, gayretkeşlik ve idaresi **[47b]** [1]ile, ve bahusus bir kolay tarik bulup bez doku- [2]dukları makinayı (dolabı) düzeltmesi ile, az vakit [3]arasında, kendi malı olarakdan bir fabrika sahibi ol- [4]maya muktedir oldu, ve ölünceye kadar ol fabri- [5]kade nazaretlik idüp işledi.

[6]Oğlu Mavrikos, Sholeionda biraz ilim tahsil it- [7]dikde, pederinin fabrikasında işler idi. Lakin pederi- [8]nin vefatından soñra, pederinin bir yalınız evla- [9]dı olduğu içün, cemi malıne mutassarıf ol- [10]dukda, zann itdi ki divanelikdir, ve bahusus bu ka- [11]dar malı olana ve biraz-da ilim tahsil idene bez fabri- [12]kası işletmek müstakil abesdir.

[13]Ol ecilden pederinin fabrikasını satıp İngilte- [14]ranıñ küllien mesarifli paytahdı Londra şehrine [15]gitdi ki, orada maldar zenkin ömrü geçirsin.

[16]Emma Mavrikos çulfalığı bildiği gibi para- [17]larının sarfını ve idaresini-de bilemeyüp az vakit [18]arasında saltanat, kumarbazlık ve daha sair diva- [19]nelikler ile cemi malını gaip itdikden soñra, haylü- [20]ca borca-da kirifdar oldu, ve bunun içün mah- [21]bus-da oldu.

[22]Mahbushanede kapanmış nihayet aklı başına geldi, [23]ferk itdi ki fabrikasında çulfalık işlemek daha [24]çok ziade akıllılık ve izzetli imiş, lakin pek geç [25]ferk itdi.

[26]İki sene mahbuslukdan soñra azat oldu, tera- [27]kap Derviye geldi, ve çok recaler ile faprikasını [28]satdığı ademin yanında, bir pezvürda gündelik ile [29]ergat kabul olundu.

[30]Bu naklieti İngiliz çoçukları küççük- [31]lükden öğrenip hizmete ve pederlerinin sanaatlerine **[48a]** [1]sahip olurlar, pederleri ne kadar maldar olsalar-da, [2]kendileri-de ne kadar ilimdar olsalar-da.

[3]Cemi maslahatler, ve cemi sanaatler, İoannim, [4]dedi Gerostathis, ilerülemeye ilimden mohtacietleri [5]vardır.

[6]Bağçemi gördün ve beğendin. lakin eyiçe bil-ki [7]eğer biraz Talyança ve Frañsızça bilüp-de bağ- [8]çevanlık içün olan kitapleri okumamış olsam idi, [9]bağçem gördüğün kibi olmayacak idi. İlimde ile- [10]rülemiş olan milletlerde çifçiliğin-de, bağçevan- [11]lığın-da, hayvan beslemekliğin-de, cümle sanaatlerin [12]ve hünerlerin-de kitapleri, tasfirleri, kanunleri var- [13]dırlar, ve bunları çifçiler ve hayvan besleyen- [14]ler, ve sanaat sahibleri ezberleyerek her gün ilerü- [15]leip kendilerine-de memlekatlarına-da fayde itmekdedir- [16]ler. Ya dostum Ioanni, hiç bir vakit karardan ve kud- [17]retimizin ohdedar olduğundan yokarı çıkmaya ar- [18]zu itmeyelim, zira düşmemiz belki leazım gelir-de, [19]merhamete sebep verecek yerde zevklenilmeye ve bet- [20]nam olmaya şayan görünürüz.

[21]Vakitlerin, bahtın ve bulunduğumuz halin ve [22]sıraların iktizası bizlere kulauz olmalıdır. oku- [23]ma-da bizleri mağrur idip ve gabardıp ve şişirdip pe- [24]derlerimizin sanaatlerinden uzak idecek yerde, bizlere [25]işi sevmekligi tarif idüp bunu daha tatlı ve hoş [26]itmelidir. İlim sanaati izzetler, ve sanaatdan nabedit [27]olmaz.

[28]Solon, Thallis, Platon ve Ippokratis.

[29]Plutarhosun sözü üzre Elladanın cümle bu [30]ilimdarleri nafakalerini kazanmak içün işlemeye **[48b]** [1]aslaca utanmadılar, ve böyleçe kendilerine-de sairi- [2]lerine-de fayde itmeden hali değiller idi.

[3]Elladanın yedi ilimdarlerden birisi, Athinanın va- [4]z-ı kanuni Solon, nazarlığa gelüp ve dilenmeye u- [5]tandığı içün tüççar oldu.

[6]Hakeza yedi ilimdarlerden birisi olan Milisos Tha- [7]lis, ve Pithagoras feylesofun bendelerinden olan Ip- [8]pokratis feylesof, tüççarlık itdiler.

[9]Sokratisin şagirdi, Elladanın eñ yüçe feyleso- [10]fu şerif Platon bile Athinaden Mısıra zeytün ya- [11]ğı satmaya gitdi.

[12]Her bir eyi adem gerek memlekat meemurietlerinde [13]bulunduğunda, gerek bulunmadığında geçimini [14]idare idecek bir sanaat dutmalı. Bunları tarif ide- [15]yor bizlere salih Plutarhos, Hsiodosun şol ce- [16]vaplerini tastik iderek. « "Εργον ούδέν ονειδος », “iş [17]görmek aslaça ayp değildir, ve alim Pittakosun şol [18]cevaplerini, « άνιαρόν άργία » “boşluk ayp ve fena [19]ve meluldur.”

[20]Bahusus Solon boşluğu ve tembelliği o-kadar [21]ikrah ider idi ki, hatda her bir atayı evladına bir [22]sanaat öğretmeye meçbur itsün deyü şöyle bir ka- [23]nun koydu. “Her kim evladına bir sanaat öğretmesse, [24]ol adem ihdiyarladığında evladından beslenmesini [25]istemeye hakkı yokdur.

[26]Sokratis put yapıcı.

[27]Badehu dedi Gerostathis, ki eski zemanda Elladanın [28]ademlerinin eñ faziletlisi olan Athinalı Sokratis, [29]put yapıçı Sofroniskosun oğlu idi. Ve küççü **[49a]** [1]klüğünden akıldane evlat olduğu içün, pederinin [2]sanaatını öğrendi, ve ol sanaatda ilerülemiş körü- [3]nüyor, zira seyahetçi (periigitis) Pausaniasın [4]eyamında dahi, yani Hristosdan yüz altmış sene so- [5]ñra, Sokratisin yapdığı üç tane elbiseli Harites- [6]lerin sanaatde metin putları Athinanın kaleasında [7]hivz olurlar idi.

[8]Ve akıldanelik ile pederinin sanaatını işleyip mer- [9]merlere kalem ile şekil ve üslup vermekde, arzuledi-ki [10]başlıça ol eyamlerde bozulmaya başlamış olan [11]hemşehrilerinin yüreklerini-de fazilet ile düzeltsin.

[12]İmdi baki ömrünü ilmi edebe ve fenni ahlaka bahş [13]itdi, ve bu ilmin temelcisi ve asli sebebi denildi.

[14]Kendi teçrubası ile işlemeğin iktizalığını ve [15]eyiliğini bildiğinden, şagirdi Ksenofonun şahadetinçe [16]hizmeti tafsie ider idi hemşehrilerine deyerek-ki "Hiz- [17]met ve iş eyi ve faydelidir, boşluk ise fena ve zarar- [18]lıdır. ve işci deyü-da itibar-ile işleyenlere der [19]idi, işsiz deyü-de fakat boş duranlara değil, an- [20]çak kumar oynayanlara ve fena ve zararlı işleri gö- [21]renlere der idi.

[22]Bunlardan, ya Ioanni, görüyorsun ki, dedi ih- [23]diyar, pederinin sanaati Sokratisi memlekatının ve- [24]li nimeti olmadan, ve kendi ismini ölümsüz itmeden [25]meks itmedi.

[26]Ve lakin, Ioanni, çünki pederiiñ sanaatı çifçi- [27]likdir, sana biraz-da Romalı Kinkinatos içün söyle- [28]mek vaçipdir.

[29]Kinkinatos ve sabanı.

[30]Sokratisden biraz seneler evveli Romade Kinkina- **[49b]** [1]tos nam bir kimesne var idi, ve çifçiliği sevdiğinden [2]rahatlık ile şeheri kurbindeki tarlasını tımar idme- [3]kde olur idi. Kendi elleri ile darlalerini işlemekde [4]iken, Roma böyük tehlikede bulundu, düşmen a- [5]skeri Romanın askarını muhasara itmiş idi, Roma- [6]nıñ harabatı heman şüphesiz idi.

[7]Bu böyük tehlikede Roma ehalisi Kinkinatosu ha- [8]tırına getirdi, çünki bunu her ne gadar çifçi ise-de [9]ziadece sever ve itiraz ider idi firaseti, fazileti ve [10]kahremanlığı içün. Ol sebepden bunu derakap Ro- [11]manın Diktatoru nasp itdiler, yani tehlikede bu- [12]lunan memlekatı helas itmeye her ne-ki münasip gö- [13]rürse içra ide-bilmesine icazet verdiler.

[14]Kinkinatos memlekatın sedasına hararet ile itaat [15]idüp sabanını brakıp, ehli ile vedaleşir, lakin bu [16]yüce rütbe içün kibirlenip sevinecek yerde, [17]bu rütbenin müşküllüklerini düşünür idi.

[18]Emma hemşehrilerini kulauzlayup düşmenin [19]askarlarını yeñdi, tehlikede bulunan Roma as- [20]karını kurtardı, Romai helas iddi. Ve derakap Dik- [21]tatorluğu, izzetleri ve şanleri brakıb, yine bir [22]kaç gün evvelisi bırakdığı çifdine geri geldi. de- [23]mek-ki Kinkinatos çifçi iken bile memlekatını haleas [24]ide bildi.

[25]Filopoimin Çiftci.

[26]Moralı (Peloponnisoslu) Filopoimin-de vicudini [27]alışdırmak içün, çiftçiliği ve avcılığı sever idi. [28]Memlekatı Megalopolise yakın bir tarlası var idi, [29]buraya her gün

akşam taamından soñra yörüye- [30]rek gelir idi. Burada bir samandan döşek üzerinde **[50a]** [1]yatıp sabahden pek erken kalkar tarlasında çalı- [2]şır idi. soñra yine yörüyerek şehere gelip memlekat [3]imuretlerine devam ider idi.

[4]Keçiminin idaresini-de çifçilikden çıkarmaya [5]çaht ider idi, zira bundan kazandığı akçeleri öbir- [6]lerinin cümlesinden eñ helali beller idi. Ve bu [7]gibi feylde idi ki, "her kes zahmeti ile malını kazanma- [8]lı-ki, hatda böylece el ve memlekat malından uzak [9]olsun."

[10]Filopoimin bu kibi olup, ve meşhur Epaminon- [11]dası faziletde ve seraskarlık mahirliğinde ibrenmeye [12]caht idüp Ahaya Eyaletinin birinçi metin seraska- [13]rı oldu, ve Yunanistanın şanının tenzil olması [14]eyamında, buna teselli verecek gadar, eñ soñra [15]mevlut olan metin evladı bu köründü.

[16]Sokratis ve Plutarhos çifciliğin hakkında.

[17]Apollonun Tefeül namesinçe cümlesinden alim [17]Sokratis bile çifciliği sever idi, ve dostlerine bu- [18]nu tavsie ider idi. Ve işte bunun içün Kritovulo- [19]sa ne gibi cevapler söyler idi.

[20]"Zenkinler-de fukarklar-da çifçiliğe meşgul ola- [21]bilirler. zira bu iş karlı olduğinden mada zevklü [22]ve eğlençelidir-de. Bizleri zahmete-de alışdırır, gışın [23]souğuna-da yazın sıcağına-da. bundan kati nazar [24]sabahdan erken kalkmaya ve çok yörümeye-de alışdı- [25]rır bizleri. Bu tarikler ile vicudimizin kuvvetle- [26]rini artırır sağlam ve yiğit oluruz. ve her bir sı- [27]rada sevgili memlekatımızı vikaye itmeye ohdedar [28]oluruz. Yazının souk suları, ağaçlık ve köl- [29]geli mahaller, serin ve ferah rüzkarlar çiftcilere **[50b]** [1]sağlamlık verdikden mada pek tatlı ve leziz safa-da [2]verirler. Ve bir selbes adem, bundan faydeli, ve bun- [3]dan safalı hizmet bulamaz.

[4]"Bundan gati nazar, der idi Sokratis, çiftcilik [5]hizmetin muhappetini ve Allahın adaletliğini-de ta- [6]rif ider. zira mukayetlü çiftcinin zahmetleri pek [7]ganilik ile ücret alırlar, tembelin tembelliği-de [8]biçarelik ile terbiye olur. Hakeza birleşmekliğin [9]ve tarafeyn yardımlaşmaklığın eyliklerini-de bizlere [10]tarif ider. Zira böyük tarlalerin tımarına sairle- [11]rinin yardımından da mohtacietimiz vardır."

[12]"Hakkan cemii öbir sanaatların anası [13]denildi. çünki bir mahalin çiftçiligi ilerüde ve eyi [14]halde ise, öbir sanaatler-de ilerüde ve eyü haldedir- [15]ler, her nerede de çiftçiliğe hor bakılıp gerüleyor [16]ise, öbir sanaatler-de fena haldedirler."

[17]Sokratisden maadea ihdiyar Plutarhos-da, nasil-ki [18]bizlere Gerostathis söyledi ise, çiftçiliği sena idüp [19]tavsie idenlerdendir, zira deyor-ki çiftçiliğe meşgul [20]olan cemiatler adaletin, şurutun, nomosların emrin- [21]ce ömür geçirmekliğin dostu olurlar, memlekat- [22]tın kahreman vikaye idiçileri, haksızlığın ve kanaat- [23]sızlığın düşmenleri olurlar. Bunun içün Roma- [24]nın vaz-i kanuni olan ikinçi patişahı Numas Roma- [25]lılara çifçiliği tenbih itdi, adaletin şehveti ol- [26]duğu içün, ve kişiniñ meşrebini kesesin- [27]den daha ziade düzeltdiği içün.

[28]Bizler-de, ya İoannim, dedi Gerostathis, öbir sanaat- [29]lere-de vazifesiz bulunmayarak, ayriçe çifçiliğe [30]ziadece mukayet olalım, zira bu bizleri hem besler, [31]hem keydirir, hem nomaslara itaatlı ider. Ve bahu- **[51a]** [1]sus o-kadar daha ziade buna mukayet olmalıyız, [2]zira çifçilik milletlere serbesiatlığı ve kendi baş- [3]larına var olup idare olmalerini, ve sağlam ve ka- [4]dim mutlu olmalerini vad idinir.

[5]Gerostathis bu cevapleri bitirir bitirme Ioan- [6]nis göz yaşleri ile seyirdip pederinin ellerini pus [7]idüp reca itdi-ki divaneliğini afv itsin, ve hararet [8]ile çifçiliği kendisine baiş ideçeğine pederine sağ- [9]lam söz verdi.

[10]İhdiyar Zisisin sevinci ve ızdırabı dil ile ta- [11]bir olunamaz idi, ve oğlunu öpdükden soñra Gero- [12]stathise ne gibi teşekkür ve doaler ideceğini bil- [13]mez idi.

— [13]Yüce dağlar gibi sağ olsunlar okumuşlar! [14]deyü çağırdı nihayet Zisis. Eğer, ya Gerosta- [15]thim, bu kadar tuhaf naklietler bilmesen idi, ben [16]elbetde oğlumu gaip idecek idim.

[17]Gerostathis cevaplerinin eyü teesir itdiğine se- [18]vinüp İoannisin kavlü kararı içün hoşnutluğu- [19]nu ane aşkar itdikde teklif itdi ki her gün bağçe- [20]sine gelsin, ve kendine yardım iderek biraz-da çifçi- [21]lik içün tarifler ve öğütler alsın.

[22]İoannis bu kadar kıyımatlı teklife müstakil [23]sevinç ve şaz olup, pederi ile salih ihdiyara teşek- [24]kür itdi.

[25]Ol vakide gadar zaif, sararmış ve namizac olan [26]İoannis erken kalkmaya alışup, ve ol vakitden her [27]gün Gerostathisin bağçesinde çalışarak, az vakit [28]arasında pek sağlam ve guvvetlü ve kırmızı ya- [29]naklı oldu. Ve velii niyimetimizin beyt veznine olan mey- **[51b]** [1]lini ibrenüp su beytleri yapdı, bunları ki Gero- [2]stathis beğenerek bizlere-de yazmaya verdi.

[3]Pederane sanaat çok senelerden dikilmiş,

[4]Derinçe kökleşmiş şimdi meyve bitirmiş.

[5]Divanedir ol evlat ki bunu kökünden keser,

[6]İlerülemek umudi ile yerine başkasın diker.

[7]**I.**

[8]« Οὐδείς ἐλεύθερος ἑαυτου μή χρατων »

[9](Πυθαγόρου.)

[10] "Kendüsini zapt idüp hökm itmeyen [11]serbes sayılamaz."

[12]Gerostathis mevludi günü, bu ki Kiriakiye te- [13]satdüf itmiş idi, bizleri sufraya deavet itdi ki be- [14]raberce şaz olup eorti idelim.

[15]Küleç yüz ile, şazlık ve taltif ile kabul itdi [16]bizleri, ve eortisi içün mahsus devşirdiğmiz güzel [17]çiçeklerden birer tutam verdiğmizde ziadece mem- [18]nun ve mesrur oldu.

— [19]Ne gadar çeşitli, ne kadar güzel, ne kadar [20]temiz ve raihalı ve mismildirler bu çiçekleri- [21]niz! dedi bizlere. Kaşkı sizler-de, ya eyi çoçukla- [22]rım, bu çiçekler gibi çeşitli ömrünüzü güzel [23]feyller ve maksatler ile keçiresiniz, ve müdaim her [24]bir tabiat ve meşrep kirliğinden temiz ve mismil hivz [25]olasız.

[26]Kendüsine pişkeş verdiğimiz çiçekleri-de alıp ken- **[52a]** [1]di bağçesinin çiçekleri ile güzelce ve şurutçe [2]donanılmış hazır sufranın üzerine koydu.

[3]Oturmazdan evveli hocadaşımız Petrosa reca [4]itdi ki "Pater İmon" ibadetini söylesin.

— [5]Ne gadar güzel ibadetdir! dedi ihdiyar Petros [6]ibadeti bitirisin. Budur Hristosun kendisinin Evan- [7]gelionda bizlere tenbih itdiği ibadet, hatda müdaim [8]hatırımızda dutalım ki Allah cümlemizin pederi- [9]dir, ve cümlemiz bir kardaşız, bir pederin evlat- [10]leri olduğımız içün, kardaş gibi bil itdifakde ol- [11]malıyız, ve bir birlerimizi sevmeliyiz, hatda böylece [12]umumi Pederimize teşekkür sunmaya kadir ola- bi- [13]lelim.

[14]Ol vakit cümlemiz oturduk sufraya. Vakaa [15]teaççübe layık ve pek hoş idi sufranıñ üzerinde [16]bulunan cemi zatların temizliği.

[17]Gerostathis temizliği fakat aldığı hevade sevmez [18]idi, ançak nasıl ki başka vakitde zikr itdim ise, vi- [19]cudinde-de, rubalerinde-de, yatağında-da, evinde-de, ye-

[20]meğinde-de, sufrasında-da arzuler idi. Hakeza yü- [21]reğini-de temiz ister idi, ve cümle dostlarının ve [22]cümle milletinin yüreklerinin-de temiz olmasını ar- [23]zuler idi.

[24]Haste Stravros.

[25]Cümlemiz sufranın etrafına oturdukda, Ge- [26]rostathis bakdı ki bir yer boş kalmış idi. — [27]Kim eksikdir? deyü sual itdi ihdiyar. — Stravos, dedik, çün- [28]ki yatakde hastedir. — Ve nesi vardır eksadelfosuuñ? [29]deyü sual itdi Gerostathis Athanasiosa. bu-da kar- [30]şılık verüp dedi, — Birkaç gün mukatdema bağ- **[52b]** [1]çelerindeki böyük inçir ağacına çıkup çokça [2]inçir yedi, ve ol günden berü ağır hastedir, ve şim- [3]di-de hekim halas ide-bileceğine az ümit ideyor, zi- [4]ra keyfsizliğini pek ağır ve tehlikeli haber veriyor.

— [5]Allah fakir atalarını açıyıp haleas itmiş ol- [6]sun, dedi Gerostathis. ve çorbayı bizlere taksim [7]ider iken söyledi,

— [8]Eğer biçare Stravros inçir ağacına çıkar [9]iken, her bir şein kararı eyidir, ve karardan ziade hiç [10]bir şey yapma lafslarını hatırında dutmuş olsa [11]idi, elbetde çok inçir yemeyecek idi ve şimdi haste [12]olmayaçak idi. Lakin kusur benimdir ki sizlere çok [13]bu gibi temsiller söylemeyorum, hatda ömrümüzün [14]her bir adımında hatırınızda dutasınız. Bundan [15]soñra sizlere vad idinirim ki kali imera (sabahınız [16]hayr ola), ve kali nikta (geceniz hayr ola) yerine, [17]her bir zatın kararı eyidir. (Pan metron ariston) ve [18]Karardan zaide hiç bir şey yapma (Miden agan) de- [19]yeceğim. zira eyüce bilirim ki eyi günleriniz ve [20]eyi geçeleriniz olaçakdır, eğer müdaim bu alim ten- [21]bihleri hatırınızda dutarsanız.

[22]Pek doğru söyler idi dostum Simon ki her bir tak- [23]sirat beraberinçe terbiyesini-de getirir.

[24]Tembel kendi tembelliğinin gazabına düşer, zira [25]fukara ve biçare olur. öfkeli öfkesinin gazabına [26]düşer, zira hatalara ve mahbuslara düşer. Tama- [27]kar kendi tamakarlığının gazabına oğrar, zira ikti- [28]zalarında naçar bulunur, ve cümlesinin indinde [29]ikrahlı ve betnam olur. Yalançı kendi yalançı- [30]lığının, zira doğru-da söylediğinde inanılmaz. Kanaat- [31]siz Stravros kanaatsizliğinin gazabına düştü, **[53a]** [1]zira sağlığından yat oldu, mathimalarından, eğlen- [2]celerinizden mahrum oldu, ve biçare ömrünü bile [3]gaip itme tehlikesindedir.

[4]Dostum Simon der idi ki insanın kursağı merkep [5]dir ane-ki yükümüzü yüklediriz. Eğer kararından [6]ziade yükledir isek, patlar, ve ömürün yolunun [7]ortasında

bizleri brakır. Biçare hoçadaşınız Strav- [8]ros unutdu ve kararından ziade yükletdi küç- [9]çük merkebini. İnşallah haleas ola de dertler ken- [10]düsine ders olaler!

[11]Kursağın öğütleri

[12]Gerostathisin taamı pek hafif ve safi idi, çok çe- [13]şitli değil idi.

[14]Tekmil itdiğimizde dedi bizlere, — Bu gün, ya e- [15]vlatlerim, elinde gem dutan üçüncü dostumu-da [16]öğrendiniz. bunun adı Sabır ve kanaat-dir, bu-ki [17]berrak heva ile ve temizlik ve vicudi alışdırmaklık [18]ile müdaim beni sağlam hivz itdi ve ideyor.

[19]Kördünüz taamım ne-kadar safi ve afietlidir. Mü- [20]daim çeşnili ve iştahlı taamlerden uzak olurum, [21]zira bunlar zararlı olduklarından maadea, insa- [22]nın iştahını açarlar ve kararından ziade yedirüp [23]kursağını çok yükletdirirler. Ve caht iderim ki [24]sufradan daha yemeye iştahım olarak kalkaym.

[25]Zararlı ve iştahlı taamlerden fakat uzak olma- [26]mız yetişmez. kursağımızı hafif ve zararsız taam- [27]lerden doldurmak-da zararlıdır. zira fakat taamın [28]cinsi ve çeşidi ömrümüzü harap itmez, illa çok- [29]luğu-da.

[30]Bir hort boğaz Kardinal ağır bir keyfsizliğe **[53b]** [1]düşdükde hekimi tenbih itdi-ki adet itdiği çeşnili ve [2]iştah verici taamleri bıraksın, ve fakat sade suya [3]pirinç çorbası içsin. Emma haste bundan o-kadar [4]çok yedi-ki hatda hekim geldiñin de Kardinali çok ye- [5]mekden çatlamış buldu.

[6]Ya dostlerim, dedi ihdiyar alışın-ki hiç bir vakit [7]iktiza olmadıkça yemeyesiniz, safa yahot kanaatsiz- [8]lik içün yemeden müdaim uzak olun. dimağı safa [9]kıcıklar emma kursağı ve midei harap ider.

[10]Bir vakit aç ve kanaatsizin birisi kursağının hak- [11]kında teşekki ider idi. senin sepebiñe, der idi, mü- [12]daim dertdeyim, çok geceler uyukusuz kalırım, [13]pek acı ilaçlar içerim, sıkıntılar ve ağrılar çe- [14]kerim.

— [15]Niçün haksız yere benim teşekkilerimi kendiñe [16]mal idiniyorsun? dedi buna kursak. Ferk itme- [17]yor-musun ki evvela ben çekiyorum dertleriñi, ve [18]soñra sen ağrılarımı ve skençelerimi seziniyorsun? [19]Ben senin hakkıñda teşekki idecek yerde, sensiñ ce- [20]mi bu çekdiğim fenalıkların sebebi, sensin beni [21]kararımdan ziade dolduran, ve nasıl cesaret idüp [22]benim hakkımda şekva ideyorsun?

[23]Aç boğaz biraz müleahaza itdikte, iskat oldu-ki [24]kursağının verdiği garşılık pek doğrudur. Ol [25]sebepden sual itdi ki ikisinin-de bu skençelerden [26]kurtulmaklarına bildiği bir tarik var ise söylesin.

[27]Kursakda ganaatsıza şu nasihatleri verdi.

[28] 1) Afietli ve zararsız taam seç.

[29]2) Kararından ziade yeme.

[30]3) Taamıñı eyi çiğne

[31]4)Taam vakdında şurutlu bulun

[54a]

[1]5) Vicudiñi çalışdır ki kuvvetli olsun, ve [2]taamın hazmı kolay olsun.

[3]6) Ve eğer taamden keyfini bozacak olursan, ter- [4]tipli bulun ve rahat dur.

[5]Kanaatsiz bu nasihatleri, biraz güçlük çekdi [6]ise-de, hivz itdi, ve ol vakitden kendisi-de kursağı-da [7]sağlam ve mutlu ve teşekkisiz ömür geçirdiler.

[8]Bu tenbihleri hivz itdim ben-de, dedi bizlere Gero- [9]stathis, ve böylece bitün ömrümün mütdetinde keyf- [10]sizliklerden, acı ilaçlardan kurtuldum, hastelik [11]sebebine naçari boş durmaklığa meçbur olmadım, [12]hekimlere ve ilaçlara ve atie çeşitli taamlere ola- [13]cak mesafirlerden kurtulup haylüce paraler [14]idare itdim.

[15]Müleahaza idiñ, dedi ihdiyar, ne kadar akceler [16]idare ola-bilir idiler, bunlar ile ne kadar eylikler [17]ola-bilir idiler, eğer aç boğazlılar ve zenkinler ka- [18]rar verüp sufralarından bir iki atie ve ağır me- [19]sarifli taamlerden ve tatlılerden meks ve tevkif ola- [20]cak olsaler idi, anler ile ki ya kanaatsizliklerini [21]doyurmaya, ya zenkinliklerini göstermeye caht [22]iderler.

[23]Salih Gerostathis bizleri dostu sabır ve kanaat [24]ile daha ziade dost itmek içün ol günde şunları-da [25]nakl itdi.

[26]Megas Aleksandrosun sabrı.

[27]Makedonianın Padişahı Aleksandrosu azim iden çok [28]faziletlerin arasında birisi-de sabır idi. Megas Ale- [29]ksandros illetleri yeñmekliği, padişahlığa düşmenleri [30]feth itmeden ziadeçe farz beller idi. Sabır ile arzu- **[54b]** [1]lerimizi, illetlerimizi ve tabiyat safalerine olan mey- [2]limizi yeñdiğimizde çok tehlikelerden ve bihuzur- [3]luklerden haleas oluruz, ve sahihan padişah gibi [4]serbest ve mutlu ömür geçiririz.

[5]“İlletlerimizin köleleri olmak, der idi feyle- [6]sof Pithagoras, zorbaların köleleri olmakdan da- [7]ha ziade fenadır. Kişi illetlerinin kölesi olup an- [8]lerden zapt olur ise serbest olması mümkin de- [9]ğildir.”

[10]Megas Aleksandros Mikra Asiayı (Küççük Ana- [11]tolu) zapt idüp Ada nam avreti İç ele sul- [12]tan nasp itdiğinde, bu sultan ziadeçe teşekkür gö- [13]stermek içün ane her gün çok çeşitli taamler ve [14]hamur işleri gönderir idi. nihayet eñ eyi aşçıla- [15]rını ve etmekcilerini-de gönderdi kıyas iderek ki bu [16]tarik ile veli nimetine hoş görünecekdir.

[17]Emma Megas Aleksandros Adanın ne güzel ve [18]tuhaf taamlerini yer idi, ne-de meşhur aşçılarını [19]kabul itdi, deyerek: “Bana Didaskalosum Leonidas [20]anlerden daha izdiat möteber aşçılar verdi, bun- [21]lar-da öğlen taamı pek leziz olmak içün, sabahdan [22]gezip seyahet itmekdir, akşam taamı-da pek iştahlı [23]olmak içün, az yemeklikdir.”

[24]Bir vakitde süvari askarı ile susuz ve kuru [25]ve çöl mahallerden Acemistan padişahı Dariosu [26]kovalamak içün seyirtmekde iken kendisi-de askarle- [27]ri-de pek çok susadılar. Baht üzre yolda biraz Ma- [28]kedonialılara rast geldi, anler ki susamış evlatlerine [29]biraz su getiriyor idiler, ve nice ki Megas Aleksan- [30]drosu o-kadar susamış gördüler, derakap ellerin- [31]deki suyu ane sundular. Aleksandros suyu eline **[55a]** [1]aldı, lakin dönüp atlılarına bakdı-ki su cümle- [2]sine yetişmez, suyu susamış dudaklerine değirmek- [3]siz ol Makedonialılara geri verdi deyerek ki “daya- [4]namam ki kendim içeyim-de, atlılarım susamış dur- [5]sunlar.”

[6]Megas Aleksandrosun bu sabrına askarler teaç- [7]cüp idüp ve kendilere olan muhappeti içün ifti- [8]dane gelüp, derakap susuzluklarını-da, zahmetle- [9]rini-de unutduler, ve atlarını zenkileyip çağrışdı- [10]lar. “Yörüiñ ilerü! bu gibi padişah ve serkerda [11]altında ne susuzluk ne-de zahmet seziniriz, fesatlı [12]ve ölümlü olduğumuza dahi inanmayz.”

[13]Diogenis ve Megas Aleksandros.

[14]Megas Aleksandros, dedi ihdiyar, hatırıma Kinikos [15]Diogenisi getirdi. Bu müdaim vicudi-de akılı-da [16]alışdırmayı nasihat ider idi, zira, der idi, bunun iki- [17]si-de insanın faziletli olması içün leazımdırlar.

[18]Pehlivanlar ve çalkıcılar seslerinin ve vicut- [19]lerinin sıhhat afietliğinin hatırası içün çok ye- [20]mekden ve safalerden meks olup-da, bizler iştahle- [21]rimizi iffetin ve faziletin hatırası içün meks idüp [22]azaltmamamız aypdır der idi.

[23]Çok fareler cem olurler çok taamler olan [24]evlere der idi yine o, hakeza çok yemeklerden dolan [25]vicutlere-de çok keyfsizlikler toplanup peyda o- [26]lular.

[27]Abesdir, der idi yine Diogenis, her gün Allaha [28]bizlere sağlık versin deyü reca ider iken, kendimiz [29]müstakil sağlığımıza zıt olanleri yapalım.

[30]Peloponnisosun Korinthos denilen meşhur şehrinde **[55b]** [1]Megas Aleksandros Ellinosların Asianın üzerine [2]olacak seferinin Seraskarı nasp olunduğunda, [3]çok müdepbirler ve feylesoflar tebrikine geldiler.

[4]Bir yalınız Diogenis, her ne-kadar Korinthosda bu- [5]lunur ise-de, gelmedi. Emma Aleksandros bu ademi [6]suret be suret tanımayı arzulediği içün olduğu [7]mahale gitdi. Korinthosun varuşi ve buşikahı olan [8]Kranionda güneşin karşısında uzanmış güneşleniyor [9]buldu, — Ben Aleksandros patişahım der ane. — [10]Ben-de Diogenis Kinikosum, karşılık verir ane feylesof. [11]—Sana bir ehsan itmeyi arzular idim, dedi Aleksan- [12]dros, hiç bir dileğin yok-mudur? — Beli, karşılık [13]verir Diogenis. reca iderim sana, güneşden biraz öte [14]dur, zira güneşin söyülerini ve ziasını meks ide- [15]yorsun, yalnız bunu dilerim senden.

[16]Megas Aleksandros bu sözlere gazeplenecek yerde [17]teaççüp itdi ol ademin sabır ve kanaat ile yeti- [18]şdiği sahih serbesiatın ve sahih azimliğin rütbesine, [19]ve dedi, "Eğer Aleksandros olmasa idim, Diogenis ol- [20]maklığı arzuler idim."

[21]Sokratis ve ehl-i zevk Aristippos.

[22]Gerostathis yokarıdaki naklieti tekmil itdikde [23]hocadaşlerimizden birisi Athinalı Sokratis-de kinikos [24]feylesof-mudur deyü sual itdi ane.

[25]Hayr, evlatlerim, dedi, Sokratis kinikos değil idi, [26]ançak edepü erkane dair feylesof idi.

[27]Kinikoslar sabırdan yana-da, sert ömür geçir- [28]mekden yana-da Miden agan (karardan ziade hiç bir [29]şey yapma) lafsını unutup ve kararı savuşup [30]tecavüz ider idiler.

[56a]

[1]Lakin Sokratis Miden agan lafsının dostu o- [2]lup, orta yolu güder idi. mala meyli muhapbet [3]itmez idi, emma ne-de pek fakirlik ile sokaklerde kini- [4]koslar gibi dilenci ömrü geçirir idi. Saltanatlı sa- [5]rayleri yok idi, lakin Diogenis içün nakl itdikleri

[6]veçh üzre küp içinde-de ömür geçirmez idi. ne-de ya- [7]rı çıplak, Diogenis gibi, fener olmuş ruba ile ge- [8]zer idi, ançak müdaim edep ve vekar ile temiz keynir [9]idi.

[10]Emma Sokratis-de sabır ve kanaati ve arzuleri- [11]mizi zapt itmekliği tenbih ider idi. "Allahın, der idi, [12]hiç bir iktizası yokdur. imdi bizler-de ne kadar ziade [13]iktizalerimizi ve arzulerimizi azaldır isek, o-kadar [14]ziade allahlığa yaklaşırız, ve bu tarik ile daha [15]ziade serbest ve daha ziade mutlu oluruz.

[16]Sokratis ehl-i zevk Aristipossu taamde, işkide, u- [17]yukuda, ve cemi vicut sefaatlerinde kanaatli [18]ve sapurlu olsun deyü kametlendirmek sırasında [19]der idi buna ki gençler fakat bu tarik ile sağlam, [20]kahreman, faziletlü olmaya kadir olup vatanlarına [21]izzetle hizmet ide-bilirler.

[22]Sokratis sabır faziletin temeli ve asasıdır der [23]idi. fazilet deyü-de hakka der idi, bunsuz ki ne salih [24]ehl-i beled ola-bilir bir kimesne, ne-de bir devlet ve [25]hökümat mutlu olup kadim kala-bilir.

[26]Emma ehl-i zevk Aristippos Sokratisin bu kibi [27]cevaplerinin doğruluğunu kabul idüp, ve sabrın [28]ve kanaatin iktizalı olduğını ikrar idüp-de bunların [29]icrası müşkül ve heman mümkinsizdir deyü deva- [30]leşdiğinde sokratis ane alim Hrodikosun şu naklie- [31]tini söyledi.

[56b]

[1]Hraklis faziletin ve fenalığın arasında.

[2]Hraklis çocukluk kemaletinden gençlik kemale- [3]tine çıkar iken, evinden dışarı çıkup oturmuş ö- [4]mürde kangı yolu, yani faziletin yahot fenalığın [5]yolunu-mu dutsun deyü düşünür idi. Orada o- [6]turur iken uzakdan iri vicutli iki tane dişehliler [7]kendüsine doğru geliyor gördü. Bunlardan birisi [8]beyaz ruba geyinmiş temiz, edipane ve müstakil hu- [9]lisanelikden ibare idi. öbirisi-de parlak ve saltanatlı [10]elbiseler keyinmiş, şişman ve arsız olup sefi tarik [11]ile donanmış idü.

[12]Bu iki garılar yaklaşdıklarında, beyaz ruba [13]keyinen aslaça kaidesini bozmayup evvelki gibi ağır [14]ve üsluplu yörür idi.emma şişman avret ilerü [15]seyirdip evvel yetişdi ve derakap başladı düşünen [16]gençe şu kibi söylemeye,

— [17]Körüyorum ki, ya Hrakles, ömründe kangı [18]yolu dutacağıñı düşünüyorsun. İmdi eyiçe [19]bilesin ki eğer beni dostun iderseñ, seni pek kolay ve [20]safalı yola kulauzlayacağım, ve bu yolda hiç [21]bir zahmetin ve muzaikan olmayaçaktır, Pek tatlı

[22]ve lezzetli taamlar yeyeçeksin ve işkiler içeceksin. [23]cümle sezkileriñi hoşnut ideceksin, ve ne kadar [24]istersen uyuyacaksın. Ve bu eyliklerin cemisine [25]nail olacaksın, vicudiñi-de aklıñı-da yormaya [26]rak. zira eğer leazım olacak mikdarı ahceñ yok [27]ise, yahot gelecek vakitde tükenir ise aslaca ka- [28]zanmak içün zahmet çekmek leazım değildir, zira ben [29]dostlarıma izin veririm her ne gibi kolay tarik ile ka- [30]zanabilirler ise kazansınlar, ve öbirlerinin zahmetle-

[57a]

[1]seni ikrah ider. salih ademler seni nabedit bellerler. [2]hiç bir kimesne seni meth itmez. hiç bir kimesne ikti- [3]zañda bulunmaz. ve hiç bir vakit hiç bir izzetli ve [4]methe şayeste amel içra itmedin. Her kimler yalançı [5]cezbeleriñden ve safaleriñden aldanıp-da biçare [6]hal üzre dostun olurlar ise, genç kemaletlerinde [7]ömürlerini tembellik ile, işsiz, zaiflik ile, meşrep- [8]sizlik ile, hem kendilere faydesiz, hem memlekatlarına [9]zararlı tarikler ile geçirüp cemisinden betnam [10]olurlar. ihdiyar kemaletlerinde-de vicutden yana-da [11]candan yana-da biçare bulunurlar, gençliklerin- [12]deki bozgun ömürün sebebine. ve geçmiş ömürle- [13]rini hatırlerine getirdiklerinde utanıp arlanırlar ve [14]itiraz yerine ikrahlık ve titsinmeklik sebebi olurlar [15]ve nihayet bitün ömürlerinin mütdetinde hiç bir [16]eyi ve methe şayeste amel icrasında bulunmadı- [17]kları içün, ümitsizlik ile şansız ve şöhretsiz ölü- [18]me müstahak olurlar.

[19]Lakin ben, Allah ile ve faziletli ademler ile iskan [20]iderim. Benim yardımım olmaksız hiç bir eyi amel [21]içra olamaz. Cümlesi beni izzetlerler ve severler. [22]hiç bir dostum aslaca biçare olmamışdır, ve eğer [23]olur ise dahi biçareliğine kahremanlık ve şöhret [24]ile tehammül ider, benim dostluğumda teselli ve [25]cesaret bularak. Dostlarım safa içün yeyip iç- [26]mezler, ançak acınıp susamasınlar için. Zahmet [27]çekdikleri içün-da taamlerini-de, içkilerini-de, uyu- [28]kularını-da pek tatlı bulurlar. Dostlarım sağ- [29]lam, gayretkeş ve vatanlerine faydeli olup genç ke- [30]maletlerinde böyüklerinden meth olunup sevilirler. [31]ihdiyarlıkda-da gençlerden izzetlenüp memnun olur- **[57b]** [1]lar. öldüklerinde-de şol tatlı zamir rahatlığı ile [2]ölürler ki faziletli ömür geçirdikleri içün ar- [3]kalarında eyi izzetli eser brakdılar.

[4]Hraklis bu cevapleri eşitdikde, dagiga bile [5]şüphe idmedi, ançak kötülükden yüz çevirüp fa- [6]ziletin arkasına düşdü.

— [7]Tahkik iderim sizlere ki, dedi Gerostathis, küç- [8]çüklüğümde Sholeionda siftah Hrodikosun bu [9]naklietini ders aldığımda faziletin ol cevaplerin- [10]den çok

memnun oldum. ve ol vakintden berü mü- [11]daim aklımda dutarak, ve ol edibane dişehlinin nasi- [12]hatlerini her gün-ki ömrümde hivz itmeye çaht ide- [13]rek ömür geçirdiğim içün, hiç bir acı, hiç bir [14]pişmançalık, hiçbir zamir ve gönül rahatsızlığı [15]görmedim, ançak müdaim hoşnutluk ve mutluluk [16]ile yaşadım.

[17]Zıtdına Venetiade İtalianların zadeleri denilenler- [18] den Fagondios isminde birisini tanıdım, bu ki ol par- [19]laklık ile donanmış şişman hatunun aldadıçı na- [20]sihatlerini dutup kendüsi-de şişman oldu. ve hesap- [21]sız dertlere uğrayıp, nihayet biçare şifalığını [22]bulmak içün kızmış timür üzerinde horan tepmeye [23]meçbur oldu.

— [24]Ne açaip şifelikdir bu! çağırdık cümlemiz, [25]ve derakap Gerostathise reca itdik bizlere Fagondio- [26]sun hikayesini nakl itsin.

[27]Emma Gerostathis bizlere dedi ki dışarı çıkup [28]yazının temiz hevasını almaklığın ve vicudimizi [29]alışdırmaklığın vaktidir, hatda bizler-de soñra Fa- [30]gondios gibi kızarmış timürler üzerinde sıçıramaya **[58a]** [1]meçbur olmayalım. ve vad idindi-ki akşam üzeri nak- [2]lilietini idecekdir.

[3]Kelebek ve Fagondios.

[4]Akşam üzeri sahraden gelip çırayı yakdığımızda [5]bakdık ki çırenin şavfkının etrafında bir küççük [6]pervane uçup dolaşıyor idi.

— [7]Bu pervane dedi bizlere Gerostathis, Fagondio- [8]su hatırıma getiriyor, ve vadim üzre size naklietini [9]ideceğim.

[10]Bakın kelebek nasıl alevden aldanıp, bunun etra- [11]fında uçayor. Bakın, bazen yanayor, açışıyor [12]ve kaçayor, ve lakin işte yine çekici aleve geri [13]geliyor. Bakın, nihayet divane yandı ve cancız [14]düşdü.

[15]Divane pervanedirler, dedi ol vakit, cümle aç bo- [16]ğazlar, ve umumi cümle safakarlar. Pervaneyi [17]çeken tatlı şevfk ten safalerinin aldadıcı tatlılı- [18]ğıdır, bu ki kötülüğün divane etbayilerini çekip [19]nihayet bunları yakar. Böylece yandı Fagondios [20]denilen Pervane-de.

[21]Fagondios Venetianın zade denilen hanedarlarından [22]idi. Emma ne feylleri zade idiler ne-de meşrebi.

[23]Fagondiosun çeşit kusurlarının arasında eñ [24]galibi aç boğazlılık idi.

[25]Adeta yüklü kursakdan korkan ve ikrah iden u- [26]yuku-da Fagondiosdan uzak kaçmaya başlamış idi.

[27]Kursağı dereçesiz zahmetlerden zaiflanmış ve [28]vicut taliminden müstakil yardımsız kalmış ol- [29]duğından, artık hazm idemez idi. Lakin illetinin pesi [30]paye kölesi Fagondios isdah açıcı taamler ve iç- **[58b]** [1]kiler kullanmaya meçbur olur idi, onlar ise kur- [2]sağını daha ziade harap iderler idi.

[3]Ol sebepden karnı başladı kabarmaya, ve azar [4]azar bitün vicudi şişdi. kursağın hazm idememez- [5]liğinin arkasına dişlerin sançılı çürümesi geldi. [6]şişmanlığı o-kadar ilerüledi ki, hatde uzanmış ya- [7]tayor iken-de, ayakda durur iken-de pek ağır ve müş- [8]küllük ile kımıldana-bilir idi. pek çetin ağrılar [9]cümle azalerini zapt itdiler, ve nihayet pek korku- [10]lu nikrete ve sinir illetine düşdü. böyük müşkül- [11]lük ile, değneğe dayanarak, ve hizmetkarlarının [12]yardımı ile küç ile kaba yatağından odasının da- [13]ha kaba sedirine gide-bilir idi.

[14]Venetianın eñ meşhur hekimleri bakarlar idiler [15]Fagondiosa, lakin şifalığı içün hiç bir ümitleri [16]yok idi, zira evvel emirde ne çok yemekliği ne-de çok [17]içmekliği brakmayı ister idi. ve divane şaşkın zann [18]ider idi ki fakat maluçeler şifalığını vermeye ka- [19]fidirler.

[20]Nihayet hiç bir fayde bulamayp Venetiaye yakın [21]Patavionun Panepistimionunun yatalak hastelerin [22]meşhur hekimi müderris V.....den şifalığını bu- [23]lur ümidi ile Pataviona gitmeye karar verdi.

[24]İmdi hekimlerinden tavsie mektupleri ve keyfsizli- [25]ğinin hali tefsifini aldıkda Pataviona gitdi, hiz- [26]metkarları ve aşçıları ve aşçı yamakleri ile [27]beraber.

[28]Patavionun alim müderrisi Venetialı arkadaşle- [29]rinin tavsielerini okudukda ve Fagondiosu biraz [30]teftiş itdikde keyfsizliğin sebeplerini-de şifa tarikle- [31]rini-de ferk itdi. Ve müderrisliğinin bitün ağırlığı ile **[59a]** [1]söyledi ane. hoşnutluk ile sana bakarım, bana eğer [2]deruni vad idinirseñ-ki tamam bir ay evimde yatıp kal- [3]kacaksın, ve bu mütdetde tembihlerimi tekmilan hivz [4]ideceksin, ve bunlardan birincisi cümle hizmet- [5]karlarıñı ve aşçılarıñı Venetiaya geri gönder- [6]melisin.

[7]Fagondios illetinin zarbından meçbur olarak he- [8]kimin tekliflerini kabul itdi. ve böylece kendini ya- [9]lınız hekimin reyine brakdı. İlletinin şifası derakap [10]şu tarik ile paşladı.

[11]Dahi senin için olacak oda hazırlanmadı, der [12]buna hekim. anıñ için tenezzül idip şu küççük [13]odacağazın deruninde biraz eğlenin, ayrice odanız [14]hazırlenınçeye gadar. Odanın içerisine götürür, [15]ve orada anı yalınız brakıp dışarı çıkar ve gapı- [16]yı-da dışarıdan üzerine kitler.

[17]Fagondios odanın deruninde ne sandalye, ne sedir, [18]ne-de bir düzen göremeyüp heman kuru dört divar- [19]leri gördükde başladı tarsıklanmaya. ve ağır vi-[20]çudi ile değneğine dayanıb, arkasını-da divare daya- [21]yıp gözedir idi ki ol az dakikaler savışsında gitsin [22]hazırlanan odade rahatlansın.

[23]Lakin birazdan soñra dayandığı divar ve basdığı [24]yer kızayor ve yavaş yavaş yakayor sezindi. Ve [25]sıçağın sebebine müdaim ol divare dayanmış dura- [26]mayup, ne-de yere basa-bilüp, her dakika yer tep- [27]dil itmeye ve artıp ziadelenen sıçakdan kurtulmak [28]için, ayaklarının bazen birini bazen öbirisini kal- [29]dırmaya mecbur olur idi. Böylece biçare dur- [30]maksız kımıldar idi sıçrayarak ve fizay iderek bu [31]cehimin odasında. Boşuna çapalar idi ki gapuyu **[59b]** [1]açsında kurtulsun. boşuna fizaylı sedaleri ile [2]yardım diler idi.

[3]Emma az vakitden soñra odanın sıçaklığı başladı [4]azalmaya, nihayet kapu açıldı, ve hekim elinde bir [5]sandalya ile göründü, ve sandalyayı Fagondiosa [6]verdi. o-da soluyarak ve tere batmış atılır sandal- [7]yenin üzerine hekime acı sitemler iderek. Lakin hekim [8]böyük tehammül ve milaymlik ile, gazeplenmiş Fa- [9]gondiosun sözünü kesip der ane ki ol oda şifalığı [10]için pek iktizalı keenni bir guru hamam idi, ve fa-[11]gondiosun taamı için tenbih itdiği çeşit taamler [12]hazırlandılar-mı deyü gidip teftiş idecekdir.

[13]Fagondios taam ve çeşit yemekler lafsını eşit- [14]dikde öfkesini endirdi.

[15]Emma bu aralıkda taam biraz gecikdi-ki keyfsiz [16]biraz yorgunluk alsın ve rubalerini değişip terden [17]kurtulsun, ve belki-de biraz aclıkdan iştahı a- [18]çılsın için gecikdirdiler.

[19]Fagondios sufra odasına girip sufranın üzerinde [20]böyük ve küççük çok tapaklar gördükde ziadesi [21]ile memnun oldu. emma memnunietliği derakap gazaba [22]ve ümitsizliğe tepdil oldu, zira tabaklerin deru- [23]ninde olanleri öğrenmek için kapaklarını açdı- [24]kda, birinde kaynanmış yarım yer elması buldu, [25]ikinçide hakeza yine kaynanmış yarım yer elması [26]üçünçüde biraz kaynanmış ot, dördünçüde bir [27]parça etmek, beşinçide bir küççük kuş kanadı, [28]nihayet altınçıda bişmiş bir elma.

— [29]Vay halime! Çağırdı aç boğaz gazap ile. Na- [30]sıl taamdır bu!

[31]Lakin kimse eşitmez idi. zira anı odanın deruninde **[60a]** [1]yalınız brakmışlar idiler. Evvelinde karar verdi-ki [2]ol killet taama elini dahi uzatmasın. lakin açlık [3]niyetini tepdil itdi, ve bir gaç dagika mabeyninde biri [4]biri sırasına cemi tapakları temizledi.

[5]Taamden soñra hekime yemeklerin azlığı içün te- [6]şekki itdikde, müderris teklif itdi bunu ki vicudi [7]talimi içün kendi eli ile gördüği bağçesinde biraz [8]eğlensinler.

[9]Hekim bağçesinde Fagondiosu bazen bir güzel [10]çiçek, ya bir tuhaf fidan göstermeye, bazen bir [11]hizmetini yardım itmek içün teklif iderek, bu terti- [12]pler iler Fagondiosu kezip haylüce talim olma- [13]klığa meçbur itdi.

[14]Ve akşamüzeri yatmaya gitdiğinde, yine yeni te- [15]şekkilere ve ümitsizliklere sebep döşeğinin sertliğini [16]ve yastığının daha ziade sertliğini buldu. emma [17]biçare sert bahtına, ve daha sert olan döşeğine çar [18]naçar uymalı idi.

[19]Lakin bu aralıkda Venetiade gaba ve huzurlu [20]döşeklerinde arayp-da bulamadığı uyuku ol akşam [21]derakap kendüsini ziaret itdi, zira kursağını-da hafif [22]buldu, vicudinin azalerini-de sıçıradıçı odaden [23]ve eğlençeli bağçeden yorulmuş buldu.

[24]Ve aslaça sırası kesilmeksiz şefak atımına gadar [25]uyudu, ol vakitde ki hekim gelüp anı uyandırdı [26]şu bihane ile ki dışarı çıkmaksız kendüsini teftiş [27]itmeye meçburdur. ve zorlatdı ki derakap kalksın, [28]zira, dedi şifalığın içün iktizalı olan mualiçe- [29]lerden birisi-de erken kalkmaklıkdır.

[30]Bu gibi idi her günki şifalık taariki ve böylece [31]bir ay sürdü. Nihayet gazap odası ile, bağce ile, **[60b]** [1]safi taam tariki ile ve az uyuku ile müderris oh- [2]dedar oldu-ki keyfsizin şişmanlığını-da çokça tenzil [3]itsin, ağrılarından-da azar azar haleas itsin, kursa- [4]ğını-da kuvvetlendirsin, vicudinin azalerini-de kolay [5]kımıldaycı ve hafif itsin, ve acılı nikris illetin- [6]den de tekmilan haleas itsin.

[7]Emma hekim Fagondiosdan ayrılmazdan evvel ma- [8]tlup itdi ki Venetiaye gitdikde-de vad idinsin ki bu tarik [9]ile bulunup az yeyecektir, gezmelik ile vicu- [10]dini talim idecekdir, yatakdan erken kalkaçakdır. [11]Hakeza Fagondiosa tenbih itdi-ki ağzını çürümüş [12]dişlerden temizlesin, zira ağzında kaldıkça müdaim [13]kotrsağına-da sağlığına-da zarar idecekdirler.

[14]Fagondios hoşnutluk ile bu tarikda buluna- [15]cağını vad idindi, ve çürük dişlerini-de sökdürmeye [16]tehammül itdi, bunların çürümesine sebap olan [17]aç ve hort boğazlığa, ve pisliğe lanet okuyarak. [18]Ve Patavionun alim hekimine teşeekkür idüp, ve ve- [19]daleşüp Venetiaya sağlam ve şiaz geri avdet itdi.

[20]Bu naklieti, dedi Gerostathis, Fagondiosun kendi [21]ağzından eşitdim, bunu ki üç ayda bir defa Vene- [22]tiade malı olan oturduğum evin kirasını vermek [23]için ziaret ider idim.

[24]Fagondiosun bu naklieti bizlere pek hoş görün- [25]dü. evvelinde çekdiği ecirler için açışdık. soñra [26]sıçak odanın derunindeki naçarı horon için gül- [27]dük, ve nihayet şifalığını bulduğu için se- [28]vindik.

[29]Daha biraz sairi çevaplerden soñra, Gerostathis [30]saatına bakıp dedi bizlere ki herkesin gidip mathima- [31]larını ezberlemekliğinin vakdi geldi.

[61a]

[1]Ve vadi üzre ihdiyar bizlere geceniz hayr olsun [2]doasının yerine ol sevkili olan Miden agan ve Pan [3]metron arsiton lafslarını söyledi, zamm iderek ki eğer [4]bu güzel tenbihleri hatırımızda dutar isek Fa- [5]gondiosun ne gecelerini ne-de gündüzlerini görece- [6]giz. Ve ol akşam Gerostathisin soñ cevapleri şu [7]üç beytleri idiler.

[8]Sabır sağlık sıhat verir bizlere her bar.

[9]Sabırsızlık safa, lakin beraber izzetsizlik var.

[10]Keyfsizliğe, fakirliğe şikarlığa olur düçar.”

[11]**K.**

[12]DİVANELİĞİN KARDAŞI

[13]« Ούχ αν μεθύσχοιτό τις, εί δρψη τούς

[14]μεθύσχ οντας οία ποιουσιν. »

[15](Αναχάρσιδος).

[16] “Bir kimesne serhoş olmayacak idi, [17]eğer serhoş olanların yaptıkla- [18]rını körse idi.”

[19]Bir Kiriaki günü öğlenden soñra Gerostathis tek- [20]lif itdi bizleri Kasabanın yanına yakın bir ovaye [21]götürsün, orada ki bizlere talim olmamız içün [22]yeni bir oyun gösderecek idi, ane-ki Sklavakia yani [23]Yasirlik isimler idi.

[24]Bu yeni oyunu öğrenmek hahişi ile salih ihti- [25]yarın teklifine hoşnutluk ile itaat itdik. ve tertip [26]olunmuş saatde cümle küççük dostleri evinde [27]bulunup, anın ile beraber çıkdık yola.

[61b]

[1]Athanasula denilir bir kimesnenin evinin önünden [2]geçmeye yaklaşdığımızda evin önünde çok cemiat [3]gördük.

— [4]Ne arar bu cemiat? deyü sual itdi Gerosta- [5]this ol cemiatın arasından gelen bir ihdiyare. — Bö- [6]yük biçarelik! dedi ihdiyar telaşe ile. gan! gan!

[7]Pek böyük gorku ile cevapının maneasını istedi. [8]ihdiyar-da dedi.

[9]Athanasulanın biçareliği.

— [10]Athanasulanın bugün ziafeti var idi hemşi- [11]resinin düğünü içün. Bilirsiniz bu genç ne kadar [12]işgüzar ve eyidir, ve cümlesine ve bahusus hemşi- [13]resine ve damadına ne gadar melaike yüreklidir. Emma [14]şarap cemi bu faziletlerini boğdu.

[15]Körünüşde ziafetde kararından ziade içdi. imdi [16]biçare şerhoş oldu, aklını gayp itdi, ve şerhoşlu- [17]ğunun arasında damadı kendüsini zevklendi zann [18]idüp, gazeplendi anın aleyhinde, ve bir bıçak kapıp da- [19]madının göğsüne saplamaya seyirtdi. Lakin eli ditre- [20]yor idi, biraz kimesnelerde seyirtdiler meks itmeye ve [21]böyleçe öldürecek yerde fakat biraz yaraladı [22]damadını.

[23]Allah hemşiresine merhamet itsinde, ehlinin yaresi [24]geçici olsun! Allah Athanasulayı-da ve cümle [25]gençleri-de şafaklendirsin ve tehlikeli işretden uzak [26]olsunlar.

[27]Gerostathis meyusu halde eşitdi bu naklieti [28]ve o düşünerek bizler-de sikut iderek doğru gide- [29]yor idik.

[30]Arkadaşımız İoannis ol vakit hatırına getirdi ki **[62a]** [1]birinçi Ellinikon mathimamız deyiyor idi ki, ή μεθ [2]μιχρά μανία έστί, yani şerhoşluk güççük divane- [3]likdir. İoannisin bu teftişi, bunuñ ile-ki sikutlu- [4]ğu çezdi, Gerostathise sebep verdi, ve bizlere şu ce- [5]vapleri söyledi.

— [6]Küççük değil, ançak böyük divanelikdir [7]şerhoşluk, ya muhapbetlü evlatlerim, ve divane- [8]likden daha çok fenadır. Dellenmiş adem acınmaya [9]şayestedir, zira biçare istemeyerek aklını gayb itdi [10]lakin serhoş bet muamele olmaya şayestedir, zira [11]kendi isteiğiki ile aklını gayp ider, ve böyleçe isteye- [12]rek şerhoşluk ile akılsız ve azgın canavara tepdil [13]olur, ve kendüsine-de öbirlerine-de tehlikeli bulunur.

[14]Pittakos serhoşluğun hakkında.

[15]Mitilli adasından olan Pittakos, Elladanın yedi [16]ilimdarlerinden birisi, dedi Gerostathis, Mitiliniñ [17]hemşehrilerinin ıslahieti içün verdüği nomosların a- [18]rasında emr etdi-ki serhoşluk ile çünha işleyenler [19]iki kat terbiye olsunler. Ve çünki nomoslar hiç [20]bir fayde itmezler, eğer nomosları verenlerin ve vicuh- [21]lerin eyi emsalleri ibretleri ile tasdik olmaz ise. [22]Pittakos safi ve temiz sudan maadea hiç bir şey [23]içmez idi, bu ki eñ şifalısı ve eñ halisidir, ve [24]bunun içün-da Allahın bahş itdiklerinden eñ ga- [25]nisidir. Adeta, dedi Gerostathis, şerhoşluk boş- [26]luğun ve tembelliğin çirkin evlatlerinden birisidir. [27]Ne vicudini bir hizmete ve işe alışdıran, ne-de aklını [28]bir kıraata, ya sair akl ile görülen hizmete [29]meyllendiren boş ve tembel adem, çok defa boşluğun- [30]da işrete sığınır ve bu hususden serhoşluğa ve **[62b]** [1]cünhalara düşer. Bunun içün ziadeçe şerhoş- [2]luklar ve fenalıklar eortilerde ve banigirlerde [3]zuhr iderler, bunlardaki ademler boşluğun kucak- [4]larına teslim olurlar.

[5]Hazreti Mohammet işaretin aleyhinde.

[6]Derler ki Müslimanlerin Peygamberi hazreti Moham- [7]met bir eorti günü köyün birinden savuşuyor i- [8]ken, köyün bitün cemiatını bir mahale toplanmış ye- [9]yip içip şaz oluyorlar gördü. Lakin ferdası gün [10]yine ol köye geldikde müstakil harap olmuş, ve [11]çatde yoluda erkek, karı, ihdiyar, çocuk laşele- [12]rinden dolu buldu. ve sual itdikde öğrendi ki, ev- [13]velki gün zevk çoklarını şerhoşluğa düşürdü, [14]şerhoşluk küfüre, küfür bir birlerine düşür- [15]dü, duduşdular, silahları kapdılar, ve böylece [16]köylülerin çokları boğazlandılar. Bu zuhurat- [17]dan, derler, kametlenip Kuranında ümmetine işreti [18]meks itdi, itaat itmeyenleri-de türklerin cennetinden [19]kovmak şartı ile.

[20]Emma tenbihler ve gazaplar ne fayde iderler, dedi [21]Gerostathis, eğer atalar, didaskaloslar, ieraslar, no- [22]mos verenler vakti ile kötülüklerin sebeplerini u- [23]zak itmezler ise, ve bunların birinçi köklerini sö- [24]küp atmazlar ise.

[25]Siz, ya sevkili evlatlerim, dikkat idin-ki müdaim [26]kötülüklerin sebeplerinden uzak olasız. Ve eğer, [27]Allah gösdermesin, bir kötülüğün yahot bir ek- [28]sikliğin

viçudinizde yahot canınızda kökleşeceğini [29]sezinir iseniz cahd idin ki kuvvetlenip kökleşmeksiz [30]derakap söküp atasınız. başlankıcında dikkat itme- **[63a]** [1]yüp brakırsanız kuvvetlü ve derin kökler salsın- [2]lar, soñra sökmeye ohdedar olamayup kararsız a- [3]cışup peşiman olacaksız.

[4]Yasirlikler.

[5]Ovaya yetişdiğimizde başladık Gerostathisden Skla- [6]vakia yani yasirlik oyununu istemeye.

[7]Gerostathis ol vakit bizleri iki tabura taksim itdi. [8]her bir tabura iki böyük arkadaşlarımızı başcıl [9]dikdi. Sanien bir taburu öbirisinin karşısına elli alt- [10]mış ayak kadar uzakden yerleşdirdi. Bu iki tabur- [11]lara birer yağlık asdı bayrak nevi de. nihayet na- [12]sıl bir birlerini kovaladıklarını, nasıl yasir dut- [13]duklerini, ve nasıl arkadaşleri anleri kurtarmaya [14]borçlu idiklerini bizlere tarif itdi. Çoğa varmadı [15]ve Sklavakia ile alışdık, ve ziadeçe-de hoşnut ol- [16]duk, zira hem eğlençeli idiler, hem her-kesin hahi- [17]şini kametlendiriyor idiler.

[18]Körüyor-musunuz ki, dedi Gerostathis, Sklavakia [19]bir cenk resmidir, bu ki silah ile olmaz, ançak se- [20]yirtme ile, ve vicudi çapukluğa alışdırır? Bu [21]oyun insanı dostların-da düşmenlerin-de haraketle- [22]rine dikkat itmeye meçbur itdirir. ve yassirlik ile [23]ağır vicutlileri terbiye ider. Ve bahusus bizlere [24]tarif ider ki hali hoş olmayan hısımlerimize ve dost- [25]lerimize yardım itmek şerif borcumuzdur.

[26]Bir gözlü Tremogiannis.

[27]Sklavakiaden soñra kasabaya geri gelir iken Gero- [28]stathis uzakdan kasabaya doğru gideyor Tremogian- [29]nis (titrek Yanni) isminde bir dilençi ferk itdi. ve **[63b]** [1]bu Spartinin Eilotes denilen şerhoş kölelerini hatı- [2]rına ketirdi. Ve ilerü varıp tremogiannise yetişdikde, [3]dedi bizlere, — Spartinin çocukları şerhoş Eilotes- [4]leri görerek işreti ikrah iderler idi. Bakın sizler-de [5]şu Eilosa, ve işretin ve şerhoşluğun haraketlerine [6]teaççüp idin. Ve vakaa Tremogiannisin hali pek pe- [7]rüşan idi. ihdiyar değil idi, lakin şerhoşluk bunu [8]bunamış, kuru ve zaif itmiş idi. vicudi kamburlan- [9]mış ve sureti puruşmuş idi. pek böyük zahmet ve [10]müşküllük ile yörür idi, ve elindeki değinek ile di- [11]treyen ayaklarına yardım itmeyi ister idi. Başı, el- [12]leri, barmakları ve bitün vicudi ditrer idi. burnu [13]gıp kırmızı idi. gözlerinin birisi-de kanlanmış ve mü- [14]daim akar idi. Zira öbir gözünü serhoşluğunda taş [15]üzerine düşüp kör itmiş idi. ve

ağzını-da müdaim a- [16]çık dutup suretinde ol beyhutluğun abes gül- [17]mekliğini gösterir idi.

[18]Tremogiannis Gerostathisi gördükde para istedi. — [19]Ne yapacaksın parayı deyü sual itdi, yine içmek [20]için-mü? — Ne yapayım? dedi Tremogiannis, beni zapt [21]itdi, lanet olsun! Ve ne kadar içersem, o-kadar isterim!

[22]Boşuna Gerostathis adeta tatlılığı ile buna bi- [23]çare halini gösterdi. boşuna vad idindi-ki eğer işretden [24]feraat gelir ise kendüsini besleyecek. Tremogiannis [25]yine para ister idi. ve çün-ki Gerostathis para ver- [26]meyi istemedi, başladı artık eksik söylenmeye küfür [27]ve bed cevapler püskürmeye.

— [28]Bundan umut yok dedi Gerostathis ve ilerüledi, [29]bizler-de arkası sıra. Ne kadar içer ise, o kadar ister! [30]hakkı var! Budur cemi kötülüklerin ve taksirat- [31]ların kanonası! Eğer doyduklarında boğulmazlar **[64a]** [1]ise, ilerülerler ve her gün daha ziade hahiş ile ar- [2]tarlar. Nasıl ki bir yüce mahalden bir ağır taş [3]brakdığında yere yaklaşdıkca çabukluğunun [4]hüçmu artar ise, öylece illetlerde-de tıpkısı zuhr [5]ider.

[6]Bu dilençi Tremogiannis, dedi Gerostathis, Zago- [7]ralı bir zenkin çorbaçının oğlu idi. Sholeionda bi- [8]raz kendinden böyükler ile ülfet aldı, lakin konuş- [9]mazdan evveli meşreplerini tefdiş itmedi. ve çünki [10]hiç bir nazıri yok idi, anler ile ülfetlerini kavile- [11]şdirdi, ve anlerden küççük olduğu ecilden anleri [12]imrenmeye caht ider idi. İmdi başladı anler gibi tü- [13]tün ve şarap içmeye, aslaca müleahaza idinmeyerek [14]ki bu tarik ile pederinin akçalerini haksız ve boş [15]yere sarf idiyor, ve işret ile şerhoşluğun hara- [16]batlı enişine gireyor. Evvelinde tütün beynini bu- [17]landırıyor idi, şarap-da ağzını ekşidip hoş görüne- [18]meyor idi. lakin bu haberler iskat idemediler terk [19]itmeye. ve bahusus zıtdına caht itdi-ki kendinden [20]kemaletde-de meşrepsizlikde-de böyük olanlardan aşağa [21]görünmesin. Azar azar şerhoşluğa düşdü, ve her [22]bir işe ve hizmete hayrsız oldu. Az vakit sarfında [23]pederinden kalan bitün malı şarap ile içdi ve tütün [24]ile yakdı. Ve Zagoranın hanedan ve zade evladı böy- [25]lece çünun dilençi oldu. Bir vakit akıldane ve [26]sağlam Ioannis, şimdi böylece zaif, kör, akılsız [27]titrek Yanni oldu. İşret ve şerhoşluk sağlığını [28]harap itdiler, gözünü çıkardılar, aklını ve bitün [29]vicudini çezip ditrek itdiler, hatda beyhut ve diva- [30]ne-de oldu, ve biçare titrek divanelik deline kor- [31]kulu illete-de oğradı.

[64b]

[1]Bu cevaplardan maadea artık bir şey söyle- [2]medi bizlere Gerostathis, eyice bilerek ki Tremogian- [3]nisin kendüsi ve naklieti bizlere eyiçe teesir itdi, [4]ve işreti bizlere dereçesiz ikrahlı gösterdi.

[5]Ve ol günde-de şu şerhoşluk içün olan beytler [6]ile ayrıldık.

[7]Evladı işretin deyeyim sana,

[8]Karındaşı olur divanelerin.

[9]Kör şerhoşluk ile izzeti kalmaz,

[10]Her bir biçare bişanelerin,

[11]Kulauzlar herdem tevabilerin,

[12]Ençamı bekçisi olur meyhanelerin.

[13]**L**

[14]TEHLİKELİ ARKADAŞ

[15]« 'Εν όργη μήτε τι λέγειν μήτε πράσσειν. » (Πυθαγ)

[16] "Öfkeli iken hiç bir şey ne söyle ne-de yap."

[17]Gerostathis çok defa Sholeiona ders vaktinde gelir [18]ve böyük dikkat ile tarif iden didaskalosları-da, [19]teftiş olunan şagirtleri-de eşitir idi, ve ziareti ile [20]didaskalosları gayrete, şagirtleri-de hahişe getirir idi.

[21]Künlerin birisinde Elliniki İstorya, yani Yunan [22]Tevarihinin dersi başlar iken geldi. Didaskalos adet [23]üzre bilet çekdi, ve hatırımdadır, bilet bana düşdü. [24]Salaminadeki olan harbi bahriye ve sefine husu- [25]sinde olan hikayeyi nakl idecek idim.

— [26]Söyle bakalım, logiotate, (ya mantık), dedi di- **[65a]** [1]daskalos, Salaminade olan muharebeyi. Ben-de karşı- [2]lık verüp heman şu gibi söyledim.

[3]Themistoklis Salaminade.

[4]Efialtisin gamazlığı Kserksise Thermopilenin dar [5]boğazını açdıkda, Elladaya hesapsız askarleri [6]ile yörüyüş itdi cemi rast geldiğini vahşi tarik [7]ile yağma ve harap iderek.

[8]Athinalılar ol vakit hemşehrileri Themistoklisi se- [9]raskar nasp itdiler. Themistoklis zann ider idi ki ge- [10]miler ile daha ziade kolay helas ola-bilirler, ve ka-

[11]radan Kserksisin hesapsız askarlerine karşı durmadan [12]ise, deryade muharebeye sıralı bir mahel seçip [13]cenk itdiklerinde düşmeni daha kolay yeñe-bilirler. [14]Anın içün hemşehrilerini izlam itdi-ki, Athinayı dü- [15]şmana braksınlar, ve dişehlileri çocuklar ve ihdi- [16]yarlar ile Peloponnisosdaki Trozinaya göndersinler, [17]cenke laik olanler-de cenk gemilerine girsinler.

[18]Ehli basiret Themistoklis Marathonanın cenkini [19]Acem cenkinin nihayeti bellemeyüp, daha sair çe- [20]sim cenklerin başlankıcı beller idi. anıñ içün ol [21]vakitden hemşehrilerini iskat itmiş idi-ki Laipon denilen [22]mahaldaki madenin kümüşünü mabeynlerinde taksim [23]itmeden vaz geçip, ol akçeleri cenk gemileri ya- [24]pılmasına sarf itsinler. Ve böyleçe memlekatının [25]bu tehlikeli sırada iki yüz cenk gemisi var [26]idi, anlere ki cümle cenke yarar Athinalılar [27]girdiler, ve Themistoklis bunları Salamina adasının [28]ve Attikinin arasındaki dar boğaza kulauzladı. [29]Bu boğazde idi öbir Ellinosların donanmaleri-de [30]Spartinin kapdan paşası Eiriviadis reynin altında.

[65b]

[1]Kserksis hesapsız askarı ile bilmaye Thermopileden [2]nihayet Athinaya geldi, ve Athinayı boş bulup [3]yakdı ve harap itdi. O sırada donanması-da Ellada- [4]nın gün doğu tarafındaki kıyılarını geçip, Athi- [5]nannın limanı Falirona geldi.

[6]Ol vakit Eiriviadis ve öbirleri karar veriyor idi- [7]ler ki gemileri ile Salaminaden Peloponnisosun boğa- [8]zına, yani İsthmos denilen mahaline gitsinler. Emma [9]Themistoklis müleahaza iderek-ki İsthmosun açık de- [10]nizinde Acemler böyük ve çok gemileri ile Elli- [11]nosların az ve küççük gemilerini kolayçaçık çe- [12]vre idip telef ide-bilirler idi, Salaminade kurulan [13]cenk meçlisinde Eiriviadisi ve öbir başçılları [14]Salaminanın dar boğazında kalmaları çok faydeli [15]olduğuna izlam itmeye çaht ider idi. Bu meçlisde [16]Eiriviadis gazaplenüp muannit tarik ile asasını [17]kaldırdı ve Themistoklisi vurmayı istedi. lakin Themi- [18]stoklis aslaça telaşelenmeyerek dedi. “Vur, lakin [19]eşit.” Ve çünki Themistoklis Eiriviadisi ve öbirle- [20]rini cevap ile iskat idemedi, şu fitneliği kullandı-ki [21]Ellinosları orda kalmaklığa meçbur itsin. Kizli- [22]çe Kserksise haber gönderdi ki Ellinosların donan- [23]ması dar boğazdan kaçmaya niyet dutdu, ve anın [24]için gecikmeksiz boğazı çevirsin ki hiç bir kimse [25]firar itmesin. Kserksis inandı, ve zann itdi ki meşhur [26]Themistoklis-de sair Efialtisdir. İmdi derakap emr itdi [27]gemilerine-ki Salaminanın dar boğazını çevirsinler ve [28]Ellinosların gemilerini telef itsinler.

[29]Secaatli Themistoklis her-ne-ki gözetir ise idi ger- [30]çeğe çıkdı. Düşmenlerin donanması yerin darlı- [31]ğından tümden Ellinosların üzerine hücm idemedi, **[66a]** [1]zira ol dar mahale pek az gemiler sığar idiler. Bu [2]gemiler meydana çıkdıkları ile Ellinoslardan ko- [3]layca telef olur idiler. ve telef olanlerin yerine [4]sair sefineler gelir idiler. lakin bunlar-da o hale [5]düşerler idi. Ve böylece cenk tekmil oldu, düşma- [6]nın donanması telef oldu, baki kalan gemiler-de firar [7]itdiler, muzaffer ellinoslar-da arkalarına düşüp [8]kovalamaya başladılar.

[9]Acemistanın mağrur padişahı Ksersis Attikinin [10]kıyısına yüce kürsü kurup cenke seyir ider idi. [11]Lakin Ellinosların telefinin yerine kendisinin böyük [12]donanmasının fena ve rezil tarik ile kaçdığını gör- [13]dükde ümitsizliğe geldi, korkdu ve Asiaye geri firar [14]itdi.

[15]Böylece Themistoklis bitün Elladayı bu metin [16]cenkde haleas eyledi, bu-ki Hristosdan dört yüz [17]seksen sene evvel zuhr itdi, yani Marathonadeki kav- [18]gaden on sene soñra.

[19]Bu naklieti tekmil itdiğimde, dikkat ile diñleyen [20]ve bazen taslak başını doğru söylediğimin tastiki ve [21]bana gayret vermek içün sallayan Gerostathis dida- [22]skalosdan izin istedi-ki bana bir sual itsin, ve izini [23]aldıkda sual itdi bana.

— [24]Themistoklisin kangı fazileti zann idersin ki Sa- [25]laminade-ki harakete sebep olup Elladayı helas itdi?

[26]Biraz müleahaza itdikde dedim ki Themistoklisin fi- [27]raseti sebep oldu.

— [28]Ve bu firasetini nasıl gösterdi?

— [29]Vaktinda ol iki yüz gemileri hazırlayıp, A- [30]thinayı brakdırıp, denizi daha evla belleyüp Sala- [31]minanın dar boğazında cem itmekliğe gayret itmesi ile.

[66b]

— [1]Bunların cemisi firaset ile oldular, ve eyü [2]oldular, dedi bana. lakin zann itmezmisin ki bunların [3]cemisi boşa gidecekler idi, eğer Eiriviadisin gazep- [4]lenüp asasını kaldırdığı vakitde Themistoklis-de [5]gazeplense idi?

— [6]Ve niçün? dedim Gerostathise. — O-da bana şu [7]gibi karşılık verdi.

— [8]Eğer Themistoklis öfkeli olsa idi, ve öfkesini [9]zapt idecek yerde, ol illetden zapt olunsa idi, eğer [10]firaset ve memlekatının muhappeti Eiriviadisin bet [11]muamele

tarikinden ve abes haraketinden hakkı ile ga- [12]zeplenen canını milaymlatmamış olsa idi, eğer bu-da [13]yansa tutuşsa idi, nasıl ki Eiriviadis yandı tu- [14]tuşdu ise, ol vakit telaşelenmeksiz ol memlekat u- [15]ğuruna kendi nefsi içün aslaça vazife idinmez idiğini [16]ispat iden metin cevapleri söylemez idi, "Vur, lakin [17]eşit." ançak bu-da kılıcını çekecek idi Sparta- [18]tislerin Kaptan paşasına. ve öfkesinin alevinde belki [19]yaralayacak idi, belki öldürecek idi. Ol vakit [20]Spartatisler ve öbir Peloponnisoslular Themisto- [21]klisin ve Athinalıların hakkında gazeplenecekler [22]idi, ve öfkelerinin arasında Acemleri ve üzerlerinde [23]asılan tehlikeyi unutup bir birlerini boğazlamaya [24]ve kardaş kanı dökmeye başlayacaklar idiler, ve [25]böyleçe Salaminade Acemleri telef idecek yerde, [26]Ellinoslar Ellinoslardan harap olacaklar idiler, [27]ve ol vakit ne Athinalıların iki yüz gemileri, ne-de [28]memlekatlarını brakdıkları, ne-de kahremanlıkları, [29]ne-de Salaminanın dar boğazı Elladayı haleas ide-bi- [30]lirler idi.

[31]Ne dersin? dedi bana Gerostathis, ya dost, zann itmez **[67a]** [1]misin ki eğer Themistoklis gazeplense idi Salaminanın [2]meşhur cenki atalarımızın Tevarihinin şanı şöhreti [3]olmayacak idi, Ellada Acemlerin boyunduru- [4]ğunun altında serbestliği, ilmi, şehriliği gaip ide- [5]cek idi.

— [6]O! elbetde, hakkınız var dedim, ve yerime otur- [7]dum. Gerostathis-de yine dedi,

— [8]Körüyorsunuz, ya sevkili çocuklarım, ne [9]kadar korkulu belaler getire-bilir bir yalınız a- [10]demin bir dagikalık öfkesi bitün mir millete? Eiri- [11]viadisin gazabı Elladayı harap ide-bilir idi, fira- [12]setli Themistoklinin milayimliğinda Elladayı Sala- [13]minade hem haleas itdi hem şanlandırdı. Hakeza on se- [14]raskasların başçıllık itdaası Ellinosların ser- [15]bestliğini Marathonada telef ide-bilir idi, lakin Ari- [16]steidisin alçak gönüllülüğü bunu evvelan Ma- [17]rathonada haleas itdi, sanien Plateada, nasıl ki der- [18]inizin ilerüsine vardığınızda göreceksiniz. İmdi fa- [19]ziletler ve ve yok-ki kahremanlık ve silahlar haleas [20]iderler milletleri fenalıklar ve illetler-de ademle- [21]ri-de, şeherleri-de, bitün cemiatleri-de telef iderler. [22]"Mutludurlar milaymlar, zira bunlar yer yü- [23]zünü zapt idecekler," deyor bizlere İsus Hristos [24]da şerif Evangelonda. Vakaa mutlu göründü mi- [25]laim Themistoklis-de, zira milaymliği ile Salaminanın [26]cemi şanını kazandı.

[27]Gerostathisin bu cevaplerinden soñra Didakalos [28]Elliniki İstorianın mahtimasını tarif itdi ve Sala- [29]minadeki olan cenkden soñra olan zuhuratları nalk itdi.

[30]Mathimayı tekmil itdikde, Gerostathis başladı Dida- **[67b]** [1]skalos ile gizli lakırdı itmeye. lakin ol lakırdıdan [2]hiç bir şey eşitmedik fakat Didaskalosun şu cevab- [3]larından madea.

— [4]Hakkınız vardır, ben-de müdaim buna caht ide- [5]yorum, ve bundan soñra-da gayret ideceğim ki hakk [6]arzunuzu icra ideyim.

[7]Ne ben, ne-de sair hocadaşlarımızdan birisi annaya- [8]bildi, ol Gerostathisin gizli cevabı nenin üzerine idi- [9]ğini. lakin şimdi kıyas ideyorum ki salih ihdiyar [10]Didaskalosa kamet veriyor idi-ki Elliniki İstorianın [11]fakat kuru kuruya zuhuratlarını nakl itmeye [12]kanaat itmesin, ancak ayrıce bizleri mecbur itsin ki [13]atalarımızın faziletlerine ve kötülüklerine dikkat [14]idelim-de, faziletlerini imrenelim, ve kötülüklerinden [15]sakınalım. her bir zuhuratın, her bir cevabın ü- [16]zerinde-de fehmimizi ve kararımızı alışdırsın, ve yü- [17]reklerimizi düzeltsin. Bunları-da kıyas ideyorum, [18]zira çok defa Gerostathisin ağzından eşitdik-ki, ilim [19]her ne vakit şagirdin fakat aklını yükledip,bunun [20]aslaça fehmini-de alışdırmaya ve yüreğini-de dü- [21]zeldip ıslah itmeye caht itmezse, pek eksik yalançı [22]ve biçare ilimdir.

[23]Gerostathis ve hizmetkarı.

[24]Ol gün akşamüzeri halis dostumuzun ziaretine [25]gitdiğimizde, odasını alt üst olmuş bulduk. Gero- [26]stathis ellerini su dolu bir leğen içine koymuş du- [27]ruyor idi. adeta pek beyaz olan rubası pek siyah [28]idi. odasının kilimi-de lekelenmiş görünüyor idi. ve [29]bunun üzerinde tepsi, ibrik, potiri ve piata parça- [30]ları biri birine karışık atılmış duruyor idiler. **[68a]** [1]Hizmetkarı-da melil ve yüzü kızarmış kilimi temiz- [2]lemeye ve odayı düzeltmeye savaşıyor idi.

— [3]Yaşasın milaim Themistoklis Elladanın haleas- [4]cısı! dedi gülerek Gerostathis bizleri gördüğü [5]ile. Elladayı vur lakin eşit cevapleri ile heleas [6]itdikden soñra, beni-de bu gün öfkenin asılsız ille- [7]tinden kurtardı.

— [8]Ne zuhr itdi? sual itdik. o-da dedi.

— [9]Az evvelçe hizmetkarım kahfemi getirdi. la- [10]kin tepsii o-kadar saykısız dutayor idi ki hatda elin- [11]den üzerime düşdü. kaynanmış kahve ellerimi yakdı [12]ve rubalerimi ve kilimi kirletdi, cemi piatolar ve [13]potiriler kırıldılar gördüğünüz gibi. Kan derakap [14]başıma çıkdı, ve hazır idim gazeplenmeye ve öfkemin [15]arasında belkim fena ve abes kelamler-de söyleyecek [16]idim, ve belki hizmetkarımı-da döğüp beyhut kafa- [17]sını kıracak idim. lakin çok şükür bu gün Sho- [18]leiona gelmeme, derakap hatırıma

Themistoklisin şol [19]cevapleri geldiler. “Vur, lakin eşit,” tekayüt it- [20]dim ki sabrını ve milaimliğini imrenüp sahih ve [21]laik silsilesi görüneim. Böyleçe öfkemi zapt itmeye [22]ohdedar oldum, ve sair bir şey söylemedim Eiriviadis [23]hizmetkarıma fakat souk su ile leğen getirsin dedim [24]ki haşlanmış barmaklarımı serinledeim.

[25]Platon ve Ksenokratis.

[26]Şimdi, dedi Gerostathis ellerini müdaim souk su- [27]yun içerisinde dutarak, hatırıma geldi ki Plato- [28]na-da tıpkısı zuhr itdi. Bu faziletlü Sokratisin [29]şagirdi günlerin birinde hizmetkarına hitdetlendi, [30]lakin öfkesini zapt idüp hizmetkarına hiç bir şey **[68b]** [1]söylememeye ve yapmamaya kadir oldu. Bu gibi idi [2]Susam adasının feylesofu Pithagorasın gazeplenen- [3]lere olan tenbihi, yani gazeblerinin üzerinde ne bir [4]şey söylesinler ne-de bir şey yapsınlar. Platon gaza- [5]bını zapt ve teskin itmekde iken, şagirdi Ksenokratis [6]girdi. İmdi buna reça itdi ki hizmetkarını o döğ- [7]sün. —Ve sen niçün döğmeyorsun? sual itdi Kseno- [8]kratis. – Zira ben öfkeliim, dedi alim Platon, çün- [9]ki gazabın ve cemi illetlerin fena ve harabatlı mak- [10]sullarını bilüp firaseti ile bunları alt itmesini [11]bilir idi.

[12]Öfkenin şerhoşlukdan ferki yokdur, dedi salih [13]ihdiyar. Nasıl ki şerhoşluk vicudi ve sağlığı ha- [14]rap ider ise, öylece gazaplılar-da çok defa sağlık- [15]larını ve ömürlerini dahi harap iderler. Üsluplu [16]ve izzetli ademler nasıl ki şerhoşları ikrah iderler [17]se, öylece gazabın illetine müptelea olanları-da [18]ikrah ve nefret iderler ve anlerden kaçarlar.

[19]Bir kimesne gazeplendiğinde gan başına çıkar, sa- [20]nien beyni sıkışır, ve cemi sinirleri çezilüp beyhut [21]olurlar. anın içün ol vakit dil dutulur, tişler [22]kıçırdarlar, gözler dışarı çıkarlar, azaler titi- [23]rerler, ve alefinin içinde ne söylediğini bilir, ne-de yap- [24]tığını, ve deli ve şerhoş kibi aklını gaip ider, ve di- [25]vane, tehlikeli ve çok defa cezaya müstahak ce- [26]vaplere ve amellere düşer.

[27]İmdi şerhoş her kangı çünhalara müptelea ise, [28]anlere müpteleadır öfkeli-de. küfürler, döğmelik- [29]ler, yaralamalıklar, kanlar, işte şerhoşluğun-da [30]gazabın-da meyveleri.

[31]Ve bahusus alim hekimler bana tasdik itdiler ki **[69a]** [1]dereçesiz öfke sebebine çok defa zuhr ider ki mü- [2]stakil akıllarını-da gaip iderler, ömürlerini-de, zira [3]gazabın başa topladığı çok kanın sebebine tamla- [4]ya ve nüzul illetine oğrarlar.

[5]Ağraç Kuçonikas.

[6]Bakın hocadaşınız Kuçonikasa. biçarenin bir [7]ayağı topalsır, ve şitdetli kış olduğunda çetin [8]acılar sezinir, ve hefteler ile yatakda kalır.

[9]Kuçonikasın cemi bu biçareliklerinin sebebi ne- [10]dir? belki ne-de bunun hatırındadır sebebi, ne-de siz [11]bilirsiniz. Ben hulis pederinden eşitdim, ve söyleye- [12]çeğim size, her ne kadar-da eşitdiğinizde acınıp tee- [13]süf idecek iseniz-de. Emma çok defa acılarda biz- [14]lere fayde iderler, acı mualiceler gibi.

[15]Kuçonikasın bir böyük kardaşı var idi, ikisi-de [16]küççük iken günlerin birisinde evlerinin avlisinde [17]tepsi oyunu oynar idiler. Kuçonikas küççük ve [18]deli olduğu içün, kardaşını inçitmeyi ister idi, ve [19]o her ne vakit tepsisini ataçak olur ise idi, arkasın- [20]dan kider añsızdan kolunu deper idi ki kardaşı nişa- [21]nını vuramasın. Boşuna kardaşı küççük Ku- [22]çonikasa taazir ider idi gazeplenerek. inat Kuçoni- [23]kas rahat duraçak yerde daha ziade kardaşını hid- [24]tetlendirir idi. Öfkesinin üstünde elindeki tepsii [25]Kuçonikasın üzerine atar, vurur, ayağının kemi- [26]ğini kırar.

[27]Ol vakitden Kuçonikas topal ve illetli kaldı, [28]bunu kararsız seven kardaşı-da keyfsizlendi, ve biraz [29]günlerden soñra bein uhunetinden öldü, ve bu il- [30]let helimlerin teftişince kararsız öfkeden peyda oldu.

[69b]

[1]Bu hikayeden soñra arkadaşımız Kuçonikas fir- [2]yata gelüp ağladı, zira siftah o vakit eşidiyor idi [3]ki kardaşı var idi, ve kendüsinin sebebine vefat itdi. [4]bizler-de açışıp sikut duruyor idik, müleahaza [5]idinerek ki cümlemiz az çok öfke illetine müptelayz, [6]bunun ki biçare ve acınmaya şayan vukuatleri [7]bizleri o-kadar korkutdular.

— [8]Acınmayn, ya evlatlerim, öfkenin korkulu [9]zuhuratlarını düşünerek, dedi bizlere ol vakit [10]ihdiyar, zira pek kolaydır önünü almaklık, ve ol [11]zuhuratlerden hivz olmaklık. Fakat kanınız başı- [12]nıza sıçırayor idüğini sezindiğinizde azim Themisto- [13]klisi, Platonu, alim Pithagorasın nasihatini, Ku- [14]çonikası hatırınıza getirin, ve derakap kan başla- [15]yacak aşağa enmeye, ve öfkeniz milaymlanmaya. La- [16]kin gazebe zıt daha bir kolay malüçe vardır, bu- [17]nun ki İulios Kaisar kullanır idi. Romanın bu azim [18]seraskarı öfkesini dağıtmak içün, derler-ki her ne [19]vakit hitdetlenmeye bir sebep zuhr ider ise idi, gaza- [20]bında hiç bir şey söylemeksiz ve yapmaksız, Latin li- [21]sanının alfabitasını aklından söyler idi. ve böylece [22]firasetine vakit verir idi ki öfkesinin alevini doğdu- [23]ğu ande sövündürsün. Sizlerden kim Alfabitayı [24]ağızdan bilmez? İmdi her ne vakit canımızda öfke [25]nişaneleri görünecek olurlar ise, Alfabitayı söy- [26]leyelim, ve bu

aralıkda firaset öfkemizi milaymlan- [27]dıracakdır, nasıl ki Athina gazaplı Ahilleisi mi-[28]laymlandırdı ise. Ahilleisin ismini Sholeionda Çanak [29]kaleasının cenkini tarif oldığımızda eşitmiş idik, [30]lakin Athina gazaplı diliri nasıl milaymlandırdığını [31]bilmez idik. ol sebepden Gerostathise reca itdik ki bu **[70a]** [1]matdei bizlere nakl itsin. Söyleyeceğim sizlere, dedi [2]ihdiyar, eğer evvelan Pavlos bizlere Çanak kalea- [3]sının muharebesini nalk ider ise. Hatırıñda-mıdır, [4]Pavle, nasıl başladı ve nasıl tekmil oldu Çanak [5]kaleasının (Troada) muharebesi? söyle bizlere hatı- [6]rıñda olduğu miktarını. Dikkati ve mukayetliği [7]ile müdaim güççük kemaletinden üstün görünen [8]Pavlos şu gibi nakl itdi.

[9]Çanak kaleasının cenki.

[10]Çanak kaleasının padişahı Priamosun oğlu Pa- [11]ris Spartiye gelip Spartinin padişahı Menelaosa mi- [12]safir oldu. Lakin Paris meşrepsiz olduğu sebepden [13]Menelaosun ehl-i Eleniyi kapıp beraberince Troa- [14]daya getirdi. Ol vakit Menelaos ve cümle Ellinos- [15]lar Parisin bu gibi haksız ve binamus haraketine [16]gazaplenüp Troadanın üzerine sefer itdiler. Bu [17]Yunan seferinin başçılı Menelaosun biraderi Miki-[18]nanın patişahı Agamemnon idi. ve bunun arkasına [19]Elladanın çok patişahları ve beyleri-de düşdüler. [20]Bunların arasında Fthiotidanın patişahı Ahilleis-de [21]var idi, bu ki cümlesinden eñ güzeli ve eñ kahre- [22]manı idi.

[23]Troada şehri Asiade Çanak kaleasının yanındaki [24]denize yakın bir mahalde idi, ve çün-ki kaleası maz- [25]but idi, Ellinoslar on sene muhasara itmeye meç- [26]bur olup, küç ile nihayetinde Dureios yani ağaç- [27]den yapılma atın vasıtası ile zapt ide bildiler. [28]Patişahlarden birisi olan Odisseisin tarifi ile a- [29]ğaçden bir at yapıp derunine biraz Ellinoslar gir- [30]diler, öbirleri-de gizlendiler. Çanak kalealılar El- **[70b]** [1]linoslar ümitsizliğe düşüp firar itdiler, ve bu [2]atı pişkeş brakdılar kıyas idüp, anı Troadanın de-[3]runine getirdiler. Lakin Dureios atın deruninde giz- [4]lenmişler gece kaleanın kapularını açdılar ve öbir [5]Ellinosları-da teklif itdiler, ve böyleçe Troadai [6]zapt idüp harap itdiler.

[7]Aferin! sevkili Pavle, pek alea ve pek açık nakl [8]itdin bizlere Troadanın cenkini, emma eğer sana Ça- [9]nak kaleasının cenki ne tarif idiyor dayü sual [10]itsem belki karşılık cevap veremezsin.

[11]Tarif ideyor ki, dedi Pavlos, Ellinoslar Ça- [12]nak kalealıları yeñdiler.

[13]Beli, ya dost Pavle, dedi Gerostathis, Ellinos- [14]lar Çanak kalealıları yeñdiler. lakin yeñmeklik [15]ve galip olmaklık zuhr itdi, evvelan, çün ki Elli- [16]noslar cümlesi

Troadanın üzerine olan seferde bir- [17]leşdiler ve bu birleşmeklikde anleri kuvvetli itdi. [18]ve ikinçi, çün-ki her ne kadar on sene o-kadar bihu- [19]zurluklar ve sıkıntılar çekdiler ise-de, lakin mak- [20]satlerinde kavi durdular. Eğer Ellinoslar bu se- [21]ferde bil itdifak birleşmemiş olsa idiler, ve eğer ni- [22]yetlerinde kavi durmamış olsa idiler, elbetde Troa- [23]dai zapt u rapt idemeyecekler idi. İmdi Troadanın [24]seferi bizlere tarif ideyor ki çesim amellerin içra- [25]sında birleşmeklik ve muhkemlik leazımdır. Bundan [26]kati nazar Troadanın cenkinin hikayesi bizlere ol sair [27]vakitde size söyleip ifade itdiğimi tarif ideyor, yani [28]faziletler çemiatleri haleas iderler, fenalıklar-da [29]helak iderler. Kapıçı Parisin edepsiz ve fena ameli [30]Troada muharebesine, pederane patişahlığının hara- [31]batına, m.lekatın harap olmasına, kardaşlarının, **[71a]** [1]hısımlarının ve hemşehrilerinin yasir olmasına ya- [2]hot telef olmalarına sebep oldu. İmdi uzak olalım [3]fenalıkdan, cünhadan, haksızlıkdan, müdaim Troa- [4]danın harabatlığını hatırımızdan çıkarmayup [5]ibret alalım. Şimdi ben-de sizlere Ahileisin ve Athi- [6]nanın hikayesini ideceğim.

[7]Omiros, Ahilleis, ve Athina.

[8]Omiros İlias denilen meşhur kasidesinde Troada- [9]nın muhasarasının zuhuratlerini, ve bahusus so- [10]nunçu seneninkileri nakl idiyor. Omiros kankı mem- [11]lekatde mevlut oldığını sağlam ve sahih bilmeiz, [12]fakat Ellinos olduğını biliriz, ve yedi şeherler, [13]yani İsmir, Kios (sakız adası), Kolofon, Salamis, [14]Rodos, Argos ve Athinai bu şiirliğin azim pederinin [15]mevludi içün mücadele iderler idi. Omiros İlia- [16]dasını başladığında Allaha reça iderek başlayor [17]ki Ahilleisin gazabını psal eylesin. Ve işte İliadası- [18]nın birinçi beytlerinin tez elden tercümesi,

[19]Ya Allah Ahilleisin helaklı gazabını psal eyle.

[20]Bu gazap ki Yunanleri eleme ve kedere düşürdü,

[21]Ve çok dilirlerin canlerini ahrete gönderdi,

[22]Ve çok kuşleri laşeler ile doyurdu.

[23]İmdi bu gazabın fena zuhuratlarını psal ide- [24]yor ihdiyar Omiros-da İliadasında, ve Ahilleis ga- [25]zeplenip cenkden uzak oldukdan soñra Ellinosla- [26]rın ne kadar siasetlere kiriftar olduklarını. Ahil- [27]leis-de, Omirosun naklinçe, bir mecliste Agame- [28]mnona gazaplendi ve hitdetlendi, ve o-kadar ateşlendi [29]ki hatda derakap elini kılıcının gamzesine koydu ve **[71b]** [1]Ellinosların reislerine çekip vurmaya hazır idi. [2]Lakin Athina, bu ki Ellinosların misallerinçe fi- [3]rasetin Allahı idi, Ellinosları

sevdiğinden ve A- [4]hilleisin gazabından vuku bulaçak kardaş kanı- [5]nın önünü almaklığı arzulediğinden, derakap göy- [6]den endi, ve gazaplı Ahilleisin arkasında durup [7]sarı saçlarından çekti, ve tenbih itdi ki kılıcını [8]kınınında braksın. ve Ahilleis-de Athinanın sedasına [9]iaat itdi, ve böyleçe kardaş kanı dökülmedi. Athina, [10]yani firaset çekmelidir seni-de saçıñdan, her ne vakit [11]sen-de sair bir Ahilleis gibi öfkelenip tutuşursan, [12]dedi ansızdan Gerostathis arkadaşımız Nikolaosa.

[13]Küççük Nikolaos her ne kadar eyi yürekli ise- [14]de, pek öfkeli idi. Lakin Themistoklis, Platon, Kai- [15]sarın alfavitası, Kuçonikasın hikayesi, Ahillei- [16]sin Athinası, Gerostathisin cevapleri, ve bahusus [17]ihdiyarın bu soñraki sözü ansızdan ona çevirmesi [18]anı müstakil ol öfkenin illetinden şifa itdiler, ve [19]tehlikeli dostundan ayrdılar.

[20]Ol zemanden artık bu eyi arkadaşımızı öfkeli ve [21]hiddetli görmedik. ve bahusus çok defa eşidir idik [22]ki pek böyük teesir ile Gerostathisden öğrendiği şu [23]beytleri söyler idi.

[24]Öfke ve şerhoşluk beraber karındaş meftun.

[25]Çünha ile tehlike hazır arkañda misali kurşun.”

[72a]

[1]**M.**

[2]MUTLULUĞUN TEMELİ.

« [3]Ού μετανοειν, άλλά προνειν χρή ανδρα

[4]τόν σοφόν » (Επιχάρμου)

[5]“Alim ademe peşiman olmak caiz değil-[6]dir, ançak evveli müleahaza itmek.”

[7]Her ne vakit Gerostathisin ziaretine gider isek, anı [8]müdaim hizmetde bulur idik. Hulis ihdiyar boşlu- [9]ğu ikrah ider idi. vicut ve can hizmetini tene-de ca- [10]na-da faydeli belledikden maadea, firasetli ve iytiraz- [11]lu ademin şerif borçları-da beller idi. Adeta bağ- [12]çesini görmeye meşgul olur idi, bazen-de bir dulkar [13]işine. sair vakitde kıraat idüp müdaim okudukların- [14]dan kağıt üzerine işaret alır idi.

[15]Künlerin birisinde anı yazı yazar buldukda geri [16]gitmeyi istedik. Lakin Gerostathis teklif itdi bizleri [17]oturalım, deyerek ki hizmetini tekmil itdi, ve bahu- [18]sus ol gün yazıp tahrir itdiklerini bizlere kıraat [19]itmeyi-de ister idi.

[20]Emma okumazden evvel, hatırımızdadır ki bizlere [21]mithistorialer yani masal kitapleri içün şunları [22]söyledi.

[23]Alamanialı masal kitapleri yazan.

[24]Ya evlatlerim pek ala bilirim ki ihdiyar oldu- [25]ğim içün fena adetlerimi pek müşküllük ile terk [26]itüp-da anlerin yerine sair eyi adetler ala-bilirim. [27]Eski ağaç, nasıl ki sair vakitde sizlere vasf itdim [28]ise, gayri ne eğile-bilür, ne doğrula-bilür. Emma **[72b]** [1]böyle ise-de müdaim caht-u-gayret iderim ki kıraat [2]ile aklımı-da yüreğimi-de düzelteym, Aishilosun şol [3]lugatlerini hatırımda hivz iderek. « Καλόν δέ χαί [4]γέροντα μανθάνειν σοφά, » "İhdiyarda alim zatleri [5]öğrenmek eyidir." Emma biçare hal üzre bu asır- [6]lerde seçkili ve faydeli kitapler ne kadar nadirdiler! [7]faydesizler ve zevzeklikden memlu ve ibaret olanlar-da [8]ne kadar çokdurlar! tehlikeliler ve harapatlığa [9]sebep olanlar-da ne kadar kesretlidirler!

[10]Şimdiki vakitlerde müellif olan kitapler müelli- [11]flerin faydesi içün yazılırlar, ve yok-ki kıraat [12]idenlerin faydelikleri içün. Ol eçinden Evropade Mi- [13]thistorialer yani masal kitapleri aşırı ve ziade oldu- [14]lar, anlerin ki gizlice maksatleri meşreplerin ku- [15]yusunu kazmakdır. zira ne kadar ziade tembeller ve [16]meşrepleri bozgunlar var iseler, o-kadar masal kitap- [17]lerini okuyanler-de çokdurlar. ne kadar-da çok ki- [18]mesneler masal kitapleri okurlar ise o-kadar zamirsiz [19]masal kitapleri yazanler-de akçe toplarlar.

[20]Hatırımdadır ki, dedi Gerostathis, Viennada bir ihdi- [21]yar müzitliğin müderrisi sevdaya dair ve meşrepsiz [22]masaller yazan Alamanialı bir gençe niçün bu [23]cins meşguliet ile işdigal ideyor deyü sual itdi. [24]Çünki fakirim, karşılık verdi mantıkda, ve kitap- [25]lerden-de fakat masal kitapleri, ve bahusus bu a- [26]sırlerde aşıkı maşıka mansup olan kitapler sürü- [27]lürler. hatda fakat bunlar fakir müelliflere fay- [28]delidirler. Müderris ol vakit fakir müellife, böyle [29]kitapler yazmaden ise, dedi, hırsızlık idip para ka- [30]zansan daha evladır, zira ol vakit cemiada zararın [31]daha ehvençe olacak idi.

[73a]

[1]Nasıl! dedi öfke ile genç Alaman. hırsızlık pek [2]fena bir cünhadır, lakin müelliflik pek izzetlü [3]ve itibarlu işdir. Dosdum, dedi ol vakit müderris, [4]meşrep bozgunluğuna sebep olan masalleri yaz- [5]maklık hırsızlıkdan çok beter kötülükdür. hır- [6]sız hillebazlık ile birazlarının paralarını çalar, [7]lakin masalcı kıraat idenlerin hem paralarını ça- [8]lar, hem pek kıyımetlü vakitlerini. Ve betnam hırsız [9]gibi fakat bir kaç

kimesneleri paraça zararlandır- [10]maz, ançak bitün bir ehalii, bitün milletini meşrep-[11]ce zararlandırır, edepsiz naklietleri ile milletinin [12]aklını-da meşrebini-de harap iderek.

[13]Kenç Allaman biraz düşündükde, ikrar itdi ki [14]müderrisin hakkı var idi. ve ol vakitden başladı fa- [15]kat kesesinin faydeliğine bakmamaya, ançak memleka- [16]tının faydeliğini-de aramaya.

[17]Masal kitapleri, dedi bizlere Gerostathis, adeta [18]boşluğu ve tembelliği kavilendirirler bundan ma- [19]dea gençlerin hayallerini uyandırırıp kafalerini [20]rüzkar doldururlar ve kararlerini zaifladırlar. [21]Harabatlı illetleri uyandırırlar, ve böyleçe yü-[22]reklerini bozarlar. akılı üstün körü ve çapuk [23]ve aceleli okumaklığa alışdırırlar, ve sair bir [24]faydeli ve mühim zatı okuyup faydelenmeye hayrsız [25]iderler. Nihayet masaller insanın eñ kıyımetli zatı- [26]nı yani vakidi boşa zayi idüp harap iderler.

[27]Firasetli ve çok görmüş geçirmiş Odisseus Ça- [28]nak kaleasından memlekatı İthaki adasına geri avdet [29]itmede Sirineslerin çesp idici güzel sedalerinden [30]çekilip tehlikeli gayidelerine atılmasın içün, ken- [31]düsini geminin direğine bağladı, arkadeşlerinin ku- **[73b]** [1]laklerini-de mum ile gapadı. Böylece sizler-de hemşi-[2]releriniz-de, dedi bizlere ihdiyar, her ne vakit masal [3]kitabı rast gelirseniz kulaklarınızı-da gözlerinizi-de [4]kapamalısınız. Ol sebepden masal okumaklığı va- [5]kitlerini-de gaip itmeye, meşreplerini-de bozmaya arzu [6]idenlere brakalım-da, gelelim, ya dostlarım, maksa- [7]tımıza.

[8]Simonuñ itirafleri.

[9]Bu kün Simon isminde bir Fransızın itiraflerini [10]okuyor idim, bu ki pek safi, açık ve güzel tarik [11]ile firaseti nasıl kazanmaya ohdedar oldığını tabir [12]ideyor, bu firaset ki kendüsini hemşehrilerinin ara- [13]sında o-kadar izzetlendirdi ve cemi ömrünün müdde- [14]tinde o-kadar mutlu ve hoşnut itdi. Simonun ce- [15]vapleri ve tefdişleri bana o-kadar hoş göründüler-ki [16]hatda derakap karar verdim ki bu itiraflerini serbest [17]tercüme ideim, hem aklıma daha eyü teesir itsinler [18]için, hem siz hulis dostlarıma bu tercümayi [19]kıraat itmek arzusu ile. Sizlerden kim arzulemez ki [20]kemalete geldikde hemşehrilerinin indinde izzet bulsun [21]ve ömrünü mutlutluk ile geçirsin? Lakin fehim-[22]siz, ve akılsızlar elbetde ne izzetlene-bilirler, ne-de [23]mutlu ömür geçirirler. İmdi firaset leazımdır iz- [24]zet kazanmak içün, nasıl ki sairlerinin muhappetini [25]kazanmak içün eylik itmeklik lazım ise. Elbetde [26]cümleniz firaset nasıl kazanılır idüğini öğrenmeyi [27]arzulersiniz, bu firaseti ki hakkan Pithagoras mut- [28]luluğun temeli esası

isimledi, zira Aristotelisin [29]kavlince, bu tarif ider bizlere mutlu ve ferah [30]ömür geçimek içün ne yapmalıyız ve ne yapma- [31]malıyız.

[74a]

[1]Eşitin imdi, ya evlatlerim, nasıl nakl ideyor Si- [2]mon firaseti kazandığının tarikini. — Ve Gerostathis [3]derakap başladı Tercümesini kıraat itmeye, bunun [4]ki suretini hivz idüp şimdi hoşnutluk ile buraya [5]yazarım.

[6]Kendini bil.

[7]Kençliğimde köyümüzün Sholeionunda okudu- [8]ğım vakitde, didaskalosumdan eşitdim ki bir vakit eski [9]Elladada biraz ademler var idiler, bunlar ki sofu [10]yani feylesof isimlendiler. Bu mahleası, her ne ka- [11]dar güççük isem-de, pek ziade beğendim. Ve ne lea- [12]zımdır, sual itdim derakap, bu şöhretli mahleasa [13]mustahsen olmaklığa? Silsile zadeliği-mi leazımdır? [14]çok mal-mı leazımdır? Hayr deyü karşılık verdiler [15]bana. Zade denilenler ve zenkinler adeta zade silsile- [16]den ve zenkin olduklarına güvenip ilimsiz ve terbi- [17]yesiz kalırlar. çok defa-da kipirlenüp ve sairlerini [18]horlayp ve istihza idüp, alemin eñ alimleri olacak [19]yerde ber aksi eñ divaneleri olurlar. İmdi ne lea- [20]zımdır alim olmaklığa deyü, yine sual itdim.

[21]Ol vakit didaskalos karşılık virüp söyledi ki eski [22]Alimlerin birisinin kavlinçe sahih ilim Gnothi saiton [23]yani Kendiñi bil maneasından ibaredir. zira bir kime- [24]sne fakat kendüsini bildüğinde firaset kazanır ve [25]mutlu olur. ve bunun içün Ellinoslar Delfos- [26]da olan Apollonun puthanesinin üzerine yaldızlı [27]yazı ile yazdılar bu Gnothi saiton tenbihini cümle [28]tenbihlerden eñ iktizalısı olduğından. Ve çünki [29]kendimi tanımaklık evvelinde pek kolay göründü, ni- [30]yet itdim ki ben-de alim olaym. Emma, dediler, Kendiñi **[74b]** [1]bil lafsı, meemul itdiğin kadar kolay değildir. Zira [2]dışarıdan görünen, sezgilere tabi olan Simonuñu [3]öğrenmek-de değildir maksat, ançak deruni Simonu- [4]ñu, yani canıñı, yüreğiñi, meşrep noksanlıkla- [5]rıñı, canıye fenalıklarıñı fehm itmekdedir, ve [6]fehm itdikde bunları düzeltmekdedir. Bu hizmet-de [7]pek kolay değildir. Çok çirkin erkekler ve dişehliler [8]her gün suretlerini aynede görür iken, daha kendü- [9]lerini pek şirin ve güzel bellerler.

[10]Ne kadar atalar evlatlarının ne tabiyat ne-de me- [11]şrebi eksikliklerini görürler, sairları pek kolay ferk [12]ider iken! Ve eğer kendimezi sevmeklik bizleri o-kadar [13]kör ider ise ki, hatta tabiat eksikliklerimizi dahi göre- [14]meyelim, müleahaza it, ya dost Simon, dediler bana, [15]ne kadar daha ziade müşküldür kendiñdeki meşrebi [16]eksiklikleri,

ve noksanlıkları fehm idüp ikrar idesin! [17]Daha kolaydır, dediler, Küneşin kürre-i zeminden, kür- [18]re-i zeminin mahitapden uzaklığı ne-kadar olduğını ö- [19]ğrenesin, nidem-ki kendiñin gerçekden ne olduğunu [20]öğrenesin. Emma bu müşküllükler hahişimi tenzil [21]idemediler, zira alim mahleası beni ziadeçe kıcıkla- [22]yor idi. İmdi başladım kendümi dikkat ile teftiş it- [23]meye-ki kendümi öğreneyim. Emma hizmetimde derakap [24]gözetmediğim müşküller peyda oldular. Evve- [25]linde kendümi sevmeklik ve beğenmeklik sahihan a- [26]klımı karartdılar, ve kendimde fakat faziletler ve [27]bahşişlar bulup hiç bir eksiklik yahot fenalık [28]göremez idim. Lakin azar azar biraz güççük eksik- [29]likler ve çünhalar ferk itmeye başladım. Emma [30]aklım kendimi sevmekliğin illetinden yeñilip bu tak- [31]siratlarıma ve eksikliklerime hille-i şeri ile hakk ve- **[75a]** [1]rir idi. İşimde ilerüleyerek müdavemet ile ezberimde [2]mukaat olarak başladı aklım üstün görünmeye, [3]kendimi sevmeklik illeti zaiflanmaya. ve ol vakit ba- [4]şladım kendimde her gün bir yañlış feil, bir meşre- [5]bi taksirat, ve bir yeni eksiklik, zaiflik ya kötü- [6]lük bulmaya.

[7]Bu teftiş idüp aşikar itdiklerim kendimi sevme- [8]kliğin illetini ve devamını yaralayup bana ziadeçe [9]dokunuyor idiler. lakin biraz vakitden soñra hizme- [10]tim hem kolaylığa bindi, hem hoş görünmeye başladı, [11]zira kendimde bir taksirat aşikar idüp bunu ca- [12]nımdan söküp atdığıñda pek tatlı ve leziz rahat- [13]lık ve şazlık sezinir idim. Ve derakap sizlere kendimi [14]teftiş itmeklikden zuhr iden tefdişlerimi derkar ide- [15]ceğim ki, hatda sizler-de kolaylanasınız, eğer sizler-de [16]bir vakit ilim ve alim şanı kazanmaklığı arzu ider [17]iseniz. Ve böylece sizleri umuzlarımın üzerinde [18]yolun ortasına kadar götüreceğim, ve ol vakit, [19]ayaklarınız yorgun olmadığı ecilden, daha ilerü [20]gitmekliğe kuvvetleriniz temam olacakdırlar, zira kendii öğrenmekliğin tariki yolu pek uzun ve zah- [21]metlidir ve bunun sonuna yetişen mutlu insan e- [22]vlatleri pek azdırlar.

[23]Arzulerde karar.

[24]Kendimi tefdiş itmeklikde birinçi bulduğum ku- [25]sur bir güççük tekeppürlük ve başçıllık çıñ- [26]kısı idi. Eğer erkenden aşikar idüp çıñkıyı söğün- [27]dürmemiş olsam idi, belki alef ve yangın peyda idüp [28]beni-de benim ile sair çoklarını-da yakacak idi. Çünki [29]Sholeion şagirdlerinin arasında farklı idim ve imtihan **[75b]** [1]vaktında pek alalerin sırasında görünür idim, kiz- [2]liden ben-de bu feil peyda oldu ki, meşhur ve metin [3]adem olup sairlerine reis ola-bilirim, yani Episkopos [4]gibi, Seraskar ya sair bir hökümdar gibi. Sarı reñ- [5]kli gözlük dakınanlar bakkır sikkeleri altun gibi [6]görürler, her

kim tekeppürlik ve hotbinlik ve kendi- [7]sini beğenmeklik gözlüğünü takınır ise, kendüsini [8]altun gibi görür, öbirlerini-de bakkır gibi. Lakin bir [9]alayda bulunup dikkat itdim ki parlak keynmiş ri- [10]caller pek az idiler, alessevi cemiat-da çok idi. Ol [11]vakit tanıdım ki gudaş ve ahali dediğimiz aşağası [12]enni yokarısı sivri bir direğe beñzer, anıñ-ki sivri [13]depesinde biraz yüce rütbeler var, lakin pek az ve [14]daracık, ve orada bulunanlara pek tehlikeli, ve pek [15]çok zahmetler ve müşküllükler ile çıka-bilir [16]bir kimesne ol yüce rütbelere, lakin düşmesi pek [17]kolay ola-bilir, ve düşdüğinde-de para parça olur. [18]Emma direğin geniş tarafında, yani aşağa tarafda [19]cümlesi içün çok yerler vardırlar, orada ki her- [20]kes istediği gibi ellerini uzadıp kımıldada-bilir, ve [21]bunlar ile çalışıp rahat ve tehlikesiz idare ola- [22]bilir.

[23]Ya dost Simon, dedim ol vakit kendi kendime, tekeppür- [24]lüğüñü ve reislik sevdañı def ve reft it kendiñ- [25]den, lanet olsun. kudretiñden yüce sıçrarım de- [26]yüp düşüp kafanı yaracaksın. Bu düşünmeler [27]mütekeppürlüğün çınkısını söğündürdüler, ve [28]beni izlam ve iskat itdiler ki pederimin sanaatini dut- [29]malıyım. İşte ilmin yolunda itdiğim birinci adım ve [29]hatve. “Arzulerimde karar.” hoşnutluk ile öğren- [30]dim-ki Ellinosların esgi alimleri-de bunu tarif ider- **[76a]** [1]ler idi, yani “Miden agan” “hiç bir şey kararsız [2]olmamalıdır.” ve «παν μέτρον αριστον,» her bir şein [3]kararı pek eyidir.”

[4]Müleahazasızlık.

[5]Sanien kendimi tefdiş iderek fehm itdim ki kendüme [6]ve sairlerine verdiğim sıkıntıların cemisi heman kendi [7]müleahazasızlığımdan zuhr ideyor idiler. Her ne [8]vakit insanler yahot zatler içün yañlış karar [9]verir ise idim, her ne vakit bir abes yahot zararlı iş [10]yapar yahot söyler ise idem, ferkinde olur idim ki [11]karar vermeksiz, söylemeksiz yahot içra itmeksiz la- [12]yıkınça müleahaza itmemişim. İmdi kıyas ider idim [13]ki düşünçesiz ve müleahazasız adem hiç bir vakit [14]alim izzeti kazanamaz. ve bu mahleasa layık olmaya [15]borçludur ki tekmil ve acelesiz düşünmeli, amel- [16]lerinin cemi mümkin vukuatlerini müleahaza idip [17]evvel tanımalı, ve bir zatı söyleyip ve haraket it- [18]meksiz sair firasetli kimesnelere-de danışmalı. Sevi- [19]nerek öğrendim ki Ellinosların eski alimleri-de bu [20]gibi tarif ider idiler. Müleahaza ile işle. Akılı [21]efendi eyile, yani akılın emrinden dışarı işleme. İ- [22]limdarlara danış. Çabuk söyemeyi ikrah it. Acele [23]ile hiçbir şey yapma. Peşiman olunmayacak ha- [24]raketde bulun.

[25]Vakitin idaresi.

[26]Bir gün sabahleyn derakap yatağımdan dışarı [27]sıçrayacak yerde, yatağımda bir saat gadar ka- [28]lıp döndükde aklımın erdiği gadar hesapladım ki [29]bu tarik ile her sabahleyn birer saat gaip idecek **[76b]** [1]olur isem bir sene müddetinde temam otuz iş görü- [2]lecek gün gaip iderim.

[3]Ne gadar biçarelikdir, dedim ol vakit, eğer ömrü- [4]mün her bir senesinde temam otuz gün döşekde ha- [5]ste yatırsam hiç bir iş ve maslahat görmeksiz, fay- [6]desiz, ve hazırdan mesarif iderek! Öyle-de niçün bo- [7]şuna o-gadar gıyımetli vagtimi boşa gaip ideyim? ol [8]vakitden sabah horozunun sesini eşitdiğim birle ya- [9]tağımdan dışarı sıçrar idim. Düşündüm ki saatler [10]günün sikkesidirler, ve günler-de ömürün sikkesi- [11]dirler, ve geçen vakit artık geri gelmez. İmdi brakmaym, [12]dedim, günlerim, saatlerim, dakikalerim faydesiz sa- [13]vuşsunlar, ömrümün bu kıyımetli sikkesini gaip [14]itmeyeyim. Vakit faydesiz savıştığında, arkasında [15]tembeller, mukayetsizler, meşrepsizler ve biçareler [16]brakır.

[17]İşte firasete bir adım ve hatva dahi, vakit idaresi, [18]yahot eski alimlerin lafsınça, vakida acı ve esef [19]it. Zira Aristotelisin şagirdi Theofrastosun kavlinçe, [20]eñ böyük ve fena sefilik vakit sefiliğidir.

[21]Şurut

[22]Evvelince zatlerimi şurute koymaklığa vaktimi [23]gaip itmeym deyü, bunları karışık ve dolaşık, alt [24]üst, nerede rast gelir ise brakır idim. lakin çapuk [25]ferk itdim ki bir zatı aramaklık-da çok vakit gaip ide- [26]yor idim, zira her bir zatı mahaline koymadığım se- [27]bepden nerede oldığını bilmez idim. İmdi tarif ve te- [28]harri itdim ki vakidimi idare itmek içün, boş zahmet- [29]den gönül ezapından haleas olmak içün, vaciptir [30]ki her bir zata bir mahel tertip ideim ve her birini ma- **[77a]** [1]haline koyayım. Bundan kati nazar vakidi idare itmek [2]içün, her bir zatı vakdinde görmem leazım, ve hiz- [3]metde olan şurutsuzluk zahmeti-de iki kat ider, ve [4]kıyımetli vakidi-de boşa sarf ider. İmdi huleasa itdim [5]ki, her zat mahalinde ve vaktinde olmak gerekdir.

[6]Fukaranın tesellisi.

[7]Evvelinde bir tarafdan zenginlere bakıp, öbir ta- [8]rafdan kendü fakirliğima bakıp, acınır idim. la- [9]kin tefdiş iderek tanıdım ki bu dünyade her bir in- [10]sanın gerek zengin gerek fukara, yüreğinde kendüsini [11]iskençe ve izap ider bir derdi vardır. ve bahusus [12]öğrendim ki zenkinlere ezap ve izaç veren dertler fu- [13]karalarıñkinden daha çetindirler, zira sağlıkları-da [14]daha fena haldedir, iktizaları-da daha ziadedirler, ar-

[15]zuleri ve tamaaleri-de nihayetsiz. sanien tasdik itdim [16]ki her ne-ki parlar ise, altun değildir, ve her uzak- [17]dan mutlu görünen yakından-da tefdiş oldukda o [18]gibi görünmeyor. İmdi teselli oldum, ve başladım [19]müdaim hulisanelik ve mukayetlilik ile çalışmaya, [20]ve işimden olan karlarımı idare idüp kanaat ve ikti- [21]darlık ile geçinmeye. Müleahaza ider idim ki benden [22]daha fukaraları bulunurlar, ve evvelinden gö- [23]rüp-de yerindiğim zenginlerden daha ziade zenginler [24]bulunuyorlar, ve böylece müdaim halime şükr [25]idüp mutluluk ve hoşnutluk ile ömrümü geçi- [26]rir idim, Ellin Isokratisin nasihetini güderek "Şim- [27]dikilere kanaat idüp, daha eyilerini ara."

[28]Kahremanlık ve müdavemet.

[29]Hakeza dikkat itdim ki biraz maslahatlar husu- **[77b]** [1]sinde eyice tefdiş ve müleahaza idinüp bu masla- [2]hetleri hem mümkinli hem pek faydeli bulmuş iken [3]icralarına cesaret idemeyorum, mümkin mekislikler [4]ve müşküllükler müleahaza idinerek. İmdi mülea- [5]haza itdim ki kahremanlık fakat askarlara leazım [6]değildir, ançak her bir ademe-de, hatda bunun ile öm- [7]rünün müddetinde izzetli ve faydeli maslahatlar- da [8]zuhr iden müşküllükleri yeñsin.

[9]Lakin çok kimesneler bir maslahata başlarlar, [10]emma pek az kimesneler nihayetini bulurlar, o ise [11]her bir işin başlankıçı eñ müşkül, bitirimi-de eñ [12]ehven ve kolay tarafıdır. Ol sebebden, dedim kendi [13]başıma, kahremanlıkdan madea kavi ve müdavemetli [14]isteklik-de leazımdır ki bir işin arasında vuku bu- [15]lan müşküllükleri ve mekislikleri alt idüp niha- [16]yetine müesser olsun. Hakikaten divanelik değil-mi- [17]dir tarlayı sürdükden soñra ekmemeklik, yahot eki- [18]p-de biçmemeklik?

[19]Tefdiş itdim ki tavık yumurtalerinin üzerinde [20]leazım olan vakidi tekmilan sabr itmediği halde biliç [21]çıkmayıyor. İmdi müdavemet, çağırdım, ve gavi [22]isteklik. Akabinçe iskat oldum ki sahihan her bir [23]işin eñ kuvvetli aleatı kavi isteklikdir. bunun va- [24]sıtası ile biraz zatleri ferk ide-bildim bunlar ki ev- [25]veli bana karanlık idiler, biraz maslahatlar icra [26]itdim, bunlar ki evvelinde mümkinsiz görünür idiler.

[27]İşte bir adım ve hatva dahi yaklaşdım ilime. "iste- [28]yelim, ve mukkemlik ve müdavemetlik ile isteyelim, [29]ve ol vakit müşküllükler gaip olurlar, ve ma- [30]slahatlar ilerülerler." Müşküllükler ve meki- [31]slikler istekliğimizi körletmemeli, ançak daha ziade **[78a]** [1]keskinledip kuvvetlendirmeli, nasıl ki bileği taşının [2]sertliği ve garşu goması bıçağı bileyüp keskin [3]ider ise.

[4]Sabır ve ümit.

[5]Eğer müşküllüklere karşı durmamız için mü- [6]davemet leazım ise, sabır daha ziade leazımdır baht- [7]sızlıkları ve biçarelikleri rahatlık ile ve tela- [8]şesiz tehemmül itmemiz içün.

[9]Rüzkar var-da karşı ise, müdavemet ile dolaşarak [10]dönerek sefinemizi güya gemimizi ilerü götüre-bili- [11]riz. lakin hevade müstakil durgunluk ve milaymlık [12]olup gemimiz ilerülemez ise, boşuna gazapleniriz. [13]ol vakit sabır leazım hayırlı rüzkar esinçeye ka- [14]dar. Sabrımız olur ise bahtsızlıklarımızı ve bi- [15]çareliklerimizi ehvenlediriz, lakin sabırsızlık ile [16]darsıklığımızı ve açımızı artırırız. Sabırşiz at [17]yükümden kurtulaim deyü silkinüp yükünü [18]atmaya çabalar, lakin divane ve fehimsiz hayvan yü- [19]künün terazisini gaip ider ve sırtını yareler.

[20]Sabır kuvvetin evladı ve ümidin validesidir. Ü- [21]mit-de bu ömürün zehirlerinin tesellisi ve sığın- [22]camasıdır. karanlıkda şafkın bir kılcımıdır. fur- [23]tunaya uğrayıp denize düşene tahta parçasıdır. [24]çölde insan sedasıdır. biçarelikde dostu hatıra [25]getirmeklikdir. can çekişdiren çocuğun külüm- [26]semesidir. ve nihayet ölüm döşeğinde adalet ve mer- [27]hametkani Allahı tevekkül idüp ane sığınmak- [28]lıkdır.

[29]Bu biçareliklerde bulunanların pek iktizalı [30]arkadaşı olan ümit hakkan ol her bir gerçek hri- **[78b]** [1]stianın donankısı olmaklığa farz olan üç böyük [2]faziletlerin katarına gonulmuşdur. Ve bu Hristia- [3]nın borcu olan faziletler-de İman, muhabbet ve ü- [4]mitdiler. Pistis, agapi, elpis.

[5]İşte, dostlarım, çok ve uzun vakitli kendimi tef- [6]diş itmeklik bana ne tarif itdi. Faydelenin bunlar- [7]dan, lakin sizler-de caht idin hulisanelik ile kendinizi [8]tefdiş iderek her bir kabahatlarınızı ve noksanları- [9]nızı düzelderek mutluluğun kıyımetli temeli esa- [10]sını yani firaseti kazanasınız.

[11]Kölelik taksiratleri.

[12]Çok defa Gerostathis kendüsi ile olan ülfetleri- [13]mizde firasetli Simonun bu itiraflerini ve nasihat- [14]lerini hatırımıza getirir idi.

[15]Her vakit tembel ademler, kıyımatlı vakitlerini ve [16]akçalerini sırf iden ademler gördüğünde, der idi – [17]Eğer bu tembeller gençliklerinde Simonun bu iti- [18]raflerini okumuş olsaler idi, belki şimdi tembelliğin [19]bu harabatlı illetinden kurtulmuş olacak idiler.

[20]Boğazı boyunduruluk altında olan, der idi Ge- [21]rostathis, vakidin kıyımatı var idiğini sezinemez. Fa- [22]kat serbest ademin vakti kıyımetlidir, kölenin vakti-de [23]izzetsizdir. İmdi her kimler vakitlerini boşa sarf ider- [24]ler ise tembellik ile, ya köledirler, köleliğe [25]layık ve serbest ömüre müstahak değildirler. Kö- [26]lenin adeti hizmeti sevmemekdir, zira zahmetinin karını [27]efendisi yudar. ve imreniçi hayvan olduğu sebepden [28]azar azar efendisinin taksiratlerini kendüsine bend ider [29]ve anlere uyar. İmdi eğer efendileri tembel, boş, [30]saltanat ehli, kibir, vahşi, vakur, haksız ve kapı- **[79a]** [1]çı iseler, tembellik, boşluk, saltanat, kibirlik, vah- [2]şilik ve haksızlık olaçakdırlar kölelerin-de nişane- [3]leri ve tabiyatleri.

[4]Serbestlik, bunun ile ki adem feyllerini cesaret [5]ve serpesiatlık ile söyler, kölelere yat zatdır. Ve [6]biçarelerin serbestlikleri olmayup, bundan zuhr [7]iden eyliklerden tatmadıkları içün ol vatan sevici- [8]liğin güzel ve hahişli sezkisini güç sezine-bilirler.

[9]İmdi, der idi bizlere ihdiyar, mukayet olun ilime, [10]atalarımız Ellinosların ilmine, faziletine, firase- [11]tine ve kahremanlığına, ve bunları kendinize celb [12]itmeye gece gündüz caht idin, zira yalınız bun- [13]lardırlar köleliğin biçareliklerinin panzehiri.

[14]Gerostathis her ne vakit sağlam ve kavi isteklik [15]içün cevab olur ise idi, bizlere İngilizleri-de gö- [16]sterir idi. bakın, der idi, bu millet ne kadar teçai- [17]betli ve hikmetli maslahatleri icra ide-bildi, zira [18]bir maslahata cümlesi bil ittifak birleşirler, ve [19]icra olması içün-da müdavemetli ve kavi isteklik [20]gösterirler. Ve bizlere kavi istekliğin hikmetli mah- [21]sullerini tasdik itmek içün ihdiyar atalarımızın [22]hikayelerinden alınma şu naklieti-de itdi.

[23]Miri kelamlerin serfirazı.

[24]Eski Athinade, Hristosdan üç yüz seksen bir [25]sene evvel, bir çocuk mevlut oldu, zaif, nami- [26]zaç, dahi yedi yaşında atalarından öksüz kalıp [27]bir kimesneye teslim olundu-ki terbiyesine mukayet [28]olsun.

[29]Didaskalosu günlerin birisinde genç şagirdini ce- [30]miatın meclisine götürdü. Orade Kallisdratos **[79b]** [1]isminde bir meşhur mir-i kelamın vaizini eşitdi, bitün [2]cemiatın hayran kalıp meth itdiğini gördü, yüre- [3]ğinde bir hahiş doğdu, kararsız bir arzu derunini [4]alevlendirdi-ki bu-da bir gün meth olunan Kalli- [5]stratos gibi meşhur ve keskin mir-i kelam olsun.

[6]Ol vakitden başladı mir-i kelamlığa dair olmayan [7]dersleri brakıp, her ne ki kendüsini metin mir-i kelam [8]ide-bilir zann ider ise idi, müstakil anlere mukayet [9]olmaklığa. Lakin bir kimesne mir-i kelam olmaya fa- [10]kat mir-i kelamlık kanunleri kafi değildirler, vicut [11]bakşışları-da leazımdırlar. Bu öksüzde-de bu gibi [12]bakşışlar olmadıkdan kati nazar, bir çok-da tabiat- [13]den eksiklikler var idiler, anler ki serfiraz mir-i kelam [14]olmaklığa müstakil zıtdırlar.

[15]Vicudi zaif ve na-mizaç oldukdan kati nazar, se- [16]dası-da pek zaif, kuvvetsiz ve bet idi. Dili tat idi. [17]tabiri karışık. pek az bir harıltı derakap telaşe [18]verip cevaplerini-de manealerini-de şaşırdır idi. Ve fena [19]tabirinden madea, çeşit manealara göre itdüği işa- [20]retleri-de pek abes idiler. Hatda birinci defa Athina- [21]lıların huzuruna çıkıp vaiz itdüğinde cemiat [22]zevk ve istihza itdiler. Ümitsiz, puslu, yaslı Pi- [23]reaye endi. Lakin bahdından bir salih ve firasetli [24]ihdiyar bulundu, Einomos isminde, bu ki Pirea-de [25]rast gelip teselli itdi, ve cesaret verdi, ve kusur- [26]lerini ve noksanlerini düzeltmesi içün biraz sıralı [27]nasihatler vererek, ayrıça buna maksadına müesser [28]olmak içün kavi isteklik tenbih itdi. İmdi Einomosun [29]tenbihi üzre başladı vicudini alışdırmaya ve kuv- [30]vetlendirmeye. Seyirderek yokuşlara çıkar idi, ve [31]göğsü ile sesini kuvvetlendirmek içün, seyrtdiği **[80a]** [1]yerde beytler-de söyler idi. Ağzında uvak taşlar du- [2]tarak vaiz itmeye caht ider idi ki tatlığını ve tabi- [3]rinin garışıklığını düzeltsin. Ve cemiat harıltı- [4]larına alışsın içün, Athinanın limanı Falirona [5]enip uçurumlara vurup kürültü ile dağılan [6]dalkaların yanında logoslarını söyler idi. Ve Sati- [7]ros denilen bir ipokritisden biraz nasihatler alıp [8]caht ider idi ki logoslarını teesirli söylesin, ve işa- [9]retlerini layıklı yapsın.

[10]Bir yer altı yapdı ve orada iki ve üç ay kapa- [11]nıp ezberler, yazar ve lagoslarını söyler idi. Bun- [12]dan gati nazar tevarihatler öğrenmeye, politika me- [13]murietlerinde mahirlik kazansın içün, ve bahusus [14]imlasını düzeltmeye azim ehl-i tevarih Thukididisin [15]kitaplerinin sekiz defa tesvidini aldı.

[16]O-kadar zahmetler, o-kadar gayretler nihayetinde [17]genç mir-i kelamı arsuzune müesser itdiler, kavi ve [18]müdavemetli istekliğini tekmilan icra itdiler, eski ve [19]yeni dünyanın mevlut itdikleri mir-i kelamlerin eñ [20]serfirazı itdiler. Bu genç Dimosthenis idi. Hemşe- [21]hrileri Athinalılar ve cümle sair Ellinoslar [22]teaççüp iderler idi, cesur ve erkeksi (diri) elfazı [23]içün. Bu elfazanı-da vatan seviciliği parlak idüp [24]yücelendirir idi, ve Ellinosların serpestliğine olan [25]ateşli sevdası, bu serbestlik ki eski Elladada Di- [26]mosthenisin ağzı ile soñ fizaını ve soñ rahyalı [27]rüzkarını brakdı.

[28]Makedonianın padişahı Filippos, askarca ve hö- [29]kümatça olan böyük kuvveti ile ol vakitde bitün [30]Elladayı korkudur idi, ve fakat Dimosthenisin hu- [31]zurunda ditrer idi, zira bu Filipposun yanklış **[80b]** [1]feyllerini aşkar idüp lagosları ile gürüldeyerek [2]Athinalıları ve bunların dostlarını alevlendirir [3]idi ve anın üzerine hücm itdirir idi.

[4]İşte, ya dostlarım, hahişin, kavi istekliğin, ve fi- [5]rasetli müdavemetin tecaibetli mahsulatları.

[6]Hatda pek doğru söyler idiler atalarımız-da ki bir [7]kimesne her bir şeye muktedir ola-bilir, eğer arzu- [8]lenen zatlara leazım olan zahmetden kaçmaz isa.

[9]Merkep kapaati.

[10]Emma dikkat idin, dedi hulis ihdiyar, olmaya-ki [11]kavi istekliği ve firasetli müdavemeti inat ile karı- [12]şdırmayasınız, bu ki ayrıce merkeplere dair bir bak- [13]şişdir. İnatdan, yani kötülüklerde, eksiklerde, [14]yanklışlarda, yanklış feyllerinizde isteklikle- [15]rinizde inatlaşıp divane müdavemet göstderdiğinizde [16]elbetde aslaca ne ilerüleye- bilirsiniz, ne-de bir iz- [17]zet ve muhapbet uma-bilirsiniz. Fakat kıssa akıl- [18]lılar ve hev akıllılar inat olurlar. inat divane- [19]liğin ve fehimsizliğin maksuludur, kavi isteklik-de [20]firasetin evladıdır.

[21]Her ne vakit, dedi nihayet bizlere Gerostathis, me- [22]şhur Dimosthenisi hatırınıza getirüp caht ve gay- [23]ret iderseniz, ve tekmilan kavi durursanız, yahot [24]güç derslerinizin ezberinde, yahot elinizde olan iş- [25]lerinizde, yahot maslahatlarınızda, yahot memle- [26]kat oğruna olan zade ve mete şayeste geyretlerinizde [27]salih ihdiyar Einomosu-da hatırınızdan çıkarmayn, [28]bu ki kavi istekliği Dimosthenise tarif idüp, Dimo- [29]sthenisi-de bunun ile şanlandırdı, Elladai-da Dimo- [30]sthenis ile şöhretlendirdi.

[81a]

— [1]Einomosu hatırımızdan feramuş itmedikden ma- [2]adea, pederimiz Gerostathisi-de hiç bir vakit hatırı- [3]mızdan çıkarmayacağız, çağırdık ol vakit. ve [4]ihdiyarın itirazlu suretini sevinç ve hoşnudiet [5]didelerinin yaşı ıslatdı. Ve vadimizi tekmilan hivz [6]itdik. zira her ne kadar ihdiyarledi isek-de, lakin halea [7]bu güne kadar teşekkür ile hatırımızdadır ihdi- [8]yar-da, kelamleri-de ve bu beytleri-de, bunları ki biz- [9]lere o gün verdi idi.

“ [10]Sefinei ömrümün firasetli olur ise kaptanı,

[11]Mutluluk limanına kulauzlar ençamı beni.”

[12]N.

[13]HOŞ KÖZ YAŞLERİ

« [14]ψεγομεν τον ουχ επι τοις χαλοις προαιρουμενον

[15]τιμασθαι » ('Αριστοτελους.)

« [16]Eyü zatler içün izzetlenmeyi istemeyeni [17]dahl ideriz. »

[18]Sholeionun kurulmasında altı ay soñra, kanun- [19]namesi üzre, altı aylık imtihanleri olacak idi. Ayos [20]Dimitriosun eortisi imtihan içün karar verilmiş [21]gün idi. Ol sebepden şerif lituryaden soñra Gero- [22]stathis, Didaskaloslar, atalar ve kasabanın cümle [23]hoca başıları bizler ile beraber Sholeiona geldiler, [24]ilerülememizi görsünler ve azimet itmeleri ile hahi- [25]şimizi artsınlar içün.

[26]Eksetasislerin tekmilinden soñra, didaskaloslar **[81b]** [1]Gerostathis ile meşveret idüp, tefdiş olanlerden yo- [2]karı taksilere çıkmaya kimler laik göründüklerini [3]karar verdiler. Ve meşveretden soñra laik görünen- [4]lerin isimlerini okudular, ve birer birer sıra ile [5]teklif idüp zahmetlerine ve mukayetliliklerine bedel [6]birer pahşiş verdiler.

[7]Layık görünenlerin tefderi biter bitmez kesik kesik [8]figan sesi eşidildi.

[9]Georgios ağler.

[10]Georgios küççük, lakin mukayetli arkadaşle- [11]rimizden birisi, ismini laik görünenlerin katarında e- [12]şitmeyişin, acındı, utandı, telaşelendi, kızardı, ve [13]başını eğip başladı gizli ağlemeye, nihayet isteme- [14]yerek-de ağıtleri eşidildiler. Ol vakit Gerostathis [15]sual itdi Georgiosa niçün ağlayor, yokarı çık- [16]madığı içün kendüsine haksızlık oldu deyü-mi, [17]yahot öbirleriniñ laik göründükleri içün-mü a- [18]cınıyor?

[19]Lakin güççük Georgios ne divane idi-ki kendüsine [20]haksızlık oldu bellesin, ne-de kıskanç idi-ki hoca- [21]daşlerinin ilerülemesine acınsın. Başı aşağa bakar, [22]kızarmış, dideleri yaşlı, ve kesik ses ile dedi. – Hayr [23]….acındım, zira ben-de…laik körünemedim. Ge- [24]orgiosun pederi başladı, tazir itmeye, ve zevzek ağıt- [25]lerini kessin deyü emr itmeye. Lakin Gerostathis de- [26]rakap buna reca eyledi-ki küççük Georgiosa tazir [27]itmesin. Ve bunlardan sebep alıp hulis ihdiyar ağ- [28]zını bizlere çevirdi ve dedi,

— [29]Arkadaşınız Georgios yokarı teksie çıkma- [30]dığı içün acınıyor ve ağleyor, pederi-de oğlunun **[82a]** [1]ağıdı içün darsıklanıyor ve telaşeleniyor. lakin [2]ben deruni yürekden pedere-de tehniye iderim Georgio- [3]sunun göz yaşleri içün, zira alicenap oğlu

var [4]idüğini ispat iderler, Georgiosa-da tehniye iderim, zira [5]her bir genci donadaçak bakşışların en möteberi [6]bunda vardır, yani alicenaplığı ve izzet sevmekliği [7]vardır.

[8]Bir genç methe laik ömür tariki ile öbirlerinin [9]eyi itibarını kazanmayı, yahot olan eyi itibarını [10]hivz idüp artırmaya arzulemez ve çaht itmez ise. [11]bir genç sairlerin kendüsinden daha eyi, daha fira- [12]setli, daha mukayetli, daha metli şayan oldukle- [13]rini vazife idinmez ise, nihayet bir deavasız ve alice- [14]nap olmayan genç, cenke giden silahsız bir askara [15]beñzer, yahot deryaya dümensiz çıkan gemiye [16]beñzer.

[17]Ya dostlarım, itibar sevmeklik, yahot eyi görü- [18]neyim itdaası bir kalkandır, bu ki bizleri cemi iti [19]barımızı ve mutluluğumuzu tehlikeye koyan il- [20]letlerden fenalıklardan ve taksiratlardan vikaye [21]ider. Itibar sevmeklik her bir eyi ve faziletli amel- [22]lere bizleri kametlendiren zade bizlenkiçdir. İzzet [23]seven kızarır, utanır, acınır, niçeki bir gabahatın [24]kendi ömrünü kirlendirdiğini fehm ider ise, niçe ki [25]bir tazir eşidir ise, niçe-ki birböyüklerini yahot akren- [26]lerini yahot kendüsinden eñkinleri inçitdi sezinir. [27]Kerçekden izzet sevici ve ali cenap müdaim caht [28]ider ki vicutde-de yürekde-de temiz olsun. ilerüle- [29]mekliği sever. işine mukayet olur. müdaim öğren- [30]mekliği sever, böyüklerine itaatli, velii nimetlerine [31]teşekkürlü, cümlesine-de tatlı ve iltifatlı bu- **[82b]** [1]lunur. tembelliği, sefiliği, binamusluğu ikrah [2]ider. öfkeden, küfürden, kibirden, kizipden, itdahı- [3]dan uzak olur. haksızlığı ve betnamlığı ikrah ider. [4]arlanır ve itiraz ider öbirlerinden-de kendüsinden-de.

[5]Lakin, ya evlatlerim, alicenap olmayan ve izzeti [6]sevmeyen her ne vakit taksiratleri içün tazir ve te- [7]kdir olur ise vazife idinmez ve güler. ruhanice ile- [8]rülemesi içün muzaika idinmez. Teni-de, canı-da le- [9]keli meydana çıkmaya utanmaz. Kolayca bir fenalık [10]ile huylaşır, faziletin-de indin-de hiç bir güzelliği [11]yokdur. Cemi işler, cemi sanaatler, dedi yine Ge [12]rostathis, hahiş ve gayret ile ilerülerler, ve icra [13]ideni-de, memlekatını-da izzetlerler ve faydelendirirler. [14]Ve işte niçün, ya dostlerim, Giorgiosun hahişkeş [15]göz yaşlerini gördüğimde sevindim, ve niçün pederi- [16]ne-de tehniye itdim bu gibi izzet sevici oğlu olduğu [17]içün. Georgios yokarı çıkmadı yok-ki tembel yahot [18]mukayetsiz olduğı içün, hem pek mukayetli, hem [19]pek dikkatli idi derslerine, illa ve lakin temamen iki [20]ay keyfsiz yatdığı sebepden taksisinin cemi mathima- [21]lerini eşidemedi, ve faydeliği içün karar verildi-ki bir [22]altı ay dahi yine o takside kalsın. Ve eğer ümidim üz- [23]re müdaim hahişkeş olmadan dur olmaz ise, ben-de [24]Giorgiosun eyi sonu içün peygamberlik iderim, nasıl [25]ihdiyar Hrodotos Olorosun oğlu içün peygamber- [26]lik itdi ise.

— [27]Bilir-misiniz, deyü sual itdi, ol vakit bizlere, [28]Hrodotosu, Olorosun oğlunu, ve Hrodotosun [29]bunun için olan peygamberliğini

— [30]Hayr, dedik. ihdiyar-da şu gibi söyledi.

[83a]

[1]Hrodotos ve genç Thukididis.

[2]Nasıl ki Omiros şiirliğin serfirazı denilir ise, [3]öyleçe Hrodotos-da tevarihatın pederi denilir, zira [4]Hrodotosun Tevarih kitapleri Ellinosların halea [5]hayetde bulunan tevarih kitaplerinden eñ eskisidir. [6]Hrodotos Hristosdan evvel dört yüz seksen dört [7]senesinde Mikra yani küççük Asianın Alikarnas- [8]sos (Budrum) şehrinde mevlut oldu, ve bu şeher- [9]de Ellinosların intikali idi. Ve halli vakitli oldu- [10]ğu sebepden uzun boylu seyahetler itdi, fakat seir [11]ve gösterişat içün değil, ançak bu seyahetlerden [12]malumatını artırup vatanının şanı içün kitap [13]teelif itmek içün. Ve seyahetlerinde cemi çeşit ve [14]derin kisp itdüği malumatlarını meşhur tevarihinde [15]pek bir tuhaf ve safi tahriratı veçh ile tabir it- [16]mişdir. Ve tevarihatının asıl matdesi Asia milletleri [17]ile Yunan milletinin azim muharebesidir, bu muha- [18]rebedeki Yunanler Acem kuvvetlerini deryadede [19]karadada gark idüp üstün göründüler.

[20]Bu tevarihini tokuz babe taksim itmişdir. ve der- [21]ler ki bu kitaplerini cümle Yunanlere ilan itsin [22]için Olimpia paniyirinde kıraat itmiş, zira ol vakit [23]stampa yok idi. çünki stampa daha Hristosdan soñra [24]biñ dört yüz kırk senesinde bulunup ihtas oldu.

[25]Olimpia dedikleri paniyır dört senede bir defa [26]Peloponnisosun Olimpia denilen şehrinde kurulur [27]idi. Ve bu paniyır Elladada pek eski vakitlerde icat [28]olup Hristosdan soñra üç yüz doksan dört sene- [29]sine kadar sürdü.

[30]Bu paniyır Ellinosların fakat vicutlerinin ve **[83b]** [1]akıllerinin kuvvetlerinin ilerülemesi içün ve a- [2]leme dava ve hahiş gelsin için kurulmadı, an- [3]çak Ellinosların çeşit kabilelerinin ve memlekat- [4]lerinin merkez yeri olup bunların birleşip mu- [5]habbet bağlamaleri için-da kurulmuş idi. Ve na- [6]killerine göre Hrodotosun tevarihi Olimpiadeki kü- [7]reş meydanında kıraat olundukde, o-kadar hoş görü- [8]nüp beğenildi- ki, hatda dokuz ciltlerinden her biri- [9]sine dokuz Muselerin isimlerini verdiler, yani Kleio, [10]Thalia, Eiterpi, Melpomeni, Terpsihori, Erato, Ura- [11]nia, Kalliopi ve Polimnia.

[12]Bazenleri daha şunu-da derler ki Hrodotos tuhaf [13]ve güzel tevarihini kıraat itdüğinde cemiat el çır- [14]pıp teaççüp ider iken, pederi Oloros ile huzurda [15]bulunan genç Thukididis-de Hrodotosun şanını ar- [16]zuleip deava ve arzu yaşleri döker idi. Ol vakit [17]çok görmüş ve çok öğrenmiş Hrodotos genç Thuki- [18]didisin deavasından ağlediğini gördükde, didelerin [19]ruşen olsun, dedi ihdiyar Olorosa,oğluun sonu [20]pek metin ve meşhur olacakdır.

[21]Thukididis ve Peloponnisos muharebesi.

[22]Hrodotosun peygamberliği, dedi Gerostathis, icra [23]oldu, Thukididis vakaa dünyade eñ azim tevarihat- [24]cı göründü, tevarihatindeki tekayüdü ve dikkati [25]ve gerçekliği içün-da politikaye ve meşrebe dair olan [26]pek sahih ve doğru ve alim işarleri içün-da. Ve eğer [27]cümlesi Hrodotosu tevarihatın pederi deyü ikrar [28]iderler ise, Thukididis-de tevarih yazmaklığın eñ [29]azim didaskalosu ve emsal-ü-ibreti ikrar olunur **[84a]** [1]cümlesinden. Thukididis Athinade mevlut oldu ve [2]Marathon diliri Miltiadisin silsilesinden olan bir ze- [3]nkin familyaden idi. Peloponnisos muharebesinin ev- [4]velki yigirmi bir senelerinin nakliyetini sekiz ciltde [5]inşa idüp muharebe tekmil olmaksız vefat idi. Bu [6]temam yigirmi yedi sene süren harabatlı cenke Athi- [7]nanın ve Spartinin mabeynindeki kıskançlık sebep ol- [8]du. Nihayetinde Athinalılar yeñilip Spartati- [9]slere tabi oldular. lakin Spartatisler-de ve ales- [10]sevi cümle Ellinoslar-da o-kadar seneler bir birle- [11]rine cenk itdikleri sebepden zaiflendiler, bozuldu- [12]lar, harap oldular. Ve böylece bu kardaş kavkası [13]Elladai zaifliğe düşürüp, bunun Makedonialı [14]Filipposun hökmünün altına girmesini hazırladı, [15]ve sanien Romanın boyunduruğuna düşüp ve ni- [16]hayetinde Fetihin zinçirleri ile sıkı bağlanıp kö- [17]le olmasına sebep oldu.

[18]Hrodotos Açem muharebelerini nakl itdüğinde El- [19]ladanın serpestlik içün itdüği zade gayretleri ve [20]çapaleri, ve Açemleri yeñip gösterdikleri muzaf- [21]fer aleametlerini nakl ider. Thukididis-de Peloponnisos [22]muharebesini hikaye itdiğinde kardaş kavkalerini ve [23]vahşi illetlerin haraketlerini nakl itmeye mecbur [24]olur, yani biri birlerini boğazlamaklıkleri, öletleri, [25]yankınleri, yağmaleri, kardaş kardaşı parçalamak- [26]lıkleri. Bari Thukididis şu mutluluğa nail oldu [27]ki muharebenin sonunu görüp kendi memlekatının [28]alçaklanup köle olduğunu görmeden vefat itdi.

[29]Lakin Thukididisi kıraat itmek her ne kader acılı [30]ise-de, emma pek çok faydeye mücip zatler öğrene-bi- [31]lir bir kimesne, zira gözlerimizin önüne itdahının, **[84b]** [1]kıskançlığın, kardaş kavkalerinin, vahşi illetlerin [2]harabatlı zuhuratlerini koyup,

bizlere muhabbe- [3]tin, itdifakın, ve cemi milletin birleşmekliğinin ikti- [4]zalığını tarif ider.

[5]Gerostathis bu cevaplerden soñra evlatleri ile- [6]rüleyen atalerin cümlesine didelerinin ruşan ol- [7]masını doa itdi, ilerüde görünemeyüp yokarı taksi- [8]lere çıkmayan şagirtlere-de gayret verdi-ki gelecek [9]imtihande daha eyi görünsünler, ve nihayet didaska- [10]losları, ilerüleyen şagirtleri ve davalı Georgio- [11]su-da teklif itdi-ki ol gün hanesinde taam idelim. ve [12]cümlesi ile Sholeiondan çıkdı.

[13]Yalançı deava ve hahiş.

[14]Gerostathisin taamı adeti üzre pek temiz, pek hafif, [15]safi, leziz ve afietli idi.

[16]Firasetli ihdiyar, nasıl ki sair vakitde zikr itdim [17]ise, çeşitli ve ağır mesarifli taamleri ikrah ider idi. [18]Bu gibiler, der idi, hem atie hem faydesizdirler, hem [19]ömüre zarar verirler, hem akçeleri boşa müsrüf [20]itdirirler. Şunu-da zamm itdi ki itibar ve itiraz ne [21]saltanatlı ve çeşitli-taamler ile ne-de parlak ilvan- [22]ler ile kazanılır, ançak fakat eyi ameller ile.

[23]Hatırımdadır ki ol günde Maruçisleri, Kapla- [24]nisleri, Zosimadesleri zikr itdi, bunlar, dedi, bitün [25]milletimizin muhabbetini, itibarını, itirazını, teşek- [26]kürünü kazanıp ölümsüz şane müesser ve nail [27]olduler, elbetde saltanatlı ziafetleri ve ilvanleri [28]için değil, ançak merhametleri ve hahişli deavaları [29]için, bunlar ki anleri kametlendirdiler-de fukara ve [30]mukayetli şagirtleri vikaye itdiler, öksüz bakire **[85a]** [1]kızlara yardım itdiler, mahbuslere teselli oldu- [2]lar, haste haneler idare itdiler, faydement kitapler [3]stampa itdirdiler, İereaslar ve didaskaloslar terbiye [4]itdirüp okutdurdular, Sholeionlar ve Yücedeki [5]Allaha ibadet haneler yapdırdılar, ve daha Alla- [6]ha hoş, ve millete faydeli sair amellerin icrasında [7]bulundular.

[8]Emma çok zeñkinler, dedi, adeta deavalı ve hahi- [9]şli denilirler, çünki saltanatlı ziafetlere ve kö- [10]sterişatlere ziadeçe sarf iderler, zann iderek-ki bu [11]gibi tarikleri ile izzetlene-bilürler. lakin bu gibiler [12]itibarlerinin düşmenidirler, ve yok-ki dostleri, ve ol [13]sebepden bunların deavaleri ve hahişleri-de yalan- [14]dır, yahot deavasız ademdirler, zira izzet ve itibar [15]yerine izzetsizlik ve betnamlık kazanırlar. Elbetde [16]hiç bir vakit bir firasetli gişi seni hort boğazlığın [17]için, ve yahot çeşitli sufralerin için, yahot [18]kösterişatlerin için izzetlemeyecekdir. Zıtdına fi- [19]rasetli gişiler seni divane deyü hayfleyecekler, fu- [20]kareler fani müsrüfün için gazablenecekler, mem- [21]lekatında acınacakdır ahceleriin divane ve boş [22]sarfı için-da, kendüsine göstürdüğün zemme mü-

[23]stahak soukluk içün-da. Çokları hakeza zann ider- [24]ler ki deavalıdırlar, eğer kabahatlerini tanımamak- [25]lığa müdavemetli isteklik gösterirler ise, zira ka- [26]baatlerini tanıyup ikrar itdüklerinde utanırız ve [27]izzetimizi ve itibarımızı gaip ideriz deyü korkarlar. [28]Elbetde bu gibi kimesneler divane ve boşdurler, ken- [29]dülerin insan olup ve yañılmamak fakat Allaha [30]mahsus olduğunu unutdukleri içün. Yañklış [31]feyllerine yahot amellerine müdeavemet gösterdikle- **[85b]** [1]rinde izzet ve itibar kazanacak yerde, inat, düzel- [2]meyci öbirlerine zararlı ve ikrahlı görünürler. [3]Zıtdına her kim hararet ve firaset ile kabahatlerini [4]tanıyıp ikrar ider ise kendüsine muhapbet ve itibar [5]kisp ider, zira Kendüi tanı lafsını bildüğini, huli- [6]sane ve alçak gönüllü olduğunu, düzelip ile- [7]rüleye-bilür idüğini gösterir.

[8]Hakeza yalancı deavalıdırlar ol bir kimesneye [9]teacizlik ve zarar ve haksızlık itdikden soñra aflık [10]istemeye, yahot itdikleri kötülüğü düzeltmeye [11]utanıp arlananlar, zira pezvürda görünürüz de- [12]yü hafv iderler. Hulis davaları olanlar haksız- [13]lığı ikrah iderler. aslaça düşmenleri olmasını iste- [14]mezler. cümlesi kendülerine itibar idüp sevsinler [15]isterler, ve bu sebepden eğer bir kimesnyei incitdiler [16]ise, derakap hahiş ile seyirdirler hem aflık dilemeye, [17]hem itdükleri zararı düzeltmeye. Yalançı deavaya [18]yalan söylemeklik-de zamm olur, zira zemme müsta- [19]hak bir amel icrasında bulunduğinde, keenne arla- [20]nır deavasından ve hilaf söyler ve yapdığı işi inkar [21]gelür. Sahih deavası olan zemme şayan iş icrasında [22]bulunmaz. şayet bulunacak olur ise dahi, dü- [23]zeltmeye caht ider, lakin hiç bir vakit yalan ile pet- [24]nam olup çünhasını iki kat itmeye tenezzül itmez.

[25]Hakeza çokları şu feyldedirler ki, eğer kendü- [26]lerden mahirlerin ve uzların feyllerini, nasihatlerini [27]ve kulauzluklerini kabul itmeyüp atarlar ise, dea- [28]valı görünürler. Zira korkarklar ki eğer sairlerinin [29]nasihatlerini kabul idecek olurlar ise, belki onor- [30]larına ve itibarlerine keder verirler.

[31]Bu cins deavaya dar kafalılar, kendüler-de hiç **[86a]** [1]bir sahih bakşiş ve fazilet sezinip bulamayanler, [2]fotullar ve zırtaviler (kendüleri alim kıyas iden- [3]ler) müpteladırlar, bunlar ki öbirlerinden aşağa ve [4]eñkin görünmesinler içün divane ve zevzek görünür- [5]ler. zıtdına firasetliler ve sahih deavalılar mü- [6]daim ceht iderler ki kendülerinden eñkinlerin bile ka- [7]rarlerinden ve nasihatlerinden faydelensinler.

[8]Biçare hal üzre biraz kimesneler-de bulunurlar [9]ki gülmeye ve acınmaya şayeste haldedirler. Zira [10]bunların-da deavası kendülerden zenkinlerin sarf it- [11]diklerini sarf

itmekdedir ki, hatda anlerden fukara [12]görünüp betnam olmasınlar. Biçareler! ferkinde [13]olmayorlar ki bu gibi tarikleri ile çokların zevkine [14]ve firasetlilerin-de zemmine laik olurler, ve fakirli- [15]klerini örtmeye caht ider iken, bunu daha ziade ar- [16]tırup, daha ziade aşkar iderler. Halis deavası olan [17]gaderinçe sarf ider ve sairlerinin mesarifleri içün [18]aslaca vazife idinmez.

[19]Ve nihayet cümle yalançı deavalıların eñ bi- [20]çareleri, ya evlatlerim dedi Gerostathis, ol fukara [21]olup-da, fukara ve zari görünmesinler içün, hiz- [22]met ve iş görmeye utanıp işden kaçanlardır. o-isa [23]fukaranın iş görmesi, zenkinin boşluğundan hesap- [24]sız dereçe itibarlıdır.

[25]Ol vakit Gerostathisin sair vakit zikr itdiği demirci [26]Megas Petros, çifçiler Filopoimin ve Kinkinatos, [27]kuyudan su çeken Fokion, ve hamur yoğuran [28]zevcesi hatırımıza geldiler ve hulis ihdiyara de- [29]dik. elbetde cümle bu azim zatler-de boşluğun ve [30]tembelliğin yalançı tekvası yok idi. Gerostathis bu [31]tefdişimizi pek sahih buldu, ve naklietlerini hatı- **[86b]** [1]rımızda dutduğumuza pek memnun oldu, ve bu [2]cevapleri-de söyledi.

[3]Hiç bir deavalı adem aslaca memlekatına yük [4]olmaya tenezzül itmez. Hiç bir deavalı adem kabul [5]itmez ki memlekatı layıksızlığını beslesin, yani [6]kendi kendüsini kendi zahmeti ile besleyemediğinde mem- [7]lekatı anı beslesin. Hiç bir deavalı adem tenezzül [8]itmez ki fentler ve hilebazlıkler ile sair bir kişiyi [9]rütbesinden düşürsün-de kendüsi anın yerine çık- [10]sın. Hiç bir deavalı adem aslaca kuvvetlerinden [11]yüce rütbe istemez, ne-de memlekatı layıkından [12]eñkin paye ve hizmet teklif itdüğinde gazeplenir.

[13]Deavalı Epaminondes, Thivalıların azim sera- [14]skarı, sokaklerin nazirliğini-de kabul itdi, bayağı [15]askar gibi-de kendüsinden eñkin seraskarlerin maye- [16]sinde sefere gitdi. ve bu gibi tariki ile ne izzetini [17]gaip itdi, ne-de betnam oldu, ve bahusus daha ziade [18]izzetlendi ve şanlandı.

[19]Spartatis Paidaretos-da hemşehrilerinden meclis [20]azası seçilmedi deyü gıskanmadı, ancak memleka- [21]tında kendüsinden daha laik üç yüz gişi bulun- [22]duğuna sevinip şaz oldu, ve bu sevinci ismini [23]Plutarhosun ölümsüz tevarihlerinde izzetleyüp [24]ölümsüz eyledi.

[25]Başcıllığı sevmeklik.

[26]Eñ tehlikeli yalançı deava, dedi bizlere Gero- [27]stathis nihayetinde, başcıllığı sevmekliğin deava- [28]sıdır. Başcıllığı sevenler her bir tarik ile caht [29]iderler ki öbirlerinden üstün ve birinçi olsunlar, [30]zann iderek ki böylece izzetlenirler, şanlanırlar.

[87a]

[1]Emma eğer fehm itmiş olsaler idi ki izzet ve şan ye- [2]rine zıtlıklar, düşmanlıklar, kıskançlıklar ve ni- [3]hayetinde kendi nabeditliklerini ve harabatlarını [4]peyda idüp kazanırlar, ferk idecekler idi ki başçıl- [5]lığı sevmeklik eyi deava değildir, illa tehlikeli dea- [6]vadır, bunu-ki elbetde ikrah idecekler idi.

[7]Atalarımızın tevarihi, dedi ihdiyar, pek alea ta- [8]rif ider bizlere ki başçıllığı sevmeklik ne kadar [9]betnamlık ve izzetsizlik peyda ider ise, o-kadar baş- [10]cıllığı sevmemeklik ve alçak gönüllülük izzet [11]ve şanı şöhret peyda ider. Başçıllığı sevmeklik idi [12]Athinalıları Peloponnisakos yani Mora muharebe- [13]sine kametlendiren, lakin izzet ve şan yerine rezalet [14]ve sefalet ile yeñildiler serbestliklerini gaip it- [15]diler, kalea divarleri harap oldular, donanmaleri [16]batıp gark oldu, ve otuz tane meşrepsiz canavar [17]zorbaler bpyunlarının üzerine bindiler.

[18]Soñra Spartatislerin başçıllığı sevmeklikleri [19]Thiva muharebesine sebep verdi. lakin Spartatisler [20]Thivayı zapt idip, ve Ellada birinçi olup-da izzet- [21]lenecek ve şanlanacak yerde, evvelan Thivanın ka- [22]leası Kadmeiaden kovuldular, Boiotianın Leuktre [23]denilen şeherinde, ve Peloponnisosun Mantineia denilen [24]şeherinde meşhur Epaminondas bunları feth idüp, [25]kibirlerini endirdi ve burunlarını kırup kibir ve [26]başçıllığı seven Spartiyi Thivadan etna gösterdi.

[27]Böyük padişah Dareiosun başçıllığı sevmekli- [28]ği kendüsini Marathon ovasında rezil ve betnam idüp [29]kibrini kanılan yoğrulmuş çamura defn itdi. La- [30]kin yine o ovade kendüsinden mahir Miltiadise baş- [31]cıllığı ve hökümatı teslim iden Aristeidisin alçak **[87b]** [1]gönüllülüğü Elladai-da helas itdi Aristeidi- [2]si-de izzetledi.

[3]Dareiosun oğlu Kserksisin başçıllığı sevmesi ken- [4]düsini Salaminade ve Plateade betnam itdi. Lakin [5]yine o Salaminade, yine o Plateade Aristeidis şan- [6]landı, Elladanın yeñici ve muzaffer olmasına [7]başçıllığı sevmemesi ile yardım itdüği içün. [8]zira Salaminade hoşnutluk ile düşmeni Themistokli- [9]sin mayetinde bulunmaklığı tenezzül itdi. Platea- [10]da-da cenkden evveli Tegeatislere birinçi yeri brak- [11]dı, mücadele olmasın içün, cenkden sonra-da cen- [12]kin şanını ve izzetini Spartatislere brakdı, yine it- [13]daaleri ve kardaş kavkalerini teskin itsin içün. İşte, [14]çağırdı

Gerostathis, gerçek ve sahih deava, sahih [15]vatan sevicilik, sahih firaset! Aristeidis başcıl- [16]lıkleri, izzetleri ve çelenkleri arayarak ve isteye- [17]rek değil, ançak vererek ve geri çekilerek memleka- [18]tını-da şanlandırdı kendüsi-de beraber izzetlendi.

[19]Mutludur ol memlekat andeki Aristeidis gibi [20]deavalı evlatler bulunurlar, bu gibi evlatler [21]ki gayrı dürlü izzet ve şan arzulemezler, fakat [22]izzetli ve memlekata faydeli amellerden madea! Bu [23]gibi evlatler pek kıyımetlü ve arzuludurlar. Ka- [24]şki sizler-de, ya evlatlerim, bir gün bu gibi evlat- [25]ler olasız, kulauzuñuz firaset, fazilet ve ger- [26]çek deava olsun, ve her bir kendinize yahot sevkili [27]memlekatınıza, kir, leke, ar ve şikesti namus getire- [28]cek amelden uzak olasız!

[29]Firaset, dedi yine ihdiyar, ve deava Themistoklisi-de [30]Elladanın helascısı eyledi.

[88a]

[1]Themistoklisin deavası.

[2]Themistoklis çocukluk kemaletinden deavalı ve [3]hahişli görünür idi. Plutarhosun naklince ders- [4]lerinden azat olur ise idi, vaktini aslaca boş ge- [5]çirmeye tehemmül itmeyip nutk tariklerini ezber [6]ve nutkler inşa ider idi. Sholeionda-da eğlenceli ders- [7]lerden ağır dersleri daha möteber dutar idi, ço- [8]cuklukdan memlekat meemurietlerinde izzetlenüp [9]şanlanmaya olan zade arzusunu gösteriri idi, ve [10]bu-da fakat zahmet ile, çalışmaklık ile, ezber ile [11]kazanılır. Boşuna pederi memlekat meemurietlerin- [12]den bunu meks itmek içün Pireanın yalılerinde [13]atılmış eski ve faydesiz gemi teknelerini gösterip, [14]buna der-idi ki işte cemiat memlekat ömürlerine gi- [15]renleri sonunda bunlar gibi atar.

[16]Miltiadisin Marathonadeki parlak ve metin aleame- [17]tinden soñra Themistoklisin zade deavası dereçesiz [18]artdı, ve bu-da memlekatının layık evladı olma- [19]klığın methe şayan arzusu yüreğini zapt itdi.

[20]İmdi ol vakitden her bir eğlençeyi ve sefayı terk [21]itdi. ve bitün geceler uyukusuz kalıp düşün- [22]celi ve ağır baş görünür idi. niçün bu kadar tep- [23]dil oldu deyü sual idenlere der idi ki Miltiadisin [24]muzaffer aleameti beni brakmayor uyuyayım. İmdi [25]Themistoklis gençliğinden deavalı, azim ve metin işle- [26]rin sevdalısı oldığından, uyukusuz kaldı, ezber- [27]ledi, düşündü, muzaika idindi, zahmet çekdi, ça- [28]baladı, memlekatını hazırladı, ve Miltiadisin mu- [29]zaffer aleametinden on sene soñra bu-da hakeza metin [30]nişan taşı dikti, Salaminanın nişan taşını.

[88b]

[1]Ve Salaminade-ki kavkaden soñra Olimpiakos ago- [2]neslere geldiğinde, cemiat küreşlerden gözlerini kal- [3]dırup Themistoklise dikdiler, heyran kalarak ve El- [4]ladanın helascısını el çırpıp izzetleyerek. Ol [5]vakit Themistoklis dostlarına dönüp dedi-ki ol gün- [6]de memlekat uğruna olan cemi zahmetlerinin ivaz- [7]lerini alıyor idi. İşte sahihan deavalı olanlerin ar- [8]zuledikleri yalınız üçret, hemşehrilerinin muhab- [9]beti ve methidir.

[10]Emma biraz vakitden soñra kıskanç düşmenlerin- [11]den zemm olundu ki keenne bu-da Paisaniasın Ellada [12]için olan müsibet ve ele verici maksatlerini bilir [13]idi. ol sebepden mecbur oldu-ki uğruna o-kadar ce- [14]surane çabaladığı memlekatını terk itsin ve Acem [15]şahının yanına kaçsın. Ve böylece pederinin cevab- [16]leri tasdik olduler, zira gemilerin eski tekneleri [17]gibi atıldıkdan madea, fena ve müsipet feylli gibi-de [18]kovalandı namkör ve kıskanç kimesnelerden.

[19]Themistoklis-de gördüklerinden ve her günki te- [20]crübadan öğrenip pek doğru söyler idi-ki, Athinalı- [21]ler bir ademden uzun boylu vakit eylik bulmaden [22]usanırlar, ve memlekat meemurietlerindeki kimesne- [23]lere yolculerin çınar ağacına bulundukleri [24]gibi bulunurler, zira yağmur ve kış vaktinde bu- [25]daklerinin altında sığınırlar, ve yağmur kesilip [26]heva düzelir ise bunları kırıp telef iderler.

[27]Acem şahı her ne kadar şehrilikden bihaber ise-de, [28]lakin pek ziade taltif ile kabul itdi böyük düşme- [29]nini, ve Acemistanı harap idene padişahani tarz ile [30]iltifat itdi. Ve deruni yürekden doa itdi karanlığın [31]allahına, yani Acemlerin Arimanios denilern alla- **[89a]** [1]hına-ki, müdaim Ellinosleri kör etsin-de bu gibi [2]metin ademlerini kovsunlar. Pek lanetli betdoa! dedi [3]Gerostathis, bunu-ki fakat Elladanın eñ hasım düş- [4]meni ide-bilir idi. Ve kaşki hiç bir vakit icra olmasın.

[5]Derler ki Acem şahı bir vakit Themistoklise izzet [6]ve eylikler itdikden soñra, nihayet bunu teklif itdi-ki [7]Elladanın üzerine hazırladığı askarı kumanda [8]itsin. Emma Themistoklis ne kin saklayıcı idi, ne-de [9]kendüsini beğenmiş ve hotbin idi, ancak memlekatın [10]alicenap evladı idi. Ve lakin Patişahın teklifine [11]itaat itmese idi, veli nimetine namkör görünecek idi, [12]ve namkörlüğün vahşi çünhası alicenap canleri [13]kirledemez. Emma öbir tarafden Patişaha itaat idüp [14]validesi Elladanın üzerine silah kaldırsa idi, el- [15]betde izzetini ve itibarını gaip idecek idi, ve lakin i- [16]tibarını ve vatanını dünyadeki zatlerin cemisinden [17]ziade sever idi. Bu gibi çıkmaz dar sokakda

azim The- [18]mistoklis kapandıkda, derler ki, zehir içüp vefat [19]itmesini Patişahın huzurunda namkör, yahot vata- [20]nının indinde nabedit olmasından daha evla belledi.

[21]Acem şahı ölümünü öğrendikde o ademin deava- [22]sına ve vatan seviciliğine hayran kaldı. Athinalı- [23]ler-de pişman olup, Pireada Salaminanın karşısına [24]Themistoklis içün bir mezar dikdiler.

[25]Öğrenin sizler-de, ya evlatlerim, zamm itdi ol va- [26]kit Gerostathis, itibarınızı sevesiniz her kankı rüt- [27]bede, her kankı sanaatde, her kankı maslahatde bu- [28]lunursanız. Hiç bir vakit tenezzül itmeyn, bir da- [29]giga içün bile olsun, itibarınızı gaip itmeyesiz, [30]her ne sebepden dolai olur ise olsun. Itibarınızın [31]uğruna karlerinizi-de, mallerinizi-de, şanlerinizi-de, hö- **[89b]** [1]kümatlerinizi-de, ömrünüz bile itibarınıza kurban [2]olması leazım olursa onu-da kurban idin. Emma eğer [3]Allah göstermesin, betnamlık ve rezalet sizleri kor- [4]kutmaz ise, ve izzet ve itibar cemi dünyavi eyli- [5]kleriniz eñ kıyımatlısı saylmaz ise, brakın ar- [6]tık, vaz geçin meşhur Ellinoslerin silsilesi denil- [7]meden.

[8]Eğer, dedi ihdiyar, ömrümüzün yolunun müd- [9]detinde firaset, fazilet, sahih deava ve hahiş sizleri [10]kulauzlamaz ise, ancak şanın yahot karın arzu- [11]sunden gözleriniz kararmış hakkı nahakden, izzetli- [12]leri nabeditlerden ferk itmeyecek olur iseniz, eyice [13]bilesiz ki ya betnamlık ve rezalet ile ömür geçirip [14]öleceksiz, ya Hrostratosun kara şanı şöhretini [15]kazanacaksız.

[16]Birazdan soñra Gerostathise Hrostratosun kim idü- [17]ğini sual itdik. Gerostathis-de, bel-ki biraz rahatlan- [18]sın içün, zira yokarıdeki cevapleri pek ziade hahiş [19]ile söyledi, Didaskalosa reca etdi-ki bizlere Hrostra- [20]tosun naklietini itsin. Didaskalos-da dedi.

[21]Hrostratos ve Artemisin puthanesi.

[22]Küççük Asiade-ki Yunan şehri Efesosda (A- [23]yasuluk), Artemis Allahın bir puthanesi var idi, [24]bunun cesimliğine ve parlaklığına bitün eski El- [25]linosler teaççüp idüp heyran kalır idiler, o-kadar [26]metin idi, ve Elladanın hikmetlerinden birisi sayılır [27]idi. Emma Hristosdan üç yüz elli altı sene evveli, [28]Megas Aleksandrosun mevlut olduğı gicede, mü- [29]stakil yandı Artemisin bu puthanesi. Ve Efeso- [30]slu Hrostratos isminde bir kimesne yakdı, zira, kendi **[90a]** [1]şahadetliğince, şan alevinden dutuşup, bu yan- [2]gın ile ismini ölümsüz brakmayı istedi.

[3]Didaskalos burada naklietini tekmil itdi. lakin [4]Gerostathis zamm itdi. Her ne vakit, ya evlatlerim, [5]firaset, fazilet şan arzusunun kulauzu ve kanu- [6]nu ve gemi olmaz ise, bu arzu harabatlu illet [7]olur, ve zapt itdüği kimesneyi deli divane ider. ve ol [8]ecilden bu korkulu illetin ismine ihtişam divaneli- [9]ği ve hırsı şan derler. İmdi Hrostratosu bu illet [10]kör itmiş idi, ve müleahaza idinemedi ki, ol mekruh [11]ameli ile mekruh ismini ebedi betnamlığa teslim ide- [12]cek idi, ve yok-ki ihtişama ve izzete.

[13]Bu gibi ebedi betnamlığa teslim oldu Spartati- [14]sli Pausanias-da, Plateade muzaffer aleametini di- [15]ken, zira bu-da şanın ve akcenin divaneliğinden zapd [16]oldu. Acınarak sizlere bunun içün biraz nakl ide- [17]ceğim, ihtişam divaneliğinin mekruhluğunu görme- [18]niz içün, ve bunun betnam ölümünü Themistokli- [19]sin ölümü ile rubar itmeniz içün.

[20]Plateanın cenki ve Pausanias.

[21]Salaminade-ki meşhur cenkden soñra, Kserksis Asia- [22]ye firar idüp Elladada seraskarı Mardoniosu üç [23]yüz bin askar ile brakdı-ki Elladayı zapt itsin.

[24]Mardonios yine Acem silahlerinin bahtını sına- [25]maksız, böyük vatler ile, rişvetler ile, dalkavuk- [26]lukler ile korkutmaklıkler ile caht itdü-ki El- [27]linosları ve bahusus Athinalıleri tebeate getirsin.

[28]Lakin vetan sevici Athinalıler Mardoniosun vat- [29]lerine-de pofpoflerine-de, korkutmalerine-de kulak [30]asmadılar. Ve Salamina muharebesinden bir sene soñra **[90b]** [1]Voiotianın şehri Plateada pek çetin bir kavka oldu, [2]andeki seraskar Mardanios öldü, ve hemen cemi A- [3]cem askarı telef oldu. ve üç yüz biñden fakat [4]üç biñ askar güçülen helas olup azim fetu- [5]hatın zehirli haberini Acemiştane getire-bildi.

[6]Athinalılerin seraskarı Aristeidis idi, Sparta- [7]tislerin seraskarı ve cümle Ellinoslerin serdar-ı [8]ekremi-de Spartatisli Pausanias idi. Lakin, nasıl ki [9]sair vakitde sizlere söyledim ise, dedi ihdiyar yalı- [10]nız kahremanlık, firaset ve fazilet olmayşın, helas [11]idemez Ellinoslerin kahremanlığı Plateada Ella- [12]dayı helas idemeyecek idi, eğer yine Aristeidisin fi- [13]raseti ve fazileti bu helaslığın imdadına yetişme- [14]miş olsa idi.

[15]Cenkden evveli Athinalılerin ve Tegeatislerin ma- [16]beyninde pek muannet inat kopdu yer içün, yani [17]siz ilerü, biz ilerü deavası. Ellinoslerin askarı- [18]na-da ve bitün Elladanın helaslığına-da fena vu- [19]kuatler peyda ola-bilürler idi bu itdaaden, eğer [20]Athinalılerin seraskarı, sahih vetan sevici Aristei- [21]dis meydane çıkıp ilan itlemiş olsa

idi ki, Athina- [22]lılara her kangı yeri verirler ise hoşnudiet ile ka- [23]bul idecekler, zira yerden izzetlenmek değil bun- [24]ların ameli, ançak bunlar yeri izzetlemekdir. Bu [25]tarik ile itdaa teskin oldu, itdifak geldi, ve Elli- [26]noslerin silahleri üstün göründüler, ve Platea- [27]nın ovasında Elladanın helaslığını tekmilan icra [28]idüp möhürlediler.

[29]Bu kavkaden soñra Pausanias Ellinoslerin donan- [30]ması ile Bizantiona (şimdiki Stapol) sefer idüp zapt [31]itdi bunu, ve Plateade aldığı çok zi kıyımet Acem **[91a]** [1]mallerine Bizantionde bulduklarını-da zamm itdi. [2]Emma mal ve şan adeta zaif akılleri kör iderler, ve [3]fena ve alçak yürekleri bozarlar. İmdi Plateanın [4]şanı ve tevatür yağmaler Pausaniası kör idüp boz- [5]dular. Nasıl ki şerhoş şarapden doyumaz, öylece [6]hırsı şan ve mal olan Pausanias-de şana ve male doy- [7]mayup, bunların sebebine Hrostratos gibi bir put- [8]hane yakmayı istemedi, ançak bitün Elladayı Kser- [9]ksise teslim itmeyi istedi. Hayr! evlatlerim, Pausa- [10]nias bitün Elladayı yakmayı istedi deyü söyledi- [11]ğimde hata itdim. Hayr! bunu ele vererek ve barba- [12]roslere taabi iderek yankından hesapsız daha beter [13]fenalık icra idecek idi. zira Elladanın puthaneleri [14]ve şehirleri yansaler idi, yine tekraren kolaylık ile [15]yapıla-bilirler idi, nasıl ki Hrostratosun yakdığı [16]Artemisin puthanesi yapıldı ise, nasıl ki Kserksisin [17]yakdığı Athina şehri yapıldı ise. Emma eğer El- [18]lada Pausaniasın kammazlığı ile yassir olsa idi, [19]müşküllük ile helas ola-bilecek idi.

[20]Deruni yürekden ah çekdi ihdiyar ve biraz si- [21]kutlukden soñra naklietini şu gibi başladı.

[22]Şükür ki Pausaniasın fena feylleri hemşehrile- [23]rinden erken aşkar olup dutulduler. lakin bunu [24]dutup memlekatın kamazı ve hayin olduğu içün [25]mahbus idecekleri vakit Spartideki Kalkioikos (Ba- [26]kır evli) Athinanın puthanesine kaçdı. Ve Ellinos- [27]ların meshebince, puthaneye kaçış bir kimesneyi [28]oraden dutup çıkarmak mekisli idi. Bu sebepden [29]Spartatisler bunu dutmaya kadir olamayup, ka- [30]rar verdiler ki puthanenin kapusunu örsünler-de [31]orade hırsı şan ve mal olan Pausanios aclıkdan ve- **[91b]** [1]fat itsin. Derler ki puthanenin kapusuna birinci [2]taşı kamaz oğlunun katli hakkında Pausaniasın [3]kendi validesi koydu Spartiyi bu gibi na-laik evladı [4]mevlut itdiğini kendine ar ve namus iderek

[5]Bu nakliyetden soñra Gerostathis dedi bizlere, — [6]Şimdi Themistoklisin ölümü ile Pausaniasın ölü- [7]münü rubar idin. birisinin alicenap deavasını ve [8]kin saklamamasını öbirisinin şana olan divaneliği ve [9]kamazlığa olan betnam feyli ile rubar

ve vezn idiñ. [10]nihayet rubar idiñ Themistoklisin azim ismine zamm [11]olan ebedi izzeti ve şanı, Pausaniasın mekruh ismine [12]dakılan ebedi betnamlık ile, ve sizler-de Themistoklise [13]izzet veren firasetli ve faziletli deavayı kucakla- [14]yıp, Pausaniasın betnam ve ikrahlı iden şan ve mal [15]arzusunun divaneliğinden kaçın. İnsan cinsini hiç [16]bir kötülük, hiç bir illet ne-de hırsı şan ve mal [17]kirledecek idi, eğer cümlesi şu üç tenbihlere ih- [18]timat idüp bunların arkasına düşseler idi, "Ka- [19]rardan dışarı hiç bir şey yapmamalı," "her bir zat- [20]da karar pek eyüdür," ve "Kendüñi bil." İmdi [21]cemi amellerinizin ve arzulerinizin kanunleri bunlar [22]olsunlar, ve ol vakit mutluluğunuz sağlam ve [23]möhkem olacakdır, ve sevgili memlekat-de mutlu [24]olacakdır.

[25]Ve ol günde-de hulis ihdiyar bizlere bu güzel [26]nasihatleri söyledi, ve şu beytleri-de zamm itdi.

[27]Deavalı adem sevgili itibarını kötülüğe karşı

[28]durmaya

[29]Silah, fazileti-de kamet kullansun her dem

[30]vurmaya.

[92a]

[1]**KS.**

[2]CANIN KUVVET-İ BASRESİ

« [3]Τούς άπαιδεύτους μόνη τη μορφή των

[4]θηρίων διαφέρει. » (Κλεάνθους.)

[5] "Bilkisizlerin canavarlerden ferki [6]fakat surettedir."

[7]Sholeionun şagirtlerinin arasında bir fakir tü- [8]fekcinin oğlu Konstantinos ilime olan arzusunde [9]ve gayet mukayetlilikde ferkli idi, bilgisiz bir ko- [10]ca başının oğlu Athanasios-da ilime olan ikrahlıkda [11]ve gayet dikkatsızlıkda ve mathimalara olan tembel- [12]likde ferkli idi. Çok defa didaskaloslar nasihat ider- [13]ler idi, taazir itdiler, terbiye itdiler Athanasiosu, [14]lakin cemisi boşa ve bihudeye. Ataları her ne-ka- [15]dar bilgisiz iseler-de, lakin bilgisizliğin fenalıklerini [16]sezinüp hiç bir vakit evlatlerini mukayete ve oku- [17]maya kametlendirmeden dur olmazlar idi. Emma bi- [18]çare hal üzre Athanasios sağırlığa vurmuş idi. [19]Didaskaloslar nihayet ümitsizliğe gelüp tembel A- [20]thanasiosun Sholeiondan kovulmasının iktiza idüğini [21]Gerostathise söylediler, zira

kendüsi-de fayde bulma- [22]yor, dediler, ve fena ibretli ile sair şagirtlere-de za- [23]rar idebilir, ve bahusus cahil gençler fena ibret- [24]leri eyülerden ziade ve kolay öğrenirler.

[25]Emma hulis Gerostathis daha ümitsizliğe gelmedi. [26]bir eyi amelin icrası içün, der idi, "müdeavemet ve [27]kavi isteklik leazımdır." Bahusus Athanasiosu bil- [28]gisizliğin fenalıklarından kurtarmasını eyi ve mer- [29]hametli iş beller idi, zira ilimin tatlı sevgisinden mah- **[92b]** [1]rum kalup bilgisizliğin karanlığında debelenenler [2]böyük ve çok tehlikelere düşerler. İmdi Gerosta- [3]this Athanasiosun kovulmasının kararını kabul it- [4]meksiz, bir defa dahi bunu okuma ile barışdırmaya [5]caht itmesine karar verdi.

[6]Tasvirler.

[7]Kiriaki günlerinin birisinde Gerostathis Sholeio- [8]nun cümle şagirtlerini evine teklif itdi ki biraz gü- [9]zel tasvirler göstürsün, anleri-ki ol günlerde Tir- [10]gestaden almış idi. Cümlemiz hahis ile ihdiyarın [11]evine seyirtdik. Birincilerin arasında Athanasios-da var [12]idi, bu-ki her ne kadar ilimi ikrah ider ise-de, lakin tas- [13]virlerin güzel ve eğlenceli olduklerini eşitdikde, [14]kıçıklandı ve siftah seyirtdi. Cümlemiz ihdiyarın [15]böyük sufrasının etrafına oturdukde, başladı [16]bizlere sahihan çeşit renkli Afrikanın, Amerikanın, [17]Australianın vahşi ademlerinin tuhaf tasvirlerini [18]göstürmeye. Ol vakit Athanasios Afrika, Amerika [19]ve Australia nerededir deyü sual itdi. Gerostathis [20]karşılık verüp dedi-ki Yer yüzünün böyük belik- [21]leridir, bunların ki ademlerini, mahsullerini, iklim- [22]lerini, ırmaklerini, dağlerini, şeherlerini öğrenecekdir, [23]eğer Geografianın bu güzel ve tuhaf ve eğlenceli ma- [24]thimasını tarif olur ise. Lakin bu vahşi ademler, [25]dedi tasvirlerini Athanasiosa göstürerek, ne Geogra- [26]fianın mathimasını, ne-de sair mathima öğrenirler ve [27]müstakil bilgisiz olduklarından ne faydeli zatlar [28]bilirler, ne-de eyi meşrepleri var, ne-de şehrilikleri, ne- [29]de mutlulukleri ve bunun içün vahşi denilirler, [30]ve vahşinin canavarden ferki pek azdır. Bizler-de, ya **[93a]** [1]dost Athanasie, vahşi olacak idik bunlar gibi ve vah- [2]şi canavarler gibi, eğer kitaplerimiz, didaskalosle- [3]rimiz olmasaler idi, bunlar ki aklımızı-da şafklen- [4]dirirler, yüreğimizi-de alicenap iderler, ve ömrümü- [5]zü-de şehriledirler.

[6]Bu tasvirlerden soñra ihdiyar bizlere çeşit ma- [7]den mahallerinin ve çeşit madenlerin ve mahsullerin [8]renkli resimlerini gösterdi, bunları-ki insanlar yerin [9]bağrından çıkarırlar. ve dedi ki bunların cemisini [10]Oriktologia yani yerin altındekileri tefdiş iden ilmi [11]meadin tarif ider, ve bu-da pek güzel ve eğlenceli [12]bir dersdir.

[13]Bu tasvirlerin arasında bir-de vapor kömürü ma- [14]deninin resmi var idi. Ve bunun yanında bir-de Ameri- [15]kanın Brasilia denilen mahelinin tasviri, orda ki hay- [16]lüçe Araplar elmas bulmaya meşgul olmuş gö- [17]rünüyor idiler. Bu tasvirlerden sebep alıp bizlere [18]dedi ki siah kömür ve parlak elmas ikisi-de bir zat- [19]dırlar, zira ilm-i kimya aşikar itdi ki kömür her kan- [20]kı zatlerden mürekkep olup meydana gelmiş ise ol zat- [21]lerden ibaredir elmas-da. Ve daha dedi ki, eğer ilm-i kim- [22]ya bir tarik bulup-da kömürleri billur şekline tep- [23]dil ide-bilse, bunları sahih elmas iderler. Lakin, de- [24]di, bu kuvvet fakat tabiata verilmişdir. emma nasıl [25]ki yerin kucaklerinde fakat sırran siah kömürler [26]parlak ve kıyımetli elmas olurlar ise, öylece fakat [27]eyi ve doğru ilimin ve Hristianca terbienin kucak- 28 larında kara ve terbiesiz canlar-da temizlenirler, [29]alicenap olurlar ve parlarlar. Dua iderim ki siz- [30]lerde, ya dostlarım, mukayetlik ve ilim arzusu [31]ile aklıñızı şafklendirip ve yüreğinizi düzeldip, **[93b]** [1]bir gün sizler-de parlak elmas olasız, ve biçare ve [2]derdiment vatanımızın donankıleri olasız.

[3]Sanien bizlere bazen hayvanler tasvirleri getirdi, [4]anlerden ki çoklerini bilmez idik. ve bazen böyük hay- [5]vanler kemikleri gösterdi, bunlar ki, dedi, çok dehir- [6]lerden evveli artık yer yüzünden yok olduler, ve [7]ilm-i hayvana-da meşgul olanler bunları prokatakli- [8]smaia isimlerler, yani tufandan evvel bulunan [9]hayvanler. Ve çeşit kuşlerin pek böyük mahirlik ile [10]yapılma yuvalerinin tasvirlerini-de gördük.

[11]Ol vakit bizlere hayvanlerin çeşit tabiatlerini ve [12]adetlerini nakl itdi, ve bahusus nasıl Kastor (Kun- [13]duz) denilen hayvanın iki tabakalı evini yapdığını, [14]nasıl leazım olan direkleri dişleri ile kesip-de kuy- [15]ruğu ile vurarak yere çakdığını. nasıl gayretkeş [16]arıların pek dikkatli şurut ve ölçü ile altı kö- [17]şeli yuvalerini mumdan yapıp anlere ballarını [18]koyduklerini, nasıl sultanlerinin odalerini öbirlerin- [19]den geniş yapdıklerini, ve nasıl bil itdifak hizmet- [20]leri payleşdiklerini, nasıl birazleri içeride kalıp ba- [21]lı yapdıklerini, birazlerinin-de dışarı çıkup içe- [22]ride işleyenlere çiçeklerden taam toplayıp getirdik- [23]lerini. Bunları eşidip teaççüp ider iken ihdiyar [24]bizlere dedi. Vakaa, ya evlatlerim, çeşit hayvanle- [25]rin ve kuşlerin işleri pek teaççüplidirler. lakin [26]bunların işleri yüz ve biñ senelerden mukatdema [27]nasıl ise idiler, yine halea o- gibidirler, ve yine mü- [28]daim öyle olacakler. Hayvanlerin işlerinde hiç bir [29]tepdilatlık, hiç bir ilerülemeklik, hiç bir düzel- [30]meklik göremeiz. Lakin insan ilerüleyci akıl ile do- [31]nanmış olduğu ecilden, her gün kendüsini-de yap- **[94a]** [1]dığı işleri-de düzeldip daha eyi yapa-bilir. İşte in- [2]sanın ve hayvanlerin arasında olan eñ böyük ve asli [3]ferk. Lakin insanlerin düzelip ilerülemeleri fakat [4]ezber ile, mukayetlilik ile, öğrenmeklik ile

ve zah- [5]metler ile kazanılır. İmdi her kim ilerülemekliğin [6]bu tariklerini ikrah ider ise, mücerretden durgun [7]ve biçare hayvan gibi kalacaktır.

[8]Bundan sani bizlere Ellinoslerin ve Roamlılerin [9]tevarihatlerinden hakeza yakın vakitlerinde meşhur [10]zuhuratlerinin tasvirlerini gösterdi, ve biraz-da eski [11]Elladanın meşhur kimesnelerinin suretlerini gösterdi.

[12]Ve ol vakit bizlere Tevarihatın tarif olunup ö- [13]ğrenilmesi ne kadar hem eğlençeli hem iktizalı hem [14]faydeli olduğını tarif itdi, zira bu tevarihat, dedi, [15]tarif ider bizlere nasıl milletler böyürler, mu- [16]tlu ve metin olurlar, ve yine nasıl solarler, dü- [17]şerler ve harap olurler. Sahihan tevarihatın mak- [18]satı pek merhametkani ve faydelidir, zira bu ge- [19]çen dehirlerin taksiratlerini ve noksanlerini, gele- [20]cek vakitlerin dikkat idüp faydelenmesi içün aşi- [21]kar ider. Ve ne tevarihatı ne-de sair faydeli haper- [22]ler kazana-biliriz, eğer evveli bu haberleri kazanma- [23]klığın aleatlerini kazanmaz isek, yani eğer lisanler [24]öğrenmez isek. Ve ayriçe bizlere atalarımızın lisa- [25]nını öğrenmeyi tavsie itdi, zira bu bizlere öbir li- [26]sanlerin öğrenilmesine çok kolaylıkler verir. Bun- [27]dan madea, dedi, Ellinika lisanı dünyadeki lisanle- [28]rin cemisinden eñ güzeli, eñ zenkini, eñ istillahı [29]güzelidir. Azim atalerimiz bu lisande yazdılar eñ [30]güzel kasideleri, eñ hisseli tevarihleri, eñ elfazlı [31]nutukları, eñ yüce feylesofieti ve ilm-i hikmeti, **[94b]** [1]ve eñ alim öğütleri ve nasihatleri. Her bir güzel [2]terbie ve ilim tahsil itmeyi isteyen Allaman, Fran- [3]sız, İngiliz, Talian yahot Amerikalı aslaça El- [4]linika lisanını öğrenmeksiz kendüsini alim belle- [5]mez. Ve ne gibi rezalet altında kalacağız biz Elli- [6]nosların silsilesiiz deyü bebürlenenler, kibirlenen- [7]ler, eğer bu atalerimizin lisanı hususinde muzai- [8]kasız ve vazifesiz bulunacak olur isek. Vakaa sa- [9]hihdir ki Ellinika lisanının ve her bir lisanın-da ta- [10]rifi ve öğrenmesi evvelinde pek kuru ve zahmetlidir, [11]lakin ilimin kökleri ne kader acı iseler, meyveleri o-ka- [12]der tatlıdırler, dedi Aristotelis. İmdi eğer Ellini- [13]ka lisanını ve daha sair lisanleri-de kisp itmeye caht [14]itdiğinizde, bu lisanleri öğrendikden soñra nail ola- [15]cağınız pek tatlı meyveleri hatırınızde dutarsanız, [16]hoşnutluk ile sarfın (grammatikinin) verdiği bezgin- [17]liği-de, Lugatname Leksikonun zahmetlerini-de tehemmül [18]ideceksiz, nasıl ki şifalığınızı bulmak içün acı [19]mualiceleri-de hoşnutlik ile içersiniz, ve hakeza na- [20]sıl ki bir tuhaf ve seyirli bağçeye yetişmek içün [21]dar ve sarp yolleri hoşnutluk ile yörürsüz.

[22]Ne mutlu Ellinikayı bilüp bunun vasıtası [23]ile Hristianlığın ilahi gözelliklerini, ve Ellinos fi- [24]rasetinin solmaz güzelliklerini tanıyan kimesnelere.

[25]Gerostathisin bu cevaplerinden soñra tasvirlerini [26]karışdırıyor idik. ve bunlardan birazleri içün [27]teaççüp idiyor idik, bunlar ki Evropa musiale- [28]rinde bulunan bazen Ellinos putlerinin tasvirleri [29]idiler. Ne kadar daha ziade teaççüp idecek idiniz, [30]dedi bizlere ol vakit ihdiyar, atalerimizin metin ve [31]imrenilmeyici üstadietliklerini ve mahirliklerini, eğer **[95a]** [1]Evropa musialerinde ol mermer putların kendüle- [2]rini görmüş olsanız idi, anler ki halea bu güne ka- [3]dar taşçılığın yani put yapmaklığın hikmetleri [4]sayılırlar, zira bu güne kadar daha hiç bir sa- [5]naat sahibi anlerin güzelliklerinin tekmilliğini imre- [6]nip tıpkısını yapamadı. Emma bu putlerin cemisi [7]eski ve şimdiki vakitlerde o-kadar teaççüp olunmak- [8]sız Paros adasının yahot Penteli dağının mermer [9]madenlerinde şekilsiz ve suretsiz taş parçaleri idi- [10]ler. Ve Fidias, Praksitelis ve sair put yapıcılar [11]sanaatleri ve marufetleri ile bunların üzerlerindeki [12]atie parçaleri keserek ve yonarak o gibi eşi yapı- [13]lamayan ve bulunmayan putler yapdıler. Dida- [14]skalosler-de tıpkısını yaparler, dedi ihdiyar. Oku- [15]maler ile, ve eyi terbie ile caht iderler ki terbie al- [16]tına girmemiş çocuklerin canlerini terbieye koyup [17]güzelletsinler. Mutludurlar ol Fidiasın ve Pra- [18]ksitelisin sanaatca hizmetlerinin ayarınça meşreb-i [19]hikmetler peyda itmeye kadir olan didaskaloslar!

[20]Gerostathis söyleyor iken Athanasiosun renki bozu- [21]lup kıp kırmızı oluyor idi, ve darsıkleniyor idi, [22]zira deruninde mukayetliğin ve tembelliğin mabeynin- [23]de muharebe başlamış idi, ve bu küreş idi darsı- [24]klanmasının ve kızarmasının sebebi.

[25]Arkadaşımız Konstantinos-de gözlerini bir tasvir [26]üzerine dikmiş duruyor idi. suretinde mahzunluk [27]var idi, ve gözlerinden önündeki tasvirin üzerine bir [28]göz yaşı tamladı. Neñ var-da ağlayorsun Kon- [29]stantine? sual itdi buna Gerostathis. Haylüce gün- [30]lerden berü seni düşünceli ve mahzun görüyo- **[95b]** [1]rum söyle bana neñ var. Emma Konstantinos karşı- [2]lık yerine fakat göz yaşleri dökeridi.

[3]Gerostathis şüphe itdi ki belki arkadaşlerinin ya- [4]nında çekiniyor idi acısının sebebini söylemeye. anın [5]için anı öbir odasına teklif itdi. bizler-de yalınız [6]kaldık ve ikonaları karışdırıyor idik. Biraz vakit- [7]den soñra Gerostathis Konstantinos ile geldiler. Kon- [8]stantinos ol vakit hoşnut görünüyor idi, ve yü- [9]reğinin sevinci daha yaşlı gözlerinin üzerinde par- [10]layor idi. Hakeza Gerostathis-de şaz görünüyor idi. [11]bizler-de dostumuz Konstantinosun evvelki acısı- [12]nın ve şimdiki añsızdan gelen tepdilatlığının sebebini [13]öğrenmeye pek böyük arzude idik. Gerostathis evvelki [14]yerine geçip bizlere dedi-ki şimden soñra Konstantino- [15]su Kleanthis isimleyecekdir. Ve niçün? deyü sual [16]itdik. – Bilir-misiniz, dedi bizlere, eski Kleanthis kim [17]idi? — Hayr, deyü karşılık

verdik. – İmdi bunun [18]hikayesini ideceğim sizlere, hatda öğrenesiz ki Kon- [19]stantinos anın laik evladıdır, ve ol sebebden anın [20]ismini-de almaya laikdir.

[21]Freantlis isimlenen Kleanthis.

[22]Fakir, lakin gayretli genç Kleanthis Hristosdan iki [23]yüz elli sene evvelisi Athinaya gitti ki filosofiayı, [24]yani ilm-i hikmeti tarif olsun. Ve Zinon filosofosun [25]şagirdi oldu. Temam on dokuz sene fakir Kleanthis [26]dikkat ve mukayetlilik ile alim ve faziletlü dida- [27]skalosu Zinonun derslerini eşidir idi. Cümlesi bi- [28]lirler idi ki Kleanthis o-kadar fakir idi ki, hatda ka- [29]ğıt almaya parası olmayup Zinondan eşitdiği ders- [30]leri stridiya ve midiya kabıklerinin ve sığır kürek- **[96a]** [1]klerinin üzerine yazar idi. Ve bitün gün derslerini [2]eşidip, ezberlemesine meşgul olup, hiç bir iş ya- [3]hot sanaat işler görünmez idi. İmdi fakir Kleanthis [4]nereden geçiniyor idi? Kim buna akça veriyor idi? [5]hırsızlık itmesin; yahot sair bir fena tarik ile idare [6]olmasın? Bu gibi şüpheler peyda olmaya başladı- [7]lar bunun hakkında Athinade. Ve ol Athinanın eñ [8]yüce ve ihtirazlı divanı Areios Pagos, bunun ki [9]borçlerinden birisi-de boş kimesnelere dikkat itmek idi, [10]şüpheli Kleanthisi huzuruna teklif itdi ki bunun [11]o-kadar seneler hiç bir iş görmez iken ne tarik ile ida- [12]re olduğını teftiş itsin. Ol vakit Kleanthis kendü- [13]sini himaye itmek içün Athinanın biraz bağçıvan- [14]lerini şahit getirdi, anlerin şahitliğinden aşkar oldu [15]ki, bir tarafdan ilime dereçesiz arzusu olup, öbir [16]tarafdan fukara olup, bu bağçıvanlerin bağçe- [17]lerinde gece guyulerden su çekip bağçelerini [18]suvarır idi, ve böylece geceki zahmetinin ücreti ile [19]idare olup gündüz derslerini eşidir idi.

[20]Areopagitisler ve cümle Athinalıler fakir Kle- [21]anthisin gayretine ve faziletine teaççüp idüp meth [22]itdiler, ve ol vakitden Freantlis yani kuyudan su [23]çekici isimlendi. Ve memlekatce-de karar verdiler ki [24]Kleanthise bir cüzi iane itsinler-de, daha yüce ilim [25]tahsiline mukayet olsun. Ve böyleçe Kleanthis Zi- [26]nonun şagirtlerinin cümlesinden ziade ilerüleyüp [27]didaskalosunun vefatından soñra anın yerine geçdi.

[28]Bu Kleanthisdir ol atalarımızın pek doğru ce- [29]vapleri, yani okuma bilmeyenler hayvanlerden fakat [30]suretde ferklidirler.

[31]Ve şimdi-de, dedi Gerostathis, Konstantinosun hika- **[96b]** [1]yesini nakl ideceğim size, ve elbetde iskat olacak- [2]sız ki, bunu layikan Kleanthis isimledim.

[3]Kleanthis laguplanan Konstantinos.

[4]Pederi, bana söylediğine göre, tüfekci olduğu [5]sebepden rahatlığı sevici kasabamızda böyük ho- [6]rantasını idare idemeyor. İmdi karar verdi ki Arnau- [7]tlukdaki

Skodra şehrine göçsün, lakin orada Kon- [8]stantinos içün sholeion yokdur. Bu niyet Konstan- [9]tinosun yüreğini zehirledi, ve mathimalerinden mah- [10]rum kalmasın içün, göz yaşleri ile bana reca itdi [11]ki, eğer mümkin ise burada bir etmekci yanına çı- [12]rak vereim-de, akşamları ve gece orada çalışsın. ve [13]böylece yatacak yeri, yeyecek etmeği oldukda [14]gündüzleri Sholeiona gitsin.

[15]Ne dersiniz imdi, ya evlatlarım, Konstantinosu [16]Kleanthis isimlediğimde hakkım var-mı idi, yoksa yok- [17]mu idi? İmdi dedim buna ki bir etmekci yanına çı- [18]rak vermeden ise, daha eyi kendi yanıma alırım, ve [19]mathimalarını eşidir.

[20]Ne kadar ayp! Kleanthis ve Konstantinos gibi fakir [21]gençler hep bir tarik ve zahmet ile caht itsinler ilim [22]ile canlerinin gözlerini açmaya, ve ilimin eylikleri [23]ile akıllarını-da yüreklerini-de donatmaya, aksine ba- [24]zen zenkin atalerin evlatleri, her bir kolaylıkler [25]zaptlerinde iken, kubat, kör ve bilgisiz, gara ve kirli [26]kömür kalmayı arzulesinler!

[27]Gerostathis bu cevapleri tekmil ider iken Athana- [28]siosa gözlerini dikip bakdı. ve Athanasiosun yüre- [29]ğinde ilimin arzusu manesine geldiğini sezindiği içün, **[97a]** [1]şu cevapleri-de zamm itdi ki çapık elden ilim ile ba- [2]rışdırsın ve dostlaşdırsın bunu.

[3]Okumanın kuvveti.

[4]Polaia Diathiki söyleyor ki Moisiyi çölde gece [5]karanlıklarında Ateş direk kulauzladı. Ateş di- [6]rekdir, ya evlatlarım ilimde, ve şefki ile bizleri [7]bu ömürün karanlığında ve tehlikelerinde kula- [8]uzlar, sıcağı ile-de yüreklerimize faziletin ateşini [9]verir.

[10]Can bu ömürde vicude şefk veren kandildir. [11]ilim-de bu kandilin yağıdır. Biçaredirler ol vakt ile [12]kandillerinin yağını muzaika idüp almayanler, zira [13]gençliklerini-de ihdiyarlıklerini-de körlük ve biça- [14]relik ile geçirirler.

[15]İlim gençliğimizde bizleri ıslah ider, yetik kemale- [16]timizde fayde ider, ihdiyarlığımızde eğlendirir, biça- [17]reliğimizde teselli ider, boşluğumuzda meşgul ider, [18]yalınızlığımızda eğlence verir, mutluluğumu- [19]zu iftihar ider. ve müdaim ömürün yükünü ha- [20]fif ve hoş ider.

[21]Ve nasıl ki vicudi alışdırdığımızda, vicudin [22]kuvvetlerini artırır isek, öylece ilim ile-de cani [23]kuvvetlerimizi artırırız. Ve insanın teni ve cani [24]kuvvetleri ne kadar ziade artarlar ise, o-kadar işle- [25]ri-de, mutluluğu-da, şehriliği-de artarlar ve ilerü-

[26]lerler. Ol sebepden Evropade tefdiş olunmuşdur ki [27]eñ ağır ve eñ çok çünhalere ziadece bilgisizler [28]düşerler, ve rubar olundukda bilgililerden ve alim- [29]lerden fenalıklara düşenler pek azdırlar. Ve bu-da [30]teftiş olundu ki evveli çok çünhaler zuhr iden **[97b]** [1]yerlerde, soñra gençlerin akıllerini-de yüreklerini-de [2]düzelden Sholeionlar ihdaş oldukde çünhaler ve [3]kabaatler pek çok azaldılar.

[4]Bu gibidir okumanın ve ilimin helasetli kuvveti, [5]dedi Gerostathis. Anın içün Thalis der idi. Φιλει την [6]παιδειαν. ilimi sev. ve sair bir feylesofda zamm itdi. [7]Μανθανων μη χαμνε, yani ilim tahsil itmeden aslaça [8]osanma.

[9]Emma nasıl ki kursak çok taamlerden bihuzur [10]olur ve hastelenir ise, öylece akıl-da çok ve çeşit- [11]li hizmetlerden yorulur ve yoşur. Ol sebepden [12]birden çok ve çeşit zatlere meşgul olanler zor ile- [13]rüleye bilirler. Anın içün Eshilos-da pek doğru [14]der idi ki, « ο χρσιμ' ειδως, ουχ ο πολλ ειδος σοφος,» [15]"faydelileri bilen ve yok-ki çok bilen alimdir." [16]« Ουκ εν τω πολλω το ευ, αλλ εν το πολυ » yani [17]çokda değildir eyi, ançak eyidedir çok, derler idi [18]eskilerimiz-de. yeni temsillerimiz-de pek doğru deyiyor- [19]lar. «Πολυτεχνιτης χ' ερημοσπιτης. » çok sanaatli [20]viran evli, yani çok sanaatlar bilenin evi viran ka- [21]lır. ve « ο χυνηγων πολλους λαγους χανενα δεν πιανει.» [22]yani çok tavşan kovalayan bir tane bile dutamaz.

[23]Bundan madea, dedi bizlere Gerostathis, dikkat idin, [24]ya sevgili evlatlerim ki, okuma ve ilim yüreğinizi [25]ve meşrebinizi ve tabiatınızı düzeldip ve aklınızı [26]kuvvetlendirecek yerde, bunu rüzkar doldurup [27]kabartmasınlar, ve böylece sizleri mağrur, kibir [28]idip, pederane sanaatınızı ve umumen her bir işi size [28]ikrah itdirmesinler. Müdaim aklınızda olsun ki ilim [29]hiç bir vakit hizmetden ve işden betnam olmaz, ancak [30]her bir dünyavi meşgulieti izzetler ve ilerüledir, **[98a]** [1]ve okuma faziletli ve itidarlı meşrep olmadıkca, [2]hem faydesiz hem zararlıdır.

[3]Bu cevaplerden soñra hulis ihdiyar bizleri sa- [4]hraya götürdü, oradeki vicut küreşlerimizi icra [5]itdik. Burada zamm itmeye borçluyum ki arkadaşı- [6]mız Athanasios gereği gibi düzeldi, ve Sholeionun [7]eñ mukayetli şagirtlerinden birisi oldu. Didaskalos- [8]lar tepdilatlığı içün teaççüp iderler idi, Gero- [9]stathis-de bunun içün pek sevinçde idi. Ve halea bu [10]güne kadar Athanasios pek böyük teşekkür ile ha- [11]tırına getirir ol Kiriaki gününü, anı ki bizler Tas- [12]vir Kiriakisi isimledik, Athanasios-da Helasetlik Ki- [13]riakisi isimledi, zira kendüsini bilgisizliğin biçare- [14]liklerinden ve tehlikelerinden haleas itdi, ve bitün [15]ömrünü-de hoş ve itibarlı eyledi.

[16]Eski hoçadaşım ve dostum Athanasiosa borçlu- [17]yum şu beytler içün.

[18]Bilgisiz iken nasıl cümlesi karanlık idi!

[19]Vay ne kadar biçarelik! gözlerim kapalı idi.

[20]Şimdi dutduğumda kitabı, keağıdı, kalemi,

[21]Mekdebi mutlularım, gördüm alemi.

[22]Yaşasın üç dostu ve fakarı hemdemi."

[98b]

[1]**O.**

[2]**EYLİKLERİN ALEATLERİ VE KÖ-** [3]**TÜLÜKLERİN SEBEPLERİ**

« [4]Μή δαπανάν παρά χαιρόν, μηδ' αν ελεύθερος

[5]ισθι. μέτρον δ' έπί πδσιν άριστον. » (Πυθαγ.)

[6] "Vakitsiz sarft itme, ne-de tamakar ol, an- [7]çak her zatda karar pek aleadır."

[8]Bir akşam üzeri Gerostathisin evinden çıkar iken, [9]kapunun önünde bir pezvürda rubaler keyinmiş ya- [10]dırgı gece rast geldik, bu ki gözlerini fesi ile ka- [11]patmış göstermez idi, ve titrer ses ile Gerostathis bu- [12]rada-mı iskan ider deyü sual itdi. Ve bizlerden hee- [13]lik karşılığını aldıkda kapuyu çalıp ihdiyarın [14]evine girdi, bizler-de avdet itdik, lakin pek ziade şüp- [15]hede kalarak, zira teşrifinin vakti-de, titrer sesi-de, kor- [16]kuyor gibi duruşu-da şüphemizi ve arzumuzu ar- [17]tırdı. Pek ziade telaşe ile öbir günü gözedir idik ki [18]ya Gerostathisden, ya arkadaşımız Konstantinosdan, [19]bu- ki artık Gerostathisin evinde eylenir idi, ol yadır- [20]gı kimesne içün bir haber alalım.

[21]Emma Konstantinosdan hiç bir şey öğrenemedik, [22]fakat şu kadar bizlere haber vere-bildi ki, ol akşam [23]gece yarısına kadar söyleşdiler, ve Gerostathis ol [24]vakit taam getirdi, lakin misafir pek az yedi , ve he- [25]man durmaksız ağler idi. ve gice yarısından soñra [26]gitdi. Bu cevaplerden arzumuz daha ziade artdı, [27]bunu ki fakat Gerostathis icra ide-bilir idi. Lakin [28]Gerostathisin çok defa bizlere boş ve saygısız tefti- **[99a]** [1]şin hakkında söylediklerini hatırımızda dutarak, ol [2]misafir içün kendisine sual itmeye cesaret idemez [3]idik. Lakin kendüsi ile olan cevaplerimizde çok defa [4]ol adem içün zikr ider idik ümit iderek ki belki sebep [5]alır-da bizlere bir şey söyler-mi. Emma bizler zikr [6]itdikce, Gerostathis kararır, meraklanır ve sikut [7]ider idi.

[8]Biraz günlerden soñra kasabanın cetda yolunda [9]gördük ki biraz Arnaut askarlar ol yadırgı ki- [10]mesneyi zincirler ile bağlamışlar-da götürüyor [11]idiler.

[12]Ol gün akşam üzeri Gerostathis bizlere şunları [13]nakl itdi.

[14]Pek Zengin Argiris

[15]Bir kaç sene mukatdem Ioanninade pek maldar bir [16]ihdiyar var idi, Argiris isminde. bu adem genç ke- [17]maletini kurbetde geçirüp bahtının yardımı ile [18]külliin mal kazandı, bunu ki memlekatına avded [19]itdikde daha ziade artırdı.

[20]Tamakarlık Argirisin genç kemaletinden berü bi- [21]rinçi illeti idi. lakin kemaleti artdıkça ve akçesi [22]çoğaldıkça illeti-de beraber artdı, ve nihayet ca- [23]nını zapt itdi. Elbetde gençliğinde Isokratisin şu [24]nasihatını müstakil okumamış idi. "Aslaca ma- [25]lıñı kararsız sevme, ançak kararınça." Hatda Ar- [26]giris malını karar-ile değil, illa pek-de kararsız se- [27]ver idi.

[28]İhdiyar Argirisin Ioanninade çok ve güzel evle- [29]ri var idi ise-de kiralerini gaip itmesin içün, hiç bi- [29]risinde iskan itmeyüp ehli ve bir yalınız oğlu ile **[99b]** [1]bir pek ehven kiralı eski ve çürük evde oturur idi. [2]Ve akçelerini ve matlubat tahvillerini bir böyük [3]ve mazbut sandık deruninde hivz idüp müdaim ol [4]sandığın üzerinde yatır idi. Fakat akşamleri bir [5]güççük çıre yakıp sandığın derunindekiler sı- [6]rasında ve temam duruyor idiklerini tefdiş ider idi. [7]lakin tefdişden soñra yine derakap çıre sövünmeli, [8]ve Argiris yatmalı idi.

[9]Çok defa ağır faiz sevdasından akçelerini ümit- [10]sizliğe düşmüş kimesnlere faiza verir idi, anlerden ki [11]sonunda ne faiz ne-de anasını ala-bilir idi. Sair vakit [12]yine evlerini ve mağazalarını ağır kira alsın içün [13]çok vakit kapalı brakır idi. Adeta divane tamakar- [14]lık ve kararsız kanaatsizlik kendi bendeleri olan ta- [15]makarları ve kanaatsızları bu gibi terbiye iderler. [16]Hiç bir vakit bu zenkin ihdiyarın sufrasında ka- [17]rın doyaçak kadar taam bulunmaz idi. "Çok ye- [18]meklik, der idi Argiris, afiete keder verir." Ve lakin [19]müdaim ucuz taamler almaden hoşlanır idi, ve bun- [20]lar afiyete ne kadar keder verici olsalar-da, vazife [21]idinmez idi.

[22]Tamakarlar, dedi bizlere Gerostathis, mallerinin [23]arasında biçare Tantalosun illetine oğrarlar, bu-ki [24]eski Ellinoslerin mithologialerinin (masallerinin) va- [25]sfınca, cehimde öyle gazep olmuş idi ki, müdaim [26]susasın, ve hiç bir vakit dudaklerine kadar gelip [27]ve derakap geri çekilen sudan içemesin. Eğer yolda [28]bir fukara Argirisi

tanımayarak sadaka ister ise [29]idi, “Allah vere” der idi, ve yalınız sadakası [30]bu doası idi.

[31]Tamakarlerin topladıkleri cansız altun ne kadar **[100a]** [1]sert ise, biçare hal üzre yürekleri-de o-kadar sert [2]ve merhametsiz olurlar. Eğer bir faydeli kitabın [3]stampa olması içün, yahot bir Sholeionun idaresi [4]için yardım ve iane isterler ise idi, müdaim inkar [5]gelip der idi. “nasıl ki çok şefk göze zarar ise, öy- [6]lece çok okuma-da gençleri bozup kibir ve meşrep- [7]siz ider.” Eğer bir fakir horantaya, yahot bir evle- [8]necek öksüz bakire kıza yardım itmek leazım olur [9]ise idi “avlin susuz iken dışarıya su dökme.” der [10]idi. Ve lakin bu taş yürekli ihdiyar Hristian deni- [11]lir idi, çünki Hristosa iman ider idi. ve bahusus ken- [12]düsini eyi Hristian-da beller idi, çünki ekklisanın [13]akolouthialerinde-de eksiksiz bulunur idi, ve çok iba- [14]detler-de söyler idi. ve cemi pehrizleri-de tekmilan hivz [15]ider idi. Ioanninanın hürmetlü Arhiereası çok defa [16]boşuna tamakar Argirisin hatırına getirir idi ki eyi [17]amellerin icrasında bulunmayanlar ne hristiandır- [18]lar ne-de Hristosun şagirtleri. boşuna İisousun ken- [19]di cevaplerini söyler idi, “Her bir bana, ya Rapp, [20]ya Rapp, deyenler gök yüzü patişahlığına gire- [21]meyecekler, ançak semavilerdeki Pederimin istekli- [22]ğini icra idenler.” Boşuna Arhiereis sofos Solomo- [23]nun cevaplerini hatırına getirir idi, Çok malden eyi [24]isim daha evladır, dediğini. İisous bizlerden, der idi, [25]Hristian amelleri ister, ve yok-ki kuru pehriz ve ku- [26]ru ibadetler. ve anın içün sadaka verenleri mutlu [27]isimleyor, zira bunlar merhamet bulacaklar. Ni- [28]hayet bu tamakarın hatırına boşuna getirir idi ki [29]Apostolos Paulosun kavlinçe tamakarlık ve ka- [30]naatsızlik Hristianı putperest iderler. Lakin hayf ki [31]bu ilahi kelamler ol zenkin ihdiyarın taşa, yahot **[100b]** [1]daha eyi, altuna dönmüş yüreğine aslaca teesir [2]itmezler idi. Çok vatan sevici İoanninalılar boşuna [3]nasihat iderler idi bu divane zenkine, eyi ameller [4]için hahişe getirsinler deyü. Eyi öğütler ve na- [5]sihatlar fakat tımar olunmuş yüreklerde meyve ha- [6]sıl ide-bilirler, ve yok ki gençlikde harap brakı- [7]lıp-da hali ve sertleşmiş olanler-de.

[8]Firasetliler akılsızlerden daha kolay fayda kapar- [9]lar nidem ki akılsızlar firasetlilerin nasihatlerinden [10]ve biçare hal üzre, tamaın illetinden zapt olunan- [11]lerde divanedirler.

[12]Sizlere nakl itdiklerimden, ya evleatlerim, dedi [13]Gerostathis, kolayca ferk idersiniz ki zenkin Argirisin [14]hiç bir dostu olamaz idi İoanninade, oranın ki adem- [15]leri müdaim hristianlıkda, eyi deavade, merhametde [16]ve vatan sevicilikde pek metindirler. Kendi zevcesi [17]dahi, kendi oğlu dahi bu gibi her bir muhabbeti her [18]bir hısım borcunu

altun putunun önüne kur- [19]ban iden ehliali ve atayı sevemezler idi. Nihayet Ar- [20]giris hastalendi, ve tamai sebebine vakt iken hekim [21]teklif itmeyüp üzerinde yatdığı santığın anahtar- [22]lerini ellerinde sıkı sıkıya sarılmış dutarak ve- [23]fat itdi. Lakin ölümü bitün İoannina şehrinde bir [24]göz yaşına bile, bir aha bile, bir rahmet olsuna [25]bile laik olmadı. hiç bir kimesne mezarına kadar be- [26]raber gitmedi. hiç bir teleitayos aspasmosa (soñ [27]vedaleşmesine) nail olmadı. İşte zenkin tamakarle- [28]rin malleri, işte mutlulukleri!

[29]Çok tamakarler ki ömürlerinde kendi isimlerine [30]yapışan betnamlığı vasiyetleri ile silmeyi çaht [31]itdiler. emma Argiris vefatından sonra-da hiç bir **[101a]** [1]eyi amel icrasını tertip itmedi, vasiyet-de brakmadı.

[2]Bunları nakl itdi bizlere Gerostathis tamakar ve [3]kararsız Argiris içün. ve vad idindi-ki fertası g- [4]ün-de oğlunun hikayesini idecekdir. Ve vakaa fer- [5]dası gün-de zirtekileri söyledi.

[6]Saltanatlı Lambros

[7]Pederinin vefatından soñra oğlu Lampros pederi- [8]nin santığını açıp ande torbaleri altun dolu gör- [9]dükde, evvelan şaşdı ve beyhut kaldı. lakin dera- [10]kap yüreğine sevinç çarpıntıleri peyda oldular, [11]gan başına sıçradı, dili peltekledi, ve biçare va- [12]lidesi korkdu ki oğluna dereçesiz sevinçden tamla [13]enip nüzul isabet itmesin. Nihayet Lampros kendü- [14]sine gelip çağırdı, “Bu nasıl umulmaz devlet! [15]Ne mutlu zenkinlerin evlatlerine! Bu kadar mal [16]beni dünyade ne kadar iftiharlı ve mutlu idecektir?

[17]Lakin ihdiyar Argiris malden madia sair hiç bir [18]meras brakmadı, ne oğlunun aklını şafklandırmaya [19]aslaca caht itdi, ne-de yüreğini has etmeye, zira [20]zann ider idi ki dünyade mutlu olmaya fakat zen- [21]gin olmaklık yetişir.

[22]Ne valide ne-de oğul aslaca şüphe ide- pilirler [23]idi ki ol pezvürda evde o-kadar küllüyetli mal bu- [24]luna bilir idi. ve akıllerine sığamaz idi ki nasıl ö- [25]len bu kadar altun üzerinde yatar iken kendüsi- [26]ne-de anlere-de o-kadar rencide ider idi, eñ iktizalı zat- [27]lerden bile mahrum ider idi.

[28]Emma nasıl ki bir çok vakitden berü taam bul- [29]mamış arslan, ilk defa rast geldiği kurbanın üzerine [30]acıkmış hüçm ider ve derakap pareler ve bir ande

3. DİZİN

A

a 1928 harf inkılabından sonra kullanılmaya başlanan Latin asıllı Türk alfabesinin ilk harfi.

a. 1b/02

[=1]

abes (< Ar. ‘abes) Boş, anlamsız, saçma (şey)

a. 63b/16, 66b/11, 68a/15, 76a/09, 79b/20

a.+dir 40a/07, 47b/12, 55a/27

[=8]

ac bk. **aç**

a. 4b/29

[=1]

acaba (< Ar. ‘aceb “şaşma, hayret”in tenvinli şekli ‘aceben > ‘acebā) Merak, şüphe ve tereddüt bildiren soru zarfı

a. 10a/14

[=1]

acaip (<Ar.‘acā’ib) Garip, tuhaf, değişik

a. 8a/21, 8a/28, 15a/16

[=3]

acele (< Ar. ‘acele) Çabucak, hemen, tez elden, derhal

a. 76a/22

[=1]

aceleli Bir şeyi çabuk yapmaya çalışma, telaş ve sabırsızlık göstererek çabuk davranma

a. 73a/23

[=1]

acelesiz Acelesi olmama

a. 76a/15

[=1]

Acem (< Ar. ‘acem) İran’ın Hint-Avrupa ırkından olan halkı ve bu halktan olan kimse, İranlı

A. 32a/01, 32a/08, 32b/12, 32b/14, 32b/20, 33a/19, 33b/24, 34a/08, 34a/24, 65a/19, 83a/18, 88b/14, 88b/27, 89a/05, 89a/21, 90a/24, 90b/02, 90b/31

A.+ler 32b/23, 33a/03, 65b/10

A.+leri 33a/01, 66b/22, 66b/25

A.+lerin 27b/06, 27b/11, 34a/25, 67a/03, 88b/31

[=29]

Acemistan Acem ülkesi, İran

A. 54b/25

A.+ı 88b/29

A.+ın 32a/05, 66a/09

[=4]

Acemiştan bk. **Acemistan**

A.+e 90b/05

[=1]

acı Tadı ağızda yakıcı bir etki bırakan, dille alınan duygulardan tatlının karşıtı olan; mec. ıztırap verici, üzücü

a. 10b/20, 13b/10, 23a/25, 35a/04, 38b/28, 53b/13, 54a/10, 57b/13, 59b/07, 69a/14, 76b/18, 94b/11, 94b/18

a.+lar 69a/08

a.+larda 69a/13

a.+sının 95b/04, 95b/11

[=17]

acı- Başkasının durumundan üzüntü duymak, haline kederlenmek

a.-yor 14b/27

[=1]

acık- Açlık duymak, yemek yeme ihtiyacı hissetmek

a.-maya 39a/05

a.-mayasınız 11b/03

a.-mış 40b/18, 101a/30

[=4]

acılı acı veren

a. 41a/06, 60b/05, 84a/29

[=3]

acın- Üzüntü duyulmak, yerinmek, esef edilmek

a.-acakdır 85a/21

a.-arak 90a/16

a.-dı 81b/12

a.-dım 81b/23

a.-ıp 57a/26, 69a/12

a.-ır 77a/08, 82a/23

a.-ıyor 81b/17, 81b/30

a.-maya 62a/08, 69b/06, 86a/09

a.-mayn 69b/08

a.-maz 30b/05

a.-sın 81b/21

[=16]

acış- bk. **acın-**

a.-up 63a/02

[=1]

aclık bk. **açlık**

a. 46a/01

a.+dan 40b/24, 59b/17, 91a/31

[=4]

aç Yemek yeme isteği ve ihtiyacı duyan

a. 40b/09, 41a/05, 53b/10, 53b/23, 54a/17, 58a/15, 58a/24, 59b/29, 60b/17

[=9]

aç boğaz Gözü doymayan,aç gözlü

a. 53b/23, 58a/15, 59b/29

[=3]

aç boğazlı bk. **aç boğaz**

a. 54a/17

[=1]

aç boğazlık aç gözlülük

a. 60b/17

[=1]

aç boğazlılık bk. **aç boğazlık**

a. 58a/24

[=1]

aç- Kapalı, örtülü, kilitli veya bağlı durumdan çıkarmak

a.-arak 23a/04

a.-arım 19a/07

a.-arlar 53a/22

a.-dıkda 59b/23, 65a/05

a.-dılar 70b/04

a.-ıldı 6a/15

a.-ıp 101a/08

a.-malıdırler 17a/07

a.-maya 39a/16, 96b/22

a.-sında 59b/01

a.-sınlar 20b/05

[=13]

açaip bk. **acaip**

a. 26b/13, 57b/24

[=2]

Açem bk. **Acem**

a. 84a/18

a.+leri 84a/20

[=2]

açı bk. **acı**

a.+mızı 78a/16

[=1]

açı- bk. **acı-**

a.-yıp 52b/05

[=1]

açık Kapalı, örtülü, bağlı, katlı veya kilitli durumda olmayan, açılmış; kolay anlaşılır.

a. 5a/16, 25a/05, 33b/19, 63b/15, 65b/09, 70b/07, 73b/10

a.+dır 47a/18

[=8]

açık dut- açık durumda beklemek

a. 63b/16

[=1]

açık- bk. **acık-**

a.-mamak 40b/08

[=1]

açıl- Kapalı, örtülü, kilitli, bağlı, toplu veya katlı durumdan çıkarılmak, açık hale getirilmek

a.-dı 5b/13, 26a/08, 59b/04

a.-sın 59b/17

[=4]

açılan- acılaşmak, acı duruma gelmek

a.-mış 25b/13

[=1]

açılı bk. **acılı**

a. 25b/11

[=1]

açış- bk. **acış-**

a.-alım 7a/11

a.-dık 60b/25

a.-ıp 69b/04

a.-ıyor 58a/11

[=4]

açlık Aç olma, acıkma durumu

a. 60a/02

a.+dan 40b/22

a.+ında (açlığında) 5a/03

[=3]

ad Varlıkları birbirinden ayırmaya, tek tek veya cins cins karşılamaya yarayan kelime, isim

a.+ı 53a/16

[=1]

ada Her tarafı su ile çevrili kara parçası, cezîre

a. 54b/11

a.+nın 54b/17

a.+sına 73a/28

a.+sından 62a/15

a.+sını 29a/13

a.+sının 37a/10, 45b/06, 65a/27, 68b/02, 95a/08

[=10]

adalet (< Ar. ‘adālet) Hak ve hukūka uyma, herkesin hakkını gözetme, doğruluktan ayrılmama, hakkāniyet, adl

a. 78a/26

a.+in 50b/20, 50b/25

[=3]

adaletlik adil olma durumu

a.+ini (adaletliğini) 50b/05

[=1]

Adam (< Ar. Ādem) İlk yaratılan insan ve ilk peygamber

a.+a 41b/15

[=1]

adam (Ādem isminden) Erkek

a.+lar 27b/26

[=1]

adem (< Ar. Ādem) Kişi, kimse, şahıs, adam

a. 1b/11, 14b/13, 25a/18, 25a/18, 32b/17, 38b/10, 39b/14, 39b/17, 39b/25, 41b/16, 43a/24, 48b/12, 48b/24, 50b/02, 62a/08, 62a/29, 75b/03, 76a/13, 79a/04,

86b/03, 86b/04, 86b/07, 86b/10, 91b/27, 99a/04, 99a/16

a.+den 88b/21

a.+dirler 85a/14

a.+e 46a/10, 72a/05, 77b/06

a.+i 12b/04, 21b/07, 25b/12, 38b/11, 55b/05

a.+in 1b/15, 4b/10, 25a/24, 25b/23, 26a/03, 39b/13, 47b/28, 55b/17, 67a/09, 72a/11, 78b/22, 89a/21

a.+ler 18b/09, 18b/23, 42b/16, 46a/13, 57a/01, 57a/19, 62b/03, 68b/16, 74a/09, 78b/15, 78b/16, 92b/24

a.+lerden 29a/26

a.+lere 43b/02, 43b/08, 44b/19

a.+leri 21b/08, 22b/24, 67a/20, 100b/14

a.+lerin 3a/25, 3a/30

a.+lerinden 28a/26, 45a/04

a.+lerini 89a/02, 92b/21

a.+lerinin 22b/22, 31b/02, 48b/28, 92b/17

[=78]

adet (< Ar. ‘ādet) Alışkanlık, huy, tabiat

a. 5a/09, 24b/31, 37a/13, 53b/01, 64b/22

a.+i 43a/27, 78b/26, 84b/14

a.+ler 20b/19, 72a/26

a.+lerimi 72a/25

a.+lerin 45b/01

a.+lerini 39a/10, 93b/12

[=14]

adet it- Huy ve alışkanlık durumuna getirmek

a. it-miş 37a/13

a. it-diği 53b/01

[=2]

adeta (< Ar. ‘ād**e**t’in tenvinli şekli ‘ād**e**ten’ > ‘ādetā)

a. 14a/15, 24b/13, 58a/25, 62a/25, 63b/22, 67b/27, 72a/11, 73a/17, 74a/15, 85a/08, 91a/02, 99b/13

[=12]

adetan adet olarak

a. 4a/04, 5a/11, 13b/11, 25a/30, 36b/17

[=5]

adetî adeti olarak

a. 21a/12, 22b/07

[=2]

adım Merhale, safha, aşama

a. 75b/29, 76b/17, 77b/27

a.+ında 52b/14

[=4]

af (< Ar. ‘afv > ‘aff) Suç, kusur ve hatayı cezalandırmama, bağışlama

a. 43b/25

[=1]

af it- Bağışlamak

a. id-ersiniz 43b/25

[=1]

aferin (< Fars. āferin) Beğenme, takdir, teşvik duygularını anlatmak için kullanılır; yaşa, var ol, bravo!

a. 70b/07

[=1]

afiet (< Ar. ‘āfiyet) Sağlık, sıhhat, sağlığın verdiği rahat ve huzur

a. 18b/24

a.+de 14a/03

a.+e 99b/18

a.+in 14a/03

[=4]

afietli sağlıklı, faydalı

a. 53b/28, 84b/15

a.+dir 18a/29, 53a/19

a.+dirler 19a/13

[=5]

afietlik sağlık, sıhhat

a.+inin (afietliğinin) 55a/19

[=1]

afiyet bk. afiet

a.+e 99b/20

[=1]

aflık özür, af

a. 85b/09, 85b/16

[=2]

aflık dile- Özür dilemek

a. dile-meye 85b/16

[=1]

aflık iste- bk. **aflık dile-**

a. iste-meye 85b/10

[=1]

Afrika Dünya üzerinde yer alan kıtalardan biri

A. 92b/18

A.+nın 92b/16

A.+yı 31b/20

[=3]

afv bk. **af**

a. 51a/07

[=1]

afv it- bk. **Af it-**

a. it-sin 51a/07

[=1]

Agamemnon k.a Yunan mitolojisinde Miken Kralı, Sparta Kralı Menelaos’un

büyük kardeşi, orduları Truva (Troya) savaşına götüren kumandan.

A. 70a/18

A.+a 71a/27

[=2]

agıllı bk. **akıllı**

a. 8b/02

[=1]

Agia grafi Hristiyan inanışının temelini oluşturan ve Hristiyanlarca kutsal sayılan kitap, İncil

a.+de 40b/12

[=1]

agones (Yun.) Mücadele, müsabaka ve oyun. Müzik ve atletizm konulu yarışmalaeı tanımlamak için kullanılır

a.+lere 88b/01

[=1]

ağac bk. **ağaç**

a.+lerinden 36b/22

[=1]

ağaç Kökü toprak altında kalan, gövdesi yukarıya doğru yükselen ve gittikçe incelerek dallara ayrılan, kereste veya odun olmaya elverişli uzun ömürlü bitki

a. 20b/16, 72a/27

a.+den 70a/26, 70a/28

a.+ı (ağacı) 9b/23

a.+ın (ağacın) 10a/03, 10a/11

a.+ına 9b/20

a.+ına+(ağacına) 52b/08

a.+ına (ağacına) 52b/01, 88b/23

a.+ının (ağacının) 36b/23

a.+ınız (ağacınız) 20b/22

a.+lar 18a/28, 18a/29, 26b/12

a.+lardan 23a/16

a.+ler 9b/18, 10a/20, 23a/12, 26b/20, 26b/25

a.+ler (ağacler) 10b/01

a.+lerden 10a/18

a.+leri 9b/24, 10a/23, 23b/17

[=27]

ağaçlı ağaç olan yer

a. 18b/30

[=1]

ağaçlık Ağaçların toplu olarak bulunduğu küçük arazi, koru, genellikle etrafı açıklık olan ağaçlı yer

a. 50a/29

[=1]

ağır Tartıda çok gelen, yerinden kaldırılması, taşınması güç olan; yavaş; zor

a. 28b/26, 43a/21, 43b/15, 44a/01, 52b/02, 52b/04, 53a/30, 54a/18, 56b/13, 58b/07, 59a/19, 63a/23, 64a/02,

84b/17, 88a/07, 88a/22, 97a/27, 99b/09, 99b/12

[=19]

ağır ağır Yavaş yavaş, acele etmeksizin

a. 6a/24

[=1]

ağır baş Davranışları ölçülü, aklı başında ve düşünceli, ciddî, vakur

a. 88a/22

[=1]

ağırlık sıkıntı, keder, gam; tartıda ağır olma durumu; ciddiyet

a. 42b/26

a.+ı (ağırlığı) 58b/31

a.+ında (ağırlığında) 43b/04

[=3]

ağıt Bir ölünün ardından onun ölümünden duyulan acıyı dile getiren ve makamla okunan şiir, mersiye

a.+ı (ağıdı) 82a/01

a.+leri 3a/22, 81b/14

a.+lerini 81b/24

[=4]

ağız Yüzün ön aşağı kısmında yer alan, yemeye, içmeye, nefes alıp vermeye, ses çıkarmaya, konuşmaya yarayan ve sindirim borusunun giriş deliği olan boşluk

a.+dan 6a/29, 7b/29, 24a/02, 35a/12, 69b/24

a.+ı (ağzı) 80a/26

a.+ında (ağzında) 60b/12, 80a/01

a.+ından (ağzından) 23b/05, 60b/21, 67b/18

a.+ını (ağzını) 60b/11, 63b/15, 64a/17, 81b/27

[=15]

ağla- Acı, keder, pişmanlık ve bazan da sevinçten göz yaşı dökmek

a.-dı 69b/02

a.-maz 30b/05

a.-yan 3a/07

a.-yarak 41b/21

a.-yıp 30b/15

a.-yor 81b/15

a.-yorsun 95a/28

[=7]

ağle- bk. **ağla-**

a.-diğini 83b/18

a.-meye 81b/13

a.-r 81b/09, 98b/25

a.-yor 81b/30

[=5]

ağraç (< Ar. a‘rec) A’rec**, a**yağı sakat olan, topal, aksak

a. 69a/05

[=1]

ağrı Vücûdun herhangi bir yerinde derinden ve yaygın bir şekilde hissedilen sürekli acı ve ıztırap, sızı,

a. 24b/13

a.+lar 38a/20, 53b/13, 58b/08

a.+larımı 53b/18

a.+larından 60b/03

[=6]

ah Maddî veya manevî bir acıyı, ağrı, ıztırap, pişmanlık, esef, acıma, özlem, ümitsizlik, beğenme, hayranlık vb. duyguları ifade eder

a. 35a/02, 38b/28, 91a/20

a.+a 100b/24

[=4]

ah çek- Yürek yanıklığı ile iç çekip uzun uzun ah demek

a. çek-ip 35a/02, 38b/28

a. çek-di 91a/20

[=3]

ahali (< Ar. ehāli) Bir memleket, şehir veya semtte oturanların, yaşayanların hepsi

a. 75b/11

a.+ye 39b/22

[=2]

Ahaya Ahaya ili

A. 50a/12

[=1]

ahce bk. **akçe**

a.+leriin 85a/21

a.n 56b/26

[=2]

aher (<Ar. āḫar) Başka, diğer,gayrı

a. 2a/06

[=1]

Ahileis bk. **Ahilleis**

a.+in 71a/05

[=1]

Ahilleis k.a. Ahilleus, Yunan mitolojisinde bir kahraman

a. 70a/20, 71a/07, 71a/24, 71a/26, 71b/08, 71b/11

a.+i 69b/27

a.+in 69b/28, 71a/17, 71a/19, 71b/03, 71b/06, 71b/15

[=13]

ahiret (< Ar. āḫiret) Ölümden sonra gidilecek olan alem, öbür dünya, bekā alemi

a.+e (ahrete) 71a/21

[=1]

aird ayrı

a. 36a/06

[=1]

aird ol- ayrılmak

a. ol-up 36a/06

[=1]

airt fark

a. 27b/08

[=1]

airt it- İki veya daha fazla şey arasındaki farkı anlamak, ayırmak

a. it-di 27b/08

[=1]

Aishilos k.a. Eshilos, Antik Yunan yazarı

A.+un 72b/02

[=1]

Aisopos k.a. Ezop, Antik Yunan masalcısı

a.+un 40b/17, 41a/01

[=2]

ak Beyaz

a. 17b/27

[=1]

ak ciğer Göğüs boşluğunda nefes alıp vermeye yarayan, sağlı sollu iki parça halindeki vücûdun en önemli organlarından biri.

a. 17b/27

[=1]

ak- Sıvılar veya ufak taneli maddeler için) Bulunduğu yerden daha alçak bir yere doğru gitmek, yukarıdan aşağıya doğru düşmek

a.-ar 63b/14

a.-ayor 9b/21

[=2]

akabinçe Arkadan, ardından, hemen arkasından, derakap

a. 77b/22

[=1]

akadimia (< Fr. académie < Yun.) İlim, sanat ve edebiyat dallarında seçkin kimselerin meydana getirdiği kuruluş, akademi.

a.+sında 21a/03

[=1]

akca bk. **akçe**

a.+yı 3a/19

[=1]

akce bk. **akçe**

a.+ler 54a/15

a.+nin 90a/15

[=2]

akça bk. **akçe**

a. 96a/04

a.+lerini 64a/14, 78b/16

[=3]

akçe Selçuklular ve Osmanlılar'da para birimi olarak kullanılan gümüş sikke

a. 72b/19

a.+leri 39a/12, 50a/05, 65a/23, 84b/19

a.+lerini 99b/02, 99b/09

a.+si 99a/21

[=8]

akıl (< Ar. 'aḳl) Düşünme, anlama, kavrama ve davranışlarını ayarlama melekesi, us.

a. 8a/01, 8a/14, 8a/31, 93b/30, 97b/10

a.+ı 20b/10, 55a/15, 73a/22, 76a/20

a.+ı (aklı) 8a/27, 10b/17, 10b/30, 46b/02, 47b/22

a.+ım (aklım) 74b/30, 75a/02

a.+ıma (aklıma) 73b/17

a.+ımda (aklımda) 57b/11

a.+ımı (aklımı) 72b/02, 74b/25

a.+ımın (aklımın) 76a/28

a.+ımıza (aklımıza) 9b/14, 11b/28, 13a/04

a.+ımızı (aklımızı) 5a/04, 12a/01, 15a/24, 42a/21, 93a/03

a.+ın 76a/21

a.+ın (aklın) 12a/09

a.+ından (aklından) 8a/13, 69b/21

a.+ında (aklında) 13a/10

a.+ından (aklından) 12a/16

a.+ına (aklına) 10b/13

a.+ını (aklını) 56b/25, 61b/16, 62a/09, 62a/11, 62a/27, 64a/28, 67b/19, 68b/24, 73a/12, 101a/18

a.+ının (aklının) 21b/26

a.+ınız (aklınız) 13b/16

a.+ınızda (aklınızda) 97b/29

a.+ınızı (aklınızı) 93a/31, 97b/25

a.+larını 69a/02, 96b/23

a.+larının 35b/23

a.+leri 91a/02

a.+lerine 101a/24

a.+lerini 3a/25, 10b/08, 97b/01

a.+lerinin 83b/01

[=60]

akıldane Bilgiçlik taslayan, her şeyi bilir gibi görünen kimse

a. 31b/13, 49a/01, 64a/25

[=3]

akıldanelik Bilgiçlik taslamak

a. 14a/01, 49a/08

[=2]

akıllandır- Aklını başına getirmek, ders alıp yola gelmesine sebep olmak, uslandırmak

a.-abilir 31b/13

a.-acak 33a/20

[=2]

akıllı Aklı, doğruyu görecek ve ona göre davranacak, gerekeni yapacak derecede olan

a. 46b/13

a.+lar 42b/24, 80b/17, 80b/18

[=4]

akıllılık Akıllı olma durumu

a. 26a/15, 47b/24

[=2]

akılsız Aklı yetersiz olan, doğruyu görüp gerektiği şekilde davranamayan, beyinsiz

a. 62a/12, 64a/26

a.+lar 73b/22, 100b/09

a.+lerden 100b/08

[=4]

akl bk. **akıl**

a. 62a/28

[=1]

aklı başına gel- Uyku, sarhoşluk, baygınlık gibi hallerden ayılmak, kendine gelmek

a. gel-di 47b/22

[=1]

aklı er- Aklına uygun gelmek, anlamak, idrak etmek

a. er-diği 76a/28

[=1]

akliyet (< Ar.‘aḳliyyāt) Akıl yoluyla anlaşılan, bilinen, araştırılıp bulunan bilgiler

a. 11a/24

[=1]

akolouthia Kilisede yapılan dînî ayin

a.+lerinde 100a/13

[=1]

akoluthia bk. **akolouthia**

a.+leri 12b/21

a.+sına 19b/13

[=2]

akren (< Ar. aḳrān) Aynı yaşta olanlar, yaşıtlar; yaşıt, yaştaş

a.+lerini 82a/25

[=1]

aksa- İyi ve düzenli gitmemek, kesintiye uğramak, ilerlememek

a.-r 15b/09

[=1]

aksi (< Ar. ‘aks’ten nispet eki -i ile ‘aksi) Ters, zıt, aykırı

a. 74a/19

a.+ni 10b/05, 28b/13

a.+sini 33a/21

[=4]

aksine Tersine, tam tersi, hilafına

a. 96b/23

[=1]

akşam Güneşin batma zamanı, günün sonu

a. 4a/12, 14a/13, 14a/28, 25a/06, 27a/12, 27a/14, 36a/03, 37b/06, 37b/26, 49b/29, 54b/22, 58a/01, 58a/04, 60a/20, 61a/06, 98b/08, 98b/22, 99a/12

a.+a 45b/08

a.+dan 5b/15

a.+ları 96b/12

a.+leri 4a/04, 21b/06, 99b/04

[=24]

akşam taamı Akşam yemeği

a. 54b/22

[=1]

akşam üzeri Günün ikindiden sonraki ve güneşin batmasından az önceki vaktinde, akşama yakın saatlerde

a. 58a/04, 99a/12

[=2]

akşamleyn Akşam vakti, akşam olduğu sıralarda, akşam üstü

a. 24a/29, 24b/08

[=2]

akşamüzeri bk. **akşamüzeri**

a. 60a/14, 67b/24

[=2]

al- Tutup yerinden ayırarak elinde veya yanında bulundurmak; kullanmak veya gerekeni yapmak üzere yanında bulundurmak; beraberinde götürmek veya getirmek; temin etmek, satın almak

a.-abilir 99b/11

a.-abilirim 72a/26

a.-acağı 22a/26

a.-acaksın 47a/01

a.-alım 18a/10, 71a/05, 98b/20

a.-an 37a/05

a.-arak 4a/19

a.-asız 20b/20

a.-dı 33a/26, 39a/07, 43b/07, 55a/01, 64a/08, 80a/15

a.-dığı 39a/12, 52a/17, 90b/31

a.-dığımda 57b/09

a.-dığımızda 17b/27, 18a/03

a.-dıkda 43b/06, 46b/30, 58b/25, 66a/23, 98b/13

a.-dıkları 27b/30

a.-ıp 14b/14, 18b/11, 25b/26, 28b/04, 80a/07, 81b/27, 93a/17

a.-ır 12a/01, 72a/14, 99a/05

a.-ırım 19a/16, 96b/18

a.-ırısak 17b/30

a.-ırlar 50b/07

a.-ıyor 88b/07

a.-ıyoruz 17b/06

a.-madan 17b/24

a.-maden 99b/19

a.-maklığı 71b/05

a.-maleri 4a/22

a.-maya 18b/18, 18b/22, 22a/30, 95b/20, 95b/29

a.-mayandan 37a/05

a.-mayanler 97a/12

a.-mış 92b/10

a.-sın 23a/30, 33b/22, 51a/22, 59b/16, 99b/12

a.-sınler 2a/07

[=62]

ala (< Ar. a‘lā) Daha yüksek, en yüksek, pek yüce; daha iyi, daha mükemmel

a. 1a/04, 13a/11, 18a/15, 72a/24

a.+dır 35b/13

a.+lerin 75b/01

[=6]

Alaman Alman, Almanya halkından olan veya bu halkın soyundan gelen kimse

A. 73a/01

[=1]

Alamanialı Alman, Almanya halkından olan veya bu halkın soyundan gelen kimse

a. 72a/23, 72b/22

[=2]

alat (< Ar. ālāt) Aletler, makineler, avadanlıklar.

a.+ı 8a/20, 15a/04, 15a/27, 15a/28

a.+lerinü 7b/27

[=5]

alay (< Yun. alayi) Bir merasimde, bir gösteride yer alan kalabalık, kortej; topluluk, cemaat, güruh

a.+da 75b/09

[=1]

alçak Yerden mesafesi az, yere yakın, basık

a. 4b/16, 85b/06, 91a/03

[=3]

alçak gönüllü Kendinden daha aşağı mevkide ve şartlarda olanlara aynı seviyede imiş gibi muamele eden, büyüklük iddiasında olmayan, kibirsiz, mütevazı

a. 4b/16

[=1]

alçak gönüllülük Büyüklük iddiasında olmama, mütevazi olma durumu, tevazu, tenezzül

a. 87a/10

a.+ü (gönüllülüğü) 67a/16, 87a/31

[=3]

alçaklan- Adî, bayağı ve soysuz bir durum almak, bayağılaşmak, adîleşmek

a.-up 84a/28

[=1]

aldadıcı Aldatma niteliğine sahip olan, yanıltıcı.

a. 58a/17

[=1]

aldadıçı bk. **aldadıcı**

a. 39b/26, 57b/19

[=2]

aldan- Bir yalana, bir hîleye, güvene layık olmayan birine kanmak, kapılmak; oyuna gelmek

a.-ıp 57a/05, 58a/10

[=2]

alea bk. **ala**

a. 70b/07, 87a/07

a.+dır 98b/07

[=3]

aleamet (< Ar. ‘alāmet) İşaret, belirti, nişan, emare, alem, araz

a.+i 88a/24

a.+inden 88a/16, 88a/29

a.+ini 90a/14

a.+lerini 84a/21

[=5]

aleat bk. **alat**

a.+ı 77b/23

a.+ıdır 35b/20

a.+ler 7b/28

a.+leri 8a/05, 8a/16, 8a/29, 36b/08, 36b/16, 98b/02

a.+lerinden 8a/06

a.+lerini 8a/02, 94a/23

[=12]

aleatlı Nitelikli, vasıflı

a. 8a/12

[=1]

alef bk. **alev**

a. 75a/27

a.+inin 68b/23

[=2]

Aleksandros k.a. Büyük İskender, eski Makedonya kralı

A. 21a/28, 31a/04, 31a/09, 31a/17, 31b/01, 54b/31, 55b/05, 55b/09, 55b/11, 55b/19

A.+dan 31b/21

A.+u 21b/08, 31a/14, 54a/27

A.+un 21a/24, 31a/03, 31b/12, 31b/20, 45a/12

[=18]

alel-umum (< Ar. ‘ale’l-‘umūm) Umûmiyet üzere, genel olarak, genellikle

a. 5b/04

[=1]

alem (< Ar. ‘ālem) Yerde ve gökte yaratılmış olan şeylerin bütünü, kainat, evren; yeryüzü, dünya

a.+e 83b/01

a.+i 6b/12, 98a/21

a.+in 74a/18

[=4]

alem-i cihan Kainat, evren

a.+da 6b/12

[=1]

alessevi (< Ar. ‘ale’s-seviye) Aynı seviyede

a. 8a/22, 18a/24, 47a/11, 75b/10, 84a/09

a.+dir 4b/29

[=6]

alev Yanan maddelerin üzerinde yukarıya doğru uzanan parlak, ışıklı dil, alaz, yalaz, yalım, şûle

a.+den 58a/10

a.+e 58a/12

a.+inde 66b/18

a.inden 90a/01

a.+ini 69b/22

[=5]

alevlendir- Tutuşturmak, alev alıp yanmasına sebep olmak.

a.-di 79b/04

a.-ir 80b/02

[=2]

aleyh (< Ar. ‘aleyhi) Üzere, üzerine, onun üzerine

a.+inde 45a/02, 61b/18, 62b/05

[=3]

alfabita Bir dilin yazıya geçirilmesini sağlayan ve o dildeki sesleri belirten harflerin belli bir sıraya göre dizilmesinden meydana gelen sistem, bir dildeki harflerin bütünü, abece, alfabe

a.+nın 5a/22

a.+sıdır 5a/25

a.+sını 69b/21

a.+yı 69b/23, 69b/25

[=5]

alfabiton bk. **alfabita**

a. 5a/26

[=1]

alfavita bk. **alfabita**

a.+sı 71b/15

[=1]

alı ko- bk. **alı koy-**

a.-du 34a/14

[=1]

alı koy- Bir süre için bir yerde tutmak, orada kalmasını isteyip gitmesine engel olmak, hapsetmek

a.-maya 38b/23

[=1]

alın Yüzün, kaşların üstünden saçlara kadar olan ve şakaklar arasında kalan kısmı, nasiye

a.+ın (alnın) 41b/14

a.+ının (alnının) 43b/10

[=2]

alın- Elinde veya yanında bulundurulmak; bulunduğu yerden kaldırılıp götürülmek, götürülüp başka yere konmuş olmak

a.-ıp 29b/05

a.-ma 79a/22

[=2]

alış- Bağlanmak, ısınmak; adet edinmek, huy edinmek; bir şeyi tekrarlaya tekrarlaya kolayca yapabilir duruma gelmek, öğrenmek

a.-acaksınız 20a/06

a.-alım 34b/20

a.-dık 25a/09, 63a/15

a.-ın 53b/06

a.-ır 31a/18, 31a/20

a.-ırsınız 25a/02

a. -mak 35b/09

a.-mamak 27b/03

a.-mamış 34b/15

a.-mazsanız 20b/15

a.-mış 20a/26

a.-se 2b/28

a.-sın 80a/04

a.-sınlar 29a/30

a.-up 51a/27

[=16]

alışdır- Benimsemesini sağlamak, yadırgamaz duruma getirmek; dayanıklı

duruma getirmek, mukāvemet kazandırmak

a.-alım 39b/02

a.-an 62a/27

a.-arak 31b/19

a.-dı 39b/03

a.-dığımızda 97a/21

a.-dığını 36a/05

a.-dım 19a/20

a.-ır 27b/02, 33a/08, 35b/28, 50a/23, 50a/25, 63a/20

a.-ırlar 28a/05, 73a/23

a.-ırlar-di 15b/29

a.-ırsa 27a/18

a.-ırsan 36a/08, 38a/01

a.-ırsınız 27a/26

a.-mak 35b/05, 35b/09, 37a/11, 49b/27

a.-mamış 21a/10

a.-maya 15a/26, 27b/14, 67b/20, 79b/29

a.-mayı 55a/16

a.-sın 67b/16

a.-sınlar 28a/20, 28a/21

[=32]

alışdırmaklık Alışdırma işi

a. 53a/17

a.+ın (alışdırmaklığın) 57b/29

[=2]

alışveriş Satın alma, çarşıdan, pazardan ihtiyaçlarını temin etme işi

a.+ede 2a/13

[=1]

ali cenap (< Ar. ‘āli-cenāb) Haysiyetli, şerefli, yüksek ruhlu, düşmanına bile iyilik edecek yaratılışta olan (kimse)

a. 82a/27

[=1]

alicenap bk. **ali cenap**

a. 29a/19, 82a/03, 82a/13, 82b/05, 89a/10, 89a/12, 91b/07, 93a/04, 93a/29

[=9]

alicenap it- Alîcenap etmek

a. id-erler 93a/04

[=1]

alicenaplık Alîcenap olma, yüksek ruhluluk, cömertlik, iyilik severlik, hayır severlik

a.+ı (alicenaplığı) 82a/06

[=1]

aliçenaplik bk. **alicenaplık**

a.+de 1b/21

[=1]

Alikarnassos Halikarnas

a. 83a/07

[=1]

alim (< Ar. ‘ālim) İlim sahibi olan (kimse), bilici, bilen

a. 2b/14, 8b/09, 16a/20, 18b/17, 20a/11, 20b/01, 20b/24, 21a/21, 24b/04, 28a/08, 28a/14, 37a/10, 37a/18, 37a/21, 37a/21, 40b/05, 41a/01, 48b/17, 50a/17, 52b/20, 56a/30, 58b/28, 60b/18, 68b/08, 68b/31, 69b/13, 72a/05, 72b/04, 74a/20, 74a/30, 74b/21, 75a/16, 76a/14, 83b/26, 86a/02, 94b/01, 94b/04, 95b/26

a.+dir 97b/15

a.+in 4a/23

a.+lerden 97a/28

a.+leri 21b/23, 74a/18, 75b/31, 76a/19

a.+lerin 2b/11, 74a/22, 76b/18

a.+lerinden 9b/29

a.+lerinin 2a/29, 2b/01

[=51]

alimdar İlim sahibi olan (kimse),alim

a.+larının 2a/22

[=1]

alimlik Alim olma, bilginlik, ulemalık

a.+ini (alimliğini) 12a/18

[=1]

Ali Paşa k.a.

a. 6b/22, 39a/25

[=2]

Allah (< Ar. Allāh) Her şeyin yaratıcısı olan tek ve mutlak varlık, Tanrı, Huda

A. 6b/02, 6b/07, 6b/13, 6b/24, 7b/09, 8b/13, 8b/14, 9a/18, 9b/04, 9b/12, 9b/24, 9b/27, 9b/28, 11a/21, 11b/26, 12a/21, 12b/10, 15a/14, 15b/12, 38a/04, 38a/08, 38a/11, 38a/12, 39a/24, 41b/03, 41b/05, 41b/12, 41b/15, 52a/08, 52b/05, 57a/19, 61b/23, 61b/24, 62b/27, 71a/19, 89b/03, 99b/29

A.+a 1b/04, 5b/03, 6b/12, 7b/13, 10a/13, 11b/11, 12a/02, 12a/11, 12a/24, 12b/27, 15a/01, 55a/27, 71a/16, 85a/05, 85a/05, 85a/29

A.+dan 34b/16

A.+ı 9a/09, 12b/15, 71b/03, 78a/27

A.+ın 6b/08, 7a/10, 7a/17, 8b/03, 8b/10, 8b/19, 8b/24, 9a/01, 9a/17, 9a/25, 9b/09, 10a/25, 10b/13, 11b/21, 11b/22, 12a/17, 12a/18, 15a/18, 16a/11, 19b/22, 24a/21, 44a/10, 50b/05, 56a/11, 62a/24, 89b/23

A.+ına 88b/31, 88b/31

A.+ını 12a/08

[=87]

Allah-u-azimişan Allah azîmü’ş-şan, şanı yüce olan Allah

A.+ın 13b/19

[=1]

Allah taale Allah Taala, "Yüce Allah, ulu Allah" manasına gelen bu söz Allah lafzı yerine ve saygı ifadesi olarak kullanılır.

A. 12a/13

[=1]

Allahlık Allah

A.+a (Allahlığa) 56a/14

[=1]

Allaman bk. **Alaman**

A. 73a/13, 94b/02

[=2]

almak alma işi

a.+dır 13b/27

[=1]

almaklık bk. **almak**

a. 69b/10

a.+ın (almaklığın) 57b/28

[=2]

alt Bir şeyin yere bakan yüzü; bir nesnenin yere temas eden kısmı, taban

a. 67b/25, 68b/10, 76b/23, 77b/15

a.+ı 80a/10

a.+ına 31a/29, 84a/14, 95a/15

a.+ında 2a/02, 10a/07, 21a/13, 33b/26, 34a/04, 55a/11, 65a/30, 67a/04, 78b/20, 88b/25, 94b/05

a.+ından 18b/07

a.+ında 9a/13

a.+ındekileri 93a/10

[=22]

alt it- Birine, bir şeye karşı üstünlük kazanmak, yenmek, mağlûp etmek

a. it-mesini 68b/10

a. id-üp 77b/15

[=2]

alt üst Pek karışık, çok dağınık, perîşan, karmakarışık

a. 67b/25

[=1]

alt üst ol- Perîşan duruma gelmek, karmakarışık olmak, dağılmak, düzeni bozulmak

a. ol-muş 67b/25

[=1]

altı Beşten sonra, yediden önce gelen sayının adı.

a. 22a/09, 32a/07, 32b/12, 33b/09, 37b/16, 43a/11, 81a/18, 81a/19, 82b/22, 89b/27, 93b/16

[=11]

altınçı Altı sayısının sıra sıfatı, sırada yeri beşinciden sonra, yedinciden önce olan

a.+da 59b/28

[=1]

altmış Elli dokuzdan sonra, altmış birden önce gelen sayının adı.

a. 49a/04, 63a/09

[=2]

altun Altın

a. 6a/25, 75b/05, 75b/08, 77a/16, 99b/31, 100b/18, 101a/08, 101a/25

a.+a 100b/01

a.+un 3a/09

[=10]

amel (< Ar. ‘amel) Bir maksatla yapılan iş, eylem, fiil

a. 22b/07, 57a/04, 57a/16, 57a/20, 85b/19, 101a/01

a.+den 87b/28

a.+i 70b/29, 90a/11, 90b/24

a.+in 92a/26

a.+ine 11a/14

a.+ler 22b/06, 31a/06, 35a/20, 84b/22, 100b/03

a.+lerden 12a/26, 87b/22

a.+lere 30a/30, 68b/26, 82a/21

a.+leri 22b/15, 100a/25

a.+lerin 7a/06, 8b/07, 70b/24, 85a/06, 100a/17

a.+lerinde 9b/09

a.+lerine 9a/17, 19b/22, 85a/31

a.+lerini 4a/21

a.+lerinin 76a/15

a.+lerinizin 91b/21

[=36]

Amerika Dünya üzerinde yer alan kıtalardan biri

A. 92b/18

A.+i 4b/17, 10b/26

A.+nın 44a/06, 44a/18, 92b/16, 93a/14

[=7]

Amerikalı Amerika Birleşik Devletleri halkından olan kimse

A. 43b/14, 94b/03

A.+ların 43b/13

[=3]

Amfipolis Yunanistan’da bir kent

A. 30b/13

[=1]

an (< Ar. ān) Zamanın bölünemeyecek kadar kısa parçası, lahza, dem

a. 23b/08

a.+de 3a/19, 29b/05, 69b/23, 101a/30

[=5]

ana İnsanın ve hayvanın yavru sahibi olan dişisi, anne, valide; kaynak, menşe

a.+sı 50b/12

a.+sıdır 39b/24, 42a/06

a.+sını 99b/11

[=4]

anahdar bk. **anahtar**

a.+ını 15a/22

[=1]

anahtar (< Yun. anikhtari) Kilit açıp kapamak için kullanılan alet, açar

a.+ı 2b/03

a.+lerini 100b/21

[=2]

anathimasis (Yun.) Buğu, buhar, duman

a. 18a/19

[=1]

Anatol Anadolu

A. 31b/02

A.+a 6b/26

A.+da 30a/14

A.+dan 6b/31

A.+u 54b/10

A.+un 29a/13

[=6]

Anatolikos Anadolulu

A. 6b/25, 7a/12

[=2]

Anatollu Anadolulu

A. 1a/02

[=1]

Anatolu Anadolu

A.+dan 7a/01

[=1]

ancak Yalnız, sadece; fakat, ama, lakin, yalnız, ne var ki

a. 4b/18, 8a/13, 9a/30, 12a/27, 14a/02, 17a/25, 34a/15, 67b/12, 86b/20, 89a/09, 89b/10, 97b/30

[=12]

ança O kadar, onun kadar, öylece

a. 21b/09

[=1]

ançak bk. **ancak**

a. 2a/13, 11a/18, 13a/03, 18b/22, 32a/27, 32b/25, 40b/11, 43a/06, 43b/03, 46b/03, 49a/19, 52a/18, 55b/26, 56a/08, 57a/26, 57b/05, 57b/15, 62a/06, 63a/19, 66b/17, 72a/06, 73a/10, 73a/15, 74b/03, 77b/06, 77b/31, 83a/11, 83b/02, 84b/22, 84b/28, 87b/17, 90b/24, 91a/08, 97b/17, 98b/06, 99a/25, 100a/21

[=37]

ande Ol zamirinin bulunma hali, onda

a. 15a/26, 16a/04, 20a/12, 101a/08

a.+ki 87b/19, 90b/02

[=6]

anden Ol zamirinin ayrılma hali, ondan

a. 15a/14, 26a/09, 34b/28, 37b/28, 40b/05, 42a/23

[=6]

ane Ol zamirinin yönelme hali, ona

a. 2a/28, 9a/14, 12a/21, 13a/24, 21a/30, 32b/06, 36a/18, 39a/28, 40a/14, 45b/26, 51a/20, 53a/05, 54b/13, 54b/31, 55b/09, 55b/10, 55b/24, 56a/30, 59a/01, 59b/09, 61a/22, 78a/27

[=22]

anı Ol zamirinin belirtme durumu eki almış hali, onu

a. 3a/10, 16a/06, 23b/02, 34b/31, 36b/04, 42b/14, 44b/29, 59a/15, 59b/31, 60a/25, 70b/02, 71b/18, 72a/07, 72a/15, 86b/07, 95b/05, 98a/11

[=17]

anıñ Ol zamirinin ilgi hali, onun

a. 4a/11, 9b/20, 15a/29, 15b/11, 16b/15, 17b/03, 21a/16, 22b/27, 23a/18, 23b/25, 26b/13, 28b/20, 34a/19, 34b/08, 37b/04, 37b/25, 40a/29, 40b/05, 41a/05, 44b/18, 61a/27, 61b/18, 75b/12, 80b/03, 86b/09, 95b/19, 95b/19, 96a/27

[=28]

anıñ içün Onun için

a. 3b/10, 4a/12, 13a/23, 16b/04, 18a/30, 18b/01, 26a/13, 26b/14, 31a/06, 35a/20, 35a/29, 35b/15, 35b/20, 39a/11, 39a/15, 43a/04, 45b/02, 45b/18, 59a/12, 65a/14, 65a/20, 65b/23, 68b/21, 95b/04, 97b/05, 97b/13, 100a/26

[=27]

añla- Bir şeyin ne olduğunu akıl yoluyle kavramak, akıl erdirmek

a.-dı 34a/11

[=1]

anler Ol zamirinin çoğul hali, onlar

a. 1a/10, 4a/08, 4a/19, 9a/28, 19b/25, 34a/3,34a/15, 42b/08, 54a/20, 54b/28, 64a/10, 64a/12, 79b/13, 95a/02

a.+den 4a/22, 23a/19, 33b/10, 54b/07, 54b/20, 64a/11, 68b/18, 86a/11, 93b/04, 99b/10

a.+e 4a/20, 16b/09, 43b/19, 65a/26, 68b/28, 78b/29, 79b/08, 93b/17, 101a/26

a.+i 16b/09, 39b/09, 63a/13, 64a/11, 70b/17, 84b/29, 92b/09

a.+in 29a/14, 32a/28, 72a/26, 72b/14, 95a/05, 96a/14

a.+in 2b/12

[=47]

anna- bk. **anla-**

a.-yabildi 67b/07

a.-yup 9b/15

[=2]

añsız Beklenmedik bir zamanda, hatırda yokken, birdenbire, anî, anîden

a.+dan 6a/14, 25a/17, 69a/20, 71b/12, 71b/17, 95b/12

[=6]

Anthologian Antoloji

A. 2a/27

[=1]

Apollo k.a. Mitolojik Yunan tanrısı

A.+nun 74a/26

[=1]

Apollon Bk. **Apollo**

A.+un 50a/17

[=1]

Apomnimoneumata Yunan Filozof Ksenofon'a ait eser

A. 2a/26

[=1]

Apostolos Paulos k.a. Havari Pavlos

A. 41b/15

A.+un 100a/29

[=2]

ar (< Ar. 'ār) Utanma, utanç, haya, hicap

a. 33a/14, 43b/02, 87b/27, 91b/04

[=4]

ar getir- Utanmak, hicap duymak

a.-mez 43b/02

[=1]

ara İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık, mesafe; iki şey arasında bulunan, arada olan; bir oluştan diğer bir oluşa kadar geçen zaman fasılası

a.+larından 25b/25

a.+mızda 19b/07

a.+sı 17b/26

a.+sında 1b/20, 2b/30, 3b/31, 13b/25, 19a/29, 19b/04, 20a/18, 20b/03, 22b/17, 25b/12, 25b/16, 28b/01, 29a/30, 32b/05, 32b/18, 39a/13, 39b/21, 42b/12, 45a/21, 45a/24, 47a/22, 47b/03, 47b/18, 51a/29, 54a/28, 56b/01, 58a/23, 61b/17, 62a/17, 66b/22, 68a/15, 70a/20, 73b/12, 75a/29, 77b/14, 92a/07, 92b/11, 93a/13, 94a/02, 99b/23

a.+sındaki 65a/28

a.+sından 61b/05

a.+sında 10a/01

[=46]

ara- Bir şeyi bulmaya çalışmak, taharrî etmek

a. 77a/27

a.-maya 73a/16

a.-r 42a/23, 61b/04

a.-yacak 46b/28

a.-yarak 87b/16

a.-yp 60a/20

[=7]

araba At, eşek, öküz gibi hayvanlar tarafından çekilen, yük ve insan taşıyan tekerlekli kara taşıtı

a. 28a/05

a.+dan 14b/11

[=2]

aralık Birbirine bitişmeyen iki şey arasında kalan mesafe, iki şey arasındaki açıklık; bu, şu, o işaret sıfatlarıyle kullanıldığında sınırları belli bir zamanı, bir sıfatıyle kullanıldığında ise belirsiz bir zamanı ifade eder,

a.+da 34a/17, 38a/03, 42a/03, 59b/15, 60a/19, 69b/26

[=6]

aramaklık Arama işi

a. 76b/25

[=1]

Arap (< Ar. ‘arab) Arap yarım adasından çıkıp yayılmış olan Samî bir kavmin adı; Arap kavminden olan kimse.

A.+lar 93a/16

A.+ler 21b/15

[=2]

ard Arka taraf, arka

a.+ı 17b/26

a.+ına 25b/10

[=2]

ardı arası Arkası

a. 17b/26

[=1]

Arebiçe Arapça

A.+ye 21b/13

[=1]

Areios pagos Ares Tepesi. Antik zamanlarda mahkeme işlevi görmüştür, yüce divan burada kurulmuştur

A. 27b/29, 28a/14, 96a/08

A.+un 28a/14, 28a/16

[=5]

Areopagitis Aeropagite halkından olan

A.+ler 96a/20

[=1]

Arep bk. **Arap**

A.+leri 21b/12

[=1]

argadaş Arkadaş

a.+ımıza 10a/22

[=1]

Argileonis k.a. Spartalı subay Brasidas'ın annesi

A. 30b/13, 30b/20

[=2]

Argiris k.a Eserde adı geçen bir şahıs

A. 99a/14, 99a/16, 99a/25, 99b/08, 99b/18, a. 100b/19, 100b/31, 101a/03, 101a/17

A.+i 99b/28

A.+in 99a/20, 99a/28, 100a/16, 100b/13

[=14]

Argos Yunanistan'ın güneydoğusunda bir şehir

A. 71a/14

[=1]

Arhierea Başrahip

a.+sı 100a/15

[=1]

Arhiereis bk. **Arhierea**

A. 100a/22

[=1]

arı Zar kanatlılardan, toplu olarak yaşayıp bal yapan, vızıldayarak uçan, eklem bacaklı, sokucu böcek

a.+lar 40a/12

a.+lara 40b/02

a.+ları 40b/13

a.+ların 93b/16

a.+leri 11b/01

a.+ya 40b/06

[=6]

Arimanios Mitolojik Pers tanrısı

A. 88b/31

[=1]

Aristeidis Yunan devlet adamı

A. 32a/04, 32a/21, 32a/22, 32b/01, 33a/09, 45a/25, 87b/05, 87b/15, 87b/19, 90b/06, 90b/20

A.+e 32a/20

A.+i 87b/01

A.+in 32b/08, 67a/15, 87a/31, 90b/12

[=17]

Aristiposs k.a. Yunan filozof

A.+u 56a/16

[=1]

Aristippos bk. **Aristiposs**

A. 55b/21, 56a/26

[=2]

Aristodimos k.a. Athinalı bir şahıs

A. 12a/20

[=1]

Aristoteli bk. **Aristotelis**

A.+den 31a/23

[=1]

Aristotelis k.a. Yunan filozof Aristoteles

A. 14a/02, 16a/25, 20b/27, 20b/29, 20b/30, 21a/05, 21a/17, 21b/03, 22a/02, 35b/15, 94b/12

A.+e 21b/28

A.+i 21a/23, 21b/01, 22a/05

A.+in 21b/16, 21b/25, 73b/28, 76b/19

[=19]

arka Ön, sağ ve solun dışında dördüncü yön, görünmeyen taraf

a.+dan 34a/08

a.+larına 66a/07

a.+larında 57b/02

a.+nda 71b/25

a.+sı 8a/26, 63b/29

a.+sına 23a/01, 57b/06, 58b/05, 70a/18, 91b/18

a.+sında 71b/06, 76b/14

a.+sından 69a/19

a.+sını 19a/14, 59a/20

[=16]

arkadaş Aralarında yakınlık, dostluk ve sevgi bulunan kimselerden her biri

a. 64b/14

a.+ı 78a/30

a.+ımız 34b/22, 61b/30, 69b/01, 71b/12, 95a/25, 98a/05, 98b/18

a.+ımızı 71b/20

a.+ımızın 11b/05

a.+ınız 81b/29

a.+ınızın 10b/11

a.+ları 2a/24, 34b/10

a.+larım 25a/08

a.+larımızı 63a/08

a.+leri 63a/13

a.+lerim 12b/07

a.+lerimizden 81b/10

a.+lerinin 58b/28, 95b/03

[=22]

arkadeş bk. **arkadaş**

a.+lerinin 73a/31

[=1]

arkasına düş- Takip etmek, peşini bırakmamak, ardına düşmek, peşine düşmek

a. düş-dü 57b/06

[=1]

arlan- Utanmak, sıkılmak, haya etmek:

a.-anlar 85b/11

a.-ır 82b/04, 85b/19

a.-ırlar 57a/13

[=4]

Arnaut Arnavutluk halkından olan, bu halkın soyundan gelen kimse

A. 99a/09

[=1]

Arnautluk Arnavutluk

A.+daki 96b/06

[=1]

arsız Utanma ve sıkılma duygusu olmayan, utanmaz, hayasız, yüzsüz

a. 28a/29, 38b/20, 56b/10

[=3]

Arsitotelis bk. **Aristotelis**

A. 21a/03

[=1]

arslan Afrika ve Batı Asya'da yaşayan, dört ayaklı, yırtıcı, çok kuvvetli, kedi cinsinden memeli hayvan

a. 32b/25, 101a/29

[=2]

art- Sayıca ve miktarca çoğalmak, fazlalaşmak, tezayüt etmek; şiddetlenmek, fazlalaşmak, daha etkili duruma gelmek

a.-ar 11b/20, 64a/04

a.-arlar 64a/01, 97a/24, 97a/25

a.-ayor 7b/20

a.-dı 16b/02, 27a/11, 88a/18, 98b/26, 99a/22

a.-dıkça 99a/21

a.-ıp 59a/27

a.-sın 30a/19

a.-sınlar 81a/25

[=15]

Artemis Mitolojik Yunan tanrıçası

A. 89b/23

A.+in 89b/21, 89b/29, 91a/16

[=4]

artık Bir durumdan bir duruma geçişi, bir durumun, bir işin son bulup yenisinin başlayışını anlatmak için cümle başında kullanılır; cümlede bulunan fiilin zamanına göre "şimdi, bundan sonra, bundan böyle" vb. anlamlar ifade eder

a. 5b/08, 10a/23, 12b/12, 12b/26, 15a/09, 58a/29, 63b/26, 64b/01, 71b/20, 76b/11, 89b/05, 93b/06, 98b/19

[=13]

artır- Miktarını çoğaltmak, fazlalaştırmak; şiddetlendirmek, daha etkili duruma getirmek

a.-dı 98b/16, 99a/19

a.-ır 34a/26, 50a/27, 97a/22

a.-ırız 78a/16, 97a/23

a.-ırler 5a/11

a.-maya 82a/10

a.-up 83a/12, 86a/15

[=11]

arzu (< Fars. ārzū) İnsanın bir şeye karşı duyduğu istek, dilek

a. 30a/27, 46b/29, 48a/17, 73b/05, 75a/16, 79b/03, 83b/16, 90a/06

a.+de 95b/13

a.+i 40a/03

a.+lerde 75a/23

a.+leri 77a/14

a.+lerimde 75b/30

a.+lerimizi 54a/30, 56a/10, 56a/13

a.+lerinizin 91b/21

a.+muz 16b/02, 98b/26

a.+muzu 11b/07, 98b/16

a.+nuzu 67b/06

a.+su 3a/09, 28a/12, 29a/16, 29a/19, 73b/19, 88a/19, 93a/30, 96a/15, 96b/29

a.+sunde 28a/30, 92a/08

a.+sunden 89b/10

a.+sune 80a/17

a.+sunu 32a/02, 32b/04, 88a/09

a.+sunun 90a/05, 91b/15

[=40]

arzu it- İstek duymak, istemek

a. it-meyelim 48a/17

a. id-er 75a/16

[=2]

arzula- Bir şeyi candan ve yürekten istemek, arzu etmek

a.-r 14a/27, 55b/11

[=2]

arzule- bk. **arzula-**

a.-di 49a/09

a.-diği 4a/17, 55b/06

a.-diğinden 71b/05

a.-dikleri 88b/07

a.-diklerinden 15b/24

a.-ip 83b/15

a.-memiz 7b/03

a.-mez 73b/19, 82a/10

a.-mezler 87b/21

a.-r 52a/20, 52a/22, 55b/20

a.-rsiniz 73b/27

a.-sinler 96b/26

a.-yelim 14a/04

[=17]

arzulen- İstenir, aranır, özlenir olmak

a.-en 80b/07

[=1]

arzulu İstekli, hevesli, alakalı:

a.+durlar 87b/23

[=1]

as- Bir şeyi yüksek bir yere iliştirip sarkıtmak, talik etmek

a.-dı 63a/11

a.-madılar 90a/30

[=2]

asa (< Ar. ʻaṣā) Uzun sopa, değnek, baston

a.+sıdır 56a/22

a.+sını 65b/16, 66b/04

[=3]

asas (< Ar. esās) Bir şeyi meydana getiren ana unsur, asıl yapı, temel

a.+lerden 8a/22

a.+leri 45b/13

[=2]

asıl (< Ar. aṣl) Kaynak, kök, başlangıç noktası, mebde, menşe

a. 2b/14, 33b/05, 83a/16

a.+ıdır 30b/26

[=4]

asıl- Yüksek bir yere iliştirilip sarkıtılmak, sallandırılmak.

a.-an 66b/23

[=1]

asılsız Aslı ve esası olmayan, bir gerçeğe dayanmayan, köksüz

a. 68a/06

[=1]

asır (< Ar. ʻaṣr) Zaman, devir, çağ

a.+lerde 72b/05, 72b/25

[=2]

Asia Asya

A. 83a/16

A.+dan 31b/21, 32a/07

A.+de 70a/23, 89b/22

A.+den 33b/01

A.+nın 21b/13, 31a/26, 34a/01, 55b/01, 83a/07

A.+ye 66a/13, 90a/21

A.+yı 31a/28, 31b/20

[=15]

Asialı Asyalı

A. 31b/09, 33a/05

A.+lar 34a/27

A.+ların 31b/15

[=4]

askar (< Ar. ‘asker) Ordunun her kademesinde görevli subay, assubay, çavuş, onbaşı ve erlere verilen isim, leşker

a. 32a/08, 32a/11, 33a/28, 86b/15, 90a/23, 90b/04

a.+a 32a/12, 32a/16, 82a/14

a.+ca 80a/28

a.+ı 32a/08, 32a/14, 32b/12, 33b/24, 54b/24, 65b/01, 89a/07, 90b/03

a.+ına 90b/17

a.+ını 49b/05, 49b/19

a.+ının 33a/19

a.+lar 99a/09

a.+lara 43b/28, 77b/05

a.+ları 31b/22, 32a/13

a.+larına 33b/12, 33b/29

a.+larından 31b/01

a.+larını 49b/19

a.+ler 43b/15, 55a/06

a.+lere 43b/22

a.+leri 54b/26, 65a/05

a.+lerine 65a/11

[=37]

askarî Askerlere mahsus, askerlikle ilgili, askerliğe ait

a. 29a/28

[=1]

asker bk. **askar**

a.+i 49b/04

[=1]

aslaca (< Ar. aṣlā) Hiçbir vakit, hiçbir zaman, hiçbir şekilde, kesinlikle, kat’iyen

a. 8a/25, 14a/25, 14a/26, 15b/15, 22a/25, 24a/30, 35b/19, 37a/14, 40a/22, 42a/04, 43a/24, 44a/02, 48b/01, 56b/27, 57a/22, 64a/13, 80b/16, 86a/18, 86b/03, 86b/10, 88a/04, 99a/24, 100b/01, 101a/19, 101a/22

[=25]

aslaça bk. **aslaca**

a. 2b/08, 8b/30, 32a/26, 42b/05, 42b/17, 48b/17, 56b/13, 60a/24, 65b/18, 66b/15, 67b/20, 85b/13, 94b/03, 97b/07

[=14]

aslî (< Ar. aṣli) Bir şeyin ana unsurunu teşkil eden, bünyesinin esasını meydana getiren

a. 49a/13, 94a/02

a.+lerini 2a/08

[=3]

aş- Yüksek bir yerin üzerinden geçip arka tarafına inmek; belli bir sınırın ve haddin üstüne çıkmak, ölçüyü geçmek, fazla olmak

a.-dıkları 16a/15

a.-mak 16a/13

[=2]

aşağa bk. **aşağı**

a. 19b/25, 64a/20, 69b/15, 75b/18, 81b/21, 86a/03

a.+sı 75b/11

[=7]

aşağı Bir şeyin yukarı kabul edilen kısmına göre altta kalan tarafı veya bu tarafta bulunan kısmı.

a. 27a/02

a.+daki 39b/07

[=2]

aşçı Yemek pişirmeyi meslek edinmiş olan, konaklarda ve evlerde yemek pişirmekle görevli kimse

a. 58b/26

a.+lar 54b/20

a.+ları 58b/26

a.+larını 54b/14, 54b/18, 59a/05

[=6]

aşırı Haddinden fazla, alışılandan çok, ileri derecede, pek çok:

a. 72b/13

[=1]

aşikar (< Fars. āşkār – āşkāre) Açık, meydanda, gözle görülebilen, belli, ayan, vazıh, bariz

a. 4b/23, 9a/06, 9a/24, 10b/05, 10b/18, 10b/25, 10b/31, 11a/16, 17a/16, 30a/16, 75a/07, 75a/11, 75a/26, 93a/19, 94a/20

[=15]

aşikar it- Meydana çıkarmak, belli etmek, ortaya koymak

a. id-ecekdir 10b/31

a. id-er 9a/06, 94a/20

a. id-erler 9a/24, 11a/16

a. id-eceğini 17a/16,

a. it-di 10b/05, 10b/18, 30a/16, 93a/19

a. it-diklerim 75a/07,

a. id-üp 75a/11, 75a/26

[=13]

aşkar bk. **aşikar**

a. 51a/20, 80b/01, 86a/16, 91a/23, 96a/14

a.+e 24a/02

[=6]

a**şkar it-** bk. **aşikar it-**

a. id-erler 86a/16

a. id-üp 80b/01

a. it-dikde 51a/20

[=3]

aşkar ol- Meydana çıkmak, belli olmak, görünmek

a. ol-du 96a/14

a. ol-up 91a/23

[=2]

at Binme, yük çekme ve taşıma hizmetlerinde kullanılan, Orta Asya menşeli, tek tırnaklı, memeli hayvan

a. 28a/05, 35b/08, 70a/29, 78a/16

a.+a 28a/17

a.+ı 70b/02

a.+ın 70a/27, 70b/03

a.+larını 55a/09

[=9]

at- Bir şeyi bir hedefe veya bir tarafa doğru fırlatmak

a.-açak 69a/19

a.-an 30b/11

a.-ar 19a/06, 69a/25, 88a/15

a.-arak 23a/03, 28a/07

a.-arlar 85b/27

a.-asınız 62b/30

a.-asız 20b/20

a.-dığında 75a/12

a.-ıp 30b/11, 43b/28

a.-madan 19b/12

a.-mak 35b/07, 35b/07

a.-maya 78a/18

a.-mazlar 62b/24

a.-sanız 15a/09

[=19]

ata Cet, dede, büyük baba ve aynı soydan daha önce yaşamış olan kimse

a. 31a/17

a.+lar 23a/06, 62b/21, 74b/10, 81a/22

a.+lara 5b/04

a.+ları 92a/14

a.+larımız 31b/18, 31b/25, 34b/21, 79a/10, 80b/06

a.+larımıza 20a/07

a.+larımızdan 44a/21

a.+larımızın 16a/20, 67a/02, 67b/13, 79a/21, 87a/07, 94a/24, 96a/28

a.+larına 16a/06, 36a/01

a.+larından 79a/26

a.+larını 52b/05

a.+larının 25b/26, 29b/05, 29b/13, 38a/16, 38a/22

a.+larınız 13b/16

a.+larınıza 13b/20

a.+lerimiz 94a/29

a.+lerimizin 2b/17, 94b/07, 94b/30

a.+lerin 84b/06, 96b/24

a.+lerinin 4a/21

a.+mız 41b/15

a.+yı 48b/21, 100b/19

[=42]

ateş (< Fars. āteş) Odun, kömür vb. maddelerin tutuşup yanması ile beliren ışık

a. 97a/05, 97a/05

a.+ini 97a/08

a.+leri 35a/14

[=4]

ateşlen- Tutuşturulmak, yakılmak; ateşi yükselmek; coşmak

a.-di 71a/28

[=1]

ateşli Vücut harareti yükselmiş olan; coşkun, hararetli

a. 80a/25

[=1]

Athanasi bk. **Athanasios**

A.e 93a/01

[=1]

Athanasios k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

A. 6a/01, 19a/27, 19b/08, 34b/22, 92a/10, 92a/18, 92b/11, 92b/18, 98a/06, 98a/10, 98a/12

A.+a 19b/17, 52a/29, 92b/25, 96b/27, 98a/16

A.+u 92a/13, 92a/27

A.+un 92a/19, 92b/03, 95a/20, 96b/28

[=22]

Athanasula k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

A. 61b/01

A.+nın 61b/09, 61b/10

A.+yı 61b/24

[=4]

Athenasios bk. **Athanasios**

A.+un 34b/26

[=1]

Athina Atina şehri

A. 69b/27, 69b/30, 71a/07, 71b/02, 71b/09, 91a/17

A.+da 28b/13, 28b/17

A.+de 32a/10, 45a/05, 79a/24, 84a/01, 96a/07

A.+deki 21b/03

A.+den 48b/10

A.+i 71a/14

A.+nın 12a/14, 13a/05, 20a/30, 26a/13, 32b/07, 45a/11, 48b/03, 49a/06, 65b/04, 71a/05, 71b/08, 80a/04, 84a/06, 91a/26, 96a/07, 96a/13

A.+sı 71b/16

A.+ya 21a/03, 45b/14, 65b/02, 95b/23

A.+yı 65a/14, 65b/02, 66a/29

[=40]

Athinalı Atina şehrinden olan

A. 12a/20, 20b/24, 28a/26, 32a/14, 48b/28, 55b/23

A.+lar 32a/09, 65a/08, 65a/26, 80a/21, 84a/08

A.+lara 28b/21, 90b/21

A.+ları 80b/02, 87a/12

A.+ların 20a/31, 28b/02, 32b/09, 66b/21, 66b/27, 79b/20

A.+larınkinden 28b/19

A.+ler 88b/20, 89a/22, 90a/28, 96a/20

A.+leri 90a/27

A.+lerin 90b/06, 90b/15, 90b/20

[=30]

atıf (< Ar. ʻaṭf) Çevirme, bir tarafa doğru meylettirme, bir tarafa doğru meyletme; bir şeyin oluşunu diğer bir şeye bağlama, yükleme, isnat etme

a.+ı (atfı) 12b/05

a.+ler 18a/17, 18a/18

[=3]

atıl- Bir şey bir hedefe veya bir tarafa doğru fırlatılmak; işe yaramadığı için ortadan kaldırılmak, yok edilmek, kullanılması düşünülmeyip terkedilmek; konulmak, tıkılmak; bir yere doğru fırlamak

a.-an 33b/25

a.-dıkdan 88b/17

a.-ır 16a/09, 59b/06

a.-masın 73a/30

a.-mış 67b/01, 88a/13

a.-up 6b/22

[=8]

atî (< Ar.ʻādi) Adî, bayağı, değersiz, vasıfsız, niteliksiz

a. 10b/17

[=1]

atie bk. **atî**

a. 14a/05, 54a/12, 54a/18, 84b/18, 95a/12

[=5]

atik Çabuk hareket eden, tez davranan, çevik

a. 19b/10, 31a/21

[=2]

atiye bk. **atî**

a. 10b/21, 11a/01

[=2]

atla- Yüksek bir yerden, bir taşıttan, bir binek hayvanından inmek

a.-yor 13a/18

[=1]

atlı Ata binmiş olan (kimse), süvari:

a.+larım 55a/04

a.+larına 55a/01

[=2]

Attiki Atina ve çevresini kapsayan tarihi bölge

A.+nin 32a/08, 65a/28, 66a/09

[=3]

auç Elin iç kısmı, avuç.

a. 39a/15

[=1]

auç aç- Dilenmek, kendini küçük düşürerek istemek

a. aç-maya 39a/16

[=1]

Australia Avustralya

A. 92b/19

A.+nın 92b/17

[=2]

av Karada ve havada yabanî hayvanları, denizde balıkları tutma veya vurma işi, şikar

a.+a 28a/17, 35b/09

a.+ına 31a/18

[=3]

avam (< Ar. ‘avāmm) Halk, umum, herkes; halkın alt tabakası

a. 1a/08

[=1]

avam-ı nas Sıradan halk tabakası

a. 1a/08

[=1]

avcılık Av avlama işi ve av faaliyeti

a.+ı (avcılığı) 49b/27

[=1]

avded bk. **avdet**

a. 99a/18

[=1]

avded it- bk. **avdet it-**

a. it-dikde 99a/18

[=1]

avdet (Ar. ‘avdet) Dönüş, geri geliş, gidilen yerden dönme

a. 2a/03, 3a/11, 3a/22, 29a/21, 60b/19, 73a/28, 98b/14

[=7]

avdet it- Evvelce bulunduğu yere veya duruma geri dönmek

a. it-di 2a/03, 3a/22, 60b/19

a. it-dikde 29a/21

a. it-dik 98b/14

a. it-mede 73a/28

a. it-meden 3a/11

[=7]

avli (< Yun. avli) avlu, bir binanın ortasında, yanında veya çevresinde bulunan üstü açık, etrafı duvar, çit vb. ile çevrili yer

a.+de 27a/02

a.+n 100a/09

a.+si 26b/24

a.+sinde 69a/16

a.+ye 26b/10

[=5]

avret (< Ar. ‘avret) **avrat,** kadın

a. 56b/14

a.+i 54b/11

a.+ler 30b/27, 30b/30

a.+lerin 30b/25

[=5]

ay Yılın ayrıldığı on iki bölümden her biri; güneşten aldığı ışığı yeryüzüne yansıtan ve dünyamızın tek uydusu olan gök cismi

a. 22b/19, 22b/29, 37b/20, 59a/02, 60a/31, 80a/10, 81a/18, 82b/20, 82b/22

a.+da 60b/21

[=10]

aya (< Fars. āyā) Şaşırma, sorma, ümit ve istek ifade eder, acaba

a. 43b/25

[=1]

ayak Vücûdun, bacaktan ayak bileğiyle ayrılan ve yere basıp durmayı, yürümeyi sağlayan kısmı

a. 14b/28, 63a/10

a.+da 58b/07

a.+ı (ayağı) 69a/07

a.+ının (ayağının) 69a/25

a.+larına 43b/07, 63b/11

a.+larında 41a/24

a.+larını 14b/22, 24b/06

a.+larının 59a/28

a.+larınız 75a/19

a.+leri 14b/16

[=13]

ayan (< Ar.‘ayān) Açık, aşikar, gözle görülür, belli

a. 1a/05

[=1]

ayan beyan Besbelli, apaçık, açık seçik

a. 1a/05

[=1]

ayan beyan it- Açıklamak, ortaya koymak, aşikar etmek

a. id-er 1a/05

[=1]

ayar (Ar. ‘ayār) Seviye, derece, değer, kırat

a.+ınça 95a/18

[=1]

ayasmos (< Yun. ayasma) Rumlarca kutsal sayılan, suyunun şifalı olduğuna inanılıp ziyaret edilen çeşme veya pınar

a. 5b/13

[=1]

Ayasuluk Ayasuluk Tepesi

A. 89b/22

[=1]

aylık Bir ay süreli, bir ayda olan, yapılan veya bir ay süren

a. 81a/19

[=1]

ayne (< Fars. āyine) Ayna, karşısındaki şeylerin görüntüsünü aksettiren, özellikle insanların kendilerini görmek için kullandıkları, arkası sırlanmış cam veya madenden levha

a.+de 74b/08

[=1]

Ayos Dimitrios k.a. Aziz Dimitrios

A.+un 81a/19

[=1]

ayp (< Ar. ‘ayb) Utanılacak hal ve davranış

a. 41b/05, 42b/05, 44a/09, 44a/25, 48b/17, 48b/18, 96b/20

a.+dır 42b/05, 46b/09, 55a/22

[=10]

ayr- Birbirinden uzaklaştırmak, fasletmek

a.-dılar 71b/19

[=1]

ayrıce Ayrıca, bundan başka, bunun yanında, ilave olarak; ayrı ve özel olarak, ayrı bir önem verilerek

a. 9a/02, 9a/04, 67b/12, 80b/12

[=4]

ayrıça bk. **ayrıce**

a. 79b/27

[=1]

ayrıl- Uzaklaşmak, onu geride bırakmak, ayrı düşmek

a.-acağımız 41b/30

a.-amadılar 6a/04

a.-dı 16b/23

a.-dık 64b/06

a.-madı 16b/10

a.-maksız 25b/06

a.-mazdan 60b/07

a.-up 28b/11

[=8]

ayrılık Ayrı olma, birbirinden uzak düşme durumu, firkat, firak, iftirak, hicran

a.+ını (ayrılığını) 3a/07

[=1]

ayrice bk. **ayrıce**

a. 27b/24, 59a/13

[=2]

ayriçe bk. **ayrıce**

a. 50b/29, 94a/24

[=2]

az Miktarı, derecesi ve niteliği belli bir ölçünün altında bulunan, çok olmayan

a. 3b/31, 13b/25, 18a/29, 20b/10, 21a/09, 21b/25, 29a/30, 30a/13, 33b/11, 39a/13, 47b/02, 47b/17, 51a/28, 52b/03, 54b/23, 59a/21, 59b/03, 60b/01, 60b/09, 64a/22, 65b/11, 66a/01, 68a/09, 69b/05, 75b/10, 75b/13, 77b/10, 79b/17, 98b/24

a.+dır 2b/22, 35b/01, 92b/30

a.+dırlar 75a/22, 97a/29

a.+ların 2b/23

[=35]

az çok Oldukça, bir parça

a. 69b/05

[=1]

aza (< Ar. a‘żā’) Vücûdu meydana getiren parçalar, organlar; organ; bir bütünün parçaları

a.+larından 27a/17

a.+larınızı 17b/07

a.+ler 68b/22

a.+leri 15b/27, 27a/21, 27b/04

a.+lerini 15b/04, 58b/09, 60a/22, 60b/04

a.+sı 16a/07, 86b/20

[=12]

azad (< Fars. āzād) Serbest bırakma, serbestlik; eskiden okullarda öğrencileri tatile çıkmaları için salıverme, paydos

a.+ından 27a/02

[=1]

azal- Eskisinden az duruma gelmek, eksilmek, tenakus etmek

a.-dılar 97b/03

a.-maya 59b/04

[=2]

azald- bk. **azalt-**

a.-abilir 25b/14

a.-ır 23b/04, 56a/13

[=3]

azalt- Daha az miktara indirmek, eksiltmek, kısmak, tenkis etmek

a.-acak (azaldacak) 5a/10

a.-mamamız 55a/22

[=2]

azap (< Ar. ‘aẕāb) Organlarda duyulan ıztırap, organik acı; pişmanlık, çaresizlik, korku vb. durumların verdiği sıkıntı, işkence, keder

a.+ını (azabını) 46b/12

[=1]

azar azar Yavaş yavaş; küçük ölçülerde

a. 6a/22, 21b/21, 37b/19, 38a/01, 58b/03, 60b/03, 64a/21, 74b/28, 78b/28

[=9]

azat bk. **azad**

a. 47b/26, 88a/04

[=2]

azat ol- Serbest kalmak, kurtulmak, hür ve kayıtsız olmak

a. ol-du 47b/26

a. ol-ur 88a/04

[=2]

azdır- Kışkırtıp zaptedilmez duruma getirmek, tahrik etmek

a.-ıp 33a/21

[=1]

azgın Öfkeden gözü dönmüş, saldırgan, azmış (kimse), saldırgan.

a. 62a/12

[=1]

azîm (< Ar. ‘aẓim) Büyük, ulu, haşmetli

a. 6b/09, 7a/19, 8a/25, 8b/05, 8b/07, 8b/26, 14a/02, 16a/25, 20b/30, 21a/21, 30a/15, 44a/06, 44a/12, 44b/07, 54a/27, 69b/12, 69b/17, 71a/14, 80a/14, 83a/17, 83b/23, 83b/29, 86a/29, 86b/13, 88a/25, 89a/17, 90b/04, 91b/10, 94a/29

[=29]

azimet (< Ar. ‘azime**t)** Gitme, gidiş, yola çıkma

a. 29a/12, 81a/24

[=2]

azimet it- Gitmek, yönelmek

a. it-meleri 29a/12

[=1]

azimlik yücelik

a.+in (azimliğin) 55b/18

[=1]

aziz (Ar.‘aziz) Yüce, kıymetli, değerli, mukaddes, muazzez

a.+imin 19b/12

[=1]

azizlik Yücelik, ululuk

a.+ini (azizliğini) 15b/15

[=1]

azlık Miktarı, derecesi ve niteliği belli bir ölçünün altında bulunma, çok olmama, az olma

a.+da 35b/01

a.+ı (azlığı) 60a/05

[=2]

B

bab (< Ar. bāb) Bir kitabın bölümlerinden her biri; husus, mesele, konu

b.+de 1a/04

b.+e 83a/20

[=2]

badehu (< Ar. ba'dehū) Ondan sonra, daha sonra

b. 48b/27

[=1]

badem (Fars. bādām) İki çenekliler sınıfının gülgiller familyasından, pembe ve beyaz çiçekler açan, 5 – 12 m. boyunda ağaç

b. 36b/23

[=1]

baggır bakır, metal element

b. 22a/06

[=1]

bağ (< Fars. bāġ) Üzüm kütükleri dikili olan ve üzüm yetiştirilen yer; bahçe, yeşillik, ağaçlık ve çiçeklik yer, bostan

b.+lar 46a/09

b.+larından 37b/23

b.+larının 38a/30

[=3]

bağce (< Fars. *bāġçe*) Çiçek, sebze veya meyve ağacı yetiştirilen toprak parçası, bahçe

b. 60a/31

b.+sinde 39b/03

b.+sini 36b/12

b.+ye 36b/17

[=4]

bağcıvanlık Bahçeye bakma, çiçek, meyve veya sebze yetiştirme işi.

b. 14a/14

[=1]

bağçe bk. **bağce**

b. 36a/20, 36a/22

b.+den 14b/07, 60a/23

b.+ler 5b/08

b.+lerinde 96a/16

b.+lerindeki 52a/30

b.+lerini 96a/17

b.+m 48a/09

b.+mde 36b/21

b.+mi 48a/06

b.+min 37b/09

b.+nin 36b/05, 36b/06

b.+sinde 9a/03, 36a/18, 51a/28, 60a/07, 60a/09

b.+sine 4a/03, 15a/21, 36a/25, 51a/20

b.+sini 72a/11

b.+sinin 52a/01

b.+ye 94b/20

[=26]

bağçevan Mesleği bahçeye bakmak, çiçek, meyve veya sebze yetiştirmek olan kimse, bağban

b. 36b/08

b.+ı 36b/11

[=2]

bağçevanlık Bahçeye bakma, çiçek, meyve veya sebze yetiştirme işi.

b. 48a/07

b.+ın (bağçevanlığın) 48a/10

[=2]

bağçıvan bk. **bağçevan**

b. 29a/23

b.+ı 36b/01

b.+lerin 96a/16

b.+lerini 96a/13

[=4]

Bağdat Bağdat şehri

B. 21b/13

[=1]

Bağdatlı Bağdat şehrinden olan

B.+lar 33a/04

B.+ların 33a/02

[=2]

bağır Ciğer; göğüs, sîne; iç, orta yer, derun

b.+ından (bağrından) 93a/09

[=1]

bağışla- Bir şeyi yarar gözetmeden karşılıksız olarak vermek, hibe etmek, teberru etme; ceza vermemek, affetmek

b.-dı 15a/02

b.-dığı 6b/29, 44a/11

b.-sam 15a/07

[=4]

bağla- İp, bağ veya başka bir araçla bir şeyi bir yere, diğer bir şeye veyahut birkaç şeyi birbirine tutturmak, birleştirmek, raptetmek

b.-dı 73a/31

b.-maleri 83b/05

b.-mışlar 99a/10

[=3]

bağlan- İp, bağ gibi bir vasıta ile bir şeye, bir yere tutturulmuş olmak, bağlı bulunmak

b.-ıp 84a/16

b.-mış 25a/15

[=2]

bağlı İp veya başka bir araçla bir şeye, bir yere bağlanmış olan

b. 25a/24, 33b/30, 37b/21, 38b/10, 38b/11

[=5]

bahalı Pahalı; fiyatı yüksek olan

b. 28b/26

[=1]

bahar (< Fars. behār) Kış ile yaz arasında 21 Mart'tan 22 Haziran'a kadar süren mevsim, ilkbahar

b. 5b/10

b.+ın 10a/04

[=2]

bahcıvan bk. **bağçevan**

b. 14a/09

[=1]

bahriye (Ar. baḥriyye) Bir devletin deniz kuvvetleri teşkîlatının bütünü; deniz kuvvetlerine ait, donanmaya mensup

b. 64b/24

[=1]

bahş it- Vermek, bağışlamak, ihsan etmek

b. it-di 15a/15, 39a/29, 49a/12

b. it-diklerinden 24a/22, 62a/24

[=5]

bahşiş (< Fars. baḫşiş) Bir hizmet karşılığında bir kimseye fazladan verilen para; armağan, hediye, ihsan, atıye

b.+lar 31a/23, 46b/15, 74b/27

b.+ler 16a/15

b.+leri 13a/02

[=5]

baht (< Fars. baḫt) Allah tarafından ezelde belirlendiği kabul edilen kısmet ve nasip, uygun talih, ikbal, şans

b. 7b/29, 7b/30, 8a/12, 8a/27, 32a/21

b.+ı 14a/15, 26a/08

b.+ımdan (bahdımdan) 37b/12

b.+ın 14a/19, 48a/21

b.+ına 60a/17

b.+ından (bahdından) 32b/07, 79b/23

b.+ını 90a/24

b.+ının 99a/17

[=15]

bahtsızlık Bahtsız olma durumu, talihsizlik.

b.+ları 78a/06

b.+larımızı 78a/14

[=2]

bahusus (< Fars. bā- eki ve Ar. ḫuṣūṣ bā-ḫuṣūṣ) Husûsiyle, bilhassa, özellikle; üstelik

b. 1b/21, 4b/22, 7a/12, 7a/19, 10b/04, 10b/21, 11a/01, 14b/23, 18a/27, 19a/25, 20b/09, 21a/11, 22b/22, 23a/19, 24b/23, 33a/14, 34b/15, 35a/25, 44a/10, 44b/08, 44b/16, 47a/20, 47b/01, 47b/10, 48b/20, 50b/31, 61b/12, 63a/23, 64a/19, 68b/31, 71a/09, 71b/16, 71b/21, 72a/17, 72b/25, 77a/11, 80a/13, 86b/17, 90a/27, 92a/23, 92a/27, 93b/12, 100a/11

[=43]

baiş Bağış, bağışlamak işi

b. 51a/08

[=1]

baiş it- Bağışlamak

b. id-eçeğine 51a/08

[=1]

bak- Gözleri bir şey üzerine çevirmek; seyretmek; görüp incelemek, tetkik etmek

b.-alım 64b/26

b.-an 37b/20

b.-ar 81b/21

b.-arım 59a/01

b.-arlar 58b/14

b.-arsın 14b/13

b.-ayım 14b/09

b.-dı 45b/23, 52a/26, 55a/01, 96b/28

b.-dık 19b/06, 58a/05

b.-dıkda 40a/25

b.-ın 6a/19, 7a/30, 7b/08, 40a/18, 40a/19, 40a/20, 58a/10, 58a/11, 58a/13, 63b/04, 69a/06, 79a/16

b.-ıp 60b/30, 77a/07, 77a/08

b.-mamaya 73a/15

b.-mayı 3b/09, 7b/06

[=32]

bakıl- Gözler üzerine çevrilmek; görülüp incelenmek, tetkik edilmek

b.-ıp 50b/15

b.-mış 36a/22

[=2]

bakır bk. **baggır**

b. 91a/25

[=1]

baki (Ar. bāḳi) Ebedî, ölümsüz, kalımlı

b. 11a/25, 21b/25, 49a/12, 66a/06

[=4]

bakire (Ar. bākire) Kızlığı bozulmamış, kız, kız oğlan kız

b. 84b/30, 100a/08

[=2]

bakkır bk. **baggır**

b. 21a/13, 21a/13, 75b/05, 75b/08

[=4]

bakşış bk. **bahşiş**

b.+lar 79b/12

b.+ları 79b/11

b.+ların 82a/05

[=3]

bakşiş bk. **bahşiş**

b. 86a/01

b.+dir 80b/12

b.+i 14a/19

[=3]

bal Arıların çiçeklerden topladıkları bal özü denen sıvı ile yaptıkları, rengi beyazdan esmere kadar değişen, koyu kıvamda tatlı madde

b.+ı 93b/20

b.+larını 93b/17

b.+leri 40b/14

[=3]

balçık Koyu kıvamda, özlü ve yapışkan çamur

b.+a (balçığa) 23a/02

b.+ın (balçığın) 22b/28

b.+lerden 18a/21

[=3]

balea (< Fars. bālā) Bir şeyin yüksek yeri, yukarı, üst; yüksek, yüce, alî

b. 44b/13

[=1]

bana Ben zamirinin yönelme hali

b. 25b/08, 37b/10, 37b/20, 38b/13, 46a/06, 46a/17, 54b/19, 59a/01, 64b/23, 66a/21, 66a/22, 66a/23, 66b/02, 66b/06, 66b/31, 68b/31, 73b/15, 74a/15, 74b/14, 75a/08, 77b/25, 78b/06, 95b/01, 96b/04, 96b/10, 100a/19

[=26]

banigir (< Yun. paneyiri) Belli zamanlarda belirli yerlerdeki meydanlarda kurulan büyük pazar

b.+lerde 62b/02

[=1]

bar (< Fars. bār) Yük, ağırlık veren şey; manevî ağırlık, eziyet, keder, üzüntü

b. 16b/24, 61a/08

[=2]

Barbaros Oruç ve Hızır Reis için kullanılan isim

B.+lere 91a/11

[=1]

barışdır- Ara buluculuk ederek dargın veya kavgalı iki tarafı uzlaştırmak, barışmalarını sağlamak

b.-maya 92b/04

b.-sın 97a/01

[=2]

bari (< Fars. bāri) Hiç olmazsa

b. 84a/26

[=1]

barmak Parmak, insanın ve bazı hayvanların el ve ayaklarının son bölümünü oluşturan eklemli uzantılardan her biri

b.+ında (barmağında) 37b/16

b.+ları 63b/12

b.+larımı 68a/24

[=3]

bas- Ayağı, üzerine vücûdun veya bacağın ağırlığını verecek şekilde zemîne yahut herhangi bir yere koymak

b.-abilüp 59a/26

b.-dığı 59a/23

[=2]

basiret (Ar. başiret) Kalp gözüyle görme, kalp gözüyle görerek bir şeyin gerçeğini kavrama, anlama, idrak etme

b. 13b/22, 65a/18

[=2]

basre (< Ar. başar) Görme;göz; anlayış, idrak

b.+si 92a/02

[=1]

baş Kafa, ser; Aynı işi yapan, aynı meslekte bulunan kimseler içinde mevki ve rütbece diğerlerinden önde olan veya amir durumunda bulunan (kimse)

b. 37b/16, 88a/22

b.+a 69a/03

b.+ı 27b/06, 63b/11, 81b/21

b.+ıları 81a/23

b.+ıma 68a/14, 77b/13

b.+ımı 24b/01

b.+ına 5a/22, 44a/05, 47b/22, 68b/19, 101a/11

b.+ını 1b/13, 24b/05, 32b/26, 43b/26, 66a/20, 81b/13

b.+ının 92a/10

b.+ınıza 69b/11

b.+larına 51a/02

b.+larını 19b/25

b.+lerine 7b/28

[=26]

baş barmak El ve ayağın en başta bulunan en kalın parmağı

b. 37b/16

[=1]

başcıl bk. **başçıl**

b. 63a/08

[=1]

başcıllık bk. **başçıllık**

b.+ı (başcıllığı) 86b/25, 86b/27, 86b/28, 87a/04, 87a/08, 87a/30

b.+leri 87b/15

[=7]

başçıl Lider

b.+ları 65b/13

b.+ı 43b/17, 70a/17

[=3]

başçıllık Liderlik

b. 67a/14, 75a/25

b.+ı (başçıllığı) 87a/08, 87a/11, 87a/18, 87a/26, 87a/27, 87b/03, 87b/07

b.+ın (başçıllığın) 32a/21, 33a/09

[=11]

başını eğ- Mahcup ol-

b. eğ-ip 81b/13

[=1]

başka Bilinenden gayri, diğer, sair; farklı, değişik

b. 6a/29, 30a/02, 46a/05, 46a/16, 46b/27, 52a/18

b.+sın 51b/06

[=7]

başla- Bir işi yapmak üzere harekete geçmek, bir işe girişmek

b.-dı 6a/22, 14a/30, 14b/30, 21b/22, 22a/30, 22b/02, 33a/22, 36b/12, 39a/14, 39a/16, 43b/28, 56b/15, 58b/03, 59a/19, 59b/03, 63b/26, 64a/12, 67a/30, 70a/04, 73a/14, 74a/03, 75a/02, 75a/10, 79b/06, 79b/29, 81b/13, 81b/24, 91a/21, 92b/15

b.-dığında 21a/15, 71a/16

b.-dık 7a/22, 7b/17, 25a/11, 63a/05

b.-dıkda 39a/05

b.-dılar 16a/02, 66a/08, 96a/06

b.-dım 74b/22, 74b/29, 75a/03, 77a/18

b.-dınız 9a/18

b.-mış 5b/09, 49a/10, 58a/26, 95a/23

b.-r 21a/16, 64b/22

b.-rlar 77b/09

b.-rsanız 25a/01

b.-yacak 69b/14

b.-yacaklar 66b/24

b.-yor 71a/16

b.-yup 15b/26

[=56]

başlangıç Bir şeyin, bir işin ilk defa ortaya çıkan, başlayan kısmı, ilk kısım, evvel, iptida, mebde

b.+ından 5b/14

[=1]

başlankıc bk. **başlangıç**

b.+ı 65a/20

b.+ın 20b/26

b.+ında 62b/30

[=3]

başlankıç bk. **başlangıç**

b.+ı 77b/11

[=1]

başlıça Başta gelen, belli başlı, temel, en esaslı; seçki

b. 49a/10

[=1]

bat- Bir sıvının veya yumuşak bir maddenin içine gömülmek, çökmek.

b.-ıp 87a/16

b.-mış 59b/06

[=2]

batdal İşe yaramaz, işlemez, kullanılmaz, muattal, metrük

b.+a 28b/14

[=1]

batı Dört ana yönden güneşin battığı taraf, garp

b. 7a/01, 21b/19

[=2]

batır- Bir sıvının içine daldırmak

b.-ıp 24b/19

[=1]

bayağı Değişik bir tarafı bulunmayan, farklı olmayan, sıradan

b. 43a/13, 43a/19, 43a/30, 43b/02, 47a/27, 86b/14

[=6]

baye (< Fars. pāye) Rütbe, mertebe, derece

b.+lerden 44b/19

[=1]

bayrak Üzerinde bir millet, topluluk veya kuruluşu temsil eden belirli resim, renk ve semboller bulunan, dikdörtgen biçimindeki kumaş veya kağıt

b. 63a/11

[=1]

bazen (< Ar. ba‘żan) Bazı kere, bazı zaman, arada bir, ara sıra

b. 31b/14, 45a/24, 58a/11, 59a/28, 59a/28, 60a/09, 60a/10, 66a/20, 72a/12, 93b/03, 93b/04, 94b/28, 96b/23

b.+leri 83b/12

[=14]

bazı Birtakım, bir kısım

b.+ları 21b/10, 21b/10

[=2]

bebürlen- Üstünlük saydığı bir hususta dolayı övünür bir durum alıp kabarmak, kurulmak, tafra satmak

b.-enler 94b/06

[=1]

bed (< Fars. bed) Kötü, fena, çirkin:

b. 63b/27

[=1]

bedel (< Ar. bedel) Değer, fiyat; bir şeyin yerine verilen şey, karşılık

b. 11a/14, 81b/05

[=2]

beden (< Ar. *beden*) Vücut, gövde

b. 23b/09

[=1]

bedkar İşi, davranışı kötü olan, kötü işle uğraşan

b. 38b/04, 38b/17

[=2]

bedkar it- Bedkar duruma düşürme

b. id-er 38b/04

[=1]

beğen- İyi ve güzel bulmak, takdir etmek; hoşuna gitmek

b.-di 39a/26

b.-dim 74a/11

b.-din 48a/06

b.-erek 51b/02

b.-miş 89a/09

[=5]

beğenil- İyi ve güzel bulunmak, takdir edilmek

b.-di 83b/08

[=1]

beğenmeklik Beğenme iş veya durumu

b. 74b/25, 75b/07

[=2]

bein Beyin, kafa tasının içinde yer alan, yumuşakça, beyazımsı, üç tabakadan meydana gelmiş, kalın bir zarla örtülü organ, dimağ

b. 15b/03, 15b/07, 69a/29

[=3]

bein uhuneti Beyin iltihabı

b. 69a/29

[=1]

bek Pek, çok, fazla, ziyade

b. 23a/14

[=1]

bekçi Bir şeyi veya bir yeri bekleyip korumakla görevli kimse, kolcu

b.+si 64b/12

[=1]

bekle- Gözler vaziyette olmak, durup kollamak, intizar etmek

b.-rler 13b/17

b.-yecek 32a/10

b.-yen 27a/02

b.-yor 36b/18

[=4]

bela (< Ar. belā') İnsana büyük bir sıkıntı veren, içinden çıkılması güç durum, badire, dert, gam, keder

b.+ler 67a/09

b.+sını 11a/14

[=2]

beled (< Ar. beled) Şehir, memleket, diyar, belde.

b. 56a/24

[=1]

beli (< Ar. beli) Evet, hay hay, peki

b. 12a/10, 31a/11, 45a/19, 55b/12, 70b/13

[=5]

belki (< Fars. belki) Olabilir, olabilir ki, bir ihtimale göre, muhtemelen

b. 11a/22, 20a/04, 21a/08, 33a/15, 39a/01, 41a/14, 41a/14, 45a/30, 46a/18, 48a/18, 59b/17, 66b/18, 66b/19, 68a/16, 69a/10, 70b/10, 75a/27, 78b/18, 85b/29, 89b/17, 95b/03, 99a/04

[=22]

belkim bk. **belki**

b. 68a/15

[=1]

belle- Öğrenip akılda tutmak, ezberlemek

b.-di 1b/07, 3b/09, 23b/23, 36b/14, 89a/20

b.-diği 28b/20

b.-dikden 72a/10

b.-dim 5a/24

b.-meyüp 23a/13, 65a/19

b.-mez 94b/04

b.-r 3a/14, 10a/23, 23a/15, 28a/03, 28b/10, 37a/18, 44a/09, 44a/10, 50a/06, 54a/30, 65a/20, 72a/11, 92a/29, 100a/12

b.-rim 1a/12, 37a/04, 44b/28

b.-rler 57a/01, 74b/09

b.-rsiniz 32a/12

b.-sin 81b/20

b.-yoruz 19b/04

b.-yüp 17b/19, 66a/30

[=35]

belleişlik Belleme işi

b.+de 1b/21

[=1]

bellen- Öğrenilmek, ezberlenmek

b.-ir 10b/17

[=1]

belli Anlaşılacak ve görülecek şekilde açık olan, meydanda, aşikar; belirli, tespit edilmiş, muayyen

b. 8a/24, 23a/01

[=2]

bellisiz Gözün güçlükle görebileceği durumda olan, açık seçik farkedilemeyen; meçhul

b. 24a/05, 46b/19

[=2]

ben Tekil birinci şahsı gösterir

b. 4b/17, 10a/29, 12b/07, 14b/08, 25a/08, 25b/28, 28b/22, 36b/31, 44a/04, 44b/27, 45a/27, 46a/06, 46a/08, 46a/16, 46a/28, 51a/16, 53b/17, 53b/19, 54a/08, 55b/09, 55b/10, 56b/28, 57a/19, 65a/01, 67b/04, 67b/07, 68b/08, 69a/11, 71a/05, 74a/30, 75b/02, 81b/23, 82a/02, 82b/23

b.+den 9b/29, 77a/21

b.+i 4b/04, 4b/05, 37b/21, 38a/08, 38a/08, 41b/24, 53a/18, 53b/20, 56b/19, 57a/21, 63b/20, 68a/06, 74b/21, 75a/28, 75b/28, 81a/11, 88a/24, 101a/16

b.+im 17a/26, 17b/10, 19b/28, 38b/06, 53b/15, 53b/22, 57a/20, 57a/24, 75a/28

b.+imdir 52b/12

[=64]

bend (< Fars. bend) Bağ, bağlama, bağlanma; bir yazının kendi içinde bir bütün teşkil eden parçası, paragraf.

b. 11b/02, 23b/10, 78b/28

b.+e 5a/21

[=4]

bend it- Kendine bağlamak, etkisi altına almak

b. id-er 78b/28

b. id-in 11b/02

[=2]

bende (< Fars. bende) Kul, köle; esir, tutsak, bağlı kimse

b.+leri 99b/14

b.+lerinden 48b/07

[=2]

beñze- Birbirine uygun ve ortak taraflar bulunmak, birbirini hatırlatmak, andırmak

b.-mez 28a/28

b.-r 9a/28

b.-yor 25a/19

[=3]

benzer Başka bir şeyle ortak nitelikleri bulunan, başka bir şeyi andıran

b. 75b/12, 82a/15, 82a/16

[=3]

ber (< Fars. ber-) Arapça ve Farsça kelimelerin başına gelerek sıfat ve zarflar yapar; Türkçe'deki "-de" ekiyle "üzeri, üzere, üzerine, üzerinde" vb.nin karşılığıdır.

b. 74a/19

[=1]

ber-aksi Aksine, tersine

b. 27b/16

[=1]

beraber (< Fars. ber-ā-ber) Birlikte

b. 4a/05, 19b/23, 22b/27, 40a/29, 43b/26, 46b/31, 58b/27, 61a/09, 61a/27, 71b/24, 81a/23, 87b/18, 99a/22, 100b/25

b.ce 51b/13

b.+ince 26b/10, 33a/28, 52b/23,70a/13

b.lerince 21b/16

b.+inde 34a/13

[=21]

beraper bk. **beraber**

b.+inde 37a/29

[=1]

berrak (< Ar. berrāḳ) Bulanık olmayan, duru, temiz, saf

b. 9b/21, 10a/12, 17b/05, 17b/09, 17b/30, 22b/12, 23b/07, 24a/17, 24a/18, 53a/17

[=10]

berü Beri, belli bir yerden ve zamandan bu yana

b. 2a/04, 3a/06, 16b/10, 17a/10, 17b/10, 18b/16, 20a/26, 30a/09, 37b/12, 52b/02, 57b/10, 95a/30, 99a/20, 101a/28

[=14]

besle- Yedirip içirmek, karnını doyurmak; geçimini sağlamak, geçindirmek

b.-dikleri 5a/05

b.-r 45b/30, 50b/30

b.-rler 46a/24

b.-sin 86b/05, 86b/07

b.-sinler 16a/06

b.-yecek 63b/24

b.-yemediğinde 86b/06

b.-yen 5b/03

b.-yenler 48a/13

[=11]

beslemeklik Besleme işi

b.+in (beslemekliğin) 48a/11

[=1]

beslen- Doyurulmak, yedirilip içirilmek

b.-diğini 8a/10

b.-irler 27a/21

b.-mesini 48b/24

[=3]

besleyiçi Beslemeye yarayan, besin maddesi fazla olan, mugaddî.

b. 24a/20

[=1]

beşinçi Beş sayısının sıra sıfatı

b.+de 59b/27

[=1]

bet (< Fars. bed) Kötü, fena, çirkin

b. 15a/12, 62a/10, 66b/10, 79b/16

[=4]

betdoa (< Fars. bed ve Ar. du‘ā’ > bed-du‘ā’) Beddua, bir kimseye kötülük dilemek için edilen dua, ilenç, inkisar, intizar

b. 89a/02

[=1]

beter (< Fars. bed-ter) Çok fena, daha fena, çok kötü

b. 73a/05, 91a/12

[=2]

betnam (< Fars. bed-nām) Bednam, adı kötüye çıkmış olan, şöhreti kötü olan

b. 15b/15, 30b/12, 41a/07, 46b/09, 48a/19, 52b/29, 57a/09, 73a/08, 86a/12, 86b/17, 87a/28, 87b/04, 90a/18, 91b/09, 91b/14, 97b/30

[=16]

betnam it- Adını kötüye çıkarmak, dile düşürmek

b. it-di 87b/04

[=1]

betnamlık Bednam olma, adı kötüye çıkma

b. 85a/15, 87a/08, 89b/03, 89b/13, 91b/12

b.+a (betnamlığa) 90a/11, 90a/13

b.+ı (betnamlığı) 82b/03, 100b/30

[=9]

bey Bir beyliğin, küçük bir devletin başında bulunan kimse, emîr, prens

b.+leri 70a/19

[=1]

beyan (< Ar. beyān) Açıklama, anlatma, söylem

b. 1a/05, 25b/04

[=2]

beyan it- Bildirmek, anlatmak, söylemek

b. id-er 1a/06, 25b/04

[=2]

beyaz (< Ar. beyāż) Kar renginde olan rengin adı, ak.

b. 1b/14, 56b/08, 56b/12, 67b/27

[=4]

beyhut (< Fars. bi-ḫūd) Kendinden geçmiş, medhuş

b. 64a/29, 68a/16, 68b/20, 101a/09

[=4]

beyhut kal- Kendinden geçme

b. kal-dı 101a/09

[=1]

beyhutluk Kendinden geçme

b.+un (beyhutluğun) 63b/16

[=1]

beyin bk. **bein**

b.+i (beyni) 46a/23, 68b/20

b.+ini (beynini) 64a/16

[=3]

beylik Bir bey yönetiminde bulunan ülke, prenslik

b.+leridir 92b/20

[=1]

beyn bk. **bein**

b.+lerini 46a/24

[=1]

beyt (< Ar. beyt) Dîvan edebiyatında nazım birimi olarak kabul edilen iki mısradan ibaret nazım parçası

b. 12b/28, 13a/02, 13a/04, 13a/06, 51a/30

b.+ler 13a/09, 16b/22, 42a/24, 64b/05, 80a/01, 98a/17

b.+leri 11a/12, 12b/30, 23b/05, 26a/20, 34b/06, 36a/06, 40a/09, 51b/01, 61a/07, 71b/23, 81a/08, 91b/26

b.+lerini 29b/29

b.+lerinin 71a/18

[=25]

bez İnce pamuk veya keten ipliğinden yapılan bir cins dokuma

b. 47a/27, 47b/01, 47b/11

b.+ini 45b/06

[=4]

bezginlik Bezgin olma durumu, bıkkınlık, yorgunluk, usanç, fütur

b.+i (bezginliği) 94b/16

[=1]

bıçak Bir sap ve kesici bir madenî kısımdan meydana gelen kesme aleti

b. 61b/18

b.+ı (bıçağı) 78a/02

[=2]

bıñar bk. **pıñar**

b.+lar 10b/21

[=1]

bırak- Tutmaktan vazgeçip tutmaz olmak

b.-dığı 49b/22

b.-ıp (bıragıp) 3a/22

b.-ırsanız 20b/22

b.-mam 19a/11

b.-sın 33b/19, 53b/02

[=6]

biçare (< Fars. bi-çāre) Çaresiz, aciz, zavallı

b. 6b/18, 14b/13, 14b/15, 15b/01, 15b/02, 18b/10, 28a/27, 31a/13, 35a/22, 38b/03, 38b/27, 41b/02, 44b/28, 52b/08, 52b/25, 53a/02, 53a/07, 57a/05, 57a/11, 57a/22, 57b/21, 59a/29, 60a/17, 61b/16, 62a/09, 63b/22, 64a/30, 64b/10, 67b/22, 69b/06, 93b/01, 94a/07, 99b/23, 101a/11

b.+dirler 97a/11

b.+ler 76b/15, 86a/12

b.+leri 86a/19

b.+lerin 79a/06

b.+nin 46a/16, 69a/06

b.+ye 14b/27

[=42]

biçare bulun- Biçare durumda olmak

b. bulun-urlar 57a/11

[=1]

biçare hal üzre Ne yazık ki, maalesef

b. 2b/20, 15b/30, 21a/05, 28a/27, 34b/29, 39b/21, 57a/06, 72b/05, 86a/08, 92a/17, 100a/01, 100b/10

[=12]

biçare ol- Biçare duruma düşmek

b. ol-mamışdır 57a/22

[=1]

biçarelik Çaresizlik, zavallılık

b. 50b/08, 61b/06, 97a/13, 98a/19

b.+de 78a/24

b.+dir 76b/03

b.+e (biçareliğe) 16a/16

b.+i (biçareliği) 14a/16

b.+i (biçareliği) 47a/25, 61b/09

b.+imizde (biçareliğimizde) 97a/16

b.+in (biçareliğin) 41b/28

b.+ine (biçareliğine) 57a/23

b.+lerde 78a/29

b.+leri 78a/07

b.+lerimizi 78a/14

b.+lerinden 98a/13

b.+lerinin 69a/09, 79a/13

[=19]

biçil- Kesilmek

b.-diler 34a/28

[=1]

biçmemeklik Kesmeme işi

b. 77b/18

[=1]

bihaber (< Fars. bi-ḫaber) Habersiz, bilgisiz

b. 88b/27

[=1]

bihane (Fars. behāne) Bir şeyin asıl sebebi yerine ileri sürülen sözde sebep, gerçekle ilgisi olmayan sahte özür ve mazeret

b. 60a/26

[=1]

bihude (< Fars. beyhūde) Boş, gereksiz, faydasız

b.+ye 92a/14

[=1]

bihuzur (< Fars. bi-ḥużūr) Huzursuz, tedirgin, rahatsız

b. 15a/19, 97b/09

[=2]

bihuzurluk Huzursuzluk, tedirginlik, rahatsızlık

b. 29b/08, 31b/06

b.+a (bihuzurluğa) 29a/28, 31a/19

b.+lar 70b/18

b.+lerden 54b/02

[=6]

bil itdifak bk **bil ittifak**

b. 70b/21, 93b/19

b.+de 52a/10

[=3]

bil ittifak (< Ar. bi'l-ittifāḳ) İttifakla, beraberce, birleşerek, mutabakata varmak sûretiyle

b. 79a/18

[=1]

bil- Bir şey hakkında bilgisi, malûmatı olmak, o şeyi öğrenmiş bulunmak

b. 46b/02, 48a/06, 74a/06, 74a/23, 91b/20

b.-diği 4b/29, 47b/16, 53b/26

b.-diğidir 4b/24

b.-diğimden 45a/29

b.-diğinden 49a/15

b.-diklerini 46b/31

b.-düğinde 74a/24

b.-düğini 85b/05

b.-emeyoruz 17a/23

b.-emeyüp 47b/17

b.-emezsin 38a/26

b.-en 97b/15, 97b/15

b.-enin 97b/20

b.-erek 64b/02

b.-esin 46a/22, 56b/19

b.-esiz 89b/13

b.-in 17b/11

b.-ir 3a/11, 9b/30, 13a/20, 20b/03, 24a/23, 27a/13, 29a/22, 30a/13, 39a/24, 43a/22, 44a/30, 68b/11, 68b/23, 88b/12

b.-ir misiniz 82b/27, 95b/16

b.-irim 35b/30, 52b/19, 72a/24

b.-iriz 71a/12

b.-irler 38a/24, 39a/16, 92b/28, 95b/27

b.-irsiniz 61b/11, 69a/11

b.-iyor 38b/12

b.-iyor mu 38b/12

b.-meden 13b/28

b.-meiz 71a/11

b.-mem 9b/22, 18a/07, 34b/18

b.-mesen 51a/16

b.-meyenler 96a/29

b.-mez 46b/05, 51a/12, 69b/24, 69b/31, 76b/27, 93b/04

b.-mez misin 38a/10, 38a/11

b.-üp 48a/07, 68b/10, 94b/22

b.-ür 9b/30, 10b/30

[=73]

bile Hatta, hem de, üstelik

b. 12b/20, 21b/12, 29b/02, 29b/16, 29b/17, 35a/24, 36a/14, 37a/19, 37b/08, 42a/20, 44a/29, 48b/10, 49b/23, 50a/18, 53a/02, 57b/04, 86a/06, 89a/29, 89b/01, 97b/22, 100b/24, 100b/24, 100b/25, 101a/27

[=24]

bile- Kesici bir aleti bileği ile keskin duruma getirmek

b.-yüp 78a/02

[=1]

bileği taşı Bileme işinde kullanılan çok sert bir taş, yağ taşı.

b.+nın 78a/01

[=1]

bilet (< Fr. billet) Taşıtlardan, tiyatro, sinema gibi eğlence yerlerinden yararlanmayı, müşterek bahislere, şans oyunlarına katılmayı sağlamak üzere para ile alınan basılı kağıt

b. 64b/23, 64b/23

[=2]

bilgili Bilgisi olan, malûmatlı.

b.+lerden 97a/28

[=1]

bilgisiz Bilgi sahibi olmayan, cahil.

b. 92a/09, 92a/15, 92b/27, 96b/25, 98a/18

b.+ler 97a/27

[=6]

bilgisizlik Bilgisiz olma durumu, cahillik, cehalet:

b.+in (bilgisizliğin) 92a/15, 92a/27, 92b/01, 98a/13

[=4]

biliç Piliç, civcivlikten çıkmış tavuk yavrusu, henüz ergin duruma gelmemiş tavuk veya horoz:

b. 77b/20

[=1]

bilkili bk. **bilgili**

b. 3a/27

[=1]

bilkisiz bk. **bilgisiz**

b. 3b/22, 46a/28

b.+lerin 92a/05

[=3]

bilkisizlik bk. **bilgisizlik**

b. 20b/11

b.+inin (bilkisizliğinin) 5a/02

b.+lerinden 6b/10

[=3]

billur (< Fars. billūr) Kristal

b. 93a/22

[=1]

bilmaye (< Ar. bi-l-maiyye) Maiyyetiyle, adamlarıyla

b. 65b/01

[=1]

bilmeklik Bilme

b. 2b/10

[=1]

biñ Dokuz yüz doksan dokuzdan sonra, bin birden önce gelen sayının adı

b. 21b/10, 21b/18, 30a/09, 32a/07, 32a/13, 32a/14, 32b/12, 32b/31, 33a/01, 33a/29, 33a/30, 33b/09, 34a/08, 34a/27, 43a/11, 83a/24, 90a/23, 90b/04, 93b/26

b.+den 90b/03

[=20]

bin- (Bir şeyin veya bir hayvanın üzerine çıkıp) Ayakları sarkıtarak oturmak; ağırlığını vermek, yüklenmek

b.-di 75a/10

b.-diler 87a/17

b.-meye 31a/17

[=3]

bina (< Ar. binā') Barınmak veya belli bir maksat için kullanılmak üzere yapılmış her türlü mîmarî eser, yapı:

b. 3b/20

[=1]

bina it- Yapmak, kurmak, inşa etmek

b. it-di 3b/20

[=1]

binaen (< Ar. binā'en) Dayanarak, -den ötürü, -den dolayı

b. 47a/23

[=1]

binamus Namussuz

b. 70a/15

[=1]

binamusluk Namussuzluk

b.+u (binamusluğu) 82b/01

[=1]

binmeklik Binme

b.+e (binmekliğe) 28a/17

[=1]

bir Sayıların ilkinin adı

b. 1a/13, 1b/09, 1b/11, 2a/28, 3a/19, 3b/04, 3b/05, 3b/10, 3b/14, 3b/20, 3b/23, 4a/06, 4a/06, 4a/07, 5a/26, 5b/15, 6a/06, 6a/07, 6a/15, 6a/17, 6a/18, 6a/29, 6b/15, 6b/17, 6b/21, 7b/05, 7b/15, 7b/29, 8a/07, 8a/14, 8a/31, 8a/31, 8b/26, 9a/03, 9b/07, 9b/08, 9b/19, 9b/21, 10a/28, 10b/05, 10b/16, 10b/21, 10b/25, 10b/27, 11a/13, 11a/13, 11a/15, 11a/15, 12a/20, 12a/23, 12a/29, 12b/12, 12b/16, 12b/17, 14a/08, 14a/09, 14a/13, 14a/28, 14b/10, 14b/12, 14b/13, 14b/18, 14b/18, 14b/19, 15a/07, 15a/08, 15b/11, 15b/14, 15b/15, 15b/19, 15b/20, 16a/03, 16a/04, 16a/07, 16a/08, 16a/23, 16b/10, 16b/21, 17a/14, 17a/18, 17b/20, 17b/21, 17b/22, 17b/22, 18a/24, 18b/17, 18b/26, 19b/19, 20a/05, 20a/11, 20a/24, 20a/24, 20b/23, 21a/12, 21a/13, 22a/04, 22a/08, 22a/09, 22b/04, 22b/10, 22b/18, 22b/29, 23a/01, 23a/27, 23b/01, 23b/02, 24a/10, 24b/18, 24b/18, 24b/19, 25a/18, 25a/25, 25a/29, 25b/09, 26a/09, 26a/11, 26a/19, 26a/25, 26b/16, 27a/13, 27b/07, 28a/20, 28a/27, 28b/17, 29b/10, 29b/20, 30a/15, 30a/27, 31a/12, 31a/19, 33b/04, 34a/17, 34b/29, 34b/31, 35a/01, 35a/12, 35b/10, 35b/11, 35b/13, 35b/20, 36a/01, 36a/21, 36b/07, 36b/07, 36b/09, 36b/23, 37a/25, 37b/16, 37b/19, 37b/26, 38b/21, 38b/25, 39a/03, 39a/20, 40a/03, 40a/16, 40b/23, 41a/11, 41a/13, 41a/17, 41a/18, 41a/23, 41a/24, 41a/25, 41b/01, 41b/11, 41b/22, 41b/25, 42a/20, 42a/21, 43a/13, 43b/05, 43b/07, 43b/09, 43b/15, 43b/15, 44a/01, 44a/07, 44a/27, 44a/28, 44a/30, 44b/11, 44b/30, 45a/21, 45a/21, 45a/30, 46a/05, 46b/07, 46b/21, 47a/11, 47a/27, 47a/27, 47b/01, 47b/03, 47b/08, 47b/28, 48a/16,

48b/12, 48b/14, 48b/21, 48b/21, 48b/22, 48b/23, 49b/01, 49b/21, 49b/27, 49b/30, 50a/27, 50b/02, 50b/13, 51b/24, 52a/09, 52a/09, 52a/26, 52b/09, 52b/10, 52b/14, 52b/17, 52b/18, 52b/22, 53a/30, 53a/30, 53b/06, 53b/10, 53b/26, 54a/18, 54b/24, 55b/04, 55b/11, 55b/12, 55b/28, 56a/12, 56a/24, 56a/24, 56b/21, 57a/02, 57a/02, 57a/03, 57a/03, 57a/15, 57a/20, 57a/22, 57b/13, 57b/13, 58a/05, 58b/15, 58b/20, 59a/02, 59a/18, 59b/04, 59b/10, 59b/26, 59b/27, 59b/28, 60a/09, 60a/10, 60a/10, 60a/31, 60b/21, 61a/16, 61a/19, 61a/20, 61a/22, 61b/01, 61b/05, 61b/18, 62a/20, 62a/22, 62a/27, 62a/28, 62b/07, 62b/08, 62b/27, 62b/27, 63a/08, 63a/09, 63a/19, 63a/26, 63a/29, 64a/02, 64a/02, 64a/07, 64a/10, 64a/22, 64a/25, 64b/01, 64b/10, 64b/16, 65a/12, 65b/24, 66a/22, 67a/09, 67a/10, 67b/02, 67b/15, 67b/15, 67b/26, 68a/22, 68a/30, 68b/03, 68b/04, 68b/19, 69a/06, 69a/15, 69b/16, 69b/19, 69b/20, 70a/24, 70a/29, 71a/27, 71b/11, 72a/12, 72b/20, 72b/22, 73a/02, 73a/09, 73a/10, 73a/23, 73b/09, 74a/08, 74a/23, 74b/27, 75a/04, 75a/04, 75a/05, 75a/11, 75a/16, 75a/25, 75b/04, 75b/08, 75b/12, 75b/16, 76a/01, 76a/02, 76a/09, 76a/13, 76a/17, 76a/26, 76a/27, 76b/01, 76b/04, 76b/05, 76b/17, 76b/25, 76b/26, 76b/30, 76b/30, 77a/02, 77a/07, 77a/09, 77a/11, 77b/06, 77b/09, 77b/11, 77b/14, 77b/22, 77b/27, 78a/22, 78a/30, 78b/08, 79a/18, 79a/24, 79a/25, 79a/27, 79b/01, 79b/03, 79b/03, 79b/04, 79b/09, 79b/12, 79b/17, 79b/23, 80a/07, 80a/10, 80b/06, 80b/07, 80b/12, 80b/16, 81a/02, 82a/05, 82a/08, 82a/11, 82a/13, 82a/14, 82a/18, 82a/21, 82a/23, 82a/25, 82a/25, 82b/09, 82b/10, 82b/21, 83a/15, 83a/25, 84a/02, 84a/04, 84a/31, 85a/16, 85a/16, 85b/08, 85b/15, 85b/19, 85b/23, 86a/01, 86b/03, 86b/04, 86b/07, 86b/08, 86b/10, 86b/28, 87b/24, 87b/26, 88a/20, 88b/21, 89a/04, 89a/05, 89a/24, 89a/28, 89a/28, 89b/23, 89b/30, 90a/30, 90b/01, 91a/07, 91a/27, 91b/16, 91b/16, 91b/19, 91b/19, 92a/07, 92a/09, 92a/16, 92a/26, 92b/04, 93a/12, 93a/13, 93a/14, 93a/18, 93a/22, 93b/01, 93b/28, 93b/29, 93b/29, 94b/01, 94b/09, 94b/20, 95a/04, 95a/25, 95a/27, 96a/02, 96a/05, 96a/11, 96a/15, 96a/24, 96b/11, 96b/17, 96b/21, 96b/24, 97b/06, 97b/22, 97b/28, 97b/30, 97b/31, 98b/08, 98b/09, 98b/20, 98b/21, 99a/05, 99a/15, 99a/15, 99a/30, 99b/01, 99b/02, 99b/04, 99b/16, 99b/26, 99b/28, 100a/02, 100a/03, 100a/07, 100a/07, 100a/19, 100b/14, 100b/17, 100b/18, 100b/23, 100b/24, 100b/24, 100b/25, 100b/26, 100b/31, 101a/17, 101a/28, 101a/30

[=494]

biri Bir kimse, herhangi bir şahıs; bir tanesi

b. 60a/03, 60a/04

b.+miz 7b/17

b.+nde 13a/23, 23b/16, 26b/09, 59b/24, 68a/29

b.+nden 62b/07

b.+ne 25a/23

b.+ni 59a/28, 76b/30

b.+si 4a/31, 16b/18, 19b/14, 27a/03, 28a/01, 28a/16, 28a/26, 32a/15, 33b/23, 34a/19, 40a/21, 41b/27, 43b/20, 45a/04, 47a/22, 48b/03, 48b/06, 53b/10, 54a/28, 55b/23, 56b/07, 60a/29, 62a/16, 63b/13, 67b/07, 70a/28, 81b/11, 89b/26, 96a/09, 98a/07

b.+sidir 62a/26

b.+sinde 37a/25, 43b/14, 64b/21, 69a/16, 72a/15, 79a/29, 92b/07, 99a/29

b.+sine 32b/21, 83b/08

b.+sini 5a/23, 24b/05, 27a/18, 57b/18

b.+sinin 5a/21, 74a/22, 91b/07

[=60]

bir biri İki veya daha fazla şey yahut kimsenin yerini tutar, biri öteki, yekdiğer

b.+ lerimize b.+mize 19b/06, 40a/28

b.+ lerimizi 52a/11

b.+ lerinden 20a/22

b.+ lerine 62b/14, 84a/10

b.+ lerini 63a/12, 66b/23

[=8]

bir gaç bk. **bir kaç**

b. 60a/03

[=1]

bir kaç Birkaç, ne kadar olduğu kesin olarak bilinmeyen az sayıdaki şeyleri belirtmek için kullanılır

b. 38b/08, 43b/04, 43b/14

[=3]

birader (Fars. birāder) Erkek kardeş

b.+i 29a/05, 31a/16, 70a/17

[=3]

biraz Bir parça, azıcık

b. 9a/13, 9b/23, 10b/30, 15a/07, 15b/17, 19b/06, 20a/11, 22b/17, 23a/03, 34b/22, 35a/15, 36b/06, 36b/22, 38b/28, 39a/02, 39a/02, 39a/12, 39b/05, 41b/26, 42a/02, 42b/14, 44b/04, 46a/26, 46b/02, 47b/06, 47b/11, 48a/07, 49a/27, 49a/30, 51a/21, 53b/23, 54a/05, 54b/27, 54b/29, 55b/13, 58b/29, 59a/13, 59b/15, 59b/16, 59b/17, 59b/26, 60a/07, 60b/29, 61b/20, 61b/21, 64a/07, 66a/26, 69a/28, 70a/29, 73a/13, 74a/09, 74b/28, 75a/09, 75b/13, 77a/29, 77b/24, 77b/25, 79b/26, 80a/07, 86a/08, 88b/10, 89b/17, 90a/16, 91a/20, 92b/08, 94a/10, 95b/06, 96a/13, 99a/08, 99a/09

b.+ları 31b/01

b.+larına 23a/19

b.+larını 39a/21

b.+larının 73a/06

b.+leri 93b/20, 94b/26

b.+lerinin 93b/21

[=77]

birazdan

b. 6a/22, 36b/03, 59a/23, 89b/16

[=4]

birden Bir anda, ansızın

b. 19b/01, 97b/12

[=2]

birer Bir sayısının, her birine bir veya her defasında bir tane anlamına gelen üleştirme şekli

b. 25b/22, 25b/22, 32a/16, 36b/21, 40a/21, 51b/17, 63a/11, 76a/29, 81b/04, 81b/04, 81b/06

[=11]

birer birer Teker teker, birbirinin ardından

b. 25b/22, 81b/04

[=2]

biri biri bk. **birbiri**

b. 25b/10

b.+ne 67b/01

[=2]

birinci Bir sayısının sıra sıfatı, sırada yeri en başta ve ikinciden önce olan, ilk

b. 1b/15, 12b/06, 29a/15, 75b/29, 79b/20, 91b/01

b.+lerin 92b/11

b.+si 59a/04

[=8]

birinçi bk. **birinci**

b. 3b/09, 11b/09, 11b/10, 12a/09, 12a/12, 13a/17, 14a/19, 17b/18, 19b/21, 28a/03, 36b/31, 47a/15, 50a/12, 62a/01, 62b/23, 71a/18, 75a/24, 86b/29, 87a/20, 87b/10, 99a/20

b.+si 38a/16

b.+sidir 14b/30

[=23]

birkaç bk. **bir gaç**

b. 5b/14, 22b/19, 42b/07, 52a/30

[=4]

birle İle, birlikte, beraber

b. 76b/08

[=1]

birleş- Ayrı şeyler olmaktan çıkıp bir olmak, bir bütün halini almak

b.-diler 70b/16

b.-ip 83b/04

b.-irler 18a/18, 79a/18

b.-memiş 70b/21

[=5]

birleşmeklik Birleşme

b. 70b/25

b.+de 70b/17

b.+in (birleşmekliğin) 50b/08

b.+inin (birleşmekliğinin) 84b/03

[=4]

biş- Pişmek, ısı etkisiyle çiğliği ve hamlığı giderek yenilebilir duruma gelmek

b.-miş 59b/28

[=1]

bişane (< Fars. pişāni) Pîşanî, ön, ön tarafta bulunan

b.+lerin 64b/10

[=1]

bişir- Pişirmek, ısıda tutarak yenecek duruma getirmek

b.-ir 43a/19

[=1]

bit- Sona ermek, tamamlanmak

b.-dikde 43b/29

b.-er 81b/07

b.-mez 81b/07

[=3]

bitir- Sona erdirmek, tamamlamak

b.-diğim 46a/06

b.-ir 51a/05

b.-isin 52a/06

b.-me 51a/05

b.-miş 51b/04

[=5]

bitirim Bitme, sona erme

b.+i 77b/11

[=1]

bitün Bütün, eksiksiz, tam, yekpare

b. 1b/16, 4b/02, 4b/04, 6b/06, 12a/09, 12b/02, 17b/11, 19a/08, 24b/19, 24b/26, 24b/31, 27a/06, 27b/13, 30a/05, 32b/07, 34b/26, 37b/20, 54a/09, 57a/15, 58b/04, 58b/31, 62b/08, 63b/12, 64a/23, 64a/28, 66a/15, 67a/10, 67a/21, 73a/10, 73a/10, 79b/01, 80a/29, 84b/24, 88a/21, 89b/24, 90b/18, 91a/08, 91a/10, 96a/01, 98a/14, 100b/23

[=41]

biz Çoğul birinci şahsı gösterir

b. 4b/31, 19a/28, 23a/17, 29b/20, 31b/06, 35a/25, 36b/18, 46a/19, 90b/17, 94b/05

b.+leri 27a/12

b.+e 6a/17, 6a/18, 6b/02, 7a/13, 7a/17, 7a/27, 7b/27, 8a/04, 8b/20, 9a/16, 10b/11, 11b/14, 16b/06, 19a/28, 26a/09, 26b/16

b.+elere 12a/10

b.+i 5b/15, 6b/05, 7a/13, 12a/27, 15a/16, 17b/01, 27a/09, 35b/26, 36b/23, 46a/08

b.+im 23a/20, 35a/27, 35a/31, 37a/28

b.+ler 7b/15, 11b/27, 12a/01, 16b/15, 17a/23, 23a/03, 29b/23, 29b/26, 34b/20, 36b/26, 37b/01, 38a/21, 39b/02, 40a/29, 41a/04, 41a/06, 50b/28, 55a/20, 56a/12, 57b/29, 61b/28, 63b/29, 69b/04, 81a/23, 92b/30, 95b/05, 95b/11, 98a/11, 98b/14, 99a/05

b.+lerden 16b/22, 18a/07, 19b/14, 19b/19, 25b/06, 36b/29, 45a/30, 98b/12, 100a/24

b.+lere 5b/15, 6a/08, 6b/29, 8b/24, 11a/06, 11a/22, 12b/01, 12b/28, 12b/30, 13a/08, 13b/03, 13b/07, 13b/11, 13b/15, 14a/06, 15a/14, 15b/17, 16a/26, 16b/12, 17a/11, 17a/15, 17a/24, 18b/20, 20b/24, 20b/27, 24a/21, 24a/26, 25a/28, 26a/14, 26b/13, 26b/23, 27a/13, 28b/29, 28b/30, 31b/30, 35a/15, 35a/16, 35b/04, 35b/25, 36a/05, 36b/11, 38b/14, 39a/29, 39b/06, 40a/17, 40a/26, 40b/17, 41a/13, 41b/16, 42a/01, 42a/16, 44b/21, 47a/24, 48a/22, 48a/24, 48b/15, 50b/09, 50b/18, 51b/02, 51b/21, 52a/07, 52b/06, 53a/14, 54a/08, 55a/28, 57b/25, 57b/27, 58a/07, 60b/24, 60b/30, 61a/01, 61a/08, 61a/21, 62a/04, 63a/14, 63a/23, 63b/03, 64b/02, 64b/03, 64b/04, 67a/23, 69a/13, 69b/09, 70a/01, 70a/02, 70a/05, 70b/08, 70b/24, 70b/26, 72a/18, 72a/20, 73a/17, 73b/02, 73b/29, 79a/09, 79a/15, 79a/20, 80b/21, 81a/08, 81b/28, 82b/27, 84b/02, 86b/26, 87a/08, 89b/19, 91b/05, 91b/25, 92b/16, 93a/06, 93a/17, 93b/03, 93b/11, 93b/24, 94a/08, 94a/12, 94a/15, 94a/24, 94a/25, 94b/30, 95b/14, 95b/16, 97b/23, 98b/22, 98b/28, 99a/05, 99a/12, 99b/22, 101a/02

b.+leri 5a/06, 6a/05, 10a/05, 12a/29, 16a/28, 16b/14, 17a/13, 20a/08, 26b/21, 35b/01, 36a/03, 36a/18, 38b/02, 39b/01, 40b/14, 41b/12, 45b/30, 48a/23, 50a/23, 50a/26, 50b/30, 51b/13, 51b/16, 53a/07, 54a/23, 61a/20, 63a/07, 67b/12, 68a/04, 69b/07, 72a/16, 74b/12, 82a/18, 82a/22, 97a/06, 97a/15, 98a/03

b.+lerin 11b/06, 13b/13, 31b/28, 32a/02, 34b/24, 40b/09

[=252]

Bizantion Bizans

B.+a 90b/30

B.+de 91a/01

[=2]

bizlenkiç Yük hayvanlarını dürtmek için kullanılan, ucuna sivri demir çakılmış değnek, üvendire

b.+dir 82a/22

[=1]

boğ- Nefes almasına engel olarak öldürmek

b.-du 61b/14

[=1]

boğaz Ağız boşluğundan sonra yiyeceklerin geçtiği, ağızla gırtlak arasındaki dar kısım

b. 53a/30, 53b/23, 59b/29

b.+a 65a/28

b.+dan 65b/23

b.+de 65a/29

b.+ı 33b/07, 65b/24, 66b/29, 78b/20

b.+ına 65b/07

b.+ında 65b/14, 66a/31

b.+ından 33b/01

b.+ını 65a/05, 65b/27

b.+lar 58a/15

[=17]

boğazla- Haince, hunharca öldürmek

b.-maklıkleri 84a/24

b.-maya 66b/23

b.-ya 34a/28, 34a/29

b.-yarak 34a/04

[=5]

boğazlan- Haince öldürülmek

b.-dılar 62b/16

[=1]

boğul- Nefes alamamaktan dolayı ölmek

b.-mazlar 63b/31

[=1]

boğuş- Birbirinin boğazına sarılarak dövüşmek, dalaşmak, kavga etmek.

b.-maleri 11a/26

[=1]

Boiotia Böoty, Antik Yunaistan'da bir bölge

B.+nın 87a/22, 90b/01

[=2]

boiotya bk. **Boiotia**

B.+nın 44b/23

[=1]

bol- olmak, meydana gelmek, vukū bulmak

b.-up 1a/04

[=1]

borc bk. **borç**

b. 9b/16

[=1]

borclu bk. **borçlu**

b.+dur 44b/12

[=1]

borç Geri verilmek üzere alınan veya ödenmesi kabul ve taahhüt edilen para yahut şey; manevî ve ahlakî bakımdan yapılması gereken şey

b. 11b/11, 12a/11, 44a/10

b.+a (borca) 47b/20

b.+ları 72a/11

b.+larından 28a/16

b.+larını 2b/25

b.+lerinden 96a/09

b.+lerini 8b/21

b.+lerinizi 13b/21

b.+u 3a/14

b.+u (borcu) 3b/09, 78b/03

b.+umuz (borcumuz) 13b/26

b.+umuzdur (borcumuzdur) 63a/25

b.+unu (borcunu) 3a/11, 100b/18

[=17]

borç belle- Borcu olarak görmek

b. belle-di 3b/09

b. belle-r 3a/14

[=2]

borçlu Maddî bir borç altında bulunan, borç almış olan, alacaklısına karşı bir şey vermek veya yapmakla mükellef olan; minnettar

b. 12a/27, 21a/27, 21a/30, 63a/14

b.+dur 16b/09, 43a/03, 76a/15

b.+im 21a/28

b.+sun 5b/02

b.+yum 5a/17, 17a/09, 98a/05, 98a/16

b.+yuz 27b/15

[=14]

borgaz (< Yun. purgos) Burgaz, kule

b. 35a/26

[=1]

boş İçinde yahut üzerinde bir şey veya kimse bulunmayan

b. 23a/28, 36a/14, 37a/19, 37a/21, 39b/13, 39b/14, 39b/17, 39b/25, 42a/20, 42a/22, 44a/25, 46a/22, 49a/19, 52a/26, 54a/11, 62a/29, 64a/14, 65b/02, 76b/28, 78b/29, 85a/21, 88a/04, 96a/09, 98b/28

b.+durler 85a/28

b.+ları 28a/20

[=26]

boş dur- Boş vakit geçirmek, bir işle meşgul olmamak

b. dur-anlara 49a/19

b. dur-ma 37a/21

b. dur-mak 44a/25

b. dur-maklığa 54a/11

b. dur-masınlar 37a/19

[=5]

boş kal- İşsiz kalmak, yapacak bir işi olmamak

b. kal-acak 42a/22

[=1]

boşa Boşuna, boş yere

b. 2a/12, 3b/12, 20b/21, 22a/17, 33a/25, 66b/03, 73a/26, 76b/07, 77a/04, 78b/23, 84b/19, 92a/14

[=12]

boşa çık- Elde edilememek, gerçekleşmemek, tahakkuk etmemek

b. çık-dı 3b/12

[=1]

boşa çıkar- Gerçekleşmesini önlemek

b. çıkar-dı 33a/25

[=1]

boşa geçir- Ziyan etmek, heder etmek

b. geçir-ir 2a/12

[=1]

boşa git- Ziyan olmak

b. gid-ecekler 66b/03

[=1]

boşluk Boş kısım

b. 39b/24, 42b/05, 46a/01, 46b/08, 48b/18, 49a/17, 79a/01

b.+dan 28a/18, 42a/18

b.+u (boşluğu) 39b/21, 48b/20, 72a/08, 73a/18

b.+umuzda (boşluğumuzda) 97a/17

b.+un (boşluğun) 39b/27, 41a/03, 62a/25, 62b/03, 86a/29

b.+unda (boşluğunda) 62a/29

b.+undan (boşluğundan) 86a/23

[=21]

boşuna Boş yere, nafile, beyhûde

b. 14a/18, 59a/31, 59b/01, 63b/22, 63b/23, 69a/21, 76b/06, 78a/12, 88a/11, 100a/16, 100a/18, 100a/22, 100a/28, 100b/02

[=14]

boyun Vücûdun omuzlarla baş arasında kalan ve başı bedene bağlayan kısmı

b.+larının 87a/17

[=1]

boyunduruk Baskı, zulüm

b.+una (boyunduruğuna) 84a/15

b.+unun (boyunduruğunun) 67a/03

[=2]

boyunduruluk bk. **boyunduruk**

b. 78b/20

[=1]

boz- Bir şeyi işlemez, işe yaramaz duruma getirmek; iyi ve düzenli bir duruma son vermek, değiştirip kötüleştirmek

b.-acak 54a/03

b.-ar 26b/08, 38a/29, 38b/02, 39b/18

b.-arlar 18b/13, 24b/14, 35a/18, 73a/22, 91a/03

b.-dular 91a/04

b.-masın 19a/05

b.-maya 73b/05

b.-mayup 56b/13

b.-muş 2a/13

b.-up 18a/14, 38b/01, 100a/06

[=18]

bozgun Savaşta yenilme, yenilgi, mağlûbiyet

b. 16a/08, 16a/10, 18a/03, 28b/18, 57a/12

b.+lar 72b/16

b.+ları 30b/01

[=7]

bozgunluk Bozgun olanın durumu, düzensizlik, perîşanlık

b.+u (bozgunluğu) 45b/13

b.+udur (bozgunluğudur) 46a/02

b.+una (bozgunluğuna) 73a/04

[=3]

bozul- İşlemez, işe yaramaz duruma gelmek, arızalanmak; iyi ve düzenli olmaktan çıkmak, gidişi aksamak

b.-dular 84a/11

b.-maya 49a/10

b.-muş 19a/08, 24b/11, 24b/14, 28b/16

b.-up 39b/16, 95a/20

b.-ur 18a/04, 18b/08

b.-urlar 27b/05

[=11]

böyle Bunun gibi olan, buna benzer, bu türlü, bu tarzda

b. 72b/01, 72b/28

[=2]

böylece Bu şekilde, böyle; böylelikle, sonunda

b. 2a/05, 12a/01, 12b/02, 17b/28, 26a/07, 29a/30, 29b/14, 34a/3, 42b/25, 45b/19, 46b/26, 50a/08, 52a/11, 54a/09, 58a/19, 59a/08, 59a/29, 60a/30, 62b/15, 64a/24, 64a/26, 66a/05, 66a/15, 69b/21, 73b/01, 75a/17, 77a/24, 84a/12, 86b/30, 88b/15, 96a/18, 96b/13, 97b/27

[=33]

böyleçe bk. **böylece**

b. 20b/05, 22b/03, 24b/02, 27b/15, 31a/20, 31a/29, 33a/02, 48b/01, 61b/21, 62a/11, 65a/24, 66b/25, 68a/21, 70b/05, 71b/09, 73a/21, 96a/25

[=17]

böyü- Büyümek, daha büyük duruma gelmek, irileşmek; yaşı artmak, yaşı ilerlemek

b.-düğini 8a/09

b.-düğünüzde 20b/15

b.-mek 15b/27

b.-rler 94a/15

b.-yecekdir 20b/22

b.-yeçekler 29a/24

[=6]

böyüd- Daha büyük duruma getirmek; büyümesine hizmet ve yardım etmek, bakıp yetiştirmek

b.-ürler 30b/29

[=1]

böyük Büyük, iri, azîm

b. 5a/25, 8a/19, 8a/21, 9b/10, 12a/09, 14b/07, 14b/10, 22b/29, 24b/05, 26a/23, 27b/18, 27b/22, 28b/02, 29a/04, 30a/06, 30a/08, 31a/06, 31b/03, 32a/05, 33a/22, 33b/17, 34a/10, 35a/10, 36b/23, 38a/13, 38b/05, 40a/23, 41b/05, 41b/05, 42a/19, 42b/16, 42b/20, 43a/04, 43a/24, 43b/29, 43b/30, 44a/08, 44a/18, 44b/15, 46a/13, 46b/14, 47a/07, 49b/04, 49b/07, 50b/10, 52b/01, 58b/10, 59b/08, 59b/20, 61b/05, 61b/07, 62a/06, 63a/08, 63b/09, 64a/20, 64b/18, 65b/10, 66a/11, 69a/15, 71b/22, 76b/20, 78b/01, 80a/29, 87a/27, 88b/28, 90a/25, 92b/01, 92b/15, 92b/20, 93b/04, 93b/09, 94a/02, 95b/13, 96b/05, 98a/10, 99b/02

b.+ler 64a/08

b.+lere 29a/29

b.+leri 42b/10, 44a/21

b.+lerinden 57a/30

b.+lerine 82a/30

b.+lerini 82a/25

[=83]

böyüklük Büyük olma durumu

b.+ünü (böyüklüğünü) 43a/02

[=1]

böyümeklik Büyüme

b.+i (böyümekliği) 11b/30

[=1]

böyüt- bk. **böyüd-**

b.-sünler 16a/07

[=1]

brag- bk. **brak-**

b.-ıp 23a/28

[=1]

brak- Tutmaktan vazgeçip tutmaz olmak; bir alışkanlıktan vazgeçmek

b.-alım 73b/06

b.-amazlar 34a/15

b.-dı 59a/09, 80a/27, 87b/10, 87b/12, 90a/23

b.-dığında 64a/03

b.-dıkları 66b/28

b.-dılar 57b/03, 70b/02

b.-dırıp 66a/30

b.-ıb 49b/21

b.-ın 89b/05

b.-ıp 32b/04, 49b/15, 59a/15, 79b/07

b.-ır 53a/07, 76b/16, 76b/24, 99b/13

b.-ırsanız 63a/01

b.-madı 101a/01, 101a/18

b.-mayaçakdır 46b/02

b.-mayı 58b/17, 90a/02

b.-maym 76b/11

b.-mayor 88a/24

b.-mışlar 60a/01

b.-sın 71b/08

b.-sınlar 32b/06, 65a/15

[=34]

brakıl- Bırakmak işi yapılmak

b.-ıp 100b/06

[=1]

Brasilia Brezilya

B. 93a/15

[=1]

bu(1) İşaret sıfatı, en yakında olan kimse veya şeyi işaret yoluyla belirtir

b. 1a/04, 1a/06, 1a/10, 1a/12, 1a/14, 1b/11, 1b/15, 2b/02, 2b/22, 3a/16, 3a/19, 3b/06, 3b/08, 3b/11, 4a/06, 5a/26, 5b/11, 6b/03, 6b/08, 6b/11, 6a/18, 6a/29, 6b/28, 7a/06, 7a/09, 7a/27, 7b/08, 7b/12, 7b/13, 7b/28, 8a/03, 8a/12, 8a/14, 8a/21, 8a/28, 8a/29, 8b/24, 8b/26, 8b/29, 9a/16, 9a/18, 9a/20, 9a/27, 9b/13, 9b/23, 9b/24, 9b/25, 9b/25, 9b/30, 10a/02, 10a/06, 10a/11, 10a/14, 10a/18, 10a/20, 10a/22, 10a/25, 10b/03, 10b/05, 10b/07, 10b/11, 11a/05, 11a/09, 11b/05, 11b/15, 11b/27, 12a/24, 12b/17, 12b/26, 12b/26, 12b/26 13a/20, 14a/18, 15a/05, 15a/17, 15a/17, 16a/10, 16b/02, 16b/12, 17a/21, 17a/24, 17a/25, 17a/26, 17b/01, 17b/04, 17b/05, 17b/09, 17b/23, 18a/09, 18a/18, 18a/20, 18a/24, 19a/21, 19b/09, 20a/15, 20a/21, 20b/02, 21a/29, 21b/07, 21b/20, 21b/25, 22a/10, 22a/22, 22a/28, 22b/14, 22b/25, 23a/27, 24a/01, 25a/19, 24b/04, 24b/14, 24b/21, 25b/11, 25b/12, 25b/19, 25b/28, 26a/10, 27a/09, 26b/20, 27b/23, 27b/26,

28a/01, 28a/10, 28b/03, 28b/15, 29a/19, 29a/26, 30a/02, 30a/06, 30a/12, 30a/14, 30a/15, 30a/16, 30a/17, 30a/18, 30a/27, 30b/07, 30b/24, 31a/22, 31b/12, 32a/08, 32a/14, 32a/17, 32a/19, 32b/08, 32b/27, 34a/3, 34b/03, 35b/10, 34b/26, 35a/07, 35a/22, 35b/01, 37a/03, 37a/18, 37b/17, 37b/20, 37b/27, 38a/03, 38a/03, 38a/08, 38a/12, 38a/14, 38b/15, 38b/18, 38b/27, 39a/08, 39a/22, 39a/26, 39b/12, 39b/30, 40a/26, 41a/01, 41a/12, 41a/17, 42a/03, 42a/16, 43a/04, 43a/09, 43a/30, 43b/08, 44a/12, 44b/09, 45a/26, 45b/23, 46a/11, 46a/25, 46b/20, 46b/27, 47a/12, 47b/30, 48a/29, 48a/29, 49a/13, 49b/07, 49b/15, 49b/17, 50a/06, 50a/10, 53a/14, 50a/22, 50a/26, 50b/30, 51a/05, 51b/20, 51b/22, 52b/13, 52b/20, 53b/20, 53b/25, 54a/05, 54a/08, 54b/12, 54b/15, 55a/06, 55a/10, 55a/15, 55b/05, 55b/16, 56a/14, 56a/19, 56a/26, 56b/12, 56b/20, 56b/24, 57b/04, 57b/08, 58a/07, 59a/03, 59a/30, 59b/15, 60a/11, 60a/19, 60a/30, 60b/08, 60b/14, 60b/20, 60b/24, 61a/04, 61a/24, 61b/04, 61b/11, 61b/14, 61b/27, 62a/03, 62a/30, 62b/16, 63a/10, 63a/20, 63b/01, 64a/06, 64a/14, 64a/18, 64b/01, 65a/25, 65a/29, 65b/15, 66a/01, 66a/15, 66a/19, 66a/28, 67a/27, 68a/06, 68a/17, 68a/28, 68b/01, 69a/09, 69a/29, 69b/01, 69b/17, 69b/26, 69b/31, 70a/15, 70a/16, 70b/01, 70b/17, 70b/20, 71a/14, 71a/20, 71a/23, 71b/17, 71b/20, 72b/05, 72b/22, 72b/25, 73b/09, 73b/12, 73b/16, 73b/18, 73b/27, 74a/10, 74a/12, 74a/27, 74b/06, 74b/20, 74b/30, 75a/07, 75b/02, 75b/26, 76a/14, 76a/19, 76a/29, 76b/13, 77a/09, 78a/21, 77b/01, 78b/02, 78b/13, 78b/17, 78b/19, 79a/16, 78a/29, 78b/17, 79b/11, 79b/11, 80a/20, 80a/23, 80a/25, 80a/31, 81a/07, 81a/08, 82b/16, 83a/08, 83a/11, 83a/17, 83a/20, 83a/21, 83a/27, 83a/30, 84a/12, 84b/05, 84b/18, 85a/10, 85a/11, 85a/28, 85b/15, 85b/31, 86a/13, 86a/29, 86a/30, 86b/01, 86b/16, 87b/20, 87b/22, 86b/22, 87b/24, 88a/22, 89a/01, 89a/17, 89b/29, 90a/01, 90a/06, 90a/08, 90a/09, 90a/13, 90b/13, 90b/19, 90b/24, 90b/29, 91a/28, 91b/03, 91b/05, 91b/25, 92b/23, 92b/24, 93a/06, 93a/13, 93a/17, 93a/24, 94a/06, 94a/14, 94a/18, 94a/22, 94a/29, 94b/07, 94b/14, 94b/25, 95a/02, 95a/04, 95a/06, 95a/23, 96a/06, 96a/16, 96a/28, 96b/08, 96b/27, 97a/07, 97a/10, 97a/11, 97b/04, 98a/03, 98a/09, 98b/26, 99a/16, 99b/15, 99b/16, 99b/30, 100a/10, 100a/28, 100a/31, 100b/03, 100b/17, 101a/14, 101a/15

[=403]

bu(2) İşaret zamiri, işaret zamiri olarak yerini tuttuğu en yakındaki kimse veya şeyi gösterir

b. 3a/27, 3b/23, 7a/23, 7b/04, 11a/06, 11a/22, 12a/23, 12b/01, 12b/30, 14a/20, 14b/18, 15a/11, 15a/15, 16a/28, 18b/17, 20a/12, 21a/02, 21a/25, 21a/30, 22a/02, 22a/12, 24b/16, 25b/07, 26b/19,

28b/03, 28b/18, 34a/3, 35a/29, 36b/27, 41b/08, 41b/11, 42a/04, 44a/15, 44b/22, 46b/23, 50a/15, 51b/12, 52a/29, 53a/16, 57b/18, 57b/24, 58a/18, 59b/30, 62a/23, 63a/19, 66a/16, 66b/12, 66b/17, 70a/21, 71b/02, 73b/10, 73b/29, 79b/04, 79b/24, 80b/12, 80b/28, 82a/18, 84a/05, 88a/10, 88a/18, 88a/29, 90a/15, 92b/12, 93a/11, 94a/25, 97a/29, 98b/10, 98b/19, 99b/23

b.+dur 12a/09, 17b/06, 20a/29, 20b/21, 29a/10, 45a/19, 52a/06, 63b/30

b.+na 4a/08, 10a/29, 11a/20, 14b/31, 15b/23, 24b/28, 28b/21, 28b/24, 31b/30, 40b/23, 40b/29, 41b/21, 45b/24, 50a/14, 51a/01, 53b/16, 56a/19, 59a/12, 63b/22, 67b/04, 68b/06, 79b/27, 81b/26, 88a/14, 95a/29, 96a/04, 96b/17

b.+nda 82a/06

b.+ndan 10a/13, 16a/14, 22b/09, 24b/14, 26a/01, 27b/04, 30a/25, 34a/17, 35a/31, 35b/30, 39b/01, 41a/02, 44b/16, 50a/05, 50a/24, 50b/02, 50b/02, 50b/04, 52b/14, 53b/03, 63b/28, 67b/05, 70b/25, 73a/18, 77a/01, 79a/06, 80a/11, 94a/08, 94a/26, 97b/23

b.+nlar 2a/24, 4a/05, 4a/27, 6a/02, 6b/23, 7b/09, 8a/23, 9a/22, 9b/03, 11a/01, 14b/11, 21b/12, 26a/15, 31b/14, 37a/21, 38a/23, 39b/13, 39b/16, 40b/13, 53a/21, 54a/16, 54b/20, 66a/04, 67a/22, 72b/27, 74a/09, 75b/21, 77b/24, 77b/26, 84b/24, 84b/29, 86a/03, 88a/15, 90b/24, 91b/21, 93a/01, 93a/03, 93b/05, 94b/27, 99b/19, 100a/27

b.+nlardaki 62b/03

b.+nlardan 10a/20, 40a/30, 49a/22, 56b/07, 59a/04, 78b/06, 81b/27, 94b/26

b.+nlar.dır 4b/04

b.+nlar.dırlar 24a/23, 79a/12

b.+nlara 19b/24, 28a/09, 31a/22, 31b/04, 40b/03, 43b/17, 47a/01

b.+nları 4a/03, 4a/31, 5b/05, 11a/09, 11b/19, 15b/28, 16b/22, 17b/29, 21b/10, 23a/12, 25b/17, 25b/24, 25b/29, 28b/29, 30a/09, 31b/07, 32a/03, 33b/28, 34b/01, 35b/25, 38a/25, 39b/28, 40a/07, 41b/07, 43b/10, 44b/21, 46b/07, 48a/13, 48b/14, 51b/01, 58a/19, 65a/27, 67b/17, 68b/10, 74b/06, 76b/23, 79a/11, 81a/08, 87a/24, 88b/26, 93a/08, 93a/23, 93b/07, 93b/23, 101a/02

b.+nların 4b/09, 8b/01, 9b/04, 20a/18, 20a/19, 23b/24, 24b/24, 25b/17, 26b/13, 27a/01, 27a/04, 33b/13, 40a/25, 43b/17, 43b/20, 56a/28, 60b/16, 62b/23, 66b/01, 66b/02, 70a/20, 80b/02, 83b/04, 85a/13, 86a/10, 90b/23, 91a/07, 91b/18, 92b/21, 93a/09, 93b/26, 95a/11

b.+nsuz 56a/23

b.+nu 1b/16, 3b/14, 4a/17, 4b/31, 9a/08, 14a/09, 15a/08, 17b/05, 17b/09, 17b/27, 20b/21, 24b/21, 25a/02,

27b/02, 27b/14, 28b/11, 30a/02, 30b/21, 32a/10, 38a/29, 39a/01, 39a/07, 40a/17, 43a/05, 44a/16, 46b/19, 47a/24, 48a/25, 49b/08, 49b/10, 50a/18, 51b/05, 55b/15, 60a/06, 60b/21, 63b/07, 67a/16, 69a/28, 75a/11, 75b/31, 86a/15, 87a/06, 88a/12, 89a/03, 89a/06, 90b/31, 91a/11, 91a/23, 91a/29, 92b/04, 96b/02, 97a/02, 97b/26, 98b/27, 99a/18

b.+nun 1b/04, 2a/23, 5a/10, 8b/27, 14a/22, 15a/02, 19b/27, 20b/29, 27b/01, 30b/06, 30b/09, 32a/06, 43b/01, 45a/19, 46a/05, 53a/16, 55a/16, 58a/10, 62a/03, 67b/19, 67b/29, 69a/10, 69b/06, 69b/16, 70a/18, 74a/03, 75a/21, 77b/06, 77b/23, 79a/04, 80b/29, 82b/29, 84a/13, 89b/24, 90a/18, 93a/14, 94b/22, 95b/17, 96a/07, 96a/08, 96a/09

b.+nun için 30a/28, 40b/12, 47b/20, 50a/19, 50b/23, 62a/24, 62b/01, 74a/25, 90a/16, 92b/29, 98a/09

[=380]

buda- Bakım amacıyle ağaç ve asmaların dallarını kesmek, kısaltmak

b.-dı 36b/14

[=1]

budak Dal, ince dal, filiz

b.+a (budağa) 9b/07

b.+dan 9b/07

b.+lerinde 10a/03

b.+lerinin 10a/01, 88b/24

[=5]

Budrum Bodrum

B. 83a/08

[=1]

buhar (< Ar. buḫār) Isı etkisiyle sıvı ve bazı katı cisimlerin gaz durumuna geçmiş hali

b.+lar 24a/06

b.+ların 24a/01, 24b/24

[=3]

bul- (Arayarak veya rastgele) Bir şey, bir kimse veya bir durumla karşılaşmak; erişmek, ulaşmak; ortaya çıkarmak

b. 41b/24

b.-acak 10b/26

b.-acakdır 38a/03

b.-acaklar 1a/13, 100a/27

b.-açak 37a/28, 71b/04

b.-alım 13b/25

b.-amadığı 60a/20

b.-amayanler 86a/01

b.-amayorum 41b/08

b.-amayp 58b/20

b.-amaz 50b/03

b.-amazlar 41b/10

b.-an 21b/02, 77b/14

b.-arak 57a/25

b.-du 32b/27, 53b/05, 55b/09, 59b/24, 60a/16, 60a/22, 60a/23, 62b/12, 86a/31

b.-duğını 11a/14

b.-duğu 60b/27

b.-duğum 75a/24

b.-duğunden 11b/24

b.-duk 9a/14, 67b/25

b.-dukda 72a/15

b.-duklarını 91a/01

b.-dular 45a/16

b.-dum 4b/17, 26a/01, 37b/15

b.-maden 88b/21

b.-mak 7b/06, 9b/06, 40a/19, 57b/22, 94b/18

b.-mamış 101a/28

b.-masın 23b/08

b.-maya 75a/06, 93a/16

b.-mayor 92a/21

b.-maz 35a/29

b.-muş 77b/02

b.-sun 3b/11, 39a/03, 41b/22, 73b/20

b.-sunler 17b/03

b.-up 4a/06, 30a/15, 47b/01, 65b/02, 74b/27, 93a/22

b.-ur 11b/21, 37a/16, 44b/17, 58b/22, 72a/08

b.-urlar 4b/30, 57a/28, 77b/10

b.-ursın 23b/09

[=71]

bulagat (< Ar. belāġat) Etkili, güzel ve yerinde söz söyleme yeteneği; düzgün ve yerinde söz söyleme yollarını gösteren ilim, retorik

b.+larıda 1a/12

[=1]

bulandır- Karıştırıp duruluğunu, berraklığını, saflığını bozmak

b.-ıyor 64a/16

[=1]

bulaşık Bulaşıcı

b. 18b/09

[=1]

bulun- Elde edilmek,var olmak; bulunma halindeki isimlerden sonra gelerek o ismi fiilleştirir ve etmek, yapmak yardımcı fiillerinin vazîfesini görür

b. 53b/31, 54a/04, 76a/24

b.-abilir 101a/23

b.-acağını 60b/14

b.-acak 85b/22, 94b/08

b.-amayacak 33a/16

b.-amazlar 35a/20

b.-an 14a/03, 18a/13, 18a/17, 21b/21, 32a/19, 36b/07, 37a/29, 49b/11, 49b/19, 52a/16, 83a/05, 83b/15, 93b/08, 94b/28

b.-anlara 75b/14

b.-anların 78a/29

b.-anleri 6b/12

b.-du 49b/04, 79b/24

b.-duğımızde 12a/28

b.-duğinde 85b/19

b.-duğu 33b/16, 39b/21, 45b/12

b.-duğumuz 48a/21

b.-duğuna 86b/21

b.-duğunda 48b/13

b.-duğunu 34a/11

b.-dukca 8b/30

b.-dukça 44b/22

b.-dukleri 88b/23

b.-dular 20a/25, 85a/07

b.-madı- 57a/16

b.-madığında 48b/13

b.-maya 19a/19, 22b/02, 31a/06

b.-mayan 95a/13

b.-mayanlar 100a/17

b.-mayarak 50b/29

b.-mayup 2b/29

b.-maz 26a/25, 57a/03, 85b/22, 99b/17

b.-muş 2b/31

b.-ub 4a/20

b.-up 22a/28, 44b/14, 60b/09, 61a/27, 75b/09, 83a/24

b.-ur 9a/09, 12b/25, 52b/28, 55b/04, 62a/13, 82a/31, 100a/13

b.-urlar 25a/04, 57a/11, 77a/22, 86a/08, 87b/20

b.-urler 88b/24

b.-ursanız 89a/27

b.-ursunuz 13b/18

b.-uyorlar 77a/24

[=79]

bulunmaklık Bulunma

b.+a (bulunmaklığa) 35b/21

b.+ı (bulunmaklığı) 87b/09

[=2]

bulut Gökyüzünün yüksekçe katlarındaki görülebilir duruma gelmiş su buharı kütlesi

b.+lar 6a/23

b.+leri 5b/07

[=2]

buna- Bunama durumuna gelmek, ateh getirmek

b.-mış 63b/08

[=1]

bunar bk. **pınar**

b.+ıdır 42a/27

b.+ın 10a/12

[=2]

bura Bu yer

b.+da 3b/31, 22b/12, 30a/01, 34b/09, 49b/30, 90a/03, 96b/11, 98a/05, 98b/11

b.+ya 33b/08, 49b/29, 74a/04

[=12]

burun Yüzün ortasında alınla ağız arasında yer alan, çıkıntılı, iki delikli koklama organı

b.+larını 87a/25

b.+u (burnu) 63b/12

[=2]

buşikah (< Fars. bişe-gāh) Orman, ağaçlık, koruluk, meşe ormanı

b.+ı 55b/07

[=1]

buy (< Fars. būy) Koku

b. 18a/19

b.+lar 17b/14, 18a/20, 18a/25, 18b/05, 39b/20

b.+ları 18b/12, 39b/10, 39b/27

b.+larından 22b/21

b.+larını 18a/15

[=11]

bülbül (< Fars. bulbul) Çok güzel öten, sesinin güzelliğiyle meşhur küçük kuş

b.+ler 5b/10

[=1]

bütün bk. **bitün**

b. 38a/28

[=1]

C

cahd bk. **caht**

c. 7a/11, 62b/29

[=2]

cahd it- bk. **caht it-**

c. id-in 62b/29

[=1]

cahil (< Ar. cāhil) Okuyarak bilgisini ilerletmemiş, tahsil görmemiş, bilgisiz

c. 38a/25, 92a/23

[=2]

caht (< Ar. cehd) Çalışıp çabalama, büyük gayret sarfetme, uğraşma

c. 4a/18, 5a/15, 5b/18, 14a/20, 18b/22, 19a/03, 40a/01, 40a/02, 42a/20, 50a/12, 53a/23, 54a/21, 64a/12, 64a/19, 67b/04, 67b/21, 78b/07, 79a/12, 80a/02, 80a/08, 80b/22, 82a/27, 85b/23, 86a/15, 86b/28, 90a/26, 92b/05, 94b/13, 95a/15, 96b/21, 101a/19

c.+leri 3b/12

[=32]

caht-u-gayret Çok çalışma

c. id-er 12b/16

c. id-erim 72b/01

c. it-mekliği 1b/05

c. it-meyi 3a/14

[=4]

caht it- Çalışıp çabalamak, uğraşmak

c. 4a/18, 5a/15, 5b/18, 7a/11, 14a/20, 18b/22, 19a/03, 40a/01, 40a/02, 42a/20, 50a/12, 53a/23, 54a/22, 64a/12, 64a/19, 67b/04, 67b/21, 78b/07, 79a/12, 80a/02, 80a/08, 82a/27, 85b/23, 86a/15, 86b/28, 90a/26, 92b/05, 94b/13, 95a/15, 96b/21, 101a/19

[=31]

caiz (< Ar. cā'iz) Din ve törece işlenmesi emir veya yasak edilmediği için yapılmasında bir sakınca bulunmayan, izin verilmiş sayılan

c. 72a/05

[=1]

can (< Fars. cān) İnsan ve hayvanların yaşamasını sağlayan ve ölümle bedenden ayrılan madde dışı varlık, ruh; hayat

c. 11a/24, 13a/15, 15a/16, 15b/03, 16b/24, 23b/07, 23b/10, 72a/09, 78a/25, 97a/10

c.+a 35b/21, 72a/09

c.+dan 12a/08, 38a/04, 40a/04, 57a/11

c.+e 42a/28

c.+ı 15b/12, 26a/24, 38b/02, 82b/08

c.+ımdan 75a/11

c.+ımız 12b/24, 12b/26, 15a/20

c.+ımızda 69b/24

c.+ımızı 15a/25

c.+ımızın 15a/27

c.+ın 15a/04, 15a/17, 26a/17, 35b/19, 92a/02

c.+ına 4b/10

c.+ında 3b/07, 35a/18

c.+ını 9a/10, 66b/12, 74b/04, 99a/22

c.+ının 9a/05, 25b/02, 25b/14, 31b/28

c.+ınızda 62b/28

c.+ınızın 15b/01

c.+ıye 74b/05

c.+lar 93a/28

c.+ları 26a/01

c.+ların 26a/23

c.+larını 29b/02, 31b/19, 34b/13

c.+leri 89a/12

c.+lerini 71a/21, 95a/16

c.+lerinin 10b/08, 96b/22

[=58]

can çekişdir- Can çekişmesine sebep olmak

c. çekişdir-en 78a/25

[=1]

canavar (< Fars. cān-āver) Çok eskiden yaşadığı düşünülen ve masallarda adı geçen, kan dökücü, cana kıyıcı, korkunç mahlûk

c. 17b/19, 87a/16

c.+a 62a/12

c.+den 92b/30

c.+ler 11a/03, 93a/02

c.+lerden 92a/05

c.+leri 11a/21

[=8]

canaver bk. **canavar**

c.+ler 10b/01, 10b/31

c.+leri 11a/25

[=3]

cancız Cansız

c. 58a/13

[=1]

canî Cana ait olan, manevî

c. 97a/22, 97a/23

[=2]

canlı Canı olan, yaşamakta olan, diri

c. 16a/11

[=1]

cansız Ölmüş, ölü

c. 5a/17, 99b/31

[=2]

cebir (< Ar. cebr) Zorlama, zor kullanma

c. 22a/27

[=1]

cehim (< Ar. caḥim) Cehennem

c.+de 99b/25

c.+in 59a/31

[=2]

ceht bk. **caht**

c. 86a/06

[=1]

ceht it- bk. **caht it-**

c. id-erler 86a/06

[=1]

celal (< Ar. celāl) Yücelik, büyüklük, ululuk, azamet

c. 6a/27

[=1]

celalet (< Ar. celālet) Yücelik, büyüklük, ululuk, azamet

c. 3b/24, 6a/24, 6b/03

c.+ine 9a/06, 30a/07

[=5]

celaletli Celalet sahibi

c. 6b/09

[=1]

celb (< Ar. celb) Kendine doğru çekme; getirtme, getirtilme, çağırtma, davet

c. 4a/02, 79a/11

[=2]

celb it- Kendine doğru çekmek, üzerine çekmek; getirtmek, çağırtmak, davet etmek

c. it-meye 4a/02, 79a/11

[=2]

celilet bk. **celalet**

c.+ini 8b/25

[=1]

cem (< Ar. cem‘) Toplama, toplanma, bir araya gelme, getirilme

c. 5b/16, 5b/22, 55a/23, 66a/31

[=4]

cem it- Bir araya getirmek, toplamak

c. it-mekliğe 66a/31

[=1]

cem ol- Bir araya gelmek, toplanmak

c. ol-alım 5b/16

c. ol-urler 55a/23

[=2]

cem olun- Bir araya getirilmek, toplanmak

c. olun-dik 5b/22

[=1]

cema bk. **cemi**

c. 32b/28, 42a/12

c.+sını 12a/29

[=3]

cemaa bk. **cemi**

c. 43a/28

c.+sını 8b/08

[=2]

cemî (< Ar. cemi‘) Bütün, hep, cümle

c. 2a/23, 2b/24, 2b/29, 2b/31, 6a/26, 6b/11, 8a/22, 9b/28, 10b/14, 11b/18, 21b/29, 27b/21, 34b/01, 36b/13, 42a/05, 43a/20, 46b/06, 46b/06, 47a/06, 47b/09, 47b/19, 48a/03, 48a/03, 52a/16, 53b/19, 56a/17, 60a/04, 61b/14, 63b/30, 65a/06, 67a/26, 68a/12, 68b/09, 68b/20, 69a/09, 73b/13, 76a/16, 82a/18, 82b/11, 82b/11, 82b/20, 83a/13, 84b/03, 88b/06, 89b/04, 90b/02, 91b/21, 100a/14

c.+si 26b/13, 66b/01, 66b/03, 76a/06, 92a/14, 95a/06

c.+sinde 9b/09, 11b/21, 35b/10

c.+sinden 57a/09, 89a/16, 94a/28

c.+sine 7a/13, 40a/25, 56b/24

c.+sini 8b/01, 12a/21, 24a/21, 24b/31, 26b/23, 93a/09

c.+sinin 27a/01

[=70]

cemia (< Ar. cāmi‘a) Ortak yönleri veya işleri bulunan kimselerin meydana getirdiği insan topluluğu, zümre

c.+da 72b/30

[=1]

cemiat (< Ar. cem‘iyyet) Topluluk, kalabalık

c. 13a/07, 14b/08, 61b/02, 61b/04, 75b/10, 79b/21, 80a/03, 83b/13, 88a/14, 88b/02

c.+a 3b/26

c.+ın 61b/05, 79a/29, 79b/01

c.+ına 43b/01

c.+ını 43a/07, 62b/08

c.+ının 29a/09

c.+lar 31a/01

c.+ler 50b/20

c.+leri 67a/21

[=21]

cemii bk. **cemi**

c. 50b/12

[=1]

ceñ bk. **cenk**

c. 33a/29

[=1]

cenk (< Fars. ceng) Silahlı çatışma, savaş, harp, muharebe

c. 33b/27, 34a/04, 63a/19, 65a/13, 65a/17, 65a/23, 65a/25, 65b/13, 66a/05, 84a/11

c.+de 30b/10, 66a/16

c.+den 33a/27, 67a/29, 71a/25, 87b/10, 87b/11, 90a/21, 90b/15

c.+e 30b/04, 65a/17, 65a/26, 66a/10, 82a/14, 84a/06

c.+i 33b/15, 67a/02, 70a/09, 70b/09, 90a/20

c.+in 87b/11

c.+ini 65a/18, 69b/29, 70b/08

c.+inin 65a/19, 70b/26

c.+lerin 65a/20

c.+lerinin 32a/01

[=38]

cenk it- Savaşmak

c. it-dikleri 34a/04, 84a/11

c. it-diklerinde 65a/13

[=3]

cennet (< Ar. cennet "bahçe") İmanlı ve iyi kimselerin ölümden sonra Allah tarafından mükafat olarak konulacakları güzellik ve nîmetlerle dolu yer

c.+inden 62b/18

[=1]

cerrah (< Ar. cerrāḥ) Uzmanlık alanı ameliyat yapmak olan hekim, operatör

c. 37b/20

[=1]

cesaret (< Ar. cesāret) Korkusuzluk, cesurluk

c. 53b/21, 57a/25, 77b/03, 79a/04, 79b/25, 99a/02

[=6]

cesaret bul- Bir şeyi yapabilmek için kendinde kuvvet hissetmek

c. bul-arak 57a/25

[=1]

cesaret it- Bir şeyi yapabilme gücünü göstermek, çekinmeden teşebbüs etmek

c. id-emeyorum 77b/03

c. id-emez 99a/02

c. id-üp 53b/21

[=3]

cesaret ver- Yüreğine kuvvet vermek, cesaretlendirmek

c. ver-di 79b/25

[=1]

cesimlik (< Ar. cesim) Büyüklük, genişlik

c.+ine (cesimliğine) 89b/24

[=1]

cessur bk. **cesur**

c. 28a/11

[=1]

cesur (< Ar. cesūr) Korkusuz, gözü pek, yürekli, cesaretli

c. 29b/09, 30b/28, 30b/29, 80a/22

[=4]

cesurane Cesaretle, korkusuzca, yiğitçe

c. 88b/13

[=1]

cetda (< Ar. cādde) Cadde, geniş, uzun ve düzgün yol, ana yol

c. 23a/10, 41a/10, 99a/08

c.+sında 38b/09

[=4]

cevab bk. **cevap**

c. 79a/15

c.+ı 67b/08

c.+ın 67b/15

c.+ının 5a/18

c.+larından 67b/02

c.+leri 12b/19, 88b/15

[=7]

cevap (< Ar. cevāb) Bir soruya verilen karşılık, yanıt

c. 12b/11, 13b/02, 26b/16, 65b/20, 70b/10

c.+ına 28b/22

c.+ının 61b/07

c.+lar 42b/12

c.+lardan 64b/01

c.+ları 31b/13, 33a/11

c.+larından 41b/20

c.+ler 35a/03, 50a/20, 63b/27

c.+lerden 9b/13, 10a/22, 16a/30, 84b/05, 98a/03, 98b/26

c.+lere 68b/25

c.+leri 17b/01, 34b/26, 37a/22, 42a/16, 45b/23, 51a/05, 57b/04, 61a/06, 62a/04, 66b/16, 68a/05, 68a/19, 71b/16, 73b/14, 86b/02, 89b/18, 96a/28, 96b/27, 97a/01

c.+lerimizde 99a/03

c.+lerin 14b/25

c.+lerinden 5a/14, 12b/24, 57b/09, 67a/27, 94b/25

c.+lerini 22b/07, 26a/03, 44a/30, 48b/15, 48b/18, 79b/18, 100a/19, 100a/23

c.+lerinin 51a/18, 56a/27

[=58]

cevap ver- Cevaplamak, cevaplandırmak, karşılık vermek

c. ver-ecek 13b/02

c. ver-emezsin 70b/10

c. ver-ip 26b/16

[=3]

ceza (< Ar. cezā') Suç işleyen bir kimseye suçunun derecesine göre verilen acı karşılık

c.+ya 68b/25

[=1]

cezbe (< Ar. ceẕb) Kendine çekme, çekicilik, alımlılık, albeni

c.+lerinden 57a/05

[=1]

cezber bk. **cezbe**

c.+leri 3a/10

[=1]

cız- Çizmek

c.-dılar 34b/06

[=1]

ciğer (< Fars. ciger) Karaciğer ve ak ciğerin ortak adı

c.+in 17b/27

[=1]

cihan (< Fars. cihān) Yaratılmış olan şeylerin bütünü, evren, kainat, kosmos

c.+da 6b/12

c.+de 34b/01

c.+ı 9b/28

c.+ın 8b/03

[=4]

cilalen- Cila sürülmek; güzel, iyi, kaliteli, olduğundan daha iyi duruma gelmek

c.-ir 17b/28

[=1]

cilalı Parlak

c. 1b/12, 5a/18, 31b/26

[=3]

cilt (< Ar. cild) Bir eserin, biribirinin devamı olarak birkaç kitap halinde basılan kısımlarından her biri

c.+de 84a/04

c.+den 22a/09

c.+lerinden 83b/08

[=3]

cins (< Ar. cins) Tür, nevi, çeşit

c. 72b/23, 85b/31

c.+i 53a/28

c.+ini 91b/15

[=4]

cirit (< Ar. cerid) At üzerinde birbirine değnek atmak sûretiyle oynanan çok eski ve meşhur bir Türk oyunu

c.+i (ciridi) 35b/08

[=1]

cizme Çizme, ayağı bacakla birlikte örtüp koruyan bir çeşit uzun ayakkabı

c. 43b/07, 43b/09

[=2]

coçuk bk. **çocuk**

c.+ları 29a/01

[=1]

cokça bk. **çokça**

c. 22a/11

[=1]

cömart Cömert, eli açık, kerim, bonkör

c. 37a/03

[=1]

cumhur (< Ar. cumhūr) Halk topluluğu, halk

c.+lerinde 43b/13

c.+u 44a/15

c.+unden 1b/08

c.+unun 44a/06

[=4]

cümle (< Ar. cumle) Bütün, hep, tüm; herkes, her şey

c. 4a/01, 4a/10, 8b/22, 9a/01, 9b/09, 13b/24, 18a/16, 18a/21, 19a/28, 20a/18, 27b/23, 28a/13, 29a/17, 29a/27, 32a/16, 34a/11, 44b/10, 46a/12, 46b/06, 46b/31, 46b/31, 48a/11, 48a/29, 52a/21, 52a/22, 56b/23, 58a/15, 58a/16, 58b/09, 59a/04, 61a/26, 61b/24, 65a/26, 70a/14, 74a/27, 80a/21, 81a/22, 83a/21, 84a/10, 86a/19, 86a/29, 90b/07, 92b/08, 96a/20

c.+den 7b/12, 8b/11, 8b/14, 9b/11, 12b/14

c.+miz 2b/26, 5b/18, 5b/21, 6a/20, 6a/28, 7b/20, 7b/29, 19b/01, 35a/12, 52a/09, 52a/14, 52a/25, 57b/24, 69b/05, 92b/10, 92b/14

c.+mize 36b/24

c.+mizin 52a/08

c.+nin 4b/24, 4b/28

c.+niz 73b/26

c.+si 1b/16, 7b/24, 12a/22, 20a/21, 20a/24, 39a/16, 43a/22, 57a/21, 70b/16, 75b/19, 79a/18, 83b/27, 84b/12, 85b/14, 91b/17, 95b/27, 98a/18

c.+sinde 7b/25

c.+sinden 13b/26, 25b/30, 44a/14, 46b/24, 50a/06, 50a/17, 70a/21, 84a/01, 96a/26

c.+sine 4b/25, 55a/01, 61b/12, 82a/31, 84b/06

c.+sini 8b/16, 36b/15, 42b/10

c.+sinin 20a/23, 32a/18, 43b/21, 52b/28

c.+ye 4b/29, 10b/24

[=111]

cünha (< Ar. cunḥa) Cezayı gerektiren, kabahatten ağır, cinayetten hafif suç

c.+dan 71a/03

c.+dır 73a/02

c.+lara 62b/01

[=3]

cüz (< Ar. cuz') Bir bütünü meydana getiren kısımlardan her biri, kısım, parça

c.+i 40b/23

[=1]

cüzi (< Ar. cuz'i) Pek az, az miktarda, az

c. 7b/05, 96a/24

[=2]

Ç

ça(y) bk. **çay**

ç.+i 9b/28

[=1]

çaba Bir işi yapmak için güç harcama; harcanan güç, gayret, ceht

ç.+lar 32b/26

[=1]

çabala- Güç bir işi yapmak, içinde bulunduğu zor durumdan kurtulmak için çalışıp uğraşmak, gayret sarfetmek, didinmek

ç.-dı 22a/17, 88a/27

ç.-dığı 88b/14

ç.-r 78a/18

ç.-yor 14b/12

[=5]

çabuk (< Fars. çābuk) Hızlı, süratli, serî

ç. 18a/01, 39a/05, 39b/08, 76a/22

[=4]

çabukluk Çabuk olma durumu, sürat, hız

ç.+unun (çabukluğunun) 64a/03

[=1]

çağır- Bir kimseye gelmesi için seslenmek, bağırmak; haykırmak

ç.-arak 29b/18

ç.-dı 51a/15, 59b/29, 87b/14, 101a/14

ç.-dık 6a/28, 57b/24, 81a/03

ç.-dım 77b/20

ç.-ır 6a/08, 12a/24, 40b/26

ç.-maya 14a/31

ç.-mak 40b/29

[=14]

çağrış- Hep bir ağızdan bağırmak, haykırmak, yaygara koparmak

ç.-dılar 55a/09

[=1]

çaht bk. **caht**

ç. 20b/19, 43b/16, 50a/05, 57b/12, 65b/15, 82a/10, 100b/30

[=7]

çaht-u-gayret bk. **caht-u-gayret**

ç. 32a/30

[=1]

çaht it- bk. **caht it-**

ç. id-er 50a/05, 65b/15

ç. id-erek 57b/12

ç. id-in 20b/19

ç. id-üp 43b/16

ç. it-diler 100b/30

ç. it-mez 82a/10

[=7]

çak- Üstüne vura vura bir yere sokup yerleştirmek

ç.-dığını 93b/15

[=1]

çal- Başkasına ait olan bir şeyi gizlice almak

ç.-ar 25a/26, 73a/06, 73a/07

ç.-arak 40b/27

ç.-ıp 98b/13

ç.-ıyor 39a/24

[=6]

çalgıcı Çalgı çalmayı meslek edinmiş kimse, sazende

ç.+lar 45a/21

[=1]

çalış- Bir şeyin olması, yapılması, elde edilmesi için gereken gayreti göstermek, çaba sarfetmek; bir işle görevli olmak

ç.-arak 51a/28

ç.-dıkda 43b/04

ç.-ın 11b/03

ç.-ıp 39b/03, 43a/25, 75b/21

ç.-ır 43b/15, 50a/01

ç.-ırım 36b/21

ç.-mak 43b/02

ç.-mamız 40b/10

ç.-maya 77a/19

ç.-mayı 41b/18

ç.-mayorsun 41a/30

ç.-sın 43a/30, 45a/01, 96b/12

ç.-up 14a/10

[=18]

çalışdır- Çalışmasını sağlamak

ç. 54a/01

[=1]

çalışkan Çalışmayı çok seven, çok çalışan

ç. 30b/30

ç.+dır 40b/06

[=2]

çalışmaklık çalışma

ç. 41a/30, 42a/09, 42a/10, 42a/12, 42a/14, 88a/10

ç.+ı (çalışmaklığı) 37b/13

[=7]

çalkıcı bk. **çalgıcı**

ç.+lar 55a/18

[=1]

çamur Su ile karışarak bulaşıcı, sıvaşıcı duruma gelmiş, basılınca içine batılan toprak

ç. 23b/19

ç.+a 87a/29

[=2]

Çanak kaleası Çanakkale

Ç. 69b/29, 70a/05, 70b/09

Ç.+ndan 73a/27

Ç.+nın 33b/01, 69b/28, 70a/02, 70a/04, 70a/09, 70a/10, 70a/23, 70b/08

[=12]

Çanak kalealı Çanakkale halkından olan, Çanakkaleli

Ç. 70b/12

Ç.+lar 70a/30

Ç.+ları 70b/14

[=3]

çapa bk. **çaba**

ç.+leri 84a/20

[=1]

çapala- bk. **çabala-**

ç.-mayp 44b/30

ç.-r 18b/18, 59a/31

[=3]

çapık bk. **çabuk**

ç. 16b/19, 97a/01

[=2]

çapucak Pek çabuk, acele ile, vakit geçirmeden, hemencecik, derhal

ç. 25a/12

[=1]

çapuk bk. **çabuk**

ç. 6a/08, 25a/12, 37b/24, 73a/22, 76b/24

[=5]

çapukluk bk. **çabukluk**

ç. 36b/13

ç.+a (çapukluğa) 63a/20

[=2]

çar naçar (< Fars. çār-nā-çār) Çaresiz, ister istemez

ç. 60a/17

[=1]

çare (< Fars. çāre) İlaç, deva, tedbir; kurtuluş yolu

ç.+sine 3b/09

[=1]

çaresine bak- Bir meseleyi halletmeye çalışmak, çözüm yolu aramak

ç. 3b/09

[=1]

çarpıntı Kalbin hissedilir şekilde hızlı atması

ç.+leri 101a/10

[=1]

çarşaf (< Fars. çār-şeb) Yatağın veya yatılacak yerin üzerine serilen veya yorgana kaplanan bezden örtü.

ç.+lerim 19a/10

[=1]

çatde bk. **cetda**

ç. 62b/11

[=1]

çatla- Parçaları ayrılmaksızın üzerinde çizgi halinde bir yarık meydana gelmek, yarılmak

ç.-mış 53b/05

[=1]

çav- Yayılmak, saçılmak; (güneş ışığı) bir yere vurmak

ç.-dıkdan 19b/18

ç.-ması 6a/13

[=2]

çay Irmaktan küçük, dereden büyük akar su

ç. 9b/25

ç.+lerden 6a/10

ç.+leri 13a/18

[=3]

çek- Kendine doğru getirmek, kendine yaklaştırmak; o hal içinde bulunmak, o hale uğramak

ç.-di 54a/05, 64b/23, 88a/27, 91a/20

ç.-diği 60b/25

ç.-diğim 53b/20

ç.-dikden 35b/31

ç.-dikleri 57a/27

ç.-diler 46a/15, 70b/19

ç.-ecek 38a/20, 66b/17

ç.-en 43b/22, 58a/17, 86a/27

ç.-er 45a/03, 45b/02, 45b/18, 45b/20

ç.-erek 23a/09, 31b/07

ç.-erim 53b/13

ç.-eyor 43a/25, 43b/16

ç.-ib 46b/12

ç.-ip 2b/06, 35a/02, 37a/04, 37a/15, 37b/01, 38b/28, 58a/18, 71b/01, 96a/17

ç.-iyor 45a/14

ç.-iyorum 53b/17

ç.-mek 35b/08, 56b/28

ç.-melidir 71b/10

ç.-memek 40a/07

ç.-mezsen 40a/06

ç.-sinler 20a/03

ç.-ti 71b/07

[=42]

çekici Kuvvetle etkisi altına alıp kendisine karşı arzu ve ilgi uyandıran, cezbeden, cazip

ç. 58a/12, 96a/23

[=2]

çekiç Bir şeyi çakmak veya dövmek için kullanılan, tahta saplı madenden el aleti

ç.+i (çekici) 27a/28

[=1]

çekil- Yanına doğru getirilmek, yaklaştırılmak; gitmek, girmek, dönmek; kendi isteğiyle ayrılmak

ç.-di 36b/16

ç.-en 99b/27

ç.-erek 87b/17

ç.-ip 73a/30

[=4]

çekin- Geri durmak, kaçınmak, sakınmak; korkmak, ürkmek

ç.-erek 41b/08

ç.-iyor 95b/04

ç.-meyerek 44a/02

ç.-meyüp 22a/25

[=4]

çekişdir- Bir şeyi orasından burasından çekip durmak, tekrar tekrar asılıp çekmek

ç.-en 78a/25

[=1]

çelenk Osmanlı Devleti'nde savaşta başarısı ve kahramanlığı görülenlerin başına nişan olarak takılan maden, gümüş veya altından sorguç

ç. 28b/04

ç.+leri 87b/16

[=2]

çemiat bk. **cemiat**

ç.+ına 43a/10

ç.+leri 70b/28

[=2]

çesaret bk. **cesaret**

ç. 26a/11

[=1]

çesim (< Ar. cesim) Büyük, geniş:

ç. 3b/08, 65a/19, 70b/24

[=3]

çesp idici Kendine çeken, etkileyerek kendine bağlayan

ç. 73a/29

[=1]

çeşit Aynı türden şeylerin aralarında küçük farklar bulunan parçaları, tür, nevi

ç. 9a/15, 10b/18, 15b/04, 19a/01, 22b/14, 23a/11, 26b/11, 26b/25, 27a/05, 27a/21, 28a/07, 35a/31, 36b/08, 38b/03, 44b/18, 46b/25, 58a/23, 59b/11, 59b/13, 79b/19, 83a/13, 83b/03, 92b/16, 93a/06, 93a/07, 93b/09, 93b/11, 93b/24, 97b/12

ç.+i (çeşidi) 53a/28

[=30]

çeşitlendir- Çeşitlerini artırmak

ç.-üp 7b/10

[=1]

çeşitli Türlü türlü, çeşit çeşit, muhtelif

ç. 5b/09, 7b/08, 51b/19, 51b/22, 53a/12, 54a/12, 54b/13, 84b/17, 84b/21, 85a/17, 97b/10

[=11]

çeşitlik Çeşidi çok olma durumu, türlü türlü, çeşit çeşit olma

ç.+leri 8b/17

[=1]

çeşnili Çeşni katılmış olan, lezzetlendirilmiş

ç. 53a/20, 53b/01

[=2]

çetin Güçlükler ve zorluklarla dolu, güç, zor, müşkül

ç. 27b/10, 58b/08, 69a/07, 90b/01

ç.+dirler 77a/13

[=5]

çevap bk. **cevap**

ç.+lerden 60b/29

[=1]

çevir- Bir yöne doğru döndürmek; etrafını sarmak, kuşatmak

ç.-di 81b/28

ç.-dik 34b/28

ç.-elim 6b/26, 12a/02

ç.-in 7a/29

ç.-ir 2a/20

ç.-mesi 71b/17

ç.-sin 65b/24

ç.-sinler 65b/27

ç.-üp 26b/14, 57b/05

[=11]

çevirt- Bir yöne doğru döndürtmek; etrafını kuşattırmak, sardırmak

ç.-memiş 34a/09

[=1]

çevre Bir şeyin etrafını sınırlayan kapalı çizgi; yakın olan yerler, etraf, civar

ç. 65b/11

[=1]

çevre it- Çevrelemek, kuşatmak, sarmak

ç. id-ip 65b/12

[=1]

çevril- Bir yöne doğru dönmek, yönelmek

ç.-ir 11b/30

[=1]

çez- Çözmek

ç.-di 62a/04

ç.-ip 64a/29

[=2]

çezil- Çözülmek

ç.-üp 68b/20

[=1]

çıban Vücûdun herhangi bir yerinde ve deri üzerinde meydana gelen iltihaplı kabartı

ç. 37b/17, 37b/17, 38a/18, 38a/19

[=4]

çıgar- bk. **çıkar-**

ç.-mayn 35b/19

[=1]

çık- Dışarıya varmak, içeriden dışarıya doğru gitmek; uzaklaşmak, ayrılmak, terketmek

ç.-abilir 29a/07, 75b/15

ç.-acak 39a/25

ç.-an 18a/18, 24a/03, 82a/15

ç.-ar 4a/05, 6a/12, 22a/20, 26b/09, 52b/08, 56b/03, 59a/15, 68b/19, 79b/30, 98b/08

ç.-arlar 68b/22

ç.-ayor 6a/25, 13a/20, 36b/09

ç.-ayorlar 40a/15

ç.-dı 3b/12, 26a/21, 65b/30, 68a/14, 84b/12

ç.-dığı 20a/12

ç.-dığımızda 6a/06

ç.-dığında 38a/18

ç.-dık 61a/27

ç.-dıkda 32a/09, 39b/05

ç.-dıkları 66a/02

ç.-dılar 47a/16

ç.-ıp 19b/21, 79b/21, 90b/21

ç.-madan 28b/05

ç.-madı 82b/17

ç.-madığı 81b/15, 81b/29

ç.-maksız 60a/26

ç.-ması 24a/01, 24b/25

ç.-masını 24a/15

ç.-maya 20a/04, 48a/17, 81b/02, 82b/09

ç.-mayan 84b/08

ç.-mayıyor 77b/20

ç.-maz 7a/01

ç.-mazlar 24a/06

ç.-mazler 18b/08

ç.-sın 19a/09, 86b/09

ç.-up 7a/01, 18a/17, 18a/25, 43a/05, 52b/01, 56b/03, 57b/27, 93b/21

[=64]

çıkar- Dışarı çıkmasını sağlamak; çıkmasına sebep olmak

ç.-dı 33a/25, 39b/01

ç.-dığı 41b/29

ç.-dığımız 18b/11

ç.-dıktan 25a/05

ç.-dılar 14b/13, 64a/28

ç.-ırlar 16a/12, 39b/20, 93a/09

ç.-mak 91a/28

ç.-mamış 3a/08

ç.-maya 14b/12, 32a/12, 50a/04

ç.-mayacağız 81a/03

ç.-mayın 35b/11

ç.-mayn 42a/04, 80b/27

ç.-mayup 71a/04

ç. çık-maz 89a/17

ç.-up 42a/08

[=22]

çınar (Fars. çenār) Boyu 30 metreyi bulabilen, gövdesi kalın, yaprakları parçalı, uzun ömürlü, gölgesi koyu olduğu için bahçe ve parklara süs ağacı olarak dikilen büyük ağaç

ç. 9b/19, 9b/23, 10a/18, 23b/17, 88b/23

ç.+ı 9b/27

ç.+ın 9b/30, 10a/06

[=8]

çınar ağacı bk. **çınar**

ç. 88b/23

[=1]

çınkı Kıvılcım, şerare

ç.+sı 75a/25

ç.+sını 75b/27

ç.+yı 75a/26

[=3]

çıplak Giyecek, örtecek, koruyacak, süsleyecek vb. bir şeyi mevcut olmayan, üryan

ç. 41a/05, 56a/07

[=2]

çıra (< Fars. çirāğ) Çam gibi reçineli ağaçların yağlı ve çabuk yanan kısmı.

ç.+yı 58a/04

[=1]

çırak (Fars. çirāġ) Bir ustanın yanında zanaat veya sanat öğrenen kimse, şakirt

ç. 14a/09, 41b/25, 96b/11, 96b/17

[=4]

çırçır Ağustos böceği, çığırtkan

ç. 40b/26

ç.+a 40b/24

ç.+ın 40b/28

[=3]

çırçır böceği bk. **çırçır**

ç. 40b/18

[=1]

çırçır böçeği bk. **çırçır**

ç. 40b/16, 40b/21, 41a/04

[=3]

çıre bk. **çıra**

ç. 99b/05, 99b/07

ç.+nin 58a/05

[=3]

çırp- Ucundan tutup kısa ve çabuk hareketlerle silkelemek

ç.-ıp 83b/13, 88b/04

[=2]

çiçek Tohumlu bitkilerin, üreme organlarını taşıyan güzel renkli ve ekseri güzel kokulu kısmı

ç. 7b/16, 11b/29, 60a/10

ç.+in (çiçeğin) 8a/05, 8a/07

ç.+ler 7a/20, 8b/19, 11b/15, 51b/22

ç.+lerden 7b/13, 51b/17, 93b/22

ç.+lere 7b/08, 9a/02, 9a/03, 9a/04

ç.+leri 7b/12, 7b/17, 7b/21, 8a/14, 52a/01

ç.+lerin 7a/24, 8b/17

ç.+leriniz 51b/20

[=24]

çiçekli Çiçeği olan veya üzerine çiçek resimleri yapılmış bulunan:

ç. 6a/06

[=1]

çifcilik Çiftçilik, geçimini toprağı ekip biçerek sağlama, ekincilik, rençberlik

ç.+i (çifciliği) 50a/18

ç.+in (çifciliğin) 50a/16

[=2]

çifçi Çiftçi, geçimini toprağı işleyip ekerek sağlayan kimse, ekinci, rençber, çifçi

ç. 47a/10, 49b/08, 49b/23

ç.+ler 47a/14, 48a/13, 86a/26

ç.+nin 47a/08

[=7]

çifçilik bk. **çifcilik**

ç. 46a/10, 47a/06, 51a/02, 51a/21

ç.+den 50a/04

ç.+dir 49a/26

ç.+e (çifçiliğe) 50a/21, 50b/29

ç.+i (çifçiliği) 49b/01, 50b/25, 51a/08

ç.+i (çiftçiligi) 50b/13

ç.+in (çifçiliğin) 48a/10

[=13]

çift (< Fars. cuft) İki, tek olmayan

ç. 43b/07

ç.+ine (çifdine) 49b/22

[=1]

çift Çiftlik

ç.+ine (çifdine) 49b/22

[=1]

çiftci bk. çifçi

ç. 49b/25

ç.+lere 50a/30

ç.+nin 50b/06

[=3]

çiftcilik

ç. 50b/04

[=1]

çiftçi bk. çifçi

ç. 46a/15

[=1]

çiftçilik bk. **çifcilik**

ç.+e (çiftçiliğe) 50b/15, 50b/19

ç.+i (çiftçiliği) 49b/27, 50b/18

[=4]

çiğ Havadaki su buharının, akşam veya sabah serinliği sebebiyle yerde ve bitkiler üzerinde görülen su damlacıkları haline gelmiş şekli

ç.+ini 7a/25

[=1]

çiğne- Bir şeyi ağıza alıp dişler arasında ezmek, öğütmek

ç. 53b/30

[=1]

çiğnen- Ağızda dişler arasında ezilmek, öğütülmek

ç.-ip 24b/16

[=1]

çihet (< Ar. cihet) Yön, taraf, istikāme

ç.+lerce 12a/24

[=1]

Çin Çin

Ç. 18b/20

[=1]

çirkin (< Fars. çirk-in) Göze ve kulağa hoş gelmeyen, bet, kabih

ç. 62a/26, 74b/07

[=2]

çizme bk. **cizme**

ç.+leri 43b/08

[=1]

çoban (< Fars. çōbān – şōbān) Koyun, keçi, manda, sığır gibi ehlî hayvan sürülerini güdüp otlatan kimse

ç.+ı 39a/18

[=1]

çocuk Büyüyünceye kadar olan devresinde insana verilen isim, insan yavrusu

ç. 10a/24, 16a/03, 20b/14, 20b/19, 29b/04, 62b/11, 79a/25

ç.+lar 25b/05, 26a/04, 35b/30, 65a/15

ç.+larda 29b/24

ç.+ları 2a/26, 25a/06, 46a/20, 63b/03

ç.+larım 67a/08

ç.+ların 4a/19, 15b/25, 17a/06, 29a/21

ç.+larına 25b/28

ç.+ler 4b/31, 22b/30

ç.+leri 20b/05

ç.+lerin 3b/27, 95a/16

ç.+lerinin 4a/01, 4b/13

ç.+un (çocuğun) 78a/25

ç.+una (çocuğuna) 5a/26

[=31]

çocukluk İnsan hayatının çocuk durumunda olunan senelerini içine alan devresi

ç. 1b/18, 4b/01, 5a/23, 16b/09, 19a/18, 56b/02, 88a/02

ç.+dan 33a/06, 34b/12, 34b/14, 88a/07

[=11]

çoçu(k) bk. **çocuk**

ç.+ların 20b/03

[=1]

çoçuk bk. **çocuk**

ç. 25b/07, 29b/06, 38b/19

ç.+lar 22b/22, 28a/04

ç.+lara 25b/21

ç.+ları 25a/04, 25a/05, 25b/16, 25b/28, 27b/24, 29b/28, 47b/30

ç.+larım 51b/21

ç.+ların 25b/19, 25b/22, 25b/26, 26a/08, 28a/03, 28a/08

ç.+larının 30a/17

ç.+leri 47a/20

ç.+luk 18b/16

[=23]

çoçukluk bk. **çocukluk**

ç.+da 39a/09

[=1]

çoğal- Fazlalaşmak, artmak, az iken çok olmak

ç.-dıkça 99a/22

[=1]

çok Miktarı, derecesi ve niteliği belli bir ölçünün üstünde bulunan, az olmayan, fazla, ziyade

ç. 2a/09, 2a/10, 2b/06, 2b/26, 3a/25, 3a/27, 3a/28, 3a/30, 3b/01, 3b/11, 4a/03, 4a/25, 6a/02, 6b/10, 8a/06, 8a/14, 9a/21, 9b/30, 10b/22, 11a/18, 11b/24,

12a/16, 12b/30, 13b/14, 13b/17, 14a/23, 14b/08, 16a/01, 17a/24, 17b/11, 17b/12, 17b/12, 18a/12, 18a/20, 18a/27, 18b/05, 18b/12, 20a/22, 20b/08, 21a/17, 21a/19, 22a/12, 22b/03, 23a/21, 23b/05, 24a/07, 24a/11, 25a/09, 25b/15, 27a/11, 27b/25, 28a/01, 29a/13, 29a/15, 29a/25, 29b/26, 30b/22, 31b/12, 35b/05, 35b/25, 35b/30, 35b/31, 36b/28, 37b/25, 38a/24, 38b/24, 38b/27, 39a/26, 40a/13, 41b/28, 42a/24, 43a/19, 43b/08, 43b/16, 45a/19, 45a/27, 47a/13, 47a/22, 47b/24, 47b/27, 50a/25, 51b/03, 52b/11, 52b/12, 53a/12, 53a/23, 53b/04, 53b/04, 53b/12, 54a/27, 54b/02, 54b/13, 54b/27, 55a/19, 55a/23, 55a/23, 55a/24, 55a/25, 55b/03, 57b/10, 58b/16, 58b/16, 59b/20, 61b/02, 62a/08, 62a/29, 64b/17, 65b/10, 65b/14, 67b/18, 68a/17, 68b/14, 68b/25, 69a/01, 69a/03, 69a/13, 69b/05, 70a/19, 71a/21, 71a/22, 71b/21, 72b/17, 73a/05, 73a/27, 74a/14, 74a/17, 74b/07, 75b/10, 75b/15, 75b/19, 76b/25, 77b/09, 78b/05, 78b/12, 79b/12, 83b/17, 83b/17, 84a/30, 85a/08, 90b/31, 92a/12, 92b/01, 93b/05, 94a/26, 97a/27, 97a/30, 97b/03, 97b/09, 97b/10, 97b/12, 97b/15, 97b/17, 97b/19, 97b/20, 97b/22, 98b/28, 99a/03, 99a/28, 99b/09, 99b/13, 99b/17, 100a/05, 100a/06, 100a/13, 100a/15, 100a/23, 100b/02, 100b/29, 101a/28

ç.+a (çoğa) 63a/14

ç.+da 97b/17

ç.+dur 2b/20, 33b/24

ç.+durlar 72b/08, 72b/17

ç.+ları 4b/22, 17b/19, 17b/20, 22b/22, 62b/16, 85a/23, 85b/25

ç.+ların 86a/13

ç.+larına 4b/22

ç.+larını 23a/17, 62b/13, 75a/28

ç.+leri 2a/05

ç.+lerini 93b/04

[=189]

çokça Oldukça fazla, aşırı miktarda; fazlaca

ç. 18a/30, 20a/16, 30b/25, 52b/01, 60b/02

[=5]

çokluk Miktarı, derecesi ve niteliği belli bir ölçünün üstünde bulunan, az olmayan, fazla, ziyade

ç.+u (çokluğu) 53a/28

[=1]

çopan bk. **çoban**

ç.+ler 10a/09

[=1]

çorba (< Fars. şūr-bā) Yemeğin başında kaşıkla içilen sulu, sıcak yiyecek

ç.+larını 37b/08

ç.+mızı 37a/28

ç.+sı 53b/03

ç.+yı 37a/27, 52b/06

[=5]

çorbacı Gayrimüslimlerin ileri gelenlerine, patronlarına, özellikle Rum zenginlerine verilen unvan

ç.+leri 22b/24

[=1]

çorbaçı bk. **çorbacı**

ç.+nın 64a/07

[=1]

çöl Göz alabildiğince geniş kumluk, susuz ve düz arazi, sahra

ç. 42a/09, 54b/25

ç.+de 78a/24, 97a/04

[=4]

çöşme (< Fars. çeşme) Bir kaynaktan gelip bir haznede toplanan veya borularla getirilen suların, kullanılmak amacıyla üzerindeki musluklar vasıtasıyla akıtılması için yapılmış küçük tesis

ç.+de 23b/20

ç.+leri 23a/10

[=2]

çukur Çevresine göre daha aşağı seviyede bulunan yer; belli bir maksatla kazılmış veya oyulmuş yer

ç. 22b/18, 23b/02, 23b/04

[=3]

çulfalık Çulhalık, dokumacılık

ç. 47b/23

ç.+ı (çulfalığı) 47b/16

[=2]

çümle bk. **cümle**

ç.+miz 34b/27

ç.+si 25b/23

[=2]

çün ki bk. **çünki**

ç. 29a/24, 33b/19, 47a/11, 52a/27, 63b/25, 70a/24, 70b/15, 70b/18

[=8]

çünha bk. **cünha**

ç. 62a/18, 71b/25

ç.+lar 74b/29

ç.+lara 68b/27

ç.+ler 97a/30, 97b/02

ç.+lere 97a/27

ç.+sı 89a/12

ç.+sını 85b/24

[=9]

çünha işle- Suç işlemek, suç olan bir davranışı yapmak

ç. işle-yenler 62a/18

[=1]

çünki (< Fars. çūn ki) Çünkü, şundan dolayı ki, şu sebepten ki, zîra

ç. 1a/09, 5a/23, 6b/21, 7b/19, 22b/12, 33b/23, 36b/31, 37a/02, 39a/16, 49a/26, 49b/08, 50b/13, 62a/19, 64a/09, 65b/19, 68b/08, 72b/24, 74a/28, 75a/28, 83a/23, 85a/09, 100a/11, 100a/12

[=23]

çünun (< Fars. çūnin) Çünin, böyle, bunun gibi

ç. 64a/25

[=1]

çürü- Çeşitli dış sebeplerin veya mikropların etkisiyle kimyevî değişikliğe uğrayıp bozulmak, dağılmak

ç.-mesi 58b/05

ç.-mesine 60b/16

ç.-müş 60b/11

ç.-r 18a/05

ç.-rler 24b/10, 39b/17

ç.-yüp 39b/08, 42b/24

[=8]

çürüd- Çürümesine, bozulup dağılmasına sebep olmak

ç.-ürler 24b/11

[=1]

çürük Çeşitli dış sebeplerin veya mikropların etkisiyle kimyevî değişikliğe uğrayıp bozulmuş olan, çürümüş

ç. 60b/15, 99b/01

[=2]

çürümüş Çürük

ç. 18a/23

[=1]

D

da Her çeşit ve her gramer şeklindeki kelimeden sonra gelen ve ilgi kurduğu kelimeyi anlam bakımından güçlendiren, dikkati üzerine çekerek belirten veya onu önceki veya sonraki unsurlara bağlayan, "dahi, bile, esasen, fakat, artık, aynen, üstelik, ise, o kadar, pek, hatta" vb. manalara gelen, kelimeden ayrı yazılan takı

d. 2b/04, 2b/26, 2b/30, 3a/11, 3a/18, 4a/11, 4a/31, 4b/11, 5b/18, 7a/18, 9a/14, 9a/19, 9a/30, 9b/27, 9b/28, 10a/24, 10b/31, 11a/01, 11b/05, 11b/28, 11b/30, 12a/01, 12a/01, 13a/15, 13a/24, 13b/16, 14b/02, 14b/03, 14b/06, 15a/02, 15a/07, 15a/29, 15b/10, 15b/13, 15b/13, 16a/25, 16a/27, 16b/14, 17a/08, 17b/16, 17b/30, 18a/04, 18a/10, 18a/29, 18b/11, 18b/12, 18b/12, 20a/03, 20a/03, 20b/04, 20b/09, 20b/10, 21a/13, 21a/30, 21b/02, 21b/10, 21b/11, 21b/11, 22a/13, 22b/01, 23a/04, 23a/09, 23a/10, 23a/11, 23a/11, 23a/14, 23a/22, 24a/18, 24b/13, 24b/16,

24b/21, 25a/02, 25a/08, 25a/09, 25a/10, 25a/20, 25b/24, 26a/01, 26a/24, 26b/11, 26b/16, 27a/11, 27b/03, 27b/11, 27b/26, 27b/27, 28a/20, 28a/22, 28b/01, 28b/03, 28b/13, 28b/14, 28b/31, 30a/22, 30b/02, 30b/11, 30b/29, 31a/01, 31a/05, 31b/06, 31b/15, 31b/19, 32b/16, 32b/19, 33a/04, 33a/26, 33a/30, 34a/25, 34a/3, 34b/13, 34b/29, 35b/26, 35b/28, 37a/01, 37a/05, 38a/15, 38b/02, 38b/15, 39a/02, 39a/04, 39b/21, 40a/07, 40a/23, 40b/13, 40b/27, 40b/30, 41b/05, 41b/06, 41b/08, 41b/16, 42b/07, 42b/12, 42b/26, 43a/10, 43a/22, 43a/22, 43a/29, 44b/09, 44b/10, 44b/14, 44b/15, 44b/30, 45a/01, 45a/10, 45b/07, 45b/08, 46a/04, 46a/13, 46a/13, 46a/15, 46b/20, 47a/13, 47b/11, 47b/20, 47b/21, 48a/01, 48a/02, 48a/11, 48a/15, 48a/23, 49a/18, 49a/27, 50a/21, 50a/24, 50a/24, 50b/01, 50b/11, 50b/17, 51a/21, 52a/19, 52a/20, 52a/29, 52b/30, 53a/15, 53a/27, 53a/29, 54a/06, 54a/24, 54b/21, 54b/22, 55a/08, 55a/15, 55a/20, 55b/27, 55b/28, 56b/25, 57a/05, 57a/10, 57a/11, 57a/27, 57a/28, 57a/31, 58a/26, 59a/16, 59a/20, 59b/06, 60a/20, 60a/21, 60b/02, 60b/03, 60b/04, 60b/13, 60b/13, 61b/08, 61b/24, 62a/24, 63a/21, 63b/15, 64a/17, 64b/18, 65b/03, 66a/04, 66a/07, 66b/06, 66b/12, 66b/17, 67a/24, 67b/05, 67b/17, 68a/01, 68a/08, 68a/16, 68a/28, 68b/14, 68b/17, 68b/29, 68b/30, 69a/02, 69a/12, 69a/28, 70b/05, 70b/28, 71a/24, 72a/10, 72a/11, 72a/26, 72b/02, 72b/07, 72b/09, 72b/17, 73a/12, 73b/03, 73b/06, 74a/17, 75a/28, 75b/10, 76b/25, 77a/13, 77a/14, 77a/17, 77b/07, 78a/09, 79a/19, 79b/04, 79b/11, 79b/12, 79b/16, 80b/06, 80b/27, 80b/29, 81a/08, 82a/04, 82b/08, 82b/13, 82b/30, 83a/03, 83a/19, 83b/05, 83b/12, 83b/25, 84a/10, 84b/11, 84b/20, 85a/22, 85a/23, 86a/10, 86a/21, 86b/19, 87a/20, 87b/01, 87b/10, 87b/11, 87b/18, 88a/06, 88a/10, 88a/18, 88a/29, 88b/11, 89b/02, 89b/20, 90a/14, 90a/15, 90b/18, 90b/18, 91a/01, 92a/10, 92b/11, 93a/03, 93a/11, 93a/21, 93a/22, 93a/28, 93b/07, 94a/10, 94b/09, 95a/28, 96b/23, 97a/25, 97a/29, 97b/10, 97b/13, 98a/12, 98b/16, 99a/05, 99a/10, 99b/20, 100a/06, 100a/12, 100b/07, 100b/31

[=320]

dagiga bk. **dakika**

d. 57b/04, 89a/28

d.+sı 42a/20

[=3]

dagika bk. **dakika**

d. 6a/18, 60a/03

d.+sında 12b/16

[=3]

dagikalık Dakikalık

d. 67a/10

[=1]

dağ Çevresindeki araziye göre büyük bir çıkıntı teşkil edecek şekilde yükselen toprak veya kaya kütlesi

d. 40b/19

d.+da 16a/08

d.+ın 17a/18, 17a/24

d.+ının 34a/07, 95a/08

d.+lar 51a/14

d.+ler 5b/08

d.+lerini 92b/22

[=9]

dağıl- Bütünlüğünü kaybedip parçalara ayrılmak, bütün durumundan çıkmak

d.-an 80a/05

d.-dı 7a/02

d.-dık 7b/16

d.-dılar 21b/20

d.-maksız 36a/03

d.-mış 5b/08

[=6]

dağıt- Dağılmasına sebep olmak, parçalayıp ayırmak, bütün durumundan çıkarmak

d.-dığı 7a/25

d.-mak 69b/18

[=2]

daha Başına geldiği sıfata bir karşılaştırmaya dayanarak fazlalık ve üstünlük anlamı katar

d. 5a/11, 7a/25, 7b/03, 7b/03, 7b/10, 8a/17, 8a/28, 9a/21, 9b/26, 13b/14, 13b/29, 14b/02, 16b/01, 16b/01, 18a/01, 18a/28, 18a/31, 18b/01, 19a/13, 19a/16, 19a/23, 21a/25, 22a/24, 23b/23, 25a/14, 25a/29, 25b/30, 28b/12, 29b/26, 30b/22, 31a/22, 31a/27, 31b/31, 33a/21, 33b/26, 34a/26, 35a/26, 35b/05, 36a/18, 36b/29, 37a/02, 37a/16, 37a/16, 40a/30, 40b/05, 41a/13, 41a/14, 41a/15, 41a/19, 42b/23, 43a/07, 43a/15, 46b/05, 46b/15, 47a/01, 47a/03, 47b/18, 47b/23, 48a/25, 50b/27, 51a/01, 53a/24, 54a/24, 54b/06, 54b/20, 56a/14, 56a/15, 58b/02, 58b/12, 60a/16, 60a/17, 60b/29, 62a/08, 64a/01, 65a/10, 65a/13, 65a/19, 66a/30, 69a/23, 69b/16, 72b/30, 72b/31, 73b/17, 74b/08, 74b/15, 74b/17, 75a/19, 77a/13, 77a/14, 77a/14, 77a/22, 77a/23, 77a/27, 77b/31, 78a/06, 82a/11, 82a/11, 82a/12, 82a/12, 83a/23, 83b/12, 84b/09, 85a/05, 86a/15, 86a/16, 86b/17, 86b/21, 88a/07, 89a/20, 91a/12, 92a/25, 93a/21, 94a/01, 94b/13, 94b/29, 95a/04, 95b/09, 96a/24, 96b/18, 98b/26, 99a/19, 100a/24, 100b/01, 100b/08

[=124]

dahi "Fazla olarak, üstelik, daha, bile, de" anlamlarına gelen kuvvetlendirme sözü

d. 4b/28, 7a/05, 8b/09, 8b/17, 10a/26, 12a/29, 12b/03, 13b/01, 14b/28, 15b/28, 17b/23, 20b/01, 20b/28, 21b/26, 26b/18, 27b/04, 27b/17, 30a/05, 33b/25, 37a/21, 37b/05, 43b/03, 47a/10, 49a/04, 55a/12, 57a/23, 60a/02, 68b/15, 74b/13, 76b/17, 77b/27, 79a/26, 82b/22, 85b/22, 92b/04, 100b/17

[=36]

dahi(a) daha, henüz

d. 59a/11

[=1]

dahl (< Ar. daḫl) Bir işe karışmış olma, müdahale

d. 81a/17

[=1]

dahl it- Karışmak, sataşmak, müdahale etmek

d. id-eriz 81a/17

[=1]

daima (< Ar. dā'imā) Her vakit, her zaman, devamlı olarak, sürekli

d. 13a/11

[=1]

dair (< Ar. dā'ir) Hakkında, konusunda, … ile ilgili, ait

d. 22b/06, 31a/22, 55b/26, 72b/21, 79b/06, 80b/12, 83b/25

[=7]

dakıl- İliştirilmek, tutturulmak, geçirilmek

d.-an 91b/12

[=1]

dakılı Takılmış

d. 25a/18

[=1]

dakın- Kendine takmak

d.-anlar 75b/05

[=1]

dakika (< Ar. daḳiḳa) Bir saatin altmışta biri değerindeki zaman birimi:

d. 59a/26

d.+dan 17b/25

d.+ler 59a/21

d.+lerim 76b/12

d.+ya 17b/25

[=5]

dal Bir ağaç gövdesinde çıkan kollardan her biri

d. 46b/19, 46b/20

d.+dır 46b/17, 46b/19

d.+ın 7b/15, 9a/13

[=6]

dalka dalga

d.+ların 80a/06

[=1]

dalkavuk Yarar sağlamak için kendisinden üstün ve varlıklı olanlara aşırı saygı göstererek gözlerine girmeye çalışan kimse, yaltakçı, yağcı, mutabasbıs

d. 39b/26

[=1]

dalkavukluk Dalkavuk olma durumu, yaltakçılık.

d.+ler 90a/25

[=1]

damar Canlı varlıkların vücûdunda kan veya lenf dolaşımını sağlayan kanal

d.+ı 31a/12

d.+lerinin 8a/09

[=2]

damat (< Fars. dāmād) Bir aileye göre kızları veya kızları gibi olan bir yakınları ile evlenmiş olan erkek, güvey

d.+ı (damadı) 61b/17

d.+ına (damadına) 61b/13

d.+ını (damadını) 61b/22

d.+ının (damadının) 61b/18

[=4]

danış- Bir konu hakkında birine fikir sormak, baş vurup görüşünü almak, tavsiyesini öğrenmek, istişare etmek

d. 76a/22

d.-malı 76a/18

[=2]

dar Genişliği, içine girecek şeye göre yetersiz olan, içine sığılmayan veya sığılması zor olan, geniş ve bol olmayan

d. 18b/04, 33b/01, 33b/07, 65a/04, 65a/28, 65b/14, 65b/23, 65b/27, 66a/01, 66a/31, 66b/29, 85b/31, 89a/17, 94b/21

[=14]

dar kafalı Düşüncesi belli kalıpların dışına çıkamayan, yeni ve ileri fikirlere açık olmayan, uzağı göremeyen, anlayışı kıt

d. 85b/31

[=1]

dara- Taramak, tarakla tellerini birbirinden ayırmak, karışıklığını gidermek

d.-yarak 33b/15

[=1]

daracık Çok dar

d. 75b/14

[=1]

Dareios bk. **Darios**

D.+un 87a/27, 87b/03

[=2]

darla bk. **tarla**

d.+lerini 49b/03

[=1]

darlık Dar olma durumu, gerektiği kadar ve yeterince geniş olmama

d.+ından (darlığından) 65b/30

[=1]

darsıklan- sıkılmak, bunalmak, daralmak

d.-acaksız 15a/11

d.-ıyor 82a/01

d.-masının 95a/23

[=3]

Darios k.a Pers imparatoru Darius

D. 32a/05

D.+u 33a/21, 54b/25

D.+un 32b/13, 33a/20

[=5]

darsıklen- bk. **darsıklan-**

d.-iyor 95a/21

[=1]

darsıklık sıkıntı

d.+ımızı (darsıklığımızı) 78a/16

[=1]

datlı bk. **tatlı**

d. 36b/29

[=1]

dava (< Ar. da‘vā) Bir mahkemede iki taraf arasındaki anlaşmazlığın belli bir yer ve saatte tarafların da hazır bulunacağı şekilde ele alınma safhası, duruşma

d. 83b/02

d.+ları 85b/12

[=2]

davacı Dava eden, mahkemede dava açan kimse, müddeî

d.+lar 20a/16

[=1]

davalı Mahkemede aleyhine dava açılan

d. 84b/10

[=1]

David Davud Peygamber

D. 8b/05

[=1]

daya- Bir şeyi destek olarak kullanmak, ondan yararlanmak

d.-yıp 59a/20

[=1]

dayan- Kendini dayamak, vücûdunu bir yere yaslamak, abanmak; sabırla katlanmak, çekmek, tahammül etmek

d.-abilecek 21a/06

d.-abiliyor 24b/28

d.-amam 55a/03

d.-arak 58b/11

d.-dığı 59a/23

d.-ıb 59a/20

d.-ıp 27b/17

d.-ırım 24b/29

d.-ırsanız 24b/30

d.-mış 59a/25

[=10]

dayı Bir kimsenin annesinin erkek kardeş

d.+sı 31a/22

[=1]

de bk. **da**

d. 2a/13, 2b/02, 2b/07, 2b/14, 2b/14, 2b/21, 2b/22, 3a/03, 3a/05, 3a/09, 3a/14, 3b/05, 3b/21, 4a/04, 4a/08, 4a/13, 4b/05, 4b/06, 4b/17, 4b/23, 4b/24, 4b/31, 5a/08, 5a/11, 5b/19, 5b/19, 6a/10, 6a/11, 6a/11, 6b/05, 6b/05, 6b/05, 6b/11, 6b/12, 7a/29, 7b/05, 7b/09, 7b/12, 7b/12, 7b/15, 8a/01, 8a/04, 8a/27, 8b/18, 8b/18, 8b/22, 9a/03, 9a/09, 9a/10, 9a/14, 9a/17, 9a/19, 9b/16, 9b/25, 9b/28, 9b/28, 9b/29, 9b/29, 9b/29, 10a/05, 10a/14, 10a/29, 10b/26, 11a/04, 11a/12, 11a/19, 11b/06, 11b/27, 11b/28, 11b/30, 12a/01, 12a/02, 12a/15, 12a/16, 12a/23, 12a/28, 12b/07, 12b/07, 12b/18, 12b/18, 12b/24, 12b/24, 12b/28, 13a/02, 13a/05, 13a/06, 13a/15, 13a/20, 13a/21, 13b/03, 13b/15, 13b/18, 13b/20, 13b/20, 13b/24, 13b23, 14a/16, 14a/22, 14b/08, 14b/11, 14b/22, 14b/24, 15a/02, 15a/07, 15a/27, 15b/01, 15b/02, 15b/07, 15b/08, 15b/09, 15b/09, 15b/09, 15b/16, 16a/10, 16a/16, 16b/06, 16b/14, 16b/15, 17a/09, 17a/16, 17a/23, 17b/04, 18a/01, 18a/02, 18a/04, 18a/30, 18b/02, 18b/11, 19a/10, 19a/10, 19a/21, 19a/22, 19b/01, 19b/03, 19b/14, 19b/16, 19b/19, 19b/25, 19b/26, 19b/27, 20a/19, 20a/22, 20a/23, 20a/23, 20a/23, 20a/24, 20b/10, 20b/11, 20b/12, 21a/07, 21b/03, 21b/17, 21b/17, 21b/24, 22a/06, 22a/13, 22a/27, 22b/16, 23a/03, 23a/09, 23a/11, 23a/20, 23a/21, 23b/24, 24a/07, 24b/11, 24b/12, 24b/14, 25a/06, 25a/08, 25a/10, 25a/12, 25a/14, 25a/20, 25a/20, 25a/25, 25a/30, 25a/30, 25b/02, 25b/04, 25b/10, 25b/16, 25b/30, 25b/30, 26a/13, 26a/21, 27a/04, 27a/21, 28a/01, 28a/16, 28a/21, 28b/04, 28b/07, 28b/12, 28b/16, 28b/22, 29b/21, 29b/23, 29b/26, 30a/03, 30a/24, 30a/29, 30a/29, 31a/11, 31b/11, 31b/13, 31b/21, 31b/28, 32a/02, 32a/07, 32a/15, 32a/26, 32b/02, 32b/14, 32b/22, 33a/03, 33a/04, 33a/04, 33a/07, 33a/23, 33a/25, 33b/18, 33b/22, 34b/01, 34b/20, 35a/05, 35a/05, 35a/21, 35b/15, 35b/27, 35b/27, 36a/04, 36b/20, 36b/26, 36b/28, 37b/01, 37b/06, 37b/15, 38a/10, 38a/21, 38a/22, 38a/27, 38b/07, 38b/25, 39a/05, 39a/29, 39b/02, 39b/03, 39b/10, 39b/14, 39b/15, 39b/17, 39b/18, 39b/18, 39b/28, 39b/29,

40a/02, 40a/15, 40a/21, 40a/29, 40b/09, 40b/11, 40b/15, 40b/23, 40b/25, 40b/27, 40b/28, 41a/04, 41a/06, 41a/18, 41a/27, 41b/09, 41b/18, 41b/19, 42a/07, 42a/27, 42b/10, 42b/11, 42b/21, 42b/25, 43a/08, 43a/19, 43b/01, 43b/20, 43b/23, 44a/04, 44a/09, 44a/21, 44b/10, 45a/05, 45a/10, 45a/15, 45a/27, 45b/02, 45b/02, 45b/09, 45b/19, 45b/20, 46a/03, 46a/11, 46a/13, 46a/14, 46a/15, 46a/16, 46a/28, 46b/03, 46b/25, 46b/31, 47a/01, 47a/01, 47a/03, 47a/07, 47a/12, 47a/22, 47b/17, 48a/02, 48a/07, 48a/10, 48a/11, 48a/12, 48a/15, 48a/18, 48b/01, 48b/02, 49a/11, 49a/19, 49b/08, 49b/26, 50a/04, 50a/21, 50a/23, 50a/23, 50a/25, 50b/05, 50b/07, 50b/09, 50b/14, 50b/15, 50b/16, 50b/28, 50b/29, 51b/02, 51b/21, 52a/19, 52a/19, 52a/19, 52a/20, 52a/21, 52a/22, 52b/03, 52b/23, 53a/09, 53b/25, 54a/06, 54a/06, 54a/08, 54a/28, 54b/15, 54b/18, 54b/26, 54b/27, 55a/04, 55a/09, 55a/11, 55a/15, 55a/17, 55a/25, 55b/05, 55b/10, 55b/23, 56a/03, 56a/06, 56a/06, 56a/10, 56a/12, 56a/23, 56a/24, 56a/28, 56b/09, 56b/25, 57a/10, 57a/27, 57a/27, 57b/01, 57b/20, 57b/29, 58a/20, 58a/22, 58b/07, 58b/07, 58b/16, 58b/30, 58b/31, 59a/18, 59a/26, 59b/17, 60a/22, 60a/29, 60b/04, 60b/06, 60b/08, 60b/15, 61a/05, 61b/25, 61b/28, 62a/13, 62a/13, 62a/27, 62b/18, 63a/11, 63a/15, 63a/21, 63b/04, 63b/13, 63b/29, 64a/04, 64a/20, 64a/20, 64a/30, 64a/31, 64b/05, 64b/16, 64b/19, 64b/20, 65a/01, 65a/17, 65a/29, 65b/26, 66a/06, 66b/04, 66b/27, 66b/28, 66b/29, 67a/07, 67a/20, 67a/21, 67a/21, 67a/21, 67a/25, 67b/04, 67b/07, 67b/14, 67b/16, 67b/20, 67b/20, 67b/28, 68a/06, 68a/15, 68b/04, 68b/23, 68b/28, 69a/02, 69a/10, 69a/10, 69a/13, 69a/15, 69b/04, 70a/19, 70a/20, 70a/30, 70b/19, 71a/05, 71a/27, 71b/08, 71b/10, 71b/11, 71b/14, 72a/09, 72a/12, 72a/19, 72b/01, 72b/02, 72b/17, 72b/19, 72b/25, 73a/12, 73a/16, 73b/01, 73b/01, 73b/02, 73b/03, 73b/05, 73b/05, 73b/22, 74a/11, 74a/30, 74b/03, 74b/06, 74b/10, 75a/15, 75a/15, 75a/28, 75b/02, 75b/08, 75b/17, 75b/31, 76a/18, 76a/19, 76b/06, 76b/10, 77a/03, 77a/04, 77a/15, 77a/23, 77b/06, 77b/11, 77b/14, 77b/18, 78a/21, 78b/03, 78b/07, 78b/22, 79a/02, 79a/15, 79a/22, 79b/11, 79b/18, 79b/18, 79b/20, 80a/01, 80b/16, 80b/19, 80b/29, 81a/02, 81a/06, 81a/08, 81a/08, 81b/14, 81b/20, 81b/23, 81b/30, 82a/02, 82a/28, 82a/28, 82a/31, 82b/04, 82b/04, 82b/08, 82b/10, 82b/10, 82b/13, 82b/16, 82b/23, 83a/18, 83b/15, 83b/28, 84a/09, 84a/21, 84a/30, 84b/08, 84b/21, 84b/29, 85a/13, 85b/18, 85b/31, 86a/08, 86a/14, 86a/29, 86b/02, 86b/09, 86b/11, 86b/14, 86b/15, 86b/17, 87b/02, 87b/18, 87b/24, 87b/29, 88b/17, 88b/19, 88b/27, 89a/01, 89a/08, 89a/23, 89a/25, 89a/31, 89a/31, 89a/31, 89b/01, 89b/17, 90a/29, 90a/29, 90a/29, 90b/08, 91a/06, 91a/30, 91b/12, 91b/16, 91b/23, 91b/25, 91b/26, 91b/29, 92a/15, 92a/21, 92a/22, 92b/12,

92b/26, 92b/28, 92b/28, 92b/29, 92b/30, 93a/04, 93a/05, 93a/13, 93a/14, 93a/18, 93b/01, 93b/10, 93b/14, 93b/21, 93b/31, 94a/01, 94a/21, 94b/13, 94b/17, 94b/17, 94b/19, 95a/14, 95a/25, 95b/05, 95b/10, 95b/11, 95b/20, 96a/09, 96a/23, 96a/24, 96a/31, 96b/12, 96b/23, 97a/01, 97a/08, 97a/11, 97a/13, 97a/13, 97a/22, 97a/25, 97a/25, 97b/01, 97b/01, 97b/18, 97b/18, 98a/08, 98a/15, 98b/06, 98b/14, 98b/15, 98b/15, 99a/22, 99a/26, 99a/29, 99b/11, 100a/01, 100a/13, 100a/14, 100a/14, 100a/18, 100b/07, 101a/01, 101a/04, 101a/05, 101a/19, 101a/22, 101a/26, 101a/26

[=664]

de- Duygu ve düşüncelerini sözle anlatmak, söylemek

d.-di 5b/17, 6a/07, 6b/02, 6b/31, 7a/17, 7a/27, 8a/04, 8a/16, 8b/24, 9a/16, 9b/22, 9b/27, 10a/24, 10b/11, 10b/30, 11a/06, 11b/14, 12a/10, 12a/14, 12b/01, 13b/15, 13b/26, 14b/25, 15a/05, 15a/14, 16a/13, 16b/06, 16b/17, 17a/25, 17b/04, 17b/17, 18a/12, 18b/13, 18b/15, 18b/28, 19b/12, 19b/16, 19b/23, 20a/28, 20a/31, 20b/08, 22a/04, 24a/26, 24b/29, 25a/25, 25a/28, 25b/28, 26a/04, 26a/09, 26b/16, 26b/23, 27a/03, 27b/18, 27b/26, 28b/20, 28b/24, 28b/31, 29b/28, 30a/03, 30b/20, 31a/09, 31a/11, 31b/03, 32b/29, 33b/22, 33b/24, 34b/10, 34b/19, 34b/23, 35a/15, 35b/05, 36b/03, 36b/11, 36b/19, 36b/28, 36b/31, 37b/12, 38a/10, 38a/15, 38a/31, 38b/05, 38b/13, 39b/06, 39b/30, 40a/07, 40a/16, 40a/26, 40a/30, 40b/26, 40b/28, 41a/12, 41a/21, 41a/27, 41a/29, 41b/08, 41b/09, 41b/15, 41b/24, 42a/03, 43b/24, 43b/25, 43b/30, 44b/27, 45a/08, 45a/19, 45b/04, 45b/26, 46a/03, 46a/11, 46a/27, 46b/01, 48a/04, 48b/27, 49a/22, 50b/28, 51b/21, 52a/05, 52a/30, 52b/06, 53a/14, 53b/06, 53b/16, 54a/08, 54a/15, 55a/14, 55b/11, 55b/19, 55b/25, 57b/07, 57b/27, 58a/07, 58a/15, 60a/28, 60b/20, 60b/30, 61b/06, 61b/08, 62a/16, 62a/25, 62b/20, 63a/18, 63b/03, 63b/20, 63b/28, 64a/06, 64b/26, 65b/18, 66b/02, 66b/31, 67a/07, 68a/04, 68a/08, 68a/26, 68b/08, 68b/12, 69b/09, 70a/01, 70b/11, 70b/13, 71b/12, 72b/20, 72b/29, 73a/01, 73a/03, 73a/17, 73b/02, 80b/10, 80b/21, 81b/22, 81b/28, 82b/11, 83b/19, 83b/22, 84b/24, 85a/08, 86a/20, 86b/26, 87a/07, 87b/29, 88b/05, 89a/02, 89b/08, 89b/20, 90b/09, 91b/05, 92b/20, 92b/25, 93a/09, 93a/18, 93a/21, 93a/23, 93b/05, 93b/24, 94a/14, 94a/27, 94b/12, 94b/30, 95a/14, 95b/14, 95b/16, 96a/31, 97b/05, 97b/23, 99b/22, 100b/12

d.-diği 17a/10, 30a/02

d.-diğimde 7b/04

d.-diğimiz 8a/19, 75b/11

d.-diğini 100a/24

d.-dik 7b/29, 13b/05, 13b/12, 15a/11, 19b/02, 19b/07, 31a/10, 35a/12, 52a/27, 82b/30, 86a/28

d.-dikleri 83a/25

d.-diklerinde 30b/19

d.-diler 19b/18, 33b/26, 74a/30, 74b/14, 74b/17, 92a/22

d.-dim 38a/07, 46a/09, 66a/26, 66b/06, 67a/06, 68a/23, 75b/23, 76b/03, 76b/12, 77b/12, 96b/17

d.-mek 4b/20, 45a/09

d.-mek ki 49b/22

d.-mesi 16a/26

d.-meyi 11a/22

d.-miş 37a/28

d.-mişler 37a/29

d.-nilen 2a/25, 2a/26, 2a/27

d.-r 2b/04, 2b/11, 2b/19, 2b/26, 14a/01, 14a/21, 20b/24, 21a/26, 22a/10, 23a/24, 23b/03, 29b/18, 29b/21, 29b/24, 30b/06, 35b/30, 42b/19, 43b/09, 46a/06, 49a/18, 49a/21, 50b/04, 53a/04, 53b/11, 54b/05, 55a/16, 55a/22, 55a/24, 55a/27, 55b/09, 56a/11, 56a/19, 56a/22, 56a/23, 59a/11, 59b/09, 78b/16, 78b/20, 79a/09, 79a/16, 84b/18, 88a/14, 88a/23, 92a/26, 97b/05, 97b/14, 99b/18, 99b/29, 100a/05, 100a/09, 100a/24

d.-rim 23b/10

d.-riz 8b/03, 9b/11

d.-rler 21b/11, 30a/13, 38b/18, 62b/06, 62b/17, 69b/18, 83a/20, 83b/12, 89a/05, 89a/18, 90a/09, 91b/01, 97b/17

d.-rsin 66b/31

d.-rsiniz 96b/15

d.-yeceğim 52b/18

d.-yenler 100a/20

d.-yerek 7b/24, 8b/12, 34a/14, 40b/02, 44a/24, 49a/16, 54b/19, 55a/03, 72a/17

d.-yeyim 64b/07

d.-yi 4b/17

d.-yiyor 3a/27, 35b/15, 41b/16, 62a/01

d.-yiyorlar 97b/18

d.-yor 46a/12, 50b/19, 67a/23

d.-yüp 29a/11, 75b/25

[=343]

deava (< Ar. da‘vā) Doğruluğuna inanılıp gerçekleşmesine uğraşılan görüş, ülkü, ideal

d. 83b/16, 84b/13, 86b/26, 87a/05, 87b/14, 87b/26, 87b/29, 89b/09

d.+de 100b/15

d.+dır 87a/05

d.+ları 84b/28

d.+leri 85a/13

d.+sı 85b/21, 86a/10, 86a/16, 88a/01, 88a/17, 90b/17

d.+sıdır 86b/27

d.+sına 89a/21

d.+sından 83b/18, 85b/20

d.+sını 91b/07

d.+ya 85b/17, 85b/31

d.+yı 91b/13

[=26]

deavalı Bir ülküye, bir ideale sahip olan

d. 85a/08, 85b/27, 86b/03, 86b/04, 86b/07, 86b/10, 86b/13, 87b/20, 88a/02, 88a/25, 88b/07, 91b/27

d.+dırlar 85a/24, 85b/08

d.+lar 86a/05

d.+ların 86a/19

[=16]

deavasız Bir ülküye, bir ideale sahip olmayan

d. 82a/13, 85a/14

[=2]

deavet (< Ar. da'vet) Davet, çağırma, gelmesini isteme, çağrı

d. 51b/13

[=1]

deavet it- davet etmek, çağırmak

d. it-di 51b/13

[=1]

debelen- İki tarafına doğru çabalamak, vücûdunu, el ve ayaklarını sağa sola oynatarak çırpınmak; uğraşıp durmak, canını dişine takıp çırpınmak

d.-diğimizde 5a/02

d.-enler 92b/01

[=2]

def (Ar. def') Öteye itme; savma, savuşturma, kovma

d. 23a/06, 75b/24

[=2]

def it- Savmak, uzaklaştırmak, kovmak

d. 75b/24

[=1]

def ol- Bulunduğu yerden savuşup gitmek, çekip gitmek, uzaklaşmak

d. ol-du 23a/06

[=1]

defa (< Ar. def'a) Kere, kez, sefer

d. 2b/26, 4a/03, 6a/29, 11a/18, 12a/20, 12b/30, 18a/12, 18a/20, 19b/21, 23a/21, 23b/05, 27b/25, 35b/25, 37b/25, 38b/28, 42a/24, 43a/19, 43b/08, 45a/19, 45a/27, 60b/21, 62a/29, 64b/17, 67b/18, 68b/14, 68b/25, 69a/01, 69a/13, 71b/21, 74a/17, 78b/12, 79b/20, 80a/15, 83a/25, 92a/12, 92b/04, 98b/28, 99a/03, 99b/09, 100a/15, 101a/29

[=41]

defn (< Ar. defn) (Ölü için) Gömme, gömülme

d. 87a/29

[=1]

defn it- Gömmek

d. it-di 87a/29

[=1]

değil -im, -sin, -dir, idi gibi eklerin ve imiş, ise, iken'in başına gelerek cümlenin anlamını olumsuz hale getiren kelime

d. 2a/28, 4b/22, 7b/04, 7b/30, 20a/24, 32a/24, 36a/20, 45b/05, 49a/19, 53a/13, 55b/25, 62a/06, 63b/07, 77b/16, 83a/11, 84b/28, 87b/17, 90b/23, 99a/26

d.+dir 10b/11, 10b/13, 14a/01, 17a/25, 32a/25, 33a/14, 42b/05, 48b/17, 54b/08, 56b/28, 72a/05, 74b/01, 74b/03, 74b/07, 77a/16, 77b/06, 87a/05, 97b/17

d.+dirler 46a/20, 78b/25, 79b/10

d.+iz 12a/27

d.+ler 30b/02, 48b/02

d. midir 31b/08

[=45]

değinek bk. **değnek**

d. 63b/10

[=1]

değir- Değdirmek, dokundurmak

d.-meksiz 55a/02

[=1]

değirmen İri ve taneli şeyleri öğütmeye yarayan, elle veya su, rüzgar, elektrik vb. bir güçle çalıştırılan alet

d.+i 37a/09

d.+inde 37a/12

[=2]

değiş- Olduğundan başka ve farklı bir duruma girmek, başka şekle dönüşmek, tahavvül etmek, tagayyür etmek

d.-diler 34a/3

d.-ip 59b/16

d.-irim 24b/23

[=3]

değnek Elde taşınacak uzunluk ve incelikte düzgün ağaç, sopa, çomak

d.+e (değneğe) 58b/11

d.+ine (değneğine) 59a/20

[=2]

dehir (< Ar. dehr) Dünya, cihan, alem; zaman, kesintisiz zaman, devir

d.+lerde 2b/13

d.+lerden 93b/05

d.+lerin 94a/19

[=3]

delalet (< Ar. delālet) Yol gösterme, kılavuzluk, rehberlik, aracılık

d. 8b/12

[=1]

delalet it- Yol göstermek, rehberlik ve aracılık etmek

d. it-di 8b/12

[=1]

deli Aklî dengesini kaybetmekten ötürü kendisine ve çevresine karşı zararlı davranışlarda bulunan, intibakını yitirmiş, aklını kaçırmış, çıldırmış, mecnun, dîvane

d. 68b/24, 69a/18, 90a/07

[=3]

deli divane it- Aklını başından almak

d. id-er 90a/07

[=1]

delik Bir cismin bir yanından öbür yanına kadar geçen oyuk şeklindeki açıklık

d.+leri 24a/12, 24a/14

d.+lerini 24a/04

[=3]

Delfos Delfi, Yunanistan'da bir kasaba

D.+da 74a/25

[=1]

dellallet bk. **delalet**

d.+den 1a/04

[=1]

dellen- delirmek

d.-miş 62a/08

[=1]

dem (< Fars. dem) Nefes, soluk; zaman, an, çağ

d. 91b/29

[=1]

demir Dövülüp şekillendirilmesi kolay ve döküme elverişli olduğu için kullanılış yeri çok geniş olan,sembolü Fe olan element.

d. 43b/05

d.+leri 27b/01

[=2]

demirci Demiri dükkanında veya atölyesinde işleyen zanaatkar

d. 43a/01, 43a/29, 46a/13, 47a/10, 86a/25

d.+nin 27a/16, 27a/27, 47a/10

[=8]

demircilik Demiri işleyip ondan çeşitli şeyler yapma sanatı

d.+i (demirciliği) 43a/14

[=1]

den bk. **ten**

d. 16b/24

[=1]

den- bk. **denil-**

d.-di 6a/19

[=1]

denil- Anlatılmak, ifade edilmek

d.-di 39b/24, 43a/04, 49a/13, 50b/13

d.-en 11b/29, 16a/08, 21b/03, 28b/02, 32a/09, 33b/04, 33b/07, 44b/24, 44b/25, 55a/30, 58a/20, 58a/21, 63b/01, 65a/21, 65b/08, 71a/08, 80a/07, 83a/26, 87a/23, 87a/23, 88b/31, 93a/15, 93b/13

d.-enler 2b/20, 74a/15

d.-enlerden 57b/17

d.-ir 24a/02, 61b/01, 83a/02, 83a/03, 100a/10

d.-irler 18a/19, 85a/09, 92b/29

d.-meden 89b/06

[=39]

deñiz Yer yüzünün büyük bir kısmını kaplayan tuzlu su kütlesi, bahir, derya

d. 32b/14

d.+e 70a/24, 78a/23

d.+i 10b/27, 66a/30

d.+inde 65b/09

d.+ine 31a/30

d.+leri 42a/11

[=8]

dep- tepmek, Arka ayağı ile vurmak, çifte atmak; üzerine basarak sıkıştırmak, ayakla bastırmak

d. 40b/30

d.-er 69a/20

[=2]

depe bk. **tepe**

d. 17a/25

d.+de 17a/26

d.+nin 7a/21, 17a/14, 17b/05

d.+si 17a/24

d.+sinde 75b/13

d.+sine 17a/18

[=8]

depelen- tepelenmek, çiğnenmek, hırpalanmak

d.-erek 39a/13

[=1]

derakap (< Fars. der- ve Ar. ‘aḳab > der-‘aḳab) Hemen, hemen arkasından, arkası sıra, akabinde

d. 3b/10, 7b/16, 14b/25, 19a/19, 23b/02, 23b/20, 24b/19, 25b/22, 31b/10, 32a/10, 33a/22, 35a/13, 36b/11, 38a/19, 42a/23, 43b/07, 43b/27, 49b/10, 49b/20, 54b/30, 55a/08, 56b/15, 57b/25, 59a/09, 59b/21, 60a/21, 60a/27, 62b/30, 65b/26, 68a/13, 68a/18, 69b/14, 71a/29, 71b/05, 73b/16, 74a/03, 74a/12, 74b/23, 75a/13,

76a/26, 79b/17, 81b/25, 85b/16, 99b/07, 99b/27, 101a/09, 101a/30

[=47]

derbent (< Fars. der-bend) Dar geçit, boğaz

d.+e 33b/04

[=1]

derdiment (< Fars. derd-mend) Derdi olan, dertli, üzüntülü

d. 93b/02

[=1]

dere (< Fars. derre)Genellikle kışın akan küçük akar su

d.+leri 13a/18

[=1]

derece (< Ar. derece) Bulunulan yer, kademe, seviye, mertebe, mevki veya safha; ölçü, miktar, kerte, radde

d. 4a/15, 15a/15, 32a/29

d.+de 3a/11

[=4]

derecesiz Çok fazla, pek çok

d. 8a/06, 8b/01, 27a/11, 33b/14, 34a/24, 38b/23

[=6]

dereçe bk. **derece**

d. 86a/24

[=1]

dereçesiz bk. **derecesiz**

d. 16a/02, 25b/11, 58a/27, 64b/04, 69a/01, 88a/17, 96a/15, 101a/12

[=8]

deri İnsan ve hayvan vücûdunu bir örtü gibi saran koruyucu tabaka, ten, cilt

d.+nin 24a/04, 24a/12, 24a/13

d.+nizin 67a/17

d.+si 24a/04

[=5]

derin Kendi ölçülerine göre yüzeyi, ağzı veya cephesiyle dibi arasındaki mesafesi fazla olan, enine ve boyuna oranla üçüncü boyutu daha uzun olan

d. 63a/01, 83a/14

[=2]

derinçe biraz derin

d. 51b/04

[=1]

derkar (< Fars. der-kār) İşte, işin içinde olan; belli, aşikar

d. 8b/25, 75a/14

[=2]

derkar it- Ortaya koymak, aşikar etmek

d. id-eceğim 75a/14

d. id-er 8b/25

[=2]

ders (< Ar. ders) Bir öğreticinin belli bir konuda öğrencilere verdiği bilgi

d. 27b/23, 28a/10, 40a/17, 53a/10, 57b/09, 64b/17

d.+dir 93a/12

d.+i 25a/29, 28a/03, 64b/22

d.+inde 31b/31

d.+ler 27a/09, 38a/13, 38a/14

d.+lerden 88a/06

d.+leri 79b/07, 88a/07, 95b/29

d.+lerin 27a/02

d.+lerinden 88a/03

d.+lerine 82b/19

d.+lerini 95b/27, 96a/01, 96a/19

d.+lerinizin 80b/24

[=25]

ders al- Bir kimseden belli bir konuda bilgi öğrenmek; ibret almak

d. al-dığımda 57b/09

[=1]

ders ver- öğretmek, yetiştirmek

d.+ler ver-meyi 38a/13

[=1]

dert (< Fars. derd) İnsana ıztırap veren her türlü hal, sıkıntı, zorluk, üzüntü

d.+deyim 53b/12

d.+i (derdi) 77a/11

d.+ler 53a/09, 77a/12

d.+lere 57b/21

d.+lerini 53b/17

[=6]

derun (< Fars. derūn) İç, iç taraf, dahil; kalp, yürek, iç, batın

d.+deki 19a/07

d.+i 38a/04

d.+inde 2b/28, 4b/26, 8b/29, 17b/28, 18b/06, 23a/21, 24a/07, 46a/25, 59a/13, 59a/17, 59b/22, 59b/31, 70b/03, 95a/22, 99b/03

d.+indeki 15b/13, 19a/05, 32b/22, 60b/26

d.+indekiler 99b/05

d.+ine 15b/11, 70a/29, 70b/02

d.+ini 79b/03

d.+lerinde 12b/08

[=27]

deruni (< Fars. derūni) İçe ait, iç tarafta bulunan; iç aleme ait, içten, kalbî, rûhî

d. 2b/25, 4a/09, 12a/08, 12a/08, 40a/03, 59a/02, 74b/03, 82a/02, 88b/30, 91a/20

d.+nde 8a/25

[=11]

Dervi İngiltere'nin Derby şehri

D. 47a/27

D.+ye 47b/27

[=2]

derya (< Fars. deryā) Deniz

d.+de 65a/12, 83a/18

d.+leri 10b/29

d.+ya 82a/15

[=4]

deşele- Şurasını burasını deşmek

d.-di 36b/14

[=1]

devaleş- Şifa bulmak

d.-diğinde 56a/29

[=1]

devam (< Ar. devām) Bir durum üzere sürüp gitme, sürme, kesilmeme

d. 9a/04, 37b/18, 50a/03

d.+ı 9a/05

d.+ını 75a/08

[=5]

devam it- Sürüp gitmek, sürmek, kesilmemek

d. ider 9a/04, 50a/03

[=2]

devir (< Ar. devr) Dönme, kendi ekseni etrafında hareket etme; bir şeyin çevresinde dolaşma

d.+i (devri) 18a/01

[=1]

devlet (< Ar. devlet) Belli bir toprakta bir hükûmet idaresi altında teşkîlatlanmış bulunan bağımsız siyasî topluluk, milletin hukūkî şahsiyet kazanmış şekli

d. 56a/24, 101a/14

[=2]

devşir- Toplamak, dermek

d.-diğine 7b/21

d.-diğmiz 51b/16

d.-dikde 7b/17

d.-medi 40b/25

d.-meye 7b/16

[=5]

deyil- bk. **denil-**

d.-ebilir 1a/14

[=1]

deynek bk. **değnek**

d.+i (deyneği) 40a/25

[=1]

deyü Biri sebebi, biri sonucu bildiren iki cümleyi birbirine bağlar; diyerek, deyip; sanarak, zannederek; adında, isminde

d. 6b/13, 7b/18, 8a/03, 10a/24, 13b/03, 13b/06, 13b/07, 14a/17, 14b/04,

17a/23, 17b/16, 19b/03, 19b/14, 21b/27, 22a/03, 23b/26, 25b/15, 28a/10, 28b/05, 30b/02, 30b/17, 36b/01, 36b/30, 38a/14, 41a/24, 41a/28, 41b/04, 41b/04, 48b/22, 49a/18, 49a/19, 51a/15, 52a/27, 52a/29, 55a/28, 55b/24, 56a/18, 56a/23, 56a/29, 56b/05, 59b/12, 61b/04, 63b/19, 70b/09, 72b/23, 74a/14, 74a/20, 76b/23, 78a/17, 81b/16, 81b/25, 82b/27, 83b/27, 85a/19, 85a/27, 85b/11, 86b/20, 88a/23, 91a/10, 92b/19, 94b/06, 95b/15, 95b/17, 98b/12, 100b/04

[=65]

dıpkı bk. **tıpkı**

d.+sını 11a/12

[=1]

dırnak Tırnak, insan ve omurgalı hayvanlarda parmak uçlarının üst kısmını örten boynuzsu tabaka

d.+lerinden 10a/09

[=1]

dışarı Bulunulan sınırlı veya kapalı bir yere göre dışta kalan yer

d. 18b/08, 18b/11, 19a/14, 19a/19, 20a/04, 39b/01, 56b/03, 57b/27, 59a/15, 60a/26, 68b/22, 76a/21, 76a/26, 76b/09, 91b/19, 93b/21

d.+ca 14a/04

d.+da 9a/29, 23a/31

d.+dan 59a/16, 74b/02

d.+sında 23a/21

d.+sındaki 35b/26

d.+ya 100a/09

[=24]

dışarı çık- Kapalı bir yerden dışarı gitmek.

d. çık-ar 56b/03, 59a/15

d. çık-maksız 60a/26

d. çık-up 57b/27, 93b/21

[=5]

dışari bk. **dışarı**

d. 2b/25

[=1]

didaskalos (Yun. daskalos) Öğretmen

d. 3b/22, 21b/01, 26a/03, 38b/21, 46a/08, 64b/22, 64b/26, 67a/27, 67a/30, 74a/21, 89b/20, 90a/03

d.+a 25b/20, 25b/27, 67b/10, 89b/19

d.+dan 66a/21

d.+lar 62b/21, 81a/22, 81a/26, 85a/03, 92a/12, 92a/19, 95a/19, 98a/07

d.+ları 64b/18, 64b/20, 84b/09

d.+larına 20b/04

d.+ler 95a/13

d.+leri 3b/03

d.+lerimiz 93a/02

d.+u 3b/06, 21a/24, 31a/23, 79a/29, 83b/29, 95b/26

d.+um 54b/19

d.+uma 21a/27

d.+umdan 74a/08

d.+un 25b/22, 67b/02

d.+una 21a/25

d.+unun 96a/27

[=45]

didaskolas bk. **didaskalos**

d.+ları 17a/06

[=1]

dide (< Fars. dide) Göz

d.+leri 81b/22

d.+lerin 83b/18

d.+lerinin 81a/05, 84b/06

[=4]

diggat bk. **dikkat**

d. 6a/18

[=1]

dik- (Bir şeyi) Dikine duracak şekilde yere koyup yerleştirmek; (bir kimseyi) beklemesi, göz kulak olması için bir şeyin başına koymak; (bir bitkiyi) kök salıp yetişmesi için toprağa yerleştirmek; (bina için) kurmak, inşa etmek

d.-di 63a/09

d.-dik 6a/20, 23a/19

d.-diler 88b/03, 89a/24

d.-ecekdir 46b/19

d.-en 90a/14

d.-er 23b/17, 51b/06

d.-ip 96b/28

d.-meye 46b/18

d.-miş 95a/26

d.-ti 88a/30

[=13]

diker (< Fars. diger) Diğer, başka, öteki, öbür, sair

d. 29a/11

[=1]

dikil- Yetişmesi için toprağa yerleştirilmek

d.-miş 46b/17, 51b/03

d.-mişler 26b/26

[=3]

dikkat (< Ar. diḳḳat) Düşünceyi bir nokta üzerinde toplama, bir şey üzerinde düşüncesini toplayarak durma; ilgi gösterme, önem verme

d. 2a/22, 6b/01, 9a/17, 9a/26, 9a/29, 12a/18, 14a/26, 14b/31, 18b/30, 25b/01, 25b/24, 27a/27, 35b/28, 36a/22, 36b/13, 39a/19, 40a/21, 40a/25, 46a/04, 62b/25, 62b/30, 63a/22, 64b/18, 66a/19,

67b/13, 74b/22, 75b/09, 77a/29, 80b/10, 94a/20, 95b/26, 96a/09, 97b/23

d.+i 70a/06, 83b/24

[=35]

dikkat edin- bk. **dikkat it-**

d. edin-mezse 25b/01

[=1]

dikkat göster- Dikkat etmek, özen göstermek

d. göster-diği 2a/22

[=1]

dikkat it- Düşüncelerini bir nokta üzerinde toplamak, bir şeyin üzerinde îtina ile durmak

d. id-ecek 39a/19

d. id-elim 67b/13

d. id-erek 12a/18

d. id-erim 18b/30

d. id-eyor 46a/04

d. id-in 6b/01, 9a/26, 27a/27, 40a/21, 62b/25, 80b/10, 97b/23

d. id-üp 9a/18, 94a/20

d. it 9b/30

d. it-dim 75b/09, 77a/29

d. it-medi 9a/29,

d. it-mek 96a/09

d. it-meye 14b/31, 63a/22

d. it-meyüp 14a/27, 62b/30

[=23]

dikkatli Yaptığı işi dikkatle yapan

d. 22a/24, 82b/19, 93b/16

[=3]

dikkatsızlık Dikkatli davranmama, yaptığı işe kendini vermeme, çevresinde olup bitenleri farketmeme durumu, dalgınlık

d.+da 92a/11

[=1]

diktator (< Fr. dictateur) Başında bulunduğu devlet veya topluluğun mutlak hakimi olan, bütün idarî ve siyasî yetkileri elinde toplamış bulunan yönetici, bir ülkeyi dikta ile yöneten kimse, müstebit, despot

d.+u 49b/11

[=1]

diktatorluk Diktatör olma durumu

d.+u (diktatorluğu) 49b/20

[=1]

dil Ağız boşluğunda yer alan, tat duymaya, besinleri ağız içinde evirip çevirmeye, yutmaya ve sesleri çıkarmaya yarayan etli, uzun ve hareketli organ

d. 51a/10, 68b/21

d.+i 79b/16, 101a/11

[=4]

dilaver (< Fars. dil-āver) Yürekli, cesur, yiğit, kahraman

d. 34b/11

d.+lerimizin 34a/28

d.+lerin 30a/20, 34b/03

[=4]

dilberlik (< Fars. dil-ber) Gönlü kendine çekme, güzellik, alımlılık

d.+i (dilberliği) 5a/08

d.+lerini 5a/12

[=2]

dile- Bir şeyin gerçekleşmesini veya olmasını istemek, ummak, temennî etmek, niyaz etmek

d.-di 25b/21

d.-meye 85b/16

d.-r 59b/02

d.-rim 55b/15

d.-yerek 41a/22

[=5]

dilek Olması istenen şey, istek, arzu, talep, rica, temennî

d.+in (dileğin) 55b/12

[=1]

dilen- Dilencilik etmek, sadaka istemek

d.-esin 41b/04

d.-iyorsun 41a/27

d.-mek 41b/06

d.-meye 48b/04

[=4]

dilenci Başkalarına el açarak, dilenerek geçinen kimse

d. 56a/04

[=1]

dilencilik Dilenmeyi kendine iş edinen kimsenin durumu ve sıfatı, başkasından yardım isteme ve almayı geçim yolu yapma

d. 41b/02

d.+i (dilenciliği) 23a/28

d.+ine (dilenciliğine) 41b/10

[=3]

dilençi bk. **dilenci**

d. 39b/26, 41a/08, 41b/20, 63a/29, 64a/06, 64a/25

d.+i 41a/12

[=7]

dilençilik bk. **dilencilik**

d.+de 41a/06

[=1]

dilir (< Fars. dilir) Yürekli, cesur, yiğit

d.+i 69b/30, 84a/02

d.+lerin 71a/21

[=3]

dilirane Mert şekilde, yiğitçesine

d. 29b/29, 32b/27, 45b/04

[=3]

dimağ (< Ar. dimāġ) Beyin

d.+ı 53b/08

[=1]

Dimadis k.a. Esrerde adı geçen bir kişi

D. 28b/17

[=1]

Dimos k.a. Esrerde adı geçen bir kişi

D. 6b/17

[=1]

Dimosthenis k.a. Atinalı politikacı

D. 80a/20, 80b/29

D.+e 80b/28

D.+i 80b/22, 80b/28

D.+in 80a/30

[=6]

dinç Gücü kuvveti yerinde, sağlam, diri, zinde

d. 1b/09, 16b/15, 19a/17, 19a/30, 25a/14

[=5]

diñle- İşitmek için kulak vermek, isteyerek duymak:

d.-sen 38a/18

d.-yen 66a/19

[=2]

Diogenis k.a. Kinik felsefesinin öncüsü olan filozof Diyojen

D. 55a/13, 55a/27, 55b/04, 55b/13, 55b/19, 56a/05, 56a/07

D.+i 55a/15

[=8]

Dionisios k.a. Siraküzalı Yunan tiranı Dionisios

D. 37a/07, 37a/23, 37a/24

[=3]

dirayetli Kavrayışı kuvvetli, anlayışlı; yapabilme, becerebilme gücüne sahip, yetenekli, muktedir

d. 3b/10

[=1]

dirayetlü bk. **dirayetli**

d. 45a/15

[=1]

direk Destek veya taşıma vazîfesi görmek üzere bulunduğu yere dikine yerleştirilen uzun ve kalın ağaç, demir vb

d. 43b/16, 97a/05

d.+dir 97a/05

d.+e (direğe) 75b/12

d.+in (direğin) 75b/18

d.+ine (direğine) 73a/31

d.+ler 26b/12, 26b/25, 27a/04

d.+leri 93b/14

d.+lerin 26b/15

[=11]

diri Canlı, sağ; dinç, canlı, zinde

d. 16b/03, 20b/06, 80a/22

[=3]

diş Üst ve alt çene kemikleri üzerinde karşılıklı sıralanmış olan ve ağza alınan şeyleri koparıp çiğnemeye yarayan sert, beyazımtırak parçalardan her biri

d.+ler 24b/11

d.+lerden 60b/12

d.+lere 24b/09

d.+leri 24b/11, 32b/25, 93b/14

d.+lerimi 24b/09

d.+lerin 58b/05

d.+lerini 60b/15

[=9]

dişehli Kadın

d.+ler 22b/30, 30b/24, 56b/06, 74b/07

d.+leri 65a/15

d.+nin 57b/11

[=6]

ditre- bk. **titre-**

d.-r 63b/12, 80a/31

d.-yen 63b/10

d.-yor 61b/19

[=4]

ditrek bk. **titrek**

d. 64a/29

[=1]

divan (< Fars. divān) Büyük meclis, yüksek meclis

d.+ı 96a/08

[=1]

divane (< Fars. divāne) Çılgın, deli, mecnun

d. 58a/13, 58a/15, 58a/18, 58b/17, 64a/29, 68b/24, 78a/18, 80b/15, 81b/19, 85a/19, 85a/21, 85a/28, 86a/04, 90a/07, 99b/13, 100b/03

d.+dir 51b/05

d.+dirler 100b/11

d.+leri 74a/19

d.+lerin 64b/08

[=20]

divanelik Dîvane olma durumu, delilik, çılgınlık, mecnunluk

d. 64a/30, 77b/16

d.+den 62a/07

d.+dir 47b/10, 62a/02, 62a/06

d.+i (divaneliği) 90a/08, 91b/08

d.+in (divaneliğin) 61a/12, 80b/18

d.+inden (divaneliğinden) 90a/15, 91b/15

d.+ini (divaneliğini) 51a/07

d.+inin (divaneliğinin) 90a/17

d.+ler 47b/18

[=15]

divar (< Fars. divār) Bir binanın bedenini meydana getirmek, bir yeri çevrelemek, bölmek, bir ağırlığa dayanak sağlamak, toprak veya suyu tutmak gibi amaçlarla taş, tuğla, kerpiç, ahşap vb. malzemeden gereken kalınlıkta örülen ve diklemesine yükselen yapı:

d. 59a/23

d.+e 59a/20, 59a/25

d.+leri 59a/18, 87a/15

[=5]

dizigon (Yun.) Çift ağaç, çift çubuk

d. 27a/03

[=1]

doa (< Ar. du‘ā’) Güçsüzlük ve ihtiyacını ortaya koyarak Allah’a yalvarma, bir şeyin olmasını veya olmamasını isteme, yakarış, niyaz

d. 20a/07, 38a/05, 41b/28, 84b/07, 88b/30

d.+ler 51a/12

d.+sı 99b/30

d.+sını 36a/06

d.+sının 61a/02

[=9]

doa it- Allah’a yalvarmak

d.+ler id-eceğini 51a/12

d. id-erim 38a/05

d. it-di 84b/07, 88b/30

d.+sını it-dikde 36a/06

[=5]

doğ- Gününü tamamlayıp ana karnından dışarıya çıkmak, dünyaya gelmek; (Güneş, ay, yıldızlar) ufuktan yükselerek gökyüzünde görünmek, tulû etmek; var olup ortaya çıkmak, zuhur etmek

d.-du 79b/03

d.-duğu 69b/22

d.-duğunu 8a/08

d.-duğumuz 17b/25

d.-madan 20a/01

d.-masının 7a/21

d.-mazdan 22b/01

d.-uyor 20b/04

d.-uyorken 17a/07

[=9]

doğru Yalan veya yanlış olmayan, gerçeğe uygun, gerçek

d. 1b/20, 8b/06, 12a/16, 12a/25, 19b/03, 28b/24, 52b/22, 52b/30, 61b/28, 66a/20, 80b/06, 83b/26, 88b/20, 93a/27, 96a/28, 97b/13, 97b/18

d.+dur 53b/24

d.+su 28b/24

[=25]

doğru -e yönelmiş olarak, -e karşı, -e müteveccihen

d. 6a/18, 6a/20, 7a/23, 14a/30, 14b/26, 56b/07, 63a/28,

[=1]

doğrul- Eğikliği ve eğriliği gidip düz duruma gelmek; (yatan veya oturan bir kimse) davranıp kalkmak

d.-abilür 72a/28

d.-maz 20b/18

[=2]

doğruluk Gerçeğe uygun olma, gerçeklik, yalan veya yanlış olmama

d.+unu (doğruluğunu) 56a/27

[=1]

doğu Dört ana yönden güneşin doğduğu taraf, gün doğdu, şark, maşrık

d. 65b/04

d.+ya 6b/26

[=2]

doksan Seksen dokuzdan sonra, doksan birden önce gelen sayının adı.

d. 32b/17, 43a/11, 83a/28

[=3]

doksoloya (Yun.) Methiye

d. 5b/13

[=1]

doku- Bir tezgahta atkı ve çözgü ipliklerini birbiri arasından geçirip sıkıştırmak sûretiyle kumaş, halı, bez vb. meydana getirmek

d.-dukları 47b/01

d.-r 45b/06

[=2]

dokun- Dokumak yoluyle meydana getirilmek; sağlığına zarar vermek, rahatsız etmek, yaramamak

d.-ur 47a/27

d.-uyor 75a/09

[=2]

dokuz Sekizden sonra, ondan önce gelen sayının adı

d. 83b/08, 83b/09, 95b/25

[=3]

dol- İçine giren bir şeyle dolu hale gelmek, boş olmaktan çıkmak

d.-an 55a/24

d.-ar 13a/11

d.-arler 46a/23

d.-durdu 42a/12

d.-uyor 46a/21

[=5]

dolai –den ötürü, sebebiyle, yüzünden, hasebiyle

d. 3a/16, 89a/30

[=2]

dolap (< Fars. dōlāb) İçine eşya, giyecek ve öteberi konmak üzere yapılmış raflı, çekmeceli, kapaklı mobilya veya duvara oyulmuş raflı, kapaklı göz

d.+ı (dolabı) 47b/02

[=1]

dolaş- Gezinmek, gidip gelmek

d.-arak 78a/09

d.-dı 3a/29

d.-ıp 3a/30

d.-ırlar 8a/26

d.-ıyor 58a/06

d.-sın 43a/28

d.-up 29a/14

[=7]

dolaşık Birbirine geçip karışmış, kolay çözülemez duruma gelmiş

d. 36b/05, 76b/23

[=2]

doldur- Dolu hale getirmek, dolmasını sağlamak, imla etmek

d.-an 53b/21

d.-mak 53a/27

d.-up 97b/26

d.-urlar 73a/20

[=4]

dolu İçinde, alabileceği kadar veya ona yakın derecede kimse veya şey bulunan, dolmuş olan, boş yeri bulunmayan, memlû

d. 62b/12, 67b/26, 101a/08

[=3]

domuz Kalın derili, eti, yağı ve derisi için beslenen, ağır, hantal, memeli evcil hayvan, hınzır

d. 39a/18

d.+lara 39a/18

d.+ların 39a/21

d.+larının 39a/19

[=4]

donad- Giydirip kuşatmak; süslemek, gösterişli duruma sokmak

d.-açak 82a/05

[=1]

donan- bk. **donat-**

d.-mış 7a/24, 13b/31, 36a/22, 56b/11, 57b/19, 93b/30

[=8]

donanıl- Donatılmak, süslenmek

d.-mış 52a/02

[=1]

donankı Süs

d. 23a/13

d.+leri 93b/02

d.+sı 78b/01

d.+sını 14a/04

[=4]

donanma Bir devletin deniz kuvvetleri

d.+leri 65a/29, 65b/22, 65b/30, 87a/15

d.+sı 65b/03, 66a/06, 90b/29

d.+sının 66a/12

[=6]

donat- Giyinip kuşanmak, süslenmek, baştan aşağı kaplanmak; süslenmek, bezenmek, donatılmak

d.-dı 15a/16

d.-dım 11a/24

d.-ıp 1b/13

d.-ır 9a/19

d.-maya 23a/12, 96b/23

d.-sın 8b/18

[=7]

dondur- Çok üşütmek, donacak hale getirmek; hareketsiz duruma getirmek, değişmez durumda tutmak

d.-du 34b/27

[=1]

dost (< Fars. dūst) Birini riyasız ve samîmî duygularla seven, her bakımdan kendisine güvenilir kimse, enis

d. 4a/09, 54a/24, 66b/31, 70b/13, 74b/14, 75b/23, 93a/01

d.+ları 16a/29, 16b/08

d.+larım 19b/26, 30b/20, 31b/04, 36b/19, 57a/25, 57a/28, 73b/06, 78b/05, 80b/04, 82a/17, 93a/30

d.+larıma 17a/09, 56b/29, 73b/18

d.+ların 63a/21

d.+larına 27b/19, 88b/05

d.+larından 22b/10

d.+larını 80b/02

d.+larınıda 3a/24

d.+larının 18b/17, 52a/21

d.+leri 16b/14, 23a/18, 61a/26, 85a/12

d.+lerim 53b/06, 82b/14

d.+lerimize 63a/24

d.+lerinden 4a/31, 10a/28

d.+lerine 4a/07, 50a/18

d.+lerini 4a/13, 16b/12, 17a/12, 46b/31

d.+lerinin 6a/03, 19a/29

d.+u 23b/26, 24a/16, 29a/08, 32a/25, 50b/21, 54a/23, 56a/01, 78a/24, 98a/22, 100b/14

d.+udur 32a/25

d.+um 17a/26, 17b/05, 26b/16, 48a/16, 52b/22, 53a/04, 57a/22, 98a/16

d.+um (dosdum) 18b/28, 73a/03

d.+umu 26b/20, 53a/15

d.+umun 16b/17

d.+umuz 27a/10, 36a/15, 95b/11

d.+umuzun 67b/24

d.+un 56b/19, 57a/06

d.+undan 71b/19

d.+unu 17a/15, 17b/03

d.+unuz 20a/06

[=82]

dostlaş- Aralarında yakınlık, anlaşma ve arkadaşlık kurulmak

d.-ırsanız 17b/09

[=1]

dostlaşdır- Dost olmasını sağlamak, yakınlık kurmak

d.-acanım 26b/18

d.-dıkdan 26b/16

d.-sın 16b/15, 97a/02

[=4]

dostluk Birine veya bir şeye karşı duyulan riyasız, samîmî ve güvenilir sevgi, böyle bir sevgi duyma, dost olma durumu

d.+lerinden 16b/10

d.+umda (dostluğumda) 57a/24

[=2]

doy- Açlık duygusu gidinceye kadar yemek, tok hale gelmek.

d.-açak 99b/17

d.-duklarında 63b/31

d.-mayup 91a/06

d.-umaz 91a/05

[=4]

doyur- Yedirip açlığını gidermek, tok hale getirmek

d.-du 71a/22

d.-maya 54a/21

d.-up 10a/12

[=3]

döğ- Dövmek, üst üste vurmak, dayak atmak, darbetmek; (ateşte kızdırılmış bir madeni) üzerine çekiçle arka arkaya vurmak sûretiyle işlemek

d.-düğü 27b/01

d.-meyorsun 68b/07

d.-sün 68b/06

d.-üp 43b/05, 68a/16

[=5]

döğmelik Dövmek işi

d.+ler 68b/28

[=1]

dök- (Sıvı veya tane halindeki şeyleri) Bulundukları yerden başka bir kaba veya yere boşaltmak; akıtmak

d.-er 38b/28, 83b/16

d.-eridi 95b/02

d.-me 100a/09

d.-meye 66b/24

[=5]

dökül- Bulunduğu yerden başka bir kaba veya yere boşaltılmak; akıtılmak

d.-medi 71b/09

[=1]

dön- Kendi mihveri veya başka bir şey etrafında hareket etmek; dolaşmak, gidip gelmek

d.-dükde 76a/28

d.-düler 17b/02

d.-er 41a/10

d.-erek 78a/10

d.-müş 100b/01

d.-üp 11b/14, 25a/28, 55a/01, 88b/05

[=9]

dönmek dönüş, dönme hareketi

d.+ler 27a/05

[=1]

dönücü dönebilen

d. 27a/07

[=1]

dördünçü Dört sayısının sıra sıfatı, sırada yeri üçüncüden sonra, beşinciden önce olan

d. 16b/20

d.+de 59b/26

[=2]

dört Üçten sonra, beşten önce gelen sayının adı.

d. 5a/21, 5a/22, 14b/10, 16a/29, 16b/08, 17a/09, 21b/10, 25a/17, 33a/29, 33b/16, 59a/18, 66a/16, 83a/06, 83a/06, 83a/24, 83a/25, 83a/28

[=17]

döşek Yatak

d. 49b/30

d.+de 76b/04

d.+inde (döşeğinde) 78a/26

d.+ine (döşeğine) 60a/17

d.+inin (döşeğinin) 60a/15

d.+lerimde 19a/11

d.+lerinde 60a/20

[=7]

döşen- Serilmek, yayılmak; (bir yer bir şeyle) kaplanmak

d.-miş 26b/25

[=1]

dua bk. **doa**

d. 12b/27, 41a/21, 93a/29

[=3]

dua it- bk. **doa it-**

d. 12b/27, 93a/29

[=2]

dudak Ağzın yüze göre daha kırmızı renkteki dolgun ve etlice alt ve üst iki kenarından her biri

d.+lerimiz 12b/22

d.+lerine 55a/02, 99b/26

[=3]

duduş- tutuşmak, kavga, bahis, tartışma vb.ne başlamak

d.-dular 62b/15

[=1]

dulkar (< Fars. durger) Dülger, yapıların kapı, pencere dışındaki kaba tahta ve ağaç işlerini yapan usta.

d. 72a/12

d.+ı 26b/11

[=2]

dur ol- (< Fars. dūr) Uzak olmak, uzaklaşmak

d. ol-mayalım 8b/31

d. ol-maz 12b/14, 17a/11, 82b/23

d. ol-mazlar 92a/17

d. ol-ur 15b/09, 17b/24, 17b/24

[=8]

dur- Yapmakta olduğu hareketi kesmek, hareketsiz kalmak; sona ermek, kesilmek

d. 54a/04, 55b/14

d.-açak 33b/03, 69a/23

d.-alım 7a/08

d.-amayor 14b/28

d.-amayup 59a/25

d.-anlara 49a/19

d.-du 35a/01

d.-dukça 16b/25

d.-dular 34a/05, 70b/20

d.-ma 36a/14, 37a/21

d.-madan 65a/11

d.-madı 3b/31

d.-mak 19a/24, 44a/25

d.-maklığa 54a/11

d.-maksız 98b/25

d.-mamış 70b/22

d.-mamız 78a/05

d.-masınlar 37a/19

d.-maya 37b/30, 91b/28

d.-mayı 23a/28

d.-sunlar 55a/04

d.-up 33b/12, 46b/04, 71b/06

d.-ur 21a/14, 58b/07

d.-ursanız 80b/23

d.-uyor 67b/01, 67b/26, 69b/04, 95a/26, 99b/06

[=38]

Dureios Truva atı

D. 70a/26, 70b/03

[=2]

durgun Hareketi az, hareketsiz, kıpırtısız, sakin

d. 18a/21, 19a/01, 38a/30, 39b/12, 39b/16, 94a/06

[=6]

durgunluk Durgun olma durumu, hareketsizlik, sükûnet

d. 78a/11

d.+ta 38a/28

d.+unun (durgunluğunun) 39b/17

[=3]

durmaksız Durmadan

d. 59a/29

[=1]

duruş Durmak işi, durma tarzı ve şekli, vaziyet

d. 39a/27

d.+u 98b/16

[=2]

dut- Tutmak, elle kavramak, elde bulundurmak, eline almak; benimsemek

d. 24b/06

d.-acağını 56b/18

d.-acakdır 46b/04

d.-alım 16a/21, 52a/08

d.-amaz 97b/22

d.-an 23a/01, 32b/23, 53a/15

d.-ar 9a/28, 21a/13, 47a/12, 61a/04, 88a/07

d.-arak 12b/15, 57b/11, 68a/27, 80a/01, 99a/01, 100b/22

d.-arız 15a/23

d.-arlar 42b/23

d.-arsa 46b/20

d.-arsan 23b/10, 46b/23

d.-arsanız 52b/21, 94b/15

d.-asınız 52b/14

d.-ayor 68a/10

d.-du 32b/21, 65b/23

d.-duğu 38a/29

d.-duğumda 98a/20

d.-duğumuza 86b/01

d.-duklerini 63a/12

d.-dular 39a/24

d.-dum 25b/29

d.-malı 48b/14

d.-malıyım 75b/28

d.-maya 91a/29

d.-maz 14b/16

d.-muş 52b/10

d.-muşlar 33b/08

d.-sun 13a/07, 56b/05

d.-up 2b/04, 27b/01, 33b/30, 43b/18, 57b/20, 63b/16, 91a/24, 91a/28

[=53]

dutul- Tutmak işi yapılmak; yakalanmak, ele geçirilmek; tutuk hale gelmek

d.-du 25a/26

d.-duler 91a/23

d.-ur 68b/21

[=3]

dutuş- bk. **duduş-**

d.-up 90a/01

[=1]

duy- İşitmek

d.-ar 25a/14

d.-mayalım 41a/07

[=2]

duykusuz İnce duygulara karşı hassasiyeti olmayan, katı, hissiz

d. 14b/16

[=1]

düçar (< Fars. dūçār) Uğramış, tutulmuş, yakalanmış

d. 61a/10

[=1]

düel (< Ar. duvel) Düvel, devletler

d.+lerde 27b/21

[=1]

düğün Evlenme veya sünnet dolayısıyle yapılan şenlik, velîme, sûr

d.+ü 61b/11

[=1]

düken- bk. **tüken-**

d.-mez 4a/28

[=1]

düket- Kullanarak bitirmek, hepsini harcamak, tüketmek

d.-di 39a/14

d.-ir 34b/18

d.-mez 34b/18

[=3]

dükkan (< Ar. dukkān) İçinde perakende öteberi satılan veya küçük îmalat yapılan iş yeri

d. 47a/14

d.+de 43a/30, 47a/27

d.+ında 38b/22

d.+ları 43a/28

[=5]

dülgarlık Dülgerin yaptığı iş, dülgerin zanaatı.

d.+ı (dülgarlığı) 43a/13

[=1]

dülkar bk. **dulkar**

d. 46a/13

[=1]

dümensiz Dümeni bulunmayan

d. 82a/15

[=1]

dünya (< Ar. dunyā) İçinde yaşamakta olduğumuz yeryüzü, yer küresi, arz, cihan

d. 8a/19

d.+de 16b/25, 44b/22, 77a/09, 83b/23, 101a/16, 101a/20

d.+deki 89a/16, 94a/27

d.+nın 8a/21, 25a/03, 30a/05, 32b/07, 80a/19

d.+yı 21b/30

[=15]

dünyavi (< Ar. dunyevi) Dünya ile ilgili, dünyaya ait, dünyaya mensup

d. 2b/29, 14b/29, 15a/21, 89b/04, 97b/31

[=5]

dürlü Türlü, çeşitli, muhtelif

d. 87b/21

[=1]

düş- Bulunduğu yerden ayrılıp yukarıdan aşağıya doğru inmek, sukut etmek; dengesini kaybederek yıkılmak, dik durumda iken devrilip yatık duruma gelmek

d.-di 34a/24

d.-diler 34a/3

d.-dü 38b/08, 57b/06, 58a/14, 58b/10, 64a/21, 64b/23, 68a/11

d.-düğinde 75b/17

d.-dükde 30b/08, 53b/01

d.-düler 32b/17, 70a/19

d.-ecek 33a/15

d.-ene 78a/23

d.-enler 97a/29

d.-er 21a/15, 52b/24, 52b/26, 52b/26, 62b/01, 68b/26

d.-erler 66a/05, 92b/01, 94a/16, 97a/28

d.-meden 19a/04

d.-memiz 48a/18

d.-mesi 75b/16

d.-müş 14b/22, 44a/05, 99b/10

d.-müşler 28b/15

d.-seler 91b/18

d.-üp 23a/02, 45b/16, 63b/15, 66a/07, 70b/01, 75b/26, 84a/15

d.-tü 52b/31

[=43]

düşman (< Fars. duşmen – duşmān) (Birine karşı) İyi duygular beslemeyen, kötülük etmek için fırsat kollayan kimse, yağı, hasım

d.+a 65a/14

d.+ın 66a/05

d.+ının 22a/22

d.+leri 29a/25

[=4]

düşmanlık Düşman olma durumu, husûmet

d.+lar 87a/02

[=1]

düşmen bk. **düşman**

d. 49b/04

d.+i 30b/07, 30b/31, 32a/09, 65a/13, 87b/08, 89a/03

d.+idirler 85a/12

d.+in 49b/18

d.+ini 88b/28

d.+lerden 42a/19

d.+leri 32b/22, 34a/03, 44b/04, 50b/23, 54a/29, 85b/13

d.+lerin 63a/21, 65b/30

d.+lerinden 88b/10

[=20]

düşün- Zihninde bir şey canlandırmak, elde edilen bilgilere zihnî faaliyet uygulayarak düşünce meydana getirmek, fikretmek

d.-dü 25b/12, 88a/27

d.-dükde 46a/26, 73a/13

d.-düm 76b/09

d.-elim 13b/29, 15b/16

d.-en 56b/15

d.-erek 61b/28, 69b/09

d.-meli 76a/15

d.-sün 33b/18

d.-ür 15b/03, 49b/17, 56b/05

d.-üyorsun 56b/18

[=16]

düşünceli Bir şey düşünmekte olan, zihni bir düşünce ile meşgul bulunan; tasalı, sıkıntılı, kaygılı

d. 88a/21, 95a/30

[=2]

düşünçesiz Düşünmesi gereken şeyleri düşünmeyen, sorumluluğunu kavramayan, düşünmeden gelişi güzel hareket eden, fikirsiz

d. 76a/13

[=1]

düşüñke Zihnin bir şey hakkında edindiği düşünme ürünü olan kavram, fikir

d. 15b/08

d.+den 19b/06

[=2]

düşünkeli bk. **düşünceli**

d.+dir 16b/20

[=1]

düşünme Düşünce, düşünme işi

d.+ler 75b/26

[=1]

düşür- Aşağı düşmesine veya dik durumdan yatık duruma gelmesine, devrilmesine sebep olmak, ıskat etmek

d. 62b/14

d.-dü 62b/13, 71a/20

d.-düler 25b/11

d.-sün 86b/09

d.-üp 38b/04, 84a/13

[=7]

düzel- Düz hale gelmek; düzene girmek, muntazam ve düzgün duruma gelmek, bozukluğu, aksaklığı ortadan kalkmak; iyileşmek

d.-di 98a/06

d.-ip 85b/06, 94a/03

d.-ir 20b/17, 88b/26

d.-irler 11a/20

d.-mek 5a/03

d.-mesi 22b/15

d.-mesine 4b/13

d.-mesinin 28a/30

d.-meyci 85b/01

d.-meye 20b/21

d.-mezler 11a/18

[=13]

düzeld- bk. **düzelt-**

d.-en 97b/02

d.-erek 78b/09

d.-ip 67b/20, 93a/31, 94a/01, 97b/25

[=6]

düzelmeklik Düzelme

d. 93b/29

d.+e (düzelmekliğe) 20b/23

[=2]

düzelt- Düzgün ve muntazam duruma getirmek, düzene sokmak, tanzim etmek; bozuk, aksak ve yanlış tarafını gidermek, tashih etmek

d.-diği 50b/27

d.-eym 72b/02

d.-mek 33a/24

d.-mekdedir 74b/06

d.-mesi 47b/02, 79b/26

d.-meye 68a/02, 80a/14, 85b/10, 85b/17, 85b/22

d.-sin 28b/07, 49a/11, 67b/17, 80a/03

[=15]

düzen Çeşitli şeyler veya bir bütünün parçaları arasındaki ölçülü uygunluk, ahenk; derli toplu olma, tertip, intizam, disiplin.

d. 59a/18

[=1]

düzgün Pürüzsüz, düz; eğrilip bükülmeden devam eden, çarpık ve eğri olmayan; muntazam

d. 16a/05

[=1]

düzgünlük Düzgün olma durumu

d.+ünde (düzgünlüğünde) 1b/22

[=1]

E

ebedan Ebediyen, ebedî olarak, sonsuza kadar

e. 34b/02

[=1]

ebedî (< Ar. ebedi) Sonsuz, ölümsüz, bakî

e. 90a/11, 90a/13, 91b/11, 91b/12

[=4]

ebetî bk. **ebedî**

e. 5b/06

[=1]

ecil (< Ar. ecl) Sebep

e.+den 4a/08, 18a/02, 24a/17, 34a/11, 44a/12, 47b/13, 64a/11, 75a/19, 90a/08, 93b/31

[=10]

ecir (< Ar. ecr) Bir iş karşılığında verilen ücret; manevî karşılık, sevap

e.+ler 60b/25

[=1]

eçdat (< Ar. ecdād) Atalar, dedeler, cedler

e.+larının 31b/14

[=1]

eçin bk. **ecil**

e.+den 72b/12

[=1]

eçnebi (< Ar. ecnebi) Yabancı, başka bir milletten veya yabancı bir devlet tebaasından olan kimse

e.+ler 31b/04

[=1]

edebi (< Ar. edebi) Edebiyatla ilgili

e. 2a/15

[=1]

edebi erkan Uyulması gereken usûl ve kurallar

e.+e 2a/16

[=1]

edep (< Ar. edeb) İnsanın hataya düşüp utanılacak şeyler yapmasını önleyen, yerinde ve ölçülü davranmasını sağlayan meleke, söz ve davranışlardaki ölçülülük, her hususta haddini bilip sınırı aşmama, terbiye, nezaket, zarafe

e. 56a/08

[=1]

edepsiz Edep ve terbiyesi olmayan, utanmaz, terbiyesiz, hayasız, bîedep

e. 33b/29, 70b/29, 73a/11

[=3]

edep ü erkan bk. **edebi erkan**

e.+e 55b/26

[=1]

edibane Bir yazara, bir edebiyatçıya yakışır tarzda; terbiyeli ve nazik bir tarzda

e. 57b/11

[=1]

edin- Kendini bir şeyin sahibi ve maliki kılmak, … sahibi olmak; devamlı yapar olmak

e.-mezse 25b/01

[=1]

edipane bk. **edibane**

e. 56b/08

[=1]

efendi (< Yun. aféndis) Sahip durumunda olan, buyruğu geçen, hükmünü yürüten, kendisine uyulan kimse, sahip; Hz. Peygamber, padişahlar, büyükler ve emrinde bulunulan kimseler için kullanılan saygı sözü

e. 76a/21

e.+leri 78b/29

e.+miz 29a/02

e.+si 78b/27

e.+sini 22a/18, 22a/29

e.+sinin 22a/28, 78b/28

[=8]

Efesos Efes

E.+da 89b/22

[=1]

Efesoslu Efes kentinden olan

E. 89b/29

[=1]

Efialtis k.a. Eserde adı geçen Spartalı bir şahıs

E. 34a/07

E.+dir 65b/26

E.+in 65a/04

[=3]

efkar (< Ar. efkār) Fikirler, düşünceler; endîşe, tasa, kaygı, üzüntü, keder

e.+lar 2b/15

e.+ler 9b/16

e.+lerde 12b/01

e.+lerini 2b/12

[=4]

eğ- Biraz öne veya bir yana doğru meylettirmek, çevirmek, eğik duruma getirmek, bükmek

e.-ip 81b/13

[=1]

eğer (< Fars. eger) Şart anlamını güçlendirmek için şart cümlelerinin başına getirilir, şayet

e. 2b/16, 2b/26, 6b/07, 7a/11, 8a/07, 9b/02, 10a/20, 15a/05, 16a/05, 16a/07, 17b/08, 17b/09, 17b/23, 17b/30, 19b/27, 20a/02, 20b/14, 20b/21, 21a/08, 21a/26, 23b/07, 24a/18, 24b/31, 27b/13, 28b/21, 28b/25, 33a/09, 33a/11, 34a/06, 34b/12, 34b/14, 35a/07, 37b/01, 37b/08, 38a/01, 38a/08, 40a/04, 41b/10, 41b/18, 42a/22, 45a/09, 46b/01, 46b/07, 46b/14, 46b/23, 46b/27, 48a/07, 51a/15, 52b/08, 52b/20, 53a/05, 54a/03, 54a/17, 55b/19, 56b/19, 56b/26, 57a/22, 59a/01, 61a/03, 61a/17, 62a/20, 62b/21, 62b/26, 63b/23, 63b/31, 66b/03, 66b/08, 66b/09, 66b/12, 67a/01, 70a/02, 70b/08, 70b/20, 70b/21, 74b/12, 75a/15, 75a/26, 76b/03, 78a/05, 78b/17, 78b/29, 80b/07, 82b/22, 83b/26, 85a/24, 85b/15, 85b/25, 85b/28, 87a/01, 89b/02, 89b/08, 90b/12, 90b/19, 91a/17, 91b/17, 92b/23, 93a/02, 93a/21, 94a/22, 94a/23, 94b/07, 94b/12, 94b/31, 96b/11, 99b/27, 100a/02, 100a/07

[=107]

eğil- Eğik bir durum almak, bir yöne doğru çarpılmak; vücûdunun belden yukarısını aşağıya doğru eğmek

e.-ebilür 72a/28

e.-ip 20b/17

[=2]

eğir- (Yün, pamuk vb. şeyleri) İğ ile bükerek iplik durumuna getirmek

e.-ir 45b/09

[=1]

eğlen- Oyalanmak, durmak, eğleşmek, beklemek, kalmak

e.-in 59a/13

e.-sinler 60a/08

[=2]

eğlence Eğlendiren, neşeli ve hoş vakit geçirten şey, seyir

e. 97a/18

e.+lerinizden 53a/01

[=2]

eğlenceli Eğlendirici tarafı olan, oyalayıcı

e. 27a/09, 88a/06, 92b/13, 92b/23, 93a/11

[=5]

eğlençe bk. **eğlence**

e.+lerimizi 4b/08

e.+yi 88a/20

[=2]

eğlençeli bk. **eğlenceli**

e. 60a/23, 63a/16, 94a/13

e.+dir 50a/23

[=4]

eğlendir- Eğlenmesini, hoşça vakit geçirmesini sağlamak, avutmak, neşelendirmek

e.-ir 40b/27, 97a/16

[=2]

eğri Doğru ve kırık çizgi biçiminde olmayıp yönünü değiştirerek devam eden, aynı istikāmet üzere gitmeyen, çarpık

e. 20b/17, 20b/22, 29a/24

[=3]

ehali bk. **ahali**

e.+i 73a/10

e.+si 49b/07

[=2]

ehl (< Ar. ehl) Sahip, malik; bir yerin, bir topluluğun halkından olanlar, oraya mensup bulunanlar, cemaat; bir işin ustası, o işte becerikli, maharetli, yeterli kimse:

e.+i 1a/01, 45a/03, 45b/01, 45b/02, 49b/15, 56a/24, 65a/18, 70a/13, 78b/30, 80a/14, 99a/30

e.+ini 45a/15

e.+inin 61b/23

[=13]

ehl-i ganun Kanun koyup uygulayanlar

e. 20a/11

[=1]

ehl-i ilm İlim sahipleri, alimler

e.+e 1a/09

[=1]

ehl-i tevarih Tarih ilmiyle uğraşanlar

e. 80a/14

[=1]

ehl-i zevk Zevk sahibi, zevk sahipleri

e. 55b/21, 56a/16, 56a/26

[=3]

ehlial Ehl ü ayal, çoluk çocuk, aile.

e.+i 100b/19

[=1]

ehliyal bk. **ehlial**

e.+lerini 30a/29

[=1]

ehsan bk. **ihsan**

e. 55b/11

[=1]

ehsan it- bk. **ihsan it-**

e. it-meyi 55b/11

[=1]

ehven (< Ar. ehven) Daha zararsız, daha az kötü, daha hafif

e. 77b/12, 99b/01

e.+çe 72b/31

[=3]

ehvenled- Daha zararsız, daha az kötü duruma getirmek

e.-iriz 78a/15

[=1]

Eilos bk. **Eilotes**

E.+a 63b/05

[=1]

Eilotes Helotlar, Sparta egemenliği altındaki kölelere verilen ad

E. 63b/01

E.+leri 63b/03

[=2]

Einomos k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

E. 79b/24

E.+u 80b/27, 81a/01

E.+un 79b/28

[=4]

Eiriviadis k.a. Spartalı bir komutan

E. 65a/30, 65b/06, 65b/16, 66b/13, 68a/22

E.+i 65b/13, 65b/19

E.+in 66b/03, 66b/10, 67a/10

[=10]

Eiterpi Yunan Mitolojisinde müzik ve lirik şiirin ilham perisi

E. 83b/10

[=1]

ek- Toprağa tohum atmak veya gömmek

e.-ip 77b/17

[=1]

ekklisa Kilise

e. 39a/15

e.+nın 39a/23, 100a/12

[=3]

ekklise bk. **ekklisa**

e.+ye 12b/20

[=1]

ekklisia bk. **ekklisa**

e.+de 3b/23

e.+mızın 2b/23

e.+nın 7a/09

e.+sında 7a/09

[=4]

eklisa bk. **ekklisa**

e.+sının 25a/25

[=1]

ekmek Unun su ile yoğrulmasından elde edilen hamurun fırın, saç veya tandırda pişirilmesiyle yapılan ve insanın başlıca gıdası olan yiyecek

e. 4b/28, 41b/06, 41b/10

e.+imiz (ekmeğimiz) 42a/07

e.+ini ekmeğini 41b/14

[=5]

ekmemeklik Ekmeme işi

e. 77b/17

[=1]

ekrem (< Ar. ekrem) Çok kerim, cömert, lutuf ve kerem sahibi

e.+i 21b/27

[=1]

eksadelfos (Yun.) Kuzen

e.+uun 52a/28

[=1]

eksetasis (Yun.) Sınav, muayene

e.+lerin 81a/26

[=1]

eksik Mevcut olmadığı için ihtiyaç duyulan (kimse veya şey), noksan

e. 26b/07, 63b/26, 67b/21

e.+dir 52a/27

e.+i (eksiği) 35a/30

e.+lerde 80b/13

[=6]

eksiklik Eksik olma durumu

e. 74b/27, 75a/05

e.+e (eksikliğe) 16a/16

e.+in (eksikliğin) 62b/27

e.+ler 74b/28, 79b/13

e.+leri 74b/16

e.+lerime 74b/31

e.+lerimizi 74b/13

e.+lerin 3b/08

e.+lerini 74b/11

[=11]

eksiksiz Eksiği olmayan, tam; mükemmel, kusursuz

e. 100a/13

[=1]

ekşid- Ekşilik meydana getirmek, rahatsız etmek

e.-ip 64a/17

[=1]

el Yakın olmayan kimse, yabancı

e. 50a/08

[=1]

el Kolun, bilek mafsalından îtibaren avuç ve parmakları içine alan ve iş görmeye, tutmaya yarayan kısmı

e. 30a/15, 37a/12, 46b/06, 83b/13, 88b/04

e.+den 71a/18, 97a/01

e.+e 91a/11

e.+i 7a/10, 27a/16, 32b/21, 32b/22, 37a/12, 37a/14, 60a/07, 61b/19

e.+im 37b/23

e.+imden 46a/31

e.+imi 24a/30, 37b/21, 37b/26

e.+imin 37b/16, 37b/27

e.+in 37b/29, 38a/27

e.+inde 21a/12, 23a/01, 26b/11, 36b/08, 38a/30, 53a/15, 59b/04

e.+indeki 16b/21, 63b/10, 69a/24

e.+inden 20b/12, 21a/15, 27a/28, 68a/10

e.+ine 26a/20, 27a/27, 30b/06, 54b/31

e.+ini 32b/23, 37b/30, 38a/01, 41a/21, 60a/02, 71a/29

e.+inin 21a/13

e.+iniz 27a/23, 27a/24

e.+inizde 80b/24

e.+inizden 27a/25

e.+inizi 27a/23, 27a/25

e.+leri 14b/16, 25a/20, 41b/03, 43b/18, 43b/23, 44a/11, 49b/03, 63b/11

e.+lerimi 24a/28, 68a/11

e.+lerinde 41a/25, 100b/22

e.+lerindeki 54b/30

e.+lerine 14b/14

e.+lerini 14b/22, 23b/19, 23b/20, 23b/22, 51a/06, 67b/26, 68a/26, 75b/20

e.+lerinizi 24b/29

[=79]

el çırp- Ellerini birbirine vurmak

e. çırp-ıp 88b/04

[=1]

el işleri Elle işlenen, elle yapılan, makine işi veya baskı olmayan şeyler

e. 46b/06

[=1]

elbetde (< Ar. elbet) Şüphesiz, muhakkak, mutlaka

e. 8a/11, 8a/27, 9b/03, 13b/05, 15a/11, 18a/12, 34a/06, 35a/11, 35a/11, 42b/19, 46b/24, 51a/17, 52b/11, 67a/06, 70b/22, 73b/22, 73b/25, 80b/16, 84b/27, 85a/15, 85a/28, 86a/29, 87a/06, 89a/14, 96b/01, 99a/23

[=26]

elbette bk. **elbetde**

e. 7b/01, 13a/01

[=2]

elbise (< Ar. elbise) Çamaşır üstüne giyilen dış giyeceği, giysi, libas, esvap

e.+ler 56b/10

e.+lerdir 9a/25

e.+lerin 9a/27

e.+lerini 5b/09, 45b/07

e.+nin 9a/29

e.+sini 43b/29

[=7]

elbiseli Üzerinde elbise bulunan, giyinmiş olan, giyinik.

e. 49a/05

[=1]

elçek Eldiven

e.+i (elçeği) 24b/18

[=1]

elçi Bir devleti diğer bir devlet katında temsil eden kimse, sefir

e. 33b/20

e.+lerden 33b/23

e.+leri 45a/11

[=3]

ele ver- Haber verip yakalatmak, ihbar etmek

e. ver-erek 91a/11

[=1]

ele verici Ele veren, ihbar eden

e. 88b/12

[=1]

elem (< Ar. elem) Iztırap, keder, gam, tasa, hüzün, melal

e.+e 71a/20

[=1]

elfaz (< Ar. elfāẓ) Lafızlar, sözler

e.+ı 80a/22

[=1]

elfazlı Sözlü

e. 94a/30

[=1]

elinden kaç- Önüne çıkan bir imkandan mahrum kalmak, onu kaybetmek

e.imden kaç-acakdır 46a/31

[=1]

Ellada (Yun.) Yunanistan

E. 67a/03, 87a/20, 88b/11, 91a/17

E.+da 74a/09, 80a/25, 83a/27, 90a/22

E.+i 80b/29, 84a/13, 87b/01

E.+nın 2b/18, 21b/31, 44a/23, 44a/26, 44b/28, 44b/29, 45a/23, 45b/15, 48a/29, 48b/03, 48b/09, 48b/27, 62a/15, 65b/03, 68a/03, 70a/19, 84a/18, 87b/06, 87b/30, 88b/03, 89a/03, 89a/07, 89a/14, 89b/26, 90b/18, 90b/27, 91a/13, 94a/11

E.+ya 65a/05

E.+yı 66a/15, 66a/25, 66b/29, 67a/11, 67a/12, 68a/05, 80a/30, 90a/23, 90b/11, 91a/08, 91a/10

[=51]

Elleda bk. **Ellada**

E.+nın 5b/04

[=1]

elli Kırk dokuzdan sonra, elli birden önce gelen sayının adı.

e. 63a/09, 89b/27, 95b/23

[=3]

Ellin (Yun.) Yunan

E. 2a/28, 77a/26

[=2]

Ellinika (Yun.) Yunanca, Yunan dili

E. 2b/06, 94a/27, 94b/03, 94b/09, 94b/12

E.+yı 94b/22

[=6]

Elliniki (Yun.) Yunan

E. 64b/21, 67a/28, 67b/10

[=3]

Ellinikon (Yun.) Yunan

E. 62a/01

[=1]

Ellinos (Yun.) Yunan

E. 4b/13, 5a/26, 45a/01, 45a/01, 71a/12, 94b/23, 94b/28

E.+a 31b/09

E.+lar 31b/06, 33a/01, 33a/06, 33b/07, 33b/09, 33b/11, 33b/19, 66a/07, 66b/26, 70a/14, 70a/25, 70a/29, 70a/30, 70b/11, 70b/13, 70b/15, 70b/20, 74a/25, 80a/21, 84a/10

E.+lara 30a/15, 44a/24

E.+lardan 32b/16, 33b/21, 66a/02, 66b/26

E.+ları 21b/11, 33b/23, 34a/02, 34a/12, 65b/21, 70b/05, 71b/03, 90a/26

E.+ların 1b/08, 2b/07, 29a/17, 33a/22, 45b/14, 55b/01, 65a/29, 65b/10, 65b/22, 65b/28, 65b/31, 66a/11, 67a/14, 71a/25, 71b/01, 71b/02, 75b/31, 76a/19, 79a/10, 80a/24, 83a/04, 83a/09, 83a/30, 83b/03, 91a/26, 94b/05

E.+ler 89b/24

E.+leri 89a/01

E.+lerin 7a/02, 89b/06, 90b/07, 90b/11, 90b/17, 90b/25, 90b/29, 94a/08, 99b/24

[=79]

Ellionas bk. **Ellinos**

E.+lara 44b/10

[=1]

elma Rengi kırmızı ile açık yeşil arasında değişen, sert ve parlak kabuklu, hoş kokulu, ufak çekirdekli, ekşi, mayhoş veya tatlı, vücûda yararlı birçok hassalar taşıyan gevrek meyve

e. 59b/28

[=1]

elmas (< Ar. el-mās) Billûrlaşmış saf karbondan ibaret, çok sert, çok kıymetli parlak taş

e. 93a/16, 93a/18, 93a/21, 93a/23, 93a/26, 93b/01

[=6]

elpis (Yun.) Umut

e. 78b/04

[=1]

emek Bir işin yapılması için harcanan beden veya kafa gücü

e.+lerinde 1a/06

[=1]

emir (< Ar. emr) Bir şeyin yapılması veya yapılmaması husûsunda bildirilen kesin hüküm, hükmüne uyulması istenen zorlayıcı söz, buyruk

e.+de 29a/21, 58b/16

e.+i (emri) 5b/21, 23b/02, 25b/22

e.+ince (emrince) 50b/20

e.+inden (emrinden) 76a/21

e.+lerine 44b/12

e.+lerini 2b/21, 13b/24

[=10]

emma (< Ar. ammā) Ama, zıt ve aykırı hüküm ifade eden iki cümleyi birbirine bağlar; ancak, fakat, lakin

e. 1b/15, 3b/30, 5a/16, 7b/18, 8a/05, 8a/16, 10b/03, 12a/16, 13b/13, 15a/14, 15b/07, 18a/02, 18a/14, 20b/14, 21b/07, 26a/17, 26b/26, 33a/09, 34a/01, 34b/10, 34b/22, 34b/29, 35b/10, 38b/23, 39a/04, 39a/16, 41a/23, 43b/23, 44a/21, 45b/16, 46a/23, 46b/27, 47a/18, 47b/16,

49b/18, 53b/03, 53b/09, 54b/17, 55b/05, 56a/03, 56a/10, 56a/26, 56b/14, 57b/27, 58a/22, 59b/03, 59b/15, 59b/21, 60a/16, 60b/07, 61b/13, 62b/20, 65b/08, 69a/13, 70b/08, 72a/20, 72a/28, 72b/05, 74a/30, 74b/20, 74b/23, 74b/29, 75b/18, 77b/10, 80b/10, 84a/30, 85a/08, 87a/01, 88b/10, 89a/08, 89a/13, 89b/02, 89b/27, 91a/02, 91a/17, 92a/17, 92a/25, 93a/24, 95a/06, 95b/01, 97b/09, 98b/21, 99a/05, 100b/31, 101a/28

[=85]

emnietli İnanılır, güvenilir, emin; tehlikeden uzak, güvenli

e. 45b/13

[=1]

emr bk. **emir**

e. 20b/04, 29a/27, 33b/29, 62a/18, 65b/26, 81b/25

[=6]

emr et- bk. **emr it-**

e. et-di 62a/18

[=1]

emr it- Kesin olarak bildirmek, buyurmak; istemek, arzu etmek

e. it-di 20b/04, 29a/27, 33b/29, 65b/26

e. it-meye 81b/25

[=5]

emsal (< Ar. emsāl) Eş, eşler, benzer, benzer olanlar; örnek, örnekler, nümûne, nümûneler

e.+i 30b/19

e.+ini 11b/02

e.+ler 11a/17

e.+leri 62a/21

[=4]

emsalinca benzer şekilde

e. 39a/19

[=1]

eñ Başına geldiği sıfatın o sıfatın ifade ettiği anlamın en üstün derecesinde olduğunu belirtir

e. 2a/21, 2a/21, 3b/19, 3b/19, 4b/03, 4b/03, 7b/21, 8a/05, 8b/09, 8b/09, 9b/10, 9b/10, 9b/29, 12b/03, 16a/14, 17b/18, 19a/29, 19a/29, 19b/04, 19b/07, 20b/13, 21a/21, 21a/21, 21b/26, 21b/27, 24a/22, 24a/24, 24b/16, 25a/03, 26a/05, 26a/05, 28a/25, 29a/18, 29a/18, 30a/05, 30a/26, 32b/09, 32b/28, 32b/28, 37b/03, 42a/19, 44a/23, 44a/27, 44a/28, 45a/04, 45a/05, 45a/06, 45a/07, 47a/16, 48b/09, 48b/28, 50a/06, 50a/14, 54b/14, 58a/23, 58b/14, 62a/23, 62a/23, 62a/24, 70a/21, 70a/21, 73a/25, 74a/18, 74a/19, 74a/28, 76b/20, 77b/11, 77b/11, 77b/23, 80a/19, 82a/05, 83a/05, 83b/23, 83b/28, 86a/19, 86b/26, 89a/03, 89b/05, 94a/02, 94a/28, 94a/28, 94a/28, 94a/29, 94a/30,

94a/30, 94a/31, 94b/01, 96a/07, 97a/27, 97a/27, 98a/07, 101a/26

[=92]

en- İnmek, (bulunduğu yerden) aşağıya doğru gelmek

e.-di 71b/06, 79b/23

e.-diği 24b/15

e.-ip 80a/05, 101a/13

e.-meye 7a/23, 69b/15

[=7]

ençam (< Fars. encām) Son, nihayet

e.+ı 64b/12, 81a/11

[=2]

endir- İndirmek, (yukarıdan aşağıya doğru) gelmesini, inmesini sağlamak

e.-di 59b/14, 87a/25

e.-ip 33a/20

[=3]

eniş- İniş, inmek işi

e.-ine 64a/16

[=1]

eñkin Ucu bucağı görünmeyecek kadar geniş, göz alabildiğine uzanan, sınırsız, vasi; denizin karadan açıklara doğru ufuk hattına kadar uzanan kısmı

e. 86a/04, 86b/12, 86b/15

e.+leri 82a/26

e.+lerin 86a/06

[=5]

enni Enli; düz

e. 75b/12

[=1]

eorti (Yun.) Bayram

e. 42b/08, 51b/14, 62b/07

e.+lerde 62b/02

e.+lerindeki 28b/02

e.+si 51b/16, 81a/20

[=7]

eorti it- Bayram etmek

e. id-elim 51b/14

[=1]

Epaminondes bk. **Epaminondas**

E. 86b/13

[=1]

Epaminondas k.a. Thebaili bir general

E. 44a/20, 44a/26, 44a/29, 44b/07, 44b/21, 45a/26, 87a/24

E.+ı 44b/27, 50a/10

[=9]

Episkopos (< Yun. espiskopos) Piskopos, bir bölgenin ruhanî idaresiyle görevlendirilmiş olan başpapaz

E. 75b/03

[=1]

er Erkek

e.+inin 3a/06

[=1]

er geç Erken de olsa geç de olsa, netîcede, eninde sonunda

e. 35a/22, 46b/12

[=2]

er- Belli bir yere, bir noktaya varmak, vasıl olmak, erişmek

e.-diği 76a/28

[=2]

Erato Yunan mitolojisindeki 9 müzden biri, lirik şiirin ve aşk şiirlerinin ilham perisi

E. 83b/10

[=1]

erdir- Ermesini sağlamak, ermiş, erişmiş duruma getirmek

e.-irsin 36a/09

[=1]

ergat (< Yun. ergates) Irgat, toprak işlerinde ve yapılarda en basit ve ağır işleri yapan işçi, amele, rençber

e. 43a/13, 43a/20, 43a/23, 43b/05, 47a/27, 47b/29

[=6]

erkan (< Ar. erkān) Bir topluluğun başlıca kimseleri, ileri gelenler, devletin, ordunun sayılı kimseleri, üstler

e.+e 2a/16

[=1]

erkek Canlı varlıkların üreme bakımından ayrıldığı iki cinsten dişisini dölleyecek şekilde yaratılmış olanı, dişinin karşıt cinsi, er

e. 27b/24, 62b/11

e.+ler 74b/07

[=3]

erkeksi Erkeğe benzer, erkeği andırır

e. 80a/22

[=1]

erken Alışılmış veya kararlaştırılmış belli bir zamandan önce, er

e. 5b/18, 19a/18, 19b/14, 19b/27, 20a/08, 20a/26, 20b/05, 20b/14, 22a/15, 25a/09, 43a/18, 45b/28, 46a/03, 50a/01, 50a/25, 51a/27, 60a/29, 60b/10, 91a/23

e.+den 5b/15, 75a/26

[=21]

erkin Ergin, olgun, olgunlaşmış, olmuş, ermiş, kemale gelmiş

e. 36b/22

[=1]

es- (Hava için) Bir yönden bir yöne doğru hissedilir şekilde hareket etmek

e.-inçeye 78a/13

[=1]

esas bk. **asas**

e.+ı 73b/28

e.+ını 78b/09

[=2]

esef (< Ar. esef) Olmaması, yapılmaması gereken veya kaybedilen bir şey için duyulan üzüntü, acınma, yerinme

e. 76b/18

[=1]

eser (< Ar. eser) Sarfedilen bir emek, yapılan bir iş sonucunda meydana gelen, yetenek, gayret veya emek ürünü şey, yapıt

e. 57b/03

e.+leri 35a/23

[=2]

esgi bk. **eski**

e. 75b/31

[=1]

Eshilos k.a. Antik Yunan oyun yazarı

E. 32b/18, 97b/13

[=2]

eski Çok zamandan beri var olan, üzerinden zaman geçmiş olan, kadim

e. 2b/11, 2b/13, 2b/13, 4b/22, 4b/24, 5a/08, 8b/09, 10b/24, 11a/07, 12a/14, 15b/17, 15b/21, 21a/20, 26a/13, 27b/09, 27b/30, 28a/02, 28a/25, 30a/05, 32b/18, 35a/16, 44a/21, 44a/23, 44a/26, 45a/04, 45b/01, 48b/27, 72a/27, 74a/08, 74a/21, 76a/19, 76b/18, 79a/24, 80a/18, 80a/25, 83a/27, 88a/13, 88b/16, 89b/24, 94a/10, 95a/07, 95b/16, 98a/16, 99b/01, 99b/24

e.+ler 42b/19

e.+lerimiz 97b/18

e.+sidir 83a/05

[=48]

esrar (< Ar. esrār) Gizli olan, herkesçe bilinmeyen şeyler, herkese açık olmayan gizlilikler, sırlar

e.+lerini 10b/13

[=1]

eş Birbirinin aynı olan şeylerden her biri, denk, emsal

e.+i 95a/12

e.+iden 22b/10

[=2]

eş- Çok derine gitmeden kazmak

e.-ip 23b/02

[=1]

eşid- bk. **eşit-**

e.-emedi 82b/21

e.-ip 93b/23, 96a/02

e.-ir 12b/21, 12b/26, 71b/21, 82a/25, 95b/27, 96a/19, 96b/19

e.-iyor 69b/02

e.-üp 22a/19

[=12]

eşidil- Kulakla duyulmak; haber alınmak, öğrenilmek

e.-di 81b/08

e.-diler 81b/14

[=2]

eşit- Kulak yoluyle duymak; haber almak, öğrenmek

e. 10a/02, 65b/19, 66b/17, 68a/05, 68a/19

e.-di 61b/27, 79b/01

e.-di mi 46a/12

e.-diği 41a/05, 95b/29

e.-diğim 76b/08

e.-diğimiz 42a/24

e.-diğimizde 5a/01

e.-diğinizde 69a/12

e.-dik 23a/21, 67b/18

e.-dikde 24b/27, 30b/14, 46a/30, 57b/04, 59b/13, 92b/13

e.-dikdeki 27a/12, 33b/11

e.-diklerinden 4b/19

e.-dim 4b/01, 5a/24, 14b/18, 37b/28, 60b/21, 69a/11, 74a/08

e.-in 74a/01

e.-ir 23b/05, 29b/29, 64b/19

e.-meden 12b/20

e.-medik 67b/02

e.-mek 4a/24

e.-melerini 30a/18

e.-meyişin 81b/11

e.-mez 59b/31

e.-miş 69b/29

[=43]

et Hayvan vücûdunun yiyecek maddesi olarak kullanılan kas kısmı

e. 17b/19

e.+i 15b/04

[=2]

et- Türkçe'de birçok kelimenin sonuna gelerek birleşik fiiller teşkil eden, sonuna geldiği kelimeye göre değişik fonksiyonları olan, geçişli veya geçişsiz fiiller, ayrıca çeşitli deyimler yapan fiil

e.-di 62a/18, 89b/19

e.-diğimiz 1a/03

e.-meye 101a/19

e.-sin 89a/01

[=5]

etbayi (Ar. etbā') Bir kimseye tabi olanlar, ona uyanlar; hizmetkarlar

e.+lerini 58a/18

[=1]

etmek bk. **ekmek**

e. 59b/27

e.+i (etmeği) 96b/13

e.+ini (etmeğini) 37a/15

[=3]

etmekci Ekmekçi, ekmek yapan kişi

e. 96b/11, 96b/17

e.+lerini 54b/15

[=3]

etna (< Ar. ednā) Çok (daha, en, pek) aşağı, adî; en küçük, en az, cüz'î

e. 44a/28, 44b/14, 87a/26

[=3]

etnalık aşağılık, adîlik

e.+ı (etnalığı) 44b/15

[=1]

etraf (< Ar. eṭrāf) Taraflar, yanlar; bir yer veya şeyi kuşatan, çevreleyen yerler, çevre, yöre

e.+deki 18a/25

e.+ımıza 17b/02

e.+ına 52a/25, 92b/15

e.+ında 58a/05, 58a/10

e.+ındaki 43b/08

e.+ında 18a/17, 29a/25

e.+ını 23a/11, 26b/14

e.+larını 34a/08

[=12]

etrafını çevir- Çevresini sarmak

e. çevir-üp 26b/14

[=1]

Eunomos k.a. Sparta kralı

E.+un 29a/04

[=1]

Euripidis k.a. Atinalı tragedya ozanı Euripides

E. 40a/08, 45a/08

E.+in 44a/29

[=3]

Eurupidis bk. **Euripidis**

E. 20b/24

[=1]

ev Bir ailenin oturması için yapılmış yapı, içinde yaşanılan, ikāmet edilen yer, konut, mesken, hane, ikāmetgah

e.+de 99b/01, 101a/23

e.+i 97b/20

e.+im 18b/30

e.+imde 59a/02

e.+imiz 42a/08

e.+in 60b/22, 61b/02

e.+inde 5b/21, 52a/19, 61a/26, 98b/19

e.+inden 56b/03, 98b/08

e.+ine 4a/03, 5b/15, 27a/12, 36a/04, 36a/17, 42b/07, 45a/12, 92b/08, 92b/11, 98b/14

e.+ini 41b/23, 93b/13

e.+inin 45a/15, 61b/01

e.+ler 10a/16

e.+lere 55a/24

e.+leri 99a/28

e.+lerini 99b/12

e.+lerinin 69a/16

[=33]

evangelio (Yun.) Hz. İsa'nın yaşamını ve öğretilerini anlatan dini kitaplar

e.+nun 3b/24

[=1]

evangelion bk. **evangelio**

e.+da 52a/06

[=1]

evangelon bk. **evangelio**

e.+da 67a/24

[=1]

evla (< Ar. evlā) Daha uygun, daha iyi, daha layık, yeğ, müreccah

e. 28b/20, 42b/23, 66a/30, 89a/20

e.+dır 4a/25, 13b/29, 14b/02, 72b/30, 100a/24

[=9]

evla belle- Önde tutmak, öncelik vermek

e. belle-di 89a/20

e. belle-diği 28b/20

[=2]

evla dut- bk. **evla belle-**

e. dut-arlar 42b/23

[=1]

evlat (< Ar. evlād) Bir anne baba için kendi oğulları veya kızlar; yaşı daha küçük olanlara karşı kullanılan hitap sözü

e. 5b/03, 25b/17, 30a/24, 46b/04, 46b/21, 47a/11, 49a/01, 51b/05

e.+ı (evladı) 4a/30, 37b/05, 38b/27, 44a/19, 44a/26, 47b/08, 50a/15, 64a/24, 64b/07, 78a/20, 88a/18, 89a/10, 91b/03

e.+ıdır (evladıdır) 80b/20, 95b/19

e.+ım (evladım) 9b/27, 38a/31

e.+ın (evladın) 46b/18

e.+ına (evladına) 48b/21, 48b/23

e.+ından (evladından) 48b/24

e.+lar 4a/16, 20b/07

e.+ları 2b/19, 30b/22

e.+larım 7a/08, 17b/04, 32b/29, 35a/04, 39b/07, 96b/15, 97a/06

e.+larını 30b/28

e.+larının 74b/10

e.+ler 28a/11, 30b/02, 46b/13, 87b/20, 87b/20, 87b/23, 87b/24

e.+leri 15b/23, 29a/27, 29b/16, 44b/23, 52a/09, 75a/21, 84b/05, 96b/24

e.+lerim 6b/01, 7b/11, 11b/14, 12a/10, 53a/14, 55b/25, 62a/07, 62b/25, 69b/08, 72a/24, 74a/01, 82b/05, 86a/20, 87b/24, 89a/25, 90a/04, 91a/09, 93b/24, 97b/24

e.+lerinden 62a/26

e.+lerine 11a/07, 11a/09, 54b/28, 101a/15

e.+lerini 23a/06, 30a/16, 30a/29, 92a/16

e.+lerinin 15b/21

[=86]

evlat idin- Bir kimseyi, kānûnun bir evlada tanıdığı bütün haklardan faydalanmak üzere mahkeme kararıyle evlat olarak nüfûsuna geçirmek

e. idin-sin 25b/17

[=1]

evleat bk. **evlat**

e.+lerim 100b/12

[=1]

evlen- Nikah bağı ile birleşerek bir aile kurmak, teehhül etmek, tezevvüç etmek

e.-ecek 100a/07

[=1]

evli Evlenmiş bulunan (erkek veya kadın), müteehhil.

e. 91a/26, 97b/20

[=2]

Evropa Avrupa

E. 2a/14, 2a/18, 3a/09, 21b/21, 21b/23, 94b/27, 95a/01

E.+de 33a/16, 72b/12, 97a/26

E.+nın 3a/20, 21b/19, 21b/26

E.+ya 33b/01

E.+ye 7a/02

[=15]

Evropalı Avrupalı

E.+ların 27b/30

[=1]

evvel (< Ar. evvel) Karşılaştırma yoluyle bir yer, zaman veya oluşun bahsedilen yer zaman veya oluştan önde veya önce bulunduğunu veya olduğunu anlatır, önce

e. 1b/08, 13b/19, 13b/26, 27a/14, 28b/06, 29a/03, 29a/21, 30a/04, 31b/21, 37b/01, 56b/15, 58b/16, 60b/07, 66a/17, 72a/20, 76a/17, 79a/25, 83a/06, 93b/08

e.+çe 68a/09

e.+i 12a/16, 22b/01, 33b/08, 37a/15, 37b/05, 38b/08, 49a/30, 52a/03, 64a/09, 72a/06, 77b/24, 87b/10, 89b/27, 90b/15, 93b/06, 94a/22, 97a/30

e.+ince 76b/22

e.+inde 37b/18, 60a/01, 60b/25, 64a/16, 74a/29, 74b/24, 77a/07, 77b/26, 94b/10

e.+inden 7a/23, 17b/10, 77a/22

e.+isi 49b/22, 95b/23

e.+isinde 22b/25

e.+ki 16b/04, 22a/17, 23b/21, 38a/02, 38b/13, 56b/13, 62b/12, 84a/03, 95b/11, 95b/13

[=63]

evvela (< Ar. evvelā) İlk önce, ilk olarak

e. 53b/17

[=1]

evvelan bk. **evvela**

e. 43a/09, 44b/11, 67a/16, 70a/02, 70b/15, 87a/21, 101a/09

[=7]

evvet Evet, Cevap olarak kullanılan tasdik sözü

e. 38b/12

[=1]

ey Hitap edilen kimsenin dikkatini çekmek veya anlamı güçlendirmek için kullanılır

e. 23b/07, 23b/10

[=2]

ey- (Düz duran bir şeyi) Biraz öne veya bir yana doğru meylettirmek, çevirmek, eğik duruma getirmek, bükmek

e.-diler 19b/25

e.-ip 43b/26

[=2]

eyalet (< Ar. eyālet) Yönetim bakımından bir çeşit bağımsızlığı olan, valîler tarafından yönetilen büyük il

e.+inin 50a/12

[=1]

eyam (< Ar. eyyām) Günler; zaman, devir

e.+ında 50a/14

e.+ında 49a/04

e.+lerde 49a/10

[=3]

eyi Beğenilecek, makbûle geçecek nitelikleri olan, kendisinde bulunması gereken vasıfları taşıyan; hayırlı, uğurlu, müspet

e. 4a/24, 4a/26, 9b/26, 11a/17, 13b/31, 16b/06, 18a/10, 18a/10, 20b/19, 22a/02, 22b/09, 24b/15, 28a/02, 30b/21,

32b/29, 33b/26, 36b/19, 37b/29, 38a/19, 39a/02, 44b/11, 45a/21, 45a/22, 46a/20, 46a/27, 46b/03, 46b/11, 46b/17, 48b/12, 49a/17, 50b/13, 51b/21, 52b/19, 52b/20, 53b/30, 54b/14, 57a/16, 57a/20, 57b/03, 62a/21, 71b/13, 71b/20, 72a/26, 82a/09, 82a/09, 82a/11, 82a/17, 82a/21, 82b/24, 84b/09, 84b/22, 87a/05, 92a/26, 92a/28, 92b/28, 93a/27, 94a/01, 95a/15, 96b/18, 97b/17, 100a/12, 100a/16, 100a/23, 100b/01, 100b/03, 100b/04, 100b/15, 101a/01

e.+dedir 97b/17

e.+dir 15b/20, 16a/23, 52b/09, 52b/17, 61b/12, 72b/05, 76a/03

e.+dirler 46a/19

e.+im 41a/27

e.+lere 33a/13

e.+lerini 77a/27

e.+ye 38a/05

e.+yi 23b/15

[=82]

eyi it- İyileştirmek, sağlığına kavuşturmak

e. it-mek içün 37b/29

[=1]

eyi ol- İyileşmek, sağlığına kavuşmak

e. ol-up 38a/19

[=1]

eyice Adamakıllı, iyi bir şekilde; oldukça iyi

e. 10a/25, 13a/04, 17b/11, 44a/30, 46a/22, 64b/02, 77b/01, 89b/12

[=8]

eyiçe bk. **eyice**

e. 27a/13, 46b/02, 48a/06, 56b/18, 64b/03

[=5]

eyile- bk. **eyle-**

e. 76a/21

[=1]

eyilik İyi olma durumu, iyi olan şeyin niteliği; maddî bir karşılık beklemeden insanî duygularla yapılan yardım, lutuf ve ihsan

e. 1b/15, 3b/08

e.+e (eyiliğe) 11a/17

e.+i (eyiliği) 43a/25

e.+ini (eyiliğini) 49a/15

[=5]

eyilik it- Menfaat gözetmeden bir yardımda bulunmak, başkası için iyi bir hareket yapmak

e. it-meklik 1b/15

[=1]

eyilik sevici İyilik sever, iyilik etmeyi seven, herkese iyiliği dokunan (kimse), iyilikçi, hayır sever.

e. 3b/08

[=1]

eyle- "Etmek, yapmak" anlamında yardımcı fiil

e. 71a/19

e.-di 2a/11, 14a/06, 22a/10, 66a/16, 81b/26, 86b/24, 87b/30, 98a/15

e.-sin 31b/31, 71a/17

[=11]

eylen- bk. **eğlen-**

e.-di 2a/09

e.-ir 98b/19

[=2]

eylik bk. **eyilik**

e. 3b/30, 25b/13, 26a/16, 26a/17, 73b/25, 88b/21

e.+den 3a/20

e.+ler 13a/11, 15a/15, 35a/07, 42b/18, 54a/16, 89a/06

e.+lerden 28a/01, 79a/07

e.+leri 3b/07, 25a/16, 96b/22

e.+lerin 14b/30, 25b/15, 56b/24, 98b/02

e.+lerini 14a/17, 50b/09

e.+leriniz 89b/04

[=25]

eylik bul- Yardım ve lutuf görmek

e. bul-maden 88b/21

[=1]

eylik it- bk. **eyilik it-**

e.ler it-dikden 89a/06

[=1]

eylik sevicilik bk. **eyilik sevici**

e. 3b/30

[=1]

eyü bk. **eyi**

e. 7a/06, 50b/14, 51a/18, 66b/01, 73b/17, 81a/16

e.+dür 91b/20

e.+lerden 92a/24

e.+sidir 26a/22

[=9]

eyüce bk. **eyice**

e. 3a/11, 52b/19

[=2]

ezap bk. **azap**

e. 77a/12

e.+ından 76b/29

[=2]

ezber (< Fars. ez-ber) Bir sözü, bir metni kitaba bakmadan aynen tekrar edebilecek şekilde zihinde tutma,

hıfzetme; ezberlenecek olan, ezberlenen şey, akılda tutulması gereken ders

e. 8b/10, 29a/14, 88a/05, 88a/10, 94a/04

e.+i 2a/23, 2b/17

e.+imde 75a/01

e.+inde 80b/24

e.+ine 21a/16

e.+inede 2a/17

e.+ler 80a/11

e.+lerinde 21a/11, 22a/13

[=14]

ezber it- Ezberlemek

e. id-üp 8b/10, 29a/14

[=2]

ezberhane Çalışma odası, kütüphane

e.+sinde 22b/01

[=1]

ezberle- (Bir şeyi) Bir yazıya bakmadan, bir kimsenin yardımı olmadan aynen tekrarlayacak şekilde zihne yerleştirmek, ezber etmek, hıfzetmek; iyice öğrenmiş olmak, bellemek

e.-di 88a/26

e.-dikce 11b/20

e.-mesine 96a/02

e.-meye 2b/07

e.-meyi 2a/29

e.-yerek 21a/19, 48a/14

[=7]

ezberlemeklik Ezberleme işi

e.+inin (ezberlemekliğinin) 60b/31

[=1]

F

fabrika (< İtal. fabbrica) Ham veya yarı mamul maddelerin makinelerle işlenmiş madde veya seri halinde eşya durumuna getirildiği yer

f. 47b/03

f.+de 47b/04

f.+ları 43a/28

f.+sı 47b/11

f.+sına 43a/29

f.+sında 47b/07, 47b/23

f.+sını 47b/13

[=8]

Fagondios k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

F. 57b/18, 57b/29, 58a/03, 58a/19, 58a/21, 58a/30, 59a/07, 59a/17, 59b/13, 59b/19, 60b/14

F.+a 58b/15, 59b/05, 60b/11

F.+dan 58a/26, 60b/07

F.+u 58a/07, 58b/29, 60a/09, 60a/12

F.+un 57b/25, 58a/23, 59b/08, 59b/10, 60b/20, 60b/24, 61a/04

[=27]

Faiakes Yunanistan'da bir şehir

F.+lerin 45b/08

[=1]

faide bk. **fayda**

f.+ye 5a/06

[=1]

faidesiz bk. **faydesiz**

f. 35b/22

[=1]

fail (Ar. fā'il) Yapan, işleyen kimse

f.+ler 35a/19

[=1]

faiz (Ar. fā'iż) Belli şartlarla ödünç verilen paradan muayyen zaman sonunda alınan kar, riba

f. 99b/09, 99b/11

f.+a 99b/10

[=3]

fakat (< Ar. feḳaṭ) Zıt hüküm ifade eden iki cümleyi birbirine bağlar, ancak, yalnız, ama, lakin. Eserde "sadece" anlamında kullanılmıştır.

f. 2a/18, 2b/10, 2b/28, 6a/01, 6b/31, 7a/18, 9a/29, 11a/17, 12a/26, 12b/11, 12b/20, 12b/21, 12b/22, 12b/23, 16b/17, 17a/24, 17b/20, 18b/25, 21b/07, 23a/13, 23b/25, 25b/13, 32a/13, 32b/17, 34a/13, 35b/22, 40b/10, 41b/09, 42b/22, 42b/23, 43a/05, 43b/18, 44b/30, 46a/22, 46b/08, 46b/14, 49a/19, 52a/17, 53a/25, 53a/27, 53b/02, 56a/19, 58b/18, 61b/21, 67b/02, 67b/11, 67b/19, 68a/23, 69b/11, 71a/12, 72b/25, 72b/27, 73a/09, 73a/14, 74a/24, 74b/26, 77b/05, 78b/21, 79b/09, 80a/30, 80b/17, 83a/10, 83a/30, 84b/22, 85a/29, 87b/21, 88a/10, 89a/03, 90b/03, 92a/06, 93a/24, 93a/25, 93a/26, 94a/03, 95b/02, 96a/29, 98b/22, 98b/27, 99b/04, 100b/05, 101a/20

[=81]

fakir (< Ar. faḳir) Yoksul, muhtaç, fukara

f. 22a/17, 25b/19, 52b/05, 72b/27, 72b/28, 92a/07, 95b/22, 95b/25, 95b/28, 96a/03, 96a/20, 96b/20, 100a/07

f.+i 42a/14

f.+im 72b/24

[=15]

fakirlik Fakir olma durumu, yoksulluk, yokluk, fukaralık

f. 20b/11, 56a/03

f.+e (fakirliğe) 61a/10

f.+ima (fakirliğima) 77a/08

f.+lerini 86a/14

[=5]

Faliron Atina'da bulunan bir liman

F.+a 65b/05, 80a/04

[=2]

familiar (Yun.) Tanıdık, aile

f.+ının 26a/08

[=1]

familya (< İtal. famiglia) Aile

f.+den 84a/03

[=1]

fanî (< Ar. fānī) Son bulucu, sonlu, ölümlü, kalımsız, bakî olmayan

f. 34a/3, 46b/18, 85a/20

f.+dir 46b/11

[=4]

faprika bk. **fabrika**

f.+ların 43a/20

f.+sını 47b/27

[=2]

fare (< Ar. fāre) Sıçangillerden, kemirici, memeli hayvan

f.+ler 55a/23

[=1]

fark (< Ar. farḳ) İki şeyin birbirinden ayrılmasını sağlayan değişik taraf, başkalık, farklılık

f. 8b/11, 10a/25, 10a/29, 10b/14, 15a/25, 16b/01, 18a/09, 22a/24

f.+ına 22b/20

[=9]

fark it- Ayırt etmek, seçmek

f. id-ebiliriz 18a/09

f. id-eyorum 10a/29,

f. id-ip 8b/11

f. id-üp 10b/14, 16b/01, 22a/24

f. it-meklik 15a/25

f. it-tim 10a/25,

[=8]

farkına var- Var olduğunu görmek, farketmek

f. var-dı 22b/20

[=1]

farklı Ayırt edilmesine sebep olan bir başkalığı bulunan, farkı olan, değişik, başka

f. 1b/22, 20a/22, 75a/29

[=3]

farz (< Ar. farż) İslam dîninde Allah'ın emri olduğu kesin bir delille sabit olan, yapılması sevabı, özürsüz olarak terki büyük günahı, inkarı ise küfrü gerektiren îtikādî, amelî, ahlakî yükümlülük; şart ve gerekli olan şey

f. 8b/21, 12b/09, 29a/29, 54a/30, 78b/01

f.+dır 13b/22

f.+lerinin 3b/28

[=7]

farz belle- Farz olarak görmek

f. belle-r 54a/30

[=1]

farz ol- Yapılması kaçınılmaz olmak

f. ol-an 8b/21, 29a/29

[=2]

fasıl (< Ar. faṣl) Aynı makamdan eserlerin belli bir sıraya göre icra edildiği konser

f.+larının 45a/21, 45a/24

[=2]

fayda (< Ar. fā'ide) İşe yarama, işe yaramanın meydana getirdiği iyi durum, olumlu sonuç, yarar, nefi

f. 9b/25, 100b/08

[=2]

fayde bk. **fayda**

f. 1a/03, 1a/06, 10b/02, 25b/03, 34a/13, 34b/24, 36a/01, 48a/15, 48b/02, 58b/20, 62a/20, 62b/20, 69a/14, 92a/21, 97a/16

f.+si 32b/03, 72b/11

f.+sini 27b/22

f.+ye 84a/30

[=19]

fayde bul- Faydalanmak, yararlanmak; çare bulmak

f. bul-amayp 58b/20

f. bul-mayor 92a/21

[=2]

fayde it- İyi tesir etmek, yaramak, yarar sağlamak

f. id-ebilürler 10b/02

f. id-ecek 34b/24

f. id-er 97a/16

f. id-erler 62b/20, 69a/14

f. it-mezler 62a/20

f. it-sinler 34a/13

[=7]

faydelen- Kendine fayda sağlamak, yararlanmak, istifade etmek

f.-elim 41a/01

f.-in 78b/06

f.-memek 2b/05

f.-mesi 94a/20

f.-meye 73a/24

f.-sinler 86a/07

[=6]

faydelendir- Birinin faydalanmasını sağlamak, yararlandırmak.

f.-irler 82b/13

[=1]

faydeli Faydası olan, işe yarayan, yararlı, istifadeli, nafi.

f. 2a/18, 4a/07, 4b/23, 11b/24, 13a/04, 29a/16, 30a/30, 35b/03, 38a/12, 40a/16, 40b/11, 42a/21, 47a/04, 50b/02, 57a/29, 65b/14, 72a/10, 72b/06, 73a/24, 77b/02, 77b/07, 85a/06, 87b/22, 92b/27, 94a/14, 94a/21, 100a/02

f.+dir 39b/15, 49a/17, 94a/18

f.+dirler 10a/26, 10b/01, 46b/07, 72b/27

f.+leri 97b/15

[=35]

faydeli ol- Yararlı olmak

f. ol-up 57a/29

[=1]

faydelik İyilik, yarar, lehine

f.+i (faydeliği) 82b/21

f.+ine (faydeliğine) 73a/15

f.+ini (faydeliğini) 73a/16

f.+leri 72b/12

[=4]

faydement Faydalı, yararlı, karlı

f. 22b/11, 47a/18, 85a/02

f.+dir 4b/25

[=4]

faydesiz Faydası olmayan, bir fayda sağlamayan, işe yaramayan, yararsız

f. 1a/14, 10a/23, 10b/17, 39b/09, 57a/08, 76b/05, 76b/12, 76b/14, 88a/13, 98a/02

f.+dirler 39b/14, 84b/18

f.+ler 72b/07

[=13]

fazilet (< Ar. faẓilet) Dürüstlük, iffet, namus, merhamet, alçak gönüllülük, yiğitlik, sadakat, adalet, kerem ve ihsan gibi ahlakî meziyetlerin hepsine birden verilen isim, erdem

f. 2b/01, 31b/19, 49a/11, 56a/23, 86a/01, 89b/09, 90a/05, 90b/10

f.+de 50a/11

f.+e 15a/26

f.+i 4a/27, 49b/09, 66a/24, 90b/13, 91b/29

f.+in 5a/08, 12a/11, 32b/30, 35a/09, 55a/21, 56a/22, 56b/01, 56b/04, 57b/05, 57b/09, 82b/10, 97a/08

f.+ine 79a/10, 96a/21

f.+ler 2b/15, 16a/15, 67a/18, 70b/28, 74b/26, 78b/03, 87b/25

f.+leri 5b/02

f.+lerin 54a/28, 78b/02

f.+lerine 67b/13

f.+lerini 2b/12, 4a/21, 29b/13, 31b/14, 61b/14, 67b/14

f.+lerinin 3b/28, 5a/12, 45b/15

[=49]

faziletli Fazîlet sahibi, erdemli, fazıl

f. 4a/16, 11a/29, 11b/01, 28a/25, 29b/01, 30b/30, 45a/05, 55a/17, 57a/19, 57b/02, 82a/21, 91b/13, 98a/01

f.+leri 29a/18

f.+si 48b/28

[=15]

faziletlü bk. **faziletli**

f. 9a/10, 11b/22, 11b/25, 12b/03, 45a/14, 56a/20, 68a/28, 95b/26

[=8]

feda (< Ar. fidā') Bir şey uğrunda değerli bir şeyden vazgeçme, uğruna verme

f. 29b/02

[=1]

feda itdir- Feda olmasına sebep olmak

f. itdir-meye 29b/02

[=1]

fedaleş- Vedalaşmak

f.-üp 2a/03

[=1]

fehimsiz Anlayışsız, idrak edemeyen

f. 73b/21, 78a/18

[=2]

fehimsizlik Anlayışsızlık, anlayamama

f.+in (fehimsizliğin) 80b/19

[=1]

fehm (< Ar. fehm) Anlama, anlayış, idrak

f. 74b/05, 74b/06, 74b/16, 76a/05, 82a/24, 87a/01

f.+imizi 67b/16

f.+ini 67b/20

[=8]

fehm it- Anlamak, idrak etmek

f. id-er 82a/24

f. id-üp 74b/16

f. it-dikde 74b/06

f. it-dim 76a/05

f. it-mekdedir 74b/05

f. it-miş 87a/01

[=6]

feil (< Ar. fi'l) Olup gerçekleşmiş iş, yapılıp gerçekleşmiş hareket veya davranış, kasıtlı kasıtsız her türlü iş, eylem, amel

f. 75a/04, 75b/02

f.+in 30a/27

f.+ler 9b/17

f.+leri 30a/26

f.+lerini 33a/07

[=6]

felek (< Ar. felek) Gökyüzü, sema; dünya, alem, devran

f. 8a/24

[=1]

fena (< Ar. fenā) Hoşa gitmeyecek durumda olan, istenen veya gereken nitelikte bulunmayan, kötü, bet

f. 12a/25, 15a/28, 15a/29, 18a/14, 18a/26, 18b/13, 19a/24, 20b/26, 20b/26, 22b/21, 24b/12, 28a/22, 39a/10, 39b/10, 39b/19, 42a/19, 48b/18, 49a/17, 49a/20, 50b/16, 66a/12, 68a/15, 68b/09, 70b/29, 71a/23, 72a/25, 73a/02, 76b/20, 77a/14, 79b/18, 88b/17, 90b/18, 91a/03, 91a/22, 92a/22, 92a/23, 96a/05

f.+dır 16a/13, 54b/07, 62a/08

f.+leri 20b/20

[=40]

fenalaş- Fena duruma gelmek, kötüleşmek, bozulmak; hastalığı ilerlemek, ağırlaşmak

f.-mış 19a/08

[=1]

fenalık Kötü olma durumu, kötülük, şer; zarar verecek iş veya hareket

f. 74b/27, 82b/09, 91a/13

f.+dan 71a/03

f.+ın (fenalığın) 11a/18, 56b/01, 56b/04

f.+lar 62b/02, 67a/20, 70b/28

f.+lara 38b/03, 97a/29

f.+lardan 82a/20

f.+ların 42a/05, 53b/20

f.+larından 92a/28

f.+larını 74b/05

f.+lerden 11a/31

f.+leri 18a/13

f.+lerini 92a/15

[=20]

fener (< Yun. phanari) İçinde fitil, mum veya elektrik ampulü gibi bir ışık kaynağı bulunan, önü veya etrafı bu ışığı aksettirecek şeffaflıkta bir malzeme ile çevrili aydınlatma aracı

f. 56a/07

[=1]

fenni ahlak Ahlak bilimi

f.+a 49a/12

[=1]

fent (< Fars. fend) Hîle, yalan, desîse

f.+ler 86b/08

[=1]

feraat (< Ar. ferāġat) Feragat, hakkından isteyerek vazgeçme, el çekme, sarf-ı nazar etme

f. 63b/24

[=1]

feraat gel- Feragat etmek, hakkından vazgeçmek, el çekmek

f. gel-ir 63b/24

[=1]

ferah (< Ar. feraḥ) Hoşa giden bir halden duyulan zevk, gönül açıklığı, sevinç, sevinme

f. 21a/27, 50a/30, 73b/29

[=3]

ferahlık Ferah olma, neşeli, sıkıntısız ve tasasız olma durumu, gönül açıklığı

f. 17a/20

f.+ın (ferahlığın) 17a/21

[=2]

feramuş (< Fars. ferāmūş) Unutma, hatırdan çıkarma

f. 81a/01

[=1]

feramuş it- Unutmak

f. it-medikden 81a/01

[=1]

ferda (< Fars. ferdā) Ertesi gün, yarın

f.+sı 26b/24, 41b/23, 62b/09, 101a/04

[=4]

ferk bk. **fark**

f. 47b/23, 47b/25, 53b/16, 58b/31, 63a/29, 74b/11, 74b/29, 76b/25, 77b/24, 87a/04, 89b/12, 94a/03, 100b/13

f.+i 68b/12, 92a/05, 92b/30

f.+inde 26b/26, 43b/27, 76a/10, 86a/12

[=20]

ferk it- bk. **fark it-**

f. id-ebildim 77b/24,

f. id-ecekler 87a/04,

f. id-er 74b/11,

f. id-ersiniz 100b/13

f. it-di 47b/23, 47b/25, 58b/31, 63a/29

f. it-dim 76b/25,

f. it-meye 74b/29,

f. it-meyecek 89b/12,

[=11]

ferkinde ol- Farketmek, farkına varmak

f. ol-amadık 26b/26,

f. ol-amadım 43b/27,

f. ol-mayorlar 86a/12

f. ol-ur 76a/10,

[=4]

ferkli bk. **farklı**

f. 92a/09, 92a/12

f.+dirler 96a/30

[=3]

ferta bk. **ferda**

f.sı 101a/03

[=1]

fes Eskiden yurdumuzda ve birçok İslam ülkesinde şapka yerine giyilen, kalın kırmızı çuhadan baş giyeceği

f.+i 98b/10

[=1]

fesatlı (< Ar. fesād) Bozuk, karışık, fena, kötü, sinsi

f. 41a/15, 55a/11

[=2]

fesh (< Ar. fesḫ) Bozma, hükümsüz bırakma, kaldırma, iptal etme; dağıtma, ortadan kaldırma, lağv

f. 14a/18

[=1]

fesh it- Hükmünü bozmak, iptal etmek; dağıtmak

f. id-er 14a/18

[=1]

feth it- (Bir yeri) Savaşla ele geçirmek, zaptetmek

f. id-üp 31b/23, 33a/01, 87a/24

f. it-meden 54a/30

[=4]

fetih (< Ar. fetḥ) Bir memleket, şehir veya mevkii savaşla düşman elinden alma, ele geçirme, zaptetme

f.+in 84a/16

[=1]

fetuhat (< Ar. futūhāt) Fetihler, zaferler

f.+ın 90b/04

[=1]

feyl bk. **feil**

f.+de 50a/07

f.+dedirler 85b/25

f.+i 91b/09

f.+ler 51b/23

f.+leri 58a/22, 91a/22

f.+lerimizi 2b/16

f.+lerine 85a/31

f.+lerini 2b/12, 79a/04, 80b/01, 85b/26

f.+lerinizde 80b/14

f.+li 88b/17

[=14]

feylesof (< Yun. philosophe) Felsefeyle uğraşan, felsefenin gelişmesine katkıda bulunan, yeni bir felsefe çığırı açan kimse, filozof

f. 16a/25, 21a/30, 48b/08, 54b/05, 55b/10, 55b/26, 74a/10

f.+da 97b/06

f.+lar 55b/03

f.+mudur 55b/24

f.+u 12a/15, 14a/02, 21a/22, 48b/09, 68b/02

f.+un 48b/07

[=16]

feylesofia (< Yun. philosophia) Felsefe

f.+yı 21b/04

[=1]

feylesofiet bk. **feylesofia**

f.+i 94a/31

[=1]

feylosof bk. **feylesof**

f.+u 20b/30

[=1]

fidan (< Yun. phytane) Ağaç veya ağaççıkların yeni yetişmekte olan taze hali; başka bir yere dikilmek üzere tohumundan yetiştirilen taze ağaççık

f. 60a/10

f.+ler 11b/15

f.+leri 29a/23

f.+lerin 11b/19

[=4]

Fidias k.a. Dünyaca ünlü bir heykeltıraş

F. 95a/10

F.+ın 95a/17

[=2]

figan (< Fars. fiġān) Iztırapla bağırma, haykırma, feryat

f. 30b/15, 81b/08

[=2]

figan it- Feryat etmek, haykırmak

f. id-ecek 30b/15

[=1]

fikir (< Ar. fikr) Düşünce, zihinde tasarlanan şey, düşün

f.+lerini 3b/01

[=1]

fikirsiz Bir görüşü olmayan, düşüncesiz; gerektiği kadar düşünmeyen, tasasız

f.+ler 42b/23

[=1]

Filipas P.G. Aristovulos k.a. Eserin çevirmenidir

F. 1a/16

[=1]

Filippos k.a. II. Flip, Antik Yunan Makedonya kralı

F. 21a/23, 80a/28

F.+dan 21a/25

F.+un 31a/24, 80a/31, 84a/14

[=6]

filologi (< Fr. philologie) Bir dili ve o dile ait belgeleri dil ve tarih açısından inceleme

f.+a 2a/16

[=1]

Filopoim k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

F.+in 49b/25, 49b/26, 50a/10, 86a/26

[=4]

filosofia bk. **feylesofia**

f. 7a/03

f.+yı 95b/23

[=2]

filosofos bk. **feylesof**

f.+un 95b/24

[=1]

firar it- (< Ar. firār) Kaçmak

f. id-üp 90a/22

f. it-di 66a/13

f. it-diler 66a/06, 70b/01

f. it-mesin 65b/25

[=5]

firaset (< Ar. firāset) Hemen anlama, çabuk kavrama, zihin uyanıklığı, anlayış, sezgi, iz‘an

f. 1b/15, 13b/22, 21b/29, 44a/17, 66b/01, 66b/10, 69b/26, 71b/10, 73b/12, 73b/23, 73b/26, 74a/24, 85b/03, 87b/15, 87b/25, 87b/29, 89b/09, 90a/05, 90b/10

f.+e 76b/17

f.+i 49b/09, 66a/26, 68b/10, 73b/11, 73b/27, 74a/02, 78b/10, 90b/12

f.+in 71b/02, 80b/20

f.+ine 69b/22, 79a/10

f.+ini 66a/28

f.+inin 94b/23

[=34]

firasetli Anlayışlı, çok çabuk kavrayan, sezişi kuvvetli, sezgili, iz‘anlı

f. 28a/25, 28b/08, 32b/08, 45a/06, 67a/11, 72a/10, 73a/27, 76a/18, 78b/13, 79b/23, 80b/04, 80b/11, 81a/10, 82a/11, 84b/16, 85a/16, 85a/18, 91b/13

f.+ler 86a/05, 100b/08

f.+lerin 86a/14, 100b/09

[=18]

firasetlü bk. **firasetli**

f. 11b/27

[=1]

firyada gel- Feryat etmek

f. gel-ir 41b/20

[=1]

firyat (< Fars. feryād) Yüksek sesle ve kuvvetle bağırma, bağırtı, haykırış, çığlık, avaze, figan

f.+a 69b/01

[=1]

firyata gel- bk. **firyada gel-**

f. gel-üp 69b/02

[=1]

fitan bk. **fidan**

f.+leri 6b/05

[=1]

fitnelik Fitne olma, fitneci olma durumu, fesatlık

f.+i (fitneliği) 65b/20

f.+leri 44b/05

[=2]

fiza (< Ar. feza‘) Korkudan dolayı inleyip sızlama.

f.+ını 80a/26

[=1]

fizay it- İnleyip sızlamak

f. id-erek 59a/30

[=1]

fizaylı Acılı

f. 59b/01

[=1]

Flippos bk. **Filippos**

F.+un 31a/04

[=1]

Fokion k.a. Phocion, Atinalı politikacı ve hatip

F. 28a/24, 28a/30, 28b/08, 28b/23, 45a/03, 45a/05, 45a/10, 45a/26, 45a/30, 45b/02, 45b/04, 45b/10, 45b/16, 86a/27

F.+u 28b/18, 45a/13

F.+un 28a/26, 28b/13, 45a/12, 45b/12

[=20]

Fokos k.a. **Fokion**’un oğlu

F. 28a/24, 28a/26, 28a/28

F.+un 45a/18

[=4]

fontbaz Fend-baz, çok bilmiş, hîlekar, sahtekar

f. 6a/03

[=1]

fotul (< Ar. fuḍūl) Haddini bilmeyen, olduğundan fazla görünüp üstünlük taslayan kimse

f.+lar 86a/02

[=1]

Fransa Fransa

F.+nın 2a/10

F.+ya 21b/18

[=2]

Fransalı bk. Fransız

F. 22a/05

[=1]

Fransız Fransa halkından olan veya bu halkın soyundan gelen kimse

F. 94b/02

F.+ın 73b/09

[=2]

Fransızça Fransa halkından olan veya bu halkın soyundan gelen kimseFransa'da ve Fransızlar'ın hakim olduğu ülkelerde kullanılan dil, Fransız dili

F. 48a/07

[=1]

freantlis Yunan Filozof Kleanthis'in "Kuyudan su çeken" anlamına gelen lakabı

f. 95b/21, 96a/22

[=2]

Fthiotida Ftiotis, Yunanistan'da bir şehir

F.+nın 70a/20

[=1]

fukara (< Ar. fuḳarā') Fakirler, yoksullar; fakir, yoksul; zavallı, bîçare, aciz kimse

f. 14a/23, 14b/02, 25b/16, 26a/07, 38b/02, 39b/25, 41a/11, 41a/28, 41b/02, 52b/25, 77a/10, 84b/29, 86a/11, 86a/20, 86a/21, 96a/16, 99b/28

f.+lar 50a/21

f.+ları 28a/20, 77a/22

f.+ların 46a/19

f.+larınkinden 77a/12

f.+nın 77a/06, 86a/23

f.+yı 23a/27

[=25]

fukaralık Fukara olma durumu, yoksulluk, fakirlik

f. 46a/01

f.+dan 41b/01

f.+ı (fukaralığı) 14a/16

f.+ın (fukaralığın) 28a/22

[=4]

fukare bk. **fukara**

f.+ler 85a/19

[=1]

furtuna Şiddetle esen ve şiddet derecesine göre karada ve denizde etrafı birbirine katarak bazan can ve mal kaybına sebep olabilen sert rüzgar

f.+ya 78a/22

[=1]

fütuhat bk. **fetuhat**

f.+ı 32b/11

[=1]

G

gaba bk. **kaba**

g. 60a/19

[=1]

gabaat bk. **kabahat**

g.+i 25a/24

[=1]

gabahat bk. **kabahat**

g.+ın 82a/23

[=1]

gabard- bk. **kabart-**

g.-ıp 48a/23

[=1]

gabul bk. **kabul**

g. 19b/04, 28b/22, 32b/08, 32b/10

[=4]

gabul it- bk. **kabul it-**

g. id-üp 19b/04

g. it-di 32b/10

g. it-melerini 28b/22

[=3]

gaç bk. **kaç**

g. 6a/18, 6b/15, 17b/21, 18b/24, 20a/05

[=5]

gaç- bk. **kaç-**

g.-alım 16a/27

g.-ıp 16a/14

[=2]

gaçın- bk. **kaçın-**

g.-maz 14a/13

[=1]

gadar bk. **kadar**

g. 2b/03, 4b/12, 4b/25, 4b/30, 5a/08, 7a/16, 7b/01, 8b/07, 9b/26, 10a/01, 10a/09, 10a/14, 10a/19, 10b/16, 10b/20, 16a/09, 16b/17, 17b/08, 17b/10, 20a/21, 21b/20, 21b/28, 23a/22, 24a/17, 27a/18, 28b/26, 30a/06, 31a/30, 32a/11, 33b/05, 34a/16, 37b/10, 39a/30, 40b/03, 41a/15, 44b/18, 45b/09, 49b/08, 50a/14, 51a/26, 51b/19, 52a/05, 59a/14, 60a/24, 61b/13, 76a/27, 76a/28, 76b/03

[=48]

gader (< Ar. ḳader) Allah tarafından ezelde tayin ve tespit edilmiş hükümlerin bütünü, alın yazısı

g.+ınçe 86a/17

[=1]

gadim bk. **kadim**

g. 22b/02

[=1]

gadir bk. **kadir**

g. 8b/03, 14b/24, 17b/21, 20b/16, 22b/05, 31a/25, 39a/29

g.+dir 8b/13

[=8]

gadir ol- bk. **kadir ol-**

g. ol-abiliyor 14b/24,

g. ol-duler 17b/22, 20b/16, 22b/05, 31a/25, 39a/29, gadir

[=7]

gafa bk. **kafa**

g.+ları 27b/09, 27b/11

[=2]

gaideli Kurallı

g. 45a/26

[=1]

gaip (< Ar. ġā'ib) Ortadan kalkan ve ne olduğu bilinmeyen (şey veya kimse) yitik, gāip

g. 13b/10, 25b/10, 36b/06, 39a/21, 39a/23, 40a/01, 40a/03, 47b/19, 51a/17, 53a/03, 67a/04, 68b/24, 69a/02, 73b/05, 76a/29, 76b/02, 76b/07, 76b/13, 76b/23, 76b/25, 77b/29, 78a/19, 85a/27, 86b/17, 87a/14, 89a/15, 89a/29, 99a/29

[=28]

gaip it- (Bir şeyi) Bir daha ele geçmeyecek şekilde yitirmek, ondan mahrum kalmak

g. id-ecek 51a/17, 67a/04, 76a/29, 89a/15

g. id-er 68b/24, 78a/19

g. id-erim 76b/02

g. id-eriz 13b/10, 85a/27

g. id-erler 69a/02

g. id-esiz 40a/03

g. id-eyim 76b/07

g. id-eyor 76b/25

g. it-di 25b/10, 39a/21, 86b/17

g. it-dik 36b/06

g. it-diler 87a/14

g. it-dikden 47b/19

g. it-me 53a/03

g. it-mesin 99a/29

g. it-meye 40a/01, 73b/05

g. it-meyesiz 89a/29

g. it-meyeyim 76b/13

g. it-meym 76b/23

[=26]

gaip ol- Ortadan kalkıp ne olduğu bilinmez olmak; artık görünmez olmak, gözden uzaklaşmak

g. ol-du 39a/23

[=1]

gal- bk. **kal-**

g.-anlar 27a/15

g.-arak 38a/07

g.-dıkları 18b/26

g.-ın 6b/01

g.-mamak 40b/09

g.-maya 13b/09

[=6]

galdır- bk. **kaldır-**

g.-maya 22a/27

[=1]

galem bk. **kalem**

g. 15a/28

[=1]

galg- bk. **kalk-**

g.-asınız 19b/27

[=1]

galın Kendi cinsinden olan şeylere göre iki yüzü arasındaki uzaklığı büyük olan

g.+dır 27a/24

[=1]

galip (< Ar. ġālib) Üstün gelen, yenen

g. 70b/15

g.+i (galibi) 58a/24

[=2]

galk- bk. **kalk-**

g. acaksın 40b/04

g.-maya 20b/15, 32b/20

g.-maz 19b/20

[=4]

galkan bk. **kalkan**

g.+ı 30b/07, 30b/11

[=2]

gamazlık Birinin ayıbını ortaya çıkarma, arkasından çekiştirme, söz taşıyıcılık

g.+ı (gamazlığı) 65a/04

[=1]

gametlen- bk. **kametlen-**

g.-üp 11a/18

[=1]

gamze Kabza, kılıç, tabanca, ok vb.nin tutulacak yeri

g.+sine 71a/29

[=1]

gan bk. **kan**

g. 10b/01, 11a/25, 17b/27, 27a/20, 27a/20, 61b/06, 61b/06, 68b/19, 101a/11

g.+leri 11a/26

[=10]

gan başına sıçra- Çok fazla öfkelenmek, çok sinirlenmek

g. sıçra-dı 101a/11

[=1]

ganaatsız bk. **kanaatsiz**

g.+a 53b/27

[=1]

gani (< Ar. ġani) Zengin; bol, çok fazla

g.+sidir 62a/24

[=1]

ganilik Bolluk

g. 14a/17, 50b/07

[=2]

gap- bk. **kap-**

g.-ar 20b/13

[=1]

gapa- bk. **kapa-**

g.-dı 73b/01

[=1]

gapad- bk. **kapat-**

g.-ır 24a/05, 24a/12

[=2]

gapı Kapı, bir yere girilip çıkılırken içinden geçilen yer

g.+yı 59a/15

[=1]

gapıcılık Kapma, yakalama

g.+leri 11a/28

[=1]

gapu bk. **gapı**

g.+sunda 39a/15

g.+yı 2b/04

g.+yu 59a/31

[=3]

gapuçu Kapan, yakalayan

g. 11a/28

[=1]

gar Kar, havadaki su buharının donmasından meydana gelen ve yağmur gibi yağan hafif beyaz taneler

g. 1b/14, 16b/18

[=2]

gara bk. **kara**

g. 37a/23, 96b/25

[=2]

garanlıd- Karatmak, karanlık duruma getirmek

g.-ırlar 33b/25

[=1]

garanlık bk. **karanlık**

g. 4b/26

g.+da 21b/20

[=2]

garar bk. **karar**

g. 22b/27, 32a/06

g.+ımızı 19b/03

[=3]

garar ver- bk. **karar ver-**

g. ver-dikde 32a/06

g. ver-diler 22b/27

[=2]

gardaş bk. **kardaş**

g.+ı 32b/19

[=1]

garı bk. **karı**

g.+lar 56b/12

[=1]

garışıklık Karışık olma durumu; kargaşa

g.+ını (garışıklığını) 80a/03

[=1]

gark (< Ar. ġarḳ) (Suya) batma, (suya) batırma, (suda) boğulma

g. 83a/19, 87a/16

[=2]

gark it- (Suya) Batırmak

g. id-üp 83a/19

[=1]

gark ol- (Suya) Batmak, (suda) boğulma

g. ol-du 87a/16

[=1]

garşı bk. **karşı**

g. 33b/12

[=1]

garşı dur- bk. **karşı dur-**

g. dur-up 33b/12

[=1]

garşıla- (Gelen bir kimseye) Karşı çıkmak, istikbal etmek; (gelen bir şey veya hadiseye) hazırlık yapmak

g.-maya 32a/11

[=1]

garşılık bk. **karşılık**

g. 10a/24, 19b/01, 28b/24, 53b/24

g.+ı (garşılığı) 26b/21

[=5]

garşılık ver- bk. **karşılık ver-**

g. ver-di 28b/24

g. ver-üp 19b/01

[=2]

garşu bk. **karşı**

g. 78a/02

[=1]

garşu go- Karşı koymak, yapılana engel olmaya çalışmak, direnmek

g. go-ması 78a/02

[=1]

gasaba bk. **kasaba**

g.+de 9b/26

g.+nın 6a/05, 22b/21, 23a/11

[=4]

gaside bk. **kaside**

g.+leri 30a/08

[=1]

gast it- (< Ar. ḳaṣd) Kötülük etmek, zarar vermeye niyet etmek, zarar vermek maksadıyle harekete geçmek, kıymak

g. id-erler 7a/13

[=1]

gati nazar bk. **kati nazar**

g. 30a/25, 50b/04, 80a/12

[=3]

gavi bk. **kavi**

g. 7a/08, 9b/05, 77b/20

[=3]

gaviçe Kuvvetlice, sıkıca

g. 26b/26

[=1]

gayb bk. **gaip**

g. 62a/09

[=1]

gayb it- bk. **gaip it-**

g. it-di 62a/09

[=1]

gayde bk. **kaide**

g. 8a/25

g.+leri 8a/29

[=2]

gaydeli bk. **kaideli**

g. 5b/11

[=1]

gayet (< Ar. ġāyet) Çok, pek, pek çok, son derece

g. 40a/08, 92a/09, 92a/11

[=3]

gayide bk. **kaide**

g.+lerine 73a/30

[=1]

gayp bk. **gaip**

g. 34a/18, 61b/16, 62a/11

[=3]

gayp it- bk. **gaip it-**

g. 61b/16, 62a/11

[=2]

gayret (< Ar. ġayret) İçten gelerek çalışma, belli bir şey için çabalama, didinme, çaba, ceht

g. 3b/10, 3b/29, 10b/18, 14a/10, 15a/26, 19b/26, 22b/09, 22b/28, 23a/10, 23a/17, 23a/19, 25b/18, 31b/06, 41a/13, 43b/19, 66a/21, 66a/31, 67b/05, 80b/22, 82b/12, 84b/08

g.+e 29b/15, 64b/20

g.+ine 96a/21

g.+ler 80a/16

g.+leri 84a/19

[=26]

gayret it- (Bir şeyin olması için) Çalışmak, emek sarfetmek

g. id-eceğim 67b/05

g. id-elim 41a/13

g. id-er 3b/29

g. id-in 19b/26

g. id-üp 23a/19

g. it-di 3b/10, ,

g. it-diğimiz 15a/26

g. it-mesi 66a/31

g. it-sin 25b/18

g. it-sinler 22b/28

[=10]

gayret ver- Cesaret vermek, teşvik etmek, dayanma gücü aşılamak

g. ver-di 84b/08

g. ver-erek 23a/10

g. ver-ir 43b/19

g. vermek 66a/21

[=4]

gayretkeş Çalışkan, gayretli, azimli

g. 3b/21, 27b/10, 40b/02, 40b/13, 57a/29, 93b/15

[=6]

gayretkeşlik Çalışkanlık, azimlilik, gayretlilik

g. 40a/19, 42a/26, 47a/28

g.+i (gayretkeşliği) 3a/16

g.+ime (gayretkeşliğime) 37a/04

[=5]

gayretli Gayret sahibi, çalışkan, azimli, azimkar

g. 43b/19, 95b/22

[=2]

gayretsiz Gayreti olmayan, çaba göstermeyen, gevşek

g. 42b/20

[=1]

gayrı (< Ar. ġayr kelimesinin Türkçe -i ekiyle genişlemiş şekli) Başka

g. 14b/29, 87b/21

[=2]

gayri bk. **gayrı**

g. 72a/28

[=1]

gayte bk. **kaide**

g. 10a/04

[=1]

gaz- bk. **kaz-**

g.-maya 7a/10

[=1]

gazab bk. **gazap**

g.+ın 68b/09, 68b/17, 68b/30, 69a/03, 71a/23

g.+ına 52b/24, 52b/25, 52b/27, 52b/31

g.+ından 71b/04

g.+ında 69b/19

g.+ını 68b/04, 71a/17, 71a/19

[=14]

gazaba bk. **kasaba**

g.+mızde 5b/12

[=1]

gazablen- bk. **gazaplan-**

g.-ecekler 85a/20

[=1]

gazan- bk. **kazan-**

g.-amayaçakler 34b/12

[=1]

gazanıl- bk. **kazanıl-**

g.-ır 15a/03

[=1]

gazap (< Ar. ġażab) Aşırı hiddet, intikam alma duygusu ile karışık öfke, kızgınlık, hışım

g. 59b/29, 60a/31, 71a/20

g.+a (gazaba) 59b/21

g.+ı (gazabı) 67a/11

g.+lar 62b/20

[=6]

gazaplan- Hiddetlenmek, öfkelenmek, kızmak, hiddetlenmek

g.-maym 46a/29

[=1]

gazaplen- bk. **gazaplan-**

g.-di 71a/28

g.-iriz 78a/12

g.-üp 65b/16, 70a/16

[=4]

gazaplı Öfkeli, kızgın, hiddetli

g. 69b/27, 69b/30, 71b/06

g.+lar 68b/14

[=4]

gazeb bk. **gazap**

g.+e 69b/16

g.+lerinin 68b/03

[=2]

gazeblen- bk. **gazaplan-**

g.-medi 44b/07

[=1]

gazep bk. **gazap**

g. 99b/25

[=1]

gazeplen- bk. **gazaplan-**

g.-di 33b/28, 61b/18

g.-diğinde 68b/19

g.-ecek 55b/16

g.-ecekler 66b/21

g.-eceksiz 15a/13

g.-en 66b/11

g.-enlere 68b/02

g.-erek 69a/22

g.-ip 71a/24

g.-ir 86b/12

g.-meye 68a/14

g.-miş 59b/08

g.-se 66b/05, 67a/01

g.-üp 66b/03

[=16]

gazeplendir- Hiddetlendirmek, öfkelendirmek, kızdırmak, hiddetlendirmek

g.-ir 22a/18

[=1]

gece Güneş battıktan sonra başlayan ve gün ağarıncaya kadar süren karanlık zaman

g. 19a/08, 34a/23, 39a/13, 70b/04, 79a/12, 96a/17, 96b/12, 97a/04, 98b/23

g.+ki 96a/18

g.+ler 13b/17, 36a/06, 53b/12, 88a/21

g.+lerini 61a/05

g.+nin 7a/25, 34a/25

g.+niz 52b/16, 61a/01

[=19]

gece gündüz Güneş battıktan sonra başlayan ve gün ağarıncaya kadar süren karanlık zaman

g. 39a/13, 79a/12

[=2]

gece yarısı Gecenin ortası sayılan saat, günün 24. saati

g.+na 98b/23

[=1]

gecik- Belirlenmiş veya alışılmış olan zamandan sonraya kalmak, belli zamanı aşmak, geç kalmak:

g.-di 59b/15

g.-meksiz 65b/24

[=2]

gecikdir- Gecikmesine sebep olmak, geç bırakmak

g.-diler 59b/18

[=1]

geç Belirtilen, istenen veya alışılan zamandan sonra

g. 19b/19, 47b/24

[=2]

geç- Bir yerden başka bir yere gitmek; devrolmak, intikal etmek

g.-di 29a/05, 96a/27

g.-dikde 33b/02

g.-dim 14b/08

g.-ecekdir 12a/03

g.-enlerden 41a/11

g.-ip 32a/26, 32a/28, 65a/23, 65b/04, 95b/14

g.-mek 32b/04

g.-meye 61b/02

[=13]

geçe bk. **gece**

g. 21a/11

g.+leriniz 52b/20

[=2]

geçen Geçmiş olan; bir evvelki

g. 76b/11, 94a/18

[=1]

geçici Devamlı olmayıp bir zaman için var olan, sonu gelen, yok olan, fanî:

g. 61b/24

[=1]

geçim Yaşamak için lazım olan şeyler, geçinme, geçimlik, dirlik, maîşet, nafaka

g. 39a/03, 46b/27

g.+ini 48b/13

[=3]

geçin- Yaşamak için gerekli şeyleri sağlayıp hayatını sürdürmek, taayyüş etmek

g.-esin 41a/30

g.-ip 3a/18

g.-iyor 96a/04

g.-meye 77a/21

[=4]

geçindir- Geçimini sağlamak, beslemek

g.-en 46a/08

[=1]

geçir- Bir yerden bir yere geçmesini sağlamak

g.-di 1b/19

g.-diği 43a/20

g.-diğim 57b/13

g.-dikleri 57b/02

g.-diklerinden 27b/12

g.-diler 54a/07

g.-eceksin 41b/03

g.-elim 16b/16

g.-erek 21a/18

g.-ip 89b/13

g.-ir 2a/13, 56a/04, 77a/25

g.-iriz 54b/04

g.-irler 18b/24, 73b/23, 97a/14

g.-mek 73b/30

g.-mekden 55b/27

g.-memi 21a/28

g.-meye 88a/04

g.-meyi 19b/29, 40a/05

g.-mez 56a/06

g.-miş 73a/27

g.-sin 47b/15, 73b/21

g.-üp 57a/09, 99a/17

[=29]

geçirmeklik geçirme

g.+in (geçirmekliğin) 50b/21

[=1]

geçirmemeklik geçirmeme

g.+i (geçirmemekliği) 41a/03

[=1]

geçit Geçiş yeri, geçilecek yer; iki dağ arasında geçişe elverişli dar yol, derbent

g. 33b/12

g.+inden (geçidinden) 34a/07

g.+ini (geçidini) 33b/18

[=3]

geçit ver- (Sarp, geçilmesi zor yerler için) Üzerinde geçişe elverişli bir yer bulunmak, geçmeye uygun bir yeri olmak

g.-meyecekler 33b/12

[=1]

geçkin Yaşı ilerlemiş, ihtiyarlamaya yüz tutmuş

g. 46a/17

[=1]

geçmeklik geçme, geçiş

g.+in (geçmekliğin) 32a/21

[=1]

geçmiş Geçmek işini yapmış veya geçmek işine konu olmuş; yaşanıp bitmiş, bugüne göre geride kalmış zaman, mazî

g. 57a/12

[=1]

gel- Konuşana göre uzak bir yerden daha yakın bir yere doğru yol almak, bir mesafe katedip uzak bir yerdan daha yakın bir yere varmak

g. 41b/24

g.-di 3b/02, 14b/25, 23b/21, 33b/05, 36b/17, 43a/30, 47b/22, 47b/27, 49b/22, 54b/28, 58b/05, 60b/31, 64b/22, 65b/02, 65b/05, 66a/13, 68a/27, 90b/25

g.-diği 101a/29

g.-diğinde 14a/15, 88b/02

g.-diğini 65a/06, 96b/29

g.-dik 7b/21, 98b/10

g.-dikde 3b/03, 43a/27, 62b/10, 73b/20

g.-diler 25b/24, 42b/08, 55b/03, 68a/19, 81a/23, 86a/28, 95b/07

g.-dininde 53b/04

g.-ecek 36b/03

g.-elim 36a/04, 73b/06

g.-en 6b/17, 31b/22, 61b/05, 95b/12

g.-enler 30b/17

g.-enlere 24b/12

g.-enlerin 40a/20

g.-ince 1a/05

g.-ip 33a/24, 45a/19, 45a/27, 50a/02, 58a/04, 70a/11, 79b/25, 99b/26, 100a/05, 101a/14

g.-ir 11b/15, 14a/28, 14b/07, 15b/10, 20a/16, 23a/16, 23b/01, 25a/22, 25b/08, 31b/26, 41b/21, 42a/25, 44b/02, 48a/18, 49b/30, 63a/27, 63b/24, 64b/17, 66a/04, 76b/24

g.-irler 10a/10, 29b/15, 31a/02, 45a/22

g.-irseniz 73b/03

g.-iyor 14b/26, 56b/07, 58a/13

g.-medi 55b/05, 92a/25

g.-meme 68a/18

g.-mesini 5b/10

g.-meyerek 33b/04

g.-mez 76b/11

g.-miş 93a/20

g.-sin 51a/21, 83b/02

g.-üp 18b/20, 48b/04, 55a/08, 60a/25, 69b/02, 92a/19

g.-ür 85b/21

[=105]

gelecek Gelmesi beklenen, gelişinin gerçekleşeceği düşünülen

g. 34b/04, 36a/03, 56b/27, 84b/08, 94a/19

[=3]

geleçek bk. **gelecek**

g. 39a/30, 42a/01

[=2]

gem Zaptetmek veya istenilen tarafa çevirmek için atın ağzına takılan demir alet

g. 53a/15

g.+dir 16b/21

[=2]

gemi Su üstünde giden büyük taşıt, sefîne

g. 32a/07, 43a/14, 88a/13, 90a/06

g.+ler 65a/09, 66a/01, 66a/02, 66a/06

g.+lerden 42a/11

g.+leri 65a/23, 65b/07, 65b/10, 66a/29, 66b/27

g.+lerin 88b/16

g.+lerinden 32b/14, 32b/21

g.+lerine 65a/17, 65b/27

g.+lerini 65b/11, 65b/28

g.+miz 78a/12

g.+mizi 78a/10

g.+nin 32b/22, 73a/31

g.+si 33a/29, 33a/30, 65a/25

g.+ye 82a/15

g.+yi 32b/23, 32b/25

[=31]

gemicilik Gemici olma, gemi kullanma veya gemi işletme işi

g.+i (gemiciliği) 43a/14

[=1]

genc bk. **genç**

g. 14b/20

[=1]

genç Hayatın çocuklukla orta yaşlılık arasındaki döneminde bulunan

g. 2b/26, 3a/22, 3b/14, 6a/11, 13a/18, 14a/08, 20a/26, 20b/16, 20b/19, 21a/03, 21a/08, 21a/28, 22a/20, 35b/02, 40a/06, 40b/10, 41a/11, 41a/17, 45a/18, 46b/05, 57a/06, 57a/29, 61b/11, 73a/01, 79a/29, 80a/17, 80a/20, 82a/08, 82a/11, 82a/14, 83a/01, 83b/15, 83b/17, 95b/22, 99a/16, 99a/20

g.+e 56b/16, 72b/22

g.+e (gence) 25a/19, 98b/10

g.+i (genci) 82a/05

g.+ler 28a/04, 28b/11, 29b/14, 56a/19, 92a/23, 96b/21

g.+lerden 57a/31

g.+lere 29b/12

g.+leri 28a/17, 61b/25, 100a/06

g.+lerin 3b/21, 19a/25, 28b/09, 28b/15, 73a/19, 97b/01

[=58]

gençlik Genç olma durumu, genç yaşta bulunan kimsenin hali, şebap; hayatın çocuklukla orta çağ arasındaki dönemi

g. 5a/02, 56b/02

g.+de 100b/06

g.+imizde (gençliğimizde) 97a/15

g.+imizin (gençliğimizin) 41a/02

g.+inde (gençliğinde) 22a/12, 99a/23

g.+inden (gençliğinden) 88a/25

g.+lerinde 78b/17

g.+lerindeki 57a/11

g.+lerini 97a/13

[=11]

geñiş Kendi ölçülerine veya alışılmış ölçülere göre enli olan, genişliği fazla olan, vüs‘atli, vasi

g. 3b/20, 6a/15, 17a/19, 17b/08, 36a/20, 75b/18, 93b/19

[=7]

geñişlendir- Genişlemesini sağlamak, geniş duruma getirmek, enini, hacmini arttırmak, tevsî etmek

g.-di 31a/30

[=1]

geografia (Yun.) Coğrafya

g.+nın 92b/23, 92b/25

[=2]

Georgios k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

G. 81b/09, 81b/10, 81b/19, 81b/29, 82b/17

G.+a 81b/15, 81b/26, 82a/04

G.+u 84b/10

G.+un 81b/23

G.+unun 82a/02

[=11]

Georgos k.a. İngiltere Kralı

G. 47a/17

[=1]

Geostathis bk. **Gerostathis**

G. 13b/02

[=1]

gerçek İnkar edilmeyecek şekilde var olan, var olmuş bulunan, hakîkî, vāki, reel; aslı olan, uydurma olmayan, doğru, sahih

g. 2b/21, 2b/24, 78a/30, 87b/14, 87b/25

g.+den 74b/19

g.+dir 7b/04

g.+e (gerçeğe) 65b/29

g.+i (gerçeği) 7a/18

[=9]

gerçeklik Gerçek olma durumu, hakîkat, vakıa, realite; doğruluk, dürüstlük

g.+dir 35a/04

g.+i (gerçekliği) 83b/25

g.+in (gerçekliğin) 29a/08

g.+leri 7a/19

[=4]

gerek Herhangi bir şeyin yapılabilmesi veya olabilmesi için şart olan (şey), lazım

g. 15b/05, 15b/05, 47a/18, 48b/12, 48b/13, 77a/10, 77a/10

g.+dir 77a/05

g.+i (gereği) 98a/06

[=9]

geri Arkada bulunan taraf, arka taraf; bir şeyin sonrası, devamı, arkadan gelen kısmı

g. 3a/11, 3a/22, 5b/10, 11b/14, 29a/21, 30b/08, 30b/17, 32a/27, 40a/20, 41a/10, 43a/27, 49b/22, 55a/03, 58a/12, 59a/05, 60b/19, 63a/27, 66a/13, 72a/15, 73a/28, 76b/11, 87b/17, 99b/27

[=23]

geri çekil- Arkaya, geriye doğru gitmek; el çekmek, artık karışmamak, meydanı başkalarına bırakmak

g. çekil-en 99b/27

g. çekil-erek 87b/17

[=2]

geri dön- Tekrar geldiği yere gitmek, avdet etmek

g. dön-er 41a/10

g. dön-üp 11b/14

[=2]

geri gel- Ayrıldığı yere tekrar dönmek

g. gel-di 49b/22

g. gel-enler 30b/17

g. gel-ir 63a/27

g. gel-iyor 58a/13

g. gel-mek 76b/11

g. gel-mesini 5b/10

[=6]

geri getir- Geri vermek, iade etmek

g. getir-esin 30b/08

[=1]

geri git- Geri dönmek

g. git-meyi 72a/16

[=1]

geri kal- Benzerlerinin seviyesine ulaşamamak, yeterince gelişmemiş olmak

g. kal-masını 32a/27

[=1]

geri ver- (Bir şeyi) Tekrar aldığı kimseye veya yere vermek, iade etmek

g. ver-di 55a/03

[=1]

gerilen- Geri gitmek

g.-medi 32b/24

[=1]

Germania (Yun.) Almanya

G.+nın 27b/18

[=1]

Gerostath bk. Gerostathis

G.+im 46a/18, 51a/15

[=2]

Gerostathis k.a. Eserin başkahramanı

G. 1b/03, 1b/09, 2a/09, 2b/22, 3a/04, 4a/13, 4a/23, 4b/07, 5a/11, 5b/15, 6a/17, 6b/15, 7a/27, 7b/15, 7b/23, 8a/01, 10a/22, 10b/04, 10b/11, 11b/14, 12b/28, 13a/17, 13b/26, 14a/06, 15a/05, 16b/06, 17a/08, 17a/22, 17b/04, 18b/15, 19a/28, 19b/02, 19b/10, 19b/16, 19b/24, 20a/07, 20a/31, 20b/08, 20b/27, 22a/04, 22b/20, 23a/09, 23a/31, 23b/24, 24a/26, 25a/23, 25a/28, 25b/06, 26a/19, 26b/10, 27a/03, 28b/29, 29b/28, 30a/03, 31a/10, 31b/25, 32a/02, 32b/29, 34b/10, 35a/15, 36b/03, 36b/09, 36b/28, 37b/12, 38b/12, 38b/14, 39a/26, 39b/05, 39b/30, 40a/13, 40b/17, 41a/12, 41a/20, 41a/23, 41a/28, 41b/09, 42a/23, 42b/27, 44b/27, 45b/23, 46b/01, 48a/04, 48b/27, 50b/18, 50b/28, 51a/05, 51a/18, 51b/01, 51b/12, 52a/17, 52a/25, 52a/29, 52b/06, 54a/08, 54a/23, 55b/22, 57b/07, 57b/27, 58a/07, 60b/20, 60b/29, 61a/19, 61b/04, 61b/27, 62a/16, 62a/25, 62b/21, 63a/07, 63a/18, 63a/27, 63b/22, 63b/25, 63b/28, 64a/06, 64b/02, 64b/17, 66a/21, 66b/31, 67a/07, 67a/30, 67b/23, 67b/25, 68a/04, 68a/26, 70b/13, 71b/12, 72a/16, 72b/20, 73a/17, 74a/02, 78b/12, 78b/20, 79a/14, 80b/21, 81a/21, 81b/01, 81b/14, 81b/25, 82b/11, 83b/22, 84b/05, 86a/20, 86a/30, 86b/26, 87b/14, 89a/03, 89a/26, 89b/17, 90a/04, 91b/05, 92a/25, 92b/01, 92b/07, 92b/19, 95a/20, 95a/29, 95b/03, 95b/07, 95b/10, 95b/13, 96a/31, 96b/27, 97b/05, 97b/23, 98a/08, 98b/11, 98b/23, 98b/27, 99a/06, 99a/12, 99b/22, 100b/13, 101a/02

G.+de 3a/30

G.+den 5a/23, 12b/19, 41b/30, 63a/05, 71b/22, 98b/18

G.+e 9b/22, 17b/16, 19b/07, 20a/06, 34b/28, 41b/27, 45a/17, 46a/27, 51a/11, 57b/25, 62a/04, 66b/06, 69b/31, 89b/16, 92a/21

G.+i 4b/31, 36b/05, 63b/18, 81a/02

G.+in 2a/21, 3b/30, 4a/30, 4b/21, 5a/14, 5b/12, 5b/19, 6a/09, 7b/20, 9a/13, 10a/28, 16a/29, 16a/30, 22b/07, 22b/26, 23a/02, 23a/17, 23b/05, 23b/16, 24b/26, 25a/08, 36a/15, 36b/11, 37b/11, 41b/20, 42b/06, 51a/28, 53a/12, 61a/06, 67a/27, 67b/08, 67b/18, 71b/16, 72a/07, 84b/14, 86a/25, 94b/25, 98b/08, 98b/19, 98b/28

[=239]

gerüle- Bulunduğu yerden arkaya doğru gitmek, geri çekilmek

g.-yor 50b/15

[=1]

getir- (Daha uzak bir yerden) Bulunulan yere gelmesini sağlamak, gelmesine sebep olmak, iletmek, nakletmek

g.-di 3b/23, 6b/17, 13b/13, 29a/10, 41b/11, 43b/05, 49b/08, 55a/15, 61b/30, 68a/09, 70a/14, 93b/03, 96a/14, 98b/24

g.-diklerinde 57a/13

g.-diklerini 93b/22

g.-diler 21b/17, 70b/03

g.-ebildi 90b/05

g.-ebilir 67a/09

g.-ebilür 8a/30

g.-ecek 87b/27

g.-ecektir 41b/12

g.-elim 12b/18

g.-emez 8a/12

g.-esin 30b/08

g.-in 69b/14

g.-ir 4a/24, 5a/13, 20b/12, 22a/05, 22a/07, 22a/13, 52b/23, 64b/20, 78b/14, 98a/11, 100a/16, 100a/23, 100a/28

g.-irler 8b/20

g.-iyor 54b/29, 58a/08

g.-iyorlar 11b/17, 40a/21

g.-iyorler 11a/04

g.-iyorsun 45b/28

g.-mesini 11b/23

g.-mez 43b/02

g.-miş 22b/13

g.-sin 42a/05, 68a/23, 90a/27

g.-sinler 30b/09, 33b/31, 100b/04

g.-üp 11a/26, 80b/22

[=58]

getiril- (Daha uzak bir yerden) Bulunulan yere gelmesi sağlanmak

g.-üp 16a/04

[=1]

getirmeklik Getirme işi

g.+dir 78a/25

[=1]

gevşed- Gevşek duruma getirmek, gerginliğini azaltmak, sertliğini giderip yumuşatmak, sıkılığını giderip çözmek

g.-ip 35a/18

g.-ir 20b/11

g.-irler 35a/28

[=3]

gevşek Gerektiği kadar sıkı veya gergin olmayan, sıkıştırılmamış, çekilmemiş, gerilmemiş durumda bulunan; dört elle sarılmamak, gerektiği gibi sahip çıkmamak, ihmalkar davranmak

g. 31b/05, 35a/19

[=2]

gey- Giymek, bir giyeceği bedenine veya herhangi bir organına geçirmek

g.-diklerimi 24b/24

g.-miş 28b/27

[=2]

geyin- Giyinmek, üstüne elbise vb. şeyler giymek, kendi kendini giydirmek

g.-meye 5b/09

g.-miş 36b/08, 56b/08

[=3]

geyl- Giyilmek, (bir giyecek eşyası) bedene veya bir organa geçirilmek

g.-en 24a/13

[=1]

geyn- bk. **geyin-**

g.-di 36b/17

g.-diğimde 19a/06

g.-dikleri 20a/23

[=3]

geyret bk. **gayret**

g.+lerinizde 80b/26

[=1]

gez- Bir yöne doğru sürekli yer değiştirmek, hareket etmek, yürümek, dolaşmak

g.-diği 2a/23

g.-diğimizde 23b/01

g.-diğinde 30a/14

g.-diklerimizi 4b/07

g.-er 36b/05, 56a/07

g.-erim 19a/15

g.-ip 54b/22

g.-mek 35b/06

g.-meye 4a/05

[=10]

gezin- (Hoş vakit geçirmek, oyalanmak veya hava almak için) Bir yerde dolaşmak

g.-erek 21b/06

[=1]

gezmelik Gezme, gezinti

g. 60b/09

[=1]

gımıldad- bk. **kımıldad-**

g.-an 17b/07

[=1]

gımıldais Kımıldayış, kımıldama

g.+ler 27a/05

[=1]

gımıldanmamaklık Kımıldanmama, kımıldanmayış

g.+ı (gımıldanmamaklığı) 37b/14

[=1]

gıp kırmızı bk. **kıp kırmızı**

g. 63b/13

[=1]

gırıl- bk. **kırıl-**

g.-ır 20b/17

[=1]

gırmızı bk. **kırmızı**

g. 13a/21, 23a/07

[=2]

gısa Kısa, iki ucu arasında az mesafe olan, boyu uzun olmayan

g. 8a/27, 8a/28

[=2]

gıskan- bk. **kıskan-**

g.-madı 86b/20

[=1]

gıssa bk. **gısa**

g. 10b/13

[=1]

gış bk. **kış**

g. 9a/26, 40b/19

g.+ın 25a/02, 50a/23

[=4]

gıyas it- bk. **kıyas it-**

g. id-erim 26a/01

g. id-üp 6b/11

[=2]

gıyımatlı bk. **kıyımetli**

g. 15a/15

[=1]

gıyımet bk. **kıymet**

g.+ini 14b/31

[=1]

gıyımetli bk. **kıyımetli**

g. 76b/07

[=1]

gız bk. **kız**

g. 27b/24

g.+ı 31a/14

[=2]

gız- bk. **kız-**

g.-ıp 25a/13

[=1]

gızdır- bk. **kızdır-**

g.-mamış 10a/21

g.-up 6b/08

[=2]

gibi Benzerlik bildirir; benzer, benzeyen

g. 1b/12, 1b/14, 1b/17, 4a/08, 4a/09, 6a/11, 6a/16, 6a/25, 6a/26, 6a/30, 6b/07, 6b/18, 6b/19, 8a/12, 8a/28, 8a/29, 9a/28, 10a/18, 11a/22, 11a/31, 11a/31, 12a/23, 12b/01, 12b/30, 13a/18, 13a/21, 14a/21, 14b/14, 14b/16, 15a/12, 16a/16, 16a/19, 16b/15, 16b/19, 18a/09,

18a/24, 19b/27, 19b/27, 19b/28, 23a/03, 23b/21, 26a/10, 27b/26, 30b/24, 31a/22, 32b/25, 34a/05, 34a/24, 34b/11, 34b/21, 35a/22, 37b/01, 38b/15, 40b/09, 41a/04, 41b/21, 42a/19, 43a/13, 43a/30, 43b/06, 44a/06, 44a/12, 46a/25, 46b/04, 47b/16, 50a/07, 50a/20, 51a/12, 51a/14, 51b/22, 52a/10, 52b/13, 54b/03, 55a/10, 56a/04, 56a/07, 56b/13, 56b/29, 57b/30, 60a/30, 64a/12, 65a/02, 66b/07, 68a/13, 68b/01, 69a/14, 70a/08, 70a/15, 71b/11, 73a/09, 75b/04, 75b/04, 75b/05, 75b/08, 75b/08, 75b/20, 76a/20, 77a/18, 79b/05, 79b/11, 82b/16, 82b/30, 85a/11, 85a/28, 86a/13, 86b/15, 86b/16, 87b/19, 87b/20, 87b/23, 87b/24, 88a/15, 88b/17, 88b/17, 88b/24, 89a/01, 89a/17, 90a/13, 91a/07, 91a/21, 91b/03, 93a/01, 93a/02, 94a/07, 94b/05, 95a/12, 96a/06, 96b/20, 98a/06, 98b/16, 99b/15, 100b/17

g.+dir 97b/04

g.+dirler 93b/27

g.+ler 84b/18, 85a/11

[=136]

gice bk. **gece**

g. 98b/25

g.+de 89b/28

[=2]

gice yarısı bk. **gece yarısı**

g.+ndan 98b/25

[=1]

Giorgios k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

G.+un 82b/14, 82b/24

[=2]

gir- (Dışarıdan içeriye) Geçmek, (içeriye) varmak, dahil olmak, duhul etmek

g.-di 34a/24, 68b/06, 98b/14

g.-dik 36a/19

g.-diklerinde 45a/13

g.-diler 65a/27, 70a/29

g.-ebilir 26a/11

g.-ecek 33b/05

g.-eçek 15a/22

g.-emeyecekler 100a/20

g.-enleri 88a/14

g.-erler 46b/14

g.-eyor 26b/10, 64a/16

g.-ip 59b/19

g.-memiş 95a/16

g.-mesini 84a/14

g.-meye 46b/15

g.-miş 45b/14

g.-sin 19a/07

g.-sinler 65a/17

[=22]

gişi bk. **kişi**

g. 27a/17, 85a/16, 86b/21

g.+ler 85a/19

g.+leri 31b/14

[=5]

git- Konuşana göre yakın bir yerden daha uzak bir yere doğru hareket etmek, bir mesafe katedip yakın bir yerden daha uzak bir yere varmak, azîmet etmek

g.-di 21a/03, 26a/21, 36a/07, 47b/15, 48b/11, 55b/07, 58b/25, 86b/16, 98b/26

g.-diğimizde 12b/20, 67b/25

g.-diğinde 60a/14

g.-dik 36a/17, 42b/07

g.-dikce 7b/19

g.-dikde 60b/08

g.-ebilir (gidebilir) 58b/13

g.-ecekler (gidecekler) 66b/03

g.-en (giden) 82a/14

g.-er (gider) 12b/21, 23a/02, 40b/29, 72a/07

g.-eyor (gideyor) 61b/28, 63a/28

g.-eyorlar (gideyorlar) 40a/20

g.-ip (gidip) 25b/20, 33b/18, 46a/07, 59b/12, 60b/30

g.-medi 100b/26

g.-mek 35b/09

g.-meye 2a/06, 58b/23

g.-meyi 72a/16

g.-sin 59a/21, 96b/14

g.-sinler 65b/08

g.-ti 95b/23

g.-üp (gidüp) 43a/13

[=41]

gitmeklik Gitme, gidiş

g.+e (gitmekliğe) 75a/20

[=1]

gizlen- Kendi kendini gizlemek, görünmeyecek şekilde saklanmak

g.-diler 70a/30

g.-mişler 70b/03

[=2]

gizli Açıkça bilinmeyen, görülmeyen, açık ve aşikar olmayan, meçhul

g. 2b/04, 12a/28, 34a/07, 67b/01, 67b/08, 81b/13

[=6]

gizlice Başkalarına belli etmeden, gizli olarak

g. 72b/14

[=1]

Gnothi saiton (Yun.) "Kendini bil." Apollon Tapınağı'nın girişinde yazılı olan bir Antik Yunan vecizesidir.

G. 74a/22, 74a/27

[=2]

go- bk. **koy-**

g.-dum 5a/23

g.-ması 78a/02

g.-muşdur 15b/12

[=2]

gog- bk. **kok-**

g.-ar 22b/19

[=1]

gok- bk. **kok-**

g.-muş 19a/24

[=1]

golay bk. **kolay**

g. 9b/05, 10b/11, 10b/13, 20b/17

[=4]

golayçaık bk. **kolaycaçık**

g. 9b/07

[=1]

gonul- Koymak işi yapılmak, konmak

g.-muşdur 78b/02

[=1]

Gorgo k.a. Sparta Kraliçesi

G. 30b/04

[=1]

gorgut- bk. **korkut-**

g.-mak 33b/23

[=1]

gork- bk. **kork-**

g.-ar 44a/09

g.-arak 22a/19

g.-du 45a/10

g.-madı 32b/24

[=4]

gorkak bk. **korkak**

g.+ları 30b/01

[=1]

gorku bk. **korku**

g. 12b/11, 61b/07

g.+yu 34a/25

[=3]

goru- Korumak, dış tehlikelerden esirgemek, muhafaza etmek

g.-yup 35b/23, 36a/09

[=2]

gorumaklık Koruma

g.+ı (gorumaklığı) 43a/15

[=1]

goy- bk. **koy-**

g.-du 29a/22

g.-up 10b/08

[=2]

göç- Bulunduğu yerden ayrılıp yerleşmek üzere başka yere gitmek, yurt değiştirmek, göç etmek, hicret etmek

g.-sün 96b/07

[=1]

göççük bk. **küççük**

g. 18a/16

[=1]

göğ yüzü bk. **gök yüzü**

g. 3a/01

g.+nün 6a/16, 8b/27

[=3]

göğüs Vücûdun boyunla karın arasında bulunan ve kalp, akciğer gibi organları içine alan bölümü, bağır, döş, sîne

g.+ü (göğsü) 79b/31

g.+üne (göğsüne) 61b/19

[=2]

gök yüzü Göğün gündüz mavi, gece karanlık olan ve üzerinde güneş, ay, yıldızlar, gezegenler gibi gök cisimleri bulunan, yerden görünen yüzeyi, gökkubbe, sema, asuman, felek

g. 6a/22, 100a/20

g.+ne 7a/29

g.+nü 10b/27

g.+nün 7b/02, 8a/23, 10a/07

[=7]

göksed- Yeşertmek

g.-eyim 46a/18

[=1]

göl Kara ile çevrili, çeşitli büyüklükte durgun ve kalıcı su

g. 6a/17

g.+e 6a/18, 6a/20

g.+ün 6a/23, 6a/25

[=5]

göm- Üzerini kapatıp örtecek şekilde toprak vb. şeylerin içine sokup yerleştirmek

g.-er 23b/02

[=1]

gönder- Gitmesini sağlamak veya gitmesine yol açmak, yollamak, irsal etmek

g.-di 32a/08, 34a/12, 39a/02, 54b/15, 65b/22, 71a/21

g.-diği 45a/12

g.-ip 33b/21

g.-ir 40b/02, 54b/14

g.-irler 18b/02

g.-iyor 6b/04

g.-melisin 59a/05

g.-mişler 33b/09

g.-sinler 65a/16

[=15]

göndür- bk. **gönder-**

g.-dü 28b/11, 38b/20

g.-en 38a/03

g.-sün 38b/30

g.-üyor 30b/04

[=5]

gönül Îman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı olduğu kabul edilen kalbin manevî yönü, yürek, dil

g. 57b/14, 76b/29

[=2]

gönüllü Çok istekli; tehlikeli ve ağır bir işi kendi isteğiyle seve seve üstüne alan kimse

g. 4b/16, 30b/19, 85b/06

[=3]

gör- (Gözle ve ışık yardımı ile) Bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek

g.-dü 3a/25, 23b/24, 30a/18, 40a/14, 56b/07, 62b/09, 79b/01

g.-düği 60a/07

g.-düğimde 82b/15

g.-düğimiz 11b/15

g.-düğinizde 11a/28

g.-düğü 68a/04

g.-düğümüz 38b/09

g.-düğün 48a/09

g.-düğünde 78b/16

g.-düğünüz 68a/13

g.-dük 13a/17, 25a/17, 26b/24, 41a/11, 61b/03, 93b/10, 99a/09

g.-dükde 14a/29, 23a/07, 27b/08, 34a/10, 41a/12, 59a/19, 59b/20, 63b/18, 66a/12, 83b/18, 101a/08

g.-dükdeki 31b/01

g.-düklerinde 11a/19, 12a/27

g.-düklerinden 88b/19

g.-düler 54b/30

g.-düm 14b/11, 27b/27, 98a/21

g.-dün 48a/06

g.-eceğiz 6a/07, 36b/04, 61a/05

g.-eceksiniz 27a/23, 67a/18

g.-eceksiz 42b/15

g.-elim 36a/05

g.-emeiz 93b/30

g.-emeyelim 74b/13

g.-emeyiz 18a/14

g.-emeyüp 59a/18

g.-emez 74b/28

g.-en 12a/29

g.-eni 41a/19

g.-enlere 25a/21, 49a/20

g.-erek 10b/27, 63b/04

g.-meden 84a/28

g.-medi 36a/22

g.-medik 71b/21

g.-medim 57b/15

g.-mek 48b/17

g.-meksiz 76b/05

g.-mem 77a/02

g.-memiş 6a/30, 6b/23

g.-meniz 90a/17

g.-mesi 86a/23

g.-meye 44a/08, 72a/12, 86a/22

g.-meyor-musunuz 31b/04

g.-mez 96a/11

g.-mezse 12a/29

g.-müş 73a/27, 83b/17, 95a/02

g.-sünler 81a/24

g.-üp 77a/22, 84a/27

g.-ür 12a/21, 12a/30, 74b/08, 75b/08

g.-ürler 38a/24, 74b/11, 75b/06

g.-ürse 49b/12

g.-ürsem 25b/07

g.-ürüz 7b/26, 30a/28, 36b/09

g.-üyorsun 49a/22

g.-üyorum 95a/30

[=98]

göre Uygun şekilde, uygun olarak; göz önünde tutulursa, bakılırsa, nazaran; açısından, düşüncesince, kanaatince

g. 22a/28, 35b/14, 79b/19, 83b/06, 96b/04

[=5]

görmüş geçirmiş Çok şey görmüş, görgülü

g. 73a/27

[=1]

görül- (Bir nesne veya kimsenin) Varlığı gözle hissedilmek

g.-ecek 76b/01

g.-en 62a/28

[=2]

görün- Kendini göstermek, ortaya çıkmak, gözükmek, zuhur etmek:

g.-dü 1a/11, 12b/04, 37b/17, 41b/21, 59b/05, 60b/24, 67a/24, 74a/29, 83b/24

g.-düğü 6a/17

g.-dükleri 81b/17

g.-düklerini 81b/02

g.-düler 20a/22, 26b/13, 73b/15, 83a/19, 90b/26

g.-ecek 69b/25, 89a/11

g.-ecekdir 54b/16

g.-eçektir 4b/10

g.-eim 68a/21

g.-emeyor 64a/17

g.-emeyüp 84b/07

g.-en 70a/07, 74b/02, 77a/17

g.-enlerin 81b/03, 81b/07, 81b/11

g.-eyim 82a/17

g.-me 4b/21

g.-mediler 6a/01

g.-mesin 64a/21

g.-mesinler 86a/04, 86a/21

g.-meye 75a/02, 75a/10

g.-meyor 77a/18

g.-mez 16b/18, 17a/15, 17a/26, 17b/02, 17b/05, 17b/23, 18a/08, 18a/16, 32a/20, 96a/03

g.-sünler 84b/09

g.-üp 83b/07, 86a/12

g.-ür 1b/22, 9b/10, 16a/05, 16a/08, 24a/11, 75b/01, 77b/26, 88a/03, 88a/22

g.-ürler 85b/02, 85b/28, 86a/04

g.-ürüz 48a/20, 85b/11

g.-üyor 7a/26, 7a/29, 13b/03, 17a/24, 19a/30, 34b/30, 67b/28, 93a/16, 95b/08, 95b/10

g.-üyorlar 11a/02, 36b/29

g.-üyorsun 45b/27

[=79]

görünüşte Dış görünüşe göre, zahiren

g. 9b/14, 11b/09, 38a/04, 41a/17

[=4]

gösder- bk. **göster-**

g.-ecek 61a/22

g.-mesin 62b/27

[=2]

göstder- bk. **göster-**

g.-diğinizde 80b/15

[=1]

göster- Görülmesini sağlamak, görülmesine sebep olmak

g.-di 6a/17, 27a/06, 63b/23, 64b/04, 66a/28, 87a/26, 93a/08, 93b/05, 94a/10, 94a/11

g.-diği 2a/22, 35b/04

g.-dikleri 84a/20

g.-diklerinde 85a/31

g.-diklerinden 10b/09

g.-ecek 10b/04

g.-elim 39a/31

g.-emedim 5a/19

g.-erek 40a/26

g.-ip 39b/06, 88a/13

g.-ir 9a/08, 10b/10, 26a/17, 63b/17, 79a/15, 85b/07, 88a/09

g.-irler 11a/10, 26a/16, 39b/13, 79a/20, 85a/25

g.-iyor 40b/13

g.-mek 11a/08, 54b/12

g.-mesin 89b/03

g.-meye 54a/21, 60a/10

g.-mez 98b/11

g.-sin 17a/12

g.-üp 7b/27

[=42]

gösteriş Göstermek işi ve tarzı; kendini beğendirmek, karşısındakini etki altında bırakmak için olduğundan başka türlü görünme, göz boyama, sükse

g. 1a/14

[=1]

gösterişat bk. **gösteriş**

g. 83a/11

g.+en 12b/23

g.+ı 13a/01, 13a/03

[=4]

göstür- bk. **göster-**

g.-düğün 85a/22

g.-dük 9a/14

g.-erek 6a/26, 92b/25

g.-mek 7b/10

g.-meye 92b/18

g.-sün 92b/09

g.-üp 43b/08

[=8]

götür- (Bulunulan yerden daha uzak bir yere) Taşımak, ulaştırmak, iletmek

g.-dü 79a/30, 98a/04

g.-dükleri 25a/24, 38b/10

g.-düler 14b/14

g.-ebiliriz 78a/10

g.-eceğim 75a/18

g.-ecekdir 5b/17

g.-emeyor 40a/23

g.-sün 61a/21

g.-üp 35b/26

g.-ür 6a/06, 59a/14

g.-üyor 99a/10

g.-üyorlar 25a/18

g.-üyoruz 25a/27

[=16]

göy bk. **köy**

g.+den 71b/05

[=1]

göz İnsanda ve hayvanda görme organı:

g. 82a/03, 82b/15, 100b/24

g.+e 100a/05

g.+ler 68b/22

g.+leri 1b/12, 14b/15, 31b/26

g.+lerim 98a/19

g.+lerimiz 17b/01, 18a/13

g.+lerimizde 35a/13

g.+lerimize 7a/28, 7b/10

g.+lerimizi 6a/20, 6b/27, 9a/19, 34b/28

g.+lerimizin 5a/12, 6a/14, 84a/31

g.+lerinde 7b/05, 41a/25

g.+lerinden 95a/27

g.+lerini 88b/02, 95a/25, 96b/22, 96b/28, 98b/10

g.+lerinin 63b/13, 95b/09

g.+leriniz 89b/11

g.+lerinizi 7a/29, 73b/03

g.+ü 14b/16

g.+ünü 63b/14, 64a/28

[=37]

göz yaşı Ağlarken gözlerden akan berrak sıvı, yaş

g. 35a/01, 95a/28

g.+leri 38b/28, 51a/06, 82a/03, 82b/15, 95b/02, 96b/10

g.+na 100b/24

[=9]

gözed- bk. **gözet-**

g.-emez 46b/21

g.-ir 59a/21, 98b/17

g.-iyorlar 33b/15

[=4]

gözel bk. **güzel**

g. 6a/15, 7b/10, 9a/04, 21a/29, 42a/26

g.+dir 9a/16

[=6]

gözellik bk. **güzellik**

g.+lerini 94b/23

[=1]

gözet- Korumak, himaye etmek, siyanet etmek; göz önünde tutmak, dikkat etmek, önem vermek

g.-ir 65b/29

g.-mediğim 74b/24

[=2]

gözlerini dik- Gözünü ayırmadan bakmak

g. dik-miş 95a/26

[=1]

gözlü Gözü olan

g. 63a/26

[=1]

gözlük Görme bozukluğu olanların daha iyi görebilmelerini sağlamak için, üzerine göz kusûruna göre derecesi değişen iki cam yerleştirilmiş bir çerçeveden ibaret görme aleti

g. 75b/05

g.+ünü (gözlüğünü) 75b/07

[=2]

grammatiki (Yun.) Dilbilgisi

g.+nin 94b/16

[=1]

gubbe (< Ar. ḳubbe) Yarım küre şeklinde olan bina, dam:

g.+si 8b/26

g.+sidir 8b/27

[=2]

gucak bk. **kucak**

g.+lerinden 6a/03

[=1]

guçak bk. **kucak**

g.+larından 22a/22

[=1]

guçakla- bk. **kucakla-**

g.-dı 3a/22

[=1]

gudretlü bk. **kudretlü**

g. 12b/15

[=1]

gulauzla- bk. **kulauzla-**

g.-r 17a/14

[=1]

gulauzle- bk. **kulauzla-**

g.-diler 4b/06

[=1]

gulibe bk. **kulibe**

g.+sine 14a/15, 14a/28

g.+ye 36b/16

[=3]

gullan- bk. **kullan-**

g.-dıkları 37a/27

g.-mazlar 15b/28

[=2]

gum Kum, Silisli kütlelerin, bazı kaya ve maden parçalarının tabiî tesirlerle ufalanması sonucu ortaya çıkan küçük ve sert tanecikler

g. 26b/25

[=1]

gundak Yeni doğmuş çocuğun soğuktan korunmasını, kemiklerinin düz durmasını sağlamak amacıyle içine sarılıp sarmalandığı büyük bez

g. 15b/28

[=1]

gurban bk. **kurban**

g. 32b/15, 33a/10

[=2]

gurban it- bk. **kurban it-**

g. it-memiş 33a/10

[=1]

gurban ol-

g. ol-mak 32b/16

[=1]

gurbet (< Ar. ġurbet) Yabancı memleket, yad el

g.+de 3a/04

g.+e 38b/30

g.+te 2a/09

[=3]

gurtul- bk. **kurtul-**

g.-duğunda 37b/23

[=1]

guru bk. **kuru**

g. 25a/20, 59b/10

[=2]

gurul- bk. **kurul-**

g.-muş 7a/10

[=1]

gururet kibir

g. 43b/23

[=1]

guş bk. **kuş**

g.+lara 9a/25

g.+ları 9a/19

g.+ların 10a/08

g.+leri 9b/02

[=4]

guvvet bk. **kuvvet**

g.+ini 11b/21

g.+leri 8a/28

g.+lerini 28a/04

[=3]

guvvetlen- bk. **kuvvetlen-**

g.-ir 24b/22

[=1]

guvvetli bk. **kuvvetli**

g. 27a/07

g.+dir 27a/28

g.+ym 36b/20

[=3]

guvvetlü bk. **kuvvetli**

g. 14a/12, 51a/29

[=2]

guyu bk. **kuyu**

g.+lerden 96a/17

[=1]

güç Yapılması, başa çıkılması zor olan, emek isteyen, yorucu, zor, müşkül, çetin:

g. 79a/08, 80b/24

g.+ülen 90b/04

[=3]

güçcük bk. **küççük**

g. 36b/07

[=1]

güççük bk. **küççük**

g. 4a/06, 4a/31, 8a/05, 9b/14, 10a/07, 10a/28, 10b/28, 22b/17, 22b/29, 23a/04, 40a/22, 62a/02, 70a/07, 74a/11, 74b/28, 75a/25, 81b/19, 99b/05

g.+leri 42b/10

[=19]

güçlük Güç olma durumu, zorluk, zahmet, çetinlik, müşkülat

g. 54a/05

[=1]

güçlük çek- Zorlukla karşılaşmak, sıkıntı çekmek

g. çek-di 54a/05

[=1]

gül- Kesik kesik sesler çıkarmak sûretiyle duygusunu, sevinç veya hayretini açığa vurmak; ses çıkarmadan hafifçe gülümsemek, tebessüm etmek

g.-dü 7b/23, 13b/02, 33b/13

g.-dük 60b/26

g.-er 82b/07

g.-erek 68a/04

g.-meye 11a/14, 86a/09

g.-üp 16b/14, 36b/03, 40b/28

[=11]

güler yüz Gülen, asık olmayan yüz, candan ve samîmî davranış.

g. 42b/11

[=1]

gülmeklik Gülme, gülüş

g.+ini (gülmekliğini) 63b/16

[=1]

gülümseme Gülümsemek işi, yüzde beliren hafif gülüş, tebessüm

g.+si 1b/13

[=1]

gümüş Tabiatta altın, bakır, bazan platinle birlikte bulunan, altından sonra en kolay dövülüp haddelenebilen, ısı ve elektriği en iyi ileten, ziynet ve kıymetli süs eşyası îmaline yarayan metal element, sim.

g. 6a/26

[=1]

gün Dünyanın kendi yörüngesi etrafında bir defa dönmesinden ibaret 24 saatlik zaman parçası

g. 5b/14, 6b/02, 6b/25, 6b/26, 7a/01, 17b/21, 19a/18, 20a/05, 20a/16, 20b/27, 21b/19, 22a/30, 22b/30, 24b/01, 25a/04, 25b/06, 26b/23, 26b/24, 31b/07, 32a/16, 33b/16, 36a/18, 36b/21, 37a/12, 38a/01, 38b/08, 38b/13, 41b/01, 41b/23, 43b/04, 46a/05, 46a/28, 48a/14, 49b/22, 49b/29, 51a/20, 51a/28, 52a/30, 53a/14, 54b/13, 55a/27, 62b/09, 62b/13, 64a/01, 65b/04, 67b/24, 68a/06, 68a/17, 72a/18, 74b/08, 75a/04, 76a/26, 76b/02, 76b/04, 79b/04, 81a/09, 81a/21, 84b/11, 87b/24, 93b/01, 93b/31, 96a/01, 99a/12, 101a/03, 101a/05

g.+de 12b/28, 27a/11, 27b/19, 32b/12, 39a/20, 41b/12, 41b/30, 54a/24, 64b/05, 84b/23, 88b/05, 91b/25

g.+den 12b/12, 17a/10, 52b/02

g.+e 1a/06, 21b/25, 30a/06, 81a/07, 95a/02, 95a/04, 98a/10

g.+ini 18b/24

g.+ki 4b/28, 11b/15, 57b/12, 60a/30, 88b/19

g.+ler 6b/15, 18b/25, 18b/26, 76b/10

g.+lerde 22a/17, 92b/09

g.+lerden 15a/07, 69a/29, 95a/29, 99a/08

g.+leri 9a/26, 12a/03, 42b/08

g.+lerim 76b/12

g.+lerin 13a/23, 37a/25, 43b/14, 68a/29, 69a/16, 79a/29

g.+lerinde 10a/19, 28b/14

g.+lerinin 92b/07

g.+leriniz 52b/19

g.+ü 17a/13, 36a/04, 36a/16, 39a/31, 42b/06, 51b/12, 61a/19, 62b/07, 98b/17

g.+ün 76b/10

g.+ünü 98a/11

[=128]

gün batı Batı yönü, güneşin battığı yön.

g. 7a/01

[=1]

gün doğu Doğu yönü, güneşin doğduğu yön

g. 65b/04

g.+ya 6b/26

[=2]

günah (< Fars. gunāh) Allah'ın emirlerine aykırı olan davranış, masiyet

g. 15a/19

g.+dır 41b/05

[=2]

gündelik Gün hesabıyle verilen veya bir günlük iş karşılığı ödenen para, günlük, yevmiye

g. 47b/28

[=1]

gündöndü Ay çiçeği, gün çiçeği, güne bakan

g. 11b/29

[=1]

gündüz Güneşin doğuşu ile batışı arasındaki aydınlık zaman, gün

g. 39a/13, 79a/12, 96a/19

g.+leri 96b/14

g.+lerini 61a/05

g.+ün 6b/02

[=6]

güneş Dünya ve diğer gezegenlerin etrafında döndüğü, bunlara ısı, ışık ve hayatın devamı için gerekli enerjiyi veren gök cisminin adı, dünyaya en yakın yıldız, şems

g. 6b/07, 7a/01, 20a/01, 20b/04, 22b/01, 23b/08

g.+den 55b/13

g.+e 6b/13, 11b/29

g.+i 6b/11, 33b/25

g.+in 6a/24, 6b/23, 7a/21, 7a/25, 8b/28, 10a/08, 19b/22, 35a/27, 55b/08, 55b/14

[=21]

güneşlen- Işınlarından faydalanmak için güneşin karşısında durmak, kendini güneş ışınlarının etkisine maruz bırakmak

g.-iyor 55b/08

[=1]

gürre (< Ar. kure) Küre, bir merkeze eşit uzaklıktaki noktalardan meydana gelen bir yüzeyin çevrelediği cisim veya şekil

g. 6a/25, 21a/13, 21a/15, 22a/06

g.+lerini 3a/01

g.+si 6a/24

[=6]

gürülde- Kuvvetle, gürültü şeklinde ses çıkarmak

g.-yerek 80b/01

[=1]

güt- Önüne katıp sürmek ve otlatmak; peşini bırakmayarak devam ettirip yürütmek, takip etmek, sürdürmek

g.-er (güder) 56a/02

g.-erek (güderek) 11b/02, 77a/26

g.-erler (güderler) 45b/11

g.-düğü 39a/18

[=5]

güven- Kendisinden bekleneni vereceğine veya yapacağına inanmak, güven duymak, emin olmak, îtimat etmek

g.-ip 74a/16

[=1]

güya (< Fars. gūyā) Sözde, sanki

g. 78a/10

[=1]

güz Yazın bitimi sayılan 22 Eylül'de başlayıp kışın başlangıcı sayılan 21 Aralık'ta sona eren mevsim, sonbahar, hazan

g. 6b/18

[=1]

güzçük bk. **küççük**

g. 10b/06

[=1]

güzel Göze ve kulağa hoş gelen, görülmesi, duyulması insana zevk veren, cemil

g. 2a/22, 2b/27, 4b/03, 5b/08, 5b/11, 6a/07, 6a/28, 6b/04, 7a/21, 7b/18, 7b/21, 7b/24, 9a/13, 9a/19, 9a/20, 9b/19, 10a/03, 10a/05, 11a/17, 13a/03, 13a/08, 16a/15, 16a/20, 22a/09, 22b/03, 30a/12, 36a/20, 36a/23, 36a/25, 36b/22, 39a/28, 40b/07, 45a/23, 45a/26, 46a/12, 46b/04, 51b/16, 51b/19, 51b/22, 52a/05, 54b/17, 60a/09, 61a/04, 73a/29, 73b/10, 74b/09, 79a/08, 83b/13, 91b/25, 92b/08, 92b/13, 92b/23, 93a/11, 94a/30, 94b/01, 99a/28

g.+i 70a/21, 94a/28

g.+idir 94a/29

g.+liklerini 94b/24

[=60]

güzelce Gerektiği gibi, adamakıllı, iyice

g. 52a/01

[=1]

güzellet- Güzel duruma getirmek, güzellik vermek

g.-sinler 95a/17

[=1]

güzellik Güzel olan şeyin niteliği, göze, kulağa hoş gelen veya taşıdığı üstün niteliklerle insanda iyi etki bırakan, takdir uyandıran şey veya halin durumu, hüsn, cemal, behçe

g.+i 7a/04

g.+i (güzelliği) 82b/10

g.+inden (güzelliğinden) 7a/24

g.+ine (güzelliğine) 30a/07

g.+ini (güzelliğini) 9a/07, 10a/04

g.+lerinin 95a/05

[=7]

H

haber (< Ar. ḫaber) Olmuş veya olmakta bulunan bir şeye dair orada olmayanlara erişen bilgi, ondan ona nakledilen söz

h. 5b/11, 16b/12, 25b/20, 34a/17, 34b/04, 34b/07, 52b/04, 65b/22, 98b/20, 98b/22

h.+ini 90b/05

h.+ler 64a/18

h.+leri 94a/22

[=13]

haber al- Bir şey hakkında kendisine bilgi ulaşmış olmak, bir şeyi duymak, öğrenmek

h. al-alım 98b/20

[=1]

haber ver- Bir şeyi bildirmek, bir şey hakkında bilgi vermek

h. ver 34b/07

h. ver-dikde 25b/21

h. ver-ebildi 98b/22

h. ver-iorlar 5b/11

h. ver-iyor 52b/04

h. ver-mek 34b/04

h. ver-sin 16b/13

[=7]

hafif Tartıda ağırlığı az gelen; etki gücü az olan

h. 16b/19, 17a/19, 24b/06, 26a/15, 36b/08, 37a/26, 42b/23, 53a/12, 53a/26, 60a/21, 60b/05, 84b/14, 97a/19

[=13]

hafiflik Tartıda ağırlığı az olma durumu; yeter derecede etkili ve önemli olmama, etkisi az olma durumu

h. 13a/19, 17a/19, 17b/07

h.+i (hafifliği) 6a/09

[=4]

hafv (< Ar. ḫavf) Korku

h. 85b/12

[=1]

hafv it- Korkmak

h. id-erler 85b/12

[=1]

hagikan bk. **hakikaten**

h. 19a/25

[=1]

hahis bk. **hahiş**

h. 92b/10

[=1]

hahiş (Fars. ḫāhiş) İstek, arzu

h. 40a/18, 64a/01, 79b/03, 82b/12, 83b/02, 84b/13, 85b/16, 89b/09, 89b/18

h.+a 29b/14

h.+e 31b/26, 35a/13, 64b/20, 100b/04

h.+i 61a/24

h.+imi 74b/20

h.+imiz 27a/11

h.+imizi 81a/24

h.+in 80b/04

h.+ini 31b/29, 63a/16

h.+leri 30a/19, 85a/13

[=23]

hahişe getir- İstek uyandırmak, teşvik etmek

h. getir-ir 64b/20

h. getir-sinler 100b/04

[=2]

hahişkeş İstekli, arzulu

h. 82b/14, 82b/23

[=2]

hahişli İstekli, arzulu, hahişger

h. 34b/19, 79a/08, 84b/28, 85a/08, 88a/03

[=5]

haifle- hayıflamak, esef etmek

h.-r 2b/09

[=1]

hak (Ar. ḥaḳḳ) Doğru, gerçek; hukūkun veya geleneğin bir kimseye tanıdığı şey, hisse, pay

h. 1a/13

h.+gı 20b/08

h.+kı 2b/08, 31b/12, 38b/05, 48b/25, 63b/30, 66b/11, 73a/14, 89b/11

h.+kım 96b/16

h.+kımda 53b/22

h.+kın 14b/01, 29a/08, 45b/29

h.+kınız 46a/27, 67a/06, 67b/04

h.+leri 19a/22

[=19]

hak bul- Hak vermek, haklı bulmak

h. bul-acaklar 1a/13

[=1]

hakeza (< Ar. hākeẕā) Bunun gibi, yine öyle, keza

h. 4b/28, 9b/01, 15b/01, 23a/31, 37a/24, 39b/20, 48b/06, 50b/08, 52a/20, 55a/24, 59b/25, 60b/11, 67a/13, 77a/29, 85a/23, 85b/08, 85b/25, 88a/29, 94a/09, 94b/19, 95b/10

[=21]

hakgında bk. **hakkında**

h. 16a/01

[=1]

hakikan bk. **hakikaten**

h. 5a/06

[=1]

hakikaten (< Ar. ḥaḳiḳaten) Hakîkat bu ki, gerçekten, doğrusu

h. 77b/16

[=1]

hakim Yargı yetkisini kullanarak yasaya aykırı davranışları ve anlaşmazlıkları hukūka göre halletmek ve adaleti gerçekleştirmek üzere devlet tarafından tayin edilen kimse, yargıç

h. 20a/12, 20a/18, 20a/28

h.+in 20a/15

[=4]

hakimlik Hakimin mesleği, yargıçlık.

h.+i (hakimliği) 20a/15

[=1]

hakk bk. **hak**

h. 11a/30, 67b/05, 74b/31

h.+a 56a/23

[=4]

hakk ver- Haklı olduğunu kabul etmek

h. 74b/31

[=1]

hakkan (< Ar. ḥaḳḳan) Doğrusu, hakkā.

h. 9b/11, 11a/15, 15a/12, 39b/24, 43a/04, 44a/18, 50b/12, 73b/27, 78a/30

[=9]

hakkeza bk. **hakeza**

h. 45a/01

[=1]

hakkında Üzerine, için, husûsunda, dair, müteallik

h. 10b/31, 33a/22, 43b/13, 45b/20, 45b/27, 50a/16, 53b/10, 53b/19, 62a/14, 66b/21, 91b/02, 96a/07, 99a/01

[=13]

haksız Hakka uygun olmayan, gerçeğe veya yasaya aykırı; fikir, davranış veya hareketlerinde hatalı olan, doğruya uymayan

h. 53b/15, 64a/14, 70a/15, 78b/30

[=4]

haksızlık Hakka ve adalete uygun olmama; haksızca davranış

h. 79a/02, 81b/16, 81b/20, 85b/09

h.+dan 12a/25, 71a/03

h.+ı (haksızlığı) 82b/03, 85b/12

h.+ın (haksızlığın) 50b/22

[=9]

hal (< Ar. ḥāl) Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü, durum

h. 3b/06, 11a/08, 21a/27, 22a/26, 28a/27, 57a/06

h.+de 11a/09, 15a/18, 24a/04, 24b/10, 24b/15, 50b/14, 61b/27, 77b/20

h.+dedir 77a/14

h.+dedirler 50b/14, 50b/16, 86a/09

h.+e 14b/22, 66a/04

h.+i 38a/27, 42a/09, 58b/25, 63a/24, 63b/06, 100b/07

h.+ime 59b/29, 77a/24

h.+in 48a/21

h.+inde 6b/19, 33a/16

h.+inden 42a/08

h.+ine 30b/09

h.+ini 39b/13, 63b/23

h.+leri 44b/29

[=36]

hala (< Ar. ḥālā) Bu zamana kadar, daha, henüz, şimdi bile, halen

h. 21b/25, 22a/03

[=2]

halas (< Ar. ḫalāṣ) Kurtulma, kurtuluş

h. 21a/12, 52b/03

[=2]

halas it- Kurtarmak

h. id-ebileceğine 52b/03

[=1]

halas ol- Kurtulmak

h. ol-mak 21a/12

[=1]

halea bk. **hala**

h. 44b/10, 81a/06, 83a/04, 93b/27, 95a/02, 98a/09

[=6]

haleas bk. **halas**

h. 44a/15, 49b/23, 52b/05, 53a/09, 54b/03, 60b/03, 60b/06, 66a/16, 66b/29, 67a/13, 67a/17, 67a/19, 70b/28, 76b/29, 98a/14

[=15]

haleas eyle- bk. **halas et-**

h. eyle-di 66a/16

[=1]

haleas it- bk. **halas et-**

h. id-ebildi 49b/23

h. id-ebilirler 66b/29

h. id-erler 67a/19, 70b/28

h. it-di 67a/13, 67a/17, 98a/14

h. it-miş 52b/05

h. it-sin 60b/03, 60b/06

[=10]

haleas ol- bk. **halas ol-**

h. ol-mak 76b/29

h. ol-ması 44a/15

h. ol-uruz 54b/03

[=3]

haleascı Kurtarıcı

h.+sı 68a/03

[=1]

halî (< Ar. ḫali‘) Soyulmuş, çıkarılmış; kovulmuş

h. 48b/02

[=1]

hali tefsir İçinde bulunduğu hal, durum

h. 58b/25

[=1]

halis (< Ar. ḫāliṣ) Karışıksız, katkısız; saf, temiz ve samîmî

h. 67b/24, 86a/16

h.+idir 62a/23

[=3]

halk it- Yaratmak, var etmek

h. id-en 6b/12, 24a/21

h. id-ene 9a/08

h. it-diğinde 11a/21

h. it-düği 9a/01, 10b/14

h. itti 8b/02

[=7]

halk ol- Yaratılmak

h. ol-malerinin 11b/06

[=1]

hall (< Ar. ḥall) Bağlı bir şeyi, bir düğümü açma; bir işin zor ve karanlık taraflarını çözme, çözümleme

h. 11b/06

[=1]

hall it- Halletmek, çözüm yolu bulup sonuca bağlamak, çözmek

h. it-di 11b/06

[=1]

halli vakitli Maddî durumu iyi, rahatça geçinecek vaziyette, zengince

h. 83a/09

[=1]

ham (< Fars. ḫām) (Meyve için) Yenecek kadar olgunlaşmamış

h. 42a/13

[=1]

hamal (< Ar. ḥammāl) Ücretle yük taşıyan kimse

h. 46a/13

[=1]

hamam (< Ar. ḥammām) Yıkanılacak yer

h. 59b/10

[=1]

hamd-ü-sena bk. **hamd ü sena**

h. 7b/14

[=1]

hamd ü sena Şükür ve övgü

h. 6b/27, 8b/31, 10a/13, 12b/13, 12b/27, 14b/31

[=6]

hamur (< Ar. ḫamir) Unun su ile yoğrulmasından meydana gelen, sıvı ile katı arası yumuşak madde

h. 45a/03, 45b/02, 45b/19, 54b/14, 86a/27

h.+unu 45a/15

[=6]

hamur işleri Hamurdan yapılan börek, tatlı vb. yiyecekler

h. 54b/14

[=1]

hamur yoğur- Unu su ile iyice karıştırıp hamur durumuna getirmek.

h. yoğur-an 86a/27

[=1]

han (< Fars. ḫān) Şehirlerde, kasabalarda veya yolların geçit yerlerinde yolcuların konaklaması, kendilerinin ve hayvanlarının gecelemesi için yapılmış bina

h.+ın 14b/07, 14b/09, 14b/14

[=3]

hane (< Fars. ḫāne) Ev

h.+dir 15b/11

h.+ler 4b/26

h.+nin 8b/26, 8b/29

h.+sinde 84b/11

h.+sinden 29b/05

[=6]

hanedan (< Fars. ḫānedān) Köklü, asil ve büyük aile, tarihteki tanınmış bir kimseye dayanan soy

h. 64a/24

[=1]

hanedar bk. **hanedan**

h.+larından 58a/21

[=1]

hankı Adı geçen hususla, iki veya daha fazla şeyden neyin veya kimin kastedildiği öğrenilmek istendiği zaman kullanılan soru sıfatı

h. 18b/04, 19b/10, 19b/16, 35b/02

h.+mız 7b/21

h.+mızınki 7b/18

h.+sı 9b/22, 32b/05, 47a/19

[=9]

hanki bk. **hankı**

h.+leridirler 38a/14

[=1]

haper bk. **haber**

h.+ler 94a/21

[=1]

harabat (< Ar. ḫarābāt) Harap olma durumu, vîranlık, perîşanlık

h.+ı 49b/06

h.+ına 70b/30

h.+larını 87a/03

[=3]

harabatlı Perîşan

h. 30b/30, 32a/22, 64a/15, 68b/09, 73a/21, 78b/19, 84a/06, 84b/02

[=8]

harabatlık Perîşanlık, vîranlık

h.+dır 19a/26

h.+ı (harabatlığı) 30b/27

h.+ını (harabatlığını) 71a/04

[=3]

harabatlu bk. **harabatlı**

h. 11a/19, 90a/06

[=2]

haraket (< Ar. ḥareket) Bir şeyin, bir nesnenin bütününün veya bir kısmının yerini, konumunu yahut durumunu değiştirmesi, kımıldama, kımıldanma

h. 15b/09, 76a/17

h.+de 76a/23

h.+e 15b/05, 66a/25

h.+inden 66b/11

h.+ine 8b/05, 70a/15

h.+leri 15b/02

h.+lerine 63a/21, 63b/05

h.+lerini 84a/23

[=12]

haraket it- Yerini veya durumunu değiştirmek; davranmak

h. it-meksiz 76a/17

[=1]

harap (< Ar. ḫarāb) Yıkık dökük, yıkılmaya yüz tutmuş, vîran; kötü durumda, bitik, perîşan; hüzünlü, kederli, gamlı

h. 45b/16, 53a/28, 53b/09, 58b/02, 62b/10, 64a/28, 65a/07, 65b/03, 66b/26, 67a/11, 68b/13, 68b/15, 70b/06, 70b/31, 73a/12, 73a/26, 84a/12, 87a/15, 88b/29, 94a/17, 100b/06

[=21]

harap it- Harap duruma getirmek, yıkmak; kötü duruma sokmak, bitik hale getirmek

h. id-ebilir 67a/11

h. id-ene 88b/29

h. id-er 53b/09, 68b/13

h. id-erler 68b/15, 73a/26

h. id-erek 65a/07, 73a/12

h. id-erlerler 58b/02

h. it-di 65b/03

h. it-diler 64a/28, 70b/06

[=12]

harap ol- Harap duruma gelmek, yıkılmak; kötü duruma düşmek, perîşan olmak

h. ol-acaklar 66b/26

h. ol-dular 84a/12, 87a/15

h. ol-masına 70b/31

h. ol-masını 45b/16

h. ol-muş 62b/10

h. ol-urler 94a/17

[=7]

harapatlı bk. **harabatlı**

h. 45b/20

[=1]

harapatlık bk. **harabatlık**

h.+a (harapatlığa) 72b/08

[=1]

hararet (< Ar. ḥarāret) Sıcaklık; susuzluk; vücut ısısı, ateş

h. 2a/14, 2a/29, 13b/24, 34a/20, 40a/24, 40a/27, 44a/04, 44b/12, 46b/30, 49b/14, 51a/07, 85b/03

[=12]

harb Harp, savaş, cenk

h.+i 64b/24

[=1]

harbiçe Dürstçe

h. 33b/22

[=1]

harçlık Ufak tefek masraflar ve şahsî ihtiyaçlar için harcanacak para.

h. 39a/02

[=1]

harekent bk. **haraket**

h.+inde 2b/30

[=1]

hareket bk. **haraket**

h.+e 10b/08

[=1]

harf (< Ar. ḥarf) Dildeki sesleri gösteren ve alfabeyi meydana getiren işaretlerden her biri

h.+lerinden 5a/22

[=1]

harıltı Yüksek sesle karşılıklı konuşmaktan, bir şeyin işlemesinden veya akmasından meydana gelen gürültülü boğuk ses

h. 79b/17

h.+larına 80a/03

[=2]

Harilaos k.a. Eserde adı geçen bir Sparta kralı

H.+u 29a/10

[=1]

Harites Yunan mitolojisinde Zeus ile Eurynome'nin kızları "Üç Güzeller".

H.+lerin 49a/05

[=1]

harva Yüce, yüksek

h.+sını 43b/28

[=1]

has (< Ar. ḫāṣṣ) Bir şeye veya bir kimseye ait olup başkasında bulunmayan, ona mahsus olan, özgü; bir şeye veya bir kimseye ayrılmış olan, herkese ait olmayan, husûsî, özel; saf, halis, katışıksız

h. 2a/24, 35b/24, 42a/13, 101a/19

[=4]

has et- Saflaştırmak

h. et-meye 101a/19

[=1]

hasıl (< Ar. ḥāṣil) Husûle gelen, olan, meydana çıkan; ortaya çıkan semere, netîce

h. 21b/27, 100b/05

[=2]

hasıl it- Peyda etmek, elde etmek, edinmek

h. it-diklerinin 21b/27,

h. id-ebilirler 100b/05

[=2]

hasılat (< Ar. ḥāṣilāt) Bir işten, bir yerden elde edilen gelir, semere, mahsul

h.+ı 24a/10

[=1]

hasım (< Ar. ḫaṣm) Düşman

h. 89a/03

[=1]

hasta (< Fars. ḫaste) Sağlığı bozuk olan, sıhhati yerinde olmayan kimse

h. 14a/23, 14b/03, 15b/07

[=3]

hastalen- Sağlığı bozulmak, hasta olmak

h.-di 100b/20

h.-irler 15b/08

[=2]

haste bk. **hasta**

h. 13b/15, 13b23, 16a/18, 16a/18, 18b/26, 27b/16, 52a/24, 52b/11, 53b/03, 76b/04

h.+dir 52a/28, 52b/02

h.+leri 18b/02

h.+lerin 58b/21

[=14]

haste hane Hastaların yatırılıp tedavi edildiği yer

h.+ler 85a/02

[=1]

haste ol- Sağlığı bozulmak, bir hastalığa yakalanmak, hastalanmak

h. ol-ursak 13b/23

[=1]

hastelen- bk. **hastalen-**

h.-diğimiz 13b/28

h.-dikde 18b/19

h.-diler 35b/31

h.-ir 97b/10

h.-irler 18b/09

[=5]

hastelik Canlılarda organların yapılarında ve işleyişlerinde görülen bozukluk, sağlık durumu bozuk olma hali

h. 24b/15, 46a/01, 54a/10

h.+e (hasteliğe) 26a/23

h.+i (hasteliği) 41a/15

h.+in (hasteliğin) 13b/29

h.+ler 10b/22, 18b/09

h.+lerden 17b/12

h.+leri 27b/27

h.+lerin 10b/18, 18b/21

h.+lerine 18b/19

[=13]

haşlan- Kaynar suda pişirilmek, kaynar suya batırılmak, üstüne kaynar su dökülmek

h.-mış 68a/24

[=1]

hata (< Ar. ḫaṭā') Aslına uygun olmayan, doğru olmayan şey; yanlış, yanlışlık

h. 16a/02, 16a/19, 91a/11

h.+lara 52b/26

[=4]

hata işle- Yanlış hareket etmek

h. işle-meye 16a/02

h. işle-r 16a/19

[=2]

hata it- Yanlış hareket etmek

h. it-dim 91a/11

[=1]

hatda (< Ar. ḥattā) "Bile, dahi, üstelik, bundan başka, hem de" gibi anlamı kuvvetlendirmek için kullanılır

h. 6b/10, 7b/05, 13b/25, 14b/22, 16a/02, 16b/15, 18a/10, 21a/06, 22b/29, 24b/04, 24b/24, 25a/21, 28b/10, 29a/17,

30a/19, 30a/23, 33b/25, 37a/19, 37b/25, 40a/28, 41a/04, 48b/21, 50a/08, 52a/07, 52a/11, 52b/13, 53b/04, 57b/29, 64a/29, 68a/10, 71a/29, 72b/27, 73b/16, 75a/15, 77b/06, 79b/20, 80b/06, 83b/08, 86a/11, 95b/18, 95b/28, 99a/25

[=42]

hatde bk. **hatda**

h. 27b/22, 28a/21, 58b/06

[=3]

hatır (< Ar. ḫāṭir) Düşünme, akılda tutma yeteneği, zihin, hafıza

h.+a 22b/13, 78a/24

h.+da 16a/21

h.+ıma 11a/03, 11b/16, 14b/25, 22a/03, 23a/16, 25b/08, 55a/14, 58a/08, 68a/18, 68a/27

h.+ımda 5a/14, 18a/07, 27a/15, 72b/03

h.+ımdadır 23a/31, 35b/28, 42b/14, 64b/23, 72b/20, 84b/23

h.+ımıza 6b/17, 8b/20, 12b/18, 42a/24, 78b/14, 86a/28

h.+ımızda 12b/15, 52a/08, 61a/04, 86a/31, 99a/01

h.+ımızdadır 72a/20, 81a/07

h.+ımızdan 71a/04, 81a/01, 81a/02

h.+ına 11b/23, 13b/13, 18b/20, 49b/07, 61b/30, 63b/01, 98a/10, 100a/16, 100a/23, 100a/28

h.+ında 10a/06, 13a/07, 52b/10, 70a/05

h.+ındadır 69a/10

h.+ından 3a/07

h.+ınıza 11a/26, 42a/04, 69b/14, 80b/22

h.+ınızda 31b/08, 52b/14, 52b/21

h.+ınızdan 35b/10, 35b/19, 42a/03, 80b/27

h.+ınızde 94b/15

h.+lerinden 16a/12

h.+lerine 4a/23, 57a/13

[=70]

hatıra Yaşanmış şeylerden zihinde kalan her türlü iz, hatırda kalan, hafızada yaşamaya devam eden şey

h.+sı 35b/20, 55a/19, 55a/21

[=3]

hatıra getir- bk. **hatırına getir-**

h. getir-meklikdir 78a/25

h. getir-miş 22b/13

[=2]

hatırına gel- Hatırlamak

h.+ıma gel-di 14b/25, 68a/27

h.+ıma gel-ir 23a/16, 25b/08

h.+ımıza gel-diler 86a/28

h. gel-üp 18b/20

[=6]

hatırına getir- Bir şey hatırlatmak

h.+ıma getir-di 49b/08

h.+ıma getir-iyor 58a/08

h.+ımıza getir-ir 78b/14

h. getir 61b/30,

h. getir-ir 100a/16, 100a/23, 100a/28

h.+ınıza getir-in 69b/14

h.+ınıza getir-üp 80b/22

[=9]

hatırına ketir- bk. **hatırına getir-**

h. ketir-di 63b/02

[=1]

hatırında dut- Unutmamak, aklında tutmak, ezberlemek

h. dut-muş 52b/10

h. dut-sun 13a/07

h.+ımızda dut-ar 61a/04

h.+ınızda dut-asınız 52b/14

h.+ımızda dut-duğumuza 86b/01

[=6]

hatırından çıgarma- bk. **hatırından çıkarma-**

h.+ınızdan çıgar-mayn 35b/19

[=1]

hatırından çıkarma- Daima aklında tutmak

h.+ımızdan çıkar-mayacağız 81a/03

h.+ınızdan çıkar-mayn 80b/27

[=2]

hatırınden çıkarma- bk. **hatırından çıkarma-**

h. çıkar-mamış 3a/07

[=1]

hatta bk. **hatda**

h. 74b/13

[=1]

hatun (< Fars. ẖātūn) Kadın

h.+un 57b/19

[=1]

hatva bk. **hatve**

h. 76b/17, 77b/27

[=2]

hatve (< Ar. ẖaṭve) Adım

h. 75b/30

[=1]

hayal (< Ar. ḫayāl) Aslı olmadığı halde zihinde kurulan şey, düş

h.+lerini 73a/19

[=1]

hayat (< Ar. ḥayāt) Organların canlının varlığını devam ettirecek şekilde işlemesi ve canlıların, organlarının gösterdiği faaliyet sonucunda varlıklarını sürdürmesi durumu, sürüp giden yaşama, canlı olma, dirilik

h. 6b/24, 6b/30, 6b/31

[=3]

hayat ver- Canlandırmak

h. ver-ene 6b/30

h. ver-ir 6b/24

[=2]

hayet bk. **hayat**

h.+de 83a/05

[=1]

hayf (< Ar. ḥayf) Eyvah, yazık, heyhat

h. 100a/30

[=1]

hayfle- bk. **haifle-**

h.-yecekler 85a/19

[=1]

hayırlı Faydalı, makbul, iyi

h. 78a/13

[=1]

hayırsız Kendine ve başkalarına faydası olmayan, iyiliği, hayrı dokunmayan (kimse)

h. 20b/23

[=1]

hayin (< Ar. ḫā'in) Hıyanet eden, sadakat göstermeyen, güveni kötüye kullanan (kimse)

h. 91a/24

[=1]

haylice Epeyce, oldukça fazla.

h. 2a/04

[=1]

haylü (< Fars. ḫayli) Oldukça fazla, çokça, epey

h. 3a/05

[=1]

haylüca bk. **haylice**

h. 47b/19

[=1]

haylüce bk. **haylice**

h. 3a/18, 9b/13, 11b/05, 26b/24, 35a/01, 54a/13, 60a/12, 95a/29

[=8]

haylüçe bk. **haylice**

h. 36a/25, 93a/15

[=2]

hayr (< Ar. ḫayr) "Öyle değil, olmaz, yok, asla" anlamlarında olumsuzluk, ret ve inkar bildirir

h. 7b/29, 8a/03, 45b/04, 45b/04, 46a/03, 52b/16, 52b/16, 55b/25, 61a/01, 74a/14, 81b/22, 82b/30, 91a/09, 91a/11, 95b/17

[=15]

hayran (< Ar. ḥayrān) Bir kimse veya bir şey karşısında hayranlık duyan, onu çok beğenen, çok takdir eden kimse; şaşkın, şaşırıp kalmış kimse

h. 9a/07, 79b/01, 89a/22

h.+ı 11b/20

[=4]

hayran kal- Çok beğenmek; şaşırmak, şaşırıp kalmak

h. kal-dı 89a/22

h. kal-ır 9a/07

h. kal-ıp 79b/02

[=3]

hayrlı bk. **hayırlı**

h. 36a/06

[=1]

hayrsız bk. **hayırsız**

h. 64a/22, 73a/24

[=2]

hayvan (< Ar. ḥayevān) Hareket edip yer değiştirebilme ve hissetme yeteneği olan insan dışındaki canlı yaratık

h. 48a/11, 48a/13, 78a/18, 78b/27, 94a/07

h.+a 93b/07

h.+ın 93b/13

h.+ların 18a/22, 31a/18

h.+ler 10a/27, 93b/03, 93b/04, 93b/09

h.+lerden 96a/29

h.+leri 6b/05

h.+lerin 8a/16, 11b/06, 23b/03, 93b/11, 93b/24, 93b/28, 94a/02

[=22]

hayvanat (< Ar. ḥayvānāt) Hayvanlar

h.+ların 22a/04

h.+lerin 22a/02

[=2]

hazım (< Ar. hażm) Yenen şeylerin vücutta değişikliklere uğrayarak kana karışacak duruma gelmesi işi, sindirim

h.+ı (hazmı) 54a/02

[=1]

hazır (< Ar. ḥāżir) Bir işi yapmak için gerekli her türlü şeyini tamamlamış olan

h. 8b/20, 12b/25, 29b/11, 32b/20, 46b/17, 52a/02, 68a/14, 71b/01, 71b/25

h.+dan 76b/06

h.+dır 11b/26

h.+ım 28b/23

[=12]

hazır nazır Daima hazır olan

h. 8b/20, 11b/23, 12a/30

h.+dır 9b/12, 12a/22

[=5]

hazır ol- Hazır durumda bulunmak

h. ol-an 32b/20

h. ol-ur 29b/11

[=2]

hazırla- Uygun duruma sokmak, istenildiği zaman faydalanılmak üzere hazır etmek, hazır hale getirmek

h.-dı 84a/14, 88a/28

h.-dığı 89a/07

h.-dıkda 37a/15

h.-maksız 37a/15

h.-mayı 4a/16

h.-r 20b/07

h.-yıp 66a/29

h.-yor 45b/16

[=9]

hazırlan- Yapılacak işe uygun ve hazır duruma getirilmek, hazır edilmek; kendini hazırlamak, hazır duruma gelmek

h.-an 59a/22

h.-dılar-mı 59b/12

h.-madı 59a/11

h.-maya 33a/23

[=4]

hazırlen- bk. **hazırlan-**

h.-inçeye 59a/14

[=1]

hazırlık Hazır olmak için gerekli şeyleri yapma işi, hazırlanma

h.+ını (hazırlığını) 8b/23

[=1]

hazine (< Ar. ẖazine) Toplu halde bulunan altın, gümüş, mücevher, para vb. maddî değeri yüksek şeylerin bütünü.

h.+leri 2b/02

h.+lerin 2b/02

[=2]

hazm bk. **hazım**

h. 9b/15, 24b/16, 58a/29, 58b/04

[=4]

hazm it- (Yiyecekleri) Vücutta sindirmek

h. id-ebilsin 9b/15,

h. id-emez 58a/29, 5

h. id-ememezliğinin 8b/04

[=3]

Hazreti Mohammet Hazreti Muhammed

H. 62b/05, 62b/06

[=2]

hazretleri İsim ve unvanların sonuna saygı sözü olarak getirilir

h.+leri 44a/01

[=1]

heelik Evet

h. 98b/12

[=1]

hefte (< Fars. hefte) Hafta, birbiri arkasına gelen yedi günden ibaret zaman bölümü

h.+ler 69a/08

[=1]

hekim (< Ar. ḥakim) Mesleği hastalıkları teşhis ve tedavi etmek olan kimse, tıp doktoru, tabip

h. 3b/11, 19a/21, 24b/04, 52b/03, 53b/04, 59a/12, 59b/04, 59b/07, 60a/09, 60a/25, 60b/07, 100b/20

h.+e 18b/25, 59b/07, 60a/05

h.+i 3b/03, 3b/16, 21a/02, 27b/18, 53b/01, 58b/22

h.+in 13b/24, 18b/17, 18b/28, 21a/08, 37b/29, 59a/07, 59a/09

h.+ine 60b/18

h.+ler 18b/02, 18b/21, 68b/31

h.+lere 54a/12

h.+leri 3b/05, 58b/14

h.+lerin 69a/30

h.+lerinden 58b/24

h.+lerinin 27b/27

[=38]

hekimlik Hekim olma durumu, tabiplik, doktorluk

h.+i (hekimliği) 3b/15

[=1]

helak (< Ar. helāk) Ölme, mahvolma, yok olma

h. 70b/29

[=1]

helak it- Mahvetmek, yok etmek

h. id-erler 70b/29

[=1]

helaklı Perişan

h. 71a/19

[=1]

helaklık Mahvolma, yok olma, perişanlık

h.+ın (helaklığın) 41b/28

[=1]

helal (< Ar. ḥalāl) Dînin yasaklamadığı şey, hareket ve davranış

h.+i 50a/06

[=1]

helas bk. **halas**

h. 7a/14, 7a/17, 16a/28, 17b/13, 22a/23, 31b/24, 41a/14, 49b/12, 49b/20, 65a/10, 66a/25, 87b/01, 90b/04, 90b/10, 90b/12, 91a/19

[=16]

helas it- bk. **halas it-**

h. id-di 49b/20

h. id-emez 90b/10

h. id-emeyecek 90b/12

h. id-er 16a/28

h. it-di 66a/25, 87b/01

h. it-diler 31b/24

h. it-meye 41a/14, 49b/12

[=9]

helas ol- bk. **halas ol-**

h. ol-abilirler 65a/10

h. ol-abilecek 91a/19

h. ol-acağız 7a/15

h. ol-acakdır 7a/17

h. ol-acaksız 17b/13

h. ol-amadığının 22a/23

h. ol-up 90b/04

[=7]

helascı bk. **haleascı**

h.+sı 87b/30

h.+sını 88b/04

[=2]

helasetli Halaskar, kurtarıcı; kıymetli

h. 3b/28, 97b/04

h.+dir 33a/14

[=3]

helasetlik bk. **helaslık**

h. 98a/12

[=1]

helasetlü bk. **helasetli**

h. 4b/30, 16a/21

[=2]

helaslık Kurtuluş

h.+ı (helaslığı) 34a/21

h.+ın (helaslığın) 90b/13

h.+ına (helaslığına) 90b/18

h.+ını (helaslığını) 90b/27

h.+lerine 1b/05

[=5]

heleas bk. **halas**

h. 68a/05

[=1]

heleas it- bk. **halas it-**

h. it-dikden sonra 68a/05

[=1]

hem (< Fars. hem) Kullanıldığı cümleye "üstelik, bir de, şu da var ki, zaten" manaları katarak anlamı kuvvetlendirir

h. 2a/06, 2a/07, 2b/17, 2b/18, 3b/16, 3b/16, 5a/06, 5a/06, 9b/05, 9b/05, 14a/10, 14a/10, 21b/30, 21b/30, 22b/03, 22b/03, 24b/02, 24b/02, 24b/21, 24b/22, 26a/07, 26a/08, 28a/18, 28a/19, 28a/28, 28a/29, 28a/29, 46b/11, 46b/11, 50b/30, 50b/31, 50b/31, 57a/08, 57a/08, 63a/16, 63a/16, 67a/13, 67a/13, 73a/07, 73a/08, 73b/17, 73b/18, 75a/10, 75a/10, 77b/02, 77b/02, 82b/18, 82b/18, 84b/18, 84b/18, 84b/18, 84b/19, 85b/16, 85b/17, 94a/13, 94a/13, 94a/13, 98a/02, 98a/02

[=59]

heman (< Fars. hemān) Derhal, hiç vakit geçirmeden, çabucak

h. 2b/29, 18a/16, 22a/26, 30a/04, 33a/27, 49b/06, 56a/29, 59a/18, 65a/02, 76a/06, 98b/24

[=11]

hemdem Birlikte bulunan, samîmî, canciğer arkadaş, dost

h.+i 98a/22

[=1]

hemen bk. **heman**

h. 90b/02

[=1]

hemşehri (< Fars. hem-şehri) Aynı şehir ve memleketten olan kişilerden her biri

h.+leri 40a/24, 44b/09, 65a/08, 80a/20

h.+lerinden 44a/13, 86b/19, 91a/22

h.+lerine 23a/23, 29a/16, 42b/25, 49a/16

h.+lerini 49b/18, 65a/14, 65a/21

h.+lerinin 49a/11, 62a/17, 71a/01, 73b/12, 73b/20, 88b/08

[=20]

hemşire Kız kardeş

h.+leriniz 73b/01

h.+nize 19b/30

h.+sine 61b/12, 61b/23

h.+sinin 61b/10

[=5]

hendek (< Ar. ḫandaḳ) Şehir, hisar, kale, tarla vb. yerlere girilmesini

önlemek, arazide, yol kenarlarında suların akmasını sağlamak için kazılan, iki tarafı yüksek, uzunlamasına derin çukur

h.+lerden 6a/10

[=1]

heniz (< Fars. henūz) Henüz, daha şimdi, yeni; daha, hala, şimdiye kadar, elan

h. 37b/16

[=1]

hep Hiçbiri veya hiçbir kimse dışarıda kalmamak üzere, bütün; her zaman, daim

h. 96b/21

[=1]

her (< Fars. her) Tekil kelimelerin önüne getirilir ve o kelime için verilen hükmün aynı cinsten olan şeylerin hepsi için teker teker geçerli olduğunu gösterir, –nin hepsi, bütün, cümle

h. 1a/04, 4a/19, 4b/01, 4b/28, 5a/08, 5a/21, 5a/24, 5a/26, 6b/02, 6b/25, 7b/17, 8a/07, 8b/03, 8b/13, 8b/15, 9a/06, 9a/09, 9b/12, 11b/22, 12a/15, 12a/22, 12a/23, 12a/30, 12b/10, 12b/16, 13a/20, 13b/08, 13b/22, 15b/20, 16a/23, 16b/24, 17a/10, 18a/24, 18b/04, 18b/24, 19a/01, 19a/18, 19b/12, 20a/16, 20a/21, 20b/22, 21b/23, 22a/14, 22a/29, 22a/30, 22b/01, 22b/30, 23a/23, 23a/31, 23b/03, 23b/08, 24b/01, 25a/04, 25a/05, 25b/01, 25b/07, 26a/10, 26a/11, 26a/22, 29b/10, 30a/27, 31a/19, 31b/07, 31b/25, 32a/15, 32a/17, 32b/05, 35b/02, 35b/02, 35b/11, 35b/12, 36a/23, 36a/23, 36b/21, 37a/12, 38a/01, 40a/03, 40a/21, 41a/17, 42a/27, 44a/01, 44b/11, 46a/28, 46b/03, 46b/10, 47a/11, 48a/14, 48b/12, 48b/21, 48b/23, 49b/08, 49b/12, 49b/29, 50a/27, 50b/15, 51a/20, 51a/27, 51b/23, 52b/09, 52b/14, 52b/17, 52b/22, 54b/13, 55a/27, 55b/04, 56b/29, 57a/04, 57b/12, 59a/26, 60a/30, 61a/08, 63a/08, 64a/01, 64a/21, 64b/10, 65b/29, 67b/15, 67b/15, 67b/19, 68b/27, 69a/12, 69a/19, 69b/18, 69b/24, 70b/18, 71b/10, 71b/13, 72a/07, 73b/02, 74a/10, 74b/08, 75a/04, 75b/06, 76a/02, 76a/07, 76a/09, 76a/29, 76b/04, 76b/26, 76b/30, 76b/30, 77a/02, 77a/05, 77a/09, 77a/16, 77a/16, 77b/06, 77b/11, 77b/22, 78a/30, 78b/08, 78b/15, 78b/23, 79a/14, 79b/07, 80b/07, 80b/21, 81a/06, 82a/05, 82a/21, 82b/06, 83b/08, 84a/29, 85b/03, 86b/28, 87b/26, 88a/20, 88b/19, 88b/27, 89a/26, 89a/27, 89a/27, 89a/30, 90a/04, 90b/22, 91b/19, 91b/29, 92a/14, 92b/12, 93a/19, 93b/31, 94a/05, 94b/01, 94b/09, 96b/24, 97b/28, 97b/31, 98b/07, 100a/19, 100b/17, 100b/17

h. biri 32a/15

h. ne kadar 3a/04

[=193]

her kes bk. **herkes**

h. 32b/04, 34b/27, 39a/29, 50a/07

h.+in 63a/16

[=5]

herdem Her zaman, her an, daima

h. 64b/11

[=1]

herkes Kim varsa hepsi, mevcut olan bütün insanlar

h. 75b/19

h.+in 60b/30

[=2]

hesapla- Saymak, hesabını yapmak, hesap etmek.

h.-dım 76a/28

[=1]

hesapsız Sayılamayacak kadar çok, ölçüsüz

h. 8b/17, 8b/24, 8b/25, 8b/27, 8b/28, 10b/29, 15a/15, 31b/22, 33b/12, 34a/01, 57b/20, 65a/05, 65a/11, 65b/01, 86a/23, 91a/12

[=16]

hetde bk. **hatta**

h. 44a/13

[=1]

heuran kal- bk. **hayran kal-**

h. 88b/03

[=1]

hev Kötü hırs

h. 80b/18

[=1]

heva (< Ar. hevā) Dünyayı belli bir yüksekliğe kadar kaplayan, bütün canlıların nefes yoluyle alıp verdikleri, çok miktarda oksijen, azot ve az miktarda asit, su buharı ve başka gazlardan meydana gelmiş renksiz, kokusuz, hafif gaz

h. 17b/09, 17b/24, 17b/30, 18a/03, 18a/08, 18a/18, 18a/28, 18b/03, 18b/08, 18b/15, 19a/16, 24a/19, 26b/16, 45a/22, 53a/17, 88b/26

h.+dan 17b/26, 19a/16

h.+de 52a/17, 78a/11

h.+dır 17b/05

h.+nın 17b/15, 18a/12, 18b/05, 22b/12, 23a/13

h.+sını 57b/28

h.+sının 19a/24, 22b/15

h.+yı 9b/03, 18a/09, 18a/10, 18a/14, 18a/25, 18b/12, 19a/05, 23b/07, 24a/17

[=38]

heva al- Temiz hava teneffüs etmek, nefes almak

h. al-madan 17b/24

[=1]

hevadar Havası bol, iyi hava alan yer

h. 3b/19

[=1]

heveslü Bir şeyi elde etmeye, öğrenmeye veya onunla uğraşmaya istekli olan, arzulu, meraklı

h. 3b/13

[=1]

heybetli Görünüşü korku ile karışık bir saygı uyandıran, böyle bir duygu uyandıracak büyüklük ve görünüşte olan

h. 6a/30

[=1]

heybetlü bk. **heybetli**

h. 8a/20, 8a/28

[=2]

heyran bk. **hayran**

h. 6b/01, 38a/07, 88b/03, 89b/25

[=4]

heyran gal- bk. **hayran kal-**

h. gal-arak 38a/07

h. gal-ın 6b/01

[=2]

heyran kal- bk. **hayran kal-**

h. kal-ır 89b/25

[=1]

heyvan bk. **hayvan**

h. 23b/01

[=1]

hırs (< Ar. ḥirṣ) Bir şeyi elde etmek için duyulan, önüne geçilmez derecede kuvvetli istek

h.+ı 32a/23, 32a/24, 90a/09, 91a/06, 91a/31, 91b/16

[=6]

hırsız Başkasının malını çalan kimse, uğru

h. 39b/27, 42a/04, 73a/05, 73a/08

h.+a 38b/18

h.+ın 38b/15

[=6]

hırsızlık Başkasına ait olan bir şeyi çalma işi; bir şeyi çalmak sûretiyle işlenen suç

h. 72b/29, 73a/01, 96a/05

h.+a-(hırsızlığa) 38b/08

h.+dan 73a/05

h.+leri 11a/29

[=6]

hırsızlık it- Başkasına ait olan bir şeyi çalma

h. id-ip 72b/29

h. it-mesin 96a/05

[=2]

hısım Aynı soydan gelen veya evlenme yoluyle aralarında yakınlık bulunanlardan her biri

h. 100b/18

h.+ımız 31a/09, 31a/10

h.+ımızdır 31a/11

h.+larının 71a/01

h.+lerimize 63a/24

[=6]

hicap (< Ar. ḥicāb) Utanma, sıkılma, mahcûbiyet

h. 42b/17

[=1]

hicap it- Utanmak, sıkılmak, mahçup olmak

h. it-mez 42b/17

[=1]

hiç (< Fars. hiç) Olumsuz cümlelerde ve soru cümlelerinde anlamı kuvvetlendirir, kat'iyen, asla

h. 14a/12, 14b/19, 15b/14, 15b/19, 16b/10, 17b/21, 17b/22, 18b/26, 19b/14, 19b/19, 22b/10, 26a/25, 33b/03, 34b/30, 35b/10, 35b/20, 36a/21, 38b/25, 41a/24, 41b/11, 43b/09, 44a/27, 44a/28, 44a/30, 46b/21, 48a/16, 52b/09, 52b/18, 53b/06, 55b/12, 55b/28, 56a/12, 56b/20, 57a/02, 57a/02, 57a/03, 57a/03, 57a/15, 57a/20, 57a/22, 57b/13, 57b/13, 58b/15, 58b/20, 62a/19, 62a/22, 64a/10, 64b/16, 65b/24, 67b/02, 68a/30, 69b/20, 74b/27, 76a/01, 76a/13, 76b/05, 81a/02, 82b/10, 85a/16, 85b/23, 85b/31, 86b/03, 86b/04, 86b/07, 86b/10, 89a/04, 89a/28, 91b/15, 91b/16, 91b/19, 92a/16, 93b/28, 93b/29, 93b/29, 95a/04, 96a/02, 96a/11, 97b/30, 98b/21, 99a/29, 99b/16, 99b/26, 100b/14, 100b/25, 100b/26, 100b/31, 101a/17

[=87]

hiçbir Olumsuz cümlelerde ismin başına getirildiği zaman o cinsten olan şeylerden birinin bile cümlede verilen hükmün dışında kalmadığını, bu hükmün o şeyin bütününe ait olduğunu anlatır

h. 3a/05, 16a/22, 30a/06, 42b/19, 57b/14, 76a/23

[=6]

hiddetli Kızgın, öfkeli

h. 71b/21

[=1]

hidtetlendir- Hiddetlenmesine sebep olmak, öfkelendirmek, kızdırmak.

h.-ir 69a/23

[=1]

hikaye (< Ar. ḥikāye) Bir olayı sırasıyle anlatma işi; sırasıyle ve etraflıca anlatılan olay

h. 31b/31, 84a/22

h.+den 69b/01

h.+leri 42b/27

h.+lerinden 79a/22

h.+si 70b/26, 71b/15

h.+sidir 47a/23

h.+sini 39a/27, 57b/26, 71a/06, 95b/18, 96a/31, 101a/04

h.+yi 64b/25

[=15]

hikaye it- Anlatmak

h. it-diğinde 84a/22,

h.+sini id-eceğim 95b/18, 101a/04

[=3]

hikayet (< Ar. ḥikāyet) Hikaye

h. 4a/10, 4a/13, 31b/31

h.+i 14a/06

[=4]

hikayet it- bk. **hikaye it-**

h. 4a/13

[=1]

hikayi bk. **hikaye**

h. 44b/22

[=1]

hikmet (< Ar. ḥikmet) Hakîmlik, bilgelik

h. 22a/08

h.+i 3b/17, 94a/31, 95b/24

h.+ler 95a/19

h.+leri 95a/03

h.+lerinden 14a/14, 89b/26

[=8]

hikmetli Hikmet dolu, içinde hakîkat ve gizli sırlar bulunan

h. 3a/01, 10b/19, 26a/09, 79a/17, 79a/20

[=5]

hilaf (< Ar. ḫilāf) Ters, aykırı

h. 85b/20

[=1]

hilebazlık Hîlebaz olma durumu, hîlekarlık

h.+ler 86b/08

[=1]

hille-i şer İslam hukūkun-da bir ola-ya hukūkî çö-züm bul-mak için baş vu-ru-lan çare

h.+i 74b/31

[=1]

hillebaz (< Ar. ḥile ve Fars. bāz > ḥile-bāz) Hîle yapan kimse, hîleci, hîlekar

h. 11a/31

[=1]

hillebazlık bk. **hilebazlık**

h. 73a/06

[=1]

hilp (< Ar. hilb) Tırnak; ciğer, ciğerin perdesi

h.+ler 15b/04

[=1]

himaye (< Ar. ḥimāye) Koruma, esirgeme, sahip çıkma

h. 96a/13

[=1]

himaye it- Korumak, esirgemek, koruması altına almak

h. it-mek 96a/13

[=1]

Hindistan Hindistan

H. 31a/30

[=1]

hisse (< Ar. ḥiṣṣe) Bölünen bir bütünden bir kimseye düşen kısım, pay

h. 40a/16

[=1]

hisseli Üzerinde birkaç kişinin hissesi olan; öğretici

h. 94a/30

[=1]

hitam (< Ar. ḫitām) Son, nihayet, bitim

h. 1a/04

[=1]

hitdetlen- Kızmak, öfkelenmek, gazaba gelmek

h.-di 68a/29, 71a/28

h.-meye 69b/19

[=3]

hitdetlendir- bk. **hidtetlendir-**

h.-di 33a/21

[=1]

hivz (< Ar. ḥifẓ) Koruma, saklama, muhafaza etme; ezberleme

h. 5a/16, 8b/15, 9a/26, 10a/09, 16a/26, 16b/08, 17a/09, 17b/29, 18a/11, 18b/15, 24a/17, 24a/27, 24b/03, 24b/22, 27b/16, 28a/22, 28b/27, 31a/01, 35a/21, 45b/30, 49a/07, 51b/24, 53a/18, 54a/06, 54a/08, 57b/12, 59a/03, 69b/11, 72b/03, 74a/04, 81a/05, 82a/10, 99b/03, 100a/14

[=34]

hivz it- Hıfzetmek, korumak, saklamak, muhafaza etmek; ezberlemek, aklında tutmak

h. id-ebilir 35a/21

h. id-eceksin 59a/04

h. id-elim 18a/11

h. id-er 17b/29, 45b/30, 100a/14

h. id-erek 72b/03

h. id-erim 24a/27

h. id-eyim 5a/16

h. id-üp 74a/04, 82a/10, 99b/03

h. it-di 53a/18, 54a/06

h. it-dim 24a/17, 54a/08

h. it-dik 81a/05

h. it-meye 18b/15, 57b/12

[=19]

hivz ol- Korunmak, saklanmak, muhafaza edilmek

h. ol-asız 51b/25

h. ol-malerini 16b/08, 17a/09

h. ol-mamız 8b/15

h. ol-masına 28b/28

h. ol-sunlar 28a/23

h. ol-sunler 9a/26

h. ol-ur 16a/26, 24b/03, 24b/22, 31a/01

h. ol-urlar 10a/09, 49a/07

h. ol-uruz 27b/16

[=14]

hivz olmaklık Korunma

h. 69b/11

[=1]

hizmet (< Ar. ḫidmet) Bir kimsenin yapmakla sorumlu tutulduğu iş, kendisine verilen görev

h. 1b/04, 15b/24, 40b/01, 41b/22, 42a/06, 49a/16, 50b/03, 56a/21, 74b/06, 86a/21, 86b/12

h.+de 44a/01, 72a/08, 77a/02

h.+den 37a/02, 42b/22, 44a/28, 45a/10, 97b/30

h.+e 44a/11, 47a/20, 47b/31, 62a/27, 62a/28, 64a/22

h.+i 38a/17, 38a/27, 40a/04, 49a/16, 78b/26

h.+im 75a/09

h.+imde 74b/23

h.+in 50b/05

h.+ini 60a/11, 72a/09, 72a/17

h.+inin 22b/02

h.+lerden 97b/11

h.+leri 20a/24, 93b/19

h.+lerinde 36b/14

h.+lerini 43a/21

h.+lerinin 95a/18

[=43]

hizmet it- İş görmek, çalışmak, başkalarının işini yapmak

h. id-ebilirler 56a/21

h. id-üp 1b/04

h. it-melerini 15b/24

[=3]

hizmetkar Hizmet eden kimse, hizmetçi

h. 14b/11, 39a/06, 39a/07

h.+ı 22a/01, 22a/06, 22a/11, 22a/14, 67b/23, 68a/01

h.+ım 68a/09

h.+ıma 68a/23

h.+ımı 68a/16

h.+ına 22a/24, 68a/29, 68a/30

h.+ını 68b/06

h.+ları 58b/25

h.+larını 59a/04

h.+larının 58b/11

h.+larınıza 20a/01

[=20]

hoca (< Fars. ḫōca) Bir öğretim kurumunda ders okutan kimse, öğretmen, muallim

h. 81a/23

[=1]

hoca başı Önde gelen, baş öğretmen

h. 81a/23

[=1]

hocadaş Sınıf arkadaşı, aynı hocadan ders alanlar

h.+ımız 13a/23, 19b/02, 26a/20, 38b/06, 52a/03

h.+ınız 69a/06

h.+larımızdan 67b/07

h.+larımızın 19b/04

h.+lerimiz 6a/01

h.+lerimizden 9b/22, 34b/19, 55b/23

h.+lerinin 81b/20

[=13]

hoça bk. **hoca**

h.+larından 29b/07

[=1]

hoçadaş bk. **hocadaş**

h.+ım 98a/16

h.+ınız 53a/07

h.+lerimiz 23b/18

[=3]

hor (< Fars. ḫōr) Değersiz, bayağı, hakir

h. 50b/15

[=1]

horan bk. **horon**

h. 40b/30, 57b/22

h.+larda 29b/16, 29b/17

[=4]

horan dep- bk. **horon tep-**

h. dep 40b/30

[=1]

horanta (< Fars. ḫōrende) Bir evde aile ile birlikte yaşayan diğer kimseler, ev halkı

h.+lerini 2a/07

h.+sını 96b/05

h.+ya 100a/07

[=3]

horan tep- bk. bk. **horon tep-**

h. tep-meye 57b/22

[=1]

horla- Değer vermeyip küçük düşürmek, küçük görmek

h.-yp 74a/18

[=1]

horon (< Yun. khoros) Karadeniz'in doğu kısmında kemençe eşliğinde toplu olarak oynanan çok canlı, hareketli oyun

h. 35b/09, 60b/26

[=2]

horon tep- Horon oynamak

h. tepmek 35b/09

[=1]

horoz (< Fars. ḫurūs) Tavuk cinsinin dişisine göre daha iri ve gösterişli, renkleri parlak, ibiği büyük olan erkeği

h.+unun 76b/08

[=1]

hort boğaz Boğazlı, çok yemek yiyen, iştahlı, aç gözlü

h. 53a/30

[=3]

hort boğazlık Aç gözlülük, iştahlılık

h. 60b/17, 85a/16

[=2]

hoş (< Fars. ḫōş) Duyguları okşayan, zevk veren, beğenilen, güzel, iyi, latif

h. 1b/04, 4b/10, 4b/25, 5b/19, 7a/28, 13b/03, 17a/24, 17b/08, 27a/13, 32a/20, 36b/29, 40b/11, 48a/25, 52a/15, 54b/16, 60b/24, 63a/24, 64a/17, 73b/15, 75a/10, 81a/13, 83b/07, 85a/06, 97a/20, 98a/15

h.+dur 16b/18

h.+una 40b/29

[=27]

hoş görün- Güzel gelmek, hoşuna gitmek; karşısındakinde iyi bir etki bırakmak

h. görün-düler 73b/15

h. görün-ecekdir 54b/16

h. görün-eçektir 4b/10

h. görün-emeyor 64a/17

h. görün-mez 32a/20

h. görün-üyor 13b/03

[=6]

hoş it- Memnun etmek, gönlünü hoş etmek

h. id-en 17b/08

h. id-er 97a/20

h. it-melidir 48a/25

[=3]

hoş körün- bk. **hoş görün-**

h. körün-mek 1b/06

[=1]

hoşlan- Zevkine veya arzusuna uygun bulup beğenmek, zevk almak, hoş bulmak

h.-amayorum 37a/27

h.-dığından 34b/23

h.-ır 99b/19

h.-ıyorlar 31b/02

h.-up 2a/21

[=5]

hoşlandır- hoş etmek

h.-ıp 45a/28

[=1]

hoşnudiet Memnuniyet

h. 81a/04, 90b/22

[=2]

hoşnut (< Fars. ḫoşnūd) Bir kimseden veya bir halden memnun durumda olan, razı

h. 7a/30, 10b/06, 11b/07, 14a/21, 15a/09, 17a/25, 17b/06, 26b/21, 27a/09, 32b/02, 45a/23, 56b/23, 63a/15, 73b/14, 95b/08

[=15]

hoşnut it- Memnun etmek, gönlünü hoş etmek, razı etmek

h. id-eceksin 56b/23

h. id-emedi 26b/21

h. id-en 17a/25, 17b/06

h. id-eyor 7a/30

h. it-di 10b/06, 11b/07, 73b/14

h. it-diler 27a/09

[=9]

hoşnut ol- Memnun olmak, gönlü hoş olmak, razı olmak

h. ol-duk 63a/15

h. ol-up 15a/09, 32b/02

h. ol-urlar 45a/23

[=4]

hoşnutlik bk. **hoşnutluk**

h. 94b/19

[=1]

hoşnutluk Hoşnut olma durumu, hoşnûdî

h. 2a/17, 5a/27, 14b/23, 23a/16, 25a/02, 28b/31, 36a/17, 43a/21, 44b/08, 57b/15, 59a/01, 60b/14, 61a/25, 74a/04, 75b/30, 77a/25, 87b/08, 94b/16, 94b/21

h.+unu (hoşnutluğunu) 51a/19

[=20]

hoşnutsuzluk Hoşnut olmama durumu

h. 10b/04

[=1]

hoşuna git- Beğenmek, hoşlanmak

h. gid-er 40b/29

[=1]

hotbin (< Fars. ḫōd-bin) Sadece kendini gören (kimse), mağrur, kibirli, bencil

h. 89a/09

[=1]

hotbinlik Hodbin olma durumu, bencillik, egoistlik

h. 75b/06

[=1]

hökm (< Ar. ḥukm) Bir şeyin şöyle veya böyle olduğu hakkında verilen karar, yargı; hakimiyet

h. 43a/06, 51b/10

[=2]

hökm it- Üzerinde hakimiyet kurmak, hükmü altına almak

h. it-meye 43a/06

h. it-meyen 51b/10

[=2]

höküm bk. **hökm**

h.+ünün (hökmünün) 84a/14

[=1]

hökümat (< Ar. ḥukūmet) Bir ülkeyi yöneten kuruluşların bütünü

h. 56a/25

h.+ça 80a/28

h.+ı 87a/31

h.+lerinizi 89a/31

[=4]

hökümdar Bir devletin başkanı olan ve hükmetme, emretme hakkını elinde bulunduran kimse, padişah, hakan, kral

h. 75b/04

h.+ı 37a/10

[=2]

Hrakles k.a. Herkül, Yunan mitolojisinde ilahi bir kahraman

H. 56b/17

[=1]

Hraklis bk. **Hrakles**

H. 56b/01, 56b/02, 57b/04

[=3]

Hristian (< Yun. khristianos) Hz. Îsa'nın dînine bağlı olan (kimse), Îsevî, nasranî

H. 2b/20, 2b/28, 2b/30, 3b/28, 6b/25, 7a/11, 7a/12, 12a/14, 12a/23, 100a/10, 100a/12, 100a/25

H.+ca 93a/27

H.+dırlar 100a/17

H.+ı 100a/30

H.+ın 2b/24, 78a/30, 78b/02

H.+lar 2b/22

[=19]

Hristianlık Hıristiyan dîni, Îseviyet, nasraniyet.

H. 7a/05

H.+da 100b/15

H.+ın (Hristiyanlığın) 94b/23

[=3]

Hristo k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

H. 41a/08, 41a/21, 41a/29, 41b/18, 42b/12

H.+ya 41b/07

H.+yu 41b/25

[=7]

Hristos k.a. (< Yun. Hristos) Hz. İsa

H.+a 100a/11

H.+dan 21b/17, 29a/02, 49a/04, 66a/16, 79a/24, 83a/06, 83a/23, 83a/28, 89b/27, 95b/22

H.+den 12a/15

H.+un 52a/06, 100a/18

[=14]

Hristoz bk. **Hristos**

H.+a 2b/21

H.+umuzun 7a/08

H.+un 2b/27

[=3]

Hrodikos k.a. Antik Yunan alimlerindendir

H.+un 56a/30, 57b/08

[=2]

Hrodotos k.a. Antik Yunan tarihçi ve yazarı Herodot

H. 27b/06, 82b/25, 83a/01, 83a/03, 83a/06, 83b/12, 83b/17, 84a/18

H.+u 82b/28, 83b/27

H.+un 82b/28, 83a/04, 83b/06, 83b/15, 83b/22

[=15]

Hrostratos k.a. Herostratus, Artesmis Tapınağı'nı yakan Efesli genç adam

H. 89b/21, 89b/30, 91a/07

H.+u 90a/09

H.+un 89b/14, 89b/16, 89b/19, 91a/15

[=8]

Hsiodos k.a. Hesiodos, ünlü Antik Yunan ozanı.

H. 44a/24

H.+un 48b/15

[=2]

hulasa-i kelam Hulasa-i kelam, Sözün kısası.

h. 21a/17

[=1]

huleasa (< Ar. ḫulāṣa) Bir sözün veya yazının özünü belirten kısaltılmış şekli:

h. 77a/04

[=1]

huleasa it- Bir sözü, yazıyı veya fikri ayrıntıdan kurtarmak, özünü aksettirecek şekilde kısaltmak, özünü belirtecek şekilde anlatmak

h. it-dim 77a/04

[=1]

hulîs (< Ar. ḫulūṣ) Halis ve saf olma, kalp temizliği

h. 2b/22, 31a/01, 69a/11, 72a/08, 73b/18, 80b/10, 81b/27, 85b/12, 86a/28, 91b/25, 92a/25, 98a/03

[=12]

hulisane Hiçbir menfaat düşüncesine dayanmadan, temiz kalplilikle, samîmiyetle

h. 85b/05

[=1]

hulisanelik Halislik, saflık, samimiyet

h. 77a/19, 78b/07

h.+den 56b/08

h.+i (hulisaneliği) 3a/17

[=4]

huliskarlık Samîmiyet, gönül temizliği

h.+ı (huliskarlığı) 3b/30

[=1]

huruf (< Ar. ḥurūf) Harfler

h.+ler 11b/28

[=1]

hurufat (< Ar. ḥurūfāt) Harfler.

h. 11b/25

[=1]

husus (< Ar. ḫuṣūṣ) Konu, iş, keyfiyet, madde

h.+den 62a/30

h.+inde 22b/15, 27b/25, 64b/24, 77a/29, 94b/07

h.+inden 38b/07

[=7]

huylaş- Alışmak, huy edinmek

h.-ır 82b/10

[=1]

huzur (< Ar. ḥużūr) İç rahatlığı, halinden memnun olup gönlünde rahatlık duyma, kendini rahat ve memnun hissetme durumu; önemli bir makāmın veya kişinin var olduğu, bulunduğu yer, o makam veya şahsın önü, katı, yanı

h.+da 83b/14

h.+una 20a/15, 25b/23, 29a/09, 33b/30, 79b/21, 96a/09

h.+unda 15a/18, 23b/25, 41b/05, 44a/07, 80a/30, 89a/19

[=13]

huzurlık Huzur, rahatlık

h.+lerinin 3a/10

[=1]

huzurlu Gönlü rahat, içi huzur dolu; huzur veren, rahat ettiren, dinlendiren

h. 27b/11, 37b/14, 60a/19

h.+lardan 19a/12

[=4]

huzura çık- Büyük bir kimsenin yanına kabul edilmek

h.una çık-ıp 79b/21

[=1]

hücm (< Ar. hucūm) Üstüne yürüme, saldırma, saldırı, savlet

h. 33b/29, 65b/31, 80b/03

[=3]

hücm it- Saldırmak

h. id-emedi 65b/31

h. it-sinler 33b/29,

[=2]

hücm itdir- Saldırmasına yol açmak, hücum ettirmek

h. itdir-ir 80b/03

[=1]

hüçm bk. **hücm**

h. 34a/03, 101a/30

[=2]

hüçm it- bk. **hücm it-**

h. 34a/03, 101a/30

[=2]

hüçum bk. **hücm**

h.+u (hüçmu) 64a/04

[=1]

hülya Gerçekleşmesi özlenerek zihinde kurulan ve insanı oyalayıp avutan hayal, tatlı kuruntu, tahayyül

h.+leridir 4b/03

[=1]

hüner (< Fars. huner) Bir işte gösterilen ustalık, beceriklilik, maharet

h.+leri 43a/16

h.+lerin 48a/12

[=2]

hürmetlü Saygılı

h. 100a/15

[=1]

I

ı- bk. **i-**

ı.-dı(1) 36a/24

ı.-dı(2) 27b/28

[=2]

Iisous k.a. Hz. İsa

I. 12a/10

[=1]

Ioanni k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

I. 48a/16, 49a/22, 49a/26

[=3]

Ioannina Yanya, Yunanistan'da bir şehir

I.+de 99a/15, 99a/28

I.+nın 6b/16, 100a/15

[=4]

Ioannis bk. **Ioanni**

I. 6a/01, 51a/05, 64a/26

I.+in 46b/05

[=4]

Iperos bk. **İpiros**

I. 31a/11

[=1]

Ippokratis bk. **İpokritis**

I. 48a/28, 48b/07

[=2]

ırmak Doğrudan doğruya denize dökülen büyük akarsu

ı.+lerini 92b/22

ı.+te 45b/07

[=2]

ırsızlık bk. **hırsızlık**

ı. 45b/14

[=1]

ısındır- ısıtmak

ı.-sın 6b/05

[=1]

ıslah (< Ar. iṣlāḥ) İyi duruma koyma, düzeltme, iyileştirme

ı. 15a/20, 67b/21, 97a/15

[=3]

ıslah it- Düzeltmek; yola getirmek

ı. id-er 97a/15

ı. it-meye 67b/21

[=2]

ıslahiet Islahlık, ıslah olma durumu

ı.+i 62a/17

[=1]

ıslahlık Düzelme, iyileşme, ıslah olma

ı.+ı (ıslahlığı) 15a/17

[=1]

ıslat- Islanmasına sebep olmak, ıslak duruma getirmek

ı.-dı 35a/02, 81a/05

[=2]

Isokratis bk. **İsokratis**

I.+in 77a/26, 99a/23

[=2]

ızdırab Maddî veya manevî acı, azap, eziyet, zahmet, sıkıntı:

ı.+ı 51a/10

[=1]

İ

i- Aslı eski Türkçe'de ermek iken irmek > imek olarak değişen ve kökü eriyip bugün sadece "şu veya bu durumda bulunmak" anlamındaki idi, imiş, ise, iken şekilleri kullanılan fiil, isim fiili, ek fiil, imek fiili, cevherî fiil, fi'l-i cevherî

i.-dem(2) 76a/10

i.-der 37b/06, 52b/07, 55b/30

i.-der(1) 9b/26

i.-di 12b/26, 30a/28, 36b/13, 45b/09, 52a/21, 58a/26, 58b/13, 96a/03, 99b/29

i.-di(1) 1b/11, 1b/16, 2a/23, 2a/28, 2b/15, 2b/23, 3b/06, 4b/22, 6a/10, 6b/20, 7b/04, 9a/03, 9b/15, 10b/03, 12a/14, 12b/11, 12b/23, 13a/02, 13a/22, 17a/19, 19a/22, 20a/12, 20a/24, 20b/08, 21a/02, 21a/06, 21a/30, 21a/30, 22a/11, 22b/18, 26b/11, 28a/16, 28a/27, 28a/29, 28b/18, 29a/04, 29a/25, 29a/26, 30a/04, 30a/06, 30b/12, 30b/21, 31a/09, 31a/12, 31a/14, 31a/16, 31b/12, 32a/13, 32a/23, 32a/24, 32b/19, 36a/20, 36a/21, 36b/10, 36b/28, 37b/24, 38b/05, 38b/21, 39a/08, 39a/11, 40b/25, 41a/18, 41a/19, 43a/23, 43a/27, 45a/05, 45b/05, 45b/10, 47a/28, 48b/02, 48b/29, 49b/01, 49b/06, 49b/09, 49b/27, 50a/07, 52a/15, 53a/12, 53a/13, 54a/28, 55b/25, 55b/26, 56a/05, 56b/09, 58a/22, 58a/24, 58b/16, 59b/10, 60a/30, 61b/10, 63b/07, 63b/07, 63b/13, 64a/07, 64a/10, 65a/26, 65a/29, 68b/01, 69a/15, 69b/03, 70a/18, 70a/21, 70a/22, 70a/24, 70a/25, 71b/01, 71b/03, 71b/14, 73a/14, 75a/26, 75b/10, 79a/15, 79b/16, 79b/16, 80a/20, 81a/21, 81b/19, 81b/20, 82b/19, 83a/09, 83a/23, 84a/03, 84b/15, 86a/30, 89a/08, 89a/09, 89a/10, 89b/23, 89b/26, 90b/06, 90b/08, 91a/15, 91a/28, 92a/09, 92a/12, 92b/12, 93a/14, 95a/23, 95a/27, 95b/17, 95b/28, 96b/16, 96b/17, 97b/17, 98a/09, 98a/18, 98a/19, 99a/16, 99a/21, 99a/29, 99b/30

i.-di(2) 1b/17, 1b/22, 2a/04, 2a/13, 2a/13, 2a/14, 2a/15, 2a/18, 2a/20,

2b/03, 2b/04, 2b/09, 2b/11, 2b/19, 2b/25, 2b/26, 3a/03, 3a/08, 3a/11, 3a/15, 3b/26, 3b/27, 3b/29, 4a/04, 4a/05, 4a/07, 4a/09, 4a/11, 4a/13, 4a/13, 4a/18, 4a/22, 4a/24, 4a/31, 4b/17, 4b/20, 5a/07, 5a/13, 5b/08, 5b/11, 6a/08, 6a/11, 6a/12, 6a/21, 6a/25, 6b/07, 6b/08, 6b/18, 6b/19, 6b/23, 7a/24, 7a/26, 7b/20, 8a/30, 8b/06, 9a/02, 9a/04, 9a/06, 9b/03, 9b/04, 9b/21, 9b/23, 9b/26, 9b/30, 10a/21, 10b/10, 10b/17, 10b/22, 10b/24, 10b/26, 11a/10, 11b/20, 11b/21, 12a/20, 12a/21, 12a/25, 12b/21, 12b/22, 12b/25, 12b/26, 12b/27, 13a/01, 13a/03, 13a/03, 13a/06, 13a/18, 13a/19, 13a/20, 14a/01, 14a/09, 14a/11, 14a/13, 14a/16, 14a/19, 14a/20, 14a/21, 14a/25, 14a/27, 14b/08, 15b/22, 15b/27, 15b/28, 16a/02, 16a/05, 16a/06, 16a/06, 16a/08, 16a/12, 18b/19, 19a/22, 19a/30, 19b/15, 19b/20, 19b/23, 20a/20, 20b/03, 20b/07, 21a/07, 21a/08, 21a/10, 21a/13, 21a/14, 21a/15, 21a/16, 21a/26, 21a/26, 21b/06, 21b/14, 22a/10, 22a/12, 22a/13, 22a/13, 22a/16, 22a/19, 22a/20, 22a/21, 22b/08, 22b/09, 23a/15, 23a/24, 23b/03, 24a/23, 25a/13, 25a/19, 25a/20, 25a/22, 26b/10, 27b/20, 28a/05, 28a/28, 28b/10, 28b/13, 28b/15, 28b/16, 28b/25, 28b/28, 29a/07, 29a/07, 29a/15, 29a/22, 29b/06, 29b/14, 29b/15, 30a/03, 30b/05, 30b/05, 30b/05, 30b/06, 30b/25, 31a/18, 31a/20, 31b/26, 31b/29, 32a/15, 32a/16, 32a/18, 32a/20, 32a/22, 32b/22, 33a/11, 33a/13, 33a/16, 33a/17, 33b/06, 33b/08, 33b/09, 34a/06, 34a/09, 34a/18, 34a/26, 34b/12, 34b/14, 34b/15, 34b/17, 34b/30, 35b/28, 35b/29, 35b/30, 37a/13, 37a/17, 37a/19, 37a/19, 37b/02, 37b/07, 37b/09, 37b/25, 38a/08, 38a/09, 38a/19, 38a/19, 38b/25, 38b/26, 38b/28, 39a/16, 39a/16, 39a/20, 40a/14, 40a/15, 40b/21, 40b/23, 41b/28, 42a/08, 42b/21, 43a/18, 43a/19, 43a/19, 43a/22, 43a/26, 43b/02, 43b/09, 43b/19, 44a/08, 44a/09, 44a/10, 44a/10, 44a/24, 44a/30, 45b/02, 45b/03, 45b/06, 45b/08, 45b/11, 45b/14, 45b/16, 45b/19, 45b/19, 45b/25, 47b/07, 48a/08, 48a/09, 48b/21, 49a/07, 49a/16, 49a/19, 49a/21, 49b/03, 49b/05, 49b/17, 49b/27, 49b/30, 50a/02, 50a/03, 50a/05, 50a/06, 50a/18, 50a/19, 50a/20, 50b/04, 51a/11, 51a/13, 51a/16, 51b/13, 52a/18, 52a/20, 52a/23, 52a/26, 52b/11, 52b/11, 52b/12, 52b/22, 53a/04, 53b/11, 53b/11, 54a/20, 54a/30, 54b/05, 54b/14, 54b/18, 55a/16, 55a/16, 55a/22, 55a/24, 55a/27, 56a/02, 56a/03, 56a/04, 56a/06, 56a/08, 56a/09, 56a/11, 56a/11, 56a/19, 56a/23, 56a/23, 56b/05, 56b/14, 58a/06, 58a/29, 58b/01, 58b/02, 58b/08, 58b/17, 58b/18, 59a/21, 59a/29, 59a/30, 59a/31, 59b/02, 59b/31, 60a/18, 61a/16, 61a/18, 61a/22, 61a/23, 61b/20, 62a/01, 62a/23, 63b/04, 63b/08, 63b/09, 63b/10, 63b/11, 63b/12, 63b/14, 63b/15, 63b/17, 63b/25, 64a/12, 64a/17, 64a/18, 64b/19, 64b/20, 65a/09, 65a/20, 65a/21, 65b/12, 65b/15, 65b/29, 66a/05, 66a/10, 66b/03, 66b/05, 66b/08, 66b/09,

66b/12, 66b/13, 66b/16, 66b/17, 66b/19, 66b/19, 66b/22, 66b/30, 67a/01, 67a/03, 67a/05, 67a/11, 67a/15, 67b/27, 67b/28, 67b/28, 68a/02, 68a/10, 68b/11, 69a/18, 69a/19, 69a/20, 69a/22, 69a/24, 69b/02, 69b/17, 69b/19, 69b/21, 69b/22, 70b/23, 71a/15, 71b/23, 72a/09, 72a/11, 72a/12, 72a/14, 72a/19, 72b/31, 74b/22, 75a/01, 75a/27, 75a/28, 76a/01, 78b/14, 78b/16, 78b/18, 78b/20, 79a/09, 79a/16, 79a/16, 79b/08, 79b/18, 79b/30, 80a/01, 80a/02, 80a/06, 80a/08, 80a/11, 80a/22, 80a/24, 80a/30, 80a/31, 80b/03, 80b/03, 81a/09, 81a/19, 83a/27, 83b/05, 83b/16, 84b/17, 84b/18, 87a/01, 87a/04, 87a/06, 87a/11, 88a/03, 88a/04, 88a/06, 88a/07, 88a/09, 88a/14, 88a/22, 88a/23, 88b/07, 88b/13, 88b/20, 89a/04, 89a/11, 89a/11, 89a/14, 89a/15, 89a/17, 89b/27, 90a/10, 90a/12, 90b/12, 90b/14, 90b/19, 90b/21, 91a/13, 91a/14, 91a/18, 91a/19, 91b/17, 91b/18, 92a/13, 92a/17, 92a/18, 92a/26, 92a/29, 92b/10, 93a/03, 95a/02, 95a/21, 95a/21, 95a/23, 95a/26, 95b/04, 95b/08, 95b/10, 95b/10, 95b/27, 95b/28, 96a/01, 96a/04, 96a/04, 96a/09, 96a/18, 96a/19, 97b/05, 97b/14, 98a/08, 98b/11, 98b/19, 98b/25, 98b/27, 99a/07, 99a/24, 99a/27, 99b/01, 99b/04, 99b/06, 99b/08, 99b/10, 99b/11, 99b/13, 99b/17, 99b/18, 99b/19, 99b/21, 99b/25, 99b/29, 100a/04, 100a/05, 100a/09, 100a/10, 100a/11, 100a/11, 100a/12, 100a/13, 100a/14, 100a/15, 100a/16, 100a/19, 100a/23, 100a/24, 100a/28, 100b/02, 100b/03, 100b/14, 100b/19, 101a/20, 101a/23, 101a/24, 101a/24, 101a/26, 101a/27

i.-diğini(1) 25a/24, 67b/08

i.-diğini(2) 66b/15, 78b/21

i.-dik(1) 5a/02, 5a/03, 29b/20, 72a/08, 95b/13

i.-dik(2) 2b/28, 2b/31, 6a/30, 9b/24, 10a/20, 12b/12, 12b/14, 12b/16, 13a/20, 17a/11, 17a/11, 17a/20, 23a/02, 23b/02, 23b/03, 23b/06, 25a/14, 27a/13, 32a/02, 34b/31, 36b/18, 42a/23, 42a/23, 61b/29, 69b/04, 69b/29, 69b/31, 71b/21, 93a/01, 93b/04, 94b/26, 94b/27, 95b/06, 98b/17, 99a/03, 99a/04

i.-dik(2) 36a/23

i.-diklerini(1) 63a/14

i.-diklerini(2) 99b/06

i.-diler(1) 1b/14, 2a/24, 4b/23, 19b/08, 25a/21, 26a/06, 27b/11, 27b/12, 33a/05, 33b/10, 37a/22, 44b/29, 45b/02, 58a/22, 61a/07, 63a/16, 74a/09, 75b/10, 77b/25, 79b/13, 79b/20, 93b/27, 94b/29, 95a/09

i.-diler(2) 2a/06, 5b/09, 9b/01, 12b/21, 14b/12, 14b/17, 20a/17, 20a/25, 20a/27, 22b/20, 22b/23, 23a/08, 28a/03, 29b/11, 29b/17, 29b/18, 29b/21, 29b/24, 29b/29, 30a/10, 30a/13, 30a/23, 30a/27, 31b/13, 33a/08, 33b/20, 42a/25, 42b/09, 42b/16, 42b/17, 42b/19, 43a/23, 43b/15,

43b/17, 44a/22, 44a/23, 45b/21, 54a/16, 54a/17, 54b/29, 55b/30, 58b/14, 60a/01, 63a/17, 65b/06, 66a/01, 66a/03, 66a/04, 66b/24, 66b/26, 67b/01, 69a/17, 70b/21, 70b/22, 75a/09, 76a/07, 76a/20, 77b/26, 78b/19, 80b/06, 89b/25, 93a/17, 99a/11

i.-dim(1) 68a/14, 75a/29

i.-dim(2) 14b/27, 37b/26, 40b/26, 40b/27, 46a/11, 46a/12, 51a/17, 55b/11, 55b/19, 55b/20, 60b/23, 64b/25, 68a/16, 68a/17, 73b/10, 74b/28, 75a/13, 75b/01, 76a/09, 76a/10, 76a/12, 76b/09, 76b/24, 76b/26, 76b/27, 77a/08, 77a/21, 77a/26

i.-din(2) 37a/28, 38a/20

i.-diniz(2) 94b/29

i.-dü(2) 56b/11

i.-düğini(1) 89b/16, 92a/20

i.-düğini(2) 28b/30, 69b/12, 73b/26, 85b/07

i.-ken 26b/09, 37b/16

i.-ken(1) 13b/01, 13b/29, 16b/02, 20b/14, 20b/17, 20b/19, 30b/06, 32b/26, 35b/29, 36b/05, 38b/19, 49b/23, 64b/16, 69a/16, 96b/25, 98a/18, 100a/09, 100b/20

i.-ken(2) 6a/06, 11b/15, 14a/28, 14b/07, 14b/26, 17a/15, 20b/05, 23b/18, 25a/17, 25a/26, 28b/26, 28b/27, 30b/05, 37a/26, 37b/28, 39a/21, 39a/24, 40a/13, 41a/10, 43a/25, 45b/23, 49b/04, 52b/07, 52b/09, 54b/26, 55a/28, 56b/03, 56b/06, 58b/07, 58b/07, 62b/07, 63a/27, 64b/22, 68b/05, 74b/08, 74b/12, 77b/02, 83b/14, 86a/15, 93b/23, 95a/20, 96a/11, 96b/27, 98b/08, 101a/25

i.-miş(1) 14b/19, 47b/24

i.-mişler(1) 10b/19

i.-se(2) 15a/28

i.-sek(2) 2b/17, 13b/08

i.-tdiğimiz 10a/17

[=943]

iane (< Ar i‘āne) Yardım

i. 96a/24, 100a/04

[=2]

iane it- Yardım etmek

i. it-sinler 96a/24

[=1]

ibaded bk. **ibadet**

i.+ine 19b/13

[=1]

ibadet (< Ar. ‘ibādet) İnsanın tek Tanrılı dinlerde Allah’a, diğer din ve inanışlarda ise inanıp bağlandığı kudrete kulluğunu göstermek üzere yaptığı hareketler, tapma, tapınma

i. 15b/11, 52a/07

i.+dir 52a/05

i.+i 52a/06

i.+ini 52a/04

i.+ler 100a/13, 100a/26

i.+leri 12b/22

[=8]

ibadet hane bk. **ibadethane**

i. 15b/11

i+ler 85a/05

[=2]

ibadethane İbadet edilen yer, tapınak, mabet, ibadetgah

i. 15b/12

i.+de 12b/24

i.+den 8b/26

i.+nin 15b/14

[=4]

ibare (< Ar. ‘ibāre) Anlatımı meydana getiren bir veya birkaç cümlelik yazılı söz dizisi

i. 22a/09, 56b/09

i.+dir 8a/23, 74a/23, 93a/21

[=5]

ibaret (< Ar. ‘ibāret) Sadece -den meydana gelmiş, -den oluşmuş, başka bir şey değil, ancak bu

i. 72b/07

[=1]

ibren- bk. **imren-**

i. 40b/05

i.-elim 40a/27

i.-erek 11b/01

i.-meye 50a/11

i.-sinler 30a/20

i.-üp 51b/01

[=6]

ibret (< Ar. ‘ibret) Bir olaydan çıkarılan göz açıcı, uyarıcı ders

i. 4a/19, 4a/22, 71a/05

i.+i 22b/08, 83b/29

i.+leri 62a/21, 92a/23

[=7]

ibret al- Olan bir şeyden kendi payına bir ders çıkarmak

i. al-alım 71a/05

i. al-arak 4a/19

i. al-maleri 4a/22

[=3]

ibretli İbret alınacak bir yanı olan, insana ders veren

i. 92a/22

[=1]

ibrik (< Ar. ibrīḳ) Kulplu, emzikli, karınlı ve ince boyunlu su kabı

i. 67b/29

[=1]

icat (< Ar. icād) Yeni bir şey bulma, ortaya koyma, varlığı bilinmeyen bir şeyi meydana getirme

i. 4b/21, 83a/27

[=2]

icazet (< Ar. icāzet) İzin, müsaade, ruhsat

i. 49b/13

[=1]

icra (< Ar. icrā') Bir şeyi fiil haline getirme, yapma, yürütme, uygulama

i. 2b/13, 2b/21, 2b/25, 3b/24, 4a/18, 5b/02, 5b/05, 12b/17, 13b/24, 22b/10, 25b/15, 29a/20, 67b/06, 77b/25, 79a/17, 79a/19, 80a/18, 82b/12, 83b/22, 89a/04, 90b/27, 91a/13, 98a/04, 98b/27, 100a/22

i.+larına 77b/03

i.+sı 56a/29, 92a/26

i.+sına 2b/27

i.+sında 31a/06, 57a/16, 85a/06, 85b/19, 85b/21, 100a/17

i.+sını 101a/01

[=36]

icra it- Yapmak, uygulamak

i. id-ebildi 79a/17

i. id-ebilir 98b/27

i. id-ecek 91a/13

i. id-elim 13b/24

i. id-eni 82b/12

i. id-enler 100a/22

i. id-er 2b/21, 2b/25

i. id-eyim 25b/15, 67b/06

i. id-üp 3b/24, 90b/27

i. it-dik 98a/04

i. it-dikde 5b/05

i. it-diler 80a/18

i. it-dim 77b/26

i. it-meli 2b/13

i. it-meye 4a/18, 5b/02

i. it-meyelim 12b/17

[=20]

icra ol- Yapılmak, uygulanmak

i. ol-du 29a/20

i. ol-ması 79a/19

i. ol-masın 89a/04

i. ol-up 22b/10

[=4]

icrada bulun- Yapmak, uygulamak

i.sında bulun-mayanlar 100a/17

[=1]

ictinap (< Ar. ictināb) Kaçınma, sakınma, çekinme

i. 44a/29

[=1]

ictinap it- Kaçınmak, sakınmak, çekinmek

i. it-medi 44a/29

[=1]

iç Bir şeyin kendi sınırları arasında kalan kısmı, dahil

i.+inde 15a/20, 18a/13, 19a/24, 38a/30, 56a/06, 68b/23

i.+ine 14b/14, 16a/09, 67b/26

[=9]

İç el İçel

İ.+e 54b/11

[=1]

iç- Bir sıvıyı ağza alıp yutmak

i.-di 61b/15, 64a/23

i.-dikleri 20a/23

i.-eceksin 56b/22

i.-emesin 99b/27

i.-er 63b/29

i.-erim 53b/13

i.-ersem 63b/21

i.-ersiniz 94b/19

i.-eyim 55a/04

i.-ip 62b/09

i.-mek 63b/19

i.+mekde 31a/18

i.-meye 64a/13

i.-meyelim 35b/29

i.-mez 62a/23

i.-mezler 57a/25

i.-sin 53b/03

i.-üp 89a/18

[=19]

içeri İçte kalan yer, iç kısım, iç taraf

i.+de 93b/20, 93b/21

i.+de (içerde) 2b/04

i.+deki 24a/01

i.+den 24a/11, 24a/13, 24b/24

i.+mizde 17a/18

i.+sinde 68a/27

i.+sine 59a/14

[=10]

için Sebep bildirir; sebebiyle, -den ötürü, -den dolayı; amaç bildirir; maksadıyle, amacıyle, gāyesiyle; -e ayrılmış, -e özgü, -e has, -e mahsus

i. 3a/11, 57a/26

[=2]

içir- İçmesini sağlamak veya içmeye mecbur etmek

i.-irler 13b/11

[=1]

içki İspirtolu içecek, müskirat

i.+ler 58a/30

i.+lerini 57a/27

[=2]

içme İçmek işi

i. 28b/09

[=1]

içmeklik bk. **içme**

i.+i (içmekliği) 58b/17

[=1]

içra bk. **icra**

i. 13b/21, 22b/15, 24b/05, 32a/02, 32a/18, 42b/14, 49b/13, 57a/04, 57a/21, 76a/11

i.+sında 70b/24

[=11]

içra it- bk. **icra it-**

i. id-ebilmesine 49b/13

i. id-eceğim 42b/14

i. id-er 32a/18

i. id-erim 24b/05

i. it-diği 22b/15

i. it-medin 57a/04

i. it-mek 32a/02

i. it-meksiz 76a/11

i. it-miş 13b/21

[=9]

içra ol- bk. **icra ol-**

i. ol-amaz 57a/21

[=1]

içtinap bk. **ictinap**

i. 16a/14

[=1]

içtinap it- bk. **ictinap it-**

i. it-meliyiz 16a/14

[=1]

içün bk. **için**

i. 2b/06, 2b/11, 3a/27, 3b/04, 3b/11, 3b/21, 4a/05, 4a/12, 4a/22, 5a/05, 6b/26, 7a/11, 7a/12, 7b/06, 8b/15, 8b/15, 8b/16, 9a/26, 9b/06, 11a/08, 12a/13, 12a/22, 12b/11, 13a/01, 14a/12, 14a/15, 14a/23, 15a/17, 15b/06, 15b/13, 15b/13, 15b/18, 15b/22, 15b/26, 15b/27, 16a/07, 16a/17, 18b/03, 18b/23, 18b/25, 18b/26, 19a/17, 19b/03, 20a/08, 20b/28, 21a/12, 21a/26, 21b/31, 22a/08, 22b/12, 23a/14, 23a/27, 23a/29, 24a/24, 25a/16, 25b/19, 26b/14, 27a/08, 27a/10, 27a/14, 27b/01, 27b/24, 27b/28, 28a/08, 28b/07, 28b/10, 28b/20, 28b/20, 29a/23, 31b/05, 31b/25, 32a/03, 32b/03, 32b/13, 32b/16, 33b/24, 34a/19, 34b/04, 34b/08, 35b/01, 35b/21, 36b/24, 36b/31, 37a/07, 37a/11, 37b/04, 37b/27, 37b/29, 38a/29, 38b/23, 38b/27, 39a/22, 39a/28, 40a/19, 40b/08, 40b/10, 40b/18, 40b/21, 40b/28, 41a/29, 41b/13, 41b/29, 42b/12, 43a/09, 43a/16, 43a/20, 43a/25, 43b/09, 43b/22, 44a/10,

44a/15, 44b/30, 46a/20, 46a/26, 46b/21, 47a/21, 47b/09, 48a/08, 48a/30, 48b/05, 49a/01, 49a/27, 49b/10, 49b/16, 49b/27, 50b/26, 50b/27, 51a/19, 51a/22, 51b/16, 52a/10, 53b/08, 54a/24, 54b/13, 54b/21, 54b/23, 54b/26, 55a/07, 55a/17, 55a/19, 55a/21, 55b/06, 56a/05, 56b/28, 57a/17, 57a/25, 57a/27, 57b/02, 57b/13, 57b/22, 58b/15, 59a/11, 59a/28, 59b/10, 59b/11, 59b/18, 59b/23, 60a/05, 60a/07, 60a/11, 60a/28, 60b/23, 60b/25, 60b/26, 60b/27, 61a/21, 61b/11, 62a/17, 63b/20, 64b/05, 66a/21, 66b/15, 69a/18, 69b/18, 71a/15, 72a/21, 72a/25, 72b/11, 72b/12, 73a/30, 73b/18, 73b/24, 73b/25, 73b/30, 75b/19, 76a/08, 76b/28, 76b/29, 77a/02, 78a/05, 78a/08, 79a/07, 79a/15, 79a/19, 79a/21, 79b/26, 79b/28, 79b/31, 80a/04, 80a/13, 80a/23, 81a/16, 81a/20, 81a/25, 81b/16, 81b/17, 81b/30, 82a/01, 82a/03, 82b/06, 82b/08, 82b/17, 82b/18, 82b/21, 82b/24, 82b/25, 82b/29, 83a/11, 83a/12, 83a/13, 83a/22, 83b/01, 83b/02, 83b/05, 83b/25, 83b/26, 84a/19, 84b/28, 84b/29, 85a/17, 85a/17, 85a/18, 85a/20, 85a/22, 85a/23, 85a/30, 86a/04, 86a/17, 86a/21, 87b/07, 87b/11, 87b/13, 88a/12, 88b/12, 89a/24, 89a/29, 89b/18, 90a/18, 90a/19, 90b/16, 91a/24, 92a/26, 94a/20, 94b/18, 94b/20, 94b/26, 96a/13, 96b/08, 96b/10, 96b/29, 98a/08, 98a/17, 98b/20, 99a/02, 99a/04, 99a/29, 99b/12, 100a/03, 100a/04, 100b/04, 101a/03

[=272]

id- bk. **it-**

i.-di 49b/20

[=1]

idar bk. **idare**

i. 14a/11

[=1]

idar it- bk. **idare it-**

i. id-er 14a/11

[=1]

idare (< Ar. idāre) Gerektiği gibi yürümesi için bir işin başında bulunup düzene sokma, şartlarını ayarlayıp çekip çevirme, döndürme, yönetme

i. 2a/08, 3a/01, 42a/13, 48b/14, 51a/03, 54a/14, 54a/16, 75b/21, 76b/28, 77a/01, 77a/20, 85a/02, 96a/05, 96a/11, 96a/19, 96b/06

i.+si 47a/28, 76a/25, 76b/17, 100a/03

i.+sini 47b/17, 50a/04

[=22]

idare it- Yönetmek, çekip çevirmek

i. id-ecek 2a/08, 48b/14

i. id-emeyor 96b/06

i. id-en 3a/02

i. id-er 42a/13

i. id-üp 77a/20

i. it-diler 85a/02

i. it-dim 54a/14

i. it-mek 76b/28, 77a/01

[=10]

idareli İyi idare etmesini bilen; tutumlu, muktesit

i. 30b/30

[=1]

idarelik Tutumluluk

i.+i (idareliği) 3a/17

[=1]

idin- Kendini bir şeyin sahibi ve maliki kılmak, sahibi olmak; sağlamak, temin etmek, iktisap etmek; ... olarak kabul etmek

i.-di 16b/14, 42a/01, 58a/01, 60b/15, 63b/23, 88a/27, 101a/03

i.-dik 17a/16

i.-emedi 90a/10

i.-erek 69b/05, 77b/04

i.-ir 51a/04

i.-irim 52b/15

i.-irsen 59a/02

i.-iyorsun 53b/16

i.-meyen 2b/08

i.-meyerek 64a/13

i.-mez 25b/02, 66b/15, 82a/13, 82b/07, 82b/08, 86a/18, 99b/21

i.-mezler 35b/24

i.-sin 25b/17, 60b/08

i.-üp 77b/01

[=28]

ieras bk. **iereas**

i.+lar 62b/21

[=1]

ierea bk. **iereas**

i.+sı 3b/03

[=1]

iereas (Yun.) Rahip

i. 38b/11

i.+ın 3b/22

i.+lar 85a/03

[=3]

ifade (< Ar. ifāde) Zihinde tasarlanan bir şeyi söz veya yazı ile anlatma, söyleme, bildirme

i. 70b/27

[=1]

ifade it- Anlatmak, söylemek, bildirmek

i. it-diğimi 70b/27

[=1]

iffet (Ar. ‘iffet) Cinsî hususlarda ahlak kurallarına bağlılık, namus, ırz; dürüstlük, temizlik, kendi malı olmayan ve yasak edilen şeylere el uzatmama

i.+in 55a/21

[=1]

ifrat (< Ar. ifrāṭ) Aşırı gitme, ölçüyü aşma, gereğinden fazla ileri gitme

i. 8b/02

[=1]

iftihar (< Ar. iftiḫār) Bir şeyden dolayı haklı olarak övünme, övünç

i. 16b/25, 97a/19

i.+ımız 27a/10

[=3]

iftihar it- Bir şeyden dolayı kendini yücelmiş saymak, göğsü kabarmak, övünmek

i. id-er 97a/19

[=1]

iftiharlı İftihar eden

i. 14a/01, 101a/16

[=2]

iftiharlık İftihar etme

i. 12a/03, 21a/29

i.+ın (iftiharlığın) 15a/21

[=3]

ihale (< Ar. iḥāle) Bir işi bir kimseye bırakma, havale etme.

i. 28a/14

[=1]

ihale it- Havale etmek

i. itdi 28a/14

[=1]

ihanet (< Ar. iḫānet) Hainlik etme, arkadan vurma

i. 35a/22

[=1]

ihdaç bk. **ihdaş**

i. 27b/25

[=1]

ihdaş (< Ar. ihdās) İhdas, yeni bir şey ortaya koyma, ortaya çıkarma

i. 97b/02

[=1]

ihdaş ol- Ortaya çıkmak

i. ol-dukde 97b/02

[=1]

ihdiramlu Saygılı

i. 4b/02

[=1]

ihdiyar Yaşlı, kocamış kimse

i. 1b/11, 3a/04, 3a/07, 3b/08, 4a/11, 4b/02, 6a/05, 6b/01, 6b/31, 7b/27, 8a/16, 8b/24, 9a/01, 9b/27, 10b/06, 10b/30, 11b/09, 12a/14, 12b/01, 12b/30, 13a/20, 13a/24, 13b/07, 15a/14, 16a/13, 16b/02, 18a/12, 18b/13, 18b/28, 22b/04, 23b/03, 26a/09, 26a/13, 27b/19,

27b/26, 31a/09, 34b/18, 35b/25, 36a/17, 36b/09, 36b/20, 37b/03, 40a/13, 40a/26, 41b/07, 41b/23, 42b/10, 45b/04, 47a/23, 49a/22, 50b/17, 51a/10, 52a/05, 52a/27, 53b/06, 54a/15, 55a/14, 57a/10, 61a/01, 61b/06, 61b/08, 62b/11, 63b/07, 67b/09, 68b/13, 69b/10, 70a/02, 71a/24, 72a/08, 72a/24, 72b/20, 73b/02, 79a/09, 79a/21, 79b/24, 80b/10, 80b/27, 81a/07, 81b/27, 82b/25, 82b/30, 83b/19, 84b/16, 87a/07, 87b/29, 89b/08, 90b/09, 91a/20, 91b/25, 93a/06, 93b/23, 94b/30, 95a/14, 98a/03, 99a/16, 99a/28, 100a/10, 101a/17

i.+a 13b/12, 23a/08, 51a/24, 86a/28

i.+da 72b/04

i.+e 11a/05, 16b/12, 61b/05

i.+ın 1b/11, 5a/04, 5a/18, 8a/03, 9a/04, 12b/23, 17b/01, 22b/14, 22b/24, 23a/01, 26b/14, 26b/21, 30a/01, 34b/29, 36a/25, 42a/16, 71b/17, 81a/04, 92b/10, 92b/14, 98b/13, 99b/16, 100a/31

i.+lar 29b/12, 29b/18, 42b/08, 65a/15

i.+ları 20a/18

i.+ler 4a/10, 22b/29

i.+lerini 4a/18

[=137]

ihdiyar ol- Yaşlanmak, ihtiyarlamak

i. ol-muş 3a/04

[=1]

ihdiyarla- Yaşlanmak

i.-dığında 48b/24

[=1]

ihdiyarle- bk. **ihdiyarla-**

i.-di 81a/06

[=1]

ihdiyarlık İhtiyar olma durumu, yaşlılık; insan hayatının yaşlılık dönemi:

i.+da 40b/09, 57a/31

i.+ımızde (ihdiyarlığımızde) 97a/16

i.+lerini 97a/13

[=4]

ihsan (< Ar. iḥsān) Bağışlama, bağışta bulunma, lutuf, kerem, iyilik

i. 9a/30

[=1]

ihsan it- Bağışlamak, armağan etmek, vermek, bahşetmek

i. it-di 9a/30

[=1]

ihtas bk. **ihdaş**

i. 83a/24

[=1]

ihtimat (< Ar. i‘timād) İtimat, güvenme, emniyet etme, güven, emniyet

i. 91b/17

[=1]

ihtimat it- İtimat etmek, güvenmek

i. id-üp 91b/17

[=1]

ihtirazlı (< Ar. iḥtirāṣ) Çok şiddetli arzu, hadden aşırı hırs derecesindeki istek

i. 96a/08

[=1]

ihtişam (< Ar. ḥaşmet’ten iḥtişām) İnsanı etkisi altına alan gösterişli görünüş, debdebe, görkem

i. 90a/08, 90a/17

i.+a 90a/12

[=3]

ihtişamlı Göz alıcı, gösterişli, görkemli

i. 31b/18, 34b/02

[=2]

ihtiyar bk. **ihdiyar**

i. 2b/19

i.+ın 61a/24

[=2]

ihtiyarlık bk. **ihdiyarlık**

i.+ınızda (ihtiyarlığınızda) 11b/03

[=1]

ihtiza (< Ar. iḫtiżā‘) Alçak gönüllülük, tevazu

i.+larımızı 42a/12

[=1]

İisous bk. **Iisous**

İ. 100a/24

İ.+un 100a/18

[=2]

iki Birden sonra, üçten önce gelen sayının adı

i. 3b/08, 3b/21, 12b/28, 16a/20, 16b/22, 19b/18, 21b/18, 27b/19, 30a/08, 30a/16, 31a/27, 33a/28, 34a/01, 34a/27, 34b/05, 36a/05, 36b/31, 38a/13, 39a/08, 40a/23, 44b/23, 47b/26, 54a/18, 56b/06, 56b/12, 62a/19, 63a/07, 63a/08, 63a/10, 65a/25, 66a/29, 66b/27, 77a/03, 80a/10, 82b/19, 85b/24, 93b/13, 95b/22

i.+si 45b/20, 55a/16, 69a/15, 93a/18

i.+sini 23b/24

i.+sinin 53b/25

[=44]

ikinci İki sayısının sıra sıfatı, sırada yeri birinciden sonra, üçüncüden önce olan

i. 44b/13

[=1]

ikinçi bk. **ikinci**

i. 30a/28, 37a/02, 50b/24, 70b/18

i.+de 59b/25

i.+si 38a/17

[=6]

iklim (< Ar. iḳlim) Yeryüzünün herhangi bir yerinin hava şartlarına göre uzun yılların ortalamasına dayanan durumu ;ülke, diyar

i.+imizda 35a/27

i.+larda 35a/29

i.+lerini 9b/06, 92b/21

[=4]

ikona (< Fr. icône < Rus. ikona < Yun. eikona) Ortodokslar'da Hz. Îsa, Hz. Meryem veya azizlerin tahta üzerine yapılan resimlerine verilen ad

i.+ları 95b/06

[=1]

ikrah (< Ar. ikrāh) İğrenme, tiksinme

i. 11a/20, 11a/27, 11a/29, 16a/24, 30b/02, 37b/15, 40b/01, 48b/21, 57a/01, 58a/25, 63b/04, 68b/16, 68b/18, 72a/09, 76a/22, 82b/01, 82b/03, 84b/17, 85b/13, 87a/06, 92b/12, 94a/06, 97b/29

[=23]

ikrah it- İğrenmek, tiksinmek

i. id-ecekler 87a/06

i. id-elim 16a/24

i. id-en 58a/25

i. id-er 48b/21, 57a/01, 72a/09, 82b/02, 82b/03, 84b/17, 92b/12, 94a/06

i. id-erler 11a/20, 63b/04, 68b/16, 85b/13

i. id-in 11a/27, 11a/29

i. id-üp 40b/01

i. it 76a/22

i. itmekliği 37b/15

i. it-sinler 30b/02

[=21]

ikrah itdir- Zorla ve istediği dışında iş yaptırma, zorlamak

i. itdir-mesinler 97b/29

[=1]

ikrahlı İğrenç, mide bulandırıcı

i. 24b/12, 52b/29, 64b/04, 85b/02, 91b/14

[=5]

ikrahlık İğrenme, ikrah

i. 25a/22, 57a/14

i.+a (ikrahlığa) 11a/12, 41a/18

i.+da 92a/10

[=5]

ikrar (< Ar. iḳrār) Gizlemeyip açıklama, îtiraf etme; kabul etme, tasdik etme

i. 12a/19, 14b/01, 20a/25, 56a/28, 73a/13, 74b/16, 83b/27, 83b/29, 85a/26, 85b/04

[=10]

ikrar it- Kabul etmek, tasdik etmek

i. id-er 12a/19, 20a/25, 85b/04

i. id-erim 14b/01

i. id-erler 83b/27

i. id-esin 74b/16

i. id-üp 56a/28

i. it-di 73a/13

i. it-düklerinde 85a/26

[=9]

ikrar olun- Kabul edilmek

i. olun-ur 83b/29

[=1]

iktidarlık Kuvvet, güç

i. 77a/20

[=1]

iktiza (< Ar. iḳtiżā) Gerekme, gerektirme; lüzum, gerek; ihtiyaç

i. 8b/16, 9a/30, 53b/07, 92a/20

i.+ları 77a/14

i.+larında 52b/27

i.+larını 40a/19

i.+lerimizi 56a/13

i.+lısı 74a/28

i.+nda 57a/02

i.+sı 13b/22, 34b/30, 35a/10, 38a/24, 48a/22, 56a/12

i.+sını 16b/01, 27b/22, 46a/28

[=19]

iktiza it- Gerekmek

i. id-en 9a/30

[=1]

iktizai Gerekli, gereken

i. 22a/26

[=1]

iktizalı Gerekli, lazım

i. 10a/26, 17b/18, 23a/14, 23a/23, 28a/10, 28b/10, 34a/12, 37a/18, 40a/21, 43a/16, 56a/28, 59b/10, 60a/28, 78a/29, 94a/13, 101a/26

i.+ları 24a/24

i.+sıdır 24b/17

[=18]

iktizalık Gereklilik, ihtiyaç

i.+ı (iktizalığı) 22b/12

i.+ını (iktizalığını) 49a/14, 84b/03

[=3]

ilaç (< Ar. ‘ilāc) Bir hastalığı, bir yarayı iyi etmek üzere içilmek, herhangi bir yolla vücûda verilmek veya dışarıdan sürülmek sûretiyle kullanılan maddelere verilen isim, em

i.+lar 53b/13

i.+lara 54a/12

i.+lardan 17b/12, 54a/10

i.+ler 13b/10

i.+lere 13b23

[=6]

ilahi (< Ar. ilāhi) Allah’la ilgili, Allah’a ait, Allah’a has, Allah’tan gelen, Tanrısal

i. 3b/25, 7a/06, 8a/29, 9b/09, 94b/23, 100a/31

[=6]

îlan (< Ar. i‘lān) Açıklama, açığa vurma, meydana çıkarma; bir husûsu bir yayın organı aracılığıyle herkese bildirme

i. 1a/01, 4b/08, 83a/21, 90b/21

i.+ı 4b/09

[=5]

îlan it- Açıklamak, duyurmak

i. it-memiş 90b/21

i. it-sin 83a/21

[=2]

ile İki kelimeyi, iki öbeği birbirine bağlar; isimlerin sonuna gelerek beraberlik, refakat, vasıta, araç, hal, tarz, ilişki vb. anlamlarda zarflar yapar

i. 1a/03, 1a/09, 1a/10, 2a/02, 2a/02, 2a/06, 2a/14, 2a/15, 2a/17, 2a/29, 2b/09, 2b/10, 2b/17, 2b/25, 3a/01, 3a/17, 3a/17, 3a/22, 3b/07, 3b/14, 3b/15, 3b/20, 3b/24, 3b/25, 4a/01, 4a/05, 4a/17, 4b/02, 4b/07, 4b/08, 4b/09, 5a/27, 5b/11, 5b/13, 6a/08, 6a/12, 6a/19, 6a/19, 6a/24, 6b/03, 6b/04, 6b/05, 6b/07, 6b/23, 6b/29, 7a/02, 7a/10, 7a/14, 7a/22, 7b/09, 7b/13, 8a/10, 8a/17, 8a/17, 8a/25, 8b/08, 8b/17, 9a/19, 9a/24, 9b/01, 9b/03, 9b/19, 10a/04, 10a/05, 10b/05, 10b/07dost.leri, 10b/07, 10b/18, 10b/18, 10b/22, 10b/25, 10b/29, 11a/12, 11a/17, 11a/24, 11b/25, 11b/28, 12a/03, 12a/09, 12a/20, 12a/23, 13a/04, 13a/06, 13a/19, 13b/24, 13b/31, 14a/01, 14a/10, 14a/17, 14a/30, 14b/21, 14b/24, 15a/02, 15a/16, 15a/16, 15a/24, 15a/24, 15a/29, 15b/03, 15b/03, 15b/04, 15b/04, 15b/27, 16a/26, 16a/26, 16b/14, 16b/23, 16b/24, 17a/20, 17b/07, 17b/09, 17b/15, 17b/20, 18a/14, 18a/18, 18b/08, 18b/15, 18b/24, 20b/16, 21a/19, 21a/28, 21a/29, 21b/06, 21b/09, 21b/10, 21b/20, 21b/29, 22a/19, 22b/08, 22b/08, 22b/27, 23a/12, 23a/16, 23a/17, 23a/18, 23a/25, 23b/01, 24a/08, 24a/14, 24a/19, 24a/26, 24b/02, 24b/04, 24b/20, 24b/21, 24b/26, 24b/30,

25a/01, 25a/03, 25a/06, 25a/10, 25a/15, 25b/13, 25b/24, 26a/07, 26a/11, 26a/11, 26b/12, 26b/16, 26b/16, 26b/18, 26b/19, 26b/20, 26b/25, 27a/21, 27a/23, 27b/01, 28a/07, 28a/08, 28a/10, 28a/12, 28b/26, 28b/31, 29a/07, 29a/15, 29a/23, 29b/08, 29b/08, 29b/08, 30a/26, 30b/16, 30b/16, 31a/24, 31b/03, 31b/09, 31b/19, 31b/19, 31b/27, 31b/27, 31b/27, 32a/12, 32a/29, 32b/11, 32b/17, 32b/21, 32b/22, 32b/23, 32b/25, 33a/05, 33a/24, 33a/26, 33b/02, 33b/10, 33b/15, 33b/30, 34a/20, 34a/23, 34a/23, 34a/3, 34b/19, 35a/03, 35a/30, 35b/03, 35b/29, 36a/17, 36a/21, 36a/22, 36b/01, 36b/09, 36b/16, 37a/12, 37a/14, 38a/09, 38a/12, 38b/10, 38b/11, 38b/29, 39a/01, 39b/11, 40a/09, 40a/13, 40a/24, 40a/25, 40a/25, 40a/27, 40a/29, 40b/14, 40b/15, 41a/22, 41b/01, 41b/02, 41b/07, 41b/14, 42b/11, 42b/18, 43a/21, 43b/01, 43b/10, 43b/18, 43b/19, 43b/23, 43b/24, 43b/29, 43b/30, 44a/04, 44a/17, 44b/01, 44b/05, 44b/08, 44b/09, 44b/12, 44b/23, 44b/26, 45a/13, 45b/14, 45b/25, 46a/05, 46a/07, 46a/24, 46b/08, 46b/30, 46b/30, 47a/12, 47b/01, 47b/02, 47b/19, 47b/27, 47b/28, 49a/08, 49a/09, 49a/11, 49a/14, 49a/18, 49b/02, 49b/03, 49b/14, 49b/15, 50a/07, 50a/26, 50b/07, 50b/08, 51a/06, 51a/08, 51a/10, 51a/24, 51b/06, 51b/15, 51b/15, 51b/23, 52a/01, 53a/17, 53a/18, 54a/16, 54a/20, 54a/24, 54a/30, 54b/16, 54b/24, 55b/17, 56a/03, 56a/07, 56a/08, 56a/14, 56a/19, 56b/11, 56b/29, 57a/07, 57a/07, 57a/08, 57a/09, 57a/17, 57a/19, 57a/19, 57a/24, 57b/01, 57b/16, 57b/19, 58b/08, 58b/11, 58b/12, 58b/12, 58b/23, 58b/26, 58b/31, 59a/01, 59a/10, 59a/20, 59b/01, 59b/05, 59b/08, 59b/21, 59b/29, 60a/07, 60a/12, 60a/26, 60a/31, 60a/31, 60b/01, 60b/01, 60b/09, 60b/09, 60b/14, 61a/24, 61a/25, 61a/27, 61b/06, 61b/07, 62a/03, 62a/11, 62a/12, 62a/18, 62a/21, 62a/28, 62b/19, 62b/22, 63a/15, 63a/19, 63a/20, 63a/22, 63b/10, 63b/10, 63b/22, 64a/01, 64a/08, 64a/10, 64a/14, 64a/15, 64a/23, 64a/24, 64b/06, 64b/09, 64b/18, 64b/19, 65a/06, 65a/07, 65a/10, 65a/16, 65b/01, 65b/07, 65b/10, 65b/16, 65b/20, 66a/02, 66a/12, 66a/19, 66a/31, 66b/01, 66b/11, 67a/25, 67b/01, 68a/05, 68a/05, 68a/23, 68b/10, 69a/08, 70a/07, 70a/26, 70a/27, 70a/28, 71a/22, 71b/22, 71b/25, 72a/25, 72b/02, 72b/23, 73a/01, 73a/06, 73a/11, 73b/01, 73b/11, 73b/19, 73b/21, 74a/04, 74a/27, 74b/22, 74b/31, 75a/01, 75a/28, 75b/15, 75b/21, 75b/30, 76a/20, 76a/23, 76a/29, 77a/19, 77a/21, 77a/25, 77b/06, 77b/24, 77b/28, 78a/07, 78a/09, 78a/15, 78b/07, 78b/12, 78b/24, 79a/04, 79a/05, 79b/31, 80a/05, 80a/26, 80a/29, 80b/01, 80b/11, 80b/29, 80b/30, 81a/07, 81a/23, 81a/24, 81b/01, 81b/04, 81b/22, 82a/08, 82b/10, 82b/12, 83a/15, 83a/17, 83b/14, 84a/16, 84b/12, 84b/21, 84b/22, 84b/22, 85a/11, 85b/03, 85b/16, 85b/23, 86a/13, 86b/06, 86b/08, 86b/16, 86b/28, 87a/14, 87b/07, 87b/08, 88a/10, 88a/10,

88a/10, 88b/28, 88b/29, 89b/13, 89b/19, 90a/02, 90a/11, 90a/19, 90a/23, 90a/25, 90a/25, 90a/26, 90a/26, 90b/22, 90b/25, 90b/30, 91a/14, 91a/18, 91a/19, 91b/06, 91b/09, 91b/12, 92a/22, 92b/04, 92b/10, 93a/31, 93b/09, 93b/14, 93b/15, 93b/16, 93b/30, 94a/04, 94a/04, 94a/04, 94a/05, 94b/16, 94b/19, 94b/21, 94b/23, 95a/11, 95a/15, 95a/15, 95b/07, 95b/26, 96a/05, 96a/11, 96a/18, 96b/10, 96b/21, 96b/22, 96b/23, 97a/01, 97a/06, 97a/08, 97a/11, 97a/14, 97a/22, 98a/10, 98b/10, 98b/11, 98b/17, 99a/03, 99a/10, 99a/17, 99a/26, 99a/30, 100b/30

[=554]

ilerü Bir yerin veya şeyin arka kabul edilen kısmına göre önde bulunan taraf, ön taraf; önde olan, önde bulunan

i. 25b/29, 31a/01, 32a/21, 32a/26, 32a/28, 32b/04, 55a/10, 56b/14, 63b/02, 75a/19, 78a/10, 90b/17, 90b/17

i.+de 50b/13, 50b/14, 84b/07

i.+sine 67a/18

[=17]

ilerü dut- Öncelik vermek, daha önemli görmek

i. dut-dum 25b/29

[=1]

ilerüle- İleriye doğru gitmek, ön tarafa doğru yol almak; bulunduğu seviyeden daha yüksek, daha ileri bir duruma gelmek, yükselmek, terakkî etmek

i. 82a/28

i.-di 58b/06, 63b/28

i.-diler 47a/06

i.-ip 48a/14

i.-mek 5a/03, 51b/06

i.-meleri 94a/03

i.-memizi 81a/24

i.-mesi 3a/11, 43a/15, 43b/22, 47a/05, 82b/07, 83b/01

i.-mesine 81b/21

i.-mesinin 4b/12

i.-meye 48a/04

i.-mez 78a/12

i.-miş 48a/09, 49a/02

i.-r 40a/13

i.-rler 64a/01, 77b/30, 82b/12, 97a/25

i.-yebilirler 97b/12

i.-yebilirsiniz 80b/16

i.-yebilür 85b/06

i.-yeceksin 46b/26

i.-yen 84b/05, 84b/10

i.-yerek 9b/19, 75a/01

i.-yüp 20b/20, 21b/24, 32a/29, 96a/26

[=38]

ilerüled- İleriye gitmesini sağlamak, ilerlemesine yol açmak; bulunduğu seviyeden daha yüksek, daha ileri bir seviyeye çıkartmak, terakkî etmesine sebep olmak

i.-ir 97b/31

[=1]

ilerülemeklik İlerleme, ileriye gitme; yükselme, terakkî etme

i. 93b/29

i.+in (ilerülemekliğin) 94a/05

[=2]

ilerüleyci İlerleyen; yükselen

i. 93b/30

[=1]

İliada Homeros'un Troya Savaşı'nı anlatan destanı

İ. 30a/08

İ.+nın 30a/14

İ.+sında 71a/24

İ.+sını 71a/15

İ.+sının 71a/17

[=5]

İlias bk. **İliada**

İ. 71a/08

[=1]

ilim (< Ar. 'ilm) Bilme, biliş; evrenin ve olayların bir bölümünü deneye ve gerçeklere dayanarak inceleyen ve bunlara ait yasaları çıkarmaya çalışan düzenli bilgi, bilim; belli bir konuya ait bilgilerin bütünü

i. 1b/19, 2b/01, 7a/03, 8b/01, 21a/03, 47b/06, 47b/11, 48a/26, 67b/18, 74a/22, 75a/16, 93a/30, 94b/02, 96a/24, 96b/21, 97a/01, 97a/11, 97a/15, 97a/22, 97b/07, 97b/24, 97b/29

i.+de 21b/23, 48a/09, 97a/06

i.+den 48a/04

i.+dir 67b/22

i.+e 77b/27, 79a/09, 92a/08, 92a/10, 96a/15

i.+e (ilme) 1a/09, 20b/12

i.+i 92b/12, 93a/19, 93a/21, 97b/06

i.+i (ilmi) 4a/27, 11b/16, 21b/09, 22a/08, 47a/09, 67a/04, 93a/10

i.+imiz (ilmimiz) 35a/05

i.+in 21a/06, 92a/29, 93a/27, 94b/11, 96b/22, 96b/29, 97b/04

i.+in (ilmin) 5a/01, 49a/13, 75b/29

i.+ine (ilmine) 8b/05, 79a/10

i.+ini (ilmini) 2a/01, 7b/25, 9a/22, 11b/21

[=62]

ilm bk. **ilim**

i. 3b/17, 3b/17, 8a/17, 8b/08, 10b/18, 15a/24, 31b/19

[=7]

ilimdar Bilgin, alim

i. 3b/23, 48a/02

i.+lara 76a/21

i.+ler 29a/15

i.+lerden 48b/03, 48b/06

i.+leri 21b/26, 48a/30

i.+lerinden 62a/16

[=9]

ilimsiz İlmi olmayan, cahil

i. 74a/16

[=1]

ilk En önce olan, en önde gelen

i. 41b/15, 101a/29

[=2]

illa (< Ar. illā) Ne olursa olsun, mutlaka, ille; bilhassa, hele, özellikle; aksi takdirde, aksi halde; "–den başka" anlamında istisna bildirir, ancak, sadece

i. 28b/05, 30b/06, 53a/28, 82b/19, 87a/05, 99a/26

[=6]

ille bk. **illa**

i. 16a/16, 46a/29

[=2]

illet (< Ar. 'illet) Hastalık; sakatlık

i. 41a/26, 69a/29, 90a/06, 90a/09, 91b/16

i.+den 66b/09

i.+e 64a/31

i.+i 41a/24, 75a/03, 99a/21, 99a/22

i.+in 90a/08

i.+inden 32a/22, 60b/05, 68a/06, 71b/18, 74b/30, 78b/19, 100b/10

i.+ine 22b/23, 58b/10, 68b/17, 69a/04, 69b/05, 99b/23

i.+ini 33a/10, 75a/08

i.+inin 58a/29, 59a/07, 59a/09

i.+ler 67a/20

i.+lerde 64a/04

i.+lerden 82a/19

i.+leri 54a/29, 73a/21

i.+lerimizi 54b/01

i.+lerimizin 54b/05

i.+lerin 68b/09, 84a/23, 84b/01

i.+lerinin 54b/07

[=41]

illetine oğra- Gazabına uğramak

i. oğra-rlar 99b/23

[=1]

illetli Hastalıklı, sakat

i. 69a/27

[=1]

ilm-i edeb Edebiyat

i.+e 49a/12

[=1]

ilm-i hayvan Hayvan bilimi, zooloji

i. 93b/07

[=1]

ilim-i hikmet Düşünce bilgisi, felsefe

i. 94a/31, 95b/24

i.+i 3b/17

[=3]

ilm-i kimya Kimya ilmi

i. 93a/19, 93a/21

i.+yı 3b/17

[=3]

iltifat (< Ar. iltifāt) Bir kimseye gönlünü alacak şekilde davranma, güler yüz gösterme, hatırını sorma, ilgilenme, teveccüh

i. 88b/30

[=1]

iltifat it- Güler yüz göstermek, gönlünü alacak şekilde davranmak; bir şeye alaka ve rağbet göstermek

i. it-di 88b/30

[=1]

iltifatlı İltifat içeren, teveccühlü

i. 82a/31

[=1]

ilvan Gösteriş, süs; kibir

i.+den 26a/15

i.+ı 23b/12

i.+ların 26a/22

i.+ler 84b/21

i.+leri 84b/27

i.+lerini 14a/05

[=6]

iman (< Ar. imān) Allah'a inanma, dînî inanç; kuvvetli inanç

i. 2b/21, 9b/11, 12b/02, 78b/03, 100a/11

i.+ın 7a/05

[=6]

iman it- Allah'a inanmak; kuvvetle inanmak

i. 2b/21, 9b/11, 12b/02, 100a/11

[=4]

imdat (< Ar. imdād) Tehlikede veya çaresiz durumda olan birine yapılan yardım

i.+ına (imdadına) 90b/13

[=1]

imdi Bunun için, bu sebepten, bundan dolayı, o halde, öyle ise, binaenaleyh; şimdi

i. 2b/05, 3a/16, 3b/13, 4a/13, 4b/07, 5a/04, 6a/19, 6b/25, 7a/08, 7b/11, 8a/31, 9a/25, 9a/28, 9b/01, 9b/11, 11a/21, 13b/22, 14a/03, 14b/09, 15a/16, 15a/24, 15b/12, 16a/20, 17b/30, 18b/28, 19b/26, 20a/28, 20b/19, 21a/14, 21b/28, 24a/04, 25b/02, 25b/19, 27b/13, 32b/01, 33a/22, 34a/23, 35b/01, 38a/22, 39a/01, 39a/14, 39a/27, 39b/30, 41b/17, 43a/28, 43b/04, 45a/08, 46a/17, 49a/12, 56a/12, 56b/18, 58b/24, 61b/15, 64a/12, 65b/26, 67a/18, 68b/06, 68b/27, 69b/24, 70b/23, 71a/02, 71a/23, 73b/23, 74a/01, 74a/19, 74b/22, 76a/12, 76b/11, 76b/27, 77a/04, 77a/18, 77b/04, 77b/20, 78b/23, 78b/29, 79a/09, 79b/28, 88a/20, 88a/24, 90a/09, 91a/03, 91b/20, 92b/01, 94a/05, 94b/12, 95b/17, 96a/03, 96b/06, 96b/15, 96b/17

[=90]

imla (< Ar. imlā') Bir dilin belli kurallara göre doğru olarak yazıya geçirilmesi

i.+sını 80a/14

[=1]

imperator (< Lat. imperator) Bir imparatorluğun başında bulunan hükümdar

i. 43a/03

[=1]

imren- Başkasında olan bir şeyin kendisinde de olmasını istemek, onun gibi olmayı arzulamak, özenmek, gıpta etmek

i.-elim 67b/14

i.-ip 95a/05

i.-meye 64a/12

i.-üp 68a/20

[=4]

imreniçi Özenen, gıpta eden

i. 78b/27

[=1]

imrenilmeyici Benzersiz, benzeri olmayan

i. 94b/31

[=1]

imtihan (< Ar. imtiḥān) Tecrübe etme, sınama, deneme; bir kimsenin bilgi derecesini anlamak, daha üst seviyede bir öğrenime veya gireceği bir işe ehliyetli olup olmadığını belirlemek için yapılan yoklama, sınav

i. 75a/29, 81a/20

i.+de 84b/09

i.+leri 81a/19

[=4]

imuret (< Ar. ‘imāret) Bir yeri bayındır ve mamur etme, bayındırlık

i.+lerine 50a/03

[=1]

inan- Bir şeyi doğru olarak kabul etmek; güvenilir bulmak, güvenmek, îtimat etmek

i.-dı 65b/25

i.-maya 22b/25

i.-mayz 55a/12

[=3]

inanıl- Doğru olarak kabul edilmek; güvenilmek, îtimat edilmek

i.-maz 52b/30

[=1]

inat (< Ar. ‘inād) Dediğinden vazgeçmeme, ayak direme, direnme

i. 69a/22, 80b/11, 80b/18, 80b/18, 85b/01, 90b/16

i.+dan 80b/13

[=7]

inatlaş- Karşılıklı inat etmek

i.-ıp 80b/15

[=1]

ince Kendi cinsinden olanlara göre kalınlığı az olan.

i. 8a/09

[=1]

incid- bk. **incit-**

i.-eçek 12b/17

[=1]

incit- Gönlünü kırmak, gücendirip üzülmesine sebep olmak; zarar vermek

i.-diler 85b/15

[=1]

inçir (< Fars. encir) Dutgillerden, asıl yurdu Akdeniz kıyıları olan, geniş ve dilimli yapraklı, sütlü, bazıları tırmanıcı olan ağaç veya ağaççık; bu ağacın etli ve tatlı, içinde küçük çekirdekler bulunan meyvesi

i. 52b/01, 52b/02, 52b/08, 52b/11

[=4]

inçit- bk. **incit-**

i.-di 82a/26

i.-mek 28b/18

i.-meyi 69a/18

[=3]

indinde (< Ar. ‘ind) Yanında (yanımda), katında, -e göre

i. 52b/28, 73b/20, 82b/10, 89a/20

[=4]

İngiliz İngiltere halkından olan kimse

İ. 14b/18, 47a/07, 47a/20, 47b/30, 94b/03

İ.+leri 79a/15

İ.+lerin 43b/13

[=7]

İngiltera İngiltere

İ.+da 20a/11, 43a/22

İ.+de 25a/03, 47a/06, 47a/17

İ.+nın 47a/05, 47a/26, 47b/13

İ.+ya 43a/13

[=9]

ingliz bk. **İngiliz**

i. 47a/15

[=1]

inkar (< Ar. inkār) Kabul ve tasdik etmeme, tanımama

i. 85b/20, 100a/04

[=2]

inkar gel- İnkar etmek

i. gel-ip 100a/05

[=1]

inne İğne

i.+sinin 10b/28

[=1]

insan (< Ar. insān) İki ayaklı, iki elli, aklı ve konuşma yeteneği olan memeli canlı

i. 10b/17, 10b/30, 21b/26, 75a/21, 78a/24, 85a/29, 91b/15, 93b/30

i.+e 42a/26

i.+ı 42a/08, 63a/21

i.+ın 8a/27, 10b/11, 11b/22, 15b/11, 17b/18, 18b/12, 20b/10, 20b/12, 53a/04, 53a/21, 55a/17, 73a/25, 77a/09, 94a/01, 97a/23

i.+lar 11a/17, 30a/09, 41b/04, 93a/08

i.+ların 23b/04, 24a/23

i.+ler 3a/02, 10b/26, 11a/23, 12a/26, 76a/08

i.+lerin 4a/28, 9b/29, 23a/14, 94a/03

[=41]

inşa (< Ar. inşā) Yapma, yapılma, kurma, kurulma; yazma, kaleme alma

i. 13a/02, 22a/10, 22a/10, 39a/30, 84a/05, 88a/06

i.+lerimizi 39a/31

[=7]

inşa eyle- bk. **inşa it-**

i. eyle-di 22a/10

[=1]

inşa it- Yapmak, kurmak; yazmak, kaleme almak

i. id-elim 39a/30

i. id-er 88a/06

i. id-üp 84a/05

i. itmeklik 13a/02

[=4]

inşallah (< Ar. in-şāa'llāh) "Eğer Allah isterse, Allah nasip ederse" anlamında dilek sözü

i. 53a/09

[=1]

intikal (< Ar. intiḳāl) Bir yerden başka bir yere, bir durumdan başka bir duruma geçme, göçme

i.+i 83a/09

[=1]

İoanni k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

i.+m 46b/23, 48a/03, 50b/28

[=3]

İoannina bk. **Ioannina**

İ. 100b/23

İ.+de 3b/13, 100b/14

İ.+nın 1b/18, 25a/27

İ.+ya 46a/07

[=6]

İoanninalı Yanyalı, Yanya halkından olan

İ.+lar 100b/02

[=1]

İoannis k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

İ. 19a/27, 19b/08, 45b/22, 46a/15, 46a/30, 46b/01, 51a/23, 51a/27, 61b/30

İ.+e 19b/17, 45b/24

İ.+in 45b/26, 51a/19, 62a/03

[=14]

İosif k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

İ. 22a/01, 22a/07, 22a/11, 22a/17, 22a/28

İ.+e 22a/14

[=6]

ip Dokuma malzemesinden yapılan ve bağlamak için kullanılan, çeşitli kalınlıkta bükülmüş sicim

i.+e 41b/12

[=1]

iperos bk. **İpiros**

İ.+un 31a/13

[=1]

İpiros Epir Krallığı bölgesi

İ.+ta 1b/08, 1b/16

[=2]

İpiroslu Epir Krallığı halkından olan

İ.+lerden 2a/05

[=1]

İpokritis k.a. Hipokrat

İ.+den 80a/07

[=1]

ipren- bk. **imren-**

i.-iyorlar 31b/15

[=1]

irfan (< Ar. ‘irfān) Bilme, anlama, biliş, anlayış; kültür

i.+ı 1b/15

[=1]

iri Ölçüleri olağandan daha hacimli olan, kocaman

i. 11b/25, 14a/30, 56b/06

[=3]

irsal (< Ar. irsāl) Gönderme, yollama

i. 3b/15

[=1]

irsal it- Göndermek, yollamak

i. it-di 3b/15

[=1]

isabet (< Ar. iṣābet) Rast gelme, yerini bulma; değme, ulaşma

i. 101a/13

[=1]

isabet it- Belli bir noktaya ulaşmak, gidip belli bir noktaya değmek; rast gelmek

i. it-mesin 101a/13

[=1]

isdah bk. **iştah**

i. 58a/30

[=1]

isdah açıcı Yemek yeme arzusu uyandıran

i. 58a/30

[=1]

isim (< Ar. ism) Varlıkları birbirinden ayırmaya, tek tek veya cins cins karşılamaya yarayan kelime, ad:

i. 100a/24

i.+im (ismim) 41a/21

i.+inde (isminde) 1b/09, 6b/17, 14a/08, 28a/27, 28b/17, 43a/12, 57b/18, 63a/29, 73b/09, 79b/01, 79b/24, 89b/30, 99a/16

i.+ine (ismine) 8b/04, 90a/08, 91b/10, 91b/11

i.+ini (ismini) 21a/22, 21b/31, 41a/20, 49a/24, 69b/28, 81b/11, 86b/22, 90a/02, 90a/11, 95b/20

i.+ler 12a/23

i.+lerimizi 23a/20

i.+lerine 100b/29

i.+lerini 25b/26, 81b/04, 83b/09

[=35]

isimle- İsim koymak, adlandırmak

i.-di 21b/05, 73b/28, 98a/13

i.-diğimde 96b/16

i.-dik 98a/12

i.-dim 96b/02

i.-r 61a/23

i.-rler 93b/08

i.-yecekdir 95b/15

i.-yor 100a/27

[=10]

isimlen- İsim verilmek, adlandırılmak

i.-di 44a/19, 96a/23

i.-diler 74a/10

i.-en 95b/21

[=4]

iskan (< Ar. iskān) Sürekli oturmak üzere bir yere yerleştirme, yerleştirilme; ikamet etme

i. 17a/26, 18a/31, 35a/26, 57a/19, 98b/12, 99a/30

[=6]

iskan it- ikamet etmek, bir yerde yaşamak

i. id-enler 18a/31

i. id-enlerden 35a/26

i. id-er 17a/26, 98b/12

i. id-erim 57a/19

i. it-meyüp 99a/30

[=6]

iskat (< Ar. iskāt)Tartışılan bir konuda karşısındakini güçlü delillerle susturma, söyleyecek söz bırakmama, ağzını kapama; susmak

i. 8a/11, 14a/20, 14a/25, 22b/27, 53b/23, 64a/18, 65a/21, 65b/20, 75b/28, 77b/22, 96b/01

[=11]

iskat it- Susturmak

i. id-emediler 64a/18

i. it-diler 75b/28

i. it-meye 14a/20

i. it-miş 65a/21

[=4]

iskat ol- Susmak

i. ol-acağız 8a/11

i. ol-acaksız 96b/01

i. ol-du 53b/23

i. ol-dum 77b/22

i. ol-maz 14a/25

i. ol-up 22b/27

[=6]

iskence (< Fars. şikence) İşkence, bir kimseye yapılan aşırı eziyet, maddî ve manevî cefa

i.+ler 38a/20

[=1]

iskencele- İşkence etmek

i.-mez 38a/09

[=1]

iskençe bk. **iskence**

i. 77a/11

[=1]

İskender k.a. Makedonya kralı Büyük İskender

İ. 31a/07

[=1]

İskender-i kebir k.a. **Büyük İskender**

İ. 31a/07

[=1]

İsmir İzmir

İ. 71a/13

[=1]

İsokratis Sokrates, Antik Yunan filozofu

İ. 4a/23, 26a/13

[=2]

İspania İspanya

İ.+den 21b/17

İ.+nın 21b/15

[=2]

ispat (< Ar. isbāt) Tanık ve delil göstererek bir şeyin doğruluğunu şüpheye yer bırakmayacak, reddedilemeyecek şekilde ortaya koyma

i. 66b/16, 82a/04

[=2]

ispat it- Bir şeyin doğruluğunu ortaya koymak, kanıtlamak

i. id-en 66b/16,

i. id-erler 82a/04

[=2]

iste- Bir şeye karşı istek duymak, arzulamak, arzu etmek; dilemek, talep etmek

i. 23b/15

i.-di 7b/11, 8b/17, 11a/22, 11b/11, 20a/14, 28b/19, 33b/21, 38a/13, 43a/08, 43a/30, 43b/06, 61b/07, 63b/18, 65b/17, 66a/22, 90a/02, 91a/09, 91a/10

i.-diği 7b/17, 46b/18, 75b/20

i.-dik 26b/22, 72a/16

i.-medi 63b/26, 91a/08

i.-mediler 22b/25

i.-melisin 41b/19

i.-meye 39a/14, 48b/25, 63a/06, 85b/10

i.-meyeni 81a/16

i.-meyerek 62a/09, 81b/13

i.-mez 86b/11

i.-mezler 85b/13

i.-mezse 46b/10

i.-mezsen 41b/18

i.-r 27b/14, 41a/11, 43b/01, 52a/21, 58b/17, 63b/11, 63b/25, 63b/29, 69a/18, 72a/19, 99b/28, 100a/25

i.-rim 63b/21

i.-rler 7b/07, 85b/15, 100a/04

i.-rsen 29b/23, 56b/24

i.-rseniz 19b/29, 40a/05

i.-yelim 77b/27, 77b/28

i.-yen 94b/02

i.-yerek 62a/11, 87b/16

[=63]

isteiğik bk. **isteyk**

i.+i 62a/11

[=1]

isteklik Bir şeye karşı içten gelen yönelme duygusu, arzu, rağbet, meyil

i. 77b/14, 77b/22, 79a/14, 79a/19, 79b/28, 80b/19, 85a/25, 92a/27

i.+dir 77b/23

i.+i (istekliği) 80b/11, 80b/28

i.+imizi (istekliğimizi) 77b/31

i.+in (istekliğin) 79a/20, 80b/04

i.+ini (istekliğini) 80a/18, 100a/21

i.+lerinizde 80b/14

[=17]

isteyk İstek

i.+leri 2a/05

[=1]

isthmos Kıstak, bir yarımadayı bir kara ile birleştiren uzunca dar kara parçası, berzah

i. 65b/08

i.+un 65b/09

[=2]

istifa (< Ar. isti‘fā’) Bir işten kendi isteğiyle çekilme

i.+sını 44b/07

[=1]

istihza (< Ar. istihzā’) Biriyle ince ince alay etme, eğlenme, birini eğlenceye, maskaralığa alma

i. 74a/18, 79b/22

[=2]

istihza it- Alay etmek, eğlenmek

i. id-üp 74a/18

[=1]

istillah (< Ar. iṣṭilāḥ) Sadece bir ilim ve sanat dalına mahsus olan kelime, terim; deyim, tabir

i.+ı 94a/28

[=1]

istirahat (< Ar. istirāḥat) Dinlenme

i. 40b/21

[=1]

istirahat it- Dinlenmek

i. id-eyor 40b/21

[=1]

istoria (Yun.) Tarih

i.+nın 67a/28, 67b/10

[=2]

istorya bk. **istoria**

i. 64b/21

[=1]

İsus bk. **Iisous**

İ. 7a/17

[=1]

isus hristos k.a. Hz. İsa

İ. 67a/23

[=1]

iş Bir maksatla yapılan faaliyet, çalışma, amel; geçinmek için para karşılığı yapılan çalışma

i. 1a/04, 28b/25, 41b/08, 41b/09, 42a/08, 42a/23, 42b/05, 43b/29, 44a/08, 44a/10, 45b/29, 48b/16, 49a/17, 50a/22, 76a/09, 76b/01, 76b/05, 85b/21, 86a/22, 86a/23, 92a/29, 96a/02, 96a/11

i.+den 86a/22, 97b/30

i.+dir 73a/03

i.+e 14b/19, 20b/12, 28a/20, 62a/27, 64a/22

i.+i 17b/19, 40a/27, 42a/17, 45b/28, 48a/25, 85b/20, 97b/28

i.+imde 75a/01

i.+imden 77a/20

i.+in 43b/22, 46b/25, 77b/11, 77b/14, 77b/23

i.+ine 72a/13, 82a/29

i.+ini 40b/06

i.+ler 46b/06, 82b/11

i.+leri 46b/06, 49a/20, 54b/14, 93b/25, 93b/26, 94a/01, 97a/24

i.+lerin 88a/25

i.+lerinde 93b/28

i.+lerinizde 80b/24

i.+lermiz 40b/11

[=61]

iş gör- İş yapmak, çalışmak; iş yapmaya, işe yaramaya elverişli durumda olmak

i. görmek 48b/17

i. gör-mesi 86a/23

i. iş gör-meye 44a/08, 86a/22

[=4]

işar (< Ar. iş‘ār) Yazı ile bildirme

i.+leri 83b/26

[=1]

işaret (< Ar. işāret) Bir şeyi, anlatılmak istenen bir manayı el, parmak, kaş, göz, baş ile gösterme; bir şeyin var olduğunu, meydana çıktığını gösteren belirti, alamet, emare

i. 72a/14

i.+in 62b/05

i.+leri 79b/19

i.+lerini 80a/08

[=4]

işbu Bu işaret sıfatının yazıda kullanılan eski bir şekli, işte bu

i. 1a/02

[=1]

işci bk. **işçi**

i. 49a/18

[=1]

işçi Beden gücüyle gündelikle veya belli bir ücretle çalışan kimse, amele

i. 43a/30

[=1]

işde bk. **işte**

i. 13b/11, 20a/28, 40a/16

[=3]

işdigal (< Ar. iştiġāl) Bir işle uğraşma, meşgul olma

i. 72b/23

[=1]

işdigal it- Uğraşmak, meşgul olmak

i. id-eyor 72b/23

[=1]

işgüzar Becerikli; kendini göstermeye hevesli olup üstüne vazîfe olmayan şeylere karışan

i. 61b/12

[=1]

işki bk. **içki**

i.+de 56a/16

i.+ler 56b/22

[=2]

işle- Çalışmak; bir şeyi daha elverişli duruma getirmek için üzerine emek sarfetmek; yapmak

i. 76a/20

i.-di 47b/05

i.-dikleri 40b/08

i.-me 76a/21

i.-meden 42b/17

i.-mek 27a/20, 41b/13, 44a/25, 47b/23

i.-mekde 49b/03

i.-mek+in (işlemeğin) 49a/14

i.-memişdir 41a/16

i.-meye 15b/05, 16a/02, 36b/12, 42b/24, 44a/22, 48a/30

i.-meyen 41b/16

i.-meyi 42b/16

i.-r 16a/19, 47b/07, 96a/03

i.-riz 15a/19

i.-yen 27a/20

i.-yenler 62a/18

i.-yenlere 49a/18, 93b/22

i.-yesin 41b/03

i.-yip 49a/08

[=30]

işlek Çok işleyen, hareketli

i. 47a/04

[=1]

işlemeksiz Çalışmadan

i. 42a/07

[=1]

işlen- İstenilen şekle konulmak, arzu edilen şekilde kullanılır duruma getirilmek; emek sarfedilerek sanatlı bir şekilde yapılma

i.-miş 42a/10

[=1]

işletmek İşlemesini sağlamak, işlemek işini yaptırmak; çalıştırmak

i.-mek 47b/12

[=1]

işmar Kaş ve gözle, hareketlerle yapılan işaret

i.+leri 31b/27

[=1]

işret (< Ar. ‘işret) İçki içme, içki

i. 64a/15, 64a/27

i.+den 61b/25, 63b/23

i.+e 28a/29, 62a/30

i.+i 62b/17, 63b/04, 64b/04

i.+in 63b/05, 64b/07

[=11]

işsiz Bir şeyle meşgul olmayan; kendini geçindirecek bir işi olmayan

i. 49a/19, 57a/07

[=2]

iştah (< Ar. iştihā) Yemek yeme isteği, iştiha

i. 53b/02

i.+ı 59b/17

i.+ılan 36b/28

i.+ım 53a/24

i.+ını 53a/22

i.+lerimizi 55a/20

[=6]

iştahı açıl- Yemek yeme isteği artmak

i. açıl-sın 59b/17

[=1]

iştahlı Yemeğe karşı istekli; istekli, arzulu

i. 53a/20, 53a/25, 54b/22

[=3]

işte Bir kimse, şey veya durumu işaret etmek için kullanılır; dikkati çekmek için kullanılır; "Sonuç olarak, bu kadar" anlamında cümle sonunda kullanılır

i. 13a/08, 18b/16, 24a/08, 24a/09, 24a/16, 24a/26, 25a/28, 27a/14, 29a/10, 32b/29, 35a/09, 36b/11, 36b/19, 37b/15, 37b/28, 39b/27, 41a/13, 50a/19, 58a/12, 68b/29, 71a/17, 75b/29, 76b/17, 77b/27, 78b/05, 80b/04, 82b/14, 87b/13, 88a/14, 88b/07, 94a/01, 100b/27, 100b/28

[=33]

it- Etmek, Türkçe'de birçok kelimenin sonuna gelerek birleşik fiiller teşkil eden, sonuna geldiği kelimeye göre değişik fonksiyonları olan, geçişli veya geçişsiz fiiller, ayrıca çeşitli deyimler yapan fiil

i. 38a/23, 74b/14, 75b/24, 76a/22, 76b/19

i.-di 2a/03, 3a/22, 3b/10, 3b/15, 3b/20, 3b/22, 5b/15, 7b/24, 7b/28, 8a/01, 8b/12, 9a/30, 9b/13, 10a/24, 10b/06, 10b/18, 11b/06, 11b/08, 11b/19, 13a/24, 13b/04, 13b/05, 13b/07, 14b/04, 14b/06, 15a/15, 15b/18, 17a/22, 18a/08, 18b/20, 19a/28, 19b/04, 19b/10, 20a/09, 20b/04, 20b/28, 21a/24, 21b/04, 22a/24, 23a/27, 23b/26, 25a/24, 25b/07, 25b/08, 25b/10, 25b/16, 27b/09, 28a/10, 28a/15, 28b/01, 29a/12, 29a/27, 30a/03, 30a/16, 30b/17, 31a/29, 32a/03, 32b/03, 32b/10, 33a/28, 33b/14, 33b/29, 36a/03, 36a/18, 36b/24, 37a/08, 37b/03, 37b/21, 38a/01, 38b/07, 38b/12, 38b/13, 38b/14, 38b/16, 38b/30, 39a/21, 39a/28, 39a/29, 39a/29, 40b/25, 41a/20, 41a/24, 41a/28, 41b/21, 42a/09, 42a/10, 43a/17, 43b/21, 44a/16, 44b/08, 44b/21, 44b/26, 47a/24, 47b/10, 47b/23, 47b/25, 49a/13, 50b/25, 51a/07, 51a/20, 51a/25, 51b/13, 51b/15, 52a/04, 52a/27, 52a/29, 53a/18, 53b/01, 53b/25, 54a/06, 54a/25, 54b/19, 55b/17, 55b/24, 58b/31, 59a/08, 60a/03, 60a/06, 60a/13, 60a/21, 60b/08, 60b/11, 60b/16, 60b/19, 61a/20, 61b/04, 61b/16, 62a/09, 62b/18, 63a/07, 63a/14, 63a/29, 63b/19, 63b/21, 64a/19, 64b/03, 65a/06, 65a/14, 65b/03, 65b/25, 65b/26, 66a/14, 66a/17, 66a/23, 66a/25, 67a/13, 67a/17, 67a/28, 67a/29, 68a/08, 68a/28, 68b/06, 68b/07, 69b/03, 70a/08, 70b/15, 70b/17, 71b/07, 71b/09, 72a/16, 72a/17, 72b/23, 73a/13, 73b/14, 78b/06, 79a/22, 79b/25, 79b/28, 81b/15, 82b/26, 82b/27, 83a/10, 84a/05, 84a/28, 84b/07, 84b/11, 84b/20, 84b/24, 86b/14, 86b/17, 87a/29, 87b/01, 87b/04, 87b/09, 88a/19, 88a/21, 88b/28, 88b/30, 88b/30, 89a/06, 89a/25, 90a/03, 90a/04, 90b/31, 91a/01, 91b/26, 92b/08, 92b/19, 93a/19, 93b/12, 94a/14, 94a/25, 95a/29, 95b/03, 95b/05, 96a/09, 96b/10, 97a/01,

97b/06, 98a/14, 98b/12, 99a/13, 99a/23, 100b/23, 101a/02, 101a/19

i.-diği 21b/04, 21b/31, 22b/15, 28b/30, 30a/20, 39a/27, 40b/20, 45a/18, 52a/07, 53b/01, 59b/11, 86a/25

i.-diğim 75b/29

i.-diğimde 66a/19

i.-diğimi 70b/27

i.-diğimiz 1a/06, 15a/26

i.-diğimizde 19b/23, 53a/14

i.-diğin 46a/11, 74b/01

i.-diğinde 8b/06, 11a/22, 21a/03, 29a/06, 54b/12, 84a/22

i.-diğinden 37b/30

i.-diğine 51a/18

i.-diğini 79b/01, 91b/04

i.-diğinizde 27a/23, 94b/14

i.-dik 11a/05, 16b/12, 17b/16, 24b/27, 26b/15, 28b/29, 30a/01, 31b/30, 36b/02, 36b/06, 36b/26, 36b/27, 36b/30, 42a/20, 45a/17, 57b/25, 61a/25, 68a/08, 69b/31, 81a/06, 89b/17, 95b/16, 98a/05, 98b/14

i.-dikce 99a/06

i.-dikde 2a/01, 3b/04, 3b/15, 5b/06, 20a/19, 28b/29, 29a/21, 36a/06, 36a/16, 36b/01, 38b/29, 42b/11, 44a/17, 47b/06, 51a/20, 55b/22, 58b/30, 60a/06, 62b/12, 66a/26, 67a/30, 74b/06, 99a/19

i.-dikden 7a/22, 25b/03, 25b/24, 31b/21, 47a/09, 47b/19, 68a/06, 85b/09, 89a/06

i.-dikleri 34a/04, 56a/05, 80a/19, 84a/11, 85b/10

i.-diklerim 75a/07

i.-diklerimden 100b/12

i.-diklerinde 21b/15, 65a/13

i.-diklerinden 4b/20, 24a/22, 62a/24

i.-diklerini 72a/18, 86a/10

i.-diklerinin 21b/27

i.-dikte 53b/23

i.-dikten 24b/08

i.-diler 4b/05, 6b/14, 23b/19, 27a/10, 27b/25, 31b/24, 36a/01, 36a/02, 42a/17, 46a/14, 48b/08, 49b/11, 58b/09, 64a/28, 64a/29, 65a/09, 66a/07, 68b/31, 70a/16, 70b/01, 70b/05, 70b/06, 71b/18, 75b/28, 79b/22, 80a/17, 80a/18, 80a/20, 84b/30, 85a/01, 85a/02, 87a/14, 92a/13, 92a/13, 96a/22, 100b/31

i.-dim 1a/09, 4b/08, 24a/17, 38a/15, 52a/18, 54a/08, 54a/14, 68a/19, 72a/27, 74a/12, 74a/20, 74a/30, 75b/09, 76a/05, 76b/25, 76b/28, 77a/04, 77a/15, 77a/29, 77b/05, 77b/19, 77b/26, 82b/16, 84b/16, 91a/11

i.-din 14b/05, 70b/08

i.-dü 10b/05, 90a/26

i.-düği 9a/01, 10b/14, 79b/19, 83a/14, 84a/19, 87b/07, 90a/07

i.-düğinde 79b/21, 83b/13, 84a/18, 86b/12

i.-dükde 8b/16

i.-dükleri 85b/17

i.-düklerinde 85a/26

i.-ebildi (idebildi) 49b/24, 79a/17

i.-ebildiler (idebildiler) 3a/11, 70a/27

i.-ebildim (idebildim) 77b/24

i.-ebileceğine(idebileceğine) 52b/03

i.-ebilir (idebilir) 35a/21, 67a/11, 67a/15, 79b/08, 89a/04, 92a/23, 98b/27

i.-ebiliriz (idebiliriz) 18a/09, 18a/15

i.-ebilirler (idebilirler) 56a/21, 65b/12, 66b/29, 100b/06

i.-ebilirsiz (idebilirsiz) 44a/04

i.-eceğim (ideceğim) 42b/14, 42b/15, 45a/20, 45a/27, 58a/09, 67b/05, 71a/06, 75a/14, 90a/16, 95b/18, 96b/01

i.-eceğini (ideceğini) 17a/16, 51a/12

i.-eceğiz (ideceğiz) 33b/27

i.-ecek (idecek) 2a/08, 3a/03, 3a/18, 6b/13, 8a/11, 15b/15, 23b/25, 30b/15, 32b/03, 34b/24, 35a/07, 35a/08, 35a/11, 39a/19, 39a/22, 40a/01, 46a/17, 48a/24, 48b/14, 51a/17, 53b/19, 64b/25, 66b/09, 66b/25, 67a/04, 69a/13, 76a/29, 85b/29, 89a/15, 90a/11, 91a/13, 94b/29

i.-ecekdir (idecekdir) 10b/31, 27a/13, 34b/02, 42a/02, 58a/02, 59b/12, 60b/10, 101a/04

i.-ecekdirler (idecekdirler) 4b/14, 60b/13

i.-ecekler (idecekler) 34a/16, 67a/23, 87a/04, 87a/06, 90b/23

i.-ecekleri (idecekleri) 91a/25

i.-eceklerini (ideceklerini) 45a/28

i.-eceksin (ideceksin) 47a/02, 47a/04, 56b/23, 59a/04

i.-eceksiniz (ideceksiniz) 27a/28

i.-eceksiz (ideceksiz) 94b/18

i.-ecektir (idecektir) 101a/16

i.-eçeğine (ideçeğine) 51a/08

i.-eçek (ideçek) 29b/10, 43b/18

i.-eim (ideim) 73b/17, 76b/30

i.-elim (idelim) 7a/14, 13b/24, 13b23, 15b/14, 16a/24, 18a/11, 34b/25, 39a/30, 40a/28, 41a/13, 51b/14, 67b/14, 84b/11,

i.-emedi (idemedi) 26b/21, 65b/20, 65b/31

i.-emediler (idemediler) 64a/18, 74b/21

i.-emeyecek (idemeyecek) 90b/12

i.-emeyecekler (idemeyecekler) 70b/23

i.-emeyor (idemeyor) 96b/06

i.-emeyorum (idemeyorum) 77b/03

i.-emez (idemez) 44b/16, 58a/29, 90b/11, 99a/02

i.-en (iden) 1b/14, 2b/14, 3a/02, 6b/12, 7a/16, 9a/30, 16a/18, 17a/25, 17b/06, 17b/08, 18a/14, 21b/31, 24a/21, 27b/07, 28a/09, 34a/03, 34b/01, 54a/27, 58a/25, 64b/18, 66b/16, 75a/14, 77b/08, 78b/16, 79a/07, 87a/31, 91b/14, 93a/10, 97a/30, 100b/19

i.-ende (idende) 31a/15

i.-ene (idene) 6b/28, 8b/30, 9a/08, 47b/11, 88b/29

i.-eni (ideni) 12b/13, 82b/13

i.-enler (idenler) 4b/05, 7a/11, 18a/31, 86a/02, 100a/22

i.-enlerden (idenlerden) 35a/26

i.-enlerdendir (idenlerdendir) 50b/19

i.-enlere (idenlere) 73b/06, 88a/23

i.-enlerin (idenlerin) 32b/18, 72b/12, 73a/07

i.-epilirler (idepilirler) 101a/22

i.-er (ider) 1a/06, 1b/09, 2a/04, 2a/15, 2b/03, 2b/17, 2b/21, 2b/25, 3b/26, 3b/27, 3b/29, 4a/04, 4a/07, 4a/13, 4a/18, 8b/25, 9a/02, 9a/06, 9a/11, 9a/20, 10b/24, 12a/20, 12a/21, 12a/25, 12b/16, 12b/26, 12b/27, 13a/03, 14a/11, 14a/15, 14a/19, 14a/20, 16a/28, 17a/27, 17b/29, 19a/21, 20a/20, 20a/25, 20b/10, 21a/26, 21b/06, 22a/13, 22b/08, 23a/08, 24a/09, 24b/15, 24b/31, 25b/04, 27b/20, 29a/15, 30b/06, 32a/16, 32a/18, 32a/30, 35a/21, 35b/29, 37a/26, 37b/09, 37b/28, 38a/11, 38b/04, 38b/26, 39b/18, 39b/23, 40b/23, 41b/28, 42a/13, 42a/14, 43a/22, 44a/24, 45b/30, 48b/21, 49a/16, 49b/09, 50a/03, 50a/05, 50a/19, 50b/06, 50b/10, 50b/31, 53b/09, 53b/11, 55a/16, 55a/28, 56a/11, 57a/01, 57a/24, 58b/18, 60b/23, 62a/11, 63a/23, 63a/24, 64a/05, 64a/12, 65a/09, 65b/15, 66a/10, 68b/14, 68b/24, 69a/01, 69a/22, 69b/19, 70a/03, 72a/09, 73b/29, 74b/12, 74b/13, 75a/16, 76a/12, 76a/20, 77a/03, 77a/04, 77a/11, 77a/21, 78a/03, 78a/19, 78b/28, 79b/08, 80a/02, 80a/08, 82a/21, 82a/24, 82a/28, 82b/02, 82b/03, 82b/04, 83b/14, 84a/21, 84b/04, 84b/17, 85b/04, 85b/05, 85b/23, 86a/15, 86a/17, 87a/08, 87a/08, 87a/11, 88a/06,

90a/07, 92b/12, 93a/11, 93b/23, 94a/06, 94a/15, 94a/21, 96b/27, 97a/15, 97a/16, 97a/17, 97a/17, 97a/19, 97a/20, 98b/12, 99a/04, 99a/07, 99b/06, 100a/07, 100a/11, 100a/15, 101a/20, 101a/26, 101a/27, 101a/30

i.-erek (iderek) 1b/19, 12a/18, 12b/02, 20b/06, 30a/10, 42a/14, 43b/26, 48b/16, 51a/21, 54b/15, 57b/12, 59a/30, 59b/07, 60a/11, 61a/03, 61b/28, 65a/07, 65b/09, 71a/16, 72b/03, 73a/12, 76a/05, 76b/06, 77a/09, 78b/08, 85a/10, 86b/30, 91a/12, 91b/04, 99a/04

i.-er (ider) 9a/04, 15a/09, 22b/09,

i.-erim (iderim) 14b/01, 18b/30, 19a/03, 22b/13, 24a/27, 24b/05, 26a/01, 38a/05, 53a/23, 55b/13, 57a/20, 57b/07, 72b/01, 76b/02, 82a/02, 82a/04, 82b/24, 93a/29

i.-eriz (ideriz) 7b/26, 9b/11, 13b/10, 15a/19, 81a/17, 85a/27

i.-erler (iderler) 1b/17, 4a/22, 4a/27, 5a/07, 7a/13, 8b/22, 8b/23, 9a/24, 11a/12, 11a/16, 11a/20, 13a/05, 15b/22, 16a/02, 16a/03, 18a/26, 18b/13, 21a/11, 21b/14, 21b/27, 24a/08, 24b/16, 29b/14, 32a/15, 35a/16, 37a/10, 37a/24, 39b/11, 39b/28, 39b/29, 54a/22, 58b/02, 62b/03, 62b/20, 63b/04, 67a/20, 67a/21, 68b/15, 68b/16, 68b/18, 69a/02, 69a/14, 70b/28, 70b/29, 71a/15, 73a/25, 73a/26, 75b/31, 78b/23, 80a/22, 82a/04, 83b/28, 85a/10, 85a/23, 85b/12, 85b/13, 86a/06, 86a/16, 86b/29, 88b/26, 91a/02, 92a/12, 93a/04, 93a/23, 95a/15, 98a/08, 99b/15, 100a/30, 100b/03

i.-erse (iderse) 35a/21

i.-ersen (idersen) 56b/19

i.-erseniz (iderseniz) 80b/23

i.-ersin (idersin) 66a/24

i.-ersiniz (idersiniz) 43b/25, 100b/13

i.-esin (idesin) 74b/16

i.-esiz (idesiz) 40a/03

i.-eyim (ideyim) 4b/09, 5a/16, 19b/13, 22b/16, 25b/15, 67b/06, 76b/07

i.-eyolar (ideyolar) 10a/06

i.-eyor (ideyor) 7a/30, 16a/26, 26a/14, 27a/12, 40b/21, 44b/11, 45b/23, 46a/04, 46a/11, 48b/14, 52b/03, 53a/18, 70b/11, 70b/24, 70b/27, 71a/23, 72b/23, 73b/12, 74a/01, 76a/07, 76b/25

i.-eyorlar (ideyorlar) 10a/05, 40a/24

i.-eyorsun (ideyorsun) 53b/22, 55b/14

i.-eyorum (ideyorum) 10a/29, 67b/04, 67b/09, 67b/17

i.-in (idin) 6b/01, 9a/26, 11a/27, 11a/29, 11b/02, 19b/26, 19b/29, 20b/19, 27a/27, 37b/09, 40a/02, 40a/22, 54a/15,

62b/25, 62b/29, 63b/06, 78b/07, 79a/12, 80b/10, 89b/02, 91b/07, 91b/09, 91b/10, 97b/23

i.-ip (idip) 8b/11, 48a/23, 59a/12, 65b/12, 72b/29, 76a/16, 87a/20, 97b/28

i.-iyor (idiyor) 64a/15, 70b/09, 71a/10, 94b/27

i.-me 53a/03, 98b/06

i.-mede 73a/29

i.-meden 3a/11, 17a/11, 48b/02, 49a/24, 54a/30, 65a/23, 97b/07

i.-medi 9a/29, 21b/09, 28b/05, 43a/06, 44a/29, 49a/25, 57b/05, 64a/09, 101a/01

i.-mediği 77b/20

i.-mediğimiz 15a/17

i.-medikden 81a/01

i.-medin 57a/04

i.-mek 3a/11, 32a/02, 33a/13, 34b/08, 37b/29, 54a/24, 60a/11, 63a/25, 72a/06, 73b/19, 76b/28, 77a/01, 79a/21, 83a/13, 84a/29, 88a/12, 96a/09, 96a/13, 100a/08

i.-mekde 40a/08, 49b/02, 68b/05

i.-mekdedir 74b/05, 86a/11

i.-mekdedirler 48a/15

i.-mekdir 38a/16, 54b/22

i.-mekliğe 66a/31

i.-mekliği 1b/05, 2a/12, 56a/11

i.-meklik 1b/16, 73b/25

i.-meksiz 42a/22, 76a/11, 76a/17, 92b/03

i.-meleri 81a/24

i.-melerini 15b/24, 28b/22

i.-meli 2b/13, 30a/23, 35b/03

i.-meli-ki 35b/02

i.-melidir 48a/26

i.-melisin 5b/05

i.-meliyiz 16a/14

i.-memiş 33a/10, 34b/14, 90b/21

i.-memişim 76a/12

i.-memiz 78a/08

i.-memizi 20a/09

i.-meniz 90a/19

i.-mese 89a/11

i.-mesi 66a/31

i.-mesin 2a/30, 65b/25, 67b/12, 81b/27, 96a/05, 99a/29, 101a/13

i.-mesine 92b/05

i.-mesini 68b/10, 89a/19

i.-meye 4a/02, 4a/18, 5a/17, 5b/02, 7b/18, 9a/18, 14a/20, 14b/31, 18b/15, 18b/19, 21a/03, 21a/14, 25b/21, 28b/06, 28b/23, 32a/06, 32b/26, 34b/14, 37b/18, 40a/01, 41a/14, 43a/06, 43b/28, 44b/12, 49b/12, 50a/28, 57b/12, 59a/27,

60a/27, 61b/20, 63a/22, 64a/19, 65b/15, 67b/01, 67b/11, 67b/21, 68a/21, 70a/25, 73b/05, 74a/03, 74b/22, 74b/29, 79a/12, 80a/02, 81b/24, 81b/25, 84a/23, 85b/24, 94b/13, 95a/19, 98a/05, 99a/02

i.-meyecek 89b/12

i.-meyelim 12b/18, 48a/18

i.-meyen 51b/10

i.-meyenleri 62b/18

i.-meyesiz 89a/29

i.-meyeyim 76b/14

i.-meyi 3a/14, 4a/10, 43b/01, 55b/11, 63b/11, 72a/19, 91a/09, 94b/02

i.-meyin 37a/14

i.-meyip 88a/05

i.-meym 76b/23

i.-meyn 35b/22, 89a/28

i.-meyor 43b/23

i.-meyor-musun 53b/16

i.-meyüp 14a/27, 18b/22, 62b/30, 85b/27, 99a/30, 100b/21

i.-mez 32a/27, 42b/17, 44a/08, 46a/16, 53a/28, 56a/03, 57a/02, 66b/31, 82a/10, 85b/24, 86b/04, 86b/05, 86b/08

i.-mezler 46b/16, 62a/20, 62b/23, 100b/02

i.-mezmisin 66b/02

i.-mezse 29a/24, 67b/21

i.-miş 3b/13, 13b/21, 20a/02, 37a/13, 49b/05, 51b/13, 52b/05, 63b/08, 63b/15, 65a/21, 83a/22, 87a/01, 90a/10

i.-mişdir 83a/15, 83a/20

i.-sem 70b/10

i.-sen 28b/28

i.-seniz 31b/09

i.-sin 3b/18, 8b/18, 25b/18, 28a/12, 28a/18, 28b/31, 38a/22, 38b/15, 51a/07, 57b/26, 60b/03, 60b/03, 60b/05, 60b/06, 65b/21, 66a/22, 67b/12, 70a/01, 83a/21, 87b/13, 88b/14, 89a/08, 89b/20, 90a/23, 91b/01, 96a/12

i.-sinde 61b/23

i.-sinler 20a/04, 22b/28, 30b/02, 33b/29, 34a/13, 65a/24, 65b/28, 73b/17, 96a/24, 96b/21

i.-sün 9a/15, 48b/22

i.-ti 8b/02, 22a/14

i.-tik 5b/18

i.-tikleri 4b/18

i.-tim 5a/15, 10a/25

i.-üb (idüb) 2b/21

i.-üğini (idüğini) 82a/04

i.-üp (idüp) 1b/04, 2a/19, 2a/30, 2b/12, 3a/20, 3b/14, 3b/24, 4a/09, 4a/15, 5a/21, 6b/11, 8a/12, 8a/30, 8b/10, 9a/18, 10b/14, 11a/09, 11b/19, 16b/01, 19b/04, 20a/14, 21b/01, 21b/12, 21b/13,

21b/29, 22a/24, 23a/19, 24a/15, 26a/04, 28b/23, 29a/15, 30b/18, 31b/23, 33a/01, 33a/23, 40b/01, 41b/23, 43a/06, 43a/08, 43b/16, 47a/03, 47b/05, 48a/25, 49b/15, 50a/12, 50b/18, 51a/07, 51b/10, 53b/21, 54b/11, 55a/07, 55a/21, 56a/27, 56a/28, 60b/18, 61b/18, 68a/30, 70b/02, 70b/06, 72a/13, 72a/26, 73a/26, 74a/04, 74a/18, 74b/16, 75a/07, 75a/11, 75a/26, 75a/27, 77a/20, 77a/25, 77a/27, 77b/15, 78a/27, 80a/23, 80b/01, 80b/28, 81b/01, 81b/05, 82a/10, 83a/19, 84a/05, 85b/14, 87a/04, 87a/24, 87a/28, 89a/13, 89b/25, 90a/22, 90b/28, 90b/30, 91a/04, 91b/18, 94a/20, 96a/21, 97a/12, 99b/03

[=1306]

itaat (< Ar. iṭā‘at) Emre uyma, söz dinleme

i. 29b/08, 33a/13, 34b/08, 38a/16, 38a/23, 44b/12, 49b/14, 61a/25, 62b/18, 71b/09, 89a/11, 89a/13

i.+a 29a/29, 34b/15

[=14]

itaat it-

i. id-üp 49b/14, 89a/13

i. it- 38a/23

i. it-di 71b/09

i. it-mek 33a/13, 34b/08

i. it-mekdir 38a/16

i. it-mese 89a/11

i. it-meye 44b/12, 61a/25

i. it-meyenleri 62b/18

[=11]

itaatlı bk. **itaatli**

i. 50b/31

[=1]

itaatli İtaatkar, uysal, mutî

i. 29b/09, 82a/30

[=2]

İtalia İtalya

İ.+nın 2a/10

İ.+ya 21b/18

İ.+ye 3b/15

[=3]

İtalian İtalyan halkından olan veya bu halkın soyundan gelen kimse

İ.+ların 57b/17

[=1]

itdaa (< Ar. iddi‘ā) İleri sürülen ve savunulan düşünce; dediğinde direnme, inat

i. 90b/25

i.+den 90b/19

i.+leri 87b/12

i.+sı 67a/14, 82a/18

i.+ya 46a/05

[=6]

itdahı bk. **itdaa**

i.+dan 82b/02

i.+nın 84a/31

[=2]

itdifak (< Ar. ittifāḳ) Fikir birliğine varma, uyuşma, anlaşmaya varma; iki veya daha fazla devlet arasında saldırı veya savunma amacıyle yapılan anlaşma

i. 3a/02, 19b/07, 90b/25

i.+ın 84b/03

[=4]

itdir- Başkası vasıtasıyle yapmak veya başkasının yapmasına yol açmak, yapmaya zorlamak" anlamında yardımcı fiil

i.-diler 85a/03

i.-ir 63a/22, 80b/03

i.-irler 84b/20

i.-mesinler 97b/29

i.-meye 29b/02

i.-üp 85a/04

[=7]

İthaki Yunanistan'da bir ada

İ. 45b/05, 73a/28

İ.+den 3a/28

[=3]

îtibar (< Ar. i'tibār) Saygı görme, saygı gösterme, değer verme, kendine değer verilme; hatırı sayılır olma durumu, şeref, haysiyet

i. 49a/18, 82a/17, 82a/21, 84b/20, 85a/14, 85b/01, 85b/04, 85b/14, 89b/04

i.+ımızı 82a/18, 85a/27

i.+ını 82a/09, 82a/09, 84b/25, 89a/15, 89a/15, 91b/27

i.+ınıza 89b/01

i.+ınızı 89a/26, 89a/29

i.+ınızın 89a/30

i.+lerine 85b/30

i.+lerinin 85a/12

[=23]

îtibar it- Saygı göstermek, hürmet etmek, değer vermek

i. id-üp 85b/14

[=1]

îtibarlı Îtibarı olan, değerli, mûteber

i. 98a/15

i.+dır 86a/24

[=2]

îtibarlu bk. **itibarlı**

i. 41b/26, 73a/03

[=2]

îtidalsızlık Îtidalsiz olma durumu, ölçüsüzlük, aşırılığa kaçma

î.+ı (itidalsızlığı) 31b/16

[=1]

îtidarlı (< Ar. i‘tidāl) Îtidal, aşırı olmama, ölçülülük; yavaş ve yumuşak olma, şiddet ve heyecandan uzak olup mülayim olma, yumuşaklık, yavaşlık

i. 98a/01

[=1]

itikat (Ar. i‘tiḳād) İnanma, kalben tasdik ederek inanma, inanç, inan; bir dînin, bir mezhebin ibadet ve muamelat dışındaki inanç kısmı

i. 2b/25, 6a/19, 9a/08

i.+ımızda 12b/23

[=4]

itikatlu Îtikādı olan, inançlı.

i. 9a/09, 12a/23

[=2]

îtiraf (< Ar. i‘tirāf) Bir kimsenin başkalarına söylemek istemediği bir gerçeği veya suçu artık saklamaktan vazgeçip açıklaması, bu yolda gerçeği gizlemeden yapılan açıklama

i.+leri 73b/08

i.+lerini 73b/09, 73b/16, 78b/13, 78b/17

[=5]

îtiraz (< Ar. i‘tirāż) Bir fikri, bir kararı kabul etmeyerek karşı çıkma ve bu tarzda söylenen söz

i. 49b/09, 57a/14, 82b/04, 84b/20

i.+ını 84b/25

[=5]

îtiraz it- Bir fikir veya kararı kabul etmeyerek karşıtını ileri sürmek

i. id-er 49b/09, 82b/04

[=2]

îtirazlu İtiraz eden

i. 14a/18, 81a/04

[=2]

itmeklik Etme

i. 13a/02, 15a/25, 78b/06

i.+de 75a/24

i.+den 75a/14

i.+i (itmekliği) 37b/15

[=6]

ittifak (< Ar. ittifāḳ) Fikir birliğine varma, uyuşma, anlaşmaya varma.

i. 19b/01

[=1]

İulios Kaisar k.a. Jül Sezar

İ. 69b/17

[=1]

ivaz (< Ar. ‘ivaż) Bir şeye karşılık olarak verilen veya alınan şey, bedel, karşılık

i.+lerini 88b/06

[=1]

ivaz-ı mahsuse Husisi olarak ödenen bedel, karşılık

i.+si 1a/07

[=1]

iytirazlu İtirazlı, itaraz eden, sorgulayan

i. 72a/10

[=1]

izaç (< Ar. iz‘āc) Rahatsız etme, tedirgin edip bunaltma, can sıkma, taciz etme

i. 77a/12

[=1]

izap (< Ar. i‘ẕāb) Sıkıntıya sokma, azap verme

i. 77a/11

[=1]

izap it- Sıkıntıya sokmak, azap vermek

i. id-er 77a/11

[=1]

izdiat (< Ar. izdiyād) Artma, çoğalma, tezayüt etme

i. 54b/20

[=1]

izin (< Ar. iẕn) Bir şeyi yapmak için verilen serbestlik, müsaade, ruhsat, destur

i. 25b/21, 56b/29, 66a/22

i.+i 66a/22

[=4]

izin dile- bk. **izin iste-**

i. dile-di 25b/21

[=1]

izin iste- Bir şeyi yapmak için müsaade istemek

i. iste-di 66a/22

[=1]

izin ver- Müsade etmek

i. ver-irim 56b/29

[=1]

izlam (Ar. zulmet’ten) Karanlıkta bırakma, karanlık etme; mahcubiyet

i. 22b/26, 65a/14, 65b/15, 75b/28

[=4]

izzet (< Ar. ‘izzet) Hürmet, saygı, ikram; kıymet, îtibar, büyüklük, yücelik

i. 5b/05, 21b/28, 44b/16, 46b/08, 73b/20, 73b/23, 80b/16, 82a/06, 82a/22, 82a/27, 82b/16, 85a/14, 85b/01, 87a/01,

87a/10, 87a/13, 87b/21, 89a/05, 89b/04, 91b/13

i.+dir 43b/03

i.+e 90a/12

i.+i 2a/12, 64b/09, 76a/14, 82b/05, 91b/11

i.+imizi 85a/27

i.+in 5b/06

i.+ini 86b/16, 87b/12, 89a/15

i.+le 56a/21

i.+leri 49b/21, 87b/16

[=35]

izzet bul- Saygınlık, îtibar kazanmak

i. bul-sun 73b/20

[=1]

izzet it- Saygı göstermek, kıymet vermek

i. it-melisin 5b/05

[=1]

izzetle- Saygı göstermek; kıymetlendirmek, değer kazandırmak

i.-di 87b/02

i.-mekdir 90b/24

i.-meyecekdir 85a/18

i.-r 48a/26, 97b/31

i.-rler 57a/21, 82b/13

i.-yerek 88b/04

i.-yip 44b/14

i.-yüp 86b/23

[=10]

izzetlen- Saygınlık, îtibar kazanmak; hürmet görmek

i.-di 86b/18, 87b/18

i.-ebilirler 73b/22

i.-ebilürler 85a/11

i.-ecek 87a/20

i.-en 45a/09

i.-irler 86b/30

i.-mek 90b/23

i.-meyi 81a/16

i.-üp 57a/31, 88a/08

[=11]

izzetlendir- İzzetlenmesini sağlamak

i.-di 21a/22, 73b/13

[=2]

izzetli Değeri ve mertebesi yüksek olan, şeref sahibi, îtibarlı

i. 11a/29, 22b/04, 44a/25, 46b/07, 47b/24, 57a/03, 57b/03, 68b/16, 77b/07, 87b/22

i.+leri 89b/11

[=11]

izzetlü bk. **izzetli**

i. 73a/02

[=1]

izzetsiz Şerefi, îtibarı olmayan, değersiz

i.+dir 78b/23

[=1]

izzetsizlik İzzetsiz olma durumu

i. 61a/09, 85a/15, 87a/08

[=3]

K

kaba Hafif olduğu halde kalın veya hacmi büyük olan

k. 58b/12, 58b/13

[=2]

kabaat bk. **kabahat**

k.+larını 31b/15

k.+ler 97b/03

k.+lerini 85a/25

[=3]

kabahat (< Ar. ḳabāḥat) Suç, kusur

k.+larınızı 78b/08

k.+lerini 85a/24, 85b/03

[=3]

kabar- Ağırlığı artmadan hacmi büyümek, şişmek, şişkin bir durum almak

k.-maya 58b/03

[=1]

kabart- Kabarmasını sağlamak, ağırlığını arttırmadan hacmini büyütmek; arttırmak, çoğaltmak

k.-masınlar 97b/27

[=1]

kabık Kabuk, bir şeyin üstünü kaplayan, kendiliğinden meydana gelmiş az veya çok sert tabaka

k.+lerinin 95b/29

[=1]

kabil bk. **kabul**

k. 36a/18

[=1]

kabil it- bk. **kabul it-**

k. 36a/18

[=1]

kabile (< Ar. ḳabile) Aynı soydan gelen ve bir başkanın yönetiminde yaşayan göçebe topluluk, boy

k.+lerinin 83b/03

[=1]

kabul (< Ar. ḳabūl) Bir şeye isteyerek veya istemeyerek peki deme, razı olma, muvafakat etme:

k. 2a/19, 35a/21, 42b/11, 44b/08, 47b/29, 51b/15, 54b/19, 56a/27, 59a/08, 85b/27, 85b/29, 86b/04, 86b/14, 88b/28, 90b/22, 92b/03

[=16]

kabul it- Değerlendirmek, telakkî etmek

k. 2a/19, 35a/21, 42b/11, 44b/08, 51b/15, 54b/19, 56a/27, 59a/08, 85b/27, 85b/29, 86b/04, 86b/14, 88b/28, 90b/22, 92b/03

[=15]

kabul olun- Kabul edilmek

k. olun-du 47b/29

[=1]

kaç Bir şeyin niceliğini sormaya yarayan soru sıfatı, ne kadar, nice

k. 37b/19, 49b/21, 73a/09, 99a/15

[=4]

kaç- Kurtulmak için süratle uzaklaşmak; (izinsiz ayrılmaması gereken yerden) Gizlice ayrılmak, firar etmek

k.-acakdır 46a/31

k.-anlardır 86a/22

k.-arlar 68b/18

k.-ayor 58a/12

k.-dı 91a/26

k.-dığını 66a/12

k.-ın 91b/15

k.-ıp 44a/08

k.-maya 58a/26, 65b/23

k.-maz 80b/08

k.-mış 91a/27

k.-sın 88b/15

[=13]

kadar (< Ar. ḳadr – ḳadar) Bir şeyin, kıyaslandığı diğer bir şey ölçüsünde, derecesinde veya büyüklüğünde olduğunu anlatır; ölçüde, derecede; bir iş veya durumun, bir sıralamanın sona erdiği yer, zaman veya sayıyı gösterir, dek, değin

k. 6b/03, 7a/28, 7a/28, 7a/30, 8a/16, 8a/20, 10a/02, 10b/16, 11a/08, 12a/15, 12b/10, 13a/20, 13b/01, 16a/09, 17a/21, 17b/25, 21b/23, 21b/25, 23a/17, 27a/28, 31b/09, 32a/17, 35b/28, 37b/05, 40a/18, 40a/18, 40a/18, 40a/20, 40b/06, 40b/07, 46b/03, 47a/09, 47b/04, 48a/01, 48a/02, 51b/19, 51b/19, 53a/19, 54a/15, 54a/16, 55b/04, 56a/12, 56b/23, 61b/11, 63a/10, 63b/21, 63b/29, 67a/09, 69a/12, 70b/18, 71a/26, 71b/13, 72b/06, 72b/08, 72b/09, 72b/15, 72b/17, 74a/10, 74b/01, 74b/10, 74b/15, 74b/18, 75a/18, 78a/13, 79a/16, 81a/06, 81a/07, 83a/29, 87a/08, 88a/22, 88b/27, 92a/14, 92b/12, 94a/13, 94b/29, 95a/02, 95a/04, 96b/20, 97a/24, 98a/10, 98a/19, 98b/23, 99b/17, 99b/20, 99b/26, 99b/31, 100b/25, 101a/15, 101a/16

[=89]

kader bk. **kadar**

k. 84a/29, 94b/11

[=2]

kadın Erişkin duruma gelmiş dişi insan

k. 30b/04

[=1]

kadim (< Ar. ḳadim) Geçmişi uzun zamana dayanan, eski; başlangıcı olmayan, ezelî, zaman üstü

k. 51a/03, 56a/25

[=2]

kadir (< Ar. ḳudret "gücü yetmek"ten ḳādir) Kudret ve kuvvet sahibi, yapabilme gücüne malik olan (kimse), muktedir

k. 52a/12, 56a/20, 68b/01, 91a/29, 95a/19

[=5]

kadir ol- Gücü yetmek, muktedir olmak

k. ol-amayup 91a/29

k. ol-an 95a/19

k. ol-du 68b/01

k. ol-up 56a/20

[=4]

Kadmeia Antik Yunanistan'da bir kale

k.+den 87a/22

[=1]

kafa (< Ar. ḳafā') Baş

k.+lar 46a/22, 46a/23

k.+ları 46a/20

k.+ların 46a/25

k.+lerini 73a/19

k.+nı 75b/26

k.+sını 68a/16

[=7]

kafi (< Ar. kāfī) Yeten, yetişen, elveren, yeterli, kifayet eden

k. 79b/10

k.+dirler 58b/18

[=2]

kaftan (< Fars. ḫaftān) Ekserisi süslü ve kıymetli kumaştan, boyu diz kapağına veya topuklara kadar inen, önden açık, bazısının kolları yarıya kadar yırtmaçlı, astarsız hafif üst giyeceği

k. 28b/27

[=1]

kağıt (< Fars. kāġıd) Hamur haline getirilmiş bitki maddelerindeki çok ince liflerin keçeleştirilmesi sûretiyle îmal edilen, yazı yazmak, kitap basmak, sarmak, kaplamak gibi birçok işte kullanılan ince yaprak

k. 72a/14, 95b/28

[=2]

kahfe bk. **kahve**

k.+mi 68a/09

[=1]

kahramanlık Kahraman olma durumu; bir kahramana yakışır davranış, kahramanca davranış

k.+ın (kahramanlığın) 26b/02

[=1]

kahreman (< Fars. ḳahremān) Savaşta yiğitlik ve cesaret göstererek korkusuzca dövüşen kimse, yiğit, bahadır

k. 4a/21, 15b/23, 28a/11, 29b/01, 29b/08, 29b/20, 30a/30, 30b/28, 30b/29, 31a/21, 32b/20, 32b/24, 33b/22, 34a/02, 34b/13, 34b/21, 35a/19, 50b/22, 56a/20

k.+dır 16b/20

k.+ı 70a/21

k.+ız 29b/23

k.+leri 29a/18

[=23]

kahremane Bir kahramana yakışır şekilde, kahramanca, yiğitçe

k. 36a/09

[=1]

kahremanlık bk. **kahramanlık**

k. 7a/14, 30b/16, 44a/16, 57a/23, 67a/19, 77a/28, 77b/05, 90b/10

k.+dan 77b/13

k.+ı (kahremanlığı) 29b/17, 34b/24, 49b/10, 90b/11

k.+ın (kahremanlığın) 26b/19, 32b/30, 35a/10

k.+ına (kahremanlığına) 79a/11

k.+ları 66b/28

k.+larını 29b/13, 34b/03

k.+lerini 30a/20

[=21]

kahve (< Ar. ḳahve) Kahve çekirdeklerinin kavrulup öğütülmesi veya dövülmesiyle elde edilen toz halindeki maddeden yapılan sıcak içecek

k. 68a/11

k.+lerde 42b/24

[=2]

kaide (< Ar. ḳā‘ide) Bir ilim kolunda istenen sonuca varabilmek, doğru sonuç alabilmek için uyulması gereken ve önceden bulunup belirlenmiş olan esaslardan her biri, kural; davranışlara yön veren ve uyulması önceden kabul edilen esaslardan her biri, usûl, kural

k.+sini 56b/13

[=1]

Kaisar (< Ar. ḳayṣer < Yun. kaisar) [Julius Caesar’ın adından] Roma ve Germen imparatorlarına verilen unvan

K.+ın 71b/14

[=1]

kal- Durmak; yaşamak, oturmak, ikāmet etmek; olduğu yerde durmak, hareketine, yoluna devam etmemek

k.-abilir 56a/25

k.-acağız 94b/05

k.-acak 42a/22

k.-acakdır 44b/23

k.-acaktır 94a/07

k.-an 21b/25, 64a/23, 66a/06

k.-arak 88b/03, 98b/15

k.-dı 44a/06, 69a/27, 88a/26, 89a/22, 101a/09

k.-dık 95b/06

k.-dıkça 60b/12

k.-dıklarında 24a/07

k.-enleri 5a/15

k.-ıp 38a/31, 76a/27, 79a/26, 79b/01, 88a/21, 93b/20

k.-ır 9a/07, 69a/08, 89b/25, 97b/20

k.-ırım 53b/12

k.-ırlar 74a/17

k.-madı 18a/07

k.-maları 65b/14

k.-masın 96b/10

k.-masını 32a/27

k.-mayalım 5b/19

k.-mayı 96b/26

k.-maz 35a/24, 46a/26, 64b/09

k.-mış 14a/08, 52a/26, 58a/28

k.-sın 82b/22

k.-up 92b/01

[=45]

kaldır- Bulunduğu yerden yukarıya doğru hareket ettirmek; oturur veya yatar durumdan çıkararak ayakları üzerinde doğrultmak; uykudan uyandırmak

k.-dı 65b/17

k.-dığı 66b/04

k.-maya 43b/16, 59a/28

k.-sa 89a/14

k.-up 88b/02

[=6]

kalea (< Ar. ḳal‘a) Eskiden düşmana karşı koymak ve güvenliği sağlamak için savunulması gereken önemli noktalara yapılan yüksek, kalın duvarlı, burçlu, mazgallı, sağlam ve kuvvetli yapı, kermen, germen

k. 43a/14, 87a/15

k.+nın 70b/04

k.+sı 70a/24, 87a/21

k.+sıdır 26a/23

k.+sından 73a/28

k.+sında 49a/06

k.+sının 69b/29, 70a/05, 70b/09

[=11]

kalem (< Ar. ḳalem) Yazı yazmaya mahsus, genellikle çubuk biçiminde alet

k. 49a/09

k.+i 98a/20

[=2]

kali imera (Yun.) Günaydın

k. 52b/15

[=1]

kali nikta (Yun.) İyi geceler

k. 52b/16

[=1]

kalk- Oturur veya yatar durumdan çıkarak ayakları üzerinde doğrulmak, ayak üstü durmak; uykudan uyanıp yataktan ayrılmak

k.-acaksın 59a/02

k.-açakdır 60b/10

k.-alım 5b/18

k.-ar 50a/01

k.-aym 53a/24

k.-ayor 46a/04

k.-maya 20b/06, 25a/09, 50a/25, 51a/27

k.-sın 45b/28, 60a/27

[=12]

kalkan Eski savaşlarda savaşçının kılıç, kargı, mızrak ve ok darbelerine karşı kendini korumak için sol elinde tutarak kullandığı siper

k.+dır 82a/18

k.+ı 30b/06, 30b/10

[=3]

Kalkioikos k.a. Eserde adı geçeb bir şahıs

K. 91a/25

[=1]

kalkmaklık Kalkma işi

k.+dır 60a/29

[=1]

Kalliopi Yunan mitolojisindeki müzlerden biridir. Epik şiirin ve destanların ilham perisidir.

K. 83b/11

[=1]

Kallisdratos k.a. Yunan filozof

K. 79a/30

[=1]

Kallistratos bk. **Kallisdratos**

K. 79b/04

[=1]

kallitehnia (Yun.) Sanat

k. 7a/03

[=1]

kalmaklık kalma işi

k.+a (kalmaklığa) 65b/21

[=1]

kamaz (< Ar. ġammāz) Söz taşıyan, laf yetiştiren, fitleyen (kimse), kovucu

k. 34a/07, 91b/02

k.+ı 91a/24

[=3]

kamazlık bk. **gamazlık**

k.+a (kamazlığa) 91b/09

k.+ı (kamazlığı) 34a/10

[=2]

kamburlan- Kambur duruma gelmek

k.-mış 63b/08

[=1]

kamet (< Ar. ḳāmet) Boy, endam anlamındaki bu kelime eserde teşvik, yönlendirme anlamlarında kullanılmıştır.

k. 67b/10, 91b/29

[=2]

kamet ver- Yönlendirmek, teşvik etmek

k. ver-iyor 67b/10

[=1]

kametlen- Yönelme, teşvik olma, özenme

k.-ip 62b/17

[=1]

kametlendir- Yönlendirmek, teşvik etmek, özendirmek

k.-diler 84b/29

k.-en 82a/22, 87a/13

k.-iyor 63a/17

k.-meden 92a/17

k.-mek 56a/18

k.-sinler 30b/01

[=6]

kametlendirici Teşvik edici

k. 41a/19

[=1]

kammazlık bk. **gamazlık**

k.+ı (kammazlığı) 91a/18

[=1]

kan Plazma ve kan yuvarlarından meydana gelen ve damarların içinde dolaşarak vücut dokularını besleyen kırmızı renkli sıvı; soy, nesil, ırk

k. 17b/30, 68a/13, 69b/14

k.+ı 66b/24, 71b/09

k.+ılan 87a/29

k.+ın 18a/01, 69a/03

k.+ının 71b/04

k.+ınız 69b/11

k.+lar 68b/29

[=11]

kanaat (< Ar. ḳanā‘at) Elindekinden hoşnut olup fazlasını istememe, kısmetine, kendisine verilene razı olma; görüş, fikir, zan, kanı:

k. 43a/06, 54a/23, 55b/17, 67b/12, 77a/20, 77a/27

k.+a 29a/28

k.+dir 53a/16

k.+i 56a/10

k.+in 56a/28

[=10]

kanaat it- Yetinmek, kafi bulmak

k. id-üp 77a/27

k. it-medi 43a/06

k. it-mesin 67b/12

[=3]

kanaatli Azla ve elindekiyle yetinen, kanaatkar

k. 31a/19, 56a/17

[=2]

kanaatsız bk. **kanaatsiz**

k.+ları 99b/15

[=1]

kanaatsızlık Elindeki ile yetinmeme

k. 100a/29

k.+ın (kanaatsızlığın) 50b/22

[=2]

kanaatsiz Elindeki ile yetinmeyen

k. 52b/30, 54a/05

k.+in 53b/10

[=3]

kanaatsizlik bk. **kanaatsızlık**

k. 53b/07, 99b/14

k.+inin (kanaatsizliğinin) 52b/31

k.+lerini 54a/20

[=4]

kanat Kuşlarda ve böceklerde gövdenin iki yanında yer alan ve uçmayı sağlayan açılır kapanır bir çift organ

k.+ı (kanadı) 59b/27

k.+lerini 9b/04

[=2]

kandır- İnandırmak, ikna etmek, razı etmek; aldatmak, zihnini çelip yanıltmak

k.-maz 10a/14

[=1]

kandil (< Ar. ḳindil) Sıvı halindeki yağa batırılmış bir fitilin yanması sûretiyle ışık veren aydınlatma aleti

k.+dir 97a/10

k.+in 97a/11

k.+lerinin 97a/12

[=3]

kangı bk. **hankı**

k. 56b/04, 56b/17, 66a/24, 68b/27, 90b/22

[=5]

kani (< Ar. ḳāni‘) Kanaat eden, elindekini yeterli bulup fazlasını istemeyen; kanaat getirmiş, inanmış

k. 24a/22

[=1]

kankı bk. **hankı**

k. 71a/10, 89a/26, 89a/27, 89a/27, 93a/19

[=5]

kanlan- (Göz için) Kan birikmek, kan bürümek

k.-mış 63b/13

[=1]

kanona (Yun.) Kural

k.+sı 63b/31

[=1]

kanun (< Ar. ḳānūn) Devletçe konan ve her vatandaşın uyması gereken yazılı hukuk kuralı, yasa; bir toplumda uyulması gereken kural, usûl, nizam

k. 48b/22

k.+ları 20a/31

k.+leri 48a/12, 79b/10, 91b/21

k.+lerine 5b/05

k.+u 90a/05

[=7]

kanun koy- Yasalaştırmak, kanun olarak kabul etmek

k. koy-du 48b/23

[=1]

kanunname Kānunların toplandığı kitap, kānun kitabı

k.+si 81a/18

[=1]

kap- Birdenbire çekip almak, yakalayıp tutmak

k.-acak 40a/17

k.-arlar 100b/08

k.-dılar 62b/15

k.-ıp 61b/18, 70a/13

[=5]

kapa- Kapı, pencere, kepenk, kanat, kapak, pancur vb. şeyleri kapalı duruma getirmek, yerine oturtmak, kapatmak

k.-malısınız 73b/04

[=1]

kapaat bk. **kabahat**

k.+i 80b/09

[=1]

kapad- bk. **kapat-**

k.-ırlar 24a/14

[=1]

kapak Her türlü kap kacak, kutu vb. lerini kapamaya, örtmeye yarayan nesne

k.+larını 59b/23

[=1]

kapalı Kapanmış veya kapatılmış, açık olmayan

k. 98a/19, 99b/13

[=2]

kapan- Kapalı duruma getirilmek; üstüne bir şey örtülmek sûretiyle açık durumdan çıkarılmak

k.-dıkda 89a/18

k.-ıp 37b/23, 80a/10

k.-mış 47b/22

[=4]

kapat- Kapamak

k.-mış 98b/10

[=1]

kapdan bk. **kaptan**

k. 65a/30

[=1]

kapelo (Yun.) Şapka

k.+sunu 43b/27

[=1]

kapıçı bk. **gapuçu**

k. 70b/29, 78b/30

[=2]

kapıl- Karşı koyamayıp bir şeyle birlikte sürüklenmek, kendisini sürükleyen şeyden kurtulamamak; kendini kurtaramayacak şekilde bir durumun şiddetle etkisi altında kalmak, kendini o duruma kaptırmak

k.-ıp 45b/17

[=1]

kaplan Kedigillerden, Afrika ve Asya'nın sıcak bölgelerinde yaşayan, çok kuvvetli, iri, çevik, yırtıcı hayvan

k.+leri 11a/25

[=1]

Kaplanis k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

K.+leri 84b/23

[=1]

kaptan (< İtal. capitan) Bir gemiyi sevk ve idare etmekle görevli, bu hususta her türlü yetkiye sahip gemi kumandanı

k. 66b/18

k.+ı 81a/10

[=2]

kapu bk. **gapu**

k. 59b/04

k.+larını 70b/04

k.+nun 14a/29, 15a/22, 98b/09

k.+suna 91b/01

k.+sunda 14b/09

k.+sunu 91a/30

k.+yu 98b/13

[=9]

kapuk bk. **kabık**

k.+ler 9b/02

[=1]

kar (< Fars. kār) Alış verişten elde edilen maddî kazanç, para kazancı; bir iş sonucunda elde edilen fayda, çıkar

k.+ın 89b/10

k.+ını 78b/26

k.+larımı 77a/20

k.+lerinizi 89a/31

[=4]

kara Kömür renginde olan rengin adı

k. 37a/27, 37a/28, 37b/08, 89b/14, 93a/28

[=5]

kara Yeryüzünün denizlerin dışında kalan kısmı, toprak

k.+da 83a/19

k.+dan 65a/10

[=2]

karanlık Işıklı olmama durumu

k. 6a/21, 6b/06, 6b/21, 77b/25, 98a/18

k.+da 78a/22

k.+ı (karanlığı) 34a/25

k.+ın (karanlığın) 15b/28, 88b/30

k.+ında (garanlığında) 5a/02

k.+ında (karanlığında) 92b/01, 97a/07

k.+larında 97a/05

[=13]

karar (< Ar. ḳarār) Bir iş veya mesele hakkında verilen kesin hüküm; ölçü, derece, miktar, tarz; uygun ölçüde, tam ölçüsünde

k. 1b/20, 5b/21, 7b/22, 13b/19, 16a/25, 25b/15, 32a/11, 34a/20, 35b/13, 35b/14, 43a/10, 54a/17, 58b/23, 60a/01, 65b/06, 73b/16, 75a/23, 75b/30, 76a/08, 76a/11, 81a/20, 81b/03, 82b/21, 91a/29, 91b/20, 92b/05, 96a/23, 96b/06, 98b/07, 99a/26

k.+dan 35b/12, 48a/16, 52b/09, 52b/18, 55b/28, 91b/18

k.+ı 15b/20, 16a/13, 16a/15, 16a/23, 52b/09, 52b/17, 55b/29, 76a/03

k.+ımdan 53b/21

k.+ımızı 67b/16

k.+ınça 99a/25

k.+ından 15b/19, 16a/17, 16a/22, 26b/07, 35b/17, 53a/05, 53a/08, 53a/22, 53b/29, 61b/15

k.+ını 92b/03

k.+lerinden 86a/06

k.+lerini 73a/20

[=60]

karar ver- Bir meseleyi hükme bağlamak, ne yapılması gerektiği husûsunda kesin hükme varmak

k. ver-diği 13b/19, 25b/15

k. ver-di 34a/20, 43a/10, 58b/23, 60a/01, 92b/05, 96b/06

k. ver-diler 32a/11, 81b/03, 91a/30, 96a/23

k. ver-dim 73b/16

k. ver-ir 76a/09

k. ver-iyor 65b/06

k. ver-meklikde 1b/20

k. ver-meksiz 76a/11

k. ver-sin 7b/22

k. ver-üp 54a/18

[=19]

karar veril-

k. veril-di 82b/21

k. veril-miş 5b/21, 81a/20

[=3]

karar- Kara bir renk almak, rengi koyulaşıp siyahlaşmak; aydınlığı azalmak, karanlık olmak

k.-ır 99a/06

k.-mış 89b/11

[=2]

kararsız Bir kararda durmayan, düzensiz; karar veremeyen, ne yapacağını bir türlü kestiremeyen, müteredditt

k. 63a/02, 69a/28, 69a/30, 76a/01, 79b/03, 99a/25, 99a/26, 99b/14, 101a/03

[=9]

kararsızlık Kararsız olma durumu, tereddüt

k.+ı (kararsızlığı) 16a/24

[=1]

karart- Kararmasına sebep olmak, kara duruma getirmek

k.-dılar 74b/26

[=1]

kardaş Aynı anne babadan doğmuş veya yalnız anneleri ya da babaları aynı olan kimselerin birbirine göre durumu

k. 52a/10, 66b/24, 71b/04, 71b/09, 84a/12, 84a/22, 84a/25, 84b/01, 87b/13

k.+ı 29a/06, 61a/12, 69a/15, 69a/20, 69a/21, 69a/28, 69b/03, 84a/25

k.+ını 69a/18, 69a/23

k.+ız 52a/09

k.+ları 34a/27

k.+larının 70b/31

[=22]

kardinal (< Fr. cardinal) Hıristiyanlık'ta papayı seçen ve onun danışmanı ve yardımcısı durumunda olan, en yüksek rûhanî rütbeyi haiz katolik başpapazlarından her biri

k. 53a/30

k.+i 53b/04

[=2]

karı Bir erkeğin evlenmiş olduğu kadın, eş, zevce; kadın

k. 62b/11

k.+lar 27b/27

[=2]

karın İnsan ve hayvan vücûdunun kaburgaların kenarından kasıklara kadar olan ve iç boşluğunda mîde, bağırsak, böbrek, safra kesesi, rahim, dalak, karaciğer gibi organlar bulunan kısmı, batın

k. 99b/16

k.+ı (karnı) 58b/03

[=2]

karınce Karınca, toprağın içinde toplu halde yaşayan ve birçok çeşidi bulunan, zar kanatlı eklem bacaklı böcek türü

k. 40b/16, 40b/20

[=2]

karınçe bk. **karınce**

k. 40a/22, 40b/17, 40b/24, 40b/27

k.+den 41a/05

k.+ler 40a/12, 40a/13, 40a/17

k.+lerden 40b/12

k.+lere 40b/02

k.+leri 40a/27

k.+lerin 11b/02, 40b/08

k.+ye 40b/04, 40b/22

[=15]

karındaş Kardeş, aynı anne babadan doğmuş veya yalnız anneleri ya da babaları aynı olan kimselerin birbirine göre durumu

k. 71b/24

k.+ı 64b/08

k.+lerimize 1a/03

[=3]

karışdır- Karışmasını, bir maddenin başka bir madde içinde dağılmasını sağlamak; kurcalamak

k.-ıyor 94b/26, 95b/06

k.-mayasınız 80b/11

[=3]

karışık Saf olmayan, içine niteliğini değiştirecek başka bir şey katılmış olan; düzeni, tertîbi bozulmuş, düzensiz; anlaşılması güç olan, açık olmayan, muğlak

k. 67b/01, 76b/23, 79b/17

[=3]

karlı Kar getiren, kazançlı, rantabl

k. 50a/22

[=1]

karmızı bk. **kırmızı**

k. 13a/13

[=1]

karşı Bir şey, yer veya kimsenin yüz tarafının ilerisi; ön, kat, huzur

k. 24a/03, 32a/12, 33b/03, 65a/11, 78a/05, 78a/09, 91b/27

k.+sına 63a/09, 89a/23

k.+sında 55b/08

[=10]

karşı dur- Direnmek, boyun eğmemek

k. dur-mamız 78a/05

k. dur-maya 91b/28

[=2]

karşılık Bir iş veya davranışın gerektirdiği karşı davranış veya iş, mukābele; cevap

k. 8a/03, 10b/03, 10b/11, 11a/06, 16b/06, 17a/23, 17b/16, 25a/25, 30a/03, 34b/23, 38a/10, 41b/08, 43b/24, 52a/29, 55b/10, 55b/12, 65a/01, 66b/07, 70b/10, 72b/24, 74a/14, 74a/21, 92b/20, 95b/01, 95b/17

k.+ını (karşılığını) 12b/28, 98b/13

[=27]

karşılık ver- Cevap vermek

k. ver-di 66b/07, 72b/24

k. ver-dik 17a/23, 95b/17

k. ver-diler 74a/14

k. ver-ip 34b/23, 41b/08

k. ver-ir 55b/10, 55b/13

k. ver-mek 10b/11,

k. ver-üp 11a/06, 16b/06, 25a/25, 30a/03, 38a/10, 43b/24, 52a/30, 65a/02, 92b/20

[=19]

karşılık vir- bk. **karşılık ver-**

k. vir-üp 17b/16

[=1]

kasaba (< Ar. ḳaṣaba) Köyle şehir arası yerleşim yeri, küçük şehir

k.+dan 23a/06

k.+de 1b/09

k.+lerdeki 19a/15

k.+mızda 96b/05

k.+mızın 22b/14

k.+nın 3b/16, 3b/19, 4a/30, 22b/17, 22b/24, 23a/21, 23b/16, 25a/16, 26b/10, 35b/26, 38b/09, 42b/08, 61a/20, 81a/22, 99a/08

k.+ya 3a/10, 63a/27, 63a/28

k.+ye 6b/16

[=24]

kasaphane Et kesilip satılan yer, mezbaha, kanara

k.+ler 18b/06

[=1]

kaselis (< Fars. kāse-lis) Çanak yalayıcı, dalkavuk

k. 39b/26

[=1]

kaside (< Ar. ḳaṣide) Beyit sayısı 15'den az olmayan, belli bir maksatla ve bilhassa birini veya bir şeyi övmek için aruz vezniyle yazılmış, bütün beyitlerinin ikinci mısrası ilk beyitle kāfiyeli manzûme

k. 13a/04

k.+leri 30a/12, 30a/18, 94a/30

k.+sinde 71a/08

[=5]

kastor (< Fr. castor) Kunduz

k. 93b/12

[=1]

kaşkı bk. **kaşki**

k. 51b/21

[=1]

kaşki (< Fars. kāşki) Dilek cümlelerinin başına getirilen ve "ne olurdu" anlamında özlem veya esef bildiren temennî sözü

k. 87b/23, 89a/04

[=2]

kat Tabakalar veya sıralar halinde bulunan şeylerin her bir tabaka veya sırası; (sayı sıfatları ile) defa, kere, derece

k. 62a/19, 77a/03, 85b/24

[=3]

katar (< Ar. ḳaṭar) Birbiri arkasına sıralanmış hayvan veya taşıt dizisi; dizi, sıra

k.+ına 78b/02

k.+ında 81b/11

k.+ından 2b/23

[=3]

kati nazar Nazarıîtibara almama, hesaba katmama; şöyle dursun

k. 14b/28, 22b/09, 24b/13, 27b/23, 34a/17, 35a/31, 40a/30, 50a/24, 70b/26, 77a/01, 79b/12, 79b/15

[=12]

katip (< Ar. kātib) Bir resmî dairede, bir kurumda veya bir kişinin yanında yazı yazmakla görevli kimse, yazan, yazıcı

k. 46a/07

[=1]

katl (< Ar. ḳatl) Öldürme, öldürülme

k.+i 91b/02

[=1]

katlan- Ses çıkarmadan dayanmak, tahammül etmek

k.-maya 31a/20

[=1]

kaval Yaklaşık 40 – 80 santim uzunluğunda, önde 7, arkada 1 perde deliği bulunan, ince bir boru şeklindeki dilli veya dilsiz üflemeli halk çalgıs

k.+ımı 40b/26

[=1]

kavga (< Fars. ġavgā'dan) Şiddetli tartışma veya dövüş, mücadele

k.+den 66a/17

[=1]

kavî (< Ar. ḳavi) Güçlü, kuvvetli; sağlam, güvenilir

k. 70b/20, 70b/22, 77b/13, 77b/23, 79a/14, 79a/19, 79a/20, 79b/28, 80a/17, 80b/04, 80b/11, 80b/19, 80b/23, 80b/28, 92a/27

[=15]

kavî dur- Güçlü durmak, direnmek

k. dur-dular 70b/20

[=1]

kavil (< Ar. ḳavl) Söz, kelam; sözleşme, anlaşma; bir sözle bildirilen fikir, düşünce, hüküm

k.+ince (kavlince) 73b/29

k.+inçe (kavlinçe) 74a/22, 76b/19, 100a/29

[=4]

kavilendir- bk. **kavileşdir-**

k.-irler 73a/18

[=1]

kavileşdir- Pekiştirmek, sağlamlaştırmak.

k.-di 64a/10

[=1]

kavka bk. **kavga**

k. 90b/01

k.+den 88b/01, 90b/29

k.+lerini 84a/22, 87b/13

k.+lerinin 84b/01

k.+sı 84a/12

[=7]

kavl bk. **kavil**

k. 3b/14

[=1]

kavl it- Sözleşmek, anlaşmak

k. id-üp 3b/14

[=1]

kavl ü karar Sözleşme, kararlaştırma, anlaşma

k.+ı 51a/19

[=1]

kaya Sert ve iri taş kütlesi

k.+ları 34a/05

[=1]

kayk kayık

k.+da 35b/08

[=1]

kayna- Sıcaklığı belli bir dereceyi bulunca fokurdamak; kaynayan bir sıvı içinde pişmek

k.-yan 10b/20

[=1]

kaynan- Haşlanmak

k.-mış 59b/24, 59b/25, 59b/26, 68a/11

[=4]

kayrı- Kayırmak, ilgilenip korumak, gözetmek, himaye etmek

k.-r 12a/22

[=1]

kaz- Toprağı herhangi bir şeyle yarıp eşerek yerinden çıkarmak:

k.-ar 23b/04

k.-ıp 45b/15

k.-makdır 72b/15

[=3]

kazan- El emeği veya ticaret yoluyle kendine kar sağlamak; çalışma ile elde etmek; edinmek

k.-abiliriz 94a/22

k.-abilirler 56b/29

k.-acak 85b/01

k.-acaksız 89b/15

k.-amaz 76a/14

k.-asınız 78b/10

k.-dı 43b/11, 67a/26, 99a/18

k.-dığı 31a/23, 50a/05

k.-dığının 74a/02

k.-ılır 24a/20

k.-ıp 84b/26

k.-ır 74a/24

k.-ırlar 85a/15, 87a/04

k.-mak 48a/30, 56b/27, 73b/24, 73b/25

k.-malı 50a/07

k.-maya 73b/11

k.-mayı 82a/09

k.-maz 94a/23

k.-san 72b/29

k.-sın 80a/13

k.-sınlar 56b/30

[=28]

kazanıl- (Kazanç, hak veya mükafat) Elde edilmek; rakîbe veya hasma üstün gelinmek

k.-ır 73b/26, 84b/22, 88a/11, 94a/05

k.-ırlar 42b/18

[=5]

kazanmaklık Kazanma, muvaffakiyet

k.+ı (kazanmaklığı) 75a/16

k.+ın (kazanmaklığın) 94a/22

[=2]

keağıt bk. **kağıt**

k. 5a/17, 26a/19

k.+ı (keağıdı) 98a/20

[=3]

kebir (< Ar. kebir) Büyük, ulu

k. 31a/08

[=1]

keçim bk. **geçim**

k.+inin 50a/04

[=1]

keçir- bk. **geçir-**

k.-esiniz 51b/23

[=1]

keder (< Ar. keder) Gönül üzüntüsü, iç darlığı, gam, tasa

k. 22a/13, 85b/30, 99b/18, 99b/20

k.+e 71a/20

[=5]

keder ver- Kederlendirmek, kaygılandırmak

k. ver-irler 85b/30

[=1]

keenne (< Ar. ke-enne) Sanki, güya

k. 32b/15, 42a/18, 44a/13, 85b/19, 88b/11

[=5]

keenni bk. **keenne**

k. 59b/10

[=1]

keifsizlik bk. **keyfsizlik**

k.+ler 24a/07

[=1]

kel- bk. **gel-**

k.-diğinde 2a/28, 36b/04

k.-dik 26b/09

k.-en 21b/11

k.-mediniz 19b/23

k.-sin 33b/21

[=6]

kelam (< Ar. kelām) Tek kelime veya kelimelerden meydana gelmiş söz, ifade; söyleyiş, söyleme

k. 28b/18, 79b/05, 79b/07, 79b/09, 79b/13

k.+ı 26a/14, 80a/17

k.+ın 79b/01

k.+ler 68a/15, 100a/31

k.+leri 5a/04, 81a/08

k.+lerin 79a/23, 80a/19

k.+lerini 4a/24

[=15]

kelamlık Söz, ifade

k. 79b/10

k.+a (kelamlığa) 79b/06

[=2]

kelebek Kurtların gelişmiş şekli olan, vücutları ve kanatları rengarenk çok ince pullarla kaplı, dört kanatlı böceklere verilen ortak isim

k. 58a/03, 58a/10

[=2]

kelise Kilise

k. 2b/28

[=1]

kelle (< Fars. kelle) Baş, kafa

k.+leri 27b/08

[=1]

kemalet (< Ar. kemālāt) Sahip olunan manevî hasletler, olgunluklar

k. 20b/21

k.+de 39a/08, 64a/20

k.+e 22b/04, 73b/20

k.+i 99a/21

k.+im 46a/17

k.+imde 4b/01, 5a/23

k.+imden 18b/16, 19a/18, 37b/12

k.+imin 1b/01

k.+imizde 40b/10, 97a/15

k.+imizden 2b/26

k.+inde 2a/01

k.+inden 14b/20, 15b/25, 16b/09, 21a/08, 56b/02, 70a/07, 88a/02, 99a/20

k.+ine 56b/02

k.+ini 1b/18, 99a/16

k.+inin 3a/22

k.+lerinde 57a/06, 57a/10, 57a/29

k.+lerinden 20a/26

k.+lerinin 38a/23

[=34]

kemik İnsanda ve omurgalı hayvanlarda vücûdun çatısını meydana getiren ve yumuşak kısımlara destek olan beyazımsı sert organların ortak adı

k.+ini (kemiğini) 69a/25

k.+ler 27b/04

k.+leri 93b/05

k.+lerinde 41a/25

k.+lerine 41a/15

[=5]

kenar (< Fars. kenār) Bir şeyin bitiş kısmı, bitiş yeri, uçta kalan kısmı

k.+ında 32b/14

[=1]

kenç bk. **genç**

k. 1b/01, 29b/20, 37b/12, 41b/06, 41b/20, 73a/13

k.+ler 29b/21

k.+lere 1b/04

k.+lerin 28a/13

[=9]

kençlik bk. **gençlik**

k.+imde (kençliğimde) 74a/07

k.+inizde (kençliğinizde) 11b/02

[=2]

kendi Kişinin öz varlığı, zatı; iyelik eki almış kelimelerin önüne geldiğinde sıfat gibi kullanılır ve anlamı pekiştirir

k. 2a/05, 3b/20, 11a/23, 15b/12, 21b/08, 22b/08, 23a/09, 23a/20, 31b/28, 37a/12, 37a/14, 43a/18, 47a/02, 47b/03, 49a/14, 49a/24, 49b/03, 51a/02, 52b/24, 52b/27, 52b/29, 60a/07, 60b/20, 62a/11, 66b/15, 75b/23, 76a/06, 77b/12, 82a/24, 84a/27, 86b/06, 86b/06, 87a/03, 89b/30, 91b/03, 96b/18, 99b/14, 100a/18, 100b/16, 100b/17, 100b/29

k.+i 75a/20

k.+lere 55a/07, 57a/08

k.+leri 45b/11, 47a/12, 48a/02

k.+lerine 48a/15, 48b/01

k.+liklerinden 17b/02

k.+m 55a/04

k.+mde 74b/26, 75a/04, 75a/11

k.+me 75b/23

k.+mezi 74b/12

k.+mi 19a/18, 40b/27, 74a/29, 74b/30, 75a/03, 75a/07, 75a/13, 75a/24, 76a/05, 78b/05

k.+miz 55a/28

k.+mizi 18a/10, 25a/13

k.+ndeki 74b/15

k.+nden 33a/13, 64a/08, 64a/19, 75b/24

k.+ne 4a/02, 14a/16, 15a/01, 28b/30, 36b/28, 39a/31, 39b/15, 41b/22, 51a/21, 53b/15, 91b/04

k.+ni 3a/17, 14a/10, 17a/10, 21a/10, 21a/14, 21b/30, 22a/15, 22a/27, 23a/21, 35b/03, 36b/18, 59a/08, 74a/06, 74a/23, 74a/30

k.+nin 21b/30, 74b/19

k.+niz 20a/06

k.+nize 13b/20, 79a/11, 87b/26

k.+nizi 78b/07

k.+si 13b/03, 32b/02, 33a/12, 33a/23, 39b/02, 43a/19, 45a/01, 45b/18, 46b/19, 54a/06, 54b/26

k.+sine 51a/08, 99a/02

k.+sini 41b/28, 75b/06

k.+sinin 36a/04, 52a/06, 66a/11

[=125]

kendi kendine Kimseye danışmaksızın, kendi başına; başkalarının müdahalesi olmaksızın, yalnız başına

k. 75b/23

[=1]

kendi kendü bk. **kendi kendine**

k.+yi 1a/05

k.+si 86b/06

[=2]

kendini beğenmeklik Kendini herkesten üstün görme

k.+i (kendini beğenmekliği) 31b/17

[=1]

kendisini beğenmeklik bk. **kendini beğenmeklik**

k. 75b/07

[=1]

kendü bk. **kendi**

k. 3b/14, 7b/28, 12a/27, 77a/08

k.+i 85b/05

k.+ler 85b/31

k.+lerden 85b/25, 86a/10

k.+leri 86a/02

k.+lerin 85a/28

k.+lerinden 86a/06

k.+lerine 85b/14

k.+lerini 74b/08, 95a/01

k.+me 76a/05

k.+mi 74b/22, 74b/23, 74b/25

k.+mize 12a/28

k.+ni 91b/20

k.+nize 11b/01

k.+si 43a/09, 57b/20, 64b/03, 78b/12, 86b/09, 87b/18, 92a/21, 99a/03

k.+sinden 82a/11, 82a/26, 82b/04, 86b/15, 86b/21, 87a/30

k.+sine 53a/09, 56b/07, 62a/13, 78b/28, 81b/16, 81b/19, 85a/22, 85b/04, 101a/13, 101a/25

k.+sini 10b/06, 51b/10, 60a/21, 60a/26, 61b/17, 63b/24, 73a/30, 73b/12, 74a/24, 75b/07, 77a/10, 79b/07, 86b/06, 87a/28, 87b/03, 89a/09, 93b/31, 94b/04, 96a/12, 98a/13, 100a/11

k.+sinin 5a/15, 32a/24, 32a/26, 69b/03

[=70]

kendü kendü bk. **kendi kendine**

k.+mize 12a/28

[=1]

kerçekden Gerçek bu ki, sahiden, hakîkaten

k. 82a/27

[=1]

keremkani Kerem sahibi, cömert, lutufkar, kerem-perver

k.+dir 6b/09

[=1]

kereste (< Fars. kerāste'den) Tomrukların cins ve kalitelerine göre belli ölçülerde boylamasına biçilmesinden elde edilen, marangozluk ve inşaat malzemesi olarak kullanılan odun

k.+si 9a/27

[=1]

kes- (Bıçak, makas, balta vb. bir aletle) İkiye ayırmak, kat'etmek; parçalara ayırmak, bölmek, doğramak; belli bir zaman için ara vermek veya son vermek

k.-di 35a/03

k.-diklerinde 32b/24

k.-e kes-e 34a/29

k.-er 32b/22, 51b/05

k.-erek 95a/12

k.-ip 20b/10, 30a/01, 39a/28, 59b/09, 93b/14

k.-meksiz 19a/14

k.-sin 81b/25

k.-tiler 32b/26

[=14]

kese (< Fars. kise) Para, tütün, mühür, saat vb. cepte taşınan şeyleri koymaya

mahsus kumaş, örgü, deri veya boncuktan ufak torba

k.+sinden 50b/26

k.+sinin 73a/15

[=2]

kesik Kesilmiş; kısık

k. 81b/07, 81b/07, 81b/22

[=3]

kesik kesik Aralıklarla, dura dura, kısa kısa, fasılalarla

k. 81b/07

[=1]

kesil- (Bıçak, makas, balta vb. bir aletle) İkiye ayrılmak, kat'edilmek; belli bir zaman için ara veya son verilmek; kesin olarak sona erdirilmek, bitirilmek

k.-ip 88b/25

k.-meksiz 17b/26

k.-meksizin 8a/26

k.-üp 10a/18

[=4]

kesilmeksiz durmadan

k. 60a/24

[=1]

keskin İyi kesen, çok kesici; çok tesirli, müessir; işini hakkıyle yapan, en iyi şekilde yapan

k. 78a/02, 79b/05

[=2]

keskinled- Keskin duruma getirmek, keskinletmek

k.-ip 78a/01

[=1]

kesretli Çok, çok kalabalık, çok fazla.

k.+dirler 72b/09

[=1]

ketir- bk. **getir-**

k.-di 63b/02

[=1]

kevşek Gerektiği kadar sıkı veya gergin olmayan, sıkıştırılmamış, çekilmemiş, gerilmemiş durumda bulunan; gerektiği kadar dinç ve kuvvetli olmayan, gayretsiz, cansız

k. 35a/17

[=1]

key- bk. **gey-**

k.-diği 24a/11

[=1]

keydir- Başka birinin vücûduna veya organına kendi eliyle geçirmek; giyimli duruma getirmek

k.-ir 45b/30, 50b/31

[=2]

keyfini boz- Neşesini kaçırmak, rahatını bozmak, rahatsız etmek; hastalanmak

k. boz-acak 54a/03

[=1]

keyfsiz Neşesiz, isteksiz; hastaca, hafifçe hasta

k. 13b/16, 59b/15, 82b/20

k.+in 60b/02

[=4]

keyfsizlen- Keyifsiz duruma gelmek, hafifçe hasta olmak

k.-di 69a/28

k.-ir 13b/08

k.-meyelim 13b/06

[=3]

keyfsizlik Keyifsiz olma durumu, hafif hastalık, kırıklık

k.+e (keyfsizliğe) 53a/30, 61a/10

k.+in (keyfsizliğin) 13b/06, 13b/12, 58b/30

k.+ini (keyfsizliğini) 52b/04

k.+inin (keyfsizliğinin) 58b/24

k.+ler 55a/25

k.+lerden 27b/16, 54a/09

k.+lerin 13b/13, 13b/27

k.+lerinin 18b/18

[=13]

keyif (< Ar. keyf) Sağlık, sıhhat, afiyet; ferahlık, rahatlık, huzur duygusu, gönül açıklığı

k.+ini (keyfini) 54a/03

[=1]

keyin- bk. **geyin-**

k.-eçeksin 5b/06

k.-en 56b/13

k.-miş 56b/10, 98b/09

k.-üp 43b/29

[=5]

keyn- bk. **geyin-**

k.-ir 56a/08

k.-miş 75b/09

[=2]

kez- bk. **gez-**

k.-ip 60a/12

[=1]

keza (< Ar. ke̲zā) Bunun gibi, böyle, böylece

k. 17b/18

[=1]

kezin- bk. **gezin-**

k.-mek 21b/05

[=1]

kıcıkla- Gıcık şeklinde yakıp kaşındırmak; gıdıklamak; uyandırmak, tahrik etmek

k.-r 53b/09

k.-yor 74b/21

[=2]

kıçıklan- Gıcık hissi duymak; huylanmak

k.-dı 92b/14

[=1]

kıçırda- Gıcırdamak

k.-rlar 68b/22

[=1]

kılcım bk. **Kıyılcım**

k.+ıdır 78a/22

[=1]

kılıç Kın içine konup bir kayışla bele takılan, çelikten yapılmış, eğri veya düz, uzun kesici silah

k.+ını (kılıcını) 66b/17, 71b/07

k.+ının (kılıcının) 71a/29

k.+larından 34a/28

[=4]

kımılda- Olduğu yerde hafifçe, belli belirsiz hareket etmek, oynamak

k.-maksız 37b/30

k.-mamak 27b/03

k.-mayor 33b/20

k.-r 59a/30

[=4]

kımıldad- Oynatmak, hafifçe hareket ettirmek

k.-abilir 75b/20

k.-maym 37b/22

[=2]

kımıldaici bk. **kımıldanıcı**

k. 27a/07

[=1]

kımıldan- Hareket etmek, kımıldamak

k.-abilir 58b/08

k.-ırlar 8a/24

k.-mak 27a/19

[=3]

kımıldanıcı Hareketli, kımıldanan, hareket eden

k. 9b/05

[=1]

kımıldanmaklık Kımıldama, hareket etme

k.+ı (kımıldanmaklığı) 37b/13

[=1]

kımıldaycı bk. **kımıldanıcı**

k. 60b/05

[=1]

kımıldayıcı bk. **kımıldanıcı**

k. 16b/19

[=1]

kın Çakı, bıçak, kılıç vb. kesici aletlerin kılıfı

k.+ınında 71b/08

[=1]

kıp kırmızı Çok kırmızı, her yanı kırmızı

k. 95a/21

[=1]

kıprad- Kıpırdatmak, kımıldatmak, yerinden oynatmak, hareket ettirmek

k.-amadılar 34a/02

[=1]

kır- Sert bir şeyi üzerine vurarak veya bir kuvvet tatbik ederek parçalamak

k.-acak 68a/17

k.-ar 69a/26

k.-ıp 88b/26

k.-up 87a/25

[=4]

kıraat (< Ar. ḳirā'et) Okumak işi, okuma

k. 72a/13, 72a/18, 72b/01, 72b/11, 73a/07, 73b/19, 74a/03, 83a/22, 83b/07, 83b/13, 84a/29

k.+a 62a/28

[=12]

kıraat it- Okumak

k. id-enlerin 72b/11, 73a/07

k. id-üp 72a/13

k. it-düğinde 83b/13

k. it-mek 73b/19, 84a/29

k. it-meye 74a/03

k. it-meyi 72a/18

k. it-miş 83a/22

[=9]

kıraat olun- Okunmak

k. olun-dukde 83b/07

[=1]

kırıl- Kırmak işi yapılmak

k.-dılar 68a/13

[=1]

kırk Otuz dokuzdan sonra, kırk birden önce gelen sayının adı

k. 83a/24

[=1]

kırmızı (< Ar. ḳirmizi) Kan rengi, al renk

k. 1b/12, 16b/07, 18b/01, 19b/09, 51a/29

[=5]

kıskan- Başkasının bir üstünlük ve iyiliğe sahip olmasından rahatsız ve huzursuz olmak, kendisine faydası olmasa bile karşısındakinin sahip

olduğu nîmetten mahrum olmasını arzulamak, çekememek, haset etmek

k.-dıklarından 44b/04

[=1]

kıskanç Kıskanan, başkasının sahip olduğu üstünlükten huzursuz olan, çekemeyen, haset eden, hasut

k. 44b/04, 81b/20, 88b/10, 88b/18

[=4]

kıskançlık Kıskanç olma durumu

k. 84a/07

k.+ın (kıskançlığın) 84b/01

k.+lar 87a/02

[=3]

kıssa Kısa, iki ucu arasında az mesafe olan, boyu uzun olmayan

k. 80b/17

[=1]

kıssaca Kısa olarak, hulasaten

k. 47a/24

[=1]

kış 2 Aralık'ta başlayıp 21 Mart'ta sona eren, sonbahar ile ilkbahar arasındaki yılın en soğuk mevsimi

k. 5b/07, 10a/19, 40b/20, 69a/07, 88b/24

k.+ın 40b/08, 40b/30

[=7]

kıyas (< Ar. ḳiyās) Bir şeyi diğer bir şeye göre değerlendirme, başka bir şeye benzeterek hakkında hüküm verme, karşılaştırma, mukāyese etme

k. 54b/15, 67b/09, 67b/17, 70b/02, 76a/12, 86a/02

[=6]

kıyas it- Karşılaştırmak, ölçmek, mukāyese etmek

k. id-enler 86a/02

k. id-er 76a/12

k. id-erek 54b/15

k. id-eyorum 67b/09, 67b/17

k. id-üp 70b/02

[=6]

kıyı Karanın bir deniz, nehir veya göle bitişik olarak uzanan kısmı, sahil; kenar

k.+larını 65b/04

k.+sına 66a/10

[=2]

kıyılcım Kıvılcım

k.+lerini 5a/10

[=1]

kıymat bk. **kıymet**

k.+ı 78b/21

[=1]

kıymatlı bk. **kıymetli**

k. 51a/23, 78b/15

k.+sı 89b/05

[=3]

kıyımatlu bk. **kıyımetli**

k. 15a/22

[=1]

kıyımet bk. **kıymet**

k. 90b/31

k.+ini 13b/28

[=2]

kıyımetli Maddî kıymeti yüksek olan, değerli, zîkıymet, yüksek niteliklere sahip; çok önemli

k. 13b/31, 14a/25, 42a/13, 73a/25, 76b/13, 77a/04, 78b/09, 93a/26

k.+dir 78b/22

[=9]

kıyımetlü bk. **kıyımetli**

k. 73a/08, 87b/23

[=2]

kıymet (< Ar. ḳiymet) Bir şeyin taşıdığı maddî varlığa göre tespit edilen karşılık, hakkında biçilen değer

k. 25a/26, 41a/02

[=2]

kız Dişi cinsten olan evlat

k.+a 100a/08

k.+lar 22b/30, 30a/22

k.+lara 85a/01

k.+ları 30a/21, 30a/25

[=6]

kız- Aşırı derecede ısınmak, sıcaklığı çok artmak.

k.-ayor 59a/24

k.-mış 57b/22

[=2]

kızar- Rengi kırmızı olmak, kırmızıya yakın bir renk almak; kızgın yağ içinde veya ateş karşısında pişmek; (şiddetli ısı veya cereyan etkisiyle) ateş rengi almak

k.-dı 81b/12

k.-ır 82a/23

k.-masının 95a/24

k.-mış 57b/30, 68a/01, 81b/22

[=6]

kızdır- Kızmasını sağlamak, kızmasına yol açmak

k.-ırım 24b/20

[=1]

kızış- Şiddetlenmek; hızlanmak, hareketlenmek, hararetlenmek

k.-up 7b/19

[=1]

ki (< Fars. ki) İki cümleyi sebep, sonuç vb. çeşitli fonksiyonlarda birbirine bağlayarak birleşik cümle haline getirir; özneyi, bazan da bir tümleci kuvvetlendirerek cümlenin temel bölümüne bağlar

k. 1a/12, 1a/13, 2a/06, 2a/28, 2b/26, 3a/28, 3b/04, 3b/06, 3b/10, 3b/15, 3b/23, 4a/19, 4a/27, 4b/01, 4b/08, 4b/09, 4b/20, 5a/15, 5a/17, 5a/24, 5a/24, 5a/26, 5b/15, 5b/18, 6b/04, 6b/10, 6b/23, 7a/23, 7b/04, 7b/21, 8a/01, 8a/11, 8a/23, 8b/15, 8b/17, 9a/14, 9a/17, 9a/22, 9a/27, 9b/05, 9b/11, 9b/15, 9b/20, 10a/02, 10a/06, 10a/25, 10a/25, 10a/29, 10b/05, 10b/18, 10b/24, 11a/01, 11a/06, 11a/23, 11b/03, 11b/29, 12a/21, 12a/25, 12b/16, 12b/28, 13a/03, 13a/06, 13a/17, 13a/20, 13a/24, 13b/13, 13b/22, 13b/29, 14a/04, 14a/10, 14b/01, 14b/03, 14b/09, 14b/11, 14b/18, 14b/29, 15a/01, 15a/02, 15a/09, 15b/11, 16a/02, 16a/03, 16a/26, 16b/02, 16b/06, 16b/09, 16b/12, 16b/14, 16b/17, 17a/11, 17a/26, 17b/02, 17b/05, 17b/11, 18a/05, 18b/17, 18b/19, 18b/20, 18b/30, 19a/05, 19a/07, 19a/11, 19b/04, 19b/07, 19b/10, 19b/21, 20a/03, 20a/12, 20a/25, 20b/04, 20b/19, 20b/24, 21a/11, 21a/25, 21a/29, 21b/10, 21b/12, 22a/02, 22a/10, 22a/12, 22a/25, 22b/09, 22b/13, 22b/20, 22b/27, 23a/16, 23a/27, 23a/31, 23b/15, 24a/12, 24a/23, 24b/14, 24b/16, 24b/24, 24b/29, 25a/17, 25a/21, 25a/25, 25b/07, 25b/13, 25b/16, 26a/01, 26a/04, 26a/09, 26a/14, 26b/10, 26b/16, 26b/19, 26b/23, 26b/24, 27a/03, 27a/13, 27a/17, 27a/24, 27b/27, 28a/16, 28a/18, 28a/21, 28b/02, 28b/10, 28b/30, 29a/17, 29a/22, 29a/27, 30a/02, 30a/09, 30a/13, 30a/18, 30a/23, 30a/29, 31b/04, 31b/10, 31b/14, 31b/30, 32b/03, 32b/27, 33a/09, 33b/05, 33b/10, 33b/14, 33b/16, 33b/24, 33b/24, 33b/29, 34a/12, 34a/14, 34a/18, 34a/20, 34a/3, 34b/07, 34b/20, 34b/25, 35a/16, 35a/16, 35a/29, 35b/05, 35b/15, 35b/15, 35b/19, 35b/29, 35b/30, 36a/03, 36a/18, 36b/03, 36b/18, 36b/27, 36b/28, 37a/10, 37a/14, 37a/19, 37a/19, 37a/24, 37b/21, 37b/25, 38a/05, 38a/10, 38a/11, 38a/25, 38a/30, 38b/14, 38b/21, 38b/30, 39a/01, 39a/03, 39a/29, 39b/02, 39b/08, 39b/24, 39b/28, 40a/14, 40a/17, 40a/20, 40a/30, 40b/13, 40b/23, 40b/24, 40b/25, 41a/30, 41b/08, 41b/11, 41b/16, 41b/22, 41b/25, 42a/01, 42a/05, 42a/20, 42b/08, 42b/15, 43a/10, 43a/23, 43a/28, 43a/30, 43b/02, 43b/02, 43b/09, 43b/21, 43b/25, 44b/11, 44b/18, 44b/22, 44b/26, 45a/09, 45a/17, 45a/30, 45b/24, 45b/28, 46a/06, 46a/08, 46a/11, 46a/12, 46a/17, 46a/22, 46a/30, 46b/02, 46b/06, 46b/19, 46b/23, 47b/10, 47b/15, 47b/23, 48a/06, 48b/21, 48b/27, 49a/09, 49a/16, 49a/22, 49b/12, 49b/23, 50a/07, 50a/08, 50b/17, 50b/19, 51a/07, 51a/20, 51b/01, 51b/05, 51b/12, 51b/13, 52a/04, 52a/08, 52a/18, 52a/26, 52b/12, 52b/15, 52b/19,

52b/22, 53a/04, 53a/05, 53a/16, 53a/23, 53b/01, 53b/04, 53b/06, 53b/17, 53b/23, 53b/25, 54a/01, 54a/20, 54b/15, 54b/28, 54b/29, 55a/01, 55a/03, 55a/04, 56a/19, 56a/23, 56b/17, 56b/19, 57b/02, 57b/07, 57b/18, 57b/27, 58a/01, 58a/05, 58a/18, 58b/06, 58b/18, 59a/02, 59a/21, 59a/31, 59b/09, 59b/15, 60a/01, 60a/06, 60a/25, 60a/26, 60a/27, 60b/02, 60b/08, 60b/08, 60b/11, 60b/21, 60b/30, 61a/03, 61a/21, 61a/22, 61b/30, 62a/01, 62a/03, 62a/18, 62a/23, 62b/06, 62b/12, 62b/25, 62b/29, 63a/18, 63a/19, 63a/24, 63b/23, 64a/02, 64a/14, 64a/19, 64b/02, 65a/09, 65a/14, 65a/21, 65a/26, 65b/07, 65b/09, 65b/20, 65b/22, 65b/24, 65b/25, 65b/27, 65b/29, 66a/16, 66a/22, 66a/24, 66a/25, 66a/26, 66b/02, 66b/13, 67a/01, 67a/17, 67a/19, 67b/05, 67b/09, 67b/12, 67b/18, 68a/10, 68a/20, 68a/24, 68a/27, 68b/06, 68b/13, 68b/16, 68b/31, 69a/01, 69a/20, 69b/03, 69b/05, 69b/06, 69b/17, 69b/18, 69b/22, 69b/31, 70a/21, 70b/11, 70b/24, 71a/17, 71a/20, 71a/29, 71b/02, 71b/07, 71b/22, 72a/17, 72a/20, 72a/24, 72b/01, 72b/11, 72b/14, 72b/20, 73a/13, 73b/10, 73b/12, 73b/15, 73b/16, 73b/19, 73b/27, 74a/04, 74a/08, 74a/09, 74a/21, 74a/30, 74b/13, 74b/23, 75a/15, 75b/02, 75b/09, 75b/11, 75b/12, 75b/19, 75b/28, 75b/31, 76a/05, 76a/10, 76a/13, 76a/15, 76a/19, 76a/28, 76b/09, 76b/25, 76b/28, 76b/30, 77a/05, 77a/09, 77a/12, 77a/16, 77a/16, 77a/21, 77a/29, 77b/05, 77b/14, 77b/19, 77b/22, 77b/24, 77b/26, 78a/01, 79a/04, 79a/27, 79b/04, 79b/07, 79b/13, 79b/24, 80a/02, 80a/08, 80a/25, 80b/06, 80b/10, 80b/12, 80b/28, 81a/08, 81b/19, 81b/20, 81b/26, 82a/18, 82a/28, 82b/17, 82b/21, 83a/21, 83b/08, 83b/12, 84a/27, 84b/08, 84b/11, 84b/20, 84b/23, 84b/29, 85a/10, 85a/12, 85a/24, 85b/25, 85b/28, 86a/03, 86a/06, 86a/09, 86a/11, 86a/13, 86b/05, 86b/08, 86b/29, 86b/30, 87a/01, 87a/04, 87a/06, 87a/08, 87b/21, 88a/14, 88a/23, 88b/05, 88b/11, 88b/13, 88b/20, 89a/01, 89a/03, 89a/05, 89a/06, 89a/18, 89b/13, 89b/19, 89b/22, 90a/10, 90a/12, 90a/23, 90a/26, 90b/08, 90b/21, 91a/05, 91a/15, 91a/16, 91a/22, 91a/30, 91b/01, 92b/08, 92b/09, 92b/12, 92b/20, 92b/21, 93a/03, 93a/08, 93a/09, 93a/15, 93a/18, 93a/19, 93a/21, 93a/29, 93b/04, 93b/05, 94b/09, 94b/27, 95a/02, 95a/15, 95b/03, 95b/14, 95b/18, 95b/23, 95b/28, 95b/28, 96a/08, 96a/09, 96a/15, 96a/23, 96b/02, 96b/06, 96b/11, 96b/17, 97a/01, 97a/04, 97a/26, 97a/30, 97b/14, 97b/24, 97b/29, 98a/05, 98a/11, 98b/10, 98b/17, 98b/19, 98b/22, 98b/27, 99a/04, 99a/09, 99a/18, 99b/10, 99b/23, 99b/25, 100a/05, 100a/16, 100a/28, 100a/30, 100b/06, 100b/09, 100b/13, 100b/14, 100b/29, 101a/03, 101a/12, 101a/20, 101a/23, 101a/24

[=620]

kibi bk. **gibi**

k. 10b/07, 38b/27, 48a/09, 50a/10, 56a/26, 56b/16, 68b/24

[=7]

kibir (< Ar. kibr) Büyüklük taslama, kendini herkesten üstün görme, burun büyüklüğü

k. 33b/13, 33b/28, 78b/30, 87a/25, 97b/27, 100a/06

k.+den 82b/02

k.+ini 33a/20

k.+ini (kibrini) 87a/29

k.+lerini 87a/25

[=10]

kibirlen- Kendini başkalarından büyük saymak, kibirli olmak

k.-enler 94b/06

k.-ip 49b/16

[=2]

kibirlik Kibirli olma durumu

k. 79a/01

[=1]

kid- bk. **git-**

k. 40b/04, 40b/05

k.-er 69a/20

[=3]

kilim (< Fars. gilim) Zemîne veya sedir, divan vb. yerlere serilen, çeşitli renklerde motif ve çizgilerle süslü, halıdan daha ince, havsız, kıl veya yün dokuma

k.+i 67b/28, 68a/01, 68a/12

[=3]

kilitli Kilidi olan; kilitle kapanmış, kilitlenmiş

k. 2b/04

[=1]

killet (< Ar. ḳillet) Azlık

k. 60a/02

[=1]

kim Hangi kimse

k. 9a/06, 9a/09, 10b/24, 10b/30, 18a/08, 19a/30, 23b/03, 25b/01, 28b/30, 34b/19, 39a/15, 46a/17, 46b/10, 46b/28, 48b/23, 52a/27, 69b/23, 73b/19, 75b/06, 85b/03, 89b/16, 94a/05, 95b/16, 96a/04

k.+dir 36b/01

k.+i 19b/04

k.+idi 30a/01

k.+in 26a/10

k.+ler 23a/24, 57a/04, 78b/23, 81b/02

k.+lerdir 11a/05

[=33]

kimes bk. **kimesne**

k.+leri 2b/08

k.+ne 19b/19, 33b/04

[=3]

kimesne Kimse

k. 12a/29, 17b/22, 25a/19, 30a/06, 42b/19, 46b/07, 49b/01, 56a/24, 57a/02, 57a/02, 61a/16, 68b/19, 74a/23, 75b/16, 79b/09, 80b/07, 84a/31, 89b/30, 98b/20, 100b/25

k.+den 14b/18

k.+i 6b/17

k.+ler 72b/17, 77b/09, 77b/10, 85a/28, 86a/08

k.+lerde 61b/20

k.+lerden 88b/18

k.+lere 76a/18, 88b/22, 94b/24, 96a/09, 99b/10

k.+leri 73a/09

k.+lerinin 94a/11

k.+nin 24a/10, 61b/01

k.+ye 79a/27, 85b/08

k.+yi 85b/15, 90a/07, 91a/27, 99a/09

[=44]

kimisi Bazısı (Bazıları), kimi

k. 40a/14, 40a/14

[=2]

Kimon k.a. Atinalı bir devlet adamı ve general

K. 45a/26

[=1]

kimse Hiçbir şahıs, hiçbir insan

k. 39a/17, 59b/31, 65b/24

[=3]

kimya (< Ar. kimiyā') Cisimlerin atom ve molekülleri bakımından yapısını, birbirine etkisini ve bunların birleşim ve dönüşümlerini inceleyen ilim

k. 93a/19, 93a/21

k.+yı 3b/17

[=3]

kin (< Fars. kin) Kendisine yapılan bir şeyi hazmedememekten doğan devamlı ve gizli düşmanlık, garaz, buğz

k. 91b/08

[=1]

kin saklayıcı İçinde kin besleyen, kinci, kindar

k. 89a/08

[=1]

Kinagiros k.a. Antik Yunan generallerinden Cynaegirus

K. 32b/19, 32b/20

K.+un 32b/23

[=3]

Kinikos Kinik, Kinizm öğretisini benimsemiş olan

K. 55a/14, 55b/23, 55b/25

K.+lar 55b/27, 56a/03

K.+um 55b/10

[=5]

Kinikos Diogenis bk. **Diogenis**

K. 55a/14

K.+um 55b/10

[=6]

Kinkinatos k.a. Romalı general ve devlet adamı

K. 49a/27, 49a/29, 49a/30, 49b/14, 49b/23, 86a/26

K.+u 49b/07

[=7]

kipirlen- bk. **kibirlen-**

k.-üp 74a/17

[=1]

kir Vücûdun veya nesnelerin üzerinde oluşan pislik

k. 42b/26, 45b/24, 45b/26, 45b/29, 46a/15, 46a/18, 46a/22, 46b/01, 87b/27

k.+i 24a/12

k.+inden 24b/24

k.+leri 24a/14

[=12]

kir- bk. **gir-**

k.-iyorlar 40a/14

[=1]

kira (< Ar. kirā') Bir şeyin, bir mülkün belli bir ücret karşılığında bir süre için başka birine verilmesi, îcar; bu şekilde verilen bir şey için karşılık olarak ödenen para

k. 99b/12

k.+lerini 99a/29

k.+sını 60b/22

[=3]

kiralı Kirası olan

k. 99b/01

[=1]

kiraz (< Yun. kerasi) Gülgillerden meyve veren ağaç; bu ağacın kırmızı renkli, tek çekirdekli, etli ve sulu meyvesi

k.+ler 39a/28

[=1]

kirdap (< Fars. gird-āb) Suyun kendi etrafında fırdolayı burgu gibi dönmesi ve döndüğü yer, su çevrintisi, çevrinti, burgaç, eğrim

k. 16a/09

[=1]

kiriaki (Yun.) Pazar günü

k. 17a/13, 42a/01, 42b/06, 61a/19, 92b/07, 98a/11

k.+si 98a/12, 98a/12

k.+ye 51b/12

[=9]

kirifdar (< Fars. giriftār) Tutulmuş, yakalanmış, tutkun, müptela

k. 47b/20

[=1]

kiriftar bk. **kirifdar**

k. 71a/26

[=1]

kiriftar ol- Yakalanmak, tutulmak, dûçar olmak

k. ol-duklarını 71a/26

[=1]

Kirit Girit Adası

K. 29a/13

[=1]

Kiritli Giritli

K.+ler 13a/05

[=1]

kirled- bk. **kirlet-**

k.-ecek 91b/17

k.-emez 89a/13

[=2]

kirlendir- bk. **kirlet-**

k.-diğini 82a/24

[=1]

kirlet- Kirli duruma getirmek; saflığına, temizliğine halel getirmek, îtibarını zedelemek

k.-di 68a/12

[=1]

kirli Üzerinde veya içinde leke, toz, yağ vb. bulunan, temizliği kirle bozulmuş olan, pis; ahlak kurallarına, değer yargılarına aykırı olan, dürüst ve temiz olmayan

k. 24a/13, 24b/11, 25a/15, 25a/21, 25a/30, 25b/07, 38b/10, 96b/25

k.+nin 26a/24

[=9]

kirlik Kirli olma durumu

k.+inden (kirliğinden) 51b/24

[=1]

Kiros k.a. Ahameniş İmparatorluğu'nun kurucusu olan Pers komutan ve kral

K. 37b/05

[=1]

kisb bk. **kisp**

k. 2a/11

[=1]

kisb it- bk. **kisp it-**

k. it-mekliği 2a/11

[=1]

kisp (< Ar. kesb) Kazanma, çalışarak kazanma; kazanç

k. 2b/12, 83a/14, 85b/05, 94b/13

k.+ine (kisbine) 2a/08

[=5]

kisp it- Kazanmak, edinmek

k. id-er 85b/05

k. idüp 2b/12,

k. it-düği 83a/14, ,

k. it-meye 94b/13

[=4]

kişi İnsan, kimse, şahıs

k. 54b/07

k.+nin 50b/26

k.+yi 86b/08

[=3]

kitab-ı mezkur Adı geçen, bahsedilen, yukarıda anılan kitap

k.+i 1a/08

[=1]

kitap (< Ar. kitāb) Bir araya getirilmiş yazılı veya basılı yapraklardan meydana gelen bütün; herhangi bir konuda yazılmış manzum veya mensur eser

k. 1a/08, 15a/07, 22a/10, 83a/12

k.+da 40a/30

k.+ı (kitabı) 2a/25, 2a/26, 2a/27, 73b/03, 98a/20

k.+ın (kitabın) 1a/02, 1a/10, 100a/02

k.+ını (kitabını) 5a/27

k.+ının (kitabının) 22a/10

k.+larının 2a/22

k.+ler 22b/03, 72b/06, 72b/10, 72b/26, 72b/29, 85a/02

k.+lerden 72b/24

k.+leri 21a/07, 21b/09, 48a/08, 48a/12, 72a/21, 72a/23, 72b/13, 72b/18, 72b/19, 72b/25, 73a/17, 83a/04

k.+lerimiz 93a/02

k.+lerin 2a/17

k.+lerinden 83a/05

k.+lerini 2a/29, 2b/01, 2b/07, 21b/13, 21b/16, 21b/25, 72b/16, 83a/21

k.+lerinin 80a/15

[=47]

kitle- Kilidi anahtarla kapamak

k.-r 59a/16

[=1]

kizip (< Ar. kiẕb) Yalan

k.+den 82b/02

[=1]

kizli bk. **gizli**

k.+den 75b/01

[=1]

kizliçe bk. **gizlice**

k. 65b/21

[=1]

Kleanthis k.a. Yunan filozof ve boksör Kleantes

K. 95b/15, 95b/16, 95b/21, 95b/22, 95b/25, 95b/28, 96a/03, 96a/12, 96a/25, 96b/02, 96b/03, 96b/16, 96b/20

K.+dir 96a/28

K.+e 96a/24

K.+i 96a/09

K.+in 96a/20

[=17]

Kleio Yunan mitolojisindeki 9 müzden biri, tarihi olayları konu alan şiirlerin ilham perisidir

K. 83b/09

[=1]

Kleovulu Yunanistan'ın yedi bilgesinden biri olan şair Kleobulos

K. 13a/16

[=1]

koca Ölçüleri emsalinden çok daha büyük olan, büyük, geniş ve iri; yaşça büyük, yaşlı

k. 92a/09

[=1]

koca baş Rumeli'deki hıristiyan köylerinde muhtar karşılığı olarak köy ihtiyar heyetinin başına verilen unvan, köy kahyası

k. 92a/10

[=1]

kok- Koku çıkarmak, bir koku yaymak

k.-an 39b/08

k.-muş 39b/06, 39b/12, 39b/19, 39b/27

[=5]

koku Cisimlerden yayılan zerrelerin burun zarındaki sinirlerde meydana getirdiği duyu

k. 24b/12

k.+dan 18a/24, 19a/01

[=3]

kol İnsanın omuzundan parmak uçlarına kadar olan organı

k.+unu 69a/20

[=1]

kolay Zahmetsizce, sıkıntı çekmeden yapılan, güçlüğü olmayan

k. 4a/25, 13a/07, 18a/01, 23b/23, 24b/31, 27a/07, 27b/17, 31b/05, 39b/25, 47b/01, 54a/02, 56b/19, 56b/29, 60b/04, 65a/10, 65a/13, 69b/16, 74a/29, 74b/01, 74b/07, 74b/11, 75b/17, 77b/12, 92a/24, 100b/08

k.+dır 69b/10, 74b/17

[=27]

kolayca Sıkıntı çekmeden, kolay bir şekilde, zahmetsizce

k. 66a/02, 82b/09, 100b/13

[=3]

kolaycaçık Çok kolay bir şekilde.

k. 7b/23

[=1]

kolayça bk. **kolayca**

k. 41b/12

[=1]

kolayçaçık bk. **kolaycaçık**

k. 46b/26, 65b/11

[=2]

kolaylan- Önemli kısmı bitirilmiş olmak, bitmek üzere olmak

k.-asınız 75a/15

[=1]

kolaylık Kolay olma durumu; işlerin kolayca yapılmasını sağlayan şey, konfor

k. 6a/12, 17b/07, 29a/07, 91a/14

k.+a (kolaylığa) 75a/10

k.+lar 46b/26

k.+ler 94a/26, 96b/24

[=8]

Kolofon Kalıntıları İzmir'in Menderes ilçesinde bulunan 12 İyon şehrinden biri

K. 71a/13

[=1]

Kolombos k.a. Kristof Kolomb

K. 10b/26

[=1]

komodia (Yun.) Komedi

k. 11a/11

[=1]

Konstantin k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

K.+e 95a/28

[=1]

Konstantinos k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

K. 13a/23, 92a/08, 95a/25, 95b/01, 95b/07, 95b/07, 95b/18, 96b/03, 96b/07, 96b/20

K.+dan 98b/18, 98b/21

K.+u 95b/14, 96b/15

K.+un 95b/11, 96a/31, 96b/08

[=17]

konuş- Bir dilin kelimelerini telaffuz etmek; düşüncelerini sözle anlatmak

k.-mazdan 64a/08

[=1]

kop- Herhangi bir yerinden ikiye ayrılmak; ortaya çıkmak, zuhur etmek

k.-du 90b/16

[=1]

kopar- Kopmasına yol açmak, bağlı bulunduğu yerden ayırmak

k.-ıp 36b/22

[=1]

kor İyice yanıp ateş haline gelmiş odun veya kömür parçası

k. 15b/05

[=1]

Korinthos Yunanistan'da bir şehir

K. 55a/30

K.+da 31a/25, 55b/04

K.+un 55b/07

[=4]

kork- Korkuya kapılmak, korku duymak, ürkmek

k. 38a/31

k.-an 58a/25

k.-arlar 85a/27, 85b/28

k.-du 66a/13, 101a/12

k.-duk 42a/18

k.-madı 44a/28

k.-mayın 17b/04

k.-maz 44a/22

k.-uyor 98b/15

[=11]

korkak Çabuk korkuya kapılan, olmayacak şeylerden korkan, cesur olmayan (kimse), ödlek

k. 30b/11, 35a/19

[=2]

korkaklık Korkak olma durumu; korkakça davranış

k. 33a/04

k.+dan 30b/10

[=2]

korku Bir tehlike veya tehlike ihtimali karşısında duyulan ürkütücü duygu

k. 34a/24

k.+suna 15b/29

[=2]

korkud- bk. **korkut-**

k.-ur 80a/30

[=1]

korkulu Korku veren, korku dolu, ürkütücü

k. 58b/09, 64a/30, 67a/09, 69b/08, 90a/08

[=5]

korkut- Korkmasına yol açmak

k.-dular 69b/07

k.-maz 89b/03

[=2]

korkutma korkutma işi

k.+lerine 90a/29

[=1]

korkutmaklık bk. **korkutma**

k.+ler 90a/26

[=1]

korsak bk. **kursak**

k.+ına (korsağına) 60b/13

[=1]

koş- Ayaklarını sıra ile yerden keserek öne doğru hızla gitmek; bir işle çok ilgilenip uğraşmak, oraya buraya gidip gelmek, koşuşturmak, iş peşinde koşmak

k.-sun 28a/20

[=1]

kov- Uzaklaşmasını, gitmesini sert bir şekilde söylemek, yanından defetmek

k.-du 38b/21

k.-mak 62b/19

k.-maya 39a/11

k.-sunlar 89a/02

[=4]

kovala- Kaçan birini veya bir şeyi yakalamak için arkasından koşmak

k.-dıklarını 63a/12

k.-mak 54b/26

k.-maya 66a/08

k.-rlar 7a/13

k.-yan 97b/22

[=5]

kovalan- Kovulmak; arkasından koşulmak, takip edilmek

k.-dı 88b/18

[=1]

kovul- Uzaklaştırılmak, defedilmek

k.-dular 87a/22

k.-masının 92a/20, 92b/03

[=3]

koy- (Bir yere) Bırakmak, (bir yere) yerleştirmek

k.-an 82a/19

k.-ayım 77a/01

k.-du 48b/23, 52a/02, 71a/29, 91b/03

k.-dukde 36b/16

k.-duklerini 93b/18

k.-madığım 76b/26

k.-muş 67b/26

k.-up 84b/02, 95a/16

[=12]

koymaklık Koyma işi

k.+a (koymaklığa) 76b/22

[=1]

kök Bitkilerin, toprağın altında kalan ve topraktaki besi maddelerini emmelerine yarayan kısmı, cezr; bir şeyin ilk çıktığı, ilk var olduğu nokta, geçmişteki kökeni

k.+ler 10b/16, 63a/01

k.+leri 94b/11

k.+lerini 62b/23

k.+lerinin 8a/09

k.+ünden 51b/05

[=6]

kök sal- İyice ve sağlamca yerleşmek, tutunmak, yayılmak

k. sal-sınlar 63a/01

[=1]

köklendir- Köklenmesini sağlamak

k.-meye 3b/29

[=1]

kökleş- İyice ve esaslı bir şekilde yerleşmek, kök salmak, köklenmek

k.-eceğini 62b/28

k.-meksiz 62b/29

k.-miş 46b/17, 51b/04

[=4]

köle Savaşta esir alınan, başka ülkelerden zorla kaçırılıp getirilen veya başkasından para ile satın alınan, özgürlükten yoksun erkek; birinin hakimiyeti altında bulunan ve özgürce hareket edemeyen kimse

k. 33a/30, 84a/16, 84a/28

k.+dirler 78b/24

k.+ler 11a/05

k.+lere 79a/05

k.+leri 54b/05, 54b/06

k.+lerin 79a/02

k.+lerini 11a/04, 11a/08, 63b/01

k.+nin 78b/22, 78b/25

k.+si 54b/07, 58a/30

[=16]

köleklen- Sıvılar için bir yerde toplanıp kalmak, birikerek göl haline gelmek

k.-miş 22b/20, 23a/04, 39b/04, 39b/05, 39b/19

k.-üp 22b/19

[=6]

kölelik Köle olma durumu; kölelerin üretim gücü olarak kullanıldığı düzen

k. 31b/10, 78b/11

k.+e (köleliğe) 78b/24

k.+in (köleliğin) 79a/13

[=4]

kölge Işığın geçmesine engel olan bir cismin ışıklı yer üzerinde meydana getirdiği karartı, saye; güneş ışınlarına maruz olmayan yer, gölgelik

k.+sinde 10a/11

k.+sine 7b/15

[=2]

kölgeli Güneş ışınlarına maruz olmayan yer, gölge altındaki yer, sayeban

k. 17a/14, 50a/29

[=2]

kölke bk. **kölge**

k. 33b/26

k.+sine 36b/23

[=2]

kömür Yüksek basınç veya yüksek sıcaklık altında bitkilerin yapısının değişmesi sonucu meydana gelen, karbonca çok zengin, siyah, yanıcı, kalorisi yüksek madde

k. 93a/18, 93a/19, 96b/26

k.+ler 10a/21, 93a/25

k.+leri 93a/22

k.+ü 93a/13

[=7]

könül bk. **gönül**

k.+ünde (könlünde) 13a/10

[=1]

köprü Aralarında doğrudan doğruya geçişi önleyen bir engel bulunan iki yeri birbirine bağlayan veya bir trafik akımının diğerini kesmeden üstten geçmesini sağlayan yapı

k. 33b/02

[=1]

kör (< Fars. kūr) Görme duyusundan mahrum olan, görmeyen, ama

k. 63b/15, 64a/26, 64b/09, 74b/13, 89a/01, 90a/10, 91a/02, 91a/04, 96b/25

[=9]

kör et- Kör olmasına sebep olmak, kör hale getirmek; gerçeği görmesine, gerektiği gibi görmesine engel olmak

k. et-sin 89a/01

[=1]

kör it- bk. **kör et-**

k. id-er 74b/13

k. id-erler 91a/02

k. id-üp 91a/04

k. it-miş 90a/10

[=4]

kör- bk. **gör-**

k.-dünüz 53a/19

k.-memiş 34b/31

k.-meyormusun 43b/24

k.-se 61a/18

k.-ürse 17a/10

k.-üyor-musunuz 63a/18

k.-üyormusunuz 39b/07

k.-üyorsunuz 67a/08

k.-üyorum 56b/17

[=9]

körlet- Kör duruma gelmesine sebep olmak; gelişmesini önlemek

k.-memeli 77b/31

[=1]

körlük Kör olma, görme yetisini kaybetme durumu; gerçeği görememe durumu, gāfillik

k. 97a/13

[=1]

körün- bk. **görün-**

k.-dü 50a/15

k.-emedim 81b/23

k.-mek 1b/04

k.-mez 17a/02, 24a/10

k.-üyor 6a/21, 49a/02

[=7]

körünüşde bk. **görünüşte**

k. 20a/31, 61b/15

[=2]

kösterişat bk. **gösteriş**

k.+lere 85a/09

k.+lerin 85a/18

[=2]

köşe (< Fars. köşe) İki duvarın birleştiği yer; iki sokağın kesiştiği yer; yer, yan, taraf

k.+sinde 36b/07

k.+ye 15a/08

[=2]

köşeli Köşesi olan

k. 93b/16

[=1]

kötülük Kötü olma durumu; kötü davranış

k. 75a/05, 91b/16

k.+den 3a/21, 57b/05

k.+dür 73a/05

k.+e (kötülüğe) 91b/27

k.+ler 39b/22

k.+lerde 80b/13

k.+leri 13b/12

k.+lerin 39b/24, 42a/27, 62b/22, 62b/26, 63b/30, 98b/02

k.+lerinden 67b/14

k.+lerine 67b/13

k.+lerini 13b/14, 13b/29

k.+ü (kötülüğü) 13b/06, 85b/10

k.+ün (kötülüğün) 58a/18, 62b/27

[=23]

köy Belediye teşkîlatı olmayan, genel karar organları halk tarafından seçilen, halkı daha çok ziraatla uğraşan, kır düzenindeki konutlardan, ahır, ağıl, tarla, çayır vb.nden meydana gelen, cami, mektep, otlak, yaylak, baltalık gibi malları ortak olan yerleşme birimi

k. 18b/02

k.+e 62b/10

k.+lerde 18a/31

k.+ümüzün 74a/07

k.+ün 25a/25, 62b/07, 62b/08

[=7]

köylü Köyde yaşayan, köy halkından olan kimse

k.+lerin 62b/16

[=1]

köz bk. **göz**

k. 81a/13

[=1]

köz yaşleri bk. **göz yaşı**

k. 81a/13

[=1]

Kranion Yunanistan'da bir şehir

K.+da 55b/08

[=1]

Kritovulos k.a. Bizanslı tarihçi

K.+a 50a/19

[=1]

Ksenofon k.a. Yunan filozof, yazar, yarihçi ve as

K.+un 2a/26, 37b/04, 49a/15

[=4]

Ksenokratis k.a. Yunan filozof ve matematikKsenokrates

K. 68a/25, 68b/05, 68b/07

[=3]

Kserksis k.a. Pers hükümdarı I. Serhas

K. 33a/26, 33a/27, 33b/11, 33b/16, 33b/20, 65b/01, 65b/25, 90a/21

K.+e 65a/04, 65b/22, 91a/08

K.+in 34a/26, 65a/11, 87b/03, 91a/16

[=15]

Ksersis bk. **Kserksis**

K. 66a/09

[=1]

kubat (< Erm. kopit) Kaba, biçimsiz; utangaç, çekingen, beceriksiz

k. 35b/22, 43a/07, 96b/25

[=3]

kucak Vücûdun açılmış durumdaki kollarla göğüs arasında kalan kısmı; iç, orta, derun

k.+larına 14b/20, 22a/21, 62b/03

k.+larında 41a/03, 93a/27

k.+lerinde 93a/25

[=6]

kucakla- Kollarının arasına almak, sarılmak; bir şeyi içine almak, sarıp çevrelemek, çepçevre sarmak, ihata etme

k.-yıp 91b/13

[=1]

Kuçonikas k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

K. 69a/05, 69a/17, 69a/22, 69a/27, 69b/01

K.+a 69a/06, 69a/21

K.+ı 69b/13

K.+ın 69a/09, 69a/15, 69a/25, 71b/15

[=12]

kudret (< Ar. ḳudret) Kuvvet, güç, takat, iktidar

k.+imizin 48a/16

k.+inden 75b/25

k.+ini 7b/26, 12a/19

[=4]

kudretlü Kudret sahibi, güçlü

k. 8b/11

[=1]

kulak Başın iki yanında bulunan işitme organı

k. 90a/29

k.+larınızı 45a/28, 73b/03

k.+lerimiz 12b/21

k.+lerini 73a/31

[=5]

kulak asma- Önem vermemek, aldırmamak, dinlememek

k. as-madılar 90a/30

[=1]

kulauz Yol gösteren kimse veya şey, rehber, delil

k. 48a/22

k.+u 90a/05

k.+unuz 87b/25

[=3]

kulauzla- Yol göstermek, kılavuzluk etmek

k.-dı 65a/28, 97a/05

k.-ması 23a/18

k.-maz 89b/10

k.-r 64b/11, 81a/11, 97a/07

k.-ya 38a/05

k.-yacağım 56b/20

k.-yacakdır 46b/24, 46b/29

k.-yıp 34a/08

k.-yup 49b/18

[=13]

kulauzlan- Yol gösterilmek, kılavuzluk edilmek

k.-arak 12a/16

[=1]

kulauzluk Kılavuz olma durumu.

k.+lerini 85b/27

k.+u (kulauzluğu) 10b/28

[=2]

kulibe (< Fars. kulbe) Kulübe, kerpiç, saman, odun vb.nden yapılmış küçük, basit ev

k.+den 36b/07

[=1]

kullan- (Bir şeyden) Hangi işe yarıyorsa o maksatla yararlanmak

k.-abiliyor 14b/23

k.-dı 65b/20

k.-ır 27a/25, 46b/08, 69b/17

k.-maya 37b/26, 58b/01

k.-mayı 44a/11

k.-sın 22a/27

k.-sun 91b/29

[=10]

kumanda (< İtal. commando) Askere, izcilere, bir tören sırasında öğrencilere almaları istenen durum için verilen emir, komut; askerî işleri yürütme görevi, komuta

k. 32a/15, 43a/06, 44a/16, 44a/17, 89a/07

[=5]

kumanda it- Emir vermek, yönetmek

k. id-erler 32a/15

k. id-üp 43a/06

k. it-di 44a/16

k. it-dikde 44a/17

k. it-sin 89a/07

[=5]

kumar (< Ar. ḳimār) Para karşılığı ve para kazanmak için oynanan oyun

k. 49a/20

[=1]

kumar oyna- Para karşılığı oyun oynamak

k. oyna-yanlara 49a/20

[=1]

kumarbazlık Kumarbaz olma durumu

k. 47b/18

[=1]

kunduz Arka ayaklarının arası perdeli, kuyruğu geniş ve yassı, su kıyılarında yaşayan, postu kıymetli, ağaçları kemirerek yaşayan kemirgen memeli hayvan

k. 93b/12

[=1]

kur- Parçaları birleştirerek bütün durumuna getirmek, çatmak; yapmak, inşa etmek

k.-up 66a/10

[=1]

Kuran (< Ar. ḳur'ān) Allah tarafından Hz. Muhammed'e vahyedilen kutsal kitap, İslam dîninin temel kitabı, kelam-ı kadim, Kur'an-ı Kerim

K.+ında 62b/17

[=1]

kurb (< Ar. ḳurb) Yakınlık; yakın

k.+inde 1b/09, 44b/25

k.+indeki 49b/02

[=3]

kurban (< Ar. ḳurbān) Allah yolunda kesilen koyun, dana, deve vb. hayvan; bir amaç uğruna kendini feda eden veya feda edilen kimse

k. 32b/13, 34a/21, 89b/01, 89b/02, 100b/18

k.+ın 101a/29

[=6]

kurban it- (Bir hayvanı) Kurban niyetiyle kesmek; (bir kimse veya şeyi) bir uğurda feda etmek

k. id-en 100b/18

k. id-in 89b/02,

[=2]

kurban ol- Bir amaç veya kimse için kendini feda etmek

k. ol-du 32b/13

k. ol-ması 89b/02

k. ol-sun 34a/21

[=3]

kurbet bk. **gurbet**

k.+de 99a/17

[=1]

kurbetlik Gurbet, ayrılık

k. 39a/01

k.+den 3b/01

[=2]

kursak Kuşlarda ve bazı hayvanlarda yemek borusunda şişkin bir kısım olarak bulunan ilk sindirim torbası; mîde

k. 53b/16, 97b/09

k.+da 53b/27

k.+dan 58a/25

k.+ı (kursağı) 53a/04, 53b/09, 54a/06, 58a/27

k.+ımızı (kursağımızı) 53a/26

k.+ın (kursağın) 53a/11, 58b/04

k.+ını (kursağını) 53a/23, 58b/01, 60a/21, 60b/03

k.+ının (kursağının) 53b/10, 53b/24

[=17]

kurşun Tabanca, tüfek gibi hafif silahlarda kullanılan mermi

k. 71b/25

[=1]

kurt Köpekgillerden, gri sarı renkli, yırtıcı, etçil memeli hayvan

k.+leri 11a/27

[=1]

kurtar- Kurtulmasını sağlamak; bir canlıyı bir tehlikeden, mahvolmaktan, helak olmaktan uzaklaştırmak, halas etmek; yeniden ele geçirmek, üzerindeki kayıtları, engelleri kaldırıp bağımsız duruma getirmek

k.-dı 49b/20, 68a/07

k.-dıkda 44a/16

k.-masını 92a/28

k.-maya 63a/13

[=5]

kurtul- Sıyrılmak, uzaklaşmak, selamete çıkmak, halas olmak

k.-abilirsin 41b/01

k.-aim 78a/17

k.+ana 30b/11

k.-dum 54a/10

k.-mak 59a/27

k.-maklarına 53b/26

k.-muş 78b/19

k.-sun 59b/01, 59b/17

k.-sunlar 28a/18

k.-up 6b/16, 54a/13

[=12]

kuru Nemi, suyu olmayan

k. 54b/24, 59a/18, 63b/08, 67b/11, 94b/10, 100a/25, 100a/25

k.+ya 67b/11

[=8]

kuru kuruya Boşu boşuna, bir işe yaramaksızın:

k. 67b/11

[=1]

kuru- Islaklığı, yaşlığı kaybolarak kuru duruma gelmek; (bitki) suyu çekilip hayatı son bulmak, canlılık durumu bitmek

k.-masına 22b/28

k.-muş 14b/15

k.-r 25a/12

[=3]

kurud- bk. **kurut-**

k.-acağız 39b/09

k.-ur 24b/20

[=2]

kurul- Parçaları birleştirilerek bütün hale getirilmek; hazırlanmak; ortaya konulmak, oluşturulmak, tesis edilmek

k.-an 65b/12

k.-madı 83b/02

k.-masında 81a/18

k.-muş 83b/05

k.-ur 83a/26

[=5]

kurut- Kuru duruma getirmek

k.-duk 23a/05

[=1]

kusur (< Ar. ḳuṣūr) Eksiklik, noksan; sakatlık, özür, hata

k. 52b/12, 75a/24

k.+larının 58a/23

k.+lerini 79b/25

[=4]

kuş Yumurtlayan omurgalılardan gagalı, iki ayaklı, iki kanatlı, vücûdu tüylerle kaplı, uçucu hayvanların ortak adı

k. 9a/12, 10a/01, 10a/02, 59b/27

k.+ler 9b/01, 10a/07

k.+leri 11a/28, 71a/22

k.+lerin 93b/09, 93b/25

[=10]

kuvvet (< Ar. ḳuvvet) Maddî güç, canlı bir organizmanın faaliyetini sağlayan güç; sağlıklı olmanın verdiği zindelik, sağlamlık

k. 8a/14, 8b/01, 93a/24

k.+i 8a/01, 26b/08, 80a/29, 92a/02, 97a/03, 97b/04

k.+in 78a/20

k.+inden 8a/13

k.+ini 15a/25

k.+leri 34a/01, 35b/17, 97a/24

k.+lerimizi 97a/23

k.+lerinden 86b/10

k.+lerine 35b/16

k.+lerini 35a/18, 35a/28, 37a/11, 50a/26, 83a/18, 97a/22

k.+lerinin 16b/07, 17a/08, 83b/01

k.+leriniz 75a/20

k.+lerinize 35b/14

[=29]

kuvvet-i basre Görme kuvveti.

k. 92a/02

[=1]

kuvvetlen- Kuvveti, gücü artmak, güçlenmek

k.-ecektir 38a/02

k.-ip 62b/29

k.-irler 27a/21

[=3]

kuvvetlendir- Kuvvetlenmesini, daha güçlenmesini, daha etkili duruma gelmesini sağlamak

k.-dikde 27b/15

k.-ecek 97b/26

k.-irler 46a/24

k.-mek 15b/26, 79b/31

k.-meli 78a/01

k.-meye 15a/25, 79b/29

k.-sin 60b/04

[=9]

kuvvetli Maddî güce sahip olan, kuvveti olan, güçlü; zorlu, şiddetli; dayanıklı, sağlam

k. 19b/28, 27a/19, 27a/24, 27b/13, 30a/24, 34b/13, 54a/01, 70b/17, 77b/23

k.+dir 13b/01

[=10]

kuvvetlü bk. **kuvvetli**

k. 30a/23, 47a/07, 63a/01

[=3]

kuvvetsiz Kuvveti olmayan; etkisiz

k. 6b/19, 37b/24, 79b/16

[=3]

kuyruk Hayvanların büyük bir kısmında gövdenin arka tarafında yer alan uzun ve esnek organ

k.+u (kuyruğu) 93b/14

[=1]

kuyu Su tabakasına varılıncaya kadar daire şeklinde kazılıp çevresine duvar örülen ve içindeki su kova veya tulumba ile alınan derin çukur

k.+dan 45a/13, 45b/18, 86a/27, 96a/22

k.+sunu 72b/14

[=5]

küç bk. **güç**

k. 58b/12, 70a/26

[=2]

küççük Ölçüleri bakımından aynı cinsteki benzerlerinden daha alçak, daha dar, daha kısa ve daha ufak olan

k. 4a/13, 4b/31, 12b/07, 19a/29, 20b/14, 22b/27, 23a/18, 23b/17, 26a/20, 29a/23, 32a/05, 37b/17, 38a/25, 38b/19, 40a/24, 40a/26, 53a/08, 54b/10, 58a/05, 59a/12, 59b/20, 59b/27, 61a/26, 62a/06, 64a/11, 65b/11, 69a/16, 69a/17, 69a/21, 71b/13, 81b/10, 81b/26, 83a/07, 89b/22

[=34]

küççüklük Küçük olma durumu; çocukluk, çocukluk çağı

k.+den 47b/30

k.+ümde (küççüklüğümde) 57b/07

k.+ünde (küççüklüğünde) 31a/17

k.+ünden (küççüklüğünden) 48b/29

[=4]

küd- bk. **güt-**

k.-elim 16a/27

[=1]

küfür (< Ar. küfr) Sövme, küfretme; sövme sözü, söverken kullanılan çirkin söz

k. 62b/14, 63b/26

k.+den 82b/02

k.+e 62b/14

k.+ler 68b/28

[=5]

kül (< Fars. gul) Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan çok makbul çiçeği

k. 1b/12, 13a/21

[=2]

küleç Devamlı gülümseyen, her zaman gülen, güler yüzlü, beşuş

k. 51b/15

[=1]

küleç yüz bk. **güler yüz**

k. 51b/15

[=1]

küllien (< Ar. kulliyyen) Bütünüyle, tamamen

k. 22a/23, 47b/14

[=2]

külliin bk. **küllien**

k. 99a/18

[=1]

küllin bk. **küllien**

k. 5a/06

[=1]

külliyetli Çok, pek çok, bir hayli

k. 21b/09

[=1]

küllüyetli bk. **külliyetli**

k. 101a/23

[=1]

külümseme bk. **gülümseme**

k.+sidir 78a/25

[=1]

kümüş bk. **gümüş**

k.+ünü 65a/22

[=1]

kün bk. **gün**

k. 17a/16, 19b/12, 34a/01, 73b/09

k.+lerin 23b/16, 26b/09, 64b/21, 72a/15

k.+lerinin 5b/07

[=9]

küneş bk. **güneş**

k. 4b/24, 17a/07, 19b/18

k.+den 8a/21

k.+in 6a/13, 74b/17

[=6]

küp İçine su, yağ, pekmez gibi sıvılar ve buğday, un vb. erzak konan, karnı geniş, dibi dar toprak kap

k. 56a/06

[=1]

kürek Kömür, toprak, kum, kar vb. maddeleri bir yerden alıp bir yere atmaya yarayan alet; elle ileri geri hareket ettirilerek kayık vb. küçük deniz araçlarının yürütülmesini sağlayan, bir ucu sap biçiminde, suya giren kısmı enli ve yassı ağaç; insan ve hayvan vücudunda omuzun arka ve alt bölümü

k. 23a/01, 35b/08

k.+lerinin 95b/29

[=3]

kürek çek- Kayık vb. deniz araçlarının ilerlemesini sağlamak için kürekleri ileri geri kuvvetle hareket ettirmek

k. çekmek 35b/08

[=1]

küreş İki kişi arasında, birbirlerini yenmek için olanca kuvvetlerini kullanmak, el ve ayak oyunları tatbik etmek sûretiyle yapılan ve belli kuralları olan karşılıklı mücadele

k. 28b/05, 29b/12, 83b/06, 95a/23

k.+lerde 28b/03

k.+lerden 88b/02

k.+lerimizi 98a/04

k.+lerinde 4a/20, 28a/03

[=9]

küreş-

k.-erek 28a/06

k.-mek 35b/06

k.-sin 28b/03

[=3]

kürre bk. **gürre**

k.+i 74b/17, 74b/17

k.+lerinden 8a/23

[=3]

kürre-i zemin Yeryüzü, dünya

k. 74b/17, 74b/17

[=2]

kürsü (< Ar. kursi) Kalabalığa karşı konuşanların üstüne çıktığı yüksekçe yer

k. 66a/10

[=1]

kürültü Aralarında ahenk bulunmadığı için kulağa hoş gelmeyen çeşitli ve karışık seslerin meydana getirdiği kuvvetli ses, patırtı, şamata

k. 80a/05

[=1]

kütrüm Kötürüm, yaşlılık veya hastalık sebebiyle yürüyemeyen; sakat

k. 14b/21

[=1]

kütüphane Kitaplık; kitap koymaya yarayan dolap; kitap satılan dükkan, kitap evi, kitaphane

k.+si 11b/13

k.+sini 11b/17

k.+sinin 11b/24

[=3]

kütürüm bk. **kütrüm**

k. 14a/07

[=1]

küvvet bk. **kuvvet**

k. 32b/23

[=1]

küzel bk. **güzel**

k. 35b/26

[=1]

L

laf (< Fars. lāf) Bir düşünce anlatan kelime veya kelime dizisi, söz, lakırdı

l.+sını 55b/29

l.+sının 56a/01

[=2]

lafs (< Ar. lafẓ) Gerek anlamlı olsun (kelime), gerek anlamı başka kelimelerle ortaya çıksın ağızdan çıkan veya yazılan söz

l.+ı 74b/01

l.+ınça 76b/18

l.+ını 59b/13, 85b/05

l.+larını 52b/10, 61a/03

[=6]

lagos bk. **logos**

l.+ları 80b/01

l.+larını 80a/11

[=2]

laguplan- Lakaplandırılmak, bir isimle anılır olmak, tesmiye edilmek

l.-an 96b/03

[=1]

lağım (< Ar. laġam) Pis suların, dışkıların akıp gitmesi için açılmış yer altı yolu, geriz

l.+ler 18b/07

[=1]

laik (< Ar. lā'iḳ > lāyıḳ) Uygun, yaraşır, münasip; nitelikleriyle bir şeye hak kazanacak seviyede olan, bir şeyi hak edecek nitelikte bulunan

l. 30b/02, 65a/17, 68a/21, 81b/02, 81b/03, 81b/11, 81b/17, 81b/23, 82a/08, 86a/14, 86b/21, 95b/19, 100b/25

l.+dir 95b/20

[=14]

laik ol- Hak kazanmış olmak, hak etmek; uygun ve münasip olmak

l. ol-madı 100b/25

[=1]

[=1]

Lakedemonioslu Lakedemonya şehrinden olan

L.+ların 45a/02

[=1]

lakırdı Laf, söz

l. 67b/01

l.+dan 67b/01

[=2]

lakırdı it- Konuşmak

l. it-meye 67b/01

[=1]

lakin (< Ar. lākinne) Ama, ancak, fakat

l. 2a/21, 2b/20, 3a/05, 3b/12, 4a/26, 4b/24, 4b/29, 6a/21, 6b/31, 7a/24, 8b/22, 9a/02, 9a/20, 10b/01, 10b/17, 10b/22, 11a/03, 12a/14, 12b/12, 12b/23, 13b/26, 14a/13, 14a/28, 15b/30, 16a/07, 16b/18, 17b/15, 17b/22, 20a/05, 20a/24, 20b/17, 21a/05, 21a/28, 21b/23, 21b/24, 22a/22, 22b/25, 23b/24, 25a/19, 25b/09, 25b/12, 26b/22, 27a/02, 27b/16, 28a/27, 28b/23, 29a/08, 30b/22, 32a/18, 32a/23, 33a/03, 33a/24, 33b/07, 33b/13, 34a/28, 35a/07, 36a/20, 36b/06, 37b/23, 38b/20, 39a/08, 39a/14, 39a/18, 40b/21, 41b/02, 42a/03, 42b/24, 43a/24, 43b/17, 44a/08, 44b/07, 44b/27, 45a/23, 46a/05, 46a/19, 46a/29, 46b/18, 47a/28, 47b/07, 47b/24, 48a/06, 49a/26, 49b/15, 52b/12, 55a/01, 56a/01, 56a/05, 57a/19, 58a/12, 58a/29, 58b/15, 59a/23, 59b/07, 59b/31, 60a/02, 60a/19, 61a/09, 61b/19, 62a/10, 62b/09, 63b/07, 64a/08, 64a/18, 65b/17, 65b/18, 66a/04, 66a/11, 66b/02, 66b/16, 67a/15, 67b/01, 67b/09, 68a/05, 68a/09, 68a/17, 68a/19, 68a/30, 69b/15, 69b/30, 70a/12, 70b/03, 70b/14, 70b/19, 71b/02, 71b/14, 72a/16, 73a/02, 73a/07, 73b/21, 74b/28, 75a/09, 75b/08, 75b/13, 75b/16, 76b/24, 77a/08, 77b/09, 78a/11, 78a/15, 78a/18, 78b/07, 79b/09, 79b/23, 81a/06, 81b/10, 81b/19, 81b/25, 82a/01, 82b/05, 82b/19, 84a/09, 84a/29, 85a/11, 85b/23, 87a/13, 87a/19, 87a/29, 87b/04, 88b/28, 89a/10, 89a/15, 90a/03, 90a/28, 90b/08, 91a/23, 92a/14, 92a/15, 92b/12, 92b/24,

93a/23, 93b/25, 93b/30, 94a/03, 94b/11, 95b/22, 96b/07, 98b/14, 98b/24, 98b/27, 99a/03, 99a/21, 99b/07, 99b/18, 100a/10, 100a/30, 100b/23, 101a/09, 101a/17

[=188]

Lambros k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

L. 101a/06

[=1]

lampada (Yun.) Mum

l.+ları 8b/28

[=1]

Lampros bk. **Lambros**

L. 101a/07, 101a/13

[=2]

lanet (< Ar. la'net) Allah'ın rahmetinden, af ve merhametinden mahrum olma; karşıdakinin bu af ve merhametten mahrum kalmasını dileme, beddua etme, ilenç, kargıma

l. 60b/17, 63b/21, 75b/25

[=3]

lanetli Lanetlenmiş, lanete uğramış; çok kötü, uğursuz

l. 34a/07, 89a/02

[=2]

laşe (< Fars. lāşe) Leş

l.+ler 71a/22

l.+lerinden 18a/22, 62b/11

l.+lerine 23b/03

l.+si 23b/01

[=5]

latif (< Ar. laṭif) Zevk ve ruh okşayıcı ince bir güzelliğe sahip olan, hoş, nazik, yumuşak

l. 11a/27

[=1]

Latin İtalya'nın Latium bölgesi halkından olan kimse; bu halkla ilgili, bu halka ait

L. 69b/20

[=1]

layık bk. **laik**

l. 2b/18, 2b/19, 30b/16, 32a/27, 44b/15, 52a/15, 76a/14, 78b/25, 81b/07, 88a/18

l.+ı 14a/26

l.+ınça 76a/11

l.+ından 86b/11

[=13]

layık ol- bk. **laik ol-**

l. ol-anların 32a/28,

l. ol-maya 76a/14

[=2]

layıkınca Layıkıyle, gerektiği gibi, tam anlamıyle

l. 14b/30

[=1]

layıkınça bk. **layıkınca**

l. 15b/23

[=1]

layıklı Gerektiği gibi, layıkıyle

l. 80a/09

[=1]

layıksızlık layık olmama durumu

l.+ını (layıksızlığını) 86b/05

[=1]

layikan bk. **layıkınca**

l. 96b/02

[=1]

laykase Disk atma oyunu, sporu

l. 35b/07, 35b/27

[=2]

layksız layık olmayan

l. 44b/13

[=1]

lazım (< Ar. lāzim) Gerekli, lüzumlu

l. 20b/12, 26b/15, 73b/25

[=3]

leazım bk. **lazım**

l. 48a/18, 56b/26, 56b/28, 77a/02, 77b/05, 77b/20, 78a/06, 78a/13, 80b/08, 89b/02, 93b/14, 100a/08

l.+dır 70b/25, 73b/23, 74a/11, 74a/13, 74a/14, 74a/19, 77b/14, 78a/06, 92a/27

l.+dırlar 55a/17, 79b/11

[=23]

leğen (< Fars. legen) İçinde öteberi yıkanan veya çeşitli işlerde kullanılan yayvan kap

l. 21a/14, 67b/26, 68a/23

l.+in 21a/15

[=4]

leke (< Fars. lekā) Bir şey veya yer üzerinde başka bir maddenin damlaması, dökülmesi ve düşmesi gibi sebeplerle meydana gelen benek şeklinde veya belli bir kısma mahsus kir; bir kimse veya kuruluşun adını kötüye çıkaracak, şöhret ve îtibarına söz getirecek yüz kızartıcı durum

l. 87b/27

[=1]

lekelen- Üstünde leke meydana gelmek, leke olmak; namûsuna leke sürülmek, şerefine söz gelmek, adı kötüye çıkmak

l.-memiş 32a/22

l.-miş 67b/28

[=2]

lekelendir- Bir şey üzerinde leke meydana getirmek, leke yaparak

kirletmek; namusuna, şerefine söz getirmek

l.-ip 15a/08

[=1]

lekeli Lekesi olan, üzerinde leke bulunan; adı kötüye çıkmış, kötü ün kazanmış, namûsu lekelenmiş

l. 82b/08

[=1]

leksikon (Yun.) Sözlük, lugat

l.+un 94b/17

[=1]

Leonida bk. **Leonidas**

L.+dan 31a/22

[=1]

Leonidas k.a. Sparta kralı

L. 31a/16, 33a/18, 33b/19, 33b/22, 34a/10, 34a/20, 34b/10, 54b/19

L.+a 33b/16

L.+ı 33b/09, 34a/3

[=11]

Leuktra Yunaistan'da bir şehir

L. 44b/24

[=1]

Leuktre bk. **Leuktra**

L. 87a/22

[=1]

leziz (< Ar. leẕiẕ) Tadı güzel olan, lezzetli, tatlı; zevk veren, hoşa giden

l. 5a/16, 37a/16, 37b/03, 50b/01, 54b/21, 75a/12, 84b/15

[=7]

lezzetli Tadı güzel, yenmesi hoş ve zevkli olan; zevkli, hoşa giden

l. 56b/22

[=1]

lezzetsiz Lezzeti olmayan, tatsız

l. 13b/10

[=1]

libas (< Ar. libās) Elbise, giyecek şey

l.+ler 13b/31

[=1]

Lidoslu Lidos şehrinden olan

L.+lar 33a/04

L.+ların 33a/02

[=2]

Likeon Aristo'nun Atina'da kurduğu okulun adı

L. 21b/03

[=1]

Likurgos k.a. Sparta kralı

L. 28b/30, 29a/01, 29a/02, 29a/06, 29a/22, 29b/27, 30a/13, 30a/17, 30a/21

L.+dan 30a/04

L.+un 28b/12, 28b/21, 28b/27, 29a/19, 29b/04, 30a/12, 30a/22

[=17]

liman (< Yun. limáni) Gemilerin yük alıp boşaltmak, yolcu indirip bindirmek ve dalgalardan korunmak için beklediği, bu işe uygun tesisleri olan tabiî veya yapma barınma yeri

l.+ı 65b/05, 80a/04

l.+ına 81a/11

[=3]

Linnaios k.a. İsveçli botanikçi, hekim ve zoolog Carl Linnaeus

L. 11b/13, 11b/18, 12a/14

L.+u 11b/16

[=4]

lisan (< Ar. lisān) Dil

l. 1a/12

l.+de 94a/29

l.+e 1a/02

l.+ı 94a/27, 94b/07

l.+ın 94b/09

l.+ını 2b/02, 2b/10, 94a/24, 94b/04, 94b/13

l.+ının 69b/20, 94b/09

l.+ler 94a/23

l.+leri 94b/13, 94b/14

l.+lerin 94a/25, 94a/27

l.+lerinide 2a/14

[=18]

lisanen (< Ar. lisānen) Söylemek sûretiyle, dille söyleyerek, ağızdan, şifahen

l. 5a/18

[=1]

litaneia (Yun.) Ayin, dinsel tören

l. 5b/13

[=1]

liturya (Yun.) Kiliselerde halkın toplu ibadeti sırasında uyulan usûller, ayin, kudas

l.+den 42a/01, 42b/06, 81a/21

l.+yı 3b/24

[=4]

logiotate (Yun.) Mantıklı

l. 64b/26

[=1]

logos (< Yun. logos) Hıristiyan felsefesinde kainatın aklı, tanrısal akıl ve teslis inancındaki üç unsurdan Tanrı kelamı, kelimetullah olarak Hz. Îsa, deyi

l.+larını 80a/06, 80a/08

[=2]

Londra Londra şehri

L. 47b/14

[=1]

Lotos İspanya’da bir şehir

L. 21b/15

[=1]

lugat (< Ar. luġāt) Kelimeler; lugatlar, sözlükler

l.+ları 35b/11

l.+leri 11b/25, 11b/27

l.+lerini 72b/03

[=4]

lugatname Sözlük

l. 94b/17

[=1]

M

maada (< Ar. mā-‘adā) Maada, –den başka, –den gayri:

m. 21a/20

[=1]

maadea bk. **maada**

m. 50b/17, 53a/21, 62a/22, 64b/01, 72a/10, 81a/01

[=6]

maaluce bk. **mualice**

m.+leri 10b/19

[=1]

maalumatsız Malûmatı olmayan, bilgisiz

m. 3b/04, 3b/05

[=2]

mabeyn (< Ar. mā-beyn) İki şeyin arası, ara; padişah sarayı

m.+inde 3a/03, 27b/07, 60a/03, 90b/15, 95a/22

m.+indeki 84a/07

m.+lerinde 65a/22

[=7]

Maçun Maçin, Çin ve Çin’in güney kısmı

M.+da 18b/21

[=1]

mada bk. **maada**

m. 50a/22, 50b/01

[=2]

made bk. **maada**

m. 8b/26, 9a/21, 10a/14

[=3]

madea bk. **maada**

m. 24b/14, 25a/05, 25a/13, 25b/03, 31b/21, 35b/04, 39b/10, 40b/13, 67b/03, 73a/18, 77b/13, 79b/19, 87b/22, 88b/17, 94a/27, 97b/23

[=16]

maden (< Ar. ma‘din) Kendine has parlaklığa sahip, dövülüp haddelenebilen, ince levha ve tel haline

getirilebilen, asitler ve bazlarla birleşebilen demir, altın, bakır gibi elementlerin ortak adı, metal

m. 93a/06

m.+in 65a/22

m.+inin 93a/13

m.+lerin 93a/07

m.+lerinde 95a/09

[=5]

madia bk. **maada**

m. 101a/17

[=1]

mağaza (< İtal. magazin) İçinde ticaret amacıyle mal ve eşya satılan büyük dükkan

m.+larını 99b/12

[=1]

mağrur (< Ar. maġrūr) Kendini beğenen, böbürlenen, kibirli, gururlu, mutaazzım

m. 32b/13, 33a/25, 48a/23, 66a/09, 97b/27

[=5]

mağrur it- Birinin böbürlenmesine sebep olmak, mağrur hale getirmek

m. id-ip 48a/23

[=1]

mağrurluk Mağrur olma durumu

m. 45b/13

m.+u (mağrurluğu) 31b/17

[=2]

mahal (< Ar. maḥall) Yer, mekan, mevki, cay

m.+daki 65a/22

m.+de 12a/28, 70a/24

m.+den 9b/07, 64a/02

m.+e 9b/08, 16a/04, 26a/11, 27a/20, 55b/07, 62b/08, 66a/01

m.+i 25b/27

m.+in 50b/13

m.+inde 3b/19, 27b/08, 44b/24, 77a/05

m.+ine 65b/08, 76b/26, 76b/30

m.+ler 50a/30

m.+lerde 2a/23, 3a/28, 18a/27, 18a/28, 35a/06

m.+lerden 54b/25

m.+lere 3b/11

m.+lerinin 93a/07

[=30]

mahbus (< Ar. maḥbūs) Bir yere kapatılmış, hapsedilmiş; işlediği bir suçtan dolayı mahkemede hüküm giyip cezasını çekmek üzere hapse atılan kimse; hapishane

m. 4b/26, 39a/22, 47b/20, 91a/25

m.+lara 52b/26

m.+lere 85a/01

[=6]

mahbus it- Hapsetmek

m. id-ecek 39a/22,

m. id-eckleri 91a/25

[=2]

mahbus ol- Bir yerde dışarı çıkamayacak şekilde kapalı kalmak

m. ol-du 47b/21

[=1]

mahbushane Mahkemede hüküm giyen suçluların cezalarını çekmek üzere kapatıldıkları yer, ceza evi, hapishane, mapusane

m. 4b/26

m.+de 47b/22

m.+lerinden 39a/25

m.+sine 25a/27

m.+ye 6b/22

[=5]

mahbusluk Mahpus olma durumu, mahbûsiyet; hapsedilme süresi

m.+dan 47b/26

[=1]

mahcup bk. **mahçup**

m.+dur 46b/05

[=1]

mahçup (< Ar. maḥcūb) Utanmış, sıkılmış, hicap etmiş; yaratılış îtibariyle çekingen, sıkılgan, utangaç

m. 31b/28

[=1]

mahel (< Ar. maḥall) Yer, mekan, mevki, cay

m. 22b/18, 65a/12, 76b/30

m.+inin 93a/15

m.+lere 29a/11

[=5]

mahir (< Ar. māhir) Usta, becerikli, eli işe yatkın, maharetli, marifetli

m. 3b/10, 27a/19, 40a/08, 45a/07, 87a/30

m.+lere 33a/13

m.+lerin 85b/26

[=7]

mahirçe Usta olan kimseye yakışır şekilde, ustaca

m. 32b/05

[=1]

mahirlik Bir işteki ustalık, beceriklilik, marifet, hüner, meleke

m. 80a/13, 93b/09

m.+inde (mahirliğinde) 50a/11

m.+ine (mahirliğine) 47a/02

m.+ini (mahirliğini) 47a/02

m.+lerini 94b/31

[=6]

mahitap Ay ışığı, ay aydınlığı, mehtap; dolunay

m.+den 74b/18

[=1]

mahleas (< Ar. maḫlaṣ) Şairlerin manzum eserlerinde kullandıkları takma ad; bir kimsenin ismine eklenen ikinci isim

m.+a 74a/12, 76a/14

m.+ı 74a/10, 74b/21

[=4]

mahluk (< Ar. maḫlūḳ) Allah tarafından yaratılmış, yok iken var edilmiş; yaratılmış şey, insan, hayvan, yaratık

m.+leri 10a/25, 16a/11

m.+lerine 6b/24

m.+lerinin 12a/17

m.+u 6b/09, 6b/10

[=6]

mahlukat (< Ar. maḫlūḳāt) Yaratılmış olan şeyler, bütün yaratıklar, mahlûklar

m.+lerin 10b/14

[=1]

mahpushane bk. **mahbushane**

m.+lerinden 6b/16

[=1]

mahrum (< Ar. maḥrūm) İyi ve güzel bir şeyden hissesi, payı olmayan, yoksun olan, istediğini elde edemeyen, nasipsiz

m. 4b/27, 5a/01, 5b/19, 53a/02, 92a/29, 96b/09, 101a/27

[=7]

mahrum it- Birinin istediği şeyi vermemek veya istediğini elde etmesine engel olmak, yoksun bırakmak

m. id-er 101a/27

[=1]

mahrum kal- Bir şeyden nasîbini alamamak, istediğini elde edememek

m. kal-masın 96b/10

m. kal-mayalım 5b/19

[=2]

mahrum ol- bk. **mahrum kal-**

m. ol-du 53a/02

[=1]

mahsul (< Ar. maḥṣūl) Buğday, arpa, tütün, meyve vb. topraktan elde edilen şey, ürün; elde edilen, meydana gelen, hasıl olan şey, netîce, ürün, semere

m.+lerin 93a/07

m.+lerini 79a/20, 92b/21

[=3]

mahsulat (< Ar. maḥṣūlāt) Meyve ve hubûbat gibi topraktan elde edilen şeyler, ürünler; elde edilen, meydana gelen, hasıl olan şeyler

m.+ı 12b/05

m.+ları 80b/05

[=2]

mahsuldar Mahsûlü bol olan, verimli, bereketli, mümbit.

m. 42a/10

[=1]

mahsus (< Ar. maḫṣūṣ) Yalnız bir kimse, bir nesne veya bir yere ait olan, başkasında bulunmayan, husûsîleşmiş, has, özgü

m. 20b/21, 51b/16, 85a/30

[=3]

mahtima bk. **mathima**

m.+sını 67a/28

[=1]

mahza (< Ar. maḥżā) Yalnız, ancak, sadece, sırf

m. 1a/13

[=1]

mahzun (< Ar. maḥzūn) Üzüntülü, gamlı, kederli, hüzünlü

m. 34b/27, 34b/31, 95a/30

[=3]

mahzunluk Mahzun olma durumu, üzüntülü ve kederli olma, mahzûniyet

m. 95a/26

m.+umuz (mahzunluğumuz) 35a/12

[=2]

mais Mayıs

m. 1a/15

[=1]

makam (< Ar. maḳām)Bir durakla bir güçlünün etrafında onlara bağlı olarak kümelenen ve belli bir seyir gösteren seslerin genel durumu

m. 45a/22

m.+ı 45a/22

m.+ler 45a/25

m.+leri 45a/27

[=4]

Makedonia Makedonya

M. 21a/02, 21a/23

M.+dan 31a/30

M.+den 33b/02

M.+nın 20b/30, 31a/04, 54a/27, 80a/28

M.+ya 33b/02

[=9]

Makedonialı Makedonya halkından olan

M. 84a/13

M.+lara 54b/27, 55a/03

[=3]

makina (< İtal. macchina) Elektrik, buhar, su, insan gücü vb. bir enerjiyle çalışan ve belirli bir işi, belirli bir hareketi düzgün, serî ve devamlı yapabilecek, bir enerjiyi bir başka enerjiye dönüştürebilecek şekilde birleştirilmiş parçalar ve mekanizmalar bütünü

m.+yı 47b/02

[=1]

maksad bk. **maksat**

m.+ı 9b/14

[=1]

maksat (< Ar. maḳṣad) İstenilen, kastedilen şey, niyet, amaç, gāye

m. 3b/11, 9a/23, 9b/10, 23a/27, 25b/19, 43a/09, 74b/03

m.+ı 94a/17

m.+ımıza 73b/06

m.+ına (maksadına) 79b/27

m.+ını 11b/07

m.+larını 33a/25, 33a/26

m.+ler 51b/23

m.+leri 72b/14

m.+lerinde 70b/19

m.+lerini 10b/15, 12a/18, 88b/12

[=19]

maksud (< Ar. maḳṣūd) Söylenilmek, belirtilmek istenilen, kastedilen

m.+i 27a/01

[=1]

maksul bk. **mahsul**

m.+larını 68b/09

m.+udur 80b/19

[=2]

mal (< Ar. māl) Bir kimse veya kurumun mülkiyetinde bulunan, taşınır, taşınmaz her çeşit değerli ve gerekli şey, mülk, îrat, varlık, servet

m. 2a/08, 4a/25, 15a/01, 15a/02, 53b/16, 74a/14, 91a/02, 91a/06, 91a/31, 91b/14, 91b/16, 99a/18, 101a/15, 101a/23

m.+a 56a/02

m.+den 100a/23, 101a/17

m.+e 91a/06

m.+ı 47b/03, 47b/11, 60b/22, 64a/23

m.+ından 50a/08

m.+ına 47b/09

m.+ını 47b/19, 50a/07, 99a/24, 99a/26

m.+lerden 2b/05, 4a/25

m.+leri 14a/27, 100b/28

m.+leridir 4a/29

m.+lerine 91a/01

m.+lerinin 99b/22

m.+lerinizi 89a/31

[=36]

mal idin- Benimsemek, kendine veya birine ait saymak

m. idin-iyorsun 53b/16

[=1]

maldar (< Ar. ve Fars. māl-dār) Mal sahibi, varlıklı, zengin

m. 47b/15, 48a/01, 99a/15

[=3]

malik (< Ar. mālik) Bir şeye sahip olan (kimse), sahip

m. 3a/19

[=1]

malik ol- Sahip olmak

m. ol-duğu 3a/19

[=1]

maluce bk. **mualice**

m.+ler 23a/25

[=1]

maluçe bk. **mualice**

m.+ler 58b/18

[=1]

malumat (< Ar. ma‘lūmāt) Herkesçe bilinen, malûm şeyler: Cümle mevcûdata ma’lûmata aşk akdem-durur / Zîra aşkın evveline bulmadılar ibtida; bilgi

m. 2a/11, 26b/22

m.+ını 83a/12

m.+larını 83a/14

[=4]

malumat ver- Bilgi vermek

m. ver-mesini 26b/22

[=1]

malüçe bk. **mualice**

m. 69b/16

[=1]

mane (< Ar. ma‘nā) Kelime, söz, hareket, davranış vb.nin ifade ettiği şey, anlatılmak istenen veya onlardan anlaşılan şey, anlam, medlûl, mefhum

m.+sine 96b/29

[=1]

manea bk. **mane**

m.+lara 79b/19

m.+lerini 79b/18

m.+sından 74a/23

m.+sını 61b/07

[=4]

mansıb (< Ar. mensūb) Bir kimse, bir görüş veya şeyle ilgisi, bağı bulunan, ilgili, ait, -den olan, -e bağlı

m.+ı 32a/18

[=1]

mansıp bk. **mansıb**

m. 32a/24, 32a/24

[=2]

mansup bk. **mansıb**

m. 72b/26

[=1]

mantık (< Ar. mantiḳ) Felsefenin doğru düşünmenin usûl ve kurallarından bahseden kolu; düşünce ve muhakemede doğruluk, tutarlılık

m. 64b/26

m.+da 72b/24

[=2]

Mantineia Antik Yunan şehirlerinden biri

M. 87a/23

[=1]

Mantineya bk. **Mantineia**

M. 44b/24

[=1]

Marathon Maraton Muharebesi

M. 31b/30, 32a/08, 84a/02, 87a/28

M.+da 31b/22, 32a/04, 32a/10

M.+daki 33a/27

M.+un 32b/11

[=9]

Marathona bk. **Marathon**

M.+da 67a/15, 67a/16

M.+deki 33a/23, 66a/17, 88a/16

M.+nın 33a/19, 65a/18

[=7]

Mardanios k.a. Pers komutanı Mardonius

M. 90b/02

[=1]

Mardonios bk. **Mardanios**

M. 90a/24

M.+u 90a/22

M.+un 90a/28

[=3]

Maruçis k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

M.+leri 84b/23

[=1]

marufet (< Ar. ma‘rifet) İş yapma husûsundaki ustalık, beceriklilik, hüner, maharet:

m.+leri 95a/11

[=1]

masal (< Ar. mesel) Kulaktan kulağa nakledilerek zamanımıza kadar gelen ve olağanüstü maceralarla, kahramanlıklarla süslenmiş olan hayalî hikaye; öğretici ve öğüt verici çocuk hikayesi, ahlakî dersler veren, ibret alınabilen alegorik eser

m. 72a/21, 72a/23, 72b/13, 72b/16, 72b/18, 72b/19, 72b/25, 73a/17, 73b/02, 73b/04

m.+ından 41a/01

m.+ını 40b/18

m.+ler 72b/22, 73a/25

m.+leri 73a/04

m.+lerinin 99b/24

[=16]

masalcı Masal anlatan kimse

m. 73a/07

[=1]

maslahat (< Ar. maṣlaḥat) İyi olan ve iyiliğe yol açan, hayır getiren, fayda sağlayan şey; iş, husus, mesele

m. 76b/05

m.+a 77b/09, 79a/18

m.+de 89a/27

m.+ı 47a/18

m.+lar 77a/29, 77b/07, 77b/25, 77b/29

m.+lara 46b/15

m.+larınızda 80b/25

m.+ler 48a/03

m.+leri 79a/17

[=13]

maslahet bk. **maslahat**

m. 77b/01

[=1]

matde (< Ar. mādde) İnsanın dokunma, görme, koklama, tatma duyuları ile tespit edebildiği, özelliklerini ölçüp biçebildiği, uzayda yer kaplayan, parçalandığı zaman enerjiye dönüşen, yoğunlaşmış enerjiden ibaret nesne, zaman ve mekanla sınırlı nesne

m.+i 70a/01

m.+leri 4b/18

m.+si 83a/16

[=3]

mathima (Yun.) Ders

m. 92b/26

m.+lara 92a/11

m.+larımızı 36a/16

m.+larına 46a/04

m.+larından 53a/01

m.+larını 46a/06, 60b/30, 96b/19

m.+lerin 5b/14

m.+lerinden 96b/09

m.+m 82b/20

m.+mız 62a/01

m.+sını 92b/23, 92b/26

m.+yı 67a/30

[=15]

matlubat (< Ar. maṭlūbat) İstenilen, matlûp olan şeyler; alacaklar

m. 99b/02

[=1]

matlup (< Ar. maṭlūb) İstenilen, aranılan, istek ve arzu duyulan, talep edilen şey; borç verilen ve zamanı gelince ödenmesi istenen alacak:

m. 60b/07

[=1]

matlup it- Talep etmek

m. it-di 60b/07

[=1]

mavi (< Ar. mā' "su" ve nispet eki -i ile mā'i) Denizin, gölün veya bulutsuz gökyüzünün rengi, yeşil ile mor arasındaki renk

m. 7a/30, 7b/02, 7b/06

[=3]

Mavrikos k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

M. 47b/06, 47b/16

M.+un 47a/22, 47a/25, 47a/26

[=5]

maye (< Fars. māye) Maya, öz, asıl, cevher, yaratılış, seciye, karakter; bir iş yapmak veya bir işe başlamak için gerekli olan şey, sermaye, mal, servet

m.+sinde 86b/15

[=1]

mayet (< Ar. ma'iyyet) Birlikte bulunma, beraberlik, arkadaşlık, refakat; bir amirin emri altında olma, emrinde çalışma

m.+inde 87b/09

[=1]

mazarrat (< Ar. mażarrat) Zarar, ziyan

m. 24a/07

[=1]

mazbut (< Ar. mażbūṭ) Zor kullanılarak ele geçirilmiş, zorla alıkonulmuş, zaptedilmiş

m. 70a/24, 99b/03

[=2]

me'mul (< Ar. me'mūl) Umulan, beklenen, ümit edilen; ümit

m. 1a/11

[=1]

meadin bk. **maden**

m. 93a/11

[=1]

mecbur (< Ar. mecbūr) Bir şeyi yapmak zorunda olan

m. 2a/06, 13b/09, 20b/06, 28a/18, 28b/06, 37b/26, 37b/30, 46b/15, 59a/29, 67b/12, 84a/23, 88b/13

[=12]

mecbur it- Zorlamak, zorla yaptırmak

m. id-erek 20b/06

m. it-diğinden 37b/30

m. it-mezler 46b/15

m. it-sin 28a/18, 67b/12

[=6]

mecbur ol- Yapmak zorunda olmak

m. ol-du 88b/13

m. ol-up 28b/06

m. ol-ur 2a/06, 59a/29

[=4]

meclis (< Ar. meclis) Bir konuyu konuşmak, görüşmek için yapılan toplantı, içtima; bir başkan ve belli sayıdaki üyelerden meydana gelen resmî heyet, kurul

m. 86b/19

m.+i 34b/26

m.+ine 79a/30

m.+te 71a/27

[=4]

meçbur bk. **mecbur**

m. 18b/22, 20a/04, 23a/26, 23a/27, 35b/01, 35b/02, 37b/21, 38b/23, 39a/06, 39a/11, 44b/29, 48b/22, 54a/11, 57b/23, 58a/01, 58b/01, 59a/07, 60a/13, 63a/22, 65b/21, 70a/25

m.+dur 60a/27

[=22]

meçbur it- bk. **mecbur it-**

m. it-di 23a/27, 37b/21, 60a/13

m. it-sin 35b/02, 65b/21

m. it-sün 48b/22

[=6]

meçbur itdir- bk. **mecbur it-**

m. itdir-ir 63a/22

[=1]

meçbur ol- bk. **mecbur ol-**

m. ol-arak 59a/07

m. ol-du 38b/23, 57b/23

m. ol-madım 54a/11

m. ol-mayalım 58a/01

m. ol-urlar 23a/26

[=6]

meçlis bk. **meclis**

m.+de 65b/15

m.+inde 65b/13

[=2]

medar (< Ar. medār) Dönme, dönüş

m.+ı 14b/27

[=1]

medrese (< Ar. medrese) Ders okutulan, İslam dîninin koyduğu esaslara uygun olarak eğitim öğretim yapılan yer, mektep; kendine has bir mîmarîsi olan, üstü açık veya kapalı geniş bir avlu çevresinde talebelerin yatıp kalkması, ders çalışması için inşa edilmiş odalardan meydana gelen yapı

m.+de 21b/03

m.+sinde 21a/03

[=2]

meemul bk. **me'mul**

m. 10b/24, 74b/01

[=2]

meemul it- Ummak, ümit etmek

m. id-er 10b/24

m. it-diğin 74b/01

[=2]

meemuriet (< Ar. me'mūriyyet) Memur olma durumu, memurluk; memur olan kimsenin yaptığı iş, maaş karşılığı gördürülen devlet işi, görev

m.+leri 44b/19

m.+lerinde 48b/12, 88a/08

m.+lerindeki 88b/22

m.+lerinden 88a/11

[=5]

meftun (< Ar. meftūn) Büyülenmişçesine tutkun, vurgun olan, aşık; çok beğendiği bir şey önünde şaşırıp kalan, şaşkın, hayran

m. 71b/24

[=1]

mefum (< Ar. mefhūm) Bir sözün veya kelimenin taşıdığı, ifade ettiği mana, anlam, kavram; anlaşılmış olan, anlaşılan, kavranan.

m. 11b/05, 16b/04, 20a/21

m.+umuzdan 19b/09

[=4]

Megalopolis Yunanistan'da bir kasaba

M.+e 49b/28

[=1]

megas (Yun.) Büyük, harika

m. 21b/07, 31a/03, 31a/07, 31a/09, 31b/01, 31b/12, 43a/01, 43a/04

[=8]

Megas Aleksandros k.a. Büyük İskender

M. 31b/01, 54a/28, 54b/10, 54b/17, 55a/13, 55a/14, 55b/01, 55b/16

M.+u 54b/29

M.+un 45a/11, 54a/26, 55a/06, 89b/28

[=13]

Megas Petros k.a. Rusya Kralı Büyük Petro

M. 86a/26

M.+un 43a/27

[=2]

meilli Bir tarafa, bir yana doğru eğilmiş, eğik; bir duruma veya niteliğe dönüşmeye veya katılmaya istekli veya yatkın olan

m. 27b/10

[=1]

mekdeb bk. **mektep**

m.+i 98a/21

m.+lerde 27b/25, 27b/26

m.+lerinde 27b/23

[=4]

mekis (Ar. mekîs) Vakar, onur sahibi, ağırbaşlı

m.+likler 77b/03

[=1]

mekisli Onurlu, ağırbaşlı

m. 91a/28

[=1]

mekislik bk. mekis

m.+ler 77b/30

m.+leri 77b/15

[=2]

mekruh (< Ar. mekrūh) Tiksinti veren, iğrendiren, iğrenç, kerih

m. 11a/08, 12a/26, 30b/12, 34a/06, 90a/10, 90a/11, 91b/11

[=7]

mekruhlık bk. **mekruhluk**

m.+ını (mehruklığını) 11a/19

[=1]

mekruhluk Mekruh olma durumu; mekrûhiyet

m.+lar 39b/22

m.+unu (mekruhluğunu) 90a/17

[=2]

meks (< Ar. meks) Durma, durup dinlenme, bekleme, tevakkuf, sükûn

m. 3a/11, 22a/13, 24a/05, 24a/15, 24b/16, 24b/25, 49a/25, 54a/19, 55a/20, 55a/21, 55b/14, 61b/20, 62b/18, 88a/12

[=14]

meks it- Durmak, durup dinlenmek, beklemek

m. id-ebildiler 3a/11

m. id-er 22a/13

m. id-erler 24b/16

m. id-eyorsun 55b/14

m. id-üp 24a/15, 55a/21

m. it-di 62b/18

m. it-medi 49a/25

m. it-mek 88a/12

m. it-meye 61b/20

[=10]

meks ol- bk. **meks it-**

m. ol-acak 54a/19

m. ol-masın 24b/25

m. ol-up 55a/20

m. ol-ur 24a/06

[=4]

mekteb bk. **mektep**

m. 3b/13

[=1]

mektep (< Ar. mekteb) Herhangi bir derecede öğrenim görecek olanların toplu olarak devam ettikleri öğretim kurumu, okul

m.+lerinde 21b/14

[=1]

mektup (< Ar. mektūb) Başka yerde bulunan bir kimseye haber ulaştırmak, hal hatır sormak, istek bildirmek vb. bir maksatla elden yahut posta aracılığı ile gönderilen yazılı kağıt, name

m.+leri 58b/24

[=1]

melaike (< Ar. melāike) Melekler, melaik, melek

m. 61b/13

[=1]

melil bk. **melul**

m. 68a/01

[=1]

Melpomeni Yunan mitolojisindeki 9 müzden biri, trajedinin ilham perisi

M. 83b/10

[=1]

melul (< Ar. melūl) Boynu bükük, üzgün, mahzun; usanmış, bıkmış, bezmiş, bezgin, bıkkın

m.+dur 48b/19

[=1]

memlakat bk. **memlekat**

m.+ımız 35a/08

m.+ına 3a/18

[=2]

memlekat (< Ar. memleket) Bir devletin, bir hükümdarın yönetimi altında bulunan yer, ülke; bir kimsenin doğup büyüdüğü yer

m. 4b/09, 15b/10, 29b/02, 30b/08, 32b/16, 32b/26, 40a/28, 44b/18, 48b/12, 50a/02, 50a/08, 66b/14, 80b/25,

87b/19, 88a/08, 88a/11, 88a/14, 88b/06, 88b/22, 91b/23

m.+a 28a/11, 30a/30, 35b/03, 35b/22, 87b/22

m.+ce 96a/23

m.+dan 23a/29, 39b/01

m.+de 71a/10

m.+e 20b/06

m.+ı 3a/28, 49b/12, 49b/27, 73a/28, 86b/05, 86b/06, 86b/11

m.+ımız 34b/24

m.+ımızı 34b/25, 50a/28

m.+ın 4a/01, 15b/22, 30b/22, 32a/28, 32b/03, 33a/10, 36a/09, 44a/19, 49b/14, 70b/31, 89a/09, 91a/24

m.+ına 3a/22, 3b/02, 29a/16, 86b/03, 99a/18

m.+ında 85a/20, 86b/20

m.+ından 29a/11

m.+ını 32a/25, 49b/23, 82b/13, 87b/17, 88a/28, 88b/14

m.+ının 3a/11, 32a/25, 34a/20, 43a/15, 43a/24, 44a/14, 44b/11, 49a/23, 65a/24, 66b/10, 73a/15, 84a/27, 88a/18

m.+ınıza 13b/21, 87b/27

m.+lara 2a/03

m.+ları 29b/09

m.+ların 30b/26

m.+larına 34a/12, 36a/01, 42b/25, 48a/15, 57a/08

m.+larını 66b/28

m.+lerini 29a/14, 34b/16

m.+lerinin 47a/14, 83b/03

m.+tın 50b/21

[=96]

memlekat sevicilik Vatan severlik

m.+e (seviciliğe) 33a/07

[=1]

memlekatlı Aynı memleket halkından olan kimse, hemşehri

m. 44b/11

m.+ların 28a/13

[=2]

memleket bk. **memlekat**

m.+i 2a/02

m.+ini 3a/05

m.+lerini 3a/30

[=3]

memlu (< Ar. memlū') Dolmuş, dolu

m. 72b/07

[=1]

memnun (< Ar. memnūn) Sevinen, sevinç duyan, mutlu, mesrur; hoşnut olan, razı

m. 51b/17, 57a/31, 57b/10, 59b/21, 86b/01

[=5]

memnun ol- Sevinmek, hoşnut olmak

m. ol-du 59b/21

m. ol-dum 57b/10

m. ol-urlar 57a/31

[=3]

memnunietlik Memnun olma durumu

m. 10b/09

m.+i (memnunietliği) 59b/21

[=2]

memuriet (< Ar. me'mūriyyet) Memur olma durumu, memurluk; memur olan kimsenin yaptığı iş, maaş karşılığı gördürülen devlet işi, görev

m.+lerinde 80a/12

[=1]

Menelaos k.a. Sparta kralı

M. 70a/14

M.+a 70a/11

M.+un 70a/13, 70a/17

[=4]

meoteber bk. **möteber**

m.+dir 14a/24

[=1]

mepla (< Ar. meblaġ) Para miktarı, akçe, para, tutar

m.+ya 3a/19

[=1]

merak (< Ar. merāḳḳ) Bir şeyin özünü, esasını anlama, kavrama isteği, öğrenme arzusu

m.+a 25b/11

m.+ının 25b/12

[=2]

meraka düşür- Çok merak etmek

m. düşür-düler 25b/11

[=1]

meraklan- Kaygılanmak, endîşelenmek, telaşa kapılmak; üzülmek, kederlenmek

m.-ır 99a/06

[=1]

meraklı Her şeyi bilmek ve anlamak isteyen, başkalarının sırlarını araştıran, mütecessis; anlamaya, bilmeye istekli, öğrenmeye hevesli, arzulu

m. 5b/07, 13b/17, 16a/18, 25b/23, 34b/28, 34b/31

[=6]

meras (< Ar. mirās) Ölen bir kimseden yakınlarına kalan mal, mülk, para vb.

m. 33a/26, 101a/18

[=2]

merdiven (< Fars. merdiven) Yüksek bir yere çıkmaya yahut yüksek bir yerden inmeye yarayan, seyyar veya sabit pek çok çeşidi olan basamaklar dizisi

m.+ler 27a/04

[=1]

merhamet (< Ar. merḥamet) Herhangi bir canlının acısını, kederini, mutsuzluğunu yüreğinde hissedip üzüntü duyma ve ona karşı yardım hisleriyle dolma, acıma

m. 61b/23, 100a/27

m.+de 100b/15

m.+e 41a/19, 48a/19

m.+leri 84b/28

[=6]

merhamet it- Acımak

m. it-sinde 61b/23

[=1]

merhametkani Merhametli, merhameti bol olan

m. 6b/23, 8b/19, 78a/26, 94a/18

[=4]

merhametli Acıması olan, merhamet eden

m. 92a/28

[=1]

merhametlü bk. **merhametli**

m. 25b/09

[=1]

merhametsiz Merhameti olmayan, katı yürekli, acımasız

m. 100a/02

[=1]

merhametsizlik Merhametsiz olma durumu, katı yüreklilik, acımasızlık

m. 16a/10

[=1]

merkep (< Ar. merkeb) Eşek

m. 80b/09

m.+dir 53a/04

m.+ini (merkebini) 53a/09

m.+lere 80b/12

[=4]

merkez (< Ar. merkez) Belirli bir yerin ortası, orta kabul edilen en önemli yeri

m. 83b/04

[=1]

mermer (< Yun. marmaro) Renkli, damarlı ve beyaz çeşitleri olan, perdah ve cilaya elverişli, billûrlaşmış bir çeşit kireç taşı

m. 95a/01, 95a/08

m.+lere 49a/08

[=3]

mesarif (< Ar. maṣraf'ın çoğul şekli meṣārif) Harcanan, sarfedilen paralar, giderler, masraflar

m. 76b/06

m.+i 3b/14, 3b/20

m.+ler 38a/21

m.+lerden 54a/13

m.+leri 86a/17

[=6]

mesarif it- Para harcamak, masraf etmek

m. id-erek 76b/06

[=1]

mesarifli Masraflı, çok para isteyen, pahalıya mal olan

m. 47b/14, 54a/18, 84b/17

[=3]

mesela (< Ar. meselā) Misal olarak, örnek olarak, söz gelişi

m. 31b/16, 35b/06, 45a/25

[=3]

mesheb bk. **meshep**

m.+e 2a/19

m.+i 7a/07

[=2]

meshep (< Ar. meẕheb) Bir dinde belirli görüş ve anlayış farklılıklarından doğan kollardan her biri; gidilen, benimsenen yol; din

m. 15a/24

m.+ince (meshebince) 91a/27

[=2]

mesrur (< Ar. mesrūr) Sevinçli, memnun, mutlu

m. 5a/06, 8b/18, 9a/20, 10a/05, 51b/18

[=5]

mesrur it- Memnun etmek

m. id-er 9a/20

m. id-eyolar 10a/06

m. it-sin 8b/18

[=3]

mesrur ol- Memnun olmak, sevinmek

m. ol-du 51b/18

[=1]

meşakkat (< Ar. meşaḳḳat) Güçlük, zorluk, sıkıntı, eziyet, zahmet

m.+den 44a/22

[=1]

meşgul (< Ar. meşġūl) Bir şeyle uğraşan, bir iş yapmakta olan

m. 2a/14, 2a/18, 14b/19, 42a/22, 50a/21, 50b/19, 72a/12, 93a/16, 93b/07, 96a/02, 97a/17, 97b/12

[=12]

meşgul it- Boş yere vaktini, zamanını almak, işinden alıkoymak, oyalamak; dikkatini, ilgisini çekmek; uğraştırmak

m. id-er 97a/17

m. it-meksiz 42a/22

[=2]

meşgul ol- İlgilenmek, alakadar olmak; oyalanmak; uğraşmak

m. ol-abilirler 50a/21

m. ol-an 50b/20

m. ol-anler 93b/07, 97b/12

m. ol-muş 93a/16

m. ol-up 96a/02

m. ol-ur 2a/14, 2a/18, 72a/12

[=9]

meşguliet (< Ar. meşġūliyyet) Meşgul olma durumu, çalışma, uğraşma; uğraşılan, meşgul olunan şey, iş güç, meşgale

m. 72b/23

m.+i 97b/31

m.+lerimizin 2b/30

[=3]

meşhur (< Ar. meşhūr) Herkesçe bilinen, adı sanı her tarafa yayılmış, ünlü, şöhretli

m. 2b/17, 4a/20, 11b/16, 22a/05, 26a/14, 32b/09, 34b/20, 44a/26, 44a/27, 44b/21, 44b/23, 44b/27, 45a/04, 45a/11, 50a/10, 54b/18, 55a/30, 58b/14, 58b/22, 65b/25, 67a/02, 71a/08, 75b/02, 79b/01, 79b/05, 80b/21, 83a/14, 83b/20, 87a/24, 89b/06, 90a/21, 94a/09, 94a/11

[=33]

meşreb bk. **meşrep**

m.+e 2a/19, 83b/25

m.+i 25a/30, 28b/16, 28b/17, 30b/01, 58a/22, 95a/18

m.+ini 2a/13, 28b/06, 39b/18, 50b/26, 73a/12

m.+inin 28a/30

m.+inizi 97b/25

[=15]

meşreb-i hikmet Felsefe

m. 95a/19

[=1]

meşrebî Davranış, yaşam tarzı

m. 28b/09, 74b/10, 74b/15, 75a/04

[=4]

meşrep (< Ar. meşreb) Bir kimsenin yaratılışında bulunan huy, yaratılış, tabiat, mizaç, karakter; davranış biçimi, yaşayış tarzı, gidiş, yol, meslek

m. 30b/31, 45b/13, 46a/02, 51b/24, 73a/04, 74b/04, 98a/01

m.+ce 73a/10

m.+çe 4b/06

m.+inin (meşrebinin) 1b/21

m.+leri 72b/16, 92b/28

m.+lerin 72b/14

m.+lerini 64a/09, 73b/05

m.+lerinin 4b/13, 28a/13

[=17]

meşrepsiz Kişiliği olmayan, şahsiyetsiz

m. 38b/20, 70a/12, 72b/21, 87a/16, 100a/06

m.+ler 42b/22, 76b/15

[=7]

meşrepsizlik Meşrepsiz olma durumu; kişiliksizlik

m. 57a/07

m.+de 64a/20

m.+in (meşrepsizliğin) 45b/17

[=3]

meşveret (< Ar. meşveret) Bir konu hakkında tecrübeli kimselere, o konuyle ilgili olanlara danışma, fikir alma, müşavere etme; fikir alış verişinde bulunmak için yapılan toplantı

m. 81b/01

m.+den 81b/03

[=2]

meşveret it- Fikir alış verişinde bulunmak, danışmak

m. id-üp 81b/01

[=1]

met bk. **meth**

m.+e 80b/26

[=1]

metanet (< Ar. metānet) Dayanma, sağlam, güçlü ve metin olma, sağlamlık, dayanıklılık

m. 32b/17

[=1]

meth (< Ar. medḥ) Bir kimse veya bir şeyin iyiliklerini, üstün niteliklerini söyleyerek değerini yüceltme, övme, övgü, sena

m. 22a/03, 23b/26, 30b/18, 36b/27, 39a/28, 44b/01, 57a/02, 57a/30, 79b/01, 79b/04, 96a/21

m.+e 36b/27, 57a/04, 57a/16, 82a/08, 88a/19

m.+idir 88b/09

[=17]

meth it- Övmek

m. id-üp 30b/18, 96a/21

m. it-di 23b/26, 39a/28

m. it-diğini 79b/02

m. it-dik 36b/27

m. it-mez 57a/02

[=7]

meth olun- Övülmek

m. olun-amadı 44b/01

m. olun-an 79b/04

m. olun-up 57a/30

[=3]

metin (< Ar. metin) Sağlam, dayanıklı, kuvvetli, güçlü; zorluk, sıkıntı ve acılar karşısında yılgınlık göstermeyen, dayanma gücünü kaybetmeyen, metanetli

m. 21b/07, 27b/18, 28a/25, 31a/06, 32b/11, 32b/18, 33a/11, 45a/14, 49a/06, 50a/12, 50a/15, 66a/15, 66b/16, 75b/02, 79b/07, 83b/20, 88a/16, 88a/25, 88a/29, 89a/02, 89b/26, 94a/16, 94b/30

m.+dirler 100b/16

[=24]

metli Övülmeye, methedilmeye layık olan, övülen

m. 82a/12

[=1]

Mevla (< Ar. mevlā) Kainatın yegane sahibi ve efendisi durumunda olan Allah

M. 13a/10

[=1]

mevlud bk. **mevlut**

m. 21b/31

[=1]

mevlud it- bk. **mevlut it-**

m. id-en 21b/31

[=1]

mevlut (< Ar. mevlūd) Doğmuş

m. 3a/10, 11b/18, 16a/04, 21a/01, 29a/03, 29a/09, 34b/01, 50a/15, 71a/11, 79a/25, 80a/19, 83a/08, 84a/01, 89b/28, 91b/04

m.+i (mevludi) 51b/12, 71a/15

[=17]

mevlut it- Doğurmak, dünyaya getirmek

m. id-en 34b/01

m. it-diğini 91b/04

m. it-dikleri 80a/19

[=3]

mevlut ol- Doğmak

m. ol-an 29a/09, 50a/15

m. ol-du 21a/01, 29a/03, 79a/25, 83a/08, 84a/01

m. ol-dığını 71a/11

m. ol-duğı 89b/28

m. ol-duğu 3a/10, ol-duğu

m. ol-up 11b/18, 16a/04

[=12]

mevsim (< Ar. mevsim) Bir takvim yılının iklim şartları bakımından farklılıklar gösteren ve ilkbahar, yaz,

sonbahar, kış diye adlandırılan dört bölümünden her biri

m.+inin 5b/10, 6b/18

[=2]

meydan (< Ar. meydān) Üzerinde bina vb. şeyler bulunmayan düz, açık ve geniş yer, açıklık, alan, saha

m. 9b/14, 23b/16, 25a/16

m.+a 8a/12, 8a/30, 44b/01, 66a/02, 82b/09, 93a/20

m.+e 1a/05, 90b/21

m.+ına 28b/05

m.+ında 83b/07

[=13]

meydana çık- Görünmek, belli, açık, aşikar olmak, ortaya çıkmak

m. çık-dıkları 66a/02,

m. çık-maya 82b/09

[=2]

meydana gel- Vücut bulmak, varlık haline gelmek, olmak, oluşmak

m. gel-ir 44b/02

m. gel-miş 93a/20

[=2]

meydana getir- Olmasını sağlamak, yapmak, oluşturmak

m. getir-ebilür 8a/30

[=1]

meydane çık- bk. **meydana çık-**

m. çık-ıp 90b/21

[=1]

meydane gel- bk. **meydana gel-**

m. gel-ince 1a/05

[=1]

meyhane (< Fars. mey-ḫāne) İçinde şarap vb. içkiler içilen ve satılan yer

m.+lerde 39a/13

m.+leri 42b/22

m.+lerin 64b/12

[=3]

meyil (< Ar. meyl) Eğilme veya bir yana eğilmiş olma, eğik durma hali, eğim, eğiklik; bir kimse veya şeye diğerlerinden fazla eğilim, sevgi, istek ve ilgi gösterme, temayül

m.+i (meyli) 9a/03, 56a/02

m.+imizi (meylimizi) 54b/01

m.+ini (meylini) 51a/30

[=4]

meyllendir- Meyillenmesine sebep olmak

m.-en 62a/29

[=1]

meylli Bir tarafa, bir yana doğru eğilmiş, eğik; bir duruma veya niteliğe

dönüşmeye veya katılmaya istekli veya yatkın olan

m. 41a/18, 47a/21

[=2]

meyus (< Ar. me'yūs) Ümîdi kalmamış, ümitsizliğe düşmüş, ümitsiz, karamsar, üzgün

m.+u 61b/27

[=1]

meyva (< Fars. mive'den) Bitkilerin, çiçeğin döllenmesinden sonra yumurtalığın gelişip büyümesiyle meydana gelen ve tohumları taşıyan kısmı, yemiş

m. 46b/18

m.+leri 37b/09

m.+lerinden 36b/25

m.+lerini 36b/26

[=4]

meyvadar Meyve veren, meyveli

m. 9b/23

[=1]

meyve bk. **meyva**

m. 9b/24, 46b/20, 51b/04, 100b/05

m.+ler 36b/22

m.+lerden 18a/23

m.+leri 32b/31, 37a/03, 68b/30, 94b/11, 94b/15

[=11]

meyvesiz Meyvesi olmayan

m. 9b/18, 9b/24, 10a/02, 10a/18, 10a/20, 10a/23, 10a/29

[=7]

mezar (< Ar. mezār) Bir kimsenin öldükten sonra gömüldüğü yer, kabir

m. 89a/24

m.+ına 100b/25

m.+larını 23b/04

m.+larının 34b/05

[=4]

mezar dik- Mezar yeri hazırlamak

m. dik-diler 89a/24

[=1]

mezaristan Mezarlık, kabristan

m.+ı 23a/11

m.+ler 18b/06

[=2]

mezarlık Mezarların toplu olarak bulunduğu yer, kabristan

m.+lardan 18a/22

[=1]

mezkur (< Ar. mez̲kūr) Az önce adı geçen, sözü edilen, yukarıda anılan, zikrolunan

m.+i 1a/08

[=1]

mı Soru edatı

m. 31a/10, 41a/24, 41a/26, 74a/14, 96b/16, 98b/12

[=6]

mıhlandız Mıknatıs

m. 10b/25, 10b/28

[=2]

Mısır Mısır

M.+a 48b/10

M.+ı 29a/13

[=2]

Mısırlı Mısır halkından olan

M.+ların 27b/07, 27b/09, 27b/09

[=3]

mızrak (< Ar. mizrāḳ) Ucunda sivri bir demir bulunan, uzun saplı eski bir savaş aleti, kargı

m. 28a/07, 35b/07

[=2]

mi Soru edatı

m. 7b/29, 8a/02, 10a/24, 30b/16, 30b/16, 74a/13, 81b/16

m.+dir 77b/16

m.+sin 67a/01

m.+siz 15a/09

[=10]

mide (< Ar. mi'de) İnsanlarda ve hayvanlarda karın boşluğunun üst kısmında bulunan ve yenilen yiyecekleri sindirmeye yarayan torba şeklindeki iç organ, kursak

m.+i 53b/09

m.+ni 24b/06

m.+ye 24b/14

[=3]

Miden agan (Yun.) Apollon Tapınağı'na yazılmış, "Hiçbir şeyde aşırıya kaçma" anlamına gelen söz

M. 55b/28, 56a/01, 61a/02, 76a/01

[=4]

midiya (< Yun. mudia) Midye

m. 95b/29

[=1]

Midoslu Midas halkından olan

M.+lar 33a/04

M.+ların 33a/02

[=2]

mikdar bk. **miktar**

m.+ı 56b/26

[=1]

Mikina Miken uygarlığı

M.+nın 70a/17

[=1]

mikra (Yun.) Küçük

m. 83a/07

[=1]

Mikra Asia (Yun.) Küçük Asya

M.+yı 54b/10

[=1]

miktar (< Ar. miḳdār) Bir şeyin ölçüsü, sayısı veya ölçülebilme, sayılabilme, azalıp çoğalabilme durumu, nicelik, kemiyet

m.+ı 33a/30

m.+ını 70a/06

[=2]

milaim (< Ar. mulāyim) Mülayim; yumuşak huylu, yumuşak, uysal, halim selim; yumuşak, yavaş

m. 4b/16, 7a/30, 11a/27, 67a/24, 68a/03

[=5]

milaimlandır- Mülayim olmasını sağlamak

m.-ıyor 7b/01

[=1]

milaimlik

m.+ini (milaimliğini) 68a/20

[=1]

milayimlik Mülayim olma durumu

m.+inda (milayimliğinda) 67a/12

[=1]

milaym bk. **milaim**

m.+lar 67a/22

[=1]

milaymlan- Mülayim duruma gelmek

m.-maya 69b/15

[=1]

milaymlandır- Mülayim duruma getirmek

m.-acakdır 69b/26

m.-dı 69b/27

m.-dığını 69b/30

[=3]

milaymlat- bk. **milaymlandır-**

m.-mamış 66b/12

[=1]

milaymlık Mülayim olma durumu.

m. 78a/11

[=1]

milaymlik bk. **milaymlık**

m. 59b/08

m.+i (milaymliği) 67a/25

[=2]

milion (< Fr. million) Milyon, bin tane bine eşit sayı

m. 33a/30

[=1]

Milisos Milet, antik Yunan şehri

m. 48b/06

[=1]

Miller k.a. Eserde ismi geçen bir şahıs

M.+e 43b/05

M.+in 43a/29

[=2]

millet(< Ar. millet) Genellikle aynı topraklar üzerinde yaşayan, aynı soydan gelen ve aralarında dil, din, tarih, sanat, töre, dünya görüşü ve ülkü birliği bulunan insanlar topluluğu, ulus

m. 47a/08, 79a/16

m.+e 67a/10, 85a/06

m.+i 47a/07

m.+imiz 35a/31

m.+imizin 8b/09, 84b/25

m.+in 84b/03

m.+ini 73a/10

m.+inin 52a/22, 73a/11, 83a/17

m.+ler 6b/10, 35a/22, 94a/15

m.+lerde 35a/19, 48a/10

m.+lere 51a/02

m.+leri 67a/20, 83a/16

m.+lerin 30b/26

[=22]

million bk. **milion**

m. 33a/28

[=1]

Miltiadis k.a. Atinalı komutan Miltiades

M. 32a/04, 32b/10

M.+e 33a/12, 87a/30

M.+in 84a/02, 88a/16, 88a/23, 88a/28

[=8]

mir (< Fars. mir) Baş, başkan, reis, amir, emîr, bey

m. 67a/10

m.+i 26a/14, 28b/18, 79a/23, 79b/01, 79b/05, 79b/06, 79b/07, 79b/09, 79b/10, 79b/13, 80a/17, 80a/19

[=13]

mîr-i kelam Güzel söz söyleyen, düzgün ve zarif konuşan kimse

m. 26a/14, 28b/18, 79a/23, 79b/01, 79b/05, 79b/07, 79b/09, 79b/13, 80a/17, 80a/19

[=10]

mîr-i kelamlık Güzel söz söyleme, düzgün konuşma

m. 79b/06, 79b/10

[=2]

mirur (< Ar. murūr) Geçme, geçiş; (zaman için) geçip gitme, bitme, sona erme

m.+i 14b/21

[=1]

misafir (< Ar. musāfir) Görüşme, ziyaret vb. amaçlarla birinin evine veya bir yere gelen ve geçici olarak kalan kimse, konuk, mihman

m. 70a/11, 98b/24, 99a/02

[=3]

misal (< Ar. misāl) Örnek, numûne

m.+i 71b/25

m.+lerinçe 71b/02

[=2]

mismil (Fars. mısmıl) Temiz, pak şey

m. 44a/17, 51b/24

m.+dirler 51b/20

[=3]

misüllü Misillü, gibi, benzer, kabîlinden

m. 43a/07

[=1]

mithistoria (Yun.) Peri masalları

m.+ler 72a/21, 72b/12

[=2]

mithologia (Yun.) Mitoloji

m.+lerinin 99b/24

[=1]

Mitili Midilli Adası

M. 37a/10

M.+nin 62a/16

[=2]

Mitilli bk. **Mitili**

M. 62a/15

[=1]

mizaç (< Ar. mizāc) İnsanın ruh yapısıyle ilgili meyil ve özelliklerinin tamamı, huy, yaratılış, tabiat

m. 16a/18, 19b/04

[=2]

mizan (< Ar. mizān) Tartı, ölçü aleti, terazi; ölçü, mikyas

m. 13a/06

[=1]

mohdaçiet İhtiyaç, gerekli olan, elde bulunmayan bir şeyin eksikliğini duyma

m.+imiz 17b/26

[=1]

mohtaciet bk. **mohdaçiet**

m.+imiz 50b/11

m.+leri 48a/04

[=2]

mohtaçiet bk. **mohdaçiet**

m.+i 29a/26

m.+imiz 35a/27

m.+iniz 44a/02

[=3]

Moisi k.a. Musa peygamber

m.+yi 97a/04

[=1]

monozigon (Yun.) Yatay çubuk; tek ağaç, tek çubuk

m. 27a/03

[=1]

Mora Mora Yarımadası

M. 87a/12

M.+nın 44b/24

[=2]

Moralı Mora halkından olan

M. 49b/26

[=1]

Mosha (Yun.) Moskova

M.+nın 43a/29

[=1]

Moskof (< Rus. Moskov) Rus

M. 3a/20, 43a/02

[=2]

möhkem (< Ar. muḥkem) Dayanıklı, güçlü duruma getirilmiş, sağlamlaştırılmış, sağlam, kuvvetli, metin

m. 2b/24, 7a/08, 34a/05, 91b/23

[=4]

möhkem dur- Dayanıklı, güçlü, sağlam durmak

m. dur-dular 34a/05

[=1]

möhürle- Doğruluğunu tasdik etmek, kabul ve kontrol edildiğini belirtmek amacıyle mühür basmak

m.-diler 90b/28

[=1]

möteber (< Ar. mu‘teber) Saygı gören, hatırı sayılır, saygın, îtibarlı

m. 54b/20, 88a/07

m.+i 82a/05

[=3]

möteber dut- Üstün tutmak, önem göstermek

m. dut-ar 88a/07

[=1]

mu Soru edatı

m. 13b/03, 96b/17

[=2]

mualice (Ar. mu‘ālece) Bir hastalığa karşı tedavi uygulama, ilaç verme, ilaç kullanma; ilaç

m.+ler 69a/14

m.+leri 94b/19

[=2]

mualiçe bk. **mualice**

m.+lerden 60a/28

[=1]

muamele (< Ar. mu‘āmele) Başkasına karşı olan davranış, davranış biçimi, tutum

m. 15a/12, 62a/10, 66b/11

[=3]

muannet (< Ar. mu‘annid) İnat eden (kimse), inatçı, muanid

m. 90b/16

[=1]

muannit bk. **muannet**

m. 65b/16

[=1]

muatdal (< Ar. mu‘aṭṭal) Bırakılmış, terkedilmiş, kullanılmaz, iş görmez veya işe yaramaz duruma gelmiş; İşi olmayan, işsiz, boş

m.+a 28b/15

[=1]

muavenet (< Ar. mu‘āvenet) Yardım

m. 28b/23

[=1]

muavenet it- Yardım etmek

m. it-meye 28b/23

[=1]

muhabbet (< Ar. maḥabbet) Sevgi; aşk, sevda; dostluk, bağlılık; sohbet, yarenlik

m. 78b/03, 83b/04

m.+i 88b/08, 100b/17

m.+in 84b/02

m.+ini 84b/25

[=6]

muhabbetli Sevgi dolu

m. 4a/16

[=1]

muhafaza (< Ar. muḥāfaẓa) Saklama, olduğu gibi kalmasını sağlama, koruma, koruyup gözetme; korunma

m. 34a/16

[=1]

muhafaza it- Korumak, saklamak

m. id-ecekler 34a/16

[=1]

muhapbet bk. **muhabbet**

m. 9a/08, 12a/11, 56a/02, 80b/17, 85b/04

m.+i 9a/05, 11b/12, 26a/17

m.+imden 15a/06

m.+in 7a/06, 12b/09

m.+ini 4a/02, 26a/16

[=13]

muhapbet it- Sevgi duymak

m. it-mez 56a/02

[=1]

muhapbetlü bk. **muhabbetli**

m. 62a/07

[=1]

muhappet bk. **muhabbet**

m.+i 55a/07, 66b/10

m.+in 8b/21

m.+ini 50b/05, 73b/24

[=5]

muharebe (< Ar. muḥārebe) İki devlet veya devletler arasında yapılan savaş, harp

m. 84a/05, 95a/23

m.+de 34a/18

m.+deki 83a/17

m.+den 30b/17

m.+leri 44b/25

m.+lerin 29b/10

m.+lerini 31b/30, 84a/18

m.+nin 27b/07, 84a/27

m.+si 70a/05, 83b/21

m.+sidir 83a/17

m.+sinde 30b/14

m.+sinden 90a/30

m.+sine 70b/30, 87a/12, 87a/19

m.+sini 70a/03, 84a/22

m.+sinin 84a/03

m.+ye 65a/12

m.+yi 65a/01

[=24]

muhasara (< Ar. muḥāṣara) Kale, şehir, kasaba vb. bir yerin yahut bir birliğin etrafını askerle çevirip giriş çıkış ve ikmal yollarını kesme, kuşatma

m. 49b/05, 70a/25

m.+sının 71a/09

[=3]

muhasara it- Kuşatmak, sarmak

m. it-meye 70a/25

m. it-miş 49b/05

[=2]

muhkemlik Muhkem olma durumu, dayanıklılık, sağlamlık

m. 70b/25

[=1]

muhtasar (< Ar. muḫtaṣar) Ayrıntılı olmayan, derli toplu, kısa, öz, mücmel

m. 47a/23

[=1]

mukaat bk. **mukayet**

m. 75a/02

[=1]

mukaddem (< Ar. muḳaddem) Önde olan, önden giden, ileride bulunan; zaman bakımından daha eski olan, önce, evvel, önceki, evvelki

m.+i 6b/15

[=1]

mukatdem bk. **mukaddem**

m. 20a/11, 99a/15

[=2]

mukatdema (< Ar. muḳaddemā) Bundan önce, evvelce, eskiden

m. 52a/30, 93b/26

[=2]

mukayet (< Ar. muḳayyed) Bir şeye veya kimseye maddî yahut manevî bir bağla bağlanmış olan, bağlı, kayıtlı; dikkat ve alaka ile gözetme, önem verip üstüne düşme

m. 1b/04, 23a/29, 37b/18, 50b/30, 51a/01, 79a/09, 79a/27, 79b/08, 82a/29, 96a/25

m.+e 92a/16

[=11]

mukayet ol- Dikkat ve alaka ile gözetmek, önem verip üstüne düşmek

m. ol-madığımdan 37b/19

m. ol-maklığı 1b/04

m. ol-malıyız 51a/01

m. ol-sun 23a/29, 79a/28, 96a/25

m. ol-un 79a/09

m. ol-ur 82a/29

[=8]

mukayetli Dikkatli, alakadar

m. 43a/23, 81b/10, 82a/12, 82b/18, 84b/30, 98a/07

[=6]

mukayetlik Dikkat ve alaka ile gözetme, önem verip üstüne düşme

m. 2a/15, 21a/19, 36a/21, 93a/30

m.+de 1b/20

m.+i (mukayetliği) 3a/16, 70a/06

m.+in (mukayetliğin) 95a/22

[=8]

mukayetlilik bk. **mukayetlik**

m. 47a/28, 77a/19, 94a/04, 95b/26

m.+de 92a/09

m.+lerine 81b/05

[=6]

mukayetlü bk. **mukayetli**

m. 26a/05, 50b/06

[=2]

mukayetsiz Dikkatsiz, alakasız

m. 82b/18

m.+ler 76b/15

[=2]

mukkemlik bk. **muhkemlik**

m. 77b/28

[=1]

muktedir (< Ar. muḳtedir) Bir işe gücü yeten, o işi yapacak veya yaptıracak güce, bilgi ve yeteneğe sahip olan, güçlü, kudretli

m. 47b/04, 80b/07

[=2]

muktedir ol- Bir işi yapmaya veya yaptırmaya gücü yetmek

m. ol-abilir 80b/07

m. ol-du 47b/04

[=2]

mum (< Fars. mūm) Bal mumu, erimiş iç yağı, parafin, stearik asit gibi maddelerden daha çok çubuk şeklinde dondurularak yapılan ve ışığından faydalanmak için ortasına yerleştirilmiş bir fitili üst kısmından yakmak sûretiyle kullanılan basit bir aydınlatma aracı, şem

m. 6b/18, 40b/14, 73b/01

m.+dan 93b/17

m.+leri 40b/15

[=5]

murad (< Ar. murād) Erişilmek istenen, olması, gerçekleşmesi arzu edilen şey, istek, dilek, amaç

m. 8b/16, 9b/09

[=2]

murad-ı ala Yüce murat

m.+sını 9a/22

[=1]

murat bk. **murad**

m. 8a/27, 21b/01

[=2]

muse (< Fr. muse) Liberal sanatların perisi olan dokuz tanrıçadan her biri

m.+lerin 83b/09

[=1]

musia (Yun.) Müze

m.+lerinde 94b/27, 95a/01

[=2]

mustahsen (< Ar. mustaḥsan) Kale gibi sağlam ve güvenli duruma getirilmiş, metin, muhkem

m. 74a/13

[=1]

mutabık (< Ar. muṭābiḳ) Herhangi bir konuda karşılıklı olarak anlaşmaya varan, anlaşan, birbiriyle uzlaşan

m. 20a/25

[=1]

mutassarıf (< Ar. muteṣarrif) Bir mal yahut mülkün sahibi, maliki olup kullanma hakkını elinde bulunduran

m. 47b/09

[=1]

mutlu Huzurlu, bahtiyar, mesut; mutluluk verici, sevindirici, uğurlu, kutlu

m. 4a/15, 4b/04, 4b/10, 9a/11, 14a/01, 19b/29, 25b/18, 30b/25, 31a/01, 31a/13, 32a/29, 40a/04, 40a/06, 40a/28, 42b/20, 47a/08, 51a/04, 54a/07, 54b/04, 56a/15, 56a/25, 67a/24, 73b/14, 73b/23, 73b/29, 74a/25, 75a/21, 77a/17, 91b/23, 94a/15, 94b/22, 100a/26, 101a/15, 101a/16, 101a/20

m.+dur 44b/18, 87b/19

m.+durlar 67a/22, 95a/17

[=39]

mutlu it- Mutluluk vermek, sevindirmek, bahtiyar etmek

m. id-ecektir 101a/16

m. id-er 9a/11

m. id-üp 4a/15

[=3]

mutlula- Kutlamak

m.-rım 98a/21

[=1]

mutluluk

m. 42a/26, 57b/15, 77a/25, 81a/11

m.+a (mutluluğa) 84a/26

m.+ın (mutluluğın) 11b/10

m.+un (mutluluğun) 12a/12

m.+leri 92b/29, 100b/28

m.+u (mutluluğu) 30b/27, 97a/25

m.+umuzu (mutluluğumuzu) 82a/19, 97a/18

m.+un (mutluluğun) 15a/21, 72a/02, 73b/27, 78b/09

m.+unuz (mutluluğunuz) 91b/22

[=18]

mutlutluk bk. **mutluluk**

m. 73b/21

[=1]

muvafık (< Ar. muvāfiḳ) Uygun, münasip

m. 1a/08, 1a/09

[=2]

muzaffer (Ar. muẓaffer) Savaşta zafer kazanmış, bir mücadelede başarı, üstünlük elde etmiş, gālip

m. 7a/15, 34a/06, 66a/07, 84a/20, 87b/06, 88a/24, 88a/28, 90a/14

[=8]

muzaika (< Ar. mużāyaḳa) Müzayaka, darlık, sıkıntı, müşkülat; geçim sıkıntısı, yokluk, parasızlık

m. 15a/17, 15b/13, 15b/22, 16a/01, 16a/17, 25b/01, 28a/09, 29a/23, 34b/14, 35b/29, 82b/08, 88a/27, 97a/12

m.+n 56b/21

[=14]

muzaika idin- Meşgul olmak, uğraşmak

m. idin-di 88a/27

m. idin-mez 82b/08

[=2]

muzaika it- Sıkıntı çekmek; uğraşmak

m. id-en 28a/09

m. id-er 35b/29

m. it-mediğimiz 15a/17

m. it-memiş 34b/14

m. it-mezse 29a/24, ,

[=5]

muzaikasız Sıkıntısız; gayretsiz

m. 94b/07

[=1]

muzika it- bk. **muzaika it-**

m. id-üp 97a/12

[=1]

mü Soru edatı

m. 63b/20, 81b/17

[=2]

mübaşiret (< Ar. mubāşeret) Bir işe başlayan, girişen, mübaşeret eden kimse

m. 1a/03

[=1]

mübaşiret et- Başlamak, girişmek

m. et-diğimiz 1a/03

[=1]

mücadele (< Ar. mucādele) Bir mesele üzerinde karşılıklı tartışma, uğraşma, didişme; bir şeyin üstesinden gelmek için yılmadan, bıkmadan uğraşma, çalışma, didinme

m. 7b/18, 7b/19, 71a/15, 87b/11

m.+mizi 7b/23

[=5]

mücadele it- Didişmek, uğraşmak, savaşmak

m. id-erler 71a/15

m. it-meye 7b/18

[=2]

mücerret (< Ar. mucerred) Soyut; katıksız, karışıksız, saf, halis; yalnız, yalnızca, sadece, ancak, sırf

m. 9a/07, 9a/10

m.+den 15a/28, 18a/04, 19a/23, 30b/24, 46b/11, 94a/06

[=8]

mücevvidlik (< Ar. mucevvid) Kur'an'ı tecvit üzere, tecvit kurallarına uygun olarak okuma

m.+e (mücevvidliğe) 2a/16

[=1]

mücip (Ar. mu'cib) Şaşkınlık veren, şaşırtan, hayrete düşüren

m. 84a/30

[=1]

müçerred bk. **mücerret**

m.+ten 12a/02

[=1]

müçerret bk. **mücerret**

m.+den 3a/02, 15a/18

[=2]

müdaim Devamlı, sürekli

m. 1b/12, 1b/19, 2a/11, 3b/26, 4a/06, 4b/05, 4b/23, 5a/09, 5a/24, 7b/06, 11b/29, 12a/02, 12b/14, 13a/21, 16a/13, 16a/14, 16a/20, 17b/26, 18b/17, 18b/30, 19a/17, 26a/04, 27b/19, 28a/04, 30a/28, 35b/14, 36b/20, 38a/05, 41b/02, 42a/04, 43a/18, 46b/13, 51b/23, 52a/07, 52b/20, 53a/18, 53a/19, 53b/08, 53b/11, 55a/15, 56a/08, 57b/10, 57b/15, 59a/25, 60b/12, 62b/25, 63b/13, 63b/15, 67b/04, 68a/26, 70a/07, 71a/03, 72a/08, 72a/13, 72b/01, 77a/19, 77a/24, 82a/27, 82a/29, 82b/23, 86a/05, 89a/01, 93b/27, 97a/19, 97b/29, 99b/03, 99b/19, 99b/25, 100a/04, 100b/15

[=70]

müdavemet (< Ar. mudāvemet) Devamlı yapma, ara vermeden, yılmadan sürekli çalışma; aksatmadan sürekli gidip gelme, devam etme.

m. 75a/01, 77a/28, 77b/20, 78a/05, 78a/09, 80b/15

m.+i 80b/11

m.+in 80b/05

[=8]

müdavemetli İşine ara vermeden devam eden, gitmemezlik etmeyen

m. 77b/13, 79a/19, 80a/18, 85a/25

[=4]

müdavemetlik Devam etme, devamlı olma durumu, süreklilik, bekā

m. 77b/28

[=1]

müddet (< Ar. muddet) Bir şeyin, bir olayın başı ile sonu arasında geçen zaman bölümü, süre; zaman, vakit, süre

m.+inde 20a/15, 73b/13, 76b/01, 77b/07, 89b/08

[=5]

müdeavemet bk. **müdavemet**

m. 85a/31, 92a/26

[=2]

müdeim bk. **müdaim**

m. 2b/24

[=1]

müdepbir (< Ar. mudebbir) İş ve davranışlarının sonucunu inceden inceye düşünerek hareket eden, tedbirli ve ihtiyatlı davranan

m.+i 45a/06

m.+ler 55b/03

[=2]

müderris (< Ar. muderris) Medrese ve büyük camilerde yüksek seviyede ders okutan icazetli alim, medrese hocası; tanzîmattan sonra kurulan yüksek öğretim kurumlarında öğretim üyesi, profesör

m. 58b/22, 60a/06, 60b/01, 72b/28, 73a/03

m.+i 58b/28, 72b/21

m.+in 73a/14

[=8]

müderrislik Müderris olma durumu; müderrisin işi veya payesi

m.+inin (müderrisliğinin) 58b/31

[=1]

müeddeplik (Ar. mu'eddeb) Terbiye, edep

m. 16a/25

[=1]

müellif (< Ar. te'lif "yazmak"tan mu'ellif) Yazar, muharrir

m. 72b/10

m.+e 72b/28

m.+lere 72b/27

m.+leri 11a/11

m.+lerin 72b/10

[=5]

müelliflik Yazarlık

m. 73a/02

[=1]

müesser (< Ar. teysir "kolaylaştırmak"tan muyesser) Müyesser, kolaylıkla olan, kolaylıkla yapılan, kolaylaştırılmış; nasip olan

m. 5a/06, 77b/16, 79b/27, 80a/17, 84b/26

[=5]

müesser it- Nasip etmek

m. it-diler 80a/17

[=1]

müferrih (< Ar. muferriḥ) Ferahlık veren, ferahlatıcı, iç açıcı

m. 18a/09, 18b/15, 19a/16

[=3]

mühim (< Ar. muhimm) Ehemmiyetli, önemli; lazım, gerekli, lüzumlu

m. 73a/24

[=1]

mühimmat (< Ar. mühimmāt) Savaş için gerekli olan cephane vb. şeyler

m. 33a/30

[=1]

mülahaza (< Ar. mulāḥaẓa) Düşünce; etraflıca ve iyice düşünme; dikkatle bakma, tetkik etme

m. 25b/16

[=1]

mülahaza it- Etraflıca ve iyice düşünme; tetkik etme

m. it-di 25b/16

[=1]

mülahaze bk. **mülahaza**

m.+lerini 10b/08

[=1]

mülaimlik bk. **milayimlik**

m. 31b/03

[=1]

mülamma (< Ar. mulemma‘) Renk renk, alaca; parlak, parıltılı; bulaşmış, bulanmış, sıvanmış

m. 3a/21

[=1]

müleahaza bk. **mülahaza**

m. 37b/09, 53b/23, 54a/15, 64a/13, 65b/09, 66a/26, 69b/04, 72a/06, 74b/14, 76a/12, 76a/16, 76a/20, 77a/21, 77b/01, 77b/04, 77b/04, 90a/10

[=17]

müleahaza idin- bk. **mülahaza it-**

m. idin-emedi 90a/10

m. idin-erek 69b/05, 77b/04

m. idin-meyerek 64a/13

[=4]

müleahaza it- bk. **mülahaza it-**

m. id-er 77a/21

m. id-erek 65b/09

m. id-in 37b/09, 54a/15

m. id-ip 76a/16

m. it 74b/14

m. it-dikde 66a/26

m. it-dikte 53b/23

m. it-dim 77b/04

m. it-mek 72a/06

m. it-memişim 76a/12

[=11]

müleahazasız Düşüncesiz, fikirsiz, sorumsuz

m. 76a/13

[=1]

müleahazasızlık Düşüncesizlik

m. 76a/04

m.+ımdan (müleahazasızlığımdan) 76a/07

[=2]

mülevves (< Ar. mulevves) Pis, kirli, iğrenç

m. 18a/03, 18a/04

[=2]

mümit (< Ar. mumidd) Yardım eden, imdada yetişen

m. 39b/30

[=1]

mümkin bk. **mümkün**

m. 2a/28, 3a/11, 4a/15, 7b/04, 54b/08, 76a/16, 77b/03, 96b/11

[=8]

mümkinli Mümkün olan

m. 77b/02

[=1]

mümkinsiz Mümkün olmayan, imkansız

m. 77b/26

m.+dir 56a/29

[=2]

mümkün (< Ar. mumkin) Olması, gerçekleşmesi imkan dahilinde olan, olabilir, kābil, muhtemel:

m. 32a/29

[=1]

münasip (< Ar. munāsib) Uygun, yerinde

m. 2a/16, 49b/12

[=2]

münasip gör- Uygun ve yerinde bulmak

m. gör-ürse 49b/12

[=1]

münasipsiz Münasip olmayan

m. 1a/11

[=1]

müptela (< Ar. mubtelā) Bir şeye kendini kaptırmış olan, tutulmuş, düşkün

m. 28a/29

m.+dırlar 86a/03

m.+yz 69b/05

[=3]

müptelea bk. **müptela**

m. 68b/17, 68b/27

m.+dır 68b/28

[=3]

müptelea ol- Düşkün olmak, alışmak; tutulmak

m. ol-anları 68b/17

[=1]

mürekkep (< Ar. murekkeb) Birden fazla şeyin bir araya gelmesinden meydana gelmiş, birleşik

m. 93a/20

[=1]

müsibet (< Ar. muṣibet) İnsanın başına ansızın gelen bela, felaket, dert, sıkıntı; uğursuz, pis, murdar, menhus

m. 88b/12

[=1]

müsipet bk. **müsibet**

m. 88b/17

[=1]

müsliman (< Ar. muslim) İslam dîninden olan kimse, müslim, Muhammedî

m.+lerin 62b/06

[=1]

müsrüf (< Ar. musrif) Müsrif, israf eden, tutumsuz, savurgan

m. 84b/19

m.+ün 85a/20

[=2]

müsrüf itdir- İsraf etmek, gereksiz yere harcamak

m. itdir-irler 84b/19

[=1]

müstahak (< Ar. musteḥaḳḳ) Hak etmiş, hak kazanmış, layık; bir kimsenin layık olduğu, hak ettiği ceza veya mükafat

m. 11a/13, 57a/18, 68b/25, 78b/25, 85a/22, 85b/18

[=6]

müstahak ol- Hak etmiş olmak

m. ol-urlar 57a/18

[=1]

müstakil (< Ar. mustaḳill) Bağımsız; bir şeyle ilgisi, bağı, bağlantısı olmayan; bilhassa, özellikle, sırf, müstakillen

m. 10b/16, 14b/21, 17a/13, 23a/05, 24b/01, 31a/28, 32b/06, 35b/15, 39b/09, 39b/13, 40a/01, 47b/12, 51a/23, 55a/29, 56b/08, 58a/28, 62b/10, 69a/01, 71b/18, 78a/11, 79b/08, 79b/14, 89b/28, 92b/27, 99a/24

[=25]

müşkül (< Ar. muşkil) Zor, güç, çetin; halledilmesi, çözüme kavuşturulması güç iş veya mesele, zorluk, güçlük

m. 5a/27, 10b/03, 18b/05, 20b/23, 39a/10, 56a/29, 77b/11

m.+dür 74b/15

m.+ini 11b/05

m.+ler 74b/24

[=10]

müşküllük Zorluk, güçlük

m. 20b/15, 58b/07, 58b/10, 63b/10, 72a/25, 91a/19

m.+ler 74b/20, 75b/15, 77b/04, 77b/29, 77b/30

m.+lere 78a/05

m.+leri 77b/08, 77b/15

m.+lerini 49b/17

[=15]

mütalea Okur, okuyucu

m.+ya 1a/01

[=1]

mütdet BK. **müddet**

m.+de 37b/21, 59a/03

m.+inde 4b/04, 17b/11, 22b/29, 31a/27, 54a/09, 57a/15

[=8]

mütemekkün (< Ar. mutemekkin) (Bir yere) Yerleşmiş, yerleşik, mukim

m.+ü 44a/18, 45a/12

[=2]

mütekeppürlük (< Ar. mutekebbir) Büyüklük taslama, kendini beğenme

m.+ün (mütekeppürlüğün) 75b/27

[=1]

mütevazzi (< Ar. mutevāżi‘) Alçak gönüllü, kibirsiz; gösterişsiz

m. 30b/19

[=1]

müverrih (< Ar. muverriḫ) Tarih yazan kimse, tarihçi

m.+e 2a/16

[=1]

N

na (< Fars. nā-) Genellikle Farsça, bazan da Arapça sıfatların başına gelerek dilimizdeki “olmayan, değil” kelimelerinin anlamını karşılar

n. 19b/05

[=1]

na’laik Layık olmayan, yakışmaz

n. 91b/03

[=1]

na-mizaç bk. **namizaç**

n. 21a/17, 21b/28, 79b/15

[=3]

nabedit (< Fars. nā-bedid) Meydanda olmayan, görünmez

n. 41a/07, 44b/16, 48a/26, 57a/01, 89a/20

n.+lerden 89b/12

[=6]

nabedit it- Ortadan kaldırmak, yok etmek

n. id-emez 44b/16

[=1]

nabedit ol- Görünmez olmak, yok olmak, kaybolmak

n. ol-maz 48a/26

[=1]

nabeditlik nabedid olma durumu

n.+lerini 87a/03

[=1]

nabeyn bk. **mabeyn**

n.+inde 30b/11

[=1]

naçar (< Fars. nā-çār) Çaresiz

n. 52b/28

[=1]

naçarı bk. **naçarî**

n. 60b/26

[=1]

naçarî Naçar, çaresiz

n. 54a/11

[=1]

naçarlık Çaresizlik

n.+a (naçarlığa) 52b/28

[=1]

nadir (< Ar. nādir) Az bulunur, az görülür, seyrek, ender

n.+diler 72b/06

[=1]

nafaka (< Ar. nafaḳa) Geçinmek için gerekli olan yiyecek, içecek ve bunun için sarfedilen para

n.+lerini 48a/30

n.+sından 40b/23

n.+sını 40b/20

[=3]

nahak (< Fars nā-ḥaḳḳ) Hakka ve adalete uygun olmayan, haksız; boş, beyhûde, abes

n. 29a/06

n.+den 89b/11

[=2]

nail (< Ar. nā'il) İstediği şeye erişen, arzu ettiğini ele geçiren, muradına eren

n. 56b/25, 84a/26, 84b/26, 94b/14, 100b/27

[=5]

nail ol- Erişmek, elde etmek, ulaşmak

n. ol-acağınız 94b/14

n. ol-acaksın 56b/25

n. ol-du 84a/26,

n. ol-duler 84b/27

n. ol-madı 100b/27

[=5]

Naisikaa k.a. Odysseia Destanı'nda adı geçen bir karakter.

N. 45b/07

[=1]

nakil bk. **nakl**

n.+lerine 83b/05

[=3]

nakl (< Ar. naḳl) Bir yerden başka bir yere götürme, taşıma, aktarma, geçirme; Başkasına ait bir sözü veya bir fikri, bir olayı bir yerde anlatma, hikaye etme

n. 4a/22, 4b/18, 14b/06, 16a/03, 18b/20, 21a/11, 27a/13, 28b/29, 29b/14, 30a/20, 32a/01, 32a/03, 37a/08, 37a/10, 37a/24, 38b/07, 38b/13, 38b/15, 46a/11, 47a/24, 54a/25, 56a/05, 57b/26, 64b/25, 67a/29, 67b/11, 70a/01, 70a/03, 70a/08, 70b/07, 71a/10, 74a/01, 84a/18, 84a/21, 84a/23, 90a/16, 93b/12, 96b/01, 99a/13, 100b/12, 101a/02

n.+ince (naklince) 88a/03

n.+ınçe (naklınçe) 28b/04, 37b/04, 71a/27

[=45]

nakl it- Bir yerden başka bir yere götürmek, taşımak, aktarmak, geçirmek; başkasına ait bir söz, olay, fikir vb.ni bir yerde anlatmak, hikaye etmek

n. ideceğim 90a/16, 96b/01

n. id-ecek 64b/25

n. id-ecekdir 27a/13

n. id-er 70a/03, 84a/21

n. id-erler 4a/22, 16a/03, 21a/11, 29b/14, 37a/10, 37a/24

n. id-eyor 74a/01

n. id-iyor 71a/10

n. nakl it-di 14b/06, 18b/20, 32a/03, 37a/08, 38b/07, 38b/13, 38b/16, 47a/24, 54a/25, 67a/29, 70a/08, 93b/12, 99a/13, 101a/02

n. it-diği 30a/20

n. it-diğin 46a/11

n. it-dikde 28b/29

n. it-dikleri 56a/05

n. it-diklerimden 100b/12

n. it-din 70b/07

n. it-düğinde 84a/18

n. it-meye 84a/23

n. it-sin 57b/26, 70a/01

n. it-tikleri 4b/18

[=39]

nakl olun- Nakledilmek, anlatılmak, söylenmek, rivayet edilmek

n. olun-an 32a/01

[=1]

nakliet (< Ar. naḳliyyāt) Nakle dayanan bilgiler, rivayet yoluyle öğrenilen şeyler

n. 4a/10

n.+i 47b/30, 55b/22, 60b/20, 60b/24, 61b/27, 64b/03, 66a/19, 79a/22

n.+i (nakliedi) 25b/06

n.+ini 30a/01, 39a/26, 39a/30, 56a/30, 57b/09, 58a/01, 58a/08, 89b/20, 90a/03, 91a/21

n.+ler 42a/02, 42b/15, 51a/16

n.+leri 73a/11

n.+lerin 47a/22

n.+lerini 86a/31

[=26]

nakliet it- bk. **nakl it-**

n. id-ecekdir 58a/01

n. it-meyi 4a/10

n+.i de it-di 79a/22

n.+ini id-eceğim 58a/08

n.ini it-sin 89b/20

n.+ler id-eceğim 42b/15

n.+ler id-ecekdir 42a/02

[=7]

nakliyet bk. **nakliet**

n. 4a/07

n.+den 15a/05, 91b/05

n.+i 15b/18, 20a/08

n.+ini 34b/18, 38b/15, 84a/04

n.+ler 4a/17, 4a/26

n.+leri 4a/13, 5a/04, 20b/28, 46a/12

[=14]

nakliyet it- bk. **nakl it-**

n. id-er 4a/07

[=1]

nam (< Fars. nām) İsim, ad; ün, şöhret, şan

n. 49b/01, 54b/11

[=2]

name (< Fars. nāme) Mektup

n. 34a/17

n.+sinçe 50a/17

[=2]

namizac bk. **namizaç**

n. 51a/26

[=1]

namizaç (< Fars nā-mizāc) Sağlığı pek yerinde olmayan, keyifsiz, hasta halli

n. 21a/05, 79a/25

[=2]

namkör (< Fars. nān-kūr) Gördüğü iyiliği unutan, iyilik bilmeyen

n. 88b/18, 89a/11, 89a/19

[=3]

namkörlük Nankör olma durumu; nankörce davranış

n.+ün (namkörlüğün) 89a/12

[=1]

namus (< Ar. nāmūs < Yun. nómos) İnsanın ahlak kurallarına uymasını sağlayan, onu şerefli kılan manevî duygu; güzel haslet; ırz, iffet, haya

n. 87b/27, 91b/04

n.+u 33a/24

[=3]

napak Temiz olmayan, kirli

n. 18a/26, 25a/30, 26a/24

[=3]

nas (< Ar. nās) İnsanlar, halk

n.+e 1a/08

[=1]

nasıl Bir kimse veya bir şey hakkında bilgi almak için kullanılan soru sıfatı; ne biçim, ne türlü, ne gibi

n. 8a/08, 8a/08, 8a/09, 8a/10, 8a/12, 11b/29, 13a/24, 14b/04, 16b/02, 18a/05, 18a/08, 24a/12, 24a/26, 24b/28, 24b/29, 31a/10, 35b/15, 36a/05, 37b/15, 38a/07, 38a/30, 38b/11, 40a/22, 46a/29, 46a/29, 52a/18, 53b/21, 58a/10, 59b/29, 63a/11, 63a/12, 63a/13, 64a/02, 66a/28, 66b/13, 67a/17, 68b/13, 68b/16, 69b/30, 70a/04, 70a/04, 73a/01, 73b/11, 73b/26, 74a/01, 78a/01, 82b/24, 90b/08, 91a/05, 91a/15, 91a/16, 93b/12, 93b/14, 93b/15, 93b/18, 93b/19, 93b/20, 93b/27, 94a/15, 94a/16, 98a/18, 100a/05, 101a/14, 101a/24

[=64]

nasıl ki "… Olduğu gibi" anlamıyle iki cümleyi birbirine bağlar

n. 4a/11, 38b/06, 39a/08, 39b/02, 39b/13, 39b/16, 39b/19, 39b/30, 47a/17, 69b/27, 72a/27, 73b/24, 83a/02, 84b/16, 93a/24, 94b/18, 94b/19, 97a/21, 97b/09, 101a/28

[=20]

nasihat (< Ar. naṣihat) Bir kimseye doğru yolu göstermek, yapması ve yapmaması gereken şeyler üzerine dikkatini çekmek için söylenen söz, öğüt, pend

n. 16a/26, 26a/14, 55a/16, 92a/12, 100b/03

n.+ı 21a/08, 25a/09

n.+ını 99a/24

n.+ınçe 37b/18

n.+ini 38a/18, 69b/13

n.+lar 100b/04

n.+ler 79b/27, 80a/07

n.+leri 4b/11, 22b/10, 53b/27, 54a/05, 91b/26, 94b/01

n.+lerinden 5a/14, 86a/07, 100b/09

n.+lerine 38a/23

n.+lerini 22b/07, 57b/11, 57b/19, 78b/13, 85b/26, 85b/29

[=30]

nasihat it- Birine yapması ve yapmaması gereken şeyleri söylemek, öğüt vermek

n. id-er 55a/16

n. id-erler 92a/12, 100b/03

n. id-eyor 16a/26, 26a/14

[=5]

nasihat ver- bk. **nasihat it-**

n.+ler ver-erek 79b/27

n.+leri ver-di 53b/27

[=2]

nasihatle- bk. **nasihat it-**

n.-ip 46b/28

[=1]

nasihet bk. **nasihat**

n. 38a/27

n.+ini 77a/26

[=2]

nasil bk. **nasıl**

n. 50b/17

[=1]

Nasos k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

N. 38b/17, 38b/18, 38b/19, 38b/23, 39a/04, 39a/07, 39a/12, 39a/23, 41a/13, 42b/12

N.+u 39a/22, 42a/04

N.+un 39a/30

[=13]

nasp (< Ar. naṣib) Bir kimsenin payına düşen şey, hisse; bir kimsenin elde edebildiği, sahip olabildiği şey, behre; Allah'ın bir kimseye tayin ve kısmet ettiği şey, talih, baht

n. 44b/06, 49b/11, 54b/12, 55b/02, 65a/09

[=5]

nasp it- (Allah birine bir şeyi) Kader olarak belirlemiş olmak, birini bir şeye eriştirmek, kısmet etmek

n. it-diğinde 54b/12

n. it-diler 49b/11, 65a/09

[=3]

nasp ol- Kader olarak belirlenmiş olmak, onun kısmeti haline gelmek, ona müyesser olmak

n. ol-masına 44b/06

[=1]

nasp olun- bk. **nasp it-**

n. ol-acak 55b/02

[=1]

naşi (< Ar. nāşi) İleri gelen, neşet eden; (–den) dolayı, sebebiyle, ötürü

n. 15a/06

[=1]

navale (< Ar. nevāle) Gerekli yiyecek ve içecek şeyler, azık

n. 40b/25

[=1]

nazar (< Ar. naẓar) Bakış, bakma, göz atma

n. 25b/21

[=1]

nazar it- Bakmak

n. it-meye 25b/21

[=1]

nazaret Denetim, gözetim

n.+ini 28a/14

[=1]

nazaretlik Bekçilik, denetim işi

n. 47b/05

[=1]

nazaretlik it- Bekçilik etmek, denetlemek

n. id-üp 47b/05

[=1]

nazır (< Ar. nāẓir) Bakan, nazar eden; yönü bir yere doğru dönük olan; bir işin yönetimine memur olan kimse

n. 8b/20

n.+ı 44a/20, 44b/06

n.+i 64a/10

[=4]

nazik (< Fars. nāzuk'ten) Hareketleri karşısındakinde hoşnutluk uyandıracak şekilde ince, zarif, ölçülü, yumuşak ve terbiyeli olan kimse ve bu tarzda yapılan hareket; ince yapılı, kaba olmayan, narin

n. 3b/27, 20b/16

[=2]

nazir Bir işin yönetimine memur olan kimse

n.+leri 46a/14

[=1]

nazirlik Memurluk, bir işin yönetimine memur olma

n.+ini (nazirliğini) 86b/14

[=1]

ne Hangi şey; hangi; nasıl

n. 2a/12, 2a/13, 2b/03, 3a/09, 4b/01, 4b/16, 4b/17, 4b/24, 4b/30, 5a/08, 5a/24, 6a/28, 6a/28, 6b/03, 7a/28, 7a/28, 7a/30, 7b/01, 8a/16, 8a/20, 8a/27, 8a/27, 8a/27, 8b/06, 8b/15, 9b/25, 9b/26, 10a/01, 10a/02, 10a/09, 10a/14, 10a/19, 10b/16, 10b/20, 10b/31, 11a/07, 12a/15, 12b/10, 12b/18, 12b/18, 13a/01, 13a/02, 13a/02, 13a/20, 13b/08, 13b/20,

13b/20, 13b/20, 13b23, 14b/04, 14b/09, 14b/13, 14b/22, 14b/22, 14b/23, 14b/24, 15b/15, 15b/16, 16a/09, 16a/09, 17a/10, 17b/15, 18b/16, 20a/21, 21a/06, 21a/07, 21b/23, 21b/28, 22a/14, 23a/17, 23a/22, 23a/31, 24a/17, 25a/24, 25b/07, 27a/01, 27a/18, 27a/28, 31b/08, 31b/10, 31b/25, 32a/11, 32a/17, 35a/05, 35a/05, 35a/20, 35a/21, 35b/28, 36a/01, 36a/01, 37b/06, 37b/06, 37b/10, 37b/28, 38a/20, 38a/21, 38b/25, 38b/25, 39a/25, 39b/14, 39b/15, 40a/18, 40a/18, 40a/18, 40a/20, 40b/03, 40b/04, 40b/06, 40b/06, 41b/18, 41b/19, 42a/07, 42a/07, 42a/07, 42b/20, 42b/21, 44a/01, 44a/09, 44a/09, 44b/18, 45a/10, 45a/10, 45b/09, 46a/09, 46b/03, 47a/09, 48a/01, 48a/02, 49b/08, 49b/12, 50a/20, 51a/12, 51b/19, 51b/19, 51b/19, 52a/05, 53a/19, 54a/15, 54a/16, 54b/17, 54b/18, 55a/11, 55a/11, 55b/04, 56a/03, 56a/06, 56a/12, 56a/23, 56a/24, 56b/23, 56b/29, 57b/24, 58a/22, 58a/22, 58b/16, 58b/16, 59a/17, 59a/17, 59a/18, 59a/26, 61a/05, 61a/05, 61b/04, 61b/11, 61b/13, 62a/27, 62a/27, 62b/20, 63b/19, 63b/20, 63b/21, 63b/29, 64b/16, 64b/16, 65b/29, 66b/27, 66b/27, 66b/28, 66b/29, 66b/31, 67a/08, 67b/07, 67b/07, 67b/19, 68a/08, 68b/03, 68b/04, 68b/23, 68b/23, 69a/10, 69a/10, 69a/12, 69a/19, 69b/18, 69b/24, 70b/09, 70b/18, 71a/26, 71b/10, 71b/13, 72a/07, 72a/28, 72a/28, 72b/06, 72b/08, 72b/09, 72b/15, 72b/17, 73b/02, 73b/22, 73b/22, 73b/30, 73b/30, 74a/10, 74a/11, 74a/19, 74b/10, 74b/10, 74b/10, 74b/15, 74b/18, 74b/19, 76a/07, 76a/09, 76b/03, 77a/16, 78b/06, 79a/14, 79a/16, 79b/07, 80b/16, 80b/16, 80b/21, 81a/06, 81b/19, 81b/20, 82b/06, 84a/29, 84b/20, 84b/21, 86b/11, 86b/16, 86b/17, 87a/08, 88b/27, 89a/08, 89a/08, 89a/30, 90a/04, 91b/16, 92a/14, 92b/12, 92b/25, 92b/26, 92b/27, 92b/28, 92b/28, 92b/28, 94a/13, 94a/21, 94a/21, 94b/05, 94b/11, 94b/22, 94b/29, 96a/11, 96b/15, 96b/20, 97a/24, 98a/19, 98b/06, 99b/11, 99b/11, 99b/20, 99b/31, 100a/17, 100a/18, 101a/15, 101a/16, 101a/18, 101a/19, 101a/22

n.+dir 8b/26, 13b/07, 17a/21, 45b/26, 69a/09

n.+n 95a/28, 95b/01

n.+nin 67b/08

n.+si 52a/28

n.+ye 10b/02, 26b/15, 34b/24

[=294]

nebadat (< Ar. nebātāt) Bitkiler

n. 11b/16

[=1]

nefes (< Ar. nefes) Akciğerlere hava alıp verme ve bu yolla alınıp verilen hava, soluk:

n. 18b/11

n.+imden 19a/08

n.+lerine 34a/16

[=3]

nefis (< Ar. nefs) Bir kimsenin kendi öz varlığı, öz benliği, kişiliği; bedene ait yeme, içme vb. ihtiyaçların bütünü

n.+i (nefsi) 66b/15

[=1]

nefret (< Ar. nefret) Bir şeyi veya bir kimseyi beğenmemekten, kötü bulmaktan ileri gelen şiddetli itici duygu, iğrenç bulup tiksenme

n. 68b/18

[=1]

nefret it- Nefret duygusuyle dolu olmak, iğrenmek, tiksinmek

n. id-erler 68b/18

[=1]

Nemçe Avusturya

N.+nin 2a/10

[=1]

nemlak Nemli, ıslak

n. 4b/26, 18a/03

[=2]

nere Hangi yer

n.+de 40b/25, 50b/15, 76b/24, 76b/27

n.+dedir 92b/19

n.+den 96a/04

[=6]

Neoptolemos k.a. Yunan mitolojisinde Epir kralı

N.+un 31a/14

[=1]

nev (< Fars. nev) Yeni; son zamanlarda ortaya çıkmış

n. 4b/21

[=1]

nevi (< Ar. nev‘) Cins, tür

n. 63a/11

[=1]

Nev-şehir Nevşehir

N. 1a/15

[=1]

nezaketli Nazik, ince, terbiyeli

n. 2a/01

[=1]

nice Çok, pek çok, birçok; nasıl; ne vakit

n. 4b/18, 54b/29

[=2]

niçe bk. **nice**

n. 46a/08, 82a/24, 82a/25

n.+ki 82a/23

[=4]

niçün Bir şeyin sebebini ve amacını sormak maksadıyle kullanılan “neden,

hangi sebeple, hangi sebepten ötürü?" anlamında soru zarfı

n. 6b/21, 9b/24, 13b/05, 24a/09, 24a/16, 27a/25, 36b/19, 36b/30, 41a/27, 41a/30, 43b/22, 53b/15, 66b/06, 68b/07, 72b/22, 76b/06, 81b/15, 82b/14, 82b/15, 88a/22, 95b/15

[=21]

nidem "Ne edeyim?", "Ne yapayım?"

n. 14b/03, 74b/19, 100b/09

[=3]

niet (< Ar. niyyet) Bir şeyi yapmayı önceden kurma, zihinde tasarlama, yapmayı aklına koyma, yapmaya karar verme

n.+i 1a/03, 33a/24

[=2]

nihayet (< Ar. nihāyet) Son; sonunda, en sonunda

n. 14b/04, 16a/18, 16b/20, 19a/17, 22b/26, 24b/23, 29a/29, 32b/26, 34a/29, 35a/02, 36b/15, 38b/29, 47b/22, 51a/15, 54b/14, 57a/15, 57b/21, 58a/13, 58a/19, 58b/09, 58b/20, 59b/04, 59b/28, 60a/31, 60b/27, 63a/11, 65b/02, 73a/25, 78a/26, 80b/21, 81b/13, 82a/13, 84b/09, 86a/19, 89a/06, 91b/10, 92a/19, 99a/22, 100a/27, 100b/19, 101a/13

n.+i 65a/19

n.+inde 7a/04, 7a/14, 23a/24, 34a/05, 35a/22, 38b/03, 70a/26, 80a/16, 84a/08, 84a/15, 86b/27, 87a/02

n.+ine 7a/16, 77b/15

n.+ini 77b/10

[=57]

nihayetsiz Sonsuz, bitmez tükenmez; uçsuz bucaksız

n. 22b/11, 77a/15

[=2]

Nikolaos k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

N. 23b/18, 23b/21, 71b/13

N.+a 23b/24, 71b/12

N.+un 26a/20

[=6]

Nikomahos k.a. Aristoteles'in babası

N. 21a/01

[=1]

nikret bk. **nikris**

n.+e 58b/10

[=1]

nikris (< Ar. niḳris) Vücutta ürik asitin artması sonucunda daha ziyade el, ayak parmaklarında ve eklemlerde ortaya çıkan, ağrılı şişliklerle seyreden bir metabolizma hastalığı, gut, damla

n. 60b/05

[=1]

nîmet (< Ar. ni‘met) Lutuf eseri olan iyilik, ihsan, bağış

n. 5a/01

[=1]

nişan (< Fars. nişān) Ateş edilmek istenen hedef, nişangah

n. 88a/30, 88a/30

n.+ını 69a/20

[=3]

nişan taşı Ok atma yarışmalarında padişah veya şehzadelerin kırdıkları önemli bir rekorun unutulmaması için okun düştüğü yere dikilen işaret taşı

n. 88a/30, 88a/30

[=2]

nişane (< Fars. nişāne) İşaret, alamet, belirti

n.+leri 69b/25, 79a/02

n.+si 16b/21

[=3]

niyet bk. **niet**

n. 4b/08, 14b/05, 38b/30, 65b/23, 74a/29, 96b/08

n.+ini 60a/03

n.+lerinde 70b/21

n.+lerine 33b/13

[=9]

niyet dut- Aklından bir şey geçirip bir işin oluşunda ve oluş tarzında ona cevap aramak

n. dut-du 65b/23

[=1]

niyet it- Bir şeyi yapmayı zihinde tasarlamak, aklına koymak, yapmaya karar vermek, niyetlenmek

n. it-dim 4b/08, 74a/29

[=2]

nizam (< Ar. niẓām) Kainatta ve her türlü kuruluşta, o şeyin varlığının gerektirdiği şekilde mevcut olan ve devamını sağlayan yasa ve kural, düzen, usûl

n. 36a/24

[=1]

noksan (< Ar. nuḳṣān) Eksiklik, kusur; eksik, kusurlu

n.+larınızı 78b/08

n.+lerini 79b/26, 94a/19

[=3]

noksanlık Noksan olma durumu, eksiklik

n.+ları 74b/16

n.+larını 74b/04

[=2]

nomas bk. **nomos**

n.+lara 50b/31

[=1]

nomos (Yun.) Kanun, kural

n. 62b/21

n.+lar 29a/17, 62a/19

n.+ları 28b/14, 62a/20

n.+ların 50b/20, 62a/17

n.+larına 34b/08

n.+larınca 29b/04, 34a/15

n.+larınça 28b/12, 30a/22

n.+larını 20b/01, 28b/21, 29a/14

n.+larının 28b/27

n.+leri 28a/08

n.+lerini 13a/05, 13a/06

[=19]

Numas k.a. İkinci Roma kralı Numa Pompilius

N. 50b/24

[=1]

nutk bk. **nutuk**

n. 88a/05

n.+ler 88a/06

[=2]

nutuk (< Ar. nuṭḳ) Söz, konuşma, kelam; dinleyenleri belli bir düşünce ve duygu etrafında toplamak ve ikna etmek maksadıyle bir kalabalığa karşı yapılan güzel ve etkili konuşma, söylev, hitabe

n.+ları 94a/31

[=1]

nüzul (< Ar. nuzūl) İnme, felç denen hastalık

n. 69a/04, 101a/13

[=2]

Numas k.a. İkinci Roma kralı Numa Pompilius

N. 50b/24

[=1]

O

o 1. İşaret sıfatı

o. 13b/01, 17a/16, 17b/08, 21b/20, 26b/26, 34a/17, 65b/03, 66a/04, 69b/02, 77a/17, 77b/10, 81a/09, 82b/22, 87a/30, 87b/05, 87b/05, 89a/21, 93b/27, 95a/12

[=19]

2. Üçüncü tekil şahıs zamiri

o. 9a/14, 13b/13, 16b/14, 17a/26, 17b/16, 18a/12, 23b/04, 25b/02, 25b/24, 26b/16, 26b/23, 28b/31, 36b/09, 38a/15, 45a/01, 45b/26, 45b/30, 46b/20, 55a/24, 59b/06, 61b/28, 66b/06, 68a/08, 68b/06, 69a/19, 86a/22

o.+na 8b/21, 41b/23, 71b/17

o.+nlar 58b/01

o.+nu 15a/19, 89b/02

[=32]

o gadar bk. **o kadar**

o. 22b/03, 25b/08, 28b/10, 38b/20, 45a/09, 76b/07

[=6]

o kadar O ölçüde, o miktarda, o derecede; onca

o. 3a/01, 6b/09, 7b/04, 16a/01, 16b/02, 19b/14, 19b/19, 19b/22, 21a/07, 21b/23, 24a/18, 25a/21, 27a/18, 32a/12, 33b/11, 33b/24, 34b/31, 36a/20, 36a/21, 36a/22, 37a/18, 37b/24, 37b/24, 37b/27, 38a/08, 38a/20, 38a/21, 48b/20, 51a/01, 53b/03, 54b/30, 56a/13, 58b/06, 63b/21, 63b/29, 68a/10, 69b/07, 70b/18, 71a/28, 72b/16, 72b/18, 73b/13, 73b/14, 73b/15, 74b/12, 80a/16, 80a/16, 83b/07, 84a/10, 87a/08, 88b/13, 89b/25, 95a/07, 95b/28, 96a/11, 97a/24, 100a/01, 101a/23, 101a/26

[=59]

o kader bk. **o kadar**

o. 6b/09, 94b/11

[=2]

ocak Ateş yakılan yer

o.+ını (ocağını) 43a/18

[=1]

oçak bk. **ocak**

o.+lerimizi 10a/21

[=1]

oda Bir binanın, özellikle bir evin mutfak, banyo, giriş ve salon dışındaki çalışma, oturma, yatma vb. işlere yarayan, bir veya daha fazla çıkışı olan bölümlerinden her biri

o. 59a/11, 59b/09

o.+cağazın 59a/13

o.+dan 22a/19

o.+de 59a/22

o.+den 60a/22

o.+lerini 93b/18

o.+mın 19a/05, 19a/06

o.+nın 59a/14, 59a/17, 59b/03, 59b/31, 60b/26

o.+nız 59a/13

o.+sı 60a/31

o.+sına 59b/19, 95b/05

o.+sında 59a/31

o.+sını 67b/25

o.+sının 58b/12, 67b/28

o.+yı 68a/02

[=23]

Odissea Odysseia, Homeros'un derlediği ünlü destanlardan biri

O. 30a/09

O.+nın 30a/14

[=2]

Odisseia bk. **Odissea**

O.+sında 8b/12

O.+sını 4a/12

[=2]

Odisseis bk. **Odissea**

O.+in 4a/13, 70a/28

[=2]

Odisseus bk. **Odissea**

O. 3a/27, 73a/27

[=2]

ogu- bk. **oku-**

o.-duklerinden 4b/19

o.-yalım 6b/27

[=2]

oğra- bk. **uğra-**

o.-dı 64a/31

o.-r 52b/27

o.-rlar 69a/04, 99b/23

o.-yor 22b/23

[=5]

oğraş- Bir şeyi kendine iş edinip üzerinde çalışmak, meşgul olmak

o.-maya 15b/06

[=1]

oğul Cinsiyeti erkek olan evlat

o. 101a/22

o.+u (oğlu) 7a/18, 19b/02, 21a/23, 25b/09, 28a/24, 28a/27, 29a/04, 31a/04, 33a/25, 45b/24, 47a/08, 47a/10, 47b/06, 48b/29, 64a/07, 70a/10, 82a/03, 82b/16, 82b/25, 87b/03, 92a/08, 92a/10, 99a/30, 101a/07, 100b/17

o.+um (oğlum) 30b/21, 38a/11, 46a/16

o.+umu (oğlumu) 51a/17

o.+una (oğluna) 28b/19, 101a/12

o.+undan (oğlundan) 28b/10

o.+unu (oğlunu) 14a/20, 30b/04, 51a/11, 82b/28

o.+unun (oğlunun) 3a/06, 28a/30, 30b/14, 81b/30, 91b/02, 101a/04, 101a/18

o.+uun (oğluun) 83b/19

[=45]

oğuruna bk. **uğruna**

o.+una 32b/27, 33a/10

[=2]

oğruna bk. **uğruna**

o.+una (oğruna) 30b/08, 32b/16, 34a/21, 80b/26

[=4]

ohdedar Bir işi yapmaya veya yaptırmaya gücü yetme, muktedir olma

o. 2a/08, 4a/02, 21a/20, 22a/15, 22a/29, 23a/12, 31a/07, 44b/06, 48a/17, 50a/28, 60b/01, 63a/02, 68a/22, 73b/11

[=14]

ohdedar ol- Bir işi yapmaya veya yaptırmaya gücü yetmek, muktedir olmak

o. ol-amayup 63a/02

o. ol-dığını 73b/11

o. ol-du 4a/02, 22a/29, 23a/12, 31a/07, 60b/02

o. ol-duğundan 48a/17

o. ol-dukdan 21a/20

o. ol-dular 44b/06

o. ol-dum 68a/22

o. ol-ur 22a/16

o. ol-sunlar 2a/08

[=13]

Oiti Oiti Dağı

O. 34a/07

[=1]

ok Yay denilen aletle fırlatılan ve ucunda sivri bir demir bulunan ince kısa değnek, tir, sehim, navek

o.+ları 33b/25

[=1]

oku- Bir yazıda ne yazıldığını sadece gözle veya aynı zamanda seslendirerek çözmek

o.-duğım 74a/07

o.-dukca 30a/19

o.-dukda 58b/29

o.-duklarından 72a/13

o.-dukleri 47a/21

o.-dular 81b/04

o.-madan 8b/31, 46a/23

o.-maden 12b/13

o.-malar 46a/18

o.-mamış 48a/08, 99a/24

o.-manın 46a/30

o.-maya 5a/27, 15a/01, 92a/16

o.-mazden 72a/20

o.-muş 46a/10, 78b/18

o.-muşlar 51a/14

o.-r 12b/27, 30a/10

o.-rlar 72b/18

o.-rler 10a/13

o.-yabilmeleri 1a/10

o.-yacaklar 30a/10

o.-yacaksınız 20a/07

o.-yanler 72b/17

o.-yarak 60b/17

o.-yor 73b/10

o.-yun 7b/14

o.-yup 2b/07, 73a/24

[=33]

okuma Okumak işi, kıraat; eğitim

o. 46a/24, 46a/27, 46b/03, 48a/22, 92b/04, 96a/29, 97b/24, 98a/01, 100a/06

o.+ler 95a/14

o.+nın 97a/03, 97b/04

[=12]

okumaklık Okuma, okuma işi

o.+a (okumaklığa) 73a/23

o.+ı (okumaklığı) 73b/04

[=2]

okutdur- Okumak işini başkasına yaptırmak, kıraat ettirmek; öğrenim görmesini sağlamak, tahsil ettirmek

o.-dular 85a/04

[=1]

ol İşaret sıfatı,"o"nun eski şekli

o. 2b/05, 2b/14, 2b/16, 2b/17, 2b/19, 2b/31, 2b/31, 4a/07, 4b/02, 4b/09, 4b/11, 4b/12, 4b/28, 5a/04, 5a/18, 6b/15, 7a/21, 7a/24, 7a/27, 7b/27, 8a/04, 8a/19, 8a/19, 8b/02, 9b/04, 10a/12, 10b/11, 10b/24, 12a/02, 12b/06, 12b/10, 12b/12, 12b/19, 12b/19, 12b/25, 12b/28, 13a/02, 13a/08, 14a/06, 14b/26, 14b/29, 15b/08, 16a/20, 16b/12, 16b/14, 17a/11, 17b/30, 18a/02, 18a/07, 18a/17, 18b/10, 18b/20, 18b/25, 19a/28, 19b/14, 20b/27, 22a/14, 22b/20, 22b/27, 23a/04, 23a/05, 23a/16, 24a/17, 25a/08, 25a/28, 25b/06, 25b/23, 26a/03, 26a/03, 26a/07, 26a/19, 26b/20, 27a/11, 27a/12, 27a/20, 28b/17, 28b/30, 29a/25, 31b/28, 31b/29, 32b/12, 33b/29, 34a/11, 34a/13, 34a/18, 35a/30, 36a/03, 36a/18, 37a/07, 38b/06, 38b/08, 38b/11, 38b/14, 38b/15, 38b/22, 39a/07, 39a/12, 39a/18, 39a/23, 40a/16, 40b/17, 40b/24, 41b/30, 42a/17, 42a/19, 43a/07, 43a/11, 43a/20, 43a/23, 43a/24, 44b/10, 44b/18, 44b/28, 45a/05, 45a/17, 45a/22, 45a/30, 45b/05, 45b/10, 45b/26, 46a/25, 47b/04, 47b/13, 48b/24, 49a/02, 49a/10, 49b/10, 51a/26, 51a/27, 51b/05, 52a/14, 52b/02, 53b/24, 54a/06, 54a/24, 55a/03, 55b/17, 57b/09, 57b/10, 57b/11, 57b/18, 58a/15, 58b/03, 59a/21, 59a/25, 59b/09, 60a/02, 60a/20, 60a/25, 61a/02, 61a/06, 61b/05, 61b/30, 62b/10, 63a/07, 63b/16, 64b/05, 65a/08, 65a/20, 65a/23, 65b/06, 66a/01, 66a/29, 66b/09, 66b/14, 66b/14, 66b/19, 66b/27, 67b/01, 67b/08, 67b/24, 68b/21, 69a/27, 69b/09, 69b/10, 69b/31, 70a/14, 70b/26, 71b/18, 71b/20, 72a/18, 72b/12, 72b/28, 72b/30, 73a/03, 73a/14, 73b/04, 74a/21, 75a/03, 75a/18, 75b/10, 75b/16, 75b/23, 76b/03, 76b/07, 77b/12, 77b/29, 78a/13, 78a/30, 79a/07, 79b/06, 80a/29, 81a/03, 81a/21, 81b/14, 82b/27, 83a/22, 83b/16, 84b/11, 84b/23, 85a/12, 85b/08, 86a/20, 86a/25, 87b/19,

88a/20, 88b/04, 88b/05, 88b/13, 89a/25, 90a/07, 90a/10, 91b/22, 91b/25, 92b/09, 92b/18, 93a/20, 93b/11, 94a/12, 94b/30, 95a/01, 95a/17, 95b/08, 95b/19, 96a/07, 96a/12, 96a/22, 96a/28, 97a/11, 97a/26, 97b/11, 98a/11, 98b/19, 98b/22, 98b/23, 99a/01, 99a/04, 99a/09, 99a/12, 99b/03, 100a/31, 101a/23

[=253]

ol- Meydana gelmek, vukū bulmak; gerçekleşmek, tahakkuk etmek

o. 11b/26, 40b/05, 58a/28, 98b/06

o.-a 52b/16, 52b/16, 53a/09

o.-abildi 22b/05

o.-abilecek 91a/19

o.-abileceksiz 20b/16

o.-abilelim 52a/12

o.-abilir 42b/21, 42b/21, 54a/16, 54a/17, 56a/24, 75b/17, 75b/21, 80b/07

o.-abilirim 75b/03

o.-abilirler 17b/22, 50a/21, 65a/10

o.-abiliyor 14b/24

o.-abilürler 90b/19

o.-acağım 46a/08

o.-acağını 26b/15, 33b/17

o.-acağınız 94b/14

o.-acağız 7a/15, 7a/15, 8a/11

o.-acak 6b/07, 7b/19, 9b/26, 28b/25, 38a/19, 54a/12, 54a/19, 55b/02, 56b/26, 59a/11, 72b/31, 74a/18, 78b/19, 81a/19, 93a/01

o.-acakdır 1a/07, 7a/17, 15a/29, 20b/23, 46b/12, 83b/20, 91b/23, 91b/24

o.-acakdırlar 75a/20

o.-acaklar 15b/02, 26a/02, 34a/06, 66b/26

o.-acakler 93b/28

o.-acaksın 56b/25

o.-acaksız 17b/13, 63a/03, 96b/01

o.-açağız 29b/26

o.-açak 42a/08, 46a/09

o.-açakdır 52b/20

o.-açakdırlar 79a/02

o.-aler 53a/10

o.-alım 5b/15, 26a/15, 34b/21, 50b/30, 71a/02

o.-amadığının 22a/23

o.-amadık 26b/26

o.-amadım 43b/27

o.-amayup 63a/02, 91a/29

o.-amaz 26a/18, 57a/21, 100b/14

o.-amazlar 35a/07

o.-amazsın 40a/06

o.-an 2a/02, 2b/04, 3a/21, 4b/02, 4b/13, 5a/01, 5a/18, 8b/21, 9a/05, 9b/15, 9b/16, 10a/20, 11b/07, 11b/11, 12a/11, 12a/30, 12b/09, 13b/21, 14a/05, 14a/26, 15a/06, 15a/27, 15a/28, 15b/12, 18a/28, 18b/23, 19a/08, 19b/03, 20b/12, 21b/08, 21b/14, 24a/08, 26b/07, 27a/10, 28a/26, 28b/03, 29a/09, 29a/29, 32a/17, 32a/24, 32b/01, 32b/10, 32b/20, 40a/03, 40a/08, 40b/18, 42a/17, 43a/07, 43b/13, 43b/17, 44a/15, 44a/24, 44b/25, 45a/02, 45b/13, 46a/23, 46b/29, 47a/09, 48a/08, 48a/10, 48b/06, 48b/07, 48b/28, 49a/10, 50a/15, 50b/20, 50b/24, 51a/26, 51a/30, 54b/01, 55a/07, 55a/23, 55b/07, 60a/17, 60a/28, 60b/16, 60b/22, 61a/02, 62a/15, 64b/05, 64b/24, 64b/25, 65a/01, 67a/29, 67a/29, 67b/27, 68b/03, 70a/28, 70b/16, 72b/10, 72b/26, 73a/04, 74a/26, 74b/02, 77a/03, 77a/20, 77b/20, 78a/30, 78b/01, 78b/03, 78b/12, 78b/20, 80a/24, 80a/29, 80b/08, 80b/24, 80b/26, 82a/09, 82b/29, 83b/25, 84a/02, 85b/21, 86a/16, 88a/09, 88b/06, 88b/12, 91a/06, 91a/31, 91b/08, 91b/09, 91b/11, 92a/08, 92a/10, 92a/11, 93b/14, 94a/02, 95a/19, 99a/03, 99b/14

o.-ana 47a/18, 47b/11

o.-anı 44b/13, 44b/15

o.-anın 25a/30

o.-anlar 72b/07, 72b/09, 85b/12

o.-anlara 4b/27

o.-anlardan 64a/20

o.-anları 68b/17

o.-anların 32a/28, 61a/17

o.-anlarından 2a/19

o.-anler 4b/30, 7b/05, 65a/17, 93b/07, 97b/12, 100b/07

o.-anlerden 81b/01

o.-anleri 55a/29, 59b/23

o.-anlerin 66a/03, 88b/07

o.-arak 41a/07, 53a/24, 59a/07, 75a/02

o.-arakdan 47b/03

o.-asız 51b/25, 62b/26, 87b/25, 87b/28, 93b/01, 93b/02

o.-aym 74a/30

o.-dığımızda 69b/29

o.-dığından 88a/26

o.-dığını 10b/09, 71a/11, 73b/11, 76b/27

o.-du 4a/03, 19b/21, 21a/01, 22a/29, 23a/06, 23a/12, 29a/03, 29a/20, 29b/03, 31a/05, 31a/07, 31a/21, 32b/13, 34b/27, 35a/13, 38b/23, 39a/06, 39a/11, 39a/18, 39a/22, 39a/23, 40b/20, 42b/13, 46a/06, 47a/08, 47b/04, 47b/20, 47b/21, 47b/26, 48b/05, 50a/13, 51a/30, 51b/18, 53a/01, 53a/02, 53b/23, 57b/20, 57b/23, 59b/21, 59b/22, 60b/02, 61b/16, 64a/22, 64a/25, 64a/27, 64a/30, 66a/05, 66a/06, 66a/27, 68b/01, 69a/30, 70a/04, 70a/12, 71a/02, 75b/02, 79a/25, 81b/16, 81b/20,

83a/08, 83a/24, 83b/23, 84a/01, 84a/07, 84a/17, 84a/26, 86b/01, 86b/17, 86b/22, 87a/16, 88a/23, 88b/13, 90a/13, 90a/16, 90b/01, 90b/03, 90b/25, 95b/25, 96a/14, 98a/07

o.-dığı 82b/18, 89b/28

o.-dığımız 6b/26, 7a/12, 52a/10

o.-dığında 15b/07

o.-dığından 74a/28

o.-dığını 8b/11, 8b/20, 11a/08, 11b/23, 39a/16, 56a/28, 71a/12, 74b/18, 94a/14, 96a/12

o.-duğim 72a/24

o.-duğinden 50a/22

o.-duğu 3a/10, 3a/19, 4b/16, 8b/14, 14a/12, 14b/19, 16a/04, 29a/08, 34a/23, 38b/27, 39a/29, 44a/12, 45b/01, 47b/09, 49a/01, 50b/25, 55b/06, 64a/11, 69a/18, 70a/06, 70a/12, 78b/27, 82b/16, 83a/09, 91a/24, 93b/31, 96b/04

o.-duğum 41a/28

o.-duğumuza 55a/12

o.-duğun 38a/25

o.-duğuna 14a/19, 65b/15

o.-duğunda 69a/07

o.-duğundan 1a/11, 3b/07, 48a/17

o.-duğunu 16a/11, 16b/03, 23a/23, 31b/10, 31b/11, 74b/19, 84a/28, 85a/30, 85b/06

o.-duğunuzda 13b/15

o.-duk 63a/15

o.-dukca 14a/21, 30b/24

o.-dukda 47b/09, 77a/17, 96b/13

o.-dukdan 21a/20, 27b/23, 39b/10, 41a/09, 71a/25, 79b/15

o.-dukde 97b/02

o.-dukları 31b/05

o.-duklarına 74a/16

o.-duklarından 27b/10, 39b/16, 53a/21, 92b/27

o.-duklarını 27a/01, 71a/26

o.-duklerini 82a/12, 92b/13

o.-dular 7b/29, 44b/06, 46a/14, 66b/01, 66b/02, 72b/13, 74b/24, 84a/09, 84a/12, 85a/01, 87a/15, 101a/10

o.-duler 17b/22, 84b/27, 88b/16, 93b/06

o.-dum 22b/13, 57b/10, 68a/22, 77a/18, 77b/22

o.-dun 14b/04

o.-madan 49a/24, 82b/23

o.-madı 100b/25, 100b/27

o.-madığı 24a/04, 75a/19

o.-madığımdan 37b/19

o.-madığından 41a/18

o.-madıkca 98a/01

o.-madıkça 53b/07

o.-madıkdan 14b/27, 79b/12

o.-madım 54a/11

o.-mak 1a/10, 2b/11, 14b/02, 14b/03, 21a/12, 32b/16, 54b/05, 54b/21, 54b/23, 72a/05, 76b/29, 77a/05, 79b/28 o.+mak

o.-makdan 42b/26, 54b/06

o.-maksız 57a/20, 84a/05

o.-malarına 71a/02

o.-malarının 23a/22

o.-malerine 4b/14, 25b/18

o.-malerini 16b/08, 17a/09, 51a/03, 51a/04

o.-malerinin 11b/06

o.-malı 13a/15, 35b/14

o.-malıdır 34a/18, 48a/22

o.-malıdırlar 40b/11

o.-malısın 14a/22

o.-malıyız 51a/01, 52a/10

o.-mam 19a/17

o.-mamak 35b/16

o.-mamalı 15b/19, 16a/22

o.-mamalıdır 76a/02

o.-mamışdır 57a/22

o.-mamız 8b/15, 53a/25, 61a/21

o.-masa 55b/19

o.-masaler 93a/03

o.-ması 33a/19, 44a/15, 50a/13, 54b/08, 55a/17, 79a/19, 89b/02, 100a/03,

o.-masın 24b/25, 41b/11, 87b/11, 89a/04, 96a/06

o.-masına 28b/28, 32a/29, 44b/06, 70b/31, 71a/01, 84a/17, 87b/06

o.-masından 89a/20

o.-masını 24b/16, 27b/14, 35b/24, 45b/16, 52a/22, 84b/06, 85b/13

o.-masınlar 86a/12

o.-maya 12a/26, 29b/07, 39a/06, 46a/14, 46a/15, 47b/03, 48a/20, 56a/20, 62a/10, 76a/14, 79b/09, 80b/10, 86b/04, 96a/06, 101a/20

o.-mayacak 48a/09, 61a/16, 67a/03

o.-mayaçak 52b/12

o.-mayaçaktır 56b/21

o.-mayalım 8b/31, 58a/01

o.-mayan 8a/02, 14a/27, 35a/06, 63a/24, 79b/06, 82a/14, 82b/05

o.-mayandan 18a/09

o.-mayanden 18a/10

o.-mayı 19b/28, 23b/15

o.-mayn 11a/30, 11a/31

o.-mayorlar 86a/13

o.-mayşın 26a/18, 90b/10

o.-mayup 14b/20, 79a/06, 95b/29

o.-maz 12b/14, 14a/25, 17a/11, 48a/27, 62a/21, 63a/19, 82b/23, 90a/06, 97b/30

o.-mazlar 92a/17

o.-muş 3a/04, 14b/21, 28a/02, 33a/05, 56a/07, 62b/10, 67b/25, 93a/16, 99b/25

o.-muşdurlar 44b/19

o.-sa 2b/31, 6b/08, 9b/23, 9b/26, 21a/10, 29a/07, 33a/11, 33a/12, 34a/09, 47a/10, 52b/10, 66b/08, 66b/12, 70b/21, 70b/22, 90b/14, 90b/21, 91a/18

o.-sak 27b/17

o.-salar 34b/14, 34b/15, 34b/17, 48a/01, 48a/02, 99b/20

o.-saler 10a/21, 54a/20, 78b/18, 87a/01

o.-sam 48a/08, 75a/27

o.-sanız 95a/02

o.-sun 3b/16, 10a/06, 19a/01, 19a/02, 23a/29, 34a/21, 38a/28, 40a/29, 47a/19, 50a/09, 52b/05, 54a/01, 54a/02, 56a/18, 61a/01, 61b/24, 63b/21, 75b/25, 77b/16, 79a/28, 79b/05, 82a/28, 83b/19, 87b/26, 89a/29, 89a/30, 95b/24, 96a/25, 97b/29

o.-suna 100b/24

o.-sunlar 2a/08, 18b/23, 28a/23, 29a/18, 30a/25, 51a/14, 61b/26, 86b/29, 91b/22

o.-sunler 9a/26, 47a/21, 62a/19

o.-ub 40a/07

o.-un 11a/27, 11a/30, 11a/31, 53b/08, 79a/09

o.-unca 16b/24

o.-up 11b/18, 12b/02, 14b/02, 14b/03, 15a/09, 15b/23, 18b/21, 21a/19, 21a/22, 21b/21, 22b/10, 22b/27, 24a/16, 25b/10, 25b/18, 27b/10, 28b/06, 29a/16, 29b/09, 30a/24, 30b/25, 31a/01, 31a/19, 31a/25, 32b/02, 32b/12, 33a/15, 34b/20, 36a/07, 37a/05, 37b/19, 38a/19, 38b/24, 41b/06, 41b/27, 43a/09, 43a/17, 44a/13, 45a/01, 50a/10, 51a/03, 51a/24, 51b/14, 54b/07, 55a/20, 56a/01, 56a/20, 56a/25, 56b/10, 57a/29, 66a/25, 70a/26, 75b/03, 78a/12, 83a/28, 83b/04, 85a/29, 85b/24, 86a/21, 87a/20, 89a/23, 90b/04, 91a/23, 93a/20, 96a/02, 96a/15, 96a/16, 96a/19

o.-ur 2a/06, 2a/14, 2a/18, 4a/26, 8a/11, 12b/11, 13b/16, 15a/20, 15a/28, 15b/09, 16a/05, 16a/06, 16a/19, 16a/26, 17b/24, 17b/24, 17b/29, 18a/01, 18a/01, 18a/02, 18a/04, 18a/06, 20a/02, 20b/26,

22a/16, 22a/21, 24a/06, 24b/03, 24b/22, 25a/30, 26a/10, 27a/19, 29b/06, 29b/11, 29b/17, 30a/27, 31a/01, 37a/02, 37b/26, 39b/25, 42a/22, 44a/02, 47a/10, 47a/11, 47a/19, 49b/03, 50b/08, 52b/25, 52b/29, 54b/08, 57a/23, 58b/01, 59a/29, 61a/10, 62a/13, 64b/08, 64b/12, 66a/03, 69a/19, 72a/12, 74a/25, 75b/17, 76a/10, 76b/01, 78a/14, 79a/15, 81a/10, 82a/29, 82b/03, 82b/07, 84a/23, 85b/18, 85b/22, 88a/04, 89a/30, 89b/12, 90a/07, 92b/24, 94b/08, 97b/10, 100a/08

o.-urlar 10a/09, 16a/16, 18a/30, 18a/30, 18b/01, 23a/26, 27b/28, 28b/13, 30b/28, 30b/31, 35a/23, 45a/23, 48a/01, 49a/07, 50b/21, 50b/23, 55a/25, 57a/06, 57a/10, 57a/14, 57a/18, 57a/31, 62b/04, 68b/21, 69b/25, 74a/19, 77b/29, 80b/18, 85b/29, 93a/26, 93a/29, 94a/16, 100a/02

o.-urler 10b/22, 47a/13, 55a/23, 86a/14, 94a/17

o.-ursa 89b/02

o.-ursak 13b23

o.-ursan 36a/14, 46b/28, 54a/03

o.-ursunuz 13b/21

o.-urum 53a/20

o.-uruz 2b/19, 13b/09, 27b/16, 50a/27, 50a/29, 54b/03, 56a/15

o.-uyor 13a/24, 95a/21

o.-uyorlar 10b/23, 62b/09

[=882]

Olimpia Antik Yunanistan'da Olimpiyat Oyunları'nın gerçekleştirildiği antik bir kenttir.

O. 83a/22, 83a/25, 83a/26

O.+deki 83b/06

[=4]

Olimpiada k.a. Büyük İskender'in annesi Olimpias

O.+nın 31a/16

[=1]

Olimpiakos(Yun.) Olimpiyatlar

O. 88b/01

[=1]

Olimpias bk. **Olimpiada**

O. 31a/12

[=1]

Olimpos Dağı Yunanistan'da bir dağ

O.+nın 40b/19

[=1]

Ollanda Hollanda

O.+da 43a/22

O.+ya 43a/12

[=2]

olmaklık Olma, oluş

o. 69b/11, 70b/15, 101a/21

o.+a (olmaklığa) 21a/24, 60a/12, 74a/13, 74a/20, 78b/01, 79b/09, 79b/14

o.+ı (olmaklığı) 1b/04, 55b/19

o.+ın (olmaklığın) 88a/18

o.+ına (olmaklığına) 11b/22

[=14]

Oloros k.a. Antik Yunan tarihçisi Tukididis'in babası

O. 83b/14

O.+a 83b/19

O.+un 82b/25, 82b/28

[=4]

olun- Olmak fiiline konu olmak

o.-acak 6a/10, 12a/18

o.-akzar 9a/21

o.-amadı 44b/01

o.-amaz 51a/11

o.-an 22a/30, 32a/01, 64b/19, 79b/04

o.-anlerde 100b/10

o.-dik 5b/22

o.-du 22a/03, 31a/08, 47b/29, 79a/27, 88b/11, 97a/30

o.-duğunda 55b/02

o.-dukda 97a/28

o.-dukde 83b/07

o.-maksız 95a/07

o.-maktedir 22a/03

o.-masına 22a/10

o.-mayacak 76a/23

o.-maz 2b/10

o.-muş 61a/26, 100b/05

o.-muşdur 27a/17, 97a/26

o.-sa 66b/09

o.-up 57a/30, 94a/12

o.-ur 44a/13, 83b/29

o.-uyor 44a/14

[=35]

Omiros İlyada ve Odysseia destanlarının yazarı İyonyalı ozan Homeros

O. 3a/27, 4a/11, 8b/09, 29b/27, 30a/02, 30a/04, 71a/07, 71a/08, 71a/10, 71a/15, 71a/24, 83a/02

O.+dan 44a/23

O.+un 29b/29, 30a/07, 30a/19, 45b/04, 71a/27

[=18]

on Dokuzdan sonra, on birden önce gelen sayının adı

o. 2a/01, 6b/22, 31a/27, 32a/13, 32a/14, 32a/14, 32a/15, 32a/19, 32b/04, 32b/31, 33a/27, 43a/05, 43b/04, 66a/18, 67a/13, 70a/25, 70b/18, 88a/29, 95b/25

[=19]

on başı Orduda erle çavuş arasındaki rütbe

o. 43b/12, 43b/17, 43b/23, 43b/25, 44a/01, 44a/06, 44a/07

o.+ya 43b/21, 43b/30

o.+yım 43b/25

[=10]

on sekiz On yediden sonra, on dokuzdan önce gelen sayı

o. 2a/01

[=1]

onor (< Fr. honneur) Haysiyet, öz saygı, şeref, izzetinefis

o.+larına 85b/29

[=1]

ora O yer

o.+da 14a/10, 14b/08, 18b/08, 28b/11, 29b/07, 36b/17, 36b/24, 44b/26, 47a/08, 47b/15, 56b/05, 59a/15, 61a/21, 65b/21, 75b/14, 75b/19, 80a/10, 93a/15, 96b/07, 96b/12

o.+daki 2a/03, 3a/22, 19a/15

o.(a)+dan 33b/05, 33b/18

o.+de 79a/30, 91a/31

o.+deki 98a/04

o.+den 91a/28

o.+nın 3b/03, 100b/14

o.+ya 22b/18, 42b/07

[=33]

ordu Bir devletin silahlı kuvvetlerinin bütünü

o.+lar 33a/23

o.+suna 34a/24

[=2]

oriktologia Mineraloji, mineralleri inceleyen bilim dalı

o. 93a/10

[=1]

orta İki uçtan veya bütün noktalardan aynı uzaklıkta olan yer; başlangıçla sondan veya etraftaki yerlerden aynı uzaklıkta kabul edilen yer

o. 16a/27, 56a/02

o.+sına 75a/18

o.+sında 53a/07

[=4]

Orthodoksos(Yun.) Ortodoks

O. 2b/23, 7a/09

[=2]

osan- bk. **usan-**

o.-ma 97b/08

[=1]

Osmanî Osmanlılar'la ve Osmanlı Devleti ile ilgili

O.+nin 1a/12

[=1]

ot Bir iki mevsim veya bir yıl, pek azı da daha fazla yaşadıktan sonra kuruyan, toprak üstündeki kısımları odunlaşmayıp yumuşak kalan küçük bitkilerin ortak ad

o. 17b/20, 59b/26

o.+lar 10b/16

[=3]

otur- Vücûdun belden yukarı kısmı dik duracak ve vücut ağırlığı kaba etler üzerine binecek şekilde bir yere yerleşmek, kuut etmek; yerine yerleşmek

o.-acak 42a/07

o.-alım 72a/17

o.-du 7b/15

o.-duğu 9a/13

o.-duğum 60b/22

o.-duğumuz 10a/16

o.-duk 52a/14

o.-dukda 36b/24, 52a/25

o.-dukde 92b/15

o.-dukları 25b/26

o.-dum 67a/06

o.-maya 31a/25

o.-mazdan 52a/03

o.-muş 41a/10, 56b/03

o.-ub 8b/15

o.-ur 56b/05, 99b/01

o.-uyor 14a/29

[=20]

otuz Yirmi dokuzdan sonra, otuz birden önce gelen sayının adı

o. 20a/15, 22a/09, 76b/01, 76b/04, 87a/16

[=5]

ova Çevresindeki yüksek ve arızalı topraklara göre çukurda kalan geniş ve düz arazi

o. 6a/15

o.+dan 6a/06

o.+de 87a/30

o.+lara 35b/26

o.+ler 5b/08

o.+nın 6a/15, 7a/27, 7b/02, 7b/09

o.+sına 32a/09

o.+sında 33a/19, 87a/28, 90b/27

o.+sını 32b/11

o.+ya 7a/23, 7b/16, 63a/05

o.+ye 61a/20

[=18]

oyanık Uyanmış veya uyumamış olan, uyku durumunda olmayan, uyumayan; etrafında olup bitenlerden haberdar olup

ona göre dikkatli davranan, gāfil olmayan

o. 10b/09

[=1]

oyna- Eğlenmek, oyalanmak maksadıyle bir şeyle meşgul olmak; bir spor faaliyetine katılmak

o.-mak 35b/08

o.-r 69a/17

o.-yanlara 49a/20

[=3]

oyun Bir menfaat olmadan hoşça vakit geçirmek için yapılan, çeşidine göre belli kurallara bağlanmış, maharete dayalı eğlence; vücut ve kafaca yetenekleri geliştirme amacı güden, kuvvete ve çevikliğe dayanan her çeşit yarışma

o. 61a/22, 63a/21

o.+u 35b/07, 61a/24, 69a/17

o.+una 35b/27

o.+unu 63a/06

[=7]

Ö

öbir Öbür, diğer, öteki; bir sonraki

ö. 12b/07, 17a/13, 21b/19, 26b/23, 33b/19, 42b/06, 46a/05, 50b/12, 50b/14, 50b/16, 50b/28, 63b/14, 65a/29, 65b/13, 66b/20, 70b/04, 77a/07, 89a/13, 94a/25, 95b/05, 96a/15, 98b/17

ö.+isi 16b/18, 27a/03, 56b/09

ö.+isini 59a/28

ö.+isinin 63a/09, 91b/08

ö.+leri 27a/04, 65b/06, 70a/30

ö.+lerinden 25b/29, 82b/04, 86a/03, 86b/29, 93b/18

ö.+lerine 39b/15, 40b/11, 62a/13, 85b/02

ö.+lerini 65b/19, 75b/08

ö.+lerinin 25b/30, 32a/26, 50a/05, 56b/30, 81b/17, 82a/08

ö.+lerinkinden 26a/02

[=49]

ödünç Geri verilmek veya alınmak şartıyle verilen veya alınan, ariyet

ö. 39a/14

[=1]

öfke Haksızlık, incinme, karşı koyma vb. duyguların doğurduğu, insanı saldırganlığa götürebilen şiddetli duygu, hiddet, kızgınlık, gazap

ö. 69a/01, 69b/05, 69b/24, 71b/24, 73a/01

ö.+den 69a/30, 82b/02

ö.+lerinin 66b/22

ö.+mi 68a/21

ö.+min 68a/14

ö.+mizi 69b/26

ö.+nin 68a/06, 68b/12, 69b/08, 71b/18

ö.+niz 69b/15

ö.+si 67a/10

ö.+sinden 22a/25

ö.+sini 59b/14, 66b/08, 68a/30, 69b/18

ö.+sinin 52b/25, 66b/18, 69a/24, 69b/22

[=26]

öfkelen- Öfkeli duruma gelmek, kızmak, hiddetlenmek

ö.-ip 71b/11

[=1]

öfkeli Öfke dolu, kızgın, hiddetli

ö. 45b/25, 45b/27, 52b/25, 64b/16, 66b/08, 68b/28, 71b/14, 71b/20

ö.+im 68b/08

[=9]

ögren- bk. **öğren-**

ö.-in 16b/17

ö.-mek 10b/15

[=2]

öğlen Öğle; öğle vakti, öğleyin

ö. 54b/21

ö.+nden 61a/19

[=2]

öğlen taamı Öğle yemeği

ö. 54b/21

[=1]

öğren- Bir husus hakkında bilgi sahibi olmak, bilgi edinmek; eğitim yoluyle belli bir konu üzerinde bilgi kazanmak, taallüm etmek, tederrüs etmek

ö. 40b/06

ö.-di 3a/26, 3b/04, 49a/02, 62b/12

ö.-diği 39a/09, 71b/22

ö.-dik 41b/25

ö.-dikde 33b/14, 33b/28, 89a/21

ö.-dikden 25b/27, 94b/14

ö.-dim 75b/30, 76a/19, 77a/12

ö.-diniz 53a/16

ö.-ebilir 84a/30

ö.-eceğiz 26b/23

ö.-ecekdir 92b/22

ö.-elim 16b/03, 41a/02

ö.-emedik 98b/21

ö.-esin 74b/18, 74b/20

ö.-esiniz 31b/10

ö.-esiz 95b/18

ö.-eyim 74b/23

ö.-in 89a/25

ö.-ip 3b/01, 47b/31, 88b/20

ö.-ir 38b/25

ö.-irler 92a/24, 92b/26

ö.-meğe 43a/09

ö.-mek 2b/06, 59b/23, 61a/24, 72b/05, 74b/03

ö.-memeliş 34b/16

ö.-mesi 94b/10

ö.-meye 11b/07, 80a/12, 95b/13

ö.-meyi 20a/14, 46b/10, 73b/26, 94a/25

ö.-mez 94a/24

ö.-miş 4b/20, 83b/17

ö.-se 46b/03

[=54]

öğrenil- Bilgi edinilmek, bilgi sahibi olunmak; yetenek sahibi olacak şekilde alışkanlık kazanılmak; haber alınmak

ö.-mesi 94a/12

ö.-mesine 94a/26

[=2]

öğrenmeklik Öğrenme işi

ö. 94a/04

ö.+i öğrenmekliği 82a/29

ö.+in (öğrenmekliğin) 75a/20

[=3]

öğrenmeksiz Öğrenmeden

ö. 94b/04

[=1]

öğret- Bir konu hakkında bilgi sahibi etmek; eğitim yoluyle belli bir konu üzerinde bilgi kazandırmak, talim etmek, tedris etmek

ö.-mek 38b/22

ö.-messe 48b/23

ö.-meye 48b/22

[=3]

öğülen bk. **öğlen**

ö. 37b/06

[=1]

öğün- Övünmek, sahip olduğu veya kendine pay çıkardığı bir şeyden gururla ve abartılı bir dille bahsetmek, iftihar etmek

ö.-ür 4b/17

[=1]

öğüt Bir kimseye doğru yolu göstermek, yapması ve yapmaması gereken şeyler üzerine dikkatini çekmek için söylenen söz, verilen fikir, nasîhat

ö. 46b/21

ö.+ler 39a/02, 51a/22, 100b/04

ö.+leri 22b/09, 53a/11, 94b/01

ö.+lerine 38a/16

ö.+lerini 16a/21, 39a/05

[=10]

öğüt- Tane halindeki maddeleri bir araçla ezerek un durumuna getirmek

ö.-meye 37a/13

[=1]

öğütle- Öğüt vermek, nasîhat etmek

ö.-ip 46b/28

ö.-r 37a/19

ö.-yecektir 46b/25

[=3]

öhdedar bk. **ohdedar**

ö. 29b/03

[=1]

öhdedar ol- bk. **ohdedar ol-**

ö. ol-du 29b/03

[=1]

öksüz Annesi veya hem annesi hem babası ölmüş çocuk

ö. 14a/08, 79a/26, 84b/30, 100a/08

ö.+de 79b/11

[=5]

öksüz kal- Annesi veya annesi babası ölmüş olmak; kimsesiz, garip kalmak

ö. kal-mış 14a/08

[=1]

öl- Hayatı sona ermek, yaşamaz olmak, can vermek, vefat etmek

ö.-dü 30b/16, 69a/29, 90b/02

ö.-düklerinde 57b/01

ö.-eceğimiz 17b/25

ö.-eceksiz 89b/14

ö.-en 101a/24

ö.-melidir 34a/19

ö.-mesin 40b/24

ö.-ünceye 47b/04

ö.-ürler 57b/02

ö.-ürsünüz 13b/19

[=12]

ölçü Ölçmek işi, bir şeyi kendi cinsinden birim olarak alınmış bir miktara nispetle değerlendirme; ölçmek işinde kullanılan birim

ö. 93b/16

[=1]

ölçüsüzlük Ölçüsüz olma durumu, aşırılık

ö.+den 16a/27

[=1]

öldür- Bir canlının hayatına son vermek

ö.-ecek 61b/21, 66b/19

[=2]

öldürül- Hayatına son verilmek

ö.-düğini 30b/14

[=1]

ölet Öldürücü salgın hastalık, kıran

ö.+leri 84a/24

[=1]

ölü Hayatı sona ermiş bulunan, artık yaşamayan

ö. 6b/19, 14b/14, 14b/16

[=3]

ölüm Bir canlıda hayatî fonksiyonların tam ve kesin bir şekilde sona ermesi durumu, mevt, irtihal, vefat

ö. 13b/18, 32b/27, 33a/24, 36a/11, 42a/06, 42a/27, 78a/26

ö.+e 57a/17

ö.+ler 18b/10, 25b/11

ö.+lerden 32b/28

ö.+ü 32b/27, 90a/19, 91b/06, 100b/23

ö.+ünü 89a/21, 90a/18, 91b/06

ö.+ünün 12b/02

[=19]

ölümcül Ölümle sona eren, öldürücü

ö. 39b/20, 40a/02

[=2]

ölümlü Ölmesi mukadder olan, kalıcı olmayan, fanî

ö. 55a/12

[=1]

ölümsüz Hiç ölmeyecek olan, ebedî, bakî, layemut; daima anılacak, hiç unutulmayacak olan

ö. 2b/14, 4a/28, 11a/24, 15a/16, 21b/31, 30a/16, 34a/14, 34b/11, 44b/22, 49a/24, 84b/26, 86b/23, 86b/24, 90a/02

[=14]

ölümsüz it- Ölümsüz duruma getirmek

ö. id-en 2b/14

[=1]

ömür (< Ar. ‘ömr) Yaşama veya var olma süresi, bir şeyin yaşadığı müddet, hayat

ö. 4b/26, 6b/08, 16b/16, 19b/29, 21a/18, 21a/28, 23b/09, 27b/12, 35a/17, 36a/11, 40a/05, 41b/03, 42a/26, 50b/21, 54a/07, 54b/04, 55b/27, 56a/06, 57b/02, 57b/13, 73b/23, 73b/30, 82a/08, 89b/13

ö.+de 56b/03, 97a/10

ö.+dür 42a/06

ö.+e 6b/30, 18a/26, 78b/25, 84b/19

ö.+lerinde 4a/15, 100b/29

ö.+lerine 31b/02, 88a/14

ö.+lerini 57a/07, 57a/12, 68b/15, 69a/02

ö.+lerinin 57a/15

ö.+ü 18a/20, 21a/09, 34a/3, 37b/14

ö.+ü (ömrü) 2b/28, 20a/19, 24a/24, 43a/20, 47b/15, 56a/04

ö.+üm (ömrüm) 21a/26

ö.+ümde (ömrümde) 57b/12

ö.+ümü (ömrümü) 77a/25

ö.+ümün (ömrümün) 4b/03, 4b/04, 54a/09, 76b/03, 76b/13, 81a/10

ö.+ümüzü (ömrümüzü) 53a/28, 93a/04

ö.+ümüzün (ömrümüzün) 12a/03, 12b/16, 42a/20, 52b/13, 89b/08

ö.+ün 5a/24, 17b/28, 53a/06, 57a/12, 76b/10, 78a/21, 97a/07, 97a/19

ö.+ün (ömrün) 20a/10

ö.+ünde (ömründe) 12b/02, 56b/17

ö.+üne (ömrüne) 38a/12

ö.+ünü (ömrünü) 9a/10, 11b/18, 20b/10, 21b/29, 38b/13, 49a/12, 53a/02, 73b/21, 82a/24, 98a/15

ö.+ünün (ömrünün) 2a/18, 3a/09, 4a/12, 5a/27, 73b/13, 77b/06

ö.+ünüz (ömrünüz) 89b/01

ö.+ünüzü (ömrünüzü) 51b/22

ö.+ünüzün (ömrünüzün) 17b/11

[=97]

ömür geçir- Yaşamak, hayatı devam edip gitmek

ö. geçir-diler 54a/07

ö. geçir-ip 89b/13

[=2]

ömürlülük Ömrü kısa veya uzun olma durumu

ö.+ün (ömürlülüğün) 20a/13, 20a/28, 20b/02

[=3]

ön Arka, sağ ve soldan başka dördüncü yön, görünen ileri taraf; bir şeyin esas kabul edilen görünen yüzü

ö.+müzdeki 36a/15

ö.+ünde 14a/29, 61b/02, 98b/09

ö.+ündeki 95a/27

ö.+ünden 14b/07, 61b/01

ö.+üne 5a/13, 6a/15, 84a/31, 100b/18

ö.+ünü 13b/27, 18b/18, 18b/22, 69b/10, 71b/05

[=16]

önünü al- Önlemek, engel olmak

ö. al-maya 18b/18

[=1]

öp- Sevgi ve saygısını göstermek üzere dudaklarını bir şeye değdirmek

ö.-dükden 51a/11

[=1]

ör- Duvar için yapmak, inşa etmek veya onarmak

ö.-sünler 91a/30

[=1]

ört- Korumak, gizlemek veya görünmez duruma getirmek için üstüne bir şey koymak, örtülü duruma getirmek; kapatmak

ö.-meye 86a/15

ö.-se 9b/03

[=2]

örül- Örmek yoluyle giyecek ve kullanılacak eşya durumuna getirilmek; yapılmak, inşa edilmek veya onarılmak

ö.-müşler 10a/01

[=1]

öt- (Kuş ve böcek) Değişik tonlarda nağmeli sesler çıkarmak

ö.-eyorlar 10a/04

[=1]

öte Daha uzaktaki yer, iki uzaklıktan daha uzak olanı; öbür taraf, öbür yan, uzakça olan yer

ö. 55b/13

[=1]

öyle Ona benzer, onun gibi; o kadar, o derece; o şekilde, o biçimde, o tarzda

ö. 1a/13, 29a/17, 34b/20, 41a/18, 41a/27, 76b/06, 93b/28, 99b/25

[=8]

öylece Tam öyle, tam olduğu gibi, o şekilde, o biçimde; öylelikle, o sûretle, o yoldan

ö. 24a/13, 35b/17, 39b/14, 40a/01, 64a/04, 68b/14, 68b/17, 91a/05, 93a/26, 97a/22, 97b/10, 100a/05

[=12]

öyleçe bk. **öylece**

ö. 39b/17, 83a/03

[=2]

öylen bk. **öğlen**

ö.+den 17a/13

[=1]

özür (< Ar. ‘ǒẕr) Kusur, hata, eksiklik

ö.+ü 7b/05

[=1]

P

padihşahlık Padişah olma durumu, saltanat, hükümdarlık; padişah yönetimi

p. 3a/03

[=1]

padihşahlık it- Hükmetmek, yönetmek

p. id-ecek 3a/03

[=1]

padişah (Fars. pādişāh) Büyük hükümdar; Osmanlı Devleti'nde hükümdarlara verilen unvan, sultan

p. 37b/05, 54b/03, 55a/10, 87a/27

p.+ı 21a/23, 54a/27, 54b/25, 66a/09, 70a/10, 70a/11, 80a/28

p.+ın 11a/13

p.+ının 21a/02

[=13]

padişahani (Fars. Padişahane) Padişaha yakışacak şekilde

p. 88b/29

[=1]

padişahlık bk. **padihşahlık**

p.+a (padişahlığa) 54a/29

[=1]

pahşiş bk. **bahşiş**

p. 81b/06

p.+larıdırlar 24a/22

[=2]

Paidaretos Eserde adı geçen bir şahıs

P. 86b/19

[=1]

paidonomos (Yun.) Çocuk hocaları; çocuk doktoru

p.+lardan 29b/06

[=1]

Paisanias k.a. Spatalı komutan Pausanias

P.+ın 88b/11

[=1]

pak (< Fars. pāk) Temiz

p. 26a/25

[=1]

pak- bk. **bak-**

p.-sın 22a/26

[=1]

pal bk. **bal**

p. 40b/13

[=1]

Palaia Grafi (Yun.) Eski Ahit, İncil'i oluşturan iki kitap koleksiyonundan en eskisidir.

P. 45b/09

[=1]

pambuk Pamuk

p.+a (pambuğa) 9a/27

[=1]

Panathinaia Tanrıça Athena adına her yıl düzenlenen şenlik

P. 28b/02

[=1]

pançere Pencere

p.+sini 19a/06

[=1]

panepistimion (Yun.) Üniversite

p.+unun 58b/21

[=1]

paniyır (< Yun. paneyiri) Panayır, belli zamanlarda belirli yerlerdeki meydanlarda kurulan büyük pazar

p. 83a/25, 83a/27, 83a/30

[=3]

paniyir bk. **paniyır**

p.+inde 83a/22

[=1]

panko (< İtal. banca) Banka, faizle para alıp veren, iskonto, kambiyo, kredi işleriyle uğraşan, ticarî muamelelere girişen, kasalarında değerli eşya ve evrak saklayan kurulu

p.+suna 3a/20

[=1]

Panmetron ariston (Yun.) Apollon Tapınağı'na yazılmış, "Ölçülü olmak en iyisidir" anlamına gelen söz

p. 61a/02

[=1]

panzehir (< Fars. pād-zehr) Bir zehirin etkisini ortadan kaldırabilme özelliğine sahip madde; kötü bir şeyi gideren, yok eden şey veya durum

p.+i 79a/13

[=1]

papaz (< Yun. papas) Hıristiyan din adamı

p. 3b/23

p.+ın 19b/02

p.+leri 3b/05

[=3]

para (< Fars. pāre) Alış verişte ödeme aracı olarak kullanılmak üzere devlet tarafından basılıp tedavüle çıkarılan, üzerinde îtibarî değeri yazılı kağıt veya maden

p. 18b/26, 63b/18, 63b/25, 63b/25, 72b/29

p.+ça 73a/09

p.+larını 39a/04, 73a/06, 73a/07

p.+larının 47b/16

p.+ler 54a/13

p.+sı 95b/29

p.+yı 63b/19

[=13]

para parça Paramparça, birçok parçaya ayrılmış, parça parça olmuş

p. 75b/17

[=1]

Paralllili zoi (Yun.) Plutarkhos'un "Paralel Yaşamlar" adlı eseri

P. 2a/25

[=1]

parça (< Fars. pārçe) Bir bütünden ayrılmış kısım

p. 59b/27

p.+ları 67b/29

p.+leri 95a/09, 95a/12

p.+sıdır 78a/23

[=5]

parçalamaklık Parçalama, parçalara ayırma işi

p.+leri 84a/25

[=1]

parele- Parça parça etmek, parçalamak, paralamak

p.-r 101a/30

[=1]

Paris k.a. Antik Troia kralı Priamos'un oğlu

P. 70a/10, 70a/12

P.+in 70a/15, 70b/29

[=4]

parla- Kuvvetli ışık çıkarmak, ışık saçmak, ışıldamak; şöhret kazanmak, yükselip tanınmak

p.-dılar 21b/24, 35a/14

p.-r 77a/16

p.-rlar 93a/29

p.-yaçak 30b/25

p.-yor 95b/09

[=6]

parlak Parlayan, ışıldayan

p. 6a/26, 6a/28, 6b/03, 6b/28, 7a/26, 56b/09, 75b/09, 80a/23, 84b/21, 88a/16, 93a/18, 93a/26, 93b/01

[=13]

parlaklık Parlak olma durumu; göze çarpacak, ilgi çekecek nitelikte olma durumu

p. 6a/26, 57b/18

p.+ına (parlaklığına) 9a/29, 89b/24

p.+ını (parlaklığını) 5a/10, 5a/19

[=6]

Paros Paros Adası

P. 95a/08

[=1]

parud Barut

p.+u 4b/17

[=1]

paşa Osmanlı Devleti'nde mirliva (tuğgeneral)lara ve daha yüksek rütbedeki askerlerle yüksek rütbeli sivil memurlara verilen resmî unvan

p.+den 6b/22

p.+sı 65a/30

p.+sına 66b/18

[=3]

paşla- bk. **başla-**

p.-dı 59a/10

[=1]

paşşa bk. **paşa**

p.+nın 39a/25

[=1]

Patavio İtalya'nın Padova ili

P.+nun 58b/21

[=1]

Patavion bk. **Patavio**

P.+a 58b/23, 58b/25

P.+un 58b/28, 60b/18

[=4]

Pater İmon (Yun.) "Babamız". Hristiyanlığın temel dualarından biridir

P. 52a/04

[=1]

patişah bk. **padişah**

p. 33b/28, 43a/05

p.+a 89a/13

p.+ı 29a/03, 31a/04, 31a/14, 32a/05, 33b/08, 43a/23, 47a/17, 50b/24, 70a/18, 70a/20

p.+ım 55b/09

p.+ın 89a/10, 89a/19

p.+ınız 29a/11

p.+lara 43b/03

p.+larden 70a/28

p.+ları 70a/19

p.+larından 34a/19

[=21]

patişahlık bk. **padihşahlık**

p. 31b/11

p.+ına (patişahlığına) 100a/20

p.+ını (patişahlığını) 31a/29

p.+ının (patişahlığının) 70b/30

[=4]

patla- İçten gelen bir basınç etkisiyle bir şeyin içindeki nesne büyük bir gürültü çıkararak dışarıya fırlamak, dışarıya doğru dağılmak, infilak etmek

p.-r 53a/06

[=1]

Paulos k.a. Havari Pavlos

P. 41b/16

[=1]

Pausanias bk. **Paisanias**

P. 90a/14, 90a/20, 90b/08, 90b/29, 91a/06, 91a/09

P.+ı 91a/04

P.+ın 49a/03, 91a/18, 91a/22, 91b/02, 91b/06, 91b/11, 91b/14

[=14]

Pausanios bk. **Paisanias**

P. 91a/31

[=1]

Pavle bk. **Pavlos**

P. 70a/04, 70b/07, 70b/13

[=3]

Pavlos k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

p. 70a/02, 70a/08, 70b/11

[=3]

paye (< Fars. pāye) Rütbe, mertebe, derece

p. 86b/12

[=1]

payleş- Bölüşmek, pay etmek

p.-diklerini 93b/20

[=1]

paytahd (< Fars. pāy-i taḫt) Başkent, başşehir, merkez-i hükûmet

p.+ı 47b/14

[=1]

payton (< Fr. phaéton) Fayton, at arabası

p. 14b/10

p.+dan 14b/13

[=2]

peder (< Fars. peder) Baba

p. 1b/16, 4a/08, 8b/14, 42b/02, 46b/17

p.+e 82a/02

p.+i 2a/04, 19b/12, 21a/01, 21a/08, 21a/25, 24a/19, 31a/24, 38b/18, 38b/19, 38b/22, 38b/27, 44a/19, 45a/09, 45a/18, 47a/09, 47a/26, 51a/24, 81b/24, 81b/30, 83a/03, 83b/14, 83b/27, 88a/11, 96b/04

p.+idir 45a/08, 52a/08

p.+iin 46b/23, 46b/30, 46b/31, 47a/02, 47a/03, 49a/26

p.+im 19a/22, 38a/10, 38b/01, 38b/07, 39a/07, 39a/09, 39a/11

p.+imden 39a/12

p.+ime 21a/26, 37b/27, 38a/07, 38a/15

p.+imin 75b/28, 100a/21

p.+imiz 81a/02

p.+imize 12b/09, 52a/12

p.+in 25b/09, 52a/09

p.+inde 46b/29

p.+inden 14a/08, 46b/21, 64a/23, 69a/11

p.+ine 21a/30, 28a/28, 38b/25, 51a/08, 82b/15

p.+inin 29a/04, 33a/26, 39a/04, 46b/10, 47a/11, 47b/07, 47b/07, 47b/08, 47b/13, 49a/01, 49a/08, 49a/23, 51a/06,

64a/14, 71a/14, 88b/15, 101a/07, 101a/07

p.+inize 19b/29

p.+inizin 38b/05

p.+leri 48a/01

p.+lerimizin 48a/23

p.+lerinin 46b/13, 47a/20, 47b/31

p.+mizi 12b/17

[=93]

pederane (< Fars. pederāne ekiyle) Bir babaya yakışır tarzda, babaca, baba gibi

p. 41b/07, 51b/03, 70b/30, 97b/28

[=4]

peder-i aziz Aziz peder

p. 19b/12

[=1]

pedkarlık (< Fars. bed-kar) Bedkarlık, kötü iş, fen hareket yapma

p.+a (pedkarlığa) 38b/07

[=1]

pehlivan (< Fars. pehlevān) Güreş yapan kimse, güreşçi; iri yapılı, kuvvetli kimse, yiğit, cesur, kahraman

p.+lar 35b/22, 55a/18

[=2]

pehriz (< Fars. perhiz) Beslenme düzeninde sağlığın gerektirdiği kısıtlamayı yapma, bazı yiyecekleri hiç yememe veya belli miktarlarda yeme, diyet, rejim

p. 100a/25

p.+leri 100a/14

[=2]

pek Sert, katı; sağlam, kavî; çok, fazla, ziyade

p. 1b/13, 2a/25, 2b/22, 4a/08, 5a/08, 6a/07, 6a/10, 6a/11, 6a/25, 7b/08, 8a/09, 8a/13, 8a/31, 8b/06, 9a/16, 9b/19, 9b/29, 10a/03, 11b/23, 12a/25, 13a/19, 14a/21, 14a/25, 14b/18, 15b/20, 16a/23, 16b/18, 18a/15, 19a/18, 19a/21, 20a/25, 20a/26, 21a/05, 21a/09, 21a/18, 22a/09, 24b/13, 25a/19, 25b/11, 26a/22, 27a/09, 27b/22, 28a/10, 28b/25, 29a/07, 30a/13, 30a/18, 33a/14, 35b/01, 35b/13, 36a/20, 36a/21, 37a/28, 38a/12, 38a/13, 39a/05, 39a/10, 39b/10, 39b/25, 40a/07, 40a/16, 41a/01, 41a/06, 41a/27, 42a/16, 43a/18, 43b/15, 45a/24, 46a/03, 46b/07, 46b/07, 47b/24, 50a/01, 50b/01, 50b/06, 51a/29, 52a/15, 52b/04, 52b/22, 53a/12, 53b/13, 53b/24, 54b/21, 54b/22, 54b/27, 56a/03, 56b/19, 56b/21, 57a/28, 58b/07, 58b/08, 58b/09, 59b/10, 60b/24, 61b/07, 63b/06, 63b/09, 66a/01, 67b/21, 67b/27, 67b/27, 69b/10, 70b/07, 70b/07, 71b/14, 71b/22, 72a/24, 72a/25, 73a/01, 73a/02, 73a/08,

73b/10, 74a/11, 74a/29, 74b/07, 74b/09, 74b/11, 75a/12, 75a/20, 75a/22, 75b/01, 75b/10, 75b/13, 75b/14, 75b/14, 75b/16, 76a/03, 77b/02, 77b/10, 78a/29, 79b/16, 79b/17, 79b/20, 80b/06, 82b/18, 82b/19, 83a/15, 83a/27, 83b/20, 83b/26, 84a/30, 84b/14, 84b/14, 86a/31, 86b/01, 87a/07, 87b/23, 88b/20, 88b/28, 89a/02, 89b/18, 90b/01, 90b/16, 91b/20, 92b/30, 93a/11, 93b/09, 93b/16, 93b/25, 94a/18, 94b/10, 94b/15, 95b/13, 96a/28, 97a/29, 97b/03, 97b/13, 97b/18, 98a/09, 98a/10, 98b/07, 98b/14, 98b/17, 98b/24, 99a/14, 99a/15, 99a/26, 99b/01, 100b/16, gadir

[=180]

pelenk (< Fars. peleng) Kaplan

p.+leri 11a/24

[=1]

pellisiz Bellisiz, gözün güçlükle görebileceği durumda olan, açık seçik farkedilemeyen

p. 24a/02

[=1]

Peloponnisakos bk. **Peloponnisos**

P. 87a/12

[=1]

Peloponnisos (Yun.) Peloponez, Mora Yarımadası

P. 83b/21, 84a/03, 84a/21

P.+daki 65a/16

P.+un 55a/30, 65b/07, 83a/26, 87a/23

[=8]

Peloponnisoslu Moralı, Peloponez halkından olan

P. 49b/26

P.+lar 66b/20

[=2]

peltekle- Pelteklik peyda etmek, peltek bir durum almak, peltekleşmek

p.-di 101a/11

[=1]

Penteli Yunanistan'da bulunan Penteli Dağı

P. 95a/08

[=1]

periigitis (Yun.) Gezgin, seyyah

p. 49a/03

[=1]

Peripatitiki (Fr. péripatétisme) Aristoculuk, meşşaiye, gezimcilik

P. 21b/05

[=1]

Pertos bk. **Petros**

P.+un 39a/26

[=1]

perüşan (< Fars. perişān) Dağınık, düzensiz, karmakarışık; acınacak durumda, zavallı, kederli, muztarip

p. 2a/07, 63b/06

[=2]

pervane (< Fars. pervāne) Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek

p. 58a/06, 58a/07, 58a/20

p.+dirler 58a/15

p.+yi 58a/16

[=5]

pervi (Fars.) Işık, ışın

p.+leri 6b/05, 35a/28

p.+lerinden 4b/27, 5a/01

p.+lerini 6b/23

[=5]

pesi paya Alışılan ve bilinenden farklı olmayan, bir değişikliği, fevkaladeliği bulunmayan, bilindiği gibi, alelade

p. 44a/07

[=1]

pesi paye bk. **pesi paya**

p. 58a/29

[=1]

peşîman (< Fars. peşimān) Yaptığına üzülüp hayıflanan, esef eden, nadim

p. 46b/12, 63a/03, 72a/05, 76a/23

[=4]

peşîman ol- Yaptığı şeyin yanlış sonuç verdiğini görerek üzülmek, yaptığına hayıflanmak, esef etmek

p. ol-acaksız 63a/03,

p. olmak 72a/05

[=2]

petnam bk. **betnam**

p. 85b/23

[=1]

Petros k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

P. 19a/27, 19b/02, 19b/03, 19b/12, 19b/26, 23b/18, 23b/20, 38b/06, 38b/13, 38b/15, 43a/01, 43a/12, 52a/05

P.+a 19b/10, 38b/14, 43a/03, 52a/03

P.+u 23b/26, 39a/27

[=19]

peyda (< Fars. peydā) Açıkta ve meydanda olan, aşikar, zahir

p. 4a/27, 8a/30, 18b/21, 24a/08, 24b/15, 28a/12, 39b/23, 55a/25, 69a/30, 74b/24, 75a/27, 75b/02, 87a/04, 87a/08, 87a/11, 90b/19, 95a/19, 96a/06, 101a/10

[=19]

peyda it- Edinmek, elde etmek; meydana getirmek

p. id-er 24b/15, 39b/23, 87a/09, 87a/11

p. id-erler 4a/27, 24a/08

p. id-üp 8a/30, 75a/27, 87a/04

p. it-meye 95a/19

p. it-sin 28a/12

[=11]

peyda ol- Ortaya çıkmak, belirmek, görünmek

p. ol-du 69a/30, 75b/02

p. ol-dular 74b/24, 101a/10

p. ol-maya 96a/06

p. ol-up 18b/21

p. ol-urlar 55a/25

[=7]

peyder pey (< Fars. pey-der-pey) Birbiri ardınca, art arda; yavaş yavaş, azar azar, tedrîcen

p. 34a/01

[=1]

peygamber (< Fars. peyġām-ber) Allah tarafından emirlerini kullarına bildirmekle görevlendirilmiş kimse, Tanrı elçisi, nebî, resul

p. 8b/05

p.+i 62b/06

[=2]

peygamberlik Peygamber olma durumu

p. 82b/24, 82b/25

p.+i (peygamberliği) 83b/22

p.+ini (peygamberliğini) 82b/29

[=4]

peygamberlik it- Kılavuzluk etmek, yol göstermek

p. id-erim 82b/24,

p. it-di 82b/25

[=2]

pez bk. **bez**

p. 24b/20

[=1]

pezvürda (< Fars. pijmurde) Pejmürde, eski püskü, pis, yıpranmış, yırtık; dağınık, perîşan

p. 44a/28, 47b/28, 85b/11, 98b/09, 101a/23

[=5]

pıñar Yerden kaynayarak çıkan su, kaynarca

p. 10a/15

p.+leri 10a/23

[=2]

piata (Yun.) Tabak

p. 67b/29

[=1]

piato bk. **piata**

p.+lar 68a/12

[=1]

Pinelopi k.a. Odysseia Destanı'nda Odysseus'un eşidir.

P. 45b/06

[=1]

pir (< Fars. pir) Bir konuda baş durumunda olan, önder denmeye layık, tecrübeli ve üstat kimse

p.+i 27b/06

[=1]

Pirea Pire, Yunanistan'da bulunan bir liman şehri

P.+da 89a/23

P.+de 79b/24

P.+nın 88a/12

P.+ye 79b/22

[=4]

pirinç (< Fars. birinc) Buğdaygillerden, sıcak bölgelerde kökleri bol su içinde kalarak yetişen bir yıllık bitki; bu bitkinin pilav, çorba ve çeşitli yemeklerde yaygın olarak kullanılan, ezilerek un haline getirilen, nişasta ve vitamin bakımından zengin tanesi

p. 53b/03

[=1]

pis Üzerinde leke, toz veya kir bulunan, kirle kaplı olan, kirli

p. 18b/04

[=1]

pislik Pis olma durumu, pis olan şeyin hali; kir

p. 24a/05, 24a/09

p.+den 18a/24

p.+e (pisliğe) 60b/17

p.+in (pisliğin) 39a/09

p.+ler 18a/30, 18b/07

p.+leri 18a/13

[=8]

pistis (Yun.) İman

p. 78b/04

[=1]

pişkeş (< Fars. piş-keş) Peşkeş, hediye, armağan

p. 70b/02

p.+ler 45a/13

[=2]

pişman bk. **peşiman**

p. 89a/23

[=1]

pişman ol- bk. **peşiman ol-**

p. 89a/23

[=1]

pişmançalık Pişmanlık

p. 57b/14

[=1]

Pithagoras k.a. Yunan düşünür ve matematikçi Pisagor

P. 48b/07, 54b/06, 73b/27

P.+ın 68b/02, 69b/13

[=5]

Pittakos k.a. Yunanistan'ın yedi bilgesinden biri olan Midillili Pittakos

P. 37a/07, 37a/09, 37a/11, 37a/14, 62a/14, 62a/15, 62a/22

P.+un 37a/21, 48b/17

[=9]

Plataia bk. **Platea**

p.+de 31b/23

[=1]

Platea Antik Yunanistan'da son büyük Yunan – Pers savaşının gerçekleştiği bölge

P.+da 67a/17, 87b/09, 90b/01, 90b/11

P.+de 87b/04, 87b/05, 90a/14, 90b/31

P.+nın 90a/20, 90b/26, 91a/03

[=11]

Platon k.a. Antik Yunan filozofu ve bilgesi, diğer adıyla Eflatun

P. 48a/28, 48b/10, 68a/25, 68b/04, 68b/08, 71b/14

P.+a 68a/27

P.+u 69b/13

P.+un 21a/03

[=9]

Plutarhos Yunan tarihçi, biyografi ve deneme yazarı Plütark

P. 48b/15, 50a/16, 50b/17

P.+un 2a/24, 28b/04, 48a/29, 86b/23, 88a/03

[=8]

pofpof Birini yüzüne karşı aşırı şekilde ve gereğinden fazla övme, pohpohlama

p.+lerine 90a/29

[=1]

Polaia Diathiki Eski ahit. Kutsal Kitap'ın İbranice kaleme alınmış olan ilk kısmına Hristiyanların verdiği isimdir.

P. 97a/04

[=1]

Polimnia Yunan mitolojisindeki müzlerden biridir. Kutsal ilahilerin, hitabetlerin ve dansların ilham perisidir

P. 83b/11

[=1]

politika (< İtal. politica) Devletler arası ilişkiler kurma, devlet işlerini düzenleme ve yürütme sanatı, siyaset

p. 80a/12

p.+ye 83b/25

[=2]

politikos (Yun.) Politikacı

p. 45a/06

[=1]

potiri (Yun.) Bardak

p. 67b/29

p.+ler 68a/13

[=2]

pöyü- bk. **böyü-**

p.-dükde 20b/17

[=1]

Praksitelis k.a. Praksiteles, döneminin en tanınmış heykeltıraşlarından biridir.

P. 95a/10,

P.+in 95a/17

[=2]

Priamos k.a. Yunan mitolojisinde Truva şehrinin son kralıdır

P.+un 70a/10

[=1]

Prokataklismaia (Yun.) Tufan öncesi

P. 93b/07

[=1]

protesto (< İtal. protesto) Bir davranışı, bir fikri yersiz veya yanlış bularak karşı çıkma

p. 45b/20

[=1]

psal (< Yun.) İlahi söyleme, makamlı okuma

p. 71a/17, 71a/19, 71a/23

[=3]

psal eyle- İlahi söylemek, makamlı bir şekilde okumak

p. eyle 71a/19

p. eyle-sin 71a/17

[=2]

psal it- bk. **psal eyle-**

p. id-eyor 71a/23

[=1]

pu bk. **bu**

p.+ndan 12a/01

p.nlar 10b/22

[=2]

puhar bk. **buhar**

p.+ların 24a/14

[=1]

pul- bk. **bul-**

p.-un 16b/25

[=1]

puruş- Düzgünlüğü bozulmak, kırışık ve buruşuklar peyda etmek; ağız ve dil için ekşi bir şeyden kamaşmak.

p.-muş 63b/09

[=1]

pus (< Fars. būs) Bûs, öpme, öpüş

p. 51a/06

[=1]

pus it- Öpmek

p. id-üp 51a/07

[=1]

puslu Hafif sisli, bulanık; üzerinde pus bulunan.

p. 5b/07, 6a/21, 79b/22

[=3]

pusula (< İtal. bussola) Üzerinde daima kuzeyi gösteren mıknatıslanmış bir ibre bulunan, kadranlı yön belirleme aleti

p. 10b/28

[=1]

put (< Fars. but) Eski dinlerde, kendisine tapınılan bir ilahı veya ilahların bazı niteliklerini temsil etmek üzere yapılmış resim ve heykel

p. 43b/04, 48b/26, 48b/29, 95a/03, 95a/10

p.+ları 49a/06

p.+ların 95a/01

p.+ler 95a/13

p.+lerin 95a/06

p.+lerinin 94b/28

p.+unun 100b/18

[=11]

puthane (< Fars. put-ḫāne) Putların bulunduğu tapınak

p. 91a/07

p.+leri 91a/13

p.+nin 91a/30, 91b/01

p.+si 89b/21, 89b/23, 89b/29, 91a/16

p.+sine 91a/26

p.+sinin 74a/26

p.+ye 91a/27

[=11]

putperest (< Fars. put-perest) Puta tapan kimse, fetişist

p. 100a/30

[=1]

püskür- Ağızdaki sıvı veya toz halindeki bir şeyi hızla ve sesle dışarı atmak; şiddetle etrafa saçmak

p.-meye 63b/27

[=1]

R

rab (< Ar. rabb) Bütün mahlûkātı yetiştiren, kayıran, besleyen, terbiye eden Cenabıhak, Allah, Tanrı

r.+bimiz 7a/17

[=1]

rağbetli Rağbet gören, rağbet edilen

r. 33a/14

[=1]

rahat (< Ar. rāḥat) Üzüntüsüz ve sıkıntısız olma durumu, huzur; Kolay bir şekilde, zorlanmadan

r. 3a/18, 54a/04, 69a/23, 75b/21

[=4]

rahatlan- Sıkıntı, ıztırap ve huzursuzluk veren bir durum ortadan kalkıp rahata kavuşmak, sükûnete ermek

r.-dığımız 10a/16

r.-mak 36b/24

r.-sın 59a/22, 89b/17

r.-up 10a/03

[=5]

rahatlen- bk. **rahatlan-**

r.-irler 10a/11

[=1]

rahatlık Rahat olma durumu, üzüntüsü ve sıkıntısı olmama

r. 49b/02, 75a/12, 78a/07

r.+ı (rahatlığı) 57b/01, 96b/05

[=5]

rahatsız Tedirgin ve sıkıntılı olan, rahat olmayan, huzursuz; sıkıntı ve tedirginlik veren, rahat kullanılmayan, rahat ettirmeyen

r. 13b/17

[=1]

rahatsızlık Rahatsız olma durumu, tedirginlik, huzursuzluk; hastalık.

r.+ı (rahatsızlığı) 57b/14

[=1]

Rahil k.a. Hz. Yakub'un eşi Rahel

R. 45b/10

[=1]

rahmet (< Ar. raḥmet) Allah'ın yaratıklarına olan merhameti, acıma ve esirgemesi

r. 100b/24

[=1]

rahmetlik Rahmetli, merhum

r. 19a/22, 38a/07, 38a/31, 38b/05

[=4]

rahya (< Ar. rā'iḥa) Rayiha, Koku, güzel koku

r. 8a/10

[=1]

rahyalı Güzel kokulu, rayihadar

r. 80a/26

[=1]

raihalı bk. **rahyalı**

r. 28b/25, 51b/20

[=2]

Rapp bk. **Rab**

R. 100a/19, 100a/20

R.+e 14a/22

R.+i'l 12a/07

[=4]

rast (< Fars. rāst) Rastlama, tesadüf

r. 2a/28, 23b/01, 26b/09, 33b/04, 45a/22, 54b/28, 65a/06, 73b/03, 76b/24, 79b/25, 98b/10, 101a/29

[=12]

rast gel- Tasarlamadığı halde karşılaşmak, rastlamak, tesadüf etmek; hedefe ulaşmak, isabet etmek

r. gel-di 54b/28

r. gel-diği 101a/29

r. gel-diğini 65a/06

r. gel-dik 98b/10

r. gel-ip 79b/25

r. gel-ir 23b/01, 76b/24

r. gel-irler 45a/22

r. gel-meyerek 33b/04

[=9]

rast kel- bk. **rast gel-**

r. kel-diğinde 2a/28

r. kel-dik 26b/09

[=2]

Rebekka k.a. Hz. Yakub'un annesi Rebeka

R. 45b/10

[=1]

reca (< Ar. ricā') Dilek, istek

r. 16b/12, 17a/11, 19b/29, 28b/29, 31b/29, 38b/14, 40b/23, 41b/21, 51a/07, 52a/03, 55a/28, 55b/13, 57b/25, 69b/31, 81b/26, 89b/19, 96b/10

r.+ler 47b/27

r.+mıza 47a/23

[=19]

reca et- Birinden bir şeyin yapılmasını istemek, dilemek

r. et-di 89b/19

r. id-in 19b/29

[=2]

reca eyle- bk. **reca et-**

r. eyle-di 81b/26

[=1]

reca it- bk. **reca et-**

r. id-er 40b/23, 55a/28

r. id-erim 55b/13

r. id-in 19b/29

r. it-di 41b/21, 51a/07, 52a/03, 96b/10

r. it-dik 16b/12, 31b/29, 57b/25, 69b/31

r. it-dikde 28b/29

r. it-meden 17a/11

[=14]

reça bk. **reca**

r. 12b/26, 68b/06, 71a/16

[=3]

reça it- bk. **reca et-**

r. id-er 12b/26

r. id-erek 71a/16

r. it-di 68b/06

[=3]

refah (< Ar. refãh) Varlık ve bolluk içinde rahat ve kolay yaşama, geçim rahatlığı ve bolluğu

r. 21a/27

[=1]

reft (< Fars. reft) Gitme, gidiş

r. 75b/24

[=1]

reft it- Gitmek

r. it 75b/24

[=1]

reis (< Ar. re'is) Baş, başkan, amir; Osmanlı donanmasında gemi kaptanı

r. 75b/03

r.+inin 44a/07

r.+lerine 71b/01

[=3]

reislik Reis olma durumu, başkanlık

r. 75b/24

[=1]

rencide (< Fars. rencide) İncinmiş, gönlü kırılmış.

r. 101a/26

[=1]

rencide it- İncitmek, kırmak

r. id-er 101a/26

[=1]

renk (< Fars. reng) Cisimler tarafından aksettirilen ışığın gözde yaptığı etki sonucu meydana gelen duyum

r.+i 7a/28, 95a/20

r.+inden 7b/02, 7b/02

r.+ine (rengine) 7a/30

r.+ini 7b/09

r.+ler 7b/03, 9a/16, 9a/19

r.+lerden 9a/20

r.+lere 7b/06

r.+lerine 9a/15

[=12]

renklen- Renkli duruma gelmek

r.-diğini 8a/08

[=1]

renkli Tabiî olarak rengi olan; beyaz olmayan, beyaz dışında bir rengi olan

r. 75b/04, 92b/16, 93a/08

[=3]

resim (< Ar. resm) Bir nesne, bir canlı yahut tabiatın kara kalemle, sulu veya yağlı boya ile kağıt, bez vb. bir yüzey üzerine yapılan benzeri, tasvir, timsal

r.+i (resmi) 93a/14

r.+idir (resmidir) 63a/19

r.+lerini 93a/08

[=3]

rey (Ar. re'y) Oy; fikir, görüş, düşünce, ray

r.+ine 59a/09

r.+nin 65a/30

[=2]

rezalet (< Ar. reẕālet) Çok çirkin ve utanılacak hal, herkesin duygularını inciten durum veya olay, rezillik, kepazelik

r. 87a/13, 89b/03, 89b/13, 94b/05

[=4]

rezil (< Ar. reẕil) Alçak, adî, aşağılık, soysuz, hayasız

r. 44a/05, 66a/12, 87a/28

[=3]

rıfat (< Ar. rif'at) Yücelik, yükseklik, özellikle mevki yüksekliği

r. 44b/16

[=1]

rıfatle- Yüceltmek, yükseltmek

r.-yemez 44b/14

[=1]

rical (< Ar. ricāl) Erkekler; büyük mevkilerde bulunanlar, ileri gelen devlet adamları

r.+ler 75b/09

r.+lerinin 47a/16

[=2]

rifat bk. **rıfat**

r.+e 36a/09

[=1]

rişvet (< Ar. ruşvet – rişvet) Rüşvet, bir görevliye, kānûnen yapması veya yapmaması gereken bir işte yasa dışı bir kolaylık sağlaması için verilen para yahut sağlanan menfaat

r.+ler 90a/25

[=1]

rivayet (< Ar. rivāyet) Bir haberi, söz veya olayı nakletme, anlatma; halk arasında söylenen söz, söylenti

r.+ler 35a/16

[=1]

rivayetci Rivayetçi, hikayeci

r.+lerin 27b/06

[=1]

Rodos Rodos Adası

R. 71a/14

[=1]

Roma Roma**,** İtalya'nın başkenti

R. 49b/04, 49b/07, 49b/19

R.+de 49a/30

R.+i 49b/20

R.+nın 49b/05, 49b/05, 49b/10, 50b/23, 69b/17, 84a/15

[=11]

Romalı Roma şehrinden olan

R. 49a/27

R.+lara 50b/24

R.+ları 21b/11

R.+lerin 94a/08

[=4]

Rossia Rusya

R.+nın 43a/23

R.+ya 43a/27

[=2]

ruba (< İtal. roba) Elbise, urba

r. 8b/15, 36b/08, 56a/07, 56b/08, 56b/12

r.+de 25b/30

r.+ları 25a/20

r.+ların 24a/11

r.+ler 98b/09

r.+lerde 24a/13

r.+leri 25a/29

r.+lerimi 24b/23, 68a/12

r.+lerinde 52a/19

r.+lerini 45b/07, 59b/16

r.+mız 42a/07

r.+sı 67b/27

r.+sını 36b/17

[=19]

rubar Karşılaştırma, mukayese

r. 31b/09, 90a/19, 91b/07, 91b/09, 91b/10, 97a/28

[=6]

rubar it- Karşılaştırmak, mukayese etmek

r. id-in 91b/07, 91b/10

r. it-meniz 90a/19

r. it-seniz 31b/09

[=4]

rubar olun- Karşılaştırılmak

r. olun-dukda 97a/28

[=1]

rubbar bk. **rubar**

r. 27a/23

[=1]

rubbar it- bk. **rubar it-**

r. it-diğinizde 27a/23

[=1]

ruhani (< Ar. rūḥāni) Ruhla ilgili, rûha ait; manevî; uhrevî; din işleriyle ilgili

r.+ce 4b/05, 82b/07

[=2]

Rumice Rumca, Rumlar'ın konuştuğu dil

R.+sini 1a/10

[=1]

rupa bk. **ruba**

r.+larının 23b/22

[=1]

Russia bk. **Rossia**

R.+nın 2a/09

[=1]

ruşan bk. **ruşen**

r. 84b/06

[=1]

ruşen (< Fars. rūşen) Parlak, aydın, aydınlık; aşikar, meydanda

r. 83b/19

[=1]

rütbe (Ar. rutbe) Derece, sıra, basamak; ordu hizmetinde bulunanların sahip olduğu derece; bu dereceyi gösteren işaret

r. 44b/13, 49b/16, 86b/11

r.+de 44b/14, 89a/26

r.+ler 75b/13

r.+lere 75b/16

r.+lerine 47a/15, 47a/16

r.+nin 44b/15, 49b/17

r.+nizin 43b/26

r.+sinden 86b/09

r.+sine 20a/12, 55b/18

r.+ye 44b/15

[=16]

rüzgar (< Fars. rūzgār) Yer değiştiren hava, bu havanın hissedilen etkisi, yel, bad

r. 2a/07, 19a/09

[=2]

rüzkar bk. **rüzgar**

r. 19a/07, 19a/23, 24a/22, 46a/21, 46a/23, 46a/25, 73a/20, 78a/09, 78a/13, 97b/26

r.+a 25a/05

r.+ını 80a/27

r.+lar 50a/30

[=13]

rüzkarlen- Havalanmak

r.-meksiz 19a/10

[=1]

S

saabır bk. **sabır**

s.+ına (sabrına) 55a/06

[=1]

saat (Ar. sā‘at) Gece ile gündüzden meydana gelen bir günün yirmi dörtte birine eşit olan altmış dakîkalık zaman birimi; günün hangi zamanında bulunulduğunu belirtmeye yarayan ve 1’den 24’e kadar rakamlarla gösterilen belli vakitlerinden her biri; vakit, zaman

s. 17b/23, 19b/11, 19b/16, 19b/18, 27b/19, 36b/21, 76a/27, 76a/29

s.+de 5b/21, 23a/01, 61a/26

s.+den 36b/06

s.+ına 60b/30

s.+ında 12b/03

s.+i 8a/21

s.+in 8a/02, 8a/05, 8a/19

s.+inin 7b/27

s.+ler 76b/09

s.+leri 20b/13

s.+lerim 76b/12

[=22]

saatci Saatçi, saat satan veya saat tamiriyle uğraşan kimse

s. 7b/29, 8a/02

s.+nin 8a/13

[=3]

sabah (< Ar. ṣabāḥ) Günün başlangıcı, gündüzün ilk saatleri

s. 6a/02, 11b/09, 12b/06, 12b/19, 13a/08, 13a/17, 19b/13, 19b/21, 20b/09, 21a/11, 22a/20, 22a/22, 22a/29, 22b/01, 25a/06, 76b/08

s.+dan 19a/22, 19b/10, 22a/15, 45b/08, 45b/28, 50a/25, 54b/21

s.+den 24b/08, 50a/01

s.+ınız 52b/15

s.+leri 4a/04, 21b/05

[=32]

sabahleyn Sabah vaktinde

s. 5b/15, 6b/02, 6b/25, 24a/28, 24b/01, 76a/26, 76a/29

[=7]

saban Daha çok bir çift öküze çektirilen demir uçlu çift sürme aleti

s.+ı 49a/29

s.+ını 49b/15

[=2]

sabır (< Ar. ṣabr) Katlanılması zor olan haksızlık, sıkıntı, acı, hastalık, yoksulluk, felaket vb. durumlar karşısında umutsuzluğa kapılmayıp şikayet etmeden, sızlanmadan dayanma, tahammül gösterme

s. 53a/16, 54a/23, 54a/28, 54a/30, 55b/17, 56a/10, 56a/22, 61a/08, 78a/04, 78a/06, 78a/13, 78a/20

s.+dan 55b/27

s.+ı (sabrı) 54a/26

s.+ımız (sabrımız) 78a/14

s.+ın (sabrın) 56a/27

s.+ını (sabrını) 68a/20

[=17]

sabırsızlık Sabırsız olma durumu

s. 61a/09, 78a/15

[=2]

sabırşiz Sabırsız, sabrı olmayan, sabredemeyen, telaşlı ve aceleci olan

s. 78a/16

[=1]

sabr bk. **sabır**

s. 7a/16, 77b/20

[=2]

sabr it- Sabırlı davranmak, sabır ve tahammül göstermek

s. id-en 7a/16

s. it-mediği 77b/20

[=2]

saç Başı kaplayan kıllar

s.+ından 71b/10

s.+lar 1b/14

s.+larından 71b/07

s.+larını 33b/15

[=4]

saç- Ortalığa dağıtmak, etrafa serpmek, dökmek; yaymak, dağıtmak

s.-dı 14a/17

[=1]

sadaka (< Ar. ṣadaḳa) Karşılık beklenmeden sadece Allah rızası için fakirlere verilen para, mal vb.; özellikle dilencilere verilen para

s. 39a/16, 41a/11, 41a/22, 41a/23, 99b/28, 100a/26

s.+sı 99b/29

[=7]

sade (< Fars. sāde) Süsü olmayan, üzerinde süsleme bulunmayan, yalın; gösterişi sevmeyen, iddiasız

s. 45b/01, 53b/02

[=2]

safa (< Ar. ṣafā’) Gönül şenliği, rahat, huzur, kedersizlik; eğlence, neşe, zevk

s. 50b/01, 53b/07, 53b/08, 57a/25, 61a/09

s.+lerden 55a/20

s.+lerinden 57a/05

s.+lerine 54b/01

s.+lerinin 58a/17

[=9]

safakar Eğlence, keyif düşkünü

s.+lar 58a/16

[=1]

safalı Rahat ve huzur veren, eğlenceli, şenlikli, zevkli

s. 50b/03, 56b/20

[=2]

safî (< Ar. ṣāfi) Temiz, halis, saf; içinde saflığını bozacak başka bir şey bulunmayan, katışıksız, arı; sadece, yalnız

s. 5a/16, 21a/09, 53a/12, 53a/19, 60b/01, 62a/22, 73b/10, 83a/15, 84b/15

[=9]

sağ Vücutta kalbin bulunduğu tarafın karşısında olan

s. 27a/16, 27a/23, 27a/24, 27a/25, 27a/27, 32b/21, 38a/27, 38a/30

[=10]

sağ Yaşamakta olan, hayatta bulunan (kimse), diri, canlı

s. 33b/30, 51a/14

[=2]

sağ dut- Hayatta tutmak, öldürmemek

s. dut-up 33b/30

[=1]

sağal- Sağlığa kavuşmak, iyileşmek, şifa bulmak

s.-ırız 27b/17

[=1]

sağırlık Sağır olma durumu

s.+a (sağırlığa) 92a/18

[=1]

sağlam Bozulmadan, değişmeden uzun süre varlığını koruyabilen, dayanıklı; kırılmamış, bozulmamış, zarar görmemiş olan; sakatlığı ve hastalığı olmayan, sağlıklı, sıhhatli; güvenilir, îtimat edilir, emin

s. 1b/09, 13a/15, 13b/01, 13b/29, 14a/12, 14a/23, 14b/02, 15a/20, 15a/20, 15b/23, 16a/05, 16b/02, 16b/15, 18a/02, 19a/17, 19a/29, 19b/28, 20a/18, 20b/06, 21a/19, 23a/07, 25a/04, 25a/14, 27a/06, 27a/19, 27b/13, 28a/11, 29b/08, 30a/23, 30a/24, 30b/28, 30b/29, 31a/20, 34b/13, 36a/08, 36b/20, 39a/16, 41a/17, 41b/06, 45b/30, 50a/27, 51a/03, 51a/08, 51a/29, 53a/18, 54a/07, 56a/19, 57a/28, 60b/19, 64a/26, 71a/11, 79a/14, 91b/22

s.+ca 18a/31

[=54]

sağlamlık Sağlam olma durumu

s. 13b/03, 14a/19, 18b/14, 23b/12, 24a/25, 50b/01

s.+a (sağlamlığa) 22b/06

s.+ı (sağlamlığı) 15b/21, 16a/01, 16a/17

s.+ın (sağlamlığın) 13b/27, 14a/03, 20a/13, 20a/29, 20b/02, 24a/19, 26b/02

s.+ına (sağlamlığına) 14a/26

s.+ını (sağlamlığını) 38a/02

s.+ının (sağlamlığının) 17a/08, 17a/15

[=21]

sağlık Vücûdun fizik ve psikolojik bakımlardan bütün fonksiyonlarının yerinde bulunması durumu, hasta halde olmama, sıhhat, esenlik

s. 14b/29, 17b/15, 18a/04, 24a/08, 24b/22, 55a/28, 61a/08

s.+a (sağlığa) 20b/09, 24a/15, 28a/19

s.+ı (sağlığı) 15a/02, 23a/14, 24a/09, 24a/19, 24a/24, 68b/13

s.+ımı (sağlığımı) 18b/15, 24a/16, 24a/27

s.+ımıza (sağlığımıza) 25b/03, 55a/29

s.+ımızı (sağlığımızı) 39b/11

s.+ın (sağlığın) 14a/21, 16a/30, 26b/19

s.+ına (sağlığına) 22a/12, 60b/13

s.+ından (sağlığından) 53a/01

s.+ını (sağlığını) 16b/06, 64a/27

s.+ları 77a/13

s.+larını 68b/14

[=32]

sahib bk. **sahip**

s.+leri 48a/14

[=1]

sahih (< Ar. ṣahiḥ) Yalan veya hayal ürünü olmayan, gerçek, doğru; asıl, öz, hakîkî; tam, kusursuz, halis

s. 6b/12, 7a/06, 29a/10, 55b/18, 55b/18, 68a/20, 71a/11, 74a/22, 83b/26, 85b/21, 86a/01, 86a/05, 86a/31, 87b/14, 87b/14, 87b/15, 89b/09, 90b/20, 93a/23

s.+dir 94b/08

[=20]

sahihan Gerçekten, hakîkaten, sahiden

s. 12a/11, 23a/06, 32a/23, 36b/27, 42b/15, 43a/24, 44a/21, 54b/03, 74b/25, 77b/22, 88b/07, 92b/16, 94a/17

[=13]

sahihle- Doğrulamak, gerçekleştirmek

s.-r 22b/08

[=1]

sahihlik Gerçek, doğru

s. 9b/10

[=1]

sahip (< Ar. ṣāḥib) Bir şeyin mülkiyetini ve o şeyi istediği gibi kullanabilme hakkını elinde bulunduran kimse, malik

s. 48a/01

s.+i (sahibi) 39a/21, 47b/03, 95a/05

s.+leri 47a/14, 47a/14

[=6]

sahip ol- Elinde bulundurmak, maliki olmak

s. ol-urlar 48a/01

[=1]

sahra (< Ar. ṣaḥrā') Kasaba, köy vb. meskûn yerlerin dışında kalan boş ve geniş yer, kır, ova; çöl

s.+de 41a/09

s.+den 58a/04

s.+sına 19b/21

s.+ya 98a/03

[=4]

sahre bk. **sahra**

s.+den 5b/18

s.+ye 5b/15

[=2]

sair (< Ar. sā'ir) Başka, diğer, öteki, öbür

s. 9b/07, 12a/29, 13b/14, 20b/03, 21b/08, 22a/04, 22b/24, 26b/16, 28a/17, 28b/01, 30a/27, 34a/12, 35b/05, 42b/11, 43a/15, 45a/18, 46a/10, 46b/14, 47b/18, 62a/28, 65a/19, 65b/26, 66a/04, 67b/07, 68a/22, 70b/26, 71b/11, 72a/13, 72a/26, 72a/27, 73a/23, 75a/28, 75b/04, 76a/18, 80a/21, 84b/16, 85a/06, 86a/25, 86b/08, 90b/09, 92a/22, 92b/26, 94a/21, 94b/13, 95a/10, 96a/05, 97b/06, 99b/11, 101a/17

s.+i 25a/29, 30a/06, 40a/16, 43b/09, 60b/29

s.+ilarına 14a/16, 23a/09

s.+ilerine 48b/01

s.+isi 10a/28, 45a/30

s.+ları 74b/11

s.+lerin 82a/11

s.+lerine 75b/03, 76a/06

s.+lerini 47a/01, 74a/17

s.+lerinin 19a/03, 50b/10, 73b/24, 85b/28, 86a/17

[=70]

sakın- Uzak durmak, çekinmek, kaçınmak, içtinap etmek

s.-alım 67b/15

[=1]

Sakız adası Sakız Adası

S. 71a/13

[=1]

sakin (< Ar. sākin) Bir yerde oturan, ikāmet eden, o yerin halkından olan kimse

s. 6b/28, 8b/30, 12b/13

[=3]

sakin it- Bir yerde oturmak

s. id-ene 8b/30,

s. id-eni 12b/13

[=2]

sakla- Bir şeyi kaybolmaması, zarar görmemesi için belli ve emin bir yere koymak, kaldırmak

s.-mamasını 91b/08

[=1]

sal- Koyvermek, serbest bırakmak, bırakmak; yaymak, sermek

s.-sınlar 63a/01

[=1]

Salamina Salamis Deniz Muharebesi'nin gerçekleştiği Salamis Adası

S. 65a/27, 90a/30

S.+de 31b/23, 65a/01, 65a/03, 65b/12, 66a/24, 66b/25, 67a/12, 87b/04, 87b/05, 87b/08

S.+deki 64b/24, 67a/28, 88b/01, 90a/21

S.+den 65b/07

S.+nın 65b/14, 65b/27, 66a/30, 66b/29, 67a/01, 67a/25, 88a/30, 89a/23

[=25]

Salamis Salamis Adası

S. 71a/13

[=1]

salih (< Ar. ṣāliḥ) Elverişli, uygun, yarar; dînin emrettiği hususlara uygun davranan, iyi amel sahibi, günah işlemekten kaçınan kimse

s. 2a/24, 5a/18, 7b/12, 8b/14, 9a/01, 9a/10, 9b/12, 11b/09, 12b/08, 12b/15, 12b/17, 12b/30, 23a/07, 26a/03, 26b/14, 27a/10, 28a/28, 31b/25, 34b/18, 35b/25, 36a/15, 40a/26, 41b/23, 42b/10, 48b/15, 51a/24, 54a/23, 56a/23, 57a/01, 61a/24, 67b/09, 68b/12, 79b/23, 80b/27

[=34]

salihlik Dinin emir ve yasaklarına uygunluk; iyilik

s.+ini (sahihliğini) 9a/23

s.+ini (salihliğini) 7b/26, 9a/05, 12a/19, 25b/04

[=5]

salla- Bir şeyi hep aynı doğrultuda düzenli şekilde hareket ettirmek

s.-yan 66a/21

[=1]

salt (< Moğ. saltang) Sadece, yalnız, sırf; mutlak

s. 3b/31

[=1]

saltanat (< Ar. salṭanat) Hükümdarlık, sultanlık

s. 45b/12, 47b/18, 78b/30, 79a/01

s.+ı 31b/16

s.+ın 30b/31, 45b/17, 45b/20

[=8]

saltanatlı Zengin, gösterişli, şatafatlı, debdebeli

s. 14b/10, 56a/04, 56b/09, 84b/21, 84b/27, 85a/09, 101a/06

[=7]

saman Tahılların taneleri alındıktan sonra kalan sapları

s.+dan 49b/30

[=1]

saña Sen zamirinin yönelme hali

s. 14b/26, 23b/10, 38a/03, 38a/12, 38a/27, 41b/03, 46b/25, 49a/27, 55b/11, 55b/13, 59a/01, 64b/07, 70b/08

[=13]

sanaat (< Ar. ṣinā‘at) Zanaat, meslek; sanat, sanatkarlık, ustalık, maharet

s. 7a/04, 46a/10, 47a/14, 48a/14, 48b/14, 48b/22, 48b/23, 51b/03, 95a/04, 96a/03

s.+ca 95a/18

s.+da 49a/02

s.+dan 48a/26

s.+de 35b/02, 46b/27, 49a/06, 89a/27

s.+ı 42b/02, 46b/17, 46b/30, 47a/18, 49a/26

s.+ına 46b/13

s.+ını 38b/22, 46b/04, 46b/10, 46b/30, 47a/03, 49a/02, 49a/08

s.+ının 5a/25

s.+ınızı 97b/28

s.+i 48a/26, 49a/23

s.+ini 75b/28

s.+lar 46b/06, 97b/20

s.+ları 43a/16, 47a/13

s.+ların 50b/12

s.+larını 43a/02

s.+ler 48a/03, 50b/14, 50b/16, 82b/11

s.+lere 50b/28

s.+leri 95a/11

s.+lerin 48a/11

s.+lerinden 48a/24

s.+lerine 47a/21, 47b/31

[=51]

sanaatli Usta, zanaatkar

s. 97b/19

[=1]

sanat (Ar. ṣan‘at) Zanaat, insanların maddî ihtiyaçlarını karşılamak için yapılan ve el emeğine dayanan iş

s.+ını 46b/23, 47a/12

s.+ler 47a/06

[=3]

sançılı Sancılı, sancı veren

s. 58b/05

[=1]

sandalya bk. **sandalye**

s. 59b/05

s.+yı 59b/05

[=2]

sandalye (< İtal. sedilia) Kol koyacak yerleri olmayan arkalıklı oturma eşyası, iskemle

s. 59a/17

s.+nin 59b/06

[=2]

sandık (Ar. ṣandūḳ) İçine saklanması istenen şeyler konan, dört köşe büyük bir kutu şeklindeki kapaklı ev eşyası

s. 99b/03

s.+ın (sandığın) 99b/04, 99b/05

[=3]

sani (Ar. sāni) İkinci

s. 47a/09, 94a/08

[=2]

sanien Saniyen, ikinci olarak

s. 29a/13, 43a/10, 63a/09, 67a/17, 68b/19, 76a/05, 77a/15, 84a/15, 93b/03

[=9]

santık bk. **sandık**

s.+ın (santığın) 100b/21

s.+ını (santığını) 101a/08

[=2]

sapla- Bir şeyi bir yere kuvvetle batırmak, hızlı bir vuruşla sokmak

s.-maya 61b/19

[=1]

sapr bk. **sabır**

s. 7a/14, 13b23, 38b/29

[=3]

sapr it- bk. **sabr it-**

s. 7a/14, 13b23

[=2]

sapurlu Sabırlı, sabreden

s. 56a/18

[=1]

sarar- Rengi sarı olmak, sarıya dönüşmek; solmak

s.-mış 6b/06, 6b/18, 14b/15, 19b/08, 25a/20, 51a/26

[=6]

saray (< Fars. serāy) Hükümdarların veya devlet başkanlarının oturduğu büyük ve gösterişli bina

s.+leri 56a/04

[=1]

sarf (< Ar. ṣarf) Harcama, masraf etme

s. 1a/06, 64a/15, 65a/24, 77a/04, 78b/16, 78b/23, 85a/10, 86a/10, 86a/11, 86a/17

s.+ı 85a/22

s.+ın 94b/16

s.+ında 64a/22

s.+ını 47b/17

[=14]

sarf it- Harcamak; kullanmak, tüketmek

s. id-en 78b/16

s. id-er 77a/04, 86a/17

s. id-erler 78b/23, 85a/10

s. id-iyor 64a/15

s. it.diğimiz 1a/06

s. it-diklerini 86a/10

s. it-mekdedir 86a/11

s. it-sinler 65a/24

[=10]

sarft bk. **sarf**

s. 98b/06

[=1]

sarft it- bk. **sarf it-**

s. it-me 98b/06

[=1]

sarı Altın rengi, kükürt rengi

s. 71b/07, 75b/04

[=2]

sarıl- Kollarını dolamak, kucaklamak, sarmak; bir şeye sımsıkı tutunmak, yapışıp bırakmamak

s.-mış 100b/22

[=1]

sarp Çok dik, çıkılması, geçilmesi zor; çetin, sert, güçlü

s. 94b/21

[=1]

sat- Bir şeyi bir bedel karşılığında başkasına devretmek

s.-dığı 47b/28

s.-ıp 47b/13

s.-maya 48b/11

[=3]

satın al- Parası ödenerek alınmak, bedel karşılığında o şeye sahip olunmak, mübayaa edilmek

s. al-dı 43b/07

[=1]

satır (< Ar. saṭr) Bir sayfa üzerine enine yazılan veya dizilen kelimelerin meydana getirdiği yazı sıralarından her biri

s. 34b/05

[=1]

Satiros k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

S. 80a/06

[=1]

savaş Devletler arasında cereyan eden silahlı çarpışma, cenk, harp, muharebe

s.+ler 27a/05

[=1]

savaş- Birbiriyle silahlı çarpışmaya girişmek, harbetmek, muharebe etmek

s.-arak 28a/07

s.-ıyor 68a/02

s.-mak 40a/18

[=3]

savış- bk. **savuş-**

s.-sında 59a/21

s.-tığında 76b/14

[=2]

savuş- Bulunduğu yerden kimsenin dikkatini çekmeden ve kimseye haber vermeden gizlice ayrılmak, kaçıp gitmek

s.-masın 42a/20

s.-masınlar 22b/11

s.-sunlar 76b/12

s.-up 55b/29

s.-uyor 62b/07

[=5]

savvato (Yun.) Cumartesi günü

s. 36a/04, 36a/16, 39a/30

[=3]

say (< Ar. sa‘y) Çalışma, çalışıp çabalama, emek sarfetme, ceht

s. 3b/29

[=1]

saygısız Saygı göstermeyen, saygılı olmayan, terbiyesiz, edepsiz

s. 98b/28

[=1]

sayıl- Kabul edilmek, addedilmek, farzedilmek

s.-amaz 51b/11

s.-ır 89b/26

s.-ırız 2b/18

s.-ırlar 95a/04

[=4]

sayir bk. **sair**

s. 9a/21

[=1]

saykısız bk. **saygısız**

s. 68a/10

[=1]

saykısızlık Saygısız olma durumu; saygısızca davranış

s.+ımıza (saykısızlığımıza) 15a/12

[=1]

sayl- bk. **sayıl-**

s.-maz 89b/05

[=1]

sebap bk. **sebep**

s. 60b/16

[=1]

sebap ol- bk. **sebep ol**

s. ol-an 60b/16

[=1]

sebeb bk. **sebep**

s. 22a/11

s.+den 4a/17, 6a/03, 8b/14, 22a/14, 28b/15, 29a/26, 43a/11, 77b/12, 95b/19

s.+i 17a/21, 49a/13

s.+ine 39b/18, 46a/30

s.+ini 25b/20

[=15]

sebep (< Ar. sebeb) Bir şeyin olmasına yol açan şey, durum yahut kimse, neden, bais, amil; bir şeyin yapılmasını gerektiren şey, gerekçe

s. 4a/06, 36b/31, 48a/19, 60a/15, 62a/04, 66a/25, 66a/27, 69b/19, 71a/02, 72b/09, 73a/04, 81b/27, 84a/07, 84a/17, 87a/19, 93a/17, 99a/04

s.+den 7a/25, 8b/02, 9b/04, 14b/19, 29a/08, 31b/29, 49b/10, 53b/25, 58b/03, 69b/31, 70a/12, 73b/04, 76b/26, 78b/27, 81a/21, 82b/20, 83a/10, 84a/11, 85a/13, 85b/15, 88b/13, 89a/30, 91a/28, 96b/05, 97a/26, 97b/11

s.+i (sebebi) 53b/20, 57a/14, 69a/09, 69a/10, 95a/24

s.+ine (sebebine) 54a/11, 57a/12, 59a/25, 69a/01, 69a/03, 69b/03, 91a/07, 100b/20

s.+ini (sebebini) 95b/04, 95b/12

s.+ler 35a/31, 46b/14

s.+lerden 3a/16, 30a/17

s.+leri 98b/03

s.+lerinden 62b/26

s.+lerini 58b/30, 62b/22

[=66]

sebep al- Sebeplenmek, ufak da olsa bir pay almak, dolayısıyle yararlanmak, faydalanmak

s. al-ıp 93a/17

[=1]

sebep ol- Bir şeyin olmasına veya yapılmasına yol açmak, olmasını, yapılmasını gerektirmek, neden olmak

s. ol-an 73a/04

s. ol-anlar 72b/09

s. ol-du 66a/27, 71a/02, 84a/07, 84a/17

s. ol-up 66a/25

[=7]

sebep ver- İmkan tanımak, uygun şartı sağlamak; vesile olmak

s. ver-di 62a/04, 87a/19

s. ver-ecek 48a/19

[=3]

sebzevat (< Fars. sebze ve Ar. -āt > sebzevāt) Sebzeler, zerzevat

s.+lerden 18a/23

[=1]

secaatli Şecaatli, yürekli, cesur.

s. 65b/29

[=1]

secde (< Ar. secde) Allah'ın büyüklüğü, yüceliği önünde hiçliğini göstermek ve O'nu ululamak maksadıyle vücûdu alın, burun, el ayaları, dizler ve ayak parmakları yere değecek duruma getirme, bu durumda yere kapanma

s. 6b/13, 6b/13

[=2]

secde it- Secde durumuna gelmek, secde vaziyeti almak, secdeye kapanmak

s. id-ecek 6b/13

s. it-diler 6b/14

[=2]

seç- Benzerleri içinde en iyisi veya en elverişlisi kabul edip ayırmak, intihap etmek

s. 53b/28

s.-di 25b/25

s.-diği 26a/04

s.-ip 65a/12

s.-sin 25b/17

[=5]

seçda bk. **secde**

s. 44a/13

[=1]

seçil- İki veya daha fazla şey veya kimseden birinin daha üstün, daha iyi olduğuna karar verilmek, tercih edilmek

s.-di 31a/27

s.-medi 86b/20

[=2]

seçkili Seçkin, sıradan ölçülerin dışında, üstün

s. 72b/06

[=1]

seda (< Fars. sedā) Ses, avaz

s. 5b/11, 14a/30, 34b/19

s.+leri 10a/05, 59b/01

s.+lerinden 73a/29

s.+sı 31b/27, 79b/15

s.+sıdır 78a/24

s.+sına 49b/14, 71b/08

[=11]

sedir (< Ar. ṣadr) Minder ve yastıklarla döşenmiş kerevet, divan

s. 59a/17

s.+ine 58b/13

[=2]

sefa bk. **safa**

s.+yı 88a/20

[=1]

sefaat bk. **sefahat**

s.+lerinde 56a/17

[=1]

sefahat (< Ar. sefāhet) Aşırı derecede zevk ve eğlenceye düşkün olma; akılsızca saçıp savurma, aşırı derecede israf etme

s.+in 31b/10

[=1]

sefalet (< Ar. sefālet) Aşırı geçim sıkıntısı, yokluklar ve çok güç maddî şartlar içinde yaşama, had safhada yoksulluk, fakirlik

s. 87a/14

[=1]

sefalı bk. **safalı**

s. 3b/19, 5b/10, 7b/08, 27b/12

[=4]

sefer (< Ar. sefer) Yolculuk, seyahat; savaş için yapılan yolculuk, savaşa gidiş ve yapılan savaş

s. 33a/23, 33a/28, 70a/16, 90b/30

s.+de 70b/16, 70b/20

s.+e 86b/16

s.+i 70b/24

s.+inin 55b/02, 70a/17

[=10]

sefer it- Yolculuğa çıkmak, yolculuk yapmak; savaşa gitmek

s. id-üp 33a/23, 90b/30

s. it-diler 70a/16

[=3]

sefi (< Ar. sefih) Malını düşüncesizce harcayıp israf edecek derecede zevk ve sefahata düşkün olan; basit, bayağı, adî

s. 56b/10

s.+nin 11a/15

[=2]

sefilik Zevk ve eğlenceye düşkünlük; basitlik, adîlik

s. 46b/08, 76b/20

s.+de 39a/04

s.+i (sefiliği) 82b/01

s.+idir (sefiliğidir) 76b/20

s.+in (sefiliğin) 14b/20

[=6]

sefillik Sefil olma durumu

s.+lerine 29b/10

[=1]

sefine (< Ar. sefine) Gemi

s. 64b/24

s.+**î** 81a/10

s.+ler 66a/04

s.+mizi 78a/10

[=4]

seir (< Ar. seyr) Yürüyüş, yürüme, gidiş; gezip dolaşma, gezme, gezinme, teferrüç, tenezzüh

s. 83a/10

[=1]

sekiz Yediden sonra, dokuzdan önce gelen sayının adı

s. 2a/01, 43b/04, 80a/15, 84a/04

[=4]

seksen Yetmiş dokuzdan sonra, seksen birden önce gelen sayının adı

s. 22a/08, 66a/17, 79a/24, 83a/06

[=4]

sel (< Fars. sil) Sürekli yağmur, karların süratle erimesi, akarsuların taşması vb. sebeplerle meydana gelen ve önüne geleni alıp götürecek şiddette akan su, su taşkını, taşkın, seylab

s.+inden 45b/17

[=1]

selbes bk. **serbest**

s. 15b/27, 50b/02

[=2]

selbesiat Serbestlik

s. 35a/21

[=1]

selbesiatlık bk. **selbesiat**

s. 35a/06

[=1]

selbeslik bk. **serbestlik**

s.+e (selbesliğe) 33a/07

s.+in (selbesliğin) 32b/30

[=2]

sel (< Yun. saliares) Salya, ağızdan akan tükürük

s. 24b/14

[=1]

semavet (< Ar. semā' semāvāt) Gökler, gök katları

s.+in 8a/24

[=1]

semavi (< Ar. semāvi) Göğe ait, gökyüzüyle ilgili; Allah'tan gelen; ilahî; ilahî büyüklük ve yüceliğe yakışır güzellik ve mükemmellikte olan, insan üstü, olağanüstü

s. 13a/11

s.+lerdeki 100a/21

[=2]

sen Tekil ikinci şahsı gösterir

s. 28b/25, 37b/01, 38a/20, 38a/25, 41b/18, 47a/01, 53b/18, 68b/07, 71b/11

s.+den 9b/29, 55b/15

s.+i 5b/03, 9b/28, 23b/08, 30b/08, 38a/04, 38a/05, 38a/22, 41b/10, 41b/11, 46b/02, 46b/24, 46b/24, 46b/28, 56b/19, 57a/01, 57a/01, 57a/02, 71b/10, 85a/16, 85a/19, 95a/30

s.+in 46b/04, 53b/11, 53b/19, 59a/11

s.+sin 53b/19, 53b/20

[=38]

sena (< Ar. senā') Övme, övüş, medih

s. 23a/08, 50b/18

s.+ler 41a/21, 41b/28

[=4]

sena it- Övmek, methetmek

s. id-er 23a/08

s. id-üp 50b/18

[=2]

sene (< Ar. sene) Yıl, sal

s. 6b/22, 20a/15, 22a/08, 29a/03, 30a/04, 31a/27, 33a/27, 47b/26, 49a/04, 66a/17, 66a/18, 70a/25, 70b/18, 76b/01, 79a/25, 84a/06, 88a/29, 89b/27, 90a/30, 95b/23, 95b/25, 99a/15

s.+de 83a/25

s.+den 30a/09, 38b/21

s.+ler 2a/09, 12a/16, 20a/11, 21a/20, 38b/28, 49a/30, 84a/10, 96a/11

s.+lerden 2a/04, 3a/06, 10b/30, 41b/26, 51b/03, 93b/26

s.+lerinin 84a/04

s.+nin 18b/24

s.+ninkileri 71a/10

s.+sinde 21b/18, 43a/12, 76b/04, 83a/07, 83a/24

s.+sine 83a/28

[=48]

sepeb bk. **sebep**

s. 37b/15

[=1]

sepep bk. **sebep**

s.+den 4b/16, 38a/25

s.+ine (sepebine) 53b/11

[=3]

ser- Açarak yaymak

s.-sinler 19a/11

[=1]

seraskar (< Fars. ser-‘asker) Osmanlı ordusuna kumanda eden vezir, ordu kumandanı, serdar-ı ekrem

s. 31a/26, 44a/03, 65a/08, 75b/04, 90b/02

s.+ı 32b/09, 44a/27, 45a/07, 50a/12, 55b/02, 69b/18, 86b/13, 90a/22, 90b/06, 90b/07, 90b/20

s.+ın 45a/14

s.+lar 32a/14

s.+lardan 32a/15

s.+ların 32a/19, 32b/04, 67a/13

s.+lerin 86b/15

[=23]

seraskarlık Serasker olma durumu; serasker olan kimsenin görevi ve makāmı

s. 50a/11

[=1]

serbazlık (Fars. ser-baz) Korkusuzluk, cesurluk, yiğitlik

s. 7a/04

s.+ımızı (serbazlığımızı) 13b/09

[=2]

serbes bk. **serbest**

s. 31a/13, 31b/23, 35a/05, 51b/11

[=4]

serbesiat bk. **selbesiat**

s.+ın 55b/18

[=1]

serbesiatlık bk. **selbesiat**

s.+ı (serbesiatlığı) 51a/02

s.+ına (serbesiatlığına) 32b/15

[=2]

serbest (< Fars. ser-best) Herhangi bir kısıtlamaya, şarta ve zorlamaya bağlı olmadan davranabilen, istediği gibi karar verip istediği gibi hareket

edebilen; tutuklu, esir veya bağımlı olmayan, hür, özgür

s. 54b/04, 54b/08, 56a/15, 73b/16, 78b/22, 78b/25

[=6]

serbestlik Serbest ve hür olma durumu

s. 79a/04, 80a/25

s.+i+(serbestliği) 67a/04

s.+ini (serbestliğini) 67a/14

s.+leri 79a/06

s.+lerini 87a/14

[=6]

serdar-ı ekrem Padişah tarafından orduya başkumandan tayin edilen sadrazam

s.+i 90b/07

s.+iniz 44a/03

[=2]

serdar-ı ekremlik Serdarıekrem olma durumu, serdarıekrem olan kimsenin görevi ve makāmı

s. 32a/16, 32a/17, 32b/02

s.+e (ekremliğe) 32b/01

s.+i (ekremliği) 32b/05, 32b/10, 33a/12

[=7]

serfiraz (< Fars. ser-firāz) Başını kaldıran, yücelere, yükseklere uzanan; benzerlerinden üstün olan, seçkin, mümtaz

s. 79b/13

s.+ı 79a/23, 80a/20, 83a/02

[=4]

serhoş (< Fars. ser-ḫōş) Alkollü bir içki veya keyif verici bir madde etkisiyle az veya çok kendini bilmez, kendine hakim olamaz duruma gelmiş kimse

s. 61a/16, 61a/17, 62a/10

[=3]

serhoşluk Sarhoş olma durumu

s. 62a/18

s.+a (serhoşluğa) 62a/30

s.+un (serhoşluğun) 62a/14

s.+unda (serhoşluğunda) 63b/14

[=4]

seril- Yayılmak, döşenmek; bitkin durumda bir yere uzanmak

s.-ip 39a/20

[=1]

serin (< Moğ. serigün) Soğuğa yakın, soğukça hava

s. 24b/06, 50a/30

[=2]

serinled- Serin duruma getirmek, serinlik vermek

s.-eim 68a/24

[=1]

serkerda (< Fars. ser-gerde) Serkerde, baş, başkan, reis:

s. 55a/10

[=1]

serpesiatlık bk. **selbesiat**

s. 79a/05

[=1]

serpestlik bk. **serbestlik**

s. 84a/19

s.+ine (serpestliğine) 80a/24

[=2]

serpez bk. **serbest**

s. 2a/07

[=1]

sert (< Fars. serd) Zorlukla kırılabilen, kesilmesi, çizilmesi, işlenmesi güç olan, katı, yumuşak olmayan; güçlü, kuvvetli, zorlu

s. 9b/02, 17b/19, 27b/11, 55b/27, 60a/17, 60a/17, 100a/01, 100a/01

s.+dirler 19a/12

s.+ler 19a/12

[=10]

sertleş- Sert bir durum almak, katılaşmak

s.-miş 100b/07

[=1]

sertlik Sert olma durumu

s. 16a/09

s.+i (sertliği) 78a/02

s.+ini (sertliğini) 60a/15, 60a/16

s.+leri 11a/26

[=5]

ses Bir kulağın duyabileceği frekans ve özellikteki titreşim

s. 81b/22, 98b/11

s.+i 43b/19, 81b/08, 98b/15

s.+ini 76b/08, 79b/31

s.+lerinin 55a/18

[=8]

sev- Bir şeye veya kimseye sevgi duymak, gönlünde bir muhabbet beslemek

s. 12a/09, 97b/06

s.-di 16b/10

s.-diği 4b/12

s.-diğim 17b/10

s.-diğinden 2a/12, 38b/24, 49b/01, 71b/03

s.-diğini 38a/11

s.-dik 25a/10, 42a/17

s.-dikleri 6a/03

s.-e 38a/05

s.-eceğim 15a/10

s.-elim 25b/03, 26a/16, 40a/27

s.-emezler 100b/19

s.-en 2a/27, 32a/26, 69a/28, 82a/23, 87a/26

s.-enler 86b/28

s.-er 4a/11, 4a/13, 9a/02, 9a/07, 9a/09, 13a/03, 22a/12, 39a/20, 42b/16, 46b/24, 49b/09, 49b/27, 50a/18, 82a/29, 82a/30, 89a/17, 99a/26

s.-erim 24a/18

s.-erler 4a/09, 4a/10, 57a/21

s.-ersem 24a/17

s.-ersen 23b/07

s.-erseniz 17b/10

s.-esiniz 89a/26

s.-in 40a/04

s.-ip 1b/17

s.-iyor 38a/04

s.-me 99a/25

s.-meden 12b/13

s.-meliyiz 52a/11

s.-memekdir 78b/26

s.-memesi 87b/07

s.-mesi 87b/03

s.-meye 37b/13

s.-meyen 82b/06

s.-meyi 34b/16

s.-mez 52a/17

s.-se 38a/08

s.-sin 45b/29

s.-sinler 85b/14

[=66]

sevda (< Ar. sevdā') Kuvvetli sevgi, aşk, muhabbet; aşırı istek, tutku, arzu, heves

s.+nı 75b/24

s.+sı 9a/03, 80a/25

s.+sından 99b/09

s.+ya 72b/21

[=5]

sevdalı Sevdaya tutulmuş kimse, aşık; bir şeye aşırı derecede düşkün ve istekli olan kimse

s.+sı 88a/26

[=1]

sevgi İnsanı karşılık beklemeden yakın ilgi, dostluk, şefkat, bağlılık göstermeye yönelten ve fedakarlıkları göze aldıracak kadar güçlü olabilen duygu, sevme duygusu, muhabbet

s.+sinden 92a/29

[=1]

sevgili Sevgi duyulan, kendisine sevgi beslenen

s. 3a/05, 3a/22, 3b/02, 37b/27, 50a/28, 91b/23, 91b/27, 97b/24

[=8]

sevgilü bk. **sevgili**

s. 14a/11

[=1]

sevgülü bk. **sevgili**

s. 36b/12

[=1]

sevici Seven, sevgi duyan

s. 3b/08, 4b/10, 4b/14, 10b/01, 11a/11, 11a/25, 11a/30, 29b/01, 30b/20, 32a/23, 40b/01, 82a/27, 82b/16, 96b/05, 100b/02

[=15]

sevicilik Sevme, sevgi duyma

s. 87b/15

s.+e (seviciliğe) 29a/29

s.+i (seviciliği) 3b/30, 80a/23

s.+in (seviciliğin) 30a/26, 79a/07

[=6]

seviçi bk. **sevici**

s. 23b/15, 29a/07

[=2]

sevil- Hakkında sevgi beslenmek, sevgi duyulmak

s.-irler 57a/30

[=1]

sevin- Sevinç duymak, memnun ve hoşnut olmak

s.-dik 27a/11, 60b/27

s.-dim 82b/15

s.-ecek 49b/16

s.-erek 76a/18

s.-ip 86b/22

s.-ir 37a/06

s.-iyorum 9a/17

s.-medi 43b/10

s.-üp 51a/18

[=10]

sevinc bk. **sevinç**

s.+i 51a/10

[=1]

sevinç Beklenen veya hoşa giden bir şeyin olması sonucunda duyulan iç ferahlığı, hoşnutluk, memnûniyet; sevinme hali, neşe, coşku:

s. 3a/22, 23a/17, 51a/24, 81a/04, 101a/10

s.+de 98a/09

s.+den 101a/12

s.+i (sevinci) 86b/22, 95b/09

s.+imizden (sevincimizden) 17a/16

[=10]

sevkili bk. **sevgili**

s. 29a/16, 34b/07, 37b/17, 61a/02, 62b/25, 67a/08, 70b/07, 87b/26

[=8]

sevmeklik Sevme, sevgi

s. 74b/12, 74b/25, 75a/03, 82a/17, 82a/21, 86b/25, 87a/05, 87a/08, 87a/11

s.+dir 38a/17

s.+e (sevmekliğe) 38a/27

s.+i (sevmekliği) 48a/25, 82a/06, 87a/27

s.+in (sevmekliğin) 74b/30, 75a/07, 86b/27

s.+leri 87a/18

[=18]

sevmemeklik Sevmeme

s. 87a/10

[=1]

seyahat (< Ar. siyāḥat) Şehirden şehire, ülkeden ülkeye yapılan yolculuk, uzak yerlere yapılan gezi

s. 4a/05

s.+a 39b/05

s.+lerimizi 13b/09

[=3]

seyahat it- Uzak yerlere, yabancı ülkelere yolculuk yapmak

s. it-mekdir 54b/22

[=1]

seyahata çık- Seyahate gitmek, geziye çıkmak

s. çık-dıkda 39b/05

[=1]

seyahet bk. **seyahat**

s. 54b/22

s.+imizde 13a/17

s.+imizden 12b/06

s.+in 12b/05

s.+inde 11b/09, 12b/19

s.+inden 13a/08

s.+ler 83a/10

s.+lerden 83a/11

s.+lerinde 83a/13

[=10]

seyahet it- bk. **seyahat it-**

s.+ler it-di 83a/10

[=1]

seyahetçi Seyahat eden, uzak ülkeleri gezip dolaşan kimse, gezgin, seyyah

s. 49a/03

[=1]

seyir (< Ar. seyr) Bir şeyi zevk alarak gözle takip etme, bakma, izleme, temaşa

s. 6a/07, 6a/28, 66a/10

s.i 36b/01

s.+e 6a/09

s.+ini 6a/30

s.+ini (seyrini) 7a/22

[=7]

seyir-i tamaşa Gezme, gezi

s. 36b/01

[=1]

seyir it- Gözle takip etmek, izlemek

s. id-er 66a/10

[=1]

seyird- bk. **seyirt-**

s.-eceğim 44a/04

s.-erek 28a/06, 79b/30

s.-ip 14a/30, 14b/26, 23b/20, 51a/06, 56b/15

s.-ir 17a/20

s.-irler 85b/16

s.-iyor 13a/19

[=11]

seyirli Manzaralı

s. 94b/20

[=1]

seyirt- Çabuk çabuk veya sıçrayarak bir yere doğru koşar gibi yürümek, hızlı hızlı gitmek

s.-di 61b/19, 92b/14

s.-dik 92b/11

s.-dikden 41a/09

s.-diler 61b/20

s.-in (seyirdin) 7b/11

s.-me 63a/19

s.-mek 35b/06

s.-mekde 54b/26

s.-meye 14b/27, 35b/27

[=11]

seyran (< Ar. seyrān) Gezip dolaşma, gezme, gezinti; bakıp seyretme, temaşa

s. 7a/22

[=1]

seyran it- Seyretmek, temaşa etmek

s. it-dikden 7a/22

[=1]

seyrt- bk. **seyirt-**

s.-diği 79b/31

[=1]

seyyare (< Ar. seyyāre) Gezegen

s.+lerden 8a/22

[=1]

seza (< Fars. sezā) Yaraşır, uygun, layık, sezavar

s. 36b/27

[=1]

sezgi Sezme yeteneği, seziş

s.+lere 74b/02

[=1]

sezin- Sezinlemek

s.-di 59a/24

s.-diği 96b/29

s.-diğinizde 69b/12

s.-dik 12b/10, 17a/18

s.-ebilirler 79a/08

s.-emez 78b/21

s.-ip 86a/01

s.-ir 12b/11, 15b/03, 62b/29, 69a/08, 75a/13, 82a/26

s.-iriz 55a/11

s.-iyorsun 53b/18

s.-iyorum 46a/28

s.-üp 92a/16

[=18]

sezki bk. **sezgi**

s. 15b/09

s.+lerimizi 8b/18

s.+lerini 56b/23

s.+sini 79a/08

[=4]

sholeion (Yun.) Okul

s. 3b/20, 5b/12, 21b/04, 75a/29, 96b/08

s.+a 38b/19, 64b/17, 68a/17, 81a/23, 96b/14

s.+da 3b/16, 35b/04, 47b/06, 57b/08, 64a/07, 69b/28, 88a/06

s.+dada 3b/26

s.+dan 38b/21, 84b/12, 92a/20

s.+den 26b/09

s.+lar 46a/19, 85a/04, 97b/02

s.+lara 29b/05

s.+larda 29b/12, 29b/28

s.+ları 17a/06, 20a/30

s.+lerde 2b/05

s.+leri 20b/04

s.+lerinde 1b/18

s.+un 4a/30, 25b/28, 26a/05, 26b/24, 46a/06, 81a/18, 92a/07, 92b/07, 98a/06, 100a/03

s.+una 25b/19

s.+unda 3b/06, 74a/07

[=45]

sıcak Isısı yakmayacak derecede olan; ısı derecesi yüksek olan, çok ısınmış

s. 6b/04, 9a/26

s.+ı (sıcağı) 97a/08

s.+ına (sıcağına) 50a/24

s.+ından (sıcağından) 10a/08

s.+ının (sıcağının) 10a/10

[=6]

sıcaklık Sıcak olma durumu, ısısı olan şeyin hali

s.+ı (sıcaklığı) 11b/30

s.+ını (sıcaklığını) 9a/30

[=2]

sıçak bk. **sıcak**

s. 9a/28, 10b/20, 24b/07, 35a/28, 60b/26

s.+dan 59a/27

s.+ın (sıçağın) 59a/25

[=7]

sıçaklık bk. **sıcaklık**

s.+ı (sıçaklığı) 59b/03

[=1]

sıçıra- Ayaklarını hızla yere vurarak ileriye veya yukarıya doğru atılmak; anî bir uyarı veya heyecan sebebiyle ürkerek olduğu yerde doğrulur gibi sarsılmak

s.-dık 17a/17

s.-maya 57b/30

s.-r 6a/11, 17a/20

s.-yor 69b/12

[=5]

sıçıradıçı Sıçramasına sebep olan, sıçratan

s. 60a/22

[=1]

sıçra- bk. **sıçıra-**

s.-dı 101a/11

s.-dıktan 41a/09

s.-mak 35b/06

s.-maya 35b/27

s.-r 76b/09

s.-rım 75b/25

s.-yacak 76a/27

s.-yarak 28a/06, 59a/30

[=9]

sığ- Bütünüyle diğer bir şeyin içine girebilmek, o şey tarafından istîap edilmek

s.-amaz 101a/24

s.-ar 66a/01

[=2]

sığın- Tehlikeden korunmak için emin ve güvenilir bir yere sokulmak; birinin veya bir makāmın himayesine, kolu kanadı altına girmek

s.-ır 62a/30

s.-ırlar 88b/25

[=2]

sığıncama Sığınak

s.+sıdır 78a/21

[=1]

sığınmaklık Sığınma

s.+dır 78a/27

[=1]

sığır Gevişgetirenlerden manda, öküz, inek vb. büyükbaş, boynuzlu, evcil hayvanların ortak adı.

s. 95b/29

[=1]

sıh bk. **sık**

s. 19a/14

[=3]

sıh sıh bk. **sık sık**

s. 18b/10, 22b/23

[=1]

sıhat bk. **sıhhat**

s. 16b/24, 23b/09, 61a/08

s.+e 36a/08

[=4]

sıhhat (< Ar. ṣiḥḥat) Sağlık, esenlik, afiyet

s. 55a/19

[=1]

sıhı sıhı Sıkı sıkı, iyice, adamakıllı, sıkı sıkıya

s. 25a/11

[=1]

sık Fazla zaman aralığı vermeden, birbiri ardınca, çok

s. 4a/23, 4a/23, 24b/23

[=3]

sık sık Hiç ara veya aralık vermeden, çok sık

s. 24a/28

[=1]

sıkı Kuvvetle sıkılmış veya sarılmış; sert ve gergin olan, gevşek olmayan

s. 84a/16

[=1]

sıkı sıkıya Çok sıkı bir şekilde, sımsıkı

s. 24b/20, 100b/22

[=2]

sıkıntı Bir durumun baskı ve ağırlığının verdiği gönül darlığı, can sıkkınlığı, huzursuzluk

s. 35b/31

s.+lar 38a/21, 53b/13, 70b/19

s.+ların 76a/06

[=5]

sıkıntı çek- Zorluk çekmek; geçim darlığı içinde olmak

s. çek-dikden 35b/31

[=1]

sıkış- Kolay çıkamayacak ve basınç altında kalacak şekilde dar bir yere girmek, iki şey arasına sığmak

s.-ır 68b/20

[=1]

sıklet (< Ar. siḳlet) Ağırlık, yük; sıkıntı:

s. 37b/20

[=1]

sına- Denemek, tecrübe etmek

s. 29b/23

s.-maksız 90a/24

[=2]

sır (< Ar. sirr) Bilinmesi, duyulması, açığa vurulması istenmeyen, gizli tutulan şey; gizlilik

s.+ran 93a/25

s.+rı 20a/10, 20a/29

s.+rını 20a/13, 20b/02

[=5]

sıra Birbiri ardınca veya yan yana düz ve doğru bir şekilde dizilmiş kimselerin veya şeylerin tamamı, dizi, saf; an, vakit, zaman, esna

s. 4a/06, 32b/01, 45a/27, 63b/29, 81b/04

s.+da 1a/14, 37a/07, 50a/27, 65a/25, 65b/03

s.+ların 48a/22

s.+sı 32a/17, 45a/19, 60a/24

s.+sıdır 22b/14

s.+sına 60a/04

s.+sında 32a/19, 32b/02, 56a/18, 75b/01, 99b/05

s.+sını 3b/13, 24a/30

[=23]

sıralı Yan yana veya birbiri ardınca sıralanmış, dizilmiş; düzenli, tertipli, muntazam

s. 4a/17, 7b/03, 20b/13, 30a/18, 65a/12, 79b/26

[=6]

sırık Değnekten daha uzun ve kalın ağaç

s.+lar 26b/12

s.+ların 26b/14

[=2]

sırt İnsanlarda göğsün arkasına isabet eden ve ense kökü ile bel arasında bulunan kısım

s.+ını 78a/19

[=1]

sıtma Sulak yerlerde ve bataklıklarda yaşayan sivrisineklerin ısırmasıyle insana bulaşan, ateş nöbetleriyle kendini gösteren, tedavi edilmezse ölüme yol açabilen mikrobik hastalık

s. 22b/23, 23a/06

[=2]

siah bk. **siyah**

s. 93a/18, 93a/25

[=2]

siaset (< Ar. siyāset) Devletler arası ilişkileri, devlet işlerini düzenleme ve yürütme sanatı, politika

s.+lere 71a/26

[=1]

sibariç (< Fars. sipāriş) Yapılmasını veya gönderilmesini isteme, ısmarlama

s. 2a/30

[=1]

sibariç it- Ismarlamak

s. id-üp 2a/30

[=1]

siftah (< Ar. istiftāḥ) Bir maldan yapılan ilk satış veya günün ilk alış verişi; başlangıç, önce

s. 12b/06, 30a/13, 33a/11, 57b/08, 69b/02, 92b/14

[=6]

sikke (< Ar. sikke) Madenî para

s.+leri 75b/05

s.+sidirler 76b/10, 76b/10

s.+sini 76b/13

[=4]

sikut bk. **sükut**

s. 61b/28, 69b/04, 99a/06

[=3]

sikut it- bk. **sukut it-**

s. id-er 99a/06

s. id-erek 61b/28

[=2]

sikutluk bk. **sükutluk**

s. 6a/19, 9b/19

s.+dan 15b/17

s.+den 91a/20

s.+u (sikutluğu) 62a/03

[=5]

sil- Üzerinde havlu, mendil gibi kuru ve emici başka bir şey gezdirmek sûretiyle kuru duruma getirmek

s.-er 24b/20

s.-meyi 23b/22, 100b/30

[=3]

silah (< Ar. silāḥ) Düşmanı öldürmek, imha etmek veya kendini savunmak maksadıyle kullanılan her türlü alet

s. 63a/19, 89a/14, 91b/29

s.+a 35b/09

s.+lar 67a/19

s.+ları 30b/10, 62b/15

s.+larını 33b/21

s.+leri 90b/26

s.+lerinin 90a/24

[=10]

silahlı Silahı olan, silah taşıyan

s. 25a/17

[=1]

silahsız Silahı olmayan

s. 82a/14

[=1]

silin- Üzerindeki yaşlık alınarak kuru hale getirilmek; ortadan kalkmak, yok olmak

s.-diğimizde 25a/12

s.-mez 11b/27

[=2]

silkin- Silkelenip üzerindekileri dökmek, kendini silkelemek

s.-üp 78a/17

[=1]

silsile (< Ar. silsile) Birbirine bağlı yahut birbiriyle ilgili şeylerin art arda veya yan yana dizilerek meydana getirdiği sıra, dizi; atalardan yaşayan torunlara kadar zincirleme uzayan soy kütüğü, şecere

s. 74a/13

s.+den 74a/15

s.+lere 34b/04

s.+leri 2b/18

s.+si 68a/21, 89b/06

s.+siiz 94b/06

s.+sinden 84a/02

[=8]

Simon k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

S. 52b/22, 53a/04, 73b/09, 74a/01, 74b/14, 75b/23

S.+un 73b/08, 73b/14, 78b/13, 78b/17

S.+unu 74b/02, 74b/03

[=12]

sin (< Ar. sinn) Doğumdan îtibaren yaşanılan süre, yaş

s.+inde 13a/21

s.+lerinde 1b/09

[=2]

sinir Duyulardan ve hareketlerden gelen uyarıları organlardan beyne ileten beyazımsı teller ve bunların oluşturduğu demet; bir kimsenin rûhî niteliği, olaylar karşısında tepki gösterme duyarlığı, asap

s. 15b/04, 58b/10

s.+ler 15b/03, 15b/08, 27b/04

s.+leri 27a/06, 68b/20

[=7]

siper (< Fars. siper) Kalkan; korunmak, gizlenmek maksadıyle arkasına, altına veya içine sığınılacak, saklanılacak şey

s. 26a/23

[=1]

Sirakusa Siraküza, İtalya'da bir kent

S.+nın 37a/24

[=1]

sirines (Yun.) Siren, Yüksek sesle bağırarak gemilerin kaza yapmasına sebep olan mitolojik deniz yaratığı

s.+lerin 73a/29

[=1]

sitem (< Fars. sitem) Bir kimseye herhangi bir davranışından dolayı üzüldüğünü, kırıldığını, alındığını öfkelenmeden belirtme, dostça çıkışma

s.+ler 59b/07

[=1]

sitem it- Dostça çıkışmak, kırıldığını, üzüldüğünü belirtmek

s.+ler id-erek 59b/07

[=1]

sivri Ucu keskin ve iğne gibi batıcı olan

s. 75b/12, 75b/12

[=2]

siyah (< Fars. siyāh) En koyu renk, kömür rengi, kara

s. 67b/27

[=1]

siz Çoğul ikinci sahsı gösterir

s. 11a/22, 15a/07, 19b/16, 19b/23, 62b/25, 69a/10, 73b/18, 90b/17

s.+e 15a/06, 58a/08, 69a/12, 70b/27, 96b/01, 97b/28

s.+i 20a/03, 26b/16

s.+in 29a/10

s.+ler 9a/17, 13b/18, 19b/26, 19b/27, 24b/29, 40a/01, 51b/21, 63b/04, 73b/01, 75a/15, 75a/15, 78b/07, 87b/24, 89a/25, 91b/12, 93b/01

s.+lerde 17b/08, 93a/29

s.+lerden 69b/23, 73b/19

s.+lere 15a/05, 42b/15, 45a/20, 52b/12, 52b/15, 57b/07, 70a/01, 71a/05, 72a/27, 75a/13, 90a/16, 90b/09, 95b/18, 100b/12

s.+leri 7b/12, 11a/23, 11a/24, 15a/09, 17a/25, 17b/06, 20a/01, 20a/02, 75a/17, 89b/03, 89b/09, 97b/27

[=63]

skemne (< Yun. skamni) İskemle, arkalıksız, üstü tahta veya hasır, dört ayaklı sandalye

s.+ler 10a/16

[=1]

skence bk. **iskence**

s.+lerden 17b/12

[=1]

skençe bk. **iskence**

s.+lerden 53b/25

s.+lerimi 53b/18

[=2]

sklavakia (Yun.) Bir tür esir alma oyunu

s. 61a/22, 63a/05, 63a/15, 63a/18

s.+den 63a/27

[=5]

Skodra Arnavutluk'ta bulunan İşkodra şehri

S. 96b/07

[=1]

sofos (Yun.) Bilge

s. 100a/22

[=1]

Sofroniskos k.a. Sokrates'in babası heykeltıraş Sofroniskos

S.+un 48b/29

[=1]

sofu (Yun.) Bilge, filozof

s. 74a/09

[=1]

sokak (< Ar. zuḳāḳ) Yerleşim yerlerinde ev ve dükkanlar arasında uzanan, caddeye nispetle daha dar ve kısa yol

s. 44a/20, 46a/14

s.+da 89a/17

s.+lar 18b/04, 44b/05

s.+ların 23a/22

s.+larını 23a/24

s.+lerde 56a/03

s.+lerin 23a/28, 86b/14

[=10]

Sokratis k.a. Antik Yunan filozofu Sokrates

S. 12a/15, 12a/24, 12b/01, 45a/25, 48b/26, 48b/28, 50a/16, 50a/18, 50b/04, 55b/21, 55b/23, 55b/25, 56a/01, 56a/10, 56a/16, 56a/22, 56a/30

S.+den 49a/30, 50b/17

S.+i 49a/23

S.+in 12a/13, 48b/09, 49a/05, 56a/26, 68a/28

[=25]

sol Kalbin bulunduğu tarafta olan

s. 27a/23, 27a/25, 27a/28, 32b/21, 37b/26

s.+unuzdan 27a/24

[=6]

sol- Rengi uçmak, rengi atmak, parlaklığını kaybetmek; diriliğini, tazeliğini, taravetini yitirmek, pörsümek

s.-arler 94a/16

s.-du 38a/31

s.-muş 6b/06, 6b/19

[=4]

soldur- Solmasına sebep olmak, solgun duruma getirmek

s.-ur 38a/29

[=1]

solmayıcı Solmayan, solmaz

s.+dır 5a/09

[=1]

solmaz Solmayan, dış şartlarda rengi değişmeyen

s. 5a/12, 94b/24

[=1]

Solomon k.a. Eski Ahit'e göre eski İsrail hükümdarı ve kral Davut'un oğlu ve halefi Bilge Sülemyan

S.+un 100a/22

[=1]

Solon k.a. Antik Yunan Uygarlığı'nın Yedi Bilgesi'nden biri olan Atinalı devlet adamı ve şair Solon

S. 13a/06, 20b/01, 27b/29, 28a/09, 48a/28, 48b/04, 48b/20

S.+un 20b/08, 28b/14

[=9]

solu- Sık sık nefes alıp vermek; Nefes yoluyle içine çekmek, teneffüs etmek

s.-yarak 59b/06

[=1]

soluk Ağız ve burundan akciğerlere hava alıp verme ve bu yolla alınıp verilen hava, nefes

s.+a (soluğa) 24a/03

s.+umuz (soluğumuz) 17a/19

s.+unuzu (soluğunuzu) 17b/08

[=3]

soluklanma Solunum, soluk alıp verme işi, teneffüs.

s. 24a/02

s.+nın 24a/10

[=2]

soluklanmak Soluk alıp vermek, teneffüs etmek

s. 24a/05

[=1]

soñ İçinde bulunulan vakte en yakın geçmiş zaman yahut bu zamanda yapılmış veya meydana gelmiş olan; ondan sonrası veya başkası olmayan, onunla nihayet bulan

s. 34a/16, 61a/06, 80a/26, 80a/26, 100b/26

s.+u 20b/26, 82b/24, 83b/19

s.+una 75a/21

s.+unu 84a/27

[=10]

soñra İçinde bulunulan veya bahsedilen anın daha ilerisindeki bir zamanda, bilahare; -nin ardından, … arkasından

s. 2b/07, 3b/01, 4b/11, 5b/14, 6a/22, 7a/22, 9b/13, 10a/22, 10b/31, 12b/06, 12b/12, 12b/24, 12b/25, 13a/08, 15a/05, 15a/08, 15b/17, 17a/13, 19a/24, 19b/06, 19b/09, 19b/18, 20a/05, 21b/18, 24b/08, 25a/11, 25b/24, 25b/27, 26b/16, 27a/02, 31a/25, 31b/08, 33a/27, 34b/16, 35a/15, 35b/31, 36b/05, 36b/06, 37a/01, 37a/02, 38a/22, 38b/02, 38b/21, 39b/01, 39b/25, 41a/10, 41b/25, 41b/26, 42a/02, 42b/06, 44a/23, 47b/08, 47b/19, 47b/26, 49a/04, 49b/29, 50a/02, 50a/14, 51a/11, 52b/15, 53b/18, 57b/29, 59a/23, 59b/03, 60a/05, 60b/25, 60b/29, 61a/19, 63a/02, 63a/27, 66a/18, 67a/27, 67a/29, 67b/05, 68a/06, 69a/29, 69b/01, 71a/25, 75a/09, 77b/17, 81a/18, 81a/21, 81a/26, 81b/03, 83a/23, 83a/28, 84b/05, 85b/09, 87a/18, 87b/11, 88a/17, 88a/29, 88b/01, 88b/10, 89a/06, 89b/16, 90a/21, 90a/30, 90b/29, 91a/21, 91b/05, 93a/06, 94b/14, 94b/25, 95b/07, 95b/14, 96a/27, 97b/01, 98a/03, 98b/25, 99a/08, 99b/07, 100b/31, 101a/07

s.+dan 21b/11

s.+ki 19a/21, 71b/17

[=117]

sonunçu Herhangi bir hususta en sonda, en geride olan; en son olan, en son cereyan eden, en sonda bulunan

s. 71a/09

[=1]

sonunda Sonuç olarak, nihayet, netîcede

s. 41a/04, 88a/15, 99b/11

[=3]

soouk bk. **souk**

s. 34b/23, 34b/23

[=2]

Souidia (Yun.) İsveç

S.+de 11b/18

[=1]

souk Soğuk, Isısı düşük, harareti az olan

s. 24b/01, 24b/18, 24b/21, 24b/26, 24b/30, 25a/01, 25a/06, 25a/10, 34b/26, 35a/26, 35a/29, 50a/29, 68a/23, 68a/26

s.+a (souğa) 24b/28, 25a/02

s.+dan 40b/22

s.+una (soğuna) 50a/24

[=18]

soukla- Soğuklamak, soğuk almak, üşütüp hastalanmak

s.-madan 24b/02

[=1]

soukluk Soğuk olma durumu, soğuk olan şeyin etkisi; içtenlik ve samîmiyetten uzak olma durumu, soğuk ve sevgisiz davranış, resmiyet

s. 85a/23

[=1]

söğündür- bk. **sövündür-**

s.-düler 75b/27

s.-memiş 75a/26

[=2]

sök- Bulunduğu, sıkıca yerleştiği yerden çekip ayırmak, çıkarmak

s.-dü 36b/14

s.-meye 63a/02

s.-üp 62b/23, 62b/30, 75a/12

[=5]

sökdür- Sökmek işini başkasına yaptırmak

s.-meye 60b/15

[=1]

sövün- Sönmek

s.-meli 99b/07

s.-mez 8b/28, 8b/29

[=3]

sövündür- Söndürmek

s.-sün 69b/23

s.-ürüm 19a/04

[=2]

söyle- Sözle bildirmek

s. 64b/16, 64b/26, 70a/05, 95b/01

s.-di 35b/25, 39a/09, 40b/19, 41b/07, 42b/27, 45a/30, 50b/18, 52b/07, 56a/31, 59a/01, 61a/03, 62a/05, 72a/22, 74a/21, 82b/30, 86b/02, 89b/19, 91b/26, 101a/05

s.-diği 16a/30

s.-diğimde 91a/10

s.-diğimin 66a/20

s.-diğinde 52b/30

s.-diğine 96b/04

s.-diğini 23a/23, 68b/23

s.-dikde 16b/22

s.-dikleri 4b/18, 4b/21, 12a/13

s.-diklerinden 27a/14

s.-diklerini 22b/13, 99a/01

s.-diler 92a/21

s.-dim 65a/02, 90b/09

s.-ip 70b/27

s.-medi 64b/01

s.-medim 68a/22

s.-mek 49a/27

s.-meksiz 69b/20, 76a/11

s.-memeye 68b/01

s.-meye 56b/16, 95b/04

s.-meyi 76a/22

s.-meyn 30b/21

s.-meyorum 52b/13

s.-mez 66b/16

s.-r 8b/06, 31b/26, 50a/20, 52b/22, 69b/21, 71b/23, 76a/10, 79a/05, 80a/01, 80a/06, 80a/11, 80b/06, 85b/20, 88b/20, 99a/05, 100a/14, 100a/19

s.-rler 12b/22

s.-rsen 28b/22

s.-sin 52a/04, 53b/26, 80a/08

s.-sinler 68b/04

s.-ti 47a/17

s.-yeceğim 70a/01

s.-yecek 68a/15

s.-yeçeğim 69a/11

s.-yelim 12b/18, 69b/25

s.-yip 33a/11, 36a/06, 76a/17

s.-yor 95a/20, 97a/04

[=87]

söylemeklik Söyleme işi

s. 85b/18

[=1]

söylen- Şikayet etmek, sızlanmak

s.-iyor 45b/25

s.-meye 63b/26

[=2]

söyleş- Karşılıklı konuşmak, sohbet etmek

s.-diler 98b/23

s.-ir 25a/17

s.-mesinde 12a/20

[=3]

söyü ışın, ışık

s.+lerini 55b/14

[=1]

söyüle- bk. **söyle-**

s.-di 7a/18

[=1]

söz Ağızdan çıkan, bir veya daha çok heceden meydana gelen kelime veya kelime dizisi, kelam

s. 42b/12, 51a/09

s.+lere 55b/16

s.+ü 48a/29, 71b/17

s.+ünü 45a/20, 59b/09

[=7]

söz it- Konuşmak, bahsetmek, laf etmek

s.+ünü id-eceğim 45a/20

[=1]

söz ver- Kesin vaatte bulunmak

s. ver-di 51a/09

[=1]

Spartatis (Yun.) Spartalı, Sparta halkından olan

S. 86b/19

S.+ler 11a/07, 15b/17, 15b/21, 15b/30, 16a/11, 16a/19, 33b/26, 34b/05, 37a/29, 66b/20, 84a/09, 87a/19, 91a/29

S.+lere 37b/08, 84a/08, 87b/12

S.+leri 29a/30, 34a/14

S.+lerin 28b/19, 29b/28, 31a/05, 31a/15, 37a/26, 66b/17, 87a/18, 90b/06

[=27]

Spartatisli BK. **Spartatis**

S. 30b/04, 30b/13, 90a/13, 90b/08

S.+nin 37a/25

[=5]

Sparti Sparta, Anti Yunanistan'ın Lakonya bölgesinde bir şehir devleti

S. 34a/18

S.+de 16a/03, 29a/02, 30a/22, 30a/28, 30b/18, 30b/24, 34b/01

S.+deki 91a/25

S+den 33b/10

S.+mize 34b/07

S.+nin 4a/18, 11a/03, 29a/01, 29a/03, 29a/09, 29a/24, 29a/27, 29b/16, 30a/17, 30a/21, 30a/25, 33b/08, 63b/01, 63b/03, 65a/30, 70a/11, 84a/07

S.+ye 28b/11, 29a/21, 30b/02, 30b/15, 70a/11

S.+yi 87a/26, 91b/03

[=35]

Stagira y.a**.** Antik bir Yunan kenti

S. 21a/01

[=1]

stampa (Yun.) Kitap, dergi, gazete vb. şeyleri basmak işi, basım, bası, baskı, tabı, print

s. 4b/08, 83a/23, 83a/23, 85a/03, 100a/03

[=5]

stampa itdir- Bastırmak, tabettirmek

s. itdir-diler 85a/03

[=1]

stampa ol- Basılmak, tabedilmek

s. ol-ması 100a/03

[=1]

Stampol (Yun.) İstanbul

S.+a 46a/07

[=1]

Stapol bk. **Stampol**

S. 90b/30

[=1]

Stobaios k.a. 5. yüzyılda yaşamış, eski felsefi kayıtları ve yazıları derleyen bir koleksiyoncu – yazardır.

S.+un 2a/27

[=1]

Stravos bk. **Stravros**

S. 52a/27

[=1]

Stravros k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

s. 52a/24, 52b/08, 52b/31, 53a/07

[=4]

stridiya (< Yun. streidia) İstiridye

s. 95b/29

[=1]

su Yağmur şeklinde bulutlardan yağan, yer altında bulunan, yer üstünde deniz, göl, ırmak vb.ni meydana getiren, hidrojen ve oksijenden meydan gelmiş rengi, kokusu ve tatı olmayan şeffaf sıvı madde, ab, ma

s. 9b/21, 10b/20, 23a/04, 24a/19, 24a/22, 24b/01, 24b/21, 24b/26, 24b/30, 25a/01, 25a/06, 25a/10, 35b/29, 37a/23, 45a/03, 45b/02, 45b/18, 46a/15, 54b/29, 55a/01, 67b/26, 68a/23, 86a/27, 96a/17, 96a/22, 100a/09

s.+da 35b/08

s.+dan 62a/22, 99b/27

s.+lar 39b/04, 39b/06, 39b/12, 39b/19

s.+lardan 18a/22, 19a/01

s.+ları 22b/19, 23a/05, 39b/08, 39b/30, 50a/29

s.+larından 6a/24

s.+larını 6a/25

s.+ya 24b/18, 53b/02

s.+yu 24a/18, 54b/31, 54b/31, 55a/02

s.+yun 22b/20, 68a/26

s.+yundan 10a/12

[=51]

su bk. **şu**

s. 51b/01

[=1]

sual (< Ar. su’āl) Sorulan şey, soru

s. 7b/28, 8a/01, 10a/24, 10b/05, 11a/05, 13a/24, 13b/04, 13b/05, 13b/07, 14b/04, 17a/22, 17b/16, 19a/28, 19b/04, 19b/10, 20a/19, 24b/27, 25a/23, 26b/15, 30a/01, 30b/17, 36b/02, 36b/30, 38a/14, 38b/12, 40b/25, 41a/20, 41a/24, 41a/28, 43b/21, 45a/17, 46a/11, 52a/27, 52a/29, 53b/25, 55b/24, 61b/04, 62b/12, 63b/19,

66a/22, 66a/23, 68a/08, 68b/07, 70b/09, 72b/23, 74a/12, 74a/20, 81b/15, 82b/27, 88a/23, 89b/17, 92b/19, 95a/29, 95b/15, 98b/12, 99a/02

s.+e 10b/03, 20a/21

s.+i 18a/08

s.+imizi 16b/04

s.+ine 8a/03, 10b/11

s.+ler 10b/07dost.leri

[=63]

sual it- Sormak

s. id-enlere 88a/23

s. id-er 20a/19

s. id-eyor 46a/11

s. it-di 7b/28, 10a/24, 13a/24, 13b/04, 13b/05, 13b/07, 14b/04, 17a/22, 18a/08, 19a/28, 19b/04, 19b/10, 25a/23, 30b/17, 38b/12, 40b/25, 41a/20, 41a/24, 41a/28, 43b/21, 52a/27, 52a/29, 53b/25, 55b/24, 61b/04, 63b/19, 66a/23, 68b/07, 72b/23, 81b/15, 82b/27, 92b/19, 95a/29, 98b/12

s. it-dik 11a/05, 17b/16, 24b/27, 26b/15, 30a/01, 36b/02, 36b/30, 45a/17, 68a/08, 89b/17, 95b/15

s. it-dikde 62b/12

s. it-dim 38a/15, 74a/12, 74a/20

s. it-meye 99a/02

s. it-sem 70b/09

s. it-sin 66a/22

[=55]

sufra (< Ar. sufre) Sofra, üzerine yiyecekler, içecekler, tabak, kaşık, çatal vb. konularak çevresine oturulup yemek yenilecek şekilde düzenlenmiş masa, sini, yaygı

s. 59b/19

s.+dan 53a/24

s.+larında 4a/19

s.+larından 54a/18

s.+ler 10a/17

s.+lerin 85a/17

s.+nın 52a/02, 52a/15, 52a/25, 59b/19

s.+sına 4a/03

s.+sında 37a/25, 52a/20, 99b/16

s.+sının 92b/15

s.+ya 51b/13, 52a/14

[=17]

sukut bk. **sükut**

s. 9b/13

[=1]

sukut it- Susmak

s. it-di 9b/13

[=1]

sultan (< Ar. sulṭān) Hükümdar; padişah ailesine mensup anne, kız

kardeş, kız çocuk gibi kadınlara verilen unvan

s. 45b/07, 54b/11, 54b/12

s.+ı 45b/06, 45b/08

s.+lerinin 93b/18

[=6]

sun- Bir şeyi büyük veya saygı duyduğu bir kimse, topluluk yahut makāma nezaket kurallarına uyarak vermek, göndermek, yollamak, arzetmek, takdim etmek

s.-alım 6b/28

s.-dular 54b/31

s.-maden 12b/14

s.-malısın 14a/22

s.-maya 52a/12

[=5]

suret (< Ar. ṣūret) Gözün ilk bakışta gördüğü şey, dış görünüş, şekil, biçim; yüz, çehre, surat

s.+de 96a/30

s.+i 63b/09

s.+i (suredi) 25a/20

s.+inde 63b/16, 95a/26

s.+ini 23b/21, 23b/22, 74a/04, 81a/04

s.+lerini 23b/18, 74b/08, 94a/11

s.+tedir 92a/06

[=13]

suret be suret Yüz yüze, karşı karşıya

s. 55b/06

[=1]

suretsiz Şekilsiz, biçimsiz

s. 95a/09

[=1]

sus- Konuşmaya ara vermek, konuşmayı kesmek veya sözünü bitirmek

s.-asın 99b/26

[=1]

susa- Su içme ihtiyacı duymak, su içeceği gelmek

s.-dılar 54b/27

s.-masınlar 57a/26

s.-mış 54b/28, 54b/30, 55a/02, 55a/04

[=6]

Susam Adası Susam (Sisam) Adası

S. 68b/02

[=1]

susuz Suyu bulunmayan veya az olan; suya, su içmeye ihtiyacı olan, susamış

s. 54b/24, 100a/09

[=2]

susuzluk Susuz olma, susuz kalma durumu

s. 55a/11

s.+larını 55a/08

s.+lerini 10a/12

[=3]

suvar- Su vermek, sulamak

s.-dı 36b/14

s.-ır 96a/18

[=2]

sübyan (< Ar. ṣubyān) Çocuklar, sıbyan

s.+ler 16a/10

[=1]

sübyanlık Çocukluk

s. 15b/25

[=1]

sükut (< Ar. sukūt) Sükût, Susma, konuşmama, sessizlik

s. 34b/27, 35a/01

[=2]

sükut ol- Susmak

s. ol-du 34b/27

[=1]

sükutluk Sessizlik, suskunluk

s.+dan 35a/15

s.+u (sükutluğu) 35a/02

[=2]

sünkar (< Yun. sphoungari) Sünger, daha çok denizlerde koloni halinde bir yere tutunarak yaşayan ve vücut yapısında sindirim sistemi, sinir sistemi gibi organlar bulunmayan ilkel hayvan; bu hayvanın temizlik işlerinde kullanılan çok gözenekli, su emici, yumuşak ve esnek iskeleti

s.+ı 24b/18

[=1]

sür- (1) Devam etmek

s.-dü 60a/31, 83a/29

s.-en 84a/06

[=4]

sür- (2) Ekilebilir duruma getirmek için toprağı pulluk veya sabanla işlemek

s.-dükden 77b/17

sürü Evcil hayvanlar ve özellikle koyun, keçi topluluğu

s.+leri 10a/14

s.+lerini 45b/11

[=2]

sürükle- İterek veya çekerek yerde sürümek sûretiyle götürmek; bir kimseyi birlikte gitmeye veya bir işi birlikte yapmaya zorlamak

s.-yerek 33a/29

[=1]

sürüklen- Sürüklemek işine konu olmak, itilerek götürülmek; kendini kaptırmak

s.-medi 45b/18

[=1]

sürül- Tedavüle çıkarılmak; piyasaya çıkarılmak, satışa sunulmak

s.-ürler 72b/26

[=1]

süs Süsleyen veya süslenmekte kullanılan şey, bezek, ziynet

s.+den 26a/14

s.+ü 23b/15

[=2]

süslü Süsü olan, süslenmiş, bezenmiş, donanmış

s. 14b/11

[=1]

süvari (< Fars. suvāri) Ata binmiş kimse, atlı; atlı asker

s. 54b/24

[=1]

Ş

şafaklendir- Aydınlatmak

ş.-sin 61b/25

[=1]

şafk bk. **şavk**

ş.+ı 11b/30

ş.+ı (şafgı) 19a/04

ş.+ın 78a/22

ş.+lar 18b/12

[=4]

şafklan- Aydınlanmak

ş.-maz 13b/16

[=1]

şafklandır- bk. **şafaklendir-**

ş.-ıp 21b/30

ş.-maya 15a/24, 101a/18

[=3]

şafklendir- bk. **şafaklendir-**

ş.-dikleri 5a/05

ş.-ip 93a/31

ş.-irler 93a/03

[=3]

şagird (< Fars. şāgird) Bir mektebe, bir medreseye veya bir hocaya devam edip ders okuyan kimse, öğrenci, talebe

ş.+i 4a/30, 48b/09, 49a/15, 68a/29, 68b/05, 76b/19, 95b/25

ş.+in 67b/19

ş.+ini 79a/29

ş.+lerinin 75a/29

[=10]

şagirt bk. **şagird**

ş.+ler 1b/19

ş.+lere 84b/08, 92a/22

ş.+leri 21b/06, 26a/06, 64b/19, 64b/20, 84b/10, 84b/30, 100a/18

ş.+lerinden 98a/07

ş.+lerini 92b/08

ş.+lerinin 92a/07, 96a/26

[=14]

şah (< Fars. şāh – şeh) Padişah, hükümdar; Îran ve Afgan hükümdarlarının resmî unvanı

ş.+ı 88b/27, 89a/05, 89a/21

ş.+ının 88b/15

[=4]

şahadet (< Ar. şehādet) Görülen ve bilinen bir durum veya iş hakkında şahitlik etme, tanıklık yapma

ş.+ince 49a/15

[=1]

şahadetlik Şahitlik, tanıklık

ş.+ince (şahadetliğince) 90a/01

[=1]

şaheste bk. **şayeste**

ş. 11a/15

[=1]

şahid bk. **şahit**

ş.+ler 20a/16

[=1]

şahit (< Ar. şāhid) Bir şeyin olduğu yerde hazır bulunup olanları gören kimse

ş. 96a/14

[=1]

şahitlik Şahit olma durumu, tanıklık, şahadet

ş.+inden (şahitliğinden) 96a/14

[=1]

şan (< Ar. şān) İyi bir nitelikle tanınmış olma durumu, ün, şöhret, îtibar; azamet, büyüklük, ululuk

ş. 21b/28, 29a/06, 34a/3, 34b/11, 44b/01, 87a/01, 87a/13, 87b/21, 90a/01, 90a/05, 90a/09, 91a/02, 91a/06, 91a/31, 91b/14, 91b/16

ş.+a 91a/06, 91b/08

ş.+e 84b/26

ş.+ı 34a/21, 67a/02, 75a/16, 83a/12, 87a/11, 89b/14, 91a/04, 91b/11

ş.+ın 45a/08, 45a/09, 89b/10, 90a/15

ş.+ını 67a/26, 83b/15, 87b/12

ş.+ının 50a/13

ş.+leri 49b/21

ş.+lerinizi 89a/31

[=37]

şanlan- Şöhretlenmek, yücelmek, îtibar kazanmak

ş.-acak 87a/21

ş.-dı 86b/18, 87b/05

ş.-ırlar 86b/30

ş.-maya 88a/09

[=5]

şanlandır- Şöhretlenmesini sağlamak, yüceltmek, îtibar kazandırmak

ş.-dı 32b/11, 67a/13, 80b/29, 87b/18

[=4]

şanlı Şan sahibi, ünlü, şöhretli, îtibarlı

ş. 22b/04, 44a/12, 44b/25

[=3]

şansız Şan sahibi olmayan, îtibarsız

ş. 57a/17

[=1]

şanslı Şansı açık olan, talihli

ş. 42b/20

ş.+dır 32b/28

[=2]

şarap (< Ar. şerāb) Meyve sularının ve özellikle üzüm suyunun belli usûllerde mayalandırılmasından elde edilen alkollü içki

ş. 15b/26, 61b/14, 64a/13, 64a/17, 64a/23

ş.+den 91a/05

[=6]

şart (< Ar. şarṭ) Bir şeyin varlığının veya meydana gelebilmesinin kendisine bağlı olduğu şey, bir şeyin var olabilmesi için gerekli olan husus, koşul

ş.+ı 62b/19

ş.+lerinde 2b/24

[=2]

şaş- Ne yapacağını bilemez duruma gelmek, şaşırmak, hayret etmek

ş.-arak 31a/10

ş.-dı 101a/09

[=2]

şaşgınlık Şaşkın olma durumu

ş.+dır 2b/03

[=1]

şaşır- Güç bir işin içinden çıkamamak, ne yapacağını, nasıl davranacağını bilememek; şaşkın duruma düşmek, hayret etmek

ş.-maksız 24a/30

[=1]

şaşırd- Şaşırmasına sebep olmak, şaşkın duruma getirmek, hayrete düşürmek

ş.-ır 79b/18

[=1]

şaşkın Ne yapacağını şaşırmış kimse

ş. 58b/17

[=1]

şataflı Şatafatlı, göze çarpacak şekilde süslü ve gösterişli, debdebeli

ş. 36a/23

[=1]

şavfk bk. **şavk**

ş.+ının 58a/05

[=1]

şavk (< Ar. şevḳ) Işık

ş.+leri 8b/29

[=1]

şayan (< Fars. şāyān) Layık, değer, yakışır

ş. 48a/20, 69b/06, 82a/12, 85b/21, 88a/19

ş.+dırlar 7b/25

ş.+dırler 8a/07

[=7]

şayeste (< Fars. şāyeste) Layık, yaraşır, uygun, şayan

ş. 57a/04, 57a/16, 80b/26, 86a/09

ş.+dir 62a/09, 62a/10

[=6]

şayet (< Fars. şāyed) Şart bildirir, eğer

ş. 85b/22

[=1]

şaz (< Fars. şād) Şad, sevinçli, memnun, mesrur

ş. 4b/05, 6a/05, 18a/02, 45a/28, 51a/24, 51b/14, 62b/09, 86b/22, 95b/10

[=9]

şaz it- Mutlu etmek, memnun etmek

ş. id-eceklerini 45a/28

ş. it-diler 4b/05

[=2]

şaz ol- Mutlu olmak, memnun olmak

ş. ol-du 86b/22

ş. ol-up 51a/24, 51b/14

ş. ol-uyorlar 62b/09

[=4]

şazlık Şadlık, sevinçli olma durumu, sevinçlilik

ş. 17a/18, 36a/17, 51b/15, 75a/13

ş.+ın (şazlığın) 17a/21

[=5]

şazumanlık (< Fars. şād-mān) Şadıman, sevinçli, şad, mesrur

ş.+ı (şazumanlığı) 4a/01

[=1]

şe(y) bk. **şey**

ş.+in 52b/09, 76a/02

[=2]

şedit (< Ar. şedid) Şiddetli

ş. 22a/19, 22a/28, 24b/13, 40b/19

[=4]

şefak (< Ar. şefaḳ) Güneş doğmadan önce ufukta görülen aydınlık, güneş battıktan sonra ufukta kalan kızıllık

ş. 6b/04, 6b/07, 19a/06, 19b/12, 40b/15, 60a/24

ş.+ı 6b/04

[=7]

şefak atımı Güneşin doğuşu

ş. 60a/24

[=1]

şefaklan- bk. **şafklan-**

ş.-maya 21b/22

[=1]

şefaklen- bk. **şafklan-**

ş.-diler 21b/24

ş.-mesini 35b/23

ş.-meye 6a/22

[=3]

şefaklendir- bk. **şafaklendir-**

ş.-di 21b/12

[=1]

şefk bk. **şavk**

ş. 97a/10, 100a/05

ş.+i 97a/06

[=3]

şeher bk. **şehir**

ş. 18a/29

ş.+de 18b/04, 83a/08

ş.+e 50a/02

ş.+i 18b/10, 49b/02

ş.+in 18b/06

ş.+inde 87a/23, 87a/24

ş.+ler 71a/12

ş.+lerdeki 19a/15

ş.+lerden 18a/28, 18b/02, 42a/11

ş.+leri 67a/21

ş.+lerini 2a/10, 3a/25, 92b/22

ş.+lilerden 18a/31

[=19]

şehir (< Fars. şehr) İnsanların toplu olarak yaşadığı yerleşim yerlerinden, idarî ve mülkî bakımdan köy ve kasabadan sonra en büyük olanı; halkının büyük kısmı ticaret, sanayi ve idare işleriyle uğraşan, tarım alanı olmayan kalabalık yerleşim merkezi, kent

ş.+i (şehri) 70a/23, 89b/22, 90b/01, 91a/17

ş.+inde (şehrinde) 21a/01, 21b/14, 47a/27, 55a/30, 83a/08, 83a/26, 100b/23

ş.+ine (şehrine) 47b/14, 96b/07

ş.+inin (şehrinin) 44b/25

ş.+leri 91a/14

[=15]

şehrî (< Fars. şehri) Şehir halkından olan, şehirde doğup büyümüş kimse, şehirli; uygar, medenî

ş. 42a/09, 42a/15

[=2]

şehri it- Uygarlaştırmak, geliştirmek

ş. it-di 42a/09

[=1]

şehriled- Geliştirmek, uygarlaştırmak

ş.-irler 93a/05

[=1]

şehrilen- Gelişmek, uygarlaşmak

ş.-memiş 31a/27

[=1]

şehrilendir- bk. **şehriled-**

ş.-meyi 43a/08

[=1]

şehrileş- bk. **şehrilen-**

ş.-miş 27b/21

[=1]

şehrilik Medenîlik, uygarlık, medeniyet

ş. 7a/04

ş.+den 33a/15, 88b/27

ş.+i (şehriliği) 67a/04, 97a/25

ş.+imiz (şehriliğimiz) 35a/05

ş.+ini (şehriliğini) 43a/03

ş.+inin (şehriliğinin) 31a/28

ş.+leri 92b/28

ş.+lerini 3a/21

[=10]

şehvet (Ar. şehvet) Ölçüyü aşan şiddetli arzu, şiddetli istek

ş.+i 50b/25

[=1]

şekil (< Ar. şekl) Dış görünüş, dış çizgiler, biçim; biçim, tarz; çeşit, tür, nevi.

ş. 49a/09

ş.+i (şekli) 41a/18

ş.+ine (şekline) 93a/22

[=3]

şekilsiz Belli bir biçimi olmayan nesne

ş. 95a/09

[=1]

şekva (< Ar. şekvā) Şikayet, yakınma

ş. 53b/22

[=1]

şekva it- Şikayet etmek, sızlanmak

ş. id-eyorsun 53b/22

[=1]

şenli İnsanın içini açan, ferahlık ve neşe veren, neşelendiren

ş. 5a/09

[=1]

şerhoş bk. **serhoş**

ş. 11a/03, 11a/05, 11a/09, 61b/16, 63b/01, 63b/03, 68b/24, 68b/27, 91a/05

ş.+ları 68b/16

[=10]

şerhoş et- Sarhoş olmasına yol açmak

ş. id-üp 11a/09

[=1]

şerhoş ol- Sarhoş duruma gelmek

ş. ol-du 61b/16

[=1]

şerhoşlık bk. **serhoşluk**

ş.+ın (şerhoşlığın) 11a/07

[=1]

şerhoşluk bk. **serhoşluk**

ş. 62a/02, 62a/07, 62a/12, 62a/25, 62b/14, 63b/07, 64a/27, 64b/05, 64b/09, 68b/13, 71b/24

ş.+a (şerhoşluğa) 62b/13, 64a/21

ş.+dan 68b/12

ş.+lar 62b/01

ş.+un (şerhoşluğun) 63b/05, 64a/15, 68b/29

ş.+unun (şerhoşluğunun) 61b/16

[=19]

şeriat (< Ar. şeri‘at) Açık, doğru ve düz yol; herkesin uyması için konan her çeşit kural, kānun, yasa, düzen ve nizam:

ş.+ına 28a/14

[=1]

şerif (< Ar. şerif) Şerefli, kutsal, mübarek; soyu temiz ve şerefli olan, asil kimse

ş. 3a/14, 12b/21, 40a/30, 42a/01, 42b/06, 48b/10, 63a/25, 67a/24, 72a/11, 81a/21

ş.+dir 46a/27

[=11]

şeriflik Şerif olma durumu

ş.+ini (şerifligini) 15b/14

[=1]

şerir (< Ar. şerir) Kötü işler işleyen, kötü kimse

ş. 39b/27

[=1]

şevfk bk. **şavk**

ş. 58a/17

[=1]

şey (< Ar. şey') Belli bir nesne, oluş veya düşünceyi belirtmeyen, anlamı kendinden önceki ve sonraki kelimelerle ortaya çıkan; söz, olay, iş, durum, husus, madde, eşya vb. yerine kullanılan belirsiz kelime

ş. 27a/13, 36a/23, 52b/10, 52b/18, 55b/29, 62a/22, 64b/01, 64b/16, 67b/02, 68a/22, 68a/30, 68b/04, 68b/04, 69b/20, 76a/01, 76a/23, 91b/19, 98b/21, 99a/05

ş.+e 8b/03, 8b/13, 80b/07

[=22]

şiaz bk. **şaz**

ş. 60b/19

[=1]

şifa (< Ar. şifā') Hastalıktan kurtulma, iyi olma, eski sağlığına tekrar kavuşma, onma; derman, ilaç, deva

ş. 10b/23, 18b/19, 37b/18, 38a/19, 58b/30, 71b/18

ş.+sı 59a/09

[=7]

şifa it- İyileştirmek, sağlığına kavuşturmak, derman olmak

ş. it-diler 71b/18

ş. it-meye 18b/19

[=2]

şifalı Şifa veren, iyileştirici hassalar taşıyan

ş. 3b/17

ş.+sı 62a/23

[=2]

şifalık Şifa, derman, deva

ş. 60a/30

ş.+ı (şifalığı) 58b/15, 59b/09

ş.+ımızı (şifalığımızı) 13b/25

ş.+ın (şifalığın) 60a/28

ş.+ını (şifalığını) 57b/21, 58b/18, 58b/22, 60b/27

ş.+ınızı (şifalığınızı) 94b/18

[=10]

şifalık bul- Eski sağlığına tekrar kavuşmak, iyi olmak, onmak

ş. bul-duğu 60b/27

ş. bul-mak 94b/18

[=2]

şifelik bk. **şifalık**

ş.+dir 57b/24

[=1]

şiir Şair

ş. 20b/24, 40a/08

ş.+i 8b/09, 30a/06, 44a/24

ş.+in 30a/16, 32b/18

[=7]

şiirlik Şairlik

ş. 7a/03, 13a/01, 13a/02

ş.+in (şiirliğin) 71a/14, 83a/02

[=5]

şikarlık Av olma

ş.+a (şikarlığa) 61a/10

[=1]

şikesti (< Fars. şikeste) Kırık, kırılmış

ş. 87b/27

[=1]

şimden Şimdiden

ş. 38a/22, 95b/14

[=2]

şimdi İçinde bulunduğumuz zamanda, şu anda

ş. 9b/23, 10a/25, 10b/18, 10b/22, 10b/26, 11a/01, 14b/07, 14b/22, 20b/14, 25a/27, 29b/23, 31a/13, 31b/13, 35a/04, 39a/24, 44b/10, 46a/03, 46a/11, 51b/04, 52b/02, 52b/11, 64a/26, 67b/09, 68a/26, 71a/05, 74a/04, 78b/18, 91b/06, 96a/31, 98a/20

ş.+ki 2b/14, 21a/21, 27b/30, 33a/16, 43a/02, 72b/10, 90b/30, 95a/07, 95b/12

ş.+kilere 77a/26

[=40]

şimdilik Şimdiki halde, şimdiki durum gereği olarak, bu an için; geçici olarak

ş. 16b/17

[=1]

şirin (< Fars. şirin) Tatlı; hoşa gidecek niteliklere sahip, sevimli, iç açıcı, cana yakın

ş. 45a/24, 74b/09

[=2]

şiş- Gerilip kabarmak, şişkin bir durum almak

ş.-di 58b/04

[=1]

şişird- Şişmesine sebep olmak, şişmesini sağlamak; aşırı derecede büyütmek, abartmak, mübalağa etmek

ş.-ip 48a/23

[=1]

şişman Vücûdu, aşırı derecede yağlı olduğu için şişkin görünen kimse, şişko

ş. 56b/10, 56b/14, 57b/19, 57b/20

[=4]

şişmanlık Şişman olma durumu

ş.+ı (şişmanlığı) 58b/06

ş.+ını (şişmanlığını) 60b/02

[=2]

şitdet (< Ar. şiddet) Bir güç, hareket veya kuvvetin derecesi; tabiî halinden daha fazla olma, aşırılık, fazlalık

ş.+inde 10a/10

[=1]

şitdetli Şiddetli, zorlu, sert; aşırı derecede olan, haddinden fazla, çok fazla

ş. 69a/07

[=1]

şo bk. **şu**

ş. 6a/06

[=1]

şol İşaret sıfatı,"şu"nun eski şekli

ş. 39b/07, 40a/23, 44a/30, 48b/15, 48b/17, 57b/01, 68a/18, 72b/02

[=8]

şöhret (< Ar. şuhret) Her yerde herkesçe tanınma, meşhurluk, ün, san, nam

ş. 44b/01, 57a/23, 87a/11

ş.+i 67a/02

ş.+ini 44b/04, 89b/14

[=6]

şöhretlen- Meşhur olmak, ün kazanmak, şöhrete ulaşmak

ş.-sin 28b/04

[=1]

şöhretlendir- Şöhretlenmesini sağlamak

ş.-di 80b/30

[=1]

şöhretli Herkesçe tanınmış, ünlü, meşhur

ş. 74a/12

[=1]

şöhretsiz Şöhret sahibi olmayan, tanınmamış

ş. 57a/17

[=1]

şöyle Şuna benzer, şunun gibi; şu şekilde, şu yolda

ş. 48b/22

[=1]

şu(1) İşaret sıfatı, çok uzakta olmayan kimse veya şeyi işaret yoluyle belirtir

ş. 4a/24, 4b/09, 4b/11, 5b/02, 11b/25, 14a/06, 15b/18, 16b/17, 16b/22, 18a/08, 20a/08, 20b/28, 23b/05, 25b/06, 26a/19, 33a/11, 34b/05, 35a/02, 35b/11, 36a/05, 38b/30, 40a/22, 40a/23, 42a/24, 42b/27, 53b/27, 56a/30, 56b/16, 59a/10, 59a/12, 60a/26, 61a/06, 62a/04, 63b/05, 64b/05, 65a/02, 65b/20, 66b/06, 67b/02, 70a/08, 71b/22, 79a/22, 82b/30, 84a/26, 85b/25, 91a/21, 91b/17, 91b/26, 97a/01, 98a/17, 98b/22, 99a/23

[=52]

şu(2) İşaret zamiri, yerini tuttuğu uzaktaki kimse veya şeyi gösterir

ş. 28a/16

ş.+nları 14b/06, 37a/07, 54a/24, 72a/21, 99a/12

ş.+nu 28b/01, 41a/14, 83b/12, 84b/20

[=10]

şu bk. **su**

ş. 45a/14

[=1]

şurut (< Ar. şurūṭ) Şartlar, düzen

ş. 21a/18, 76b/21, 93b/16

ş.+çe 52a/01

ş.+e 76b/22

ş.+un 50b/20

[=6]

şurutlu Düzenli

ş. 53b/31

[=1]

şurutsuzluk Düzensizlik

ş. 77a/03

[=1]

şükr bk. **şükür**

ş. 77a/24

[=1]

şükr it- Eriştiği nîmetin, gördüğü iyiliğin değerini bilip memnûniyet duymak, minnettar olmak, teşekkür etmek

ş. id-üp 77a/24

[=1]

şükür (< Ar. şukr) Verdiği nîmetler için Allah'a karşı duyulan minneti dile getirme

ş. 68a/17, 91a/22

[=2]

şüphe (< Ar. şubhe) Bir hususla ilgili gerçek veya doğrunun ne olduğuna kesin biçimde karar verememe durumu, bu kararsızlıktan doğan ve tam bir hüküm vermeyi engelleyen tereddüt, kuşku, şek

ş. 37a/14, 57b/05, 95b/03, 101a/22

ş.+de 98b/14

ş.+ler 96a/06

ş.+mizi 98b/16

ş.+n 41b/11

[=8]

şüphe it- Şüphe içinde bulunmak, şüphe duymak, tereddüt göstermek, kuşkulanmak

ş. id-epilirler 101a/22

ş. id-medi 57b/05

ş. it-di 95b/03

ş. it-meyin 37a/14

[=4]

şüpheli Şüphe uyandıran, kuşku veren

ş. 96a/09

[=1]

şüphesiz Hakkında şüpheye düşülemeyecek olan, şüphe götürmeyecek derecede kesin olan, kesinlikle bilinen; muhakkak, kesin olarak, kesinlikle

ş. 33b/17, 49b/06

[=2]

şürut bk. **şurut**

ş. 36a/24, 36b/12

ş.+ca 27b/14

ş.+ce 36a/08

ş.+e 36b/15

[=5]

şürutlu bk. **şurutlu**

ş. 39a/27

[=1]

ta (< Fars. tā) Bir şeyin bulunduğu, başladığı veya sona erdiği yeri yahut zamanı anlatırken söze mübalağa katar

t. 39a/23

[=1]

T

taabi bk. **tabi**

t. 91a/12

[=1]

taabi it- bk. **tabi it-**

t. id-erek 91a/12

[=1]

taabir bk. **tabir**

t.+ini 5a/16

[=1]

taam (< Ar. ṭa‘ām) Yemek, aş

t. 8b/15, 10a/17, 17a/02, 24b/08, 37a/01, 37a/26, 53b/28, 53b/31, 59b/13, 59b/15, 60b/01, 84b/11, 93b/22, 98b/24, 99b/17, 101a/28

t.+a 60a/02

t.+de 56a/16

t.+den 37b/01, 54a/03, 60a/05

t.+dır 59b/30

t.+ça 28b/13

t.+ı 17b/23, 17b/29, 37b/06, 53a/12, 54b/21, 54b/22, 59b/11, 84b/14

t.+ıdır 17b/18

t.+ım 53a/19

t.+ımızı 13b/11

t.+ın 53a/27, 54a/02

t.+ından 49b/29

t.+ını 53b/30

t.+lar 56b/22

t.+ler 18a/05, 54b/13, 55a/23, 58a/30, 59b/11, 84b/21, 99b/19

t.+lerden 53a/20, 53a/25, 53a/26, 54a/19, 97b/09

t.+lere 54a/12

t.+leri 53b/02, 84b/17

t.+lerin 24b/15, 37b/03

t.+lerinde 37a/26

t.+lerini 9b/06, 54b/18, 57a/27

[=60]

taam it- Yemek yemek

t. id-elim 84b/11

t. id-er 37a/26, 37b/06

t. it-diğimiz 10a/17

t. it-dikten 24b/08

[=5]

taarik bk. **tarik**

t.+i 60a/30

[=1]

taazir bk. **tazir**

t. 69a/22, 92a/13

[=2]

taazir it- bk. **tazir it-**

t. id-er 69a/22

t. it-diler 92a/13

[=2]

taba (< Ar. teba‘a) Bir devletin idaresi altında bulunanların bütünü, uyruk

t.+de 43b/15

[=1]

tabak (< Ar. ṭabaḳ) İçine yiyecek konan yayvan kap

t.+lerin 59b/22

[=1]

tabakalı Katlı, katmanlı

t. 93b/13

[=1]

tabi (< Ar. tābi‘) Birine veya bir şeye uyan, onun arkası sıra giden; birinin emri altında bulunan, onun hakimiyeti altında olan, bağlı

t. 31a/29, 74b/02, 84a/09

[=3]

tabi it- Hakimiyeti altına almak

t. it-di 31a/29

[=1]

tabi ol- Bir şey veya kimseye uymak, onun şartlarına göre hareket etmek; birinin emri veya hakimiyeti altında olmak

t. ol-an 74b/02

t. ol-dular 84a/09

[=2]

tabiat (< Ar. ṭabiat) İnsan dışındaki canlı ve cansız varlıkların hepsi, doğa

t. 6b/06, 51b/24, 74b/13

t.+a 6a/26, 93a/24

t.+den 79b/12

t.+ın 9a/06, 42a/13

t.+ınızı 97b/25

t.+lerini 93b/11

[=10]

tabîr (< Ar. ta'bir) İfade, anlatım

t. 1a/08, 1a/09, 1a/13, 51a/10, 73b/11, 83a/15

t.+i 79b/17

t.+inden 79b/19

t.+inin 80a/02

[=9]

tabîr it- … diye ifade etmek

t. id-eyor 73b/11

t. it-mişdir 83a/15

[=2]

tabîr olun- İfade edilmek

t. olun-amaz 51a/11

[=1]

tabîrli İfadeli

t. 31b/27

[=1]

tabiyat bk. **tabiat**

t. 8b/22, 8b/24, 54b/01, 74b/10

t.+den 8a/29, 8a/31

t.+ı 8b/10

t.+ın 6a/29, 37a/03

t.+leri 79a/03

[=10]

tabur Dört bölükten kurulan askerî birlik

t.+a 63a/07, 63a/08

t.+lara 63a/10

t.+u 63a/09

[=4]

tac bk. **taç**

t.+ının 31a/29

[=1]

taç (< Fars. tāc) Hükümdarlık alameti olarak giyilen, genellikle kıymetli taşlarla süslü baş kisvesi

t.+ını 5b/06

[=1]

tafsie bk. **tavsie**

t. 49a/16

[=1]

tafsie it- bk. **tavsie it-**

t. id-er 49a/16

[=1]

tahkik (< Ar. taḥḳiḳ) Bir şeyin ne olduğunu, doğru olup olmadığını anlamak için yapılan araştırma, soruşturma

t. 57b/07

[=1]

tahkik it- Araştırmak, soruşturmak

t. id-erim 57b/07

[=1]

tahrik (< Ar. taḥrik) Kımıldatma, oynatma, harekete getirme; kışkırtma, provokasyon

t.+ine 22b/26

[=1]

tahrir (< Ar. taḥrir) Yazı yazma, kitabet; kitap yazma, bir eser kaleme alma

t. 72a/18

[=1]

tahrir it- Kaleme almak, yazmak

t. it-diklerini 72a/18

[=1]

tahrirat (Ar. taḥrirāt) Resmî dairelerce yapılan yazışma(lar); yazı

t.+ı 83a/15

[=1]

tahsil (< Ar. taḥṣil) İlim öğrenmek için okuma, öğrenim

t. 1b/19, 2a/15, 3b/15, 21a/03, 43a/17, 47a/09, 47b/06, 47b/11, 94b/02, 97b/07

t.+ine 96a/25

[=11]

tahsil it- Öğrenim görmek, okumak

t. id-ene 47b/11

t. id-er 2a/15

t. id-erek 1b/19

t. it-di 43a/17

t. it-diğinde 21a/03

t. it-dikde 3b/15, 47b/06

t. it-dikden 47a/09

t. it-meden 97b/07

t. it-meyi 94b/02

[=10]

taht (< Fars. taḫt) Hükümdarların üzerine oturdukları koltuk; hükümdarlık makāmı

t.+a (tahda) 29a/05, 29a/07, 43a/05

t.+ı 33a/26

t.+ına (tahdına) 31a/25

[=5]

tahta (< Fars. taḫte) Kalınca ve uzun biçilmiş düz ağaç parçası

t. 78a/23

[=1]

tahvil (< Ar. taḥvil) Değiştirme, bir durumdan başka bir duruma çevirme; devlet veya özel bir kuruluş tarafından borç para bulmak için çıkarılan, faiz getiren senet

t.+lerini 99b/02

[=1]

Taigeton Taygetos Dağı

T. 16a/08

[=1]

takın- Kendine takmak

t.-ır 75b/07

[=1]

takırtı Bir şeyin çıkardığı sert, tok ses

t.+sından 21a/16

[=1]

takrir (< Ar. taḳrir) Sözle anlatma, ifade ve beyan etme, anlatış

t. 5a/17

[=1]

takrir it- Anlatmak, ifade etmek

t. itmeye 5a/17

[=1]

taksi (Yun.) Sınıf

t.+de 82b/22

t.+lere 81b/02, 84b/07

t.+sinin 82b/20

[=4]

taksîm (< Ar. taḳsim) Parçalara ayırıp bölme, bölüştürme, pay etme

t. 5a/21, 52b/06, 63a/07, 65a/22, 83a/20

[=5]

taksîm it- Bölmek, bölüştürmek, paylaştırmak

t. id-er 52b/06

t. id-üp 5a/21

t. it-di 63a/07

t. it-meden 65a/22

t. it-mişdir 83a/20

[=5]

taksirat (< Ar. taḳṣirāt) Kusurlar, kabahatler, suçlar

t. 52b/22, 75a/05, 75a/11

t.+lardan 82a/20

t.+larıma 74b/30

t.+ların 63b/30

t.+leri 78b/11, 82b/06

t.+lerini 78b/28, 94a/19

[=10]

Talian bk. **İtalian**

T. 94b/03

[=1]

taliğ (< Ar. ṭāli‘den) İnsanın başına gelmesi takdir edilen iyi veya kötü durumlar, baht, şans, tali

t.+imden 46a/03

[=1]

talim (< Ar. ta‘lim) Öğretme, belletme; bir şeyi öğretmek için yapılan düzenli çalışma, alıştırma, egzersiz

t. 27b/28, 28b/06, 34b/20, 35b/02, 35b/16, 41a/09, 60a/12, 60b/10, 61a/21

t.+e 27b/10

t.+i 26b/08, 26b/18, 27a/14, 27b/20, 27b/24, 30a/23, 60a/07

t.+idir 28a/01

t.+inden 35a/25, 58a/28

t.+ini 28a/02, 28a/09, 28b/08

t.+inin 27b/21, 35a/17

t.+ler 31b/18

t.+lerden 35b/04

t.+lere 29a/28

t.+leri 29b/07, 35a/30

t.+lerin 35b/10

t.+lerine 28a/18, 29a/27

t.+leriniz 35b/13

[=34]

talim it- Çalıştırmak, egzersiz yapmak

t. id-ecekdir 60b/10

t. it-meye 28b/06

[=2]

talim ol- Çalışmak, alıştırma yapmak

t. ol-dukdan 41a/09

t. ol-maklığa 60a/12

t. ol-mamak 35b/16

t. ol-mamız 61a/21

t. ol-up 34b/20

[=5]

taltif (< Ar. talṭif) Gönlü hoş etme, iyilik ederek ve güzel davranarak gönül alma

t. 42b/11, 51b/15, 88b/28

[=3]

Talyança İtalyanca

T. 48a/07

[=1]

tama (< Ar. ṭama‘) Aç gözlülük, tamah

t.+ın 100b/10

t.+i 100b/20

[=2]

tamaa bk. **tama**

t.+leri 77a/15

[=1]

tamakar (< Ar. ṭama‘, Fars. -kār > ṭama’-kār) Tamahkar, tamah eden, mal,

para vb.ne aşırı derecede istek duyan kimse, aç gözlü

t. 52b/26, 98b/06, 100a/16, 101a/02

t.+ın 11a/15, 100a/28

t.+lar 99b/22

t.+ları 99b/14

t.+ler 100b/29

t.+lerin 99b/31, 100b/27

[=11]

tamakarlık Tamahkar olma durumu, aç gözlülük

t. 99a/20, 99b/13, 100a/29

t.+ının (tamakarlığının) 52b/27

[=4]

tamam (< Ar. temām) Bütünlüğünü bozacak bir eksiği olmayan, bütün; zaman ve yer bildiren kelimelerle anlamı kesinleştirir, tam

t. 59a/02

[=1]

tamaşa (< Fars. temāşā) Bakıp seyretme, zevkle, hayranlıkla seyretme, izleme; gezme

t. 36b/01

[=1]

tamla Gut hastalığı, nikris; yüreğe gelen inme, sekteikalp

t. 101a/12

t.+ya 69a/03

[=2]

tamla- Damla halinde düşmek, damla damla akmak

t.-dı 95a/28

[=1]

tamla en- İnme inmek

t. en-ip 101a/12

[=1]

tane (< Fars. dāne) Başlı başına bir varlık teşkil eden şeylerin her biri için kullanılan sayı birimi, adet

t. 14b/10, 16b/08, 17a/09, 25a/17, 25b/16, 32a/14, 32a/19, 49a/05, 56b/06, 87a/16, 97b/22

t.+dirler 30a/08

t.+si 33b/10

t.+sini 25b/25, 32b/14

t.+yi 40a/23

[=16]

tanı- Kim veya ne olduğunu hatırlamak, evvelce görülen veya bilinen bir kimse veya bir şey olduğunu anlamak; özelliklerini bilerek tam bilgi sahibi olmak, ne, kim ve nasıl olduğunu anlamak

t. 85b/05

t.-dı 14b/29

t.-dılar 27b/22

t.-dım 57b/18, 75b/11, 77a/09

t.-malı 76a/17

t.-mayarak 99b/28

t.-mayı 55b/06

t.-r 12a/19

t.-yacaksız 26b/20

t.-yan 94b/24

t.-yıp 14b/31, 85b/04

t.-yup 85a/26

[=15]

tanımaklık Tanıma durumu

t. 74a/29

[=1]

tanımamaklık Tanımama

t.+a (tanımamaklığa) 85a/24

[=1]

Tantalos k.a. Yunan mitolojisinde Frigya Kralı

T.+un 99b/23

[=1]

tapak bk. **tabak**

t.+lar 59b/20

t.+ları 60a/04

[=2]

tapın- Tanrı'ya veya bağlandığı bir ilaha duyduğu bağlılığı göstermek üzere belirli hareketlerde bulunmak, ibadet etmek

t.-up 43b/30

[=1]

taraf (< Ar. ṭaraf) Ön, arka, sağ, sol, üst ve alt yanlardan her biri, cihet, yön

t.+da 75b/18

t.+dan 41a/17, 77a/07, 77a/07, 96a/15, 96a/16

t.+den 89a/13

t.+ıdır 77b/12

t.+ına 32a/01

t.+ındaki 65b/04

t.+ından 31a/26

t.+ında 75b/18

t.+ındeki 7a/01

t.+ını 2a/18

t.+larına 21b/19

t.+larının 21b/15

t.+lerde 35a/26

[=17]

tarafeyn (< Ar. ṭarafeyn) Her iki taraf

t. 50b/09

[=1]

tarif (< Ar. ta'rif) Bir şey veya kavramı, ne olduğunu ve ne olmadığını

gösterecek şekilde temel unsurlarını, özelliklerini belirterek eksiksiz olarak tanıtma, tanımlama

t. 3b/17, 3b/21, 3b/26, 4b/20, 8b/22, 8b/23, 12a/21, 12a/25, 21b/04, 21b/04, 21b/06, 21b/09, 21b/12, 21b/14, 28b/31, 29b/17, 35a/16, 38a/22, 40a/08, 41b/23, 43a/08, 43a/09, 43a/10, 43a/16, 43b/01, 44a/24, 44b/10, 44b/21, 46b/21, 48a/25, 48b/14, 50b/05, 50b/10, 63a/14, 63a/24, 64b/18, 67a/28, 69b/29, 70b/09, 70b/11, 70b/24, 70b/27, 73b/29, 75b/31, 76a/20, 76b/27, 78b/06, 80b/28, 84b/04, 87a/07, 92b/24, 93a/11, 94a/12, 94a/14, 94a/15, 95b/24

t.+i 23b/17, 70a/28, 94b/09

t.+ler 51a/22

t.+lerini 21b/17

[=61]

tarif it- Tarifini yapmak, ne ve nasıl olduğunu anlatmak, tanımlamak; bir şeyin nasıl yapılacağını veya bir yere nasıl gidileceğini anlatmak

t. id-ebilsün 43a/10

t. id-en 64b/18

t. id-er 3b/26, 12a/21, 12a/25, 21b/06, 44a/24, 50b/05, 50b/10, 63a/24, 73b/29, 76a/20, 84b/04, 87a/07, 93a/11, 94a/15

t. id-erler 8b/22, 8b/23, 21b/14, 35a/16, 75b/31

t. id-eyor 44b/10, 48b/14, 70b/11, 70b/24, 70b/27

t. id-iyor 70b/09

t. id-üp 21b/12, 41b/23, 43a/08, 48a/25, 80b/28

t. it-di 21b/04, 44b/21, 63a/14, 67a/28, 78b/06, 94a/14

t. it-diği 21b/04

t. it-diklerinden 4b/20

t. it-medi 21b/09

t. it-mekde 40a/08

t. it-meyi 43b/01

t. it-sin 3b/17, 28b/31, 38a/22

[=46]

tarif ol- Tarif edilmek, anlatılmak

t. ol-ur 29b/17

[=1]

tarif olun- bk. **tarif ol-**

t. olun-up 94a/12

[=1]

tarik (< Ar. ṭarīḳ) Yol; takip edilen yol, usûl

t. 3a/01, 10b/05, 22a/19, 28a/10, 30b/16, 32a/19, 41b/07, 45b/25, 47a/12, 47b/01, 53b/26, 54b/16, 56a/14, 56a/19, 56b/10, 56b/29, 59a/10, 60b/08, 64a/14, 65a/06, 65b/16, 66a/12, 73b/10, 76a/29,

86b/28, 90b/25, 93a/22, 96a/05, 96a/11, 96b/21

t.+da 60b/14

t.+de 31a/19

t.+e 21a/09

t.+i 35a/17, 44b/09, 60b/01, 75a/20, 82a/08, 86b/16

t.+imize 15a/12

t.+ince 31a/05, 31a/15

t.+inda 2b/29

t.+inden 66b/11

t.+ini 74a/02

t.+ler 28a/07, 50a/26, 57a/09

t.+leri 35b/05, 85a/11, 86a/13

t.+lerini 20a/19, 58b/30, 88a/05, 94a/06

[=55]

tarla Tarıma elverişli, belirli ve sınırlı toprak parçası

t.+larımı 46a/17

t.+ler 46a/09

t.+lerin 50b/10

t.+sı 49b/27

t.+sında 50a/01

t.+sını 49b/02

t.+yı 77b/17

[=7]

tarsıklan- bk. **darsıklan-**

t.-maya 59a/19

t.-maym 46a/29

[=2]

tarz (< Ar. ṭarz) Biçim, şekil, sûret; üslûp, eda

t. 88b/29

t.+ını 28b/09

[=2]

tasdik (< Ar. taṣdiḳ) Gerçek olduğunu söyleme, doğru olduğunu bildirme, doğrulama; doğru ve yerinde bularak kabul etme, onaylama, onama, tasvip etme.

t. 22b/08, 26a/04, 62a/21, 68b/31, 77a/15, 79a/21, 88b/16

[=7]

tasdik it- Doğrulamak, onaylamak

t. id-er 22b/08,

t. id-üp 26a/04,

t. it-diler 68b/31,

t. it-dim 77a/15,

t. it-mek 79a/21

[=5]

tasdik ol- Doğrulanmak, onaylanmak

t. ol-maz 62a/21

[=1]

tasfir bk. **tasvir**

t. 15b/13

t.+i 15b/12

t.+imde 11a/23

t.+in 15b/15

t.+leri 48a/12

[=5]

taslak Dazlak, tepesindeki saç dökülmüş olan kişi

t. 66a/20

[=1]

tastik bk. **tasdik**

t. 48b/16

t.+i 66a/20

[=2]

tastik it- bk. **tasdik it-**

t. id-erek 48b/16

[=1]

tasvir (< Ar. taṣvir) Bir şeyi resim gibi göz önüne gelecek şekilde ayrıntıları ile anlatma; resim

t. 95a/25, 98a/11

t.+i 93a/15

t.+in 95a/27

t.+ler 92b/06, 92b/09

t.+lerden 93a/06, 93a/17

t.+leri 93b/03, 94b/28

t.+lerin 92b/12, 93a/13

t.+lerini 92b/17, 92b/25, 93b/10, 94a/10, 94b/25

[=17]

taş Yeryüzünün sertleşmiş ve katılaşmış tabakalarında bulunan, içindeki maden, tuz ve oksitlere göre değişik renkte ve değişik birleşimdeki çok sert cisim

t. 23a/03, 63b/14, 64a/02, 95a/09, 100a/10

t.+a 100a/31

t.+ı 10b/25, 88a/30, 91b/02

t.+ını 88a/30

t.+lar 80a/01

[=11]

taşçılık Heykelcilik, heykeltıraşlık

t.+ın (taşçılığın) 95a/03

[=1]

tat Bazı cisimlerin tatma organında bıraktığı tatlı, ekşi, acı, kekre vb. duyum

t. 79b/16

[=1]

tat- Bir şeyin tadının nasıl olduğunu anlamak

t.-madıkları 79a/07

[=1]

tatlandır- Tat kazandırmak, tat vermek

t.-ırlar 40b/14

[=1]

tatlı Şeker tadında olan, içinde şeker bulunan, tadı hoş olan, ağıza hoş gelen; cana yakın, yumuşak, sevimli

t. 1b/13, 2a/25, 4a/08, 4b/03, 4b/12, 4b/30, 7b/03, 11a/27, 22a/09, 22a/22, 37a/02, 37a/16, 37a/28, 37b/09, 48a/25, 50b/01, 56b/21, 57a/28, 57b/01, 58a/17, 75a/12, 82a/31, 92a/29, 94b/15

t.+dır 7a/28, 31b/09

t.+dırlar 37b/10

t.+dırler 94b/12

t.+lerden 54a/19

t.+sı 32b/28

[=30]

tatlık Kekemelik, dilsizlik

t.+ını (tatlığını) 80a/02

[=1]

tatlılık Tatlı olma durumu; sevimlilik, yumuşaklık

t. 3b/25, 31b/03

t.+ı (tatlılığı) 3b/31, 25b/13, 63b/22

t.+ıdır (tatlılığıdır) 58a/17

t.+ını (tatlılığını) 5a/19, 12b/09

t.+larını 36b/26

[=9]

tavık Tavuk

t. 77b/19

[=1]

tavsie (<Ar. tavṣiye) Tavsiye, bir şeyin yapılıp yapılmamasını öğütleme, o hususta yol gösterme

t. 2a/30, 50a/19, 50b/19, 58b/24, 94a/25

t.+dir 26a/10

t.+lerini 58b/29

[=7]

tavsie it- Tavsiye etmek

t. id-enlerdendir 50b/19

t. id-er 50a/19

t. it-di 94a/25

t. it-mesin 2a/30

[=4]

tavşan Tavşangillerden, uzunluğu 70 santim kadar olan, kulakları başından uzun, ön bacakları arka bacaklarından kısa, çok hızlı koşan, dudakları kalın ve çok hareketli, kuyruğu kısa, postundan yararlanılan kemirgen memeli hayvan

t. 97b/22

[=1]

taze (< Fars. tāze) İlk ve yeni durumunu koruyan, bayatlamamış, bozulmamış olan

t. 19a/07

[=1]

tazelen- Yenilenmek

t.-mesi 18b/05

[=1]

tazir (< Ar. ta‘zir) Azarlama

t. 22a/19, 23b/25, 81b/24, 81b/26, 82a/25, 82b/06

t.+lerinden 22a/25

[=7]

tazir it- Azarlamak

t. id-ecek 23b/25

t. it-mesin 81b/26

t. it-meye 81b/24

[=3]

teacizlik Kışkırtma

t. 85b/09

[=1]

teacübetli bk. **teaççüpli**

t.+dir 8a/20

[=1]

teacüp bk. **teaççüp**

t. 7a/22, 7b/26

t.+a (teacüba) 7b/24

[=2]

teacüp it- bk. **teaççüp it-**

t. id-eriz 7b/26

[=1]

teaççüp bk. **teaççüp**

t. 21b/27, 30a/10, 55a/06, 55b/17

[=4]

teaççüp it- bk. **teaççüp it-**

t. id-erler 21b/27

t. id-üp 55a/06

t. it-di 55b/17

[=3]

teaççüp (< Ar. te‘accub) Şaşma, hayret etme

t. 9a/02, 9a/15, 9a/18, 9a/21, 12a/17, 19b/23, 27a/27, 33b/14, 36a/25, 44a/14, 63b/06, 80a/22, 83b/14, 89b/25, 93b/23, 94b/27, 94b/29, 95a/07, 96a/21, 98a/08

t.+e (teaççübe) 52a/15

t.+ü (teaççübü) 11b/20

[=22]

teaççüp it- Şaşmak, hayret etmek

t. id-ecek 94b/29

t. id-eceksiniz 27a/27

t. id-er 9a/02, 83b/14, 93b/23

t. id-erek 30a/10

t. id-erler 80a/22, 98a/08

t. id-in 63b/06

t. id-iyor 94b/27

t. id-üp 89b/25, 96a/21

t. it-di 33b/14

t. it-diğimizde 19b/23

t. it-meye 9a/18

t. it-sün 9a/15

[=16]

teaççüp olun- Şaşılmak, hayret edilmek

t. olun-maksız 95a/07

t. olun-uyor 44a/14,

[=2]

teaççüpli Şaşırtıcı, hayret verici

t.+dirler 93b/25

[=1]

teaçüp bk. **teaççüp**

t. 6a/10

t.+e (teaçübe) 8a/07

[=2]

teaffün (< Ar. te‘affun) Çürüme sonucu kokma, bozulma

t.+leri 39b/11

t.+lerinden 22b/21

[=2]

tebdil (< Ar. tebdil) Değiştirme, değiştirilme, başka şekle sokma

t. 35a/13

[=1]

tebdil ol- Değişmek

t. ol-du 35a/13

[=1]

tebeat (< Ar. teba‘iyyet) Tebaiyet, uyma, tabi olma

t.+e 90a/27

[=1]

tebeate getir- Bîat ettirmek

t. getir-sin 90a/27

[=1]

tebrik (< Ar. tebrik) Uğurlu ve hayırlı olmasını dileme, duyulan memnûniyeti ve takdiri yazı veya sözle bildirme, kutlama

t.+ine 55b/03

[=1]

tecaîbetli bk. **teaççüpli**

t. 80b/05

[=1]

tecavüz (< Ar. tecāvuz) Saldırma, hücum etme; başkasının hakkına el uzatma

t. 55b/30

[=1]

tecavüz it- Saldırmak, hücum etmek; başkasının hakkına el uzatmak

t. id-er 55b/30

[=1]

tecrüba (< Ar. tecribe) Deneme; karşılaşılan çeşitli olaylardan elde

edilen görgü, olayların insana kazandırdığı olgunluk

t.+dan 88b/19

[=1]

teçaibetli bk. **teaççüpli**

t. 79a/16

[=1]

teçaibetlü bk. **teaççüpli**

t. 32b/31

[=1]

teçaybetli bk. **teaççüpli**

t.+dirler 8b/07

[=1]

teçessüs (< Ar. tecessus) Bir şeyin iç yüzünü anlamaya, merakını gidermek için kendini belli etmeden öğrenmeye çalışma, aslını anlamak için gözetleme

t. 8a/11

[=1]

teçessüs it- Araştırmak, tetkik etmek, gözlemlemek

t. id-ecek 8a/11

[=1]

teçruba bk. **tecrüba**

t.+sı 49a/14

[=1]

tedarik (< Ar. tedāruk) Edinme, sağlama, hazır etme, hazır bulundurma, araştırıp elde etme; hazırlık

t. 40b/20

[=1]

tedarik it- Edinmek; hazırlık yapmak

t. it-diği 40b/20

[=1]

tedbir (< Ar. tedbir) Önlem; üzerinde tasarruf etme, idare etme, yönetme

t.+ini 12a/19

[=1]

tedbirsizlik Tedbirsiz olma durumu; tedbirsizce davranış

t.+i (tedbirsizliği) 40b/28

[=1]

teekitli Sağlam

t. 28b/08

[=1]

teelif (< Ar. te'lif) Eser yazma, toplayıp kaleme alma

t. 83a/13

[=1]

teelif it- Bir eser kaleme almak

t. it-mek 83a/13

[=1]

teesir (< Ar. te'sir) Bir nesnenin, bir halin başka bir kimse veya nesne üzerinde kendini hissettiren gücü, etki

t. 13a/05, 25b/08, 42a/16, 51a/18, 64b/03, 71b/22, 73b/17, 100b/01

[=8]

teesir it- Etki yapmak, etkilemek

t. id-erler 13a/05

t. it-di 25b/08, 64b/03

t. it-diğine 51a/18

t. it-diler 42a/16

t. it-mezler 100b/01

t. it-sinler 73b/17

[=7]

teesirli Belirli bir tesir bırakabilecek güçte olan, etkili, müessir

t. 31b/27, 80a/08

[=2]

teessirli bk. **teesirli**

t. 1b/12, 5a/19

[=2]

teesüf (< Ar. te'essuf) Üzülme, esef etme

t. 69a/12

[=1]

teesüf it- Üzülmek, esef etmek

t. id-ecek 69a/12

[=1]

tefder (< Ar. – Fars. defter) Yapıştırılarak veya dikilerek kitap biçimine sokulmuş kağıt destesi

t.+i 81b/07

[=1]

tefdiş (< Ar. teftiş) Bir şeyin aslını anlamak veya bir işin gereğince yapılıp yapılmadığını öğrenmek maksadıyle her yönden inceden inceye yapılan araştırma

t. 16a/04, 20a/13, 20a/19, 64a/09, 75a/24, 76a/05, 77a/09, 77a/17, 77b/01, 77b/19, 78b/05, 78b/08, 81b/01, 93a/10, 97a/26, 99b/06

t.+den 99b/07

t.+imizi 86a/31

t.+ine 22b/25

t.+leri 73b/15

t.+lerimi 75a/14

[=21]

tefdiş it- Denetlemek, araştırmak, incelemek

t. id-en 93a/10

t. id-er 99b/06

t. id-erek 76a/05, 77a/09, 78b/08

t. id-üp 20a/13

t. it-dikde 20a/19

t. it-dim 77b/19

t. it-medi 64a/09

t. it-meklikde 75a/24, 78b/05

[=11]

tefdiş ol- Teftiş edilmek, incelenmek

t. ol-dukda 77a/17

t. ol-ur 16a/05

[=2]

tefdiş olun- bk. **tefdiş ol-**

t. olun-muşdur 97a/26

[=1]

tefeül (< Ar. tefe''ul) Fal tutma, fal açma, fala bakma; hayra yorma, uğur sayma

t. 34a/17, 50a/17

[=2]

tefsir (< Ar. tefsir) Yorumlama, yorum

t. 26b/22

t.+ini 58b/25

[=2]

teftiş bk. **tefdiş**

t. 3b/04, 11b/19, 25b/24, 27a/17, 58b/30, 59b/12, 60a/26, 64b/19, 74b/22, 75a/07, 75a/14, 96a/12, 97a/30

t.+i 62a/03

t.+in 98b/28

t.+ince 69a/30

t.+ine 11b/19, 43b/21

t.+ler 10b/07dost.leri

t.+leri 9b/15

[=20]

teftiş it- bk. **tefdiş it-**

t. id-ecekdir 59b/12

t. id-üp 11b/19, 75a/07

t. it-dikde 3b/04, 58b/30

t. it-dikden 25b/24

t. it-meklikden 75a/14

t. it-meye 60a/26, 74b/22

t. it-sin 96a/12

[=10]

teftiş olun- bk. **tefdiş ol-**

t. olun-an 64b/19

t. olun-muşdur 27a/17

[=2]

teftişci Araştırmacı

t.+si 22a/02

t.+sini 22a/04

[=2]

Tegeatis Yunanistan'da bir antik kent olan Tegea'da yaşayanlar, Tegealılar

T.+lere 87b/10

T.+lerin 90b/15

[=2]

tehammül (< Ar. teḥammul) Zor şeylere dayanma gücü, ses çıkarmadan katlanma

t. 32a/27, 38b/29, 57a/24, 59b/08, 60b/16

t.+ü 38b/29

[=6]

tehammül it- Ses çıkarmadan katlanmak, dayanmak

t. id-er 57a/24

t. it-di 60b/16

t. it-dikde 38b/29

t. it-mez 32a/27

[=4]

teharri (< Ar. teḥarri) Taharrî; arama, aranma, araştırılma, bir şeyi bulmaya çalışma

t. 76b/27

[=1]

teharri it- Aramak, bir şeyi bulmaya çalışmak

t. it-dim 76b/27

[=1]

tehemmül bk. **tehammül**

t. 43a/21, 78a/08, 88a/05, 94b/17

[=4]

tehemmül it- bk. **tehammül it-**

t. id-eceksiz 94b/17

t. id-er 43a/21

t. it-memiz 78a/08

t. it-meyip 88a/05

[=4]

tehlike (< Ar. tehluke) Bir kimse veya şeyin varlığını tehdit eden, helak olmasına sebep olabilecek durum

t. 71b/25

t.+de 3b/07, 34a/10, 49b/04, 49b/07, 49b/11, 49b/19

t.+lerden 54b/02

t.+lere 92b/01

t.+lerinde 97a/07

t.+lerinden 98a/14

t.+sinde 13b/18

t.+sindedir 53a/03

t.+ye 15b/10, 82a/19

t.+yi 33b/17, 34a/26, 66b/23

[=18]

tehlikeli Bir tehlike doğurabilecek durumda olan, korkulu, muhataralı

t. 18a/20, 18a/24, 52b/04, 61b/25, 62a/13, 64b/14, 65a/25, 68b/25, 71b/19, 73a/30, 75b/14, 86b/26, 87a/05

t.+ler 72b/08

[=14]

tehlikesiz Tehlikesi olmayan, tehdit edici, zarar verici bir tarafı bulunmayan

t. 75b/21

[=1]

tehniye (< Ar. tehniye – tehniyet) Kutlama, tebrik etme

t. 82a/02, 82a/04, 82b/16

[=3]

tehniye it- Kutlamak, tebrik etmek

t. id-erim 82a/02, 82a/04

t. it-dim 82b/16

[=3]

tekayüd bk. **tekayüt**

t.+ü 83b/24

[=1]

tekayüt (< Ar. teḳayyud) Takayyüt, çalışma, çabalama, uğraşma; dikkatli davranma, üstüne düşme, özen gösterme

t. 68a/19

[=1]

tekayüt it- Çabalamak, uğraşmak, özen göstermek

t. it-dim 68a/19

[=1]

tekdir (< Ar. tekdir) Azarlama, paylama

t. 82b/06

[=1]

tekeppürlik (< Ar. tekebbur) Tekebbür, kibirlenme, büyüklük satma

t. 75b/06

[=1]

tekeppürlük bk. **tekeppürlik**

t. 75a/25

t.+ünü (tekeppürlüğünü) 75b/23

[=2]

teklif (< Ar. teklif) Bir hususta yapılması veya yapılmaması düşünülen şeyler hakkında başkalarına görüş sunma, öneride bulunma

t. 3b/22, 4a/04, 21a/24, 27a/12, 32b/03, 36a/03, 36b/23, 44a/04, 51a/20, 60a/06, 60a/11, 61a/19, 70b/05, 72a/16, 81b/05, 84b/11, 86b/12, 89a/06, 92b/08, 95b/05, 96a/09, 100b/21

t.+e 51a/23

t.+i 32b/08, 36a/15, 42b/07

t.+ine 61a/25, 89a/10

t.+lerini 59a/08

[=29]

teklif it- Öneride bulunmak

t. id-ebilirsiz 44a/04

t. id-ecek 32b/03

t. id-er 4a/04

t. id-erek 60a/11

t. id-eyor 27a/12

t. id-üp 81b/05

t. it-di 3b/22, 21a/24, 36a/03, 36b/24, 51a/20, 60a/06, 61a/19, 72a/16, 84b/11, 89a/06, 92b/08, 95b/05, 96a/10

t. it-diler 70b/05

t. it-düğinde 86b/12

t. it-meyüp 100b/21

[=22]

tekmil (< Ar. tekmil) Tamamlama, bitirme; bütün, eksiksiz

t. 1b/22, 2a/01, 3b/13, 9b/10, 26a/11, 36a/16, 45b/23, 47a/03, 53a/14, 55b/22, 66a/05, 66a/19, 67a/30, 70a/04, 72a/17, 76a/15, 84a/05, 90a/03, 96b/27

t.+dirler 8a/06

t.+inden 81a/26

[=21]

tekmil it- Bitirmek, tamamlamak

t. id-er 96b/27

t. id-eyor 45b/23

t. it-di 72a/17, 90a/03

t. it-diğimde 66a/19

t. it-diğimizde 53a/14

t. it-dikde 2a/01, 36a/16, 55b/22, 67a/30

t. it-miş 3b/13

[=11]

tekmil ol- Bitmek

t. ol-du 66a/05, 70a/04

[=2]

tekmilan Tamamen, bütünüyle

t. 2b/30, 8b/10, 29a/19, 39b/12, 59a/03, 60b/06, 77b/20, 80a/18, 80b/23, 81a/05, 90b/27, 100a/14

[=12]

tekmillen- Tamamlanmak

t.-irler 47a/13

[=1]

tekmillik bütünlük

t. 8a/17

t.+ini (tekmilliğini) 95a/05

[=2]

tekne Bir geminin suya oturan, omurga ve kaplamalardan oluşan temel bölümü; deniz taşıtı

t.+leri 88b/16

t.+lerini 88a/13

[=2]

tekrar (< Ar. tekrār) Aynı olay, iş yahut eylemin yeniden bir veya daha çok defa meydana gelişi:

t. 23a/10, 23a/10

[=2]

tekraren Defalarca

t. 18b/11, 18b/28, 26b/22, 91a/14

[=4]

tekrarla- Yeniden yapmak veya söylemek, tekrar etmek

t.-madan 45a/22

t.-yıp 31a/11

[=2]

tekrarle- bk. **tekrarla-**

t.-dik 16b/05

[=1]

teksi bk. **taksi**

t.+e 81b/29

[=1]

tekva (< Ar. taḳvā) Takva, dünyadan el etek çekip bir yere kapanma ve ibadetle meşgul olma, züht

t.+sı 86a/30

[=1]

telaş (< Fars. telāş) Belli bir sebepten meydana gelen heyecanla karışık acele

t.+e 79b/17

[=1]

telaşe bk. **telaş**

t. 61b/06, 98b/17

t.+ler 38a/21

[=3]

telaşe ver- Etrafı telaşlandırmak, heyecana ve sıkıntıya sokmak

t. ver-ip 79b/18

[=1]

telaşelen- Telaşlanmak, telaşa kapılmak, endîşeye düşmek, kaygılanmak

t.-di 81b/12

t.-iyor 82a/01

t.-meksiz 66b/14

t.-meyerek 65b/18

[=4]

telaşeli Telaşlı, telaşa düşmüş, telaşla davranan

t. 45b/24

[=1]

telaşesiz Telaşa düşmeyen, telaş göstermeyen, soğukkanlı, sakin

t. 78a/07

[=1]

telearhos (Yun.) Sokak nazırı

t. 44b/05

[=1]

telef (< Ar. telef) Yok etme, mahvetme, öldürme; boş yere harcama, yıpratma

t. 4a/26, 18a/21, 24a/09, 32b/12, 33a/19, 33b/17, 35a/23, 39b/11, 39b/18, 39b/28, 65b/12, 65b/28, 66a/03, 66a/03, 66a/06, 66b/25, 67a/15, 67a/21, 71a/02, 88b/26, 90b/03

t.+inin 66a/11

[=22]

telef idici Öldürücü

t. 18a/21

[=1]

telef it- Mahvetmek, öldürmek; boş yere harcamak, ziyan etmek

t. id-ebilir 67a/15

t. id-ecek 66b/25

t. id-er 24a/09, 39b/18

t. id-erler 39b/11, 39b/28, 67a/21, 88b/26

t. id-ip 65b/12

t. it-sinler 65b/28

[=10]

telef ol- Mahvolmak, ölmek; boş yere harcanmak

t. ol-acağını 33b/17

t. ol-anlerin 66a/03

t. ol-du 66a/06, 90b/03

t. ol-malarına 71a/02

t. ol-ması 33a/19

t. ol-up 32b/12

t. ol-ur 4a/26, 66a/03

[=9]

teleitayos aspasmos Hristiyanlıkta cenaze töreni bitiminde yapılan son vedalaşma

t.+a 100b/26

[=1]

temam bk. **tamam**

t. 6b/22, 75a/20, 76b/01, 76b/04, 84a/06, 95b/25, 99b/06

[=7]

temamen (< Ar. temāmen) Tam olarak, bütünüyle

t. 82b/19

[=1]

tembel (< Fars. tenbel) Çalışmaktan hoşlanmayan, çaba göstermeyen, gayretsiz, iş yapmak hususunda ağır davranan

t. 28a/28, 37a/05, 38b/20, 38b/24, 39b/12, 39b/14, 39b/25, 40b/03, 41a/13, 42a/03, 44b/01, 52b/24, 62a/29, 78b/15, 78b/29, 82b/17, 92a/19

t.+i 39b/28

t.+in 39b/20, 39b/28, 50b/07

t.+ler 41b/09, 42b/22, 72b/15, 76b/15, 78b/17

t.+leri 40b/01

[=27]

tembellik Tembel olma durumu; tembelce davranış

t. 38a/28, 38b/02, 38b/07, 41b/10, 42a/05, 42a/06, 42a/27, 57a/07, 78b/24, 79a/01

t.+de 92a/11

t.+den 38b/01, 42a/18

t.+e (tembelliğe) 40a/02

t.+i (tembelliği) 31b/16, 37b/13, 40b/01, 48b/20, 50b/07, 73a/18, 82b/01

t.+in (tembelliğin) 28a/21, 39a/10, 41a/14, 62a/26, 78b/18, 86a/30, 95a/22

t.+inin (tembelliğinin) 52b/24

[=29]

tembih (< Ar. tenbih) Bir şeyin yapılıp yapılmamasını, şöyle veya böyle yapılmasını söyleme ve bunu üzerinde durarak hatırlatma; uyarma, uyarı, aklını başına getirme

t. 12a/10

t.+lerimi 59a/03

t.+lerini 3b/25

t.+lerinin 2b/27

[=4]

temekkün (< Ar. temekkun) Yerleşme, mekan tutma

t. 1b/09

[=1]

temekkün it- Yerleşmek

t. id-er 1b/09

[=1]

temel (< Yun. temelion) Bir binanın üzerine oturduğu toprak altında kalan duvarları; bir şeyin üzerine kurulduğu ilk ve en önemli unsur, asıl, kök

t. 5b/01

t.+i 42a/05, 56a/22, 72a/02, 73b/28, 78b/09

t.+idir 12a/12

t.+ini 11b/10, 45b/15

t.+leri 7a/10

[=10]

temelci Kurucu

t.+si 49a/13

[=1]

temelleş- Kökleşmek, yerleşmek, sürüp gidecek duruma gelmek, temel tutmak

t.-sinler 9b/17

[=1]

temelleşdir- Yerleştirmek

t.-meyi 11b/11

[=1]

temenna (< Ar. temennā) Hürmet ve aşinalık göstermek veya teşekkür bildirmek için sağ eli dizden aşağıya indirip sonra yukarı doğru kaldırarak ağıza ve başa götürmek sûretiyle verilen bir selam çeşidi

t. 43b/26

[=1]

temenna it- Temenna hareketi yaparak selam vermek

t. id-erek 43b/26

[=1]

temezlen- bk. **temizlen-**

t.-mesi 23a/13

[=1]

temiz (< Ar. temyiz) Kirli, lekeli, pis ve bulaşık olmayan, pak, tahir

t. 3b/25, 15a/06, 17b/30, 18a/08, 18a/28, 23a/22, 23b/21, 24a/04, 24a/18, 24a/19, 24b/09, 25b/05, 26a/01, 26a/02, 26b/16, 51b/20, 51b/24, 52a/21, 52a/22, 56a/08, 56b/08, 57b/28, 62a/22, 82a/28, 84b/14

t.+dir 16b/19, 19a/23

[=27]

temizle- Temiz duruma getirmek, kirlerden, zararlı maddelerden arıtmak

t.-di 60a/04

t.-dikde 36b/15

t.-meye 23a/25, 68a/01

t.-mezler 23a/24

t.-sin 60b/12

[=6]

temizlen- Temizlemek işi yapılmak, temiz duruma getirilmek

t.-ir 24b/02

t.-irler 93a/28

[=1]

temizlik Temiz olma durumu; temizleme, temiz duruma getirme işi

t. 24a/20, 24a/26, 26a/09, 26a/17, 26a/22, 26b/16, 36a/23, 36b/13, 53a/17

t.+i (temizliği) 25a/10, 25b/02, 52a/16, 52a/17

t.+in (temizliğin) 23b/26, 24a/08, 24a/16, 25a/16, 25a/28, 26a/07

t.+ine (temizliğine) 23a/28, 25b/01, 25b/02

t.+ini (temizliğini) 25b/04

[=23]

temsil (< Ar. temṡil) Bir şeyin belirgin özelliklerini aksettiren simgesi durumunda olma; benzetme, teşbih

t.+ler 52b/13

t.+lerimiz 97b/18

[=2]

ten (< Fars. ten) İnsan vücûdunun dış yüzü, cilt; vücut, beden

t. 15a/16, 15a/20, 58a/17

t.+e 72a/09

t.+i 15a/27, 26a/24, 82b/08

t.+in 15a/17, 24a/04

t.+ini 39b/18

t.+inin 25b/01

[=11]

tenbih bk. **tembih**

t. 5b/15, 19a/21, 20a/09, 22a/24, 27b/20, 28a/10, 28b/01, 39a/29, 50b/25, 52a/07, 53b/01, 56a/11, 59b/11, 60b/11, 71b/07, 79b/28

t.+i 18b/28, 19a/21, 25a/09, 27b/27, 28b/03, 68b/03, 79b/29

t.+ini 22a/28, 74a/27

t.+ler 13a/04, 62b/20

t.+lerden 74a/28

t.+lere 91b/17

t.+leri 3b/17, 24a/25, 52b/20, 54a/08, 61a/04

t.+lerinden 24b/05

t.+lerinin 20b/03, 28b/01

[=37]

tenbih it- bk. **tembih it-**

t. id-er 19a/21, 27b/20, 56a/11

t. it-di 5b/15, 20a/09, 22a/24, 28a/10, 28b/01, 39a/29, 50b/25, 53b/01, 60b/11, 71b/07, 79b/28

t. it-diği 52a/07, 59b/11

[=16]

tenezzül (< Ar. tenezzul) Gönül alçaklığı, kibirsizlik

t. 44a/08, 46a/14, 46a/15, 59a/12, 85b/24, 86b/04, 86b/07, 87b/09, 89a/28

[=9]

tenezzül it- Kendi seviye ve haysiyetine aykırı düşen bir şeyi kabul etmek, alçaltıcı bir duruma razı olmak

t. it-di 87b/09

t. it-diler 46a/14

t. it-meyn 89a/28

t. it-mez 44a/08, 46a/15, 85b/24, 86b/04, 86b/07

[=8]

tenî Bedenle ilgili, bedene ait, fiziksel

t. 28b/09, 97a/23

[=2]

tenpih bk. **tembih**

t.+i 18b/17

t.+leri 18b/14

[=2]

tensib (< Ar. tensib) Uygun bulma, münasip görme

t.+imi 1a/13

[=1]

tenzil (< Ar. tenzil) Aşağı indirme

t. 50a/13, 60b/02, 74b/20

[=3]

tenzil it- Aşağı indirme; azaltmak

t. id-emediler 74b/21

t. it-sin 60b/02

[=2]

tenzil ol- Aşağı inmek

t. ol-ması 50a/13

[=1]

tep- bk. **dep-**

t.-mek 35b/09

t.-meye 57b/22

[=2]

tepdil bk**. tebdil**

t. 2b/17, 14b/05, 16a/16, 42a/10, 59a/26, 59b/22, 60a/03, 62a/12, 88a/22, 93a/22

t.+i 18b/03

[=11]

tepdil it- Değiştirmek

t. id-ebilse 93a/22

t. id-er 2b/17

t. it-di 60a/03

t. it-din 14b/05,

t. it-meye 59a/26

[=5]

tepdil ol- bk. **tebdil ol-**

t. ol-du 59b/22, 88a/23

t. ol-ur 62a/13

t. ol-urlar 16a/16

[=4]

tepdilatlık Değişiklik

t. 93b/29

t.+ı (tepdilatlığı) 98a/08

t.+ının (tepdilatlığının) 95b/12

[=3]

tepdili kıyafet Kıyafet değiştirme, tanınmayacak kılığa girme

t. 43b/20

[=1]

tepdillik bk. **tepdilatlık**

t.+i (tepdilliği) 23a/14

[=1]

tepe Etrafındaki araziden daha yüksek olan, genellikle yüksekliği birkaç yüz metreyi geçmeyen yeryüzü biçimi, küçük dağ

t.+ler 22b/17

t.+nin 6a/14

t.+ye 6a/06

[=3]

tepele- Ayakları altına alıp öldürmek; baş kaldıramayacak şekilde mağlûp etmek, yenmek, bozguna uğratmak

t.-yorlar 10b/29

[=1]

tepsi Fincan, tabak, bardak vb. taşımaya yarayan, derinliği az, çeşitli büyüklükte düz kap

t. 28a/06, 35b/07, 67b/29, 69a/17

t.+i 68a/10, 69a/24

t.+sini 69a/19

[=7]

ter Deriden sızan, kendine has kokulu, yapışkan, renksiz, tuzlu sıvı:

t.+den 59b/16

t.+e 59b/06

t.+i 41b/14, 43b/10

[=4]

terakap bk. **derakap**

t. 47b/26

[=1]

terazi (< Fars. terāzū) Bir kolun iki ucuna asılı iki kefeden meydana gelen tartı aleti

t.+sini 78a/19

[=1]

terbie bk. **terbiye**

t. 25b/18, 94b/02, 95a/15, 95a/15

t.+leri 28b/09

t.+nin 93a/27

t.+ye 95a/16

[=7]

terbiesiz bk. **terbiyesiz**

t. 93a/28

[=1]

terbiye (< Ar. terbiye) İstenilen şekilde yetişmesini sağlamak için bir kimseye gerekli bilgi ve nitelikleri kazandırma, eğitme; görgü, bilgi

t. 21b/21, 28a/02, 28b/13, 29b/07, 30a/26, 31a/05, 31a/15, 33a/05, 38a/11, 50b/08, 62a/19, 63a/23, 85a/03, 92a/13, 99b/15

t.+nin 32b/29

t.+si 3b/21, 28a/08, 31a/03, 32b/13

t.+sidir 37b/04

t.+sinden 30b/26

t.+sine 15b/25, 79a/27

t.+sini 28b/19, 29a/22, 52b/23

[=27]

terbiye it- Eğitmek

t. id-en-de 31a/15

t. id-er 38a/11, 63a/23

t. id-erler 99b/15

t. it-diler 92a/13

[=5]

terbiye itdir- Eğitim almasını sağlamak, eğittirmek

t. itdir-üp 85a/03

[=1]

terbiye ol- Eğitilmek, eğitim almak

t. ol-du 31a/05, 33a/05

t. ol-maya 29b/07

t. ol-sunler 62a/19

t. ol-ur 30a/27, 50b/08

t. ol-urlar 28b/13

[=7]

terbiyesiz Terbiyesi olmayan, toplum kurallarına aykırı davranan

t. 74a/16

[=1]

tercüma bk. **tercüme**

t.+yi 73b/18

[=1]

tercüme (< Ar. terceme) Bir metin veya sözü bir dilden başka bir dile çevirme, çeviri

t. 1a/09, 3b/25, 21b/13, 73b/17

t.+si 71a/18

t.+sine 1a/02

t.+sini 74a/03

[=7]

tercüme it- Bir dilden başka bir dile çevirmek:

t. id-eim 73b/17

t. id-er 3b/25

t. id-üp 21b/13

t. it-dim 1a/09

[=4]

terk (< Ar. terk) Bırakma; bir yerden veya kimseden uzaklaşma, bırakıp gitme

t. 64a/18, 72a/25, 88a/20, 88b/14

[=4]

terk it- Bırakmak; bir yer veya kimseyi bırakıp gitmek, ondan uzaklaşmak, vazgeçmek

t. it-di 88a/20

t. it-meye 64a/18

t. it-üp 72a/25

t. it-sin 88b/14

[=4]

terkib bk. **terkip**

t.+i 26a/10

[=1]

terkip (< Ar. terkib) Birkaç şey birleşip yeni bir şey meydana getirme; bu birleşme sonunda meydana gelen şey

t. 26a/09

[=1]

terle- Vücûdun gözeneklerinden ter çıkmak

t.-yinçeye 37b/05

[=1]

terli Terlemiş olan, üzerinde ter bulunan

t. 35b/29

[=1]

Terpsihori Yunan mitolojisindeki müzlerden biridir. Dansın ilham perisidir

T. 83b/10

[=1]

tertib bk. **tertip**

t.+e 29a/22

t.+i 8a/20

[=2]

tertibe goy- Sıralamak, sıraya koymak

t. goy-du 29a/22

[=1]

tertip (< Ar. tertib) Sıraya koyma, sıralama; düzenleme, hazırlama

t. 61a/25, 76b/30, 101a/01

t.+ler 24b/04, 60a/11

[=5]

tertip it- Sıralamak, sıraya koymak; düzenlemek

t. id-eim 76b/30,

t. it-medi 101a/01

[=2]

tertip olun- Düzenlenmek, ayarlanmak

t. olun-muş 61a/25

[=1]

tertipli Düzenli, derli toplu

t. 21a/18, 54a/03

[=2]

terzi (< Fars. derzi) Elbise biçip diken ve bunu meslek edinen kimse

t. 41b/25

t.+dir 38b/18

t.+lerden 41b/27

[=3]

terzilik Terzi olma durumu; elbise biçip dikme sanatı

t.+i (terziliği) 38b/25

[=1]

tesatdüf (< Ar. teṣāduf) Tesadüf, tasarlanmadığı halde karşılaşma, rastlama, rast gelme

t. 51b/12

[=1]

tesatdüf it- Rastlamak

t. it-miş 51b/12

[=1]

tesbihat (< Ar. tesbiḥ) Allah'ı takdis ve tenzih etme, Hakk'ın her türlü kusurdan ve noksandan uzak olduğunu dile getirme

t. 8b/06, 10a/04

[=2]

tesbihat it- Allah'ı noksan sıfatlarından tenzih etmek; devamlı söylemek, vird haline getirmek

t. id-eyorlar 10a/05

[=1]

teselli (< Ar. teselli) Sıkıntısını ve acısını unutturmaya çalışma, avutma

t. 3a/11, 7b/05, 34b/29, 50a/14, 57a/24, 77a/18, 79b/25, 85a/01, 97a/17

t.+den 34b/30

t.+si 77a/06, 78a/21

[=12]

teselli it- Sıkıntısını, acısını hafifletmek, avutmak

t. id-er 97a/17

t. it-di 79b/25

t. it-mek 3a/12

[=3]

teselli ver- Üzüntüsünü, acısını hafifletmek, hafifletici şeyler söylemek, avutmak, tesellî etmek

t. ver-ecek 50a/14

[=1]

teskin (< Ar. teskin) Yatıştırma, sükûnete erdirme

t. 7b/19, 7b/24, 68b/05, 87b/13, 90b/25

[=5]

teskin it- Yatıştırmak, sakinleştirmek

t. it-di 7b/24

t. it-mekde 68b/05

t. it-sin 87b/13

[=3]

teslim (< Ar. teslim) Emaneti yerine verme; bir şey veya birini bir makam veya kimseye verme, götürüp verme; sahibi bulunduğu veya hükmü altında olan bir şeyi mecbûren bırakma, terketme, devretme

t. 3a/20, 14b/21, 16a/06, 22a/21, 29b/06, 30b/06, 44b/19, 62b/04, 79a/27, 87a/31, 90a/11, 90a/13, 91a/09

[=13]

teslim it- Bir şeyi verilmesi gereken yere vermek, bırakmak

t. id-ecek 90a/11

t. id-en 87a/31

t. id-er 30b/06

t. id-üp 3a/20

t. it-meyi 91a/09

[=5]

teslim ol- Boyun eğmek, kendini teslim etmek

t. ol-du 90a/13

t. ol-muş 14b/21

t. ol-muşdurlar 44b/19

t. ol-ur 16a/06, 22a/21, 29b/06

t. ol-urlar 62b/04

[=7]

teslim olun- Teslim edilmek

t. olun-du 79a/27

[=1]

tesmi (< Ar. tesmiye) Ad koyma, adlandırma, belli bir isimle isimlendirme

t. 2b/03, 31a/08

[=2]

tesmi it- Adlandırmak

t. id-er 2b/03

[=1]

tesmi olun- Adlandırılmak

t. olun-du 31a/08

[=1]

tesvid (< Ar. tesvid) Bir yazıyı daha sonra temize çekmek üzere özenmeden yazma, karalama, müsvedde yapma; böyle karalanmış yazı, müsvedde

t.+ini 80a/15

[=1]

teşeekkür bk. **teşekkür**

t. 60b/18

[=1]

teşekki (< Ar. teşekki) Şikayet etme

t. 14a/15, 37b/27, 53b/11, 53b/19, 60a/05

t.+lere 60a/14

t.+lerimi 53b/15

t.+lerini 14a/18

[=8]

teşekki it- Şikayet etmek

t. id-ecek 53b/19

t. id-er 14a/15, 37b/28, 53b/11

t. it-dikde 60a/05

[=5]

teşekkisiz Şikayet etmeden

t. 54a/07

[=1]

teşekkür (< Ar. teşekkur) Yapılan bir harekete karşı memnûniyetini gösterme, minnetini bildirme

t. 12b/13, 14a/22, 36b/26, 51a/12, 51a/24, 52a/12, 54b/12, 81a/07, 98a/10

t.+ler 6b/27

t.+ün 8b/21, 12b/09

t.+ünü 84b/25

[=13]

teşekkür it- Memnûniyetini göstermek, minnetini bildirmek

t. id-üp 60b/18

t. it-di 51a/24

t. it-dik 36b/26

[=3]

teşekkürlü Minnettar

t. 7b/13, 82a/31

[=2]

teşrif (< Ar. teşrif) Bir yerden bir yere gelme veya gitme

t.+inin 98b/15

[=1]

tevabi (< Ar. tevābi‘) Bir kimse ile beraber bulunan, ona tabi olan kimseler, maiyet; bir kimseye fikir bakımından bağlı olanlar

t.+lerin 64b/11

[=1]

tevarih (< Ar. tevāriḫ) Tarih; Toplumların, milletlerin başından geçen olayları zaman ve yer göstererek anlatan, bunların sebep ve sonuçlarını, birbirleriyle olan ilişki ve bağlantılarını inceleyen ilim; bu ilme ait eser

t. 80a/14, 83a/04, 83a/05, 83b/28

t.+i 83b/06, 87a/07

t.+inde 83a/14

t.+ini 83a/20, 83b/13

t.+inin 64b/22, 67a/02

t.+leri 94a/30

t.+lerinde 86b/23

[=13]

tevarihat bk. **tevarih**

t. 94a/14

t.+ı 94a/21

t.+ın 83a/03, 83b/27, 94a/12, 94a/17

t.+ının 83a/16

t.+indeki 83b/24

t.+ler 80a/12

t.+lerinden 94a/09

[=10]

tevarihatcı Tarihçi

t. 83b/23

[=1]

tevatür (< Ar. tevātur) Bir haberin ağızdan ağıza geçerek yayılması, söylenti:

t. 91a/04

[=1]

tevazu (< Ar. tevāżu‘) Alçak gönüllülük, kibirli olmama, gösterişsiz olma

t. 4a/08

[=1]

tevazu it- Alçak gönüllü davranmak

t. id-üp 4a/08

[=1]

tevazulu Alçak gönüllü

t. 3b/23

[=1]

tevazzu bk. **tevazu**

t. 1b/17, 21a/25, 43b/30

[=3]

tevazzu it- bk. **tevazu it-**

t. id-er 21a/25

t. id-erler 1b/17

[=2]

tevekkül (< Ar. tevekkul) Her türlü gerekli sebebe baş vurduktan sonra kadere razı olup sonucu Allah'tan bekleme, işlerini Allah'a bırakma, yeis ve kederden kurtulma, Allah'a güvenme

t. 78a/27

[=1]

tevekkül it- Kadere razı olmak, Allah'a güvenmek

t. id-üp 78a/27

[=1]

tevezzül (< Ar. tevessul) Tevessül, sarılma, baş vurma

t. 35b/21

[=1]

tevezzül it- Baş vurmak

t. it-meyn 35b/22

[=1]

tevkif (< Ar. tevḳif) Durdurma, durdurulma

t. 54a/19

[=1]

tez (< Fars. tiz) Çabuk geçen, süratli; çabuk, hemen

t. 27b/17, 71a/18

[=2]

tezyin (< Ar. tezyin) Süsleme, süslenme

t. 1b/13

[=1]

tezyin it- Süslemek, süslenmek

t. id-en 1b/13

[=1]

Thalia Yunan mitolojisindeki müzlerden biridir. Pastoral şiir ve komedinin ilham perisidir

T. 83b/10

[=1]

Thalis k.a. Yunanistan'ın yedi bilgesinden biri olan fizozof ve matematikçi Miletli Thales

T. 48b/06, 97b/05

[=2]

Thallis bk. **Thalis**

T. 48a/28

[=1]

theatro (Yun. teatro) Tiyatro, dram, komedi, vodvil vb. her türlü sahne eserini oynama sanatı; bu tür eserlerin bütünü

t.+da 11a/12

[=1]

Themistokli bk. **Themistoklis**

T.+nin 67a/12

[=1]

Themistoklis k.a. Atinalı politikacı ve general

T. 65a/03, 65a/09, 65a/18, 65a/27, 65b/09, 65b/17, 65b/19, 65b/26, 65b/29, 66a/15, 66b/04, 66b/08, 67a/01, 67a/25, 68a/03, 71b/14, 88a/02, 88a/25, 88b/05, 88b/19, 89a/08, 89a/17, 89a/24

T.+e 88b/03, 89a/05, 91b/12

T.+i 65a/08, 65b/17, 69b/12, 87b/29

T.+in 66a/24, 66a/26, 66b/20, 68a/18, 87b/08, 88a/01, 88a/17, 90a/18, 91b/06, 91b/10

[=40]

Theofrastos k.a. Botaniğin kurucusu olarak kabul edilen Yunan bilim adamı ve filozof

T.+un 76b/19

[=1]

Thermopilas bk. **Thermopile**

T. 31b/30, 33b/04, 33b/07, 33b/18

T.+de 31b/22, 33a/18

[=6]

Thermopile Yunan kuvvetleri ile Pers kuvvetleri arasındaki Thermopylae Muharebesi'nin yeri

T.+de 34a/21, 34b/11

T.+den 65b/01

T.+nin 34a/04, 65a/04

[=5]

Thessalia Orta Yunanistan'da bulunan Teselya bölgesi

T.+ye 33b/03

[=1]

Thiva İstefe, Antik Yunanistan'da kurulmuş bir şehir devleti

T. 44b/30, 87a/19

T.+dan 87a/26

T.+nın 44a/26, 87a/21

T.+yı 87a/20

[=6]

Thivalı Thiva halkından olan

T.+lara 44b/09

T.+ların 86b/13

[=2]

Thraki Trakya

T.+den 33b/02

[=1]

Thukididis k.a. Antik Yunan tarihçisi ve Atinalı general

T. 83a/01, 83b/15, 83b/21, 83b/23, 83b/28, 84a/01, 84a/21, 84a/26

T.+i 84a/29

T.+in 80a/14, 83b/17

[=11]

tımar (< Fars. timār) Tedavi etme; bakım yapma, bakma, bakım

t. 49b/02, 100b/05

t.+ına 50b/10

[=3]

tımar it- İyileştirmek, bakım yapmak

t. id-mekde 49b/02

[=1]

tımar olun- Tedavi edilmek, bakım yapılmak

t. olun-muş 100b/05

[=1]

tıpkı (< Ar. ṭibḳ) Tamamıyle, aynen, hiç farksız olarak

t.+sı 64a/04, 68a/28

t.+sını 95a/06, 95a/14

[=4]

tilki Köpekgillerden, sivri burunlu, uzun ve çok tüylü kuyruğu ve postu kürk olarak kullanılan, kümeslere zarar veren, sansardan büyük, çok kurnaz, yabanî, memeli hayvan

t. 11a/31

[=1]

Timmerman k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

T. 43a/12

[=1]

timür bk. **demir**

t. 57b/22

t.+ler 57b/30

[=2]

tinç bk. **dinç**

t. 6a/05

[=1]

Tirgesta Trieste, İtalya'da bir şehir

T.+den 92b/09

[=1]

tiş bk. **diş**

t.+ler 68b/21

[=1]

titire- bk. **titre-**

t.-rler 68b/22

[=1]

titre- Hızlı hızlı hareketlerle sürekli kımıldamak; kasların kasılması sonucu hızlı ve küçük hareketlerle sarsılmak

t.-meyelim 41a/05

t.-mez 30b/05

t.-r 98b/11, 98b/15

t.-yecek 10a/19

t.-yerek 40b/22

[=6]

titrek Titreyen

t. 63a/29, 64a/27, 64a/30

[=3]

titsinmeklik Tiksinme

t. 25a/21, 57a/14

[=2]

toğuş Doğum, doğma, veladet; ortaya çıkma, zuhur:

t.+una 19b/22

[=1]

tohaf bk. **tuhaf**

t. 36a/21

[=1]

tohum (< Fars. tuḫm) Bitkilerde döllenme sonunda çiçekten sonra oluşan ve toprağa gömülünce kendisinden yeni bir bitki üreyen tane

t.+larını 3b/29

t.+undan 8a/08

[=2]

tokuz bk. **dokuz**

t. 83a/20

[=1]

tomuz bk. **domuz**

t.+larda 26a/25

[=1]

topal Bacak ve ayaklarındaki bir arıza sebebiyle düzgün yürüyemeyen, bir o yana, bir bu yana eğilerek yürüyen

t. 69a/27

[=1]

topalsı- Topallamak

t.-r 69a/07

[=1]

topla- Bir araya getirmek; devşirmek, dermek

t.-dığı 69a/03

t.-dıkleri 99b/31

t.-r 27a/20

t.-rlar 72b/19

t.-yıp 93b/22

t.-yn 7b/13

[=6]

toplan- Toplamak işi yapılmak, bir araya getirilmek, derilmek

t.-mış 14b/08, 62b/08

t.-up 22b/19, 55a/25

[=4]

toprak Yer kabuğunun, üzerini kaplayan çürümüş organik maddelerden ve kütle kırıntılarından oluşan canlıların yaşamasına elverişli kısmı; ülke, vatan, memleket, yöre

t. 23a/03

t.+ı (toprağı) 43a/02

[=2]

torba (< Fars. tōbre) Kıl, bez, iplik vb.nden dokunmuş veya kağıt, naylon vb.i şeylerden yapılmış, çeşitli boyda, ağzı büzülebilen, küçük bir çuval biçiminde kullanım eşyası; kese

t.+leri 101a/08

[=1]

tragodia (Yun.) Trajedi, konusunu efsanelerden, tarihî olaylardan alan çok acıklı sahne eseri, facia, haile, tragedya

t. 11a/11

[=1]

Tremogiannis k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

T. 63a/26, 63a/28, 63b/18, 63b/20, 63b/24, 64a/06

T.+e 63b/02

T.+in 63b/06, 64b/02

[=9]

Troada Troya – Truva antik kenti

T. 70a/23, 70b/30

T.+i 70b/05, 70b/22

T.+nın 70a/16, 70b/02, 70b/08, 70b/16, 70b/23, 70b/26, 71a/03, 71a/08

T.+ya 70a/13

[=13]

Trozina Yunanistan'da bulunan Trizina şehri

T.+ya 65a/16

[=1]

tufan (< Ar. ṭūfān) Nuh peygamber zamanında dünyayı kaplayacak şekilde yağan çok şiddetli yağmur

t.+dan 93b/08

[=1]

tuhaf (< Ar. tuḥaf) Alışılmışın dışında, değişik; şaşırtıcı, şaşılacak durumda olan, şaşkınlık uyandıran, garip

t. 4b/23, 7b/08, 7b/10, 9a/15, 42a/02, 45a/24, 51a/16, 54b/18, 60a/10, 83a/15, 83b/12, 92b/17, 92b/23, 94b/20

[=14]

tuhhaf bk. **tuhaf**

t. 4a/07

[=1]

tut- bk. **dut-**

t.-aym 37b/21

[=1]

tutam Bir şeyin bir defada avuç içi veya parmaklarla tutulabilen miktarı; deste, demet

t. 51b/17

[=1]

tutuş- Alevlenmeye, yanmaya başlamak, alev almak

t.-du 66b/13

t.-sa 66b/13

t.-ursan 71b/11

[=3]

tuzlu Tuzu olan; tuz miktarı çok olan

t. 10b/20

[=1]

tüççar (< Ar. tüccār) Ticaretle uğraşan kimse, tacir

t. 48b/05

[=1]

tüççarlık Tüccar olma durumu

t. 2a/04, 48b/08

[=2]

tüççarlık it- Ticaretle uğraşmak

t. id-er 2a/04

[=1]

tüfekci Tüfek yapan ve tamir eden usta; saray muhafızı, saraylarda vazîfe gören silahlı memur, tüfengî

t. 96b/04

t.+nin 92a/07

[=2]

tüken- Bitmek, hiç kalmamak

t.-di 38b/30

t.-ir 56b/27

t.-mez 2b/05

[=3]

tüm Bütün, hep

t.+den 65b/31

[=1]

Türk Ana yurdu Orta Asya olan, buradan çeşitli yönlere yayılarak büyük devletler kuran, Türkçe'nin değişik lehçeleriyle konuşan millet ve bu milletten olan kimse

T.+lerin 62b/18

[=1]

Türkce Ural – Altay dil ailesinin Altay dilleri dalına, yapı bakımından eklemeli diller grubuna giren, Türkiye'de ve

Türkler'in hakim olduğu ülkelerde kullanılan dil, Türk dili

T. 1a/02

[=1]

türki bk. **türkü**

t. 29b/18

t.+lerde 29b/16

[=2]

türki çağır- bk. **türkü çağır-**

t. çağır-arak 29b/18

[=1]

türkü Türkü, halk mûsikîsinin, güftesi halk şiiri olan ve halk ezgileriyle bestelenmiş çok yaygın bir formu

t. 40b/26, 40b/29

[=2]

türkü çağır- Türkü söylemek

t. çağır-ır 40b/26,

t. çağır-mak 40b/29

[=2]

tütün Patlıcangillerden, birleşiminde nikotin bulunan otsu bitki; bu bitkinin kıyılıp kurutulduktan sonra sigara veya puro şeklinde içilen yaprağı

t. 46a/26, 64a/12, 64a/16, 64a/23

[=4]

tüy İnsanlarda ve hayvanlarda deri üzerinde bulunan çok ince kıl; kuşların vücûdunu örten bir nevi uzantı, bu uzantıların her biri

t.+ler 9b/02

t.+lerimiz 24b/27

[=2]

U

ucuz Fiyatı düşük olan, pahası yüksek olmayan; değersiz, adi

u. 99b/19

[=1]

uç Kenar, yan; bir yerin en uzak noktası

u.+larına 23b/22

u.+unda (ucunda) 6a/16

[=2]

uç- Havada yol almak, havada gitmek

u.-abilsünler 9b/08

u.-acak 9b/01

u.-amayacakler 9b/03

u.-ayor 58a/11

u.-up 58a/06

[=5]

uçurum Özellikle engebeli arazide çok dik olarak derinlemesine inen yer, arazinin birdenbire çok derinleşen kısmı

u.+lara 80a/05

[=1]

ufuk (< Ar. ufḳ) Gökyüzünün yerle birleşmiş gibi göründüğü yer

u. 6a/21

[=1]

uğra- Bir yere kısa bir süre kalmak üzere gitmek, gidip kısa süre kalmak

u.-yıp 57b/21, 78a/23

[=2]

uğuruna bk. **uğruna**

u. 44b/29, 66b/14

[=2]

uğruna Yoluna

u.+una (uğruna) 29b/02, 29b/09, 88b/06, 88b/13, 89a/31

[=5]

uhunet (< Ar. ʻufūnet) Ufûnet, çıbanda oluşan pis kokulu cerahat, irin, iltihap

u.+inden 69a/29

[=1]

um- İçinde, istediği ve beklediği şeyin gerçekleşeceğine dair bir duygu taşıyarak o şeyin olmasını beklemek, ümitle beklemek, ümit etmek

u.-abilirsiniz 80b/17

u.-arak 34b/29

u.-arım 39b/08

[=3]

umul- Beklenmek, ümit edilmek

u.-maz 101a/14

[=1]

umum (< Ar. ʻumūm) Genel olma, umûmî olma, genellik, umûmiyet; bütün, cümle

u. 5b/04

[=1]

umûmen Umûmî olarak, bütünüyle, cümleten

u. 30b/31, 97b/28

[=2]

umumî (< Ar. umūmi) Umûma ait olan, genel; bir şeyin bütününü yaygın olarak içine alan

u. 44b/29, 52a/12, 58a/16

[=3]

umut Bir şeyin gerçekleşmesi ihtimalinin verdiği ferahlatıcı duygu, ummaktan doğan ferahlık, ümit

u. 63b/28

u.+i (umudi) 51b/06

[=2]

umuz (< Yun. ômos) Omuz, vücutta boynun iki yanında kalan, kolların gövdeye bağlandığı kısım

u.+larımın 75a/17

[=1]

un Tahıl veya bazı gıda maddelerinin öğütülmesinden elde edilen toz halindeki besin

u.+u 37a/12

[=1]

unud- bk. **unut-**

u.-up 31b/15

[=1]

unut- Aklında kalmamak, iradesi dışında hatırından çıkmak

u.-du 21a/29, 39a/05, 53a/08

u.-duk 13b/14

u.-dukleri 85a/30

u.-duler 55a/09

u.-mak 39a/10

u.-mayalım 15a/27, 33a/09

u.-mayn 40a/22

u.-up 55b/29, 66b/23

[=12]

Urania Yunan mitolojisindeki müzlerden biridir. Gökbilim ve astrolojinin ilham perisidir

U. 83b/10

[=1]

usan- Sıkılıp artık ondan hoşlanmaz, onu istemez duruma gelmek, bıkmak, bezmek

u.-ırlar 88b/22

[=1]

usul usul Yavaş yavaş

u. 9b/20

[=1]

utan- Kusurlu duruma düşmekten veya kendini öyle görmekten ileri gelen bir eziklik duygusuna kapılmak, gülünç olduğu veya küçük düştüğü için üzüntü duymak, mahçup olmak

u.-arak 19b/18, 19b/25

u.-dı 45a/10, 81b/12

u.-dığı 48b/04

u.-ıp 42b/17, 44a/29, 57a/13, 85b/11, 86a/22

u.-ır 82a/23

u.-ırız 85a/26

u.-ırlar 42b/24

u.-madılar 48b/01

u.-maz 43a/25, 44a/22, 82b/09

u.-mazlar 42b/26

[=18]

uvak Ufak, boyutları gerekenden veya olağandan küçük

u. 80a/01

[=1]

uy- Ölçüleri ve nicelikleri denk gelmek, tam gelmek, uygun olmak

u.-ar 78b/29

u.-malı 60a/18

[=2]

uyan- Uyku durumundan çıkmak

u.-dığımda 24a/29

u.-dıkdan 19a/23

u.-ıp 19a/06

u.-ır 19b/11, 21a/16, 43a/18

u.-ırsınımz 19b/16

u.-maya 19a/19, 20a/06, 20a/26

u.-maz 19b/15

[=11]

uyandır- Uyku durumundan çıkarmak, uyanmasını sağlamak veya uyanmasına sebep olmak

u.-a 39a/01

u.-acağı 22a/18

u.-an 22a/06

u.-dı 60a/25

u.-ıp 73a/19

u.-ırlar 73a/21

u.-maları 20a/08

u.-maya 22a/15, 22a/29

u.-sınlar 20a/01

[=10]

uyku Organizmanın, dinlenip toparlanabilmesini sağlamak üzere vücuttan ve dış dünyadan gelen uyarıları fizyolojik ve geçici olarak idrak edememesi durumu

u.+sunu 6a/02

[=1]

uyu- Uyku halinde olmak

u.-du 60a/25

u.-maya 14b/24

u.-mayarak 21a/18

u.-yacaksın 56b/24

u.-yayım 88a/24

[=5]

uyuku bk. **uyku**

u. 20a/02, 20b/09, 21a/14, 31b/08, 45b/30, 58a/25, 60a/20, 60b/01

u.+da 56a/16

u.+dan 21a/12, 40b/04, 45b/29

u.+larını 57a/27

u.+su 20b/09, 20b/29

u.+sunun 22a/20

u.+ya 21a/09

u.+yu 22a/12, 38b/24

[=19]

uyukusuz Uyumamış veya uykusunu alamamış

u. 53b/12, 88a/21, 88a/26

[=3]

uz Becerikli, mahir, akıllı, uyanık

u.+ların 85b/26

[=1]

uzad- bk. **uzat-**

u.-ıp 75b/20

[=1]

uzak Arada çok mesafe bulunan, uzun sürede gidilebilen, ırak

u. 3a/28, 11a/31, 12a/26, 19a/02, 26a/15, 48a/24, 50a/08, 53a/20, 53a/25, 53b/08, 58a/26, 61b/25, 62b/22, 62b/26, 71a/02, 71a/25, 82b/03, 87b/28

u.+a (uzağa) 40a/20

u.+dan 14a/28, 41a/12, 56b/06, 63a/28, 77a/16

u.+den 63a/10

[=25]

uzak it- Uzaklaştırmak

u. it-mezler 62b/22

[=1]

uzaklık Uzak olma durumu; iki nokta arasındaki mesafe

u.+ı (uzaklığı) 74b/18

[=1]

uzan- Vücûdunu yatar duruma getirmek, upuzun yatmak; uzun sürmek, uzamak

u.-masına 18b/21

u.-mış 55b/08, 58b/06

[=3]

uzat- İleriye doğru yöneltmek

u.-ıp 41a/21

u.-masın 60a/02

[=2]

uzun İki ucu arasında kendi ölçülerine göre fazla mesafe olan; başlangıcı ile bitişi arasında fazla zaman bulunan, çok süren, çok zaman alan

u. 19a/14, 19b/28, 20a/10, 20a/12, 20a/28, 20b/02, 23b/09, 33b/15, 75a/20, 78b/05, 83a/10, 88b/21

[=12]

uzun boylu vakit Uzun süre

u. 88b/21

[=1]

Ü

ücret (< Ar. ucret) Bir hizmet ve emek karşılığında ödenen para veya mal

ü. 18b/25, 22a/14, 23a/30, 37a/04, 50b/07

ü.+i 96a/18

ü.+ini 43b/06, 43b/06

[=8]

üç İkiden sonra, dörtten önce gelen sayının adı

ü. 5b/02, 24b/05, 25b/05, 25b/09, 25b/16, 25b/25, 25b/28, 26a/07,

30a/09, 33a/30, 33b/10, 34a/13, 34a/23, 34a/27, 34a/3, 34b/10, 49a/05, 60b/21, 61a/07, 78b/01, 79a/24, 80a/10, 83a/28, 86b/21, 89b/27, 90a/22, 90b/03, 90b/04, 91b/17, 98a/22

ü.+ünü 25b/10

[=31]

üçret bk. **ücret**

ü. 37a/05, 37a/05, 88b/08

ü.+e 22a/26

ü.+i 22a/30

[=5]

üçüncü Üç sayısının sıra sıfatı, sıradaki yeri ikinciden sonra, dördüncüden önce olan

ü.+sü 16b/19

[=1]

üçünçü bk. **üçüncü**

ü. 53a/15

ü.+de 59b/26

[=2]

ülfet (< Ar. ulfet) Uygun kimselerle güzel bir şekilde görüşüp konuşma, birlikte bulunup ahbaplık etme, ihtilat; dostluk, muhabbet, ahbaplık

ü. 29a/15, 64a/08

ü.+i 17b/15, 24a/09

ü.+inden 5b/19

ü.+lerimde 4b/02

ü.+lerimizde 78b/12

ü.+lerimizi 4b/07

ü.+lerini 64a/10

[=9]

ülfet al- bk. **ülfet it-**

ü. al-dı 64a/08

[=1]

ülfet it- Konuşmak, görüşmek, ahbaplık etmek, dostluk kurmak, kaynaşmak

ü. id-er 29a/15

[=1]

ülke (< Fars. ūlke) Bir devletin hakimiyeti altında bulunan toprakların bütünü; memleket, diyar, el

ü.+lere 2a/06

[=1]

ümid bk. **ümit**

ü. 39a/01

[=1]

ümit (< Fars. umid) Arzu edilen, olması istenen bir şeyin gerçekleşebileceği ihtimalinin verdiği rahatlatıcı, ferahlatıcı duygu, olması istenen bir şeye duyulan beklenti, umut

ü. 4b/09, 26a/11, 35a/14, 52b/03, 78a/04, 78a/20, 78a/30, 99a/04

ü.+diler 78b/03

ü.+i (ümidi) 58b/23

ü.+im (ümidim) 46b/01, 82b/22

ü.+in (ümidin) 7a/05, 78a/20

ü.+leri 4b/12, 58b/15

[=16]

ümit it- İçinde gerçekleşmesini istediği şeyin olacağına dair bir duygu taşımak, bir şeyin olmasını beklemek, ummak

ü. id-erek 99a/04

[=1]

ümitsiz Kendisinden ümit kesilen, iyileşmesi veya düzelmesi artık mümkün görünmeyen, çaresiz

ü. 79b/22

[=1]

ümitsizliğe gel- Bütün ümîdini kaybetmek

ü. gel-medi 92a/25

ü. gel-üp 92a/19

[=2]

ümitsizlik Ümitsiz olma durumu, umutsuzluk, meyûsiyet

ü. 57a/17

ü.+e (ümitsizliğe) 59b/22, 66a/13, 70b/01, 92a/19, 92a/25, 99b/09

ü.+lere 60a/15

[=8]

ümmet (< Ar. ummet) Bir peygambere îman edenlerin, onun getirdiklerine inanıp tabi olanların meydana getirdiği topluluk

ü.+ine 62b/17

[=1]

üper- Ürpermek, üşüme, korku, endîşe, ürkme vb. sebepler yüzünden vücuttaki tüyler dikilip deri nokta nokta kabarmak; titremek, sarsılmak

ü.-di 24b/27

[=1]

ürpert- Ürpermesine sebep olmak, yol açmak

ü.-di 17b/01

[=1]

üslup (< Ar. uslūb) Oluş, yapış veya yapılış biçimi, tutulan yol, tarz, usûl

ü. 49a/09

[=1]

üsluplu Belli bir biçimi ve tarzı olan, üslûbu olan

ü. 26a/05, 56b/14, 68b/15

[=3]

üst Bir şeyin yukarıya, göğe doğru bakan yüzü, yüzeyi

ü. 67b/25, 76b/24

ü.+ünde 69a/24

[=3]

üstadietlik Üstat olma durumu veya niteliği

ü.+lerini 94b/31

[=1]

üstün Benzerlerine göre daha yüksek derece ve seviyede bulunan, nitelik bakımından onların üstünde olan

ü. 8a/14, 8a/29, 8a/31, 29b/26, 44b/19, 70a/07, 75a/02, 83a/19, 86b/29, 90b/26

[=10]

üstün görün- Galip gelmek

ü. görün-düler 83a/19

[=1]

üstün körü Îtina göstermeden, gelişigüzel, baştan savma, alelade

ü. 73a/22

[=1]

üşü- Soğuğun etkisini duymak, soğuktan etkilenmek

ü.-medikden 25a/13

[=1]

üteklik Korkaklık, ürkeklik

ü. 33a/05

[=1]

üzere Niyet, gāye, amaç bildirir; gibi, olduğu yolda, olduğu biçimde

ü. 14a/26, 18b/17

[=2]

üzeri Bir şeyin yukarıya, göğe doğru bakan yüzü, yüzeyi, üst tarafı; bir şeyin dışa bakan yüzü, dış yüz

ü. 14a/13, 14a/28, 14b/28, 58a/01, 58a/04, 98b/08, 99a/12

ü.+lerinde (üzerlerinde) 10a/17, 66b/22

ü.+lerindeki (üzerlerindeki) 95a/11

ü.+lerine (üzerlerine) 34a/03

ü.+me 68a/11

ü.+nde 5a/17, 13b/08, 17b/06, 22b/02, 24a/11, 27a/05, 28a/06, 30b/09, 40b/19, 49b/30, 52a/15, 57b/22, 57b/30, 59b/19, 67b/15, 67b/29, 68b/03, 75a/17, 77b/19, 95b/09, 99b/04, 100b/21, 101a/25

ü.+ndedir 46b/18

ü.+nden 7a/21, 20b/20

ü.+ne 6a/14, 7b/29, 11b/24, 17a/14, 21a/15, 24a/13, 26a/19, 31a/26, 32a/06, 34b/05, 52a/02, 55b/01, 59a/16, 59b/07, 63b/15, 65b/31, 67b/08, 69a/25, 70a/16, 70b/16, 72a/14, 74a/26, 80b/03, 87a/17, 89a/07, 89a/14, 95a/26, 95a/27, 96a/01, 101a/29

[=68]

üzre Üzere kelimesinin konuşma dilinde ve nazımda kullanılan şekli

ü. 5b/21, 18b/29, 21a/09, 23b/02, 23b/17, 25a/09, 25b/22, 27b/27, 28a/27, 32a/17, 32a/21, 32b/01, 36a/15, 42b/07, 46b/02, 48a/29, 56a/06, 57a/06, 58a/08, 61a/01, 64b/23, 79b/29, 81a/19, 82b/22, 84b/14

[=25]

V

vacip (< Ar. vācib) Yapılması gerekli olan, terkedilmesi caiz olmayan husus

v. 47a/08

v.+tir 76b/29

[=2]

vaçip bk. **vacip**

v.+dir 49a/28

[=1]

vad (< Ar. va‘d) Vaat, söz verme, üstüne alma, taahhüt etme

v. 16b/14, 17a/16, 22a/14, 22a/30, 42a/01, 51a/04, 52b/15, 58a/01, 59a/02, 60b/08, 60b/15, 63b/23, 101a/03

v.+i 61a/01

v.+im 42b/14, 58a/08

[=16]

vad idin- Bir şeyi yapacağına dair söz vermek

v. idin-di 16b/14, 42a/01, 58a/01, 60b/15, 63b/23, 101a/03

v. idin-dik 17a/16

v. idin-ir 51a/04

v. idin-irim 52b/15

v. idin-irsen 59a/02

v. idin-sin 60b/08

[=11]

vad it- bk. **vad idin-**

v. it-ti 22a/14

[=1]

vade (< Ar. va‘de) Bir işin yapılması, bir borcun ödenmesi için tanınan zaman, mühlet, mehil

v. 33b/16

[=1]

vagit bk. **vakit**

v. 5a/09

v.+imi (vagtimi) 76b/07

[=2]

vahşi (< Ar. vaḥşi) İnsandan kaçan, insana alışkın olmayan, yabanî; medeniyetten uzak, ilk çağdaki gibi medenîleşmemiş insanlar halinde olan (kimse), iptidaî; gaddar, kıyıcı, merhametsiz

v. 10a/27, 10b/01, 10b/31, 11a/03, 11a/21, 11b/06, 65a/06, 78b/30,

84a/23, 84b/01, 89a/12, 92b/17, 92b/24, 92b/29, 93a/01, 93a/01

v.+nin 92b/30

v.+yi 42a/14

[=18]

vahşilik Vahşî olma durumu; bir vahşîye yakışan davranış

v. 42a/08, 79a/01

v.+de 21b/21

[=3]

vaîz (< Ar. vāʿiẓ) İbadethanelerde kalpleri yumuşatacak, sevaba, taata, güzel ahlaka, iyiliğe, nefsi ıslaha sevkedecek, kötülüklerden tövbe ettirecek şekilde dînî konuşma yapan, nasîhat veren kimse

v. 79b/21, 80a/02

v.+ini 79b/01

[=3]

vaiz it- Dînî öğütte bulunmak, vaaz vermek

v. it-düğinde 79b/21

v. it-meye 80a/02

[=2]

vakaa (< Ar. vākıʿā) Vakıa, gerçi, her ne kadar, filvaki

v. 9a/16, 10b/06, 25a/11, 26a/04, 30b/21, 35a/04, 37b/03, 52a/14, 63b/06, 67a/24, 83b/23, 93b/24, 94b/08, 101a/04

[=14]

vakdietli Hali vakti yerinde

v. 41b/27

[=1]

vakf it- (< Ar. vaḳf)Bir şeyin tamamını bir amaca adamak, vermek, hasretmek

v. it-di 11b/19

[=1]

vakint bk. **vakit**

v.+den 57b/10

[=1]

vakit (< Ar. vaḳt) Zaman

v. 2b/17, 2b/31, 3a/05, 3a/28, 3b/01, 3b/31, 4a/19, 6b/15, 7a/24, 7a/27, 7b/27, 9b/13, 10b/11, 10b/16, 10b/21, 10b/25, 12a/02, 12b/10, 12b/12, 13b/08, 13b/25, 13b/28, 13b23, 14a/06, 14a/13, 14b/21, 15b/08, 15b/14, 16b/10, 16b/12, 17a/10, 17b/30, 18a/07, 18b/20, 19a/28, 19b/14, 22a/15, 23a/31, 24a/11, 25a/28, 25b/07, 26a/03, 26a/19, 29a/30, 29b/20, 31a/12, 31b/25, 34b/31, 35a/01, 35b/10, 35b/20, 36a/21, 36a/25, 38a/08, 38b/06, 38b/14, 38b/22, 39a/07, 39a/12, 39a/13, 39a/18, 40b/17, 40b/24, 43a/07, 43b/09, 44a/01, 44a/27, 44a/28, 45a/17, 45a/18, 45a/30, 45b/26, 46a/25, 47b/02,

47b/17, 48a/16, 51a/28, 52a/14, 53b/06, 53b/10, 57a/03, 58a/15, 61b/30, 63a/07, 64a/22, 64a/25, 65a/08, 65b/06, 66b/14, 66b/19, 66b/27, 67b/19, 68b/21, 69a/19, 69b/02, 69b/09, 69b/19, 69b/22, 69b/24, 70a/14, 71b/10, 72a/07, 72b/28, 72b/30, 73a/03, 73b/02, 74a/08, 74a/21, 75a/03, 75a/16, 75a/18, 75b/11, 75b/23, 76a/08, 76a/09, 76a/13, 76b/03, 76b/11, 76b/14, 76b/17, 76b/20, 76b/25, 77b/29, 78a/13, 78b/15, 79a/14, 80b/21, 81a/02, 81a/03, 81b/14, 82b/06, 82b/27, 83a/22, 83b/16, 85a/16, 85b/23, 86a/25, 86a/25, 88b/05, 88b/21, 89a/04, 89a/05, 89a/25, 89a/28, 90a/04, 91a/25, 91b/22, 92a/16, 92b/18, 93b/11, 94a/12, 94b/30, 95b/08, 96a/12, 97b/30, 98b/24, 99b/11, 99b/13, 99b/16, 99b/26

v.+a (vakida) 76b/18

v.+dan 23a/05

v.+de 5b/12, 22a/18, 24a/29, 26b/26, 30a/02, 41b/30, 44b/10, 45b/12, 52a/18, 54b/24, 56b/27, 60a/25, 66b/04, 70b/27, 72a/13, 72a/27, 74a/08, 80a/29, 84b/16, 90b/09

v.+deki 44b/28, 45b/10

v.+den 12b/25, 13b/19, 14b/29, 25a/08, 39a/23, 42a/17, 42a/19, 51a/27, 54a/06, 59b/03, 65a/21, 69a/27, 73a/14, 75a/09, 76b/08, 79b/06, 88a/20, 88b/10, 95b/06, 96a/22, 101a/28

v.+e (vakide) 12b/10, 21b/20, 51a/26

v.+ında (vakdında) 53b/31

v.+ında (vaktında) 31b/20, 75b/01

v.+ındaiz (vaktındaiz) 41a/14

v.+i (vakdi) 60b/31

v.+i (vakidi) 73a/26, 77a/01, 77a/04, 77b/20

v.+i (vakti) 6a/08, 21b/08, 29a/23, 45b/05, 45b/09, 62b/22, 78b/22, 78b/22, 98b/15

v.+idir (vaktidir) 57b/29

v.+imi (vakdimi) 76b/28

v.+imi (vaktimi) 76b/22

v.+in 76a/25

v.+in (vakidin) 78b/21

v.+inda (vaktinda) 30a/12, 66a/29

v.+inde (vakdinde) 77a/02

v.+inde (vaktinde) 4a/12, 64b/17, 77a/05, 88b/24

v.+ini (vaktini) 2a/12, 88a/04

v.+inin (vaktinin) 45a/07

v.+lerde 2b/14, 8a/24, 10b/24, 22b/14, 28b/17, 29a/25, 34a/13, 45a/05, 45b/01, 72b/10, 83a/27, 95a/07

v.+lerdeki 45b/05

v.+lerin 4b/20, 48a/21, 94a/20

v.+lerinde 21a/21, 21a/21, 94a/09

v.+lerini 41a/02, 73a/08, 73b/04, 78b/15, 78b/23

[=265]

vakitli Vaktinde olan, vaktinde yapılan.

v. 78b/05

[=1]

vakitsiz Uygun olmayan zamanda, vakti gelmeden, zamansız:

v. 98b/06

[=1]

vakt bk. **vakit**

v. 97a/11, 100b/20

[=2]

vakur (< Ar. vaḳūr) Ağırbaşlı, şerefli, onurlu, temkinli

v. 78b/30

[=1]

valide (< Ar. vālide) Anne

v. 14b/01, 14b/26, 101a/22

v.+ler 30a/29

v.+min 37b/17

v.+nin 38a/18

v.+nize 19b/30

v.+si 2a/02, 14a/09, 14a/18, 14b/04, 26b/03, 30a/24, 30b/13, 31a/12, 31a/15, 89a/14, 91b/03, 101a/11

v.+sidir 26b/19, 78a/20

v.+sine 14a/30, 14b/06, 30b/18

v.+sini 3a/07, 3a/11, 3a/22, 14a/11, 14a/29

v.+sinin 14a/14

[=30]

vapor (< Fr. vapeur) Buhar gücüyle çalışan gemi

v. 93a/13

[=1]

var Kainatta veya düşüncede bulunan, mevcut olan şey

v. 1b/11, 3b/06, 9a/03, 13a/02, 13a/10, 13a/22, 14b/02, 14b/09, 16b/08, 19a/22, 20a/12, 20b/08, 22b/18, 25a/24, 26b/11, 28a/27, 28b/18, 29a/25, 29a/26, 30b/23, 31a/12, 31b/12, 32a/13, 32b/19, 34b/30, 35b/06, 36a/24, 36b/13, 38b/05, 41a/24, 41a/26, 46a/27, 46b/02, 49b/01, 49b/27, 51a/03, 53b/26, 61a/09, 61b/10, 63b/30, 65a/25, 67a/06, 69a/15, 69b/03, 70a/21, 72b/16, 73a/14, 74a/09, 75b/13, 78a/09, 78b/21, 79b/13, 82a/03, 89b/23, 92b/11, 92b/28, 93a/14, 95a/27, 95a/28, 95b/01, 96b/16, 99a/16, 99a/29

v.+dır 17b/15, 17b/27, 35a/06, 35a/09, 35a/12, 35a/27, 45b/29, 48a/05,

50b/11, 52a/28, 67b/04, 69b/16, 77a/11, 82a/06, 82a/07

v.+dırlar 9a/22, 45a/25, 48a/12, 75b/19

[=82]

var ol- Yaşamak, sağ olmak; mevcut bulunmak

v. ol-up 51a/03

[=1]

var- Ulaşmak, vasıl olmak, erişmek

v.-acakdır 20a/05

v.-dı 22b/20

v.-dığı 29b/05

v.-dığınızda 67a/18

v.-dık 46a/05

v.-dım 14b/12

v.-ıp 41a/20, 63b/02

v.-madı 63a/14

v.-up 43b/21

[=10]

varlık Var olma durumu, var edilmiş olma; var olmuş olan şey

v.+ını (varlığını) 8b/23

[=1]

varuş (< Mac. város) Bir kalenin dışında kalan mahalle, kale dışındaki yerleşim alanları; bir şehrin merkezin dışındaki mahalleleri, kenar mahalle

v.+i 55b/07

[=1]

vasf (< Ar. vaṣf) Bir kimse veya şeyin taşıdığı hal, sıfat, nitelik; niteliklerini sayarak tarif etme

v. 72a/27

v.+ınca 99b/24

[=2]

vasf it- Durumunu, sıfatlarını ve niteliklerini sayarak tarif etmek.

v. it-dim 72a/27

[=1]

vasıta (< Ar. vāsiṭa) İki şey arasında bağ durumunda olan, onları birleştiren, maksada erişmeyi sağlayan şey; iki taraf veya şahıs arasını bulan, araya giren kimse, aracı

v.+sı 6b/29, 7a/02, 8a/10, 10b/25, 15b/03, 18b/07, 26a/07, 32a/28, 70a/27, 77b/23, 94b/22

[=11]

Vasinkton George Washington

V. 43b/12, 44a/09, 44a/12

V.+u 44a/03

[=4]

vasiyet (< Ar. vaṣiyyet) Bir kimsenin sözlü veya yazılı olarak bildirdiği, ölümünden sonra arkasından yapılmasını istediği şey

v. 101a/01

v.+leri 100b/30

[=2]

vat bk. **vad**

v.+imizi (vadimizi) 81a/05

v.+ler 90a/25

v.+lerine 90a/28

[=3]

vatan (< Ar. vaṭan) Bir kimsenin doğup büyüdüğü ve yaşadığı yer, yurt; bir milletin üzerinde yaşadığı, hakim olduğu toprak

v. 4b/14, 11a/11, 15b/05, 29a/29, 29b/01, 30a/25, 30b/20, 32a/23, 32b/30, 79a/07, 80a/23, 87b/15, 100b/02

v.+ı 2a/08

v.+ımız 35a/05, 35a/11

v.+ımızın 93b/02

v.+ını 17b/03, 89a/16

v.+ının 4b/12, 83a/12, 89a/19

v.+larına 56a/20

v.+lerine 57a/29

v.+lerini 9b/06

[=25]

vatan-ı asli Asıl vatan; bir kimsenin doğup büyüdüğü veya yerleşmeye karar verdiği yer

v.+lerini 2a/08

[=1]

vatan sevici Vatanını seven kimse, yurt sever

v. 29b/01, 30b/20, 32a/23, 100b/02

[=4]

vatan sevicilik Vatan sever olma durumu

v. 30a/26, 44a/17, 80a/23, 87b/15, 100b/16

v.+de 100b/16

v.+in (seviciliğin) 32b/31, 35a/09

v.+ine (seviciliğine) 89a/22

v.+lerini 34b/03

[=10]

vay Şaşkınlık, kızgınlık, şikayet, esef, telaş, acı, sevgi vb. çeşitli duygularda anlamı kuvvetlendirir

v. 30b/09, 59b/29, 98a/19

[=3]

vaz-ı kanun Kanun koyucu, kanun yapan

v.+i 48b/03

v.+ları 20a/31

[=2]

vaz-i kanun bk. **vaz-ı kanun**

v.+i 50b/24

[=1]

vaz geç- Artık istemez olmak, terketmek, bırakmak; kararından veya niyetinden dönmek, niyetini bozmak, caymak

v.-in 89b/06

v. geç-ip 65a/23

[=2]

vazife (< Ar. vaẓife) Bir kimsenin yapmak zorunda bulunduğu iş, görev, ödev

v. 2b/08, 21b/01, 25b/02, 35b/24, 66b/15, 82a/13, 82b/07, 86a/18, 99b/20

[=9]

vazife idin- Bir şeyi vazîfe olarak kabul etmek, kendi görevi saymak, iş edinmek:

v. idin-meyen 2b/08

v. idin-mez 25b/02, 66b/15, 82a/13, 82b/07, 86a/18, 99b/21

v. idin-mezler 35b/24

[=8]

vazifesiz bulun- Bir işe önem vermemek, vazîfe olarak kabul etmemek

v. bulun-acak 94b/08

v. bulun-maklığa 35b/21

v. bulun-mayarak 50b/29

[=3]

vazifesizlik Önem vermeme, vazife olarak kabul etmeme

v. 33b/14

[=1]

Vden Eserde adı geçen bir şahıs

V. 58b/22

[=1]

ve (< Ar. ve) İki kelime, cümle ve öbeği birbirine bağlar, ile

v. 1a/05, 1a/06, 1a/12, 1b/04, 1b/09, 1b/12, 1b/13, 1b/15, 1b/16, 1b/19, 1b/21, 2a/02, 2a/07, 2a/09, 2a/10, 2a/11, 2a/12, 2a/14, 2a/15, 2a/16, 2a/18, 2a/19, 2b/01, 2b/02, 2b/10, 2b/12, 2b/15, 2b/16, 2b/25, 2b/26, 2b/28, 3a/05, 3a/06, 3a/16, 3a/17, 3a/20, 3a/21, 3a/25, 3b/01, 3b/03, 3b/03, 3b/05, 3b/06, 3b/10, 3b/11, 3b/17, 3b/19, 3b/20, 3b/23, 3b/25, 3b/27, 3b/27, 3b/28, 3b/29, 3b/30, 4a/01, 4a/03, 4a/04, 4a/06, 4a/06, 4a/07, 4a/10, 4a/11, 4a/13, 4a/16, 4a/20, 4a/21, 4a/27, 4a/28, 4a/30, 4b/03, 4b/12, 4b/14, 4b/16, 4b/18, 4b/22, 4b/22, 4b/23, 4b/24, 4b/25, 4b/25, 4b/26, 4b/29, 4b/30, 5a/03, 5a/04, 5a/05, 5a/09, 5a/09, 5a/10, 5a/14, 5a/16, 5a/19, 5b/03, 5b/04, 5b/05, 5b/07, 5b/09, 5b/09, 5b/11, 5b/11, 5b/13, 5b/13, 5b/19, 6a/01, 6a/05, 6a/15, 6a/18, 6a/19, 6a/21, 6a/23,

6a/23, 6a/26, 6a/27, 6b/01, 6b/08, 6b/19, 6b/21, 6b/27, 6b/27, 7a/04, 7a/06, 7a/06, 7a/08, 7a/11, 7a/12, 7a/14, 7a/19, 7a/23, 7a/28, 7a/30, 7b/02, 7b/03, 7b/06, 7b/08, 7b/08, 7b/10, 7b/11, 7b/14, 7b/23, 7b/24, 7b/26, 7b/28, 8a/01, 8a/06, 8a/09, 8a/09, 8a/13, 8a/14, 8a/17, 8a/19, 8a/20, 8a/20, 8a/21, 8a/22, 8a/24, 8a/24, 8a/25, 8a/28, 8a/28, 8a/29, 8b/01, 8b/02, 8b/02, 8b/05, 8b/07, 8b/09, 8b/20, 8b/21, 8b/23, 8b/25, 8b/27, 8b/28, 9a/02, 9a/03, 9a/03, 9a/04, 9a/05, 9a/07, 9a/08, 9a/09, 9a/10, 9a/14, 9a/15, 9a/16, 9a/23, 9a/27, 9a/28, 9b/06, 9b/06, 9b/10, 9b/11, 9b/17, 9b/25, 9b/28, 9b/29, 9b/30, 10a/05, 10a/11, 10a/11, 10a/17, 10a/20, 10a/23, 10a/26, 10b/01, 10b/06, 10b/17, 10b/17, 10b/18, 10b/21, 10b/22, 10b/27, 10b/27, 11a/01, 11a/03, 11a/17, 11a/19, 11a/20, 11a/23, 11a/24, 11a/25, 11a/27, 11a/28, 11a/29, 11a/30, 11b/01, 11b/13, 11b/15, 11b/16, 11b/19, 11b/20, 11b/21, 11b/22, 11b/29, 12a/02, 12a/08, 12a/09, 12a/09, 12a/11, 12a/17, 12a/19, 12a/19, 12a/20, 12a/22, 12a/24, 12a/25, 12a/30, 12b/02, 12b/02, 12b/05, 12b/09, 12b/14, 12b/15, 12b/23, 12b/30, 13a/03, 13a/04, 13a/06, 13a/18, 13a/18, 13a/19, 13b/01, 13b/01, 13b/02, 13b/05, 13b/09, 13b/10, 13b/16, 13b/17, 13b/18, 13b/20, 13b/22, 13b/27, 13b/31, 13b23, 14a/01, 14a/03, 14a/04, 14a/07, 14a/09, 14a/12, 14a/16, 14a/19, 14a/20, 14a/22, 14a/25, 14b/10, 14b/10, 14b/13, 14b/14, 14b/16, 14b/19, 14b/21, 14b/23, 14b/26, 14b/30, 14b/31, 15a/01, 15a/06, 15a/08, 15a/11, 15a/12, 15a/16, 15a/17, 15a/19, 15a/20, 15a/21, 15a/24, 15b/01, 15b/02, 15b/07, 15b/14, 15b/14, 15b/17, 15b/23, 15b/27, 15b/28, 15b/29, 16a/01, 16a/05, 16a/05, 16a/06, 16a/07, 16a/10, 16a/14, 16a/15, 16a/16, 16a/18, 16a/20, 16a/22, 16a/24, 16b/03, 16b/07, 16b/08, 16b/10, 16b/15, 16b/19, 16b/20, 16b/20, 16b/21, 16b/22, 17a/13, 17a/14, 17a/20, 17a/20, 17a/21, 17b/01, 17b/07, 17b/08, 17b/08, 17b/12, 17b/18, 17b/19, 17b/20, 17b/22, 17b/28, 17b/28, 17b/29, 18a/01, 18a/02, 18a/02, 18a/05, 18a/08, 18a/09, 18a/13, 18a/16, 18a/17, 18a/20, 18a/21, 18a/23, 18a/24, 18a/24, 18a/25, 18a/26, 18a/26, 18a/27, 18a/29, 18b/01, 18b/04, 18b/06, 18b/07, 18b/09, 18b/10, 18b/13, 18b/19, 18b/25, 18b/30, 19a/01, 19a/04, 19a/07, 19a/08, 19a/11, 19a/12, 19a/14, 19a/15, 19a/17, 19a/19, 19a/22, 19a/24, 19a/25, 19a/27, 19a/29, 19b/04, 19b/06, 19b/08, 19b/08, 19b/09, 19b/13, 19b/17, 19b/22, 19b/28, 19b/28, 19b/29, 20a/02, 20a/04, 20a/06, 20a/13, 20a/16, 20a/29, 20b/02, 20b/06, 20b/09, 20b/11, 20b/12, 20b/16, 20b/20, 20b/22, 20b/23, 20b/24, 20b/27, 20b/27, 20b/29, 21a/02, 21a/05, 21a/09, 21a/11, 21a/13, 21a/16, 21a/17, 21a/19, 21a/21, 21a/27, 21b/01, 21b/04, 21b/05, 21b/08, 21b/09, 21b/17, 21b/19, 21b/20, 21b/21, 21b/24, 21b/28, 21b/28, 21b/29, 22a/01, 22a/03, 22a/05, 22a/08,

22a/09, 22a/10, 22a/19, 22a/20, 22a/25, 22a/26, 22a/30, 22b/03, 22b/04, 22b/07, 22b/08, 22b/08, 22b/08, 22b/09, 22b/12, 22b/19, 22b/21, 22b/22, 22b/24, 22b/26, 22b/30, 22b/30, 23a/02, 23a/03, 23a/03, 23a/05, 23a/06, 23a/07, 23a/10, 23a/13, 23a/14, 23a/17, 23a/19, 23a/28, 23a/29, 23b/15, 23b/18, 23b/19, 23b/20, 23b/20, 23b/22, 24a/05, 24a/06, 24a/07, 24a/12, 24a/14, 24a/17, 24a/22, 24a/24, 24a/26, 24a/28, 24a/28, 24a/29, 24a/30, 24b/02, 24b/06, 24b/08, 24b/08, 24b/11, 24b/11, 24b/12, 24b/19, 24b/20, 24b/21, 24b/23, 24b/27, 24b/29, 25a/02, 25a/09, 25a/11, 25a/11, 25a/13, 25a/14, 25a/20, 25a/22, 25a/26, 25a/29, 25b/01, 25b/04, 25b/17, 25b/26, 25b/27, 26a/01, 26a/05, 26a/10, 26a/11, 26a/15, 26a/16, 26b/02, 26b/12, 26b/15, 26b/16, 26b/19, 26b/20, 26b/21, 26b/22, 26b/25, 26b/25, 27a/04, 27a/04, 27a/05, 27a/06, 27a/06, 27a/07, 27a/07, 27a/10, 27a/11, 27a/14, 27a/19, 27a/19, 27a/19, 27a/20, 27a/21, 27a/24, 27a/25, 27a/26, 27a/27, 27b/03, 27b/04, 27b/05, 27b/06, 27b/07, 27b/11, 27b/11, 27b/12, 27b/13, 27b/15, 27b/18, 27b/21, 27b/22, 27b/24, 27b/29, 28a/04, 28a/05, 28a/07, 28a/11, 28a/13, 28a/17, 28a/19, 28a/20, 28a/22, 28a/24, 28a/25, 28b/03, 28b/08, 28b/09, 28b/14, 28b/20, 28b/26, 29a/01, 29a/04, 29a/06, 29a/08, 29a/10, 29a/13, 29a/18, 29a/19, 29a/24, 29a/26, 29a/29, 29a/30, 29b/01, 29b/01, 29b/09, 29b/12, 29b/13, 29b/14, 29b/14, 29b/27, 30a/05, 30a/05, 30a/09, 30a/10, 30a/13, 30a/14, 30a/19, 30a/21, 30a/23, 30a/24, 30a/26, 30a/27, 30a/28, 30a/29, 30a/30, 30b/01, 30b/01, 30b/10, 30b/11, 30b/12, 30b/17, 30b/20, 30b/26, 30b/28, 30b/29, 30b/30, 31a/01, 31a/05, 31a/06, 31a/07, 31a/10, 31a/13, 31a/13, 31a/17, 31a/18, 31a/19, 31a/20, 31a/20, 31a/21, 31a/22, 31a/23, 31a/27, 31a/29, 31b/03, 31b/05, 31b/12, 31b/16, 31b/16, 31b/17, 31b/18, 31b/19, 31b/20, 31b/26, 31b/29, 31b/30, 32a/04, 32a/08, 32a/21, 32b/07, 32b/09, 32b/10, 32b/21, 32b/26, 32b/28, 32b/30, 33a/05, 33a/13, 33a/14, 33a/14, 33a/16, 33b/17, 33b/19, 33b/19, 33b/23, 33b/28, 33b/29, 34a/03, 34a/07, 34a/11, 34a/13, 34a/21, 34a/26, 34a/27, 34a/29, 34a/3, 34b/03, 34b/03, 34b/10, 34b/13, 34b/13, 34b/15, 34b/21, 34b/27, 34b/28, 34b/31, 35a/01, 35a/09, 35a/09, 35a/10, 35a/12, 35a/13, 35a/16, 35a/17, 35a/19, 35a/19, 35a/20, 35a/20, 35a/21, 35a/23, 35a/25, 35a/26, 35b/14, 35b/22, 35b/24, 35b/29, 35b/31, 36a/01, 36a/05, 36a/11, 36a/17, 36a/20, 36a/22, 36a/23, 36a/24, 36b/11, 36b/13, 36b/15, 36b/15, 36b/17, 36b/20, 36b/21, 36b/24, 36b/26, 36b/29, 36b/30, 37a/01, 37a/02, 37a/03, 37a/07, 37a/09, 37a/16, 37a/23, 37b/13, 37b/14, 37b/14, 37b/15, 37b/18, 37b/21, 37b/24, 37b/24, 38a/02, 38a/04, 38a/05, 38a/12, 38a/14, 38a/17, 38a/19, 38a/20, 38a/21, 38a/21, 38a/24, 38a/25, 38a/29, 38b/03, 38b/03, 38b/08, 38b/11, 38b/13, 38b/20, 38b/20, 38b/30,

39a/02, 39a/05, 39a/07, 39a/10, 39a/24, 39a/27, 39a/28, 39a/29, 39a/30, 39b/06, 39b/10, 39b/11, 39b/12, 39b/12, 39b/14, 39b/18, 39b/19, 39b/19, 39b/19, 39b/22, 39b/25, 39b/25, 39b/26, 39b/27, 40a/03, 40a/04, 40a/04, 40a/06, 40a/12, 40a/16, 40a/22, 40a/27, 40b/01, 40b/02, 40b/05, 40b/05, 40b/06, 40b/06, 40b/11, 40b/14, 40b/14, 40b/16, 40b/17, 40b/22, 40b/26, 41a/03, 41a/05, 41a/07, 41a/09, 41a/30, 41b/02, 41b/06, 41b/10, 41b/15, 41b/21, 41b/26, 41b/27, 41b/28, 42a/03, 42a/06, 42a/09, 42a/10, 42a/11, 42a/13, 42a/14, 42a/17, 42a/18, 42a/19, 42a/22, 42a/23, 42b/11, 42b/12, 42b/14, 42b/15, 42b/16, 42b/17, 42b/19, 42b/20, 42b/20, 42b/22, 42b/23, 42b/25, 42b/26, 43a/03, 43a/07, 43a/12, 43a/15, 43a/16, 43a/19, 43a/28, 43a/30, 43b/01, 43b/05, 43b/06, 43b/08, 43b/12, 43b/15, 43b/27, 43b/28, 43b/29, 43b/30, 44a/05, 44a/10, 44a/12, 44a/16, 44a/16, 44a/17, 44a/19, 44a/19, 44a/22, 44a/28, 44b/08, 44b/09, 44b/09, 44b/13, 44b/13, 44b/16, 44b/16, 44b/24, 44b/27, 45a/01, 45a/03, 45a/06, 45a/06, 45a/14, 45a/14, 45a/19, 45a/22, 45a/24, 45b/01, 45b/07, 45b/10, 45b/13, 45b/14, 45b/14, 45b/17, 45b/19, 45b/22, 45b/25, 45b/26, 45b/28, 45b/30, 45b/30, 46a/01, 46a/01, 46a/01, 46a/08, 46a/09, 46a/12, 46a/19, 46a/24, 46a/25, 46a/25, 46a/27, 46a/28, 46a/29, 46b/05, 46b/05, 46b/07, 46b/08, 46b/08, 46b/09, 46b/11, 46b/18, 46b/20, 46b/21, 46b/26, 46b/28, 46b/30, 47a/02, 47a/04, 47a/04, 47a/06, 47a/07, 47a/07, 47a/11, 47a/12, 47a/13, 47a/15, 47a/20, 47a/23, 47a/24, 47a/28, 47b/01, 47b/04, 47b/10, 47b/11, 47b/17, 47b/18, 47b/20, 47b/24, 47b/27, 47b/31, 48a/03, 48a/06, 48a/07, 48a/12, 48a/13, 48a/13, 48a/14, 48a/16, 48a/19, 48a/21, 48a/21, 48a/23, 48a/23, 48a/25, 48a/26, 48a/28, 48b/01, 48b/04, 48b/07, 48b/17, 48b/18, 48b/19, 48b/20, 48b/29, 49a/02, 49a/08, 49a/09, 49a/12, 49a/13, 49a/13, 49a/14, 49a/17, 49a/17, 49a/17, 49a/18, 49a/20, 49a/20, 49a/24, 49a/26, 49a/29, 49b/01, 49b/09, 49b/09, 49b/20, 49b/21, 49b/27, 50a/06, 50a/08, 50a/10, 50a/11, 50a/13, 50a/16, 50a/18, 50a/19, 50a/23, 50a/25, 50a/27, 50a/27, 50a/29, 50a/30, 50b/01, 50b/02, 50b/02, 50b/05, 50b/09, 50b/13, 50b/14, 50b/22, 50b/26, 50b/31, 51a/02, 51a/03, 51a/03, 51a/07, 51a/10, 51a/11, 51a/12, 51a/21, 51a/22, 51a/24, 51a/26, 51a/27, 51a/29, 51a/29, 51a/30, 51b/15, 51b/16, 51b/18, 51b/20, 51b/20, 51b/23, 51b/23, 51b/24, 51b/24, 52a/01, 52a/09, 52a/11, 52a/15, 52a/21, 52a/21, 52a/28, 52b/02, 52b/02, 52b/04, 52b/06, 52b/09, 52b/11, 52b/16, 52b/17, 52b/19, 52b/25, 52b/26, 52b/28, 52b/29, 53a/02, 53a/06, 53a/08, 53a/12, 53a/16, 53a/17, 53a/17, 53a/18, 53a/19, 53a/20, 53a/22, 53a/23, 53a/25, 53a/26, 53a/28, 53b/01, 53b/02, 53b/09, 53b/10, 53b/13, 53b/17, 53b/18, 53b/21, 53b/28, 54a/01, 54a/03, 54a/04, 54a/06, 54a/07, 54a/07, 54a/09, 54a/12, 54a/12,

54a/17, 54a/18, 54a/19, 54a/19, 54a/23, 54b/01, 54b/02, 54b/03, 54b/04, 54b/13, 54b/15, 54b/17, 54b/24, 54b/25, 54b/29, 55a/07, 55a/09, 55a/10, 55a/12, 55a/13, 55a/18, 55a/18, 55a/20, 55a/21, 55b/03, 55b/07, 55b/14, 55b/17, 55b/18, 55b/19, 55b/21, 55b/29, 56a/08, 56a/10, 56a/10, 56a/13, 56a/14, 56a/15, 56a/17, 56a/18, 56a/22, 56a/24, 56a/27, 56a/28, 56a/29, 56b/01, 56b/08, 56b/09, 56b/10, 56b/14, 56b/15, 56b/19, 56b/20, 56b/21, 56b/22, 56b/22, 56b/23, 56b/24, 56b/30, 57a/03, 57a/03, 57a/05, 57a/12, 57a/13, 57a/14, 57a/15, 57a/16, 57a/17, 57a/19, 57a/21, 57a/22, 57a/23, 57a/24, 57a/29, 57b/10, 57b/11, 57b/14, 57b/15, 57b/20, 57b/25, 57b/28, 58a/01, 58a/03, 58a/08, 58a/12, 58a/12, 58a/13, 58a/16, 58a/25, 58a/27, 58a/30, 58b/03, 58b/07, 58b/09, 58b/10, 58b/11, 58b/17, 58b/24, 58b/26, 58b/26, 58b/29, 58b/31, 59a/03, 59a/04, 59a/05, 59a/08, 59a/15, 59a/15, 59a/19, 59a/23, 59a/24, 59a/24, 59a/27, 59a/30, 59b/04, 59b/05, 59b/06, 59b/08, 59b/10, 59b/13, 59b/16, 59b/17, 59b/20, 59b/22, 60a/03, 60a/14, 60a/15, 60a/16, 60a/17, 60a/19, 60a/23, 60a/24, 60a/27, 60a/30, 60b/01, 60b/05, 60b/05, 60b/15, 60b/17, 60b/17, 60b/18, 60b/18, 60b/19, 60b/27, 61a/01, 61a/02, 61a/06, 61a/25, 61b/12, 61b/12, 61b/12, 61b/13, 61b/16, 61b/18, 61b/20, 61b/24, 61b/25, 61b/28, 62a/04, 62a/07, 62a/11, 62a/12, 62a/13, 62a/19, 62a/20, 62a/22, 62a/23, 62a/23, 62a/26, 62a/27, 62a/29, 62a/30, 62a/30, 62b/02, 62b/02, 62b/10, 62b/12, 62b/15, 62b/20, 62b/23, 62b/26, 63a/01, 63a/13, 63a/15, 63a/15, 63a/20, 63a/22, 63a/23, 63a/24, 63a/29, 63b/02, 63b/05, 63b/05, 63b/06, 63b/08, 63b/09, 63b/09, 63b/10, 63b/12, 63b/13, 63b/15, 63b/21, 63b/25, 63b/27, 63b/28, 63b/30, 64a/01, 64a/09, 64a/11, 64a/13, 64a/14, 64a/15, 64a/19, 64a/21, 64a/22, 64a/23, 64a/24, 64a/24, 64a/25, 64a/27, 64a/28, 64a/29, 64a/30, 64b/03, 64b/04, 64b/05, 64b/18, 64b/19, 64b/23, 64b/24, 65a/07, 65a/10, 65a/15, 65a/15, 65a/24, 65a/27, 65a/28, 65b/02, 65b/03, 65b/06, 65b/10, 65b/11, 65b/13, 65b/17, 65b/19, 65b/19, 65b/23, 65b/25, 65b/27, 66a/03, 66a/05, 66a/12, 66a/13, 66a/20, 66a/20, 66a/22, 66a/28, 66b/01, 66b/06, 66b/08, 66b/10, 66b/11, 66b/18, 66b/20, 66b/21, 66b/22, 66b/22, 66b/24, 66b/24, 66b/27, 67a/06, 67a/19, 67a/19, 67a/20, 67a/28, 67b/05, 67b/13, 67b/14, 67b/16, 67b/16, 67b/20, 67b/22, 67b/23, 67b/28, 67b/29, 68a/01, 68a/02, 68a/12, 68a/12, 68a/12, 68a/14, 68a/14, 68a/15, 68a/16, 68a/20, 68a/20, 68a/22, 68a/25, 68b/01, 68b/05, 68b/07, 68b/09, 68b/09, 68b/13, 68b/15, 68b/16, 68b/18, 68b/18, 68b/20, 68b/23, 68b/24, 68b/24, 68b/24, 68b/25, 68b/26, 68b/31, 69a/04, 69a/07, 69a/08, 69a/11, 69a/17, 69a/18, 69a/27, 69a/28, 69a/29, 69b/03, 69b/06, 69b/10, 69b/14, 69b/15, 69b/20, 69b/21, 69b/26, 70a/04, 70a/06, 70a/14, 70a/15, 70a/18, 70a/19, 70a/21,

70a/24, 70b/01, 70b/04, 70b/05, 70b/07, 70b/15, 70b/17, 70b/18, 70b/19, 70b/21, 70b/25, 70b/29, 71a/01, 71a/05, 71a/07, 71a/09, 71a/11, 71a/12, 71a/14, 71a/17, 71a/20, 71a/21, 71a/22, 71a/24, 71a/28, 71a/28, 71a/29, 71b/03, 71b/06, 71b/07, 71b/08, 71b/09, 71b/16, 71b/18, 71b/20, 71b/21, 71b/24, 72a/09, 72a/10, 72a/17, 72b/06, 72b/07, 72b/07, 72b/08, 72b/11, 72b/13, 72b/15, 72b/21, 72b/24, 72b/25, 73a/03, 73a/08, 73a/14, 73a/18, 73a/20, 73a/21, 73a/22, 73a/23, 73a/23, 73a/24, 73a/27, 73b/10, 73b/13, 73b/14, 73b/15, 73b/21, 73b/22, 73b/29, 73b/30, 74a/02, 74a/11, 74a/15, 74a/16, 74a/16, 74a/17, 74a/18, 74a/24, 74a/25, 74a/28, 74b/05, 74b/07, 74b/09, 74b/12, 74b/16, 74b/25, 74b/26, 74b/26, 74b/29, 74b/31, 75a/03, 75a/05, 75a/08, 75a/12, 75a/13, 75a/13, 75a/16, 75a/17, 75a/18, 75a/20, 75a/21, 75a/25, 75a/27, 75a/29, 75b/02, 75b/06, 75b/06, 75b/11, 75b/13, 75b/14, 75b/14, 75b/15, 75b/17, 75b/20, 75b/21, 75b/24, 75b/24, 75b/27, 75b/28, 75b/29, 76a/02, 76a/06, 76a/13, 76a/14, 76a/15, 76a/17, 76a/17, 76b/05, 76b/06, 76b/10, 76b/11, 76b/15, 76b/17, 76b/18, 76b/20, 76b/23, 76b/27, 76b/30, 77a/02, 77a/03, 77a/05, 77a/11, 77a/11, 77a/12, 77a/15, 77a/16, 77a/18, 77a/19, 77a/20, 77a/20, 77a/22, 77a/24, 77a/25, 77a/28, 77b/01, 77b/04, 77b/07, 77b/12, 77b/13, 77b/15, 77b/20, 77b/27, 77b/28, 77b/28, 77b/29, 77b/29, 77b/30, 78a/02, 78a/04, 78a/07, 78a/07, 78a/11, 78a/14, 78a/16, 78a/18, 78a/19, 78a/20, 78a/21, 78a/26, 78a/26, 78b/02, 78b/03, 78b/05, 78b/08, 78b/13, 78b/15, 78b/25, 78b/27, 78b/29, 78b/30, 79a/02, 79a/03, 79a/05, 79a/05, 79a/08, 79a/11, 79a/11, 79a/14, 79a/17, 79a/18, 79a/19, 79a/20, 79b/05, 79b/15, 79b/16, 79b/18, 79b/22, 79b/23, 79b/25, 79b/25, 79b/26, 79b/29, 79b/30, 80a/02, 80a/03, 80a/06, 80a/08, 80a/10, 80a/10, 80a/11, 80a/13, 80a/17, 80a/18, 80a/21, 80a/22, 80a/24, 80a/26, 80a/28, 80a/30, 80b/02, 80b/03, 80b/04, 80b/11, 80b/17, 80b/18, 80b/19, 80b/22, 80b/23, 80b/26, 81a/03, 81a/04, 81a/05, 81a/08, 81a/22, 81a/24, 81b/03, 81b/04, 81b/05, 81b/12, 81b/22, 81b/24, 81b/27, 81b/28, 81b/30, 82a/01, 82a/06, 82a/10, 82a/13, 82a/19, 82a/20, 82a/21, 82a/27, 82a/31, 82b/03, 82b/04, 82b/05, 82b/06, 82b/07, 82b/12, 82b/12, 82b/13, 82b/14, 82b/15, 82b/19, 82b/21, 82b/22, 82b/28, 83a/01, 83a/08, 83a/09, 83a/11, 83a/13, 83a/13, 83a/15, 83a/16, 83a/20, 83a/27, 83a/30, 83b/01, 83b/02, 83b/03, 83b/05, 83b/11, 83b/13, 83b/16, 83b/17, 83b/20, 83b/21, 83b/24, 83b/25, 83b/25, 83b/26, 83b/26, 83b/26, 83b/29, 84a/01, 84a/07, 84a/09, 84a/12, 84a/15, 84a/15, 84a/19, 84a/20, 84a/22, 84b/03, 84b/09, 84b/10, 84b/11, 84b/13, 84b/15, 84b/17, 84b/20, 84b/21, 84b/26, 84b/27, 84b/28, 84b/29, 85a/03, 85a/04, 85a/05, 85a/06, 85a/08, 85a/09, 85a/12, 85a/12, 85a/13, 85a/14, 85a/15, 85a/17, 85a/21, 85a/26,

85a/27, 85a/28, 85a/29, 85b/01, 85b/02, 85b/03, 85b/04, 85b/06, 85b/09, 85b/09, 85b/15, 85b/20, 85b/20, 85b/26, 85b/27, 85b/30, 86a/01, 86a/02, 86a/03, 86a/04, 86a/05, 86a/07, 86a/09, 86a/14, 86a/14, 86a/17, 86a/19, 86a/21, 86a/22, 86a/26, 86a/27, 86a/28, 86a/29, 86a/31, 86b/01, 86b/08, 86b/12, 86b/16, 86b/17, 86b/18, 86b/22, 86b/29, 87a/01, 87a/02, 87a/03, 87a/08, 87a/10, 87a/11, 87a/13, 87a/14, 87a/16, 87a/20, 87a/21, 87a/23, 87a/25, 87a/25, 87a/28, 87a/31, 87b/04, 87b/06, 87b/12, 87b/13, 87b/14, 87b/16, 87b/16, 87b/17, 87b/21, 87b/22, 87b/23, 87b/25, 87b/26, 87b/27, 87b/29, 88a/02, 88a/06, 88a/09, 88a/13, 88a/16, 88a/18, 88a/20, 88a/21, 88a/22, 88a/25, 88a/28, 88b/01, 88b/03, 88b/09, 88b/12, 88b/14, 88b/15, 88b/17, 88b/18, 88b/19, 88b/22, 88b/24, 88b/25, 88b/29, 88b/30, 89a/04, 89a/06, 89a/09, 89a/10, 89a/12, 89a/15, 89a/15, 89a/16, 89a/22, 89b/03, 89b/04, 89b/04, 89b/09, 89b/13, 89b/21, 89b/24, 89b/26, 89b/29, 90a/05, 90a/06, 90a/07, 90a/07, 90a/09, 90a/10, 90a/12, 90a/12, 90a/15, 90a/18, 90a/20, 90a/27, 90a/30, 90b/02, 90b/03, 90b/07, 90b/10, 90b/13, 90b/15, 90b/18, 90b/25, 90b/26, 90b/31, 91a/02, 91a/02, 91a/03, 91a/04, 91a/06, 91a/06, 91a/11, 91a/14, 91a/20, 91a/24, 91a/26, 91a/31, 91b/04, 91b/07, 91b/08, 91b/09, 91b/11, 91b/12, 91b/13, 91b/14, 91b/14, 91b/16, 91b/20, 91b/21, 91b/22, 91b/22, 91b/23, 91b/25, 91b/26, 92a/09, 92a/11, 92a/11, 92a/14, 92a/16, 92a/22, 92a/23, 92a/24, 92a/26, 92a/28, 92b/01, 92b/13, 92b/14, 92b/19, 92b/23, 92b/23, 92b/26, 92b/29, 92b/30, 93a/01, 93a/04, 93a/07, 93a/07, 93a/09, 93a/11, 93a/11, 93a/14, 93a/18, 93a/21, 93a/26, 93a/27, 93a/27, 93a/28, 93a/29, 93a/30, 93a/31, 93b/01, 93b/01, 93b/04, 93b/06, 93b/09, 93b/11, 93b/12, 93b/16, 93b/19, 93b/25, 93b/26, 93b/27, 94a/02, 94a/02, 94a/04, 94a/07, 94a/08, 94a/10, 94a/12, 94a/16, 94a/16, 94a/17, 94a/18, 94a/19, 94a/21, 94a/24, 94a/31, 94b/01, 94b/01, 94b/02, 94b/05, 94b/08, 94b/09, 94b/10, 94b/10, 94b/13, 94b/19, 94b/20, 94b/21, 94b/23, 94b/26, 94b/30, 94b/31, 95a/07, 95a/09, 95a/10, 95a/10, 95a/11, 95a/12, 95a/13, 95a/15, 95a/17, 95a/21, 95a/22, 95a/23, 95a/24, 95a/27, 95a/30, 95b/06, 95b/08, 95b/12, 95b/15, 95b/19, 95b/24, 95b/26, 95b/26, 95b/29, 95b/29, 96a/01, 96a/07, 96a/08, 96a/18, 96a/20, 96a/21, 96a/22, 96a/23, 96a/25, 96a/31, 96b/01, 96b/09, 96b/12, 96b/12, 96b/18, 96b/20, 96b/21, 96b/22, 96b/25, 96b/25, 96b/28, 97a/02, 97a/06, 97a/07, 97a/13, 97a/19, 97a/20, 97a/21, 97a/23, 97a/23, 97a/25, 97a/27, 97a/28, 97a/28, 97a/29, 97b/02, 97b/04, 97b/06, 97b/10, 97b/10, 97b/11, 97b/12, 97b/15, 97b/21, 97b/24, 97b/25, 97b/25, 97b/25, 97b/27, 97b/28, 97b/30, 97b/31, 98a/01, 98a/01, 98a/06, 98a/09, 98a/14, 98a/14, 98a/15, 98a/16, 98a/22, 98b/02, 98b/11, 98b/12, 98b/16, 98b/23, 98b/24, 98b/25,

98b/28, 99a/06, 99a/21, 99a/22, 99a/28, 99a/30, 99b/01, 99b/02, 99b/02, 99b/03, 99b/06, 99b/08, 99b/12, 99b/14, 99b/15, 99b/18, 99b/19, 99b/26, 99b/27, 99b/29, 100a/02, 100a/04, 100a/06, 100a/10, 100a/11, 100a/13, 100a/14, 100a/25, 100a/25, 100a/26, 100a/29, 100b/04, 100b/06, 100b/07, 100b/10, 100b/16, 100b/19, 100b/20, 101a/02, 101a/03, 101a/04, 101a/09, 101a/11, 101a/16, 101a/24, 101a/30, 101a/30

[=2206]

veçh (< Ar. vech) Sebep, vesîle; tarz, biçim, yol

v. 83a/15

v. üzre 56a/06

[=2]

vedaleş- Birinden ayrılırken "Allahaısmarladık, Allah'a emanet ol" vb. sözlerle hayır temennîsinde bulunmak

v.- ir 49b/15

v.-mesine 100b/27

v.-üp 60b/18

[=3]

vefat (< Ar. vefāt) Ölüm, ölme

v. 21a/02, 29a/06, 32b/18, 35b/31, 44b/26, 69b/03, 84a/05, 84a/28, 89a/18, 91a/31, 100b/22

v.+ında 29a/04

v.+ından 4b/11, 31a/24, 47b/08, 96a/27, 101a/07

v.+ınden 100b/31

v.+ını 3a/06

[=19]

vefat it- Ölmek

v. id-enlerin 32b/18

v. it-di 44b/26, 69b/03, 84a/05, 84a/28, 100b/22

v. it-diğinde 21a/02, 29a/06

v. it-diler 36a/01

v. it-mesini 89a/18

v. it-sin 91a/31

[=11]

vekar (< Ar. veḳār) Ağırbaşlılık, haysiyetli ve şerefli olma, temkin

v. 56a/08

[=1]

vekarlı Vakārı olan, ağırbaşlı, ciddî ve temkinli, vakur

v. 8b/25

[=1]

vel-hasıl (< Ar. ve'l-ḥāṣıl) Sonuç olarak, sözün kısası, kısacası

v. 33b/03

[=1]

velî nîmet (< Ar. veli-ni‘met) Bir kimsenin nîmetinden faydalandığı, birçok şeyini ona borçlu olduğu kimse

v. 5a/01, 42a/17

v.+i 49a/23

v.+ine 54b/16, 89a/11

v.+ini 42b/09

[=6]

velî niymet bk. **veli nimet**

v.+imiz 12b/08

[=1]

velii nimet bk. **veli nimet**

v.+lerine 82a/30

[=1]

velii niyimet bk. **veli nimet**

v.+imizin 51a/30

[=1]

Venetia (Yun.) Venedik

V.+de 57b/17, 60a/19, 60b/21

V.+nın 58a/21, 58b/14

V.+ya 59a/05, 60b/19

V.+ye 58b/20, 60b/08

[=9]

Venetialı Venedikli, Venedik halkından olan

V. 58b/28

[=1]

ver- Bir şeyi bir kimseye iletmek, eriştirmek; bir şeyi karşılık beklemeden birine bırakmak, bağışlamak

v. 15a/01, 34b/07, 38b/01

v.-di 12b/28, 14a/10, 14a/16, 23a/20, 26a/21, 28b/24, 33b/16, 34a/20, 36b/25, 37b/20, 41b/04, 41b/26, 43a/10, 51a/09, 51b/02, 53b/27, 54b/20, 55a/03, 58b/23, 59b/06, 60a/01, 62a/04, 66b/07, 72b/24, 79b/25, 81a/09, 84b/08, 87a/19, 92b/05, 96b/06

v.-diği 9a/25, 13a/09, 13b/19, 25b/15, 37a/04, 53b/24, 94b/16

v.-diğim 76a/06

v.-diğini 8a/10

v.-diğmizde 51b/17

v.-dik 8a/03, 17a/23, 95b/17

v.-dikde 25b/21, 32a/06, 39a/02

v.-dikden 50b/01

v.-diklerinde 20a/21

v.-diklerinden 24b/12

v.-diler 22b/27, 32a/11, 49b/13, 74a/14, 81b/03, 81b/06, 83b/09, 91a/30, 96a/23

v.-dim 73b/16

v.-düği 62a/17

v.-e 99b/29

v.-ebildi 98b/22

v.-ecek 13b/02, 41a/23, 48a/19, 50a/14

v.-ecekdir 46b/26

v.-eim 96b/12

v.-emezsin 70b/10

v.-en 77a/12, 91b/13, 97a/10

v.-ene 6b/30

v.-enler 62b/22

v.-enleri 100a/26

v.-enlerin 62a/20

v.-erek 6a/27, 23a/10, 79b/27, 87b/17, 91a/11

v.-iorlar 5b/11

v.-ip 10a/24, 26b/16, 34b/23, 41b/08, 79b/18

v.-ir 6b/24, 31b/29, 39a/15, 43b/19, 55b/10, 55b/13, 61a/08, 69b/22, 74b/31, 76a/09, 94a/26, 97a/09, 97a/18, 99b/10, 99b/18

v.-irim 56b/29

v.-irler 18b/25, 24a/15, 24b/13, 40b/15, 50b/02, 84b/19, 85b/30, 90b/22

v.-irse 35b/17, 46b/20

v.-iyor 52b/04, 65b/06, 67b/10, 96a/04

v.-iyorlar 40a/17

v.-meden 96b/18

v.-medi 41b/04, 44b/08

v.-mediği 16b/04

v.-mek 9b/14, 10b/03, 10b/11, 34b/04, 60b/22, 66a/21

v.-mekde 49a/09

v.-meklikde 1b/20

v.-meksiz 76a/11

v.-memiş 6b/08, 33a/12

v.-mesini 26b/22

v.-meye 58b/18

v.-meyecekler 33b/12

v.-meyi 38a/13, 63b/25

v.-mez 13a/01, 39a/16

v.-mezler 13b/11, 18b/27

v.-miş 34a/18

v.-sin 6b/04, 7b/22, 16b/12, 29a/17, 40b/23, 55a/28

v.-üp 6b/07, 11a/06, 16b/06, 19b/01, 25a/25, 30a/03, 38a/10, 43b/24, 52a/30, 54a/18, 65a/02, 92b/20

[=164]

verici Veren, verme özelliği olan

v. 4b/27, 6b/31, 53b/02, 99b/20

[=4]

veril- Vermek işi yapılmak, vermek işine konu olmak

v.-di 82b/21

v.-miş 5b/21, 81a/20

v.-mişdir 93a/24

[=4]

vetan sevici bk. **vatan sevici**

v. 90a/28, 90b/20

[=2]

vezin (< Ar. vezn) Manzum yazılarda hecelerin belli şekil ve sayıda sıralanışından meydana gelen ölçü

v.+ine (veznine) 51a/30

[=1]

vezn (< Ar. vezn) Tartma, tartı; ağırlık; ölçü

v. 91b/09

[=1]

vezn it- Tartmak, ölçmek

v. id-in 91b/09

[=1]

vicûd bk. **vicût**

v. 15b/07, 26b/08

v.+ının 17a/08

v.+imiz 12b/20, 12b/24, 17a/19

v.+in 14a/04, 15b/30, 17b/28

v.+inin 6a/09, 16a/17, 16b/07, 18b/12

v.+iniz 13b/15

v.+lerini 15b/26

[=15]

vicuh (< Ar. vucūh) Vücuh, memleketin ileri gelenleri, tanınmış ve nüfuzlu kimseler, eşraf

v.+lerin 62a/20

[=1]

vicût (< Ar. vucūd) Vücut, insan veya hayvan gövdesi, beden

v. 13a/15, 13b/31, 15b/01, 18a/02, 18a/04, 24b/21, 26b/18, 27a/14, 27b/19, 27b/21, 27b/24, 28a/01, 28a/02, 28a/09, 28a/17, 28b/08, 29a/27, 29b/07, 30a/22, 35a/17, 35a/25, 35a/30, 35b/19, 56a/17, 58a/28, 72a/09, 79b/10, 98a/04

v.+ce 28b/12

v.+de 25b/30, 82a/28

v.+den 57a/10

v.+e (vicude) 19a/25, 97a/10

v.+i (vicûdi) 15b/11, 20b/11, 25a/29, 27a/06, 27b/15, 35b/05, 38b/01, 53a/17, 55a/15, 58b/04, 60a/06, 63a/20, 63b/08, 63b/12, 68b/13, 79b/15, 97a/21

v.+imi (vicûdimi) 24b/19

v.+imiz (vicûdimiz) 25a/12

v.+imizi (vicûdimizi) 42a/21, 57b/28

v.+imizin (vicûdimizin) 27b/13, 35a/28, 50a/26

v.+in (vicûdin) 15b/04, 24a/06, 27a/21, 27b/04, 28a/04, 35b/16, 35b/20, 97a/21

v.+inde (vicûdinde) 3b/07, 35a/18, 52a/18

v.+ini (vicûdini) 24b/26, 28b/06, 36a/04, 36a/08, 38a/28, 49b/26, 54a/01, 56b/25, 60b/09, 62a/27, 64a/29, 79b/29

v.+inin (vicûdinin) 27a/17, 37a/11, 39a/16, 60a/22, 60b/04

v.+inizi (vicûdinizi) 25a/01

v.+lere 55a/25

v.+lerimizi 39b/02

v.+lerine 19a/25

v.+lerini 28a/19, 28a/21, 31b/18, 33a/06, 34b/12, 35b/23

v.+lerinin 15b/21, 55a/18, 83a/30

[=99]

vicûtli Vücudu olan

v. 56b/06

v.+leri 63a/23

[=2]

vicüt bk. **vicût**

v. 14a/03

[=1]

viçût bk. **vicût**

v.+i (viçûdi) 59a/19

v.+inizde (vicûdinizde) 62b/28

v.+lerini 23a/25

[=3]

Vienna Viyana, Avusturya'nın başkenti

V.+da 72b/20

[=1]

Vifon k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

V. 20b/27, 22a/01, 22a/08, 22a/20, 22a/22, 22b/01

V.+u 22a/05

V.+un 22a/06

[=8]

vikaye (< Ar. viḳāye) Koruma, gözetme, kayırma; himaye etme, sahip çıkma

v. 21b/29, 34b/25, 35a/07, 50a/28, 50b/22, 82a/20, 84b/30

v.+si 15b/05

[=8]

vikaye idiçi Koruyan, gözeten

v. 50b/22

[=1]

vikaye it- Korumak, gözetmek; himaye etmek

v. id-ecek 35a/07

v. id-elim 34b/25

v. id-er 82a/20

v. id-üp 21b/29

v. it-diler 84b/30

v. it-meye 50a/28

[=6]

vir- bk. **ver-**

v.-en 13a/05

v.-üp 17b/16, 74a/21

[=3]

viran (< Fars. virān) Yıkık, yıkılmış, harap

v. 97b/20, 97b/20

[=2]

Voerhavos k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

V. 27b/18

V.+un 24b/04

[=2]

Vrasidas Brasidas, Spartalı komutan

V. 30b/15, 30b/21

V.+dan 30b/22

V.+ı 30b/17

V.+ın 30b/13, 30b/18

[=6]

vuku (< Ar. vuḳū‘) Olma, meydana gelme, husûle gelme

v. 35a/29, 71b/04, 77b/14

[=3]

vuku bul- Olmak, meydana gelmek

v. bul-açak 71b/04

v. bul-an 77b/14

v. bul-maz 35a/29

[=3]

vukuat (< Ar. vuḳū‘āt) Meydana gelen olaylar, vak’alar

v.+ları 1b/01

v.+ler 90b/18

v.+leri 69b/06

v.+lerini 4a/13, 76a/16

[=5]

vur- Hızla indirmek, hızla çarpmak

v. 65b/18, 66b/16, 68a/05, 68a/19

v.-amasın 69a/21

v.-arak 93b/15

v.-maya 71b/01, 91b/30

v.-mayı 65b/17

v.-muş 92a/18

v.-up 80a/05

v.-ur 69a/25

[=12]

Y

ya İki kelimeyi, iki kelime öbeğini veya iki cümleyi birbirine bağlar, ya … ya da, veya, yahut

y. 4b/19, 4b/19, 11a/13, 11a/13, 11a/15, 13b/06, 16a/18, 24b/18, 30b/07, 30b/08, 30b/10, 34a/18, 34a/19, 46a/07,

46a/08, 54a/20, 54a/21, 60a/10, 62a/28, 75a/05, 75b/04, 78b/24, 89b/13, 89b/14, 98b/18, 98b/18

[=26]

ya (< Ar. yā) Ey

y. 5b/03, 30b/20, 6b/01, 7a/08, 7b/11, 8b/07, 9b/27, 11a/22, 12a/10, 14b/01, 14b/26, 19b/26, 32b/29, 34b/07, 35a/04, 36b/19, 38a/31, 39b/07, 40b/03, 41b/18, 48a/16, 49a/22, 50b/28, 51a/15, 51b/21, 53a/14, 53b/06, 56b/17, 62a/07, 62b/25, 64b/26, 66b/31, 67a/08, 69b/08, 70b/13, 71a/19, 72a/24, 73b/06, 74a/01, 74b/14, 75b/23, 80b/04, 82a/17, 82b/05, 82b/14, 86a/20, 87b/24, 89a/25, 90a/04, 92b/30, 93a/30, 93b/24, 96b/15, 97a/06, 97b/24, 100a/19, 100a/20, 100b/12

[=58]

yabani Özel bir bakım görmeden kendi kendine yetişen; insana alışmamış olan, evcil olmayan

y. 31a/17, 43a/07

[=2]

yad Yabancı

y. 2a/03

[=1]

yadırgı Yabancı, alışılmamış, tanıdık olmayan

y. 98b/09, 98b/19, 99a/09

[=3]

yağ Zeytin, ay çiçeği, mısır, susam, pamuk çekirdeği, haşhaş tohumu gibi bitki meyvelerinden veya çekirdeklerinden elde edilen ve genellikle besin olarak kullanılan, yüksek enerji veren madde

y.+ı 48b/10

y.+ıdır 97a/11

y.+ını 97a/12

[=3]

yağlan- Yağlamak işi yapılmak, yağ sürülmek

y.-mış 28b/26

[=1]

yağlık Büyük mendil

y. 63a/11

[=1]

yağma (< Fars. yaġmā – yāġmā) Zor kullanarak karşısına çıkan şeyleri alıp kaçma, çapul, talan; akıncıların düşman topraklarına yaptıkları baskında topladıkları ganîmet

y. 65a/07

y.+ler 91a/04

y.+leri 84a/25

[=3]

yağmur Atmosferdeki su buharının yoğunlaşması sonucu yeryüzüne damlalar halinde düşen su

y. 22b/18, 88b/24, 88b/25

y.+undan 10a/08

[=4]

yahot (< Fars. yāḫūd) Yahut, veya:

y. 4b/19, 9b/02, 10a/17, 10b/07dost.leri, 10b/20, 11a/11, 11a/14, 16a/19, 17b/03, 18a/03, 19b/30, 19b/30, 19b/30, 25a/06, 26b/07, 28a/05, 28a/07, 30b/27, 41a/25, 42a/21, 46a/07, 46a/10, 46b/14, 53b/07, 56b/04, 56b/27, 62b/27, 62b/28, 71a/01, 74b/27, 76a/08, 76a/09, 76a/10, 76a/11, 76b/18, 77b/17, 80b/23, 80b/24, 80b/25, 80b/25, 81b/17, 82a/09, 82a/15, 82a/17, 82a/25, 82a/26, 82b/17, 85a/14, 85a/17, 85a/17, 85a/31, 85b/10, 87b/26, 89a/19, 89b/10, 94b/03, 95a/08, 96a/02, 96a/05, 100a/03, 100a/07, 100a/31

[=62]

yak- Yanmasını sağlamak, tutuşturmak; ateşe vermek, ateşle yok etmek

y.-acak 75a/28

y.-ar 43a/18, 58a/19

y.-ayor 59a/24

y.-dı 64a/24, 65b/03, 68a/11, 89b/30

y.-dığı 91a/15, 91a/17

y.-dığımızda 58a/04

y.-dılar 32b/15

y.-ıp 99b/05

y.-mayı 91a/08, 91a/10

[=15]

yakın Arada az mesafe bulunan

y. 24b/12, 49b/27, 58b/20, 61a/20, 70a/24, 94a/09

y.+dan 77a/17

[=7]

yakış- Güzel durmak, iyi gitmek, hoş görünmek, yaraşmak

y.-maz 46a/10

[=1]

yaklaş- Yakın duruma gelmek, aradaki zaman veya mesafe azalacak şekilde ilerlemek

y.-dığımızda 61b/02

y.-dık 9b/20

y.-dıkca 64a/03

y.-dıklarında 56b/12

y.-dım 14b/09, 77b/27

y.-ırız 56a/14

y.-up 25a/23, 45b/24

[=9]

yalan Aldatmak maksadıyle bilerek söylenen gerçeğe aykırı, asılsız söz

y. 85b/18, 85b/23

y.+dır 85a/13

[=3]

yalancı Yalan söylemeyi huy edinmiş kimse; gerçek olmayıp gerçeğe benzer olan, sahte, taklit

y. 39b/26, 85b/08

[=2]

yalançı bk. **yalancı**

y. 52b/29, 57a/04, 67b/21, 84b/13, 85b/17, 86a/19, 86a/30, 86b/26

[=8]

yalançılık Yalancı olma durumu, yalan söyleme huyu; yalan söz

y.+ının (yalançılığının) 52b/29

[=1]

yaldızlan- Üzerine yaldız sürülmek veya yapıştırılmak; parlamak

y.-maya 6a/23

y.-mış 15a/06

[=2]

yaldızlı Üzerine yaldız sürülmüş, yaldızlanmış

y. 74a/26

[=1]

yalı (< Yun. yalos) Deniz, göl ve nehir kenarlarındaki düz ve açık arazi

y.+lerinde 88a/12

[=1]

yalıñız Yalnız, yanında başka biri bulunmayan, başkası ile birlikte olmayan; tek başına; sadece

y. 4a/28, 10b/27, 16a/28, 32b/31, 44b/30, 47b/08, 55b/04, 59a/08, 59a/15, 60a/01, 67a/09, 79a/12, 88b/08, 90b/09, 95b/05, 99a/30, 99b/29

[=17]

yalıñızlık bk. **yalnızlık**

y.+ımızda (yalınızlığımızda) 97a/18

[=1]

yalnız bk. **yalınız**

y. 55b/15

[=1]

yalnızlık Yalnız olma, yanında kimse bulunmama durumu

y.+ın (yalnızlığın) 15b/29

[=1]

yamak Bir usta veya çırağın yanında çalışan erkek yardımcı

y.+leri 58b/26

[=1]

yan Bir yerin ön veya arka kabul edilen kısmına göre sağ yahut solda olan tarafı, bir eksene göre sağ veya solda kalan taraf

y.+a 41a/17, 55b/27, 55b/28, 57a/10, 57a/11

y.+ıma 96b/18

y.+ına 7b/20, 14a/09, 14b/12, 41a/20, 41b/25, 61a/20, 88b/15, 96b/11, 96b/17

y.+ında 6a/05, 22b/17, 30a/27, 41b/04, 47b/28, 80a/06, 93a/14, 95b/04

y.+ındaki 43a/29, 70a/23

y.+ındakilere 39b/28

y.+ından 9b/20

y.+ınızı 13b/17

[=28]

yan- Isı ve ışık yayarak yok olmak, kül haline gelmek

y.-arak 19a/05

y.-ayor 58a/11

y.-dı 58a/13, 58a/19, 66b/13, 89b/29

y.-sa 66b/13

y.-saler 91a/14

[=8]

yanak Yüzün kulak, göz, şakak, burun ve çene arasında kalan iki yan tarafından her biri

y.+ları 1b/11

y.+ler 13a/13

y.+leri 13a/21

[=3]

yanaklı Yanağı olan

y. 18b/01, 19b/09, 23a/07, 51a/29

[=4]

yanek bk. **yanak**

y.+lerini 16b/07, 35a/01

[=2]

yangın Bir şeyin yanmasından ileri gelen ve etrafa yayılıp zarara yol açan büyük ateş

y. 75a/27, 90a/01

[=2]

yanıl- Aldanmak, hata yapmak

y.-mamak 85a/29

[=1]

yani (< Ar. ya‘ni) Anlatılmak, açıklanmak istenen bir hükümden önce “Şu anlatılmak isteniyor ki, demek ki” anlamında kullanılır

y. 2a/24, 5b/03, 6b/26, 7a/03, 7a/05, 11b/11, 17b/24, 18a/19, 20a/25, 20b/01, 24a/02, 26b/18, 29b/06, 30b/16, 31a/07, 35b/07, 43a/04, 44b/05, 44b/23, 49a/04, 49b/11, 56b/04, 61a/22, 62a/02, 63a/06, 64b/21, 65b/08, 66a/17, 68b/03, 70a/26, 70b/27, 71a/13, 71b/10, 72a/21, 72b/13, 73a/26, 74a/10, 74a/23, 74b/04, 75b/03, 75b/18, 76a/01, 76a/21, 78b/10, 80b/13, 82a/06, 83a/07, 83b/09, 84a/24, 86b/05, 87a/12, 88b/31, 90b/16, 93a/10,

93b/08, 94a/23, 95a/03, 95b/24, 96a/22, 96a/29, 97b/07, 97b/16, 97b/20, 97b/22

[=64]

yankın bk. **yangın**

y.+dan 91a/12

y.+leri 84a/25

[=2]

yanklış bk. **yanlış**

y. 80a/31, 80b/14, 85a/30

y.+larda 80b/14

[=4]

yanlış Doğru olmayan, hatalı; kabahat, hata

y. 75a/04, 76a/08

[=2]

Yanni k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

y. 63a/29, 64a/27

[=2]

Yanya Yunanistan'da bir şehir

Y.+da 38b/18, 41b/26

Y.+nın 1b/09

[=3]

yap- Ortaya koymak, gerçekleştirmek, meydana getirmek

y. 64b/16

y.-abilir 8a/02, 94a/01

y.-acaksın 63b/19

y.-alım 15b/16, 55a/29

y.-amadı 95a/06

y.-ar 27b/03, 38b/03, 40b/07, 76a/10

y.-arım 18b/16

y.-arlar 13a/06, 40b/14

y.-arler 95a/14

y.-arsınız 25a/03

y.-ayım 63b/20

y.-dı 7b/29, 51b/01, 80a/10

y.-dığı 23a/03, 49a/05, 85b/20, 93b/31

y.-dığını 93b/13

y.-dıklerini 93b/19, 93b/21

y.-dıler 95a/13

y.-duğı 5b/12

y.-ıp 70a/29, 93b/17

y.-ma 52b/10, 52b/18, 55b/29, 76a/23

y.-mak 27a/07

y.-maksız 69b/20

y.-malıyız 73b/30

y.-mamalı 35b/12, 91b/19

y.-mamalıyız 73b/30

y.-mamaya 68b/01

y.-sın 80a/09

y.-sınlar 68b/04

y.-tığını 68b/23

y.-tıklarını 61a/17

[=46]

yapdır- Ortaya konmasını, meydana getirilmesini sağlamak

y.-dılar 85a/05

[=1]

yapıcı Yapan, ortaya koyan

y. 48b/26

y.+lar 95a/10

[=2]

yapıçı bk. **yapıcı**

y. 48b/29

[=1]

yapıl- Ortaya konmak, gerçekleştirilmek, meydana getirilmek

y.-abilirler 91a/15

y.-amayan 95a/12

y.-dı 91a/16, 91a/17

y.-ma 70a/27, 93b/10

y.-madırlar 10a/19

y.-masına 65a/23

[=8]

yapış- Ayrılmayacak şekilde tutunup kalmak

y.-an 24b/09, 100b/30

y.-ıp 24a/14

y.-ır 6a/16

[=4]

yapmaklık Yapma işi, yapış

y.+ı (yapmaklığı) 43a/14

y.+ın (yapmaklığın) 25b/13, 95a/03

[=3]

Ya Rabbi "Ey Allahım, ey Rabbim, ey Tanrım" anlamında olan bu söz Allah'tan yardım isteme, şaşkınlık, korku vb. durumlarda ve Allah'a sığınma ifadesi olarak kullanılır

Y. 8b/07

[=1]

yaprak Bitkilerin solunum, özümleme, terleme vb. olaylara yarayan, genellikle klorofilli, şekli bulunduğu bitkiye göre değişen yeşil uzantısı:

y.+leri 6b/18

y.+lerinin 10a/06

[=2]

yar- Ortadan ayırmak, bölmek; derin yara açmak

y.-acaksın 75b/26

[=1]

yara Bir dış etkiyle, bir hastalık veya arıza sebebiyle vücutta meydana gelen kesik, yarık veya çıban

y. 37b/19, 38a/09, 38a/12

y.+m 37b/23

y.+ma 37b/20

y.+n 38a/22

y.+nı 37b/29

y.+sı 37b/11

y.+yı 38a/03

[=9]

yara- Yarar sağlamak, faydalı olmak, kendisinden faydalanılmak

y.-r 65a/26

[=1]

yaradan Her şeyi yaratan, Allah, Tanrı, halık

y. 9b/28

[=1]

yaradıcı Yaratan, var eden, halkeden Allah, Tanrı

y. 9a/28

y.+mıza 9b/16, 12b/08

y.+nın 8b/22

y.+sının 8b/04

y.+ya 7b/14

[=6]

yaradıçı bk. **yaradıcı**

y. 6b/11

y.+nın 7b/25, 8b/05, 9a/22

[=4]

yaradıl- Yaratmak işi yapılmak, Allah tarafından halkedilmek, var edilmek

y.-mışlardır 8a/17

[=1]

yarala- Silah, bıçak vb. bir araçla veya vurmak sûretiyle yara açmak

y.-dı 61b/21

y.-yacak 66b/19

y.-yup 75a/08

[=3]

yaralamalık Yaralama

y.+lar 68b/29

[=1]

yaralan- Yaralamak işi yapılmak, bir yerinde yara açılmak

y.-up 44b/26

[=1]

yarat- Yoktan var etmek, halketmek

y.-an (yaradan) 7b/12

y.-dı 8a/14, 9b/05, 9b/25, 41b/13

y.-dığı 9a/23

y.-dığını 9a/24

y.-dım 11a/23

y.-dın 8b/08

[=9]

yardım Elindeki imkanları ve gücünü ihtiyacı olan biri için kullanma, muavenet

y. 3a/18, 19b/13, 28b/23, 28b/28, 35a/08, 35a/11, 38b/25, 40a/24, 40a/28, 43b/18, 43b/23, 43b/28, 46a/17, 51a/21, 59b/02, 60a/11, 63a/25, 63b/11, 85a/01, 87b/07, 100a/04, 100a/08

y.+dan 44a/02

y.+ı 43b/29, 58b/12, 99a/17

y.+ım 57a/20

y.+ından 50b/11

y.+ınıza 44a/04

[=29]

yardım dile- Yardım istemek

y. dile-r 59b/02

[=1]

yardım it- İş yapmakta olan bir kimse ile o işi beraber yapmak; kendi gücünü başkasının iyiliği için kullanmak

y. id-ecek 3a/18, 35a/08, 35a/11, 46a/17

y. id-eçek 43b/18

y. id-elim 40a/28

y. id-er 38b/26

y. id-erek 51a/21

y. id-eyim 19b/13

y. id-eyorlar 40a/24

y. id-üp 28b/23

y. it-diler 85a/01

y. it-düğü 87b/07

y. it-mek 60a/11, 63a/25, 100a/08

y. it-meye 43b/28

y. it-meyi 63b/11

y. it-meyor 43b/23

y. it-sen 28b/28

[=20]

yardımlaşmaklık Yardımlaşma

y.+ın (yardımlaşmaklığın) 50b/09

[=1]

yardımsız Yardım almayan

y. 58a/28

[=1]

yare Yara sözünün daha çok eski metinlerde rastlanan bir kullanılışı

y.+si 61b/23

[=1]

yarele- bk. **yarala-**

y.-r 78a/19

[=1]

yarenlikli Arkadaşça, dostça

y. 5b/19

[=1]

yarı Bir bütünün iki eşit parçasından her biri, nısıf

y. 56a/06

y.+sına 98b/23

y.+sından 98b/25

[=3]

yarım Bir bütünün ayrıldığı iki eşit parçadan her biri, bir bütünün yarısı

y. 59b/24, 59b/25

[=2]

yartım bk. **yardım**

y. 4b/14

[=1]

yasdık bk. **yastık**

y.+larınızı 20a/03

[=1]

yasir bk. **yesir**

y. 63a/12, 71a/01

[=2]

yasir dut- Esir almak, savaşta düşmanı canlı olarak ele geçirmek

y. dut-duklerini 63a/12

[=1]

yasirlik bk. **yesirlik**

y. 61a/23, 63a/06

y.+ler 63a/04

[=3]

yaslı Yas tutan, yas içinde olan

y. 79b/22

[=1]

yassir bk. **yesir**

y. 91a/18

[=1]

yassirlik bk. **yesirlik**

y. 63a/22

[=1]

yastık Baş altına koymak veya dayanmak için kullanılan, içi pamuk, yün, ot, kuş tüyü vb. ile doldurulmuş, torba şeklinde, dört köşe, uzun veya yuvarlak küçük minder

y.+ının (yastığının) 60a/16

y.+lerimde 19a/11

[=2]

yaş Islak, nemli; göz yaşı

y.+ı 81a/05

y.+ına 100b/24

y.+leri 81a/13, 82a/03, 83b/16

y.+lerini 82b/15

[=6]

yaş Doğuştan îtibaren geçen ve yıl birimiyle ölçülen zaman

y.+ına 29b/04

y.+ında 31a/24, 36b/19, 37b/16, 39a/08, 43a/05, 79a/26

[=7]

yaşa- Sağ olmak, hayatta bulunmak; hayatını devam ettirmek, ömür sürmek; bir yerde bulunmak, oturmak

y.-dı 22a/08

y.-dılar 17b/20

y.-dım 57b/16

y.-maya 17b/21, 21a/20

y.-mayı 41b/19

y.-rlar 17b/20

y.-sın 68a/03, 98a/22

y.-yamaz 17b/23

[=10]

yaşamaklık Yaşama

y.+ı (yaşamaklığı) 21a/29

[=1]

yaşlı (Göz için) Yaşla dolmuş

y. 81b/22, 95b/09

[=3]

yaşlı Yaşı ilerlemiş kimse

y. 27b/26

[=1]

yat ol- Uzaklaşmak, yabancılaşmak

y. ol-du 53a/01

[=1]

yat- Boylu boyunca uzanmak; uyumak veya dinlenmek için yatağa girmek

y.-acağım 24a/29

y.-acak 96b/13

y.-ar 101a/25

y.-arsın 40b/03

y.-ayor 58b/06

y.-dığı 19a/03, 82b/20, 100b/21

y.-ıp 18b/26, 50a/01, 59a/02

y.-ır 99b/04

y.-ırsam 76b/05

y.-ıyor 39a/20

y.-ıyoruz 34b/08

y.-maksız 24b/09

y.-malı 99b/08

y.-mamaya 19a/03

y.-maya 60a/14

y.-mayı 39a/20

[=20]

yatak Uyumak veya dinlenmek için üzerine veya içine yatılan şey, karyola, kerevet, sedir vb.

y. 13b/08

y.+a (yatağa) 19a/04

y.+da 23b/08, 69a/08

y.+dan 20a/04, 60b/10

y.+de 52a/28

y.+den 22a/27

y.+ımda (yatağımda) 76a/27

y.+ımdan (yatağımdan) 19a/19, 76a/26, 76b/08

y.+ımı (yatağımı) 19a/11

y.+ın (yatağın) 19a/24

y.+ında (yatağında) 52a/19

y.+ından (yatağından) 58b/12

[=16]

yatalak Yataktan kalkamayan, hayatını yatakta geçiren kimse

y. 58b/21

[=1]

yavaş Hızı gerekenden az olan, hızlı olmayan

y. 59a/24, 59a/24

[=2]

yavru Çok küçük yaşta olan insan veya hayvan

y.+leri 10a/02

[=1]

yayan Bir şeye binmeden, yürümek sûretiyle

y. 28a/05

[=1]

yaz 21 Haziran'da başlayıp 23 Eylül'de sona eren, ilkbaharla sonbahar arasındaki yılın en sıcak mevsimi

y.+dan 24b/31

y.+ın 10a/10, 40b/20, 40b/25, 40b/29, 50a/24

y.+ının 50a/29, 57b/28

[=8]

yaz- Bir söz veya düşünceyi belli işaret ve harflerle bir yere geçirmek; yazıya geçirmek, yazı ile anlatmak

y.-abilecek 21a/07

y.-alım 11b/27, 12b/29

y.-an 4a/31, 20b/01, 72a/23, 72b/22

y.-anler 72b/19

y.-ar 72a/15, 80a/11, 96a/01

y.-arım 74a/05

y.-dı 3b/12, 11b/25

y.-dığı 21a/07

y.-dığımda 5a/15

y.-dığımız 10a/17

y.-dığınız 15a/29

y.-dılar 74a/27, 94a/29

y.-ın 40b/08

y.-ıp 4b/08, 22b/04, 26a/19, 72a/18

y.-maden 72b/29

y.-manın 15a/28

y.-maya 51b/02

y.-up 4a/12

[=29]

yazı Yazmak işi, düşüncelerin belli işaretlerle tespit edilmesi; yazılmış şey

y. 15a/29, 72a/15, 74a/27

y.+da 19a/15

y.+larda 18a/27

y.+nın 9b/25

y.+sını 30a/15

[=7]

yazıl- Yazmak işi yapılmak; yazıya geçirilmek

y.-ırlar 72b/11

[=1]

yazmaklık Yazma işi

y. 73a/04

y.+ın (yazmaklığın) 83b/28

[=2]

ye- Ağızda çiğneyerek yutmak; yenecek bir şeyle karnını doyurmak

y. 17b/23

y.-di 39a/04, 52b/02, 53b/04, 98b/24

y.-diğimiz 4b/28

y.-diğimizde 18a/05

y.-dikde 36b/26, 36b/28

y.-dikleri 20a/23

y.-me 28b/08, 53b/29

y.-meden 53b/08

y.-mekden 53b/04, 55a/19

y.-memelidir 41b/16

y.-meye 14b/24, 53a/24

y.-meyecek 52b/11

y.-meyerek 17b/21

y.-meyesiniz 53b/07

y.-meyi 41b/18

y.-r 9b/24, 54b/18

y.-yeceği 37a/12

y.-yecek 96b/13

y.-yecektir 60b/09

y.-yeçeksin 56b/22

y.-yenlerden 37a/16

y.-yesin 41b/14

y.-yip 57a/25, 62b/08

y.-yorum 37a/01

[=33]

yedi Altıdan sonra, sekizden önce gelen sayının adı.

y. 29a/02, 29b/04, 32b/14, 43a/05, 43a/11, 48b/03, 48b/06, 62a/15, 71a/12, 79a/26, 84a/06

[=11]

yedir- Yemesini sağlamak, yemesine sebep olmak

y.-üp 53a/22

[=1]

yeğen Bir kimsenin kardeşinin çocuğu

y.+i 29a/10

[=1]

yek-bare (< Fars. yek-pāre) Bir parçadan ibaret, tek parça, bütün

y. 1a/08

[=1]

yelek Kuşların kanadındaki uzun tüy

y.+ler 9a/14, 9a/25, 9b/01

y.+lerde 9a/20

y.+leri 9a/12

[=5]

yemek Yenmek için pişirilmiş, hazırlanmış yiyecek, aş, taam

y.+de 31a/18

y.+inde (yemeğinde) 52a/19

y.+ini (yemeğini) 43a/19

y.+ler 24b/10, 59b/13

y.+lerden 55a/24

y.+lerin 60a/05

[=7]

yemeklik Yeme işi

y. 99b/17

y.+dir 54b/23

y.+i (yemekliği) 17b/19, 58b/16

[=4]

yeñ- Karşısındakine üstün gelmek, onu mağlûp etmek:

y.-di 49b/19

y.-diğimizde 54b/02

y.-diler 33a/03, 70b/12, 70b/14

y.-din 14b/01, 14b/01

y.-ebilirler 65a/13

y.-ip 30b/07, 84a/20

y.-iyoruz 31b/07

y.-sin 77b/08

[=12]

yeñi Hiç kullanılmamış olan; sonradan ortaya çıkan, sonradan var olan, üzerinden çok zaman geçmemiş olan; daha önce var olmamış, söylenmemiş, düşünülmemiş, değişik, orijinal

y. 2b/18, 4b/21, 5a/09, 29a/09, 35a/16, 36a/19, 46b/19, 46b/20, 60a/14, 61a/22, 61a/24, 75a/05, 80a/19, 97b/18

[=14]

yeñici Yenen, galip

y. 87b/06

y.+lerini 33a/03

[=2]

yeñil- Yenilgiye uğramak, mağlûp olmak

y.-diler 87a/14

y.-ip 74b/30, 84a/08

y.-iyorlar 31b/05

[=4]

yenmeklik Yenme, galibiyet

y. 70b/14

y.+i (yenmekliği) 54a/29

[=2]

yer Bir nesne veya kimsenin kapladığı yahut kaplayabileceği boşluk, bulunduğu mahal; mevki, mekan

y. 18b/07, 46a/26, 52a/26, 59a/24, 59a/26, 59b/24, 59b/25, 80a/10, 90b/16

y.+de 6a/17, 6b/13, 7b/19, 9b/12, 10b/04, 11b/23, 12a/22, 12a/30, 13b/02, 19a/01, 19a/03, 23b/25, 30b/15, 32a/10, 32b/03, 33a/20, 36a/23, 39a/19, 41a/23, 43b/18, 48a/19, 48a/24, 49b/16, 53b/19, 55b/16, 61b/21, 66b/09, 66b/25, 69a/23, 74a/19, 76a/27, 80a/01, 85b/01, 87a/21, 97b/26

y.+den 90b/23

y.+e 43b/26, 53b/15, 59a/26, 64a/03, 64a/15, 93b/15

y.+i 83b/04, 87b/10, 90b/22, 90b/24, 96b/13

y.+ime 67a/06

y.+in 65b/30, 93a/08, 93a/10, 93a/25

y.+inde 25a/16, 41a/23

y.+ine 5a/11, 23b/16, 37b/25, 51b/06, 52b/16, 57a/14, 61a/02, 66a/03, 66a/11, 72a/26, 85a/15, 86b/09, 87a/01, 87a/13, 95b/02, 95b/14, 96a/27

y.+inede 3b/22

y.+ler 75b/19

y.+lerde 18a/29, 97b/01

y.+lere 42a/10

y.+leri 42a/09

y.+lerinde 29b/12, 34a/05

y.+lerinden 33b/20, 34a/02

y.+lerine 18b/02

y.+lerini 34a/15, 34a/16

[=93]

yer altı Yerin toprağın altında kalan bölümü

y. 18b/07, 80a/10

y.+nda 6b/21

[=3]

yer elması Birleşikgillerden, glikoz bakımından zengin, yumru şeklindeki kök sapı sebze olarak kullanılan, dayanıklı, çok yıllık bitki

y. 59b/24, 59b/25

[=2]

yer yüzü Üzerinde yaşadığımız yer küresinin kabuğu, arz; dünya

y.+nde 3a/02, 6b/29, 7a/18, 8b/19, 11a/21, 24a/21, 35a/23

y.+nden 93b/06

y.+ne 6a/16

y.+nü 42a/11, 67a/22

y.+nün 92b/20

[=12]

yerin- Üzülmek, esef etmek

y.-diğim 77a/23

[=1]

yerine geç- Görevinden ayrılan birinin mevkiine oturmak; bulunmayan bir şeyin yerine konmak veya kullanılabilmek, yerini tutmak

y. geç-di 96a/27

[=1]

yerleşdir- Yerleşmesini sağlamak, ait olduğu yere oturtmak, yerine koymak

y.-di 63a/10

[=1]

yesir (< Ar. esir) Savaşta düşman eline düşen kimse, tutsak.

y. 31a/13, 33a/15

[=2]

yesirlik Esir olma durumu, esaret, kölelik, tutsaklık

y.+den 31b/24

[=1]

yeşil Sarı ile mavi arasında yer alan renk, yaprak rengi

y. 7a/27, 7b/02, 7b/06, 7b/09, 17a/14

[=5]

yeşillik Yeşil bitkileri çok olan yer

y.+in (yeşilliğin) 7a/23

[=1]

yetik Yetişkin

y. 97a/15

[=1]

yetir- Ulaştırmak, eriştirmek; büyütüp yetiştirmek, besleyip büyütmek; geliştirmek

y.-meliyiz 35a/30

[=1]

yetiş- Ulaşmak, vasıl olmak

y.-di 56b/15

y.-diği 55b/17

y.-diğimizde 6a/14, 63a/05

y.-dikde 17a/18, 63b/02

y.-diler 47a/15

y.-elim 6a/09

y.-emedi 30a/08

y.-ememiş 32a/01

y.-en 75a/21

y.-ip 32b/14, 32b/21

y.-ir 101a/21

y.-mek 94b/20

y.-memiş 90b/13

y.-meye 22b/04

y.-mez 40b/10, 53a/26, 55a/02

[=20]

yetmiş Altmış dokuzdan sonra, yetmiş birden önce gelen sayının adı

y. 1b/09, 13a/21, 29a/03, 36b/19

[=4]

yeyka- Yıkamak; su veya başka bir sıvı ile temizlemek

y.-dığını 24b/26

y.-dığınızda 24b/30

y.-ip 23b/21

y.-maya 25a/01

y.-r 45b/08

y.-rım 24a/28, 24a/31, 24b/02, 24b/09, 24b/19

y.-rlar 15b/27, 25a/06

[=12]

yeykan- Yıkanmak; kendi kendini yıkamak, banyo yapmak

y.-dı 36b/16

y.-dıkdan 25a/11

y.-madıkları 24b/10

y.-mak 24b/21

y.-maya 25a/10

[=5]

yılan Omurgalı hayvanlardan, bacakları olmayan, üzeri pullarla kaplı, çatal dilli, büyük bir kısmı zehirli olan, uzun sürüngen hayvan

y. 11a/30

[=1]

yıldırım Bulutlarda toplanan elektriğin kuvvetli bir ışık yayarak gümbürtülü bir şekilde yere boşalması olayı; yapılan işin çok hızlı olduğunu anlatır

y. 34a/23, 44a/05

[=2]

yıldız Işıklı ve sabit bir nokta halinde görülen gök cisimlerinden her biri

y.+ın 6b/29

y.+ını 6b/03

y.+ların 8b/29

[=3]

yırt- Kağıt, kumaş vb.ni elle iki tarafından tutarak parçalara ayırmak

y.-ıp 9b/03, 15a/08

[=2]

yırtıcı Etlerini yiyip beslenmek için diğer hayvanları dişleri ve tırnakları ile parçalayan hayvan

y. 10a/08

[=1]

yigirmi Yirmi; on dokuzdan sonra, yirmi birden önce gelen sayının adı

y. 5a/21, 5a/22, 31a/24, 32a/07, 33a/01, 34a/08, 34a/27, 39a/08, 84a/04, 84a/06

[=10]

yiğit Yürekli, gözü pek, kahraman

y. 29a/26, 29b/01, 30b/21, 30b/22, 31a/21, 34b/13, 34b/21, 35a/20, 50a/27

[=9]

yiğitlik Yiğit olma durumu; yiğitçe davranış

y.+e (yiğitliğe) 28a/19, 33a/06

y.+i (yiğitliği) 16a/01

[=3]

yine Bir daha, tekrar, gene; öyle de olsa, buna rağmen

y. 8a/01, 13b/07, 15a/14, 19b/04, 19b/07, 20b/08, 33b/13, 36b/17, 49b/21, 50a/02, 55a/24, 55a/27, 58a/12, 59b/25, 60a/14, 62b/10, 63b/19, 63b/25, 67a/07, 74a/20, 82b/11, 82b/22, 87a/30, 87b/05, 87b/05, 87b/12, 87b/29, 90a/24, 90b/12, 91a/14, 93b/27, 93b/27, 94a/16, 99b/07, 99b/12

[=35]

yit- Kaybolmak, zayi olmak

y.-erek 34a/03

[=1]

yoğrul- Hamur durumuna getirilmek

y.-muş 87a/29

[=1]

yoğur- Hamur durumuna getirmek için üzerine basa basa karmak

y.-an 86a/27

y.-ur 45a/03, 45b/03, 45b/19

y.-uyor 45a/15

[=5]

yok Bulunmayan, mevcut olmayan

y. 14a/04, 15a/11, 18b/19, 23b/15, 34b/25, 35a/08, 43b/02, 45b/27, 56a/05, 56b/26, 58b/16, 63b/28, 64a/10, 67a/19, 72b/11, 82b/17, 83a/23, 85a/12, 86a/30, 90a/12, 93b/06, 96b/16, 97b/15, 100a/25, 100b/06

y.+dur 30b/19, 35a/05, 46a/16, 46b/11, 48b/25, 56a/12, 68b/12, 82b/11, 96b/08

y.+mudur 55b/12

[=35]

yok ki Değil

y. 14a/04, 18b/19, 23b/15, 34b/25, 43b/02, 67a/19, 72b/11, 82b/17, 85a/12, 90a/12, 97b/15, 100a/25, 100b/06

[=13]

yok ol- Ortadan kalkmak, varlığı sona ermek

y. ol-duler 93b/06

[=1]

yokarı Bir şeyin aşağı kabul edilen kısmına göre üstte kalan tarafı veya bu tarafta bulunan kısmı

y. 48a/17, 81b/01, 81b/15, 81b/29, 82b/17, 84b/07

y.+da 16a/30

y.+daki 55b/22

y.+deki 89b/18

y.+sı 75b/12

[=10]

yokla- Elle dokunup durumunu incelemek, var mı yok mu diye anlamaya çalışmak; ara sıra kendini göstermek, etkisini hissettirmek

y.-rlar 18b/10, 42b/09

[=2]

yokluk Yok olma durumu, bulunmama, fıkdan

y.+u (yokluğu) 35a/17

[=1]

yoksa Soru cümlelerinde kesinlik kazanmamış iki fikri anlatan kelimelerin arasına getirilir

y. 96b/16

[=1]

yokuş Yukarıya doğru yükselen dik yol

y.+lara 79b/30

y.+leri 6a/11, 13a/19

[=3]

yol Bir yerden bir yere gitmek amacıyla içinden veya üzerinden geçilen yer, tarik, rah

y.+a 41a/10, 56b/20, 61a/27

y.+da 6a/08, 54b/27, 56b/20, 99b/27

y.+larde 8a/24

y.+ları 23a/04

y.+larını 36b/05, 40b/05

y.+leri 94b/21

y.+u 16a/27, 23a/10, 39a/03, 46b/28, 56a/02, 56b/04, 56b/18, 75a/20

y.+uda 62b/11

y.+un 75a/18

y.+unda 75b/29, 99a/08

y.+undan 41b/29

y.+unun 53a/06, 89b/08

[=27]

yola çık- Bir yere varmak için bulunduğu yerden ayrılarak yolculuğa başlamak, harekete geçmek

y. çık-dık 61a/27

[=1]

yolcu Yolculuk eden kimse

y. 43b/26

y.+ler 10a/10

y.+lerin 88b/23

y.+nun 43b/20

[=4]

yolçu bk. **yolcu**

y. 34b/07

y.+ları 40b/27

[=2]

yon- Yontmak

y.-arak 95a/12

[=1]

yonul- Yontulmak

y.-muş 26b/11

[=1]

yor- Yorgun duruma getirmek, yorgunluk vermek

y.-mayarak 56b/25

[=1]

yorgan Yatarken örtünülen, içi pamuk, yün vb. ile doldurularak dikilmiş örtü

y.+lerim 19a/10

[=1]

yorgun Gösterdiği çabadan ve hareketlilikten dolayı gücü azalmış olan, sarfettiği çabanın etkisini üzerinde hisseden, yorulmuş

y. 35b/29, 75a/19

[=2]

yorgunluk Yorgun olma, uzun ve sürekli sayılabilecek bir çalışmadan sonra vücutta hissedilen güç azalması durumu

y. 59b/16

[=1]

yorkan bk. **yorgan**

y.+ınızı 20a/03

[=1]

yorul- Sarfettiği çaba sonucu yorgunluk duymak, yorgun duruma gelmek

y.-dukdan 36b/31

y.-dular 34a/29

y.-mak 35b/17

y.-maksız 37b/06

y.-maz 22b/26

y.-meyor 13b/01

y.-muş 60a/23

y.-san 37b/01

y.-up 14a/14

y.-ur 37b/25, 97b/11

[=11]

yoşu- Yıpranmak, yorulmak, zayıf düşmek, kuvvetini kaybetmek

y.-r 97b/11

[=1]

yön Ön, arka, sağ, sol, üst ve alt yanlardan her biri, cihet, taraf

y.+ü 41a/06

[=1]

yörü- Yürümek; adım atarak ilerlemek

y.-in 55a/10

y.-meye 50a/25

y.-r 56b/14, 63b/10

y.-rsüz 94b/21

y.-yerek 49b/29, 50a/02

y.-yüp 13a/18

[=8]

yörüyüş Yürümek işi ve tarzı; askerî birliklerin belli bir düzenle yürüyerek bir yerden başka bir yere gitmesi

y. 65a/06

[=1]

yud- Yutmak; ağızda olan bir şeyi boğazdan aşağı indirmek

y.-ar 78b/27

[=1]

yufka Oklava ile açılan yuvarlak ince hamur yaprağı; ince, çabuk kırılır, dayanıksız

y. 27b/12

[=1]

yumşak Üzerine dokunulduğunda çöken, çukurlaşan, eski biçimini kaybeden; uysal, kolay yola gelen, yavaş, halim selim

y. 3b/27, 9b/02, 19a/12

[=3]

yumurta Kümes hayvanları ve özellikle tavuk tarafından yumurtlanan, üstü beyaz, kırılgan bir kabukla kaplı, beyzî biçimde bir besin maddesi

y.+lerinin 77b/19

[=1]

yumuşa- Yumuşak duruma gelmek

y.-rlar 27b/05

[=1]

Yunan Yunanistan halkından olan veya bu halkın soyundan gelen kimse

Y. 2a/22, 2a/29, 2b/01, 2b/02, 2b/10, 2b/10, 2b/11, 5a/11, 21a/22, 21b/16, 32b/15, 32b/24, 35b/02, 37a/18, 64b/21, 70a/17, 83a/17, 89b/22

Y.+lardan 27b/30

Y.+ları 33b/30

Y.+ların 35a/25

Y.+ler 28a/02, 83a/18

Y.+lere 83a/21

Y.+leri 71a/20

Y.+lerin 2b/16

[=26]

Yunanistan Yunanistan

Y. 33a/15

Y.+de 30a/12

Y.+e 33a/28, 33b/05

Y.+ı 2b/13, 31b/23, 32a/06

Y.+ın 12b/03, 14a/02, 20b/30, 21b/07, 28a/25, 30a/05, 31a/26, 31a/28, 32b/07, 45a/04, 50a/13

[=18]

yuva Hayvanların ve özellikle kuşların yavrulamak, yumurtlamak, yavrularını büyütmek için yaptığı barınak

y.+leri 10a/01

y.+lerini 93b/17

y.+lerinin 93b/10

y.+sı 40a/14

y.+sında 40b/21

[=5]

yüce Yüksek, büyük, ulu, mertebesi üstün olan

y. 8a/31, 30a/26, 44b/13, 46b/15, 47a/16, 49b/16, 51a/14, 64a/02, 66a/10, 75b/13, 75b/16, 75b/25, 86b/11, 94a/31, 96a/08, 96a/24

y.+deki 85a/04

y.+lerde 6b/28, 8b/30

y.+lerdeki 8b/10, 12b/12

[=21]

yücelendir- Yüceltmek, yükseltmek

y.-ir 80a/24

[=1]

yücelik Yüce olma durumu

y.+ine (yüceliğine) 30a/07

[=1]

yüçe bk. **yüce**

y. 48b/09

[=1]

yük Bir insan, hayvan veya taşıtın taşıdığı şeylerin bütünü

y. 86b/03

y.+ümden 78a/17

y.+ümüzü 53a/05

y.+ünü 78a/17, 97a/19

y.+ünün 78a/18

[=6]

yükled- bk. **yüklet-**

y.-ip 67b/19

y.-ir 53a/06

y.-iriz 53a/05

[=3]

yüklet- Yüklemek işini yaptırmak

y.-di 53a/08

[=1]

yükletdir- bk. **yüklet-**

y.-irler 53a/23

[=1]

yüklü Üstünde yük bulunan, yükü olan, yüklenmiş

y. 58a/25

[=1]

yüksek Tabanı ile en üst noktası arasındaki mesafe kendi cinsinden olan şeylere göre fazla olan; Belli bir yere göre daha yukarıda bulunan

y. 18b/30

[=1]

yüñ Koyun, keçi, deve vb. hayvanların vücûdunu örten, dokuma sanayiinde, yatak, yastık ve yorgan yapmakta kullanılan tüylere verilen isim

y. 24b/18

y.+a 9a/27

[=2]

yürek Kalp; insanın bütün duygularının kaynağı ve manevî varlığının merkezi, gönül

y. 7b/13

y.+de 82a/28

y.+den 12a/08, 40a/03, 82a/02, 88b/30, 91a/20

y.+i (yüreği) 25a/30, 46b/11

y.+imi (yüreğimi) 72b/02

y.+imizde (yüreğimizde) 9b/16

y.+imize (yüreğimize) 11b/28

y.+imizi (yüreğimizi) 5a/05, 12a/01, 93a/04

y.+in (yüreğin) 25b/04

y.+inde (yüreğinde) 77a/10, 79b/01, 96b/28

y.+ine (yüreğine) 100b/01, 101a/10

y.+ini (yüreğini) 52a/20, 67b/20, 74b/04, 88a/19, 96b/09, 101a/19

y.+inin (yüreğinin) 95b/08

y.+inizi (yüreğinizi) 93a/31, 97b/24

y.+lerde 100b/05

y.+leri 91a/03, 100a/01

y.+lerimize 11b/10, 31b/28, 97a/08

y.+lerimizi 2b/16, 7b/01, 8b/18, 67b/16

y.+lerimizin 12b/07

y.+lerinde 3b/27

y.+lerine 34a/25

y.+lerini 33a/07, 49a/11, 73a/21, 96b/23, 97b/01

y.+lerinin 35b/24, 52a/22

y.+lerinizden 40a/02

y.+lerinizi 45a/28

[=52]

yürekli Yiğit, korkusuz, yüreği pek, cesaretli, cesur; yüreği olan

y. 71b/13, 100a/10

y.+dir 61b/13

[=3]

yüsek bk. **yüksek**

y. 18a/27

[=1]

yüz Başın, üzerinde alın, kaş, göz, burun, yanaklar, ağız, ve çene bulunan ön kısmı, surat, çehre

y. 2a/20, 51b/15, 57b/05

y.+leri 34a/23, 34b/01

y.+ü 68a/01

y.+ümü 24a/28, 24a/30

y.+ünde 9b/25

y.+ünüzü 24b/30

[=10]

yüz Doksan dokuzdan sonra, yüz birden önce gelen sayının adı

y. 21b/10, 21b/18, 29a/02, 30a/04, 32a/07, 32b/17, 33a/01, 33b/10, 34a/14, 34a/27, 34b/10, 43a/11, 49a/04, 65a/25, 66a/16, 66a/29, 66b/27, 79a/24, 83a/06, 83a/24, 83a/28, 86b/21, 89b/27, 90a/23, 90b/03, 93b/26, 95b/23

y.+den 33a/29

[=28]

yüz çevir- Bir kimse veya şeye karşı tavrını değiştirip soğuk davranmak, ilişkisini kesip ilgilenmemek

y. çevir-ir 2a/20

y. çevir-üp 57b/05

[=2]

yüz- Kol, bacak, yüzgeç vb. organları hareket ettirerek suda ilerlemek; yüzme sporu yapmak

y.-mek 35b/08

[=1]

yüzü kızar- Yüzü kırmızı bir durum almak, al al olmak; utanmak, sıkılmak

y. kızar-mış 68a/01

[=1]

Z

zade (< Fars. zāde) Doğmuş olan kimse, çocuk, yavru; asil, soylu

z. 30a/26, 58a/21, 58a/22, 64a/24, 74a/15, 74a/15, 80b/26, 82a/22, 84a/19, 88a/09, 88a/17

z.+leri 57b/17

[=12]

zadelik Asil olma durumu, asillik, soyluluk

z.+i (zadeliği) 74a/13

z.+ini (zadeliğini) 26a/17

[=2]

zafiet (< Ar. ża‘fiyyet) Zayıf olma durumu, zayıflık; dermansızlık, güçsüzlük, halsizlik

z. 38b/01

[=1]

zafiet ver- Zafiyete sebep olmak

z. verdikten sonra 38b/01

[=1]

Zagora Yunanistan’da bir şehir

Z.+nın 64a/24

[=1]

Zagoralı Zagora halkından olan

Z. 64a/06

[=1]

Zaharias k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

Z. 14a/07, 14a/08, 14a/12, 14a/25, 14b/06, 14b/25, 14b/29

[=7]

zahmet (< Ar. zaḥmet) Sıkıntı, eziyet; güçlük, zorluk

z. 23a/09, 31b/06, 37a/15, 37b/01, 37b/03, 37b/08, 40a/06, 40a/07, 42b/18, 43a/25, 43b/16, 43b/22, 44b/01, 45a/08, 45a/09, 55a/11, 56b/28, 57a/26, 63b/09, 88a/10, 88a/27, 96b/21

z.+den 14a/13, 31b/08, 37a/01, 44a/07, 44a/09, 44a/22, 44a/27, 45a/10, 76b/28, 80b/08

z.+e 50a/23

z.+i 2a/12, 23a/29, 37a/04, 37a/18, 40a/04, 50a/07, 77a/03, 86b/06

z.+in 31b/11, 56b/21

z.+inin 78b/26, 96a/18

z.+ler 2b/06, 31b/19, 75b/15, 80a/16, 94a/04

z.+lerden 58a/27

z.+lere 31a/20

z.+leri 42b/16, 50b/06

z.+lerine 21a/06, 81b/05

z.+lerini 55a/08, 94b/17

z.+lerinin 43b/06, 88b/06

[=60]

zahmet çek- Sıkıntıya uğramak, güçlükle karşılaşmak

z. çek-di 88a/27

z. çek-dikleri 57a/27

z. çek-en 43b/22

z. çek-erek 23a/09

z. çek-eyor 43a/25, 43b/16

z. çek-ip 37a/15, 37b/01

z. çek-mek 56b/28

z. çek-memek 40a/07

z. çek-mezsen 40a/06

z.+i çek-ip 37a/04

z.+ler çek-ip 2b/06

[=13]

zahmetkeşlik Emekçilik, gayretlilik, çalışkanlık

z.+ime (zahmetkeşliğime) 37a/03

[=1]

zahmetli Zahmet veren, sıkıntılı, güç, zor, yorucu

z.+dir 75a/20, 94b/10

[=2]

zahmetsiz Zahmet veren, sıkıntılı, güç, zor, yorucu

z. 42b/20

[=1]

zaide bk. **ziade**

z. 52b/18

[=1]

zaif (< Ar. ża'if) Eti ve yağı az olan, şişman olmayan canlı; yeterli maddî ve fizikî gücü olmayan, güçsüz

z. 3a/11, 6b/19, 15b/01, 15b/02, 15b/07, 16a/07, 16a/10, 19b/04, 19b/08, 21a/05, 21a/17, 21b/28, 27b/12, 37b/24, 38a/27, 51a/26, 63b/08, 64a/26, 79a/25, 79b/15, 79b/16, 91a/02

[=22]

zaiflad- Zayıflatmak,zayıflamasına yol açmak veya zayıflamasını sağlamak, zayıf düşürmek

z.-ır 35b/18

z.-ırlar 73a/20

[=2]

zaiflan- Zayıflamak, zayıf duruma gelmek

z.-ır 15b/09

z.-maya 75a/03

z.-mış 58a/27

z.-up 15b/08

[=4]

zaiflandır- bk. **zaiflad-**

z.-ır 20b/11

[=1]

zaiflen- bk. **zaiflan-**

z.-diler 84a/11

z.-irler 27b/05

[=2]

zaiflik Zayıf olma durumu

z. 57a/07, 75a/05

z.+e (zaifliğe) 84a/13

z.+i (zaifliği) 37b/27, 37b/29

[=5]

zamir (< Ar. żamir) Kalp, gönül

z. 57b/01, 57b/14

[=2]

zamirsiz Kalpsiz

z. 72b/18

[=1]

zamm (< Ar. żamm) Üzerine bir şey ekleme, katma

z. 22b/16, 37b/03, 47a/02, 47a/03, 61a/03, 84b/20, 85b/18, 89a/25, 90a/04, 91a/01, 91b/10, 91b/26, 97a/01, 97b/06, 98a/05

[=15]

zamm it- Eklemek

z. id-eceksin 47a/02

z. id-erek 61a/03

z. id-eyim 22b/16

z. id-üp 47a/03

z. it-di 37b/03, 84b/20, 89a/25, 90a/04, 91a/01, 91b/26, 97a/01, 97b/06

z. it-meye 98a/05

[=13]

zamm ol- Eklenmek

z. 85b/18, 91b/11

[=2]

zan bk. **zann**

z. 10b/21

[=1]

zann (< Ar. ẓann) Gerçeğini bilmeden ihtimal üzerine hüküm verme, bu yolda verilen hüküm, sanı

z. 13a/03, 15a/09, 22b/13, 47b/10, 58b/17, 61b/17, 65a/09, 65b/25, 66a/24, 66b/02, 66b/31, 79b/08, 85a/10, 85a/23, 86b/30, 101a/20

[=16]

zann it- Sanmak

z. id-er 13a/03, 15a/09, 58b/17, 65a/09, 79b/08, 101a/20

z. id-erek 85a/10, 86b/30

z. id-erim 22b/13

z. id-erler 85a/23

z. id-ersin 66a/24

z. id-üp 61b/17

z. it-di 47b/10, 65b/25

z. it-mez misin 66b/02, 66b/31

[=16]

zapd (< Ar. żabṭ) Tutma, kuvvetle tutma; yönetimi altına alma, sahip olma

z. 90a/15

z.+dımızda 15a/22

[=2]

zapd ol- Tutulmak; hüküm altına alınmak, hakim olunmak

z. ol-du 90a/16

[=1]

zapdiye (< Ar. żabṭiyye) Osmanlı Devleti'nde toplumun güvenliğini ve asayişi sağlamakla görevli askerî teşkîlat; bu teşkîlata mensup kimse, polis, jandarma

z. 25a/25

z.+lerin 25a/23

[=2]

zapt bk. **zapd**

z. 20a/02, 21a/14, 21b/15, 31b/21, 32a/06, 32b/25, 51b/10, 54b/08, 54b/11, 56a/11, 58b/09, 63b/20, 66b/09, 66b/09, 67a/23, 68a/21, 68a/30, 68b/05, 70a/27, 70b/06, 87a/20, 88a/19, 90a/07, 90a/23, 90b/30, 99a/23, 100b/10

z.+lerinde 96b/25

[=28]

zapt it- Tutmak; zorla ele geçirmek, yönetimi altına almak, sahip olmak

z. id-ebildiler 70a/27

z. id-ecek 66b/09

z. id-ecekler 67a/23

z. id-ip 87a/20

z. id-üp 54b/11, 70b/06

z. it-di 63b/20, 88a/19, 90b/30, 99a/23

z. it-dikden 31b/21

z. it-diklerinde 21b/15

z. it-diler 58b/09

z. it-düği 90a/07

z. it-mekliği 56a/11

z. it-meye 21a/14, 32a/06, 32b/26, 68a/30

z. it-miş 20a/02

z. it-sin 90a/23

[=22]

zapt ol- bk. **zapd ol-**

z. ol-ur 54b/08

[=1]

zapt olun- Zaptedilmek

z. olun-anlerde 100b/10

z. olun-sa 66b/09

[=2]

zapt u rapt (< Ar. żabṭ, Fars. u Ar. rabṭ > żabṭ u rabṭ) Düzen, intizam, disiplin

z. 70b/23

[=1]

zapt u rapt it- Zaptetmek, düzeni sağlamak

z. id-emeyecekler 70b/23

[=1]

zarar (< Ar. żarar) Bir kimse veya şeyin sebep olduğu kayıp, kötü sonuç, ziyan

z. 24a/15, 35b/16, 39b/29, 60b/13, 84b/19, 85b/09, 92a/22, 100a/05

z.+dır 20b/10

z.+ı 85b/17

z.+ın 72b/30

z.+lerini 22a/23

[=12]

zarar it- Zarar vermek

z. id-ebilir 92a/22

[=1]

zarar ver- Kötü tesir edip birinin veya bir şeyin kayba uğramasına sebep olmak

z. ver-irler 24a/15, 84b/19

z. ver-irse 35b/17

[=3]

zararlandır- Zarar görmesine sebep olmak

z.-ır 73a/11

z.-maz 73a/09

[=2]

zararlı Zararı dokunan, zarar veren, muzır

z. 2a/19, 10b/21, 11a/01, 18a/05, 18a/20, 18a/25, 18a/26, 18b/04, 24a/06, 39b/22, 42b/26, 49a/20, 53a/21, 53a/25, 57a/09, 76a/09, 85b/02

z.+dır 49a/17, 53a/27, 98a/02

z.+dırlar 39b/10

[=21]

zararsız Zararı dokunmayan

z. 53a/26, 53b/28

[=2]

zarb (< Ar. żarb) Güçlü ve şiddetli etki.

z.+ından 59a/07

[=1]

zari (< Fars. zāri) Ağlama, inleme; zavallı

z. 86a/21

[=1]

zat (< Ar. ẕāt) Kimse, kişi, şahıs, özellikle saygıdeğer kimse; bir şeyin ta kendisi, maddî varlığı, maddî varlığının özü, öz varlık; şey, eşya

z. 6a/10, 14b/12, 15b/19, 16a/22, 16a/23, 17b/21, 32a/24, 40a/21, 77a/05

z.'ı 31b/28

z.+a 76b/30

z.+a (zada) 42a/22

z.+da 20a/24, 91b/19, 98b/07

z.+de 35b/13

z.+dır 79a/05

z.+dırlar 93a/18

z.+ı 8a/12, 12b/17, 15b/15, 17b/10, 35b/12, 73a/24, 76a/17, 76b/25, 76b/26, 77a/02

z.+ın 8a/19, 15b/20, 16a/23, 52b/17

z.+ında 47a/26

z.+ını 73a/25

z.+lar 28b/26, 38a/24, 92b/27

z.+lara 80b/08

z.+ların 18a/14, 52a/16

z.+larını 42a/13, 39a/23

z.+ler 4b/22, 9a/21, 76a/08, 81a/16, 84a/30, 86a/29

z.+lerden 18a/16, 18a/18, 93a/20, 93a/20, 101a/26

z.+lere 97b/12

z.+leri 4a/24, 9a/01, 9a/23, 72b/04, 77b/24

z.+lerimi 76b/22

z.+lerin 18a/17, 89a/16

z.+lerini 25a/26

[=63]

zayi (< Ar. żāyi‘) Kayıp, yok olmuş, elden çıkmış; ziyan olmuş, boşa gitmiş

z. 73a/26

[=1]

zayi it- Yitirmek, kaybetmek; ziyan etmek, boşa harcamak

z. id-üp 73a/26

[=1]

zaypaklık Zıypaklık, kayganlık; sözüne güvenilmeme, döneklik, kaypaklık

z.+dan 30b/09

[=1]

zaytün yağı Zeytin tanelerinin sıkılması ile elde edilen bitkisel yağ

z. 48b/10

[=1]

zehir (< Fars. zehr) Girdiği organizmada fizyolojik görevleri bozan veya yok ederek ölüme sebep olan madde, ağu, sem

z. 89a/18

z.+ini 25b/14

z.+lerinin 78a/21

[=3]

zehirle- Öldürmek kastıyle birine zehir vermek; zararlı düşünceler aşılamak

z.-di 96b/09

[=1]

zehirli Zehiri olan, ağılı

z. 11a/30, 90b/05

[=2]

zeman (< Ar. zemān) Olmuş ve olacak hadiselerin birbiri ardınca cereyan edişinin düşüncemizde meydana

getirdiği başı ve sonu belli olmayan soyut kavram, vakit

z. 8a/04, 40a/16, 40b/04

z.+a 40b/03

z.+da 48b/27

z.+den 71b/20

z.+ında 21b/08

z.+lerinde 45b/05, 45b/09

[=9]

zemin (< Fars. zemin) Taban, döşeme, toprak sathı

z.+den 74b/17

z.+in 74b/17

[=2]

zemm (< Ar. ẕemm) Kötülüğünü söyleme, yerme, çekiştirme

z. 88b/11

z.+e 85b/18, 85a/22, 85b/21

z.+ine 86a/14

[=5]

zeñgin (< Fars. sengin) Malı ve parası çok olan, varlıklı

z. 14a/07, 14b/03, 14b/19, 37a/20, 47a/09, 47a/12, 77a/10, 99a/14, 101a/20

z.+ler 77a/23

z.+lerden 77a/23

z.+lere 77a/07

[=12]

zenkile- Üzengilemek, koşturmak için binek hayvanına üzengi ile vurmak

z.-yip 55a/09

[=1]

zeñkin bk. **zengin**

z. 14b/18, 25b/09, 28a/17, 36a/14, 42a/14, 47b/15, 64a/07, 74a/16, 84a/02, 96b/24, 99b/16, 100a/31, 100b/13, 100b/27

z.+den 14a/23

z.+e 100b/03

z.+i 94a/28

z.+in 86a/23

z.+ler 50a/21, 54a/17, 74a/15, 85a/08

z.+lerden 41a/06

z.+lere 77a/12

z.+leri 37a/19

z.+lerin 86a/10, 101a/15

[=27]

zeñkinlik Zengin olma durumu

z. 15a/01

z.+lerini 54a/21

[=2]

zerre (< Ar. ẕerre) Çok küçük parçacık

z.+ler 18a/17

[=1]

zevallu Zavallı, zor şartlar altında bulunup bu şartları değiştirmeye gücü yetmeyen, acınacak durumda olan, çaresiz, bîçare

z. 25b/10

[=1]

zevce (< Ar. zevce) Bir erkeğin nikahlı eşi, karısı

z.+ler 30a/29

z.+si 45b/19, 86a/28, 100b/16

[=4]

zevk (< Ar. ẕevḳ) Hoşa giden veya eğlendiren şey; eğlence

z. 62b/13, 79b/22

z.+ine 86a/13

z.+lerin 41a/03

[=4]

zevklen- Alay etmek, eğlenmek

z.-di 61b/17

[=1]

zevklenil- Alay edilmek, eğlenilmek

z.-düğini 11a/15

z.-meye 48a/19

[=2]

zevkli Zevk veren, hoşa giden:

z. 28b/25

[=1]

zevklü bk. **zevkli**

z. 50a/22

[=1]

zevzek Tatsız tatsız konuşan, geveze

z. 81b/24, 86a/04

[=2]

zevzeklik Zevzek olma durumu; zevzekçe konuşma

z.+den 72b/07

[=1]

zeytün (< Ar. zeytūn) Zeytin

z. 48b/10

[=1]

zırtavi Zırtapoz, değersiz kimse, hırtapoz

z.+ler 86a/02

[=1]

zıt (< Ar. żidd) Nitelikleri, özellikleri ve durumları birbirine aykırı olan, bir şeyin aksi, tersi, karşıt

z. 55a/29, 69b/16

z.+dına 45b/12, 57b/17, 64a/19, 85a/18, 85b/03, 86a/05

z.+dını 27b/03

z.+dırlar 79b/14

[=10]

zıtlaş- Birbirine ters davranmak

z.-makdan 34b/22

[=1]

zıtlık Zıt olma durumu

z.+lar 87a/02

[=1]

zî (< Ar. z̲i) Önüne geldiği kelimelere "sahip, -li" anlamı katarak birleşik kelimeler yapar

z. 13b/31, 25a/26, 41a/02, 90b/31

[=4]

zî-kıymet (< Ar. z̲i-ḳiymet) Kıymetli, değerli

z. 2b/02

[=1]

zi kıyımet bk. **zi-kıymet**

z. 90b/31

[=1]

zia (Ar. żiyā') Ziya, ışık

z.+sını 55b/14

[=1]

ziade (< Ar. ziyāde) Fazla, çok; -den daha çok

z. 2a/21, 2a/21, 5a/11, 7a/26, 8a/07, 8a/17, 9b/30, 15b/19, 16a/17, 16a/22, 16b/01, 16b/01, 18b/01, 21a/25, 22a/24, 26b/07, 27a/18, 27a/18, 27a/25, 33a/21, 33a/29, 34a/26, 35a/27, 35b/12, 35b/17, 36b/29, 37a/06, 41a/19, 45b/29, 46b/24, 47b/24, 50b/27, 51a/01, 52b/09, 53a/06, 53a/08, 53a/22, 53b/21, 53b/29, 54a/24, 54b/07, 55b/28, 56a/12, 56a/14, 56a/15, 56a/15, 58b/02, 60a/16, 61b/15, 64a/01, 65a/10, 69a/23, 72b/13, 72b/15, 74a/11, 74b/15, 77a/23, 77b/31, 78a/06, 86a/15, 86a/16, 86b/17, 88b/28, 89a/17, 89b/18, 92a/24, 94b/29, 96a/26, 97a/24, 98b/14, 98b/17, 98b/26, 99a/19

z.+dirler 77a/14

z.+si 59b/20

[=75]

ziadece Fazlaca

z. 10b/09, 14a/21, 19a/21, 27a/20, 27b/02, 42a/16, 42a/18, 49b/09, 50b/30, 51b/17, 97a/27

[=11]

ziadeçe bk. **ziadece**

z. 15b/22, 25a/13, 25a/14, 27a/09, 28a/09, 46a/04, 54a/30, 54b/12, 62b/01, 63a/15, 74b/21, 75a/08, 85a/10

[=13]

ziadelen- Ziyadeleşmek, fazlalaşmak

z.-en 59a/27

[=1]

ziafet (< Ar. żiyāfet) Misafir davet edip özenli biçimde ağırlama, yedirip içirme, şölen

z.+de 61b/15

z.+i 61b/10

z.+lere 85a/09

z.+leri 84b/27

[=4]

ziaret (< Ar. ziyāret) Bir kimseyi veya bir yeri görmeye gitme

z. 2a/11, 60a/21, 60b/23

z.+i 64b/19

z.+ine 67b/24, 72a/07

z.+inin 25b/20

[=7]

ziaret eyle- Ziyaret etmek, belli bir yer veya kimseyi görmeye gitmek

z. eyle-di 2a/11

[=1]

ziaret it- bk. **ziaret eyle-**

z. id-er 60b/23

z. it-di 60a/21

[=2]

zikir bk. **zikr**

z.+lerimi 5a/21

[=1]

zikr (< Ar. z̲ikr) Sözünü etme, ismini söyleme, anma

z. 28b/30, 30a/02, 45a/18, 45a/27, 52a/18, 84b/16, 84b/24, 86a/25, 99a/04, 99a/05

[=10]

zikr it- Anmak, sözünü etmek, ismini söylemek

z. id-eceğim 45a/27

z. id-er 99a/04

z. it-di 30a/02, 84b/24

z. it-diği 28b/30, 45a/18, 86a/25

z. it-dikce 99a/05

z. it-dim 52a/18, 84b/16

[=10]

zimmet (< Ar. z̲immet) Himaye, sahip çıkma

z.+lerinde 18b/23

[=1]

zincir (< Fars. zencir) Birbirine geçmiş madenî halkalardan meydana gelen bağ; eskiden suçluların, delilerin eline, ayağına vurulan demirden bağ

z.+e 25a/18

z.+ler 33b/30, 38b/09, 99a/10

[=4]

zinçir bk. **zincir**

z. 25a/15

z.+ler 38b/11

z.+leri 84a/16

[=3]

zinçirli Zincirle bağlanmış

z. 25a/19

[=1]

Zinon k.a. Kıbrıslı Zenon, Stoa Okulu'nun kurucusu, Yunan filozof

Z. 95b/24

Z.+dan 95b/29

Z.+un 95b/27, 96a/25

[=4]

zir (< Fars. zir) Alt, alt taraf, aşağı taraf

z.+deki 40a/08, 40b/18, 42a/24, 42b/27

z.+tekileri 101a/05

[=5]

zira (< Fars. zirā) Çünkü, şundan dolayı

z. 2b/13, 3a/11, 4a/25, 4b/05, 4b/11, 5b/15, 6a/02, 6a/10, 6a/29, 7b/25, 9a/06, 10b/11, 11a/12, 11b/20, 11b/30, 12a/28, 13a/01, 14a/23, 14b/27, 16a/03, 16a/28, 17b/27, 18a/29, 19a/12, 20a/23, 20b/03, 20b/12, 21a/26, 21a/30, 21b/05, 22a/11, 22a/18, 23a/12, 24a/18, 24a/23, 24b/09, 25a/04, 25b/03, 25b/29, 26a/15, 26a/16, 27a/13, 27a/25, 27a/28, 27b/09, 28a/28, 28b/11, 29a/15, 31a/12, 31b/31, 33b/08, 35a/06, 36b/21, 38a/23, 38b/01, 38b/06, 39b/09, 42a/23, 43b/10, 44b/28, 46a/20, 47a/08, 47a/16, 48a/18, 49a/03, 50a/05, 50a/22, 50b/06, 50b/10, 50b/19, 50b/30, 51a/02, 52b/03, 52b/19, 52b/24, 52b/26, 52b/27, 52b/30, 53a/01, 53a/21, 53a/27, 55a/16, 55b/14, 56b/26, 56b/28, 58b/16, 59b/22, 59b/31, 60a/21, 60a/28, 60b/12, 62a/09, 62a/10, 63a/16, 63b/14, 66a/01, 67a/22, 67a/25, 67b/18, 68b/08, 69a/02, 69b/02, 69b/10, 72b/15, 72b/30, 73b/28, 74a/23, 74b/01, 74b/21, 75a/11, 75a/20, 76b/19, 76b/26, 77a/13, 78b/26, 79a/12, 79a/17, 80a/31, 81a/06, 81b/23, 82a/03, 82a/04, 83a/03, 83a/22, 84a/31, 85a/14, 85a/25, 85b/05, 85b/11, 85b/18, 85b/28, 86a/09, 87b/08, 88b/16, 88b/24, 89b/18, 89b/30, 90a/15, 90b/23, 91a/13, 92a/21, 92a/29, 93a/19, 94a/14, 94a/18, 94a/25, 95a/04, 95a/22, 97a/12, 98a/13, 98b/15, 100a/27, 101a/19

[=153]

Zisi k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

Z. 45b/26, 45b/29, 46a/22, 46b/01

[=4]

Zisis bk. **Zisi**

Z. 45b/22, 45b/24, 46a/03, 46a/26, 51a/15

Z.+in 51a/10

[=6]

ziyan (< Fars. ziyān) Bir şey veya kimsenin sebep olduğu çıkar kaybı, zarar

z.+ı 39a/22

[=1]

zman bk. **zeman**

z. 39a/25

[=1]

zor (< Fars. zūr) Sıkıntı çekilerek yapılan, güçlüğü olan, güç yapılan

z. 97b/12

z.+unuza 20a/05

[=2]

zorba (< Fars. zorbaz) Kuvvetine güvenerek ve güç kullanarak başkalarına hükmeden, başkalarının haklarına el koyan

z.+ların 54b/06

z.+ler 87a/17

z.+nın 11a/13

z.+sı 37a/24

[=4]

zorlat- Zor duruma getirmek, güçleştirmek

z.-dı 60a/27

[=1]

zoruna var- Zor gelmek

z.unuza var-acakdır 20a/05

[=1]

Zosimades k.a. Eserde adı geçen bir şahıs

Z.+leri 84b/24

[=1]

zuhr (< Ar. ẓuhūr) Zuhur, meydana çıkma, baş gösterme, görünme

z. 27b/07, 38a/01, 62b/03, 64a/04, 66a/17, 68a/08, 68a/28, 69a/01, 69b/19, 70b/15, 75a/14, 76a/07, 77b/08, 79a/06, 97a/30

[=15]

zuhr it- Meydana çıkmak, baş göstermek, görünmek

z. id-en 27b/07, 75a/14, 77b/08, 79a/06, 97a/30

z. id-er 64a/04, 69a/01, 69b/19

z. id-erler 62b/03

z. id-eyor 76a/07

z. it-di 38a/01, 66a/17, 68a/08, 68a/28, 70b/15

[=15]

zuhur bk. **zuhr**

z. 29b/10

[=1]

zuhur it- bk. **zuhr it-**

z. id-eçek 29b/10

[=1]

zuhurat (< Ar. ẓuhūrāt) Ortaya çıkan, zuhur eden şeyler

z.+dan 62b/16

z.+ın 67b/15 [=1]

z.+ları 67a/29

z.+larından 28a/22

z.+larını 67b/11, 69b/09, 71a/23

z.+lerden 69b/11

z.+lerini 11a/19, 71a/09, 84b/02

z.+lerinin 94a/10

[=12]

zulum bk. **zulüm**

z.+dan 44a/15

[=1]

zulüm (< Ar. ẓulm) Haksızlık, adaletsizlik; eziyet, cevr, cefa

z. 2a/02

SONUÇ

Türkler dini inaçlarına bağlı olarak tarih boyunca farklı alfabeleri yazı dili olarak kullanmışlardır. Yüzyıllarca Anadolu'nun farklı bölgelerinde yaşamış, Karamanlılar olarak adlandırılan Ortodoks Hristiyanlar da Türkçeden başka bir dil bilmedikleri halde yazı dilinde Yunan harflerini kullanmayı tercih etmişlerdir ve bu tercihlerinin sonucunda Karamanlıca ortaya çıkmıştır.

Karamanlıca, Türkçeye Arap harflerinin hâkim olduğu bir dönemde kullanılmış farklı bir alfabe olan Yunan alfabesiyle yazılmış olması sebebiyle Türk dili araştırmaları açısından çok büyük bir önem teşkil etmektedir fakat bugüne kadar üzerine çok fazla çalışma yapılmamıştır. Hala gün yüzüne çıkmayı bekleyen yüzlerce Karamanlıca eser vardır. Bu sebeple tez konusu olarak Karamanlıca bir eser bularak bu eser üzerinde çalışmaya karar verdim.

Bu teze konu olan *Gerostathis, Yani Çocukluk Kemaletimin Vukuatleri* adlı eser, daha önce Karamanlıca üzerine yapılan çalışmalardan biri olan Eleni Mesimeri'nin Prof. Dr. Mesut Şen danışmanlığında 2012 yılında yapmış olduğu *Metropolitan Serafim Azim Sultan Monastir Kikko's Hekmetlü Validullah Icon Tasfirün, Hayrlı Pınarun Hekmet-name Tarihi* adlı yüksek lisans tezi ile karşılaştırıldığında imla özellikleri ve söz varlığı açısından belirgin farklılar olduğu gözlemlenmiştir. Bazı seslerin farklı harf karakterleriyle gösterildiği, Mesimeri'nin tezinde geçen bazı harflerin ise metnimizde hiç kullanılmamış olduğu sonucuna varılmıştır. Bu farklılıklar "Eserin İmla Özellikleri" bölümünde örneklerle gösterilmiştir.

Gerostathis, Yani Çocukluk Kemaletimin Vukuatleri adlı metnimizde Arapça ve Farsça sözcüklerin oldukça fazla kullanıldığı görülmüştür. Buna rağmen metnin dili oldukça sade ve kolay anlaşılır bir dildir. Metin halk tabakasına yönelik yazılmış olması sebebiyle sade bir dil tercih edilmiştir. Arapça ve Farsça kelimelerin yanı sıra çok fazla olmamakla birlikte metinde Yunanca sözcükler de kullanılmıştır. Yunanca sözcüklerin genellikle dinî terimler için veya eğitimle ilgili sözcüklerde kullanıldığı gözlemlenmiştir. Yunanca sözcüklere getirilen ekler ise Türkçe eklerdir.

Metinde sıklıkla Orta Anadolu ağzı özellikleri görülmektedir. İmlada tam bir birlik söz konusu değildir. Bir sözcüğün bazen aynı cümle içerisinde bile farklı şekillerde yazıldığı gözlenmiştir.

Dizin bölümü oluşturulurken eserin oldukça geniş bir kelime hazinesine sahip olduğu görülmüş ve bundan sonra Karamanlıca eserler üzerine yapılacak olan dizin ve sözlük çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla Dizin bölümü kapsamlı bir şekilde hazırlanmıştır.

Bu tez çalışmasının üzerine yeterli çalışma yapılmamış olan Karmanlıca hakkında bundan sonra yapılacak olan çalışmalara katkı sağlayacağı, Karamanlıca metinlerin okunmasında transkripsiyon tablosu oluşturulmasına ve Karamanlıca metinlerin söz varlığı üzerine yapılacak olan incelemelere kaynaklık edeceği görüşündeyim.

KAYNAKÇA

AĞCA, Ferruh. (Haziran 2006). "Hıristiyan Karamanlı Türkleri Ve Karamanlı Ağzı Üzerine", *Türkbilig / Türkoloji Araştırmaları Dergisi,* 7(11), 3-18.

ANZERLİOĞLU, Yonca. (Ocak 2013). "Tarihi Verilerle Karamanlı Ortodoks Türkler", *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi,* 51, 171-187.

ATHANASİADES, Harris. (2017). "Enlightenment and School History in 19th Century Greece: the Case of Gerostathis by Leon Melas (1862-1901)", *Espacio, Tiempo y Educación,* 4(1), 1-27.

AYVERDİ, İlhan. (2008). *Misalli Büyük Türkçe Sözlük,* Kubbealtı Yayınları, 3 cilt, İstanbul.

BALTA, Evangelia. (1990). "Anadolu'lu Türkofon Hristiyan Ortodoksların Ulusal Bilinçlerini Araştırmaya Yarayan Kaynak Olarak Karamanlıca Kitapların Önsözleri", *Tarih ve Toplum,* 13(74), 82-84.

BALTA, Evangelia. (1998). "Karamanlıca Kitapların Dönemlere Göre İncelenmesi ve Konularına Göre Sınılandırılması", *Müteferrika Yaz* Sayı: 13, s: 3-19.

BALTA, Evangelia. (2012). *Gerçi Rum isek de Rumca Bilmez Türkçe Söyleriz, Karamanlılar ve Karamanlıca Edebiyat Üzerine Araştırmalar,* Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul

BAYKURT, Cami. (1932). *Osmanlı Ülkesinde Hıristiyan Türkler,* Sanayiinefise Matbaası, İstanbul.

DEVELLİOĞLU, Ferit. (2002). *Osmanlıca Türkçe Lûgat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara.

ECKMANN, Janos. (1950). "Anadolu Karamanlı Ağızlarına Ait Araştırmalar I, Phonetica", *Ankara Üniversitesi Dil Ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi,* VIII, 165-200.

EYİCE, Semavi. (1962, Nisan). "Karamanlidika, Yunan Harfleri ile Türk Dilinde Basılmış Kitapların Analitik Bibliyografyası (1584-1850)", *Belleten,* 26(24), 369-374.

Günümüz Türkçesiyle Evliya Çelebi Seyahatnamesi: Kütahya – Manisa – İzmir - Antalya- Karaman- Adana – Halep – Şam – Kudüs – Mekke- Medine, Haz: Seyita Ali Kahraman (2011), YKY, İstanbul.

MALAFANTİS, K. (2006). "Ολέων Μελάς (1812–1879) ως λογοτέχνης–παιδαγωγός και το έργο του (Leon Melas (1812–1879) as Litterateur–Pedagogue and his Work)", *Parnassos,* vol. MH΄: 359-406.

MESİMERİ, Eleni. (2011). *Metropolit Serafim Azim Padişah Monastır Kikko'nun Hekmetlü Validullah İkona Tasfirün, Hayrlı Pınarun Hekmet-name Tarihi: Giriş, Metin, Dizin, Tıpkıbasım,* Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.

SERTKAYA, Osman Fikri. (2004). "Grek Harfleriyle Yazılmış Anadolu Karamanlı Ağzı Metinleri Üzerine", *Journal of Turkish Studies, Kaf Dağının Ötesine Varmak Festschrift in Honour of Günay Kut, Essays presented by her Colleagues and Students,* IV(XXVIII/2), 1-21.

ŞAKİROĞLU, Mahmut H. (1974). "Karamanlidika, Yunan Harleri ile Basılı Türkçe Kitapların Açıklamalı Bibliografyası III. Cilt. 1866-1900", *Belleten,* XXXVIII(152), 757-765.

TEKİN, Talat. (1997). *Tarih Boyunca Türkçenin Yazımı*, Simurg Yayınları, Ankara.

Φ 6
5'69 ΠΒΛ
Μεγάω (Λ.)

ΓΕΡΟΣΤΑΘΗΣ

ΓΙΑΝΙ

ΤΖΟΤΖΟΥΚΛΟΥΚ ΚΕΜΑΛΕΤΙΜΙΝ ΒΟΥΚΟΥΑΤΛΕΡΙ,

ΛΕΩΝ ΜΕΛΑΣ

ΤΖΕΝΑΠΑΕΡΙΝΤΕΝ ΓΙΟΝΑΝΙΤΖΕ ΤΑΣΝΗΦ ΟΛΟΥΝΔΟΥ,

σίμτι τι

Φ. Π. Γ. ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΣΤΑΝ

ΤΟΥΡΚΤΖΕ ΛΙΣΑΝΑ ΤΕΡΤΖΟΥΜΑ ΟΛΟΥΠ,

« Κειμήλια ἐσθλὰ καὶ νέοισι χρήσιμα. »
(Εὐριπίδου.)

« Κεντζλερὲ φαϊτελὶ θὲ ἀλεὰ χαζινελέρ. »

ΓΕΡΟΣΤΑΘΗΣ
110

ΑΘΗΝΑΤΑ

Χ. ΝΙΚΟΛΑΙΔΗ-ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΛΟΥΝΟΥΝ ΤΑΠ ΧΑΝΕΣΙΝΤΕ
πασηλμής τηρ.

1866

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τῷ

ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΩι ΚΑΙ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΩι

ΓΕΡΟΝΤΙ ΑΓΙΩι

ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ

ΚΥΡΙΩι ΜΟΙ ΚΥΥΙΩι

ΠΑΪΣΙΩι

ΤΩι ΚΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑ ΜΟΙ ΠΑΤΡΙ ΚΑΙ ΔΕΣΠΟΤΗι,

Τεκμήριον βαθυτάτου σεβασμοῦ

Τὴν βίβλον ταύτην ἀνατίθημι

Ο ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗΣ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[1a]

ΕΧΑΙ ΜΟΥΤΑΑΕΑΓΙΑ ΠΛΑΝ.

Ἴσπού κιταπὴν τούρκτζε λισανὲ τερτζουμεσινὲ Ἀνατολλού καρηντασλεριμιζὲ φαϊτὲ νιετί ἴλε μουπασίρετ ἐττιγιμὶζ πού παπτὲ χὲρ τελλαλεττὲν ἀλεὰ, ἴς χηταμ πουλοὺπ μεϊτανὲ κελίντζε κεντὶ κεντουγὶ ἀγιὰν βὲ πεγιὰν ἰτὲρ, βὲ πού κιονὲ φαϊτὲ σὰρφ ἰττιγιμὶζ ἐμεκλερίντε ἰϊβάζι μαχσουσεσὶ ὁλατζάκτηρ.

Κιτάπη μεζκουρὶ γέκπαρε ἀβάμι νασὲ μουβαφὴκ ταπὶρ ἴλὲ τερτζουμὲ ἰττὶμ, τζούνκι ἔχλι ἴλμὲ μουβαφὴκ ταπὶρ ἴλὲ ὁλμὰκ, ἀνλὲρ πού κιταπὴν ρουμίτζεσινι ὁκουγιὰ πιλμελερὶ μεμούλ ὁλτουγουντὰν, μουνασηπσὴζ κιορουντού, βὲ πελλέριμ κι λισάνι ὁσμανινὶν πουλαγατλαρήτα πού τενσιπιμὶ χὰκ πουλατζακλάρ κι ὁϊλὲ ταπὶρ μάχζα πὶρ φαϊτεσὶζ κιοστερὶς τεγιλὲ πιλὶρ πού σηρατά.

Νεβ-σεχίρ. 1866. Μαὶς 10.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Π. Γ. ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΣ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[1b]

ΚΕΝΤΖ ΚΕΜΑΛΕΤΙΜΙΝ ΒΟΥΚΟΥΑΤΑΛΡΗ.

Α.

ΓΕΡΟΣΤΑΘΗΣ.

« Θεῶν ὑπηρεσίαν ἡγήσατο τὴν ἐπιμέλειαν
« καὶ σωτηρίαν τῶν νέων. » (Πλουτ.).

« Κεντζλερὲ μουκαγὲτ ὀλμακληγὴ βὲ πουν-
« ρὴν χελασληκλερινὲ τζάχτ-οὺ-γαϊρὲτ ἰτιμε-
« κλιγὶ Ἀλλαχὰ χηζμὲτ ἰδοὺπ χὸς κιορουν-
« μὲκ πελλετί. »

Ἑλληνοσλαρὴν τζουμχουρουντὲν ἐββὲλ Ἠπειροστα Γιάνγιανὴν κουρπιντὲ πὶρ κασαπατὲ τεμεκκιοὺν ἰτὲρ Γεροστάθης ἰσμιντὲ γετμὶς σινλεριντὲ τίντζ βὲ σαγλὰμ πὶρ ἰχτιγιὰρ ἀτὲμ βάρητη. Ποὺ ἰχτιγιαρὴν γιανακλαρὴ μούδαϊμ κοὺλ κιπὶ κηρμηζὴ, κιοζλερὶ τζιλαλὴ βὲ τεεσιρλὶ, κιουλουμσεμεσὶ πὲκ τατλὴ, βὲ πασηνὴ τοναττὴπ τεζγὶν ἰτὲν σατζλὰρ κὰρ κιπὶ πεγιὰζ ἰτιλέρ.

Ἔμμα ποὺ ἀτεμὶν πίριντζι ἰρφανὴ φιρασὲτ βὲ ἐγιλὶκ ἰτμεκλὶκ ἰτί. Βὲ πιτοὺν Ἠπειροστα τζούμλεσι πουνού πετὲρ κιπὶ σεβὶπ τεβαζζοὺ ἰτερλὲρ ἰτί.

Τζοτζουκλοὺκ κεμαλετινὶ Ἰωάννηνανὴν Σχολείονλερινὲ ἰλὶμ ταχσὶλ ἰτερὲκ κετζιρτί, βὲ μούδαϊμ σαγιρτλὲρ ἀρασηντὰ μουκαγετλικτὲ, τογροὺ καρὰρ βερμεκλικτὲ, πελλεϊσλικτε, ἀλιτζεναπληκτὲ, βὲ πάχουσους μεσρεπινὶν τεκμὶλ τουζκουνλουγουντὲ φαρκλὴ κιορουνούριτι.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ὅν σεκὶζ κεμαλετιντὲ ἰλμινὶ τεκμὶλ ἰττικτὲ νεζακετλὶ βάλιτεσι ἰλὲ βὲ ζουλοὺμ ἀλτηντὰ ὁλὰν μεμλεκετί ἰλε φετὰλεσούπ, γιὰτ μεμλεκιατλαρὰ ἀβτὲτ ἰττὶ, ὅρατάκι πετερὶ χάϊλιτζε σενελερτὲν περοὺ τουτζτζαρλὴκ ἰτὲρ ἰτί.

Πόϊλετζε Ἤπειροσλουλερτὲν τζοκλερὶ κεντὶ ἰστεϊκλερὶ ἰλὲ ἄχερ ἰολκελερὲ κἰτμεγὲ μετζπούρ ὁλοὺρ ἰτιλὲρ κι χὲμ σερπὲζ ρουζκιὰρ ἀλσηνλὲρ, χὲμ χορανταλερινὶ βὲ περουσὰν βατάνι ἀσλιελερινὶ ἰταρὲ ἰτετζὲκ μὰλ κησπινὲ ἰοχτετὰρ ὁλσουνλάρ.

Γεροστάθης κουρπεττὲ τζὸκ σενελὲρ ἐγλεντὶ, βὲ Ρουσσίαννη, Νέμτζενιν, Φράνσαννη βὲ Ἰταλίαννη τζὸκ σεχερλερινὶ ζιαρὲτ ἐγιλεδί. Βὲ μούταϊμ μαλιουμὰτ κὴσπ ἰτμεκλιγὶ, ζαχμετὶ βὲ ἰζζετὶ σεβτιγιντὲν νὲ βακτηνὴ ποσὰ κετζιρίρ ἰτὶ, νέτε μεσρεπινὶ ποζμουὺς ἰτί, ἄντζακ ἀληθβερισινέτε χαρερὲτ ἰλε μεσγοὺλ ὁλοὺρ ἰτὶ, βὲ Εὐρώπα λισανλερινίτε μουκαγετλὶκ ἰλὲ ταχσὶλ ἰτὲρ ἰτι, βὲ ἐδέπι ἐρκιανὲ, μουβερριχὲ βὲ μουτζεββιτλιγὲ (φιλολογία) μουνασὴπ κιταπλερὶν ἐζπερινέτε χοσνουτλοὺκ ἰλε μεσγοὺλ ὁλοὺρ ἰτὶ, βὲ Εὐρώπα ἰομρουνοὺν φάκατ φαϊτελὶ ταραφηνὴ καποὺλ ἰτοὺπ μεσρεπὲ βὲ μεσχεπὲ ζαραρλὴ ὁλανλαρηντὰν γιοὺζ τζεβιρὶρ ἰτί.

Λάκιν Γεροστάθησιν ἔγν ζιατὲ χοσλανοὺπ ἔγν ζιατὲ τηκκὰτ κιοστερτιγὶ Γιουνὰν ἀλιμταρλαρηνὴν κουζὲλ κιταπλαρηνὴν ἐζπερὶ ἰτί. Τζεμίϊ κεζτιγὶ μαχαλλερτὲ πουνοὺν χὰς ἀρκατασλαρὴ πουνλὰρ ἰτιλὲρ, γιάνι σαλὶχ Ηλούταρχοσουν Παράλληλοι Βίοι τενιλὲν Κιταπὴ, πὲκ τατλὴ Ξενοφωνοὺν Ἀπομνημονεύματα τενιλὲν Κιταπὴ, τζοτζουκλαρὴ σεβὲν Στοβαίοσουν Ἀνθολόγιον τενιλὲν Κιταπή.

Μουμκὶν τεγὶλ ἰτίκι πὶρ Ἕλλην ρὰς κελτιγιντὲ ἀνὲ Γιουνὰν ἀλιμλερινὶν κιταπλερινὶ ἐζπερλεμεγὶ χαραρὲτ ἰλε σηπαρὶτζ ἰτοὺπ ταβσιὲ ἴτμεσιν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Γιουνὰν ἀλιμλερινὶν κιταπλερινὶ Ἰλὶμ βὲ Φ α ζ ι λ ὲ τ Χ α ζ ι ν ε λ ερὶ, βὲ Γιουνὰν λισανινίτε πού ζίϊ κηϊμὲτ χαζινελερὶν Ἀ ν α χ τ α ρ ὴ τεσμὶ ἰτὲρ ἰτί. Νὲ κατὰρ σασκηνλήκ τὴρ, τέριτι, καπουγὴ κιλιτλὶ τουτούπτα ἰτζεριτὲ κιζλὶ ὁλὰν τουκενμὲζ μαλλερδὲν φαϊτελένμεμεκ! Ἰμτὶ ὅλ Σχολείονλερτὲ ἑλληνικὰ ὀγρενμὲκ ἰτζοὺν τζὸκ ζαχμετλὲρ τζεκίπτε σόγγρα Ἑλληνοσλαρὴν κιταπλερινὶ ὀκουγιούπ ἐζπερλεμεγὲ ἄσλατζα βαζιφὲ ἰτίνμεγεν κιμέσνελερι χακκὴ ἴλε χαϊφλέρἰτι.

Βὲ φάκατ Γιουνὰν λισανηνὴ πιλμεκλίκ ἴλὲ Γιουνὰν ὁλουνμὰζ τὲρ ἰτί. Γιουνὰν ὁλμὰκ ἰτζοὺν ἐσκὶ ἀλιμλερὶν φεϊλλερινὶ βὲ ἐφκιαρλερινὶ κἰσπ ἰτοὺπ ἀνλερὶν φαζιλετλερινὶ ἰτζρὰ ἰτμελίϊ ζίρα ἐσκὶ Γιουνανιστανὴ ἐσκὶ τεχιρλερτέτε σίμτικι βακιτλερτέτε ὁλουμσοὺζ ἰτὲν ἄσηλ ὅλ ἀλὶμ ἐφκιαρλὲρ βὲ φαζιλετλέρ ἰτι.

Ἔγερ φεϊλλεριμιζί βὲ νιουρεκλεριμιζί ὅλ Γιουνανλερὶν ἐζπερί ἴλε τεπτίλ ἰτέρισεκ, ὅλβακὶτ χὲμ μεσχοὺρ ἀταλεριμιζὶν λαγὴκ σιλσιλελερὶ σαγιλήρηζ, χὲμ γεγγὶ Ἑλλάδανην λαγὶκ ἐβλατλαρὴ ὁλούρουζ, τέρἰτι ὅλ ἰχτιγιὰρ.

Χ ρ ι σ τ ι ὰ ν τενιλενλὲρ τζόκτουρ, λάκιν πιτζαρὲ χὰλ οὐζρὲ Χριστοζὰ ἰμὰν ἰτοὺπ ἐμιρλερινίτε ἰτζρὰ ἰτὲρ κερτζὲκ χριστιανλὲρ πὲκ ἄζτηρ. Χουλὶς Γεροστάθητε πού ἀζλαρὴν καταρηνδὰν ἰτὶ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησίαμηζην σαρτλεριντὲ μιοχκὲμ, μούτεϊμ κερτζὲκ χριστιανὴν τζεμίϊ τησαρὴ βὲ τερουνὶ πορτζλαρηνὴ ἰϊτικὰτ ἴλε ἰτζρὰ ἰτὲρ ἰτί. Βὲ τζὸκ τεφάτα τὲρ ἰτίκι, ἔγερ τζούμλεμιζ κέντζ κεμαλετιμιζτὲν Χριστοζοὺν κιουζὲλ τεμπιχλερινὶν ἰτζρασηνὰ ἀλισσὲ ἰτίκ, βὲ φάκατ κελίσε τερουνιντὲ χριστιὰν ἰόμρου ταρικηντὰ πουλούνμαγιουπ χέμαν τζεμίϊ τουνγιαβὶ μεσγουλιετλεριμιζὶν ἀρασηντάτα τεκμίλαν χριστιὰν χαρακεντιντὲ πρυλουνμουὲ ὁλσὰ ἰτίκ, ὅλ βακίτ ὅλ τζεμίϊ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κιὸγ γιουζοὺ κουρρελερινὶ ὅ κατὰρ χικμετλὶ ταρὴκ ἴλε ἰταρὲ ἰτὲν ἰττιφὰκ μούτζερρέττεν γὲρ γιουζουντὲ ἰνσανλὲρ μαπεϊνιντέτε πατιχσαχλὴκ ἰτετζὲκ ἰτί.

Γεροστάθης χὲρ νέκαταρ κουρπεττὲ ἰχτιγιὰρ ὀλμοὺς ἰσέτε, λάκιν χἰτζ πιρβακὶτ σεβκὶλὶ μεμλεκιατηνὴ βὲ χάϊλου σενελερτὲν περοὺ ἐρινὶν βεφατηνὴ βὲ ὀγλουνοὺν ἀϊρηληγγηνὴ ἀγλαγιὰν ἰχτιγιὰρ βάλιτεσινι χατηρηντὲν τζηκάρμαμης ἰτί.

Νὲ ἀλτουνοὺγν ἀρζουσοὺ, νέτε Εὐρώπα ἰομρουνοὺν χουζουρλικλερινὶγν τζεζπελερὶ ἀνὶ μεβλοὺτ ὀλτουγού κασαπαγιὰ κερὶ ἀβτὲτ ἰτμετὲν μὲξ ἰτέ πιλτιλὲρ. ζίρα ζαίφ βάλιτεσινι τεσελλὶ ἰτμὲκ πορτζουνούτα ἔγιουτζε πιλὶρ ἰτὶ, μεμλεκιατηνήγν ἰλερουλεμεσὶ ἰτζὴν μουμκὶν τερετζετὲ τζάχτ-οὺ-γαϊρὲτ ἰτμεγίτε σερὶφ πορτζοὺ πελλέριτι.

Ἴμτι πού σεπεπλερτὲν τολαὶ μουκαγετλιγὶ βὲ γαϊρετκεσλιγί ἴλε, ἰταρελιγὶ βὲ χουλισανελιγὶ ἴλε κεντινὶ ραχὰτ κετζινὶπ μεμλεκιατηνάτα χάϊλουτζε γιαρδὴμ ἰτετζὲκ μεπλαγὰ μαλὶκ ὀλδουγοὺ ἀντὲ, πού ἀκτζαγὶ πὶρ μοσκὸφ πάγκοσουνα τεσλὶμ ἰτοὺπ, βὲ Εὐρώπανην ἐϊλικτὲν βὲ κιοτουλουκτὲν μουλαμμὰ ὀλὰν σεχριλικλερινὶ πηραγὴπ, μεμλεκιατηνὰ κερὶ ἀβτὲτ ἰττὶ, ὅρατα κι σεβίντζ ἀγητλερὶ ἴλε σεβκὶλὶ βάλιτεσινι κουτζακλατὴ, κέντζ κεμαλετινὶν τοστλαρηνήτα·

« Πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω. »

« Τζὸκ ἀτεμλερὶν σεχερλερινὶ κιορδοὺ, βὲ ἀχηλλερινὶ ιὸγρεντί, »

τεγίγιορ Ὅμηρος τζὸκ πιλκιλί Ὀδυσσεὺς ἰτζοὺν, πού κι τζὸκ βακὶτ μεμλεκιατὴ Ἰθάκητεν οὐζὰκ μαχαλλερτὲ τολαστή.

Γεροστάθησὲ τζὸκ ἀτεμλερὶν μεμλεκετλερινὶ τολασὴπ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

βὲ φικιρλερινὶ ιὸγρενίπ τζὸκ βακὶτ κουρπ̈ετλικτὲν σογγρὰ σεβκὶλὶ μεμλεκιατηνὰ κελτί.

Βὲ κελτικτὲ ὅρανην χεκιμὶ, ἱερέασι βὲ διδάσκαλοσλερι ἰτζοὺν τεφτὶς ἰττικτὲ, ιὸγρεντὶ κὶ πὶρ μααλουματσὴζ χεκιμλερὶ βὲ πὶρτε μααλουματσὴζ παπαζλερὶ βὰρ, πούκι Σχολείονουντα διδάσκαλοσου ἰτί. βὲ πού χὰλ ἴλε βιτζουτίντε τζανήντα ἐγλικλερὶ τεχλικετὲ ὀλτουγουντὰν, ἐγιλίκ σεβιτζὶ ἰχτιγιὰρ πού ἰκὶ τζεσὶμ ἐξικλικλερὶν τζαρεσινὲ πακμαγὴ πιριντζὶ πορτζού πελλετί.

Ἀνήγν ἰτζοὺν γαϊρὲτ ἰττίκι τέρακαπ πὶρ μαχὶρ βὲ τιραγετλὶ χεκὶμ πουλσοὺν, βὲ πού μακσὰτ ἰτζοὺν τζὸκ μαχαλλερὲ γιαζτή, λάκιν τζαχτλερὶ ποσὰ τζηκτή.

Ἴμτι Ἰωάννηνατε μεκτέπ σηρασηνὴ τεκμὶλ ἰτμὶς χεβεσλοὺ πὶρ κέντζ ἴλὲ κάβλ ἰτοὺπ πουνοὺ κεντοὺ μεσαριφί ἴλε Ἰταλίαγε ἰρσὰλ ἰττί κι, χεκιμλιγὶ ταχσὶλ ἰττικτὲ, χὲμ κασαπανὴν χεκιμὶ ὀλσοὺν, χὲμ Σχολείοντα σιφαλὴ τενπιχλερὶ, Ἴλμι χικμετὶ, βὲ ἴλμι κιμγιαγὴ ταριφ ἰτσίν.

Κασαπανὴν ἔγν σεφαλὴ βὲ ἔγν χεβατὰρ μαχαλιντὲ κεντὶ μεσαριφὶ ἴλε πὶρ κενὶς Σχολεῖον πινὰ ἰττὶ, βὲ κεντζλερὶν ταρίφι τερπιγεσὶ ἰτζοὺν ἰκίτε γαϊρετκὲς Διδάσκαλος τεκλὶφ ἰττί. Πιλκισὶζ Ἱερέασην γερινέτε πὶρ ἴλιμτὰρ βὲ τεβαζουλοὺ παπὰζ κετιρτὶ, πούκι ἐκκλησίατε τζελαλέτ ἴλε λειτουργίαγη ἰτζρὰ ἰτοὺπ Εὐαγγέλιονουν ἰλαχὶ τεμπιχλερινὶ τεμὶζ βὲ τατληλὴκ ἴλε τερτζουμὲ ἰτέριτι τζεμιατὰ, Σχολείοντατὰ μούταϊμ ταρίφ ἰτὲρ ἰτὶ βὲ τζοτζουκλερὶν γιουμσὰκ βὲ ναζὶκ γιουρεκλεριντὲ χριστιὰν φαζιλετλερινὶν βὲ φαρζλερινὶν χελασετλὶ τοχουμλαρηνὴ κιοκλεντιρμεγὲ σάϊ βὲ γαϊρὲτ ἰτὲρ ἰτί.

Ἔμμα Γεροστάθησιν ἐϊλίκ σεβιτζιλιγὶ βὲ χουλισκιαρληγὴ σὰλτ πούρατα τούρματη. Ἀζ βακὶτ ἀρασηντὰ ταـ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τληληγή βὶ ȧζουμανληγή ίλε τζούμλε μεμλεκιατήν τζοτζουκλερινίν μουχαππετινὶ κεντιγὲ τζὲλπ ίτμεγὲ ίοχτετὰρ ὸλτού. Τζὸκ τεφὰ πουνλαρὴ ἐβινὲ, παγτζεσινὲ βὲ σουφρασηνὰ τεκλίφ ίτὲρ ίτί. Σαπαχλερὶ βὲ ȧχȧαμλερίτε ȧτεταν πουνλὰρ ίλε περαπὲρ σεγιαχὰτ ίτζούν κεζμεγὲ τζηκὰρ ίτί· βὲ μούταϊμ πὶρ σεπὲπ βὶ πὶρ σηρὰ πουλούπ πού κουτζτζούκ τοστλερινὲ πὶρ τουχχὰφ βὲ φαϊτελὶ νακλιγὲτ ίτὲρ ίτί, ὸλ ἐτζιλτὲν ȧνλέρτε πουνὰ πὲκ τατλὴ πετὲρ κιπὶ τεβαζού ίτούπ τερουνὶ τὸστ κιπὶ σεβερλὲρ ίτί.

Τζούμλε ίχτιγιαρλὲρ νακλιὲτ βὲ χικιαγὲτ ίτμεγὶ σεβερλὲρ, νάσηλ κι ίχτιγιὰρ Ὅμηροστὰ σεβὲρ ίτί, βὲ ȧνὶν ίτζούν ίομρουνούν ȧκάμ βακτιντὲ Ὀδύσσειασηνη γιαζούπ Ὀδυσσευσὶν βουκουατλερινὶ χικιαγὲτ ίτὲρ ίδί. Ἴμτι Γεροστάθηστε νακλιγετλερὶ σεβὲρ ίδὶ, βὲ κουτζτζούκ τοστλερινὶ μουμκὶν τερετζὲ ίομουρλεριντὲ μουτλού ίτούπ μεμλεκιατὰ φαζιλετλὶ βὲ μουχαππετλὶ ἐβλατλὰρ χαζηρλαμαγὶ ȧρζουλετιγὶ σεπεπτὲν σηραλὴ νακλιγετλὲρ ίλε πουνού ίτζρὰ ίτμεγὲ τζὰχτ ίτὲρ ίτι, Σπάρτηγην ίχτιγιαρλερινὶ ίπρὲτ ȧλαρὰκ, ȧνλέρ κι χὲρ βακὴτ τζοτζουκλαρὴν σουφραλαρηντὰ βὲ κιουρεσλεριντὲ πουλουνούπ, ȧνλερὲ μεσχούρ ȧταλερινὶν φαζιλετλερινὶ βὲ καχρεμὰν ȧμελλερινὶ νάκλ ίτερλὲρ ίτὶ ȧνλερτὲν ίπρὲτ ȧλμαλερὶ ίτζούν.

Γεροστάθης σὴκ σὴκ χατηρλερινὲ Ἰσοκράτης ȧλιμὶν σού κελαμλερινὶ κετιρὶρ ίτί· « Ἐγὶ ζατλερὶ ἐσιτμὲκ τζὸκ μαλλερτὲν ἐβλάτηρ, ζίρα μὰλ κολάγι τελὲφ ὸλούρ, λάκιν ἐγὶ νακλιγετλὲρ ίλμὶ βὲ φαζιλετὶ πεϊτὰ ίτερλὲρ, πουνλάρκι ίνσανλερὶν γιάληγγηζ τουκενμὲζ βὲ ίολουμσούζ μαλλερίτιρ. »

Κασαπανὴν ἐβλατὴ, Σχολείονουν σαγιρτὶ, βὲ Γεροστάθησιν κουτζτζούκ τοστλεριντὲν πίρισι ἰδὶ πουνλαρὴ για-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[4b]

ζάντα. Τζοτζουκλοὺκ κεμαλετιμτὲ χὲρ νέ κι ἐσιττὶμ ἰσὲ ὅλ ἰχτιραμλοὺ ἰχτιγιὰρ ἴλε ὁλὰν οὺλφετλεριμτὲ πιτοὺν ἰομρουμοὺν ἔν τατλὴ βὲ ἔν κουζὲλ χουλγιαλερίτιρ· πουνλάρτηρ πίτουν ἰομρουμοὺν μουττετιντὲ πενὶ μουτλοὺ ἰτενλὲρ, ζίρα μούταϊμ ρουχανίτζετε πενὶ σὰζ ἰττιλὲρ, μεσρέπτζετε κουλαουζλετιλέρ.

Ἴμτι Γεροστάθης ἴλε κεζτικλεριμιζὶ, ιούλφετλεριμιζὶ, ἐγλεντζελεριμιζὶ νιγὲτ ἰττίμ κι γιαζὴπ στάμπα ἴλε ἰϊλὰν ἰτεγὶμ, σοὺ οὺμὶτ ἴλέ κι πουνλαρὴν ἰϊλανὴ ὅλ μεμλεκιὰτ σεβιτζὶ ἀτεμὶν μουτλοὺ τζανηνὰ χὸς κιορουνετζέκτιρ, ζίρα σοὺ νασιχατλερὶ βεφατηντὰν σογράτα ὅλ κατὰρ σεβτιγὶ βὲ βατανηνὴν ἴλερουλεμεσινὶν τατλὴ οὺμιτλερὶ ὁλὰν Ἕλληνος τζοτζουκλερινὶν μεσρεπλερινὶν τουζελμεσινὲ βὲ βατὰν σεβιτζὶ ὁλμαλερινὲ γιαρτὴμ ἰτετζέκτιρλερ.

Ἁλτζὰκ κιονουλλοὺ βὲ μιλαὶμ ὁλτουγοὺ σεπεπτὲν νὲ Ἀμερικαϊ πὲν πουλτοὺμ τεγὶ ἰογουνοὺριτὶ, νέτε παρουτού. Ἀντζακ πιζὲ σοϊλετικλερὶ βὲ νὰκλ ἰττικλερὶ ματτελερὶ γιὰ ἐσιττικλεριντέν, γιὰ ὀκουτουκλεριντὲν, γιάχοτ βακιτλερὶν ταρὶφ ἰττικλεριντὲν ἰογρενμὶς ἰτί· τεμέκ κι Γεροστάθησιν σοϊλετικλερὶ γιεγγὶ κιορουνμὲ νὲβ ἰτζὰτ ζατλὲρ τεγὶλ ἰτι· βὲ πάχουσους τζοκλαρὴ ἐσκὶ βὲ τζοκλαρηνὰ ἀσικιὰρ ἰσελέρτε μούταϊμ τουχὰφ βὲ φαϊτελὶ ἰτιλέρ.

Ἐσκὶ βὲ τζούμλενιν πιλτιγίτιρ Κιουνέστε, λάκιν νὲ κατὰρ χὸς βὲ φαϊτεμέντιρ τζούμλεσινε, βὲ πάχουσους χαρανλὴκ βὲ νεμλιὰκ μαχπούς χανελὲρ τερουνιντὲ ἰομοὺρ βεριτζὶ περβιλεριντὲν μαχρούμ ὁλανλαρά!

Χάκεζα ὅλ χὲρ κιουνκὶ γετιγιμὶζ ἐκμὲκ ταχὶ τζούμλενιν πιλτιγὶ βὲ τζούμλεγε ἄλεσσεβί τιρ, λάκιν ἀτζ ὁλανλὲρ νὲ κατὰρ τατλὴ βὲ χελασετλοὺ πουλουρλὰρ πουνού! Πιζ κουτζτζοὺκ τζοτζουκλέρτε Γεροστάθησι

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[5a]

ἐσιττιγιμιζτὲ ἰλμὶν βελάϊ νιϊμὲτ ὸλὰν περβιλεριντὲν μα-
χροὺμ ἰτίκ· κεντζλὶκ πιλκισιζλιγινὶν καρανληγηντὰ τεπε-
λεντιγιμιζτὲ ἰλερουλεμὲκ βὲ τουζελμὲκ ἀτζληγηντά ἰτίκ.
Ἰμτι ὅλ ιχτιγιαρὴν κελαμλερὶ βὲ νακλιγετλερὶ ἀκλημηζὴ
σαφκλεντιρτικλερὶ βὲ γιουρεγιμιζὶ πεσλετικλερὶ ἰτζοὺν
χάκηκαν πιζλερὶ χὲμ μεσροὺρ χὲμ κούλλιϊν φαϊτεγὲ μου-
εσσὲρ ἰτερλὲρ ἰτί.

Φαζιλετὶν τιλπερλιγὶ, χὲρ νὲ κατὰρ πὲκ ἐσκὶ ἰσέτε,
μούταϊμ γιεγγὶ, σενλὶ βὲ σόλμαγιτζητηρ· ἀτὲτ βὲ βακὴτ
πουνοὺν κηγιλτζημλερινὶ βὶ παρλακληγηνὴ ἀζαλτατζὰκ
γερινὲ ταχὰ ζιατε ἀρτηρηρλέρ. Γεροστάθηστε ἄτεταν γιου-
νὰν φαζιλετλερινὶν σολμὰζ τιλπερλικλερινὶ κιοζλερι-
μιζὶν ιὸνουνὲ κετιρὶρ ἰτί.

Γεροστάθησιν νασιχατλεριντὲν βὲ τζεβαπλεριντὲν χα-
τηρημτὰ καλανλερὶ γιαζτηγημτὰ τζὰχτ ἰττίμ κι κεντου-
σινὶν σαφὶ, ἀτζὴκ βὲ λεζὶζ ταπιρινὶ χὴβζ ἰτεγίμ· ἔμμα
τακρὶρ ἰτμεγὲ πορτζλούγιουμκι τζανσὴζ κεαγὴτ οὐζε-
ριντὲ ὅλ σαλὶχ ιχτιγιαρὴν λισάνεν ὸλὰν τζεβαπηνὴν τζι-
λαλὴ τατλὴληγηνὴ βὲ τεσιρλὶ παρλακληγηνὴ κιοστε-
ρέμετιμ.

Ζικιρλεριμὶ γιγιρμὶ τιὸρτ πεντὲ τακσὶμ ἰτοὺπ, χὲρ πὶ-
ρισινὶν πασηνὰ Ἀλφαβήτανην γιγιρμὶ τιὸρτ χαρφλεριντὲν
πιρισινὶ κοτούμ· τζούνκι τζοτζουκλοὺκ κεμαλετιμτὲ Γερο-
στάθηστεν χὲρ νέκι ἐσιττὶμ ισε μούταϊμ πελλετίμκι ἰο-
μουρούν πογιοὺκ σαναατηνὴν Ἀλφαβήταση-
τὴρ, πού Ἀλφάβητον κι χὲρ πὶρ Ἕλληνος τζοτζουγουνὰ
ἰομρουνούν μουσκιοὺλ κιταπηνὴ χοσνουτλοὺκ ἴλε ὁκου-
μαγὰ κατὶρ ὸλμασὴ ἰτζοὺν πὲκ ἰκτιζαλήτηρ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

B.

ΠΙΡΙΝΤΖΙ ΤΕΜΕΛ.

« Τρεῖς εἰσὶν ἀρεταὶ τὰς χρεὼν σ' ἀσκεῖν, τέκνον·
» Θεούς τε τιμᾷν, τούς τε θρέψαντας γονεῖς,
» Νόμους τε κοινοὺς Ἑλλάδος· καὶ ταῦτα δρῶν,
» κάλλιστον ἕξεις στέφανον εὐκλείας ἀεί. »
(Εὐριπίδου).

« Σοὺ οὔτζ φαζιλετλερὶ ἰτζρὰ ἰτμεγὲ πορτζλού-
» σουν, γιὰ ἐβλὰτ, γιάνι Ἀλλαχὰ βὲ σενὶ πεσλε-
» γὲν Ἀταλαρὰ βὲ Ἑλλάδανην ἄλελ οὐμοὺμ
» κανουνλερινὲ ἰζζὲτ ἰτμελίσιν·βὲ πουνλαρὴ ἰτζρὰ
» ἰτδικτὲ, ἰζζετὶν ἐπέτι τατζηνὴ κεγινετζέκσιν. »

Κὴς κιουνλερινὶν μερακλὴ βὲ πουσλοὺ πουλουτλερὶ ἄρτηκ ταγηλμὴς ἰτὶ· παγτζελὲρ, ὀβαλὲρ, ταγλὲρ κιουζέλ βὲ τζεσίτλὶ ἐλπισελερινὶ κεγινμεγὲ πασλαμὴς ἰτὶλὲρ, βὶ πουλπουλλὲρ σεφαλὶ παχὰρ μεβσιμινὶν κερὶ κελμεσινὶ κιουζέλ βέ καϊτελὶ σετὰ ἰλε χαπὲρ βερίορλαρ ἰτὶ, βὲ πού βακιττὲ Γεροστάθησιν κασαπαμηζτὲ γιαπτουγὴ Σχολεῖον δοξολογία βὲ ἁγιασμὸς βὲ λιτανεία ἰλε ἀτζηλτή.

Μάθημαλεριν πασλανκητζηντὲν πὶρ κὰτζ κιοὺν σογγρὰ Γεροστάθης ἀκσαμτὰν πιζλερὲ τενπὶχ ἰττίκι σαπάχλεϊν ἔρκεντεν ἐβινὲ τζὲμ ὀλαλὴμ, ζίρα πιζὶ πὶρ σαχρεγὲ κιοτουρετζέκτιρ τετί.

Τζούμλεμιζ τζὰχτ ἰττὶκ κι ἐρκὲν καλκαλήμτα σαχρετέντε μαχρούμ κάλμαγιαλημ, Γεροστάθησιν χὸς βὲ γιαρενλικλὶ ιούλφετιντέντε.

Καρὰρ βεριλμὶς σααττὲ τζούμλεμιζ ἐμρὶ ούζρὲ ἐβιντὲ τζὲμ ὀλουντίκ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[6a]

Φάκατ χοτζαταδλεριμὶζ Ἰωάννης βὲ Ἀθανάσιος χιορούνμετιλερ, ζίρα πουνλὰρ σαπὰχ οὐγικουσουνοὺ τζὸκ σεβτικλερὶ σεπεπτὲν, τοστλερινὶν φεντπὰζ κουτζακλεριντὲν ἀϊρηλάματηλαρ.

Τὶντζ βὶ σιὰζ ἰχτιγιὰρ πιζλερὶ κασαπανὴν γιανηντὰ πὶρ τζιτζεκλὶ ὀβατὰν κιοτουροὺρ ἰκεν, σὸ τεπεγὲ τζηκτηγημηζτὰ πὲκ κιουζὲλ πὶρ σεγὶρ κιορετζέγιζ τετὶ.

Τζαπούκ! τζαγηρὴρ ἰτί πιζλερὲ γιολτὰ, βακτή ἴλε σεγιρὲ γετισελὶμ. Γεροστάθησιν βιτζουτινὶν χαφιφλιγὶ πὲκ τεατζοὺπ ὁλουνατζὰκ ζὰτ ἰτὶ, ζίρα τζαϊλερτέντε χεντεκλερτέντε κὲντζ κιπὶ σητζηρὰρ ἰτὶ, γιοκουσλερίτε πὲκ κολαϊλὶκ ἴλὲ τζηκὰρ ἰτί.

Κουνεσὶν τζαβμασή.

Τεπενὶν οὐζερινὲ γετισὶτιγιμιζτὲ ἄγγσηζτὰν κιοζλεριμιζὶν ιὸνουνὲ κιουζὲλ βὲ κεγγὶς πὶρ ὀβὰ ἀτζηλτὴ, ὀβανὴν οὐτζουντὰ κιὸγ γιουζουνοὺν γὲρ γιουζουνὲ γιαπησὴρ κιπὶ κιορουντουγοὺ γερτὲ Γεροστάθης πιζὲ πὶρ κιὸλ κιοστερτὶ, βὲ πιζὲ πὶρ κὰτζ τακὴκά πού κιολὲ τογροὺ, τικκὰτ ἴλε πάκην τεντί. Ἰμτὶ ἰϊτικὰτ βὲ σικουτλοὺκ ἴλε τζούμλεμιζ κιοζλεριμιζὶ κιολὲ τογροὺ τικτίκ.

Οὔφουκ καρανλὴκ βὲ πουσλοὺ κιορουνούγιορ ιτί· λάκιν πίραζτὰν σογρὰ κιὸκ γιουζοὺ πασλατὴ ἀζὰρ ἀζὰρ σεφακλενμεγὲ, βὲ πουλουτλὰρ γιαλτὴ ζλανμαγὰ, βὲ κιολοὺν σουλαρηντὰν κουνεσὶν κουρρεσὶ ἀγὴρ ἀγὴρ τζελαλέτ ἴλε ἀλτοὺν κουρρὲ κιπὶ τζηκάγιορ ἰτὶ, κιολοὺν σουλαρηνὴ πὲκ παρλὰκ κουμούς κιπὶ κιοστουρερὲκ βὲ τζεμὶϊ ταπιατὰ παρλακλὴκ βὲ τζελὰλ βερερέκ.

— Νὲ παρλάκ! νὲ κιουζὲλ σεγίρ! τζαγηρτὴκ τζούμλεμιζ πὶρ ἀγηζτὰν, ζίρα πασκὰ τεφὰ ταπιγιατὴν πού κιπὶ χεϊπετλὶ σεγιρινὶ κιόρμεμις ἰτίκ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

—Ἰχτιγιὰρ τηκκὰτ ἴτιν βὲ χεϊρὰν κάληγν, γιὰ ἐβλατλερὶμ, τετὶ πιζὲ, Ἀλλὰχ χὲρ κιοὺν σαπάχλεϊν κιουνουζοὺν ποὺ παρλὰκ γηλτηζηνὴ νὲ κατὰρ τζελαλέτ ἰλε κιοντερίγιορ, κι κιουζὲλ σεφακὴ ἰλε σεφὰκ βερσὶν, σητζὰκ περβιλερὶ ἰλε πιζίτε, χαϊβανλερίτε, φυτανλερίτε ἠσηντηρσήν. πίτουν ταπιὰτ καρανλὴκ, σαραρμὴς, σολμοὺς κιπὶ ὁλατζὰκ ἰτὶ, ἔγερ Ἀλλὰχ κιουνές ἰλε σεφὰκ βεροὺπ βὲ κηζτηροὺπ ιὁμοὺρ βέρμεμις ὁλσὰ ἰτί. Ἀλλαχὴν ποὺ ἀζὶμ μαχλουκοὺ ὄκατερ τζελαλετλὶ, ὄκαταρ κερεμκιανίτιρκι, χάττα τζὸκ μιλλετλὲρ πιλκισιζλικλεριντὲν μαχλουκοὺ Γιαρατητζὴ κηγιὰς ἰτοὺπ, κιουνεσίτε τζεμίϊ ποὺ ἀλέμι τζιχαντὰ πουλουνανλερίτε χὰλκ ἰτὲν σαχὶχ Ἀλλαχὰ σετζτὲ ἰτετζὲκ γερτὲ κιουνεσὲ Ἀλλὰχ τεγιοὺ σετζτὲ ἰττιλέρ.

Ὅλ βακὶτ Γεροστάθης πὶρ κὰτζ κιουνλὲρ μουκάττεμι Ἰωάννινανην μαχπουσχανελεριντὲν κουρτουλοὺπ κασαπαγὲ κελὲν Δῆμος ἰσμιντὲ πὶρ κιμέσνεϊ χατηρημηζὰ κετιρτίπιτζαρὲ μοὺμ κιπὶ σαραρμὴς ἰτὶ, κιοὺζ μεβσιμινὶν γιαπρακλερὶ κιπὶ σολμοὺς ἰτὶ, ζαὶφ, κουββετσὶζ βὲ ἰολοὺ χαλιντὲ ἰτί.

— Βὲ νίτζουν; τζούνκι γὲρ ἀλτηντὰ πὶρ καρανλὴκ μαχπουσχανεγὲ Ἀλὴ πασατὲν ἀτηλοὺπ τεμὰμ ὅν σενὲ κιουνεσὶν περβιλερινὶ κιόρμεμις ἰτὶ, πουνλὰρ ἰλέ κι μερχαμετκιανὴ Ἀλλὰχ μαχλουκλερινὲ χαγιὰτ βερίρ.

Ἴμτι χέρ κιοὺν σαπάχλεϊν, Ἀνατολικὸς χριστιὰν ὁλτουγημὴζ ἰτζοὺν, Ἀνατολὰ γιάνι κιοὺν τογουγιὰ τζεβιρελὶμ κιοζλεριμιζὶ, βὶ χάμτ οὐ-σενά ὀκουγιαλὴμ, βὲ τεσεκκιουρλέρ σουναλὴμ γιουτζελερτὲ σακὶν ἰτενὲ, ποὺ παρλάκ γιλτηζὴν βασητασὴ ἰλε πιζλερὲ γὲρ γιουζουντὲ παγησλατηγὴ ιὁμουρὲ χαγιὰτ βερενέ.

Λάκιν Ἀνατολτὰν, τετὶ ἰχτιγὰρ, φάκατ χαγιὰτ βεριτζὶ

2

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κιουνὲς τζηκμάζ. Ἀνατολουτὰν ἔτζηκουπ κιοὺν πατὴ ταραφηντεκὶ Εὐρώπαγε Ἕλληνοσλεριν βασιτασὴ ίλε ταγηλτὴ Ἰλὶμ, Σιϊρλὶκ, Φιλοσοφία, Καλλιτεχνία γιάνι σαναὰτ κιουζελλιγὶ, σεχριλὶκ, σερπαζλὴκ, βὲ νίχαγετιντὲ Χριστιανλὴκ ταχὶ, γιάνι Ἰμανὴν, Οὐμιτὶν, Μουχαππετὶν βὲ ἐγιοὺ ἀμελλερὶν πού ίλαχὶ βὲ σαχὶχ μεσχεπί.

Ἴμτι καβὶ βὲ μιοχκὲμ τουραλὴμ, γιὰ ἐβλατλαρὴμ, Χριστοζουμουζοὺν Ὀρθόδοξος Ἐκκλησίασηντα, πού Ἐκκλησίαννην Ἀλλαχὴν ἐλὶ ίλε κουρουλμούς τεμελλερινὶ καζμαγιὰ τζὰχτ ἰτενλὲρ ἰτζοὺν ἀτζησαλήμ· Βὲ ἔγερ χριστιὰν βὲ πάχουσους Ἀνατολικὸς χριστιὰν ὀλτουγημὴζ ἰτζοὺν πιζὶ κοβαλαρλάρ ισε, πιζὲ κὰς ἰτερλέρ ισε, τζεμίϊσινε καχρεμανλὴκ ίλε σὰπρ ἰτελὶμ, βὶ νίχαγιετιντε χελὰς ὀλατζάγηζ, μουζαφφὲρ ὀλατζάγιζ. « Ὁ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται », « νιχαγετινὲ κατὰρ σάπρ ἰτὲν χελὰς ὀλατζάκτηρ », τετὶ πιζὲ Ῥαππιμὶζ Ἰησοῦς. Ἀλλαχὴν Ὀγλούτα γὲρ γιουζουντὲ φάκατ κερτζεγὶ σογιουλετὶ βὲ πάχουσους ἀζὶμ κερτζεκλικλερί.

Τζιτζεκλερ.

Ὅλ τεπενὶν ούζεριντὲν κιουνεσὶν τογμασηνὴν κιουζὲλ σεϊρινὶ τεατζοὺπ ίλε σεϊρὰν ἰττικττὲν σογγρὰ πασλατὴκ ὀβαγιὰ τογρού ἐνμεγὲ, πούκι ἐββελιντὲν γεσίλλιγὶν βὲ τζιτζεκλερὶν κιουζελλιγιντὲν τοναμὴς ἰτὶ, λάκιν ὅλ βακὶτ κιουνεσὶν κετζενὶν τζηγινὴ ταγηττηγὴ σεπεπτὲν τακὰ ζιατε παρλὰκ κιορουνούγιορ ἰτί.

—Ὅλ βακὶτ, Γεροστάθης τετὶ πιζὲ, πού ὀβανὴν γεσὶλ ρεγκὶ νὲ κατὰρ τατλήτηρ, βὲ κιοζλεριμιζὲ νὲ κατὰρ χὸς κιορουνούγιορ! Τζεβίριν κιοζλεριγγιζὶ κιὸκ γιουζουνέτε, πάκην μαβὶ βὲ μιλαὶμ ρεγκινὲ, νὲ κατὰρ χοσνοὺτ ἰτέγιορ,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

γιουρεκλεριμιζὶ νὲ κατὰρ μιλαϊμλαντηρήγιορ! Ἐλπέττε ὀβανὴν γεσὶλ ρεγκιντὲν βὲ κιοκγιουζουνοὺν μαβὶ ρεγκιντὲν ταχὰ σηραλὴ βὲ ταχὰ τατλὴ ρεγκλὲρ ἀρζουλεμεμὶζ μουμκὶν τεγὶλ ἰτί· πού τετιγίμτε ὄκαταρ κερτζέκτιρ κι, χάττα κιοζλεριντὲ ιὸζουρού ὁλανλέρτε πὶρ τζούζι τεσελλὶ πουλμὰκ ἰτζοὺν μούταϊμ γεσὶλ βὲ μαβὶ ρεγκλερὲ πακμαγὴ ἰστερλέρ.

Πάκην πού τζεσιτλὶ βὲ πὲκ σεφαλὴ βὲ τουχὰφ τζιτζεκλερέτε! πουνλὰρ ἴλε Ἀλλὰχ ὀβανὴν γεσὶλ ρεγκινὶ τζεσιτλεντιρούπ κιοζλεριμιζὲ ταχὰ τουχὰφ βὲ κιοζὲλ κιοστουρμὲκ ἰστετί. Σεγίρτιν ἴμτι, γιὰ ἐβλατλερὶμ, βὲ σιζλερίτε πού τζιτζεκλιρίτε γιαρατὰν τζούμλετεν σαλὶχ Ἀλλαχὰ τεσεκκιουρλού γιουρὲκ ἴλὲ τοπλάϊν πού τζιτζεκλερτὲν, βὲ χάμτ-ου-σενὰ ὀκούγιουν Γιαρατητζηγιά.

Γεροστάθης πὶρ ταλὴν κιολκεσινὲ ὀτουρτού, πιζλέρτε τέρακαπ ὀβαγιὰ ταγηλτὴκ τζιτζὲκ τεβσιρμεγέ.

Χὲρ πιριμὶζ ἰστετιγὶ τζιτζεκλερὶ τεβσιρτικτε πασλατὴκ χάγκημιζιγκι κιουζὲλ τεγιού μουτζατελὲ ἰτμεγέ. Ἔμμα τζούνκι μουτζατελὲ τεσκὶν ὁλατζὰκ γερτὲ κιττίκτζε κηζησούπ ἀρτάγιορ ἰτί, τζούλεμιζ Γεροστάθησην γιανηνὰ κελτίκκι χάγκιμιζ ἔγγ κιουζὲλ τζιτζεκλερὶ τεβσιρτιγινὲ καραρ βερσίν.

Γεροστάθης κιουλτού, βὲ κόλαϊτζατζηκ μουτζεατελεμιζὶ τεσκὶν ἰττὶ τεγερέκ· τζούμλεσι κιουζὲλ βὲ τεατζουπὰ ἀγιάντηρλαρ, ζίρα τζούμλεσιντε Γιαρατητζηνὴν Ἴλμινὶ, Σαλιχλιγινὶ, Κουτρετινὶ κιορούρουζ βὲ τεατζούπ ἰτέριζ.

Ἰχτιγιὰρ ὅλβακητ πιζὲ σαατηνὴν ἀλιατλερινού κιοστερούπ σουὰλ ἰττὶ πού ἀλεατλὲρ κεντού πασλερινὲ βὲ πάχτ ούζερινέμι ὁλτουλάρ;

—Χάϊρ, τετὶκ τζούμλεμιζ πὶρ ἀγηζτὰν, σααττζὴ γιαπτὴ τεγὶλ πάχτ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Γεροστάθηστε γίνε σουὰλ ιττί κι ὰκλὴ βὲ κουββετὶ ὸλμαγιαν σαατὶζὴ σαατὴν ὰλεατλερινὶ γιαπὰ πιλίρμι ;

— Χάϊρ, τεγιοὺ καρσὴλὴκ βερτὶκ ιχτιγιαρὴν πού σουαλινέτε, ὸλ ζεμαν πιζὲ τετί,

— Ἔμμα ἔγν κουζτζοὺκ τζιτζεγὶν ὰλεατλερὶ σαατὴν ὰλεατλεριντὲν τερετζεσὶζ τεκμίλτιρλερ, βὲ τζὸκ ζιατὲ τεατζουπὲ σαγιάνδηρλερ. Ἔγερ χέρπιρ τζιτζεγὶν τοχουμουντὰν νάσηλ τογτουγουνού, νάσηλ ρεγκλεντιγινὶ, νάσηλ πόγιουτουγινὶ, βὲ κιοκλερινὶν βὲ πὲκ ιντζὲ ταμαρλερινὶν βασητασὴ ίλε πεσλεντιγινὶ, νάσηλ ραχγιὰ βερτιγινὶ τετζεσσούς ιτετζὲκ ὸλοὺρ ισεκ, ἐλπέττε ισκιὰτ ὸλατζάγηζκι πὰχτ πού κιπὶ ὰλεατλὴ ζατὴ χασὴλ ιτούπ μεϊτανὰ κετιρέμεζ, ἄντζακ σαατὶζηνὴν ὰκληντὰν βὲ κουββετιντὲν πὲκ τζὸκ ούστούν πὶρ ὰκὴλ βὲ κουββὲτ γιαραττὴ πού τζιτζεκλερί.

Ἔμμα, τετὶ ιχτιγιὰρ, χαϊβανλερὶν ὰλεατλερὶ νὲ καὰρ ταχὰ ζιατε ἴλμ. ίλε βὲ τεκμιλλὶκ ίλε γιαρατὴλμησὶλάρτιρ !

Βὲ ὅλ σαατὴν, ὅλ τουνγιὰ τετιγιμὶζ ζατὴν πογιούκ ὰλιατὴ βὲ τερτιπὶ νέ καὰρ χεϊπετλού βὲ τεατζουπετλίτιρ ! πού πογιούκ βὲ ὰτζαίπ τουνγιανὴν σαατὶ Κιουνεστὲν, σεϊγιαρελερτὲν, ὰσασλερτὲν βὲ ὰλεσσεβὶ τζεμίϊ κιὸκ γιουζουνούν κουρρελεριντὲν ιπαρέτιρ, πουνλάρκὶ πελλὶ βακιτλερτὲ βὲ γιολλαρτὲ κημηλτανηρλὰρ βὲ φελέκι σεμαβετὶν τερουνιντὲ ὰζὶμ καϊτὲ ίλὲ βὲ ὰσλατζα ὰρκασὴ κεσιλμεκσίζιν τολασηρλάρ.

Ἐλπέττε νὲ πὰχτ βὲ μουρὰτ, νέτε ινσανὴν κησὰ ὰκλὴ βὲ ταχὰ κησὰ κουββετλερὶ πού κιπὶ ὰτζαίπ βὲ χεϊπετλού ὰλεατλερὶ, πού κιπὶ ίλαχὴ βὲ ταπιγιαττὲν ούστούν καϊτελερὶ πεϊτὰ ιτούπ μεϊτανὰ κετιρέ πιλούρ ίτι.

Ἴμτι ταπιγιαττὲν ούστούν πὶρ ὰκὴλ, πὲκ γιουτζὲ πὶρ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[8b]

ilîm bè tèretzesiz Koubbèt pounlarèn tzemiïsini χálk ittí· bè ól sepeptèn (Pánsofos) iφrát akèllè bè (Pantodúnamos) χèr seïè katìr tériz 'Allaχèn, tzènanégn Giaratètzènènèn ismené.

Daυíd Neïgampèr Giaratètzènégn ilmenè bè ázim χaρaketinè tespiχát ittigintè pèk togrou soïlèr ití. « Nè katár ázim bè tetzaïpetlítirler amellerìn, giá 'Rápti! tzémaasènen ilm ilè giaraττégn.

Milletimizín égn èskì bè égn álìm Siïrì 'Omηros taχì tapigiatè tekmílan ezpèr itoup Gioutzelertekì 'Allaχèn tzoúmletèn koutretlou oltougnè fárk itìp 'Odússeiasèntà telalèt ittì tegerék. « Theòs..... gár dúnaται ápanta » « 'Allàχ χèr seïè katírdir. »

'Allàχ tzoúmletèn salìχ petèr oltougou sepeptèn χèr nékι taàm itzoun, roúpa itzoun, otouroup χébz olmamèz itzoun ikticà isè, tzoúmlesini mourát ittoukté, tzitzeklerìn taχì χesapsèz tzesitlikler ile istetíki sezkilerimizíte mesrour itsin giourekleriмizíte tonatsén.

Tzitzeklèr merχametkianì 'Allaχèn gèr giouzountè χazèr nazèr oltougnè χatèrèmèzà ketiriler, bè pizè onà fárz olàn mouχappetìn bè tesekkiouroun portzlerinì taarìf itèrlér. Lákin tzoúmle tapigiáttе Giaratètzènèn βarlènègnè bε χazèrlènègnè taarìf itér.

Pou tapigiát, tetì pizlerè ichtigiár, 'Allaχèn χesapsèz tzelilletinì terkiàr itér· χesapsèz bè bekarlè pìr ipatetχanetèn matè nétir ; Pou ázim χanenìn koupesì kióg giouzounoún χesapsèz koupesítir bè pounoúgn sobounmèz lampádalarè kiounesìn bè χesapsèz gnlètèzlarèn sobounmèz sabklerí! Pou χanenìn terounintè poulountoúktza ásatza Gioutzelertè sakìn itenè χámt—ou—senà okoumatàn tour ólmagialém.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Σαλὶχ ἰχτιγιὰρ Ἀλλαχὴν τζούμλε χάλκ ἰττουγὶ ζατλερὶ σεβὲρ βὲ τεατζτζοὺπ ἰτὲρ ἰτὶ, λάκιν τζιτζεκλερὲ ἄϊριτζε πὶρ μεϊλὶ βὲ σεβτασὴ βὰρ ἰτὶ, βὲ πάγτζεσιντέτε τζιτζεκλερὲ ἄϊριτζε τεβὰμ ἰτὲρ ἰτί. Βὲ ἰχτιγιαρὴν κιουζὲλ τζιτζεκλερὲ ὁλὰν μουχαππετὶ βὲ τεβαμὴ τζανηνὴν σαλιχλιγινὶ ἀσικιὰρ ἰτὲρ ἰτί. Ζίρα χὲρ κὶμ ταπιατὴν τζελαλετινὲ χαϊρὰν καλὴρ βὲ κιουζελλιγινὶ σεβὲρ ἰσε, μούτζερρετ πουνοὺ χάλκ ἰτενὲ ἰϊτικὰτ βὲ μουχαππὲτ κιοστερίρ. χὲρ κίμτε Ἀλλαχὴ σεβὲρ βὶ ἰϊτικατλοὺ πουλουνοὺρ ἰσε, μούτζερρετ τζανηνὴ σαλὶχ βὲ φαζιλετλοὺ, ιὸμρουνούτε μουτλοὺ ἰτέρ.

Κοὺς γελεκλερί.

Γεροστάθησιν ὁτουρτουγοὺ ταλὴν ἀλτηντὲ πίραζ κιουζὲλ γελεκλὲρ πουλτοὺκ, βὶ ἀνέτε κιοστουρτοὺκ κι ὅτα τζεσίτ βὲ τουχὰφ ρεγκλερινὲ τεατζτζοὺπ ἰτσούν.

— Βάκαα πὲκ κιοζέλτιρ πού ρεγκλὲρ τετὶ πιζὲ, βὲ σεβινίγιορουμ κι σιζλέρτε Ἀλλαχὴν ἀμελλερινὲ τηκκὰτ ἰτοὺπ τεατζτζοὺπ ἰτμεγὲ πασλατηνήζ. Ἀλλὰχ πού κιουζὲλ ρεγκλὲρ ἴλὲ κουσλαρήτα τοναττὴρ, κιοζλεριμιζίτε μεσροὺρ ἰτέρ. Λάκιν πού γελεκλερτὲ κιουζὲλ ρεγκλερτὲν ματὲ ταχὰ σάγιρ τζὸκ τεατζτζοὺπ ὁλουνακζὰρ ζατλὲρ βάρτηρλαρ, πουνλάρκι Γιαρατηττζηνήγν ἰλμινὶ, μουράτι ἀλιασηνὴ, σαχιχλιγινὶ βὲ γιαραττηγὴ ζατλερὶ μακσὰτ ἴλε γιαραττηγηνὴ ἀσικιάρ ἰτερλὲρ.

Γελεκλὲρ Ἀλλαχὴν κουσλαρὰ βερτιγὶ ἐλπισέτιρ· ἴμτι κὴς κιουνλερὶ σητζὰκ χήβζ ὁλσουνλὲρ ἰτζοὺν τηκκὰτ ἴτιν κι πού ἐλπισελερὶν κερεστεσὶ παμπουγὰ βὲ γιουγγὰ πεγγζὲρ, βὲ ἀνλὲρ κιπὶ σητζὰκ τουτάρ. Ἴμτι Γιαρατηττζὴ φάκατ ἐλπισενὶν τισαρήτζα παρλακληγηνὰ τηκκὰτ ἰτμετὶ, ἀντζακ ἰκτηζὰ ἰτὲν σητζακληγηνήτα ἰχσὰν ἰττί.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Χάκεζα κουσλὲρ γελεχλὲρ ἰλε οὐτζατζὰκ ἰτιλὲρ. Ἴμτι ἔγερ κουσλερὶ γιουμσὰκ τουϊλὲρ, γιάχοτ σὲρτ καπουκλὲρ ιὸρτσὲ ἰτι, ἐλπέττε πουνλὰρ ἰλὲ χεβαγὶ γιηρτὴπ οὐτζάμαγιατζακλέρἰτι· ὅλ σεπεπτὲν Ἀλλὰχ πουνλαρὴν κανατλερινὶ χὲμ κολάϊ κημηλτανητζὴ, χὲμ καβὶ γιαραττήκι τααμλερινὶ βὲ βατανλερινὶ βὲ ἰκλημλερινὶ πουλμὰκ ἰτζοὺν κόλαϊτζατζηκ πουτακτὰν πουταγὰ, πὶρ μαχαλτὲν σάϊρ πὶρ μαχαλὲ οὐτζὰ πιλσουνλέρ.

Τζέμιϊσιντε, Ἀλλαχὴν τζούμλε ἀμελλεριντὲ ἰλαχὶ μουρὰδ, ἔγν τεκμὶλ μακσὰτ βὲ ἔγν πογιοὺκ σαχιχλὶκ κιορουνούρ! Ἴμτι χάκκαν τέριζ βὲ ἰμὰν ἰτέριζ κι τζούμλετεν σαλὶχ Ἀλλὰχ χὲρ γερτὲ χαζὴρ ναζήρτηρ.

Ποὺ τζεβαπλερτὲν σογρὰ χάϊλουτζε βακἰτ σουκιούτ ἰττὶ, κιορουνουσὰτὲ μακσατὴ κιουτζτζοὺκ ἀκλημηζὰ μεϊτὰν βερμὲκ ἰτίκι ὁλὰν τεφτισλερὶ ἀγναγιοὺπ χάζμ ἰτέ πιλσὶν, γιουρεγιμιζτέτε Γιαρατητζημηζὰ πόρτζ ὁλὰν ἐφκιαρλὲρ βὲ φεϊλλὲρ τεμελλεσσινλέρ.

Μεϊβεσὶζ Αγατζλέρ.

Σικουτλοὺκ ἰλε ἰλερουλεγερὲκ πὲκ κιουζὲλ πὶρ τζηνὰρ ἀγατζηνὰ γιακλασὶτὴκ, ἀνήνγ κι γιανηντὰν οὐσοὺλ οὐσοὺλ πεῤῥὰκ πὶρ σοὺ ἀκάγιορ ἰτί.

Πιλμὲμ χοτζατασλεριμιζτὲν χάγκισι Γεροστάθησε τετί, — Ποὺ τζηνὰρ ἀγατζὴ μεϊβατὰρ ὁλσὰ ἰτὶ, σίμτι πίραζ μεϊβὲ γὲρ ἰτίκ· Ἀλλὰχ ποὺ μεϊβεσὶζ ἀγατζλερὶ νίτζουν γιαραττή; βὲ ποὺ τζάϊτε ποὺ γιαζηνὴν γιουζουντὲ νὲ φαϊτὲ ἰτέρ; κασαπατὲ ὁλσὰ νὲ κατὰρ ταχὰ ἐγὶ ὁλατζὰκ ἰτί;

— Ἀλλὰχ, γιὰ ἐβλατὴμ, τετὶ ἰχτιγιὰρ, τζηναρήτα, τζαίτε, σενίτε βὲ τζεμίϊ τζηχανήτα γιαρατὰν Ἀλλάχ, σεντέντε πεντέντε βὲ ἰνσανλερὶν ἔγν ἀλιμλεριντέντε πὲκ τζὸκ ζιατε πιλοὺρ ἰτι, βὲ πιλίρ. τηκκὰτ ἴτ ποὺ τζηναρὴν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[10a]

πουτακλεριντὲν ἀρασιντὲ νὲ κατὰρ κοὺς γιουβαλερὶ ιὸρουλ-
μουσλέρ! Εσίτ κι νὲ κατὰρ κοὺς γιαβρουλερὶ πού μεϊβε-
σὶζ ἀγατζὴν πουτακλεριντὲ ραχατλανούπ πὲκ κιουζὲλ
καϊτὲ ἰλὲ ιὸτέγιορλαρ, παχαρὴν κιουζελλιγινὶ τεσπιχὰτ
ἰτέγιορλαρ, βὲ πιζλερίτε κιουζὲλ σεταλερὶ ἰλὲ μεσρούρ
ἰτέγιορλαρ! χατηρηγγτὰ ὸλσούν κι πού τζηναρὴν γιαπρα-
κλερινὶν ἀλτηντὰ κιουτζτζούκ κουσλὲρ κιὸκ γιουζουνούν
γιαγμουρουντὰν, κουνεσὶν σητζαγηντὰν, γιρτητζὴ κουσ-
λαρὴν τηρνακλεριντὲν χὴβζ ὸλουρλάρ. Νὲ κατὰρ τζο-
πανλὲρ, γιολτζουλὲρ γιαζὴν σητζαγηνὴν σιττετιντὲ κε-
λιρλὲρ βὲ πού ἀγατζὴν κιολκεσιντὲ ραχατλενιρλὲρ, βὲ
σουσουζλουκλερινὶ ὸλ πουναρὴν περράκ σουγιουντὰν το-
γιουρούπ Ἀλλαχὰ χάμτ-ού-σενὰ ὸκουρλέρ! Πουντὰν
ματὲ ἄτζαπα νὲ κατὰρ σουρουλερίτε καντηρμαζ πού
πιγγάρ!

Ὸτουρτουγουμούζ ἐβλὲρ, ραχατλαντηγημὴζ σκέμνελερ,
βὲ ούζερλεριντὲ ταὰμ ιττιγιμὶζ γιάχοτ γιαζτηγημὴζ σου-
φραλὲρ πού τζινὰρ κιπὶ μεϊβεσὶζ ἀγατζλερτὲν κεσιλούπ
γιαπηλμάτηρλαρ. Κὴς κιουνλεριντὲ νὲ κατὰρ τιτρεγετζὲκ
ἰτὶκ, ἔγερ πού μεϊβεσὶζ ἀγατζλὲρ βὲ πουνλαρτὰν ὸλὰν
κιομουρλὲρ ὸτζακλεριμιζὶ κηζτήρμαμης ὸλσαλὲρ ἰτί.

Πού τζεβαπλερτὲν σογρὰ Γεροστάθης ἀρκατασημηζὰ
μεϊβεσὶζ ἀγατζλερὶ βὲ πιγγαρλερὶ ἄρτηκ φαϊτεσὶζ πελ-
λέρμι τεγιού σουὰλ ἰττὶ, τζοτζούκτα καρσιλὴκ βερὶπ τε-
τί κι, σίμτι ἔγιτζε φὰρκ ἰττίμκι Ἀλλαχὴν πού μαχλουκ-
λερὶ ταχὶ ἰκτιζαλὴ βὲ φαϊτελίδιρλερ.

Βαχὰι χαϊβανλέρ.

στάθησιν κιουτζτζούκ τοστλεριντὲν πὶρ σάϊρηση
πουνά. — Πέντε φὰρκ ἰτέγιορουμκι μεϊβεσὶζ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[10b]

ἀγατζλὲρ φαϊτελίτιρλερ, λάκιν βαχσὴ βὲ κὰν σεβιτζὶ τζαναβαρλὲρ νεγὲ φαϊτὲ ἰτὲ πιλουρλέρ;

Ηοὺ σουαλὲ καρσηλὴκ βερμὲκ μουσκοὺλ ἰτί. Ἔμμα Γεροστάθης χοσνουτσουζλοὺκ κιοστερετζὲκ γερτὲ, πάχουσους ἀκσινὶ πὶρ ταρὶκ ἰλε ἀσικιὰρ ἰττούκι ποὺ σουὰλ κεντουσινὶ χοσνοὺτ ἰττί. Βὲ βάκαα ἰχτιγιὰρ κιουζτζοὺκ τοστλερὶ ποὺ κιπὶ τεφτισλὲρ ἰλὲ, γιάχοτ σουαλλὲρ ἰλὲ ἀκηλλερινὶ, μουλιαχαζελερινὶ χαρεκετὲ κογιοὺπ τζανλερινὶν ὀγιανὴκ ὀλτηγηνὴ κιοστερτικλεριντὲν ζιατετζε μεμνουνιετλὶκ κιοστερίρ ἰτί.

Ἀρκατασηγγηζὴν ποὺ σουαλινὲ καρσηλὴκ βερμὲκ κολάϊ τεγίλτιρ, τετὶ πιζὲ ὅλ βακίτ Γεροστάθης, ζίρα ἰνσανὴν κησσὰ ἀκλινὲ κολάϊ τεγίλτιρ Αλλαχὴν ἐσραρλερινὶ φὰρκ ἰτοὺπ τζεμίι χὰλκ ἰττουγὶ μαχλουκατλερὶν μακσατλερινὶ ὶογρενμέκ.

Νὲ κατὰρ ὀτλὰρ, νὲ κατὰρ κιοκλὲρ πὶρ βακὶτ μούστακιλ φαϊτεσὶζ βὲ ἀτιὲ πελλενὶρ ἰτι, βὲ λάκιν ἰνσὰν ἀκλὴ ἴλμ ἰλὲ βὲ γαϊρὲτ ἰλὲ σίμτι ἀσικιὰρ ἰττίκι τζεσὶτ χαστελικλερὶν χικμετλὶ μααλουτζελερὶ ἰμισλερ.

Νὲ κατὰρ ἀτζὴ γιάχοτ τουζλοὺ σητζὰκ σοὺ καϊναγιὰν πιγγαρλὰρ πὶρ βακὶτ ἀτιγὲ βὲ πάχουσους ζαραρλὴ ζὰν ὀλουρλὲρ ἰτὶ, βὲ λάκιν σίμτι πουνλὰρ ἰλὲ τζὸκ χαστελικλὲρ σιρὰ ὀλούγιορλαρ!

Ἐσκὶ βακιτλερτὲ κὶμ μεεμοὺλ ἰτὲρ ἰτί κι ὅλ τζούμλεγιε ἀσικιὰρ μηχλαντὴζ τασὴ βασητασὴ ἰλὲ πὶρ βακὶτ Κολόμβος Ἀμερικαϊ πουλατζὰκ ἰτὶ, σίμτιτε ἰνσανλὲρ γιάλγηνζ κιὸκ γιουζουνοὺ βὲ τεγγιζὶ κιορερὲκ βὲ πὶρ κιουτζτζοὺκ μηχλαντὴζ ἰννεσινὶν (πούσουλα) κουλαουζλουγοὺ ἰλε χεσαπσὴζ τεργιαλερὶ τεπελέγιορλαρ!

Κὶμ πιλοὺρ, τετὶ ἰχτιγιὰρ, ἰνσὰν ἀκλὴ πίραζ σενελερτὲν σογρὰ βαχσὶ τζαναβαρλὲρ χακκηντάτα νὲ ἀσικιάρ ἰτετζέκ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[11a]

τιρ, πουνλάρ κι σίμτι ατιγιὲ βὲ πάχουσους ζαραρλήτα κιορουνούγιορλαρ!

Βὲ λάκιν βαχτὶ τζαναβαρλὲρ χατηρήμὰ Σπάρτηνιν σερχὸς κιολελερινὶ κετιρίγιορλερ.

— Πού σερχὸς κιολελὲρ κιμλέρτιρ; σουὰλ ιττὶκ ιχτιγιαρέ· πούκι πιζλερὲ καρσηλὴκ βερούπ τετί,

— Έσκὶ Σπαρτιάτησλερ ἐβλατλερινὲ σερχοσλιγὴν νὲ κατὰρ μεκρούχ χὰλ ὀλτουγηνὴ κιοστερμὲκ ιτζοὺν κιολελερινὶ σερχὸς ιτούπ πού χαλτὲ πουνλαρὴ ἐβλατλερινὲ κιοστεριρλὲρ ιτί.

Βατὰν σεβιτζὶ τραγωδία γιάχοτ κωμωδία μουελλιφλερίτε τήπκησηνὴ ιτερλὲρ, ζίρα πεϊτλερὶ ίλὲ θέατροτα ικραχληγὰ μουσταχὰκ γιὰ πὶρ πατισαχὴν γιὰ πὶρ ζορπανὴν ἀμελινὲ πετὲλ πελασηνὴ πουλτουγηνὴ, γιάχοτ κιουλμεγὲ σαχεστὲ πὶρ σεφινὶν γιὰ πὶρ ταμακιαρὴν χάκκαν ζεβκλενιλτουγινὶ ἀσικιὰρ ιτερλέρ.

Ἰνσανλὲρ φάκατ ἐγὶ βὲ κιουζὲλ ἐμσαλλὲρ ίλὲ ἐγιλιγὲ καμετλενούπ τιουζελμεζλὲρ, ἄντζακ τζὸκ τεφὰ φεναληγὴν μεκρουχληγηνὴ βὲ χαραπατλού ζουχουρατλερινίτε κιορτουκλεριντὲ ικρὰχ ιτερλὲρ πουνού βὲ τιουζελιρλέρ.

Ἴμτι Ἀλλὰχ βαχτὶ τζαναβαρλερὶ γὲρ γιουζουντὲ χὰλκ ιττιγιντὲ, πέλκι πιζλερὲ πού κιπὶ τεμεγὶ ιστετί· «Σιζ, γιὰ » ἰνσανλὲρ, σιζλερὶ κι κεντὶ τασφιριμτὲ γιαραττήμ, βὲ » σιζλερὶ ἀκλιγιὲτ βὲ ιόλουμσούζ τζὰν ίλὲ τοναττήμ, πε» λεγκλερὶ,καπλανλερὶ βὲ πακὶ κὰν σεβιτζὶ τζαναβαρλερὶ » χατηρηνηζὰ κετιρούπ, πογουσμαλερὶ, κανλερὶ, σερτλι» κλερὶ ικρὰχ ἴτιν· μιλαὶμ, τατλὴ βὲ λατὶφ ὅλουν! Κουρτ» λερὶ βὲ καπουτζού κουσλερὶ κιορτουγινιζτὲ, καπητζή» ληκλερὶ, χηρσηζληκλερὶ ικρὰχ ἴτιν, βὲ ἰζζετλὶ, φαζὶ» λετλὶ βὲ χάκκ σεβιτζὶ ὅλουν! Ζεχιρλὶ ὅλμαϊν γιλὰν » κιπί! Χιλλεπάζ ὅλμαϊν τιλκὶ κιπί! Οὐζὰκ ὅλουν φενα-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

» ληκλερτὲν βὲ ἀρηλερὶ ἰπρενερὲκ φαζιλετὶ κεντουνιζὲ
» πὲντ ἴτιν· καριντζελερὶν ἐμσαλινὶ κιουτερὲκ κεντζλι-
» γινιζτὲ τζαλήσην κι ἰχτιγιαρληγηνηζτὰ ἀτζήκμαγια-
» σηνηζ!»

Ποὺ μεφοὺμ ἀρκατασημηζήντα μουσκουλινὶ χάϊλουτζε χὰλλ ἰττὶ, πιζλερίντε βαχσὴ χαϊβανλερὶν χὰλκ ὀλμαλερινὶν μακσατηνὴ ὀγρενμεγὲ ὀλὰν ἀρζουμουζοὺ χοσνοὺτ ἰττί.

Πιριντζὶ σαπὰχ σεγιαχετιντὲ κιορουνουσὰτὲ σαλὶχ ἰχτιγιὰρ γιουρεκλιριμιζὲ μουτλουλουγὴν πιριντζὶ τεμελινὶ τεμελλεσὶτιρμεγὶ ἰστετὶ, γιάνι Ἀλλαχὰ πὸρτζ ὀλὰν μουχαππετί.

Λινναῖος βὲ Κουτουπχανεσί.

Ἐβλατλερὶμ, τετὶ πιζὲ Γεροστάθης κερὶ τιονοὺπ κελὶρ ἰκὲν, ποὺ κιουνκὶ κιορτουγιμὶζ τζιτζεκλὲρ βὲ φυτανλὲρ χατηρημὰ μεσχοὺρ ἴλμι νεπατὰτ Λινναίοσου βὲ κουτουπχανεσινὶ κετιρίγιορλαρ.

Λινναῖος Σουηδίατε μεβλοὺτ ὀλοὺπ τζεμίϊ ιὸμρουνοὺ φυτανλερὶν τεφτισινὲ βὰκφ ἰττί. Βὲ πουνλαρὴ τεφτὶς ἰτοὺπ ἐζπερλετίκτιζε τεατζτζουποὺ βὲ χαϊρανὴ ἀρτὰρ ἰτί, ζίρα τζεμίϊσιντὲ Ἀλλαχὴν ἴλμινὶ βὲ κουββετινὶ πουλοὺρ ἰτί.

Βὲ ινσανὴν φαζιλετλοὺ ὀλμακληγηνὰ Ἀλλαχὴν χὲρ γερτὲ χαζὴρ ναζὴρ ὀλτουγηνὴ χατηρηνὰ κετιρμεσινὶ πὲκ τζὸκ φαϊτελὶ πουλτουγουντὲν, κουτουπχανεσινὶν οὐζερινὲ ἰρὶ χουρουφὰτ ἴλε σοὺ λουγατλερὶ γιαζτὴ « Φαζιλετλοὺ ὅλ, Ἀλλὰχ χαζήρδηρ.»

Ποὺ φιρασετλοὺ λουγατλερὶ γιαζαλὴμ πιζλέρτε σιλινμὲζ χουρουφλὲρ ἴλε ἀκλημηζάτα γιουρεγιμιζέτε.

Βὲ νάσηλ κι κιουντιοντοὺ τενιλὲν τζιτζὲκ μούταϊμ κιουνεσὲτζεβριλὶρ, ζίρα σητζακληγήτα, πογιουμεκλιγιτε, σαφ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κήτα πουντὰν ἀλὴρ, πόϊλετζε πιζλέρτε ἀκλημηζήτα γιουρεγιμιζίτε μούταϊμ 'Αλλαχὰ τζεβιρελὶμ. Βὲ ὅλ βακὶτ μούτζερρέττὲν ἰομρουμουζοὺν κιουνλερὶ ἰφτιχαρλὴκ ἰλὲ κετζετζέκτιρ.

« 'Αγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ »σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ » σου· αὕτη ἐστὶ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή· » «'Ράππιλ » 'Αλλαχηγγὴ τερούνι γιουρεκτὲν βὲ τερούνι τζαντὰν » βὲ πίτουν ἀκλὴγν ἰλε σέβ· πούτουρ πιριντζὶ βὲ πογιουκ » τεμπίχ· » τετὶ πιζλερὲ 'Ιησοῦς. Μέλι γιὰ ἐβλατλερὶμ, 'Αλλαχὰ πόρτζ ὁλὰν μουχαππὲτ φαζιλετὶν βὲ σάχιχαν μουτλουλουγοὺν πιριντζὶ τεμελίτιρ.

Σωκράτησιν Αλλὰχ ταλὲ ἰτζοὺν σοϊλετικλερί.

Λινναῖος Χριστιὰν ἰτὶ, τετὶ ἰχτιγιὰρ, λάκιν ἐσκὶ 'Αθηναγὴν φεϊλεσοφοὺ Σωκράτησὲ, χέρνεκατὰρ Χριστοστὲν τζὸκ σενελὲρ ἐββελὶ ἰσέτε, ἔμμα τογροὺ ἀκλιντὲν κουλαουζλαναρὰκ, βὲ 'Αλλαχὴν μαχλουκλερινὶν τεατζτζοὺπ ὁλουνατζὰκ μακσατλερινὶ τηκκὰτ ἰτερὲκ, 'Αλλαχὴν ἀλιμλιγινὶ, κουτρετινὶ, τετπιρινὶ βὲ σαλιχλιγινὶ τανὴρ βὲ ἰκρὰρ ἰτὲρ ἰτί. Βὲ 'Αθηναλη 'Αριστόδημος ἰλε πὶρ τεφὰ σοϊλεσμεσιντὲ ἀνὲ ταρὶφ ἰτέρὶτί κι 'Αλλὰχ τζέμιϊσινι κιορούρ, χὲρ γερτὲ χαζὴρ ναζήρτηρ, βὲ τζούμλεσι ἰτζοὺν καϊρὴρ, ποὺ κιπὶ ἰσιμλὲρ ἰλε χὲρ πὶρ ἰϊτικατλοὺ χριστιάντε 'Αλλαχὰ τζαγηρήρ. Βὲ ποὺ τζιχετλέρτζε Σωκράτης πὲκ τογροὺ ταρὶφ ἰτὲρ ἰτί κι, «χακσηζληκτὰν, φενὰ βὲ μεκροὺχ ἀμελλερτὲν οὐζὰκ ὁλμαγὰ φάκατ ἰνσανλὲρ πιζὶ κιορτουκλεριντὲ πορτζλοὺ τεγίλιζ, ἀντζακ κεντοὺ κεντουμιζὲ κιζλὶ μαχαλτὲ πουλουντουγμηζτέτε, ζίρα σάϊρ πὶρ κιμέσνε πιζλερὶ κιορμέζσε ταχὶ, τζέμασηνη κιορὲν, βὲ χὲρ γερτὲ χαζὴρ ναζὴρ ὁλὰν 'Αλλὰχ κιορούρ. »

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Σωκράτης, τετὶ πιζλερὲ ιχτιγιὰρ, πού κιπὶ ἐφκιαρλερτὲ ὸλούπ, βὲ πόϊλετζε ιμὰν ιτερὲκ, πίτουν ιόμρουντὲ, βὲ ιόλουμουνούν σαατηντὰ ταχὶ Γιουνανιστανὴν ἔγν˙ φαζιλετλού ἀτεμὶ κιορουντού.

Σεγιαχετὶν ἄτφη βὲ μαχσουλατή.

Ὅλ πιριντζὶ σαπὰχ σεγιαχετιμιζτὲν σογρὰ σίφταχ πέντε ὅπιρ κουτζτζούκ ἀρκατασλερίμτε γιουρεκλεριμιζὶν τερουνλεριντὲ, βελίι νιγμετιμὶζ Γιαρατητζημητζὰ, σαλιχ Πετεριμιζὲ φὰρζ ὸλὰν μουχαππετὶν βὲ τεσεκκιουρούν τατληληγηνὴ σεζιντίκ. Ὅλ βακιτὲ κατὰρ χὲρ νὲ βακὶτ Ἀλλὰχ ἰτζούν τζεβάπ ὸλούρ ισὲ ἰτὶ φάκατ κορκού σεζινὶρ ἰτίκ˙ λάκιν ἄρτηκ ὅλ κιουντὲν σογρὰ πὶρ βακὶτ Γιουτζελερτεκὶ σακὶν ἰτενὶ σεβμετὲν, χάμδ-ού-σενὰ ὀκουματὲν, τεσεκκιούρ σουνματὲν τούρ ὸλμὰζ ἰτήκ. Βὲ μούταϊμ τζούμλετεν σαλιχ βὲ κουτρετλού Ἀλλαχὴ χατηρημητζτὰ τουταράκ τζὰχτ-ου-γαϊρὲτ ἰτὲρ ἰτίκ κι ιόμρουμουζούν χὲρ πὶρ τακηκασηντὰ πού σαλιχ Πετερμιζὶ ἰντζιτετζὲκ πὶρ ζατὴ ἰτζρὰ ἴτμεγιελιμ, νέτε σοϊλεγιελὶμ, νέτε χατηρημητζὰ κετιρελίμ.

Ὅλ σαπὰχ σεγιαχετιντὲ Γεροστάθηστεν ὅλ τζεβαπλερὶ ἐσίτμετεν ἐκκλήσεγε πιλὲ κιττιγιμιζτὲ,φάκατ βιτζουτιμὶζ κιτὲρ ἰτὶ, φάκατ κουλακλεριμὶζ ἐσιτὶρ ἰτιλὲρ σερὶφ ἀκολουθίαλερι, φάκατ τουτακλεριμὶζ σοϊλερλὲρ ἰτὶ ἰπατετλερί. Βὲ ἰττικατημήζτα φάκατ κιοστερισάτεν ἰτί. Λάκιν ιχτιγιαρὴν τζεβαπλεριντὲν σογρὰ βιτζουτιμίζτε τζανημήζτε ἰπατετχανετὲ χαζὴρ πουλουνούρ ἰτί. Ὅλ βακιττὲν σογρὰ ἄρτηκ πού τζανημὴζ ἐσιτὶρ ἰτὶ, πού ρετζὰ ἰτὲρ ἰτὶ, πού τουὰ ἰτὲρ χάμδ-ού-σενὰ ὀκούρ ἰτὶ Ἀλλαχά.

Γεροστάθης ὅλ κιουντὲ, πιζλερὲ ἰκὶ πείττε βερτίκι καρσηληγηνὴ γιαζαλήμ.

Βὲ πού κιπὶ πεϊτλερὶ σαλιχ ιχτιγιὰρ τζὸκ τεφὰ πιζλερὲ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ελπέττε σιϊρλιχ κιοστερισατὴ ιτζοὺν βερμὲζ ιτὶ, ζίρα νὲ ὅλ σιϊρλιχ βὲ πεὶτ ινσὰ ιτμεκλιχ παχσησλερὶ βὰρ ιτὶ, νέτε κιοστερισατὴ σεβὲρ ιτὶ, ἄντζακ ζὰνν ιτὲρ ιτίκι κιουζὲλ βὲ φαϊτελὶ τενπιχλὲρ πεὶτ βὲ κασιτέ ίλε ἀκλημιζα ἔγιτζε τεσὶρ ιτερλέρ. Κηριτλιλέρτε, Ἄθηνανην νόμοσλερινι βιρὲν Σόλωντε νόμοσλερινι πεὶτ βὲ μιζάν ίλε γιαπαρλὲρ ιτί κι, τζεμιὰτ κολάϊ χατηρηντὰ τουτσούν.

Ἰστὲ ὅλ κιουζὲλ σαπὰχ σεγιαχετιντὲν σογρὰ πιζλερὲ βερτιγὶ πεϊτλέρ.

» Ἀκληγγτὲ κιογλουγγτὲ βὰρ ισὲ μεβλιὰ,
» Δάϊμα σεμαβὶ τολὰρ ἐϊλικλὲρ ἀλεά.

Γ.

ΚΑΡΜΗΖΗ ΓΙΑΝΑΚΛΕΡ.

« Εὖ τὸ σῶμα ἔχειν καὶ τὴν ψυχήν. »
« Βιτζούττε τζάντα σαγλὰμ ὀλμαλή. »
(Κλεοβούλου).

Πιριντζὶ σαπὰχ σεγιαχετιμιζτὲ κιορτούκ κι Γεροστάθης τερελερὶ βὲ τζαϊλερὶ ἀτλάγιορ ιτὶ, βὲ κὲντζ κιπὶ γιορου γιοὺπ σεγιρτίγιορ ιτὶ, βὲ γιοκουσλερὶ πὲκ χαφιφλιχ ίλε τζηκάγιορ ιτί. Πιλίριτικτε κι πού ιχτιγιὰρ, χὲρ νέ κατὰρ γιανακλερὶ μούταϊμ κοὺλ κιπὶ κηρμηζὴ ισέτε, γετμὶς σι νιντὲ βὰρ ιτί.

Ἀνὴν ιτζοὺν κιουνλερὶν πίριντε χοτζαταση μὴζ Κων σταντῖνος σουὰλ ιττὶ ἀνέ κι νάσηλ ὀλούγιορτα ιχτιγιά

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἰκὲν ταχὶ ὄκαταρ σαγλὰμ. Βὲ κουββετλίτιρ βὲ γιορούλμεγιορ; Γεροστάθης κιουλτοὺ βὲ τζεβὰπ βερετζὲκ γερτὲ κεντισίτε σαγλαμλὴκ πιζλερὲ χὸς κιορουνούγιορμου τεγιοὺ σουὰλ ιττι.

— Ἐλπέττε, τετίκ. — Βὲ νίτζουν; σουὰλ ιττί. — Κεϊφσιζλένμεγιελιμ τεγιού. — Γιὰ κεϊφσιζλιγὶν κιοτουλουγιοὺ νέτιρ; τεγιοὺ σουὰλ ιττὶ γίνε πιζλερὲ ιχτιγιάρ.

— Χέρνε βακὶτ κεϊφσιζλενὶρ ισὲκ, γιατὰκ οὐζεριντὲ καλμαγὰ μετζποὺρ ὁλούρουζ, σερπαζληγημηζὴ βὲ σεγιαχετλεριμιζὶ γαὶπ ιτέριζ, ἀτζὴ βὲ λεζζετσὶζ ἱλατζλὲρ ἰτζιριλὲρ πιζλερὲ, ἀτεταν τααμμημηζὴ βερμεζλέρ· ἰστὲ κεϊφσιζλιγὶν κιοτουλουκλερὶ τετὶκ ιχτιγιαρά.

Ἔμμα ὅ πιζλερὶν χατηρηνὰ κετιρτίκι κεϊφσιζλικλερὶν ταχὰ σάϊρ τζὸκ κιοτβυλουκλερινὶ οὐνουττούκ.

— Χαστὲ ὁλτουγουνουζτὰ, τετὶ πιζλερὲ, βιτζουτινίζτε κεϊφσὶζ ὁλοὺρ, ἀκληνήζτα σαφκλανμάζ· βὲ ἀταλαρηγγὴζ μερακλὴ βὲ ραχατσὴζ τζὸκ κετζελὲρ γιανηγγηζὴ πεκλερλὲρ, σιζλέρτε ιὸλοὺμ τεχλικεσιντὲ πουλουνούρσουνουζ, βὲ Ἀλλὰχ-οὺ-Ἀζιμισανὴν καρὰρ βερτιγὶ βακιττὲν ἐββὲλ ιὸλούρσουνουζ, βὲ νὲ ἀταλαρηγγηζὰ, νέτε κεντινιζὲ, νέτε μεμλεκιατηνηζὰ ὁλὰν πορτζλεριντζὶ ιτζρὰ ιτμὶς ὁλούρσουνουζ. Ἰμτι φιρασὲτ βὲ πασιρὲτ ικτιζασὴ φάρζτηρ κι χὲρ νὲ βακὶτ χαστὲ ὁλούρσακ ἱλατζλερέτε σὰπρ ιτελίμ, βὲ χεκιμὶν τζούμλε ἐμιρλερινίτε χαραρὲτ ἱλε ιτζρὰ ιτελίμ, χάττα ἀζ βακὶτ ἀρασηντὰ σηφαληγγημηζὴ πουλαλήμ.

Λάκιν, τετὶ Γεροστάθης, τζούμλεσιντεν ἐββὲλ πορτζουμοὺζ κεϊφσιζλικλερὶν ιὸνουνοὺ ἀλμάκτηρ, βὲ σαγλαμληγὴν κηγιμετινὶ χαστελεντιγιμὶζ βακὴτ πιλμετὲν ισε ταχὰ ἐβλιάτηρ κι σαγλὰμ ικὲν χαστελιγὶν κιοτουλουκλερινὶ τουσουνελίμ.

Ἐγὶ βὲ ζὶτ κηγιμετλὶ λιπασλὲρ ἱλὲ τονανμὴς βιτζουτ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ιφτιχαρλὴ βὲ μουτλοὺ τεγίλτιρ, τέριτὶ ἀκηλτανελλὶκ ἰλὲ Γιουνανιστανὴν ἀζὶμ φεϊλεσοφοὺ Ἀριστοτέλης, ἀντζακ ἀφιεττὲ πουλουνὰν βιτζούτ. Ἰμτι σαγλαμληγὴν βὲ ἀφιετὶν τονανκησηνὴ ἀρζουλεγελὶμ, βὲ γιόκκι βιτζουτὶν τισαρήτζα ὀλὰν ἀτιὲ ἰλβανλερινί.

Ὅλ βακὶτ Γεροστάθης πιζλερὲ σοὺ χικιαγιετὶ ἐϊλετί.

Ζαχαρίας βὲ κουτουρούμ ζεγκίν.

Ζαχαρίας ἰσμιντὲ πὶρ κὲντζ πετεριντὲν ιόκσουζ καλμὴς ἰτὶ, βὲ βάλιτεσι πουνοὺ πίρ παχτζηβὰν γιαννηὰ τζηρὰκ βερτὶ, ὁρατάκι γαϊρὲτ ἰλὲ τζαλησούπ χὲμ κεντινὶ χὲμ σεβκὶλοὺ βάλιτεσινι ἰτὰρ ἰτὲρ ἰτί.

Ζαχαρίας σαγλὰμ βὲ κουββετλοὺ ὀλτουγοὺ ἰτζοὺν χὶτζ πὶρ βακὶτ ζαχμεττὲν κατζηνμὰζ ἰτί· λάκιν ἀχσὰμ οὐζερὶ παγτζηβανλὴκ χηζμετλεριντὲν γιορουλοὺπ βάλιτεσινὶν κούλιπεσινε κελτιγιντὲ ἄτετα παχτὴ ἰτζοὺν τεσεκκὶ ἰτὲρ ἰτὶ, κεντινὲ φουκαραληγὴ βὲ πιτζαρελιγὶ βερτίτε, σάϊρηλαρηνα ἐϊλικλερινὶ γανιλὶκ ἰλε σατζτὴ τεγιού.

Ποσουνὰ ἰϊτιραζλοὺ βάλιτεσι πού τεσεκκιλερινὶ φεσχ ἰτὲρ ἰτί, βὲ παχτὴν πιριντζὶ πακσησὴ σαγλαμλὴκ ὀλτουγουνὰ ὀγλουνοὺ ἰσκιὰτ ἰτμεγὲ τζὰχτ ἰτὲρ ἰτί, βὲ πού κιπὶ σαγληγὴν ὀλτούκτζα, τὲρ ἰτὶ, πὲκ ζιατετζὲ χοσνοὺτ ὀλμαλήσην, βὲ Ῥάππιε τεσεκκιούρτε σουνμαλήσην πουνοὺν ἰτζοὺν, ζίρα σαγλὰμ φουκαρὰ, χαστὰ ζεγκιντὲν τζὸκ μεοτεπέρτιρ.

Ζαχαρίας ἄσλατζα ἰσκιὰτ ὀλμὰζ ἰτὶ, βὲ πὲκ κηγιμετλὶ ὀλὰν σαγλαμληγηνὰ ἄσλατζα λαγικὴ οὐζερὲ τηκκὰτ ἰτμεγιοὺπ ὄλμαγιαν μαλλερὶ ἀρζουλὲρ ἰτί.

Λάκιν πὶρ ἀκσὰμ οὐζερὶ κούλιπεσινε κελὶρ ἰκὲν οὐζακτὰν βαλιτεσινι καπουνοὺν ιόνουντὲ ὁτουρούγιορ κιορτουκτὲ πασλατὴ βάλιτεσινε τογροὺ σεγιρτὶπ ἰρὶ σετὰ ἰλε τζαγηρμαγά.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Γεγγτὶν, γεγγτὶν, γιὰ βάλιτε, ἰκρὰρ ἰτέριμ κι χακκὴν βάρ· ταχὰ ἐβλάτηρ φουκαρὰ ὀλούπτα σαγλὰμ ὀλμὰκ, νίτεμ κι ζεγκὶν ὀλούπτα χαστὰ ὀλμάκ!

— Νὲ ὀλτούν; τεγιοὺ σουὰλ ιττὶ βάλιτεσι, νάσηλ νίχαγιετ νιγὲτ τεπτὶλ ιττίν;

Ζαχαρίας τα βάλιτεσινε σουνλαρὴ νὰκλ ιττί.

— Σίμτι παγτζετὲν κελὶρ ικὲν πογιοὺκ χανὴν ιόνουντὲν κετζτίμ. Ὅρατα τζὸκ τζεμιὰτ τοπλανμὴς ἰτί. Πέντε γιακλαστήμ κι πακαγὶμ νὲ βάρ. Ἴμτι χανὴν καπουσουντὰ πὶρ πογιοὺκ βὲ σαλτανατλὴ παϊτὸν βὲ τιὸρτ τανέτε σουσλοὺ χηζμετκιὰρ κιορτοὺμ πουνλάρ κι ἀραπατὰν πὶρ ζὰτ τζηκαρμαγὰ τζαπαλάγιορ ἰτιλέρ. Γιανηνὰ βαρτὴμ, βὲ νὲ πακάρσην! παϊτοντὰν πὶρ πιτζαρὲ ἀτέμ τζηκαρτηλὰρ, βὲ ιόλοὺ κιπὶ ἐλλερινὲ ἀλὴπ χανὴν ἰτζινὲ κιοτουρτουλέρ. Πιτζαρὲ κουρουμοὺς, σαραρμὴς, κιοζλερὶ ιόλοὺ κιοζοὺ κιπὶ, ἐλλερὶ ἀγιακλερὶ τουϊκουσοὺζ βὲ τουτμὰζ ἰτιλέρ.

Πὶρ κιμέσνετεν ἐσιττίμ κι πού πὶρ πὲκ ζεγκὶν Ἰγγιλιζ ἰμὶς, βὲ ζεγκὶν ὀλτουγοὺ σεπεπτὲν χιτζ πὶρ ισὲ μεσγοὺλ ὄλμαγιουπ κὲντζ κεμαλετιντὲν σεφιλιγὶν κουτζακλαρὴνὰ τεσλὶμ ὀλμοὺς, βὲ βακιτ μιρουρί ἰλε μούστακιλ κιουτροὺμ χαλὲ τουσμοὺς, χάττα σίμτι νὲ ἐλλερινὶ νέτε ἀγιακλαρηνὴ κουλλανὰ πιλίγιορ, βὲ πάχουσους νὲ χοσνουτλοὺκ ἰλὲ οὐγιουμαγὰ νέτε γεμεγὲ κατὶρ ὀλὰ πιλίγιορ.

Τέρακαπ, τετὶ Ζαχαρίας, τζεβαπλερὶν χατηρημὰ κελτὶ; γιὰ βάλιδὲ, βὲ σανὰ τογροὺ σεγιρτὶπ κελίγιορ ικὲν, ὄλ πιτζαρεγὲ ἀτζήγιορ ἰτὶμ, ζίρα σεγιρτμεγὲ μεταρὴ ὄλματηκτὰν κάτι ναζὰρ ἀγιὰκ οὐζερὶ ταχὶ τουράμαγιορ.

Ζαχαρίας γάϊρη ὄλ βακιττὲν τανηδή κι σαγλὴκ τουνγιαβὶ ἐϊλικλερὶν πιριντζισίτιρ βὲ πασλατὴ λαγικήντζα κηγιμετινὶ τανηγὶπ πουνὰ τηκκάτ ἰτμεγὲ, βὲ χάμδ-οὺ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σενὰ ὀκουμαγὰ Ἀλλαχάκι κεντινὲ μὰλ βὲ ζεγκινλὶκ βέρμετι ισέτε, σαγληγὴ παγησλατὴ, πουνοὺν ἰλέ κι μάλτα κἀζανηλήρ.

Τζανὴν Αλεατή.

Ἔγερ, τετὶ Γεροστάθης πού νακλιγεττὲν σογρὰ, σιζλερὲ ὁλὰν μουχαππετιμτὲν νασὴ σιζὲ τεμλὶζ βὲ γιαλτὴζλανμὴς πὶρ κιτὰπ παγησλασάμτα, σίζτε πίραζ κιουνλερτὲν σογρὰ πουνοὺ γιρτὴπ βὲ λεκελεντιρλπ πὶρ κιοσεγὲ ἀτσανὴζ, ζὰνν ιτέρμισιζ κι χοσνοὺτ ὁλοὺπ ἄρτηκ σιζλερὶ σεβετζέγιμ ;

— Ἐλπέττε γιὸκ, τετὶκ, ταρσηκλανατζάκσηζ, βὲ πού κιπὶ σαϊκησηζλληγημηζὰ βὲ πὲτ μουαμελὲ ταρικιμιζὲ χάκκαν γαζεπλενετζέκσιζ.

— Ἔμμα Ἀλλὰχ, τετὶ γίνε ιχτιγιὰρ, πιζλερὲ ἀντὲν χεσαπσὴζ τερετζὲ κηγιματλὴ ἐϊλικλὲρ πὰχς ιττὶ, πού πιζὶ ἀτζαλπ τὲν ἰλὲ βὲ ιὸλουμσοὺζ τζὰν ἰλὲ τοναττή. Ἴμτι πού τενὶν βὲ πού τζανὴν ισλαχληγὴ ιτζοὺν μουζαϊκὰ ἴτμετιγιμιζ χαλτὲ μούτζερρέττεν Ἀλλαχὴν χουζουρυντὰ κουνὰχ ισλέριζ, βὲ ὀνού πιχουζοὺρ ιτέριζ.

Σαγλὰμ τὲν ιτζιντὲ σαγλὰμ βὲ ισλὰχ τζανημὴζ ὁλοὺρ ισὲ, τουνγιαβὶ μουτλουλουγοὺν βὲ ιφτιχαρληγὴν παγτζεσινὲ κιρετζὲκ καπουνοὺν κηγιματλοὺ ἀναχταρηνὴ ζαπτημηζτὰ τουτάρηζ.

Ἴμτι ἴλμ ἰλε βὲ μεσχὲπ ἰλε ἀκλημηζὴ σαφκλαντηρμαγὰ φὰρκ ιτμεκλὶκ κουββετινὶ κουββετλεντιρμεγὲ, τζανημηζὴ φαζιλετὲ ἀληστηρμαγὰ γαϊρὲτ ιττιγιμιζ ἀντὲ, τζανημηζὴν ἀλεατὴ ὁλὰν τενίτε οὐνούτμαγιαλημ.

Γιαζμαγὴν ἀλεατὴ ὁλὰν κἀλὲμ φενὰ ὁλοὺρ ισὲ, μούτζερρέττεν ἀνὴγν ἰλὲ γιαζτηγηνὴζ γιαζήτα φενὰ ὁλα-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ϯζάκϯηρ. Χάκεζα βιτζούττε ζαὶφ βὲ πιτζαρὲ ἰσε, ϯζαννηγγηζὴν χαρακετλερίτε πιτζαρὲ βὲ ζαὶφ ὀλατζακλάρ.

Τζὰν πεὶν βασηταση ἰλὲ τουσουνοὺρ, σινιρλὲρ ἰλε σεζινὶρ, χιλπλὲρ ἰλε (σινὶρ ἐτὶ ἰλε) βιτζουτὶν τζεσὶτ ἀζαλερινὶ χαρακετὲ κὸρ, κερὲκ ἰσλεμεγὲ, κερὲκ βατὰν βικαγεσὶ ἰτζοὺν ὀγρασμαγά.

Ἔμμα βιτζούτ ζαὶφ βὲ χαστὰ ὀλτουγηντὰ, πείντε, σινιρλέρτε ζαϊφλανοὺπ χαστελενιρλέρ· ὅλ βακὶτ τουσουγκέτε ἀκσὰρ, σεζκίτε ζαϊφλανὴρ, χαρακέττε τοὺρ ὀλοὺρ, μεμλεκιάττα τεχλικεγὲ κελίρ.

Ἰνσανὴν βιτζουτὶ πὶρ ἰπατὲτ χανέτιρ, ἀνίν κι τερουνινὲ Ἀλλὰχ κεντὶ τασφιρὶ ὀλὰν ϯζανὴ κομούστουρ. Ἴμτι ἰπατετχανὲ ἰτζούντα, τερουνιντεκὶ τασφὶρ ἰτζούντα μουζαϊκὰ ἰτελίμ. Βὲ χὶτζ πὶρ βακίτ ἰπατετχανενὶν σεριφλιγινὶ βὲ τασφιρὶν ἀζιζλιγινὶ πετνὰμ ἰτετζὲκ πὶρ ζατὴ ἄσλατζα νὲ γιαπαλὴμ νέτε τουσουνελίμ.

Βὲ πίραζ σικουτλουκτὰν σογρὰ πιζλερὲ ἐσκὶ Σπαρτιάτησλὲρ ἰτζοὺν σοὺ νακλιγετὶ ἰττί.

Χιτζ πιρ Ζατ καραρηνταν ζιατε ολμαμαλη.
Χερ πιρ ζατην καραρη πεκ εγιτιρ.

Ἐσκὶ Σπαρτιάτησλερ ἐβλιατλερινὶν βιτζουτλερινὶν σαγλαμληγὴ ἰτζοὺν ζίατετζε μουζαϊκὰ ἰτερλὲρ ἰτὶ, μεμλεκιατὴν σαγλὰμ βὲ καχρεμὰν ἐβλατλερὶ ὀλοὺπ πουνὰ λαγικήντζα χηζμὲτ ἰτμελερινὶ ἀρζουλετικλεριντέν.

Τζοτζουκλαρὴν τερπιγεσινὲ σουπγιανλὴκ κεμαλετιντὲν πασλαγιοὺπ βιτζουτλερινὶ κουββετλεντιρμὲκ ἰτζοὺν σαρὰπ ἰλὲ γεϊκαρλὰρ ἰτί· βὲ ἀζαλερὶ σελπὲς πογιουμὲκ ἰτζοὺν κουντὰκ κουλλανμαζλὰρ ἰτὶ, βὲ ταχὶ πουνλαρὴ καρανληγὴν βὲ γιαληνηζληγὴν κορκουσουνὰ ἀληστηρηρλάρητη.

Λάκιν πιτζαρὲ χὰλ οὐζρὲ Σπαρτιάτησλερ βιτζουτὶν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σαγλαμληγὴ βὲ γιγιτλιγὶ χακκηντὰ ὄκαταρ τζὸκ ̓μουζαϊκὰ ἰτερλὲρ ἰτίκι, χάττα τερετζεσὶζ χατὰ ἰσλεμεγὲ πασλατηλάρ· ζίρα νὰκλ ἰτερλέρ κι Σπάρτηὲ πὶρ τζοτζοὺκ μεβλοὺτ ὀλτουγοὺ ἀντὲ πὶρ μαχαλὲ κετιριλοὺπ τεφτὶς ὀλοὺρ ἰτὶ, βὲ ἔγερ τουζκοὺν βὲ σαγλὰμ κιορουνοὺρ ἰσὲ ἰτὶ, ἀταλαρηνὰ τεσλὶμ ὀλοὺρ ἰτὶ, ἀνὴ πεσλεσινλὲρ βὲ πογιουτσουνλὲρ ἰτζούν· λάκιν ἔγερ ζαὶφ βὲ πὶρ ἀζασὴ ποζγοὺν κιορουνοὺρ ἰσὲ ἰτὶ, Ταύγετον τενιλὲν ταγτὰ πὶρ κιρτὰπ ἰτζινὲ ἀτηλὴρ ἰτί. Νὲ κατὰρ σερτλίκ! νὲ κατὰρ μερχαμετσιζλίκ! Ποὺ ζαὶφ βὲ ποζγοὺν σουπγιανλέρτε Ἀλλαχὴν τζανλὴ μαχλουκλερὶ ὀλτουγουνοὺ Σπαρτιάτησλερ χατηρλεριντὲν τζηκαρηρλάρητη.

Καραρὴ ἀσμὰκ μούταϊμ φενάτηρ τετὶ ἰχτιγιὰρ, βὲ μούταϊμ πουντὰν κατζὴπ ἰτζτινὰπ ἰτμελίγιζ. Ἔγν κιουζὲλ παχσησλὲρ βὲ φαζιλετλὲρ καραρὴ ἀστηκλαρὴ κιπὶ ἰλλετὲ, ἐκσικλιγὲ βὲ πιτζαρελιγὲ τεπτὶλ ὀλουρλάρ.

Βιτζουτινὶν σαγλαμληγὴ ἰτζοὺν καραρηντὰν ζιατὲ μουζαϊκὰ ἰτὲν, μερακλὴ, χαστὲ μιζὰτζ, βὲ νίχαγετ γιὰ χαστὲ ὀλοὺρ, γιάχοτ Σπαρτιάτησλερ κιπὶ χατὰ ἰσλέρ.

Ἴμτι μούταϊμ ἀλὶμ ἀταλαρημηζὴν ὅλ ἰκὶ κιουζὲλ βὲ χελασετλοὺ ιὸγουτλερινὶ χατηρτὰ τουταλήμ· «Μηδὲν ἄγαν,» «χὶτζ πὶρ ζὰτ καραρηντὰν ζιατὲ ὄλμαμαλη·» βὲ «πᾶν μέτρον ἄριστον,» «χὲρ πὶρ ζατὴν καραρὴ πὲκ ἐγίτιρ,» βὲ καραρσηζληγὴ ἰκρὰχ ἰτελίμ.

Ἄζιμ Ἀριστοτέλης φεϊλεσόφτα «Μουεττεπλὶκ καρὰρ ἴλὲ χήβζ ὀλοὺρ» τεμεσὶ ἴλε πιζλερὲ νασιχὰτ ἰτέγιορκι, ιόλτζουσουζλουκτὲν κατζαλήμτα, ὀρτὰ γιολοὺ κουτελίμ, ζίρα γιάληνηζ ποὺ πιζλερὶ χελὰς ἰτέρ.

Γεροστάθησιν τιορτ τοστλαρη.

Γεροστάθησιν γιοκαρητὰ σοϊλετιγὶ τζεβαπλερτὲν σα-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

γληγὴν ἰκτιζασηνὴ ταχὰ ζιατὲ φὰρκ ἰτοὺπ, ταχὰ ζιατὲ ἀρζουμοὺζ ἀρττίκι νάσηλ ποὺ ἰχτιγιὰρ ἰκὲν ὄκαταρ σαγλὰμ βὲ τιρὶ ὀλτουγουνοὺ ιὸγρενελίμ.

Ἀνὴν ἰτζοὺν ἐββελκὶ μεφοὺμ βέρμετιγι σουαλημηζὴ τεκραρλετίκ.

Γεροστάθης τε πιζὲ καρσηλὴκ βεροὺπ τετίκι ἐγὶ σαγληγηνὴ, κηρμηζὴ γιανακλερινὶ, βὲ βιτζουτινὶν κουββετλερινὶν χὴβζ ὀλμαλερινὶ τιὸρτ τανὲ τοστλαρὴ βὰρ, βὲ ἀνλερὲ πορτζλούτουρ, ἀνλερίκι τζοτζουκλοὺκ κεμαλετινὲν περοὺ σεβτὶ, βὲ χὶτζ πὶρ βακὶτ τοστλουκλεριντὲν ἀιρήλματη.

Ὅλ βακὶτ ρετζὰ ἰττὶκ ἰχτιγιαρέ κι πιζλερὲ ποὺ τοστλερινὶ χαπὲρ βερσίν.

Ὅτα κιουλοὺπ βὰτ ἰτιντὶ κι πιζλερίτε ὅλ τοστλερὶ ἰλὲ τοστλασὶτηρσὴν, χάττα πιζλέρτε ἀνὴν κιπὶ σαγλὰμ βὲ τὶντζ ιὸμούρ κετζιρελίμ.

Φάκατ ἀίμτιλικ σοὺ κατὰρ ιὸγρένιν κι, τετὶ, τοστουμοὺν πίρισι κιορουνμὲζ, λάκιν πὲκ χόστουρ· ὄπιρισι κὰρ κιπὶ τεμίζτιρ· οὺτζουντζουσοὺ χαφὶφ βὲ τζαπὴκ κημηλταϊτζὴ βὲ καχρεμάντηρ, βὲ νίχαγετ τιορτουντζοὺ τουσουγκελίτιρ, βὲ ἐλιντεκὶ νισανεσὶ πὶρ κέμτιρ.

Βὲ πουνλαρὴ σοϊλετικτὲ, πιζλερτὲν σοὺ ἰκὶ πεϊτλὲρ ἴλε ἀϊρηλτή.

« Τζὰν ἴλὲ τὲν σιχὰτ ὀλούντζα χὲρ πάρ,
» Τουνγιατὲ, τουρτούκτζα πουλούγν ἰφτιχάρ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[17a]

Γ.

ΚΙΟΡΟΥΝΜΕΖ ΤΑΑΜ.

« Οἱ τῶν παίδων διδάσκαλοι ἀνοιγέτωσαν
» τὰ Σχολεῖα τοῦ Ἡλίου ἀνατέλλοντος. »
(Σόλωνος).

« Τζοτζουκλαρὴν διδάσκαλοσλαρη Σχολείο-
» γλαρη κιουνὲς δογούγιορκενάτζμαλήδιρλερ. »

Γεροστάθης σαγλαμληγηνήγτα βιτζουτινὶν κουββετλερινίγτε χὴβζ ὀλμαλερινὶ τιὸρτ τανε τοστλαρημὰ πορτζλούγιουμ τετιγὶ κιουντὲν περοὺ, χὲρ νὲ βακὶτ κεντινὶ κιορούρσε ἰτὶκ, ρετζὰ ἰτμεδὲν τοὺρ ὀλμὰζ ἰτὶκ κι πιζλερὲ ὅλ τοστλερινὶ κιοστερσίν.

Βὲ ὅπιρ Κυριακὴ κιουνοὺ ὁἰλεντὲν σογρὰ πιζλερὶ μούστακιλ γιεσὶλ βὲ κιολκὲλὶ πὶρ τεπενὶν οὐζερινὲ κουλαουζλὰρ ικὲν σαγλαμληγηνὴν κιορουνμὲζ τοστουνοὺ πιζλερὲ ὄκιουν ἀσικιὰρ ἰτετζεγινὶ βὰτ ἰτιντικτὲ, σεβιντζιμιζτὲν σητζηρατήκ.

Ταγὴν τεπεσινὲ γετισὶτικτὲ ἰτζεριμιζτὲ πὶρ σαζλὴκ σεζιντὶκ, βιτζουτιμὶζ χαφὶφ, σολουγουμουὺζ κενὶς ἰτί· χαφιφλὶκ βὶ φεραχλὴκ ἰλε σεγιρτὶρ βὲ σητζηρὰρ ἰτὶκ.

— Πού κατὰρ φεραχληγὴν βὲ σαζληγὴν σεπεπὶ νέτιρ; σουὰλ ἰττὶ Γεροστάθης.

— Πιζλέρτε, πιλέμεγιορουζ τεγιοὺ καρσηλὴκ βερτὶκ, φάκατ πού ταγὴν τεπεσὶ πιζλερὲ τζὸκ χὸς κιορουνούγιορ.

— Σιζλερὶ χοσνούτ ἰτὲν πού τεπὲ τεγίλτιρ, τετὶ, ἀντζακ πενὶμ κιορουνμὲζ τοστούμ, ὄκι πού τεπετὲ ἰσκιὰν ἰτέρ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἰχτιγιαρὴν πού τζεβαπλερὶ πιζὶ ουρπερττὶ, βὲ κιοζλερριμὶζ κεντιλικλεριντὲν ἐτραφημηζὰ τιοντουλέρ κι κιορουνμὲζ τοστουνού γιάχοτ ἀνὴγν βατανηνὴ πουλσουνλέρ.

Γεροστάθηστε τετί. — Κόρκμαγιν, ἐβλατλαρὴμ, πού κιορουνμὲζ τοστούμ περρὰκ χεβάτηρ, πουνούκι πού τεπενὶν ουζεριντὲ ἀλήγιορουζ· πούτουρ σιζλερὶ χοσνούτ ἰτέν, ἀζαλαρηγγηζὴ χαφιφλὶκ βὲ κολαϊλὴκ ἰλε κημηλτατὰν, βὲ σολουγουνουζού ὅ κατὰρ κενὶς βὲ χὸς ἰτέν. Ἔγερ σιζλέρτε πού περρὰκ χεβὰ ἰλε τοστλασήρσανηζ, ἔγερ πουνού πενὶμ ζάτη ἐββελιντὲν περού σεβτιγὶμ κατὰρ σεβέρσενιζ, ἔγιτζε πίλιν κι πιτούν ιὸμρουνουζούν μουττετιντὲ τζὸκ χαστελικλερτὲν, τζὸκ ἰλατζλαρτὰν, βὲ τζὸκ σκεντζελερτὲν χαλιὰς ὁλατζάκσηζ.

Πουγλάρ.

— Λάκιν χεβανὴν σαγλὴκ ἰλε νὲ ουλφετὶ βάρτηρ; τεγιού σουὰλ ιττὶκ Γεροστάθησε, ὅτα καρσηλὴκ βιρούπ τετί,

— Χεβὰ ἰνσανὴν πιριντζὶ βὲ ἔγν ἰκτιζαλὴ ταμήτηρ. Τζοκλαρὴ ἔτ γεμεκλιγὶ σὲρτ βὲ τζαναβὰρ ἰσὶ πελλεγιούπ φάκατ ὅτ ἰλε γιασατηλὰρ βὲ γιασαρλάρ. Τζοκλαρὴ πὶρ κὰτζ κιούν χὶτζ πὶρ ζὰτ γέμεγερεκ γιασαμαγὰ κατὶρ ὁλτουλὲρ βὲ ὁλὰ πιλιρλέρ· λάκιν χὶτζ πὶρ κιμέσνε πὶρ σαὰτ ταχὶ γιασαγιάμαζ, ἔγερ πού κιορουνμὲζ ταμὴ γεμετὲν τούρ ὁλούρ ἰσὲ, γιάνι χεβὰ ἀλματὰν τούρ ὁλούρ ἰσέ.

Δογτουγουμούζ τακηκατὰν ιὸλετζεγιμὶζ τακηκαγιὰ κατὰρ ἀρτὴ ἀρασὴ κεσιλμεκσὶζ μούταϊμ χεβατὰν μοχτατζιετιμὶζ βάρτηρ, ζίρα πουνού ἀλτηγγημηζτὰ κὰν ἄκ τζιγερὶν τερουνιντὲ τζιλαλενὶρ, βὲ πόϊλετζε βιτζουτὶν βὲ ιὸμουρούν ταμὴ ὁλούρ βὲ χὴβζ ἰτὲρ πουνλαρή.

Ἴμτι ἔγερ περρὰκ χεβὰ ἀλήρησακ, ὅλ βακὶτ κάγτα τε-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μὶζ ὸλοὺρ, κανὴν τεβρίτε ταχὰ κολάϊ βὲ τζαποὺκ ὸλοὺρ, βὲ ὸλ ὲτζιλτὲν βιτζούττε σαγλὰμ βὲ σὰζ ὸλούρ. Ἔμμα ποζγοὺν, νεμλὰκ γιάχοτ μουλεββὲς χεβὰ ἀλτηγημηζτὰ μούτζερρεττεν βιτζούττε μουλεββὲς ὸλοὺρ, σαγλήκτα ποζουλοὺρ βὲ τζουροὺρ, νασήλκι ζαραρλὴ τααμλὲρ γετιγιμιζτὲ ὸλοὺρ ισέ.

Ὅλ βακὶτ, πιλμὲμ, χατηρημτὰ κάλματη, πιζλερτὲν κὶμ σοὺ σουαλὴ ιττί.—Χεβὰ κιορουνμὲζ, βὲ νάσηλ τεμὶζ βὲ μουφερρὶχ χεβαγὶ ποὺ κιπὶ ὸλμαγιαντὰν φὰρκ ιτὲ πιλίριζ, χάττα ἐγὶ χεβαγὶ ἀλαλήμτα, ἐγὶ ὸλμαγιαντεν κεντιμιζὶ χήβζ ιτελίμ ;

— Ὤ! ἐλπέττε, τετὶ ιχτιγιὰρ, τζὸκ τεφὰ χεβανὴν ιτζιντὲ πουλουνὰν πισλικλερὶ βὲ φεναληκλερὶ κιοζλεριμὶζ ἰλε κιορέμεγιζ· ἔμμα χεβαγὴ ποζοὺπ φενὰ ιτὲν ζατλαρὴν πουγλαρηνὴ πὲκ ἀλιὰ φὰρκ ιτὲ πιλίριζ.

Χέμαν τζούμλε ζατλερτὲν κουτζτζοὺκ βὲ κιορουνμὲζ ἀτιφλὲρ βὲ ζερρελὲρ τζηκοὺπ ὸλ ζατλερὶν ἐτραφηντὲ πουλουνὰν χεβὰ ἰλε πιρλεσιρλέρ· ποὺ ζατλερτὲν τζηκὰν ἀτιφλὲρ ἀναθυμίασις γιάνι ποὺγ τενιλιρλέρ.

Τζὸκ τεφὰ ποὺ πουγλὰρ τεχλικελὶ, ζαραρλὴ βὲ ιὸμουροὺ τελὲφ ιτιτζίτιρλερ. Παλτζηκλερτὲν βὲ τζούμλε τουργοὺν σουλαρτὰν, χαϊβανλαρὴν λασελεριντὲν, μεζαρληκλαρτὰν, τζουρουμοὺς μεϊβελερτὲν βὲ σεπζεβατλερτὲν, βὲ ἄλεσσεβι χέρπιρ πισλικτὲν βὲ κοκουτὰν ποὺ κιπὶ τεχλικελὶ βὲ ζαραρλὴ πουγλὰρ τζηκοὺπ ἐτραφτεκὶ χεβαγὶ φενὰ βὲ ναπὰκ βὲ ιὸμουρὲ ζαραρλὴ ιτερλέρ.

Γιαζηλαρτὰ, γιουσὲκ μαχαλλερτὲ, βὲ πάχουσους τζὸκ ἀγατζλὰρ ὸλὰν μαχαλλερτὲ χεβὰ σεχερλερτὲν ταχὰ τεμὶζ βὶ ἀφιετλίτιρ, ζίρα σεχὲρ γερλερτὲ ἀγατζλάρτα ἀζ ὸλουρλὰρ, πισλικλέρτε τζοκτζὰ ὸλουρλάρ. Ἀνὴγν ιτζοὺν κιογλερτὲ ισκιὰν ιτενλὲρ σεχερλιλερτὲν ταχὰ σαγλαμτζὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

βὲ ταχὰ ζιατὲ κηρμηζὴ γιανακλὴ ὸλουρλάρ.'Ανὴγν ἰτζοὺν χεκιμλέρτε χαστελερὶ σεχερλερτὲν κισὶ γερλεριν ὲ κιοντεριρλὲρ χεβὰ τεπτιλὶ ἰτζούν.

Χὲρ χάγκη σεχερτὲ σοκακλὲρ πὶς βὲ τὰρ ἰσὲλὲρ, ζαραρλὴ πουγλὰρ τζὸκ ἰσελὲρ, χεβανὴν ταζελενμεσὶ μουσκοὺλ ἰσε, κασαπχανελὲρ βὲ μεζαριστανλὲρ σεχερὶν τερουνιντὲ ἰσελὲρ, βὲ πισλικλὲρ γὲρ ἀλτηντὰν λαγημλὲρ βασητασὴ ἰλε τησάρὴ τζηκμαζλὲρ ἰσε, ὅρατα χεβὰ ποζουλοὺρ, ἀτεμλὲρ χαστελενιρλὲρ, βὶ πουλασὴκ χαστελικλὲρ βὲ ιὸλουμλὲρ ὅλ πιτζαρὲ σεχερὶ σὴχ σὴχ γιοκλαρλάρ.

'Αλήπτα τεκράρεν τησάρὴ τζηκαρτηγημὴζ νεφέστε, ἰνσανὴν βιτζουτινὶν πουγλαρήτα, τζὸκ σαφκλάρτα χεβαγὴ ποζαρλὰρ βὲ φενὰ ἰτερλὲρ, τετὶ ἰχτιγιάρ.

Σαγλαμληκ τενπιχλερι.

Μουφερρὶχ χεβὰ ἰλὲ σαγληγημὴ χὴβζ ἰτμεγὲ, τετὶ Γεροστάθης, ἰστὲ τζοτζουκλοὺκ κεμαλετιμτὲν περοὺ νὲ γιαπάρημ, πὶρ'ἀλὶμ χεκιμὶν τενπιχὶ οὺζερὲ,πού κι μούταϊμ τοστλαρηνὴν κεϊφσιζλικλερινὶν ἰουνουνοὺ ἀλμαγὰ τζαπαλὰρ ἰτὶ, βὲ γιόκκι χαστελεντικτὲ χαστελικλερινέ σιφὰ ἰτμεγέ.

'Όλ βακὶτ χατηρηνὰ κελοὺπ πιζλερὲ νὰκλ ἰττί κι, Τζὶν Ματζουντὰ χεκιμλὲρ χαστελικλερὶν πεϊτὰ ὸλοὺπ οὺζανμασηνὰ τζὰχτ ἰτμεγιουπ, ἄντζακ ιὸνουνοὺ ἀλμαγὰ μετζποὺρ ὸλσουνλὰρ ἰτζοὺν, ζιμμετλεριντὲ ὸλὰν ἀτεμλὲρ σενενὶν χὲρ κὰτζ κιουνινὶ ἀφιὲτ ἰλὲ κετζιριρλὲρ ἰσε, φάκατ ὅλ κιουνλὲρ ἰτζοὺν χεκιμὲ οὺτζρὲτ βεριρλὲρ, βὲ χαστὲ γιατὴπ καλτηκλαρὴ κιουνλὲρ ἰτζοὺν χἰτζ πὶρ παρὰ βερμεζλέρ.

'Ιμτὶ, τετὶ τεκράρεν ἰχτιγιὰρ, τοστοὺμ χεκιμὶν τενπιχὶ οὺζρὲ,

1) Μούταϊμ τηκκὰτ ἰτέριμ κι ἐβὶμ γιουκσὲκ βὲ ἀγατζλὴ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

γερτὲ ὸλσοὺν, τουργοὺν σουλαρτὰν βὲ χὲρ τζεσὶτ κοκουτὰν οὺζὰκ ὸλσούν.

2) Σαϊρλερινὶν γιαττηγὴ γερτὲ γιάτμαμαγα τζὰχτ ἰτέριμ, βὲ γιαταγὰ τούσμετεν σαφκὴ σοβουντουρούρουμ κι ὸταμὴν τερουνιντεκὶ χεβαγὴ γιαναρὰκ πόζμασην.

3) Σεφὰκ ἀτὰρ ἰκὲν οὺγιανὴπ κεϊντιγιμτὲ, ὸταμὴν πάντζερεσινι ἀτζάρημ κι ταζὲ ρουζκιὰρ κιρσὶν, βὲ τερουντεκὶ πιτοὺν κετζὲ νεφεσιμτὲν ποζουλμουὺς βὲ φεναλασμὴς ὸλὰν ρουζκιὰρ τζηκσήν.

4) Τζαρσαφλερίμτε γιορκανλερίμτε ρουζκιαρλενμεκσὶζ πηρακμάμ κι γιαταγημὴ σερσινλὲρ, βὲ τοσεκλερίμτε γιαστηκλερίμτε σέρττιρλερ, ζίρα σερτλὲρ γιουμσὰκ βὲ χουζουρλουλαρτὰν ταχὰ ἀφιετλίτιρλερ.

5) Σὴχ βὲ ἀρκασηνὴ κεσμεκσὶζ οὺζοὺν ποϊλοὺ τησαρὴ γιαζητὰ κεζέριμ, ὸρατακι σεχερλερτεκὶ βὲ κασαπαλερτεκὶ χεβατὰν ταχὰ μουφερρὶχ χεβὰ ἀλήρημ.

6) Νίχαγετ, μούταϊμ σαγλὰμ βὲ τὶντζ ὸλμὰμ ἰτζοὺν, τζοτζουκλοὺκ κεμαλετιμτὲν κεντιμὶ χὲρ κιοὺν πὲκ ἐρκὲν οὺγιανμαγὰ βὲ τέρακαπ γιαταγημτὰν τησαρὴ πουλουνμαγὰ ἀληστηρτήμ.

Ποὺ σογρακὶ τενπιχὶ χεκίμτε πὲκ ζιατετζὲ τενπὶχ ἰτὲρ ἰτὶ, ραχμετλὶκ πετερίμτε, βὲ χακλερὶ βὰρ ἰτί. Σαπαχτὰν ρουζκιὰρ μούτζερρέττεν ταχὰ τεμίζτιρ· οὺγιαντηκτὰν σογρὰ γιαταγὴν φενὰ βὲ κοκμουὺς χεβασηνὴν ἰτζιντὲ τουρμὰκ βιτζουτὲ βὲ πάχουσους κεντζλερὶν βιτζουτλερινὲ χάκηκαν χαραπατλήκτηρ.

Πέτρος, Ἰωάννης βὲ Ἀθανάσιος.

Ὅλ βακὶτ Γεροστάθης σουὰλ ἰττὶ πιζὲ τζούμλε πὶζ κουτζτζοὺκ τοστλερινὶν ἀρασηντὰ ἔγν σαγλὰμ βὲ ἔγν τὶντζ κὶμ κιορουνούγιορ ἰτί.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[19b]

Τζούμλεμίζτε πίρτεν πὶλ ιττιφὰκ καρσηλὴκ βερούπ τετὶκ, παπαζὴν ογλού χοτζατασημὴζ Πέτρος. Γεροστάθησὲ Πέτρος ιτζούν ὸλὰν καραρημζὴ τογρού τεγιού καπούλ ιτούπ, γίνε σουὰλ ιττί κι, χοτζατασλαρημζὴν ὰρασηντὰ κιμὶ ἔγν ζαὶφ βὲ νὰ μιζὰτζ πελλεγίορουζ.

Πιρὶ πιρλεριμιζὲ πακτὴκ, βὲ πίραζ τουσουγκετὲν σογρὰ, γίνε πὶλ ιττιφὰκ τετικ Γεροστάθησε κι, ὰραμηζτὰ ἔγν σαραρμὴς βὲ ζαὶφ Ἰωάννης βὲ Ἀθανάσιος ιτιλέρ.

Πού μεφουμουμουζτὰν σογρὰ κηρμηζὴ γιανακλὴ βὲ ὰτικ Πέτροσα Γεροστάθης σουὰλ ιττίκι σαπαχτὰν χάνκι σαὰτ ούγιανήρ;

— Χέρ κιουν σεφὰκ ἄτματαν, τετὶ Πέτρος, Πετέρι ὰζιζιμὶν σαπὰχ ακολουθίασηνα βὲ ιπατετινὲ γιαρτὴμ ιτεγὶμ τεγιού. — Πιζλερτέντε ὅλ βακὶτ χὶτζ πιρισὶ ὅκαταρ ἐρκὲν ούγιανμὰζ ιτί.

— Σίζτε, χάνκι σαὰτ ούγιανήρσηγνημζ τετὶ Γεροστάθης, Ἰωάννησε βὲ Ἀθανάσιοσα;

— Κουνὲς τζαβτηκτὰν ικὶ σαὰτ σόγρα, τετιλὲρ ούταναράκ. — Πιζλερτέντε χὶτζ πὶρ κιμέσνε ὅκαταρ κὲτζ καλκμὰζ ιτί.

— Ὁλτού κι πιριντζὶ τεφὰ σαπὰχ σαχρασηνὰ τζηκὴπ κιουνεσὶν τογουσουνὰ βὲ Ἀλλαχὴν ὰμελλερινὲ ὅκαταρ τεατζτζούπ ιττιγιμιζτὲ σὶζ περαπὲρ κέλμετινιζ ιτί, τετὶ πουνλαρὰ Γεροστάθης.

Ἀνλέρτε ούταναράκ πασλαρηνὴ ὰσαγὰ εγτιλέρ.

— Ἴμτι γαϊρὲτ ἴτιγν, γιὰ τοστλαρὴμ, σιζλέρτε Πέτρος κιπὶ ἐρκὲν καλκάσηνηζ, ἔγερ σιζλέρτε πουνούγν κιπὶ σαγλὰμ βὲ κουββετλὶ ὸλμαγὴ, βὶ πενὶμ κιπὶ ούζούν βὲ μουτλού ιὸμούρ κετζιρμεγὶ ιστέρσενιζ. Ρετζὰ ἴτιν Πετερινιζὲ, γιάχοτ Βάλιτενιζε, γιάχοτ χεμσιρενιζὲ, γιάχοτ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[20a]

χηζμετκιαρλαρηνηζὰ σιζλερὶ κιουνὲς τὸγματαν οὐγιαντηρσηνλὰρ, βὲ, ἔγερ οὐγιουκοὺ σιζλερὶ ζὰπτ ιτμὶς ὸλούρ ισε, γιορκανηνηζήτα γιαστηκλαρηνηζήτα τζεκσινλέρ κι σιζὶ γιατακτὰν τησαρὴ τζηκμαγὰ μετζπουρ ιτσινλέρ. Βὲ πέλκι πὶρ κὰτζ κιοὺν ζορουνουζὰ βαρατζάκτηρ, λάκιν σόγρα κεντινὶζ οὐγιανμαγὰ ἀληὰτζάκσηνηζ, βὲ τοστουνοὺζ Γεροστάθησε τοὰ ὸκουγικτζάκσηνηζ. Γεροστάθης Ἀταλαρημηζὰ πιζλερὶ ἐρκὲν οὐγιαντηρμαλαρὴ ιτζοὺν σοὺ νακλιγετὶ ιτμεμιζὶ τενπὶχ ιττί.

Ουζουν ιὸμουρουν σηρρή.

Πίραζ σενελὲρ μουκάττεμ Ἰγγιλτέρατα πὶρ ἀλὶμ ἔχλι κανοὺν βὰρ ιτὶ, πούκι χακὶμ ρουτπεσινὲ τζηκτηγὴ ἀντὲ ουζοὺν ιὸμουρλουλουγοὺν βὲ σαγλαμληγὴν σηρρήνὴ τεφτὶς ιτούπ ιὸγρενμεγὶ ιστετί.

Πού χακιμὶν χουζουρουνὰ ὸτοὺζ σενὲ χακιμλιγὶ μουττετϊντὲ χὲρ κιοὺν τζοκτζὰ τεαβατζηλὰρ βὶ σαχιτλὲρ κελὶρ ιτιλέρ.

Πουνλαρὴν ἀρασηντὰ χακὶμ τζούμλε σαγλὰμ ιχτιγιαρλαρὴ τεφτὶς ιττικτὲ πουνλαρὴν ιὸμρου ταρικλεριντίτε σουὰλ ιτὲρ ιτί.

Πού σουαλὲ μεφούμ βερτικλεριντὲ, χέρνε κατὰρ τζούμλεσι πὶρ πιρλεριντὲν τζὸκ φαρκλὴ κιορουντουλὲρ ισέτε, ζίρα τζούμλεσινιν γετικλερίτε, ιτζτικλερίτε, κεϊντικλερίτε, χηζμετλερίτε πὶρ τεγιλ ιτὶ, λάκιν τζούμλεσι πὶρ ζαττὰ πὲκ μουταπὴκ πουλουντουλὰρ, γιάνι ικρὰρ ιτὲρ ιτιλέρ κι κὲντζ κεμαλετλεριντὲν περού πὲκ ἐρκὲν οὐγιανμαγὰ ἀληόμὴς ιτιλέρ.

— Ἰμὰι ιστὲ, τετὶ χακὶμ, οὐζοὺν ιὸμουρλουλουγοὺν βὲ σαγλαμληγὴν σηρρὴ πούτουρ!

Ἀθηνανὴν Σχολειονλαρή.

Κιορουνουστὲ, τετὶ Γεροστάθης, Ἀθηναλὴλαρην βαζίί

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κανουνλαρὴ, γιάνι νόμοσλαρηνη γιαζὰν, ἀλὶμ Σόλων ταχὶ οὐζοὺν ιόμουρλουλουγοὺν βὲ σαγλαμληγὴν πού σηρῆνὴ πιλὶρ ἰτί· ζίρα σάϊρ τενπιχλερινὶν ἀρασηντὰ τζοτζουλαρὴν Διδάσκαλοσλαρηνάτα ἔμρ ἰττίκι Σχολείονλερι κιουνὲς τογούγιορ ἰκὲν ἀτζσηνλάρ· πόϊλετζε τζοτζουκλερὶ ἐρκὲν καλκγαγὰ μετζπούρ ἰτερὲκ μεμλεκιατὰ σαγλὰμ βὲ τιρὶ ἐβλατλὰρ χαζηρλὰρ ἰτί.

Χακκὴ βὰρ ἰτὶ Σόλωνουν, τετὶ γίνε Γεροστάθης· τζὸκ οὐγιουκοὺ βὲ πάχουσους σαπὰχ οὐγιουκουσοὺ σαγληγάτα ζαράρτηρ, ἰνσανὴν ιόμρουνούτε κεσὶπ ἀζ ἰτὲρ, ἀκηλήτα ζαϊφλαντηρὴρ, βιτζουτίτε κεβόετὶρ, φακηρλὴκ βὲ πιλκισιζλίκτε κετιρὶρ, ζίρα ἰνσανὴν ἐλιντὲν ἰσὲ βὲ ἰλμὲ λαζὴμ ὁλὰν ἔγν σηραλὴ σαατλερὶ καπάρ.

Ἔμμα ἔγερ σίμτι κουτζτζοὺκ τζοτζοὺκ ἰκὲν, ἐρκὲν καλκμαγὰ ἀληόμάζσανηζ, πογιουτουγουνουζτὲ μουσκουλλοὺκ ἴλε κατὶρ ὁλὰ πιλετζέκτιζ. Ἀγὰτζ κὲντζ βὲ ναζὶκ ἰκὲν κολάϊ ἐγιλὶπ τιουζελίρ· λάκιν ἐγρὶ πογιουτουκτὲ κὴρηλὴρ, τογρουλμάζ.

Ἴμτι τζὰχτ ἴτιγκι κὲντζ τζοτζοὺκ ἰκὲν ἐγὶ ἀτετλὲρ ἀλάσηζ, βὲ φεναλερὶ οὐζερινιζτὲν ἀτάσηζ. Ἰλερουλεγιοὺπ τιουζελμεγὲ μαχσοὺς κεμαλὲτ πούτουρ. Ἔγερ πουνοὺ πόσὰ πηρακήρσανηζ, ἀγατζηνὴζ ἐγρὶ πογιουγετζέκτιρ, βὲ χὲρ πὶρ τιουζελμεκλιγὲ μουσκοὺλ βὲ χαγιρσὴζ ὁλατζάκτηρ.

Ἀθηναλη ἀλὶμ βὲ σὶρ Εὐρυπίδης πιζλερὲ τέρκι

«Κακῆς ἀπαρχῆς γίνεται τέλος κακόν.»

«Φενὰ πασλανκητζὴν σογγοὺ ὁλοὺρ φενά.»

Βὲ ὅλ κιοὺν Γεροστάθης πιζλερὲ Ἀριστοτέλης βὲ Βυφὼν ἰτζοὺν σοὺ νακλιγετλερὶ ταχὶ ἰττί.

Ἀριστοτέλης βὲ πουνοὺν οὐγιουκουσού.

Γιουνανιστανὴν ἀζὶμ φεῖλοσοφοὺ Ἀριστοτέλης Μακε-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

δονίανην Στάγειρα σεχριντὲ μεβλουτ ὀλτού. Πετερὶ Νικό-
μαχος Μακεδονία πατισαχηνὴν χεκιμὶ ιτὶ, βὲ πού βεφὰτ
ιττιγιντὲ κὲντζ 'Αριστοτέλης 'Αθηναγια Πλάτωνουν 'Ακα-
τημίασηντα (Μετρεσεσιντέ) ιλὶμ ταχσὶλ ιτμεγὲ κιττί.

Λάκιν πιτζαρὲ χὰλ ούζρὲ 'Αριστοτέλης πὲκ ζαὶφ βὲ νὰ
μιζὰτζ ιτὶ, χάττα νὲ ιλιμὶν ζαχμετλερινὲ ταγιανὰ πιλε-
τζὲκ ιτὶ, νέτε ὄκαταρ γιαζτηγὴ κιταπλερὶ γιαζὰ πιλετζὲκ
ιτὶ, ἔγερ κὲντζ κεμαλετιντὲν, πέλκι πετερὶ χεκιμὶν νασι-
χατὴ ούζρὲ, πὲκ σαφὶ ιόμούρου ταρικὲ βὲ ἄζ ούγιουκουγιὰ
κεντινὶ ἀληστήρμαμης ὁλσὰ ιτί.

Πάχουσους νὰκλ ιτερλέρ κι κετζὲ βὲ σαπὰχ ἐζπερλε-
ριντὲ ούγιουκουτὰν χαλιὰς ὁλμὰκ ιτζούν, ἀτετὶ ἐλιντὲ πὶρ
πακκὴρ κουρρὲ τουτὰρ ιτὶ, βὲ ἐλινὶν ἀλτηντάτα πὶρ πακκὴρ
λεγὲν τουρούρ ιτί· ἴμτι ούγιουκοὺ κεντινὶ ζὰπτ ιτμεγὲ
πασλατηγηντὰ κουρρὲ ἐλιντὲν τουσὲρ ιτὶ λεγενὶν ούζερινὲ,
βὲ ἀνὶν τακηρτησηντὰν ούγιανὴρ ἐζπερινὲ πασλὰρ ιτί.

Χουλασάϊ κελὰμ ζαὶφ βὲ νὰ μιζὰτζ 'Αριστοτέλης, τζὸκ
ούγιούμαγιαρακ, πὲκ τερτιπλὶ ιόμουρ κετζιρερὲκ, σουρουτ
βὲ μουκαγετλὶκ ἴλε ἐζπερλεγερὲκ, σαγλὰμ ὁλουπ τζὸκ
σενελὲρ γιασαμαγὰ ιόχτετὰρ ὁλτουκτὰν μαατεὰ, ἐσκὶ
βακιτλερίντε, ἀιμτικὶ βακιτλερίντε ἔγν ἀζὶμ βὲ ἔγν ἀλὶμ
φειλεσοφοὺ ὁλουπ, Γιουνὰν ισμινὶ ἰζζετλεντιρτί.

'Αριστοτέλησι Μακεδονία πατισαχὴ Φίλιππος ὀγλού
'Αλέξανδροσουν διδάσκαλοσου ὁλμακληγὰ τεκλὶφ ιττὶ,
πούκι διδάσκαλοσουνα πετερὶ Φίλιπποστὰν ταχὰ ζιατὲ τε-
βαζζοὺ ιτὲρ ιτί· ζίρα, τὲρ ιτὶ, «ἔγερ ιόμρουμ ιτζούν πετε-
ριμὲ πορτζλοὺ ισὲμ, διδάσκαλοσουμα φερὰχ βὲ ρεφὰχ χὰλ
ἴλὲ ιόμουρ κετζιρμεμὶ πορτζλού ἰμ·» λάκιν κέντζ 'Αλέ-
ξανδρος ούνουττού κι πού ἰφτιχαρλὴκ ἴλὲ κιοζὲλ γιασα-
μακληγήτα πετερινὲ πορτζλοὺ ἰδὶ, ζίρα πού ιτὶ ἀνὲ φεῖ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λεσὸφ 'Αριστοτέλησι διδάσκαλος μουρὰτ βὲ βαζιφὲ ἰτοὺπ πουλάντα.

'Αριστοτέλης 'Αθηνατεκι Λύκειον τενιλὲν (Μετρεσετέτε) ταρὶφ ιττί. Βὲ φεϊλεσοφίαγη ταρὶφ ιττιγὴ Σχολεῖον Περιπατητικὴ (Κεζινμὲκ) ισιμλεντὶ, ζίρα σαπαχλερὶ βὲ ἀχσαμλερὶ σαγιρτλερὶ ιλὲ κεζινερέκ ταρὶφ ιτὲρ ιτί.

'Εμμα Γιουνανιστανὴν πού μετὶν ἀτεμὶ φάκατ Μέγας 'Αλέξανδροσου βὲ κεντὶ βάκτι ζεμανιντὲ ὁλὰν σάϊρ ἀτεμλερὶ ταρὶφ ἴτμετι, ἄντζα ἰλμὶ ιλε βὲ κουλλιγετλὶ κιταπλερὶ ιλὲ, πουνλαρή κι πάζηλαρη τιὸρτ γιούζ, πάζηλαρητα πὶν τερλὲρ, σογρατὰν κελὲν 'Ελληνοσλαρήτα 'Ρώμαληλαρητα ταρὶφ ἰτούπ σεφακλεντιρτὶ, 'Αρεπλερὶ πιλὲ, πουνλάρ κι κιταπλερινὶ ἀρεπίτζεγε τερτζουμὲ ἰτούπ 'Ασίανην παγτὰτ σεχριντὲ ὁλὰν μεκτεπλεριντὲ ταρὶφ ἰτερλέρ ἰτι.

'Αραπλὲρ 'Ισπάνιανην Λοτὸς ταραφλαρηνὴ ζὰπτ ιττικλερϊντὲ περαπερλερίντζε Γιουνὰν 'Αριστοτέλησιν κιταπλερινὶ βὲ ταριφλερινίτε κετιρτιλέρ. 'Ισπάνιατέντε Χριστοστὰν σογρὰ πὶγν ικὶ γιούζ σενεσιντὲ Φράνσαγια, 'Ιτάλιαγε βὲ Εὔρωπανην ὅπιρ κιούν πατὴ ταραφλαρηνὰ ταγηλτηλὰρ, βὲ πού ταρὶκ ιλὲ ὅ βακιτὲ κατὰρ καρανληκτὰ βὲ βαχσηλικτὲ πουλουνὰν Εὔρωπα ἀζὰρ ἀζὰρ τερπιγὲ ὁλούπ σεφακλανμαγὰ πασλατή.

Λάκιν Εὔρωπα ἀλιμλερὶ χὲρ νέκατὰρ ἰλιμτὲ ὅκαταρ ἰλερουλεγιούπ παρλατηλὰρ βὲ σεφακλεντιλὲρ ισέτε, λάκιν χάλια πού κιουνὲ κατὰρ 'Αριστοτέλησιν πακὶ καλὰν ἀζ κιταπλερινὶ Εὔρωπανην ἔγν ἰλιμταρλερὶ ταχὶ ινσὰν ἀκληνὴν χασὴλ ιττικλερινὶν ἔγν ἐκρεμὶ τεγιού τεατζτζούπ ἰτερλέρ.

'Ιμτι νὲ κατὰρ ἰζζὲτ βὲ σὰν νὰ μιτζὰτζ βὲ ζαὶφ 'Αριστοτέλησε, φιρασὲτ ἰλὲ ιόμρουνού βικαγὲ ἰτούπ βὲ τζεμίϊ τουνγιαγὶ σαφκλαντηρὴπ χὲμ κεντινὶν χὲμ κεντινὶ μεβλούτ ἰτὲν 'Ελλάδανην ισμινὶ ιόλουμσούζ ιττιγὶ ἰτζούν!

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Βυφὼν βὲ χηζμετκιαρὴ Ἰωσήφ.

Ἀριστοτέλης, πούκι χαϊβανατλερὴν ἐγὶ τεφτισὶτζισὶ τεγιοὺ μὲτχ ὀλουντοὺ βὲ χάλεα ὀλουνμακτέτιρ, χατηρημὰ, τετὶ Γεροστάθης, χαϊβανατλαρὴν σάϊρ πὶρ τεφτισὶτζισινὶ κετιρὶρ, φράνσαλη μενσχοὺρ Βυφωνού· βὲ Ἀριστοτέλησι οὐγιαντὴρὰν πακκὴρ κουρρέτε, Βυφωνοὺν χηζμετκιαρὴ Ἰωσηφὴ κετιρίρ.

Βυφὼν σεκσὲν πὶρ σενὲ γιασατή, βὲ ἵλμι χικμὲτ ἰτζοὺν ὀτοὺζ ἀλτὴ τζιλττὲν ἰπαρὲ πὲκ κιουζὲλ βὲ τατλὴ πὶρ κιτὰπ ἰνσὰ ἐγιλετί. Βὲ τὲρ ἰτίκι πού κιταπηνὴν ἰνσὰ ὁλουνμασηνὰ τζοκτζὰ χηζμετκιαρὴ Ἰωσὴφ σεπὲπ ἰτί· ζίρα κεντζλιγιντὲ οὐγιουκουγιοὺ τζὸκ σεβὲρ ἰτὶ, πούκι σαγληγηνάτα κετὲρ κετιρὶρ ἰτὶ, ἐζπερλεριντέντε μὲκς ἰτὲρ ἰτὶ, ὅλ σεπεπτὲν χηζμετκιαρὴ Ἰωσηφὲ οὐτζρὲτ βὰτ ἰττὶ χέρνε βακὶτ κεντινὶ σαπαχτὰν ἐρκὲν οὐγιαντηρμαγὰ ἰὸχτετὰρ ὁλοὺρ ἰσὲ ἰτί.

Ἐββελκὶ κιουνλερτὲ φακὶρ Ἰωσὴφ ποσὰ τζαπαλατὴ, ζίρα οὐγιαντηρατζαγὴ βακιττὲ ἐφέντισινι γαζεπλεντιρὶρ ἰτὶ, βὲ σετὶτ ταρὶκ ἰλὲ τααζὶρ ἐσιτοὺπ κορκαρὰκ ὁτατὰν τζηκὰρ ἰτὶ, βὲ κὲντζ Βυφὼν σαπὰχ οὐγιουκουσουνοὺν κουτζακλαρηνὰ τεσλὶμ ὁλοὺρ ἰτί.

Λάκιν Βυφὼν ποὺ τατλὴ σαπὰχ τουσμανηνὴν κουτζακλαρηντὰν χελὰς ὁλάματηγηνην κούλλιεν ζαραρλεριντὶ ταχὰ ζιατὲ φὰρκ ἰτοὺπ τηκκατλὴ τενπὶχ ἰττὶ χηζμετκιαρηνάκι ἄσλατζα τααζιρλεριντὲν βὲ ἰὸφκεσιντὲν τζεκίνμεγιουπ χέμαν ἀλατζαγὴ οὐτζρετὲ πακσὴν, βὲ ἰκτιζάϊ χὰλ τζεπίρτε κουλλανσὴν κεντινὶ γιατακτὲν καλτηρμαγά.

Ἰωσὴφ, ἐφέντισινιν ποὺ σετὶτ τενπιχινὶ κιορὲ πουλουνοὺπ, χὲρ σαπὰχ ἐφέντισινι οὐγιαντηρμαγὰ ἰὸχτετὰρ ὁλτοὺ, βὲ βὰτ ὁλουνὰν οὐτζρετὶ χὲρ κιοὺν ἀλμαγὰ πασλατή·

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Βυφώντα χὲρ σαπὰχ κιουνὲς τογμαζτὰν ἐββελὶ ἐζπεργανεσιντὲ χῆζμετινὶν οὐζεριντὲ κάτιμ πουλουνμαγὰ πασλατὴ, βὲ πόϊλετζε ὄκαταρ χὲμ τζὸκ χὲμ κιουζὲλ κιταπλὲρ γιαζὴπ σανλὴ βὲ ἰζζετλὶ πὶρ ἰχτιγιὰρ κεμαλετὲ γετισμεγὲ κατὶρ ὁλὰ πιλτί.

Σαγλαμληγα ταϊρ ἀμελλέρ.

Γεροστάθησιν ἀτετὶ τζεβαπλερινὶ βὲ νασιχατλερινὶ ἀμὲλ ἰλὲ βὲ κεντὶ ἰπρετὶ ἰλε ταστὴκ ἰτὲρ βὲ σαχιχλὲρ ἰτί· βὲ πουντὰν κατὶ ναζὰρ γαϊρὲτ ἰτὲρ ἰτίκι ἐγὶ ὀγουτλερὶ βὲ νασιχατλερὶ ἐσιτὲν τοστλαρηντὰν ἰτζρὰ ὁλούπ χὶτζ πὶρ φαϊτεμὲντ νιχαγετσὶζ σαβούσμασηνλαρ.

Βὲ τζούνκι πούρατα πὲρρὰκ χεβανὴν ἰκτιζαληγὴ ἰτζοὺν σοϊλετικλερινὶ χατηρὰ κετιρμὶς ὁλτοὺμ, ζὰνν ἰτέριμ κι σηρασήτηρ τζεσὶτ βακιτλερτὲ ποὺ ἰχτιγιαρὴν κασαπαμηζὴν χεβασηνὴν τουζελμεσὶ χουσουσιντὲ ἰτζρὰ ἰττιγὶ ἀμελλερίτε ζὰμμ ἰτεγίμ.

Κασαπανὴν γιανηντὰ πίραζ κουτζτζοὺκ τεπελὲρ ἀρασηντὰ πὶρ τζουκοὺρ μαχὲλ βὰρ ἰτί· ὄραγια γιαγμοὺρ σουλαρὴ τοπλανοὺπ βὲ πὶρ κὰτζ ἄϊ κιολεκλενοὺπ κοκὰρ ἰτιλέρ. Γεροστάθης φαρκηνὰ βαρτίκι ὅλ κιολεκλενμὶς σουγιοὺν φενὰ πουγλαρηντὰν βὲ τεαφφουνλεριντὲν κασαπανὴν ἀτεμλερινὶν τζοκλαρὴ βὲ πάχουσους τζοτζουκλὰρ σὴχ σὴχ σητμὰ ἰλλετινὲ ὀγράγιορ ἰτιλέρ.

Κασαπανὴν τζορπατζιλερὶ βὲ σάϊρ ἀτεμλερὶ ἰχτιγιαρὴν ποὺ τεφτισινὲ ἔββελισιντε ἰναναμγὰ ἰστέμετιλερ. Λάκιν νίχαγετ γιορουλμὰζ Γεροστάθησιν ταχρικινὲ ἰζλὰμ βὲ ἰσκιὰτ ὁλοὺπ καράρ βερτιλέρ κι ἀνὶν ἰλὲ περαπὲρ ὅλ κουτζτζοὺκ παλτζηγὴν κουρουμασηνὰ γαϊρὲτ ἰτσινλέρ.

Χάττα πὶρ ἄϊ μουττετιντὲ πογιοὺκ κουτζτζοὺκ, ἰχτιγιαρλὲρ βὲ τζοτζουκλὲρ, τισέχλιλερ βὲ κηζλὰρ, χὲρ κιοὺν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[23a]

— 50 —

πελλὶ πὶρ σαατὲ ἐλιντὲ κουρὲκ τουτὰν ἰχτιγιαρὴν ἀρκασηνὰ τουσοὺπ παλτζηγὰ κιτὲρ ἰτίκ· βὲ Γεροστάθησιν γιαπτηγὴ κιπὶ πιζλέρτε τὰς βὲ τοπρὰκ ἀταρὰκ, βὲ πίραζτα κουτζπζοὺκ σοὺ γιολλαρὴ ἀτζαρὰκ, ὅλ κιολεκλενμὶς σουλαρὴ μούστακιλ κουρουττούκ. Βὲ ὅλ βακηττὰν σάχιχαν κασαπατὰν σητμὰ τὲφ ὁλτού, βὲ ἀταλὰρ ἐβλατλερινὶ σαγλὰμ βὲ κηρμηζὴ γιανακλὴ κιορτουκτὲ σαλὶχ ἰχτιγιαρὰ σενὰ ἰτὲρ ἰτιλέρ.

Γεροστάθης κεντίτε ζαχμὲτ τζεκερὲκ, σάϊρηλαρηνάτα τεκρὰρ βὲ τεκρὰρ γαϊρὲτ βερερὲκ τζεττὰ γιολούτα, τζιομελερίτε, μεζαριστανήτα, κασαπανὴν ἐτραφηνήτα τζεσὶτ ἀγατζλὲρ ἰλὲ τονατμαγὰ ιοχτετὰρ ὁλτού· ζίρα πουνλαρὴ φάκατ τοναγκὴ πελλέμεγιουπ, χεβανὴν τεμεζλενμεσὶ βὲ τεπτιλλιγὶ βὲ ἰνσανλερὶν σαγληγὴ ἰτζούντα πὲκ ἰκτιζαλὴ πελλὲρ ἰτί.

Χοσνουτλοὺκ ἰλὲ χατηρημὰ κελίρ κι ὅλ ἀγατζλαρτὰν τζοκλαρηνὴ νὲ κατὰρ σεβιντζ βὲ γαϊρέτ ἰλὲ πὶζ Γεροστάθησιν κουτζτζοὺκ τοστλερὶ ἀνὶν κουλαουζλαμασὴ ἰλὲ γαϊρὲτ ἰτοὺπ τικτὶκ, βὲ πάχουσους ἀνλερτὲν πίραζλαρηνὰ κεντὶ πιζὶμ ἰσιμλεριμιζίτε βερτί.

Τζὸκ τεφὰ ἐσιττὶκ κεντινὶ κασαπανὴν δερουνιντέτε, τισαρησηντάτα σοκακλαρὴν τεμιζ ὁλμαλαρηνὴν νὲ κατὰρ ἰκτιζαλὴ ὁλτουγουνού χεμσεχριλερινὲ σοϊλετιγινί· «χὲρ κιμλὲρ, τὲρ ἰτὶ, σοκακλαρηνὴ τεμιζλεμεζλὲρ ἰσὲ, νίχαγετιντὲ βιτζουτλερινὶ ἀτζὴ μααλουτζελὲρ ἰλὲ τεμιζλεμεγὲ μετζπούρ ὁλουρλάρ. »

Ποῦ μακσὰτ ἰτζοὺν πὶρ φουκαραγὶ μετζπούρ ἰττίκι πὸς τουρμαγὴ βὲ τιλεντζιλιγὶ πρακὴπ σοκακλερὶν τεμιζλιγινὲ μουκαγὲτ ὁλσοῦν, βὲ ζαχμετὶ ἰτζοῦν μεμλεκιατὰν οὐτζρὲτ ἀλσήν.

Χάκεζα χατηρημτάτηρ κι, χὲρ νὲ βακὶτ τισαρητὰ Γε-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ροστάθης ίλὲ κεζτιγιμιζτὲ πὶρ χεϊβὰν λασεσὶ ρὰστ κελὶρ ισὲ ιτὶκ ὲμρὶ οὐζρὲ τέρακαπ πὶρ τζουκοὺρ ὲσὶπ ὰνὶ κιομὲρ ιτίκ· «Χὲρ κὶμ, τὲρ ιτὶ ιχτιγιὰρ, χαϊβανλερὶν λασελερινὲ τζουκοὺρ καζὰρ ισε, ὅ ινσανλαρὴν μεζαρλαρηνὴ ὰζαλτήρ.»

Τζὸκ τεφὰ Γεροστάθησιν ὰγζηντὰν σοὺ πεϊτλερὶ ὲσιτὶρ ιτίκ·

» Ἔγερ περράκ χεβαγὶ σεβέρσεν ἔϊ τζὰν,
» Γιατακτὰ κιουνὲς σενὶ πούλμασην χὲρ ἂν,
» Οὐζοὺν ιὸμοὺρ σηχὰτ πετὲν πουλούρσην,
» Σαγγὰ πὲντ ιδέριμ τουτάρσαγν, ἔϊ τζάν!

Ε.

ΣΑΓΑΑΜΑΗΚ ΙΑΒΑΝΗ.

« Εἶναι βούλου φιλόκαλος, ἀλλὰ μὴ καλλωπιστής.»
(Ἰσοκράτους).

« Ἐγιγὶ σεβιτζὶ ὸλμαγὴ ιστὲ βὲ γιόκκι σουσού.»

Κιουνλερὶν πιριντὲ Κασαπανὴν μεϊτὰν γερινὲ Γεροστάθησιν ταριφὶ οὐζρὲ κουτζτζοὺκ τζηνὰρ ἀγατζλερὶ τικὲρ ικὲν χοτζατασλεριμὶζ Νικόλαος βὲ Πέτρος σουρετλερινὶ βὲ ἐλλερινὶ τζαμοὺρ ιττιλέρ.

Βὲ Πέτρος τέρακαπ σεγιρτὶπ τζιοσμετὲ ἐλλερινὶ βὲ σουρετινὶ γεϊκαὶπ, ἐββελκὶ κὶπὶ τεμὶζ κελτί· Νικόλαος ισε ἐλλερινὶ βὲ σουρετινὶ ρούπαλαρηνην οὐτζλαρηνὰ σιλμεγὶ ταχὰ κολάϊ πελλετί.

Πουνλαρὴν ικισινίτε Γεροστάθης κιορτοὺ, λάκιν Νικόλαοσα ταζὶρ ιτετζὲκ γερτὲ, φάκατ ὰνὶγν χουζουρουντὰ Πέτροσου τεμιζλιγὶν τοστοὺ τεγιοὺ μὲτχ ιττί.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σενὶ ἰκρὰχ ἰτέρ· σαλὶχ ἀτεμλὲρ σενὶ ναπετὶτ πελλερλέρ· χὶτζ πὶρ κιμέσνε σενὶ μὲτχ ἰτμέζ· χὶτζ πὶρ κιμέσνε ἰκτιζαγγὰτὰ πουλουνμάζ· βὲ χὶτζ πὶρ βακὶτ χὶτζ πὶρ ἰζζετλὶ βὲ μετχὲ σαγεστὲ ἀμὲλ ἰτζρὰ ἴτμετιν. Χὲρ κιμλὲρ γιαλαντζὴ τζεζπελεριγγὲν βὲ σαφαλεριγγὲν ἀλτανήπτα πιτζαρὲ χὰλ οὐζρὲ τοστοὺν ὀλουρλὰρ ἰσὲ, κὲντζ κεμαλετλεριντὲ ἰόμουρλερινὶ τεμπελλίκ ἴλε, ἰσσὶζ, ζαϊφλὶκ ἴλὲ, μεσρεπσιζλὶκ ἴλὲ, χὲμ κεντὶλερὲ φαϊτεσὶζ, χὲμ μεμλεκιατλαρηνὰ ζαραρλὴ ταρικλὲρ ἴλὲ κετζιρουπ τζεμίϊσιντεν πετνὰμ ὀλουρλάρ· ἰχτιγιὰρ κεμαλετλεριντέτε βιτζουττὲν γιανάτα τζαντὰν γιανάτα πιτζαρὲ πουλουνουρλὰρ, κεντζλικλεριντεκὶ ποζγοὺν ἰόμουροὺν σεπεπινέ· βὲ κετζμὶς ἰόμουρλερινὶ χατηρλερινὲ κετιρτικλεριντὲ οὐτανὴπ ἀρλανηρλὰρ, βὲ ἴτιρὰζ γερινὲ ἰκραχλὴκ βὲ τιτσινμεκλὶκ σεπεπὶ ὀλουρλάρ βὲ νίχαγετ πιτοὺν ἰόμουρλερινὶν μουττετιντὲ χὶτζ πὶρ ἐγὶ βὲ μετχὲ σαγεστὲ ἀμὲλ ἰτζρασηντὰ πουλούνματηκλαρη ἰτζοὺν, οὐμιτσιζλὶκ ἴλὲ σανσὶζ βὲ σιοχρετσὶζ ἰόλουμὲ μουσταχὰκ ὀλουρλάρ.

Λάκιν πὲν, Ἀλλὰχ ἴλὲ βὲ φαζιλετλὶ ἀτεμλὲρ ἴλὲ ἰσκιὰν ἰτέριμ. Πενὶμ γιαρτημὴμ ὀλμακσὶζ χὶτζ πὶρ ἐγὶ ἀμὲλ ἰτζρὰ ὀλάμαζ. Τζούμλεσι πενὶ ἰζζετλερλὲρ βὲ σεβερλέρ· χὶτζ πὶρ τοστοὺμ ἀσλατζα πιτζαρὲ ὀλμαμησὶτηρ, βὲ ἔγερ ὀλοὺρ ἰσὲ ταχὶ πιτζαρελιγινὲ καχρεμανλὴκ βὲ σιοχρὲτ ἴλὲ τεχαμμοὺλ ἰτέρ, πενὶμ τοστλουγουμτὰ τεσελλὶ βὲ τζεσαρὲτ πουλαράκ. Δοστλαρὴμ σαφὰ ἰτζοὺν γεγὶπ ἰτζμεζλὲρ, ἄντζακ ἀτζηγὴπ σουσάμασηνλαρ ἰτζίν. Ζαχμὲτ τζεκτικλερὶ ἰτζούντα ταμλερινίτε, ἰτζκιλερινίτε, οὐγιουκουλαρηνήτα πὲκ τατλὴ πουλουρλάρ. Δοστλαρὴμ σαγλὰμ, γαϊρετκὲς βὲ βατανλερινὲ φαϊτελὶ ὀλοὺπ κὲντζ κεμαλετλεριντὲ πογιουκλεριντὲν μὲτχ ὀλουνοὺπ σεβιλιρλέρ· ἰχτιγιαρλανατάτα κεντζλερτὲν ἰζζετλενοὺπ μεμνοὺν ὀλουρ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λάρ· ιὸλτουκλεριντέτε σὸλ τατλὴ ζαμὶρ ραχατληγὴ ἶλὲ ιὸλουρλέρ κι φαζιλετλὶ ιὸμοὺρ κετζιρτικλερὶ ἰτζοὺν ἀρκαλαρηντὰ ἐγὶ ἰζζετλὶ ἐσὲρ πρακτηλάρ.

Ἡρακλῆς πού τζεβαπλερὶ ἐσιττικτὲ, τακηκὰ πιλὲ σουπχὲ ἰτμετὶ, ἄντζακ κιοτουλὸυκτὲν γιοὺζ τζεβιροὺπ φαζιλετὶν ἀρκασηνὰ τουστού.

— Ταχκὶκ ἰτέριμ σιζλερέ κι, τετὶ Γεροστάθης, κουτζτζουκλουγουμτὲ Σχολείοντα σίφταχ Πρόδικοσουν πού νακλιετινὶ τὲρς ἀλτηγημτὰ Φαζιλετὶν ὸλ τζεβαπλεριντὲν τζὸκ μεμνοὺν ὸλτούμ· βὲ ὸλ βακινττὲν περού μούταϊμ ἀκλημτὰ τουταρὰκ, βὲ ὸλ ἐτιπανὲ τισέχλινιν νασιχατλερινὶ χὲρ κιουνκὶ ιὸμρουμτὲ χὴβζ ἰτμεγὲ τζὰχτ ἰτερὲκ ιὸμοὺρ κετζιρτιγὶμ ἰτζοὺν, χὶτζ πὶρ ἀτζὴ, χὶτζ πὶρ πισμαντζαλὴκ, χὶτζ πὶρ ζαμὶρ βὲ κιονοὺλ ραχατσηζληγὴ κιόρμετιμ, ἄντζακ μούταϊμ χοσνουτλοὺκ βὲ μουτλουλοὺκ ἰλὲ γιασατήμ.

Ζηττηνὰ Βενετίατε Ἰταλιανλαρὴν ζατελερὶ τενιλενλερτὲν Φαγόνδιος ἰσμιντὲ πιρισινὶ τανητὴμ, πού κι ὸλ παρλακλήκ ἰλε τοναυμὴς σισμὰν χατουνοὺν ἀλτατητζὴ νασιχατλερινὶ τουτοὺπ κεντουσίτε σισμὰν ὸλτού· βὲ χεσαπσὴζ τερτλερὲ οὺγραγὶπ, νίχαγετ πιτζαρὲ σιφαληγηνὴ πουλμὰκ ἰτζοὺν κηζμὴς τιμοὺρ οὺζεριντὲ χορὰν τεπμεγὲ μετζποὺρ ὸλτού.

— Νὲ ἀτζαὶπ σιφελίκτιρ πού! τζαγηρτὴκ τζούμλεμιζ, βὲ τέρακαπ Γεροστάθησε ρετζὰ ἰττὶκ πιζλερὲ Φαγόνδιοσουν χικιαγεσινὶ νὰκλ ἰτσίν.

Ἔμμα Γεροστάθης πιζλερὲ τετί κι τησαρὴ τζηκοὺπ γιαζηνὴν τεμὶζ χεβασηνὴ ἀλμακληγὴν βὲ βιτζουτιμιζὶ ἀλησὲτηρμακληγὴν βακτήτηρ, χάττα πιζλέρτε σόγρα Φαγόνδιος κιπὶ κηζαρμὴς τιμουρλὲρ οὺζεριντὲ σητζηραμαγὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[58a]

μετζπούρ ὄλμαγιαλημ· βὲ βὰτ ἰτιντίκι ἀκσὰμ ούζερὶ νακλιλιετινὶ ἰτετζέκτιρ.

Κελεπὲκ βὲ Φαγόνδιος.

Ἀκσὰμ ούζερὶ σαχρατὲν κελὶπ τζιραγὶ γιακτηγημηζτὰ πακτήκ κι τζηρενὶν σαβφκηνὴν ἐτραφηντὰ πὶρ κουτζτζούκ περβανὲ ούτξούπ τολασήγιορ ἰτί.

— Πού περβανὲ τετὶ πιζλερὲ Γεροστάθης, Φαγόνδιοσου χατηρημὰ κετιρίγιορ, βὲ βατὶμ ούζρὲ σιζὲ νακλιετινὶ ἰτετζέγιμ.

Πάκην κελεπὲκ νάσηλ ἀλεβτὲν ἀλτανὴπ, πουνούν ἐτραφηντὰ ούτζάγιορ. Πάκην, πάζεν γιανάγιορ, ἀτζησήγιορ βὲ κατζάγιορ, βὲ λάκιν ἰστὲ γίνε τζεκιτζὶ ἀλεβὲ κερὶ κελίγιορ. Πάκην, νίχαγετ τιβανὲ γιαντὴ βὲ τζανσὴζ τουστού.

Διβανὲ περβανέτιρλερ, τετὶ ὅλ βακὶτ, τζούμλε ἄτζ πογαζλὰρ, βὲ ούμουμὶ τζούμλε σαφακιαρλάρ. Περβανεγὶ τζεκὲν τατλὴ σέβφκ τὲν σαφαλερινὶν ἀλτατητζὴ τατληλιγήτηρ, πού κι κιοτουλουγούν τιβανὲ ἐτπαγιλερινὶ τζεκὶπ νίχαγετ πουνλαρὴ γιακάρ. Πόϊλετζε γιαντὴ Φαγόνδιος τενιλὲν Περβανέτε.

Φαγόνδιος Βενετίανην ζατὲ τενιλὲν χανεταρλαρηντὰν ἰτί. Ἔμμα νὲ φεϊλλερὶ ζατὲ ἰτιλὲρ νέτε μεσρεπί.

Φαγόνδιοσουν τζεσὶτ κουσουρλαρηνὴν ἀρασηντὰ ἔγν γαλιπὶ ἄτζ πογαζληλήκ ἰτί.

Ἄτετα γιουκλού κουρσακτὰν κορκὰν βὲ ἰκρὰχ ἰτὲν ούγιουκούτα Φαγόνδιοσταν ούζὰκ κατζμαγὰ πασλαμὴς ἰτί.

Κουρσαγὴ τερετζεσὶζ ζαχμετλερτὲν ζαϊφλανμὴς βὲ βιτζούτ ταλιμιντὲν μούστακιλ γιαρτημσὴζ καλμὴς ὀλτουγηντὰν, ἄρτηκ χὰζμ ἰτέμεζ ἰτί. Λάκιν ἰλλετινὶν πέσι παγιὲ κιολεσὶ Φαγόνδιος ἰστὰχ ἀτζητζὴ ταμλὲρ βὲ ἰτζ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πού ιτζεριτεχλι πουχαρλαρήν τζηκμασή άδηλος διαπνοή γιάνι πελλισιζ σολουκλανμά τενιλίρ, άγηζτάν άσκιαρέ τζηκάν σολουγά καρσή.

Ίμτι τενίν τερισί τεμιζ όλματηγή χαλτέ τερινίν τελικλερινι πισλίκ καπατήρ· βέ πελλισιζ σολουκλανμάκ μέκς όλούρ, βέ ζαραρλή πουχαρλάρ τζηκμαζλάρ· βιτζουτίν τερουνιντέτε καλτηκλαρηντά τζόκ μαζαρράτ βέ κεϊφσιζλικλέρ πεϊτά ιτερλέρ. Ίστέ τεμιζλιγίν σαγλήκ ίλέ όλάν ούλφετί· ιστέ νίτζουν πισλίκ σαγληγή τελέφ ιτέρ.

Κιορουνμέζ σολουκλανμανήν χασηλατή πίρ κιμέσνενιν τζόκ βακίτ ιτζεριτέν κεϊτιγι ρούπαλαρην ούζεριντέ κιορουνούρ. Βέ νάσηλ κι τερινίν κιρί τελικλερί καπατήρ ισέ, όϊλετζε ιτζεριτέν κείλέν κιρλί ρούπαλέρτε τερινίν ούζεριντέ γιαπησήπ κιρλερί ίλε τελικλερί καπατηρλάρ βέ πουχαρλαρήν τζηκμασηνή μέκς ιτούπ σαγληγά ζαράρ βεριρλέρ.

Ίστέ νίτζουν τεμιζλιγίν τοστού όλούπ σαγληγημή χήβζ ιττίμ. Βέ όλ ετζιλτέν πέρράκ χεβαγί νέ κατάρ σεβέρσεμ, τεμιζ σουγιούτα όκατάρ σεβέριμ· ζίρα έγερ πέρράκ χεβά σαγλαμληγήν πετερί ισέ, τεμιζ σού ίλέ σαγληγή πεσλεγιτζί τεμιζλίκ καζανηλήρ.

Τζεμίϊσινι χάλκ ιτέν Άλλαχήν γέρ γιουζουντέ πιζλερέ πάχς ιττικλεριντέν ρουζκιάρ βέ σού έγν κανί παχσησλαρήτηρλαρ, ζίρα πιλίρ ιτίκι πουνλάρτηρλαρ ίνσανλαρήν ιόμρού βέ σαγληγή ιτζούν έγν ικτιζαληλαρή.

Σαγλαμλήκ τενπιχλερί.

Βέ ιστέ, τετί πιζλερέ Γεροστάθης, νάσηλ τεμιζλίκ ίλε σαγληγημή χήβζ ιτέριμ.

1) Σήκ σήκ έλλεριμί βέ γιουζουμού γιεϊκάρημ, βέ σαπάχλεϊν ούγιαντηγημτά βέ άκσάμλεϊν γιατατζαγήμ βακιττέ άσλατζα σηρασηνή σασηρμακσήζ έλιμί βέ γιουζουμού γιεϊκάρημ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

2) Χὲρ κιοὺν σαπάχλεϊν πασημὴ μούστακιλ σοοὺκ σοὺ ἰλὲ γιεϊκάρημ, βὲ πόϊλετζε χὲμ τεμιζλενὶρ, χὲμ σοουκλαματὰν χὴβζ ὁλούρ.

Χάττα πού τερτιπλὲρ ἰλὲ ἀλὶμ χεκὶμ Βοερχάβιοσουν οὔτζ πογιοὺκ τενπιχλεριντὲν πίρισινι ἰτζρὰ ἰτέριμ· «Πασηγγὴ σερὶν τοὺτ, — μιτεγγὶ χαφὶφ, — βὲ ἀγιακλαριγγὴ σητζάκ.»

3) Σαπαχτὲν βὲ ταὰμ ἰττικτὲν σογρὰ, βὲ ἀκσάμλεϊν γιατμακσὴζ τισλεριμὶ τεμὶζ γεϊκάρημ, ζίρα τισλερὲ γιαπησὰν γεμεκλὲρ, γεϊκάνματηκλαρη χαλτὲ, τζουρουρλὲρ βὲ τισλερίτε τζουρουτουρλέρ. Κιρλὶ βὲ ποζουλμοὺς τισλέρτε γιακὴν κελενλερὲ φενὰ βὲ ἰκραχλὴ κοκοὺ βερτικλεριντὲν κάτι ναζὰρ, ἄτετα πὲκ σετὶτ ἀγρήτα βεριρλέρ. Πουντὰν ματεὰ σελίτε ποζαρλὰρ, ποῦ κι μιτεγὲ ποζουλμοὺς ἐντιγὶ χαλτὲ χαστελὶκ πεϊτὰ ἰτέρ, ταμλερὶν ἐγὶ τζηγνενὶπ χὰζμ ὁλμασηνήτα μὲκς ἰτερλὲρ, πού κι ἔγν ἰκτιζαλησήτηρ.

4) Πὶρ σουγκιαρὴ γιὰ πὶρ γιοὺγν ἐλτζεγὶ σοοὺκ σουγιὰ πατηρὴπ πιτοὺν βιτζουτιμὶ γεϊκάρημ, βὲ τέρακαπ πὶρ πὲζ ἰλε σηκὴ σηκηγιὰ σιλὲρ κουρουτοὺρ βὲ κηζτηρήρημ πουνού· βὲ πού σοοὺκ σοὺ ἰλὲ γιεϊκανμακτὰ χὲμ βιτζουτ κουββετλενὶρ, χὲμ σαγλὴκ χὴβζ ὁλούρ.

5) Νίχαγετ ρούπαλεριμι σὴκ τεγισίριμ, βὲ πάχουσους ἰτζεριτὲν κεϊτικλεριμί κι χάττα πουνλαρὴν κιριντὲν πουχαρλαρὴν τζηκμασὴ μὲκς ὅλμασην.

Γεροστάθησιν σοοὺκ σοὺ ἰλε πιτοὺν βὶτζουτινὶ γεϊκατηγηνὴ ἐσιττικτὲ τουϊλεριμὶζ οὐπερτὶ, βὲ σουὰλ ἰττὶκ πουνὰ νάσηλ σοουγὰ ταγιανὰ πιλίγιορ.

— Δαγιανήρημ, τετὶ, νάσηλ κι σιζλὲρ ἐλλεριγγιζὶ βὲ γιουζουγγουζοὺ σοοὺκ σοὺ ἰλὲ γιεϊκατηγηνηζτὰ ταγιανήρσανηζ. Ἀτὲτ τζεμίϊσινι κολάϊ ἰτέρ! ἔγερ γιαζτὰν πι-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τοὺν βιτζουτιγγιζὶ σοοὺκ σοὺ ἰλὲ γεϊκαμαγὰ πασλάρσαγγηζ, σοουγὰ ἀλησήρσηνηζ, βὲ κήσηντα πουνοὺ χοσνουτλοὺκ ἰλὲ γιαπάρσηνηζ. Ἰγγιλτέρατε τουνγιανὴν ἔγν σαγλὰμ τζοτζουκλαρὴ πουλουνουρλὰρ, ζίρα χὲρ κιοὺν τζοτζουκλαρὴ ἀτζὴκ ρουζκιαρὰ τζηκαρτηκτὰν ματεὰ χὲρ σαπὰχ γιάχοτ ἀκσὰμ σοοὺκ σοὺ ἰλέτε γιεϊκαρλὰρ τζοτζουκλαρή.

Ὅλ βακιττὲν πέντε ἀρκατασλαρήματα Γεροστάθησιν τενπιχὶ βὲ νασιχατὴ οὐζρὲ τζὸκ ἐρκὲν καλκμαγάτα ἀληάτὴκ, τεμιζλιγίτε σεβτὶκ, σοοὺκ σοὺ ἰλὲ γιεϊκανμαγάτα πασλατήκ. Βὲ βάκαα γεϊκαντηκτὰν σογρὰ σηχὴ σηχὴ βὲ τζάπουτζακ σιλιντιγιμιζτὲ, βιτζουτιμίζτε τζαποὺκ κουροὺρ ἰτὶ, βὲ οὐσούμετικτεν ματεὰ ζιάτετζε κὴζὴπ κεντιμιζὶ ταχὰ ζιατετζὲ σαγλὰμ βὲ τίντζτε τουγιάρ ἰτικ.

Ζιντζὶρ ἰλὲ παγλανμὴς κιρλί.

Κασαπανὴν μεϊτὰν γεριντὲ τεμιζλιγὶν ἐϊλικλερὶ ἰτζοὺν σοϊλεσὶρ ἰκὲν, ἄγσηζταν κιορτούκκι τιορτ τανὲ σιλαχλὴ ἀτὲμ πὶρ ζιντζιρὲ τακηλὴ ἀτὲμ κιοτουρούγιορλαρ. Ποὺ ζιντζιρλὶ κιμέσνε κεντζὲ πεγζέγιορ ἰτὶ, λάκιν πὲκ κουροὺ βὲ σαραρμὴς ἰτί· ἐλλερίτε, σουρετίτε, ρούπαλαρήτα ὄκαταρ κιρλὶ ἰτιλέρ κι, χάττα κιορενλερὲ τιτσινμεκλὶκ βὲ ἰκραχλὴκ κελὶρ ἰτί.

Γεροστάθης ζαπτιγελερὶν πιρινὲ γιακλασοὺπ σουὰλ ἰττὶ κιοτουρτουκλερὶ παγλὴ ἀτεμὶν νὲ καπαατὴ βὰρ ἰτιγινί.

Ζαπτιγέτε καρσηλὴκ βεροὺπ τετί κι, πὶρ κιογιοὺν ἐκλήσασηνην ζίϊ κηϊμὲτ ζατλερινὶ τζαλὰρ ἰκὲν τουτουλτοὺ βὲ σίμτι Ἰωάννηνανην μαχπουσχανεσινὲ κιστουρούγιορουζ.

Γεροστάθης ὅλ βακὶτ πιζλερὲ τιονοὺπ, ἰστὲ, τετὶ, τεμιζλιγὶν σάϊρι πὶρ τερσὶ ταχά. Βιτζουτὶ βὲ ρούπαλερτ κιρλὶ ὁλανὴν ἀτεταν μεσρεπίτε γιουρεγίτε ναπὰκ ὁλρούρ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Χέρκιμ τενινὶν τεμιζλιγινὲ μουζαϊκὰ βὲ τηκκὰτ ἐτινμέζσε, ὃ τζανηνὴν τεμιζλιγινέτε βαζιφὲ ἰτινμέζ. Ἴμτι τεμιζλιγὶ σεβελὶμ, ζίρα σαγληγημηζὰ φαϊτὲ ἰττικτὲν ματεὰ, γιουρεγίντε τεμιζλιγινὶ βὲ σαλιχλιγινὶ πεγιὰν ἰτέρ.

Οὔτζ τεμὶζ τζοτζουκλάρ.

Ὅλ κιοὺν πιζλερτὲν ἀϊρηλμακσὴζ Γεροστάθης σοὺ ναtλιετὶ ἰττὶ, πούκι χέρ νε βακὶτ κιρλὶ τζοτζοὺκ κιορούρσεμ χατηρημὰ κελίρ· ὄκατὰρ τεεσὶρ ἰττὶ πανά!

Πὶρ ζεγκὶν, λάκιν μερχαμετλοὺ πετερὶν οὔτζ ὀγλοῦ ὁλοὺπ, οὐτζουνούτε ζέβαλλου πιρὶ πιρὶ ἀρτηνὰ γαὶπ ἰττὶ. Ποὺ πὲκ ἀτζηλὴ ἰόλουμλὲρ τερετζεσὶζ μερακὰ τουσουρτουλὲρ ποὺ ἀτεμί. Λάκιν μερακηνὴν ἀρασηντὰ τουσουντούκι φάκατ ἐϊλὶκ γιαπμακληγὴν τατληληγὴ ἰλὲ ἀτζηλανμὴς τζανηνὴν ζεχιρινὶ ἀζαλτὰ πιλίρ.

Ἰτζρὰ ἰτεγὶμ τεγιοὺ καρὰρ βερτιγὶ τζὸκ ἐϊλικλερὶν ἀρασηντὰ μουλαχαζὰ ἰττίκι οὔτζ τανέτε φουκαρὰ τζοτζουκλαρὴ σετζσὶν, πουνλαρὴ ἐβλὰτ ἰτινσὶν, βὲ πουνλαρὴν τερπιὲ ὁλοὺπ μουτλοὺ ὁλμαλερινὲ γαϊρὲτ ἰτσίν.

Ἴμτι ποὺ μακσὰτ ἰτζοὺν φακὶρ τζοτζουκλαρὴν Σχολείονουνα κιτὶπ ζιαρετινὶν σεπεπινὶ διδάσκαλοσα χαπὲρ βερτικτὲ τζοτζουκλαρὰ ναζὰρ ἰτμεγὲ ἰζὶν τιλετί.

Δέρακαπ Διδάσκαλοσουν ἐμρὶ οὐζρὲ, πιρὲρ πιρὲρ τζοτζουκλαρὴν τζούμλεσι ὅλ μερακλὴ ἀτεμὶν χουζουρουνὰ κελτιλὲρ, ὅτα τηκκὰτ ἰλὲ πουνλαρὴ τεφτὶς ἰττικτὲν σογγρὰ ἀραλαρηντὰν οὔτζ τανεσινὶ σετζτί.

Τζοτζουκλαρὴν βὲ ἀταλαρηνὴν ἰσιμλερινὶ ἀλὴπ ὁτουρτουκλαρὴ μαχαλὶ ὀγρεντικτὲν σογγρὰ Διδάσκαλοσα βὲ Σχολείονουν τζοτζουκλαρηνὰ τετὶ, πὲν ποὺ οὔτζ τζοτζουκλαρὴ ὄπιρλεριντεν ἰλερού τουττούμ, ζίρα πουνλαρὴ ὄπιρλερινιν τζούμλεσιντεν βιτζουττέτε, ρούπατετε ταχὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τεμιζ πουλτούμ, βὲ πουντὰν κηγιὰς ιτέριμ κι τζανλαρήτα ὄπιρλεριγκιντὲν τεμὶζ ὀλατζακλάρ.

Διδάσκαλος ὅλ βακὶτ ὅλ σαλὶχ ἀτεμὶν τζεβαπλερινὶ ταστὶκ ἰτοὺπ τετί κι βάκαα σετζιγὶ τζοτζουκλὰρ μούταϊμ. Σχολείονουν ἔγγ μουκαγετλοῦ βὲ ἔγγ οὐσλουπλοὺ σαγιρτλερὶ ἰτιλερ.

Πόϊλετζε τεμιζλιγὶν βασητασή ἴλε χὲμ ὅλ οὔτζ φουκαρὰ τζοτζουκλαρὶν παχτὶ ἀτζηλτὶ, χὲμ φαμίλιαρηνήν. Ἀντὲν ἰχτιγιὰρ πιζὲ τετί κι, τεμιζλὶκ χικμετλὶ πὶρ τερκὶπ βὲ ταβσιέτιρ· χὲρ κιμὶν ποὺ κὶπὶ τερκιπὶ ὁλοὺρ ἰσε, χὲρ πὶρ μαχαλὲ τζεσαρὲτ ἴλε βὲ τεκμὶλ οὐμὶτ ἴλε κιρὲ πιλίρ.

Ἀνὴν ἰτζοὺν ἰχτιγιὰρ Ἰσοκράτηςτε, ἐσκὶ Ἄθηνανὴν μεσχοὺρ μίρι κελαμὴ, νασιχὰτ ἰτέγιορ πιζλερέκι σουστὲν βὲ ἴλβαντὲν οὐζὰκ ὁλαλὴμ, ζίρα πουνλὰρ χαφὶφ ἀκηλληλὴκ κιοστεριρλὲρ, βὲ ἐϊλὶκ μουχαππετινὶ σεβελὶμ, ζίρα τζανὴν ζατελιγινὶ κιοστερίρ. Ἔμμα ἐϊλὶκ μουχαππετὶ τεμιζλὶκ ὅλμαϊσὶν ὁλάμαζ.

Ὅλ βακὶτ Γεροστάθης πὶρ κεαγὴτ οὐζερινὲ γιαζὴπ σοὺ πεϊτλερὶ κουτζτζοὺκ χοτζατασημὴζ Νικόλαοσουν ἐλινὲ βερτί τε τζηκτὴ κιττί.

« Τεμιζλὶκ πὲκ ἐγιουσίτιρ χὲρ ἴλβανλαρὴν,
« Χαστελιγὲ σιπὲρ, πογιοὺκ καλεασήτηρ τζανλαρὴν,
« Τενὶ κιρλινὶν τζανίτα ναπὰκ,
« Τομουζλαρτὰ πουλουνμὰζ χὶτζ πὶρ πάκ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[26b]

Z

ΣΑΓΔΑΜΑΗΓΗΝ ΒΕ ΚΑΧΡΑΜΑΝΑΗΓΗΝ ΒΑΛΙΔΕΣΙ.

« Τά τε ὑπερβάλλοντα γυμνάσια καὶ τὰ
» ἐλλείποντα φθείρει τὴν ἰσχύν. »
(Ἀριστοτέλους)

« Καραρηντὰν ζιατὲ γιάχοτ ἐκσὶκ ὀλὰν
» διτζοὺτ τααλιμὶ κουββετὶ ποζάρ. »

Κιουνλερὶν πιριντὲ Σχολείοντεν τζηκὰρ ικὲν ρὰστ κελτίκκι Γεροστάθης αὐληγιὲ κιρέγιορ ἰτὶ, περαπερίντζε Κασαπανὴν τουλκιαρήτα βὰρ ἰτὶ, ἐλιντὲ τζεσὶτ γιονουλμοὺς ἀγατζλὰρ, σηρηκλὰρ βὲ τιρεκλὲρ ἰλέ.

Πουνλαρὴν τζεμίϊσι πιζλερὲ ἀτζαὶπ κιορουντουλέρ· ἀνὴν ἰτζοὺν σαλὶχ ἰχτιγιαρὴν ἐτραφηνὴ τζεβιροὺπ, σηρηκλαρὴν βὲ τιρεκλερὶν νεγὲ λαζὴμ ὀλατζαγηνὴ σουὰλ ἰττίκ.

Ὅτα πιζὲ τζεβὰπ βερὶπ τετὶ, κι σιζὶ τεμὶζ χεβὰ ἰλε βὲ τεμιζλὶκ ἰλε τοστλαστηρτηκτὰν σογγρὰ, σάϊρ πὶρ τοστοὺμ ἰλε ταχὶ τοστλαστηρατζάνημ γιάνι βιτζοὺτ τααλιμὶ ἰλε, πούκι σαγληγὴν βὲ καχρεμανληγὴν βάλιτεσιτιρ, βὲ ποὺ ἀγατζλὲρ ἰλε ὀλ τοστουμοὺ τανηγιατζάκσηζ.

Ἰχτιγιαρὴν καρσηληγὴ πιζλερὶ χοσνοὺτ ἰτέμετι, βὲ τεκράρεν τεφσὶρ βὲ μαλιουμάτ βερμεσινὶ ἰστετίκ· λάκιν ὅ πιζλερὲ τετίκι ὅπιρ κιοὺν τζεμίϊσινι ιὸγρενετζέγιζ.

Φερτασὴ κιοὺν κιορτούκκι Σχολείονουν αὐλησὶ χαϊλουτζε κοὺμ ἰλε τιοσενμὶς, βὲ τζεσὶτ τιρεκλὲρ βὲ ἀγατζλὲρ κάβιτζε τικιλμισλέρ· ἔμμα ὅ βακίττε φερκιντὲ ὀλά-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ματηκ πουνλαρὴν τζεμίϊσινιν νὲ μακσουτὶ ὸλτουκλαρηνή. Λάκιν τερσλερὶν ἀζατηντὰν σογγρὰ ἀσαγὴ αὐλητὲ πεκλεγὲν Γεροστάθης τετί κι πιρισὶ μονόζυγον ὄπιρισι δίζυγον (1), ὄπιρλερι τὲ τιρεκλὲρ βὲ μερτιβενλὲρ, βὲ πουνλαρὴν ουζεριντὲ τζεσὶτ κημηλταϊσλὲρ, τιονμεκλὲρ βὲ σαβασλὲρ κιοστερτὶ, σινιρλερὶ βὲ πιτοὺν βιτζουτὶ σαγλὰμ βὲ κουββετλὶ βὲ κολάϊ κημηλταϊτζὴ βὲ τιονουτζοὺ γιαπμὰκ ἰτζούν.

Πού πὲκ ἐγλεντζελὶ τερσλὲρ πιζὶ ζίατετζε χοσνοὺτ ἰττιλὲρ, βὲ σαλὶχ τοστουμούζ ἰτζοὺν ὸλὰν ἰφτιχαρημὴζ βὲ χαχισιμὶζ ὸλ κιουντὲ τερετζεσὶζ ἀρττή. Τζόκτα σεβιντὶκ ἐσιττικτέκι ὸλ ἀκσὰμ πιζλερὶ ἐβινὲ τεκλὶφ ἰτέγιορ, ζίρα ἔγιτζε πιλὶρ ἰτίκ κι, πιζλερὲ χὸς πὶρ σέϊ νὰκλ ἰτετζέκτιρ. Βὲ ἰστὲ ἐββὲλ ἀκσὰμ βιτζοὺτ ταλιμὶ ἰτζοὺν σοϊλετικλεριντὲν χατηρημτὰ καλανλάρ.

Δεμιρτζινὶν σὰγ ἐλι.

Τεφτὶς ὸλουνμούστουρ κι, κισὶ βιτζουτινὶν ἀζαλαρηνττὰν πιρισινὶ νὲ κατὰρ ζιατὲ ἀληστηρήρσα, ὄκαταρ ζιατὲ μαχὶρ βὲ κουββετλὶ βὲ σαγλὰμ ὸλούρ. Κημηλτανμὰκ βὲ ἰσλεμὲκ ὸλ ἰσλεγιὲν μαχαλὲ ζιατετζὲ κὰν τοπλὰρ, βὲ κὰν ἰλέτε βιτζουτὶν τζεσὶτ ἀζαλερὶ πεσλενιρλὲρ βὲ κουββετλενιρλέρ.

Σὰγ ἐλινιζὶ σὸλ ἐλινὶζ ἴλε ρουππὰρ ἰττιγινιζτὲ κιορετζέκσινιζ κι σὰγ ἐλινὶζ σολουνουζτὰν κουββετλὶ βὲ καλήντηρ· βὲ νίτζουν; ζίρα σὰγ ἐλινιζὶ σὸλ ἐλινιζτὲν ζιατὲ κουλλανὴρ βὲ ἀληστηρήρσηνζ.

Δηκκὰτ ἴτιγν τεμιρτζινὶν σὰγ ἐλινὲ, βὲ τεατζτζοὺπ ἰτετζέκσινιζ σὸλ ἐλιντὲν νὲ κατὰρ κουββετλίτιρ· ζίρα τζε-

(1) Πιρισὶ πὶρ τὲκ ἀγάτζτηρ, ὄπιρισιδε τζίφττιρ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κιτζὶ πουνοὺγν ἰλε τουτοὺπ τεμιρλερὶ τιογτουγοὺ ιτζοὺν πουνοὺ ζιατετζὲ ἀληστηρήρ.

Κημηλτάμαμακ βὲ ἀλήσμαμακτα ζηττηνὴ γιαπάρ· πουντὰν σινιρλὲρ βὲ βιτζουτὶν ἀζαλερὶ κεμικλὲρ ταχὶ ζαϊφλενιρλὲρ, γιουμουσαρλὰρ βὲ ποζουλουρλάρ.

Ῥιβαγετζιλερὶν πασὴ βὲ πιρὶ Ἡρόδοτος Ἀτζεμλερὶν βὲ Μησηρληλαρὴν μαπεϊνιντὲ ζοὺχρ ιτὲν πὶρ μουχαρεπενὶν μαχαλιντὲ κελλελερὶ κιορτουκτὲ πιρὶ πιρλεριντὲν ἀὶρτ ιττί· ζίρα Μησηρληλαρὴν καφαλαρὴ ἐσκὶ Μησηρληλαρὴν ταλιμὲ μεϊλλὶ ὁλοὺπ γαϊρετκὲς ὁλτουκλαρηντὰν τζετὶν βὲ σερτ ιτιλὲρ, Ἀτζεμλερὶν καφαλαρήτα χουζουρλοὺ βὶ σεφαλὴ ιὸμοὺρ κετζιρτικλεριντὲν ζαὶφ βὲ γιουφκὰ ιτιλέρ.

Ἴμτι ἔγερ πιτοὺν βιτζουτιμιζὶν σαγλὰμ βὲ κουββετλὶ ὁλμασηνὴ ιστὲρ ισὲκ, σουρούττζα πουνοὺ ἀληστηρμαγὰ πορτζλούγιοζ· βὲ πόιλετζε βιτζουτὶ κουββετλεντιρτικτὲ κεϊφσιζλικλερτὲν χὴβζ ὁλούρουζ, λάκιν πὲρ-ὰκσὶ χαστὲ ὁλσὰκ ταχὶ κολάϊ ταγιανὴπ τὲζ σαγαλήρηζ.

Γερμανίανην πογιοὺκ βὲ μετὶν χεκιμὶ Βοερχάβιος, τετὶ ιχτιγιὰρ, μούταϊμ τοστλαρηνὰ ικὶ σαὰτ κιουντὲ βιτζοὺτ ταλιμὶ τενπὶχ ιτὲρ ιτί.

Βὲ τζεμίϊ σεχριλενμὶς τουελλερτὲ βιτζοὺτ ταλιμινὶν πὲκ πογιοὺκ ικτιζασηνὴ βὲ φαϊτεσινὶ τανητηλὰρ, χάττε τζούμλε μεκτεπλεριντὲ πού τὲρς ὁλτουκτὰν κατὶ ναζὰρ, ἐρκὲκ βὲ κὴζ τζοτζουκλαρὴ ιτζοὺν ἄϊριτζε βιτζοὺτ ταλιμὶ χουσουσιντὲ μεκτεπλέρτε ιχτὰτζ ιττιλέρ. Τζὸκ τεφὰ, τετὶ ιχτιγιὰρ, πού κιπὶ μεκτεπλερτὲ γιασλὴ ἀταμλάρτα καρηλάρτα κιορτούμκι χεκιμλερινὶν τενπιχὶ οὐζρὲ χαστελικλερὶ ιτζοὺν ταλίμ ὁλουρλάρητη.

Σόλων βὲ Ἄρειος Πάγος.

Σιμτικὶ Εὔρωπαληλαρὴν ἐσκὶ Γιουνανλαρτὰν ἀλτηκ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λαρὴ τζὸκ ἐϊλικλερτὲν πιρισίτε πού βιτζοὺτ ταλιμίτιρ. Ἐσκὶ Γιουνανλὲρ βιτζοὺτ ταλιμινὶ ἐγὶ τερπιγὲ ὀλμούς τζοτζουκλαρὴν πιριντζὶ τερσὶ πελλὲρ ἰτιλέρ. Κουρεσλεριντὲ τζοτζουκλὰρ βὲ κεντζλὲρ μούταϊμ βιτζουτὶν κουβετλερινὶ ἀληστὴρηρλὰρ ἰτι, γιαγιὰν γιάχοτ ἂτ βὲ ἀραπὰ οὐζεριντὲ σεγιρτερὲκ, κουρεσερὲκ, σητζραγιαρὰκ, τεπσὶ γιάχοτ μητζρὰκ ἀταρὰκ, βὲ τζεσὶτ ταρικλὲρ ἴλε σαβασαράκ.

Τζοτζουκλαρὴν τερπιγεσὶ ἰτζοὺν ἀλὶμ νόμοσλερι ἴλε ζιατετζε μουζαϊκὰ ἰτὲν Σόλων, βιτζοὺτ ταλιμινὶ πουνλαρὰ πὲκ ἰκτιζαλὴ τὲρς τεγιοὺ τενπὶχ ἰττὶ, πού ταρὶκ ἴλε μεμλεκιατὰ σαγλὰμ, τζεσσοὺρ βὶ καχρεμὰν ἐβλιατλὲρ πεϊτὰ ἰτσὶν ἀρζουσοὺ ἴλε.

Κεντζλερὶν βὲ τζούμλε μεμλεκιατληλαρὴν μεσρεπλερινὶν ναζαρετινὶ Ἄρειος Πάγοσουν ἀλὶμ σεριατηνὰ ἰχαλὲ ἰττί.

Ἄρειος Πάγοσουν πορτζλαρηντὰν πιρισίτε σού ἰτίκι, ζενκὶν κεντζλερὶ ἀτὰ πινμεκλιγὲ, ἀβὰ βὲ σάϊρ βιτζοὺτ ταλιμλερινὲ μετζπούρ ἰτσίν κι χὲμ ποσλουκτὰν κουρτουλσουνλὰρ, χὲμ βιτζουτλερινὶ σαγληγὰ βὲ γιγιτλιγὲ ἀληστὴρσηνλάρ· φουκαραλαρὴ βὲ ποσλαρήτα πὶρ ἰσὲ κοσσούν κι, χάττε βιτζουτλερινίτε ἀληστὴρσηνλὰρ τεμπελλιγὶν βὲ φουκαραληγὴν φενὰ ζουχουρατλαρηντάντα χήβζ ὀλσουνλάρ.

Φωκίων βὲ ὀγλοὺ Φῶκος.

Ἐσκὶ Γιουνανιστανὴν ἔγν φιρασετλὶ, φαζιλετλὶ βὲ μετὶν ἀτεμλεριντὲν πιρισὶ ὀλὰν Ἄθηναλη Φωκίονουν Φῶκος ισμιντὲ πὶρ ὀγλοὺ βὰρ ἰτί. Λάκιν πιτζαρὲ χὰλ οὐζρὲ Φῶκος σαλὶχ πετερινὲ πεγζεμὲζ ἰτὶ, ζίρα χὲμ τεμπὲλ, χὲμ ἀρσὴζ, χὲμ ἰσρετὲ μουπτελὰ ἰτί.

Φωκίων ὀγλουνοὺν μεσρεπινὶν τουζελμεσινὶν ἀρζου-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σουντὲ σάϊρ τενπιχλερινὶν ἀρασηντὰ σουνούτα τενπὶχ ἰττίκι Ἄθηναλὴλαρην Παναθήναια τενιλὲν πογιοὺκ ἑορτηλεριντεκὶ ὸλὰν κουρεσλερτὲ πούτα κουρεσσίν· βὲ ποὺ τενπιχίτε Πλούταρχοσουν νακλίντζε τζελὲνκ ἀλὴπ σιοχρετλενσὶν τεγιοὺ ἴτμετι, ἴλλα κουρὲς μεϊτανηνὰ τζηκματὰν ἐββὲλ βιτζουτινὶ ταλὶμ ἰτμεγὲ μετζποὺρ ὸλοὺπ μεσρεπινίτε τουζελτσὶν ἰτζούν.

Φιρασετλὶ Φωκίων βιτζοὺτ ταλιμινὶ βὲ τεεκιτλὶ γεμὲ ἰτζμὲ ταρζηνὴ κεντζλερὶν τενιὲ βὲ μεσρεπιὲ τερπιελερὶ ἰτζοὺν ὄκαταρ ἰκτιζαλὴ πελλὲρ ἰτί κι χάττα ὀγλουντὰν ἀϊρηλοὺπ πουνοὺ Σπάρτηγε κιοντουρτοὺ, ζίρα ὅρατα κεντζλὲρ ταχὰ Λυκούργοσουν νόμοσλαρηντζα βιτζούττζετε ταάμτζατα τερπιγὲ ὸλουρλὰρ ἰτι, ἀκσινὶ Ἄθηνατα Φωκίωνουν κιουνλεριντὲ Σόλωνουν νόμοσλαρητα πατταλὰ βὲ μουαττὰλὰ τουσμουσλὲρ ἰτὶ, ποὺ σεπεπτὲν κεντζλερὶν μεσρεπίτε ποζουλμοὺς ἰτί·

Ὅλ βακιτλερτὲ Ἄθηνατα Δημάδης ἰσμιντὲ πὶρ μεσρεπὶ ποζγοὺν μίρι κελὰμ βὰρ ἰτί· ποὺ Φωκίωνου ἰντζιτμὲκ ἰστετὶ, ὀγλουνὰ Σπαρτιάτησλεριν τερπιγεσινὶ Ἄθηναληλαριγκιντὲν ἐβλιὰ πελλετιγὶ ἰτζοὺν, βὲ ἀνὶν ἰτζοὺν τετὶ πουνά, « Ἔγερ Ἄθηναλὴλαρα Λυκούργοσουν νόμοσλαρηνη καποὺλ ἰτμελερινὶ σοϊλέρσεγν, πέντε τζεβαπηγγὰ γιαρτὴμ ἰτοὺπ μουαβενὲτ ἰτμεγὲ χαζήρημ. » Λάκιν Φωκίων τογροὺ καρσηλὴκ βερτὶ πουνά. « Δόγρουσου, τετὶ, πὲκ ζεβκλὶ ἵς ὸλατζὰκ ἰτὶ, ἔγερ σὲν ποὺ κατὰρ ραϊχαλὴ ζατλὰρ ἰλε γιαγλανμὴς ἰκὲν, βὲ ποὺ κατὰρ ἀγὴρ παχαλὴ καφτὰν κεϊμὶς ἰκὲν, Λυκούργοσουν νόμοσλαρηνην χὴβζ ὸλμασηνὰ γιαρτὴμ ἰτσὲγγ ἰτί. »

Γεροστάθης πιζλερὲ πουνλαρὴ νὰκλ ἰττικτὲ, ρετζὰ ἰττὶκ κεντινέ κι πιζλερὲ ὅλ ζικρ ἰττιγὶ Λυκοῦργος κὶμ ἰτουγινὶ ταρὶφ ἰτσίν. Ὅτα χοσνουτλοὺκ ἰλε τετί,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Λυκοῦργος βὲ Σπαρτηνὶν τζοτζουκλαρή.

Λυκοῦργος Σπάρτητε ἐφέντιμιζ Χριστοστὰν γετὶ γιοὺζ γετμὶς σενὲ ἐββὲλ μεβλοὺτ ὁλτού. Σπάρτηνιν πατισαχὴ Εὔνομοσουν ὀγλοὺ ἰτὶ, βὲ πετερινὶν βεφατηντὰ πογιοὺκ πιρατερὶ ταχτὰ κετζτί.

Καρτασὴ βεφὰτ ἰττιγιντὲ, Λυκοῦργος ναχὰκ βὲ σὰν σεβιτζὶ ὁλσὰ ἰτὶ, πὲκ κολαϊλὶκ ἴλε ταχτὰ τζηκὰ πιλὶρ ἰτί· λάκιν χακκὴν βὲ κὲρτζεκλιγὶν τοστοὺ ὁλτουγοὺ σεπεπτὲν, Σπάρτηνιν τζεμιατηνὴν χουζουρουνὰ γεγγὶ μεβλοὺτ ὁλὰν γεγενὶ Χαρίλαοσου κετιρτὶ, βὲ, ἰστὲ πούτουρ σιζὶν σαχὶχ πατισαχηνὴζ τεγιοὺπ, μεμλεκιατηντὰν τίκερ μαχελλερὲ ἀζιμὲτ ἰττί.

Σάνιεν Κιρὶτ ἀτασηνὴ, Μησηρὴ βὲ Ἀνατολοὺν τζὸκ μεμλεκιατλερινὶ τολασοὺπ ἀνλερὶν νόμοσλαρηνη ἐζπὲρ ἰτοὺπ, τζὸκ ἰλιμταρλὲρ ἴλε οὺλφὲτ ἰτὲρ ἰτί· ζίρα πιριντζὶ ἀρζουσοὺ σεβκιλὶ μεμλεκιατηνὰ φαϊτελὶ ὁλοὺπ, χεμσεχριλερινὲ ὀϊλὲ νόμοσλαρ βερσίν κι, χάττα τζούμλε Ἑλληνοσλαρην ἔγν φαζιλετλιλερὶ βὲ ἔγν καχρεμανλερὶ ὁλσουνλάρ. Βὲ Λυκούργοσουν ποὺ ἀλιτζενὰπ ἀρζουσοὺ τεκμίλαν ἰτζρὰ ὁλτού.

Σπάρτηγε κερὶ ἀβτὲτ ἰττικτὲ ἐββὲλ ἐμιρτὲ τζοτζουκλαρὴν τερπιγέσινὶ τερτιπὲ κοϊτού. Λυκοῦργος πιλὶρ ἰτί κι παγτζιβὰν βακτὶ ἴλε κουτζτζοὺκ φυτανλερὶ ἰτζοὺν μουζαϊκὰ ἰτμέζσε ἐγρὶ πιογιουγετζεκλέρ. Βὲ τζούν κι Σπάρτηνιν ἐτραφηντὲ ὅλ βακιτλερτὲ τζὸκ τουσμανλερὶ βὰρ ἰτὶ, βὲ ποὺ σεπεπτὲν γιγὶτ ἀτεμλερτὲν μοχτατζιετὶ βὰρ ἰτὶ, ἔμρ ἰττί κι τζούμλε Σπάρτηνιν ἐβλιατλερὶ βιτζοὺτ ταλιμλερινὲ, πιχουζουρλουγὰ, καναατὰ, ἀσκιαρὶ ταλιμλερὲ, πογιουκλερὲ φὰρζ ὁλὰν ἰταατὰ, βὲ νίχαγετ βατὰν σεβιτζιλιγὲ ἀλησσηνλάρ. Βὲ πόιλετζε ἄζ βακὶτ ἀρασηντὰ Σπαρ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τιάτησλερι γιγὶτ βὲ καχρεμὰν, φαζιλετλὶ βὲ βατὰν σεβι-
τζὶ, μεμλεκιὰτ οὐγρουνὰ τζανλαρηνὴ πιλὲ φετὰ ιττιρμεγὲ
ιοχτετὰρ ὀλτού.

Λυκούργοσουν νόμοσλαρηντζα τζοτζοὺκ γετὶ γιασηνὰ
βαρτηγὴ ἀντὲ, ἀταλαρηνὴν χανεσιντὲν ἀληνὴπ Σχολείον-
λαρα τεσλὶμ ὀλοὺρ ἰτὶ, παιδονόμοσλαρταν γιάνι τζοτζοὺκ
χότζαλαρηνταν τερπιγὲ ὀλμαγά. Ὅρατα βιτζοὺτ ταλιμ-
λερὶ ἴλε, πιχουζουρλοὺκ ἴλε, ἰταὰτ ἴλε, καχρεμὰν, σαγ-
λὰμ, τζεσοὺρ βὲ ἰταατλὴ ὀλοὺπ, μεμλεκιατλαρὴ οὐγρουνὰ
ζουχοὺρ ἰτετζὲκ μουχαρεπελερὶν χὲρ πὶρ σεφιλλικλερινὲ
χαζὴρ ὀλοὺρ ἰτιλέρ.

Σχολείονλαρτα βὲ κουρὲς γερλεριντὲ κεντζλερὲ ἰχτὶ-
γιαρλὰρ ἀταλαρηνὴν φαζιλετλερινὶ βὲ καχρεμανληκλα-
ρηνὴ νὰκλ ἰτερλὲρ ἰτὶ, βὲ πόϊλετζε κεντζλὲρ χαχισὰ βὲ
γαϊρετὲ κελιρλὲρ ἰτί.

Σπάρτηνιν ἐβλιατλερὶ χορανλαρτὰ πιλὲ, τουρκιλερτὲ
πιλὲ καχρεμανληγὴ τααρὶφ ὀλοὺρ ἰτιλέρ. Χορανλαρτὰ
ἰχτιγιαρλὰρ τουρκὶ τζαγηραρὰκ τὲρ ἰτιλέρ,

» Ἄμμες ποκ' ἦμες ἄλκιμοι νεανίαι.
» Πὶζ πὶρ βακὶτ καχρεμὰν κεντζ ἰτίκ.

Κεντζλέρτε τὲρ ἰτιλὲρ,

» Ἄμμες δὲ γ' εἰμὲς, ἂν δὲ λῇς πεῖραν λαβέ.
» Πιζλέρτε σίμτι καχρεμάντζ, ἰστέρσεν σηνά.

Τζοτζουκλάρτα τὲρ ἰτιλέρ.

» Ἄμμες δὲ γ' ἐσόμεθα πολλῷ κάρρονες.
» Πιζλέρτε ταχὰ τζὸκ οὐστοὺν ὀλατζάγηζ.

Λυκοῦργος βὲ Ὅμηρος.

Σχολείονλαρτα, τετὶ Γεροστάθης, Σπαρτιάτησλεριν τζο-
τζουκλαρὴ Ὁμηροσουν τιλιρανὲ πεϊτλερινὶ ἐσιτὶρ ἰτιλέρ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Πούρατα ἰχτιγιαρὴν νακλιετινὶ κεσὶπ σουὰλ ἰττὶκ, κίμιτι πού Ὅμηρος τετιγὶ, πουνούκι πασκὰ βακίττε ζικρ ἰττὶ ἰτί. Γεροστάθηστε καρσηλὴκ βερούπ τετί,

Ὅμηρος Λυκούργοσταν χέμαν γιούζ σενὲ ἐββὲλ ἰτί· βὲ ἐσκὶ Γιουνανιστανὴν βὲ πίτουν τουνγιανὴν ταχὶ ἔγν πογιούκ σιϊρὶ ἰτί· σάϊρι χὶτζ πὶρ κιμέσνε πού κιουνὲ κατὰρ Ὅμηροσουν γιουτζελιγινὲ, τζελαλετινὲ, κουζελλιγινὲ γετισέμετι. Πογιούκ κασιτελερὶ ἰκὶ τανέτιρλερ, Ἰλιάδα βὲ Ὀδύσσεια, πουνλαρή κι οὔτζ πὶγν σενετὲν περού ἰνσανλὰρ τεατζτζούπ ἰτερὲκ οκούρ ἰτιλὲρ βὲ οκουγιατζακλάρ.

Πού κουζὲλ κασιτελερὶ Λυκούργοσουν βακτηντὰ Γιουνανιστανὲ πὲκ ἄζ πιλὶρ ἰτιλέρ. Βὲ τερλέρ κι σίφταχ Λυκοῦργος Ἀνατολτὰ κεζτιγιντὲ πού Ἰλιάδανην βὲ Ὀδύσσειανην πὶρ ἔλ γιαζησηνὴ πουλούπ ἑλληνοσλαρα πού ἀζιμ σιϊρὶν πού ικὶ ιόλουμσούζ ἐβλιατλερινὶ ἀσικιὰρ ἰττί.

Πού σεπεπλερτὲν Λυκοῦργος Σπάρτηνην τζοτζουκλαρηνὴν πού κασιτελερὶ ἐσιτμελερινὶ πὲκ σηραλὴ κιορτούκι; χάττα οκουτούκτζα χαχισλερὶ ἀρτσὴν, βὲ Ὅμήροσουν νακλ ἰττιγὶ τιλαβερλερὶν καχρεμανληκλερινὶ ἰπρενσινλέρ:

Λυκοῦργος βὲ Σπάρτηνιν κηζλαρή.

Λυκούργοσουν νόμοσλαρηντζα Σπάρτητε κηζλάρτα βιτζούτ -ταλιμὶ ἰτμελὶ ἰτιλέρ κι, χάττα σαγλὰμ βὲ κουββετλού ὁλούπ σαγλὰμ βὲ κουββετλίτε ἐβλὰτ βαλιτεσὶ ὁλσουνλάρ. Πουντὰν κατὶ ναζὰρ Σπάρτηνιν κηζλαρὴ βατὰν σεβιτζιλιγὶν ἔγν γιουτζὲ βὲ ζατὲ φεϊλλερὶ ἰλε τερπιγὲ ὁλούρ ἰτιλὲρ, βὲ πού φεϊλὶν γιανηντὰ σάϊρ χὲρ πὶρ ἀρζού ἰκιντζὶ ἰτί. Βὲ πουνούν ἰτζούν μούταϊμ Σπάρτητε κιορούρουζ κι ζεβτζελέρτε βάλιτελέρτε ἐβλιατλερινὶ βὲ ἐχλιγιαλλερινὶ καχρεμὰν βὲ μεμλεκιατὰ φαϊτελὶ ἀμελλερὲ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[30b]

καμετλεντιρσινλὲρ, βὲ κορκακλαρὴ βὲ μεσρεπὶ ποζγουν-
λαρήτα Σπάρτηγε λαὶκ εβλιατλὲρ τεγιλλὲρ τεγιοὺ ικρὰχ
ἰτσινλέρ.

Σπαρτιάτησλι Γοργὼ κατὴν ογλουνοὺ τζεγκὲ κιοντου-
ρούγιορ ικὲν ἀτζημὰζ ἰτὶ, ἀγλαμὰζ ἰτὶ, τιτρεμὲζ ἰτὶ,
ἴλλα πουνοὺν ἐλινὲ καλκανὴ τεσλὶμ ἰτέρικεν τὲρ ἰτὶ, « ἤ
τὰν, ἤ ἐπὶ τὰν, » γιάνι « γιὰ τουσμενὶ γεγγὶπ ποὺ καλ-
κανὴ κερὶ κετιρέσιν, γιὰ σενὶ μεμλεκιὰτ ὀγρουνὰ τουστου-
κτὲ πουνοὺν οὐζεριντὲ κετιρσινλέρ. » Βάϊ χαλινὲ ζαϊπα-
κληκτὰν γιὰ κορκακληκτὰν τζεγκτὲ καλκανὴ βὲ σιλαχ-
λαρὴ ἀτήπτα κουρτουλανά! Κορκὰκ βὲ καλκανὴ ἀτὰν νὰς
πεϊνιντὲ μεκροὺχ βὲ πετνὰμ ἰτί.

Σπαρτιάτησλι Βρασίδασην βαλιτεσὶ Ἀργιλεωνὶς Ἀμ-
φίπολις μουχαρεπεσιντὲ ογλουνοῦν ιολτουρουλτουγινὶ ἐ-
σιττικτὲ, ἀγλαγὶπ φιγὰν ἰτετζὲκ γερτὲ, Βρασίδας Σπάρ-
τηγε λαγὶκ ταρὶκ ἰλέμι, γιάνι καχρεμανλὴκ ἰλέμι ιολτοὺ
τεγιοὺ σουὰλ ἰττί. Βὲ μουχαρεπετὲν κερὶ κελενλὲρ Βρα-
σίδαση μὲτχ ἰτοὺπ βαλιτεσινὲ « Σπάρτητε Βρασίδασην
ἐμσαλὴ γιόκτουρ, » τετικλεριντὲ, μουτεβαζζὶ κιονουλλοὺ
βὲ βατὰν σεβιτζὶ Ἀργιλεωνὶς, « γιὰ τοστλαρὴμ, τετὶ,
πουνοὺ σοϊλέμεϊν· βάκαα ογλοὺμ Βρασίδας ἐγὶ γιγὶτ ἰτὶ,
λάκιν μεμλεκιατὴν Βρασίδασταν γιγὶτ ταχὰ τζὸκ εβλα-
τλαρὴ βάρ. »

Σπάρτητε ποὺ κιπὶ τισέχλιλερ ὀλτούκτζα, μούτζερρετ-
τεν μουτλοὺ ὀλοὺπ παρλαγιατζὰκ ἰτί. Τζοκτζὰ ἀβρετλε-
ρὶν τερπιγεσιντὲν ασκλήτηρ μιλλετλερὶν βὲ μεμλεκια-
τλαρὴν μουτλουλουγοὺ γιάχοτ χαραπατληγή. Ἀβρετλὲρ
σαγλὰμ, καχρεμὰν, βὲ τζεσοὺρ ὀλουρλὰρ ισὲ, εβλιατλα-
ρηνήτα σαγλὰμ, καχρεμὰν βὲ τζεσοὺρ πογιουτουρλὲρ
ἀβρετλὲρ φαζιλετλὶ, τζαλησκὰν, ἰταρελὶ βὲ χαραπατλὴ
σαλτανατὴν τουσμενὶ ὀλουρλὰρ ισε, οὔμουμεν μεσρὲπ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[31a]

χουλις χήβζ ὀλοὺρ, βὲ τζεμιατλάρτα μουτλοὺ ὀλοὺπ ἰλεροὺ κελιρλέρ.

Μέγας Ἀλέξανδροσουν τερπιγεσί.

Μακεδονίανην πατισαχὴ Φίλιπποσουν ὀγλοὺ Ἀλέξανδροστα Σπαρτιάτησλεριν ταρικίντζε τερπιγὲ ὀλτοὺ, βὲ ἀνὶν ἰτζοὺν πογιοὺκ βὲ μετὶν ἀμελλὲρ ἰτζρασηντὰ πουλουνμαγὰ ἰσχετὰρ ὀλτοὺ, βὲ Μέγας, γιάνι Ἰσκεντέρι κεπὶρ τεσμὶ ὀλουντού.

— Μέγας Ἀλέξανδρος χησημημὴζ ἰτὶ, τετὶ ἰχτιγιάρ.

— Χησημημήζμη! βὲ νάσηλ! τετὶκ σασαράκ. Γεροστάθησὲ τεκραρλαγὶπ,— Πέλι χησημημήζτηρ, τετί. Ἠπειρος ταμαρὴ βὰρ ἰτὶ, ζίρα βαλιτεσὶ Ὀλυμπιὰς πὶρ βακὶτ σερπὲς βὲ μουτλοὺ, σίμτι ἰσε γεσὶρ βὲ πιτζαρὲ Ἠπειροσουν πατισαχὴ Νεοπτόλεμοσουν κηζὴ ἰτί. Ἀλέξανδροσου Σπαρτιάτησλεριν ταρικίντζε τερπιγὲ ἰτέντε βαλιτεσὶ Ὀλυμπιάδανην πιρατερὶ Λεωνίδας ἰτί.

Ἀλέξανδρος κουτζτζουκλουγουντὲ ἀτὰ πινμεγὲ βὲ γιαπανὶ χαϊβανλαρὴν ἀβηνὰ ἀλησὴρ ἰτί. Γιεμεκτὲ βὲ ἰτζμεκτὲ βὲ χὲρ πὶρ ταρικτὲ καναατλὴ ὀλοὺπ πιχουζουρλουγὰ βὲ ζαχμετλερὲ κατλανμαγὰ ἀλησὴρ ἰτί· βὲ ποϊλετζε σαγλὰμ, ἀτὶκ, γιγὶτ βὲ καχρεμὰν ὀλτού.

Πού κιπὶ βὲ ταχὰ πουνλαρὰ ταὶρ ταγισὴ Λεωνίδα· ταν βὲ διδάσκαλοσου Ἀριστοτέλητεν καζαντηγὴ παχσησὰλὰρ ἰλε γιγιρμὶ γιασηντὰ πετερὶ Φίλιπποσουν βεφατηντὰν σογρὰ ταχτηνὰ ὀτουρμαγὰ κατὶρ ὀλοὺπ Κόρινθοστα Ἀσίανην οὐζερινὲ Γιουνανιστανὴν ταραφηντὰν σερασκιὰρ σετζιλτὶ, βὲ ὃν ἰκὶ σενὲ μουττεπιντὲ ταχὰ σεχριλένμεμις Ἀσίαγι μούστακιλ Γιουνανιστανὴν σεχριλιγινὶν τατζηνὴν ἀλτηνὰ ταπὶ ἰττὶ, βὲ πόϊλετζε πατισαχληγηνὴ Μακεδονίαταν Χιντιστὰν τενιζινὲ κατὰρ κενισλεντιρτί.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Μέγας Ἀλέξανδρος κιορτουκτέκι ασκιαρλαρηντὰν πί-
ραζλαρη Ἀνατὸλ ατεμλερινὶν ζερνὲ ιόμουρλερινὲ χοσλα-
νήγιορλαρ, πογιούχ τατληλὴκ βὲ μουλαϊμλὴκ ίλε τετὶ
πουνλαρά, « Δόστλαρημ κιόρμεγιορμουσουνουζ κι ετζνε-
πιλὲρ ζερνὲ βὲ κεβσὲκ ολτουκλαρὴ ιτζούν, κολάϊ γεγγι-
λίγιορλαρ, πὶζ Ἕλληνοσλαρτα γαϊρὲτ, ζαχμὲτ, πιχου-
ζουρλούχ τζεκερὲκ πουνλαρὴ χέρ κιουν γεγγίγιορουζ;
χατηρηγγηζτὰ τεγίλμιτιρ ζαχμεττὲν σογρὰ ούγιουκού νὲ
κατὰρ τατλήτηρ; Ἕλληνοσου Ἀσίαλη ίλε ρουπὰρ ιτσε-
νὶζ νέ κι, τέρακαπ ιόγρενέσινιζ, σεφαχατὴν κιολελὶκ ολ-
τουγουνού, ζαχμετίντε πατισαχλὴκ ολτουγουνού; »

Τζὸκ χακκὴ βὰρ ιτὶ Μέγας Ἀλέξανδροσουν, βὲ πού
ακηλτανὲ τζεβαπλαρὴ σίμτιτε ακηλλαντηρὰ πιλλὶρ ιτιλὲρ
πάζεν κισιλερὶ, πουνλάρ κι ετζτατλαρηνὴν φαζιλετλερινὶ
ούνουτούπτα Ἀσίαληλαρην καπαατλαρηνὴ ιπρενίγιορλαρ,
μέσελα τεμπελλιγὶ βὲ ζερνελιγὶ, σαλτανατὴ βὲ ιτιταλ-
σηζληγὴ, μαγρουρλουγού βὲ κεντινὶ πεγενμεκλιγί.

Ἰχτισαμλὴ αταλαρημὴζ βιτζουτλερινὶ τααλιμλὲρ βὲ
ζαχμετλὲρ ίλὲ, τζανλαρηνήτα φαζιλὲτ βὲ ἴλμ ίλὲ αλη-
στηραρὰκ, Ἀλέξανδροσουν βακτηντὰ Ἀσίαγι βὲ Ἄφρι-
καγι ζὰπτ ιττικτὲν ματεὰ, Ἀλέξανδροσταν ἐββέλτε Ἀ-
σίαταν κελὲν χεσαπσὴζ ασκιαρλαρὴ Μαραθωντὰ, Θερμο-
πύλασττε, Σαλαμίνατε, Πλάταιατε φὲτζ ιτούπ σερπὲς Γιου-
νανιστανὴ γεσιρλικτὲν χελὰς ιττιλέρ.

Σαλὶχ Γεροστάθης χέρ νε βακὶτ αταλαρημὴζ ιτζούν
σοϊλὲρ ισὲ ιτὶ χαχισὲ βὲ ιφτιτανὲ κελὶρ ιτὶ· τζηλαλὴ κιοζ-
λερὶ ίλὲ, ταπιρλὶ ισμαρλερὶ ίλὲ, τεσιρλὶ σετασὴ ίλὲ
πίζλερὶν μαχτζούπ γιουρεκλεριμιζέτε όλ κεντὶ ζάτι τζα-
νηνὴν χαλισινὶ βὲ ιφτιτανηνὴ βερὶρ ιτί. Όλ σεπεπτὲν ρετζὰ
ιττὶκ πουνάκι πιζλερὲ Μαραθών βὲ Θερμοπύλας μουχα-
ρεπελερινὶ χικιαγὲ ἐϊλεσιν, ζίρα χικιαγὲτ τερσιντὲ ταχὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

'Ατζὲμ τζεγκλερινὶν νὰκλ ὸλαυνὰν ταραφηνὰ γετισέμεμις ἰτὶκ. Γεροστάθης τε πιζλερὶν ἀρζουσουνοὺ ἰτζρὰ ἰτμὲκ ἰτζοὺν πουνλαρὴ νὰκλ ἰττί.

Μιλτιάδης βὲ 'Αριστείδης Μαραθωντά.

'Ατζεμιστανὴν πογιοὺκ πατισαχὴ Δαρεῖος κουτζτζοὺκ Γιουνανιστανὴ ζὰπτ ἰτμεγὲ κὰρὰρ βερτικτὲ, πουνοὺν οὺζερινὲ 'Ασίαταν ἀλτὴ γιοὺζ κεμὶ, γιοὺζ γιγιρμὶ πίγγτε ἀσκιὰρ κιοντερτί. Βὲ ποὺ 'Ατζὲμ ἀσκιαρὴ 'Αττικηνὴν Μαραθὼν τενιλὲν ὸβασηνὰ τζηκτηκτὰ, "Αθηναληλαρ τουσμενὶ "Αθηνατε πεκλεγετζὲκ γερτὲ, τέρακαπ πουνοὺ Μαραθωντὰ καρσηλαμαγὰ καρὰρ βερτιλέρ. Νὲ κατὰρ ἀσκιὰρ ἰλὲ πελλέρσινιζ; ὄκαταρ ἀσκιαρὰ καρσὴ τζηκαρμαγὰ φάκατ ὄν πὶγν ἀσκιαρλαρὴ βὰρ ἰτί.

Ποὺ ὄν πιγγ ἀσκιαρὴ ὄν τανε "Αθηναλη σερασκιαρλὰρ κουμάντα ἰτερλὲρ ἰτί· ὄν σερασκιαρλαρτὰν χὲρ πιρισίτε πιρὲρ κιοὺν τζούμλε ἀσκιαρὰ σερτάρι ἐκρεμλὶκ ἰτὲρ ἰτί.

Ποὺ σηρασὴ οὺζρὲ ὸλὰν σερτάρι ἐκρεμλὶκ χὲρ νεκατὰρ τζούμλεσινιν μανσήπη χηρπελερινὶ ἰτζρὰ ἰτὲρ ἰσὲ ἰτὶ, λάκιν ποὺ ταρὶκ ὄν τανε σερασκιαρλαρὴν σηρασηντὰ πουλουνὰν 'Αριστείδησε χὸς κιορουνμὲζ ἰτί.

Πὰχτ οὺζρὲ 'Αριστείδης παστζηλληγὴν βὲ ἰλεροὺ κετζμεκλιγὶν χαραπατλὴ ἰλλετιντὲν λεκελένμεμις ἰτί. 'Αριστείδης σάχιχαν βατὰν σεβιτζὶ ἰτὶ, λάκιν χήρσι μανσὴπ τεγὶλ ἰτί. Χήρσι μανσὴπ ὸλὰν ζὰτ κεντουσινὶν τοστούτουρ, μεμλεκιατηνὴν τοστοὺ τεγίλτιρ. Μεμλεκιατηνὴ σεβέντε ἄσλατζα κεντουσινὶν ἰλεροὺ κετζὶπ ὄπιρλερινιν κερὶ καλμασηνὴ τεχαμμοὺλ ἰτμὲζ, ἄντζακ λαγὶκ ὸλανλαρὴν ἰλεροὺ κετζὶπ μεμλεκιατὴν ἀνλερὶν βασηταση ἰλὲ ἰλερουλεγιοὺπ μουτλοὺ ὸλμασηνὰ μουμκὶν τερετζὲ τζὰχτ-οὺ-γαϊρὲτ ἰτέρ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[32b]

— 70 —

Ἴμτι Ἀριστείδης σηρὰ οὐζρὲ ὸλὰν σερτάρι ἐκρεμλιγέ
χοσνούτ ὸλούπ κεντισίτε σηρασηντὰ σερτάρι ἐκρεμλίκ
ἰτετζὲκ γερτὲ, τεκλὶφ ἰττί κι μεμλεκιατὴν φαϊτεσὶ ἰτζούν
χὲρ κὲς ἰλερού κετζμὲκ ἀρζουσουνού πρακὴπ, ὄν σερα
σκιαρλαρὴν ἀρασηντὰ χὲρ χάγκισι μαχιρτζὲ ἰσὲ, σερτάρι
ἐκρεμλιγὶ μούστακιλ ἀνὲ πρακσηνλάρ.

Ἀθηνανὴν, Γιουνανιστανὴν βὲ πιτούν τουνγιανὴν παχ
τηντὰν Ἀριστείδησιν πού φιρασετλὶ τεκλιφὶ καπούλ ὸ
λουντού, βὲ Ἀθηναληλαρὴν ἔγν μεσχούρ σερασκιαρὴ
ὸλὰν Μιλτιάδης σερτάρι ἐκρεμλιγὶ καπούλ ἰττὶ, βὲ ὸλ
μετὶν φουτουχατὴ ἰλὲ Μαραθωνούν ὀβασηνὴ σανλαντηρτή.

Ὸλ κιουντὲ ἀλτὴ πὶγγ Ἀτζὲμ ἀσκιαρὴ τελὲφ ὸλούπ
κουρπὰν ὸλτού μαγρούρ Δαρείασουν τερπιγεσὶ ἰτζούν.
Ἀτζὲμ κεμιλεριντέντε γετὶ τανεσινὶ τενὶζ κεναρηντὰ γε
τισὶπ γιακτηλὰρ Γιουνὰν σερπεσιατληγηνὰ κέεννε κουρ
πὰν ὸλμὰκ ἰτζούν. Ἑλληνοσλαρτάντα μεμλεκιὰτ ὀγρουνὰ
φάκατ γιούζ τοκσὰν ἀτὲμ μετανὲτ ἴλε τουστουλέρ.

Βεφὰτ ἰτενλερὶν ἀρασηντὰ ἐσκὶ μετὶν Αἰσχύλος Σιρὶν
καρτασὴ Κυναίγειροστα βὰρ ἰτί.

Καχρεμὰν Κυναίγειρος, καλκμαγὰ χαζὴρ ὸλὰν Ἀτζὲμ
κεμιλεριντὲν πιρισινὲ γετισὶπ σὰλ ἐλί ἴλε τουττού· βὲ σὰλ
ἐλὶ ἰλέτε κεμινὶν τερουνιντεκὶ τουσμενλερὶ κεσὲρ ἰτί
Ἀτζεμλὲρ Κυναίγειροσουν κεμιγὶ κουββὲτ ἴλὲ τουτὰν ἐ
λινὶ κεστικλεριντὲ, καχρεμὰν Γιουνὰν κόρκματη, κερι
λένμετι, ἄντζακ ἀρσλὰν κιπὶ τισὶλερί ἴλε κεμιγὶ ζαπτ
ἰτμεγὲ τζαπαλάρικεν νίχαγετ πασηνὴ κεστιλὲρ, βὲ μεμλε
κιὰτ ὀγουρουνὰ τιλιρανὲ ἰὸλουμού πουλτού, πού ἰὸλούμκ
τζέμαα ἰὸλουμλερτὲν ἔγν τατληνσὴ βὲ ἔγν σανληνσήτηρ

Ἰστὲ, γιὰ ἐβλιατλαρὴμ, τετὶ Γεροστάθης, ἐγὶ τερπι
γενιν, φαζιλετὶν, καχρεμανληγὴν, σελπεσλὶγὶν βὲ βατὰν
σεβιτζιλιγὶν τετζαϊπετλού μεϊβελερί! Γιάληνηζ ὸν πὶγγ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἕλληνοσλαρ γιοὺζ γιγιρμὶ πὶγν Ἀτζεμλερὶ φὲτχ ἰτοὺπ πόϊλετζε Μήδοσλουλαρὴν, Λύδοσλουλαρὴν, Παγτατλη-λαρὴν γεγγιτζιλερινὶ γεγγτιλέρ! Λάκιν Ἀτζεμλέρτε, Μήδοσλουλαρτε, Λύδοσλουλάρτε, Παγτατληλάρτα κορ-κακλὴκ βὲ οὐτεκλὶκ ἰλὲ τερπιγὲ ὀλμοὺς Ἀσίαλη ἰτὶλὲρ, Ἕλληνοσλάρ ἰσε τζοτζουκλουκτὰν βιτζουτλερινὶ γιγιτλι-γὲ, φεϊλλερινὶ σελπεσλιγὲ, γιουρεκλερινίτὲ μεμλεκιὰτ σε-βιτζιλιγὲ ἀληστηρὴρ ἰτιλέρ.

Ἔμμα σὺνούτιμαγιαλήμκι ἔγερ Ἀριστείδης πασὶτζηλ-ληγὴν ἰλλετινὶ μεμλεκιατὴν ὀγουρουνὰ κουρπὰν ἴτμε-μὶς ὀλσὰ ἰτὶ, ἔγερ σοὺ μετὶν τζεβαπλαρὴ σοΐλεγὶπ σίφ-ταχ κεντισὶ σερδάρι ἐκρεμλιγὶ Μιλτιάδησε βέρμεμὶς ὀλ-σὰ ἰτὶ, « Κεντιντὲν ἐγιλερὲ βὲ μαχιρλερὲ ἰταὰτ ἰτμὲκ ἄρ τεγίλτιρ, βὲ πάχουσους πὲκ ραγπετλὶ βὲ χελασετλί-τιρ, » πέλκι Γιουνανιστὰν γεσὶρ ὀλοὺπ σεχριλικτὲν τουσὲ-τζὲκ ἰτὶ, βὲ Εὔρωπατε σιμτικὶ χαλιντὲ πουλουνάμαγια-τζακ ἰτί.

Λεωνίδας Θερμοπύλαστε.

Ἀτζὲμ ἀσκιαρηνὴν Μαραθώνανην ὀβασηντὰ τελὲφ ὀλ-μασὴ Δαρείοσουν κιπιρινὶ ἐντιριπ ἀκηλλαντηρατζὰκ γερτὲ, ἀκσισινὶ ταχὰ ζιατὲ ἀζτηρὴπ χιττετλεντιρτὶ Δαρείοσσου ἑλληνοσλαρην χακκηντά. Ἴμτι τέρακαπ πασλατὴ πογιοὺκ ὀρτουλὰρ χαζηρλαμαγὰ, κεντισὶ σεφὲρ ἰτούπτε Μαραθώ-νατεκι ναμουσοὺ τιουζελτμὲκ νιετί ἰλέ. Λάκιν ιόλοὺμ κε-λὶπ μαγροὺρ μακσατλαρηνὴ ποσὰ τζηκαρτὴ ἰσέτε, ὀγλοὺ Ξέρξης πετερινὶν ταχτὴ ἰλὲ μακσατλαρηνήτα μερὰς ἀλτή.

Μαραθωντακι τζεγκτὲν χέμαν ὄν σενὲ σόγρα Ξέρξης Γιουνανιστανὲ σεφὲρ ἰττὶ περαπερίντζε ἰκὶ μιλλιὸν ἀσκιὰρ σουρουκλεγερὲκ, πὶγγ τιὸρτ γιουζτὲν ζιατὲ τζὲγ κεμισὶ, πὶνγ μουχιμμὰτ κεμισὶ, οὔτζ μιλιὸν μηκταρήτα κιφλέ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

'Ασίατεν Εὔρωπαγια Τζανὰκ καλεασηνὴν τὰρ πογαζηντὰν κιοπρού ἰλὲ κετζτικτὲ Θράκητεν Μακεδονίαγε, Μακεδονίατεν Θεσσαλίαγε, βὲλ χασὴλ καρσὴ τουρατζὰκ χὶτζ πὶρ κιμέσνε ρὰστ κέλμεγερεκ Θερμοπύλας τενιλὲν τερπεντὲ κατὰρ κελτὶ, ὀρτὰν κι ἄσηλ Γιουνανιστανὲ κιρετζὲκ ἰτί.

Λάκιν ἑλληνοσλαρ Θερμοπύλας τενιλὲν τὰρ πογαζὴ τουτμουσλὰρ ἰτὶ, ζίρα πούραγια ἐββελὶ Σπάρτηνιν πατισαχὴ Λεωνίδαση κιοντερμισλὲρ ἰτὶ ἀλτὴ πὶγν 'Ελληνοσλαρ ἴλε, ἀνλερτέν κι οὔτζ γιοὺζ τανεσὶ Σπάρτητεν ἰτιλέρ.

Ξέρξης ἐσιττικτέκι πού κατὰρ ἄζ 'Ελληνοσλαρ ὄκαταρ χεσαπσὴζ ἀσκιαρλαρηνὰ καρσὴ τουρούπ κετζὶτ βέρμεγετζεκλερ, κιουλτού πουνλαρὴν κιπὶρ νιγετλερινέ· λάκιν γίνε τεατζτζούπ ἰττὶ ιὀγρεντικτέ κι τερετζεσὶζ βαζιφεσιζλὶκ ἰλὲ τζεγκὶ κιοζετίγιορλαρ, οὐζούν σατζλαρηνὴ ταραγιαράκ.

Διὸρτ κιούν βατὲ βερτὶ Ξέρξης Λεωνίδασακι πουλουντουγού πογιούκ τεχλικεγὶ βὲ σούπχεσιζ τελὲφ ὀλατζαγηνὴ τουσουνσούντε ὀρτὰν κιτὶπ Θερμοπύλας κετζιτινὶ ἀτζὴκ πηρακσήν. Βὲ τζούν κι Λεωνίδας βὲ ὄπιρ 'Ελληνοσλαρ γερλεριντὲν κημηλτάμαγιορ ἰτιλὲρ, Ξέρξης ελτζὶ κιοντερὶπ 'Ελληνοσλαρταν σιλαχλαρηνὴ ἰσετί. «Κελσίντε ἀλσὴν» τετὶ χάρπιτζε καχρεμὰν Λεωνίδας.

Βὲ τζούνκι ἐλτζιλερτὲν πιρισὶ 'Ελληνοσλαρη κορκουτμὰκ ἰτζούν τετί κι 'Ατζὲμ ἀσκιαρὴ ὄκαταρ τζόκτουρ κι, χάττα ἀτηλὰν ὀκλαρὴ κιουνεσὶ ταχὶ καρανλητηρλὰρ, « ταχὰ ἐγὶ » τετιλὲρ Σπαρτιάτησλερ, « κιολκὲ ἀλτηντὰ τζὲγκ ἰτετζέγιζ. »

Κιπὶρ πατισὰχ πουνλαρὴ ιὀγρεντικτὲ γαζεπλεντὶ βὲ ἀσκιαρλαρηνὰ ἔμρ ἰττί κι χιούτζμ ἰτσινλὲρ, βὲ ὅλ ἐτεπσὶζ Γιουνανλαρὴ σὰγ τουτούπ ζιντζιρλέρ ἴλε παγλὴ χουζουρουνὰ κετιρσινλέρ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἔμμα ἰκὶ κιοὺν πέϊτερ πέϊ Ἀσίανην χεσαπσὴζ κουββετλερὶ καχρεμὰν Ἑλληνοσλαρη γερλεριντὲν κηπρατάματηλαρ· ιοὺζερλερινὲ χοὺτζμ ἰτὲν τουσμενλερὶ γιτερὲκ βὲ πογαζλαγιαρὰκ ἀλτηντὰ τζὲγκ ἰττικλερὶ Θερμοπύλαινιν καγιαλαρὴ κιπὶ γερλεριντὲ μιοχκὲμ τουρτουλάρ. Νίχαγετιντὲ ἐλπέττε μουζαφφὲρ ὁλατζακλὰρ ἰτὶ, ἔγερ μεκροὺχ βὲ λανετλὶ καμὰζ Ἐφιάλτης Οἴτη ταγηνὴν κιζλὶ κετζιτιντὲν γιγιρμὶ πὶγν Ἀτζὲμ κουλαουζλαγὶπ ἀρκατὰν ἐτραφλαρηνὴ τζεβίρτμεμις ὁλσὰ ἰτί.

Λεωνίδας καμαζληγὴ κιορτουκδὲ πογιοὺκ τεχλικετὲ πουλουντουγουνοὺ ἀγγλατὴ, βὲ ὅλ ἐτζιλτὲν τζούμλε Ἑλληνοσλαρη μεμλεκιατλαρηνὰ κιοντερτίκι σάϊρ ἰκτιζαλὶ βακιτλερδὲ φαϊτὲ ἰτσινλέρ. Βὲ περαπεριντὲ φάκατ ὅλ οὔτζ γιοὺζ ιὸλουμσοὺζ Σπαρτιάτησλερι ἀλὴ κοτοὺ, τεγερέκ κι ἀνλὲρ νόμοσλαρηντζα γερλερινὶ πρακάμαζλαρ, ἄντζακ σὸγν νεφεσλερινὲ κατὰρ γερλερινὶ μουχαφαζὰ ἰτετζεκλέρ. Πουντὰν κάτι ναζὰρ ὅ ἀραληκτὰ πὶρ τεφεοὺλ ναμὲ χαπὲρ βερμὶς ἰτίκι, ὅλ μουχαρεπετὲ γιὰ Σπάρτη γαὶπ ὁλμαλήτηρ, γιὰ πατισαχλαρηντὰν πιρισὶ ιὸλμελίτιρ. Ἀνὶν ἰτζοὺν Λεωνίδας χαραρέτ ἴλε καρὰρ βερτί κι μεμλεκιατηνὴν χελασληγὴ βὲ σανὴ ὀγρουνὰ Θερμοπύλαιτε κουρπὰν ὁλσούν.

Ἴμτι κετζὲ ὁλτουγού ἴλε οὔτζ γιουζλερὶ ἴλὲ γιλτηρὴμ κιπὶ Ἀτζὲμ ὀρτουσουνὰ τιουστί. Δερετζεσὶζ κορκοὺ κιρτὶ Ἀτζεμλερὶν γιουρεκλερινὲ, κετζενὶν καρανληγήτα κορκουγιοὺ βὲ τεχλικεγὶ ταχὰ ζιατὲ ἀρτηρήρητη. Ξέρξησιν ἰκὶ καρτασλαρὴ βὲ γιγιρμὶ πὶγν Ἀσίαληλαρ οὔτζ γιοὺζ τιλαβερλεριμιζὶν κηληντζλαρηντὰν πιτζιλτιλέρ· λάκιν πογαζλαγιὰ πογαζλαγιὰ, κεσὲ κεσὲ γιορουλτουλὰρ βὲ νίχαγετ ἀνλέρτὲ τουστίλὲρ, βὲ πόϊλετζε πού φανὶ ιὸμουροὺ ιὸλουμσοὺζ σάν ἴλε τεγιστίλὲρ, πούκι Λεωνίδασητα, οὔτζ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

γιουζλερίτε, πουνλαρὴ μεβλουτ ιτὲν Σπάρτηϊτε τζεμίι τζιχαντὲ ἐπέταν ιχτισαμλὴ ιτετζέκτιρ.

Βὲ πού διλαβερλερίν βατὰν σεβιτζιλικλερινὶ βὲ καχρεμανληκλαρηνὴ κελετζὲκ σιλσιλελερὲ χαπὲρ βερμὲκ ιτζούν Σπαρτιάτησλερ μεζαρλαρηνὴν ούζερινὲ σού ικὶ σατὴρ πεϊτλερὶ τζηζτηλάρ.

» Χαπὲρ βὲρ, γιὰ γιολτζού, σέβκιλὶ Σπάρτημιζε κι,
» Ἀνὶγγ νόμοσλαρηνα ιταὰτ ιτμὲκ ιτζούν γιατήγιορουζ [πουρτά.

Ἔμμα, τετὶ Γεροστάθης, Λεωνίδας βὲ ούτζ γιούζ αρκατάσλαρὴ Θερμοπύλαιτε τιλαβὲρ κὶπὶ ιόλουμσούζ σὰν καζανάμαγιατζακλερ ιτὶ, ἔγερ τζοτζουκλουκτὰν βιτζουτλερινὶ σαγλὰμ βὲ κουββετλὶ, τζανλαρηνήτα γιγὶτ βὲ καχρεμὰν ιτμεγὲ μουζαϊκὰ ἴτμεμις ὸλσαλὰρ ιτὶ, ἔγερ τζοτζουκλουκτὰν ιταατὰ ἀλήσμαμης ὸλσαλὰρ ιτὶ, βὲ πάχουσους Ἀλλαχτὰν σογρὰ μεμλεκιατλερινὶ σεβμεγὶ ιόγρένμεμελις ὸλσαλὰρ ιτί.

Σαλὶχ ιχτιγιὰρ νακλιγετινὶ τουκετὶρ τουκετμεζ, πιλμεμ χοτζατασλεριμιζτὲν κὶμ, χαχησλὶ σετὰ ιλὲ τετί. — Ὀϊλὲ ισὲ πιζλέρτε ταλλὶμ ὸλούπ ἀλησαλήμ κι μεσχούρ ἀταλαρημὴζ κὶπὶ καχρεμὰν βὲ γιγὶτ ὸλαλήμ.

Ἔμμα ἀρκατασημὴζ Ἀθανάσιος, ζητλασμακτὰν πίραζ χοσλαντηγητὰν, σοούκ σοούκ καρσηλὴκ βερὶπ τετί. — Νεγὲ φαϊτὲ ιτετζὲκ πιζλερὶν καχρεμανληγή ; Μεμλεκιατημὴζ γιόκκι μεμλεκιατημηζὴ βικαγιὲ ιτελλὶμ.

Ἀθανάσιοσουν πού σοούκ τζεβαπλερὶ πιτούν μετζλισὶ τογγτουρτού βὲ χὲρ κὲς σουκούτ ὸλτού. Τζούμλεμιζ μαχζούν βὲ μερακλὴ κιοζλεριμιζὶ Γεροστάθησε τζεβιρτὶκ αντὲν πὶρ τεσελλὶ σύμαράκ. Ἔμμα πιτζαρὲ χὰλ ούζρὲ ιχτιγιαρήντα τεσελλιτὲν ικτιζασὴ βὰρ κιορουνούγιορ ἰτί· χὶτζ πὶρ βακὶτ ἀνὶ ὅκαταρ μαχζούν βὲ μερακλὴ κιόρμεμις ἰτίκ·

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

χάιλουτζε βακὶτ σουκοὺτ τουρτοὺ, βὲ γιανακλερινὶ πὶρ κιὸζ γιασὴ ισλαττή· νίχαγετ ἄχ τζεκὶπ σουκουτλουγοὺ σοὺ τζεβαπλὲρ ίλε κεστί.

— Βάκαα ἀτζὴ κερτζεκλίκτιρ, γιὰ ἐβλιατλαρὴμ, σίμτι σερπὲς βατανημὴζ γιόκτουρ, νέτε ἰλμιμὶζ, νέτε σεχρϊλιγιμὶζ βάρτηρ, ζίρα σελπεσιατλὴκ ὅλμαγιαν μαχαλλερτὲ ποὺ ἐϊλικλὲρ ὀλάμαζλαρ. Λάκιν ἔγερ βικαγιὲ ἰτετζὲκ μεμλεκιατημὴζ γιὸκ ισε, γιαρτὴμ ἰτετζὲκ μεμλεκιατημὴζ βάρτηρ, βὲ ἰστὲ φαζιλετὶν βὲ βατὰν σεβιτζιλιγὶν βὲ καχρεμανληγὴν πογιοὺκ ἰκτιζασή.

— Ἐλπέττε, ἐλπέττε, γιαρτὴμ ἰτετζὲκ βατανημὴζ βάρτηρ, τετὶκ τζούμλεμιζ πὶρ ἀγηζτάν· βὲ μαχζουνλουγουμοὺζ τέρακαπ χαχισὲ τεπτὶλ ὀλτοὺ, βὲ κιοζλεριμιζτὲ οὐμὶτ ἀτεσλερὶ παρλατηλάρ.

Πίραζ σουκουτλουκτὰν σογρὰ Γεροστάθης τετὶ πιζλερέ κι, ἐσκὶ βὲ γενὶ ριβαγετλὲρ πιζλερὲ ταρὶφ ἰτερλέρ κι, βιτζοὺτ τααλιμινὶν γιοκλουγοὺ βὲ κεβσὲκ ιὸμοὺρ τααρικὶ βιτζουτίγγτε τζανήγγτα κουββετλερινὶ κεβσετὶπ ποζαρλάρ· βὲ κεβσὲκ βὲ κορκὰκ μιλλετλερτὲ καχρεμὰν φαϊλλὲρ βὲ γιγὶτ ἀμελλὲρ πουλουνάμαζλαρ, βὲ ἀνὶν ἰτζοὺν νὲ σελπεσιὰτ καποὺλ ἰτὲρ, νέτε ἰτέρσε χὴβζ ἰτὲ πιλὶρ, βὲ νίχαγετιντὲ ποὺ κὶπὶ πιτζαρὲ μιλλετλὲρ ἔρ κὲτζ ἰχανὲτ ὀλουρλὰρ, τελὲφ ὀλουρλὰρ, βὲ γὲρ γιουζουντὲ ἐσερλερὶ πιλὲ καλμάζ.

Βὲ πάχουσους πὶζ Γιουνανλαρὴν βιτζοὺτ τααλιμιντὲν Ποργιὰζ βὲ σοοὺκ ταραφλερτὲ ισκιὰν ἰτενλερτὲν ταχὰ ζιατὲ μοχτατζιετιμὶζ βάρτηρ. Πιζὶμ ἰκλημημὴζτὰ κουνεσὶν σητζὰκ περβιλερὶ βιτζουτιμιζὶν κουββετλερινὶ κεβσετιρλὲρ, ποὺ κι σοοὺκ ἰκλημλαρτὰ βουκοὺ πουλμὰζ, ἀνὶν ἰτζοὺν βιτζοὺτ τααλιμλερὶ ίλὲ ὅλ ἐκσιγὶ γετιρμελίγιζ. Πουντὰν κάτι ναζὰρ πιζὶμ μιλλετιμὶζ τζεσὶτ σεπεπλὲρ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἰτζοὺν πὲκ ἄζτηρ. Ἴμτι πού ἀζλήκτα πιζλερὶ μετζποὺρ ἰτμελίκι χὲρ κὲντζ Γιουνὰν, χὲρ χάνκι σαναττέ ἰσε, ταλλὶμ ἰλὲ κεντινὶ μεμλεκιατὰ φαϊτελὶ ἰτμελί.

Σχολείοντα πιζλερὲ κιοστερτιγὶ ταλιμλερτὲν ματεὰ τετίκι ταχὰ σάϊρ τζὸκ βιτζουτὶ ἀληστηρμὰκ ταρικλερὶ βὰρ, μέσελα, κεζμὲκ, σεγιρτμὲκ, σητζραμὰκ, κιουρεσμὲκ, λαγκασὲ ὀγιουνού, (γιάνι τεπσὶ ἀτμὰκ) μηζρὰκ ἀτμὰκ, ἄτ τζιριτὶ ὀϊναμὰκ, σουτὰ γιουζμὲκ, καϊκτὰ κιουρὲκ τζεκμὲκ, χορὸν τεπμὲκ, σιλαχὰ ἀλησμὰκ, ἀβὰ κιτμέκ.

Ἔμμα πού ταλιμλερὶν τζεμίϊσιντε χὶτζ πὶρ βακὶτ χατηρηνζτὰν σού λουγατλαρὴ τζηκάρμαγιν, χὲρ πὶρ ζατὴ καραρτὰν ζιατὲ γιάπμαμαλη, χὲρ πὶρ ζαττὲ καρὰρ πὲκ ἀλεάτηρ. Ταλιμλερινὶζ μούταϊμ καρὰρ βὲ κουββετλερινιζὲ κιορὲ ὀλμαλή· ἀνὶγν ἰτζοὺν Ἀριστοτέλησττε τεγίγιορκι νάσηλ κι μούστακιλ ταλλὶμ ὅλμαμακ βιτζουτὶν κουββετλερινὲ ζαρὰρ βερίρσε, ὅϊλετζε καραρηντὰν ζιατὲ γιορουλμὰκ κουββετλερὶ ζαϊφλατήρ.

Ἄσλατζα χατηρηνηζτὰν τζηκάρμαϊν κι βιτζουτ τζανὴν ἀλεατήτηρ, ἀνὶγν ἰτζοὺν χὶτζ πὶρ βακὶτ βιτζουτὶν χατηρασὴ ἰτζοὺν τζανὰ βαζιφεσὶζ πουλουνμακληγὰ τενεζζοὺλ ἴτμεϊν. Φάκατ κουπὰτ βὲ μεμλεκιατὰ φαϊτεσὶζ πεχλιβανλὰρ βιτζουτλερινὶ κορουγιοὺπ ἀκηλλαρηνὴν σεφακλενμεσινὶ βὲ γιουρεκλερινὶν χὰς ὀλμασηνὴ βαζιφὲ ἰτινμεζλέρ.

Πουνλαρὴ σοϊλετὶ πιζλερὲ σαλὶχ ἰχτιγιάρ· τζὸκ τεφάτα πιζὶ κασαπανὴν τηὰαρησηντακὶ κιουζὲλ ὀβαλαρὰ κιοτουροὺπ σεγιρτμεγέτε, λαγκασὲ ὀγιουνουνάτε, σητζραμαγάτα ἀληστηρήρ ἰτί. Χατηρημτάτηρ νὲ κατὰρ τηκκὰτ ἰλὲ μουζαϊκὰ ἰτὲρ ἰτί κι γιοργοὺν βὲ τερλὶ ἰκὲν σοὺ ἴτζμεγελιμ, τζὸκ τζοτζουκλὰρ, τὲρ ἰτὶ, πιλίριμ κι πουντὰν χαστελεντιλὲρ βὲ τζὸκ σηκηντὴ τζεκτικτὲν σογρὰ βεφὰτ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[36a]

ittilèr bè nè ataларnà nè memlekiatlarnà pìr faïtè ittilér.

Dagnlmakasèz ŏl akàm teklìf ittì pìzlerí ki kelètzèk Sábbato kiounoù èbinè kelelímtè kentisinìn bitzoutinì násnl alnàtnrtnynnè kiorelím· bè pìzlerè sòù ìkì peïtlerì soïlegìp χaïrlè ketzelèr toasnnè ittiktè àirt ŏlouìp kittí.

« Sourouttze bitzoutiggì alnàtnrírsagn saglàm sichatè,
« Kaχremáne memlekiatèn korougtoùp ertirírsin rifatè. »

H

IOMOUP BE IOLOUM.

« 'Argòs mè ïsthi, mnò' ân ploutẽs. »
(Pittakoũ.)

« Zegkìn ŏlourságn pilè pòs tourma. »

Salìχ toστoumoùz Geroστáthnsin teklifì oùzrè iónoumouzténkì Sábbato kiounoù máthnmalarnmnzn tekmìl ittìtiktè èbinè kittíx. 'Ichtigiàr saznèk bè χoènoutloùk ilè pìzlerì kapènl ittì pagtzesintè, anéki tachà ŏl kioùn genì kirtíx.

Pagtzè ŏ katàr kenìs tegìl ittì, lákin pèk kiouzél bè pèk tochàf ittì, chìtz pìr bakìt ŏkataр mouκagetlìk ilè pakнlmnès bè ŏkataр tnκκàt ilè tonanmnès pagtzè kiórmeti ittíx. Xèr séï kiouzèl bè saταφlnì, chèr gertè temizlìx, sourouòt bè nizàm bárntn.

Xáïloutze bakìt ichtigiarèn kiouzèl pagtzesinè teatz-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[36b]

τζουπιλὲ σεγίρι ταμασὰ ιττικτὲ παγτζιβανὴ κίμτιρ τεγιοὺ σουὰλ ιττίκ.

Γεροστάθης κιουλουὺπ τετί κι πίραζταν κελετζὲκ, κελτιγιντὲ κιορετζέγιζ ανί.

Σόγρα παγτζενὶν τολασὴκ γιολλαρηνὴ κεζὲρ ικὲν Γεροστάθησι γαὶπ ιττίκ· λάκιν πίραζ σααττὲν σογρὰ παγτζενὶν πὶρ κιοσεσιντὲ πουλουνὰν πὶρ κουτζὶτζουκ κούλιπετεν χαφὶφ ρούπα κεγινμὶς ἐλιντὲ τζεσὶτ παγτζεβὰν ἀλεατλερὶ ἰλὲ πὶρ ιχτιγιὰρ τζηκάγιορ κιορούρουζ, ὅ ἰσε Γεροστάθης ἰτί.

Ἰστὲ Γεροστάθησιν παγτζεβανὴ, τετὶ πιζλερὲ, βὲ τέρακαπ πασλατὴ σεβκουλοὺ παγτζεσινὶ ἰσλεμεγέ. Σουροὺτ, τηκκὰτ, τεμιζλὶκ βὲ τζαπουκλοὺκ βὰρ ἰτὶ τζεμίϊ χηζμετλεριντέ. Πουτατὴ, τεσελετὶ, πελλετὶ, σιοκτοὺ, σουβαρτὴ βὲ νίχαγετ τζούμλεσινι τεμιζλετικτὲ βὲ σουρουτὲ κοϊτουκτὲ ἀλεατλερὶ ἶλε κούλιπεγιε τζεκιλτὶ, γιεϊκαντὴ, γίνε ἀτεταν ρούπασηνη κεϊντὶ, βὲ παγτζεγὲ κελτὶ, ὁρατά κι πὶζ κεντινὶ πεκλεγίορ ιττίκ.

Ἰστὲ, γιὰ ἐγὶ τοστλαρὴμ, τετὶ, νίτζουν γετμὶς γιασηντὰ ἰχτιγιὰρ ισέμτε, μούταϊμ σαγλὰμ βὲ κουββετλίϊμ, ζίρα χὲρ κιοὺν πιρὲρ σαὰτ παγτζεμτὲ τζαληὰήρημ. Βὲ κιουζὲλ ἀγατζλεριντὲν πίραζ ἐρκὶν μεϊβελὲρ κοπαρὴπ, πιζὶ πὶρ πιογιοὺκ πατὲμ ἀγατζηνὴν κιολκεσινὲ τεκλὶφ ιττὶ, βὲ ὁρατα ραχατλανμὰκ ἰτζοὺν ὁτουρτουκτὰ τζούμλεμιζε μεϊβαλεριντὲν βερτί.

Πιζλέρτε τεσεκκιοὺρ ιττὶκ, βὲ μεϊβαλερινὶ γετικτὲ, τατληληκλαρηνὴ μὲτχ ιττὶκ, πού κι σάχιχαν μετχὲ σεζὰ ἰτί. Γεροστάθησε τζὸκ ἰστάχηλαν γετικτὲ, τετίκι κεντινὲ πιζλερτὲν ταχὰ ζιατὲ χὸς βὲ τατλὴ κιορουνούγιορλαρ·

— Βὲ νίτζουν ; τεγιοὺ σουὰλ ιττίκ.

— Ἰκὶ σεπὲπ ἰτζοὺν τετί· πιριντζὶ, τζούγκι πὲν γιο-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ρουλτουκτὰν σογρὰ γεγίορουμ, ταάμτα ζαχμεττὲν βὲ χηζμεττὲν σογρὰ ταχὰ τατλὴ ὀλούρ· βὲ ἰκιντζὶ, τζούνκι πού μεϊβελερὶ τζιομὰρτ ταπιγιατὴν ζαχμετκεσλιγιμὲ βὲ γαϊρετκεσλιγιμὲ βερτιγὶ ούτζρὲτ πελλέριμ. Ζαχμετὶ τζεκὶπ ούτζρὲτ ἀλάντα, τεμπὲλ ὀλούπ ούτζρὲτ ἄλμαγιανταν ζιατὲ σεβινίρ.

Ὅλ σηρατὰ Πιττακὸς βὲ Διονύσιος ἰτζούν σουνλαρὴ νὰκλ ἰττί.

Πιττακὸς βὲ Δεγιρμενί.

Νὰκλ ἰτερλέρ κι Μιτυλὴ ἀτασηνὴν ἀλὶμ χιοκουμταρὴ Πιττακὸς βιτζουτινὶν κουββετλερινὶ ἀληστήρμὰκ ἰτζούν χὲρ κιούν γεγετζεγὶ ούνού ἔλ τεγιρμενιντὲ κεντὶ ἐλί ἴλε ούγιουτμεγὲ ἀτὲτ ἰτμὶς ἰτί.

Ἀσλατζα σουπχὲ ἴτμεγιν κι Πιττακὸς κεντὶ ἐλὶ ἴλὲ ἐτμεγινὶ χαζηρλατηκτὰ, ἐββελὶ ζαχμὲτ τζεκὶπ χαζηρλαμακσὴζ γεγιενλερτὲν ταχὰ τατλὴ βὲ ταχὰ λεζὶζ πουλούρ ἰτί.

Πού ἀλὶμ Γιουνὰν ζαχμετὶ ὄκαταρ ἰκτιζαλὴ πελλὲρ ἰτί κι, χάττα ζεγκινλερὶ πιλὲ ιὸγουτλὲρ ἰτί κι πὸς τούρμασηνλαρ. « Ἀργὸς μὴ ἴσθι μηδ' ἂν πλουτῇς. » « Ζεγκὶν ἰσὲγν ταχὶ πὸς τούρμα. » Πουνλὰρ ἀλὶμ Πιττακοσοὺν ἀλὶμ τζεβαπλερὶ ἰτιλέρ.

Διονύσιος βὲ κὰρὰ σοῦ.

Χάκεζα νὰκλ ἰτερλέρ κι Συρακούσανην ζορπασὴ Διονύσιος κιουνλερὶν πιρισιντὲ πὶρ Σπαρτιάτησλινιν σουφρασηντὰ ταὰμ ἰτὲρ ἰκὲν Σπαρτιάτησλεριν χαφὶφ τααμλεριντὲ κουλλαντηκλαρὴ καρὰ τζορπαγὶ χοσλανάμαγιορουμ τεμίς. — Πὲκ τατλὴ πουλατζὰκ ἰτὶν πιζὶμ καρὰ τζορπαμηζὴ τεμισλὲρ περαπεριντὲ πουλουνὰν Σπαρτιάτησλερ,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἔγερ σέντε πιζλὲρ κιπὶ τααμτὲν ἐββὲλ ζαχμὲτ τζεκὶπ γιορουλσὰν ἰτὶ.

Ζαχμὲτ, ζὰμμ ἰττὶ ἰχτιγιὰρ, βάκαα τααμλερὶν ἔγν λεζὶζ τερπιγεσίτιρ. Ἀνὶγν ἰτζοὺν Ξενοφωνοὺν νακλίντζε, Πατισὰχ ἐβλιατὴ Κῦρος ταχὶ ἐββελὶ τερλεγίντζεγε κατὰρ γιορουλμακσὴζ νὲ ὀγιουλὲν, νέτε ἀκσὰμ τααμὴ ἰτὲρ ἰτί.

Ἔγερ ζαχμὲτ Σπαρτιάτησλερε καρὰ τζορπαλαρηνὴ πιλὲ τατλὴ ἰτὲρ ἰσὲ ἰτὶ, μουλεαχαζὰ ἴτιγν παγτζεμὶν μεϊβὰλερὶ πανὰ νὲ κατὰρ τατλήτηρλαρ.

Γεροστάθησιν γιαρασή.

Κὲντζ κεμαλετιμτὲν περοὺ, τετὶ Γεροστάθης, παχτημτὰν κημηλτανμακληγὴ βὲ τζαλησμακληγὴ σεβμεγὲ, τεμπελλιγὶ βὲ κημηλτάνμαμακληγὴ βὲ χουζουρλοὺ ιὸμουρούτε ἰκρὰχ ἰτμεκλιγὶ σεπεπ πουλτούμ. Βὲ ἰστὲ νάσηλ.

Χένιζ ἀλτὴ γιασηντὰ ἰκὲν ἐλιμὶν πὰς παρμαγηντὰ πὶρ κουτζτζοὺκ τζιπὰν κιορουντού· πού τζιπὰν, σεβκιλὶ βαλιτεμὶν νασιχατίντζε ἐββελιντὲ τεβὰμ βὲ σιφὰ ἰτμεγὲ μουκαγὲτ ὅλματηγημταν ἄζὰρ ἀζὰρ γιαρὰ ὁλοὺπ, πὶρ κὰτζ ἄϊ πανὰ σηκλὲτ βερτί. Γιαραμὰ πακὰν τζερρὰχ πιτοὺν πού μουττεττὲ πενὶ μετζπουρ ἰττίκι ἐλιμὶ παγλὴ τουταὶμ βὲ κημηλτάτμαϊμ.

Λάκιν γιαρὰμ καπανὴπ ἐλὶμ παγλαρηντὰν κουρτουλτουγουντὰ ὄκατὰρ ζαὶφ βὲ κουββετσὶζ ἰτὶ, βὲ ὄκατὰρ τζαπουκ γιορουλοὺρ ἰτί κι χάττα τζὸκ τεφὰ ἀνὶγν γερινὲ σὸλ ἐλιμὶ κουλλανμαγὰ μετζπουρ ὁλοὺρ ἰτίμ. Πὶρ ἀκσὰμ σεβκὶλὶ πετεριμὲ πού ἐλιμὶν ὄκατὰρ ζαϊφληγὴ ἰτζοὺν τεσεκκὶ ἰτὲρ ἰκὲν, ἰστὲ νὲ ἐσιττὶμ ἀντέν.

—Ἐλὶν ζαϊφληγή χεκιμὶν γιαραγγὴ ἐγὶ ἰτμὲκ ἰτζοὺν ἐλιγγὶ κημηλταμακσὴζ τουρμαγὰ μετζπουρ ἰττιγιντὲν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ζοὺχρ ιττί. Ἔγερ χὲρ κιοὺν ἀζὰρ ἀζὰρ ἐλιγγὶ ἀληστὴρήρσαν, κουββετλενετζέκτιρ βὲ ἐββελκὶ σαγλαμληγηνὴ πουλατζάκτηρ. Ποὺ ἀραληκτὰ σανὰ ποὺ γιαραγὶ κιοντουρὲν Ἀλλὰχ, κιορουνουστὲ σενὶ σεβίγιορ, βὲ τερούνι τζαντὰν τοὰ ιτέριμ κι μούταϊμ σενὶ σεβὲ βὲ ἐγιγὲ κουλαουζλαγιά.

— Νάσηλ! τετὶμ χεϊρὰν καλαρὰκ ραχμετλὶκ πετεριμὲ, ἔγερ Ἀλλὰχ πενὶ σεβσὲ ιτὶ ὄκατὰρ βακὶτ πενὶ ποὺ γιαρά ἴλε ισκεντζελεμὲζ ιτί.

Πετερίμτε καρσηλὴκ βεροὺπ τετί. — Πιλμέζμισιν κι, ὄγλουμ, Ἀλλὰχ σεβτιγινὶ τερπιγὲ ιτέρ; Πιλμέζμισιν κι Ἀλλὰχ σανὰ ποὺ γιαρά ἴλε ιὸμρουγγὲ πὲκ φαϊτελὶ βὲ πὲκ πογιοὺκ ικὶ τερσλὲρ βερμεγὶ ιστετί;

— Βὲ χάγκιλεριτιρλερ ποὺ τερσλέρ; τεγιοὺ σουὰλ ιττὶμ πετεριμέ· ὅτα τετί.

— Ἀταλαρηὴν ὀγουτλερινὲ ιταὰτ ιτμέκτιρ πιριντζισί, βὲ χηζμετὶ σεβμεκλίκτιρ ικιντζισί.

Τζηπὰν τζηκτηγηντὰ βαλιτεγγὶν νασιχατηνὴ τιγγλεσὲν ιτί, τζηπὰν τέρακαπ ἐγὶ ὁλοὺπ σιφὰ ὁλατζὰκ ιτί, βὲ νὲ σὲν ὄκαταρ ἀγρηλὰρ βὲ ισκεντζελὲρ τζεκετζὲκ ἰτὶν, νέτε πιζλὲρ ὄκαταρ σηκηντηλὰρ βὲ τελασελὲρ βὲ μεσαριφλέρ. Ἴμτι γιαρὰν σενὶ ταρὶφ ιτσίντε σιμτὲν σογρὰ ἀταλαρηὴν νασιχατλερινὲ ιταὰτ ἴτ, ζίρα πουνλὰρ κεμαλετλερινὶν ικτιζασὴ τζὸκ ζατλὰρ κιορουρλὲρ βὲ πιλιρλὲρ, πουνλαρή κι σὲν κουτζτζοὺκ βὲ τζαχὶλ ὁλτουγοὺν σεπεπτὲν πιλέμεζσιν.

Σὰγ ἐλιὶγν ζαὶφ χαλίτε σανὰ χηζμετὶ σεβμεκλιγὲ ναιχὲτ ὁλσούν. Τεμπελλὶκ πουτοὺν βιτζουτιγγὶ τουργουνλουκτὰ τουττουγοὺ ιτζοὺν ποζὰρ βὲ σολτουρουρ πουνού, νάσηλ κι σὰγ ἐλίγγτε παγλαρηνὴν ιτζιντὲ τουργοὺν καλὴπ σολτοὺ ισέ. Κὸρκ, γιὰ ἐβλατὴμ, τετὶ ραχμετλὶκ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πετερίμ, τεμπελλικτὲν, ζίρα βιτζουτὶ ποζοὺπ ζαφιὲτ βερτικτὲν σογρὰ τζανήτα ποζάρ· τεμπελλὶκ πιζλερὶ φουκαρὰ βὲ πιτζαρὲ γιαπὰρ, βὲ νίχαγετιντε τζεσὶτ φεναληκλαρὰ τουσουρουὺπ πετκιὰρ ιτὲρ.

— Πογιουὺκ χακκὴ βὰρ ιτὶ ραχμετλὶκ πετερινιζὶν, τετὶ ὅλ βακὶτ χοτζατασημὴζ Πέτρος, ζίρα νάσηλ κι πενὶμ πετερίμτε νὰκλ ιττὶ ισὲ, τεμπελλὶκ χουσουσιντὲν πετκιαρληγὰ βὲ χηρσηζληγὰ τουστού ὅλ πὶρ κὰτζ κιοὺν ἐββελὶ κασαπανὴν τζεττασηντὰ κιορτουγουμουὺζ ζιντζιρλὲρ ἰλὲ παγλὴ κιοτουρτουκλερὶ κιρλὶ ατέμ.

— Βὲ νάσηλ; ιερέας ὅλ ζιντζιρλὲρ ἰλὲ παγλὴ ατεμὶ πιλίγιορμου; σουὰλ ιττὶ Γεροστάθης. — ἔββετ πιλίγιορ, τετὶ Πέτρος, βὲ ἐββελκὶ κιοὺν πανὰ νὰκλ ιττὶ ιόμρουνού.

Ὅλ βακὶτ Γεροστάθης ρετζὰ ιττὶ Πέτροσα κι πιζλερὲ ὅλ χηρσηζὴν νακλιγετινὶ ιτσίν· Πέτροστα ποὺ κιπὶ νὰκλ ιττί.

Πετκιὰρ Νάσος.

Ποὺ χηρσηζὰ Νάσος τερλέρ. Πετερὶ Γιάνγιατα τερζίτιρ. Νάσος κουτζτζουὺκ τζοτζουὺκ ικὲν πετερὶ Σχολείονα κιοντουρτού· βὲ λάκιν ὅ κατὰρ τεμπέλ, αρσὴζ βὲ μεσρεπσιζ ιτίκι, πὶρ σενετὲν σογρὰ Διδάσκαλος Σχολειονταν κοβτού. Ὅλ βακὶτ πετερὶ τουκκιανηντὰ σαναατηνὴ ιόγρετμὲκ ιτζουὺν ἀλὴ κοϊμαγὰ μετζποὺρ ὀλτού. Ἔμμα Νάσος τερετζεσὶζ τεμπὲλ ὀλουὺπ, ούγιουκουγιού τζὸκ σεβτιγιντὲν νὲ τερζιλιγὶ ιόγρενιρ ιτὶ, νέτε πετερινὲ χὶτζ πὶρ γιαρτὴμ ιτὲρ ιτί.

Πιτζαρὲ πετερὶ ἐβλατὴ ποὺ κιπὶ ὀλτουγού ιτζουὺν τζὸκ τεφὰ ἄχ τζεκὶπ ατζὴ κιὸζ γιασλερὶ τιοκὲρ ιτί. Πίραζ σενελὲρ σάπρ ἰλὲ τεχαμμουὺλ ιττικτὲ, νίχαγετ τεχαμμουλού τουκεντὶ, βὲ νιγὲτ ιττὶ κι κουρπετὲ κιοντουρσουὺν, σού

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

οὐμὶτ ἰλέ κι πέλκι κουρπετλὶκ πουνοὺ οὐγιαντηρά. Ἴμτι πίραζ χαρτζλὴκ βὲ πίραζτα ἐγὶ ὀγουτλὲρ βερτικτὲ κιοντερτίκι πὶρ κετζὶμ γιολοὺ πουλσούν.

Ἔμμα Νάσος πετερινὶν παραλαρηνήτα σεφιλικτὲ γετὶ, ὀγουτλερινίτε πὲκ τζαποὺκ οὐνουττού· βὲ ἀτζηκμαγὰ πασλατηκτὰ χηζμετκιὰρ ὀλμαγὰ μετζποὺρ ὀλτού.

Ὅλ βακὶτ πετερὶμ πουνοὺ χηζμετκιὰρ ἀλτή. Βὲ Νάσος γιγιρμὶ ικὶ γιασηντὰ ἰτί· λάκιν ποὺ κεμαλεττὲ, νάσηλ κι πετερὶμ σοϊλετὶ ισὲ, τζοτζουκλουκτὰ ιὸγρεντιγὶ πισλιγὶν βὲ τεμπελλιγὶν φενὰ ἀτετλερινὶ οὐνουτμὰκ πὲκ μουσκοὺλ ἰτί. Ἀνὶν ἰτζοὺν πετερὶμ κοβμαγὰ μετζποὺρ ὀλτού.

Νάσος ὅλ βακὶτ πετεριμτὲν ἀλτηγὴ πίραζ ἀχτζελερὶ ἄζ βακὶτ ἀρασηντὰ μεϊχανελερτὲ κετζὲ κουντοὺζ τεπελενερὲκ τουκεττί. Ἴμτι ιὸτοὺντζ ἰστεμεγὲ πασλατή· λάκιν χὶμ βερίρ; Ἀνὶγν ἰτζοὺν Ἐκκλήσα καπουσουντὰ ἀοὺτζ ἀτζμαγὰ πασλατή· ἔμμα τζούνκι τζούμλεσι βιτζουτινὶν ταγλὰμ ὀλτουγινὶ πιλιρλὲρ ἰτὶ, κίμσε σατακὰ βερμὲζ ἰτί. Ὅλ βακὶτ τομοὺζ τζοπανὴ ὀλτού· λάκιν κουττουγοὺ τομουζλαρὰ τηκκὰτ ἰτετζὲκ γερτὲ, τομουζλαρηνὴν ἐμσαλήντζα σερίλιπ γιατμαγὴ σεβὲρ ἰτί. Πὶρ κιούντε γιατήγιορ ικὲν πίραζλαρηνη γαὶπ ἰττί. Δομουζλαρὴν σαχιπὶ Νάσοσου ποῦ ζιγιανὴ ἰτζοῦν μαχποὺς ἰτετζὲκ ὀλτού. Νάσος ὅλ βακιττὲν γαὶπ ὀλτού, τάκι ἐκκλήσανην ζατλαρηνὴ τζαλήγιορ ικὲν τουττουλὰρ, βὲ σίμτι Ἀλλὰχ πιλὶρ Ἀλὴ πασσανὴν μαχπουσχανελεριντὲν νὲ ζεμὰν τζηκατζάκ.

Πέτροσουν ποὺ νακλιετινὶ Γεροστάθης τζὸκ πεγεντί. Ἴμτι Πέτροσου χικιαγεσινὶ σουρουτλοὺ βὲ τουροὺς ἰττιγὶ ἰτζοὺν μὲτχ ἰττί· βὲ κιουζὲλ κιραζλὲρ κεσὶπ ἀνὲ πὰχς ἰττί· βὲ πιζλερέτε τενπὶχ ἰττί κι, χὲρ κὲς κατὶρ ὀλτουγοὺ κατὰρ Νάσοσουν νακλιετινὶ ινσὰ ἰτελὶμ, βὲ κελετζὲκ Σάββατο κιουνοὺ κεντινὲ ινσαλεριμιζὶ κιοστερελίμ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Πουντὰν σογρὰ πιζλερὶ μεμλεκιαττὰν τισαρὴ τζηκαρτή κι πιζλέρτε βιτζουτλεριμιζὶ ἀληστηραλὴμ, νάσηλ κι κεντισίτε παγτζεσιντὲ τζαληστὴπ ἀληστηρτὴ ισέ.

Κιολεκλενμὶς σουλάρ.

Σεγιαχατὰ τζηκτηκτὰ Γεροστάθης πίραζ κιολεκλενμὶς βὲ κοκμοὺς σουλὰρ κιοστεριπ τετὶ πιζλερέ,

— Κιορούγιορμουσουνουζ, γιὰ ἐβλατλαρὴμ, σὸλ ἀσαγητακὴ τζουρουγιοὺπ κοκὰν σουλαρή ; Οὺμάρημ κι τζαπούκ κουρουτατζάγηζ ἀνλερὶ, ζίρα μούστακιλ φαϊτεσιζ ὀλτουκτὰν ματεὰ πέκτε ζαραρλήτηρλαρ βὲ φενὰ πουγλαρὴ βὲ τεκφφουνλερὶ ἰλὲ σαγληγημτζὴ τελὲφ ἰτερλέρ.

Πού τουργούν βὲ κοκμοὺς σουλὰρ τεκμίλαν τεμπὲλ βὲ πὸς ἀτεμὶν χαλινὶ κιοστεριρλέρ. Νάσηλ κι πουνλὰρ μούστακιλ φαϊτεσίζτιρλερ, ὄϊλετζε τεμπὲλ βὲ πὸς ἀτέμτε νὲ κεντινὲ νέτε ὄπιρλερινε φαϊτελίτιρ.

Νάσηλ κι πουνλὰρ τουργούν ὀλτουκλαρηντὰν πὸζουλούπ τζουρουρλὲρ, ὄϊλετζε πὸς ἀτέμτε τουργουνλουγουνούν σεπεπινὲ τενινίτε μεσρεπινίτε πὸζὰρ βὲ τελὲφ ἰτέρ.

Βὲ νάσηλ κι κιολεκλενμὶς σουλὰρ φενὰ βὲ κοκμοὺς βὲ ιὸλουμτζούλ πουγλὰρ τζηκαρηρλὰρ ισὲ, χάκεζα τεμπελὶν πὸσλουγούτα πιτζαρὲ χὰλ οὺζρὲ ἀρασηντὰ πουλουντουγού ἀχαλιγὲ ζαραρλὴ κιοτουλουκλὲρ βὲ μεκρουχλουκλὰρ πεϊτὰ ἰτέρ.

Χάκκαν τενιλτίκι πὸσλούκ κιοτουλουκλερὶν ἀνασήτηρ. Πὸς βὲ τεμπὲλ ἀτὲμ πὲκ κολάϊ φουκαρὰ ὀλοὺρ, βὲ σόγρα τιλεντζὶ, ταλκαβούκ βὲ κιασελὶς, γιαλαντζὴ, ἀλτατητζὴ, χηρσὴζ βὲ σερίρ. Ἰστὲ πὸσλουγούν κοκμοὺς πουγλαρὴ, πουνλάρ κι τεμπελίτε τελέφ ἰτερλὲρ, τεμπελὶν γιαννηταλερέτε ζαραρ ἰτερλέρ.

Ἰμτὶ νάσηλ κι, τετὶ Γεροστάθης, πού μουμὶτ σουλαρὴ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[40a]

μούστακιλ γαὶπ ἰτμεγὲ τζὰχτ ἰτετζὲκ ἰσὲκ, ὄϊλετζε σιζ-
λέρτε τζὰχτ ἴτιν γιουρεκλεριντζιτὲν ἰὸλουμτζοὺλ τεμπελ-
λιγὲ ὸλὰν χέρ πιρ ἀρζουὶ γαὶπ ἰτέσιζ. Βὲ τερούνι γιου-
ρεκτὲν βὲ τζαντὰν χηζμετὶ βὲ ζαχμετὶ σέβιν, ἔγερ μουτ-
λοὺ ἰὸμοὺρ κετζιρμεγὶ ἰστέρσενιζ.

« Ζαχμὲτ τζεκμέζσεν, μουτλοὺ ὸλάμαζσην, βὲ κὲντζ
ὸλούπτα ζαχμὲτ τζέκμεμεκ πὲκ ἀπέστιρ ». Πουνλαρὴ τετὶ
τααρὶφ ἰτμεκτὲ γάγετ μαχὶρ ὸλὰν σιὶρ Εὐρυπίδης ζιρ-
τεκὶ πεϊτλερί ἴλε.

» Οὐκ ἂν δύναιο μὴ καμὼν εὐδαιμονεῖν.

» Αἰσχρόν τε μοχθεῖν μὴ θέλειν νεανίαν.

Καριντζελὲρ βὲ ἀρηλάρ.

Γεροστάθης ἴλε ἰλερουλὲρ ἰκὲν ἰχτιγιὰρ τζὸκ καριντζε-
λὲρ γιουβασὴ κιορτοὺ, ἀνέ κι κίμισι κιρίγιορλαρ ἰτί, κί-
μισιτε τζηκάγιορλαρ ἰτί.

— Ὑσὲ, τετὶ ὸλ ζεμὰν, σάϊρι πὶρ πὲκ φαϊτελὶ βὲ χισσὲ
καπατζὰκ τὲρς, πουνού κι πιζλερὲ κάριντζελερ βεριγιορ-
λαρ. Πάκην νὲ κατὰρ σαβασμὰκ, νὲ κατὰρ χαχὶς, νὲ κα-
τὰρ γαϊρετκεσλίκ! Πάκην ἰκτιζαλαρηνὴ πουλμὰκ ἰτζοὺν
νὲ κατὰρ οὐζαγὰ κιτέγιορλαρ! Πάκην κι κερὶ κελενλερὶν
χὲρ πιρισὶ πιρέρτε ἰκτιζαλὴ ζὰτ κετιρίγιορλαρ! Δηκκὰτ
ἴτιγν, βὲ ἄσλατζα οὐνούτμαϊν νάσηλ σοὺ κουτζτζοὺκ κά-
ριντζε σὸλ πογιοὺκ τανεγὶ κιοτουρέμεγιορτα σοὺ ἰκὶ
κουτζτζοὺκ χεμσεχριλερὶ χαραρέτ ἴλε γιαρτὴμ ἰτέγιορλαρ.

Πουνλαρὴν τζεμίϊσινε τηκκάτ ἴλε πακτηκτὰ, τεϊνεγί ἴλε
κιοστερερὲκ τετὶ πιζλερὲ σαλὶχ ἰχτιγιάρ. — Ποὺ κουτζ-
τζοὺκ κάριντζελερι ἰπρενελὶμ, ἰσὶ σεβελὶμ, βὲ χαραρέτ ἴλε
πὶρ πιρλεριμιζὲ γιαρτὴμ ἰτελὶμ, χάττα μεμλεκιὰτ μουτ-
λοὺ ὸλσοὺν πιζλέρτε ἀνίγν ἴλε περαπέρ.

Πουνλαρτὰν κάτι ναζὰρ ταχὰ τετὶ κι Σερὶφ Κιτάπτα

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[40b]

τεμπελλιγὶ ἰκρὰχ ἰτοὺπ, τεμπελλερὶ χηζμὲτ σεβιτζὶ βὲ γαϊρετκὲς κάριντζελερε βὲ ἀρηλαρὰ κιοντερὶρ τεγερὲκ πουνλαρά, « Νὲ ζεμανὰ κατὰρ γιατάρσην, γιὰ τεμπὲλ, νὲ ζεμὰν καλκατζάκσην οὐγιουκουτάν ; Κὶτ κάριντζεγε βὲ ἀνὶν γιολλαρηνὴ ἰπρὲν, βὲ ἀντὲν ταχὰ ἀλὶμ ὅλ. Κὶτ ἀρηγιὰ, βὲ ιὸγρὲν νὲ κατὰρ τζαληκάντηρ, βὲ ἰσινὶ νὲ κατὰρ κιουζὲλ γιαπάρ ! »

Κάριντζελεριν κήσην ἀτζήκμαμακ ἰτζοὺν, γιάζην ἰσλετικλερὶ κιπὶ, πιζλερίγγτε ἰχτιγιαρληκτὰ ἄτζ κάλμαμακ ἰτζοὺν κὲντζ κεμαλετιμιζτὲ τζαληκμαμὴζ φάκατ γετισμέζ· ἄντζακ ἰσλερμὶζ ὄπιρλερινέτε φαϊτελὶ βὲ χὸς ὀλμαλήτηρλαρ. Πουνοὺν ἰτζοὺν Ἁγία Γραφήτε κάριντζελερτεν ματεὰ γαϊρετκὲς ἀρηλαρήτα κιοστερίγιορ, πουνλάρ κι πὰλ βὲ μοὺμ γιαπαρλὰρ, βὲ πιζλερὶ παλλερί ἰλε τατλαντηρηρλὰρ, μουμλερὶ ἰλέτε σεφὰκ βεριρλέρ.

Καριντζὲ βὲ τζηρτζὴρ πιοτζεγί.

Γεροστάθης ὅλ βακὶτ πιζλερὲ Αἴσωποσουν κάριντζε βὲ ἀτζηκμὴς τζηρτζὴρ πιοτζεγὶ ἰτζοὺν ὁλὰν ζιρτεκὶ μασαλὴνὴ σοϊλετί. « Ὄλυμπος ταγὴνὴν οὐζεριντὲ σετὶτ κὴς ὁλτού. Κάριντζε γιάζην κὴς ναφακασηνὴ τετὰρὶκ ἰττιγὶ ἰτζοὺν γιουβασηντὰ ἰστιραχὰτ ἰτέγιορ ἰτί. Λάκιν τζηρτζὴρ πιοτζεγὶ σοουκτὰν βὲ ἀτζληκτὰν τιτρεγερὲκ κάριντζεγε ρετζὰ ἰτὲρ ἰτί κι ναφακασηντὰν πὶρ τζούζιτε πουνὰ βερσίν κι ἀτζληκτὰν ιὸλμεσιν. Κάριντζε ὅλ βακὶτ τζηρτζηρὰ σουὰλ ἰττί κι, γιάζην νέρετε ἰτίτε ναβαλὲ τεβσίρμετι. — Τουρκοὺ τζαγηρὴρ ἰτὶμ, τετὶ τζηρτζὴρ, βὲ καβαλημὶ τζαλαρὰκ κεντιμίτε γιολτζουλαρήτα ἐγλεντιρὶρ ἰτίμ. Κάριντζετε τζηρτζηρὴν τετπιρσιζλιγὶ ἰτζοὺν κιουλοὺπ τετὶ πουνά, — Γιάζην τουρκοὺ τζαγηρμὰκ χοσουνὰ κιτέρ ἰσε κήσηντα χορὰν τέπι. »

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Αΐσωποσουν πού πὲκ ἀλὶμ μασαλὴντὰν φαϊτελενελὶμ· πουντὰν ιὸγρενελὶμ κεντζλιγιμιζὶν ζΐϊ κημὲτ βακιτλερινὶ ποσλουγούν βὲ ζεβκλερὶν κουτζακλαρὴντὰ κετζιρμεμεκλιγι, χάττα πιζλέρτε σονουντὰ τζηρτζὴρ πιοτζεγὶ κιπὶ τζιπλὰκ βὲ ἀτζ τιτρέμεγελιμ, ἀνὶν κάριντζετεν ἐσιττιγὶ πὲκ ἀτζηλὴ γιογού πιζλέρτε ζεγκινλερτὲν τιλεντζιλικτὲ τούϊμαγιαλημ πετνὰμ βὲ ναπετὶτ ὁλαράκ.

Διλεντζὶ Χρῆστο.

Σαχρατὲ σητζρατηκτὰν, σεγιρττικτὲν βὲ τααλὶμ ὁλτουκτὰν σογρὰ, κερὶ τιονὲρ ικὲν τζεττὰ γιολὰ ὀτουρμούς κετζενλερτὲν σατακὰ ιστὲρ πὶρ κὲντζ φουκαρὰ κιορτούκ.

Γεροστάθης πού τιλεντζὶ ούζακτὰν κιορτουκτὲ, τετὶ πιζλερὲ, — Ἰστὲ πὶρ τεμπὲλ Νάσος ταχά! γαϊρὲτ ιτελὶμ σουνού χελὰς ιτμεγέ· πέλκι ταχὰ βακτηντάιζ· πέλκι τεμπελλιγὶν φεσατλὴ χαστελιγὶ ταχὰ κεμικλερινὲ κατὰρ ισλέμεμίστιρ.

Πού κὲντζ κιορουνουστὲ χὲρ πὶρ ταραφτὰν γιανὰ σαγλὰμ ιτὶ, σεκλίτε ὀϊλὲ πὶρ ικραχληγὰ μεϊλλὶ ὁλματηγηνταν κιορενὶ ταχὰ ζιατὲ μερχαμετὲ καμετλεντιριτζὶ ιτί.

Γεροστάθης γιαννὰ βαρὴπ ισμινὶ σουὰλ ιττί.

— Ἰσμὶμ Χρῆστο, τετὶ, ἐλινὶ ούζατὴπ τουὰ σεναλέρ ἴλε σατακὰ τιλεγερέκ.

Ἔμμα Γεροστάθης σατακὰ βερετζὲκ γερτὲ πὶρ γεριντὲ χὶτζ πὶρ ἰλλετὶ βάρμη τεγιού σουὰλ ιττί· ἀγιακλαρηντὰ, ἐλλεριντὲ, κεμικλεριντὲ γιάχοτ κιοζλεριντὲ πὶρ ἰλλὲτ βάρμη;

— Ὤ! πὲκ ἐγὶ ἴμ, τετί. —Ὀϊλέτε νίτζουν τιλενίγιορσουν; τεγιού σουὰλ ιττὶ Γεροστάθης. — Φουκαρὰ ὁλτουγούμ ιτζούν τετὶ Χρῆστο.

— Βὲ νίτζουν τζαλήσμαγιορσούν κι κετζινέσιν; τζα-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[41b]

λησμακλήκ ίλε πὶρ κιοὺν φουκαραλικτὰν κουρτουλὰ πιλίρσιν, λάκιν τιλεντζιλὶκ ίλε μούταϊμ φουκαρὰ βὲ πιτζαρὲ ιὸμοὺρ κετζιρετζέκσιν. Ἀλλὰχ σανὰ ἐλλερὶ ισλεγιέσιν τεγιοὺ βερτὶ τιλενέσιν τεγιοὺ βέρμετι. Ἰνσανλὰρ γιανηντὰ πογιοὺκ ἀὶπ, Ἀλλὰχ χουζουρουντάτα πογιοὺκ κουνάχτηρ κὲντζ βὲ σαγλὰμ ὀλούπτα ἐκμὲκ τιλενμέκ.

Πουνλαρὴ σοϊλετὶ ἰχτιγιὰρ πετεραγὲ ταρὶκ ίλε Χρήστογια, πούτα τζεκινερὲκ καρσηλὴκ βερὶπ τετί κι ἵς πουλάμαγιορουμ. Γεροστάθησὲ τετί,— Φάκατ τεμπελλὲρ ἵς πουλάμαζλαρ. Βὲ ἔγερ τεμπελλὶκ σενὶ ἐκμὲκ τιλεντζιλιγινὲ κετιρτὶ ισέ, χιτζ σουπχὲγν ὅλμασην κι πού σενὶ πὶρ κιούντε κόλαϊτζα ἰπὲ κετιρετζέκτιρ. Ἀλλὰχ πιζλερὶ ισλεμὲκ ιτζοὺν γιαραττή. « Ἐν ἰδρῶτι τοῦ προσώπου σου φαγῇ τὸν ἄρτον σου, » « Ἀλνηὴν τερὶ ίλὲ γεγέσιν ἐκμεγιγγὶ, » τετὶ Ἀλλὰχ ίλκ ἀταμὴζ Ἀδαμά· βὲ Ἀπόστολος Παῦλοστα τεγίγιορ πιζλερέ κι ισλέμεγεν ἀτὲμ γέμεμελίτιρ. « Ὁ μὴ θέλων ἐργάζεσθαι μὴ ἐσθιέτω. » Ἴμτι ἔγερ σέντε, γιὰ Χρῆστο, τζαλησμαγὴ ιστεμέζσεν, νὲ γεμεγὶ νέτε γιασαμαγὴ ιστεμελίσιν.

Κὲντζ τιλεντζὶ Γεροστάθησιν τζεβαπλαρηντὰν φιργιατὰ κελὶρ κιπὶ κιορουντοὺ, βὲ ἀγλαγιαρὰκ ρετζὰ ιττὶ πουνά κι πὶρ χηζμὲτ πουλσοὺν κεντινέ.

Σαλὶχ ἰχτιγιὰρ ὀνὰ ἐβινὶ ταρὶρ ἰτοὺπ, φερτασὴ κιοὺν κὲλ πενὶ πούλ τετί.

Σόγγρα ιὸγρεντίκκι Χρήστογιου πὶρ τερζὶ γιαννὰ τζηρὰκ βερτὶ, βὲ πίραζ σενελερτὲν σογρὰ Γιάννιατα ἰϊτιπαρλοὺ βὲ βακτιετλὶ τερζιλερτὲν πιρισὶ ὀλοὺπ Γεροστάθησε τζὸκ τοὰ σεναλὲρ ἰτὲρ ἰτὶ κεντισινὶ χελακληγὴν βὲ πιτζαρελιγὶν γιολουντὰν τζηκαρτηγὴ ιτζούν.

Ὅλ κιουντὲ Γεροστάθησὲν ἀϊρηλατζαγημὴζ βακιττὲ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[42a]

πιζλερὲ βάτ ἰτιντίκι κελετζὲκ Κυριακὴ σεριφ λειτουργίατεν σογρὰ πίραζ τουχὰφ νακλιετλὲρ ἰτετζέκτιρ.

Λάκιν πού ἀραληκτὰ, τετὶ, χατηρηνηζτὰν τεμπὲλ βὲ χηρσὶζ Νάσσου ἄσλατζα τζηκάρμαϊν· πού μούταϊμ χατηρηνηζὰ κετιρσίν κι τεμπελλὶκ τζεμϊὶ φεναληκλαρὴν τεμέλι ἀνασήτηρ, τεμπελλὶκ ἰόλουμ, βὲ χηζμὲτ ἰομούρτουρ.

Ἰσλεμεκσὶζ νὲ ἐκμεγιμὶζ, νὲ ρουπαμὴζ νέτε ὀτουρατζὰκ ἐβιμὶζ ὀλατζὰκ ἰτί. Ἰὲ ἰνσανὴ βαχσὶλὶκ χαλιντὲν τζηκαρούπ σεχρὶ ἰττί. Τζαλησμακλὴκ χαλὶ βὲ τζιόλ γερλερὶ ἰσλενμὶς βὲ μαχσουλτὰρ γερλερὲ τεπτὶλ ἰττί. Τζαλησμακλὴκ γὲρ γιουζουνού σεχερλερτὲν βὲ τεγγιζλερὶ κεμιλερτὲν τολτουρτού. Τζαλησμακλὴκ τζέμα ἰχτιζαλαρημηζὴ ἰταρὲ ἰτὲρ, ταπιατὴν χὰμ ζατλαρηνὴ χὰς βὲ κηγιμετλὶ ἰτερέκ. Τζαλησμακλὴκ φακηρὴ ζεγκὶν ἰτὲρ, βὲ βαχσιγὶ σεχρί.

Ἰχτιγιαρὴν πού τζεβαπλερὶ πιζλερὲ πὲκ ζιατετζὲ τεεσὶρ ἰττιλέρ. Ὅλ βακιτὲν βελίϊ νιμὲτ ὀλὰν ἰσὶ σεβτὶκ, βὲ ζιάτετζε κορκτούκ ποσλουκτὰν βὲ τεμπελλικτὲν κέεννε ἔγν πογιούκ βὲ φενὰ τουσμενλερτὲν κιπί. Ὅλ βακιττὲν τζὰχτ ἰττίκκι ιόμρουμουζούν πὶρ τακηκασὴ πιλὲ πός σαβούσρασην, ἀκλημηζὴ γιάχοτ βιτζουτιμιζὶ πὶρ φαϊτελὶ ζατὰ μεσγούλ ἰτμεκσίζ. Βὲ ἔγερ πός καλατζὰκ ὀλούρ ἰσὲ ἰτὶκ, τέρακαπ ἴς ἀρὰρ ἠτὴκ, ζίρα Γεροστάθης βὲ ἀντὲν τζὸκ τεφὰ ἐσιττιγιμὶζ σοὺ ζιρτεκὶ πεϊτλὲρ χατηρημηζὰ κελὶρ ἰτιλέρ.

» Γαϊρετκεσλὶκ μουτλουλούκ κιοζὲλ ιόμρουρ ἰνσανέ.

» Τεμπελλίκτε ιόλουμ κιοτουλουκλερὶν πουγγαρήτηρ χὲρ τζανέ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Θ

ΠΕΤΕΡ ΣΑΝΑΑΤΗ.

« Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, ἀεργίη δὲ τ' ὄνειδος. »
(Ἡσιόδου).

« Ἴ; ἄσλατζα αἶπ τεγίλτιρ ποσλοὺκ αϊπτήρ. »

Ὄπιρ Κυριακὴ κιουνοὺ σεριφ λειτουργίατεν σογρα, Γεροστάθησιν τεκλιφὶ οὐζρὲ, ἐβινὲ κιττίκ· ὄραγια πὶρ κάτζτα ἰχτιγιαρλὰρ κελτιλὲρ, ἀνλέρ κι ἑορτὴ κιουνλερὶ κασαπανὴν βελίϊ νιμετινὶ γιοκλαρλὰρ ἰτιλέρ.

Σαλὶχ ἰχτιγιὰρ τζούμλεσινι πογιουκλερίτε κιουτζτζουκλερίτε κιουλὲρ γιοὺζ βὲ ταλτὶφ ἰλὲ καποὺλ ἰττικτὲ, σάϊρ τζεβαπλὰρ ἀρασηντὰ Νάσος βὲ Χρῆστος ἰτζούντα σιὸζ ὁλτού.

— Βατὴμ χατηρημτάτηρ, βὲἰτζρὰ ἰτετζέγιμ ἀνί. Ηίραζ νακλιετλὲρ ἰτετζέγιμ σιζλερὲ βὲ κιορετζέκσιζ κι σάχηχαν πογιουκ ἀτεμλὲρ ζαχμετλερὶ βὲ ἰσλεμεγὶ σεβὲρ ἰτιλὲρ, βὲ ἄσλατζα ἰσλεμετὲν οὐτανὴπ χιτζὰπ ἰτμὲζ ἰτιλέρ. « Τὰ καλὰ κόπω κτῶνται, » « ἐϊλικλὲρ ζαχμὲτ ἰλὲ καζανηληρλὰρ » τὲρ ἰτιλὲρ ἐσκιλέρ· βὲ ἐλπέττε χὶτζ πὶρ κιμέσνε ζαχμετσὶζ βὲ γαϊρετσὶζ μουτλοὺ, πογιουκ βὲ σανλὴ νὲ ὁλὰ πιλὶρ ἰτὶ νέτε ὁλὰ πιλίρ.

Φάκατ μεσρεπσιζλὲρ βὲ τεμπελλὲρ μεϊχανελερὶ χηζμεττὲν ταχὰ ἐβλὰ τουταρλάρ· φάκατ φικιρσιζλὲρ βὲ χαφὶφ ἀκηλληλὰρ ἰσλεμεγὲ οὐτανηρλάρ· λάκιν καχβελερτε τζουρουγιουπ, βὲ πόϊλετζε χεμσεχριλερινέτε μεμλεκιατλαρηνάτα ἀγηρλὴκ βὲ ζαραρλὴ κὶρ ὁλμακτὰν οὐτανμαζλάρ.

— Γεροστάθης σοὺ ζιρτεκὶ χικιαγιελερὶ σοϊλετί,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[43a]

Μέγας Πέτρος τεμιρτζί.

Μοσκὸφ τοπραγὴ σιμτικὶ πογιουκλουγουνού, σαναατλαρηνὴ, σεχριλιγινὶ Ἰμπερατὼρ Πέτροσα πορτζλούτουρ, βὲ ἀνὶγν ἰτζοὺν χάκκαν Μέγας γιάνι πιογιοὺκ τενιλτὶ ποὺ πατισάχ. Ταχτὰ ὄν γετὶ γιασηντὰ τζηκοὺπ πουνού φάκατ κουμάντα ἰτοὺπ χιὸκμ ἰτμεγὲ καναὰτ ἴτμετι, ἄντζακ ταχὰ ὅλ βακὶτ κουπὰτ βὲ γιαπανὶ μισουλλοὺ ὁλὰν τζεμιατηνὴ ταρὶφ ἰτοὺπ σεχριλεντίρμεγίτε ἰστετί.

Ποὺ μακσὰτ ἰτζοὺν ἔββελαν κεντουσὶ ταρὶφ ὁλοὺπ ιὸγρενμεγὲ καρὰρ βερτί κι, σάνιεν τζεμιατηνάτα ταρὶφ ἰτὲ πιλσούν. Ὅλ σεπεπτὲν πὶγν ἀλτὴ γιοὺζ τοκσὰν γετὶ σενεσιντὲ Πέτρος Τίμμερμαν ἰσμιντὲ Ὁλλάνδαγια βὲ Ἰγγιλτέραγια κὶτοὺπ, πάγιαγη πὶρ ἐργὰτ κὶπὶ τουλκιαρληγὴ, τεμιρτζιλιγὶ, κεμὶ γιαπμακληγὴ, κεμιτζιλιγὶ, καλεὰ κορουμακληγὴ βὲ ταχὰ σάϊρ μεμλεκιατηνὴν ἰλερουλεμεσὶ ἰτζοὺν ἰκτιζαλὴ σαναατλαρὴ βὲ χουνερλερὶ ταρὶφ ὁλοὺπ ταχσὶλ ἰττί.

Μούταϊμ πὲκ ἐρκὲν οὐγιανὴρ ἰτὶ, ὀτζαγηνὴ κεντὶ γιακὰρ ἰτὶ, βὲ τζὸκ τεφὰ γεμεγινίτε κεντισὶ πισιρὶρ ἰτί· πάγιαγη ἐργὰτ ιὸμρού κετζιρτιγὶ ἰτζοὺν τζεμίϊ ὅλ φάπρικαλαρὴν ἀγήρ χηζμετλερινὶ χοσνουτλοὺκ ἰλὲ τεχεμμοὺλ ἰτὲρ ἰτί. Ὁλλάνδατατα Ἰγγιλτέρατατα τζούμλεσι πιλὶρ ἰτιλέρ κι ὅλ μουκαγετλὶ ἐργὰτ Ῥωσσίανὴν πατισαχὴ ἰτί. Λάκιν ὅλ σάχιχαν πογιοὺκ ἀτὲμ ἄσλατζα μεμλεκιατηνὴν ἐγιλιγὶ ἰτζοὺν τζαλησὴπ ζαχμὲτ τζεκέγιορ ἰκὲν οὐτανμὰζ ἰτί.

Ῥωσσίαγια κερὶ κελτικτὲ Μέγας Πέτροσουν ἀτετὶ ἰτί κι τζέμαα φάπρικαλαρὴ βὲ τουκκιανλαρὴ τολασσήν. Ἴμτι Μόσχανην γιανηντακὶ Μύλλεριν τεμιρτζὶ φάπρικασηνατα κελτὶ, βὲ ἰστετί κι ποὺ τουκκιαντὲ πάγιαγη ἰστζὶ κιπὶ τζα-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λησσὴν, βὲ πουνοὺν ἱλέτε τζεμιατηνὰ ταριφ ἰτμεγὶ ἰς-ὲρ ἰτίκι τζαλησμὰκ γιόκκι πάγιαγη ἀτεμλερὲ ἄρ κετιρμὲζ, ἄντζακ πατισαχλαρὰ ταχὶ ἰζζέττιρ.

Ἴματι πὶρ κὰτζ κιοὺν τζαλησττηκτὰ ὄν σεκὶζ ποὺτ ἀγηρλληγηντὰ πὶρ τερὶρ τογιοὺπ Μύλλερε κετιρτὶ βὲ ἐργὰτ κιπὶ ζαχμετλερινὶν οὐτζρετινὶ ἰστετί. Βὲ οὐτζρετινὶ ἀλτηκτὰ τέρακαπ πὶρ τζιφτ τζιζμὲ σατὴν ἀλτὴ ἀγιακλαρηνὰ, βὲ ποὺ τζιζμελερὶ τζὸκ τεφὰ ἐτραφηντακὶ ἀτεμλερὲ κιοστουροὺπ τὲρ ἰτί κι χὶτζ πὶρ βακὶτ σάϊρι τζιζμὲ ἰτζοὺν ποὺ κατὰρ σεβίνμετι, ζίρα πουνλαρὴ ἀλνηνὴγν τερὶ ἰλὲ καζαντή.

Βασιγκτὼν βὲ ὄν πασή.

Ἀμερικανληλαρὴν Ἰγγιλιζλερινχακκηντὰ ὀλὰν τζουμχουρλεριντὲ κιουνλερὶν πίρισιντὲ πὶρ κὰτζ Ἀμερικανλὴ ἀσκιαρλὲρ πὶρ τάπιατε τζαλησὴρ ἰτιλὲρ, βὲ πὶρ πὲκ ἀγὴρ τίρεκ καλτὴρμαγὰ τζὰχτ ἰτοὺπ τζὸκ ζαχμὲτ τζεκέγιορ ἰτιλέρ· λάκιν πουνλαρὴν πασὲτζηλὴ ὀλὰν ὄνπασὴ πουνλαρὰ ἐλλερὶ ἰλὲ τουτοὺπ γιαρτὴμ ἰτετζὲκ γερτὲ, φάκατ γαϊρετλὶ σεσὶ ἰλὲ ἀνλερὲ γαϊρὲτ βερὶρ ἰτί.

Τεπτίλι κηγιαφὲτ γιολτζουνοὺν πιρισίτε πουνλαρὴν τζούμλεσινιν τεφτισινὲ βαροὺπ ὄν πασὴγιὰ σουὰλ ἰττίκι νίτζουν ἰσὶν ἰλερουλεμεσὶ ἰτζοὺν ζαχμὲτ τζεκὲν ἀσκιαρλερὲ ἐλλερὶ ἰλέτε γιαρτὴμ ἴτμεγιορ. Ἔμμα ὄν πασὴ γουρουριὲτ ἰλὲ καρσηλὴκ βεροὺπ τετί. — Κιόρμεγιορμουσουν κι ὄν πασήγιμ; — Ἄφ ἰτέρσινιζ, ὄν πασὴ ἀγὰ, τετὶ γιολτζού, γερὲ περαπὲρ πασηνὴ ἐγὶπ τεμεννὰ ἰτερὲκ, ρουτπενιζὶν φερκιντὲ ὀλάματημ. — Βὲ τέρακαπ καπέλοσουνου βὲ χαρβανισινὶ ἀτὴπ ἀσκιαρλαρὰ γιαρτὴμ ἰτμεγὲ πασλατή. Βὲ πογιοὺκ γιαρτημὴ ἰλὲ ἵς πιττικτὲ, ἐλπισεσινὶ κεγινοὺπ βὲ πογιοὺκ τεβαζζοὺ ἰλὲ ταπηνοὺπ τετὶ ὄν πασηγιά,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

— Ὂν παὸὴ χαζρετλερὶ, χὲρ νὲ βακὶτ πὶρ ἀγὴρ χηζμεττὲ γιαρτημτὰν μιοχτατζιετινὶζ ὸλοὺρ ἰσὲ ἄσλατζα τζεκίνμεγιερεκ Σερτάρι ἐκρεμιγγὶζ Σερασκιὰρ Βάσιγκτωνου τεκλὶφ ἰτὲ πιλίρσιζ, πέντε χαραρὲτ ἴλὲ γιαρτημηνηζὰ σεγιρτετζέγιμ. — Ῥεζὶλ βὲ παὸηνὰ γιλτηρὴμ τιουσμουὸς κὶπὶ καλτὴ ὂν παὸὴ Ἀμέρικανην τζουμχουρουνουὸν ἀζὶμ βεϊσινὶν χουζουρουντά. Πεσὶ παγιὰ πὶρ ὂν παὸὴ ζαχμεττὲν κατζὴπ ἵς κιορμεγὲ τενεζζουὸλ ἰτμὲζ ἰτί· λάκιν πιογιουὸκ Βάσιγκτων νὲ ζαχμεττὲν κορκὰρ ἰτὶ, νέτε ἀὶπ πελλὲρ ἰτὶ, βὲ πάχουσους πὸρτζ πελλὲρ ἰτὶ Ἀλλαχὴν ἵς ἰτζουὸν παγησλατηγὴ ἐλλερὶ χηζμετὲ κουλλανμαγή.

Βάσιγκτων πουὸ κὶπὶ ὸλτουγουὸ ἐτζὶλτὲν ἀζὶμ βὲ σανλὴ ὸλουὸπ χεμσεχριλεριντὲν κέεννε σετζτὰ ὸλουνουὸρ χιεττὲ τζούμλεσιντὲν τεατζτζουὸπ ὸλουνούγιορ. Μεμλεκιατηνὴν ζουλουμτὰν χαλεὰς ὸλμασὴ ἰτζουὸν ὸλὰν τζουμχουρουὸ πουὸ κουμάντα ἰττί· βὲ κουρταρτηκτὰ, βὲ πουνουὸ καχρεμανλὴκ, φιρασὲτ, βὲ μισμὶλ βατὰν σεβιτζιλὶκ ἴλὲ κουμάντα ἰττικτὲ, χάκκαν Ἀμερικανην πογιουὸκ μουτε μεκκιουνουὸ βὲ ἐβλιατὴ βὲ μεμλεκιατὴν Πετερὶ ἰσιμλεντί.

Σοκὰκ ναζηρὴ Ἐπαμεινώνδας.

Ἔμμα ἐσκὶ ἀταλαρημηζτὰν σάχιχαν πογιουκλερίτε ζαχμεττὲν βὲ μεσακκαττὲν κορκμὰζ ἰτιλὲρ, ἰσλεμεγὲ οὐτανμὰζ ἰτιλέρ. Ἑλλάδαννην Ὁμηροστὰν σογρὰ ἔγν ἐσκὶ Σιϊρὶ ὸλὰν Ἡσίοδος Ἑλληνοσλαρα ταρὶφ ἰτὲρ ἰτὶ τεγερέκ· «Ἰσλεμὲκ ἰζζετλὶ, πὸς τουρμὰκ ἀὶπ.»

Θήβαννην μεσχουὸρ ἐβλιατὴ Ἐπαμεινώνδας, ἐσκὶ ἑλλάδαννην ἔγν μεσχουὸρ σερασκιαρὴ, χὶτζ πὶρ βακὶτ ζαχμεττὲν κόρκματη, χὶτζ πὶρ βακὶτ ἔγν πεζβουρτὰ βὲ ἐτνὰ χηζμεττὲν πιλὲ ουὸτανὴπ ἰτζτινὰπ ἴτμετι. Ἐπαμεινώνδας Εὐριπίδησιν ὸλ τζεβαπλερινὶ ἐγιτζὲ πιλὶρ ἰτί, «Χὶτζ πὶρ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τεμπὲλ μὲτχ ὸλουνάματη, σὰν σιοχρὲτ ζαχμὲτ ἰλὲ μεϊ-
τανὰ κελίρ.» «Οὐδεὶς ὢν ῥάθυμος εὐκλεὴς ἀνὴρ, ἀλλ' οἱ
πόνοι γεννῶσι τὴν εὐανδρίαν.»

Πίραζ κησκὰντζ τουσμενλερὶ σιοχρετινὶ κησκαντηκλα-
ρηντὰν φιτνελικλερὶ ἰλὲ Τελέαρχος, γιάνι σοκακλὰρ
ναζιρὶ νὰσπ ὸλμασηνὰ ιὸχτετὰρ ὸλτουλάρ.

Λάκιν ἀζὶμ Ἐπαμεινώνδας γαζεπλένμετι, ἰστιφασηνὴ
βέρμετι· βὲ πάχουσους χοσνουτλοὺκ ἰλὲ καπουλ ἰττί.

Βὲ πού ταρικὶ ἰλὲ χεμσεχριλερὶ Θήβαληλαρατα βὲ
τζούμλε Ἑλληνοσλαρατα ὸλ βακίττε, χάλεα σίμτιτε τα-
ριφ ἰτέγιορ κι ἔββελαν χὲρ πὶρ ἐγὶ μεμλεκιατλὴ μεμλε-
κιατηνὴν ἐμιρλερινὲ χαραρὲτ ἰλὲ ἰταὰτ ἰτμεγὲ πορτζλού-
τουρ, βὲ ἰκιντζὶ γιουτζὲ βὲ παλεὰ ρουτπὲ λαϊκσὴζ ὸλανὴ
ἰζζετλεγὶπ ριφατλεγέμεζ, ἐτνὰ ρουτπετὲ πουλουνούπτα
πογιούκ ρουτπεγὲ λαγὴκ ὸλανήτα ρουτπενὶν ἐτναληγὴ
ναπετὶτ ἰτέμεζ βὲ πάχουσους πουντὰν ἰζζὲτ βὲ ριφὰτ
πουλούρ.

Νὲ κατὰρ μουτλούτουρ ὅλ μεμλεκιάτ κι, ἀνὶγν τζεσὶτ
μεεμουριετλερὶ παγιελερτὲν ουστούν ἀτεμλερὲ τεσλὶμ ὸλ-
μούστουρλαρ!

Πουνλαρὴ ταραὶφ ἰττὶ πιζλερὲ μεσχοὺρ Ἐπαμεινών-
δας, πούκι τουνγιαδὲ χικιαγὶ πουλουντούκτζα ιὸλουμσουζ
καλατζάκτηρ ἰκὶ μεσχοὺρ ἐβλιατλερὶ ἰλὲ, γιάνι Βοιωτία-
νην Λεῦκτρα τενιλὲν μαχαλιντὲ, βὲ Μώρανην Μαντινεία
τενιλὲν σεχρινὶν κουρπιντὲ ὸλὰν σανλὴ μουχαρεπελερὶ
ἰλὲ, ὅρατα κι γιαραλανοὺπ βεφὰτ ἰττί.

Βὲ λάκιν, τετὶ Γεροστάθης, πὲν μεσχοὺρ Ἐπαμεινών-
δασηι πιτζαρὲ πελλέριμ, ζίρα Ἑλλάδανην ὅλ βακιττεκὶ
χαλλερὶ μετζπουρ ἰττιλὲρ ανὶ ουμουμὶ Ἑλλάδανην ουγου-
ρουνὰ τζαπαλάμαϊπτα φάκατ πὶρ γιάληνηζ Θήβα ἰτζουν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τζαλησσὴν, βὲ ὅτα κεντισὶ Ἕλλησος ὀλοὺπ, χάκκεζα Ἕλλησος ὀλὰν Λακεδαιμόνιοσλουλαρὴν ἀλεϊχιντέ.

Φωκίων σοῦ τζεκὲρ βὲ ἐχλὶ χαμοὺρ γιογουρούρ.

Ἐσκὶ Γιουνανιστανὴν ἔγν μεσχοὺρ ἀτεμλεριντὲν πιρισίτε Φωκίων ἰτί, Ἀθηνατὲ ὅλ βακιτλερτὲ ἔγν φαζιλετλὶ βὲ ἔγν φιρασετλὶ μουτεππιρὶ (πολιτικὸς) βὲ βακτινὶν ἔγν μαχὶρ σερασκιαρή. « Πόνος γὰρ εὐκλείας πατήρ·» «ζαχμὲτ σανὴν πετερίτιρ,» τετὶ Εὐριπίδης. Ἴμτι ἔγερ ζαχμὲτ σανὴν πετερὶ ισὲ, τεμέκκι ὄκαταρ ἰζζετλενὲν Φωκίωντα νὲ ζαχμεττὲν κορκτοὺ, νέτε χηζμεττὲν οὐταντή.

Μέγας Ἀλέξανδροσουν ἐλτζιλερὶ Ἀθηνανὴν μεσχοὺρ μουτεμεκκιουνοὺ Φωκίωνουν ἐβινὲ Ἀλέξανδροσουν κιοντερτιγὶ πισκεσλέρ ἴλε κιρτικλεριντὲ Φωκίονου κουγιουτὰν σοὺ τζεκίγιορ, βὲ μετὶν σερασκιαρὴν φαζιλετλοὺ βὲ τιραγετλοὺ ἐχλινίτε ἐβινὶν χαμουρουνοὺ γιογουρούγιορ πουλτουλάρ.

Ὅλ βακὶτ Γεροστάθησε σουὰλ ιττὶκ κὶ πούμουτουρ σάϊρ βακὶτ ζικρ ιττιγὶ κεντζ Φώκοσουν πετερί.

Πέλι τετὶ, πούτουρ, βὲ πουνοὺν τζὸκ τεφὰ σηρασὴ κελλὶπ σιζλερὲ σιοζουνοὺ ιτετζέγιμ.

Τζαλκητζηλὰρ πὶρ ἐγὶ φασηλλαρηνὴν ἀρασηντὰ πὶρ ἐγὶ χεβὰ βὲ μακὰμ ρὰστ κελιρλὲρ ισὲ, ὅλ μακαμὴ τεχναρλαματὰν χοσνοὺτ ὁλουρλάρ. Λάκιν Ἑλλάδανην κιουζὲλ φασηλλαρηνὴν ἀρασηντὰ πάζεν πὲκ τουχὰφ βὲ σιρὶν μακαμλὲρ βάρτηρλαρ· μέσελα Ἀριστείδης, Σωκράτης, Φωκίων, Κίμων, Ἐπαμεινώνδας. Ποὺ κιουζὲλ καϊτελὶ μακαμλερὶ τζὸκ τεφὰ σηρὰ κελλὶπ πέντε ζικρ ιτετζέγιμ, κουλακλαρηνηζὴ χοσλαντηρὴπ γιουρεκλερινιζὶ σὰζ ιτετζεκλερινὶ πιλτιγιμτέν.

Πιζλερτὲν πὶρ σάϊρισι ὅλ βακὶτ σοϊλετί κι, πέλκι Φω-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κίων bὲ ἐχλὶ ἀτετλερὶν σατὲ ὀλτουγοὺ ἐσκὶ bακιτλερτὲ ἰτιλέρτε ἀνὶν ἰτζοὺν Φωκίων σοὺ τζεκὲρ ἰτὶ ἐχλίτε χαμοὺρ γιογουροὺρ ἰτί.

— Χάϊρ, χάϊρ, τετὶ ἰχτιγιὰρ, Φωκίων Ὁμηροσουν τιλιρανὲ bάκτι ζεμανλεριντὲ τεγὶλ ἰτὶ, ὅλ bακιτλερτέκι Ἰθάκη ἀτασηνὴν σουλτανὴ Πηνελόπη πεζινὶ τοκοὺρ ἰτὶ, Ναυσικάα σουλτάντα ἰρμακτὲ ρούπαλερινι bὲ ἐλπισελερινὶ γεϊκὰρ ἰτὶ, Φαίακεσλεριν σουλτανήτα σαπαχτὰν ἀκσαμὰ κατὰρ ἐγιριρ ἰτί. Νέτε Παλαιὰ Γραφηνὴν bάκτι ζεμανλεριντὲ ἰτὶ Φωκίων, ὅλ bακιττέκι Ῥεbέκκα bὲ Ῥαχὴλ σουρουλερινὶ κεντιλερὶ κιουτερλὲρ ἰτί.

Ζηττηνὰ Φωκίωνουν πουλουντουγοὺ bακιττὲ σαλτανὰτ ἐμνιετλὶ ἀσασλερὶ ὁλὰν μεσρὲπ ποζγουνλουγοὺ bὲ μαγρουρλοὺκ bὲ ἰρσηζλήκ ἴλε Ἀθηναγια κιρμὶς ἰτὶ, bὲ Ἑλληνοσλαρην φαζιλετλερινὶν τεμελινὶ καζὴπ, Ἑλλάδαννην τουσοὺπ χαρὰπ ὁλμασηνὴ χαζηρλάγιορ ἰτί. Ἔμμα Φωκίων σαλτανατὴν bὲ μεσρεπσιζλιγὶν σελιντὲν καπηλὴπ σουρουκλένμετὶ· ἀνὶν ἰτζοὺν κεντισὶ κουγιουτὰν σοὺ τζεκὲρ ἰτὶ, ζεbτζεσίτε χαμοὺρ γιογουροὺρ ἰτὶ, bὲ πόϊλετζε ἰκισίτε χαραπατλὴ σαλτανατὴν χακκηντὰ προτέστο τζεκὲρ ἰτιλέρ.

Ζήσης bὲ Ἰωάννης.

Γεροστάθης ποὺ τζεbαπλερὶ τεκμὶλ ἰτέγιορ ἰκὲν πακτή κι Κὺρ Ζήσης ὀγλοὺ Ἰωάννησε γιακλασοὺπ πουνὰ τελασελὶ bὲ ἰοφκελὶ ταρίκ ἴλε σοϊλεγίγιορ ἰτί.

— Νέτιρ ὅ, Κὺρ Ζήση, τετὶ ὅλ bακὶτ ἀνὲ, bὲ Ἰωάννησιν χακκηντὰ ἰοφκελὶ κιορουνούγιορσουν; Γιὸκ ἰσὲ χατηρηνάμη κετιρίγιορσουν κι σαπαχτὰν ἐρκὲν καλκσὴν, bὲ ἰσὶ οὐγιουκουτὰν ζιατὲ σεbσίν; Χακκὴν bάρτηρ, Κὺρ Ζήση, ἵζ πιζλερὶ πεσλὲρ bὲ κεϊτιρὶρ, bὲ σαγλὰμ χὴbζ ἰτὲρ, ὅ ἰσὲ οὐ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[46a]

γιουκού βὲ πὸσλοὺκ φουκαραλὴκ βὲ ἀτζλὴκ, χαστελὶκ βὲ μεσρὲπ πὸζγουνλουγούτουρ,

— Χάϊρ, τετὶ Ζήσης, ταλιγιμτὲν σίμτι πὲκ ἐρκέντε καλκάγιορ, μάθημαλαρηνάτα ζιατετζὲ τηκκὰτ ιτέγιορ· λάκιν ὅπιρ κιοὺν πασκὰ πὶρ ιττααγιὰ βαρτὴκ πουνοὺν ίλε. Πανὰ τὲρ ολτούκι πὲν Σχολείονουν μάθημαλαρηνη πιτιρτιγίμ ίλε Ἰωάννηναγια γιάχοτ Σταμπολὰ κιτὶπ γιὰ κιατὶπ γιὰ Διδάσκαλος ολατζάγημ· βὲ νίτζεκι πὲν πιζὶ κετζιντιρὲν ταρλαλὲρ βὲ παγλὰρ νὲ ὅλατζακ τετὶμ ισὲ, ὀκουμούς ἀτεμὲ τζιφτζίλικ γιάχοτ σάϊρ σαναὰτ γιακηάμαζ, τετί. Σίμτιτε σουὰλ ιτέγιορ ιτίμ κι πού νὰκλ ιττιγὶν κιουζὲλ νακλιγετλερὶ ἐσιττίμι, βὲ τέγιορ ιτίμ κι τζούμλε πογιούκ ἀτεμλὲρ τιουλκιάρτα, τεμιρτζίτε, χαμάλτα ὁλμαγὰ τενεζζούλ ιττιλὲρ, σοκὰκ ναζιρλερίτε ολτουλὰρ, σούτα τζεκτιλέρ· κὺρ Ἰωάννηςτε τζιφττζὶ ὁλμαγὰ τενεζζούλ ιτμέζ! Πὲν πιτζαρενίντε πασκὰ ὀγλούμ γιόκτουρ, κεμαλετὶμ κετζκίν. Ἴμτι κὶμ πανὰ γιαρτὴμ ιτετζέκκι ταρλαλαρημὴ κιοξετεγίμ, Πέλκι, Κὺρ Γεροστάθημ, ὀκουμαλὰρ βὲ Σχολείονλαρ ἐγίτιρλερ, λάκιν πὶζ φουκαραλαρὴν τζοτζουκλαρὴ ιτζοὺν ἐγὶ τεγίλτιρλερ, ζίρα καφαλαρὴ βουζκιὰρ τολούγιορ.

— Ἔγιτζε πιλέσιν, Κὺρ Ζήση κι φάκατ πὸς καφαλὰρ ὀκουματὰν βουζκιὰρ τολαρλέρ· ἔμμα πεϊνὶ ὁλὰν καφαλὰρ ὀκουμά ίλε πεϊνλερινὶ πεσλερλὲρ βὲ κουββετλεντιρίρλερ, βὲ ὅλ βακὶτ πού κιπὶ καφαλαρὶν τερουνιντὲ βουζκιὰρ βὲ τουτούν ιτζοὺν γὲρ καλμάζ. Ζήσης πίραζ τουσουντουκτέ.

— Χακκηνὴζ βὰρ, τετὶ Γεροστάθησε, ὀκουμὰ ἐγὶ βὲ σερίφτιρ, βὲ πὲν πιλκισίζτε χὲρ κιοὺν ικτιζασηνὴ σεζινίγιορουμ. Ἴλλε βὲ λάκιν νάσηλ ταρσηκλάνμαϊμ, νάσηλ γαζαπλάνμαϊμ ἐσιττικτέ κι Ἰωάννης ὀκουμανὴν σεπεπινὲ ἐλιμτὲν κατζατζάκτηρ;

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

— Ἔγερ, κὺρ Ζήση, τετὶ Γεροστάθης, Ἰωάννης οὐμι·τὶμ οὐζρὲ πίραζ ἀκλὴ βὰρ ἰσὲ, ἔγιτζε πίλκι σενὶ πράκμα-γιατζάκτηρ, χὲρ νὲ κατὰρ ὀκουμὰ ιὸγρενσέτε, ἄντζακ ἐγὶ ἐβλιὰτ κιπὶ τουρουὺπ σενὶν κιουζὲλ σαναατηγγὴ τουτα-τζάκτηρ. Ἰωάννησιν ταχὰ κὲντζ βὲ μαχτζούπτουρ, βὲ πιλ-μέζ κι τζούμλε σαναατλὰρ, τζεμίϊ ἔλ ἰσλερὶ, τζεμίϊ ἰσλὲρ πὲκ ἰζζετλὶ βὲ πὲκ φαϊτελίτιρλερ, ἔγερ πὶρ κιμέσνε πουν-λαρὴ ἰζζὲτ ἰλὲ κουλλανὴρ ἰσέ· βὲ φάκατ ποσλοὺκ βὲ σε-φιλὶκ πετνὰμ βὲ αἰπτὴρ.

Χὲρ κὶμ πετεριν̀ὶν σαναατηνὴ ιὸγρενμεγὶ ἰστεμέζσε, μούτζερρεττεν χὲμ φανίτιρ, χὲμ ἐγὶ γιουρεγὶ γιόκτουρ, βὲ ἔρ κὲτζ ἀζαπηνὴ τζεκὶπ πεσίμὰν ὁλατζάκτηρ.

Ἀκηλλὴ ἐβλιατλὲρ μούταϊμ πετερλερινὶν σαναατηνὴ κιρερλὲρ, φάκατ ἔγερ σάϊρ σεπεπλὲρ, γιάχοτ πογιοὺκ παχσησλὰρ ταχὰ γιουτζὲ μασλαχατλαρὰ κὶρμεγὲ μετζ-πουρ ἰτμεζλὲρ ἰσέ.

Πετὲρ σαναατὴ χαζὴρ τάλτηρ, τικιλμὶς, ἐγὶ κιοκλεσμὶς βὲ μεϊβὰ οὐζεριντέτιρ· λάκιν φανὶ ἐβλιατὴν τικμεγὲ ἰστε-τιγὶ γενὶ τὰλ, πελλισὶζ τάλτηρ, πουνού κι κεντισὶ τικε-τζέκτιρ, ὅτα τουτάρσα, μεϊβὲ βερίρσε· βὲ πού γενὶ τὰλ ἰτζοὺν ἐβλιὰτ πετεριντὲν χὶτζ πὶρ ταριφ βὲ ιὸγουτ κιο-ζετέμεζ.

Ἔγερ, Ἰωάννημ, πετεριὶν σανατηνὴ τουτάρσαν, πού κι ἐλπέττε σενὶ τζούμλεσιντεν ζιατὲ σεβὲρ, σενὶ κουλαουζ-λαγιατζάκτηρ, ιὸγουτλεγετζέκτιρ, ἰσιγγτὲ σανὰ τζεσὶτ κολαϊληκλὰρ βερετζέκτιρ, βὲ πόϊλετζε κόλαϊτζατζηκ ἰλε-ρουλεγετζέκσιν πού σαναατέ. Ἔμμα ἔγερ πασκὰ κετζὴμ γιολού ἀραγιατζὰκ ὁλούρσαν, κὶμ σενὶ ιὸγουτλεὶπ βὲ να-σιχατλεὶπ κουλαουζλαγιατζάκτηρ πετεριγγτὲ ὁλὰν ἀρζού βὲ χαραρέτ ἰλε. Πετεριὶγν σαναατηνὴ ἀλτηκτὰ σαναατή ἰλε-περαπὲρ πετεριὶγγ τζούμλε πιλτικλερινίτε, τζούμλε τοστ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λερινίτε ἀλατζάκσην, σέντε πουνλαρὰ ταχὰ σάϊρλερινι ζὰμμ ἰτετζέκσιν· bὲ πετεριὶγν μαχιρλιγινὲ κεντὶ μαχιρλιγιγγίτε ζὰμμ ἰτοὺπ, πετεριὶγν σαναατηνὴ ταχὰ τεκμὶλ bὲ ἰσλὲκ bὲ φαϊτελὶ ἰτετζέκσιν.

Ἰγγιλτερανὴγν ἱλερουλεμεσί.

Ἰγγιλτέρατε τζιφτζιλὶκ bὲ τζεμὶϊ σαναατλὲρ ἱλερουλετιλὲρ, bὲ Ἰγγιλιζ μιλλετίτε πογιούκ, κουbbετλοὺ bὲ μουτλοὺ μιλλὲτ ὁλτοὺ, ζίρα ὅρατα τζιφτζινὶν ὀγλοὺ bατζὶπ ὁλὰν ἱλμὶ ταχσὶλ ἰττικτὲν σανὶ, πετερὶ νὲ κατὰρ ζεγκὶν ὁλσὰ ταχὶ, τζιφτζὶ ὁλοὺρ, τεμιρτζινὶγν ὀγλοὺ τεμιρτζὶ ὁλοὺρ, bὲ ἁλεσσεbι τζούν κι χὲρ πὶρ ἐbλιὰτ πετεριν̀ὶν σαναατηνὴ τουτάρ. Bὲ πού ταρίκ ἱλε κεντιλερίτε ζεγκὶν ὁλουρλὲρ, σαναατλαρήτα τεκμιλλενιρλέρ. Bὲ τζὸκ τζιφτζιλὲρ, σαναὰτ σαχιπλερὶ, τουκκιὰν σαχιπλερὶ μεμλεκιατλερινὶν πιριντζὶ ρουτπελερινὲ γετιστιλὲρ, bὲ Ἰγγλιζ ριτζαλλερινὶν ἔγν γιουτζὲ ρουτπελερινὲ τζηκτηλάρ. Ζίρα Ἰγγιλτέρατε, νάσηλ κι πατησαχὴ Γεώργιος σοϊλετὶ ἰσὲ, ριτζαλληγὴν καπουσοὺ χὲρ πὶρ μεμλεκιατηνὰ ζίατετζε φαϊτεμὲντ ὁλανὰ ἀτζήκτηρ, ἔμμα σαναατὴ κερὲκ μασλαχατὴ χάγκισι ὁλοὺρ ἰσὲ ὁλσούν.

Ἰγγιλιζ τζοτζουκλερὶ χηζμετὲ bὲ πάχουσους πετερλερινὶν σαναατλερινὲ μεϊλλὶ ὁλσουνλὲρ ἰτζοὺν, ὀκουτουκλερὶ τζὸκ νακλιετλερὶν ἀρασηντὰ, πίρισιτε Μαυρίκιοσουν χικιαγεσίτιρ. Bὲ ρετζαμηζὰ πινάεν ἰχτιγιὰρ μουχτασὰρ bὲ κήσσατζα πιζλερὲ πουνοὺ νὰκλ ἰττί.

Μαυρίκιοσουν πιτζαρελιγί.

Μαυρίκιοσουν πετερὶ ζατηντὰ Ἰγγιλτέρανηγν Δέρbη σεχριντὲ πὲζ τοκουνοὺρ πὶρ τουκκιαντὲ πάγιαγι πὶρ ἐργὰτ ἰτί· λάκιν μουκαγετλιλὶκ, γαϊρετκεσὶλὶκ bὲ ἰταρεσί

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[47b]

ίλε, βὲ πάχουσους πὶρ κολάϊ ταρὶκ πουλοὺπ πὲζ τοκουτουκλαρὴ μάκιναγη (τολαπὴ) τουζελτμεσί ίλε, ἀζ βακὶτ ἀρασηντὰ, κεντὶ μαλὶ ὀλαρακτὰν πὶρ φάπρικα σαχιπὶ ὀλμαγὰ μουκτετὶρ ὀλτού, βὲ ιὸλούντζεγε κατὰρ ὄλ φάπρικατε ναζαρετλὶκ ἰτούπ ἰσλετί.

Ὄγλού Μαυρίκιος, Σχολείοντα πίραζ ίλὶμ ταχσίλ ἰττικτὲ, πετερινὶν φαπρικασηντὰ ἰσλὲρ ἰτί. Λάκιν πετερινὶν βεφατηντὰν σογγρὰ, πετερινὶν πὶρ γιάλησηζ ἐβλιατὴ ὀλτούγού ἰτζούν, τζεμίϊ μαλινὲ μουτασσαρὴφ ὀλτουκτὰ, ζὰνν ἰττί κι τιβανελίκτιρ, βὲ πάχουσους πού κατὰρ μαλὶ ὀλανὰ βὲ πίραζτα ίλὶμ ταχσίλ ἰτενὲ πὲζ φάπρικαση ἰσλετμὲκ μούστακιλ ἀπέστιρ.

Ὄλ ἐτζιλτὲν πετερινὶν φάπρικασηνη σατὴπ Ἴγγιλτέρανηγν κούλλιεν μεσαριφλὶ παϊταχτὴ Λόντρα σεχρινὲ κιττί κι, ὅρατα μαλτὰρ ζεγκὶν ιὸμρού κετζιρσίν.

Ἔμμα Μαυρίκιος τζουλφαλιγὴ πιλτιγὶ κιπὶ παραλαρηνὴν σαρφηνὴ βὲ ἰταρεσινίτε πιλέμεγιουπ ἀζ βακὶτ ἀρασηντὰ σαλτανὰτ, κουμαρπαζλὴκ βὲ ταχὰ σάϊρ τιβανελικλὲρ ίλὲ τζεμίϊ μαλινὶ γάϊπ ἰττικτὲν σογρὰ, χαϊλουτζα πορτζάτα κιριφτὰρ ὀλτού, βὲ πουνούν ἰτζούν μαχπούστα ὀλτού.

Μαχπουσχανετὲ καπανμὴς νίχαγετ ἀκλὴ πασηνὰ κελτὶ, φὲρκ ἰττί κι φαπρικασηντὰ τζουλφαλὴκ ἰσλεμὲκ ταχὰ τζὸκ ζιατὲ ἀκηλλιηλὴκ βὲ ἰζζετλὶ ἰμλίς, λάκιν πὲκ κὲτζ φὲρκ ἰττί.

Ἰκὶ σενὲ μαχπουσλουκτὰν σογρὰ ἀζὰτ ὀλτού, τέρακαπ Δέρβηγε κελτὶ, βὲ τζὸκ ρετζαλέρ ίλε φάπρικασηνη σαττηγὴ ἀτεμὶν γιανηντὰ, πὶρ πεζβουρτὰ κιουντελὶκ ίλὲ ἐργὰτ καπούλ ὀλουντού.

Πού νακλιετὶ Ἴγγιλιζ τζοτζουκλαρὴ κουτζτζουκλουκτὲν ιὸγρενὶπ χηζμετὲ βὲ πετερλερινὶν σαναατλερινὲ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σαχὶπ ὀλουρλὰρ, πετὲρλερὶ νὲ κατὰρ μαλτὰρ ὀλσαλάρτα, κεντιλερίτε νὲ κατὰρ ἱλιμτὰρ ὀλσαλάρτα.

Τζεμίϊ μασλαχατλὲρ, βὲ τζεμίϊ σαναατλὲρ, Ἰωάννημ, τετὶ Γεροστάθης, ἱλερουλεμεγὲ ἱλιμτὲν μιοχτατζιετλερὶ βάρτηρ.

Παγτζεμὶ κιορτοὺν βὲ πεγεντίν· λάκιν ἔγιπζε πίλκι ἔγερ πίραζ Ταλγιάντζα βὲ Φραγγσήζτζα πιλούπτε παγτζεβανλὴκ ἰτζοὺν ὀλὰν κιταπλερὶ ὀκούμαμης ὀλσὰμ ἰτὶ, παγτζὲμ κιορτουγοὺν κιπὶ ὄλμαγιατζακ ἰτί. Ἱλιμτὲ ἱλερουλεμὶς ὀλὰν μιλλετλερτὲ τζιφτζιλιγίντε, παγτζεβανληγήντα, χαϊβὰν πεσλεμεκλιγίντε, τζούμλε σαναατλερὶν βὲ χουνερλερίντε κιταπλερὶ, τασφιρλερὶ, κανουνλερὶ βάρτηρλαρ, βὲ πουνλαρὴ τζιφτζιλὲρ βὲ χαϊβὰν πεσλεγενλὲρ, βὲ σαναὰτ σαχιπλερὶ ἐζπερλεγερὲκ χὲρ κιοὺν ἱλερουλειπ κεντιλερινέτε μεμλεκιατλαρηνάτα φαϊτὲ ἰτμεκτέτιρλερ. Γιὰ τοσοὺμ Ἰωάννη, χἰτζ πὶρ βακὶτ καραρτὰν βὲ κουτρετιμιζὶν ιὀχτετὰρ ὀλτουγουντὰν γιοκαρὴ τζηκμαγὰ ἀρζοὺ ἰτμεγελιμ, ζίρα τουσμεμὶζ πέλκι λεαζὴμ κελίρτε, μερχαμετὲ σεπὲπ βερετζὲκ γερτὲ ζεβκλενιλμεγὲ βὲ πετνὰμ ὀλμαγὰ σαγιὰν κιορουνούρουζ.

Βακιτλερὶν, παχτὴν βὲ πουλουντουγουμοὺζ χαλὶν βὲ σηραλαρὴν ἰκτιζασὴ πιζλερὲ κουλαοὺζ ὀλμαλήτηρ· ὀκουμάτα πιζλερὶ μαγροὺρ ἰτὶπ βὲ καπαρτὴπ βὲ σισιρτὶπ πετερλερμιζὶν σαναατλεριντὲν οὐζὰκ ἰτετζὲκ γερτὲ, πιζλερὲ ἰσὶ σεβμεκλιγὶ ταριφ ἰτοὺπ πουνοὺ ταχὰ τατλὴ βὲ χὸς ἰτμελίτιρ. Ἱλὶμ σαναατὴ ἰζζετλὲρ, βὲ σαναττὰν ναπετὶτ ὀλμάζ.

Σόλων, Θαλλὴς, Πλάτων βὲ Ἱπποκράτης.

Πλούταρχοσουν σιοζοὺ οὐζρὲ Ἑλλάδανην τζούμλε πού ἱλιμτάρλερὶ ναφακαλερινὶ καζανμὰκ ἰτζοὺν ἰσλεμεγὲ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[48b]

ἄσλατζα οὐτάνματηλαρ, βὲ πόϊλετζε κεντϊλερινέτε σάϊριλερινέτε φαϊτὲ ἰτμετὲν χαλὶ τεγιλλὲρ ἰτί.

Ἑλλάδαννην γετὶ ἰλιμταρλερινὶν πιρισὶ, Ἄθηναννην βαζίϊ κανουνὶ Σόλων, νατζαρληγὰ κελοὺπ βὲ τϊλενμεγὲ οὐτανταηγὴ ἰτζοὺν τουτζτζὰρ ὀλτού.

Χάκεζα γετὶ ἰλιμταρλερτὲν πιρισὶ ὀλὰν Μηλήσιος Θαλῆς, βὲ Πυθαγόρας φεϊλεσοφοὺν πεντελεριντὲν ὀλὰν Ἱποκράτης φεϊλεσὸφ, τουτζτζαρληκ ἰττϊλέρ.

Σωκράτησιν σαγιρτὶ, Ἑλλάδαννην ἔγν γιουτζὲ φεϊλεσοφοὺ σερὶφ Πλάτων πιλὲ Ἄθηνατεν Μησηρὰ ζεϊτοὺν γιαγὴ σατμαγὰ κιττί.

Χὲρ πὶρ ἐγὶ ἀτὲμ κερὲκ μεμλεκιὰτ μεεμουριετλεριντὲ πουλουντουγουντὰ, κερὲκ πουλούνματηγηντα κετζιμινὶ ἰταρὲ ἰτετζὲκ πὶρ σαναὰτ τουτμαλή. Πουνλαρὴ ταριφ ἰτέγιορ πιζλερὲ σαλὶχ Πλούταρχος, Ἡσίοδοσουν ὸλ τζεβαπλερινὶ ταστὴκ ἰτερέκ. « Ἔργον οὐδὲν ὄνειδος », « ἰζ κιορμὲκ ἀσλατζα ἀὶπ τεγίλτιρ, βὲ ἀλὶμ Πιττακοσοὺν ὸλ τζεβαπλερινί, « ἀνιαρὸν ἀργία » « ποσλοὺκ ἀὶπ βὲ φενὰ βὲ μελούλτουρ ».

Πάχουσους Σόλων ποσλουγοὺ βὲ τεμπελλιγὶ ὄκαταρ ἰκρὰχ ἰτὲρ ἰτί κι, χάττα χὲρ πὶρ ἀταγὶ ἐβλιατηνὰ πὶρ σαναὰτ ιὸγρετμεγὲ μετζποὺρ ἰτσοὺν τεγιοὺ σοϊλὲ πὶρ κανοὺν κοϊτού. « Χὲρ κὶμ ἐβλιατηνὰ πὶρ σαναὰτ ιὸγρετμέσσε, ὅλ ἀτὲμ ἰχτιγιαρλατηγηντὰ ἐβλιατηντὰν πεσλενμεσινὶ ἰστεμεγὲ χακκὴ γιόκτουρ.

Σωκράτης ποὺτ γιαπητζὴ.

Πάτεχου τετὶ Γεροςάθης, κι ἐσκὶ ζεμαντὰ Ἑλλάδαννην ἀτεμλερινὶν ἔγν φαζιλετλισὶ ὀλὰν Ἄθηναλη Σωκράτης, ποὺτ γιαπητζὴ Σωφρονίσκοσουν ὀγλοὺ ἰτί. Βὲ κουτζτζου-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[49a]

κλουγουντὲν ἀκηλτανὲ ἐβλιὰτ ὸλτουγοὺ ἰτζοὺν, πετερινὶν σαναατηνὴ ιὸγρεντὶ, βὲ ὅλ σαναατὰ ἱλερουλεμὶς κιορουνούγιορ, ζίρα σεγιαχεττζὶ (περιηγητὴς) Παυσανίασην ἐγιαμηντὲ ταχὶ, γιάνι Χριστοστὰν γιοὺζ ἀλτμὴς σενὲ σόγρα, Σωκράτησιν γιαπτηγὴ οὔτζ τανὲ ἐλπισελὶ Χάριτεσλεριν σαναατὲ μετὶν πουτλαρὴ Ἄθηναην καλεασηντὲ χὴβζ ὸλουρλὰρ ἰτί.

Βὲ ἀκηλτανελὶκ ἱλὲ πετερινὶν σαναατηνὴ ἰσλεγὶπ μερμερλερὲ καλὲμ ἱλὲ σεκὶλ βὲ οὐσλοὺπ βερμεκτὲ, ἀρζουλετίκι πάσλητζα ὅλ ἐγιαμλερτὲ ποζουλμαγὰ πασλαμὴς ὸλὰν χεμσεχριλερινὶν γιουρεκλερινίτε φαζιλέτ ἱλε τιουζελτσίν.

Ἴμτι πακὶ ιὸμρουνοὺ ἵλμι ἐτεπὲ βὲ φέννι ἀχλιακὰ πὰχς ἰττὶ, βὲ ποῦ ἱλμὶν τεμελτζισὶ βὲ ἄσλη σεπεπὶ τενιλτί.

Κεντὶ τετζρουπασή ἱλε ἰσλεμεγὶν ἰκτιζαληγηνὴ βὲ ἐγιλιγινὶ πιλτιγιντὲν, σαγιρτὶ Ξενοφωνοὺν σαχατετίντζε χηζμετὶ ταφσιὲ ἰτὲρ ἰτι χεμσεχριλερινὲ τεγιερέκκι «χηζμὲτ βὲ ἵς ἐγὶ βὲ φαϊτελίτιρ, ποσλούκ ἰσε φενὰ βὲ ζαραρλήτηρ· βὲ ἰστζὶ τεγιούτα ἰιτιπάριλε ἰσλεγιενλερὲ τὲρ ἰτὶ, ἰσσιζ τεγιούτε φάκατ πὸς τουρανλαρὰ τεγὶλ, ἀντζακ κουμὰρ σίναγιανλαρὰ βὲ φενὰ βὲ ζαραρλὴ ἰσλερὶ κιορενλερὲ τέρ ἰτί.

Πουνλαρτὰν, γιὰ Ἰωάννη, κιορούγιορσουν κι, τετὶ ἰχτιγιὰρ, πετερινὶν σαναατὴ Σωκράτησι μεμλεκιατηνὴν βελλὶ νιϋμετὶ ὸλματὰν, βὲ κεντὶ ισμινὶ ιὸλουμσοὺζ ἰτμετὲν μὲκς ἰτμετὶ.

Βὲ λάκιν, Ἰωάννη, τζούνκι πετεριιγν σαναατὴ τζιφτζιλίκτιρ, σανὰ πίραζτα Ῥώμαλη Κιγκινάτος ἰτζοὺν σοϊλεμὲκ βατζήπτηρ.

Κιγκινάτος βὲ σαπανή.

Σωκράτησὲν πίραζ σενελὲρ ἐββελὶ Ῥώματε Κιγκινά

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[49b]

τος νὰμ πὶρ κιμέσνε βὰρ ἰτὶ, βὲ τζιφτζιλιγί σεβτιγιντὲν ραχατλὴκ ἴλε σεχερὶ κουρπιντεκὶ ταρλασηνὴ τιμὰρ ἰτμεκτὲ ὁλοὺρ ἰτί Κεντὶ ἐλλερὶ ἰλὲ ταρλαλερινὶ ἰσλεμεκτὲ ἰκὲν, Ῥώμα πογιοὺκ τεχλικετὲ πουλουντού, τουσμὲν ἀσχερὶ Ῥώμανην ἀσκιαρηνὴ μουχασαρὰ ἰτμὶς ἰτί, Ῥώμανηγν χαραπατὴ χέμαν σουπχεσὶζ ἰτί.

Πού πογιοὺκ τεχλικετὲ Ῥώμα ἐχαλισὶ Κιγκινάτοσου χατηρὴνὰ κετιρτὶ, τζούνκι πουνού χέρ νε κατὰρ τζιφτζὶ ἰσέτζίατετζε σεβὲρ βὲ ἰτιρὰζ ἰτὲρ ἰτὶ φιρασετὶ, φαζὶλετὶ βὲ καχρεμανληγὴ ἰτζούν. Ὅλ σεπεπτὲν πουνού τέρακαπ Ῥώμανην Δικτάτωρου νὰσπ ἰττιλὲρ, γιάνι τεχλικετὲ πουλουνὰν μεμλεκιατὴ χελὰς ἰτμεγὲ χὲρ νέκι μουνασὴπ κιορούρσε ἰτζρὰ ἰτὲ πιλμεσινὲ ἰτζαζὲτ βερτιλέρ.

Κιγκινάτος μεμλεκιατὴν σετασηνὰ χαραρέτ ἴλε ἰταὰτ ἰτούπ σαπανηνὴ πρακὴρ, ἐχλὶ ἴλὲ βεταλεσὶρ, λάκιν πού γιουτζὲ ρουτπὲ ἰτζούν κιπιρλενὶπ σεβινετζὲκ γερτὲ, πού ρουτπενὶν μουσκουλλουκλερινὶ τουσουνούρ ἰτί.

Ἔμμα χεμσεχριλερινὶ κουλαουζλαγιούπ τουσμενὶν ἀσκιαρλαρηνὴ γεγγτὶ, τεχλικετὲ πουλουνὰν Ῥώμα ἀσκιαρηνὴ κουρταρτὴ, Ῥώμαϊ χελὰς ἰττι. Βὲ τέρακαπ Δικτάτωρλουγου, ἰζζετλερὶ βὲ σανλερὶ πρακὴπ, γίνε πὶρ κὰτζ κιούν ἐββελισὶ πηρακτηγὴ τζιφτινὲ κερὶ κελτί. τεμέκκι Κιγκινάτος τζιφτζὶ ἰκὲν πιλὲ μεμλεκιατηνὴ χαλεὰς ἰτὲ πιλτί.

Φοιλοποίμην τζιφττζί.

Μώραλη (Πελοπόννησοσλου) Φιλοποίμηντε βιτζουτινὶ ἀληστὴρμὰκ ἰτζούν, τζιφττζιλιγὶ βὲ ἀβτζηληγὴ σεβὲρ ἰτί. Μεμλεκιατὴ Μεγαλόπολισε γιακὴν πὶρ ταρλασὴ βὰρ ἰτὶ, πούραγια χὲρ κιούν ἀκσὰμ ταμηντὰν σογρὰ γιορουγερὲκ κελὶρ ἰτί. Πούρατα πὶρ σαμαντὰν τισσὲκ ουζεριντὲ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

γιατὴπ σαπαχτὲν πὲκ ἐρκὲν καλκὰρ ταρλασηντὰ τζαλη-
σὴρ ἰτί· σόγρα γίνε γιορουγερὲκ σεχερὲ κελίπ μεμλεκιὰτ
ἰμουριετλερινὲ τεβὸμ ἰτὲρ ἰτί.

Κετζιμινὶν ἰταρεσινίτε τζιφτζιλικτὲν τζηκαρμαγὰ
τζὰχτ ἰτὲρ ἰτί, ζίρα πουντὰν καζαντηγὴ ἀκτζελερὶ ὄπιρ-
λερινιν τζούμλεσιντεν ἔγν χελαλὴ πελλὲρ ἰτί. Βὲ πού
κιπὶ φεϊλτὲ ἰτί κι, «χὲρ κὲς ζαχμετὶ ιλὲ μαλινὶ καζανμα-
λήκι, χάττα πόιλετζε ἔλ βὲ μεμλεκιὰτ μαλιντὲν ούζὰκ
ὀλσούν.»

Φιλοποίμην πού κιπὶ ὀλούπ, βὲ μεσχούρ Ἐπαμινών-
δαση φαζιλεττὲ βὲ σερασκιαρλὴκ μαχιρλιγιντὲ ἰπρενμεγὲ
τζὰχτ ἰτούπ Ἀχαία Ἐγιαλετινὶν πιριντζὶ μετὶν σερασκια-
ρὴ ὀλτού, βὲ Γιουνανιστανὴν σανηνὴν τενζίλ ὀλμασὴ
ἐγιαμηντὰ, πουνὰ τεσελλὶ βερετζὲκ κατὰρ, ἔγγ σογρὰ
μεβλούτ ὀλὰν μετὶν ἐβλιατὴ πού κιρουντού.

Σωκράτης βὲ Πλούταρχος τζιφτζιλιγὶν χακκηντά.

Ἀπόλλωνουν Τεφεούλ ναμεσίντζε τζούμλεσιντεν ἀλὶμ
Σωκράτης πιλὲ τζιφτζιλιγὶ σεβὲρ ἰτί, βε τοστλερινὲ πού-
νού ταβσιὲ ἰτερ ἰτί. Βὲ ἰστὲ πουνούν ἰτζούν Κριτόβουλο-
σα νὲ κιπὶ τζεβαπλὲρ σοϊλὲρ ἰτί.

« Ζεγκινλέρτε φουκαρκλάρτα τζιφτζιλιγὲ μεσγούλ ὀλὰ
πιλιρλέρ· ζίρα πού ἵς κιαρλὴ ὀλτουγιντὲν ματιὰ ζεβκλού
βὲ ἐγλεντζελίτιρτε. Πιζλερὶ ζαχμετέτε ἀληστηρὴρ, κησὴν
σουγουνάτα γιαζὴν σητζαγηνάτα· πουντὰν κάτι ναζὰρ
σαπαχτὰν ἐρκὲν καλκμαγὰ βὲ τζὸκ γιορουμεγέτε ἀληστη-
ρὴρ πιζλερί. Πού ταρικλὲρ ιλὲ βιτζουτιμιζὶν κουββετλε-
ρινὶ ἀρτηρὴρ σαγλὰμ βὲ γιγὶτ ὀλούρουζ· βὲ χὲρ πὶρ ση-
ρατὰ σεβκίλὶ μεμλεκιατημηζὴ βικαγιὲ ἰτμεγὲ ιὸχτετὰρ
ὀλούρουζ. Γιαζηνὴν σοὺκ σουλαρὴ, ἀγατζλὴκ βὲ κιολ-
κελὶ μαχαλλὲρ, σερὶν βὲ φερὰχ ρουζκιαρλὰρ τζιφττζιλερὲ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[50b]

σαγλαμλὴκ βερτικτὲν ματià πὲκ τατλὴ βὲ λεζὶζ σαφάτα βεριρλέρ. Βὲ πὶρ σελπὲς ἀτὲμ, πουντὰν φαϊτελὶ, βὲ πουντὰν σαφαλὴ χηζμὲτ πουλάμαζ. »

« Πουντὰν κάτι ναζὰρ, τὲρ ἰτὶ Σωκράτης, τζιφττζιλὶκ χηζμετὶν μουχαππετινὶ βὲ Ἀλλαχὴν ἀταλετλιγινίτε ταρὶφ ἰτὲρ· ζίρα μουκαγετλοὺ τζιφττζινὶν ζαχμετλερὶ πὲκ γανιλὶκ ἰλὲ οὐτζρὲτ ἀληρλὰρ, τεμπελὶν τεμπελλιγίτε πιτζαρελὶκ ἰλὲ τερπιγὲ ὀλούρ. Χάκεζα πιρλεσμεκλιγὶν βὲ ταραφεῖν γιαρτημλασμακληγὴν ἐγλικλερινίτε πιζλερὲ ταρὶφ ἰτὲρ· ζίρα πογιοὺκ ταρλαλερὶν τιμαρηνὰ σαϊρλερινὶν γιαρτημηντὰν τα μιοχτατζιετιμὶζ βάρτηρ. »

« Χάκκαν τζεμίϊ ὅπιρ σαναατλαρὴν ἀνασὴ τενιλτί· τζούνκι πὶρ μαχαλὶν τζιφττζιλιγὶ ἰλερουτὲ βὲ ἐγὶ χαλτὲ ἰσε, ὅπιρ σαναατλέρτε ἰλερουτὲ βὲ ἐγιοὺ χαλτέτιρλερ, χὲρ νέρετε τε τζιφτζιλιγέ χὸρ πακηλὴπ κερουλεγίορ ἰσὲ, ὅπιρ σαναατλέρτε φενὰ χαλτέτιρλερ. »

Σωκράτηστεν μαατεὰ ἰχτιγιὰρ Πλούταρχοστα, νάσιλκι πιζλερὲ Γεροστάθης σοϊλετὶ ἰσὲ, τζιφττζιλιγὶ σενὰ ἰτοὺπ ταβσιὲ ἰτενλερτέντιρ, ζίρα τέγιορκι τζιφττζιλιγὲ μεσγοὺλ ὀλὰν τζεμιατλὲρ ἀταλετὶν, σουρουτοὺν, νόμοσλαρὴν ἐμρίντζε ιὸμοὺρ κετζιρμεκλιγὶν τοστοὺ ὀλουρλὰρ, μεμλεκιατὴν καχρεμὰν βικαγιὲ ἰτιτζιλερὶ, χακσηζληγὴν βὲ καναατσηζληγὴν τουσμενλερὶ ὀλουρλάρ. Πουνοὺν ἰτζοὺν Ρώμανην βαζίϊ κανουνὶ ὀλὰν ἰκιντζὶ πατισαχὴ Νουμᾶς Ῥώμαληλαρὰ τζιφτζιλιγὶ τενπὶχ ἰττὶ, ἀταλετὶν σεχ βετὶ ὀλτουγοὺ ἰτζούν, βὲ κισινὶγν μεσρεπινὶ κεσεσιντὲν ταχὰ ζιατὲ τουζελττιγὶ ἰτζούν.

Πιζλέρτε, γιὰ Ἰωάννημ, τετὶ Γεροστάθης, ὅπιρ σαναατλερέτε βαζιφεσὶζ πουλούνμαγιαρακ, ἄϊριτζε τζιφτζιλιγὲ ζιατετζὲ μουκαγὲτ ὀλαλὴμ, ζίρα ποῦ πιζλερὶ χὲμ πεσλὲρ, χὲμ κετίτιρ, χὲμ νόμοσλαρα ἰταατλὴ ἰτὲρ. Βὲ πάχου-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[51a]

σους ὄκαταρ ταχὰ ζιατὲ πουνὰ μουκαγὲτ ὀλμαλήγιζ, ζίρα τζιφτζιλὶκ μιλλετλερὲ σερπεσιατληγὴ βὲ κεντὶ πασλαρηνὰ βὰρ ὀλοὺπ ἰταρὲ ὀλμαλερινὶ, βὲ σαγλὰμ βὲ κάτιμ μουτλοὺ ὀλμαλερινὶ βὰτ ἰτινίρ.

Γεροστάθης πού τζεβαπλερὶ πιτιρὶρ πιτιρμὲ Ἰωάννης κιὸζ γιασλερὶ ἰλὲ σεγιρτὶπ πετερινὶν ἐλλερινὶ πούς ἰτούπ ρετζὰ ἰττίκι τιβανελιγινὶ ἄφβ ἰτσὶν, βὲ χαραρὲτ ἰλὲ τζιφτζιλιγὶ κεντισινὲ πὰγς ἰτετζεγινὲ πετερινὲ σαγλὰμ σιὸζ βερτί.

Ἰχτιγιὰρ Ζήσησιν σεβιντζὶ βὲ ἠζτηραπὴ τὶλ ἰλὲ ταπὶρ ὀλουνάμαζ ἰτὶ, βὲ ὀγλουνοὺ ἰοπτουκτὲν σογρὰ Γεροστάθησε νὲ κιπὶ τεσεκκιοὺρ βὲ τοαλὲρ ἰτετζεγινὶ πιλμὲζ ἰττί.

— Γιουτζὲ ταγλὰρ κιπὶ σὰγ ὀλσουνλὰρ ὀκουμουσλάρ! τεγιοὺ τζαγηρτὴ νίχαγετ Ζήσης. Ἔγερ, γιὰ Γεροστάθημ, πού κατὰρ τουχὰφ νακλιετλὲρ πίλμεσεν ἰττὶ, πὲν ἐλπέττε ὀγλουμοὺ γάϊπ ἰτετζὲκ ἰτίμ.

Γεροστάθης τζεβαπλερινὶν ἐγιοὺ τεεσὶρ ἰττιγινὲ σεβινοὺπ Ἰωάννησιν κάβλου καραρὴ ἰτζοὺν χοσνουτλουγουνοὺ ἀνὲ ἀσκιὰρ ἰττικτὲ τεκλὶφ ἰττί κι χὲρ κιοὺν παγτζεσινὲ κελσὶν, βὲ κεντινὲ γιαρτὴμ ἰτερὲκ πίραζτα τζιφτζιλλὶκ ἰτζοὺν ταριφλὲρ βὲ ιὸγουτλὲρ ἀλσήν.

Ἰωάννης πού κατὰρ κηγιματλὴ τεκλιφὲ μούστακιλ σεβιντζ βὲ σιὰζ ὀλοὺπ, πετερί ἴλε σαλὶχ ἰχτιγιαρὰ τεσεκκιοὺρ ἰττί.

Ὅλ βακιτὲ κατὰρ ζαὶφ, σαραρμὴς βὲ ναμιζὰτζ ὀλὰν Ἰωάννης ἐρκὲν καλκμαγὰ ἀλησοὺπ, βὲ ὅλ βακιττὲν χὲρ κιοὺν Γεροστάθησιν παγτζεσινὲ τζαλησαρὰκ, ἀζ βακὶτ ἀρασηντὰ πὲκ σαγλὰμ βὲ κουββετλοὺ βὲ κηρμηζὴ γιανακλὴ ὀλτού. Βὲ βελὶ νιγιμετιμιζὶν πεὶτ βεζνινὲ ὀλὰν μεϊ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λινὶ ἰπρενοὺπ σοὺ πεϊτλερὶ γιαπτὴ, πουνλαρή κι Γεροστάθης πεγενερὲκ πιζλερέτε γιαζμαγὰ βερτί.

» Πετεranὲ σαναὰτ τζὸκ σενελερτὲν τικιλμὶς,
» Δεριντζὲ κιοκλεσμὶς σίμτι μεϊβὲ πιτιρμίς.
» Διβανέτιρ ὅλ ἐβλιάτ κι πουνοὺ κιοκουντὲν κεσὲρ,
» Ἱλερουλεμὲκ ουμουτί ίλε γερινὲ πασκασὴν τικέρ.

I.

« Οὐδεὶς ἐλεύθερος ἑαυτοῦ μὴ κρατῶν. »
(Πυθαγόρου.)

« Κεντουσινὶ ζὰπτ ἰτοὺπ χιὸκμ ἴτμεγεν
» σερπὲς σαγιλάμαζ. »

Γεροστάθης μεβλουτὶ κιουνοὺ, πού κι Κυριακηγιὲ τεσαττοὺφ ἰτμὶς ἰτὶ, πιζλερὶ σουφραγιὰ τεαβὲτ ἰττί κι πέραπερτζε σὰζ ὁλοὺπ ἑορτὴ ἰτελίμ.

Κιουλὲτζ γιούζ ίλε, σαζλὴκ βὲ ταλτίφ ίλε καπούλ ἰττὶ πιζλερὶ, βὲ ἑορτηαὶ ἰτζοὺν μάχσους τεβσιρτιγμὶζ κιουζὲλ τζιτζεκλερτὲν πιρὲρ τουτὰμ βερτιγμιζτὲ ζιατετζε μεμνοὺν βὲ μεσροὺρ ὁλτού.

— Νὲ κατὰρ τζεσιτλὶ, νὲ κατὰρ κιουζὲλ, νὲ κατὰρ τεμὶζ βὲ ραϊχαλὴ βὲ μισμίλτιρλερ πού τζιτζεκλερινίζ! τετὶ πιζλερέ. Κιάσκι σιζλέρτε, γιὰ ἐγὶ τζοτζουκλαρὴμ, πού τζιτζεκλὲρ κιπὶ τζεσιτλὶ ιὸμρουνουζού κιουζὲλ φεϊλλὲρ βὲ μακσατλὲρ ίλὲ κετζιρέσινιζ, βὲ μούταϊμ χὲρ πὶρ ταπιὰτ βὲ μεσρὲπ κιρλιγιντὲν τεμὶζ βὲ μισμὶλ χὴβζ ὁλάσηζ!

Κεντουσινὲ πισκὲς βερτιγμὶζ τζιτζεκλερίτε ἀλὴπ κεν-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὶἰ παγτζεσινὶν τζιτζεκλερί ἰλε κιούζελτζε βὲ σουρούττζε τονανηλμὴς χαζὴρ σουφρανὴν ούζερινὲ κοϊτού.

Ὀτουρμαζτὰν ἐββελὶ χοτζατασημὴζ Πέτροσα ρετζὰ ἰττί κι « Πάτερ ἡμῶν » ἰπατετινὶ σοϊλεσίν.

— Νὲ κατὰρ κιουζὲλ ἰπατέττιρ ! τετὶ ἰχτιγιὰρ Πέτρος ἰπατετὶ πίτιρίσιν. Πούτουρ Χριστοσοὺν κεντισινὶν Εὐαγγέλιοντα πιζλερὲ τεννπὶχ ἰττιγὶ ἰπατὲτ, χάττα μούταϊμ χατηρημζτὰ τουταλήμ κι Ἀλλὰχ τζούμλεμιζιν πετερίττιρ, βὲ τζούμλεμιζ πὶρ καρτάσηζ, πὶρ πετερὶν ἐβλιατλερὶ ὀλτουγημὴζ ἰτζούν, καρτὰς κιπὶ πὶλ ἰττιφακτὲ ὀλμαλήγηζ, βὲ πὶρ πιρλεριμιζὶ σεβμελίγιζ, χάττα πόϊλετζε ούμουμὶ Πετεριμιζὲ τεσεκκιούρ σουνμαγὰ κατὶρ ὀλὰ πιλελίμ.

Ὅλ βακὶτ τζούμλεμιζ ὀτουρτούκ σουφραγιά. Βάκαα τεατζτζουπὲ λαγὴκ βὲ πὲκ χὸς ἰττὶ σουφρανὴγν ούζεριντὲ πουλουνὰν τζεμϊὶ ζατλαρὴν τεμιζλιγί.

Γεροστάθης τεμιζλιγὶ φάκατ ἀλτηγὴ χεβατὲ σεβμὲζ ἰττὶ, ἄντζακ νάσηλ κι πασκὰ βακίττε ζικρ ἰττὶμ ἰσὲ, βιτζουτιντέτε, ρούπαλεριντέτε, γιαταγηντάτα, ἐβιντέτε, γεμεγιντέτε, σουφρασηντάτα ἀρζουλὲρ ἰττί. Χάκεζα γιουρεγινίτε τεμὶζ ἰστὲρ ἰττὶ, βὲ τζούμλε τοστλαρηνὴν βὲ τζούμλε μιλλετινὶν γιουρεκλερινίντε τεμὶζ ὀλμασηνὴ ἀρζουλὲρ ἰττί.

Χαστὲ Σταῦρος.

Τζούμλεμιζ σουφρανὴνν ἐτραφηνὰ ὀτουρτουκτὰ, Γεροστάθης πακτὴ κι πὶρ γὲρ πὸς καλμὴς ἰττί.— Κὶμ ἐκσίκτιρ ; τεγιοὺ σουὰλ ἰττὶ ἰχτιγιάρ.—Σταῦρος, τετὶκ, τζούν κι γιατακτὲ χαστέτιρ.—Βὲ νεσὶ βάρτηρ ἐξάδελφοσουούγν; τεγιοὺ σουὰλ ἰττὶ Γεροστάθης Ἀθανάσιοσα· πούτα καρσηλὴκ βερούπ τετί, — Πὶρ κὰτζ κιοὺν μουκάττεμα παγ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τζελεριντεκὶ πιογιοὺκ ἰντζὶρ ἀγατζηνὰ τζηκοὺπ τζοκτζὰ ἰντζὶρ γετὶ, βὲ ὅλ κιουντὲν περοὺ ἀγὴρ χαστέτιρ, βὲ σίμ· τιτε χεκὶμ χαλιὰς ἰτὲ πιλετζεγινὲ ἄζ οὺμὶτ ἰτέγιορ, ζί· ρα κεἰφσιζλιγινὶ πὲκ ἀγὴρ βὲ τεχλικελὶ χαπὲρ βερίγιορ.

—Ἀλλὰχ φακὶρ ἀταλαρηνὴ ἀτζηγὶπ χαλεὰς ἰτμὶς ὀλ· σούν, τετὶ Γεροστάθης· βὲ τζορπαγὴ πιζλερὲ τακσὴμ ἰτὲρ ἰκὲν σοϊλετί,

— Ἔγερ πιτζαρὲ Σταῦρος ἰντζὶρ ἀγατζηνὰ τζηκὰρ ἰκὲν, χὲρ πὶρ σεὶν καραρὴ ἐγίτιρ, βὲ καραρτὰν ζιατὲ χὶτ· πὶρ σέϊ γιάπμα λαφσλαρηνὴ χατηρηντὰ τουτμοὺς ὀλσὰ ἰτὶ, ἐλπέττε τζὸκ ἰντζὶρ γέμεγετζεκ ἰτὶ βὲ σίμτι χαστὲ ὄλμαγιατζακ ἰτί. Λάκιν κουσοὺρ πενίμτιρ κι σιζλερὲ τζὸκ ποὺ κιπὶ τεμσιλλὲρ σοϊλέμεγιορουμ, χάττα ιὸμρουνουζοὺν χὲρ πὶρ ἀτημηντὰ χατηρηηζτὰ τουτάσηηζ. Πουντὰν σογρὰ σιζλερὲ βὰτ ἰτινίριμ κι καλὴ ἡμέρα (σαπαχηνὴζ χαὶρ ὀλὰ), βὲ καλὴ νύκτα (κετζενὶζ χαὶρ ὀλὰ) γερινὲ, χὲρ πὶρ ζατὴν καραρὴ ἐγίτιρ (Πὰν μέτρον ἀριστον) βὲ Καραρτὰν ζιατὲ χὶτζ πὶρ σέϊ γιάπμα (Μηδὲν ἄγαν) τε· γετζέγιμ· ζίρα ἔγιουτζε πιλίριμ κι ἐγὶ κιουνλερινὶζ βὲ ἐγὶ κετζελερινὶζ ὀλατζάκτηρ, ἔγερ μούταϊμ ποὺ ἀλὶμ τεν· πιχλερὶ χατηρηηζτὰ τουτάρσαηηζ.

Πὲκ τογροὺ σοϊλὲρ ἰτὶ τοστοὺμ Σίμωνκι χὲρ πὶρ τακ· σηρὰτ περαπερίντζε τερπιγεσινίτε κετιρίρ.

Τεμπὲλ κεντὶ τεμπελλιγινὶν γαζαπηνὰ τουσὲρ, ζίρα φουκαρὰ βὲ πιτζαρὲ ὀλούρ· ιὸφκελὶ ιὸφκεσινὶν γαζαπηνὰ τουσὲρ, ζίρα χαταλαρὰ βὲ μαχπουσλαρὰ τουσέρ. Ταμα· κιὰρ κεντὶ ταμακιαρληγηνὴν γαζαπηνὰ ὀγρὰρ, ζίρα ἰκτι· ζαλαρηντὰ νατζὰρ πουλουνοὺρ, βὲ τζούμλεσινιν ἰντιντὲ ἰκραχλὴ βὲ πετνὰμ ὀλούρ. Γιαλαντζὴ κεντὶ γιαλαντζη· ληγηνὴν, ζίρα τογρούτα σοϊλετιγιντὲ ἰνανηλμάζ.Καναατ· σὴζ Σταῦρος καναατσηζληγηνὴν γαζαπηνὰ τουστοὺ,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ζίρα σαγληγηντὰν γιὰτ ὀλτοὺ, μαθημαλαρηντὰν, ἐγλεντζελερινιζτὲν μαχρούμ ὀλτοὺ, βὲ πιτζαρὲ ιὸμρουνοὺ πιλὲ γαὶπ ἰτμὲ τεχλικεσιντέτιρ.

Δοστούμ Σίμων τὲρ ἰτί κι ἰνσανὴν κουρσαγὴ μερκέπτιρ, ἀνέκι γιουκουμουζοὺ γιουκλετίριζ. Ἔγερ καραρηντὰν ζιατὲ γιουκλετὶρ ἰσὲκ, πατλὰρ, βὲ ιὸμουροὺν γιολουνοὺν ὀρτασηντὰ πιζλερὶ πρακήρ. Πιτζαρὲ χοτζαταὰσηνὴζ Σταῦρος οὐνουττοὺ βὲ καραρηντὰν ζιατὲ γιουκλεττὶ κουτζτζοὺκ μερκεπινί. Ἰνὰλλαχ χαλεὰς ὀλά τε τερτλὲρ κεντουσινὲ τὲρς ὀλαλέρ!

Κουρσαγὴν ιὸγουτλερί.

Γεροστάθησιν ταμὶ πὲκ χαφὶφ βὲ σαφὶ ἰτὶ, τζὸκ τζεὰιτλὶ τεγὶλ ἰτί.

Τεκμὶλ ἰττιγμιζτὲ τετὶ πιζλερέ. — Ποὺ κιούν, γιὰ ἐβλιατλερὶμ, ἐλιντὲ κὲμ τουτὰν οὐτζουντζοὺ τροστουμούτα ιογρεντινὶζ· πουνοὺν ἀτὴ Σαπὴρ βὲ κ α ν α ὰ τ τηρ, πούκι περρὰκ χεβὰ ἴλε βὲ τεμιζλὶκ βὲ βιτζουτὶ ἀλησὶτηρμακλὴκ ἴλε μούταϊμ πενὶ σαγλὰμ χὴβζ ἰττὶ βὲ ἰτέγιορ.

Κιορτουνοὺζ ταμὴμ νέκατὰρ σαφὶ βὲ ἀφιετλίτιρ. Μούταϊμ τζεσνιλὶ βὲ ἰσταχλὴ ταμλερτὲν οὐζὰκ ὀλούρουμ, ζίρα πουνλὰρ ζαραρλὴ ὀλτουκλαρηντὰν μαατεὰ, ἰνσανὴν ἰσταχηνὴ ἀτζαρλὰρ βὲ καραρηντὰν ζιατὲ γιετιρουπ κουρσαγηνὴ τζὸκ γιουκλεττιριρλέρ. Βὲ τζὰχτ ἰτέριμ κι σουφρατὰν ταχὰ γεμεγὲ ἰσταχὴμ ὀλαρὰκ καλκαίμ.

Ζαραρλὴ βὲ ἰσταχλὴ ταμλερτὲν φάκατ οὐζὰκ ὀλμαμὴζ γετισμέζ· κουρσαγημηζὴ χαφὶφ βὲ ζαραρσὴζ ταμλερτὲν τολτουρμάκτα ζαραρλήτηρ· ζίρα φάκατ ταμὴν τζινσὶ βὲ τζεσιτὶ ιομρουμουζοὺ χαρὰπ ἰτμὲζ, ἴλλα τζοκ λουγούτα.

Πὶρ χὸρτ πογὰζ Καρδινάλ ἀγὴρ πὶρ κεϊφσιζλιγὲ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τουστουκτὲ χεκιμὶ τενπὶχ ιττίκι ὰτὲτ ιττιγὶ τζεσνιλὶ βὲ ισταχ βεριτζὶ τααμλερὶ πηρακσὴν, βὲ φάκατ σατὲ σουγιὰ πιρίντζ τζορπασὴ ιτζσίν. Ἔμμα χαστέ πουντὰν ὄκαταρ τζὸκ γετίκι χάττα χεκὶμ κελτινγιντὲ Καρδιναλὴ τζὸκ γεμεκτὲν τζατλαμὴς πουλτού.

Γιὰ τοστλερὶμ, τετὶ ιχτιγιὰρ ἀλήσηνκι χὶτζ πὶρ βακὶτ ικτιζὰ ὅλματηκτζα γέμεγεσινιζ, σαφὰ γιάχοτ καναατσηζλὴκ ιτζοὺν γεμετὲν μούταϊμ οὐζὰκ ὅλουν. τημαγὴ σαφὰ κητζηκλὰρ ἔμμα κουρσαγὴ βὲ μιτὲι χαρὰπ ιτέρ.

Πὶρ βακὶτ ἄτζ βὲ καναατσηζὴν πιρισὶ κουρσαγηνὴν χακκηντὰ τεσεκκι ιτὲρ ἰτι σενίν σεπεπιγγέ, τὲρ ιτὶ, μούταϊμ τερτιτέγιμ, τζὸκ κετζελὲρ οὐγιουκουσοὺζ καλήρημ, πὲκ ἀτζὴ ἰλατζλὰρ ιτζέριμ, σηκηντηλὰρ βὲ ἀγρηλὰρ τζεκέριμ.

— Νίτζουν χακσὴζ γερὲ πενὶμ τεσεκκιλεριμὶ κεντιγγὲ μὰλ ιτινίγιορσουν; τετὶ πουνὰ κουρσάκ. Φέρκ ἴτμεγιορμουσουν κι ἔββελα πὲν τζεκίγιορουμ τερτλεριγγὶ, βὲ σόγρα σὲν ἀγρηλαρημὴ βὲ σκεντζελεριμὶ σεζινίγιορσουν; Πὲν σενὶν χακκηγτὰ τεσεκκὶ ιτετζὲκ γερτὲ, σένσιγν τζεμιϊ πού τζεκτιγὶμ φεναλκκλαρὴν σεπεπί, σένσιν πενὶ καραρημτὰν ζιατὲ τολτουρὰν, βὲ νάσηλ τζεσαρὲτ ιτούπ πενὶμ χακκημτὰ σεκβὰ ιτέγιορσουν;

Ἄτζ πογὰζ πίραζμιουλεαχαζὰ ιττικτὲ,ισκιὰτ ὀλτούκι κουρσαγηνὴν βερτιγὶ καρσηλὴκ πὲκ τογρούτουρ. Ὅλ σεπεπτὲν σουὰλ ιττί κι ικισινίντε πού σκεντζελερτὲν κουρτουλμακλαρηνὰ πιλτιγὶ πὶρ ταρὶκ βὰρ ισὲ σοϊλεσίν.

Κουρσάκτα καναατσηζὰ σού νασιχατλερὶ βερτί.

1) Ἀφιετλὶ βὲ ζαραρσὴζ ταὰμ σέτζ.
2) Καραρηντὰν ζιατὲ γέμε.
3) Τααμηγγὴ ἐγὶ τζιγνέ.
4) Ταὰμ βακτηντὰ σουρουτλοὺ πουλούν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

5) Βιτζουτιγγὶ τζαληστήρ κι κουββετλὶ ὀλσοὺν, βὲ ταμὴν χαζμὶ κολάϊ ὀλσούν.

6) Βὲ ἔγερ ταμτὲν κεϊφινὶ ποζατζὰκ ὀλούρσαν, τερτιπλὶ πουλοὺν βὲ ραχὰτ τούρ.

Καναατσὴζ ποὺ νασιχατλερὶ, πίραζ κουτζλοὺκ τζεκτὶ ἰσέτε, χὴβζ ἰττὶ, βὲ ὅλ βακιττὲν κεντισίτε κουρσαγήτα σαγλὰμ βὲ μουτλοὺ βὲ τεσεκκισὶζ ιὸμοὺρ κετζιρτιλέρ.

Ποὺ τενπιχλερὶ χὴβζ ἰττὶμ πέντε, τετὶ πιζλερὲ Γεροστάθης, βὲ πόϊλετζε πιτοὺν ιὸμρουμοὺν μουττετιντὲ κεϊφσιζλικλερτὲν, ἀτζὴ ἰλατζλαρτὰν κουρτουλτοὺμ, χαστελὶκ σεπεπινὲ νατζαρὶ πὸς τουρμακληγὰ μετζποὺρ ὅλματημ, χεκιμλερὲ βὲ ἰλατζλαρὰ βὲ ἀτιὲ τζεσιτλὶ ταμλερὲ ὁλατζὰκ μεσαριφλερτὲν κουρτουλοὺπ χάϊλουτζε παραλὲρ ἰταρὲ ἰττίμ.

Μουλεαχαζὰ ἴτιγν, τετὶ ἰχτιγιὰρ, νὲ κατὰρ ἀκτζαλὲρ ἰταρὲ ὁλὰ πιλὶρ ἰτιλὲρ, πουνλάρ ἴλε νὲ κατὰρ ἐϊλικλὲρ ὁλὰ πιλὶρ ἰτιλὲρ, ἔγερ ἀτζ ποgαζληλὰρ βὲ ζεγκινλὲρ καρὰρ βεροὺπ σουφραλαρηντὰν πὶρ ἰκὶ ἀτιὲ βὲ ἀγὴρ μεσαριφλὶ ταμλερτὲν βὲ τατληλερτὲν μὲκς βὲ τεβκὶφ ὁλατζὰκ ὁλσαλὲρ ἰτὶ, ἀνλὲρ ἴλέ κι γιὰ καναατσηζληκλερινὶ τογιουρμαgὰ, γιὰ ζενκινλικλερινὶ κιοστερμεgὲ τζὰχτ ἰτερλέρ.

Σαλὶχ Γεροστάθης πιζλερὶ τοστοὺ σαπὴρ βὲ καναὰτ ἴλὲ ταχὰ ζιατὲ τὸστ ἰτμὲκ ἰτζοὺν ὅλ κιουντὲ σουνλαρήτα νὰκλ ἰττί.

Μέγας Ἀλέξανδροσουν σαπρῆ.

Μακεδονίανην Πατισαχὴ Ἀλέξανδροσου ἀζὶμ ἰτὲν τζὸκ φαζιλετλερὶν ἀρασηντὰ πιρισίτε σαπὴρ ἰτί. Μέγας Ἀλέξανδρος ἰλλετλερὶ γεγγμεκλιγὶ, πατισαχληγὰ τουσμενλερὶ φὲτχ ἰτμετὲν ζιατετζὲ φὰρζ πελλὲρ ἰτί. Σαπὴρ ἴλὲ ἀρζου-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λεριμιζὶ, ἰλλετλεριμιζὶ βὲ ταπιγιὰτ σαφαλεριν̀ὲ ὸλὰν μεϊ-
λιμιζὶ γεγγτιγιμιζτὲ τζὸκ τεχλικελερτὲν βὲ πιχουζουρ-
λουκλερτὲν χαλεὰς ὸλούρουζ, βὲ σάχιχαν πατισὰχ κὶπὶ
σερπέστ βὲ μουτλοὺ ὶομοὺρ κετζιρίριζ.

« Ἰλλετλεριμιζὶν κιολελερὶ ὸλμὰκ, τὲρ ὶτὶ φεϊλε-
σὸφ Πυθαγόρας, ζόρπαλαρὴν κιολελερὶ ὸλμακτὰν τα-
χὰ ζιατὲ φενάτὴρ. Κισὶ ἰλλετλερινὶν κιολεσὶ ὸλοὺπ ὰν-
λερτὲν ζὰπτ ὸλοὺρ ἰσὲ σερπὲστ ὸλμασὴ μουμκὶν τε-
γίλτὶρ. »

Μέγας Ἀλέξανδρος Μικρὰ Ἀσίαγι (Κουτζτζοὺκ Ἀνα-
τολοὺ) ζὰπτ ἰδοὺπ Ἄδα νὰμ ὰβρετὶ Ἴτζ ἐλὲ σουλ-
τὰν νὰσπ ἰττιγιντὲ, πού σουλτὰν ζιατετζὲ τεσεκκιοὺρ κιο-
στερμὲκ ἰτζοὺν ὰνὲ χὲρ κιοὺν τζὸκ τζεσιτλὶ ταμλὲρ βὲ
χαμοὺρ ἰσλερὶ κιοντερὶρ ἰτὶ· νίχαγετ ἔγν ἐγὶ ὰστζηλα-
ρηνὴ βὲ ἐτμεκτζιλερινίτε κιοντερτὶ κηγιὰς ἰτερέκ κι πού
ταρὶκ ἰλὲ βελίϊ νιμετινὲ χὸς κιορουνετζέκτὶρ.

Ἔμμα Μέγας Ἀλέξανδρος Ἄδανὴν νὲ κιουζὲλ βὲ
τουχὰφ ταμλερινὶ γὲρ ἰτὶ, νέτε μεσχοὺρ ὰστζηλαρηνὴ
καποὺλ ἰττὶ, τεγερέκ: « Πανὰ Διδάσκαλοσουμ Λεωνίδας
ὰνλερτὲν ταχὰ ἰζτιὰτ μιοτεπὲρ ὰστζηλὰρ βερτί· πουν-
λάρτα ὸγλὲν τὰαμὴ πὲκ λεζὶζ ὸλμὰκ ἰτζοὺν, σαπαχτὰν
κεζὶπ σεγιαχὲτ ἰτμέκτὶρ, ὰκσὰμ ταμήτα πὲκ ἰσταχλὴ
ὸλμὰκ ἰτζοὺν, ἂζ γεμεκλίκτὶρ. »

Πὶρ βακίττε σουβαρὶ ὰσκιαρί ἴλε σουσοὺζ βὲ κουροὺ
βὲ τζιὸλ μαχαλλερτὲν Ἀτζεμιστὰν πατισαχὴ Δαρείοσου
κοβαλαμὰκ ἰτζοὺν σεγιρτμεκτὲ ἰκὲν κεντισίτε ὰσκιαρλε-
ρίτε πὲκ τζὸκ σουσατηλάρ. Πὰχτ οὐζρὲ γιολτὰ πίραζ Μα-
κεδονίαληλορα ρὰς κελτὶ, ὰνλέρ κι σουσαμὴς ἐβλιατλερινὲ
πίραζ σοὺ κετιρίγιορ ἰτιλερ, βὲ νίτζε κι Μέγας Ἀλέξαν-
δροσου ὅκαταρ σουσαμὴς κιορτουλὲρ, τέρακαπ ἐλλερὶν"
τεκὶ σουγιοὺ ὰνὲ σουντουλάρ. Ἀλέξανδρος σουγιοὺ ἐλινὲ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἀλτὴ, λάκιν τιονοὺπ ἀτληλαρηνὰ πακτήκι σοὺ τζούμλεσινε γετισμὲζ, σουγιοὺ σουσαμὴς τουτακλερινὲ τεγιρμεκσὶζ ὅλ Μακεδονίαληλαρα κερὶ βερτὶ τεγερέκ κι « ταϊανάμαμ κι κεντὶμ ιτζεγίμτε, ἀτληλαρὴμ σουσαμὴς τουρσουνλάρ. »

Μέγας Ἀλέξανδροσουν πού σαπρηνὰ ἀσκιαρλὲρ τεατζτζοὺπ ἰτοὺπ βὲ κεντιλερὲ ὁλὰν μουχαππετὶ ἰτζοὺν ἰφτιτανὲ κελοὺπ, τέρακαπ σουσουζλουκλαρηνήτα, ζαχμετλερινίτε οὐνουττουλὲρ, βὲ ἀτλαρηνὴ ζεγκιλεγὶπ τζαγρηστηλάρ· « Γιορούϊγγ ἰλερού! πού κιπὶ πατισὰχ βὲ σερκερτὰ ἀλτηντὰ νὲ σουσουζλοὺκ νέτε ζαχμὲτ σεζινίριζ, φεσατλὴ βὲ ἰόλουμλοὺ ὁλτουγουμουζὰ ταχὶ ἰνανμάϊζ. »

Διογένης βὲ Μέγας Ἀλέξανδρος.

Μέγας Ἀλέξανδρος, τετὶ ἰχτιγιὰρ, χατηρμὰ Κυνικὲς Διογένησι κετιρτί. Πού μούταϊμ βιτζουτίτε ἀκηλήτα ἀληστήρμαγὴ νασιχὰτ ἰτὲρ ἰτὶ, ζίρα, τὲρ ἰτὶ, πουνοὺν ἰκιαίτε ἰνσανὴν φαζιλετλὶ ὁλμασὴ ἰτζοὺν λεαζήμτηρλαρ.

Πεχλιβανλὰρ βὲ τζαλκητζηλὰρ σεσλερινὶν βὲ βιτζουτλερινὶν σιχχὰτ ἀφιετλιγινὶν χατηρασὴ ἰτζοὺν τζὸκ γεμεκτὲν βὲ σαφαλερτὲν μὲκς ὁλούπτα, πιζλὲρ ἰσταχλερμιζὶ ἠφφετὶν βὲ φαζιλετὶν χατηρασὴ ἰτζοὺν μὲκς ἰτοὺπ ἀζάλτμαμαμηζ ἀίπτιρ τὲρ ἰτί.

Τζὸκ φαρελὲρ τζὲμ ὁλουρλὲρ τζὸκ ταμλὲρ ὁλὰν ἐβλερὲ τὲρ ἰτὶ γίνε ὅ, χάκεζα τζὸκ γεμεκλερτὲν τολὰν βιτζουτλερέτε τζὸκ κεϊφσιζλικλὲρ τοπλανοὺπ πεϊτὰ ὁλουλάρ.

Ἀπέστιρ, τὲρ ἰτὶ γίνε Διογένης, χὲρ κιοὺν Ἀλλαχὰ πιζλερὲ σαγλὴκ βερσὶν τεγιοὺ ρετζὰ ἰτὲρ ἰκὲν, κεντιμιζ μούστακιλ σαγληγημηζὰ ζὴτ ὁλανλερὶ γιαπαλήμ.

Πελοπόννησοσουν Κόρινθος τενιλὲν μεσγοὺρ σεχριντὲ,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[55b]

Μέγας Ἀλέξανδρος Ἑλληνοσλαρὴν Ἀσίανὴν οὐζερινὲ ὁλατζὰκ σεφερινὶν Σερασκιαρὴ νὰσπ ὁλουντουγουντὰ, τζὸκ μουτεππιρλὲρ βὲ φεϊλεσοφλὰρ τεπρικινὲ κελτιλέρ.

Πὶρ γιάλληνζ Διογένης, χὲρ νέκαταρ Κόρινθοστα πουλουνοὺρ ισέτε, κέλμετι. Ἔμμα Ἀλέξανδρος ποὺ ἀτεμὶ σουρὲτ πὲ σουρὲτ τανημαγὴ ἀρζουλετιγὶ ιτζοὺν ὁλτουγοὺ μαχαλὲ κιττί. Κόρινθοσουν βαρουσὶ βὲ πούσικιαχὴ ὁλὰν Κράνιοντα κιουνεσίν καρσησηντα οὐζανμὴς κιουνεσλενίγιορ πουλτού. — Πὲν Ἀλέξανδρος πατισάχημ τὲρ ἀνέ. — Πέντε Διογένης Κυνικόσουμ, καρσηλὴκ βερὶρ ἀνὲ φεϊλεσόφ. — Σανὰ πὶρ ἐχσὰν ιτμεγὶ ἀρζουλὰρ ιτὶμ, τετὶ Ἀλέξανδρος, χιτζ πὶρ τιλεγὶν γιόκμουτουρ; — Πέλι, καρσηλὴκ βερὶρ Διογένης· ρετζὰ ιτέριμ σανὰ, κιουνεσὲν πίραζ ιὸτὲ τοὺρ, ζίρα κιουνεσὶν σιογουλελερινὶ βὲ ζιασηνὴ μὲκς ιτέγιορσουν, γιάλληνζ πουνοὺ τιλέριμ σεντέν.

Μέγας Ἀλέξανδρος ποὺ σιοζλερὲ γαζεπλενετζὲκ γερτὲ τεατζιτζοὺπ ιττὶ ὅλ ἀτεμὶν σαπὴρ βὲ καναὰτ ἰλὲ γετιστιγὶ σαχὶχ σερπεσιατὴν βὲ σαχὶχ ἀζιμλιγὶν ρουτπεσινέ, βὲ τετί, «Ἔγερ Ἀλέξανδρος ὅλμασα ιτὶμ, Διογένης ὁλμακληγὴ ἀρζουλὲρ ιτίμ.»

Σωκράτης βὲ ἔχλι ζὲβκ Ἀρίστιππος.

Γεροστάθης γιοκαρητακὶ νακλιετὶ τεκμὶλ ιττικτὲ χοτζατασλερμιζτὲν πιρισὶ Ἀθηναλη Σωκράτηςτε κυνικὸς φεϊλεσόφμουτουρ τεγιοὺ σουὰλ ιττὶ ανέ.

Χάϊρ, ἐβλιατλερὶμ, τετὶ, Σωκράτης κυνικὸς τεγὶλ ιτὶ, ἄντζακ ἐτέπου ἐρκιανὲ ταὶρ φεϊλεσὸφ ιτί.

Κυνικοσλὰρ σαπηρτὰν γιανάτα, σὲρτ ιὸμοὺρ κετζιρμεκτὲν γιανάτα Μηδὲν ἄγαν (καραρτὰν ζιατὲ χιτζ πὶρ σέϊ γιάπμα) λαφσηνὴ οὐνουτοὺπ βὲ καραρὴ σαβουσοὺπ τετζαβρούζ ιτὲρ ιτιλέρ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Λάκιν Σωκράτης Μηδὲν ἄγαν λαφσηνὴν τοστοὺ ὁλούπ, ὀρτὰ γιολοὺ κιουτὲρ ἰτί· μαλὰ μέϊλι μουχαππὲτ ἰτμὲζ ἰτί, ἔμμα νέτε πὲκ φακηρλὴκ ἰλὲ σοκακλερτὲ κυνικοσλὰρ κιπὶ τιλεντζὶ ιὸμροὺ κετζιρὶρ ἰτί. Σαλτανατλὴ σαραϊλερὶ γιὸκ ἰτί, λάκιν Διογένης ἰτζοὺν νὰκλ ἰττικλερὶ βὲτζχ οὺζρὲ κιοὺπ ἰτζιντέτε ιὸμοὺρ κετζιρμὲζ ἰτί· νέτε γιαρὴ τζηπλὰκ, Διογένης κιπὶ, φενὲρ ὁλμοὺς ρούπα ἰλὲ κεζὲρ ἰτί, ἀντζακ μούταϊμ ἐτὲπ βὲ βεκὰρ ἰλὲ τεμὶζ κεϊνὶρ ἰτί.

Ἔμμα Σωκράτηστε σαπρὴ βὲ καναατὴ βὲ ἀρζουλεριμιζὶ ζὰπτ ἰτμεκλιγὶ τενπὶχ ἰτὲρ ἰτί. «Ἀλλαχὴν, τὲρ ἰτί, »χὶτζ πὶρ ἰκτιζασὴ γιόκτουρ· ἴμτι πιζλέρτε νὲ κατὰρ ζιατὲ »ἰκτιζαλεριμιζὶ βὲ ἀρζουλεριμιζὶ ἀζαλτὴρ ἰσὲκ, ὄκαταρ »ζιατὲ ἀλλαχληγὰ γιακλασήρηζ, βὲ ποὺ ταρὶκ ἰλὲ ταχά »ζιατε σερπὲστ βὲ ταχὰ ζιατὲ μουτλοὺ ὁλούρουζ.»

Σωκράτης ἔχλι ζέβκ Ἀρίστιποσσου τααμτὲ, ἰσκιτὲ, ούγιουκουτὰ, βὲ τζεμίϊ βιτζούτ σεφαατλεριντὲ καναατλὴ βὲ σαπουρλοὺ ὁλσοὺν τεγιοὺ καμετλεντιρμὲκ σηρασηντὰ τὲρ ἰτί· πουνά κι κεντζλὲρ φάκατ ποὺ ταρὶκ ἰλὲ σαγλὰμ, καχρεμὰν, φαζιλετλοὺ ὁλμαγὰ κατὶρ ὁλοὺπ βατὰνλαρηνὰ ἰζζέτλε χηζμὲτ ἰτὲ πιλιρλέρ.

Σωκράτης σαπὴρ φαζιλετὶν τεμελλὶ βὲ ἀσασήτηρ τὲρ ἰτί· φαζιλὲτ τεγιούτε χακκὰ τὲρ ἰτί, πουνσοὺζ κι νὲ σαλὶχ ἔχλι πελὲτ ὁλὰ πιλὶρ πὶρ κιμέσνε, νέτε πὶρ τεβλὲτ βὲ χιοκουμὰτ μουτλοὺ ὁλοὺπ κατὶμ καλὰ πιλίρ.

Ἔμμα ἔχλι ζέβκ Ἀρίστιππος Σωκράτησιν ποὺ κιπὶ τζεβαπλερινὶν τογρουλουγουνοὺ καποὺλ ἰτοὺπ, βὲ σαπρὴν βὲ καναατὴν ἰκτιζαλὴ ὁλτουγινὶ ἰκρὰρ ἰτούπτε πουνλαρὴν ἰτζρασὴ μουσκοὺλ βὲ χέμαν μουρκινσίζτιρ τεγιοὺ τεβαλεστιγιντὲ Σωκράτης ἀνὲ ἀλὶμ Πρόδικοσουν σοὺ νακλιετινὶ σοϊλετί.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἡρακλῆς φαζιλετὶν βὲ φεναληγὴν ἀρασηντά.

Ἡρακλῆς τζοτζουκλοὺκ κεμαλετιντὲν κεντζλὶκ κεμαλετινὲ τζηκὰρ ἰκὲν, ἐβιντὲν τισαρὴ τζηκοὺπ ὀτουρμοὺς ἰὸμουρτὲ κάνγι γιολοὺ, γιάνι φαζιλετὶν γιάχοτ φεναληγὴν γιολουνούμου τουτσοὺν τεγιοὺ τουσουνοὺρ ἰτί. Ὅρατα ὀτουροὺρ ἰκὲν οὐζακτὰν ἰρὶ βιτζουτλὶ ἰκὶ τανε τισέχλιλερ κεντουσινὲ τουγροὺ κελίγιορ κιορτού. Πουνλαρτὰν πιρισὶ πεγιὰζ ρούπα κεγινμὶς τερὶζ, ἐτιπανὲ βὲ μούστακιλ χουλισανελικτὲν ἰπαρὲ ἰτί· ὄπιρισιτε παρλὰκ βὲ σαλτανατλὴ ἐλπισελὲρ κεγινμὶς, σισμὰν, βὲ ἀρσὴζ ὁλοὺπ σεφὶ ταρὶκ ἰλὲ τονανμὴς ἰτού.

Ποὺ ἰκὶ καρηλὰρ γιακλαστηκλαρηντὰ, πεγιὰζ ρούπα κεγινὲν ἄσλατζα καϊτεσινὶ πόζμαγιουπ ἐββελκὶ κιπὶ ἀγὴρ βὲ οὐσλουπλού γιοροὺρ ἰτί· ἔμμα σισμὰν ἀβρὲτ ἰλεροὺ σεγιρτὶπ ἐββὲλ γετισὶ βὲ τέρακαπ πασλατὴ τουσουνὲν κεντζὲ σοὺ κιπὶ σοϊλεμεγέ,

— Κιορούγιορουμ κι, γιὰ Ἡράκλεις, ἰὸμρουγτὲ κάνγι γιολοὺ τουτατζαγηγγὴ τουσουνούγιορσουν. Ἴμτι ἔγιτζε πιλέσιν κι ἔγερ πενὶ τοστοὺν ἰτέρσεγν, σενὶ πὲκ κολάϊ βὲ σαφαλὴ γιολὰ κουλαουζλαγιατζάγημ, βὲ ποὺ γιολτὰ χὶτζ πὶρ ζαχμετὶν βὲ μουζαϊκὰν ὄλμαγιατζάκτηρ, Ηὲκ τατλὴ βὲ λεζζετλὶ τααμλὰρ γεγετζέκσιν βὲ ἰσκιλὲρ ἰτζετζέκσιν· τζούμλε σεζκιλεριγγὶ χοσνοὺτ ἰτετζέκσιν, βὲ νὲ κατὰρ ἰστέρσεν οὐγιουγιατζάκσην. Βὲ ποὺ ἐϊλικλερὶν τζεμίϊσινὲ ναὶλ ὁλατζάκσην, βιτζουτιγγίτε ἀκληγγήτα γιόρμαγιαρακ· ζίρα ἔγερ λεαζὴμ ὁλατζὰκ μικταρὴ ἀχτζὲγγ γιὸκ ἰσὲ, γιάχοτ κελετζὲκ βακιττὲ τουκενὶρ ἰσὲ ἄσλατζα καζανμὰκ ἰτζοὺν ζαχμὲτ τζεκμὲκ λεαζὴμ τεγίλτιρ, ζίρα πὲν τοστλαρημὰ ἰζὶν βερίριμ χέρ νε κιπὶ κολάϊ ταρὶκ ἰλὲ καζανὰ πιλιρλὲρ ἰσε καζανσηνλὰρ, βὲ ὄπιρλεριννν ζαχμετλε-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κιλὲρ κουλλανμαγὰ μετζποὺρ ὸλοὺρ ἰτὶ, ὀνλὰρ ἰσὲ κουρσαγγνὴ ταχὰ ζιατὲ χαραπ ἰτερλὲρ ἰτί.

Ὅλ σεπεπτὲν καρνὴ πασλατὴ καπαρμαγὰ, βὲ ἀζὰρ ἀζὰρ πιτοὺν βιτζουτὶ σιστὶ κουρσαγὴν χἀζμ ἰτεμεμεζλιγινὶν ἀρκασηνὰ τισλερὶν σαντζηλὴ τζουρουμεσὶ κελτὶ σισμανληγὴ ὄκαταρ ἰλερουλετί κι, χάττε οὐζανμὴς γιατάγιορ ἰκέντε, ἀγιακτὰ τουροὺρ ἰκέντε πὲκ ἀγὴρ βὲ μουσκουλλοὺκ ἰλὲ κημηλτανὰ πιλὶρ ἰτί· πὲκ τζετὶν ἀγρηλὰρ τζούμλε ἀζαλερινὶ ζὰπτ ἰττιλὲρ, βὲ νίχαγετ πὲκ κορκουλοὺ νικρετὲ βὲ σινὶρ ἰλλετινὲ τουστού· πογιοὺκ μουσκουλλούκ ἰλε, τεϊνεγὲ ταγιαναράκ, βὲ χηζμετκιαρλαρηνὴν γιαρτημὴ ἰλὲ κοὺτζ ἰλὲ καπὰ γιαταγηντὰν ὀτασηνὴν ταχὰ καπὰ σετιρινὲ κιτὲ πιλὶρ ἰτί

Βενετίανην ἔγν μεσχοὺρ χεκιμλερὶ πακαρλὰρ ἰτιλὲρ Φαγόνδιοσα, λάκιν σιφαληγὴ ἰτζοὺν χἰτζ πὶρ οὐμιτλερὶ γιὸκ ἰτὶ, ζίρα ἐββὲλ ἐμιρτὲ νὲ τζὸκ γεμεκλιγὶ νέτε τζὸκ ἰτζμεκλιγὶ πρακμαγὴ ἰστὲρ ἰτί· βὲ τιβανὲ σασκὴν ζὰνν ἰτὲρ ἰτί κι φάκατ μαλουτζελὲρ σιφαληγηνὴ βερμεγὲ κιαφίτιρλερ.

Νίχαγετ χἰτζ πὶρ φαϊτὲ πουλάμαϊπ Βενετίαγε γιακὴν Παταύϊονουν Πανεπιστήμιονουνουν γιαταλὰκ χαστελερὶν μεσχοὺρ χεκιμὶ μουτερρὶς Β..... τὲν σιφαληγηνὴ πουλοὺρ οὐμιτί ἰλε Παταύϊονα κιτμεγὲ καρὰρ βερτί.

Ἰμὰτι χεκιμλεριντὲν ταβσιὲ μεκτουπλερὶ βὲ κεϊφσιζλιγινὶν χάλι τεφσιφινὶ ἀλτηκτὰ Παταύϊονα κιττὶ, χηζμετκιαρλαρὴ βὲ ἀστζηλαρὴ βὲ ἀστζὴ γιαμακλερί ἰλε περαπέρ.

Παταύϊονουν ἀλὶμ μουτερρισὶ Βενετίαλη ἀρκατασλερινὶν ταβσιελερινὶ ὀκουτουκτὰ βὲ Φαγόνδιοσου πίραζ τεφτὶς ἰττικτὲ κεϊφσιζλιγὶν σεπεπλερινίτε σιφὰ ταρικλερινίτε φὲρκ ἰττί. Βὲ μουτερρισλιγινὶν πιτοὺν ἀγηρληγὴ ἰλὲ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σοϊλετὶ ἀνέ· χοσνουτλοὺκ ἰλὲ σανὰ πακάρημ, πανὰ ἔγερ τερουνὶ βὰτ ἰτινίρσεγγκι ταμὰμ πὶρ ἂϊ ἐβιμτὲ γιατὴπ καλκατζάκσην, βὲ πού μουττετὲ τεμπιγλεριμὶ τεκμίλαν χὴβζ ἰτετζέκσιν, βὲ πουνλαρτὰν πιριντζισὶ τζούμλε χηζμετκιαρλαρηγγὴ βὲ ἀστζηλαρηγγὴ Βενετίαγια κερὶ κιοντερμελίσιν.

Φαγόνδιος ἰλλετινὶν ζαρπηντὰν μετζποὺρ ὁλαρὰκ χεκιμὶν τεκλιφλερινὶ καποὺλ ἰττὶ. Βὲ πόϊλετζε κεντινὶ γιάληνηζ χεκιμὶν ρεγινὲ πρακτή. Ἰλλετινὶν σιφασὴ τέρακοπσού ταρὶκ ἰλὲ πασλατή.

Δαχὶ σενὶν ἰτζοὺν ὁλατζὰκ ὀτὰ χαζηρλάνματη, τὲρ πουνὰ χεκίμ· ἀνὶγν ἰτζοὺν τενεζζοὺλ ἰτὶπ σοὺ κουτζτζοὺκ ὀτατζαγαζὴν τερουνιντὲ πίραζ ἐγλένιν, ἄϊριτζε ὀτανὴζ χαζηρλενίντζεγιε κατάρ. Ὀτανὴν ἰτζερισινὲ κιοτουροὺρ, βὲ ὄρατα ἀνὶ γιάληνηζ πρακὴπ τισαρὴ τζηκὰρ βὲ καπηγίτα τισαρητὰν οὐζερινὲ κιτλέρ.

Φαγόνδιος ὀτανὴν τερουνιντὲ νὲ σαντάλγιε, νὲ σετὶρ, νέτε πὶρ τιουζὲν κιορέμεγιουπ χέμαν κουροὺ τιὸρτ τιβαρλερὶ κιορτουκτὲ πασλατὴ ταρσηκλανμαγιά· βὲ ἀγὴρ βιτζουτὶ ἰλὲ τεϊνεγινὲ ταϊανὴπ, ἀρκασηνήτα τιβαρὲ ταγιαγὶπ κιοζετὶρ ἰτί κι ὅλ ἄζ τακηκαλὲρ σαβησσήντα κιτσὶν χαζηρλανὰν ὀτατὲ ραχατλανσήν.

Λάκιν πίραζταν σογγρὰ ταγιαντηγὴ τιβὰρ βὲ πασταγὴ γὲρ κηζάγιορ βὲ γιαβὰς γιαβὰς γιακάγιορ σεζιντί. Βὲ σητζαγὴν σεπεπινὲ μούταϊμ ὅλ τιβαρὲ ταγιανμὴς τουράμαγιουπ, νέτε γερὲ πασὰ πιλοὺπ, χέρ τακηκὰ γὲρ τεπτὶλ ἰτμεγὲ βὲ ἀρτὴπ ζιατελενὲν σητζακτὰν κουρτουλμὰκ ἰτζοὺν, ἀγιακλαρηνὴν πάζεν πιρινὶ πάζεν ὄπιρισινι καλτηρμαγὰ μετζποὺρ ὁλοὺρ ἰτί. Πόϊλετζε πιτζαρὲ τουρμακσὴζ κημηλτὰρ ἰτὶ σητζραγιαρὰκ βὲ φιζάϊ ἰτερὲκ ποὺ τζεχιμὶν ὀτασηντα. Ποσοὺνὰ τζαπαλὰρ ἰτί κι καπουγιού

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἀτζσήντα κουρτουλσούν· ποσουνὰ φιζαϊλὶ σεταλερί ἰλε γιαρτὴμ τιλὲρ ἰτί.

Ἔμμα ἀζ βακιττὲν σογρὰ ὀτανὴν σητζακληγὴ πασλατὴ ἀζαλμαγὰ, νίχαγετ καποὺ ἀτζηλτὴ, βὲ χεκὶμ ἐλιντὲ πὶρ σαντάλγια ἰλε κιορουντοὺ, βὲ σαντάλγιαγι Φαγόνδιοσα βερτί· ὅτα σολουγιαρὰκ βὲ τερὲ πατμὴς ἀτηλὴρ σαντάλγιενιν οὐζερινὲ χεκιμὲ ἀτζὴ σιτεμλὲρ ἰτερέκ. Λάκιν χεκὶμ πογιοὺκ τεχαμμοὺλ βὲ μιλαϊμλὶκ ἰλὲ, γαζεπλενμὶς Φαγόνδιοσουν σιοζουνοὺ κεσὶπ τὲρ ἀνέ κι ὅλ ὀτὰ σιφαληγὴ ἰτζοὺν πὲκ ἰκτιζαλὴ κέεννι πὶρ κουροὺ χαμὰμ ἰτὶ, βὲ φαγονδιοσουν τααμὴ ἰτζοὺν τεννὶχ ἰττιγὶ τζεσὶτ τααμλὲρ χαζηρλαντηλάρμη τεγιοὺ κιτὶπ τεφτὶς ἰτετζέκτιρ.

Φαγόνδιος ταὰμ βὲ τζεσὶτ γιεμεκλὲρ λαφσηνὴ ἐσιττικτὲ ἰοφκεσινὶ ἐντιρτί.

Ἔμμα ποὺ ἀραληκτὰ ταὰμ πίραζ κετζικτίκι κεϊφσὶζ πίραζ γιοργουνλοὺκ ἀλσὴν βὲ ρούπαλερινι τεγισὶπ τερτὲν κουρτουλσοὺν, βὲ πέλκιτε πίραζ ἀτζληκτὰν ἰσταχὴ ἀτζηλσὴν ἰτζοὺν κετζικτιρτιλέρ.

Φαγόνδιος σουφρὰ ὀτασηνὰ κιρὶπ σουφρανὴν οὐζεριντὲ πογιοὺκ βὲ κουτζτζοὺκ τζὸκ ταπακλαρ κιορτουκτὲ ζιατεσὶ ἰλὲ μεμνοὺν ὀλτού· ἔμμα μεμνουνιετλιγὶ τέρακαπ γαζαπὰ βὲ οὐμιτσιζλιγὲ τεπτὶλ ὀλτοὺ, ζίρα ταπακλερὶν τερουνιντὲ ὀλανλερὶ ιὸγρενμὲκ ἰτζοὺν καπακλαρηνὴ ἀτζτηκτὰ, πιριντὲ καϊνανμὴς γιαρὴμ γὲρ ἐλμασὴ πουλτοὺ, ἰκιντζιτὲ χάκεζα γίνε καϊνανμὴς γιαρὴμ γὲρ ἐλμασὴ, οὐτζουντζουτὲ πίραζ καϊνανμὴς ὅτ, τιορτουντζουτὲ πὶρ παρτζὰ ἐτμὲκ, πεσιντζιτὲ πὶρ κουτζτζοὺκ κοὺς κανατὴ, νίχαγετ ἀλτηντζητὰ πισμὶς πὶρ ἐλμά.

— Βάϊ χαλιμέ! τζαγηρτὴ ἄτζ πογὰζ γαζὰπ ἰλέ· νάσηλ ταάμτηρ πού!

Λάκιν κίμσε ἐσιτμὲζ ἰτί· ζίρα ἀνὶ ὀτανὴν τερουνιντὲ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[60a]

γιάληνηζ πρακμησλὰρ ιτιλέρ. Ἐββελιντε καρὰρ βερτίκι ὅλ κηλλὲτ τααμὰ ἐλινὶ ταχὶ οὐζάτμασην· λάκιν ἀτζληκ νιγετινὶ τεπτὶλ ιττὶ, βὲ πὶρ κὰτζ τακηκὰ μαπεϊνιντὲ πιρὶ πιρὶ σηρασηνὰ τζεμίϊ ταπακλαρὴ τεμιζλετί.

Τααμτὲν σογρὰ χεκιμὲ γεμεκλερὶν ἀζληγὴ ιτζοὺν τεσεκκὶ ιττικτὲ, μουτερρὶς τεκλὶφ ιττὶ πουνού κι βιτζούτι τααλιμὶ ιτζοὺν κεντὶ ἐλὶ ἰλὲ κιορτουγὶ παγτζεσιντὲ πίραζ ἐγλενσινλέρ.

Χεκὶμ παγτζεσιντὲ Φαγόνδιοσου πάζεν πὶρ κιουζὲλ τζιτζὲκ, γιὰ πὶρ τουχὰφ φυτὰν κιοστερμεγὲ, πάζεν πὶρ χηζμετινὶ γιαρτὴμ ιτμὲκ ιτζοὺν τεκλὶφ ιτερὲκ, πού τερτιπλὲρ ἰλὲρ Φαγόνδιοσου κεζὶπ χάϊλουτζε τααλὶμ ὁλμακληγὰ μετζπούρ ιττί.

Βὲ ἀκσὰμ ούζερὶ γιατμαγὰ κιττιγιντὲ, γίνε γενὶ τεσεκκιλερὲ βὲ ούμιτσιζλικλερὲ σεπὲπ τιοσεγινὶν σερτλιγινὶ βὲ γιαστηγηνὴν ταχὰ ζιατὲ σερτλιγινὶ πουλτού· ἔμμα πιτζαρὲ σὲρτ παχτηνὰ, βὲ ταχὰ σὲρτ ὁλὰν τιοσεγινὲ τζὰρ νατζὰρ ούϊμαλὴ ιτί.

Λάκιν πού ἀραληκτὰ Βενετίατε καπὰ βὲ χουζουρλού τιοσεκλεριντὲ ἀραϊπτα πουλάματηγη ούγιουκού ὅλ ἀκσὰμ τέρακαπ κεντουσινὶ ζιαρὲτ ιττὶ, ζίρα κουρσαγηνήτα χαφὶφ πουλτού, βιτζουτινὶν ἀζαλερινίτε σητζηρατητζὴ ὁτατὲν βὲ ἐγλεντζελὶ παγτζετὲν γιορουλμούς πουλτού.

Βὲ ἄσλατζα σηρασὴ κεσιλμεκσὶζ σεφὰκ ἀτημηνὰ κατὰρ ούγιουτού, ὅλ βακιττέ κι χεκὶμ κελούπ ἀνὶ ούγιαντηρτὴ σού πιχανὲ ἰλέ κι τισαρὴ τζηκμακσὴζ κεντουσινὶ τεφτὶς ἰτμεγὲ μετζπούρτουρ· βὲ ζορλαττή κι τέρακαπ καλκσὴν, ζίρα, τετὶ, σιφαληγὴν ἰτζοὺν ἰκτιζαλὴ ὁλὰν μουαλιτζελερτὲν πιρισίτε ἐρκὲν καλκμακλήκτηρ.

Πού κιπὶ ιτὶ χέρ κιουνκὶ σιφαλὴκ τααρικὶ βὲ πόϊλετζε πὶρ ἄϊ σουρτού. Νίχαγετ γαζὰπ ὁτασὴ ἰλὲ, παγτζὲ ἰλὲ,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σαφὶ ταὰμ ταρικὶ ἰλὲ βὲ ἄζ οὺγιουκοὺ ἰλὲ μουτὲρρὶς ἰσχτετὰρ ὸλτούκι κεϊφσιζὶν σισμανληγηνήτα τζοκτζὰ τενζὶλ ἰτσὶν, ἀγρηλαρηντάντα ἀζὰρ ἀζὰρ χαλεὰς ἰτσὶν, κουρσαγηνήτα κουββετλεντιρσὶν, βιτζουτινὶν ἀζαλερινίτε κολάϊ κημηλταϊτζὴ βὲ χαφὶφ ἰτσὶν, βὲ ἀτζηλὴ νικρὶς ἰλλετιντέντε τεκμίλαν χαλεὰς ἰτσίν.

Ἔμμα χεκὶμ Φαγόνδιοσταν ἀϊρηλμαζτὰν ἐββὲλ ματλοὺπ ἰττί κι Βενετίαγε κιττικτέτε βὰτ ἰτινσὶν κι ποὺ ταρὶκ ἰλὲ πουλουνοὺπ ἄζ γεγετζέκτιρ, κεζμεκλὶκ ἰλὲ βιτζουτινὶ ταλὶμ ἰτετζέκτιρ, γιατακτὰν ἐρκὲν καλκατζάκτηρ. Χάκεζα Φαγόνδιοσα τενπὶχ ἰττίκι ἀγζηνὴ τζουρουμοὺς τισλερτὲν τεμιζλεσὶν, ζίρα ἀγζηντὰ καλτήκτζα μούταϊμ κοτρσαγηνάτα σαγληγηνάτα ζαρὰρ ἰτετζέκτιρλερ.

Φαγόνδιος χοσνουτλοὺκ ἰλὲ ποὺ ταρηκτὰ πουλουναζζαγηνὴ βὰτ ἰτιντὶ, βὲ τζουροὺκ τισλερινίτε σιοκτουρμεγὲ τεχαμμοὺλ ἰττὶ, πουνλαρὴν τζουρουμεσινὲ σεπὲπ ὸλὰν ἄτζ βὲ χὸρτ πογαζληγὰ, βὲ πισλιγὲ λανὲτ ὸκουγιαράκ. Βὲ Παταύϊονουν ἀλὶμ χεκιμινὲ τεσεεκιοὺρ ἰτοὺπ, βὲ βεταλεσοὺπ Βενετίαγια σαγλὰμ βὲ σιὰζ κερὶ ἀβτὲτ ἰττί.

Ποὺ νακλιετὶ, τετὶ Γεροστάθης, Φαγόνδιοσουν κεντὶ ἀγζηντὰν ἐσιττὶμ, πουνού κι οὔτζ ἀϊτὰ πὶρ τεφὰ Βενετίατε μαλὶ ὸλὰν ὸτουρτουγοὺμ ἐβὶν κιρασηνὴ βερμὲκ ἰτζοὺν ζιαρὲτ ἰτὲρ ἰτίμ.

Φαγόνδιοσουν ποὺ νακλιετὶ πιζλερὲ πὲκ χὸς κιορουντού· ἐββελιντὲ τζεκτιγὶ ἐτζιρλὲρ ἰτζοὺν ἀτζηστήκ· σόγρα ηητζὰκ ὸτανὴν τερουνιντεκὶ νατζαρὴ χορὸν ἰτζοὺν κιουλτοὺκ, βὲ νίχαγετ σιφαληγηνὴ πουλτουγοὺ ἰτζοὺν σεβιντίκ.

Ταχὰ πίραζ σάϊρι τζεβαπλερτὲν σογρὰ, Γεροστάθης σαατηνὰ πακὴπ τετὶ πιζλερέ κι χέρκεσιν κιτὶπ μάθημαλαρηνη ἐζπερλεμεκλιγινὶν βακτὶ κελτί.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Βὲ βατὶ οὺζρὲ ἰχτιγιὰρ πιζλερὲ κετζενὶζ χαὶρ ὸλσοὺν τοασηνὴν γερινὲ ὅλ σεβκιλὶ ὸλὰν Μηδὲν ἄγαν βὲ Πᾶν μέτρον ἄριστον λαφσλαρηνὴ σοϊλετὶ, ζὰμμ ἰτερέκ κι ἔγερ πού κιουζὲλ τενπιχλερὶ χατηρημηζτὰ τουτὰρ ἰσὲκ Φαγόνδιοσουν νὲ κετζελερινὶ νέτε κιουντουζλερινὶ κιορετζέγιζ. Βὲ ὸλ ἀκσὰμ Γεροστάθησιν σὸγν τζεβαπλερὶ σοὺ οὺτζ πεϊτλὲρ ἰτιλέρ.

» Σαπὴρ σαγλὴκ σιχὰτ βερὶρ πιζλερὲ χὲρ πάρ.
» Σαπηρσηζλὴκ σαφὰ, λάκιν περαπὲρ ἰζζετσιζλὶκ βάρ.
» Κεϊφσιζλιγὲ, φακιρλιγὲ σικιαρληγὰ ὸλοὺρ τουτζάρ.

Κ.

ΔΙΒΑΝΕΛΙΓΙΝ ΚΑΡΔΑΣΗ.

« Οὐκ ἂν μεθύσκοιτό τις, εἰ ὁρῴη τοὺς
» μεθύσκοντας οἷα ποιοῦσιν. »
(Ἀναχάρσιος).

« Πὶρ κιμέσνε σερχὸς ὸλμαγιατζακ ἰτὶ,
» ἔγερ σερχὸς ὸλανλαρὴν γιαπτηκλα-
» ρηνὴ κιορσὲ ἰτί. »

Πὶρ Κυριακὴ κιουνοὺ ὸἰλεντὲν σογρὰ Γεροστάθης τεκλὶφ ἰττὶ πιζλερὶ Κασαπάνὴν γιανηνὰ γιακὴν πὶρ ὸβαγὲ κιοτουρσοὺν, ὅρατα κι πιζλερὲ ταλὶμ ὸλμαμὴζ ἰτζοὺν γενὶ πὶρ ὸγιοὺν κιοστερετζὲκ ἰτὶ, ἀνέκι Σκλαβάκια γιάνι Γιασιρλὶκ ἰσιμλὲρ ἰτί.

Πού γενὶ ὸγιουνοὺ ιὸγρενμὲκ χαχισὶ ἶλε σαλὶχ ἰχτιγιαρὴν τεκλιφινὲ χοσνουτλοὺκ ἶλὲ ἰταὰτ ἰττίκ· βὲ τερτὶπ ὸλουνμοὺς σααττὲ τζούμλε κουτζτζοὺκ τοστλερὶ ἐβινὲ πουλουγοὺπ, ἀνὶν ἶλὲ περαπὲρ τζηκτὴκ γιολά.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

'Αθανασούλα τενιλὶρ πὶρ κιμέσνενιν ἐβινὶν ιὸνουντὲν κετζμεγὲ γιακλαστὴγημὴζτὰ ἐβὶν ιὸνουντὲ τζὸκ τζεμιὰτ κιορτούκ.

— Νὲ ἀρὰρ πού τζεμιάτ ; τεγιού σουὰλ ιττὶ Γεροστάθης ὅλ τζεμιατὴν ἀρασηντὰν κελὲν πὶρ ιχτιγιαρέ. — Πογιούκ πιτζαρελίκ ! τετὶ ιχτιγιὰρ τελασὲ ιλέ· κὰν ! κὰν ! Πὲκ πογιούκ κορκού ιλὲ τζεβαπηνὴν μανεασηνὴ ιστετί· ιχτιγιάρτα τετί.

'Αθανασούλανην πιτζαρελιγί.

— 'Αθανασούλανην πού κιούν ζιαφετὶ βὰρ ιτὶ χεμσιρεσινὶν τουγιουνού ιτζούν. Πιλίρσινιζ πού κὲντζ νὲ κατὰρ ἰσκιουζὰρ βὲ ἐγίτιρ, βὲ τζούμλεσινε βὲ πάχουσους χεμσιρεσινὲ βὲ ταματηνὰ νὲ κατὰρ μελαϊκὲ γιουρεκλίτιρ. Ἔμμα σαρὰπ τζεμίι πού φαζιλετλερινὶ πογτού.

Κιορουνουστὲ ζιαφεττὲ καραρηντὰν ζιατὲ ιτζτί· ἴμτι πιτζαρὲ σερχὸς ὁλτού, ἀκληνὴ γαὶπ ιττὶ, βὲ σερχοσλουγουνούν ἀρασηντὰ ταματὴ κεντουσινὶ ζεβκλεντὶ ζὰνν ἰτούπ, γαζεπλεντὶ ἀνὶν ἀλεϊχιντὲ, βὲ πὶρ πιτζὰκ καπὴπ ταματηνὴν κιογσουνὲ σαπλαμαγὰ σεγιρττί. Λάκιν ἐλὶ τιτρέγιορ ἰτὶ, πίραζ κιμέσνελερτε σεγιρττιλὲρ μὲκς ἰτμεγὲ βὲ πόϊλετζε ιὸλτουρετζὲκ γερτὲ φάκατ πίραζ γιαραλατὴ ταματηνή.

'Αλλὰχ χεμσιρεσινὲ μερχαμὲτ ιτσίντε, ἐχλινὶν γιαρεσὶ κετζιτζὶ ὁλσούν ! 'Αλλὰχ 'Αθανασούλαγητα βὲ τζούμλε κεντζλερίτε σαφακλεντιρσὶν βὲ τεχλικελὶ ισρεττὲν οὐζὰκ ὁλσουνλάρ.

Γεροστάθης μεγιούσου χαλτὲ ἐσιττὶ πού νακλιετί· βὲ ὅ τουσουνερὲκ πιζλέρτε σικούτ ἰτερὲκ τογρού κιτέγιορ ἰτίκ.

'Αρκατασημὴζ 'Ιωάννης ὅλ βακὶτ χατηρηνὰ κετιρτί κι

9

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[62a]

πιριντζὶ Ἑλληνικὸν μάθημαμὴζ τεγίγιορ ἰτί κι, ἡ μέθ
μικρὰ μανία ἐστὶ, γιάνι σερχοσλοὺκ κιουτζτζοὺκ τιβανε
λίκτιρ. Ἰωάννησιν ποὺ τεφτισὶ, πουνοὺγν ἰλέκι σικουτλου
γοὺ τζεζτὶ, Γεροστάθησε σεπέπ βερτὶ, βὲ πιζλερὲ σοὺ τζε
βαπλερὶ σοϊλετί.

— Κουτζτζοὺκ τεγίλ, ἀντζὰκ πογιοὺκ τιβανελίκτι
σερχοσλοὺκ, γιὰ μουχαππετλοὺ ἐβλιατλερὶμ, βὲ τιβανε
λικτὲν ταχὰ τζὸκ φενάτηρ. Δελλενμὶς ἀτὲμ ἀτζημαγὶ
σαγιεστέτιρ, ζίρα πιτζαρὲ ἰστέμεγερεκ ἀκληνὴ γάϊπ ἰττί
λάκιν σερχὸς πὲτ μουαμελὲ ὁλμαγὰ σαγιεστέτιρ, ζίρ
κεντὶ ἰστεγικί ἰλε ἀκληνὴ γαὶπ ἰτὲρ, βὲ πόϊλετζε ἰστεγε
ρὲκ σερχοσλοὺκ ἰλὲ ἀκηλσὴζ βὲ ἀζγὴν τζαναβαρὰ τεπτίλ
ὁλοὺρ, βὲ κεντουσινέτε ὄπιρλερινέτε τεχλικελὶ πουλουνούρ

Πιττακὸς σερχοσλουγοὺν χακκηντά.

Μιτυλλὴ ἀτασηντὰν ὁλὰν Πιττακὸς, Ἑλλάδανην γετὶ
ἰλιμταρλεριντὲν πιρισὶ, τετὶ Γεροστάθης, Μιτυλήνηγ
χεμσεχριλερινὶν ἰσλαχιετὶ ἰτζοὺν βερτουγὶ νόμοσλαρὴν ἀ
ρασηντὰ ἔμρ ἐττίκι σερχοσλοὺκ ἰλὲ τζουνχὰ ἰσλεγενλὲ
ἰκὶ κὰτ τερπιγὲ ὁλσουνλέρ. Βὲ τζούνκι νόμοσλαρ χὶτ
πὶρ φαϊτὲ ἰτμεζλὲρ, ἔγερ νόμοσλαρὴ βερενλερὶν βὲ βιτζουχ
λερὶν ἐγὶ ἐμσαλλερὶ ἰπρετλερὶ ἰλὲ τασττὴκ ὁλμὰζ ἰσὲ
Πιττακὸς σαφὶ βὲ τεμὶζ σουτὰν μαατεὰ χὶτζ πὶρ σὲ
ἰτζμὲζ ἰτὶ, πού κι ἔγν σιφαλησὴ βὲ ἔγν χαλισίτιρ, βὲ
πουνοὺν ἰτζούντα Ἀλλαχὴν πὰχς ἰττικλεριντὲν ἔγν κα
νισίτιρ. Ἀτετα, τετὶ γίνε Γεροστάθης, σερχοσλοὺκ ποσ
λουγοὺν βὲ τεμπελλιγὶν τζιρκὶν ἐβλιατλεριντὲν πιρισίτιρ.
Νὲ βιτζουτινὶ πὶρ χηζμετὲ βὲ ἰσὲ ἀληστὴραν, νέτε ἀκληνὶ
πὶρ κηραατὰ, γιὰ σάϊρ πὶρ ἄκλ ἰλὲ κιορουλὲν χηζμετὶ
μεϊλλεντιρὲν πὸς βὲ τεμπὲλ ἀτὲμ, τζὸκ τεφὰ ποσλουγουν
τὰ ἰσρετὲ σηγηνὴρ βὲ ποὺ χουσουστὲν σερχοσλουγὰ βὲ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τζουνχαλαρὰ τουσέρ. Πουνοὺν ἰτζοὺν ζίατετζε σερχοσλουκλὰρ βὲ φεναληκλὰρ έορτηλερτὲ βὲ πανηγυρλερτὲ ζοὺχρ ἰτερλὲρ, πουνλαρτάκι ἀτεμλὲρ ποσλουγοὺν κουτζακλαρηνὰ τεσλὶμ ὁλουρλάρ.

Χαζρέτι Μωχαμμὲτ ἰσρετὶν ἀλεϊχιντέ.

Δερλέρ κι Μουσλιμανλερὶν Πεϊγαμπερὶ χαζρέτι Μωχαμμὲτ πὶρ έορτὴ κιουνοὺ κιογιοὺν πιριντὲ, σαβουσούγιορ ἰκὲν, κιογιοὺν πιτοὺν τζεμιατηνὴ πὶρ μαχαλὲ τοπλανμὶς γεγὶπ ἰτζιπ σὰζ ὁλούγιορλαρ κιορτού. Λάκιν φερτασὴ κιοὺν γίνε ὅλ κιογὲ κελτικτὲ μούστακιλ χαρὰπ ὁλμοὺς, βὲ τζαττὲ γιολούτα ἐρκὲκ, καρὴ, ἰχτιγιὰρ, τζοτζοὺκ λασελεριντὲν τολοὺ πουλτού· βὲ σουὰλ ἰττικτὲ ιόγρεντί κι, ἐββελκὶ κιοὺν ζὲβκ τζοκλαρηνὴ σερχοσλουγὰ τιουσουρτοὺ, σερχοσλοὺκ κιουφουρὲ, κιουφοὺρ πὶρ πιρλεριν τουσουρτοὺ, τουτουστουλὰρ, σηλαχλαρὴ καπτηλὰρ, βὲ πόϊλετζε κοϊλουλερὶν τζοκλαρὴ πογαζλαντηλάρ. Πού ζουχουρατὰν, τερλὲρ, καμετλενὶ.ι Κουραννηντὰ ούμμετινὲ ἰσρετὶ μὲκς ἰττὶ, ἰταὰτ ἴτμεγιενλερίτε τουρκλερὶν τζεννετιντὲν κοβμὰκ σαρτὴ ἰλε.

Ἔμμα τενπιχλὲρ βὲ γαζαπλὰρ νὲ φαϊτὲ ἰτερλὲρ, τετὶ Γεροστάθης, ἔγερ ἀταλὰρ, διδάσκαλοσλαρ, ἱερέασλαρ, νόμος βερενλὲρ βακτὴ ἰλε κιοτουλουκλερὶν σεπεπλερινὶ οὐζὰκ ἰτμεζλὲρ ἰσὲ, βὲ πουνλαρὴν πιριντζὶ κιοκλερινὶ σοκοὺπ ἀτμαζλὰρ ἰσέ.

Σὶζ, γιὰ σεβκιλὶ ἐβλιατλερὶμ, τηκκὰτ ἴτινκι μούταϊμ κιοτουλουκλερὶν σεπεπλεριντὲν οὐζὰκ ὁλάσηζ. Βὲ ἔγερ, Ἀλλὰχ κιοστέρμεσιν, πὶρ κιοτουλουγοὺν γιάχοτ πὶρ ἐξσικλιγὶν βιτζουτινιζτὲ γιάχοτ τζανηνηζτὰ κιοκλεσετζεγινὶ σεζινὶρ ἰσενὶζ τζὰχτ ἴτιν κι κουββετλενὶπ κιοκλεσμεκσὶζ τέρακαπ σιοκοὺπ ἀτάσηνηζ· πασλανκητζηντὰ τηκκὰτ ἴτμε-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[63a]

γιουπ πρακήρσανηζ κουββετλού βε τερίν κιοκλέρ σαλσηγ-
λάρ, σόγρα σιοκμεγιέ ιόχτετάρ όλάμαγιουπ καραρσήζ α
τζησούπ πεσιμάν όλατζάκσηζ.

Γιασιρλικλέρ.

Όβαγιά γετιστιγιμιζτέ πασλατήκ Γεροσάθηστεν Σκλα-
βάκια γιάνι γιασιρλίκ όγιουνουνού ιστεμεγέ.

Γεροστάθης όλ βακίτ πιζλερί ικί ταπουρά τακσίμ ιττί
χέρ πίρ ταπουρά ικί πογιούκ αρκατασλαρημηζή πασίτζήλ
τικτί. Σάνιεν πίρ ταπουρού όπιρισινιν καρσησηνά ελλί αλτ-
μής αγιάκ κατάρ ούζακτέν γερλεστιρτί. Πού ικί ταπουρ-
λαρά πιρέρ γιαγλήκ αστή παϊράκ νεβιντέ· νίχαγετ νά-
σηλ πίρ πιρλερινί κοβαλατηκλαρηνή, νάσηλ γιασίρ τουτ-
τουκλερινί, βε νάσηλ αρκατασλερί ανλερί κουρταρμαγά
πορτζλού ιτικλερινί πιζλερέ ταρίφ ιττί. Τζογά βάρματήν
βε Σκλαβάκια ιλέ αληστήκ, βε ζιατετζετε χοσνούτ όλ-
τούκ, ζίρα χέμ εγλεντζελί ιτιλέρ, χέμ χέρ κεσίν χαχι-
σινί καμετλεντιρίγιορ ιτιλέρ.

Κιορούγιορμουσουνουζ κι, τετί Γεροστάθης, Σκλαβάκια
πίρ τζέγκ ρεσμίτιρ, πού κι σιλάχ ιλέ όλμάζ, άντζακ σε-
γιρτμέ ιλέ, βε βιτζουτί τζαπουκλουγά αληστηρήρ; Πού
όγιούν ινσανή τοστλαρήντα τουσμενλερίντε χαρακετλε-
ρινέ τηκκάτ ιτμεγέ μετζπούρ ιττιρίρ· βε γιασσιρλίκ ιλέ
αγήρ βιτζουτλιλερί τερπιγέ ιτέρ. Βε πάχουσους πιζλερέ
ταρίφ ιτέρ κι χαλί χός όλμαγιάν χησημλεριμιζέ βε τοσ-
λεριμιζέ γιαρτήμ ιτμέκ σερίφ πορτζουμούζτουρ.

Πίρ κιοζλού Τρεμογιάννης.

Σκλαβάκιατεν σογρά κασαπαγιά κερί κελίρ ικέν Γερο-
στάθης ούζακτάν κασαπαγιά τογρού κιτέγιορ Τρεμογιάν-
νης (τιτρέκ Γιάννη) ισμιντέ πίρ τιλεντζί φέρκ ιττί· βε

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πού Σπάρτηνιν Εἴλωτες τενιλὲν σερχὸς κιολελερινὶ χατηρηνὰ κετιρτί. Βὲ ἱλερού βαρὴπ τρεμογιάννησε γετιστικτὲ, τετὶ πιζλερέ,—Σπάρτηνιν τζοτζουκλαρὴ σερχὸς Εἴλωτεσλερι κιορερὲκ ἰσρετὶ ἰκρὰχ ἰτερλὲρ ἰτί. Πάκην σιζλέρτε σού Εἴλωσα, βὲ ἰσρετὶν βὲ σερχοσλουγούν χαρακετλερινὲ τεατζτζούπ ἰτιν. Βὲ βάκαα Τρεμογιάννησιν χαλὶ πὲκ περουσὰν ἰτί· ἰχτιγιὰρ τεγίλ ἰτὶ, λάκιν σερχοσλούκ πουνού πουναμὶς, κουρού βὲ ζαὶφ ἰτμὶς ἰτί· βιτζουτὶ καμπουρλαμὴς βὲ σουρετὶ πουρουσμούς ἰτί· πὲκ πογιούκ ζαχμὲτ βὲ μουσκουλλούκ ἰλὲ γιορούρ ἰτὶ, βὲ ἐλιντεκὶ τεγινὲκ ἰλὲ τιτρεγὲν ἀγιακλαρηνὰ γιαρτὴμ ἰτμεγὶ ἰστὲρ ἰτί. Πασὴ, ἐλλερὶ, πάρμακλαρὴ βὲ πιτούν βιτζουτὶ τιτρὲρ ἰτί· πουρνού κὴπ κηρμηζὴ ἰτί· κιοζλερινὶν πιρισίτε κανλανμὶς βὲ μούταϊμ ἀκὰρ ἰτὶ, ζίρα ὅπιρ κιοζουνού σερχοσλουγουντὰ τὰς ούζερινὲ τουσούπ κιὸρ ἰτμὶς ἰτί· βὲ ἀγζηνήτα μούταϊμ ἀτζὴκ τουτούπ σουρετιντὲ ὅλ πεϊχουτλουγούν ἀπὲς κιουλμεκλιγινὶ κιοστερὶρ ἰτί.

Τρεμογιάννης Γεροστάθησι κιορτουκτὲ παρὰ ἰστετί. — Νὲ γιαπατζάκσην παραγὶ τεγιού σουὰλ ἰττὶ, γίνε ἰτζμὲκ ἰτζούνμου;—Νὲ γιαπαγίμ; τετὶ Τρεμογιάννης, πενὶ ζὰπτ ἰττὶ, λανὲτ ὀλσούν! βὲ νὲ κατὰρ ἰτζέρσεμ, ὄκαταρ ἰστέριμ!

Ποσούνὰ Γεροστάθης ἄτετα τατληληγὴ ἰλὲ πουνὰ πιτζαρὲ χαλινὶ κιοστερτί·ποσούνὰ βὰτ ἰτιντίκι ἔγερ ἰσρεττὲν φεραὰτ κελὶρ ἰσὲ κεντουσινὶ πεσλεγετζέκ. Τρεμογιάννης γίνε παρὰ ἰστὲρ ἰτί· βὲ τζούν κι Γεροστάθης παρὰ βερμεγὶ ἰστέμετι, πασλατὴ ἀρτὴκ ἐκσὶκ σοϊλενμεγὲ κουφούρ βὲ πὲτ τζεβαπλὲρ πουσκουρμεγέ.

—Πουντὰν ούμουτ γιὸκ τετὶ Γεροστάθης βὲ ἱλερουλετὶ, πιζλέρτε ἀρκασὴ σηρά. Νὲ κατὰρ ἰτζὲρ ἰσὲ, ὄ κατὰρ ἰστέρ! χακκὴ βάρ! Πούτουρ τζεμὶϊ κιοτουλουκλερὶν βὲ τακσιρατλαρὴν κανόναση! Ἔγερ τογτουκλαρηντὰ πογούλμαζλὰρ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ισὲ, ἱlερουlερlὲρ bὲ χὲρ κιοὺν ταχὰ ζιατὲ χαχὶς ἱlὲ ἀρ
ταρlάρ. Νάσηl κι πὶρ γιουτζὲ μαχαlτὲν πὶρ ἀγὴρ τὰ
πρακτηγηντὰ γερὲ γιακlαστήκτζα τζαπουκlουγουνού
χουτζμού ἀρτὰρ ἰσὲ, ὄἱlετζε ἱllετlερτέτε τήπκηση ζούχ
ἰτὲρ.

Ηού τιlεντζὶ Τρεμογιάννης, τετὶ Γεροστάθης, Ζάγο
ραlη πὶρ ζεγκὶν τζορπατζηνὴν ὀγlού ἰτί. Σχολείοντα πί
ραζ κεντιντὲν πογιουκlὲρ ἱlὲ ιούlφὲτ ἀlτὴ,lάκιν κονουσ
μαζτὰν ἐbbελὶ μεσρεπlερινὶ τεφτὶς ἴτμετι bὲ τζούνκ
χὶτζ πὶρ ναζιρὶ γιὸκ ἰτὶ, ἀνlὲρ ἱlὲ ιούlφετlερινὶ καbιlε
στιρτὶ, bὲ ἀνlερτὲν κουτζτζούκ ὀlτουγού ἐτζιlτὲν ἀνlερ
ἰμρενμεγὲ τζὰχτ ἰτὲρ ἰτί. Ἴμτι πασlατὴ ἀνlὲρ κιπὶ του
τούν bὲ σαράπ ἰτζμεγὲ, ἄσlατζα μουlεαχαζὰ ἰτίνμεγερεκ
κι πού ταρὶκ ἱlὲ πετερινὶν ἀκτζαlερινὶ χακσὴζ bὲ πό
γερὲ σὰρφ ἰτίγιορ, bὲ ἰσρὲτ ἱlὲ σερχοσlουγούν χαρα
πατlὴ ἐνισινὲ κιρέγιορ. Ἐbbελιντὲ τουτούν πεϊνινὶ πού
lαντηρήγιορ ἰτὶ, σαράπτα ἀγζηνὴ ἐκσιτὶπ χὸς κιορουνέ
μεγιορ ἰτί· lάκιν πού χαπερlὲρ ἰσκιὰτ ἰτέμετιlερ τὲρκ
ἰτμεγέ· bὲ πάχουσους ζηττηνὰ τζὰχτ ἰττίκι κεντιντὲν
κεμαlεττέτε μεσρεπσιζlικτέτε πογιούκ ὀlανlαρτὰν ἀσαγὰ
κιορούνμεσιν. Ἀζὰρ ἀζὰρ σερχοσlουγὰ τουστού, bὲ χὲρ
πὶρ ἰσὲ bὲ χηζμετὲ χαϊρσὴζ ὀlτού. Ἀζ bακὶτ σαρφηντὰ
πετεριντὲν καlὰν πίτουν maλὶ σαράπ ἱlὲ ἰτζτὶ bὲ τουτούν
ἱlὲ γιακτή. Bὲ Ζαγόρανην χανετὰν bὲ ζατὲ ἐblιατὴ πόἱ
lετζε τζουνούν τιlεντζὶ ὀlτού. Πὶρ bακὶτ ἀκιlτανὲ bὲ
σαγlὰμ Ἰωάννης, σίμτι πόἱlετζε ζαἱφ, κιὸρ, ἀκηlσὴζ
τιτρὲκ Γιάννη ὀlτού. Ἰσρὲτ bὲ σερχοσlούκ σαγlηγηνὴ
χαράπ ἰττιlὲρ, κιοζουνού τζηκαρτηlὰρ, ἀκlηνὴ bὲ πίτουν
bιτζουτινὶ τζεζlιπ τι·ρὲκ ἰττιlέρ, χάττα πεϊχούτ bὲ τιbα
νέτε ὀlτού, bὲ πιτζαρὲ τιτρὲκ τιbανελlὶκ τενιlὲν κορ
κουlού ἀlεπέτε ἀγρατή.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[64b]

Ποὺ τζεβαπλαρτὰν μαατεὰ ἄρτηκ χὶτζ πὶρ σέϊ σοϊλέμετι πιζλερὲ Γεροστάθης, ἔγιτζε πιλερέκ κι Τρεμογιάννηαιν κεντουσὶ βὲ νακλιετὶ πιζλερὲ ἐγιτζὲ τεεσὶρ ἰττὶ, βὲ ἰσρετὶ πιζλερὲ τερετζεσὶζ ἰκραχλὴ κιοστερτί.

Βὲ ὅλ κιουντέτε σοὺ σερχοσλοὺκ ἰτζοὺν ὁλὰν πεϊτλὲρ ἴλὲ ἀιρηλτήκ.

» Ἐβλιάτη ἰσρετὶν τεγεγὶμ σανὰ,
» Καρηντασὴ ὁλοὺρ τιβανελερίν.
» Κιὸρ σερχοσλοὺκ ἰλὲ ἰζζετὶ καλμὰζ,
» χὲρ πὶρ πιτζαρὲ πισανελερίν,
» Κουλαουζλὰρ χερτὲμ τεβαπιλερὶν,
» Ἐντζαμι πεκτζισὶ ὁλοὺρ μεϊχανελερίν.

Λ.

ΤΕΧΑΙΚΕΛΙ ΑΡΚΑΔΑΣ.

« Ἐν ὀργῇ μήτε τι λέγειν μήτε πράσσειν.» (Πυθαγ.)
« Ἰσφκελὶ ἰκὲν χὶτζ πὶρ σέϊ νὲ σοϊλὲ νέτε γ ἀπ.»

Γεροστάθης τζὸκ τεφὰ Σχολείονα τὲρς βακτιντὲ κελὶρ βὲ πογιοὺκ τηκκὰτ ἰλὲ ταρὶφ ἰτὲν διδάσκαλοσλαρήτα, τεφτὶς ὁλουνὰν σαγιρτλερίτε ἐσιτὶρ ἰτί· βὲ ζιαρετὶ ἰλὲ διδάσκαλοσλαρη γαϊρετὲ, σαγιρτλερίτε χαχισὲ κετιρὶρ ἰτί.

Κιουνλερὶν πιρισιντὲ Ἑλληνικὴ Ἱστορία, γιάνι Γιουνὰν Τεβαριχινὶν τερσὶ πασλὰρ ἰκὲν κελτί. Διδάσκαλος ἀτὲτ οὐζρὲ πιλὲτ τζεκτὶ, βὲ χατηρημτάτηρ, πιλὲτ πανὰ τουστού. Σαλαμίνατεκι ὁλὰν χάρπι παχριγὲ βὲ σεφινὲ χουσουσιντὲ ὁλὰν χικιαγεγὶ νακλ ἰτετζὲκ ἰτίμ.

— Σοϊλὲ πακαλήμ, λογιώτατε, (γιὰ μαντηκ), τετὶ δι-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[65a]

δάσκαλος, Σαλαμίνατε ὀλὰν μουχαρεπεγί· πέντε καρσή-
λὴκ βεροὺπ χέμαν σοὺ κιπὶ σεϊλετίμ.

Θεμιστοκλῆς Σαλαμίνατε.

Ἐφιάλτησιν γαμαζληγὴ Ξέρξησε Θερμοπύλαινιν τὰρ
πογαζηνὴ ἀτζτηκτὰ, Ἑλλάδαγια χεσαπσὴζ ἀσκιαρλερὶ
ἰλὲ γιορουγιοὺς ἰττὶ τζεμίϊ ραστ κελτιγινὶ βαχσὶ ταρὶκ
ἰλὲ γιάγμα βὲ χαρὰπ ἰτερέκ.

Ἄθηναληλαρ ὅλ βακὶτ χεμσεχριλερὶ Θεμιστοκλησὶ σε
ρασκιὰρ νὰσπ ἰττιλὲρ. Θεμιστοκλῆς ζὰνν ἰτὲρ ἰτί κι κε-
μιλὲρ ἰλὲ ταχὰ ζιατὲ κολάϊ χελὰς ὁλὰ πιλιρλὲρ, βὲ κα-
ρατὰν Ξέρξησιν χεσαπσὴζ ἀσκιαρλερινὲ καρσὴ τουρματὰν
ἰσὲ, τεργιατὲ μουχαρεπεγὲ σηραλὴ πὶρ μαχὲλ σετζὶπ
τζὲγκ ἰττικλεριντὲ τουσμενὶ ταχὰ κολάϊ γεγγὲ πιλιρλέρ.
Ἀννὴν ἰτζοὺν χεμσεχριλερινὶ ἰζλὰμ ἰττίκι, Ἄθηναγη του-
σμανὰ πρακσηνλὰρ, βὲ τισέχλιλερι τζοτζουκλὰρ βὲ ἰχτὶ-
γιαρλὰρ ἰλὲ Πελοπόννησοστακι Τροιζήναγια κιοντερσινλὲρ,
τζεγκὲ λαὶκ ὁλανλέρτε τζὲγκ κεμιλερινὲ κιρσινλέρ.

Ἔχλι πασιρὲτ Θεμιστοκλῆς Μαραθώνανην τζεγκινὶ
Ἀτζὲμ τζεγκινὶν νιχαγετὶ πελλέμεγιουπ, ταχὰ σάϊρ τζε-
σὶμ τζεγκλερὶν πασλανκητζὴ πελλὲρ ἰτί· ἀνὶγν ἰτζοὺν ὁλ
βακιττὲν χεμσεχριλερινὶ ἰσκιὰτ ἰτμὶς ἰτίκι Λαύριον τενιλὲν
μαχαλτακὶ ματενὶν κουμουσουνοὺ μαπεϊνλεριντὲ τακσὶμ
ἰτμετὲν βὰζ κετζὶπ, ὅλ ακτζελερὶ τζὲγκ κεμιλερὶ για-
πηλμασηνὰ σὰρφ ἰτσινλέρ. Βὲ πόϊλετζε μεμλεκιατηνὴν
πού τεχλικελὶ σηρατὰ ἰκὶ γιούζ τζὲγκ κεμισὶ βὰρ
ἰτὶ, ἀνλερέ κι τζούμλε τζεγκὲ γιαρὰρ Ἄθηναληλαρ
κιρτιλὲρ, βὲ Θεμιστοκλῆς πουνλαρὴ Σαλαμῖνα ἀτασηνὴν
βὲ Ἀττικηνὶν ἀρασηντακὶ τὰρ πογαζὰ κουλαουζλατή·
Ηού πογαζτὲ ἰτὶ ὁπιρ Ἑλληνοσλαρὴν τονανμαλερίτε
Σπάρτηνιν καπτὰν πασὰσὴ Εὐρυβιάδησὶν ρεϊνὶν ἀλτηντά.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ξέρξης χεσαπσὴζ ἀσκιαρὴ ἰλὲ πίλμαγιε Θερμοπύλαιτεν νίχαγετ Ἀθηναγια κελτὶ, βὲ Ἀθηναγη πὸς πουλοὺπ γιακτὴ βὲ χαρὰπ ιττί. Ὁ σηρατὰ τονανμασήτα Ἑλλάδαγην κιοὺν τογοὺ ταραφηντακὶ κηγιλαρηνὴ κετζίπ, Ἀθηναγην λιμανὴ Φάληρονα κελτί.

Ὅλ βακὶτ Εὐρυβιάδης βὲ ὄπιρλερι καρὰρ βερίγιορ ἰτιλέρ κι κεμιλερὶ ἰλὲ Σαλαμίνατεν Πελοπόννησοσουν πογαζηνά, γιάνι Ἰσθμὸς τενιλὲν μαχαλινὲ κιτσινλέρ. Ἔμμα Θεμιστοκλῆς μουλεαχαζὰ ἰτερέκκι Ἰσθμοσοὺν ἀτζὴκ τενιζιντὲ Ἀτζεμλὲρ πογιοὺκ βὲ τζὸκ κεμιλερὶ ἰλὲ Ἑλληνοσλαρὴν ἄζ βὲ κουτζτζοὺκ κεμιλερινὶ κόλαϊτζατζηκ τζεβρὲ ἰτὶπ τελὲφ ἰτὲ πιλιρλὲρ ἰτὶ, Σαλαμίνατε κουρουλὰν τζὲγκ μετζλισιντὲ Εὐρυβιάδησι βὲ ὄπιρ παὰτζηλλαρὴ Σαλαμίνανην τὰρ πογαζηντὰ καλμαλαρὴ τζὸκ φαϊτελλὶ ὀλτουγουνὰ ἰζλὰμ ἰτμεγὲ τζὰχτ ἰτὲρ ἰτί. Ηοὺ μετζλιστὲ Εὐρυβιάδης γαζαπλενοὺπ μουαννὶτ ταρὶκ ἰλὲ ἀσασηνὴ καλτηρτὴ βὲ Θεμιστοκλησὶ βουρμαγὶ ἰστετί· λάκιν Θεμιστοκλῆς ἀσλατζα τελασελένμεγερεκ τετί· «Βοὺρ, λάκιν ἐσίτ.» Βὲ τζούνκι Θεμιστοκλῆς Εὐρυβιάδησι βὲ ὄπιρλερινι τζεβὰπ ἰλὲ ἰσκιὰτ ἰτέμετι, σοὺ φιτνελιγὶ κουλλανὶτήκι Ἑλληνοσλαρὴ ὀρτὰ καλμακληγὰ μετζποὺρ ἰτσίν. Κίζλιτζε Ξέρξησε χαπὲρ κιοντερτί κι Ἑλληνοσλαρὴν τονανμασὴ τὰρ πογαζτὰν κατζμαγὰ νιγὲτ τουττοὺ, βὲ ἀνὶν ἰτζοὺν κετζικμεκσὶζ πογαζὴ τζεβιρσίν κι χὶτζ πὶρ κίμσε φιρὰρ ἴτμεσιν. Ξέρξης ἰναντὶ, βὲ ζὰνν ιττί κι μεσχοὺρ Θεμιστοκλήσὲ σάϊρ Ἐφιάλτησὶρ. Ἴμτι τέρακαπ ἔμρ ἰττὶ κεμιλερινέκι Σαλαμίνανην τὰρ πογαζηνὴ τζεβιρσινλὲρ βὲ Ἑλληνοσλαρὴν κεμιλερινὶ τελὲφ ἰτσινλέρ.

Σετζαατλὴ Θεμιστοκλῆς χερνέκι κιοζετὶρ ἰσε ἰτὶ κερτζεγὲ τζηκτή. Δουσμενλερὶν τονανμασὴ γερὶν ταρληγηντὰν τουμτὲν Ἑλληνοσλαρὴν οὐζέρινὲ χοὺτζμ ἰτέμετι,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ζίρα ὅλ τὰρ μαχαλὲ πὲκ ἄζ κεμιλὲρ σηγὰρ ἰτιλέρ. Πού κεμιλὲρ μεϊτανὰ τζηκτηκλαρὴ ἰλὲ Ἑλληνοσλαρταν κόλαϊτζα τελὲφ ὁλούρ ἰτιλέρ· βὲ τελὲφ ὁλανλερὶν γερινὲ σάϊρ σεφινελὲρ κελὶρ ἰτιλέρ· λάκιν πουνλάρτα ὅ χαλὲ τουσέρλὲρ ἰτί. Βὲ πόϊλετζε τζὲγκ τεκμὶλ ὁλτού, τουσμανὴν τονανμασὴ τελὲφ ὁλτού, πακὶ καλὰν κεμιλέρτε φιρὰρ ἰττιλὲρ, μουζαφφὲρ ἑλληνοσλαρτα ἀρκαλαρηνὰ τουσούπ κοβαλαμαγὰ πασλατηλάρ.

Ἀτζεμιστανὴν μαγρούρ πατισαχὴ Ξέρξης Ἀττικηνὶν κηγισηνὰ γιουτζὲ κουρσού κουρούπ τζεγκὲ σεγὶρ ἰτὲρ ἰτί. Λάκιν Ἑλληνοσλαρὴν τελεφινὶν γερινὲ κεντισινὶν πογιούκ τονανμασηνὴν φενὰ βὲ ρεζίλ ταρὶκ ἰλὲ κατζτηγηνὴ κιορτουκτὲ ούμιτσιζλιγὲ κελτὶ, κορκτού βὲ Ἀσίαγε κερὶ φιρὰρ ἰττί.

Πόϊλετζε Θεμιστοκλῆς πιτούν Ἑλλάδαγι πού μετὶν τζεγκτὲ χαλεὰς ἐϊλετὶ, πούκι Χριστοστὰν τιὸρτ γιούζ σεξὲν σενὲ ἐββὲλ ζούχρ ἰττὶ, γιάνι Μαραθώνατεκι καβγατὲν ὅν σενε σογρά.

Πού νακλιετὶ τεκμὶλ ἰττιγιμτὲ, τηκκὰτ ἰλὲ τιγγλεγὲν βὲ πάζεν τασλὰκ πασηνὴ τογρού σοϊλετιγιμὶν ταστηκὴ βὲ πανὰ γαϊρὲτ βερμὲκ ἰτζούν σαλλαγιὰν Γεροστάθης διδάσκαλοσταν ἰζὶν ἰστετίκι πανὰ πὶρ σουὰλ ἰτσὶν, βὲ ἰζινὶ ἀλτηκτὰ σουὰλ ἰττὶ πανά.

— Θεμιστοκλησὶν κάνγι φαζιλετὶ ζὰνν ἰτέρσιν κι Σαλαμίνατε κι χαρακετὲ σεπὲπ ὁλούπ Ἑλλάδαγι χελὰς ἰττί;

Πίραζ μουλεαχαζὰ ἰττικτὲ τετίμ κι Θεμιστοκλησὶν φιρασετὶ σεπὲπ ὁλτού.

— Βὲ πού φιρασετινὶ νάσηλ κιοστερτί;

— Βακτηντὰ ὅλ ἰκὶ γιούζ κεμιλερὶ χαζηρλαγὶπ, Ἀθηναγὴ πρακτηρὴπ, τενιζὶ ταχὰ ἐβλιὰ πελλεγιούπ Σαλαμίναγην τὰρ πογαζηνὰ σζὲμ ἰτμεκλιγὲ γαϊρὲτ ἰτμεσὶ ἰλε.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[66b]

---Πουνλαρὴν τζεμίϊσι φιρασὲτ ἰλὲ ὀλτουλὰρ, βὲ ἐγιοὺ ὀλτουλὰρ, τετὶ πανά· λάκιν ζὰνν ἰτμέζμισιν κι πουνλαρὴν τζεμίϊσι ποσὰ κἰτετζεκλὲρ ἰτὶ, ἔγερ Εὐρυβιάδησιν γαζεπλενοὺπ ἀσασηνὴ καλτηρτηγὴ βακιττὲ Θεμιστοκλήστε γαζεπλενσὲ ἰτί ;

— Βὲ νίτζουν ; τετὶμ Γεροστάθησε. — Ὅτα πανὰ σοὺ κιπὶ καρσηλὴκ βερτί.

— Ἔγερ Θεμιστοκλῆς ἰοφκελὶ ὁλσὰ ἰτὶ, βὲ ἰοφκεσινὶ ζὰπτ ἰτετζὲκ γερτὲ, ὅλ ἰλλεττὲν ζὰπτ ὁλουνσὰ ἰτὶ, ἔγερ φιρασὲτ βὲ μεμλεκιατηνὴν μουχαππετὶ Εὐρυβιάδησιν πὲτ μουαμελὲ ταρικιντὲν βὲ ἀπὲς χαρακετιντὲν χακκή ἰλε γαζεπλενὲν τζανηνὴ μιλαϊμλάτμαμης ὁλσὰ ἰτὶ, ἔγερ πούτα γιανσὰ τουτουσσὰ ἰτὶ, νάσηλ κι Εὐρυβιάδης γιαντὴ τουτουστοὺ ἰσὲ, ὅλ βακὶτ τελασελενμεκσὶζ ὅλ μεμλεκιατ οὐγουρουνὰ κεντὶ νεφσὶ ἰτζοὺν ἄσλατζα βαζιφὲ ἰτινμὲζ ἰτιγινὶ ἰσπὰτ ἰτὲν μετὶν τζεβαπλερὶ σοϊλεμὲζ ἰτί, « Βοὺρ, λάκιν ἐσὶτ, » ἄντζακ πούτα κηλητζηνὴ τζεκετζὲκ ἰτὶ Σπαρτιάτησλεριν Καπτὰν πασασηνά· βὲ ἰοφκεσινὶν ἀλεβιντὲ πέλκι γιαραλαγιατζὰκ ἰτὶ, πέλκι ἰολτουρετζὲκ ἰτί. Ὅλ βακὶτ Σπαρτιάτησλερ βὲ ὅπιρ Πελοπόννησοσλουλαρ Θεμιστοκλησὶν βὲ Ἀθηναληλαρὴν χακκηντὰ γαζεπλενετζεκλὲρ ἰτὶ, βὲ ἰοφκελερινὶν ἀρασηντὰ Ἀτζεμλερὶ βὲ οὐζερλεριντὲ ἀσηλὰν τεχλικεγὶ οὐνουτοὺπ πὶρ πιρλερινὶ πογαζλαμαγὰ βὲ καρτὰς κανὴ τιοκμεγὲ πασλαγιατζακλὰρ ἰτιλὲρ, βὲ πὸϊλετζε Σαλαμίνατε Ἀτζεμλερὶ τελὲρ ἰτετζὲκ γερτὲ, Ἕλληνοσλαρ Ἕλληνοσλαρτὰν χαρὰπ ὁλατζακλὰρ ἰτιλὲρ, βὲ ὅλ βακὶτ νὲ Ἀθηναληλαρην ἰκὶ γιοὺζ κεμιλερὶ, νέτε μεμλεκιατλαρηνὴ πρακτηκλαρὴ, νέτε καχρεμανληκλαρὴ, νέτε Σαλαμίνανην τὰρ πογαζὴ Ἑλλάδαγι χαλεὰς ἰτὲ πιλιρλὲρ ἰτί.

Νὲ τέρσιν; τετὶ πανὲ Γεροστάθης, γιὰ τὸς, ζὰνν ἰτμέζ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μισιν κι ἔγερ Θεμιστοκλῆς γαζεπλενσὲ ἰτὶ Σαλαμίνανην μεσχοὺρ τζεγκὶ ἀταλαρημηζὴν Τεβαριχινὶν σανὴ σιοχρετὶ ὄλμαγιατζακ ἰτὶ, Ἑλλάδα Ἀτζεμλερὶν πογιουντουρουγουνοὺν ἀλτηντὰ σερπεστλιγὶ, ἴλμὶ, σεχριλιγὶ γαὶπ ἰτετζὲκ ἰτί ;

— Ὤ ! ἐλπέττε, χακκηνὴζ βὰρ τετὶμ, βὲ γεριμὲ ὀτουρτούμ. Γεροστάθησττε γίνε τετί,

— Κιορούγιορσουνουζ, γιὰ σεβκιλὶ τζοτζουκλαρὴμ, νὲ κατὰρ κορκουλοὺ πελαλὲρ κετιρὲ πιλὶρ πὶρ γιάληνηζ ἀτεμὶν πὶρ τακηκαλὴκ ιὸφκεσὶ πιτοὺν πὶρ μιλλετέ ; Εὐρυβιάδησιν γαζαπὴ Ἑλλάδαγι χαρὰπ ἰτὲ πιλὶρ ἰτὶ, φρασετλὶ Θεμιστοκληνὶν μιλαγιμληγήτα Ἑλλάδαγι Σαλαμίνατε χὲμ χαλεὰς ἰττὶ χὲμ σανλαντηρτή. Χάκεζα ὃν σερασκιαρλαρὴν παστζηλλὴκ ἰττααση Ἑλληνοσλαρην σερπεστλιγινὶ Μαραθώνατα τελὲφ ἰτὲ πιλὶρ ἰτὶ, λάκιν Ἀριστείδησιν ἀλτζὰκ κιονουλλουλουγοὺ πουνοὺ ἔββελαν Μαραθώνατα χαλεὰς ἰττὶ, σάνιεν Πλάταιατα, νάσηλ κι τερσινιζὶν ἰλερουσινὲ βαρτηγηνηζτὰ κιορετζέκσινιζ. Ἴμτι φαζιλετλὲρ βὲ γίοκκι καχρεμανλὴκ βὲ σιλαχλὰρ χαλεὰς ἰτερλὲρ μιλλετλερί· φεναληκλὰρ βὲ ἰλλετλέρτε ἀτεμλερίτε, σεχερλερίτε, πιτοὺν τζεμιατλερίτε τελὲφ ἰτερλέρ· « Μουτλούτουρλαρ μιλαϊμλὰρ, ζίρα πουνλὰρ γιὲρ γιουζουνοὺ ζὰπτ ἰτετζεκλὲρ, » τέγιορ πιζλερὲ Ἰησοῦς Χριστός τα σερὶφ Εὐαγγέλιοντα. Βάκαα μουτλοὺ κιορουντοὺ μιλαὶμ Θεμιστοκλήστε, ζίρα μιλαϊμληγὴ ἰλὲ Σαλαμίνανην τζεμίϊ σανηνὴ καζαντή.

Γεροστάθησιν πού τζεβαπλεριντὲν σογρὰ Διδάσκαλος Ἑλληνικὴ Ἱστορίανην μάθημασηνη ταρὶφ ἰττὶ βὲ Σαλαμίνατεκι ὁλὰν τζεγκτὲν σογρὰ ὁλὰν ζουχουρατλαρὴ νὰκλ ἰττί.

Μάθημαγι τεκμὶλ ἰττικτὲ, Γεροστάθης πασλατὴ Διδά-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σκαλος ίλὲ κιζλὶ λακηρτὴ ιτμεγέ· λάκιν ὅλ λακηρτητὰν χὶτζ πὶρ σέϊ ἐσίτμετικ φάκατ Διδάσκαλοσουν σοὺ τζεβαπλαρηντὰν ματεά.

— Χακκηνὴζ βάρτηρ, πέντε μούταϊμ πουνὰ τζὰχτ ιτέγιορουμ, βὲ πουντὰν σογράτα γαϊρὲτ ιτετζέγιμ κι χὰκκ ἀρζουνουζοὺ ιτζρὰ ιτεγίμ.

Νὲ πὲν, νέτε σάϊρ χοτζατασλαρημηζτὰν πιρισὶ ἀνναγιὰ πιλτὶ, ὅλ Γεροστάθησιν κιζλὶ τζεβαπὴ νενὶν οὐζερινὲ ιτιγινί· λάκιν σίμτι κηγιὰς ιτέγιορουμ κι σαλὶχ ιχτιγιὰρ Διδάσκαλοσα καμὲτ βερίγιορ ιτίκι Ἑλληνικὴ Ἱστορίαν φάκατ κουροὺ κουρουγιὰ ζουχουρατλαρηνὴ νὰκλ ιτμεγὲ καναὰτ ἴτμεσιν, ἀντζακ ἄϊριτζε πιζλερὶ μετζπούρ ιτσίν κι ἀταλαρημηζὴν φαζιλετλερινὲ βὲ κιοτουλουκλερινὲ τηκκὰτ ιτελίμτε, φαζιλετλερινὶ ιμρενελίμ, βὲ κιοτουλουκλεριντὲν σακηναλήμ· χὲρ πὶρ ζουχουρατὴν, χὲρ πὶρ τζεβαπὴν οὐζεριντέτε φεχμιμιζὶ βὲ καραρημηζὴ ἀληστηρσὴν, βὲ γιουρεκλεριμιζὶ τιουζελτσίν. Πουνλαρήτα κηγιὰς ιτέγιορουμ, ζίρα τζὸκ τεφὰ Γεροστάθησιν ἀγζηντὰν ἐσιττίκκι, ἰλίμ χὲρ νὲ βακιτ σαγιρτὶν φάκατ ἀκληνὴ γιουκλετὶπ, πουνοὺν ἄσλατζα φεχμινίτε ἀληστηρμαγὰ βὲ γιουρεγινίτε τουζελτὶπ ἰσλὰχ ιτμεγὲ τζὰχτ ιτμέζσε, πὲκ ἐκσὶκ γιαλαντζὴ βὲ πιτζαρὲ ἰλίμτιρ.

Γεροστάθης βὲ χηζμετκιαρή.

Ὅλ κίουν ακσὰμ οὐζερὶ χαλὶς τοστουμουζοὺν ζιαρετινὲ κιττιγιμιζτὲ, ὁτασηνὴ ἄλτ οὔστ ὁλμουὺς πουλτούκ. Γεροστάθης ἐλλερινὶ σοὺ τολοὺ πὶρ λεγὲν ιτζινὲ κοΐμουὺς τουρούγιορ ιτί· ἄτετα πὲκ πεγιὰζ ὁλὰν ρούπασηι πὲκ σιγιὰχ ιτί· ὁτασηνὴν κιλιμίτε λεκελενμὶς κιορουνούγιορ ιτί· βὲ πουνοὺν οὐζεριντὲ τεπσὶ, ἰπρὶκ, ποτῆρι βὲ πιάτα παρτζαλαρὴ πιρὶ πιρινὲ καρησὴκ ἀτηλμὴς τουρούγιορ ιτιλέρ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Χηζμετκιαρήτα μελὶλ βὲ γιουζοὺ κηζαρμὴς κιλιμὶ τεμιζ-
λεμεγὲ βὲ ὸταγὶ τουζελτμεγὲ σαβασήγιορ ἰτί.

— Γιασασὴν μιλαὶμ Θεμιστοκλῆς Ἑλλάδαννην χαλεασ-
τζησή! τετὶ κιουλερὲκ Γεροστάθης πιζλερὶ κιορτουγοὺ
ἴλε. Ἑλλάδαγι βοὺρ λάκιν ἐσὶτ τζεβαπλερὶ ἰλὲ χελεὰς
ἰττικτὲν σογρὰ, πενίτε πού κιοὺν ιὸφκενὶν ἀσηλσὴζ ἰλλε-
τιντὲν κουρταρτή.

— Νὲ ζοὺχρ ἰττί; σουὰλ ἰττίκ· ὸτα τετί.

— Ἄζ ἐββελτζὲ χηζμετκιαρὴμ καχφεμὶ κετιρτί· λά-
κιν τεπσιὶ ὸκαταρ σαϊκησὴζ τουτάγιορ ἰτί κι χάττα ἐλιν-
τὲν οὐζεριμὲ τουστού· καϊναμὴς καχβὲ ἐλλεριμὶ γιακτὴ
βὲ ρούπαλεριμὶ βὲ κιλιμὶ κιρλεττὶ, τζεμίϊ πιάτολαρ βὲ
ποτήριλερ κηρηλτηλὰρ κιορτουγουνοὺζ κιπί. Κὰν τέρακαπ
παόημὰ τζηκτὴ, βὲ χαζὴρ ἰτὶμ γαζεπλενμεγὲ βὲ ιὸφκεμὶν
ἀρασηντὰ πέλκιμ φενὰ βὲ ἀπὲς κελαμλέρτε σοϊλεγιετζὲκ
ἰτὶμ, βὲ πέλκι χηζμετκιαρημήτα τογιοὺπ πεϊχοὺτ καφα-
σηνὴ κηρατζὰκ ἰτίμ· λάκιν τζὸκ σουκοὺρ πού κιουν Σχο-
λείονα κελμεμὲ, τέρακαπ χατηρημὰ Θεμιστοκλησὶν σὸλ
τζεβαπλερὶ κελτιλὲρ «Βοὺρ, λάκιν ἐσὶτ,» τεκαγιοὺτ ἰτ-
τιμ κι σαπρηνὴ βὲ μιλαϊμληγηνὴ ἰμρενοὺπ σαχὶχ βὲ
λαὶκ σιλσιλεσὶ κιορουνείμ. Πόϊλετζε ιὸφκεμὶ ζὰπτ ἰτμεγὲ
ιὸχτετὰρ ὸλτοὺμ, βὲ σάϊρ πὶρ σέϊ σοϊλέμετιμ. Εὐρυβιάδης
χηζμετκιαρημὰ φάκατ σοοὺκ σοὺ ἰλὲ λεγὲν κετιρσὶν τετίμ
κι χασλανμὴς παρμακλαρημὴ σερινλετείμ.

Πλάτων βὲ Ξενοκράτης.

Σίμτι, τετὶ Γεροστάθης ἐλλερινὶ μούταϊμ σοοὺκ σου-
γιοὺν ἰτζερισιντὲ τουταρὰκ, χατηρημὰ κελτί κι Πλάτω-
νατα τηπκησὴ ζοὺχρ ἰττί. Ποὺ φαζιλετλοὺ Σωκράτησιν
σαγιρτὶ κιουνλερὶν πιριντὲ χηζμετκιαρηνὰ χιττετλεντὶ,
λάκιν ιὸφκεσινὶ ζὰπτ ἰτοὺπ χηζμετκιαρηνὰ χὶτζ πὶρ σέϊ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σοϊλέμεμεγε βὲ γιάπμαμαγα κατὶρ ὸλτού. Πού κιπὶ ἰτὶ Σουσὰμ ἀτασηνὴν φεϊλεσοφού Πυθαγόρασην γαζεπλενενλερὲ ὸλὰν τενπιχὶ, γιάνι γαζεπλερινὶν ούζεριντὲ νὲ πὶρ σέϊ σοϊλεσινλὲρ νέτε πὶρ σέϊ γιαπσηνλάρ. Πλάτων γαζαπηνὴ ζὰπτ βὲ τεσκὶν ἰτμεκτὲ ἰκὲν, σαγιρτὶ Ξενοκράτης κιρτί. Ἴμτι πουνὰ ρετζὰ ἰττί κι χηζμετκιαρηνὴ ὅ τιογσούν.—Βὲ σὲν νίτζουν τιόγμεγιορσουν ; σουὰλ ἰττὶ Ξενοκράτης. — Ζίρα πὲν ιὸφκελίμ, τετὶ ἀλὶμ Πλάτων, τζούν κι γαζαπὶν βὲ τζεμίϊ ἰλλετλερὶν φενὰ βὲ χαραπατλὴ μακσουλλαρηνὴ πιλούπ φιρασετὶ ἰλὲ πουνλαρὴ ἀλτ ἰτμεσινὶ πιλὶρ ἰτί.

Ἰοφκενὶν σερχοσλουκτὰν φερκὴ γιόκτουρ, τετὶ σαλὶχ ἰχτιγιάρ. Νάσηλ κι σερχοσλούχ βιτζουτὶ βὲ σαγληγὴ χαρὰπ ἰτὲρ ἰσὲ, ὅϊλετζε γαζαπληλάρτα τζὸκ τεφὰ σαγληκλαρηνὴ βὲ ιὸμουρλερινὶ ταχὶ χαρὰπ ἰτερλέρ. Οὐσλουπλού βὲ ἰζζετλὶ ἀτεμλὲρ νάσηλ κι σερχοσλαρὴ ἰκρὰχ ἰτερλὲρ σὲ, ὅϊλετζε γαζαπὴν ἰλλετινὲ μουπτελεὰ ὸλανλαρήτα ἰκρὰχ βὲ νεφρὲτ ἰτερλὲρ βὲ ἀνλερτὲν κατζαρλάρ.

Πὶρ κιμέσνε γαζεπλεντιγιντὲ κὰν πασηνὰ τζηκάρ· σάνιεν πεϊνὶ σηκησὴρ, βὲ τζεμίϊ σινιρλερὶ τζεζιλούπ πεϊχούτ ὸλουρλάρ· ἀνὶν ἰτζούν ὅλ βακὶτ τὶλ τουτουλούρ, τισλὲρ κητζηρταρλὰρ, κιοζλὲρ τησαρὴ τζηκαρλὰρ, ἀζαλὲρ τιτιρερλὲρ, βὲ ἀλεφινὶν ἰτζιντὲ νὲ σοϊλετιγινὶ πιλὶρ, νέτε γιαπτηγηνὴ, βὲ τελὶ βὲ σερχὸς κιπὶ ἀκληνὴ γαὶπ ἰτὲρ, βὲ τιβανὲ, τεχλικελὶ βὲ τζὸκ τεφὰ τζεζαγιὰ μουσταχὰκ τζεβαπλερὲ βὲ ἀμελλερὲ τουσέρ.

Ἴμτι σερχὸς χὲρ κάνγι τζουνχαλαρὰ μουπτελεὰ ἰσὲ, ἀνλερὲ μουπτελεάτηρ ιὸφκελίτε· κουφουρλὲρ, τιογμεκλιχλὲρ, γιαραλαμακληκλὰρ, κανλὰρ, ἰότὲ σερχοσλουγούντα γαζαπήντα μεϊβελερί.

Βὲ πάχουσους ἀλὶμ χεκιμλὲρ πανὰ τασὶϊχ ἰττιλέρ κι

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τερετζεσὶζ ιὸφκὲ σεπεπινὲ τζὸκ τεφὰ ζοὺχρ ἰτὲρ κι μούστακιλ ἀκηλλαρηνήτα γαὶπ ἰτερλὲρ, ιὸμουρλερινίτε, ζίρα γαζαπὴν πασὰ τοπλατηγὴ τζὸκ κανὴν σεπεπινὲ ταμλαγιὰ βὲ νουζοὺλ ἰλλετινὲ ὀγραρλάρ.

Ἀγρὰτζ Κουτζονίκας.

Πάκην χοτζατασηνὴζ Κουτζονίκασα· πιτζαρενὶν πὶρ ἀγιαγὴ τοπάλτηρ, βὲ σιττετλὶ κὴς ὀλτουγουντὰ τζετὶν ἀτζηλὰρ σεζινὶρ, βὲ χεφτελέρ ἰλε γιατακτὰ καλήρ.

Κουτζονίκασην τζεμἰὶ πού πιτζαρελικλερινὶν σεπεπὶ νέτιρ; πέλκι νέτε πουνοὺν χατηρηντάτηρ σεπεπὶ, νέτε σὶζ πιλίρσινιζ. Πὲν χουλὶς πετεριντὲν ἐσιττὶμ, βὲ σοϊλεγετζέγιμ σιζὲ, χὲρ νὲ κατάρτα ἐσιττιγινιζτὲ ἀτζηνὴπ τεεσοὺφ ἰτετζὲκ ἰσενίζτε. Ἔμμα τζὸκ τεφὰ ἀτζηλάρτα πιζλερὲ φαϊτὲ ἰτερλὲρ, ἀτζὴ μουαλιτζελὲρ κιπί.

Κουτζονίκασιν πὶρ πιογιοὺκ καρτασὴ βὰρ ἰτὶ, ἰκισίτε κουτζτζοὺκ ἰκὲν κιουνλερὶν πιρισιντὲ ἐβλερινὶν αὐλησιντὲ τεπσὶ ὀγιουνοὺ ὀϊνὰρ ἰτιλέρ. Κουτζονίκας κουτζτζοὺκ βὲ τελὶ ὀλτουγοὺ ἰτζοὺν, καρτασηνὴ ἰντζιτμεγὶ ἰστὲρ ἰτὶ, βὲ ὅ χὲρ νὲ βακὶτ τεπσισινὶ ἀτατζὰκ ὀλοὺρ ἰσὲ ἰτὶ, ἀρκασηντὰν κιτὲρ ἄγγσηζταν κολουνοὺ τεπὲρ ἰτί κι καρτασὴ νισανηνὴ βουράμασην. Ποσουνὰ καρτασὴ κουτζτζοὺκ Κουτζονίκασα τααζὶρ ἰτὲρ ἰτὶ γαζεπλενερέκ· ἰνὰτ Κουτζονίκας ραχὰτ τουρατζὰκ γερτὲ ταχὰ ζιατὲ καρτασηνὴ χιττετλεντὶρὶρ ἰτί. Ἰοφκεσινὶν οὐστουντὲ ἐλιντεκὶ τεπσὶ Κουτζονίκασην οὐζερινὲ ἀτὰρ, βουροὺρ, ἀγιαγηνὴν κεμιγινὶ κηράρ.

Ὅλ βακιττὲν Κουτζονίκας τοπὰλ βὲ ἰλλετλὶ καλτὴ, πουνοὺ καραρσὴζ σεβὲν καρτασήτα κεϊφσιζλεντὶ, βὲ πίραζ κιουνλερτὲν σογρὰ πεὶν οὐχουνετιντὲν ιὸλτοὺ, βὲ πού ἰλλὲτ χεκιμλερὶν τεφτισίντζε καραρσὴζ ιὸφκετὲν πεϊτὰ ὀλτού.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ηοὺ χικιαγετὲν σογρὰ ἀρκατασημὴζ Κουτζονίκας φιργατὰ κελοὺπ ἀγλατὴ, ζίρα σίφταχ ὅ βακὶτ ἐσιτίγιορ ἰτί κι καρταση βὰρ ἰτὶ, βὲ κεντουσινὶν σεπεπινὲ βεφὰτ ἰττί· πιζλέρτε ἀτζησὴπ σικοὺτ τουρούγιορ ἰτὶκ, μουλεαχαζὰ ἰτινερέκ κι τζούμλεμιζ ἄζ τζὸκ ιὸφχὲ ἰλλετινὲ μουπτελάϊζ, πουνούν κι πιτζαρὲ βὲ ἀτζημαγὰ σαγιὰν βουκουατλερὶ πιζλερὶ ὄκαταρ κορκουττουλάρ.

— Ἀτζήνμαϊν, γιὰ ἐβλιατλερὶμ, ιὸφκενὶν κορκουλοὺ ζουχουρατλαρηνὴ τουσουνερὲκ, τετὶ πιζλερὲ ὅλ βακὶτ ἰχτιγιὰρ, ζίρα πὲκ κολάϊτηρ ιὸνουνοὺ ἀλμακλὴκ, βὲ ὅλ ζουχουρατλερτὲν χὴβζ ὀλμακλήκ. Φάκατ καννηνὴζ πασὴνηζὰ σητζηράγιορ ἰτουγινὶ σεζιντιγινιζτὲ ἀζὶμ Θεμιστοκλησὶ, Πλάτωνου, ἀλὶμ Πυθαγόρασην νασιχατηνὴ, Κουτζονίκαση χατηρηνηζὰ κετίριν, βὲ τέρακαπ κὰν πασλαγιατζὰκ ἀσαγὰ ἐνμεγὲ, βὲ ιὸφκενὶζ μιλαϊμλανμαγά. Λάκιν γαζεπὲ ζὴτ ταχὰ πὶρ κολάϊ μαλουτζὲ βάρτηρ, πουνού κι Ἰούλιος Καῖσαρ κουλλανὴρ ἰτί. Ῥώμανην ποὺ ἀζὶμ σερασκιαρὴ ιὸφκεσινὶ ταγητμὰκ ἰτζοὺν, τερλέρκι χὲρ νὲ βακὶτ χιττετλενμεγὲ πὶρ σεπὲπ ζοὺχρ ἰτὲρ ἰσὲ ἰτί, γαζαπιντὲ χὶτζ πὶρ σέϊ σοϊλεμεκσὶζ βὲ γιαπμακσὴζ, Λατὶν λισαννὴν ἀλφαβήτασηνη ἀκλητὰν σοϊλὲρ ἰτί· βὲ πόιλετζε φιρασετινὲ βακὶτ βερὶρ ἰτί κι ιὸφκεσινὶν ἀλεβινὶ τογτουγοὺ ἀντὲ σιοβουντουρσούν. Σιζλερτὲν κὶμ Ἀλφαβήταγη ἀγητζὰν πιλμέζ; Ἴμτι χὲρ νὲ βακὶτ τζανημητζὰ ιὸφκὲ νισανελερὶ κιορουνετζὲκ ὁλουρλὰρ ἰσὲ, Ἀλφαβήταγη σοϊλεγελὶμ, βὲ ποὺ ἀραλητκτὰ φιρασὲτ ιὸφκεμιζὶ μιλαϊμλαντηρατζάκτηρ, νάσηλ κι Ἀθηνᾶ γαζαπλὴ Ἀχιλλευσὶ μιλαϊμλαντηρτὴ ἰσέ. Ἀχιλλευσὶν ἰσμινὶ Σχολειόντα Τζανὰκ καλεασηνὴν τζεγκινὶ τααρὶφ ὀλτηγημητζτὰ ἐσιτμὶς ἰτίκ, λάκιν Ἀθηνᾶ γαζαπλὴ τιλιρὶ νάσηλ μιλαϊμλαντηρτηγηνὴ πιλμὲζ ἰτίκ· ὅλ σεπεπτὲν Γεροστάθησε ρετζὰ ιττίκ κι ποὺ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ματτὲι πιζλερὲ νὰκλ ἰτσίν. Σοϊλεγιετζέγμ σιζλερὲ, τετὶ ἰχτιγιὰρ, ἔγερ ἔββελαν Παῦλος πιζλερὲ Τζανὰκ καλεασηνὴν μουχαρεπεσινὶ νὰκλ ἰτὲρ ἰσέ. Χατηρηγγτάμητηρ, Παῦλε, νάσηλ πασλατὴ βὲ νάσηλ τεκμὶλ ὀλτοὺ Τζανὰκ καλεασηνὴν (Τρωάδα) μουχαρεπεσί; σοϊλὲ πιζλερὲ χατηρηγγτὰ ὀλτουγοὺ μηκταρηνή Δηκκατὴ βὲ μουκαγετλιγὶ ἰλὲ μούταϊμ κιουτζτζοὺκ κεμαλετιντὲν οὐστοὺν κιορουνὲν Παῦλος σοὺ κιπὶ νὰκλ ἰττί.

Τζανὰκ καλεασηνὴν τζεγκί.

Τζανὰκ καλεασηνὴν πατισαχὴ Πρίαμοσουν ογλοὺ Πάρις Σπάρτηγε κελὶπ Σπάρτηνιν πατισαχὴ Μενέλαοσα μισαφὶρ ὀλτού. Λάκιν Πάρις μεσρεπσὶζ ὀλτουγοὺ σεπεπτὲν Μενέλαοσουν ἐχλὶ Ἐλένηγι καπὴπ περαπερίντζε Τρωάδαγια κετιρτί. Ὅλ βακὶτ Μενέλαος βὲ τζούμλε Ἕλληνοσλαρ Πάρισιν πού κιπὶ χακσὶζ βὲ πιναμοὺς χαρακετινὲ γαζαπλενοὺπ Τρωάδανην οὐζερινὲ σεφὲρ ἰττιλέρ. Πού Γιουνὰν σεφερινὶν πασὰτζηλὴ Μενέλαοσουν πιρατερὶ Μυκήνανην πατισαχὴ Ἀγαμέμνων ἰτί· βὲ πουνοὺν ἀρκασηνὰ Ἑλλάδανην τζὸκ πατισαχλαρὴ βὲ πεγλερίτε τουσὰτουλέρ. Πουνλαρὴν ἀρασηντὰ Φθιώτιδανην πατισαχὴ Ἀχιλλεύστε βὰρ ἰτὶ, πού κι τζούμλεσιντεν ἔγν κιουζελὶ βὲ ἔγν καχρεμανὴ ἰτί.

Τρωάδα σεχρὶ Ἀσίατε Τζανὰκ καλεασηνὴν γιανηντακὶ τενιζὲ γιακὴν πὶρ μαχαλτὲ ἰτὶ, βὲ τζούν κι καλεασὴ μαζπούτ ἰτὶ, Ἕλληνοσλαρ ὄν σενὲ μουχασαρὰ ἰτμεγὲ μετζπούρ ὀλοὺπ, κούτζ ἰλὲ νίχαγετιντὲ Δούρειος γιάνι ἀγατζτὲν γιαπηλμὰ ἀτὴν βασητασή ἰλε ζὰπτ ἰτὲ πιλτιλέρ. Πατισαχλαρτὰν πιρισὶ ὁλὰν Ὀδυσσευσὶν ταριφὶ ἰλε ἀγατζτὲν πὶρ ἄτ γιαπὴπ τερουνινὲ πίραζ Ἕλληνοσλαρ κιρτιλὲρ, ὄπιρλεριτε κιζλεντιλέρ. Τζανὰκ καλεαληλὰρ Ἑλ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ληνοσλαρ οὐμιτσιζλιγὲ τουσοὺπ φιρὰρ ιττιλὲρ, βὲ πού ἀτὴ πισκὲς πρακτηλὰρ κηγιὰς ἰτοὺπ, ἀνὶ Τρωάδανην τερουνινὲ κετιρτιλέρ. Λάκιν Δούρειος ἀτὴν τερουνιντὲ κιζλενμισλὲρ κέτζε καλεανὴν καπουλαρηνὴ ἀτζτηλὰρ βὲ ὅπιρ Ἑλληνοσλαρήτα τεκλὶφ ιττιλὲρ, βὲ πόϊλετζε Τρωάδαϊ ζὰπτ ἰτοὺπ χαρὰπ ιττιλέρ.

Ἄφεριν! σεβκιλὶ Παῦλε, πὲκ ἀλεὰ βὲ πὲκ ἀτζὴκ νὰκλ ιττὶν πιζλερὲ Τρωάδανην τζεγκινὶ, ἔμμα ἔγερ σανὰ Τζανὰκ καλεασηνὴν τζεγκὶ νὲ ταριφ ἰτίγιορ τεγιοὺ σουὰλ ἰτσὲμ πέλκι καρσηλὴκ τζεβὰπ βερέμεζσιν.

Ταριφ ἰτέγιορ κι, τετὶ Παῦλος, Ἑλληνοσλαρ Τζανὰκ καλεαληλαρὴ γεγγτιλέρ.

Πέλι, γιὰ τὸστ Παῦλε, τετὶ Γεροστάθης, Ἑλληνοσλαρ Τζανὰκ καλεαληλαρὴ γεγγτιλέρ· λάκιν γεγγμεκλὶκ βὲ γαλὶπ ὀλμακλὴκ ζοὺχρ ιττὶ, ἔββελαν, τζούν κι Ἑλληνοσλαρ τζούμλεσι Τρωάδανην οὐζερινὲ ὀλὰν σεφερτὲ πιρλεσὶτιλὲρ βὲ πού πιρλεσμεκλίκτε ἀνλερὶ κουββετλὶ ιττί· βὲ ικιντζὶ, τζούν κι χὲρ νὲ κατὰρ ὄν σενὲ ὄκαταρ πιχουζουρλουκλὰρ βὲ σηκηντηλὰρ τζεκτιλὲρ ισέτε, λάκιν μακσατλεριντὲ καβὶ τουρτουλάρ. Ἔγερ Ἑλληνοσλαρ πού σεφερτὲ πὶλ ιττιφὰκ πιρλέσμεμις ὀλσὰ ιτιλὲρ, βὲ ἔγερ νιγετλεριντὲ καβὶ τούρμαμης ὀλσὰ ἰτιλὲρ, ἐλπέττε Τρωάδαϊ ζὰπτ οὐ ρὰπτ ιτέμεγετζεκλερ ιτί. Ἴμτι Τρωάδανην σεφερὶ πιζλερὲ ταριφ ἰτέγιορ κι τζεσὶμ ἀμελλερὶν ιτζρασηντὰ πιρλεσμεκλὶκ βὲ μιοχκεμλὶκ λεαζήμτηρ. Πουντὰν κάτι ναζὰρ Τρωάδανην τζεγκινὶν χικιαγεσὶ πιζλερὲ ὅλ σάϊρ βακίττε σιζὲ σοϊλειπ ιφατὲ ιττιγιμὶ ταριφ ἰτέγιορ, γιάνι φαζιλετλὲρ τζεμιατλερὶ χαλεὰς ἰτερλὲρ, φεναληκλάρτα χελὰκ ἰτερλέρ. Καπητζὴ Πάρισιν ἐτεπσὶζ βὲ φενὰ ἀμελὶ Τρωάδα μουχαρεπεσινὲ, πετεανὲ πατισαχληγηνὴν χαραπατηνὰ, μεμλεκιατὴν χαρὰπ ὀλμασηνὰ, καρτασλαρηνὴν,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

χησημλαρηνὴν βὲ χεμσεχριλερινὶν γιασὶρ ὸλμασηνὰ γιάχοτ τελὲρ ὸλμαλαρηνὰ σεπὲπ ὸλτού. Ἴμτι οὺζὰκ ὸλαλὴμ φεναληκτὰν, τζουνχατὰν, χακσηζληκτὰν, μούταϊμ Τρωάδανην χαραπατληγηνὴ χατηρημζτὰν τζηκάρμαγιουπ ἱπρὲτ ὰλαλήμ. Σίμτι πέντε σιζλερὲ Ἀχιλευσὶν βὲ Ἀθηνανὴν χικιαγιεσινὶ ἱτετζέγιμ.

Ὅμηρος, Ἀχιλλεὺς, βὲ Ἀθηνᾶ.

Ὅμηρος Ἰλιὰς τενιλὲν μεσχοὺρ κασιτεσιντὲ Τρωάδανην μουχασαρασηνὴν ζουχουρατλερινὶ, βὲ πάχουσους σονουντζοὺ σενενικιλερὶ νὰκλ ἱτίγιορ. Ὅμηρος κάγκι μεμλεκιαττὲ μεβλοὺτ ὸλτηγηνὴ σαγλὰμ βὲ σαχὶχ πιλμέϊζ, φάκατ Ἕλληνος ὸλτουγηνὴ πιλίριζ, βὲ γετὶ σεχερλὲρ, γιάνι Ἰσμὶρ, Χίος (Σακὶζ ἀτασὶ), Κολοφὼν, Σαλαμὶς, Ῥόδος, Ἄργος βὲ Ἀθῆναι πού σιϊρλιγὶν ἀζὶμ πετερινὶν μεβλουτὶ ἱτζοὺν μουτζατελὲ ἱτερλὲρ ἱτί. Ὅμηρος Ἰλιάδασηνὴ πασλατηγηντὰ Ἀλλαχὰ ρετζὰ ἱτερὲκ πασλάγιορ κι Ἀχιλλευσὶν γαζαπηνὴ ψὰλ ἐϊλεσίν. Βὲ ἱστὲ Ἰλιάδασηνὴν πιριντζὶ πεϊτλερινὶν τὲζ ἑλτὲν τερτζουμεσί,

«Γιὰ Ἀλλὰχ Ἀχιλλευσὶν χελακλὴ γαζαπηνὴ ψὰλ ἐϊλέ·
»Πού γαζάπ κι Γιουνανλερὶ ἑλεμὲ βὲ κετερὲ τουσουρτού,
»Βὲ τζὸκ τιλιρλερὶν τζανλερινὶ ἀχρετὲ κιοντερτὶ,
»Βὲ τζὸκ κουσλερὶ λασελὲρ ἱλὲ τογιουρτού.»

Ἴμτι πού γαζαπὴν φενὰ ζουχουρατλαρηνὴ ψὰλ ἱτέγιορ ἰχτιγιὰρ Ὅμηροστα Ἰλιάδασηντα, βὲ Ἀχιλλεὺς γαζεπλενὶπ τζεγκτὲν οὺζὰκ ὸλτουκτὰν σογρὰ Ἑλληνοσλαρην νὲ κατὰρ σιασετλερὲ κιριφτὰρ ὸλτουκλαρηνή. Ἀχιλλεύστε, Ὅμηροσουν νακλίντζε, πὶρ μετζλιστὲ Ἀγαμέμνωνα γαζαπλεντὶ βὲ χιττετλεντὶ, βὲ ὄκαταρ ἀτεφλεντί κι χάττα τέρακαπ ἑλινὶ κηληζηνὴν γαμζεσινὲ κοϊτού βὲ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἑλληνοσλαρην ρεϊσλερινὲ τζεκὶπ βουρμαγὰ χαζὴρ ἰτί. Λάκιν Ἀθηνᾶ, πού κι Ἑλληνοσλαρην μισαλλερίντζε φιρασετὶν Ἀλλαχὴ ἰτὶ, Ἑλληνοσλαρη σεβτιγιντὲν βὲ Ἀχιλλευσὶν γαζαπηντὰν βουκοὺ πουλατζὰκ καρτὰς κανηνὴν ἰονουνοὺ ἀλμακληγὴ ἀρζουλετιγιντὲν, τέρακαπ κιογτὲν ἐντὶ, βὲ γαζαπλὴ Ἀχιλλευσὶν ἀρκασηντὰ τουροὺπ σαρὴ σατζλαρηντὰν τζεκτὶ, βὲ τενπὶχ ἰττί κι κηλητζηνὴ κηνηνηντὰ πρακσήν· βὲ Ἀχιλλεύςτε Ἀθηνανὴν σετασηνὰ ἰαὰτ ἰττὶ, βὲ πόϊλετζε καρτὰς κανὴ τιοκούλμετι. Ἀθηνᾶ, γιάνι φιρασὲτ τζεκμελίτιρ σενίτε σατζηγγτὰν, χὲρ νὲ βακὶτ σέντε σάϊρ πὶρ Ἀχιλλεὺς κιπὶ ἰοφκελενὶπ τουτουσούρσαν, τετὶ ἄνσηζταν Γεροστάθης ἀρκατασημὴζ Νικόλαοσα.

Κιουτζτζοὺκ Νικόλαος χέρ νε κατὰρ ἐγὶ γιουρεκλὶ ἰσέτε, πὲκ ἰοφκελὶ ἰτί· Λάκιν Θεμιστοκλῆς, Πλάτων, Καίσαρην ἀλφαβήταση, Κουτζονίκασην χικιαγεσὶ, Ἀχιλλευσὶν Ἀθηνασὴ, Γεροστάθησιν τζεβαπλερὶ, βὲ πάχουσους ἰχτιγιαρὴν πού σογρακὶ σιοζοὺ ἄνσηζταν ὀνὰ τζεβιρμεσὶ ἀνὶ μούστακιλ ὅλ ἰοφκενὶν ἰλλετιντὲν σιφὰ ἰττιλὲρ, βὲ τεχλικελὶ τοστουντὰν ἀϊρτηλάρ.

Ὅλ ζεμαντὲν ἄρτηκ πού ἐγὶ ἀρκατασημὴζὴ ἰοφκελὶ βὲ χιττετλὶ κιόρμετικ· βὲ πάχουσους τζὸκ τεφὰ ἐσιτὶρ ἰτίκ κι πὲκ πογιούκ τεεσὶρ ἰλὲ Γεροστάθηστεν ἰογρεντιγὶ σοὺ πεϊτλερὶ σοϊλὲρ ἰτί.

«Ἰοφκὲ βὲ σερχοσλοὺκ περαπὲρ καρηντὰς μεφτούν.
«Τζουνχὰ ἰλὲ τεχλικὲ χαζὴρ ἀρκαγγτὰ μισαλὶ κουρσούν.»

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

M.

ΜΟΥΤΑΟΥΛΟΥΓΟΥΝ ΤΕΜΕΛΙ.

« Οὐ μετανοεῖν, ἀλλὰ πρᾶσσειν χρὴ ἄνδρα τὸν σοφόν ». (Ἐπιχάρμου).

« Ἀλλὰ ἀτεμὲ πεσιμὸν ὀλμὸκ τζαΐζ τεγίλτιρ, ἄντζακ ἐβδελὶ μουλεαχαζὰ ἰτμέκ. »

Χὲρ νὲ βακὶτ Γεροστάθησιν ζιαρετινὲ κιτὲρ ἰσὲκ, ἀνὶ μούταϊμ χῆζμεττὲ πουλοὺρ ἰτίκ. Χουλὶς ἰχτιγιὰρ ποσλουγοὺ ἰκρὰχ ἰτὲρ ἰτί· βιτζοὺτ βὲ τζὰν χῆζμετινὶ τενέτε τζανάτα φαϊτελλὶ πελλετικτὲν μαατεὰ, φιρασετλὶ βὲ ἴτιραζλοὺ ἀτεμὶν σερὶφ πορτζλαρήτα πελλὲρ ἰτί. Ἄτετα παγτζεσινὶ κιορμεγὲ μεσγοὺλ ὁλοὺρ ἰτὶ, πάζεντε πὶρ τουλκιὰρ ἰσινέ· σάϊρ βακίττε κηραὰτ ἰτοὺπ μούταϊμ ὁκουτουκλαρηντὰν κιαγὴτ οὐζερινὲ ἰσαρὲτ ἀλήρ ἰτί.

Κιουνλερὶν πιρισιντὲ ἀνὶ γιαζὴ γιαζὰρ πουλτουκτὰ κερὶ κιτμεγὶ ἰστετίκ. Λάκιν Γεροστάθης τεκλὶφ ἰττὶ πιζλερὶ ὁτουραλὴμ, τεγερέκ κι χῆζμετινὶ τεκμὶλ ἰττὶ, βὲ πάχουσους ὅλ κιοὺν γιαζὴπ ταχρὶρ ἰττικλερινὶ πιζλερὲ κηραὰτ ἰτμεγίτε ἰστὲρ ἰτί.

Ἔμμα ὁκουμαζτὲν ἐβδὲλ, χατηρημῆζτάτηρ κι πιζλερὲ μυθιστορίαλερ γιάνι μασὰλ κιταπλερὶ ἰτζοὺν σουνλαρὴ σοϊλετ.

Ἀλαμανιαλὴ μασὰλ κιταπλερὶ γιαζάν.

Γιὰ ἐβλιατλερὶμ πὲκ ἀλιὰ πιλίριμ κι ἰχτιγιὰρ ὁλτουγὴμ ἰτζοὺν φενὰ ἀτετλεριμὶ πὲκ μουσκουλλοὺκ ἰλὲ τὲρκ ἰτούπτα ἀνλερὶν γερινὲ σάϊρ ἐγὶ ἀτετλὲρ ἀλὰ πιλίριμ. Ἐσκὶ ἀγὰτζ, νάσηλ κι σάϊρ βακίττε σιζλερὲ βάσφ ἰττὶμ ἰσὲ, γάϊρι νὲ ἐγιλὲ πιλοὺρ, νὲ τογρουλὰ πιλούρ. Ἔμμα

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ποϊλὲ ισέτε μούταϊμ. τζαχτ-σὺ-γαϊρετ ιτέριμ κι κηραάτ
ίλε ακλημήτα γιουρεγιμίτε τουζελιτεϊμ, Αισχύλοσουν σὸλ
λουγατλερινὶ χατηρημτὰ χήβζ ιτερέκ· « Καλὸν δὲ καὶ
γέροντα μανθάνειν σοφά, » « ιχτιγιάρτα άλλιμ ζατλερὶ
ιόγρενμεκ εγίτιρ. » Έμμα πιτζαρὲ χὰλ ούζρὲ πού ασιρ-
λερτὲ σετζκιλὶ βὲ φαϊτελὶ κιταπλὲρ νὲ κατὰρ ναϊρτιλερ!
φαϊτεσιζλὲρ βὲ ζεβζεκλικτὲν μεμλού βὲ ιπαρετ ολανλάρτα
νὲ κατὰρ τζόκτουρλαρ! τεχλικελιλὲρ βὲ χαραπατληγὰ
σεπὲπ ολανλάρτα νὲ κατὰρ κεσρετλίτιρλερ!

Σιμτικὶ βακιτλερτὲ μουελλὶφ ολὰν κιταπλὲρ μουελλι-
φλερὶν φαϊτεσὶ ιτζούν γιαζηληρλὰρ, βὲ γιόκκι κηραάτ
ιτενλερὶν φαϊτελικλερὶ ιτζούν. Όλ ετζιντὲν Εὔρωπατε Μυ-
θιστορίαλερ γιάνι μασὰλ κιταπλερὶ ασίρι βὲ ζιατὲ ολτου-
λὰρ, ανλερίν κι κίζλιτζε μακσατλερὶ μεσρεπλερὶν κου-
γιουσουνού καζμάκτηρ· ζίρα νὲ κατὰρ ζιατὲ τεμπελλὲρ βὲ
μεσρεπλερὶ ποζγουνλὰρ βὰρ ισελὲρ, όκαταρ μασὰλ κιταπ-
λερινὶ οκουγιανλέρτε τζόκτουρλαρ· νὲ κατάρτα τζὸκ κι-
μέσνελερ μασὰλ κιταπλερὶ οκουρλὰρ ισὲ όκαταρ ζαμιρσὶζ
μασὰλ κιταπλερὶ γιαζανλέρτε ακτζὲ τοπλαρλάρ.

Χατηρημτάτηρ κι, τετὶ Γεροστάθης, Βιέννατε πὶρ ιχτι-
γιὰρ μουζιτλιγὶν μουτερρίσι σεβταγιὲ ταὶρ βὲ μεσρεπσὶζ
μασαλλὲρ γιαζὰν Αλαμάνιαλη πὶρ κεντζὲ νίτζουν πού
τζίνς μεσγουλιέτ ίλε ισπιγὰλ ιτέγιορ τεγιού σουὰλ ιττί.
Τζούνκι φακήρημ, καρσηλὴκ βερτὶ μαντήκτα, βὲ κιταπ-
λερτέντε φάκατ μασὰλ κιταπλερὶ, βὲ πάχουσους πού α-
σιρλερτὲ ασίκη μασηκὰ μανσούπ ολὰν κιταπλὲρ σουρου-
λουρλέρ· χάττα φάκατ πουνλὰρ φακὴρ μουελλιφλερὲ φαϊ-
τελίτιρλερ. Μουτερρὶς όλ βακὶτ φακὴρ μουελλιφὲ, ποϊλὲ
κιταπλὲρ γιαζματὲν ισὲ, τετὶ, χηρσηζλὴκ ιτὶπ παρὰ κα-
ζανσὰν ταχὰ εβλιάτηρ, ζίρα όλ βακὶτ τζεμιατὰ ζαραρὴν
ταχὰ εχβεντζὲ ολατζὰκ ιτί.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Νάσηλ! τετὶ ιὸφκὲ ἰλὲ κὲντζ 'Αλαμάν· χηρσηζλὴκ πὲκ φενὰ πὶρ τζουνχάτηρ, λάκιν μουελλιφλὶκ πὲκ ἰζζετλοὺ βὲ ἰϊτικαρλοὺ ἴστιρ. Δόστουμ, τετὶ ὅλ βακὶτ μουτερρὶς, μεσρὲπ ποζγουνλουγουνὰ σεπὲπ ὁλὰν μασαλλερὶ γιαζ μακλὴκ χηρσηζληκτὰν τζὸκ πετὲρ κιοτουλούκτουρ· χηρσὴζ χιλλεπαζλήκ ἰλε πίραζλαρηνην παραλαρηνὴ τζαλὰρ, λάκιν μασαλτζὴ κηραὰτ ἰτενλερὶν χὲμ παραλαρηνὴ τζαλὰρ, χὲμ πὲκ κηγιμετλοὺ βακιτλερινί. Βὲ πετνὰμ χηρσὴζ κιπὶ φάκατ πὶρ κὰτζ κιμέσνελερι παράτζα ζαραρλαντηρμὰζ, ἄντζακ πιτοὺν πὶρ ἐχαλιὶ, πιτοὺν μιλλετινὶ μεσρέπτζε ζαραρλαντηρὰρ, ἐτεπαὶζ νακλιετλερί ἰλε μιλλετινὶν ἀκληνήτα μεσρεπινίτε χαρὰπ ἰτερέκ.

Κὲντζ 'Αλλαμὰν πίραζ τουσουντουκτὲ, ἰκρὰρ ἰττί κι μουτερρίσιν χακκὴ βὰρ ἰτί· βὲ ὅλ βακιττὲν πασλατὴ φάκατ κεσεσινὶν φαϊτελιγινὲ πάκμαμαγα, ἀντζακ μεμλεκιατηνὴν φαϊτελιγινίτε ἀραμαγά.

Μασὰλ κιταπλερὶ, τετὶ πιζλερὲ Γεροστάθης, ἄτετα ποσλουγοὺ βὲ τεμπελλιγὶ καβιλεντιριλέρ· πουντὰν μαατεὰ κεντζλερὶν χαγιαλλερινὶ οὐγιαντηρηρὴπ καφαλερινὶ ρουζκιὰρ τολτουρουρλὰρ βὲ καραρλερινὶ ζαϊφλατηρλάρ. Χαραπατλὴ ἰλλετλερὶ οὐγιαντηρηρλὰρ, βὲ πόϊλετζε γιουρεκλερινὶ ποζαρλάρ· ἀκηλὴ οὐστοὺν κιοροὺ βὲ τζαποὺκ βὲ ἀτζελελλὶ ὀκουμακληγὰ ἀληστηρηρλὰρ, βὲ σάϊρ πὶρ φαϊτελὶ βὲ μουχὶμ ζατὴ ὀκουγιοὺπ φαϊτελενμεγὲ χαϊρσὶζ ἰτερλέρ. Νίχαγετ μασαλλὲρ ἰνσανὴν ἔγν κηγιμετλὶ ζατηνὴ γιάνι βακιτὶ ποσὰ ζάϊ ἰτοὺπ χαρὰπ ἰτερλέρ.

Φιρασετλὶ βὲ τζὸκ κιορμοὺς κετζιρμὶς 'Οὐυσσεὺς Τζανὰκ καλεασηντὰν μεμλεκιατὴ 'Ιθάκη ἀτασηνὰ κερὶ ἀβτὲτ ἰτμετὲ Σειρήνεσλεριν τζὲσπ ἰτιτζὶ κιουζελ σεταλεριντὲν τζεκιλὶπ τεχλικελὶ γαγιτελερινὲ ἀτήλμασην ἰτζοὺν, κεντουσινὶ κεμινὶν τιρεγινὲ παγλατὴ, ἀρκατασλερινὶν κου-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λακλερινίτε μούμ ίλε καπατή. Πόϊλετζε σιζλέρτε χεμσίρελερινίζτε, τετὶ πιζλερὲ ιχτιγιὰρ, χὲρ νὲ βακίτ μασὰλ κιταπὴ ράστ κελίρσενιζ κουλακλαρηνζήτα κιοζλερινιζίτε καπαμαλήσηνηζ. Ὅλ σεπεπτὲν μασὰλ ὀκουμακληγὴ βακιτλερινίτε γαὶπ ίτμεγὲ, μεσρεπλερινίτε ποζμαγὰ ἀρζοὺ ίτενλερὲ πρακαλήμτα, κελελίμ, γιὰ τοστλαρὴμ, μακσατημηζά.

Σιμωνουγν ϊτιραφλερί.

Ποὺ κιοὺν Σίμων ισμιντὲ πὶρ Φρανσηζὴν ϊτιραφλερινὶ ὀκούγιορ ίτὶμ, πού κι πὲκ σαφὶ, ἀτζὴκ βὲ κιουζὲλ ταρὶκ ίλὲ φιρασετὶ νάσηλ καζανμαγὰ ιὸχτετὰρ ὀλτηγηνὴ ταπὶρ ίτέγιορ, ποὺ φιρασὲτ κι κεντουσινὶ χεμσεχριλερινὶν ἀρασηντὰ ὄκαταρ ίζζετλεντιρτὶ βὲ τζεμίϊ ιὸμρουνοὺν μουττε τιντὲ ὄκαταρ μουτλοὺ βὲ χοσνούτ ιττί. Σίμωνουν τζεβαπλερὶ βὲ τεφτισλερὶ πανὰ ὄκαταρ χὸς κιορουντουλέρκι χάττα τέρακαπ καρὰρ βερτίμ κι ποὺ ϊτιραφλερινὶ σερπὲς τερτζουμὲ ίτειμ, χὲμ ἀκλημὰ ταχὰ ὲγιοὺ τεσσὶρ ίτσινλὲρ ίτζούν, χὲμ σιζ χουλὶς τοστλαρημὰ ποὺ τερτζουμαγὶ κηραὰτ ίτμὲκ ἀρζουσοὺ ίλέ. Σιζλερτὲν κὶμ ἀρζουλεμέζ κι κεμαλετὲ κελίτικτὲ χεμσεχριλερινὶν ίντιντὲ ίζζὲτ πουλσοὺν βὲ ιὸμρουνοὺ μουτλουτλοὺκ ίλὲ κετζιρσίν; Λάκιν φεχιμσὶζ βὲ ἀκήλσηζλὰρ ἐλπέττε νὲ ίζζετλενὲ πιλιρλὲρ, νέτε μουτλοὺ ιὸμοὺρ κετζιριρλέρ. Ἰμτὶ φιρασὲτ λεαζήμτηρ ίζζὲτ καζανμὰκ ίτζούν, νάσηλ κι σάϊρλερινιν μουχαππετινὶ καζανμὰκ ίτζούν ἐϊλίκ ίτμεκλίκ λααζὴμ ισέ. Ἐλπέττε τζούμλενιζ φιρασὲτ νάσηλ καζανηλὴρ ίτουγινὶ ιὸγρενμεγὶ ἀρζουλέρσινιζ, ποὺ φιρασετί κι χάκκαν Πυθαγόρας μουτλουλουγούν τεμέλι έσασὴ ίσιμλετὶ, ζίρα, Ἀριστοτέλησιν καβλίντζε, ποὺ ταρίφ ίτὲρ πιζλερὲ μουτλοὺ βὲ φερὰχ ιὸμοὺρ κετζιρμὲκ ίτζούν νὲ γιαπμαλήγιζ βὲ νὲ γιάπμαμαλήγηζ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἐσίτιν ἴμτι, γιὰ ἐβλιατλερὶμ, νάσηλ νὰκλ ἰτέγιορ Σίμων φιρασετὶ καζαντὴγγηνὴν ταρικινί, — Βὲ Γεροστάθης τέρακαπ πασλατὴ Τερτζουμεσινὶ κηραὰτ ἰτμεγὲ, πουνούν κι σουρετινὶ χὴβζ ἰτοὺπ σίμτι χοσνουτλοὺκ ἰλὲ πούραγια γιαζάρημ.

Κεντιγγὶ πίλ.

Κεντζλιγιμτὲ κιογιουμουζοὺν Σχολείονουντα ὀκουτουγὴμ βακιττὲ, διδάσκαλοσουμτὰν ἐσιττίμ κι πὶρ βακὶτ ἐσκὶ Ἑλλάδατα πίραζ ἀτεμλὲρ βὰρ ἰτιλὲρ, πουνλάρ κι σοφολγιάνι φεϊλεσὸφ ἰσιμλεντιλέρ. Ηοὺ μαχλεασὴ, χὲρ νὲ κατὰρ κουτζτζοὺκ ἰσέμτε, πὲκ ζιατὲ πεγεντίμ. Βὲ νὲ λεαζήμτηρ, σουὰλ ἰττὶμ τέρακαπ, πού ὀιοχρετλὶ μαχλεασὰ μουσταχσὲν ὀλμακληγά; Σιλσιλὲ ζατελιγίμι λεαζίμτηρ; τζὸκ μάλμι λεαζήμτηρ; Χάϊρ τεγιοὺ καρὸηλὴκ βερτιλὲρ πανά. Ζατὲ τενιλενλὲρ βὲ ζενκινλὲρ ἄτετα ζατὲ σιλσιλετὲν βὲ ζεγκὶν ὀλτουκλαρηνὰ κιουβενὶπ ἰλιμσὶζ βὲ τερπιγεσὶζ καληρλάρ· τζὸκ τεφάτα κιπιρλενοὺπ βὲ σάϊρλερινὶ χορλαὶπ βὲ ἰστιχζὰ ἰτοὺπ, ἀλεμὶν ἔγν ἀλιμλερὶ ὀλατζὰκ γερτὲ πὲρ ἀκσὶ ἔγν τιβανελερὶ ὀλουρλάρ. Ἴμτι νὲ λεαζήμτηρ ἀλὶμ ὀλμακληγὰ τεγιοὺ, γίνε σουὰλ ἰττίμ.

Ὅλ βακὶτ διδάσκαλος καρὸηλὴκ βιροὺπ σοϊλετί κι ἐσκὶ Ἀλιμλερὶν πίρισινιν καβλίντζε σαχὶχ ἰλὶμ Γνῶθι σαυτὸν γιάνι Κεντιγγὶ πὶλ μανεασηντὰν ἰπαρέτιρ· ζίρα πὶρ κιμέσνε φάκατ κεντουσινὶ πιλτουγιντὲ φιρασὲτ καζανὴρ βὲ μουτλοὺ ὀλούρ· βὲ πουνοὺν ἰτζοὺν Ἑλληνοσλαρ Δελφοστὰ ὀλὰν Ἀπόλλωνουν πουτχανεσινὶν οὐζερινὲ γιαλτηζλὴ γιαζή ἰλε γιαζτηλὰρ πού Γνῶθι σαυτὸν τενπιχινὶ τζούμλε τενπιχλερτὲν ἔγν ἰκτιζαλησὴ ὀλτουγηντάν. Βὲ τζούνκι κεντιμὶ τανημακλὴκ ἔββελιντε πὲκ κολάϊ κιορουντοὺ, νιγὲτ ἰττίμ κι πέντε ἀλὶμ ὀλαίμ. Ἔμμα, τετιλὲρ, Κεντιγγὶ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πὶλ λαφσὴ, μεεμοὺλ ἰττιγὶν κατὰρ κολάϊ τεγίλτιρ· ζίρα τισαρητὰν κιορουνὲν, σεζκὶλερὲ ταապὶ ὸλὰν Σίμωνουγγου ιὸγρενμεκτὲ τεγίλτιρ μακσὰτ, ἄντζακ τερουνὶ Σίμωνουγγου, γιάνι τζανηγγὴ, γιουρεγιγγὶ, μεσρὲπ νοκσανληκλαρηγγὴ, τζανιγὲ φεναληκλαρηγγὴ φὲχμ ἰτμεκτέτιρ, βὲ φὲχμ ἰττικτὲ πουνλαρὴ τιουζελτμεκτέτιρ. Ηοὺ χηζμέττε πὲκ κολάϊ τεγίλτιρ. Τζὸκ τζιρκὶν ἐρκεκλὲρ βὲ τισέχλιλερ χὲρ κιοὺν σουρετλερινὶ ἀϊνετὲ κιορσὺρ ἰκὲν, ταχὰ κεντουλερινὶ πὲκ σιρὶν βὲ κιουζὲλ πελλερλέρ.

Νὲ κατὰρ ἀταλὰρ ἐβλιατλαρηνὴν νὲ ταπιγιὰτ νέτε μεσρεπὶ ἐκσικλικλερινὶ κιορουρλὲρ, σάϊρλαρη πὲκ κολάϊ φὲρκ ἰτὲρ ἰκέν! Βὲ ἔγερ κεντιμεζὶ σεβμεκλὶκ πιζλερὶ ὄκαταρ κιὸρ ἰτὲρ ἰσέ κι, χάττα ταπιὰτ ἐκσικλικλεριμιζὶ ταχὶ κιορέμεγιελιμ, μουλεαχαζὰ ἴτ, γιὰ τὸστ Σίμων, τετιλὲρ πανὰ, νὲ κατὰρ ταχὰ ζιατὲ μουσκιούλτουρ κεντιγγτεκὶ μεσρεπὶ ἐκσικλικλερὶ, βὲ νοκσανληκλαρὴ φὲχμ ἰτοὺπ ἰκρὰρ ἰτέσιν! Ταχὰ κολάϊτηρ, τετιλὲρ, Κιουνεσὶν κουρρέϊ ζεμιντὲν, κουρρέϊ ζεμινὶν μαχιταπτὲν οὺζακληγὴ νέκατὰρ ὸλτουγινὴ ιὸγρενέσιν, νίτεμκι κεντιγγὶν κερτζεκτὲν νὲ ὸλτουγουνοὺ ιὸγρενέσιν. Ἔμμα πού μουσκουλλουκλὲρ χαχισιμὶ τενζὶλ ἰτέμετιλερ, ζίρα ἀλὶμ μαχλεασὴ πενὶ ζιατετζὲ κητζηκλάγιορ ἰτί. Ἴμτι πασλατὴμ κεντουμὶ τηκκὰτ ἰλὲ τεφτὶς ἰτμεγέκι κεντουμὶ ιὸγρενεγίμ. Ἔμμα χηζμετιμτὲ τέρακαπ κιοζέτμετιγιμ μουσκουλλουκλὲρ πεϊτὰ ὸλτουλάρ. Ἔββελιντε κεντουμὶ σεβμεκλὶκ βὲ πεγενμεκλὶκ σάχιχαν ἀκλημὴ καραρττηλὰρ, βὲ κεντιμτὲ φάκατ φαζιλετλὲρ βὲ παχσησὶλὰρ πουλοὺπ χὶτζ πὶρ ἐκσικλὶκ γιάχοτ φεναλὴκ κιορέμεζ ἰτίμ. Λάκιν ἀζὰρ ἀζὰρ πίραζ κιουτζτζοὺκ ἐκσικλικλὲρ βὲ τζουνχαλὰρ φὲρκ ἰτμεγὲ πασλατήμ. Ἔμμα ἀκλὴμ κεντιμὶ σεβμεκλιγὶν ἰλλετιντὲν γεγγιλὶπ πού τακσηρατλαρημὰ βὲ ἐκσικλικλεριμὲ χιλλέϊ σερὶ ἰλὲ χὰκκ βε-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ρὶρ ἰτί. Ὶσιμτὲ ἱlερουλεγερὲκ μουταβεμὲτ ἱlὲ ἐζπεριμτὲ μουκαὰτ ὀλαρὰκ πασλατὴ ἀκλὴμ οὐστοὺν κιορουνμεγὲ, κεντιμὶ σεβμεκλὶκ ἱλλετὶ ζαϊφλανμαγά· βὲ ὀλ βακὶτ πασλατὴμ κεντιμτὲ χὲρ κιοὺν πὶρ γιαγγλὴς φείλ,πὶρ μεσρεπὶ τακσηρὰτ, βὲ πὶρ γενὶ ἐκσικλὶκ, ζαϊφλὴκ γιὰ κιοτουλοὺκ πουλμαγά.

Πού τεφτὶς ἰτοὺπ ἀσικιὰρ ἰττικλερὶμ κεντιμὶ σεβμεκλιγὶν ἱλλετινὶ βὲ τεβαμηνὴ γιαραλαγιοὺπ πανὰ ζιατετζὲ τοκουνούγιορ ἰτιλέρ· λάκιν πίραζ βακιττὲν σογρὰ χηζμετὶμ χὲμ κολαϊληγὰ πιντὶ, χὲμ χὸς κιορουνμεγὲ πασλατὴ, ζίρα κεντιμτὲ πὶρ τακσηρὰτ ἀσικιὰρ ἰτοὺπ πουνοὺ τζανημτὰν σοκιοὺπ ἀττηγηγτὰ πὲκ τατλὴ βὲ λεζὶζ ραχατλὴκ βὲ σαζλὴκ σεζινὶρ ἰτίμ. Βὲ τέρακαπ σιζλερὲ κεντιμὶ τεφτὶς ἰτμεκλικτὲν ζοὺχρ ἰτὲν τεφτισλεριμὶ τερκιὰρ ἰτὲτζέγιμ κι, χάττα σιζλέρτε κολαϊλανάσηνζ, ἔγερ σιζλέρτε πὶρ βακὶτ ἰλὶμ βὲ ἀλὶμ σανὴ καζανμακληγὴ ἀρζοὺ ἰτὲρ ἰσενίζ. Βὲ πόϊλετζε σιζλερὶ οὺμουζλαρημὴν οὺζεριντὲ γιολοὺν ὀρτασηνὰ κατὰρ κιοτουρετζέγιμ, βὲ ὅλ βακὶτ, ἀγιακλαρηνὴζ γιοργοὺν ὅλματηγη ἐτζιλτὲν, ταχὰ ἱlεροὺ κιτμεκλιγὲ κουββετλερινὶζ τεμὰμ ὀλατζάκτηρλαρ, ζίρα κεντὶ ἰὸγρενμεκλιγὶν ταρίκι γιολοὺ πὲκ οὺζοὺν βὲ ζαχμετλίτιρ βὲ πουνοὺν σονουνὰ γετισὲν μουτλοὺ ἰνσὰν ἐβλιατλερὶ πὲκ ἄζτηρλαρ.

Ἀρζουλερτὲ καράρ.

Κεντιμὶ τεφτὶς ἰτμεκλικτὲ πιριντζὶ πουλτουγοὺμ κουσοὺρ πὶρ κιουτζτζοὺκ τεκεππουρλοὺκ βὲ παστζηλλὴκ τζηγκησὴ ἰτί. Ἔγερ ἔρκεντεν ἀσικιὰρ ἰτοὺπ τζηγκηγὶ σογουντούρμεμις ὀλσὰμ ἰτὶ, πέλκι ἀλὲφ βὲ γιανγὴν πεϊτὰ ἰτοὺπ πενίτε πενὶμ ἱlὲ σάϊρ τζοκλαρηνήτα γιακατζὰκ ἰτί. Τζούνκι Σχολεῖον σαγιρτλερινὶν ἀρασηντὰ φαρκλή ἰτημ βὲ ἰμτιχὰν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

βακτηντὰ πὲκ ἀλιαλερὶν σηρασηντὰ κιορουνοὺρ ἰτὶμ, κίζ-
λιτεν πεντὲ πού φεὶλ πεϊτὰ ὸλτού κι, μεσχοὺρ βὲ μετὶν
ἀτὲμ ὸλοὺπ σάϊρλερινε ρεὶς ὸλὰ πιλίριμ, γιάνι Ἐπίσκοπος
κιπὶ, Σερασκιὰρ γιὰ σάϊρ πὶρ χιοκουμτὰρ κιπί. Σαρὴ ρεγ-
κλὶ κιοζλοὺκ τακηνανλὰρ πακκὴρ σικκελερὶ ἀλτοὺν κιπὶ
κιορουρλέρ, χέρ κὶμ τεκεππουρλὶκ βὲ χοτπινλὶκ βὲ κεντι-
σινὶ πεγενμεκλὶκ κιοζλουγουνοὺ τακηνὴρ ισὲ, κεντουσινὶ
ἀλτοὺν κιπὶ κιορούρ, ὄπιρλερινίτε πακκὴρ κιπί. Λάκιν πὶρ
ἀλαϊτὰ πουλουνοὺπ τηκκὰτ ιττίμ κι παρλὰκ κεϊνμὶς ρι-
τζαλλὲρ πὲκ ἀζ ἰτιλὲρ, ἀλεσσεβι τζεμιάττα τζὸκ ἰτί. Ὅλ
βακὶτ τανητήμ κι κουτὰς βὲ ἀχαλὶ τετιγιμὶζ ἀσαγασὴ
ἐννὶ γιοκαρησὴ σιβρὶ πὶρ τιρεγὲ πεγγζὲρ, ἀνίγκι σιβρὶ
τεπεσιντὲ πίραζ γιουτζὲ ρουτπελὲρ βὰρ, λάκιν πὲκ ἄζ βὲ
τάρατζηκ, βὲ ὄρατα πουλουνανλαρὰ πὲκ τεχλικελὶ, βὲ πὲκ
τζὸκ ζαχμετλὲρ βὲ μουσκιουλλουκλὲρ ἰλὲ τζηκὰ πιλὶρ
πὶρ κιμέσνε ὅλ γιουτζὲ ρουτπελερὲ, λάκιν τουσμεσὶ πὲκ
κολάϊ ὸλὰ πιλὶρ, βὲ τουστουγιντέτε παρὰ παρτζὰ ὸλούρ.
Ἔμμα τιρεγὶν κενὶς ταραφηντὲ, γιάνι ἀσαγὰ ταραφτὰ
τζούμλεσι ἰτζοὺν τζὸκ γερλὲρ βάρτηρλαρ, ὄρατα κι χέρ-
κες ἰστετιγὶ κιπὶ ἐλλερινὶ οὐζατὴπ κημηλτατὰ πιλὶρ, βὲ
πουνλὰρ ἰλὲ τζαλησὴπ ραχὰτ βὲ τεχλικεσὶζ ἰταρὲ ὸλὰ
πιλίρ.

Γιὰ τὸς Σίμων, τετὶμ ὅλ βακὶτ κεντὶ κεντιμὲ, τεκεππουρ-
λουγουγγοὺ βὲ ρεϊσλὶκ σεβταγγὴ τὲφ βὲ ρὲφτ ἴτ κεντιγγ
τὲν, λανὲτ ὸλσούν· κουτρετιγτὲν γιουτζὲ σητζράρημ τε-
γιοὺπ τουσοὺπ καφανὴ γιαρατζάκσην. Ποὺ τουσουνμελὲρ
μουτεκεππουρλουγοὺν τζηγκησηνὴ σιογουντουρτουλὲρ, βὲ
πενὶ ἰζλὰμ βὲ ἰσκιὰτ ιττιλέρ κι πετεριμὶν σαναατηνὴ τουτ-
μαλήγιμ. Ἰστὲ ἰλμὶν γιολουντὰ ιττιγιμ πιριντζὶ ἀτὴμ βὲ
χατβέ. «Ἀρζουλεριμτὲ καράρ.» χοσνουτλοὺκ ἰλὲ ιὸγρεντ-
τίμκι Ἑλληνοσλαρὴν ἐσκὶ ἀλιμλερίτε πουνοὺ ταρὶφ ἰτερ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λὲρ ἰτί, γιάνι «Μηδὲν ἄγαν» «χὶτζ πὶρ σέϊ καραρσὴζ ὅλμαμαλήτηρ» βὲ «πᾶν μέτρον ἄριστον» χὲρ πὶρ σεὶν καραρὴ πὲκ ἐγίτιρ.»

Μουλεαχαζασηζλήκ.

Σάνιεν κεντιμὶ τεφτὶς ἰτερὲκ φὲχμ ἰττίμ κι κεντουμὲ βὲ σάϊρλερινὲ βερτιγὶμ σηκηντηλαρὴν τζεμίϊσι χέμαν κεντὶ μουλεαχαζασηζληγημτὰν ζοὺχρ ἰτέγιορ ἰτιλέρ. Χὲρ νὲ βακὶτ ἰνσανλὲρ γιάχοτ ζατλὲρ ἰτζοὺν γιαγγλὴς καρὰρ βερὶρ ἰσὲ ἰτὶμ, χὲρ νὲ βακὶτ πὶρ ἀπὲς γιάχοτ ζαραρλὴ ἰς γιαπὰρ γιάχοτ σοϊλὲρ ἰσὲ ἰτὲμ, φερκιντὲ ὁλοὺρ ἰτίμ κι καρὰρ βερμεκσὶζ, σοϊλεμεκσὶζ γιάχοτ ἰτζρὰ ἰτμεκσὶζ λαγικήντζα μουλεαχαζὰ ἴτμεμισιμ. Ἴμτι κηγιὰς ἰτὲρ ἰτίμ κι τουσουντζεσὶζ βὲ μουλεαχαζασὴζ ἀτὲμ χὶτζ πὶρ βακὶτ ἀλὶμ ἰζζετὶ καζανάμαζ· βὲ πού μαχλεασὰ λαγὴκ ὁλμαγὰ πορτζλούτουρ κι τεκμὶλ βὲ ἀτζελεσὶζ τουσουνμελλὶ, ἀμελλερινὶν τζεμίϊ μουμκὶν βουκουατλερινὶ μουλεαχαζὰ ἰτίπ ἐββὲλ τανημαλὴ, βὲ πὶρ ζατὴ σοϊλεγὶπ βὲ χαρακὲτ ἰτμεκσὶζ σαϊρ φιρασετλὶ κιμέσνελερέτε τανησμαλή. Σεβινερὲκ ιὸγρεντίμ κι Ἑλληνοσλαρὴν ἐσκὶ ἀλιμλερίτε πού κιπὶ ταρὶφ ἰτὲρ ἰτιλέρ. Μουλεαχαζὰ ἰλὲ ἰσλέ. Ἀκηλὴ ἐφέντι ἐγιλέ, γιάνι ἀκηλὴν ἐμριντὲν τησαρὴ ἰσλέμε. Ἰλιμταρλαρὰ τανὴς. Τζαπούκ σοϊλεμεγὶ ἰκρὰχ ἴτ. Ἀτζελὲ ἰλὲ χὶτζ πὶρ σέϊ γιάπμα. Πεσιμὰν ὁλούνμαγιατζακ χαρακεττὲ πουλούν.

Βακητὴν ἰταρεσὶ.

Πὶρ κιοὺν σαπάχλεϊν τέρακαπ γιαταγημτὰν τησαρὴ σητζραγιατζὰκ γερτὲ, γιαταγημτὰ πὶρ σαὰτ κατὰρ καλὴπ τιοντουκτὲ ἀκλημὴν ἐρτιγὶ κατὰρ χεσαπλατήμ κι πού ταρὶκ ἰλὲ χὲρ σαπάχλεϊν πιρὲρ σαὰτ γάϊπ ἰτετζέκ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὄλουρ ἰσὲμ πὶρ σενὲ μουττετιντὲ τεμὰμ ὀτοὺζ ἴς κιορουλετζὲκ κιοὺν γαὶπ ἰτέριμ.

Νὲ κατὰρ πιτζαρελίκτιρ, τετὶμ ὅλ βακὶτ, ἔγερ ιὸμρουμοὺν χὲρ πὶρ σενεσιντὲ τεμὰμ ὀτοὺζ κιούν τιοσεκτὲ χατὲ γιατήρσαμ χὶτζ πὶρ ἰς βὲ μασλαχὰτ κιορμεκσὶζ, φαϊτεσὶζ, βὲ χαζηρτὰν μεσαρὶφ ἰτερέκ! Ὀϊλέτε νίτζουν ποσούνὰ ὄκαταρ κηγιμετλὶ βακὶτιμὶ ποσὰ γαὶπ ἰτεγίμ; ὅλ βακιττὲν σαπὰχ χοροζουνοὺν σεσινὶ ἐσιττιγὶμ πίρλε γιαταγημτὰν τισαρὴ σητζρὰρ ἰτίμ. Τουσουντούμ κι σαατλὲρ κιουνοὺν σικκεσίτιρλερ, βὲ κιουνλέρτε ιὸμουροὺν σικκεσίτιρλερ, βὲ κετζὲν βακὶτ ἄρτικ κερὶ κελμέζ. Ἴμτι πράκμαϊμ, τετὶμ, κιουνλερὶμ, σαατλερὶμ, τακηκαλερὶμ φαϊτεσὶζ σαβουσσουνλὰρ, ιὸμρουμοὺν πού κιγιμετλὶ σικκεσινὶ γαὶπ ἴτμεγεγιμ. Βακὶτ φαϊτεσὶζ σαβηστηγηντὰ, ἀρκασηντὰ τεμπελλὲρ, μουκαγετσιζλὲρ, μεσρεπσιζλὲρ βὲ πιτζαρελὲρ πρακήρ.

Ἰστὲ φιρασετὲ πὶρ ἀτὴμ βὲ χατβὰ ταχὶ, βακὶτ ἰταρεσὶ, γιάχοτ ἐσκὶ ἀλιμλερὶν λαφσήντζα, βακιτὰ ἀτζὴ βὲ ἐσὲφ ἴτ· ζίρα Ἀριστοτέλησιν σαγιρτὶ Θεόφραστοσουν καβλίντζε, ἔγν πογιοὺκ βὲ φενὰ σεφιλὶκ βακὶτ σεφιλιγίτιρ.

Σουρούτ.

Ἐββελιντὲ ζατλεριμὶ σουρουτὲ κοϊμακληγὰ βακτιμὶ γαὶπ ἴτμεϊμ τεγιού, πουνλαρὴ καρησὴκ βὲ τολασὴκ, ἄλτ οὔστ, νέρετε ρὰστ κελὶρ ἰσὲ πρακὴρ ἰτίμ· λάκιν τζαποὺκ φὲρκ ἰττίμ κι πὶρ ζατὴ ἀραμακληκτὰ τζὸκ βακὶτ γάϊπ ἰτέγιορ ἰτὶμ, ζίρα χὲρ πὶρ ζατὴ μαχαλινὲ κόϊματηγημ σεπεπτὲν νέρετε ὀλτιγινὴ πιλμὲζ ἰτίμ. Ἴμτι ταρὶφ βὲ τεχαρρὴ ἰττίμ κι βακιτιμὶ ἰταρὲ ἰτμὲκ ἰτζοὺν, πὸς ζαχμεττὲν, κιονοὺλ ἐζαπηντὰν χαλεὰς ὀλμὰκ ἰτζοὺν, βατζίπτιρ κι χὲρ πὶρ ζατὰ πὶρ μαχὲλ τερτὶπ ἰτεὶμ βὲ χὲρ πιρινὶ μα-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

χαλινὲ κογιαγήμ. Πουντὰν κάτι ναζὰρ βακιτὶ ἰταρὲ ἰτμὲκ ἰτζοὺν, χὲρ πὶρ ζατὴ βακτιντὲ κιορμὲμ λεαζήμ, βὲ χηζ-μεττὲ ὁλὰν σουρουτσουζλοὺκ ζαχμετίτε ἰκὶ κὰτ ἰτὲρ, βὲ κηγιμετλὶ βακιτίτε ποσὰ σὰρφ ἰτέρ. Ἴμτι χουλεασὰ ἰττίμ κι, χὲρ ζὰτ μαχαλιντὲ βὲ βακτιντὲ ὁλμὰκ κερέκτιρ.

Φουκαρανὴν τεσελλισί.

Ἐββελιντὲ πὶρ ταραφτὰν ζεγκινλερὲ πακὴπ, ὅπιρ ταραφτὰν κεντοὺ φακηρληγημὰ πακὴπ, ἀτζηνὴρ ἰτίμ· λάκιν τεφτὶς ἰτερὲκ τανητήμ κι ποὺ τουνγιατὲ χὲρ πὶρ ἰνσανὴν κερὲκ ζεγκὶν κερὲκ φουκαρὰ, γιουρεγιντὲ κεντουσινὶ ἰσκεντζὲ βὲ ἰζὰπ ἰτὲρ πὶρ τερτὶ βάρτηρ· βὲ πάχουσους ἰὸγρεντίμ κι ζεγκινλερὲ ἐζὰπ βὲ ἰζὰτζ βερὲν τερτλὲρ φουκαραλαρηγκιντὲν ταχὰ τζετίντιρλερ, ζίρα σαγληκλαρήτα ταχὰ φενὰ χαλτέτιρ, ἰκτιζαλαρήτα ταχὰ ζιατέτιρλερ, ἀρζουλερὶ βὲ ταμααλερίτε νιχαγετσίζ· σάνιεν ταστὴκ ἰττίμ κι χὲρ νέκι παρλὰρ ἰσὲ, ἀλτοὺν τεγίλτιρ, βὲ χὲρ οὐζακτὰν μουτλοὺ κιορουνὲν γιακηντάντα τεφτὶς ὁλτουκτὰ ὅ κὶπι κιορούνμεγιορ. Ἴμτι τεσελλὶ ὁλτοὺμ, βὲ πασλατὴμ μούταϊμ χουλισανελὶκ βὲ μουκαγετλιλὶκ ἰλε τζαληὸμαγὰ, βὲ ἰσιμτὲν ὁλὰν κιαρλαρημὴ ἰταρὲ ἰτοὺπ καναὰτ βὲ ἰκτιταρλήκ ἰλε κετζινμεγέ. Μουλεαχαζὰ ἰτὲρ ἰτίμ κι πεντὲν ταχὰ φουκαραλαρὴ πουλουνουρλὰρ, βὲ ἐββελιντὲν κιορούπτε γεριντιγὶμ ζεγκὶνλερτὲν ταχὰ ζιατὲ ζεγκὶνλὲρ πουλουνούγιορλαρ, βὲ πόιλετζε μούταϊμ χαλιμὲ σοὺκρ ἰτοὺπ μουτλουλοὺκ βὲ χοσνουτλούκ ἰλε ἰὸμρουμοὺ κετζήρὶρ ἰτὶμ, Ἑλλὴν Ἰσοκράτησιν νασιχετινὶ κιουτερέκ· « Σιμτικιλερὲ καναὰτ ἰτοὺπ, ταχὰ ἐγιλερινὶ ἀρά. »

Καχρεμανλὴκ βὲ μουταβεμέτ.

Χάκεζα τηκκὰτ ἰττίμ κι πίραζ μασλαχατλὰρ χουσου-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σιντὲ ἔγιτζε τεφτὶς βὲ μουλεαχαζὰ ἰτινοὺπ πού μασλαχετλερὶ χὲμ μουμκινλὶ χὲμ πὲκ φαϊτελὶ πουλμούς ἰκὲν ἰτζραλαρηνὰ τζεσαρὲτ ἰτέμεγιορουμ, μουμκὶν μεκισλικλὲρ βὲ μουσκουλλουκλὲρ μουλεαχαζὰ ἰτινερέκ. Ἴμτι μουλεαχαζὰ ἰττίμ κι καχρεμανλὴκ φάκατ ἀσκιαρλαρὰ λεαζὴμ τεγίλτιρ, ἄντζακ χὲρ πὶρ ἀτεμέτε, χάττα πουνούν ἴλε ιὸμρουνοὺν μουττετιντὲ ἰζζετλὶ βὲ φαϊτελὶ μασλαχατλαρτὰ ζοὺχρ ἰτὲν μουσκουλλουκλερὶ γεγγσίν.

Λάκιν τζὸκ κιμέσνελερ πὶρ μασλαχατὰ πασλαρλὰρ, ἔμμα πὲκ ἄζ κιμέσνελερ νιχαγετινὶ πουλουρλὰρ, ὅ ἰσὲ χὲρ πὶρ ἰσὶν πασλανκητζὴ ἔγν μουσκιοὺλ, πιτιριμίτε ἔγν ἐχβὲν βὲ κολάϊ ταραφήτηρ. Ὅλ σεπεπτὲν, τετὶμ κεντὶ πασημὰ, καχρεμανληκτὰν μαατεὰ καβὶ βὲ μουταβεμετλὶ ἰστεκλίκτε λεαζήμτηρ κι πὶρ ἰσὶν ἀρασηντὰ βουκοὺ πουλὰν μουσκιουλλουκλερὶ βὲ μεκισλικλερὶ ἄλτ ἰτοὺπ νιχαγετινὲ μουεσσὲρ ὀλσούν. Χάκηκατεν τιβανελὶκ τεγίλμιτιρ ταρλαγὶ σουρτουκτὲν σογρὰ ἔκμεμεκλὶκ, γιάχοτ ἐκίπτε πίτζμεμεκλικ ;

Τεφτὶς ἰττίμ κι ταβὴκ γιουμουρταλερινὶν οὐζεριντὲ λεαζὴμ ὀλὰν βακιτὶ τεκμίλαν σὰπρ ἴτμετιγι χαλτὲ πιλίτζ τζήκμαγιγιορ. Ἴμτι μουταβεμὲτ, τζαγηρτὴμ, βὲ καβὶ ἰστεκλίκ. Ἀκαπίντζε ἰσκιὰτ ὀλτούμ κι σάχιχαν χὲρ πὶρ ἰσὶν ἔγν κουββετλὶ ἀλεατὴ καβὶ ἰστεκλίκτιρ· πουνοὺν βασητασή ἴλε πίραζ ζατλερὶ φὲρκ ἰτὲ πιλτὶμ πουνλάρ κι ἐββελὶ πανὰ καρανλὴκ ἰτιλὲρ, πίραζ μασλαχατλὰρ ἰτζρὰ ἰττὶμ, πουνλάρ κι ἐββελιντὲ μουμκινσὶζ κιορουνοὺρ ἰτιλέρ.

Ἰστὲ πὶρ ἀτὴμ βὲ χατβὰ ταχὶ γιακλαστὴμ ἰλιμέ· «ἰσεγελὶμ, βὲ μουκκεμλὶκ βὲ μουταβεμετλίκ ἴλε ἰστεγελὶμ, βὲ ὅλ βακὶτ μουσκιουλλουκλὲρ γαὶπ ὀλουρλὰρ, βὲ μασλαχατλὰρ ἴλερουλερλέρ. » Μουσκουλλουκλὲρ βὲ μεκισλικλὲρ ἰστεκλιγιμιζὶ κιορλέτμεμελι, ἄντζακ ταχὰ ζιατὲ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κεσκινλετὶπ κουββετλεντὶρμελὶ, νάσηλ κι πὶλεγὶ τασηνὴν σερτλιγὶ βὲ χαρσοὺ χομασὴ πὶτζαγὴ πὶλεγιοὺπ κεσκὶν ὶτὲρ ισέ.

Σαπὴρ βὲ οὺμὶτ.

Ἔγερ μουσκουλλουκλερὲ καρσὴ τουρμαμὴζ ὶτζοὺν μουτασεμὲτ λεαζὴμ ισὲ, σαπὴρ τασὰ ζιατὲ λεαζήμτηρ πασχτσηζληκλαρὴ βὲ πὶτζαρελικλερὶ ραχατλήκ ὶλε βὲ τελασεσὶζ τεχεμμοὺλ ὶτμεμὶζ ὶτζούν.

Ῥουζκιὰρ βάρτα καρσὶ ισὲ, μουτασεμέτ ὶλε τολασαρὰκ τιονερὲκ σεφινεμιζὶ κούγια κεμιμιζὶ ὶλεροὺ κιοτουρὲ πιλίριζ· λάκιν χεβατὲ μούστακιλ τουργουνλοὺκ βὲ μιλαϊμλὴκ ὁλοὺπ κεμιμὶζ ὶλερουλεμὲζ ισὲ, ποσουνὰ γαζαπλενίριζ· ὅλ βακὶτ σαπὴρ λεαζὴμ χαγιρλὴ ρουζκιὰρ ἐσίντζεγε κατάρ. Σαπρημὴζ ὁλοὺρ ισὲ παχτσηζληκλαρημηζὴ βὲ πὶτζαρελικλεριμιζὶ ἐχβενλετίριζ, λάκιν σαπὴρσηζλήκ ὶλε ταρσηκληγημηζὴ βὲ ἀτζημηζὴ ἀρτηρήρηζ. Σαπηρσὴζ ἀτ γιουκουμτὲν κουρτουλαὶμ τεγιοὺ σιλκινοὺπ γιουκουνοὺ ἀτμαγὰ τζαπαλὰρ, λάκιν τιβανὲ βὲ φεχιμσὶζ χαϊβὰν γιουκουνοὺν τεραζισινὴ γαὶπ ὶτὲρ βὲ σηρτηνὴ γιαρελέρ.

Σαπὴρ κουββετὶν ἐβλιατὴ βὲ οὺμιτὶν βαλιτεσίτιρ. Οὺμίττε πού ιὸμουρούν ζεχιρλερινὶν τεσελλισὶ βὲ σηγηντζαμασήτηρ· καρανληκτὰ σαφκὴν πὶρ κιηλτζημήτηρ· φουρτούναγια οὺγραγὶπ τενιζὲ τουσενὲ ταχτὰ παρτζασήτηρ· τζιολτὲ ἰνσὰν σετασήτηρ· πιτζαρελικτὲ τοστοὺ χατηρὰ κετιρμεκλίκτιρ· τζὰν τζεκιστιρὲν τζοτζουγοὺν κουλουμσεμεσίτιρ· βὲ νίχαγετ ιὸλοὺμ τιοσεγιντὲ ἀταλὲτ βὲ μερχαμετκιανὴ Ἀλλαχὴ τεβεκκιοὺλ ὶτοὺπ ἀνὲ σηγήνμακλήκτηρ.

Πού πιτζαρελικλερτὲ πουλουνανλαρὴν πὲκ ἰκτιζαλὴ ἀρκατασὴ ὁλὰν οὺμὶτ χάκκαν ὅλ χὲρ πὶρ κερτζὲκ χρι-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

στιανὴν τονανκησὴ ὀλμακληγὰ φὰρζ ὀλὰν οὔτζ πογιοὺκ φαζιλετλερὶν καταρηνὰ κονουλμούστουρ. Βὲ πού Χριστιανὴν πορτζοὺ ὀλὰν φαζιλετλέρτε Ἰμὰν, μουχαππὲτ βὲ οὐμίττιλερ· Πίστις, ἀγάπη, ἐλπίς.

Ἰστὲ, τοστλαρὴμ, τζὸκ βὲ οὐζοὺν βακιτλὶ κεντιμὶ τεφτὶς ἰτμεκλὶκ πανὰ νὲ ταφὶφ ἰττί. Φαϊτελένιν πουνλαρτὰν, λάκιν σιζλέρτε τζὰχτ ἴτιν χουλισανελίκ ἴλε κεντινιζὶ τεφτὶς ἰτερὲκ χὲρ πὶρ καπαχατλαρηνηζὴ βὲ νοκσανλαρηνηζὴ τουζελτερὲκ μουτλουλουγοὺν κηγιμετλὶ τεμέλι ἐσασηνὴ γιάνι φιρασετὶ καζανάσηνηζ.

Κιολελὶκ τακσηρατλερί.

Τζὸκ τεφὰ Γεροστάθης κεντουσί ἴλε ὀλὰν ιούλφετλεριμιζτὲ φιρασετλὶ Σίμωνουν πού ἴτιραφλερινὶ βὲ νασιχατλερινὶ χατηρημηζὰ κετιρὶρ ἰττί.

Χὲρ βακὶτ τεμπὲλ ἀτεμλὲρ, κηγιματλὴ βάκιτλερινὶ βὲ ἀκτζαλερινὶ σὰρφ ἰτὲν ἀτεμλὲρ κιορτουγουντὲ, τὲρ ἰττί.— Ἔγερ πού τεμπελλὲρ κεντζλικλεριντὲ Σίμωνουν πού ἴτιραφλερινὶ ὀκουμοὺς ὀλσαλὲρ ἰτὶ, πέλκι σίμτι τεμπελλιγὶν πού χαραπατλὴ ἰλλετιντὲν κουρτουλμοὺς ὀλατζὰκ ἰτιλέρ.

Πογαζὴ πογιουντουρουλοὺκ ἀλτηντὰ ὀλὰν, τὲρ ἰττὶ Γεροστάθης, βακιτὶν κηγιματὴ βὰρ ἰτιγινὶ σεζινέμεζ. Φάκατ σερπὲστ ἀτεμὶν βακτὴ κηγιμετλίτιρ, κιολενὶν βακτίτε ἰζζετσίζτιρ. Ἴμτι χὲρ κιμλὲρ βακιτλερινὶ ποσὰ σὰρφ ἰτερλὲρ ἰσὲ τεμπελλίκ ἴλε, γιὰ κιολέτιρλερ, γιὰ κιολελιγὲ λαγὶκ βὲ σερπὲστ ιὸμουρὲ μουσταχὰκ τεγίλτιρλερ. Κιολενὶν ἀτετὶ χηζμετὶ σέβμεμεκτιρ, ζίρα ζαχμετινὶν κιαρηνὴ ἐφέντισι γιουτάρ· βὲ ἰμρενιτζὶ χαϊβὰν ὀλτουγοὺ σεπεπτὲν ἀζὰρ ἀζὰρ ἐφέντισινιν τακσιρατλερινὶ κεντουσινὲ πὲντ ἰτὲρ βὲ ἀνλερὲ οὐγιάρ. Ἴμτι ἔγερ ἐφέντιλερι τεμπὲλ, πὸς, σαλτανὰτ ἐχλὶ, κιπὶρ, βαχσὶ, βακοὺρ, χακσὴζ βὲ καπη-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τζὴ ἰσελὲρ, τεμπελλὶκ, ποσλοὺκ, σαλτανὰτ, κιπιρλὶκ, βαχσιλὶκ βὲ χακσηζλὴκ ὁλατζάκτηρλαρ κιολελερίντε νισανελερὶ βὲ ταπιγιατλερί.

Σερπεστλὶκ, πουνοὺν ἰλέ κι ἀτὲμ φεϊλλερινὶ τζεσαρὲτ βὲ σερπεσιατλήκ ἰλε σοϊλὲρ, κιολελερὲ γιὰτ ζάττηρ. Βὲ πιτζαρελερὶν σερπεστλικλερὶ ὁλμαγιουπ, πουντὰν ζοὺχρ ἰτὲν ἐϊλικλερτὲν τάτματηκλαρὴ ἰτζοὺν ὅλ βατὰν σεβιτζιλιγὶν κιουζὲλ βὲ χαχισὶλὶ σεζκισινὶ κιοὺτζ σεζινὲ πιλιρλέρ.

Ἴμτι, τὲρ ἰτὶ πιζλερὲ ἰχτιγιὰρ, μουκαγιὲτ ὅλουν ἰλιμὲ, ἀταλαρημὴζ Ἑλληνοσλαρὴν ἰλμινὲ, φαζιλετινὲ, φιρασετινὲ βὲ καχρεμανλιηγνὰ, βὲ πουνλαρὴ κεντινιζὲ τζὲλπ ἰτμεγὲ κετζὲ κιουντοὺζ τζὰχτ ἴτιν, ζίρα γιάλληνζ πουνλάρτηρλαρ κιολελιγὶν πιτζαρελικλερινὶν πανζεχιρί.

Γεροστάθης χὲρ νὲ βακὶτ σαγλὰμ βὲ καβὶ ἰστεκλὶκ ἰτζοὺν τζεβὰπ ὁλοὺρ ἰσὲ ἰτὶ, πιζλερὲ Ἰγγιλιζλεριτὲ κιοστεριρ ἰτί· πάκην, τὲρ ἰτὶ, πού μιλλὲτ νὲ κατὰρ τετζαϊπετλὶ βὲ χικμετλὶ μασλαχατλερὶ ἰτζρὰ ἰτὲ πιλτὶ, ζίρα πὶρ μασλαχατὰ τζούμλεσι πὶλ ἰττιφὰκ πιρλεσιρλὲρ, βὲ ἰτζρὰ ὁλμασὴ ἰτζούντα μουδαβεμετλὶ βὲ καβὶ ἰστεκλὶκ κιοστεριρλέρ. Βὲ πιζλερὲ καβὶ ἰστεκλιγὶν χικμετλὶ μαχσουλλερινὶ τασττὴκ ἰτμὲκ ἰτζοὺν ἰχτιγιὰρ ἀταλαρημηζὴν χικιαγελεριντὲν ἀληνμὰ σοὺ νακλιετίτε ἰττί.

Μίρι κελαμλερὶν σερφιραζή.

Ἐσκὶ Ἀθηναῖε, Χριστοστὰν οὔτζ γιοὺζ σεκσὲν πὶρ σενὲ ἐββὲλ, πὶρ τζοτζοὺκ μεβλοὺτ ὁλτοὺ, ζαὶφ, ναμιτζὰτζ, ταχὶ γετὶ γιασηντὰ ἀταλαρηντὰν ιὸκσοὺζ καλὴπ πὶρ κιμέσνεγε τεσλὶμ ὁλουντούκι τερπιγεσινὲ μουκαγὲτ ὁλσούν.

Διδάσκαλοσου κιουνλερὶν πίρισιντε κεντζ σαγιρτινὶ τζεμιατὴν μετζλισινὲ κιοτουρτού. Ὁρατε Καλλίστρατος

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ισμιντὲ πὶρ μεσχοὺρ μίρι κελαμὴν βαϊζηνὴ ἐσιττὶ, πίτουν τζεμιατὴν χαϊρὰν καλὴπ μὲτχ ιττιγινὶ κιορτοὺ, γιουρεγιντὲ πὶρ χαχὶς τογτοὺ, καραρσὴζ πὶρ ἀρζοὺ τερουνινὶ ἀλεβλεντιρτίκι πούτα πὶρ κιοὺν μὲτχ ὀλουνὰν Καλλίστρατος κιπὶ μεσχοὺρ βὲ κεσκὶν μίρι κελὰμ ὀλσούν.

Ὅλ βακιττὲν πασλατὴ μίρι κελαμληγὰ ταὶρ ὄλμαγιαν τερσλερὶ πρακὴπ, χὲρ νέ κι κεντουσινὶ μετὶν μίρι κελὰμ ιτὲ πιλὶρ ζὰνν ιτὲρ ισὲ ιτὶ, μούστακιλ ἀνλερὲ μουκαγὲτ ὀλμακληγά. Λάκιν πὶρ κιμέσνε μίρι κελὰμ ὀλμαγὰ φάκατ μίρι κελαμλὴκ κανουνλερὶ κιαφὶ τεγίλτιρλερ, βιτζοὺτ πακσησλαρήτα λεαζήμτηρλαρ. Ποὺ ιὸκσουζτέτε ποὺ κιπὶ πακσησλὰρ ὄλματηκτὰν κάτι ναζὰρ, πὶρ τζόκτα ταπιαττὲν ἐκσικλικλὲρ βὰρ ιτιλὲρ, ἀνλέρ κι σερφιρὰζ μίρι κελὰμ ὀλμακληγὰ μούστακιλ ζήττηρλαρ.

Βιτζουτὶ ζαὶφ βὲ νὰ μιζὰτζ ὀλτουκτὰν κάτι ναζὰρ, σετασήτα πὲκ ζαὶφ, κουββετσὶζ βὲ πὲτ ιτί. Διλὶ τὰτ ιτὶ ταπιρὶ καρησήκ· πὲκ ἄζ πὶρ χαρηλτὴ τέρακαπ τελασὲ βερὶπ τζεβαπλερινίτε μανεαλερινίτε σασηρτὴρ ιτί. Βὲ φενὰ ταπιριντὲν μαατεὰ, τζεσὶτ μανεαλαρὰ κιορὲ ιττουγὶ ισαρετλερίτε πὲκ ἀπὲς ιτιλέρ. Χάττα πιριντιζὶ τεφὰ Ἀθηναλήλαρην χουζουρουνὰ τζηκὴπ βαὶζ ιττουγιντὲ τζεμιὰτ ζὲβκ βὲ ιστιχζὰ ιττιλέρ. Οὐμιτσὶζ, πουσλού, γιασλὴ Πειραιαγὲ ἐντί. Λάκιν παχτηντὰν πὶρ σαλὶχ βὲ φιρασετλὶ ιχτιγιὰρ πουλουντού, Εὔνομος ισμιντὲ, πού κι Πειραιατὲ ράστ κελὶπ τεσελλὶ ιττὶ, βὲ τζεσαρὲτ βερτὶ, βὲ κουσουρλερινὶ βὲ νοκσανλερινὶ τουζελτμεσὶ ιτζοὺν πίραζ σηραλὴ νασιχατλὲρ βερερὲκ, ἄϊριτζα πουνὰ μακσατηνὰ μουεσσὲρ ὀλμὰκ ιτζοὺν καβὶ ιστεκλὶκ τενπὶχ ιττί. Ἴμτι Εὔνομοσουν τενπιχὶ οὐζρὲ πασλατὴ βιτζουτινὶ ἀληστηρμαγὰ βὲ κουββετλεντιρμεγέ. Σεγιρτερὲκ γιοκουσλαρὰ τζηκὰρ ιτὶ, βὲ κιογσού ἰλε σεσινὶ κουββετλεγτιρμὲκ ιτζοὺν, σειρττιγὶ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

γερτὲ πεϊτλέρτε σοϊλὲρ ιτί. Ἀγζηντὰ οὐβὰκ τασλὰρ τουταρὰκ βαιζ ιτμεγὲ τζὰχτ ιτὲρ ιτί κι τατληγηνὴ βὲ ταπιρινὶν καρησηκληγηνὴ τουζελτσίν. Βὲ τζεμιὰτ χαρηλτηλαρηνὰ ἀληδσὴν ιτζοὺν, Ἄθηνανην λιμανὴ Φάληρονα ἐνὶπ οὐτζουρουμλαρὰ βουρούπ κουρουλτού ίλε ταγηλὰν ταλκαλαρὴν γιανηντὰ λόγοσλαρηνη σοϊλὲρ ιτί. Βὲ Σάτυρος τενιλὲν πὶρ ὑποκριτηστὲν πίραζ νασιχατλὲρ ἀλὴπ τζὰχτ ιτὲρ ιτί κι λόγοσλαρηνη τεεσιρλὶ σοϊλεσὶν, βὲ ἰσαρετλερινὶ λαγικλὴ γιαπσήν.

Πὶρ γὲρ ἀλτὴ γιαπτὴ βὲ ὅρατα ικὶ βὲ οὔτζ ἄϊ καπανὴπ ἐζπερλὲρ, γιαζὰρ βὲ λόγοσλαρηνη σοϊλὲρ ιτί. Πουντὰν κατὶ ναζὰρ τεβαριχατλὲρ ιὸγρενμεγὲ, πολιτικὰ μεμουριετλεριντὲ μαχιρλὶκ καζανσὴν ιτζοὺν, βὲ πάχουσους ἰμλασηνὴ τουζελτμεγὲ ἀζὶμ ἔχλι τεβαρὶχ Θουκυδίδησιν κιταπλερινὶν σεκὶζ τεφὰ τεσβιτινὶ ἀλτή.

Ὅκαταρ ζαχμετλὲρ, ὅκαταρ γαϊρετλὲρ νίχαγετιντε κὲντζ μίρι κελαμὴ ἀρζουσουνὲ μουεσσὲρ ιττιλὲρ, καβὶ βὲ μουταβεμετλὶ ιστεκλιγινὶ τεκμίλαν ιτζρὰ ιττιλὲρ, ἐσκὶ βὲ γενὶ τουνγιανὴν μεβλούτ ιττικλερὶ μίρι κελαμλερὶν ἔγν σερφιραζὴ ιττιλέρ. Πού κὲντζ Δημοσθένης ιτί. Χεμσεχριλερὶ Ἄθηναληλαρ βὲ τζούμλε σάϊρ Ἕλληνοσλαρ τεατζτζούπ ιτερλὲρ ιτί, τζεσούρ βὲ ἐρκεκσὶ (τιρὶ) ἐλφαζὴ ιτζούν. Πού ἐλφαζανήτα βατὰν σεβιτζιλιγὶ παρλὰκ ιτούπ γιουτζελεντιρὶρ ιτί, βὲ Ἕλληνοσλαρὴν σερπεστλιγινὲ ὁλὰν ἀτεσλὶ σεβτασὴ, πού σερπεστλίκ κι ἐσκὶ Ἑλλάδατα Δημοσθένησιν ἀγζὴ ίλὲ σὸγν φιζαηνὴ βὲ σὸγν ραχγιαλὴ ρουζκιαρηνὴ πρακτή.

Μακεδονίανην πατισαχὴ Φίλιππος, ἀσκιάρτζα βὲ χιοκουμάττζα ὁλὰν πογιούκ κουββετὶ ίλὲ ὅλ βακιττὲ πιτούν Ἑλλάδαγι κορκουτούρ ιτί, βὲ φάκατ Δημοσθένησιν χουζουρουντὰ τιτρὲρ ιτί, ζίρα πού Φίλιππόσουν γιαγκλὴς

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

φειλλερινὶ ἀσκιὰρ ἰτοὺπ λόγοσλαρη ἰλὲ κιουρουλτεγερὲκ Ἀθηναληλαρη βὲ πουνλαρὴν τοστλαρηνὴ ἀλεβλεντιρὶρ ἰτὶ βὲ ἀνὶν οὐζερινὲ χιούτζμ ἰττιρὶρ ἰτί.

Ἰστὲ, γιὰ τοστλαρὴμ, χαχισὶν, καβὶ ἰστεκλιγὶν, βὲ φιρασετλὶ μουταβεμετὶν τετζαϊπετλὶ μαχσουλατλαρή.

Χάττα πὲκ τογρού σοϊλὲρ ἰτιλὲρ ἀταλαρημήζτα κι πὶρ κιμέσνε χὲρ πὶρ σεγιὲ μουκτετὶρ ὁλὰ πιλὶρ, ἔγερ ἀρζουλενὲν ζατλαρὰ λεαζήμ ὁλὰν ζαχμεττὲν κατζμὰζ ἰσά.

Μερκὲπ καπαατή.

Ἔμμα τηκκὰτ ἴτιν, τετὶ χουλὶς ἰχτιγιὰρ, ὁλμαγιακι καβὶ ἰστεκλιγὶ βὲ φιρασετλὶ μουταβεμετὶ ἰνὰτ ἰλὲ καρηστήρμαγιασηνηζ, πού κι ἀϊριτζε μερκεπλερὲ ταῖρ πὶρ πακσήστηρ. Ἰναττὰν, γιάνι κιοτουλουκλερτὲ, ἐκσικλικερτὲ, γιαγκλησλαρτὰ, γιαγκλὴς φεϊλλερινιζτὲ βὲ ἰστεκλικλερινιζτὲ ἰνατλασὴπ τιβανὲ μουταβεμὲτ κιοσττερτιγινιζτὲ ἐλπέττε ἄσλατζα νὲ ἰλερουλεγὲ πιλίρσινιζ, νέτε πὶρ ἰζζὲτ βὲ μουχαππὲτ οὐμὰ πιλίρσινιζ. Φάκατ κησσὰ ἀκηλληλὰρ βὲ χὲβ ἀκηλληλὰρ ἰνὰτ ὁλουρλάρ· ἰνὰτ τιβανελιγὶν βὲ φεχιμσιζλιγὶν μακσουλούτουρ, καβὶ ἰστεκλίκτε φιρασετὶν ἐβλιατήτηρ.

Χὲρ νὲ βακὶτ, τετὶ νίχαγετ πιζλερὲ Γεροστάθης, μεσχοὺρ Δημοσθένησι χατηρηνηζὰ κετιρούπ τζὰχτ βὲ γαϊρὲτ ἰτέρσενιζ, βὲ τεκμίλαν καβὶ τουρούρσανηζ, γιάχοτ κιούτζ τερσλερινιζὶν ἐζπεριντὲ, γιάχοτ ἐλινιζτὲ ὁλὰν ἰσλερινιζτὲ, γιάχοτ μασλαχατλαρηνηζτὰ, γιάχοτ μεμλεκιὰτ ὀγρουνὰ ὁλὰν ζατὲ βὲ μετὲ σαγεστὲ γαϊρετλερινιζτὲ σαλὶχ ἰχτιγιὰρ Εὔνομοσουτα χατηρηνηζτὰν τζηκάρμαϊν, πού κι καβὶ ἰστεκλιγὶ Δημοσθένησε τααρὶρ ἰτούπ, Δημοσθένησιτε πουνοὺν ἰλὲ σανλαντηρτὴ, Ἑλλάδαίτα Δημοσθένης ἰλέ σιοχρετλεντιρτί.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

— Εὔνομοσου χατηρημηζτὰν φεραμοὺς ἴτμετικτὲν μαατεὰ, πετεριμὶζ Γεροστάθησιτε χίτζ πὶρ βακὶτ χατηρημηζτὰν τζηκάρμαγιατζαγηζ, τζαγηρτὴκ ὅλ βακίτ· βὲ ἰχτιγιαρὴν ἴτιραζλοὺ σουρετινὶ σεβὶντζ βὲ χοσνουτιὲτ τιτελερινὶν γιασὴ ἰσλαττή. Βὲ βατιμιζὶ τεκμίλαν χὴβζ ἰττίκ· ζίρα χὲρ νὲ κατὰρ ἰχτιγιαρλετὶ ἰσέκτε, λάκιν χάλεα πού κιουνὲ κατὰρ τεσεκκιούρ ἰλὲ χατηρημηζτάτηρ ἰχτιγιάρτα, κελαμλερίτε βὲ πού πεϊτλερίτε, πουνλαρή κι πιζλερὲ ὅ κιοὺν βερτὶ ἰτί.

« Σεφινέϊ ιὸμρουμοὺν φιρασετλὶ ὁλοὺρ ἰσὲ καπτανὴ,
« Μουτλουλοὺκ λιμανηνὰ κουλαουζλὰρ ἔντζαμη πενί. »

N.

ΧΟΣ ΚΙΟΖ ΓΙΑΣΑΕΡΙ.

« Ψέγομεν τὸν οὐκ ἐπὶ τοῖς καλοῖς προαιρούμενον τιμᾶσθαι. » (Ἀριστοτέλους.).

« Ἐγιοὺ ζατλὲρ ἰτζοὺν ἰζζετλενμεγὶ ἰστέμεγιενι τὰχλ ἰτέριζ. »

Σχολείονουν κουρουλμασηντὰν ἀλτὴ ἄϊ σογρὰ, κανουνναμεσὶ οὐζρὲ, ἀλτὴ ἀϊλὴκ ἰμτιχανλερὶ ὁλατζὰκ ἰτί. Ἅγιος Δημήτριοσουν ἑορτησὶ ἰμτιχὰν ἰτζοὺν καρὰρ βεριλμὶς κιοὺν ἰτί. Ὅλ σεπεπτὲν σεριφ λειτουργίατεν σογρὰ Γεροστάθης, Διδάσκαλοσλαρ, ἀταλὰρ βὲ κασαπανὴν τζούμλε κοτζὰ πασὴλαρὴ πιζλὲρ ἰλὲ περαπὲρ Σχολείονα κελτιλὲρ, ἰλερουλεμεμιζὶ κιορσουνλὲρ βὲ ἀζιμὲτ ἰτμελερὶ ἰλὲ χαχὶσιμιζὶ ἀρτηρσηνλὰρ ἰτζούν.

Ἐξέτασισλεριν τεκμιλιντὲν σογρα, διδάσκαλοσλαρ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Γερυστάθης ilè μεσβερèτ itoùπ, τεφτìς ὸλανλερτèν γιοκαρὴ τάξιλερε τζηκμαγὰ κιμλèρ λαìκ κiορουντουκλερινὶ καρὰρ βερτίλέρ. Βὲ μεσβερεττèν σογρὰ λαìκ κiορουνενλερìν ìσιμλερινὶ ὸκουτουλὰρ, βὲ πiρèρ πiρèρ σηρὰ ilè τεκλìφ itoùπ ζαχμετλερινὲ βὲ μουκαγετλιλικλερινὲ πετèλ πiρèρ παχσὴς βερτιλέρ.

Λαγìκ κiορουνενλερìν τεφτερὶ πiτèρ πiτμèζ κεσìκ κεσìκ φιγὰν σεσὶ èσiτiλτί.

Γεώργιος ὰγλέρ.

Γεώργιος κουτζτζοùκ, λάκιν μουκαγιετλὶ ὰρκατασλερiμiζτèν πiρισὶ, ìσμινὶ λαìκ κiορουνενλερìν καταρηντὰ èσίτμεγίσιν, ὰτζηντὴ, ουταντὴ, τελασελεντὶ, κηζαρτὴ, βὲ πασηνὴ èγìπ πασλατὴ κìζλὶ ὰγλεμεγὲ, νίχαγετ ìστέμεγερεκτε ὰγητλερὶ èσiτiλτiλέρ. Ὅλ βακìτ Γεροστάθης σουὰλ. ittὶ Γεώργιοσα νίτζουν ὰγλάγιορ, γιοκαρὴ τζήκματηγη ìτζοùν κεντουσινὲ χακσηζλὴκ ὸλτοὺ τεγιούμι, γιάχοτ ὅπiρλερινιγν λαìκ κiορουντουκλερὶ ìτζούνμου ὰτζηνήγιορ;

Λάκιν κουτζτζοùκ Γεώργιος νὲ τiβανὲ ìτίκι κεντουσινὲ χακσηζλὴκ ὸλτοὺ πελλεσìν, νέτε κησκὰντζ ìτίκι χοτζατασλερινìν ìλερουλεμεσινὲ ὰτζηνσήν. Πασὴ ὰσαγὰ πακὰρ, κηζαρμὴς, τiτελερὶ γιασλὴ, βὲ κεσìκ σες ìλὲ τετί. — χάïρ .... ὰτζηνδὴμ, ζίρα πέντε .... λαìκ κiορουνέμετiμ. Γεώργιοσουν πετερὶ πασλατὴ ταζìρ ìτμεγὲ, βὲ ζεβζèκ ὰγηπτλερινὶ κεσσìν τεγιοὺ ἔμρ ìτμεγέ. Λάκιν Γεροστάθης τέρακαπ πουνὰ ρετζὰ èìλετίκι κουτζτζοùκ Γεώργιοσα ταζìρ ìτμεσιν. Βὲ πουνλαρτὰν σεπèπ ὰλὴπ χουλìς ìχτιγιάρ ὰγζηνὴ πiζλερὲ τζεβιρτὶ βὲ τετί,

— Ὰρκατασηνὴζ Γεώργιος γιοκαρὴ τάξιε τζήκματηγη ìτζοùν ὰτζηνήγιορ βὲ ὰγλέγιορ, πετερίτε ὸγλουνοùν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἀγητὴ ἰτζοὺν ταρσηκλανήγιορ βὲ τελασελενίγιορ· λάκιν πὲν τερούνι γιουρεκτὲν πετερέτε τεχνιγὲ ἰτέριμ Γεώργιοσουνουν κιὸζ γιασλερὶ ἰτζοὺν, ζίρα ἀλιτζενὰπ ὀγλοὺ βὰρ ἰτουγινὶ ἰσπὰτ ἰτερλὲρ, Γεώργιοσατα τεχνιγὲ ἰτέριμ, ζίρα χὲρ πὶρ κεντζὶ τοναταtζὰκ πακσησλαρὴν ἔγν μιοτεπερὶ πουντὰ βάρτηρ, γιάνι ἀλιτζεναπληγὴ βὲ ἰζζὲτ σεβμεκλιγὶ βάρτηρ.

Πὶρ κὲντζ μετχὲ λαὶκ ιὸμοὺρ ταρικὶ ἰλὲ ὄπιρλερινιν ἐγὶ ἰϊτιπαρηνὴ καζανμαγὴ, γιάχοτ ὀλὰν ἐγὶ ἰϊτιπαρηνὴ χὴβζ ἰτοὺπ ἀρτηρμαγὰ ἀρζουλεμὲζ βὲ τζὰχτ ἰτμὲζ ἰσέ· πὶρ κὲντζ σάϊρλεριν κεντουσιντὲν ταχὰ ἐγὶ, ταχὰ φρασετλὶ, ταχὰ μουκαγετλὶ, ταχὰ μετλὶ σαγιὰν ὀλτουκλερινὶ βαζιφὲ ἰτινμὲζ ἰσὲ, νίχαγετ πὶρ τεαβασὴζ βὲ ἀλιτζενὰπ ὄλμαγιαν κὲντζ, τζεγκὲ κιτὲν σιλαχσὴζ πὶρ ἀσκιαρὰ πεγγζὲρ, γιάχοτ τεργιαγιὰ τιουμενσὶζ τζηκὰν κεμιγὲ πεγγζέρ.

Γιὰ τοστλαρὴμ, ϊϊτιπὰρ σεβμεκλὶκ, γιάχοτ ἐγὶ κιορουνεγὶμ ιττασὴ πὶρ καλκάντηρ, πού κι πιζλερὶ τζεμίϊ ϊϊτιπαρημηζὴ βὲ μουτλουλουγουμουζού τεχλικεγὲ κογιὰν ἰλλετλερτὲν φεναληκλαρτὰν βὲ τακσιρατλαρτὰν βικαγιὲ ἰτέρ. Ἰϊτιπὰρ σεβμεκλὶκ χὲρ πὶρ ἐγὶ βὲ φαζιλετλὶ ἀμελλερὲ πιζλερὶ καμετλεντιρὲν ζατὲ πιζλεγκίτζτιρ. Ἰζζὲτ σεβὲν κηζαρὴρ, οὐτανὴρ, ἀτζηνὴρ, νίτζεκι πὶρ καπαχατὴν κεντὶ ιὸμρουνού κιρλεντιρτιγινὶ φὲχμ ἰτὲρ ἰσε, νίτζε κι πὶρ ταζὶρ ἐσιτὶρ ἰσὲ, νίτζεκι πογιουκλερινὶ γιάχοτ ἀκρενλερινὶ γιάχοτ κεντουσιντὲν ἐγκινλερὶ ἰντζιττὶ σεζινίρ. Κέρτζεκτεν ἰζζὲτ σεβιτζὶ βὲ ἀλί τζενὰπ μούταϊμ τζὰχτ ἰτέρ κι βιτζουτιτέτε γιουρεκτέτε τεμὶζ ὀλσούν· ἰλερουλεμεκλιγὶ σεβέρ· ἰσινὲ μουκαγὲτ ὀλούρ· μούταϊμ ιὸγρενμεκλιγὶ σεβὲρ, πογιουκλερινὲ ἰταατλὴ, βελίϊ νιϊμετλερινὲ τεσεκκιουρλού, τζούμλεσινέτε τατλὴ βὲ ἰλτιφατλὴ που-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λουνούρ· τεμπελλιγὶ, σεφιλιγὶ, πιναμουσλουγοὺ ιχρὰχ ιτὲρ· ιὸφκετὲν, κούφουρτεν, κίπιρτεν, κίζιπτεν, ἴττα χητὰν οὐζὰκ ὀλούρ· χακσηζλιγὴ βὲ πετναμλιγὴ ιχρὰχ ιτὲρ· ἀρλανὴρ βὲ ιτιρὰζ ιτὲρ ὅπιρλεριντέντε κεντουσιντέντε.

Λάκιν, γιὰ ἐβλιατλερὶμ, ἀλιτζενὰπ ὅλμαγιαν βὲ ἰζζετὶ σέβμεγεν χὲρ νὲ βακὶτ τακσιρατλερὶ ιτζοὺν ταζὶρ βὲ τεκτὶρ ὀλοὺρ ισὲ βαζιφὲ ιτινμὲζ βὲ κιουλὲρ· ρουχανίτζε ιλερουλεμεσὶ ιτζοὺν μουζαϊκὰ ιτινμέζ. Τενίτε, τζανήτα λεκελὶ μεϊτανὰ τζηκμαγὰ οὐτανμάζ· κόλαϊτζα πὶρ φεναλὴκ ιλὲ χουϊλασὴρ, φαζιλετίντε ιντιντὲ χὶτζ πὶρ κιουζελλιγὶ γιόκτουρ. Τζεμὶϊ ισλὲρ, τζεμίϊ σαναατλὲρ, τετὶ γίνε Γεροστάθης, χαχὶς βὲ γαϊρὲτ ιλὲ ιλερουλερλὲρ, βὲ ιτζρὰ ιτενίτε, μεμλεκιατηνήτα ιζζετλερλὲρ βὲ φαϊτελεντιριλέρ. Βὲ ιστὲ νίτζουν, γιὰ τοστλερὶμ, Γιώργιοσουν χαχισκὲς κιὸζ γιασλερινὶ κιορτουγιμτὲ σεβιντὶμ, βὲ νίτζουν πετερινέτε τεχνιγὲ ιττὶμ πού κιπὶ ιζζὲτ σεβιτζὶ ὀγλοὺ ὀλτουγοὺ ιτζούν. Γεώργιος γιοκαρὴ τζήκματη γιόκκι τεμπὲλ γιάχοτ μουκαγετσὶζ ὀλτουγὴ ιτζούν, χὲμ πὲκ μουκαγετλὶ, χὲμ πὲκ τηκκατλὴ ἰτί τερσλερινὲ, ἴλλα βὲ λάκιν τεμάμεν ικὶ ἄϊ κεϊφσὶζ γιαττηγὴ σεπεπτὲν τάξισινιν τζεμίϊ μάθημαλερινι ἐσιτέμετι, βὲ φαϊτελιγὶ ιτζοὺν καρὰρ βεριλτίκι πὶρ ἀλτὴ ἄϊ ταχὶ γίνε ὅ τάξιτε καλσήν. Βὲ ἔγερ σὺμιτὶμ οὐζρὲ μούταϊμ χαχισκὲς ὅλματὰν τοὺρ ὀλμὰζ ισὲ, πέντε Γιώργιοσουν ἐγὶ σονοὺ ιτζοὺν πεϊγαμπερλὶκ ιτέριμ, νάσηλ ιχτιγιὰρ Ἡρόδοτος Ὅλοροσουν ὀγλοὺ ιτζοὺν πεϊγαμπερλὶκ ιττὶ ισέ.

— Πιλίρμισινιζ, τεγιοὺ σουὰλ ιττὶ, ὅλ βακὶτ πιζλερὲ, Ἡρόδοτοσου, Ὅλοροσουν ὀγλουνοὺ, βὲ Ἡρόδοτοσουν πουνοὺν ιτζοὺν ὀλὰν πεϊγαμπερλιγινί;

— Χάϊρ, τετίκ· ιχτιγιάρτα σοὺ κιπὶ σοϊλετί.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἡρόδοτος bὲ κὲντζ Θουκυδίδης.

Νάσηλ κι Ὅμηρος σιϋrλιγὶν σερφιραζὴ τενιλὶρ ἰσὲ, ὅἰλετζε Ἡρόδοτοστα τεbαριχατὴν πετερὶ τενιλὶρ, ζίρα Ἡρόδοτοσουν τεbαρὶχ κιταπλερὶ Ἑλληνοσλαρην χάλεα χαγιεττὲ πουλουνὰν τεbαρὶχ κιταπλεριντὲν ἔγν ἐσκισίτιρ. Ἡρόδοτος Χριστοστὰν ἐbbὲλ τιὸρτ γιοὺζ σεκσὲν τιὸρτ σενεσιντὲ Μικρὰ γιάνι κουτζτζοὺκ Ἀσίαννην Ἁλικαρνασσὸς (Πουτρούμ) σεχριντὲ μεbλοὺτ ὁλτοὺ, bὲ ποὺ σεχέρτε Ἑλληνοσλαρην ἰντικαλὴ ἰτί. Bὲ χαλλὶ bακιτλὶ ὁλτουγοὺ σεπεπτὲν οὺζοὺν ποϊλοὺ σεϊαχετλὲρ ἰττὶ, φάκατ σεὶρ bὲ κιοστεριὰτ ἰτζοὺν τεγὶλ, ἄντζακ ποὺ σεϊαχετλερτὲν μααλιουματηνὴ ἀρτηροὺπ bατανηνὴν σανὴ ἰτζοὺν κιτὰπ τεελὶφ ἰτμὲκ ἰτζούν. Bὲ σεϊαχετλεριντὲ τζεμίϊ τζεσὶτ bὲ τερὶν κὶσπ ἰττουγὶμααλιουματλαρηνὴ μεσχοὺρ τεbαριχιντὲ πὲκ πὶρ τουχὰφ bὲ σαφὶ ταχριράτη bὲτζχ ἰλὲ ταπὶρ ἰτμίστιρ. Bὲ τεbαριχατηνὴν ἄσηλ ματτεσὶ Ἀσία μιλλετλερὶ ἰλὲ Γιουνὰν μιλλετινὶν ἀζὶμ μουχαρεπεσίτιρ, ποὺ μουχαρεπετέκι Γιουνανλὲρ Ἀτζὲμ κουbbετλερινὶ τεργιατέτε καρατάτα γὰρκ ἰτοὺπ οὺστοὺν κιορουντουλέρ.

Ποὺ τεbαριχινὶ τοκοὺζ παπὲ τακσὶμ ἰτμίστιρ· bὲ τερλέρ κι ποὺ κιταπλερινὶ τζούμλε Γιουνανλερὲ ϊλὰν ἰτσὶν ἰτζοὺν Ὀλυμπία πανηγυριντὲ κηρὰτ ἰτμὶς, ζίρα ὅλ bακὶτ στάμπα γιὸκ ἰτί· τζούνκι στάμπα ταχὰ Χριστοστὰν σογρὰ πὶγν τιὸρτ γιοὺζ κὴρκ σενεσιντὲ πουλουνοὺπ ἰχτὰς ὁλτού.

Ὀλύμπια τετικλερὶ πανηγὺρ τιὸρτ σενετὲ πὶρ τεφὰ Πελοπόννησοσουν Ὀλυμπία τενιλὲν σεχριντὲ κουρουλοὺρ ἰτί. Bὲ ποὺ πανηγὺρ Ἑλλάδατα πὲκ ἐσκὶ bακιτλερτὲ ἰτζὰτ ὁλοὺπ Χριστοστὰν σογρὰ οὔτζ γιοὺζ τοκσὰν τιὸρτ σενεσινὲ κατὰρ σουρτού.

Ποὺ πανηγὺρ Ἑλληνοσλαρην φάκατ bιτζουτλερινὶν bὲ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἀκηλλερινὶν κουββετλερινὶν ἰλερουλεμεσὶ ἰτζοὺν βὲ ἀλεμὲ τιαβὰ βὲ χαχὶς κελσὶν ἰτζοὺν κουρούλματη, ἄντζακ Ἑλληνοσλαρὴν τζεσὶτ καπιλελερινὶν βὲ μεμλεκιατλερινὶν μερκὲζ γερὶ ὀλοὺπ πουνλαρὴν πιρλεσὶπ μουχαππὲτ παγλαμαλερὶ ἰτζούντα κουρουλμοὺς ἰτί. Βὲ νακιλλερινὲ κιορὲ Ἡρόδοτοσουν τεβαριχὶ Ὀλυμπίατεκι κιουρὲς μεϊτανηντὰ κηραὰτ ὀλυντουκτὲ, ὄκαταρ χὸς κιορουνοὺπ πεγενιλτίκι, χάττα τοκοὺζ τζιλτλεριντὲν χὲρ πιρισινὲ τοκοὺζ Μούσαιλεριν ἰσιμλερινὶ βερτιλὲρ, γιάνι Κλειὼ, Θαλία, Εὐτέρπη, Μελπομένη, Τερψιχόρη, Ἐρατὼ, Οὐρανία, Καλλιόπη βὲ Πολύμνια.

Πάζενλερι ταχὰ σουνούτα τερλέρ κι Ἡρόδοτος τουχὰφ βὲ κιουζὲλ τεβαριχινὶ κηραὰτ ἰττουγιντὲ τζεμιὰτ ἔλ τζηρπὴπ τεατζτζοὺπ ἰτὲρ ἰκὲν, πετερὶ Ὅλορος ἰλὲ χουζουρτὰ πουλουνὰν κὲντζ Θουκυδίδηστε Ἡρόδοτοσουν σανηνὴ ἀρζουλεὶπ τεαβὰ βὲ ἀρζοὺ γιασλερὶ τιοκὲρ ἰτί. Ὅλ βακὶτ τζὸκ κιορμοὺς βὲ τζὸκ ιὸγρενμὶς Ἡρόδοτος κὲντζ Θουκυδίδησιν τεαβασηντὰν ἀγλετιγινὶ κιορτουκτὲ, τιτελερὶν ρουσὲν ὀλσοὺν, τετὶ ἰχτιγιὰρ Ὅλοροσα, ὀγλουοὺν σονοὺ πὲκ μετὶν βὲ μεσχοὺρ ὀλατζάκτηρ.

Θουκυδίδης βὲ Πελοπόννησος μουχαρεπεσί.

Ἡρόδοτοσουν πεϊγαμπερλιγὶ, τετὶ Γεροστάθης, ἰτζρὰ ὀλτοὺ, Θουκυδίδης βάκαα τουνγιατὲ ἔγν ἀζὶμ τεβαριχαττζὴ κιορουντοὺ, τεβαριχατιντεκὶ τεκαγιουτοὺ βὲ τηκκατὴ βὲ κερτζεκλιγὶ ἰτζούντα πολιτικαγὲ βὲ μεσρεπὲ ταὶρ ὀλὰν πὲκ σαχὶχ βὲ τογρού βὲ ἀλὶμ ἰσαρλερὶ ἰτζούντα. Βὲ ἔγερ τζούμλεσι Ἡρόδοτοσου τεβαριχατὴν πετερὶ τεγιοὺ ἰκρὰρ ἰτερλὲρ ἰσὲ, Θουκυδίδηστε τεβαρὶχ γιαζμακληγὴν ἔγν ἀζὶμ διδάσκαλοσου βὲ ἐμσὰλ-οὺ-ἰπρετὶ ἰκρὰρ ὀλουνοὺρ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τζούμλεσιντέν. Θουκυδίδης Ἀθηνατε μεβλουτ ὀλτού βὲ Μαραθὼν τιλιρὶ Μιλτιάδησιν σιλσιλεσιντὲν ὀλὰν πὶρ ζεγκὶν φαμίλγιατεν ἰτί. Πελοπόννησος μουχαρεπεσινὶν ἐββελκὶ γιγιρμὶ πὶρ σενελερινὶν νακλιγετινὶ σεκὶζ τζιλττὲ ἰνσὰ ἰτοὺπ μουχαρεπὲ τεκμὶλ ὀλμακσὶζ βεφὰτ ἰττί. Πού τεμὰμ γιγιρμὶ γετὶ σενὲ σουρὲν χαραπατλὴ τζεγκὲ Ἀθηνανὴν βὲ Σπάρτηνιν μαπεϊνιντεκὶ κησκαντζλὴκ σεπὲπ ὀλτού. Νίχαγετιντε Ἀθηναληλαρ γεγγιλὶπ Σπαρτιάτησλερε ταπὶ ὀλτουλάρ· λάκιν Σπαρτιάτησλερτε βὲ ἀλεσσεβι τζούμλε Ἑλληνοσλαρτα ὄκαταρ σενελὲρ πὶρ πιρλερινὲ τζὲγκ ἰττικλερὶ σεπεπτὲν ζαϊφλεντιλὲρ, ποζουλτουλὰρ, χαρὰπ ὀλτουλάρ. Βὲ πόϊλετζε πού καρτὰς καβκασὴ Ἑλλάδαϊ ζαϊφλιγὲ τουσουρούπ, πουνούν Μακεδονίαλη Φίλιππόσουν χιοκμουνούν ἀλτηνὰ κὶρμεσινὶ χαζηρλατὴ, βὲ σάνιεν Ῥώμανην πογιουντουρουγουνὰ τουσούπ βὲ νίχαγετιντε Φέτιχην ζιντζιρλερί ἴλε σηκὴ παγλανὴπ κιολὲ ὀλμασηνὰ σεπὲπ ὀλτού.

Ἡρόδοτος Ἀτζὲμ μουχαρεπελερινὶ νὰκλ ἰττουγιντὲ Ἑλλάδανην σερπεστλὶκ ἰτζούν ἰττουγὶ ζατὲ γαϊρετλερὶ βὲ τζαπαλερὶ, βὲ Ἀτζεμλερὶ γεγγὶπ κιοστερτικλερὶ μουζαφφὲρ ἀλεαμετλερινὶ νὰκλ ἰτέρ· Θουκυδίδηστε Πελοπόννησος μουχαρεπεσινὶ χικιαγὲ ἰττιγιντὲ καρτὰς καβκαλερινὶ βὲ βαχσὶ ἰλλετλερὶν χαρακετλερινὶ νὰκλ ἰτμεγὲ μετζπούρ ὀλούρ, γιάνι πὶρ πὶρλερινὶ πογαζλαμακλικλερὶ, ἰόλετλερὶ, γιανκηνλερὶ, γιάγμαλερι, καρτὰς καρτασὴ παρτζαλαμακληκλερί. Πάρι Θουκυδίδης σού μουτλουλουγὰ ναὶλ ὀλτού κι μουχαρεπενὶν σονουνού κιορούπ κεντὶ μεμλεκιατηνὴν ἀλτζακλανούπ κιολὲ ὀλτουγουνού κιόρμετεν βεφὰτ ἰττί.

Λάκιν Θουκυδίδησι κηραὰτ ἰτμὲκ χὲρ νὲ κατὲρ ἀτζηλὴ ἰσέτε, ἔμμα πὲκ τζὸκ φαϊτεγὲ μουτζὶπ ζατλὲρ ἰόγρενὲ πιλλὶρ πὶρ κιμέσνε, ζίρα κιρζλεριμιζὶν ἰόνουνὲ ἰτταχηνὴν,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κησκαντζληγὴν, καρτὰς καβκαλεριντν, βαχσὶ ιλλετλερὶν χαραπατλὴ ζουχουρατλερινὶ κογιουπ, πιζλερὲ μουχαππετὶν, ιττιφακὴν, βὲ τζεμίι μιλλετὶν πιρλεσμεκλιγινὶν ικτιζαληγηνὴ ταρὶφ ιτέρ.

Γεροστάθης πού τζεβαπλερτὲν σογρὰ εβλιατλερὶ ιλερουλεγιὲν ἀταλερὶν τζούμλεσινε τιτελερινὶν ρουσὰν ολμασηνὴ τοὰ ιττί, ιλερουτὲ κιορουνέμεγιουπ γιοκαρὴ τάξιλερε τζήκμαγιαν σαγιρτλερέτε γαϊρὲτ βερτίκι κελετζὲκ ιμτιχαντὲ ταχὰ ἐγὶ κιορουνσουνλὲρ, βὲ νίχαγετ διδάσκαλοσλαρη, ιλερουλεγὲν σαγιρτλερὶ βὲ τιαβαλὴ Γεώργιοσουτα τεκλὶφ ιττίκι ὅλ κιούν χανεσιντὲ ταὰμ ιτελίμ· βὲ τζούμλεσι ιλὲ Σχολείονταν τζηκτή.

Γιαλαντζὴ τεαβὰ βὲ χαχίς.

Γεροστάθησιν ταμμὴ ἀτετὶ ουζρὲ πὲκ τεμὶζ, πὲκ χαφὶφ, σαφὶ, λεζὶζ βὲ ἀφιετλὶ ιτί.

Φιρασετλὶ ιχτιγιὰρ, νάσηλ κι σάϊρ βακίττε ζικρ ιττὶμ ισὲ, τζεσιτλὶ βὲ ἀγὴρ μεσαριφλὶ ταμλερὶ ικρὰχ ιτὲρ ιτί. Πού κιπιλὲρ, τὲρ ιτὶ, χὲμ ἀτιὲ χὲμ φαϊτεσίζτιρλερ, χὲμ ιόμουρὲ ζαρὰρ βεριρλὲρ, χὲμ ἀκτζελερὶ πόσὰ μουσρούφ ιττιριρλέρ. Σουνούτα ζὰμμ ιττί κι ϊτιπὰρ βὲ ιτιρὰζ νὲ σαλτανατλὴ βὲ τζεσιτλὶ-ταμλὲρ ιλὲ νέτε παρλὰκ ιλβανλὲρ ιλὲ καζανηλὴρ, ἄντζακ φάκατ ἐγὶ ἀμελλὲρ ιλέ.

Χατηρημτάτηρ κι ὅλ κιουντὲ Μαρούτζησλερι, Καπλάνησλερι, Ζωσιμάδεσλερι ζικρ ιττὶ, πουνλὰρ, τετὶ, πιτούν μιλλετιμιζὶν μουχαππετινὶ, ϊτιπαρηνὴ, ϊτιραζηνὴ, τεσεκκιουρουνού καζανὴπ ιόλουμσούζ σανὲ μουεσσὲρ βὲ ναὶλ ὁλτουλὲρ, ελπέττε σαλτανατλὴ ζιαφετλερὶ βὲ ιλβανλερὶ ιτζούν τεγίλ, ἄντζακ μερχαμετλερὶ βὲ χαχισλὶ τεαβάλαρὴ ιτζούν, πουνλάρ κι ἀνλερὶ καμετλεντιρτιλέρτε φουκαρὰ βὲ μουκαγετλὶ σαγιρτλερὶ βικαγὲ ιττιλὲρ, ιόκσούζ πακιρὲ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κηζλαρὰ γιαρτὴμ ιττιλὲρ, μαχπουσλερὲ τεσελλὶ ὸλτουλὰρ, χαστὲ χανελὲρ ιταρὲ ιττιλὲρ, φαϊτεμὲντ κιταπλὲρ στάμπα ιττιρτιλὲρ, Ἱερέασλαρ βὲ διδάσκαλοσλαρ τερπιγὲ ιττιρουπ ὸκουττουρτουλὰρ, Σχολείονλαρ βὲ Γιουτζετεκὶ Ἀλλαχὰ ιπατὲτ χανελὲρ γιαπτηρτηλὰρ, βὲ ταχὰ Ἀλλαχὰ χὸς, βὲ μιλλετὲ φαϊτελὶ σάϊρ ἀμελλερὶν ιτζρασηντὰ πουλουντουλάρ.

Ἔμμα τζὸκ ζεγκινλὲρ, τετὶ, ἀτετα τεαβαλὴ βὲ χαχισὶλ τενιλιρλὲρ, τζούνκι σαλτανατλὴ ζιαφετλερὲ βὲ κιοστερισατλερὲ ζιατετζὲ σὰρφ ιτερλὲρ, ζὰνν ιτερέκκι πού κιπὶ ταρικλερί ιλε ιζζετλενὲ πιλουρλέρ· λάκιν πού κιπιλὲρ ϊτιπαρλερινὶν τουσμενίτιρλερ, βὲ γιόκκι τοστλερὶ, βὲ ὅλ σεπεπτὲν πουνλαρὴν τεαβαλερὶ βὲ χαχισλερίτε γιαλάντηρ, γιάχοτ τεαβασὴζ ἀτέμιτιρλερ, ζίρα ιζζὲτ βὲ ϊτιπὰρ γερινὲ ιζζετσιζλὶκ βὲ πετναμλὴκ καζανηρλάρ. Ἐλπέττε χλτζ πὶρ βακὶτ πὶρ φιρασετλὶ κισὶ σενὶ χὸρτ πογαζληγὴν ιτζούν, βὲ γιάχοτ τζεσιτλὶ σουφραλερὶν ιτζούν, γιάχοτ κιοστερισατλερὶν ιτζοὺν ιζζετλέμεγετζέκτιρ. Ζηττηνὰ φιρασετλὶ κισίλὲρ σενὶ τιβανὲ τεγιού χαϊφλεγετζεκλὲρ, φουκαρελὲρ φανὶ μουσρουφούν ιτζούν γαζαπλενετζεκλὲρ, μεμλεκιατήντα ἀτζηνατζάκτηρ ἀχτζελεριὶν τιβανὲ βὲ πὸς σαρφὴ ιτζούντα, κεντουσινὲ κιοστουρτουγούν ζεμμὲ μουσταχὰκ σοουκλούκ ιτζούντα. Τζοκλαρὴ χάκεζα ζὰνν ιτερλέρ κι τεαβαλήτηρλαρ, ἔγερ καπαχατλερινὶ τανήμαμακληγα μουταβεμετλὶ ιστεκλὶκ κιοστεριρλὲρ ισὲ, ζίρα καπαατλερινὶ τανιγιούπ ικρὰρ ιττουκλεριντὲ ούτανήρηζ βὲ ἰζζετιμιζὶ βὲ ϊτιπαρημηζὴ γαὶπ ιτέριζ τεγιού κορκαρλάρ. Ἐλπέττε πού κιπὶ κιμέσνελερ τιβανὲ βὲ πόστουρλερ, κεντουλερὶν ινσὰν ὸλούπ βὲ γιαγγήλμαμακ φάκατ Ἀλλαχὰ μαχσούς ὸλτουγουνού ούνουττουκλερὶ ιτζούν. Γιαγκλὴς φεϊλλερινὲ γιάχοτ ἀμελλερινὲ μουτεαβεμὲτ κιρστερτικλε-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ριντὲ ἰζζὲτ bὲ ἰϊτιπὰρ καζανατζὰκ γερτὲ, ἰνὰτ, τουζέλ-
μεϊτζι, ὄπιρλερινε ζαραρλὴ bὲ ἰκραχλὴ κιορουνουρλέρ.
Ζηττηνὰ χὲρ κὶμ χαραρὲτ bὲ φιρασέτ ἰλε καπαχατλερινὶ
τανηγὶπ ἰκρὰρ ἰτὲρ ἰσὲ κεντουσινὲ μουχαππὲτ bὲ ἰϊτιπὰρ
κὶσπ ἰτὲρ, ζίρα Κεντουὶ τανὴ λαφσηνὴ πιλτουγινὶ, χουλι-
σανὲ bὲ ἀλτζὰκ κιονουλλοὺ ὀλτουγουνοὺ, τιουζελὶπ ἰλε-
ρουλεγὲ πιλοὺρ ἰτουγινὶ κιοστερίρ.

Χάκεζα γιαλαντζὴ τεαbαλήτηρλαρ ὅλ πὶρ κιμέσνεγε
τεατζιζλὶκ bὲ ζαρὰρ bὲ χακσηζλὴκ ἰττικτὲν σογρὰ ἀφλὴκ
ἰστεμεγὲ, γιάχοτ ἰττικλερὶ κιοτουλουγοὺ τιουζελτμεγὲ
οὐτανὴπ ἀρλανανλὰρ, ζίρα πεζbουρτὰ κιορουνούρουζ τε-
γιοὺ χὰφb ἰτερλέρ. Χουλὶς τιαbαλαρὴ ὀλανλὰρ χακσηζ-
ληγὴ ἰκρὰχ ἰτερλέρ· ἀσλατζα τουσμενλερὶ ὀλμασηνὴ ἰστε-
μεζλέρ· τζούμλεσι κεντουλερινὲ ἰϊτιπὰρ ἰτοὺπ σεbσινλὲρ
ἰστερλὲρ, bὲ πού σεπεπτὲν ἔγερ πὶρ κιμέσνεγι ἰντζιττιλὲρ
ἰσὲ, τέρακαπ χαχὶς ἰλὲ σεγιρτιρλὲρ χὲμ ἀφλὴκ τιλεμεγὲ,
χὲμ ἰττουκλερὶ ζαραρὴ τιουζελτμεγέ. Γιαλαντζὴ τεαbαγιὰ
γιαλὰν σοϊλεμεκλίκτε ζὰμμ ὀλοὺρ, ζίρα ζεμμὲ μουστα-
χὰκ πὶρ ἀμὲλ ἰτζρασηντὰ πουλουντουγιντὲ, κέεννε ἀρλα-
νὴρ τεαbασηντὰν bὲ χιλὰφ σοϊλὲρ bὲ γιαπτηγὴ ἰσὶ ἰνκιὰρ
κελούρ. Σαχὶχ τεαbασὴ ὀλὰν ζεμμὲ σαγιὰν ἰς ἰτζρασηντὰ
πουλουνμάζ· σάγιετ πουλουνατζὰκ ὀλοὺρ ἰσὲ ταχὶ, του-
ζελτμεγὲ τζὰχτ ἰτὲρ, λάκιν χὶτζ πὶρ bακὶτ γιαλάν ἰλε πετ-
νὰμ ὀλοbπ τζουνχασηνὴ ἰκὶ κὰτ ἰτμεγὲ τενεζζοὺλ ἰτμέζ.

Χάκεζα τζοκλαρὴ σοὺ φεϊλτέτιρλερ κι, ἔγερ κεντου-
λερτὲν μαχιρλερὶν bὲ οὐζλαρὴν φεϊλλερινὶ, νασιχατλερινὶ
bὲ κουλαουζλουκλερινὶ καπούλ ἰτμεγιουπ ἀταρλὰρ ἰσὲ, τεα-
bαλὴ κιορουνουρλέρ· ζίρα κορκαρλάρ κι ἔγερ σάϊρλερινιν
νασιχατλερινὶ καπούλ ἰτετζὲκ ὀλουρλὰρ ἰσὲ, πέλκι ὀνορ-
λαρινὰ bὲ ἰϊτιπαρλερινὲ κετὲρ bεριρλέρ.

Πού τζίνς τεαbαγιὰ τὰρ καφαλὴλὰρ, κεντουλερτὲ χὶτζ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πιρ σαχίχ πακσὶς βὲ φαζιλὲτ σεζινὶπ πουλάμαγιανλερ, φοτουλλὰρ βὲ ζιρταβιλὲρ (κεντουλερὶ ἀλὶμ κηγιὰς ἰτενλὲρ) μουππελάτηρλαρ, πουνλάρ κι ὅπιρλεριντεν ἀσαγὰ βὲ ἐγκὶν κιορούνμεσινλερ ἰτζοὺν τιβανὲ βὲ ζεβζὲκ κιορουνουρλέρ· ζηττηνὰ φιρασετλιλὲρ βὲ σαχίχ τεαβαληλὰρ μούταϊμ τζὲχτ ἰτερλέρ κι κεντουλεριντὲν ἐγκινλερὶν πιλὲ καραβλεριντὲν βὲ νασιχατλεριντὲν φαϊτελενσινλέρ.

Πιτζαρὲ χὰλ οὐζρὲ πίραζ κιμέσνελερτε πουλουνουρλάρ κι κιουλμεγὲ βὲ ἀτζημαγὰ σαγιεστὲ χαλτέτιρλερ· ζίρα πουνλαρήντα τεαβασὴ κεντοὔλερτὲν ζεγκινλερὶν σὰρφ ἰττικλερινὶ σὰρφ ἰτμεκτέτιρ κι, χάττα ἀνλερτὲν φουκαρὰ κιορουνοὺπ πετνὰμ ὁλμασηνλαρ. Πιτζαρελέρ! φερκιντὲ ὁλμαγιορλαρ κι ποὺ κιπὶ ταρικλερί ἶλε τζοκλαρὴν ζεβκινὲ βὲ φιρασετλιλερίντε ζεμμινὲ λαὶκ ὁλουρλὲρ, βὲ φακιρλικλερινὶ ἰόρτμεγὲ τζὰχτ ἰτὲρ ἰκὲν, πουνοὺ ταχὰ ζιατὲ ἀρτηροὺπ, ταχὰ ζιατὲ ἀσκιὰρ ἰτερλέρ. Χαλὶς τεαβασὴ ὁλὰν κατερίντζε σὰρφ ἰτὲρ βὲ σάϊρλερινιν μεσαριφλερὶ ἰτζοὺν ἀσλατζα βαζιφὲ ἰτινμέζ.

Βὲ νίχαγετ τζούμλε γιαλαντζὴ τεαβαληλαρὴν ἔγν πιτζαρελερὶ, γιὰ ἐβλιατλερὶμ τετὶ Γεροστάθης, ὅλ φουκαρὰ ὁλούπτα, φουκαρὰ βὲ ζαρὶ κιορούνμεσινλερ ἰτζοὺν, χηζμὲτ βὲ ἰζ κιορμεγὲ οὐτανὴπ ἰστὲν κατζανλάρτηρ· ὅ ἰσὰ φουκαρανὴν ἰζ κιορμεσὶ, ζεγκινὶν ποσλουγουντὰν χεσαπσὴζ τερετζὲ ἰϊτιπαρλήτηρ.

Ὅλ βακὶτ Γεροστάθησιν σάϊρ βακὶτ ζικρ ἰττιγὶ τεμιρτζὶ Μέγας Πέτρος, τζιφτζιλὲρ Φιλοποίμην βὲ Κιγκινάτος, κουγιουτὰν σοὺ τζεκὲν Φωκίων, βὲ χαμοὺρ γιογουρὰν ζεβτζεσὶ χατηρημζὰ κελτιλὲρ, βὲ χουλὶς ἰχτιγιαρὰ τετίκ· ἐλπέττε τζούμλε ποὺ ἀζιμ ζατλερτὲ ποσλουγοὺν βὲ τεμπελλιγὶν γιαλαντζὴ τεκβασὴ γιὸκ ἰτί. Γεροστάθης ποὺ τεφτισιμιζὶ πὲκ σαχίχ πουλτοὺ, βὲ νακλιετλερινὶ χατη-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[86b]

ημηζτὰ τουτὶουγουμουζὰ πὲκ μεμνοὺν ὸλτοὺ, bὲ πού
ζεbαπλερίτε σοϊλετί.

Χὶτζ πὶρ τεαbαλὴ ἀτὲμ ἄσλατζα μεμλεκιατηνὰ γιούκ
λμαγὰ τενεζζοὺλ ἰτμέζ. Χὶτζ πὶρ τεαbαλὴ ἀτὲμ καπούλ
τμέζ κι μεμλεκιατὴ λαγικσηζληγηνὴ πεσλεσὶν, γιάνι
εντὶ κεντουσινὶ κεντὶ ζαχμετί ἴλε πεσλεγέμετιγιντε μεμ-
εκιατὴ ἀνὴ πεσλεσίν. Χὶτζ πὶρ τεαbαλὴ ἀτὲμ τενεζζοὺλ
ἰμέζ κι φεντλὲρ bὲ χιλεπαζληκλέρ ἴλε σάϊρ πὶρ κισιγὶ
ουτπεσιντὲν τουσουρσούντε κεντουσὶ ἀνὶν γερινὲ τζηκ-
ήν. Χὶτζ πὶρ τεαbαλὴ ἀτὲμ ἄσλατζα κουbbετλεριντὲν
ιουτζὲ ρουτπὲ ἰστεμὲζ, νέτε μεμλεκιατὴ λαγικηντὰν
γκὶν παγιὲ bὲ χηζμὲτ τεκλὶφ ἰττουγιντὲ γαζεπλενίρ.

Δεαbαλὴ Ἐπαμεινώνδας, Θήbαληλαρην ἀζὶμ σερα-
κιαρὴ, σοκακλερὶν ναζιρλιγινίτε καπούλ ἰττὶ, πάγιαγη
ασκιὰρ κὶπίτε κεντουσιντὲν ἐγκὶν σερασκιαρλερὶν μαγιε-
ιντὲ σεφερὲ κὶττί· bὲ πού κὶπὶ ταρικὶ ἴλὲ νὲ ἰζζετινὶ
ταὶπ ἰττὶ, νέτε πετνὰμ ὸλτού, bὲ πάχουσους ταχὰ ζιατὲ
ζετλεντὶ bὲ σανλαντή.

Σπαρτιάτης Παιδάρετοςτα χεμὸεχριλεριντὲν μετζλὶς
ζασὴ σετζίλμετι τεγιού κησκάνματη, ἄντζακ μεμλεκια-
ηντὰ κεντουσιντὲν ταχὰ λαὶκ οὔτζ γιούζ κισὶ πουλουν-
ουγουνὰ σεbινὶπ σὰζ ὸλτού, bὲ πού σεbιντζὶ ἰσμινὶ
Πλούταρχοσουν ιὸλουμσούζ τεbαριχλεριντὲ ἰζζετλεγιούπ
ὸλουμσούζ εἴλετί.

Παστζηλληγὴ σεbμεκλίκ.

Ἔγν τεχλικελὶ γιαλαντζὶ τεαbὰ, τετὶ πιζλερὲ Γερο-
τάθης νίχαγετιντὲ, παστζηλληγὴ σεbμεκλιγὶν τεαbα-
ήτηρ. Παστζηλληγὴ σεbενλὲρ χὲρ πὶρ ταρὶκ ἴλὲ τζὰχτ
ερλέρ κι ὄπιρλεριντὲν ουστούν bὲ πιριντζὶ ὸλσουνλὰρ,
ὰνν ἰτερέκ κι πόϊλετζε ἰζζετλενιρλὲρ, σανλανηρλάρ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[87a]

Ἔμμα ἔγερ φὲχμ ιπμὶς ὸλσαλὲρ ιτί κι ἰζζὲτ βὲ σὰν γερινὲ ζητληκλὰρ, τουσμανληκλὰρ, κησκαντζληκλὰρ βὲ νίχαγιετιντὲ κεντὶ ναπεϊτιλικλερινὶ βὲ χαραπατλαρηνὴ πεϊτὰ ιτοὺπ καζανηρλὰρ, φὲρκ ιτετζεκλὲρ ιτί κι πασὶζηλληγὴ σεβμεκλὶκ ἐγὶ τεαβὰ τεγιλτιρ, ἴλλα τεχλικελὶ τεαβάτηρ, πουνούκι ἐλπέττε ικρὰχ ιτετζεκλὲρ ιτί.

Ἀταλαρημὶζὴν τεβαριχὶ, τετὶ ιχτιγιὰρ, πὲκ ἀλεὰ ταρὶφ ιτὲρ πιζλερέ κι πασὶζηλληγὴ σεβμεκλὶκ νὲ κατὰρ πετναμλὴκ βὲ ἰζζετσιζλὶκ πεϊτὰ ιτὲρ ισε, ὄκαταρ πασὶζηλληγὴ σέβμεμεκλικ βὲ ἀλτζὰκ κιονουλλουλούκ ἰζζὲτ βὲ σάνι σιοχρὲτ πεϊτὰ ιτέρ. Πασὶζηλληγὴ σεβμεκλὶκ ιτὶ Ἀθηναληλαρὴ Πελοποννησιακὸς γιάνι Μώρα μουχαρεπεσινὲ καμετλεντιρὲν, λάκιν ἰζζὲτ βὲ σὰν γερινὲ ρεζαλὲτ βὲ σεφαλὲτ ἰλὲ γεγγιλτιλὲρ σερπεστλικλερινὶ γαὶπ ιτιλὲρ, καλεὰ τιβαρλερὶ χαρὰπ ὸλτουλὰρ, τονανμαλερὶ πατὴπ γὰρκ ὸλτού, βὲ ὀτούζ τανὲ μεσρεπσιζ τζαναβὰρ ζόρπαλερ πογιουνλαρηνὴν ούζερινὲ πιντιλέρ.

Σόγρα Σπαρτιάτησλερινὶ πασὶζηλληγὴ σεβμεκλικλερὶ Θήβα μουχαρεπεσινὲ σεπὲπ βερτὶ λάκιν Σπαρτιάτησλερ Θήβανι ζὰπτ ιτὶπ, βὲ Ἑλλάδατα πιριντζὶ ὸλούπτα ἰζζετλενετζὲκ βὲ σανλανατζὰκ γερτὲ, ἔββελαν Θήβανην καλεασὴ Καδμείατεν κοβουλτουλὰρ, Βοιωτίανην Λεῦκτρα τενιλὲν σεχεριντὲ, βὲ Πελοπόννησοσουν Μαντινεία τενιλὲν σεχεριντὲ μεσχούρ Ἐπαμεινώνδας πουνλαρὴ φὲτχ ιτοὺπ, κιπιρλερινὶ ἐντιρτὶ βὲ πουρουνλαρηνὴ κηρούπ κιπὶρ βὲ πασὶζηλληγὴ σεβὲν Σπάρτηγι Θήβαταν ἐτνὰ κιοστερτί.

Πργιούκ πατισὰχ Δαρείοσουν πασὶζηλληγὴ σεβμεκλιγὶ κεντουσινὶ Μαραθὼν ὀβασηντα ρεζίλ βὲ πετνὰμ ιτοὺπ κιπρινὶ κάνηλαν γιουγρουλμούς τζαμουρὰ τὲφν ιττί. Λάκιν γίνε ὄ ὀβατὲ κεντουσιντὲν μαχὶρ Μιλτιάδησε πασὶζηλληγὴ βὲ χιοκουματὴ τεσλὶμ ιτὲν Ἀριστείδησιν ἀλτζὰκ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κιονουλλουλουγού Ἑλλάδαίτα χελὰς ιττὶ Ἀριστείδησιτε ἰζζετλετί.

Δαρείσσουν ὰγλού Ξέρξησιν παστζηλληγὴ σεβμεσὶ κεντουσινὶ Σαλαμίνατε βὲ Πλάταιατε πετνὰμ ιττί. Λάκιν γίνε ὅ Σαλαμίνατε, γίνε ὅ Πλαταιατὲ Ἀριστείδης σανλαντὴ, Ἑλλάδανην γεγγιτζὶ βὲ μουζαφφὲρ ὸλμασηνὰ παστζηλληγὴ σέβμεμεσι ἰλὲ γιαρτὴμ ἰττουγὶ ἰτζούν ζίρα Σαλαμίνατε χοσνουτλούκ ἰλὲ τουσμενὶ Θεμιστοκλησὶν μαγετινὲ πουλουνμακληγὴ τενεζζούλ ιττί. Πλάταιατάτα τζεγκτὲν ἐββελὶ Τεγεάτησλερε πιριντζὶ γερὶ πρακτὴ, μουτζατελὲ ὸλμασηὶν ἰτζούν, τζεγκτὲν σογράτα τζεγκὶν σαννηὴ βὲ ἰζζετινὶ Σπαρτιάτησλερε πρακτὴ, γίνε ἰτταλερὶ βὲ καρτὰς καβκαλερινὶ τεσκὶν ἰτσὶν ἰτζούν. Ἰστὲ, τζαγηρτὴ Γεροστάθης, κερτζὲκ βὲ σαχὶχ τεαβὰ, σαχὶχ βατὰν σεβιτζιλὶκ, σαχὶχ φιρασέτ! Ἀριστείδης παστζηλληκλερὶ, ἰζζετλερὶ βὲ τζελεγκλερὶ ἀραγιαρὰκ βὲ ἰστεγερὲκ τεγίλ, ἄντζακ βερερὲκ βὲ κερὶ τζεκιλερὲκ μεμλεκιατηνήτα σανλαντηρτὴ κεντουσίτε περαπὲρ ἰζζετλεντί.

Μουτλούτουρ ὸλ μεμλεκιὰτ ἀντέκι Ἀριστείδης κιπὶ τεαβαλὴ ἐβλιατλὲρ πουλουνουρλὰρ, πού κιπὶ ἐβλιατλέρ κι γάϊρη τουρλού ἰζζετ βὲ σὰν ἀρζουλεμεζλὲρ, φάκατ ἰζζετλὶ βὲ μεμλεκιατὰ φαϊτελὶ ἀμμελλερτὲν ματεά! Πού κιπὶ ἐβλιατλὲρ πὲκ κηγιμετλού βὲ ἀρζουλούτουρλαρ. Κιάσκι σιζλέρτε, γιὰ ἐβλιατλερὶμ, πὶρ κιούν πού κιπὶ ἐβλιατλὲρ ὸλάσηζ, κουλαουζουγγούζ φιρασέτ, φαζιλὲτ βὲ κερτζὲκ τεαβὰ ὸλσούν, βὲ χὲρ πὶρ κεντινιζὲ γιάχοτ σεβκιλὶ μεμλεκιατηνηζὰ, κὶρ, λεκὲ, ἀρ βὲ σικέστι ναμούς κετιρετζὲκ ἀμελτὲν οὐζὰκ ὸλάσηζ!

Φιρασὲτ, τετὶ γίνε ἰχτιγιὰρ, βὲ τεαβὰ Θεμιστοκλησίτε Ἑλλάδανην χελαστζησὴ ἐιλετί.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Θεμιστοκλῆσιν τεαβασή.

Θεμιστοκλῆς τζοτζουκλοὺκ κεμαλετιντὲν τεαβαλὴ βὲ χαχισλὶ κιορουνοὺρ ἰτί. Πλούταρχοσουν νακλίντζε τερσλερινὲν ἀζὰτ ὁλοὺρ ἰσὲ ἰτὶ, βακτινὶ ἄσλατζα πὸς κετζιρμεγὲ τεχεμμοὺλ ἴτμεγιουπ νοὺτκ ταρικλερινὶ ἐζπὲρ βὲ νουτκλὲρ ἰνσὰ ἰτὲρ ἰτί. Σχολείοντατα ἐγλεντζελὶ τερσλερτὲν ἀγὴρ τερσλερὶ ταχὰ μιστεπὲρ τουτὰρ ἰτὶ, τζοτζουκλουκτὰν μεμλεκιὰτ μεεμουριετλεριντὲ ἰζζετλενοὺπ σανλανμαγὰ ὁλὰν ζατὲ ἀρζουσουνοὺ κιοστερὶρ ἰτὶ, βὲ πούτα φάκατ ζαχμὲτ ἰλὲ, τζαλησμακλὴκ ἰλὲ, ἐζπὲρ ἰλὲ καζανηλήρ. Ποσουνὰ πετερὶ μεμλεκιὰτ μεεμουριετλεριντὲν πουνοὺ μὲκς ἰτμὲκ ἰτζοὺν Πειραιανὴν γιαληλεριντὲ ἀτηλμὴς ἐσκί βὲ φαϊτεσὶζ κεμὶ τεκνελερινὶ κιοστερὶπ, πουνὰ τέριτί κι ἰστὲ τζεμιὰτ μεμλεκιὰτ οὺμουρλεριντὲ κιρενλερὶ σονουντὰ πουνλὰρ κιπὶ ἀτάρ.

Μιλτιάδησιν Μαραθώνατεκι παρλὰκ βὲ μετὶν ἀλεαμετιντὲν σογρὰ Θεμιστοκλησὶν ζατὲ τεαβασὴ τερετζεσὶζ ἀρττὴ, βὲ πούτα μεμλεκιατηνὴν λαγὶκ ἐβλιατὴ ὁλμακληγὴν μετχὲ σαγιὰν ἀρζουσοὺ γιουρεγινὶ ζὰπτ ἰττί.

Ἴμτι ὅλ βακιττὲν χὲρ πὶρ ἐγλεντζεγὶ βὲ σεφαγὴ τὲρκ ἰττί· βὲ πιτοὺν κετζελὲρ οὺγιουκουσοὺζ καλὴπ τουσουντζελὶ βὲ ἀγὴρ πὰς κιορουνοὺρ ἰτί· νίτζουν ποὺ κατὰρ τεπτὶλ ὁλτοὺ τεγιοὺ σουὰλ ἰτενλερὲ τὲρ ἰτί κι Μιλτιάδησιν μουζαφφὲρ ἀλεαμετὶ πενὶ πράκμαγιορ οὺγιουγιαγήμ. Ἴμτί Θεμιστοκλῆς κεντζλιγιντὲν τεαβαλὴ, ἀζὶμ βὲ μετὶν ἰσλερὶν σεβταλησὴ ὁλτηγηντὰν, οὺγιουκουσοὺζ καλτὴ, ἐζπερλετὶ, τουσουντοὺ, μουζαϊκὰ ἰτιντὶ, ζαχμὲτ τζεκτὶ, τζαπαλατὴ, μεμλεκιατηνὴ χαζηρλατὴ, βὲ Μιλτιάδησιν μουζαφφὲρ ἀλεαμετιντὲν ὃν σενὲ σόγρα πούτα χάκεζα μετὶν νισὰν τασὴ τικτὶ, Σαλαμίνανην νισὰν τασηνή.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Βὲ Σαλαμίνατε κι καβκατὲν σογρὰ Ὀλυμπιακὸς ἀγώνεσλερε κελτιγιντὲ, τζεμιὰτ κουρεσλερτὲν κιοζλερινὶ καλτηρουπ Θεμιστοκλησὲ τικτιλὲρ, χεϊρὰν καλαρὰκ βὲ Ἑλλάδανην χελαστζησηνὴ ἔλ τζηρπὴπ ἰζζετλεγερέκ. Ὅλ βακὶτ Θεμιστοκλῆς τοστλαρηνὰ τιονουπ τετίκι ὅλ κιουντὲ μεμλεκιὰτ οὐγρουνὰ ὁλὰν τζεμίϊ ζαχμετλερινὶν ἰϊβαζλερινὶ ἀλήγιορ ἰτί. Ἰστὲ σάχηχαν τεαβαλὴ ὁλανλερὶν ἀρζουλετικλερὶ γιάληνηζ ουτζρὲτ, χεμσεχριλερινὶν μουχαππετὶ βὲ μετχίτιρ.

Ἔμμα πίραζ βακιττὲν σογρὰ κησκὰντζ τουσμενλεριντὲν ζὲμμ ὁλουντού κι κέεννε πούτα Παυσανίασην Ἑλλάδα ἰτζοὺν ὁλὰν μουσιπὲτ βὲ ἐλὲ βεριτζὶ μακσατλερινὶ πιλὶρ ἰτί· ὅλ σεπεπτὲν μετζπουρ ὁλτούκι ουγρουνὰ ὁκατὰρ τζεσουρανὲ τζαπαλατηγὴ μεμλεκιατηνὴ τὲρκ ἰτσὶν βὲ Ἀτζὲμ σαχηνὴν γιαννὰ κατζσήν. Βὲ πόιλετζε πετερινὶν τζεβαπλερὶ τασττὴκ ὁλτουλὲρ, ζίρα κεμιλερὶν ἐσκὶ τεκνελερὶ κιπὶ ἀτηλτηκτὰν ματεὰ, φενὰ βὲ μουσιπὲτ φεϊλλὶ κιπίτε κοβαλαντὴ ναμκιὸρ βὲ κησκάντζ κιμέσνελερτέν.

Θεμιστοκλήστε κιορτουκλεριντὲν βὲ χὲρ κιουνκὶ τετζρουπατὰν ιὸγρενιπ πὲκ τογρού σοϊλὲρ ἰτίκι, Ἀθηναληλερ πὶρ ἀτεμτὲν ουζοὺν ποϊλού βακὶτ ἐϊλὶκ πουλματὲν ουσανηρλὰρ, βὲ μεμλεκιὰτ μεεμουριετλεριντεκὶ κιμέσνελερε γιολτζουλερὶν τζηνὰρ ἀγατζηνὰ πουλουντουκλερὶ κιπὶ πουλουνουρλὲρ, ζίρα γιαγμοὺρ βὲ κὴς βακτιντὲ πουτακλερινὶν ἀλτηντὰ σηγηνηρλὰρ, βὲ γιαγμοὺρ κεσιλὶπ χεβὰ τουζελὶρ ισὲ πουνλαρὴ κηρὴπ τελὲφ ἰτερλέρ.

Ἀτζὲμ σαχὴ χὲρ νὲ κατὰρ σεχριλικτὲν πιχαπὲρ ἰσέτε, λάκιν πὲκ ζιατὲ ταλτὶφ ἰλὲ καπούλ ἰττὶ πογιουκ τιουσμενινὶ, βὲ Ἀτζεμιστανὴ χαράπ ἰτενὲ πατισαχανὶ τὰρζ ἰλὲ ἰλτιφὰτ ἰττί. Βὲ τερούνι γιουρεκτὲν τοὰ ἰττὶ καρανληγὴν ἀλλαχηνὰ, γιάνι Ἀτζεμλερὶν Ἀριμάνιος τενιλὲν ἀλλα-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

χηνάκι, μούταϊμ Ἑλληνοσλερι κιὸρ ἐτσίντε πού κιπὶ μετὶν ἀτεμλερινὶ κοβσουνλάρ. Πὲκ λανετλὶ πεττόά! τετὶ Γεροστάθης, πουνούκι φάκατ Ἑλλάδανην ἔγν χασὴμ τουσμενὶ ἰτὲ πιλὶρ ἰτί. Βὲ κιάσκι χὶτζ πὶρ βακὶτ ἰτζρὰ ὁλμασην.

Δερλέρ κι Ἀτζὲμ σαχὴ πὶρ βακὶτ Θεμιστοκλησὲ ἰζζὲτ βὲ ἐϊλικλὲρ ἰττικτὲν σογρὰ, νίχαγετ πουνοὺ τεκλὶφ ἰττίκι Ἑλλάδανην οὐζερινὲ χαζηρλατηγὴ ἀσκιαρὴ κουμάντα ἰτβίν. Ἔμμα Θεμιστοκλῆς νὲ κὶν σακλαγιτζὴ ἰτὶ, νέτε κεντουσινὶ πεγενμὶς βὲ χοτπὶν ἰτὶ, ἀντζαχ μεμλεκιατὴν ἀλιτζενὰπ ἐβλιατὴ ἰτί. Βὲ λάκιν Πατισαχὴν τεκλιφινὲ ἰταὰτ ἴτμεσε ἰτὶ, βελίϊ νιϊμετινὲ ναμκιὸρ κιορουνετζὲκ ἰτί· βὲ ναμκιορλουγοὺν βαχσὶ τζουνχασὴ ἀλητζενὰπ τζανλερὶ κιρλετέμεζ. Ἔμμα ὅπιρ ταραφτὲν Πατισαχὰ ἰταὰτ ἰτοὺπ βαλιτεσὶ Ἑλλάδανην οὐζερινὲ σιλὰχ καλτηρσὰ ἰτὶ, ἐλπέττε ἰζζετινὶ βὲ ἰϊτιπαρηνὴ γαὶπ ἰτετζὲκ ἰτὶ, βὲ λάκιν ἰϊτιπαρηνὴ βὲ βατανηνὴ τουνγιατεκὶ ζατλερὶν τζεμίϊσιντεν ζιατὲ σεβὲρ ἰτί. Ποὺ κιπὶ τζηκμὰζ τὰρ σοκακτὰ ἀζὶμ Θεμιστοκλῆς καπαντηκτὰ, τερλέρ κι, ζεχὶρ ἰτζοὺπ βεφὰτ ἰτμεσινὶ Πατισαχὴν χουζουρουντὰ ναμκιὸρ, γιάχοτ βατανηνὴν ἐντιντὲ ναπετὶτ ὁλμασηντὰν ταχὰ ἐβλιὰ πελλετί.

Ἀτζὲμ σαχὴ ἰὸλουμουνοὺ ἰὸγρεντικτὲ ὅ ἀτεμὶν τεαβασηνὰ βὲ βατὰν σεβιτζιλιγινὲ χαϊρὰν καλτή. Ἀθηναληλερτε πισμὰν ὁλοὺπ, Πειραιατὰ Σαλαμίνανην καρσησηνὰ Θεμιστοκλῆς ἰτζοὺν πὶρ μεζὰρ τικτιλέρ.

Ἰογρένιν σιζλέρτε, γιὰ ἐβλιατλερὶμ, ζὰμμ ἰττὶ ὅλ βακὶτ Γεροστάθης, ἰϊτιπαρηνηζὴ σεβέσινιζ χὲρ κάγκι ρουτπετὲ, χὲρ κάγκι σανααττὲ, χὲρ κάγκι μασλαχαττὲ πουλουνούρσανηζ. Χὶτζ πὶρ βακὶτ τενεζζοὺλ ἴτμεϊν, πὶρ τακηκὰ ἰτζοὺν πιλὲ ὁλσοὺν, ἰϊτιπαρηνηζὴ γαὶπ ἴτμεγέσιζ, χὲρ νὲ σεπεπτὲν τολαὶ ὁλοὺρ ἰσὲ ὁλσούν. Ἰϊτιπαρηνηζὴν οὐγρουνὰ κιαρλερινιζίτε, μαλλερινιζίτε, σανλερινιζίτε, χιο-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[89b]

κουματλερινιζίτε, ιόμρουνουζ πιλὲ ϊτιπαρηηζὰ κουρπὰν ὸλμασὴ λεαζήμ ὸλούρσα ὸνούτα κουρπὰν ἴτιν. Ἔμμα ἔγερ, Ἀλλὰχ χιοστέρμεσιν, πετναμλήκ βὲ ρεζαλὲτ σιζλερὶ κορκουτμὰζ ισὲ, βὲ ἰζζὲτ βὲ ϊτιπὰρ τζεμίϊ τουνγιαβὶ ἐϊλικλερινιζὶν ἔγν κηγιματλησὴ σαϊλμὰζ ισὲ, πράκην ἄρτηκ, βὰζ κέτζιν μεσχούρ Ἑλληνοσλερὶν σιλσιλεσὶ τενιλμετέν.

Ἔγερ, τεττὶ ιχτιγιὰρ, ιόμρουνουζούν γιολουνούν μουττετιντὲ φιρασὲτ, φαζιλὲτ, σαχὶχ τεαβὰ βὲ χαχὶς σιζλερὶ κουλαουζλαμὰζ ισὲ, ἀντζακ σανὴν γιάχοτ κιαρὴν ἀρζουσουντὲν κιοζλερινὶζ καραρμὴς χακκὴ ναχακτὰν, ἰζζετλιλερὶ ναπετιτλερτὲν φὲρκ ἴτμεγετζεκ ὸλούρ ισενὶζ, ἔγιτζε πιλέσιζ κι γιὰ πετναμλὴκ βὲ ρεζαλέτ ἴλε ιόμούρ κετζιρὶπ ιόλετζέκσιζ, γιὰ Ἡρόστρατοσουν καρὰ σάνη σιοχρετινὶ καζανατζάκσηζ.

Πίραζτεν σογρὰ Γεροστάθησε Ἡρόστρατοσουν κὶμ ἰτουγινὶ σουὰλ ἰττίκ. Γεροστάθησὲ, πέλ κι πίραζ ραχατλανσὴν ἰτζούν, ζίρα γιοκαριτεκὶ τζεβαπλερὶ πὲκ ζιατὲ χαχίς ἴλε σοϊλετὶ, Διδάσκαλοσα ρετζὰ ἐττίκι πιζλερὲ Ἡρόστρατοσουν νακλιετινὶ ἰτσίν· Διδάσκαλοστα τετί.

Ἡρόστρατος βὲ Ἄρτεμισιν πουτχανεσί.

Κουτζτζούκ Ἀσιάτε κι Γιουνὰν σεχρὶ Ἔφεσοστα (Ἁγιασουλούκ), Ἄρτεμις Ἀλλαχὴν πὶρ πουτχανεσὶ βὰρ ἰτὶ, πουνούν τζεσιμλιγινὲ βὲ παρλακληγηνὰ πιτούν ἐσκὶ Ἑλληνοσλερ τεατζτζούπ ἰτούπ χεϊρὰν καλὶρ ἰτιλὲρ, ὄκαταρ μετὶν ἰτὶ, βὲ Ἑλλάδανην χικμετλεριντὲν πιρισὶ σαγιλὴρ ἰτί. Ἔμμα Χριστοστὰν οὔτζ γιούζ ἐλλὶ ἀλτὴ σενὲ ἐββελὶ, Μέγας Ἀλέξανδροσουν μεβλούτ ὸλτουγὴ κιτζετὲ, μούστακιλ γιαντὴ Ἄρτεμισιν πού πουτχανεσί. Βὲ Ἐφεσολου Ἡρόστρατος ισμιντὲ πὶρ κιμέσνε γιακτὴ, ζίρα, κεντὶ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σαχατετλιγίντζε, σὰν ἀλεβιντὲν τουτουσοὺπ, πού γιανγήν ἴλε ισμινὶ ιόλουμσοὺζ πρακμαγὴ ιστετί.

Διδάσκαλος πούρατα νακλιετινὶ τεκμὶλ ιττί· λάκιν Γεροστάθης ζὰμμ ιττί. Χὲρ νὲ βακὶτ, γιὰ ἐβλιατλερὶμ, φιρασὲτ, φαζιλὲτ σὰν ἀρζουσουνοὺν κουλαουζοὺ βὲ κανουνοὺ βὲ κεμὶ ὁλμὰζ ισὲ, πού ἀρζοὺ χαραπατλοὺ ἴλλετ ὁλοὺρ, βὲ ζὰπτ ιττουγὶ κιμέσνεγι τελὶ τιβανὲ ιτέρ· βὲ ὅλ ἐκζιλτὲν πού κορκουλοὺ ἴλλετιν ισμινὲ ιχτισὰμ τιβανελιγὶ βὲ χήρση σὰν τερλέρ. Ἴμτι Ἡρόστρατοσου πού ἴλλετ κιὸρ ιτμὶς ιτὶ, βὲ μουλεαχαζὰ ιτινέμετί κι, ὅλ μεκροὺχ ἀμελί ἴλε μεκροὺχ ισμινὶ ἐπέτι πετναμληγὰ τεσλὶμ ιτετζὲκ ιτὶ, βὲ γιόκκι ιχτισαμὰ βὲ ἰζζετέ.

Πού κιπὶ ἐπέτι πετναμληγὰ τεσλὶμ ὁλτού Σπαρτιάτησλι Παυσανίαστα, Πλάταιατε μουζαφφὲρ ἀλεαμετινὶ τικὲν, ζίρα πούτα σανὴν βὲ ἀκτζενὶν τιβανελιγιντὲν ζὰπτ ὁλτού. Ἀτζηναρὰκ σιζλερὲ πουνοὺν ιτζοὺν πίραζ νὰκλ ιτετζέγιμ, ιχτισὰμ τιβανελιγινὶν μεκρουχλουγουνοὺ κιορμενὶζ ιτζοὺν, βὲ πουνοὺν πετνὰμ ιόλουμουνοὺ Θεμιστοκλησὶν ιόλουμού ἴλε ρουπὰρ ιτμενὶζ ιτζούν.

Πλαταιανὴν τζεγκὶ βὲ Παυσανίας.

Σαλαμίνατε κι μεσχοὺρ τζεγκτὲν σογρὰ, Ξέρξης Ἀσίαγε φιρὰρ ιτοὺπ Ἑλλάδατα σερασκιαρὴ Μαρδόνιοσου οὔτζ γιοὺζ πὶν ἀσκιὰρ ἴλὲ πρακτήκι Ἑλλάδαγη ζὰπτ ιτσίν.

Μαρδόνιος γίνε Ἀτζὲμ σιλαχλερινὶν παχτηνὴ σηναμακσὴζ, πογιοὺκ βατλὲρ ἴλὲ, ρισβετλὲρ ἴλὲ, ταλκαβουκλουκλὲρ ἴλὲ κορκουτμακληκλὲρ ἴλὲ τζὰχτ ιττούκι Ἑλλησοσλαρη βὲ πάχουσους Ἄθηναληλερι τεπεατὲ κετιρσίν.

Λάκιν βετὰν σεβιτζὶ Ἄθηναληλερ Μαρδόνιοσουν βατλερινέτε, ποφποφλερινέτε, κορκουτμαλερινέτε κουλὰκ ἀσματηλαρ. Βὲ Σαλαμίνα μουχαρεπεσιντὲν πὶρ σενὲ σογρὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Βοιωτίανην σεχρὶ Πλάταιατα πεκ τζετὶν πὶρ καβκὰ ὸλτοὺ, ἀντέκι σερασκιὰρ Μαρδόνιος ιὸλτοὺ, βὲ χέμαν τζεμίϊ Ἀτζὲμ ἀσκιαρὴ τελὲφ ὸλτού· βὲ οὔτζ γιουζ πιγντὲν φάκατ οὔτζ πὶγν ἀσκιὰρ κούτζουλεν χελὰς ὸλοὺπ ἀζὶμ φετουχατὴν ζεχιρλὶ χαπερινὶ Ἀτζεμιστανὲ κετιρὲ πιλτί.

Ἄθηναλὴλεριν σερασκιαρὴ Ἀριστείδης ιτί. Σπαρτιάτησλεριν σερασκιαρὴ βὲ τζούμλε Ἑλλὴνοσλεριν σερτάρι ἐκρεμίτε Σπαρτιάτησλι Παυσανίας ιτί. Λάκιν, νάσὴλ κι σάϊρ βακίττε σιζλερὲ σοϊλετὶμ ισε, τετὶ ιχτιγιὰρ, γιάλὴνὴζ καχρεμανλὴκ, φιρασὲτ βὲ φαζιλὲτ ὅλμαϊσιν, χελὰς ιτέμεζ. Ἑλλὴνοσλεριν καχρεμανλὴγὴ Πλάταιατα Ἑλλάδαγη χελὰς ιτέμεγιετζεκ ιτὶ, ἔγερ γίνε Ἀριστείδησιν φιρασετὶ βὲ φαζιλετὶ πού χελασλὴγὴν ιμτατὴνὰ γετίσμεμις ὸλσὰ ιτί.

Τζεγκτὲν ἐββελὶ Ἄθηναλὴλεριν βὲ Τεγεάτησλεριν μαπεϊνιντὲ πεκ μουαννὲτ ινὰτ κοπτοὺ γὲρ ιτζοὺν, γιάνι σὶζ ἱλεροὺ, πὶζ ἱλεροὺ τεαβασή. Ἑλλὴνοσλεριν ἀσκιαρὴνάτα βὲ πίτουν Ἑλλάδανην χελασλὴγὴνάτα φενὰ βουκουατλὲρ πεϊτὰ ὸλὰ πιλουρλὲρ ιτὶ πού ιττααττὲν, ἔγερ Ἄθηναλὴλεριν σερασκιαρὴ, σαχὶχ βετὰν σεβιτζὶ Ἀριστείδης μεϊτανὲ τζηκὴπ ἰλὰν ἴτλεμις ὸλσὰ ιτί κι, Ἄθηναλὴλαρα χὲρ κάνγι γερὶ βεριρλὲρ ισὲ χοσνουτιὲτ ἱλὲ καπούλ ιτετζεκλὲρ, ζίρα γερτὲν ἰζζετλενμὲκ τεγίλ πουνλαρὴν ἀμελὶ, ἀντζακ πουνλὰρ γερὶ ἰζζετλεμέκτιρ. Πού ταρὶκ ἱλὲ ιττὰὰ τεσκὶν ὸλτοὺ, ιττιφὰκ κελτὶ, βὲ Ἑλλὴνοσλεριν σιλαχλερὶ ούστούν κιορουντουλὲρ, βὲ Πλάταιανην ὀβασὴντὰ Ἑλλάδανην χελασλὴγὴνὴ τεκμίλαν ιτζρὰ ιτούπ μιοχουρλετιλέρ.

Πού καβκατὲν σογρὰ Παυσανίας Ἑλλὴνοσλεριν τοναμμασὴ ἱλὲ Βυζάντιονα (σίμτικι Σταπὸλ) σεφὲρ ιτούπ ζὰπτ ττὶ πουνού, βὲ Πλάταιατε ἀλτὴγὴ τζὸκ ζίϊ κηγιμὲτ Ἀτζὲμ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μαλλερινὲ Βυζάντιοντε πουλτουκλαρηνήτα ζὰμμ ιττί. Ἔμμα μὰλ βὲ σὰν ἄτετα ζαὶφ ἀκηλλερὶ κιὸρ ἰτερλὲρ, βὲ φενὰ βὲ ἀλτζὰκ γιουρεκλερὶ ποζαρλάρ. Ἴμτι Πλάταιανην σανὴ βὲ τεβατοὺρ γιάγμαλερ Παυσανίαση κιὸρ ἰτοὺπ ποζτουλάρ. Νάσηλ κι σερχὸς σαραπτὲν τογιουμὰζ, ὄιλετζε χήρση σὰν βὲ μὰλ ὁλὰν Παυσανίαστε σανὰ βὲ μαλὲ τόϊμαγιουπ, πουνλαρὴν σεπεπινὲ Ἡρόστρατος κιπὶ πὶρ πουτχανὲ γιακμαγὴ ἰστέμετι, ἄντζακ πιτοὺν Ἑλλάδαγι Ξέρξησε τεσλὶμ ἰτμεγὶ ἰστετὶ. Χάϊρ! ἐβλιατλερὶμ, Παυσανίας πιτοὺν Ἑλλάδαγι γιακμαγὴ ἰστετὶ τεγιοὺ σοϊλετιγιμτὲ χατὰ ἰττίμ. Χάϊρ! πουνοὺ ἐλὲ βερερὲκ βὲ βάρβαροσλερε ταπὶ ἰτερὲκ γιαγκηντὰν χεσαπσὴζ ταχὰ πετὲρ φεναλὴκ ἰτζρὰ ἰτετζὲκ ἰτί· ζίρα Ἑλλάδανην πουτχανελερὶ βὲ σεχιρλερὶ γιανσαλὲρ ἰτὶ, γίνε τεκράρεν κολαϊλὴκ ἰλὲ γιαπηλὰ πιλιρλὲρ ἰτὶ, νάσηλ κι Ἡρόστρατοσουν γιακτηγὴ Ἄρτεμισιν πουτχανεσὶ γιαπηλτὴ ἰσὲ, νάσηλ κι Ξέρξησιν γιακτηγὴ Ἄθηνα σεχρὶ γιαπηλτὴ ἰσέ. Ἔμμα ἔγερ Ἑλλάδα Παυσανίασην καμμαζληγὴ ἰλὲ γιασσὶρ ὁλσὰ ἰτὶ, μουσκουλλοὺκ ἰλὲ χελὰς ὁλὰ πιλετζὲκ ἰτί.

Δερούνι γιουρεκτὲν ἄχ τζεκτὶ ἰχτιγιὰρ, βὲ πίραζ σικουτλουκτὲν σογρὰ νακλιετινὶ σοὺ κιπὶ πασλατή.

Σιούκουρ κι Παυσανίασην φενὰ φεϊλλερὶ χεμσεχριλεριντὲν ἐρκὲν ἀσκιὰρ ὁλοὺπ τουτουλτουλέρ· λάκιν πουνοὺ τουτοὺπ μεμλεκιατὴν καμαζὴ βὲ χαϊνὴ ὁλτουγοὺ ἰτζοὺν μαχποὺς ἰτετζεκλερὶ βακὶτ Σπάρτητεκι Χαλκίοικος (Ηακὴρ ἐβλὶ) Ἄθηναγην πουτχανεσινὲ κατζτή. Βὲ Ἑλληνοσλαρην μεσχεπίντζε, πουτχανεγὲ κατζὴς πὶρ κιμέσνεγι ὄρατεν τουτοὺπ τζηκαρμὰκ μεκισλὶ ἰτί. Ποὺ σεπεπτὲν Σπαρτιάτησλερ πουνοὺ τουτμαγὰ κατὶρ ὁλάμαγιουπ, καρὰρ βερτιλέρ κι πουτχανενὶν καπουσουνοὺ ιὸρσουνλέρτε ὄρατε χήρση σὰν βὲ μὰλ ὁλὰν Παυσανίας ἀτζληκτὰν βε-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

φὰτ ἰτσίν. Δερλέρ κι πουτχανενὶν καπουσουνὰ πιριντζὶ τασὶ καμὰζ ὀγλουνοὺν κατλὶ χακκηντὰ Παυσανίασην κεντὶ βάλιτεσι κοϊτοὺ Σπάρτηγι πού κιπὶ νὰ λαὶκ ἐβλιατὴ μεβλοὺτ ἰττιγινὶ κεντινὲ ἄρ βὲ ναμοὺς ἰτερέκ.

Πού νακλιγεττὲν σογρὰ Γεροστάθης τετὶ πιζλερέ, — Σίμτι Θεμιστοκλησὶν ιὸλουμού ἰλὲ Παυσανίασην ιὸλουμουνού ρουπὰρ ἴτιν· πιρισινὶν ἀλιτζενὰπ τεαβασηνὴ βὲ κὶν σακλάμαμασηνη ὄπιρισινιν σανὰ ὁλὰν τιβανελιγὶ βὲ καμαζληγὰ ὁλὰν πετνὰμ φεϊλὶ ἰλὲ ρουπὰρ βὲ βεζν ἴτιγν· νίχαγετ ρουπὰρ ἴτιγν Θεμιστοκλησὶν ἀζὶμ ἰσμινὲ ζὰμμ ὁλὰν ἐπετὶ ἰζζετὶ βὲ σανὴ, Παυσανίασην μεκρούχ ἰσμινὲ τακηλὰν ἐπετὶ πετναμλὴκ ἰλὲ, βὲ σιζλέρτε Θεμιστοκλησὲ ἰζζὲτ βερὲν φιρασετλὶ βὲ φαζιλετλὶ τεαβαγὶ κουτζακλαγὶπ, Παυσανίασ πετνὰμ βὲ ἰκραχλὴ ἰτὲν σὰν βὲ μὰλ ἀρζουσουνούν τιβανελιγιντὲν κάτζην. Ἰνσὰν τζινσινὶ χὶτζ πὶρ κιοτουλούκ, χὶτζ πὶρ ἰλλὲτ νέτε χήρση σὰν βὲ μὰλ κιρλετετζὲκ ἰτὶ, ἔγερ τζούμλεσι σοὺ οὔτζ τενπιχλερὲ ἰχτιμὰτ ἰτούπ πουνλαρὴν ἀρκασηνὰ τιουσσελὲρ ἰτί, «Καραρτὰν τισαρὴ χὶτζ πὶρ σέϊ γιάπμαμαλη,» «χὲρ πὶρ ζαττὰ καρὰρ πὲκ ἐγιούτουρ,» βὲ «Κεντουγγὶ πίλ.» Ἴμτι τζεμίι ἀμελλερινιζὶν βὲ ἀρζουλερινιζὶν κανουνλερὶ πουνλὰρ ὁλσουνλὰρ, βὲ ὅλ βακὶτ μουτλουλουγουνοὺζ σαγλὰμ βὲ μιοχκὲμ ὁλατζάκτηρ, βὲ σεβκὶλὶ μεμλεκιάττε μουτλού ὁλατζάκτηρ.

Βὲ ὅλ κιουντέτε χουλὶς ἰχτιγιὰρ πιζλερὲ πού κιουζὲλ νασιχατλερὶ σοϊλετὶ, βὲ σού πεϊτλερίτε ζὰμμ ἰττί.

«Δεαβαλὴ ἀτὲμ σεβκὶλὶ ἰτιπαρηνὴ κιοτουλουγὲ καρσὴ [τουρμαγὰ

«Σιλὰχ, φαζιλετίτε καμὲτ κουλλανσούν χὲρ τὲμ [βουρμαγά.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΤΖΑΝΗΝ ΚΟΥΒΒΕΤΙ ΠΑΣΡΕΣΙ.

« Τοὺς ἀπαιδεύτους μόνῃ τῇ μορφῇ τῶν θηρίων διαφέρειν. » (Κλεάνθους.)

« Πιλκισιζλερὶν τζαναβαρλαρτὲν φερκὶ φάκατ σουρεττέτιρ. »

Σχολείονουν σαγιρτλερινὶν ἀρασηντὰ πὶρ φακὴρ τουρεκτζινὶν ὀγλοὺ Κωνσταντῖνος ἵλιμὲ ὁλὰν ἀρζουσουντὲ βὲ γάγετ μουκαγετλιλικτὲ φερκλὶ ἰτί, πιλκισιζ πὶρ κοτζὰ πασηνὴν ὀγλοὺ Ἀθανάσιοστα ἵλιμὲ ὁλὰν ἰκραχληκτὰ βὲ γάγετ τηκκατσηζληκτὰ βὲ μάθημαλαρα ὁλὰν τεμπελλικτὲ φερκλὶ ἰτί. Τζὸκ τεφὰ διδάσκαλοσλαρ νασιχὰτ ἰτερλὲρ ἰτί, τααζὶρ ἰττίλὲρ, τερπιγὲ ἰττίλὲρ Ἀθανάσιοσου, λάκιν τζεμίτσι ποσὰ βὲ πιχουτεγιέ. Ἀταλαρὴ χὲρ νέκαταρ πιλκισιζ ἰσελέρτε, λάκιν πιλκισιζλιγὶν φεναληκλερινὶ σεζινοὺπ χιτζ πὶρ βακὶτ ἐβλιατλερινὶ μουκαγετὲ βὲ ὁκουμαγὰ καμετλεντὶρμετὲν τοὺρ ὁλμαζλὰρ ἰτί. Ἔμμα πιτζαρὲ χὰλ οὐζρὲ Ἀθανάσιος σαγηρληγὰ βουρμουὺς ἰτί. Διδάσκαλοσλαρ νίχαγετ οὐμιτσιζλιγὲ κέλουπ τεμπὲλ Ἀθανάσιοσουν Σχολείονταν κοβουλμασηνὴν ἰκτιζὰ ἰτουγινὶ Γεροστάθησε σοϊλετιλὲρ, ζίρα κεντουσίτε φαϊτὲ πούλμαγιορ, τετιλὲρ, βὲ φενὰ ἰπρετί ἵλε σάιρ σαγιρτλερέτε ζαρὰρ ἰτὲ πιλίρ, βὲ πάχουσους τζαχίλ κεντζλὲρ φενὰ ἰπρετλερὶ ἐγιουλερτὲν ζιατὲ βὲ κολάϊ ἰογρενιρλέρ.

Ἔμμα χουλὶς Γεροστάθης ταχὰ οὐμιτσιζλιγὲ κέλμετι· πὶρ ἐγὶ ἀμελὶν ἰτζρασὴ ἰτζουν, τὲρ ἰτί, « μουτεαβεμὲτ βὲ καβὶ ἰστεκλὶκ λεαζήμτηρ. » Πάχουσους Ἀθανάσιοσου πιλκισιζλιγὶν φεναληκλαρηντὰν κουρταρμασηνὴ ἐγὶ βὲ μερχαμετλὶ ἵς πελλὲρ ἰτί, ζίρα ἵλιμὶν τατλὴ σεβκισιντὲν μαχ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ρούμ καλούπ πιλκισιζλιγίν καρανληγηντά τεπελενενλέρ πογιούκ βέ τζόκ τεχλικελερέ τιουσέρλέρ. Ἴμτι Γεροστάθης Ἀθανάσιοσουν κοβουλμασηνήν καραρηνή καπούλ ιτμεκαίζ, πίρ τεφά ταχί πουνού όκουμά ίλε παρηστήρμαγά τζάχτ ιτμεσινέ καράρ βερτί.

Τασβιρλέρ.

Κυριακή κιουνλερινίν πιρισιντέ Γεροστάθης Σχολείσνουν τζούμλε σαγιρτλερινί έβινέ τεκλίφ ιττί κι πίραζ κιουζέλ τασβιρλέρ κιοστουρσούν, ανλερίκι όλ κιουνλερτέ Τιργέστατεν αλμής ιτί. Τζούμλεμιζ χαχίς ίλέ ιχτιγιαρήν έβινέ σεγιρττίκ. Πιριντζιλερίν αρασηντά Ἀθανάσιοστα βάρ ιτί, πούκι χέρ νέ κατάρ ίλιμί ικράχ ιτέρ ισέτε, λάκιν τασβιρλερίν κιουζέλ βέ εγλεντζελί όλτουκλερινί εσιττικτέ, κητζηκλαντή βέ σίφταχ σεγιρττί. Τζούμλεμιζ ιχτιγιαρήν πιογιούκ σουφρασηνήν έτραφηνά ότουρτουκτέ, πασλατή πιζλερέ σάχηχαν τζεσίτ ρεγκλί Ἀφρικανην, Ἀμέρικανην, Αὐστραλίανην βαχσί ατεμλερινίν τουχάρ τασβιρλερινί κιοστουρμεγέ. Ὅλ βακίτ Ἀθανάσιος Ἄφρικα, Ἀμέρικα βέ Αὐστραλία νέρετέτιρ τεγιού σουάλ ιττί. Γεροστάθης καρσήλήκ βερούπ τετίκι Γέρ γιουζουνούν πογιούκ πελτκλερίτιρ, πουνλαρήν κι ατεμλερινί, μαχσουλλερινί, ικλημλερινί, ιρμακλερινί, ταγλερινί, σεχερλερινί ιόγρενετζέκτιρ, έγερ Γεωγραφίανην κιουζέλ βέ τουχάρ βέ εγλεντζελί μάθημασηνη ταρίφ όλούρ ισέ. Λάκιν πού βαχσί ατεμλέρ, τετί τασβιρλερινί Ἀθανάσιοσα κιοστουρερέκ, νέ Γεωγραφίανην μάθημασηνη, νέτε σάϊρ μάθημα ιόγρενιρλέρ βέ μούστακιλ πιλκισίζ όλτουκλαρηντάν νέ φαϊτελί ζατλάρ πιλιρλέρ, νέτε εγί μεάρεπλερί βάρ, νέτε σεχριλικλερί, νέτε μουτλουλουκλερί· βέ πουνούν ιτζούν βαχσί τενιλιρλέρ, βέ βαχσινίν τζαναβαρτέν φερκί πέκ άζτηρ. Πιζλέρτε, γιά

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τὸστ 'Αθανάσιε, βαχσὶ ὸλατζὰκ ἰτὶκ πουνλὰρ κιπὶ βὲ βαχσὶ τζαναβαρλὲρ κιπὶ, ἔγερ κιταπλεριμὶζ, διδάσκαλοσλεριμιζ ὸλμασαλερ ἰτὶ, πουνλάρ κι ἀκλημηζήτα σαφκλεντιριλὲρ, γιουρεγιμιζίτε ἀλιτζενὰπ ἰτερλὲρ, βὲ ιὸμρουμουζούτε σεχριλετιρλέρ.

Ποὺ τασβιρλερτὲν σογρὰ ἰχτιγιὰρ πιζλερὲ τζεσὶτ ματὲν μαχαλλερινὶν βὲ τζεσὶτ ματενλερὶν βὲ μαχσουλλερὶν ρεγκλὶ ρεσιμλερινὶ κιοστερτὶ, πουνλαρήκι ἰνσανλὰρ γερὶν παγρηντὰν τζηκαρηρλάρ· βὲ τετί κι πουνλαρὴν τζεμίϊσινι 'Ορυκτολογία γιάνι γερὶν ἀλτηντεκιλερὶ τεφτὶς ἰτὲν ἴλμι μεατὶν ταρὶρ ἰτὲρ, βὲ πούτα πὲκ κιουζὲλ βὲ ἐγλεντζελὶ πὶρ τέρστιρ.

Ποὺ τασβιρλερὶν ἀρασηντὰ πίρτε βαπὸρ κιομουρού ματενινὶν ρεσμὶ βὰρ ἰτί. Βὲ πουνουν γιανηντὰ πίρτε 'Αμέρικανὴν Βρασιλία τενιλὲν μαχαλινὶν τασβιρὶ, ὀρτά κι χάϊλουτζε 'Αραπλὰρ ἐλμὰς πουλμαγὰ μεσγούλ ὸλμούς κιορουνούγιορ ἰτιλέρ. Ποὺ τασβιρλερτὲν σεπὲπ ἀλὴπ πιζλερὲ τετί κι σιὰχ κιομοὺρ βὲ παρλὰκ ἐλμὰς ἰκισίτε πὶρ ζάττηρλαρ, ζίρα ἴλμι κιμγιὰ ἀσικιὰρ ἰττί κι κιομοὺρ χὲρ κάνκι ζατλερτὲν μουρεκκὲπ ὸλοὺπ μεϊτανὰ κὲλιμὶς ἰσὲ ὸλ ζατλερτὲν ἰπαρέτιρ ἐλμάστα. Βὲ ταχὰ τετί κι, ἔγερ ἴλμι κιμγιὰ πὶρ ταρὶκ πουλούπτα κιομουρλερὶ πιλλιὸρ σεκλινὲ τεπτὶλ ἰτὲ πιλσὲ, πουνλαρὴ σαχὶχ ἐλμὰς ἰτερλέρ. Λάκιν, τετὶ, ποὺ κουββὲτ φάκατ ταπιατὰ βεριλμίστιρ· ἔμμα νάσηλ κι γερὶν κουτζακλεριντὲ φάκατ σίρραν σιὰχ κιομουρλὲρ παρλὰκ βὲ κηγιμετλὶ ἐλμὰς ὸλουρλὲρ ἰσὲ, ὅϊλετζε φάκατ ἐγὶ βὲ τογρού ἰλιμὶν βὲ Χριστιάντζα τερπιενὶν κουτζακλαρηντὰ καρὰ βὲ τερπιεσὶζ τζανλάρτα τεμιζλενιρλὲρ, ἀλιτζενὰπ ὸλουρλὰρ βὲ παρλαρλάρ. Δουὰ ἰτέριμ κι σιζλέρτε, γιὰ τοστλαρὴμ, μουκαγετλὶκ βὲ ἰλὶμ ἀρζουσού ἴλὲ ἀκληγγηζὴ σαφκλεντιριπ βὲ γιουρεγινιζὶ τιουζελτὶπ,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[93b]

πὶρ κιοὺν σιζλέρτε παρλὰκ ἐλμὰς ὸλάσηζ, βὲ πιτζαρὲ βὲ τερτιμὲντ βατανημηζὴν τονανκηλερὶ ὸλάσηζ.

Σάνιεν πιζλερὲ πάζεν χαϊβανλὲρ τασβιρλερὶ κετιρτὶ, ἀνλερτέν κι τζοκλερινὶ πιλμὲζ ἰτίκ· βὲ πάζεν πογιοὺκ χαϊβανλὲρ κεμικλερὶ κιοστερτὶ, πουνλάρ κι, τετὶ, τζὸκ τεχιρλερτὲν ἐββελὶ ἄρτηκ γὲρ γιουζουντὲν γιὸκ ὸλτουλὲρ, βὲ ἴλμι χαϊβανατὰ μεσγοὺλ ὸλανλὲρ πουνλαρὴ προκατακλυσμαΐα ἰσιμλερλὲρ, γιάνι τουφαντὰν ἐββὲλ πουλουνὰν χαϊβανλέρ. Βὲ τζεσὶτ κουσλερὶν πὲκ πογιοὺκ μαχιρλίκ ἴλε γιαπηλμὰ γιουβαλερινὶν τασβιρλερινίτε κιορτούκ.

Ὅλ βακὶτ πιζλερὲ χαϊβανλερὶν τζεσὶτ ταπιατλερινὶ βὲ ἀτετλερινὶ νὰκλ ἰττὶ, βὲ πάχουσους νάσηλ Κάστωρ (Κουντοὺζ) τενιλὲν χαϊβανὴν ἰκὶ ταπακαλὴ ἐβινὶ γιαπτηγηνὴ, νάσηλ λεαζὴμ ὸλὰν τιρεκλερὶ τισλερί ἴλε κεσίπτε κουϊρουγού ἴλε βουραρὰκ γερὲ τζακτηγηνή· νάσηλ γαϊρετκὲς ἀρηλαρὴν πὲκ τηκκατλὴ σουρούτ βὲ ιόλτζοὺ ἴλὲ ἀλτὴ κιοσελλὶ γιουβαλερινὶ μουμτὰν γιαπὴπ ἀνλερὲ παλλαρηνὴ κοϊτουκλερινὶ, νάσηλ σουλτανλερινὶν ὸταλερινὶ ὄπιρλερινὰτεν κενὶς γιαπτηκλερινὶ, βὲ νάσηλ πὶλ ιττιφὰκ χηζμετλερὶ παϊλεστικλερινὶ, νάσηλ πίραζλερι ιτζεριτὲ καλὴπ πάλὴ γιαπτηκλερινὶ, πίραζλερινίντε τησαρὴ τζηκουὺπ ιτζεριτὲ ἰσλεγενλερὲ τζιτζεκλερτὲν ταὰμ τοπλαγὶπ κετιρτικλερινί. Πουνλαρὴ ἐσιτὶπ τεατζτζουὺπ ἰτὲρ ἰκὲν ἰχτιγιὰρ πιζλερὲ τετί. Βάκαα, γιὰ ἐβλιατλερὶμ, τζεσὶτ χαϊβανλερὶν βὲ κουσλερὶν ἰσλερὶ πὲκ τεατζτζουπλίτιρλερ· λάκιν πουνλαρὴν ἰσλερὶ γιουζ βὲ πὶγγ σενελερτὲν μουκάττεμα νάσηλ ἰσὲ ἰτιλὲρ, γίνε χάλεα ὄκιπίτιρλερ, βὲ γίνε μούταϊμ ὸτλὲ ὸλατζακλέρ. Χαϊβανλερὶν ἰσλεριντὲ χὶτζ πὶρ τεπτιλατλὴκ, χὶτζ πὶρ ἱλερουλεμεκλὶκ, χὶτζ πὶρ τιουζελμεκλὶκ κιορέμεϊζ. Λάκιν ἰνσὰν ἱλερουλεϊτζὶ ἀκήλ ἴλε τονανμὴς ὸλτουγού ἐτζιλτὲν, χὲρ κιοὺν κεντουσινίτε γιαπ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τηγὴ ἰσλερίτε τιουζελτὶπ ταχὰ ἐγὶ γιαπὰ πιλίρ. Ἰστὲ ἰνσανὴν βὲ χαϊβανλερὶν ἀρασηντὰ ὀλὰν ἔγν πογισὺκ βὲ ἀσλὴ φέρκ. Λάκιν ἰνσανλερὶν τιουζελὶπ ἰλερουλεμελερὶ φάκατ ἐζπέρ ἰλε, μουκαγετλιλίκ ἰλε, ιὸγρενμεκλὶκ ἰλὲ βὲ ζαχμετλέρ ἰλε καζανηλήρ. Ἰμτὶ χὲρ κὶμ ἰλερουλεμεκλιγὶν πού ταρικλερινὶ ἰκρὰχ ἰτὲρ ἰσὲ, μούτζερρεττεν τουργούν βὲ πιτζαρὲ χαϊβὰν κὶπὶ καλατζάκτηρ.

Πουντὰν σανὶ πιζλερὲ Ἑλληνοσλερὶν βὲ Ῥώμαληλερὶν τεβαριχατλεριντὲν χάκεζα γιακὴν βακιτλερίντε μεσχούρ ζουχουρατλερινὶν τασβιρλερινὶ κιοστερτὶ, βὲ πίραζτα ἐσκὶ Ἑλλάδανην μεσχοὺρ κιμέσνελερινιν σουρετλερινὶ κιοσερτί.

Βὲ ὅλ βακὶτ πιζλερὲ Τεβαριχατὴν ταρὶφ ὀλουνούπ ιὸγρενιλμεσὶ νὲ κατὰρ χὲμ ἐγλεντζελὶ χὲμ ἰκτιζαλὴ χὲμ φαϊτελὶ ὀλτουγινὶ ταρὶφ ἰττὶ, ζίρα πού τεβαριχὰτ, τετὶ, ταρὶφ ἰτὲρ πιζλερὲ νάσηλ μιλλετλὲρ πογιουρλὲρ, μουτλού βὲ μετὶν ὀλουρλὰρ, βὲ γίνε νάσηλ σολαρλὲρ, τιουσέρλερ βὲ χαράπ ὀλουρλέρ. Σάχιχαν τεβαριχατὴν μακσατὴ πὲκ μερχαμετκιανὴ βὲ φαϊτελίτιρ, ζίρα πού κετζὲν τεχιρλερὶν τακσηρατλερινὶ βὲ νοκσανλερινὶ, κελετζὲκ βακιτλερὶν τηκκὰτ ἰτούπ φαϊτελενμεσὶ ἰτζούν ἀσὶκιὰρ ἰτέρ. Βὲ νὲ τεβαριχατὴ νέτε σάϊρ φαϊτελὶ χαπερλὲρ καζανὰ πιλίριζ, ἔγερ ἐββελὶ πού χαπερλερὶ καζανμακληγὴν ἀλεατλερινὶ καζανμὰζ ἰσὲκ, γιάνι ἔγερ λισανλὲρ ιὸγρενμὲζ ἰσέκ. Βὲ ἄιριτζε πιζλερὲ ἀταλαρηνηζὴν λισανηνὴ ιὸγρενμεγὶ ταβσιὲ ἰττὶ, ζίρα πού πιζλερὲ ὅπιρ λισανλερὶν ιὸγρενιλμεσινὲ τζὸκ κολαϊληκλὲρ βερίρ. Πουντὰν ματεὰ, τετὶ, Ἑλληνικὰ λισανὴ τουνγιατεκὶ λισανλερὶν τζεμίισιντεν ἔγν κιουζελὶ, ἔγν ζεγκινὶ, ἔγν ἰστιλλαχὴ κιουζελίτιρ. Ἄζιμ ἀταλεριμὶζ πού λισαντὲ γιαζτηλὰρ ἔγν κιουζελ κασιτελερὶ, ἔγν χισσελὶ τεβαριχλερὶ, ἔγν ἐλφαζλὴ νουτουκλαρὴ, ἔγν γιουτζὲ φεϊλεσοφιετὶ βὲ ἴλμι χικμετὶ,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

βὲ ἔγν ἀλὶμ ιὸγουτλερὶ βὲ νασιχατλερί. Χὲρ πὶρ κιουζὲλ τερπιὲ βὲ ἰλὶμ ταχσὴλ ἰτμεγὶ ἰστεγὲν Ἀλλαμὰν, Φρανσὴζ, Ἴγγιλιζ, Ταλιὰν, γιάχοτ Ἀμερικανλὴ ἀσλατζα Ἑλληνικὰ λισανηνὴ ιὸγρενμεκσὶζ κεντουσινὶ ἀλὶμ πέλλεμέζ. Βὲ νὲ κιπὶ ρεζαλὲτ ἀλτηντὰ καλατζάγῃζ πὶζ Ἑλληνοσλαρην σιλσιλεσίῖζ τεγιοὺ πεπουρλενενλὲρ, κιπιρλενενλὲρ, ἔγερ ποὺ ἀταλεριμιζὶν λισανὴ χουσουσιντὲ μουζαϊκασὴζ βὲ βαζιφεσὶζ πουλουνατζὰκ ὀλοὺρ ἰσέκ. Βάκαα σαχίχτιρ κι Ἑλληνικὰ λισανηνὴν βὲ χὲρ πὶρ λισανήντα ταριφὶ βὲ ιὸγρενμεσὶ ἐββελιντὲ πὲκ κουροὺ βὲ ζαχμετλίτιρ, λάκιν ἰλιμὶν κιοκλερὶ νὲ κατὲρ ἀτζὴ ἰσελὲρ, μεϊβελερὶ ὄκατὲρ τατλήτηρλερ, τετὶ Ἀριστοτέλης. Ἴμτι ἔγερ Ἑλληνικὰ λισανηνὴ βὲ ταχὰ σάϊρ λισανλερίτε κὶσπ ἰτμεγὲ τζὰχτ ἰττιγνιζτὲ, ποὺ λισανλερὶ ιὸγρεντικτὲν σογρὰ ναὴλ ὁλατζαγηνὴζ πὲκ τατλὴ μεϊβελερὶ χατηρηνζτὲ τουτάρσανηζ, χοσνουτλούκ ἰλε σαρφὴν (γραμματικηνὶν) βερτιγὶ πεζκὶνλιγίτε, Λουγατναμὲ Λεξικονοῦν ζαχμετλερινίτε τεχεμμοὺλ ἰτετζέκσιζ, νάσηλ κι σιφαληγηνηζὴ πουλμὰκ ἰτζοὺν ἀτζὴ μουαλιτζελερίτε χοσνουτλὶκ ἰλὲ ἰτζέρσινιζ, βὲ χάκεζα νάσηλ κι πὶρ τουχὰφ βὲ σεγιρλὶ παγτζεγὲ γετισμὲκ ἰτζοὺν τὰρ βὲ σὰρπ γιολλερὶ χοσνουτλούκ ἰλε γιορούρσουζ.

Νὲ μουτλοὺ Ἑλληνικαγὶ πὶλοὺπ πουνοὺν βασηταση ἰλὲ Χριστιανληγὴν ἰλαχὶ κιοζελλικλερινὶ, βὲ Ἕλληνος φιρασετινὶν σολμὰζ κιουζελλικλερινὶ τανηγιὰν κιμέσνελερε.

Γεροστάθησιν ποὺ τζεβαπλεριντὲν σογρὰ τασβιρλερινὶ καρηστηρήγιορ ἰτίκ· βὲ πουνλαρτὰν πίραζλερι ἰτζοὺν τεατζτζοὺπ ἰτίγιορ ἰτίκ, πουνλάρ κι Εὔρωπα μουσείαλεριντε πουλουνὰν πάζεν Ἕλληνος πουτλερινὶν τασβιρλερὶ ἰτιλέρ. Νὲ κατὰρ ταχὰ ζιατὲ τεατζτζοὺπ ἰτετζὲκ ἰτινὶζ, τετὶ πιζλερὲ ὅλ βακὶτ ἰχτιγιὰρ, ἀταλεριμιζὶν μετὶν βὲ ἰμρενίλμεγιτζι οὐστατιετλικλερινὶ βὲ μαχιρλικλερινὶ, ἔγερ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Εὔρωπα μουσεἰαλεριντε ὅλ μερμὲρ πουτλαρὴν κεντουλε-ρινὶ κιορμοὺς ὁλσανὴζ ἰτὶ, ἀνλέρ κι χάλεα πού κιουνὲ κα-τὰρ ταστζηληγὴν γιάνι πούτ γιαπμακληγὴν χικμετλερὶ σαγιληρλὰρ, ζίρα πού κιουνὲ κατὰρ ταχὰ χἰτζ πὶρ σα-ναὰτ σαχιπὶ ἀνλερὶν κιουζελλικλερινὶν τεκμιλλιγινὶ ἰμρε-νὶπ τηπκησηνὴ γιαπάματη. Ἔμμα πού πουτλερὶν τζεμἰϊσι ἐσκὶ βὲ σιμτικὶ βακιτλερτὲ ὅκατὰρ τεατζτζούπ ὁλουνμακ-σὴζ Πάρος ἀτασηνὴν γιάχοτ Πεντέλη ταγηνὴν μερμὲρ ματενλεριντὲ σεκιλσὶζ βὲ σουρετσὶζ τὰς παρτζαλερὶ ἰτὶ-λέρ. Βὲ Φειδίας, Πραξιτέλης βὲ σάϊρ πούτ γιαπητζηλὰρ σαναατλερὶ βὲ μαρουφετλερί ἴλε πουνλαρὴν ούζερλεριντεκὶ ἀτιὲ παρτζαλερὶ κεσερὲκ βὲ γιοναρὰκ ὅ κιπὶ ἐσὶ γιαπη-λάμαγιαν βὲ πουλούνμαγιαν πουτλὲρ γιαπτηλέρ. Διδά-σκαλασλερτὲ τηπκησηνὴ γιαπαρλὲρ, τετὶ ἰχτιγιάρ. Ὀκου-μαλὲρ ἴλὲ, βὲ ἐγὶ τερπιὲ ἴλὲ τζὰχτ ἰτερλέρ κι τερπιὲ ἀλ-τηνὰ κἰρμεμἰς τζοτζουκλερὶν τζανλερινὶ τερπιεγὲ κογιούπ κιουζελλετσινλέρ. Μουτλούτουρλαρ ὅλ Φειδίασην βὲ Πρα-ξιτέλησιν σαναάττζα χικμετλερινὶν ἀγιαρήντζα μεσρεπὶ χικμετλὲρ πεϊτὰ ἰτμεγὲ κατὶρ ὁλὰν διδάσκαλοσλαρ!

Γεροστάθης σοϊλέγιορ ἰκὲν Ἀθανάσιοσούν ρεγκὶ ποζου-λούπ κὴπ κηρμηζὴ ὁλούγιορ ἰτὶ, βὲ ταρσηκλενίγιορ ἰτὶ, ζίρα τερουνιντὲ μουκαγετλιγὶν βὲ τεμπελλιγὶν μαπεινι-τὲ μουχαρεπὲ πασλαμὴς ἰτὶ, βὲ πού κιουρὲς ἰτὶ ταρση-κλανμασηνὴν βὲ κηζαρμασηνὴν σεπεπί.

Ἀρκαταδημὴζ Κωνσταντἴνοστε κιοζλερινὶ πὶρ τασβὶρ ούζερινὲ τικμὶς τουρούγιορ ἰτί· σουρετιντὲ μαχζουνλούκ βὰρ ἰτὶ, βὲ κιοζλεριντὲν ιόνουντεκὶ τασβιρὶν ούζερινὲ πὶρ κιὸζ γιασὶ ταμλατή. Νὲγν βάρτα ἀγλαἰγιορσουν Κων-σταντἴνε; σουὰλ ἰττὶ πουνὰ Γεροστάθης. Χάϊλουτζε κιουν-λερτὲν περού σενὶ τουσουντζελὶ βὲ μαχζούν κιορούγιο-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ρουμ, σοϊλὲ πανὰ νὲγν βάρ. Ἔμμα Κωνσταντῖνος καράηλὴκ γερινὲ φάκατ κιὸζ γιασλερὶ τοκέριτι.

Γεροστάθης σουπχὲ ιττί κι πέλκι ἀρκατασλερινὶν γιανηντὰ τζεκινίγιορ ἰτὶ ἀτζησηνὴν σεπεπινὶ σοϊλεμεγέ· ἀνὶν ἰτζοὺν ἀνὶ ὄπιρ ὁτασηνὰ τεκλὶφ ιττί· πιζλέρτε γιαληνὶζ καλτὴκ βὲ εἰκόναλαρη καρηστηρήγιορ ἰτίκ. Πίραζ βακιττὲν σογρὰ Γεροστάθης Κωνσταντῖνος ἰλὲ κελτιλέρ· Κωνσταντῖνος ὅλ βακὶτ χοάνουτ κιορουνούγιορ ἰτὶ, βὲ γιουρεγινὶν σεβιντζὶ ταχὰ γιασλὴ κιοζλερινὶν ουζεριντὲ παρλαίγιορ ἰτί. Χάκεζα Γεροστάθηςτε σὰζ κιορουνούγιορ ἰτί· πιζλέρτε τοστουμουζ Κωνσταντίνοσουν ἐββελκὶ ἀτζησηνὴν βὲ σιμτικὶ ἄγγσηζταν κελὲν τεπτιλατληγηνὴν σεπεπινὶ ιογρενμεγὲ πὲκ πογιουκ ἀρζουτὲ ἰτίκ. Γεροστάθης ἐββελκὶ γερινὲ κετζὶπ πιζλερὲ τετίκι σιμτὲν σογρὰ Κωνσταντίνοσου Κλεάνθης ἰσιμλεγετζέκτιρ. Βὲ νίτζουν; τεγιοὺ σουὰλ ἰττίκ. — Πιλίρμισινιζ, τετὶ πιζλερὲ, ἐσκὶ Κλεάνθης κὶμ ἰτί; — Χάϊρ, τεγιοὺ καρσηλὴκ βερτίκ. — Ἴμτι πουνοὺν χικιαγεσινὶ ἰτετζέγιμ σιζλερὲ, χάττα ιογρενέσιζ κι Κωνσταντῖνος ἀνὶν λαὶκ ἐβλιατήτηρ, βὲ ὅλ σεπεπτὲν ἀνὶν ἰσμινίτε ἀλμαγὰ λαίκτηρ.

Φρεάντλης ἰσιμλενὲν Κλεάνθης.

Φακὴρ, λάκιν γαϊρετλὶ κὲντζ Κλεάνθης Χριστοστὰν ἰκὶ γιοὺζ ἐλλὶ σενὲ ἐββελισὶ Ἄθηναγια κιττί κι φιλοσοφίαγι, γιάνι ἴλμι χικμετὶ ταρὶφ ὁλσούν. Βὲ Ζήνων φιλόσοφοσουν σαγιρτὶ ὁλτού. Τεμὰμ ὅν τοκοὺζ σενὲ φακὴρ Κλεάνθης τηκκὰτ βὲ μουκαγιετλιλίκ ἴλε ἀλὶμ βὲ φαζίλετλοὺ διδάσκαλοσου Ζήνωνουν τερσλερινὶ ἐσιτὶρ ἰτί. Τζούμλεσι πιλιρλὲρ ἰτί κι Κλεάνθης ὄκαταρ φακὴρ ἰτί κι, χάττα κιαγὴτ ἀλμαγὰ παρασὴ ὅλμαγιουπ Ζήνωνταν ἐσιττιγὶ τερσλερὶ στρίτιγια βὲ μίτιγια καπηκλερινὶν βὲ σηγὴρ κουρεχ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κλερινὶν οὐζερινὲ γιαζὰρ ἰτί. Βὲ πιτοὺν κιοὺν τερσλερινὶ ἐσιτὶπ, ἐζπερλεμεσινὲ μεσγοὺλ ὀλοὺπ, χὶτζ πὶρ ἵς γιάχοτ σαναὰτ ἰσλὲρ κιορουνμὲζ ἰτί. Ἴμτι φακὴρ Κλεάνθης νέρετεν κετζινίγιορ ἰτί; Κὶμ πουνὰ ἀκτζὰ βερίγιορ ἰτί; χηρσηζλὴκ ἴτμεσιν; γιάχοτ σάϊρ πὶρ φενὰ ταρίχ ἴλε ἰταρὲ ὄλμασην; Ποὺ κιπὶ σουπχελὲρ πεϊτὰ ὀλμαγὰ πασλατηλὰρ πουνοὺν χακκηντὰ Ἄθηνατε. Βὲ ὄλ Ἄθηνανην ἔγν γιουτζὲ βὲ ἰχτιραζλὴ τιβανὴ Ἄρειος Πάγος, πουνούν κι πορτζλεριντὲν πιρισίτε πὸς κιμέσνελερε τηκκὰτ ἰτμὲκ ἰτί, σουπχελὶ Κλεάνθησι χουζουρουνὰ τεκλὶρ ἰττί κι πουνοὺν ὄκαταρ σενελὲρ χὶτζ πὶρ ἵς κιορμὲζ ἰκὲν νὲ ταρίχ ἴλε ἰταρὲ ὀλτουγηνὴ τεφτὶς ἰτσίν. Ὅλ βακὶτ Κλεάνθης κεντουσινὶ χημαγὲ ἰτμὲκ ἰτζοὺν Ἄθηνανην πίραζ παγτζηβανλερινὶ σαχὶτ κετιρτὶ, ἀνλερὶν σαχιτλιγιντὲν ἀσκιὰρ ὀλτού κι, πὶρ ταραφτὰν ἰλιμὲ τερετζεσὶζ ἀρζουσοὺ ὀλοὺπ, ὄπιρ ταραφτὰν φουκαρὰ ὀλοὺπ, ποὺ παγτζηβανλερὶν παγτζελεριντὲ κέτζε κουγιουλερτὲν σοὺ τζεκὶπ παγτζελερινὶ σουβαρὴρ ἰτί, βὲ πόϊλετζε κετζεκὶ ζαχμετινὶν οὐτζρετί ἴλε ἰταρὲ ὀλοὺπ κιούντουζ τερσλερινὶ ἐσιτὶρ ἰτί.

Ἀρεοπαγίτησλερ βὲ τζούμλε Ἀθηναλὴλερ φακὴρ Κλεάνθησιν γαϊρετινὲ βὲ φαζιλετινὲ τεατζτζοὺπ ἰτοὺπ μὲτζ ἰττιλὲρ, βὲ ὄλ βακιττὲν Φρεάντλης γιάνι κουγιουτὰν σοὺ τζεκιτζὶ ἰσιμλεντί. Βὲ μεμλεκιάττζετε καρὰρ βερτιλέρ κι Κλεάνθησε πὶρ τζούζι ἰανὲ ἰτσινλέρτε, ταχὰ γιουτζὲ ἰλὶμ ταχσιλινὲ μουκαγὲτ ὀλσούν. Βὲ πόϊλετζε Κλεάνθης Ζήνωνουν ἀαγιρτλερινὶν τζούμλεσιντεν ζιατὲ ἰλερουλεγιοὺπ διδάσκαλοσουνουν βεφατηντὰν σογρὰ ἀνὶν γερινὲ κετζτί.

Ποὺ Κλεάνθησιντιρ ὄλ ἀταλαρημτζὴν πὲκ τογρού τζεβαπλερὶ, γιάνι ὀκουμὰ πίλμεγενλερ χαϊβανλερτὲν φάκατ σουρεττὲ φερκλίτιρλερ.

Βὲ σίμτιτε, τετὶ Γεροστάθης, Κωνσταντίνοσουν χικια-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

γιεσινὶ νὰκλ ἰτετζέγιμ σιζὲ, βὲ ἐλπέττε ἰσκιὰτ ὁλατζάκσηζ κι, πουνοὺ λαγίκαν Κλεάνθης ἰσιμλετίμ.

Κλεάνθης λαγουπλανὰν Κωνσταντῖνος.

Πετερὶ, πανὰ σοϊλετιγινὲ κιορὲ, τουφεκτζὶ ὁλτουγοὺ σεπεπτὲν ραχατληγὴ σεβιτζὶ κασαπαμηζτὰ πογιοὺκ χορανταση νὴ ἰταρὲ ἰτέμεγιορ. Ἴμτι καρὰρ βερτί κι Ἀρναουτλουκτακὶ Σκόδρα σεχρινὲ κιοτζσοὺν, λάκιν ὅρατα Κωνσταντῖνος ἰτζοὺν σχολεῖον γιόκτουρ. Ποὺ νιγὲτ Κωνσταντίνοσουν γιουρεγινὶ ζεχιρλετὶ, βὲ μάθημαλεριντὲν μαχρούμ κάλμασην ἰτζοὺν, κιὸζ γιασλερὶ ἰλὲ πανὰ ρετζὰ ἰττί κι, ἔγερ μουμκὶν ἰσὲ πούρατα πὶρ ἐτμεκτζὶ γιανηνὰ τζηρὰκ βερεῖμτε, ἀκσαμλαρὴ βὲ κέτζε ὅρατα τζαλησσήν· βὲ πόϊλετζε γιατατζὰκ γερὶ, γεγετζὲκ ἐτμεγὶ ὁλτουκτὰ κιουντιουζλερὶ Σχολείονα κιτσίν.

Νὲ τέρσινιζ ἴμτι, γιὰ ἐβλιατλαρὴμ, Κωνσταντίνοσου Κλεάνθης ἰσιμλετιγιμτὲ χακκὴμ βάρμη ἰτὶ, γιόκσα γιόκμου ἰτί; Ἴμτι τετὶμ πουνά κι πὶρ ἐτμεκτζὶ γιανηνὰ τζηρὰκ βερμετὲν ἰσὲ, ταχὰ ἐγὶ κεντὶ γιανημὰ ἀλήρημ, βὲ μάθημαλαρηνη ἐσιτίρ.

Νὲ κατὰρ ἀίπ! Κλεάνθης βὲ Κωνσταντῖνος κιπὶ φακὴρ κεντζλὲρ χὲρ πὶρ ταρὶκ βὲ ζαχμέτ ἰλε τζὰχτ ἰτσινλὲρ ἰλίμ ἰλε τζανλερινὶν κιοζλερινὶ ἀτζμαγὰ, βὲ ἰλιμὶν ἐϊλικλερὶ ἰλὲ ἀκηλλαρηνήτα γιουρεκλερινίτε τονατμαγὰ, ἀκσινὲ πάζεν ζεγκὶν ἀταλερὶν ἐβλιατλερὶ, χὲρ πὶρ κολαϊληκλὲρ ζαπτλεριντὲ ἰκὲν, κουπάτ, κιὸρ βὲ πιλκισὶζ, κὰρὰ βὲ κιρλὶ κιομοὺρ καλμαγὴ ἀρζουλεσινλέρ!

Γεροστάθης πού τζεβαπλερὶ τεκμὶλ ἰτὲρ ἰκὲν Ἀθανάσιοσα κιοζλερινὶ τικὶπ πακτή· βὲ Ἀθανάσιοσουν γιουρεγιντὲ ἰλιμὶν ἀρζουσοὺ μιανεσινὲ κελτιγινὶ σεζιντιγὶ ἰτζοὺν,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σοὺ τζεβαπλερίτε ζὰμμ ιττί κι τζαπὴκ ελτὲν ιλίμ ιλε παρηστήρσὴν βὲ τοστλαστήρσὴν πουνού.

Ὀκουμανὴν κουββετί.

Παλαιὰ Διαθήκη σοϊλέγιορ κι Μωϋσηγὴ τζιολτὲ κετζὲ καρανληκλαρηντὰ Ἀτὲς τιρὲκ κουλαουζλατή. Ἀτὲς τιρέκτιρ, γιὰ ἐβλιατλαρὴμ ιλίμτε, βὲ σεφκή ιλε πιζλερὶ ποὺ ιὸμουρσὺν καρανληγηντὰ βὲ τεχλικελεριντὲ κουλαουζλὰρ, σητζαγὴ ιλέτε γιουρεκλεριμιζὲ φαζηλετὶν ατεσινὶ βερίρ.

Τζὰν ποὺ ιὸμουρτὲ βιτζουτὲ σὲφκ βερὲν καντίλτιρ· ιλίμτε ποὺ καντιλὶν γιαγήτηρ. Πιτζαρέτιρλερ ὅλ βάκτ ιλὲ καντιλλερινὶν γιαγηνὴ μουζαϊκὰ ἰτοὺπ ἄλμαγιανλερ, ζίρα κεντζλικλερινίτε ιχτιγιαρληκλερινίτε κιορλοὺκ βὲ πιτζαρελίκ ιλε κετζιριλέρ.

Ἰλὶμ κεντζλιγιμιζτὲ πιζλερὶ ισλὰχ ἰτὲρ, γετὶκ κεμαλετιμιζτὲ φαϊτὲ ἰτὲρ, ιχτιγιαρληγημηζτὲ ἐγλεντιρὶρ, πιτζαρελιγιμιζτὲ τεσελλὶ ἰτὲρ, ποσλουγουμουζτὰ μεσγοὺλ ἰτὲρ, γιαληνηζληγημηζτὰ ἐγλεντζὲ βερὶρ, μουτλουλουγουμουζοὺ ιφτιχὰρ ἰτέρ· βὲ μούταϊμ ιὸμουροὺν γιουκουνοὺ χαφὶφ βὲ χὸς ἰτέρ.

Βὲ νάσηλ κι βιτζουτὶ ἀληστηρτηγημηζτὰ, βιτζουτὶν κουββετλερινὶ ἀρτηρὴρ ισὲκ, ὅιλετζε ἰλὶμ ιλέτε τζανιὲ κουββετλεριμιζὶ ἀρτηρήρηζ. Βὲ ινσανὴν τενιὲ βὲ τζανιὲ κουββετλερὶ νὲ κατὰρ ζιατὲ ἀρταρλὰρ ισὲ, ὅκαταρ ισλερίτε, μουτλουλουγούτα, σεχριλιγίτε ἀρταρλὰρ βὲ ιλερουλερλέρ. Ὅλ σεπεπτὲν Εὔρωπατε τεφτὶς ὁλουνμούστουρ κι ἔγν ἀγὴρ βὲ ἔγν τζὸκ τζουγχαλερὲ ζιατετζε πιλκισιζλὲρ τιουσερλὲρ, βὲ ρουπὰρ ὁλουντουκτὰ πιλκιλιλερτὲν βὲ ἀλιμλερτὲν φεναληκλαρὰ τουσενλὲρ πὲκ ἀζτηρλαρ. Βὲ πούτα τεφτὶς ὁλουντού κι ἐββελὶ τζὸκ τζουνχαλὲρ ζοὺχρ ἰτὲν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

γερλερτὲ, σόγρα κεντζλερὶν ἀκηλλερινίτε γιουρεκλερινίτε τιουζελτὲν Σχολείονλαρ ἰχτὰς ὀλτουκτὲ τζουνχαλὲρ βὲ καπαατλὲρ πὲκ τζὸκ ἀζαλτηλάρ.

Ποὺ κιπίτιρ ὀκουμανὴν βὲ ἰλιμὶν χελασετλὶ κουββετὶ, τετὶ Γεροστάθης. Ἀνὶν ἰτζοὺν Θαλὴς τὲρ ἰτί· Φίλει τὴν παιδείαν· ἰλιμὶ σέβ· βὲ σάϊρ πὶρ φεϊλεσόφτα ζὰμμ ἰττί· Μανθάνων μὴ κάμνε, γιάνι ἰλὶμ ταχσὶλ ἰτμετὲν ἄσλατζα ὀσάνμα.

Ἔμμα νάσηλ κι κουρσὰκ τζὸκ ταμλερτὲν πιχουζοὺρ ὁλοὺρ βὲ χαστελενὶρ ἰσὲ, ὄϊλετζε ἀκήλτα τζὸκ βὲ τζεσιτλὶ χηζμετλερτὲν γιορουλοὺρ βὲ γιοσούρ. Ὅλ σεπεπτὲν πίρτεν τζὸκ βὲ τζεσὶτ ζατλερὲ μεσγοὺλ ὁλανλὲρ ζὸρ ἰλερουλεγὲ πιλιρλέρ. Ἀνὶν ἰτζοὺν Αἰσχύλοστα πὲκ τογροὺ τὲρ ἰτί κι, « ὁ χρήσιμ' εἰδὼς, οὐχ ὁ πόλλ' εἰδὼς σοφός, » « φαϊτελιλερὶ πιλὲν, βὲ γιόκκι τζὸκ πιλὲν ἀλίμτιρ. » « Οὐκ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὖ, ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ πολὺ » γιάνι τζοκτὰ τεγίλτιρ ἐγὶ, ἄντζακ ἐγιτέτιρ τζὸκ, τερλὲρ ἰτὶ ἐσκιλεριμίζτε· γενὶ τεμσιλλεριμίζτε πὲκ τογροὺ τεγίγιορλαρ· « Πολυτεχνίτης κ' ἐρημοσπίτης. » τζὸκ σαναατλὴ βιρὰν ἐβλὶ, γιάνι τζὸκ σαναατλὰρ πιλενὶν ἐβὶ βιρὰν καλήρ· βὲ « ὁ κυνηγῶν πολλοὺς λαγοὺς κἀνένα ὀὲν πιάνει. » γιάνι τζὸκ ταβσὰν κοβαλαγιὰν πὶρ τανὲ πιλὲ τουτάμαζ.

Πουντὰν ματεὰ, τετὶ πιζλερὲ Γεροστάθης, τηκκὰτ ἴτιν, γιὰ σεβκὶλὶ ἐβλιατλερίμ κι, ὀκουμὰ βὲ ἰλὶμ γιουρεγινιζὶ βὲ μεσρεπινιζὶ βὲ ταπιατηνηζὴ τιουζελτὶπ, βὲ ἀκληνηζὴ κουββετλεντιρετζὲκ γερτὲ, πουνοὺ ρουζκιὰρ τολτουρουὺπ καπάρτμασηνλὰρ, βὲ πότλετζε σιζλερὶ μαγροὺρ, κιπὶρ ἰτὶπ, πετερανὲ σαναατηνηζὴ βὲ οὔμουμεν χὲρ πὶρ ἰσὶ σιζὲ ἰκρὰχ ἰττίρμεσινλερ. Μούταϊμ ἀκληνηζτὰ ὁλσούν κι ἰλὶμ χὶτζ πὶρ βακὶτ χηζμεττὲν βὲ ἰστὲν πετνὰμ ὁλμὰζ, ἀντζακ χὲρ πὶρ τουνγιαβὶ μεσγουλιετὶ ἰζζετλὲρ βὲ ἰλερουλετὶρ,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

βὲ ὀκουμὰ φαζιλετλὶ βὲ ἲτιταρλὴ μεσρὲπ ὅλματηκτζα, χὲμ φαϊτεσὶζ χὲμ ζαραρλήτηρ.

Πού τζεβαπλερτὲν σογρὰ χουλὶς ἰχτιγιὰρ πιζλερὶ σαχραγιὰ κιοτουρτού, ὅρατεκι βιτζούτ κουρεσλεριμιζὶ ἰτζρὰ ἰττίκ. Πούρατα ζὰμμ ἰτμεγὲ πορτζλούγιουμ κι ἀρκατασημὴζ Ἀθανάσιος κερεγὶ κιπὶ τιουζελτὶ, βὲ Σχολείονουν ἔγν μουκαγετλὶ σαγιρτλεριντὲν πιρισὶ ὀλτού. Διδάσκαλοσλαρ τεπτιλατληγὴ ἰτζοὺν τεατζτζοὺπ ἰτερλὲρ ἰτί, Γεροστάθηστε πουνοὺν ἰτζοὺν πὲκ σεβιντζτὲ ἰτί. Βὲ χάλεα πού κιουνὲ κατὰρ Ἀθανάσιος πὲκ πογιούκ τεσεκκιούρ ἴλε χατηρνὰ κετιρὶρ ὅλ Κυριακὴ κιουνουνού, ἀνί κι πιζλὲρ Τασβὶρ Κυριακησὶ ἰσιμλετὶκ, Ἀθανάσιοστα Χελασετλὶκ Κυριακησὶ ἰσιμλετὶ, ζίρα κεντουσινὶ πιλκισιζλιγὶν πιτζαρελικλεριντὲν βὲ τεχλικελεριντὲν χαλεὰς ἰττὶ, βὲ πιτούν ιὸμρουνούτε χὸς βὲ ἲτιπαρλὴ εἰλετί.

Ἐσκὶ χοτζατασὴμ βὲ τοστούμ Ἀθανάσιοσα πορτζλούγιουμ σού πεϊτλὲρ ἰτζούν.

» Πιλκισὶζ ἰκὲν νάσηλ τζούμλεσι καρανλὴκ ἰτί!
» Βάϊ νὲ κατὰρ πιτζαρελίκ! κιοζλερὶμ καπαλὴ ἰτί.
» Σίμτι τουττουγουμτὰ κιταπὴ, κεαγητὴ, καλεμὶ,
» Μεκτεπὶ μουτλουλάρημ, κιορτούμ ἀλεμί·
» Γιασασὴν οὔτζ τόστου βὲ φακιαρὴ χεμτεμί.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

0.

ΕΓΙΑΙΚΑΕΡΙΝ ΑΛΕΛΤΑΕΡΙ ΒΕ ΚΙΟΤΟΥΛΟΥΚΑΕΡΙΝ ΣΕΗΕΠΑΕΡΙ.

« Μὴ ὀκτανᾶν παρὰ καιρὸν, μηδ' ἀνελεύθερος ἴσθι. μέτρον δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστον. » (Πυθαγ.)

« Βακητσὴζ σὰρφτ ἴτμε, νέτε ταμακιὰρ ὅλ, ἀντζακ χὲρ ζαττὰ καρὰρ πὲκ ἀλετάτηρ. »

Ηὶρ ἀκσὰμ οὐζερὶ Γεροστάθησιν ἐβιντὲν τζηκὰρ ἰκὲν, καπουνοὺν ἰόνουντὲ πὶρ πεζβουρτὰ ρούπαλερ κεγινμὶς γιατηρκὴ κεντζὲ ρὰστ κελτὶκ, πού κι κιοζλερινὶ φεσί ἴλε καπατμὴς κιοστερμὲζ ἰτὶ, βὲ τιτρὲρ σὲς ἰλὲ Γεροστάθης πούρατὰμη ἰσκιὰν ἰτὲρ τεγιοὺ σουὰλ ἰττί. Βὲ πιζλερτὲν χεελίκ καρσηληγηνὴ ἀλτηκτὰ καπουγιοὺ τζαλὴπ ἰχτιγιαρὴν ἐβινὲ κιρτὶ, πιζλέρτε ἀβτὲτ ἰττίκ, λάκιν πὲκ ζιατὲ σουπχετὲ καλαρὰκ, ζίρα τεσριφινὶν βακτίτε, τιτρὲρ σεσίτε, κορκούγιορ κιπὶ τουρουσούτα σουπχεμιζὶ βὲ ἀρζουμουζοὺ ἀρτηρτή. Πὲκ ζιατὲ τελασέ ἴλε ὅπιρ κιουνοὺ κιοζετὶρ ἰτίκ κι γιὰ Γεροστάθηστεν, γιὰ ἀρκατασημὴζ Κωνσταντίνοσταν, πούκι ἄρτηκ Γεροστάθησιν ἐβιντὲ ἐγλενὶρ ἰτὶ, ὅλ γιατηρκὴ κιμέστνε ἰτζοὺν πὶρ χαπὲρ ἀλαλήμ.

Ἔμμα Κωνσταντίνοσταν χὶτζ πὶρ σέϊ ιόγρενέμετικ, φάκατ σοὺ κατὰρ πιζλερὲ χαπὲρ βερὲ πιλτί κι, ὅλ ακσὰμ κετζὲ γιαρησηνὰ κατὰρ σοϊλεσὶτιλὲρ, βὲ Γεροστάθης ὅλ βακὶτ ταὰμ κετιρτὶ, λάκιν μισαφὶρ πὲκ ἀζ γετὶ, βὲ χέμαν τουρμακσὴζ ἀγλὲρ ἰτί· βὲ κιτζὲ γιαρησηντὰν σογρὰ κιττί. Ηοὺ τζεβαπλερτὲν ἀρζουμοὺζ ταχὰ ζιατὲ ἀρττὴ, πουνού κι φάκατ Γεροστάθης ἰτζρὰ ἰτὲ πιλὶρ ἰτί. Λάκιν Γεροστάθησιν τζὸκ τεφὰ πιζλερὲ πὸς βὲ σαϊκησὴζ τεφτι-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σιν χακκηντὰ σοϊλετικλερινὶ χατηρημηζτὰ τουταρὰκ, ὅλ μισαφὶρ ἰτζοὺν κεντισινὲ σουὰλ ἰτμεγὲ τζεσαρὲτ ἰτέμεζ ἰτίκ. Λάκιν κεντουσί ἴλε ὁλὰν τζεβαπλεριμιζτὲ τζὸκ τεφὰ ὅλ ἀτὲμ ἰτζοὺν ζικρ ἰτὲρ ἰτὶκ οὐμὶτ ἰτερέκ κι πέλκι σεπὲπ ἀλήρτα πιζλερὲ πὶρ σέϊ σοϊλέρμι. Ἔμμα πιζλὲρ ζικρ ἰττίκτζε, Γεροστάθης καραρὴρ, μερακλανὴρ βὲ σικοὺτ ἰτὲρ ἰτί.

Πίραζ κιουνλερτὲν σογρὰ κασαπανὴν τζεττὰ γιολουντὰ κιορτούκ κι πίραζ Ἀρναοὺτ ἀσκιαρλὰρ ὅλ γιατηρκὴ κιμέσνεγι ζιντζιρλέρ ἴλε παγλαμησλάρτα κιοτουρούγιορ ἰτιλέρ.

Ὅλ κιοὺν ἀκσὰμ οὐζερὶ Γεροστάθης πιζλερὲ σουνλαρὴ νακλ ἰττί.

Πὲκ ζεγκὶν Ἀργύρης.

Πὶρ κὰτζ σενὲ μούκαττεμ Ἰωάννινατε πὲκ μαλτὰρ πὶρ ἰχτιγιὰρ βὰρ ἰτὶ, Ἀργύρης ἰσμιντέ· ποὺ ἀτὲμ κὲντζ κεμαλετινὶ κουρπεττὲ κετζιροὺπ παχτηνὴν γιαρτημὴ ἴλε κιούλλιϋν μὰλ καζαντὴ, πουνού κι μεμλεκιατηνὰ ἀβτὲτ ἰττικτὲ ταχὰ ζιατὲ ἀρτηρτή.

Ταμακιαρλὴκ Ἀργύρησιν κὲντζ κεμαλετιντὲν περοὺ πιριντζὶ ἴλλετὶ ἰτί· λάκιν κεμαλετὶ ἀρττήκτζα βὲ ἀκτζεσὶ τζογαλτήκτζα ἴλλετίτε περαπὲρ ἀρττὴ, βὲ νίχαγετ τζανηνὴ ζὰπτ ἰττί. Ἐλπέττε κεντζλιγιντὲ Ἰσοκράτησιν σοὺ νασιχατηνὴ μούστακιλ ὀκούμαμης ἰτί. «Ἄσλατζα μαλιγγὶ καραρσὴζ σέβμε, ἄντζακ καραρήντζα». Χάττα Ἀργύρης μαλινὶ καράριλε τεγίλ, ἴλλα πέκτε καραρσὴζ σεβὲρ ἰτί.

Ἰχτιγιὰρ Ἀργύρησιν Ἰωάννινατε τζὸκ βὲ κιουζὲλ ἐβλερὶ βὰρ ἰτὶ ἰσέτε κιραλερινὶ γάϊπ ἴτμεσιν ἰτζοὺν, χὶτζ πίρισιντὲ ἰσκιὰν ἴτμεγιουπ ἐχλὶ βὲ πὶρ γιάλιγηζ ὀγλοὺ ἴλὲ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πὶρ πὲκ ἐχβὲν κιραλὴ ἐσκὶ βὲ τζουρούκ ἐβτὲ ὀτουρούρ ἰτί. Βὲ ἀκτζελερινὶ βὲ ματλουπὰτ ταχβιλλερινὶ πὶρ πογιούκ βὲ μαζπούτ σαντὴκ τερουνιντὲ χὴβζ ἰτούπ μούταϊμ ὅλ σαντηγὴν ούζεριντὲ γιατὴρ ἰτί. Φάκατ ἀκσαμλερὶ πὶρ κουτζτζούκ τζιρὲ γιακὴπ σαντηγὴν τερουνιντεκιλὲρ σηρασηντὰ βὲ τεμὰμ τουρούγιορ ἰτικλερινί τεφτὶς ἰτὲρ ἰτί· λάκιν τεφτισὲν σογρὰ γίνε τέρακαπ τζιρὲ σοβουνμελὶ, βὲ Ἀργύρης γιατμαλὴ ἰτί.

Τζὸκ τεφὰ ἀγὴρ φαὶζ σεβτασηντὰν ἀκτζελερινὶ ούμιτσιζλιγὲ τουσμούς κιμέσνελερε φαϊζὰ βερὶρ ἰτὶ, ἀνλερτέν κι σονουντὰ νὲ φαὶζ νέτε ἀνασηνὴ ἀλὰ πιλὶρ ἰτί. Σάϊρ βακὶτ γίνε ἐβλερινὶ βὲ μάγαζαλαρηνη ἀγὴρ κιρὰ ἀλσὴν ἰτζούν τζὸκ βακὶτ καπαλὴ πρακὴρ ἰτί. Ἄτετα τιβανὲ ταμακιαρλὴκ βὲ καραρσὴζ καναατσηζλὴκ κεντὶ πεντελερὶ ὀλὰν ταμακιαρλαρὴ βὲ καναατσηζλαρὴ πού κὶπὶ τερπιγὲ ἰτερλέρ. Χὶτζ πὶρ βακὶτ πού ζεγκὶν ἰχτιγιαρὴν σουφρασηντὰ καρὴν τογιατζὰκ κατὰρ ταὰμ πουλουνμὰζ ἰτί. « Τζὸκ γεμεκλὶκ, τὲρ ἰτὶ Ἀργύρης, ἀφιετὲ κετὲρ βερίρ ». Βὲ λάκιν μούταϊμ ούτζούζ τααμλὲρ ἀλματὲν χοσλανὴρ ἰτὶ, βὲ πουνλὰρ ἀφιγετὲ νὲ κατὰρ κετὲρ βεριτζὶ ὀλσαλάρτα, βαζιφὲ ἰτινμὲζ ἰτί.

Ταμακιαρλὰρ, τετὶ πιζλερὲ Γεροστάθης, μαλλερινὶν ἀρασηντὰ πιτζαρὲ Τάνταλοσουν ἰλλετινὲ ὀγραρλὰρ, πούκι ἐσκὶ Ἑλληνοσλεριν μυθολογίαλερινιν (μασαλλερινὶν) βασφήντζα, τζεχιμτὲ ὀϊλὲ γαζὲπ ὀλμούς ἰτί κι, μούταϊμ σουσασὴν, βὲ χὶτζ πὶρ βακὶτ τουτακλερινὲ κατὰρ κελὶπ βὲ τέρακαπ κερὶ τζεκιλὲν σουτὰν ἰτζέμεσιν. Ἔγερ γιολτὰ πὶρ φουκαρὸ Ἀργύρησι τανήμαγιαρακ σατακὰ ἰστὲρ ἰσὲ ἰτὶ, « Ἀλλὰχ βερὲ » τὲρ ἰτί, βὲ γιάληνηζ σατακασὴ πού τοασὴ ἰτί.

Ταμακιαρλερὶν τοπλατηκλερὶ τζανσὴζ ἀλτούν νὲ κατὰρ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

[100a]

σὲρτ ἰσὲ, πὶτζαρὲ χὰλ οὺζρὲ γιουρεκλερίτε ὄκαταρ σὲρτ βὲ μερχαμετσὶζ ὸλουρλάρ. Ἔγερ πὶρ φαϊτελὶ κιταπὴν στάμπα ὸλμασὴ ἰτζοὺν, γιάχοτ πὶρ Σχολείονουν ἰταρεσὶ ἰτζοὺν γιαρτὴμ βὲ ἰανὲ ἰστερλὲρ ἰσὲ ἰτὶ, μούταϊμ ἰνκιὰρ κελὶπ τὲρ ἰτί· « νάσηλ κι τζὸκ σὲφκ κιοζὲ ζαρὰρ ἰσὲ, ὅϊλετζε τζὸκ ὁκουμάτα κεντζλερὶ ποζουὺπ κιπὶρ βὲ μεσρεπσὶζ ἰτέρ. » Ἔγερ πὶρ φακὴρ χορανταγιὰ, γιάχοτ πὶρ ἐβλενετζὲκ ιὸκσουὺζ πακιρὲ κηζὰ γιαρτὴμ ἰτμὲκ λεαζὴμ ὸλουὺρ ἰσὲ ἰτί. « αὐλὴν σουσουὺζ ἰκὲν τισαρηγιὰ σοὺ τιόκμε » τὲρ ἰτί. Βὲ λάκιν ποὺ τὰς γιουρεκλὶ ἰχτιγιὰρ Χριστιὰν τενιλὶρ ἰτὶ, τζούνκι Χριστοσὰ ἰμὰν ἰτὲρ ἰτί· βὲ πάχουσους κεντουσινὶ ἐγὶ Χριστιάντα πελλὲρ ἰτὶ, τζούνκι ἐκκλήσανην ἀκολουθίαλεριντέτε ἐκσικσὶζ πουλουνουὺρ ἰτὶ, βὲ τζὸκ ἰπατετλέρτε σοϊλὲρ ἰτί· βὲ τζεμίϊ πεχριζλερίτε τεκμίλαν χὴβζ ἰτὲρ ἰτί. Ἰωάννιναν̓ην χουρμετλοῦ Ἀρχιερέαση τζὸκ τεφὰ ποσουνὰ ταμακιὰρ Ἀργύρισιν χατηρηνὰ κετιρὶρ ἰτί κι ἐγὶ ἀμελλερὶν ἰτζρασηντὰ πουλούνμαγιανλαρ νὲ χριστιάντηρλαρ νέτε Χριστοσοῦν σαγιρτλερί· ποσουνὰ Ἰησουσοὺν κεντὶ τζεβαπλερινὶ σοϊλὲρ ἰτί, « Χὲρ πὶρ πανὰ, γιὰ Ῥάππ, γιὰ Ῥάππ, τεγενλὲρ κιὸκ γιουζοὺ πατισαχλιηγηνὰ κιρέμεγετζεκλερ, ἀντζακ σεμαβιλερτεκὶ Πετεριμὶν ἰστεκλιγινὶ ἰτζρὰ ἰτενλέρ. » Ποσουνὰ Ἀρχιερεὺς σοφὸς Σολομωνοὺν τζεβαπλερινὶ χατηρηνὰ κετιρὶρ ἰτὶ, Τζὸκ μαλτὲν ἐγὶ ἰσὶμ ταχὰ ἐβλιάτηρ, τετιγινί. Ἰησοῦς πιζλερτὲν, τὲρ ἰτὶ, Χριστιὰν ἀμελλερὶ ἰστὲρ, βὲ γιόκκι κουροὺ πεχριζ βὲ κουροὺ ἰπατετλέρ· βὲ ἀνὶν ἰτζοὺν σατακὰ βερενλερὶ μουτλοὺ ἰσιμλέγιορ, ζίρα πουνλὰρ μερχαμέτ πουλατζακλάρ. Νίχαγετ ποὺ ταμακιαρὴν χατηρηνὰ ποσουνὰ κετιρὶρ ἰτί κι Ἀπόστολος Παύλοσουν καβλίντζε ταμακιαρλὴκ βὲ καναατσηζλὴκ Χριστιανὴ πουτπερὲστ ἰτερλέρ. Λάκιν χαίφ κι ποὺ ἰλαχὶ κελαμλὲρ ὅλ ζεγκὶν ἰχτιγιαρὴν τασὰ, γιάχοτ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ταχὰ ἐγὶ, ἀλτουνὰ τιονμοὺς γιουρεγινὲ ἀσλατζα τεεσὶρ ἰτμεζλὲρ ἰτί. Τζὸκ βατὰν σεβιτζὶ Ἰωάννιναλὴλαρ ποσουνὰ νασιχὰτ ἰτερλὲρ ἰτὶ ποὺ τιβανὲ ζεγκινὲ, ἐγὶ ἀμελλὲρ ἰτζοὺν χαχισὲ κετιρσινλὲρ τεγιού. Ἐγὶ ιὸγουτλὲρ βὲ νασιχατλὰρ φάκατ τιμὰρ ὁλουνμοὺς γιουρεκλερτὲ μεϊβὲ χασὴλ ἰτὲ πιλιρλὲρ, βὲ γιόκ κι κεντζλικτὲ χαρὰπ πρακὴλήπτα χαλὶ βὲ σερτλεσμὶς ὁλανλερτέ.

Φιρασετλιλὲρ ἀκὴλσὴζλερτὲν ταχὰ κολάϊ φαϊτὲ καπαρλὰρ νίτεμ κι ἀκὴλσὴζλὰρ φιρασετλιλερὶν νασιχατλεριντὲν βὲ πιτζαρὲ χὰλ οὐζρὲ, ταμαὴν ἰλλετιντὲν ζὰπτ ὁλουνανλέρτε τιβανέτιρλερ.

Σιζλερὲ νάκλ ἰττικλεριμτὲν, γιὰ ἐβλεατλερὶμ, τετὶ Γεροστάθης, κολάϊτζα φέρκ ἰτέρσινιζ κι ζεγκὶν Ἀργύρὴσιν χὶτζ πὶρ τοστοὺ ὁλάμαζ ἰτὶ Ἰωάννινατε, ὅρανιν κὶ ἀτεμλερὶ μούταϊμ χριστιανλὴκτὰ, ἐγὶ τεαβατὲ, μερχαμεττὲ βὲ βατὰν σεβιτζὶλικτὲ πὲκ μετίντιρλερ. Κεντὶ ζεβτζεσὶ ταχὶ, κεντὶ ὀγλοὺ ταχὶ ποὺ κὶπὶ χὲρ πὶρ μουχαππετὶ χὲρ πὶρ χησὴμ πορτζουνοὺ ἀλτοὺν πουτουνοὺν ἰονουνὲ κουρπὰν ἰτὲν ἐχλιαλὶ βὲ ἀταγὶ σεβέμεζλερ ἰτί. Νίχαγετ Ἀργύρὴς χαστελεντὶ, βε ταμαὴ σεπεπινὲ βὰκτ ἰκὲν χεκὶμ τεκλὶφ ἴτμεγουπ οὐζεριντὲ γιαττὴγὴ σαντηγὴν ἀναχταρλερινὶ ἐλλεριντὲ σηκὴ σηκηγιὰ σαρὴλμὴς τουταρὰκ βεφὰτ ἰττί. Λάκιν ἰὸλουμοὺ πιτοὺν Ἰωάννινα σεχρίντὲ πὶρ κιόζ γιασὴνὰ πιλὲ, πὶρ ἀχὰ πιλὲ, πὶρ ραχμὲτ ὁλσουνὰ πιλὲ λαὶκ ὁλματὴ. χὶτζ πὶρ κιμέσνε μεζαρὴνὰ κατὰρ περαπὲρ κὶτμετὶ χὶτζ πὶρ τελευταῖος ἀσπασμοσὰ (σὸγν βεταλεσμεσὶνὲ) ναὶλ ὁλματὴ. Ἰὸτὲ ζεγκὶν ταμακιαρλερὶν μαλλερὶ, ἰὸτὲ μουτλουλουκλερί!

Τζὸκ ταμακιαρλὲρ κι ἰομουρλεριντὲ κεντὶ ἰσιμλερινὲ γιαπὴσὰν πετναμλὴγὴ βασιγετλερὶ ἰλὲ σιλμεγὶ τζὰχτ ἰττιλέρ· ἔμμα Ἀργύρὴς βεφατιντὲν σογράτα χὶτζ πὶρ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἐγὶ ἀμὲλ ἰτζρασηνὴ τερτὶπ ἴτμετι, βασιγιέττε πράκματη.

Πουνλαρὴ νάκλ ἰττὶ πιζλερὲ Γεροστάθης ταμακιὰρ βὲ καραρσὴζ Ἀργύρης ἰτζούν. βὲ βὰτ ἰτιντίκι φερτασὴ κιούντε ὀγλουνοὺν χικιαγεσινὶ ἰτετζέκτιρ. Βὲ βάκαα φερτασὴ κιούντε ζιρτεκιλερὶ σοϊλετί.

Σαλτανατλὴ Λάμπρος.

Πετερινὶν βεφατηντὰν σογρὰ ὀγλοὺ Λάμπρος πετερινὶν σαντηγηνὴ ἀτζὴπ ἀντὲ τορπαλερὶ ἀλτοὺν τολοὺ κιορτουκτὲ, ἔββελαν σαστὴ βὲ πεϊχοὺτ καλτὴ λάκιν τέρακαπ γιουρεγινὲ σεβίντζ τζαρπηντηλερὶ πεϊτὰ ὀλτουλὰρ, κὰν πασηνὰ σητζρατὴ, τιλὶ πελτεκλετὶ, βὲ πιτζαρὲ βάλιτεσι κορκτού κι ὀγλουνὰ τερετζεσὶζ σεβιντζτὲν ταμλὰ ἐνὶπ νουζοὺλ ἰσαπὲτ ἴτμεσιν. Νἰχαγετ Λάμπρος κεντουσινὲ κελὶπ τζαγηρτή, « Ποὺ νάσηλ οὺμουλμὰζ τεβλὲτ! Νὲ μουτλοῦ ζεγκινλερὶν ἐβλιατλερινέ! Ποὺ κατὰρ μὰλ πενὶ τουνγιατὲ νὲ κατὰρ ἰφτιχὰρλὴ βὲ μουτλοὺ ἰτεζέκτιρ;

Λάκιν ἰχτιγιὰρ Ἀργύρης μαλτὲν ματιὰ σάϊρ χίτζ πὶρ μερὰς πράκματη, νὲ ὀγλουνοὺν ἀκληνὴ σαφκλαντηρμαγὰ ἄσλατζα τζὰχτ ἰττὶ, νέτε γιουρεγινὶ χὰς ἐτμεγὲ, ζίρα ζὰνν ἰτὲρ ἰτὶ κι τουνγιατὲ μουτλοὺ ὀλμαγὰ φάκατ ζεγκὶν ὀλμακλὴκ γετισίρ.

Νὲ βάλιτε νέτε ὀγοὺλ ἄσλατζα σουπχὲ ἰτὲ πιλιρλὲρ ἰτί κι ὅλ πεζβουρτὰ ἐβτὲ ὄκαταρ κιουλλουγετλὶ μὰλ πουλουνὰ πιλὶρ ἰτί· βὲ ἀκηλλερινὲ σηγάμαζ ἰτί κι νάσηλ ἰολὲν ποὺ κατὰρ ἀλτοὺν οὺζεριντὲ γιατὰρ ἰκὲν κεντουσινέτε ἀνλερέτε ὄκαταρ ρεντζιτὲ ἰτὲρ ἰτὶ, ἔγγ ἰκτιζαλὴ ζατλερτὲν πιλὲ μαχρούμ ἰτὲρ ἰτί.

Ἔμμα νάσηλ κι πὶρ τζὸκ βακιττὲν περοὺ ταὰμ πούλμαμης ἀρσλὰν, ἴλκ τεφὰ ρὰστ κελτιγὶ κουρπανὴν οὺζερινὲ ἀτζηκμὴς χοὺτζμ. ἰτὲρ βὲ τέρακαπ παρελὲρ βὲ πὶρ ἀντὲ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής